

**ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Trnavská cesta 52
P.O.BOX 45
826 45 Bratislava

**PROGRAMY A PROJEKTY
ÚRADOV VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA V
SLOVENSKEJ REPUBLIKE**

odpočet plnenia k 30.06.2011

Bratislava, júl 2011

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Banskej Bystrici**

ODBOR HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA

MUDr. Kvetoslava KOPPOVÁ, PhD. – vedúca odboru

1.5. PROJEKT DEMOCOPHES (Demonstration Study of the COPHES)

Gestor v SR: ÚVZ SR
Koordinačtor medzinárodného projektu: FPS (Belgicko)
Riešiteľské pracoviská: 16 krajín EÚ
Riešiteľské pracoviská v SR: ÚVZ SR, RÚVZ Banská Bystrica

Cieľom medzinárodného projektu je praktická realizácia ľudského biomonitoringu v členských štátoch EÚ pomocou jednotného protokolu a štandardných operačných protokolov, ktoré boli sformulované v projekte COPHES.

Prostredníctvom biomarkerov bude zisťovaná expozícia voči vybraným chemickým látkam a súvislosť medzi environmentálnym zdravím a možnými ochoreniami. Študovanou populáciou v projekte budú deti v predpubertálnom veku (6-11 roční) a ženy (matky vybraných detí vo veku 20-45 rokov). Vyšetrovanými biomarkermi budú ortuť, kadmium, kotinín a ftaláty.

V rámci plnenia úloh projektu Democophes bolo na RÚVZ Banská Bystrica ku dňu 30.06.2011 uskutočnené:

- Účasť na medzinárodných stretnutiach v rámci príprav jednotlivých protokolov a dotazníkov na zabezpečenie plnenia úloh v projekte Democophes.
- Výber škôl pre získanie respondentov štúdie z vidieckej oblasti, a to výber uskutočnený na základe jednotného štandardného pracovného postupu. Vybrané boli základné školy v Slovenskej Lupči a v Brusne.
- Kontrola prekladu dokumentácie potrebnej pre komunikáciu s účastníkmi štúdie, a to:
 - List o základných údajoch (factsheet) pre politických činiteľov:
Projekt COPHES - harmonizovaný prístup k zavedeniu ľudského biomonitoringu v Európe
Projekt DEMOCOPHES –Meranie expozície pochádzajúcej zo životného prostredia u detí a ich matiek v rámci európskej štúdie zameranej na ľudský biomonitoring
 - DEMOCOPHES informačný leták
 - Pozvánka na účasť v pilotnej štúdii zameranej na ľudský biomonitoring - pozývaci list
 - Pozvánka na účasť v pilotnej štúdii zameranej na ľudský biomonitoring - pripomínací list
 - Odpovedacia karta
 - List – poďakovanie za prejavovaný záujem, ale pre nesplnenie kritérií nemôže byť účastníkom štúdie
 - List – potvrdenie dátumu a času stretnutia
 - Písomný informovaný súhlas
 - List – informácie o detailoch návštevy u respondenta, zbere údajov a vzoriek
 - Formulár na odstúpenie zo štúdie
- Kontrola prekladu dotazníkov potrebných pre zber údajov, a to:
 - Náborový dotazník (cez telefón)
 - Základný dotazník
 - Dotazník pre tých, ktorí odmietli účasť v štúdii
- Účasť na pracovnom stretnutí expertov zapojených do riešenia projektu DEMOCOPHES, ktoré sa konalo v Berlíne v dňoch 21.-23.06.2011 s cieľom zabezpečiť jednotný postup všetkých zainteresovaných partnerov pri vykonávaní terénnej časti štúdie, ktorý je pre úspešnú realizáciu celej štúdie jednou z kľúčových podmienok. Stretnutie bolo zamerané na tréning praktickej

realizácie práce v teréne - problematika metodík vykonania odberov vzoriek biologického materiálu (moč, vlasy) u matiek a detí, dotazníkový zber údajov prostredníctvom riadeného rozhovoru, spôsoby spracovania databáz ako aj súvisiace etické otázky. Súčasťou tréningového stretnutia bola aj praktická ukážka a odskúšanie metodiky odberu vzoriek vlasov a ich označovania ako aj praktické otestovanie dotazníkov určených k riadenému rozhovoru s následnou diskusiou a pripomienkovaním ich rozsahu.

Informácie prezentované a získané na pracovnom stretnutí sú nevyhnutným podkladom pre zaškolenie ďalších pracovníkov ÚVZ SR a RÚVZ Banská Bystrica, ktorí budú vykonávať terénnu časť projektu na Slovensku.

1.7 ÚPRAVA PITNEJ VODY VO VEREJNÝCH VODOVODOCH

Gestor: ÚVZ SR

Riešitelia: RÚVZ v SR

Úlohu plnia všetky RÚVZ v SR. V prvom polroku 2011 ÚVZ SR spracoval pokyny pre plnenie úlohy č. 1.7 a následne ich po pripomienkovaní v celoslovenskej porade zaslal RÚVZ v SR. MUDr. Kvetoslava Koppová, PhD. sa na príprave zásad k plneniu úlohy podieľala z pozície hlavnej odborníčky. Vecné plnenie úlohy bude zabezpečené v druhom polroku 2011 v súlade s termínmi stanovenými v pokynoch k plneniu úlohy.

1.8 AKTUALIZÁCIA INFORMAČNÉHO SYSTÉMU O KÚPALISKÁCH A KVALITE VODY NA KÚPANIE

Gestor: ÚVZ SR

Riešitelia: RÚVZ v SR

Odbor HŽPZ využíva informačný systém o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie na tvorbu databázy údajov zo štátneho zdravotného dozoru a priebežnú týždňovú aktualizáciu zisťovaného stavu v prevádzkovaní kúpalísk, ktorá je zasielaná na ÚVZ SR. Prípadné problémy s používaním systému sú priebežne konzultované s ÚVZ SR.

1.9 PHIME PROJEKT „Public health impact of long-term, low-level mixed element exposure in susceptible population strata“ – Vplyv expozície nízkym koncentráciám zmesi kovov na zdravie citlivých populačných skupín

Gestor: RÚVZ BB

Riešitelia: RÚVZ BB, RÚVZ Spišská Nová Ves

Trvanie projektu: 01.03. 2006 – 01. 03. 2011, po predĺžení EÚ do 01.09.2011

Integrovaný projekt sponzorovaný grantom EC.

Koordinátor projektu: Staffan Skerfving, MD, PhD., Lund Universita, Švédsko

Číslo kontraktu: FOOD-CT-2006/016253

Integrovaný projekt je zameraný na hodnotenie expozície ľudí zo životného prostredia a vplyvu faktorov ŽP na zdravie (osteoporóza, kardiovaskulárne ochorenia, nádorové ochorenia, vplyv na neuro-vegetatívny systém a ďalšie). Zahŕňa viaceré oblasti Európy, ale i iných častí sveta. Projektu sa zúčastňuje 31 odborných inštitúcií z 20-tich krajín sveta (štáty západnej a strednej Európy, Čína, USA, Bangladéš). Zahraničným gestorským pracoviskom je Lund Univerzita, Švédsko. Projekt, v ktorom je zapojená SR, je jeho súčasťou. Zameraný je na hodnotenie expozície citlivých populačných skupín – detí a žien nízkym koncentráciám kovov – Pb, Cd, Hg, Pt, Rh, Pd).

Obsah vybraných kovov – Pb, Hg, Cd bol stanovený vo venóznej krvi 150 detí vo veku 7-10 rokov (po 50 v každej oblasti). Vo venóznej krvi žien vo veku 53 až 60 rokov z mesta Banská Bystrica (52 žien) bol stanovený aj obsah platiny, paládia a ródia. Analýzy boli robené v laboratóriách Lund Univerzity vo Švédsku.

V prvom polroku 2011 bolo realizované:

A) Piate výročné stretnutie riešiteľ'ov projektu PHIME

Piate výročné stretnutie k plneniu projektu PHIME bolo podľa plánu práce posledné, nakoľko oficiálne ukončenie projektu bolo predpokladané 01.03.2011. Náročné úlohy, ktoré projekt obsahoval, jeho rozsiahlosť a vysoké požiadavky na kvalitu analýz biologického materiálu spôsobili, že niektoré dielčie úlohy, najmä v zhodnocovaní dosiahnutých výsledkov nemohli byť ukončené v dostatočnom predstihu. Táto skutočnosť by spôsobila, že pripravovaná záverečná správa by nebola vyčerpávajúca a neobsahovala by všetky výstupy projektu. Bolo preto odsúhlasené požiadať Európsku komisiu o predĺženie projektu o 6 mesiacov, čo by umožnilo zlepšiť:

- kvalitu záverečnej správy,
- rozšírenie výsledkov na lokálnu úroveň,
- kvalitu výstupov projektu s cieľom lepšej zrozumiteľnosti pre EC, ukončiť nedokončené úlohy a zvýšiť počet publikácií.

Návrh na predĺženie projektu bez nárokov na navýšenie rozpočtu konzorciom projektu EC akceptovala.

B) Pracovné stretnutie riešiteľ'ov WP III: 1 „Zdroje expozície, geografické rozšírenie a časové trendy: Expozícia detí a žien.“

Štúdia detí

Publikácia: „Kadmium, ortuť a olovo v krvi detí. Medzinárodné porovnanie šiestich európskych krajín, Číny, Ekvádora a Maroka“ bola predložená na publikovanie v Environment International. Predloženie druhého článku na publikovanie, zameraného na regionálne rozdiely, bolo dočasne odsunuté do doby posúdenia už predloženej publikácie.

Ako alternatívny časopis na zverejnenie bol navrhnutý „Journal of Exposure Science and Environmental Epidemiology“ (JESEE).

Štúdia žien

Sú pripravované dve publikácie:

N.Pawlas a spoluautori: Cd, Hg a Pb v krvi žien v Chorvátsku, ČR, Poľsku, Slovensku, Slovinsku, Švédsku, Číne, Ekvádore, Maroku – článok je pred ukončením.

G.Rentchler a spoluautori: Platina, Palladium a Rhodium v krvi žien v Chorvátsku, ČR, Poľsku, Slovensku, Slovinsku, Švédsku, Číne, Maroku, Ekvádore.

Pred ukončením hodnotenia a spracovaním tejto publikácie je potrebné doriešiť hodnotenie výsledkov meraní pod limit detekcie ktoré tvoria ich významnú časť.

Všetci partneri prispievajú k záverečnej správe popisom národných aktivít a zistením možností ďalšieho pokračovania biomonitoringu v projektoch podobného zamerania.

Slovenská republika je jednou z riešiteľ'ských krajín projektu EÚ Democophes, zameraného na biomonitoring detí a matiek.

Slovenská republika zhodnotila výsledky štúdie žien študovaného súboru z mesta Banská Bystrica a výsledky prezentovala na Piatom výročnom stretnutí formou postera nasledovne:

Koppová,K., Hrubá,F., Adamčáková,Z., Bartová,P., Durová,K., Bobáľová,P., Lundth,T., Bergdahl,I.:

Public health impact of long-term, low level mixed element exposure in susceptible population strata.

PHIME project in Slovakia – cadmium, mercury and lead in blood of women in Slovakia.

1.10 POSILNENIE IMPLEMENTOVANIA HIA V POSUDKOVEJ ČINNOSTI ÚVZ SR a RÚVZ v SR

Gestor: ÚVZ SR, pracovná skupina ÚVZ SR – hodnotenie dopadov na zdravie
Riešitelia: ÚVZ SR, RÚVZ v SR

MUDr. Kvetoslava Koppová, PhD. na základe menovania ÚVZ SR s účinnosťou od 15.06.2008 pracovala ako predseda pracovnej skupiny pre hodnotenie dopadov na zdravie.

V rámci tejto práce bolo v prvom polroku 2011 pripravené:

- vecné znenie vyhlášky MZ SR Hodnotenie dopadov na zdravie, spripomienkované členmi pracovnej skupiny a predložené ÚVZ SR;
- novelizácia metodického usmernenia k postupu pri uplatňovaní pôsobnosti orgánov verejného zdravotníctva pri HIA – návrh bol predložený v júni 2011 ÚVZ SR;
- zorganizované pracovné rokovanie so zástupcami MŽP SR zamerané na prerokovanie vzájomnej spolupráce pri posudzovaní EIA, SEA a implementovaní HIA (19.04.2011);
- zorganizované zaradenie problematiky posudzovania vplyvov na ŽP a zdravie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. do programu celoslovenskej porady (11.05.2011).

Problematiku medzirezortnej spolupráce prezentoval Ing. Luciak z MŽP SR. V záveroch porady bola prijatá úloha na vytvorenie medzirezortnej pracovnej skupiny pre problematiku HIA.

Pre potreby zamestnancov ÚVZ SR a RÚVZ v SR boli spracované komplexné materiály, ktoré budú využívané v rámci osobitného vzdelávacieho modulu v problematike hodnotenia dopadov na zdravie, v súlade s termínmi stanovenými realizátormi programu vzdelávania.

ODBOR PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA A TOXIKOLÓGIE

MUDr. Ľubica HETTYCHOVÁ – vedúca odboru

2.1. ZNIŽOVANIE MIERY ZDRAVOTNÝCH RIZÍK ZAMESTNANCOV Z PRACOVNÉHO PROSTREDIA, PRACOVNÝCH PODMIENOK A SPÔSOBU PRÁCE

Cieľ

Zvýšiť odbornú úroveň hodnotenia pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce vo vzťahu k zdravotným rizikám zamestnancov. Na hodnotenie využívať odborné usmernenia ÚVZ SR. Pri výkone štátneho zdravotného dozoru (ďalej ŠZD) vykonávaného RÚVZ v SR uplatňovať legislatívne úpravy v oblasti ochrany zdravia pri práci vrátane legislatívnych úprav harmonizovaných s právom Európskych spoločností. Pomocou kontrolných listov informovanosti zamestnancov overovať poskytovanie informácií zamestnancom v oblasti ochrany zdravia pri práci zo strany zamestnávateľov. Zvýšiť úroveň údajov o rizikových prácach a zabezpečiť ich efektívne využitie .

Gestor: ÚVZ SR (úlohy č. 2.1.1., 2.1.3., 2.1.4.,2.1.5.)

RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici (úlohy č. 2.1.2.,2.1.3.,2.1.6.)

Riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR

Etapy riešenia: rok 2011 a ďalšie roky

2.1.1. Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

Anotácia

Viest' evidenciu rizikových prác za príslušný okres, región a SR podľa vyhlášky MZ SR č. 448/2007 Z. z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaradenie prác do kategórií. Prehodnotiť vydané rozhodnutia o určení rizikových prác (resp. profesií) podľa predchádzajúcich legislatívnych úprav. V rámci ŠZD sledovať pracovné podmienky zamestnancov, mieru expozície zamestnancov a realizáciu náhradných opatrení zo strany zamestnávateľov na pracoviskách, kde zamestnanci vykonávajú rizikové práce. V rámci výkonu ŠZD sledovať výsledky a intervaly lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci a zaradenie zamestnancov do pracovného procesu na základe posúdenia zdravotnej spôsobilosti na prácu pracovnou zdravotnou službou. Pripravovať nový informačný systém o rizikových prácach obsahovo zosúladený s platnými právnymi predpismi na ochranu zdravia pri práci a umožňujúci napojenie individuálnych údajov v jednotnom zdravotníckom informačnom systéme.

Realizačné výstupy

Získavať aktuálne údaje o

- počte exponovaných zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce v jednotlivých okresoch, regiónoch a v SR podľa štandardných výstupov programu ASTR
- počte nových rizikových prác v danom roku
- počte a druhu sankcií uložených zamestnávateľom za neplnenie opatrení na ochranu zdravia na pracoviskách, kde zamestnanci vykonávajú rizikové práce.

Sledovať :

- vývoj zmien počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce (trendy) v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi

Plnenie:

RÚVZ v Banskej Bystrici získava údaje a vedie evidenciu o počte exponovaných zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce v zamestnávateľských subjektoch pôsobiacich na území okresov Banská Bystrica a Brezno. Podľa štandardných výstupov programu ASTR bolo k 31.12.2010 v 3. a 4. kategórii rizikových prác v spádovom území RÚVZ Banská Bystrica evidovaných celkom 5 031 exponovaných zamestnancov, z toho 1 458 žien. Počet zamestnávateľských subjektov, u ktorých evidujeme rizikové práce je 119.

Počet exponovaných zamestnancov a zamestnávateľských subjektov podľa jednotlivých okresov:

- v okrese Banská Bystrica 2380 exponovaných osôb, z toho 875 žien, počet zamestnávateľských subjektov 82.
- v okrese Brezno 2651 exponovaných osôb, z toho 583 žien, počet zamestnávateľských subjektov 37.

V I. polroku 2011 bolo vydaných celkovo 8 rozhodnutí - o určení rizikových prác 3. a 4. kategórie alebo o zrušení rizikových prác určených rozhodnutím RÚVZ. V 2 prípadoch boli vyhlásené rizikové práce (3. kategórie) v nových právnych subjektoch, v 6 prípadoch boli vydané rozhodnutia z dôvodu prehodnotenia miery rizika na pracoviskách právnických subjektov, ktorým boli rozhodnutím RÚVZ vyhlásené rizikové práce. Z tohto počtu v 1 spoločnosti bola miera rizika znížená z 3. do 2. kategórie na základe aktuálnych výsledkov meraní a zhodnotenia expozície.

Zamestnávateľom, ktorých zamestnanci vykonávajú rizikové práce, v I. polroku 2011 neboli uložené sankcie za neplnenie opatrení na ochranu zdravia zamestnancov.

Absolútny počet zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce (podľa výstupov z programu ASTR) má trvalo klesajúci trend.

2. 1.2. Znižovanie zdravotných rizík z veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov

Anotácia

Uplatňovanie legislatívnej úpravy - nariadenia vlády SR č. 355/2006 Z.z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení nariadenia vlády SR č. 300/2007 Z.z., harmonizovanej s právom Európskych spoločenstiev, pri výkone ŠZD. Cielene kontrolovať zabezpečenie ochrany zdravia zamestnancov pri výrobe, skladovaní, predaji a zaobchádzaní s veľmi jedovatými a jedovatými látkami a prípravkami. Zabezpečovať poradenstvo a konzultácie pre zamestnávateľov a zamestnancov. Získavanie údajov o likvidácii obalov a nepoužiteľných zvyškov od veľmi toxických a toxických látok a zmesí a ďalej sledovať ich používanie podľa aktuálneho „Zoznamu a rozsahu použitia povolených prípravkov na ochranu rastlín a mechanizačných prostriedkov na ochranu rastlín“ vydaného na príslušný rok.

Realizačné výstupy

Získavať údaje o

- vykonaných previerkach zameraných na plnenie opatrení na ochranu zdravia pri práci s veľmi jedovatými a jedovatými látkami a prípravkami
- vydaných osvedčeniach o odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi jedovatými a jedovatými látkami a prípravkami (na základe skúšky pred komisiou a bez vykonania skúšky na základe overenia dĺžky odbornej praxe)
- vydaných osvedčeniach o odbornej spôsobilosti na prácu s dezinfekčnými prípravkami na profesionálne použitie a na prácu s prípravkami na reguláciu živočíšnych škodcov na profesionálne použitie
- mimoriadnych situáciách a haváriách a ich dôsledkoch.

Dosiahnuť zvýšenie miery uvedomenia si zdravotných rizík vyplývajúcich z expozície zamestnancov a obyvateľstva veľmi jedovatým látkam a jedovatým látkam a prípravkom. Overenie formou kontrolných listov informovanosti zamestnancov.

Plnenie:

V prvom polroku 2011 bolo vykonaných **15 kontrol v rámci ŠZD v okresoch Banská Bystrica a Brezno** so zameraním na skladovanie a používanie veľmi toxických a toxických látok a prípravkov a na kontrolu dodržiavania povinností zamestnávateľov. Zdravotný dozor bol vykonaný u predajcov (7), v chemických laboratóriách výrobných podnikov (4), lekárňach (3) a výučbe na stredných a vysokých školách (1).

Vo všetkých kontrolovaných subjektoch boli preverené podmienky manipulácie a skladovania veľmi toxických a toxických látok a prípravkov podľa nariadenia vlády SR č.355/2006 Z.z. a ich evidencia a odborná spôsobilosť riadiacich zamestnancov. Najčastejšie zistené nedostatky súviseli s nedostatočným vybavením na likvidáciu mimoriadnych situácií a lekárničiek prvej pomoci asi v 25%. Tieto nedostatky boli uvedené v záznamoch z výkonu ŠZD s určením termínom na ich odstránenie. Zistené nedostatky boli odstránené v určených termínoch, čo bolo overené v rámci výkonu ŠZD.

Súčasťou štátneho zdravotného dozoru v chemických laboratóriách a u predajcov bola aj kontrola informovanosti zamestnancov prostredníctvom Dotazníkov informovanosti zamestnancov „C“ (v počte 13), pričom sa zistilo, že zamestnanci majú dobrú znalosť v problematike ochrany zdravia pri práci s chemickými faktormi, vedia s akými látkami pracujú, pravidelne sa zúčastňujú školenia, zamestnávatelia poskytujú zamestnancom osobné ochranné pracovné prostriedky a vykonávajú potrebné preventívne opatrenia na ochranu zdravia zamestnancov na pracoviskách.

V prvom polroku 2011 bolo vydaných celkom **31 osvedčení o odbornej spôsobilosti** na prácu s veľmi toxickými a toxickými látkami a prípravkami. Všetky osvedčenia boli vydané na základe preukázaných dokumentov o dĺžke odbornej praxe **t.j. žiadatelia skúšku podľa platnej legislatívy nemuseli vykonať**. Komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi toxickými a toxickými látkami a prípravkami **pre oblasť Banskobystrického kraja** nezasadala.

V rámci posudkovej činnosti RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici vydalo 1 rozhodnutia na manipuláciu a skladovanie veľmi toxických látok a prípravkov podľa § 13 ods.4 písm.i) zákona č.355/2007 Z.z pre lekáreň.

Počas polroku 2011 bolo v problematike veľmi toxických a toxických látok a prípravkov poskytnutých **44 konzultácií** týkajúcich sa vypracovania prevádzkových poriadkov a posudkov o riziku, odbornej spôsobilosti, klasifikácie látok a prípravkov, ochranných preventívnych opatrení, ako aj ďalších povinností zamestnávateľa, ktoré upravuje súčasne platná legislatíva.

V prvom polroku 2011 nebola hlásená ani riešená žiadna mimoriadna situácia ani havária v okresoch Banská Bystrica a Brezno.

2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu

Anotácia

Uplatňovanie legislatívnych úprav - nariadenia vlády SR č. 356/2006 Z.z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci v znení nariadenia vlády SR č. 301/2007 Z.z. a nariadenia vlády SR č. 253/2006 Z. z. o požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci, harmonizovaných s právom Európskych spoločenstiev, pri výkone ŠZD.

Vyhľadávať pracovné postupy a technológie s použitím chemických karcinogénov a mutagénov. Objektivizovať expozíciu, zavádzať nové meracie a hodnotiace metódy expozície týmto látkam (BET, priame, nepriame). Vytvárať a viesť databázu organizácií, v ktorých sú zamestnanci vystavení karcinogénnym a mutagénnym faktorom a pracovným procesom s rizikom chemickej karcinogenity. Cielene vyhľadávať pracovné procesy súvisiace so zvýšenou expozíciou azbestu (búracie, stavebné činnosti) a nariaďovať účinné opatrenia na minimalizáciu expozície zamestnancov a obyvateľstva a na zvyšovanie uvedomovania si súvisiacich zdravotných rizík a možností účinnej prevencie.

Realizačné výstupy

Získavať aktuálne údaje

- o počtoch zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce s karcinogénnymi a mutagénnymi faktormi podľa kategórií rizika v jednotlivých organizáciách, okresoch, regiónoch a v SR
- o vývoji zmien a trendov v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi
- o jednotlivých organizáciách, v ktorých sa pracuje s karcinogénnymi a mutagénnymi faktormi a kde sa vyskytujú pracovné procesy s rizikom chemickej karcinogenity

Dosiahnuť zvýšenie miery uvedomenia si zdravotných rizík vyplývajúcich z expozície zamestnancov a obyvateľstva karcinogénnym a mutagénnym faktorom vrátane azbestu.

Zameriavať sa aj na búracie a rekonštrukčné práce pri odstraňovaní azbestových materiálov v exteriéroch aj v interiéroch budov. Pozornosť venovať odstraňovaniu a opravám odpadových a kanalizačných rúr z azbestových materiálov v bytových jadrách v budovách na bývanie.

Overenie formou kontrolných listov informovanosti zamestnancov.

Plnenie:

V prvom polroku 2011 bolo vykonaných **17 kontrol** v rámci ŠZD v okresoch Banská Bystrica a Brezno so zameraním **na manipuláciu a skladovanie chemických karcinogénov a mutagénov**

a na kontrolu dodržiavania povinností zamestnávateľov. Kontroly boli vykonané vo výrobných prevádzkach najmä drevospracujúcich, v chemických laboratóriách, v čistiarniach odevov a v lekárňach.

Vo všetkých kontrolovaných subjektoch boli preverené podmienky manipulácie, skladovania a opatrenia na zníženie expozície chemických karcinogénov a mutagénov podľa nariadenia vlády SR č. 356/2006 Z. z. Osobitná pozornosť bola venovaná hodnoteniu zdravotných rizík pri práci s karcinogénmi a mutagénmi, vymedzeniu a označeniu oblasti nebezpečenstva (kontrolované pásmo), dodržiavaniu zákazu fajčenia v priestoroch a vedeniu zoznamov exponovaných zamestnancov so záznamami o expozícii (povinnosť zamestnávateľov uchovávať 40 rokov).

Súčasťou štátneho zdravotného dozoru vo výrobných podnikoch a chemických laboratóriách bola aj kontrola informovanosti zamestnancov prostredníctvom **Dotazníkov informovanosti zamestnancov „K“** (v počte 31), pričom sa zistilo, že zamestnanci majú dobrú znalosť v problematike ochrany zdravia pri práci s karcinogénnymi a mutagénnymi faktormi, pravidelne sa zúčastňujú školenia, zamestnávatelia poskytujú zamestnancom osobné ochranné pracovné prostriedky a vykonávajú potrebné preventívne opatrenia na ochranu zdravia zamestnancov na pracoviskách.

Nadalej sa vedie databáza organizácií, v ktorých sú zamestnanci vystavení karcinogénnym a mutagénnym faktorom a organizácií s pracovným procesom s rizikom chemickej karcinogenity. Okrem spoločností kde sú vyhlásené rizikové práce s karcinogénnymi faktormi (napr. zdravotnícke zariadenia, drevospracujúce prevádzky, výroba asfaltových zmesí atď.) vidujeme aj pracoviská kde sa manipuluje a skladujú chemické karcinogény a mutagény v malých objemoch (napr. lekárne, obchodné spoločnosti, chemické laboratóriá) a kde pracovné činnosti s chemickými karcinogénmi predstavujú únosnú mieru zdravotného rizika – 2. kategória podľa zaradenia prác do kategórií (napr. čistiarne).

K 30.6.2011 evidujeme celkom 220 zamestnancov z toho 199 žien, ktorí vykonávajú rizikové práce 3. kategórie s karcinogénnymi a mutagénnymi faktormi. Rizikové práce 3. kategórie s karcinogénnymi a mutagénnymi faktormi vykonávajú len zamestnanci spoločností v okrese Banská Bystrica. Počet zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu s karcinogénmi a mutagénmi faktormi sa od 31.12.2010 nezmenil.

Najviac exponovaných zamestnancov v počte 151 bolo v riziku karcinogénnych faktorov v rezorte zdravotníctva pri práci s cytostatikami. Na druhom mieste v počte exponovaných zamestnancov bol prach z tvrdého dreva, zaradený do kategórie 1 – dokázaný karcinogén.

V sledovanom období boli tiež vykonané previerky (4) zamerané na plnenie povinností zamestnávateľov vyplývajúcich z nariadenia vlády SR č. 253/2006 Z. z. o požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci.

ŠZD bol vykonaný u tých organizácií, ktoré oznámili začatie výkonu prác. Dozor sa vykonával priamo pri odstraňovaní azbestu zo stavieb, pričom bolo kontrolované dodržiavanie opatrení na ochranu zdravia zamestnancov pred expozíciou azbestu.

V rámci ŠZD pomocou kontrolných listov informovanosti zamestnancov **Dotazníkov informovanosti zamestnancov „A“** (v počte 6), bolo overené dodržiavanie požiadaviek na poskytovanie informácií v oblasti ochrany zdravia pri práci (NV SR č. 253/2006 Z.z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu) zo strany zamestnávateľov. Kontrolné listy poukázali na dostatočnú informovanosť o vplyve pracovných podmienok pri práci s azbestom na zdravie zamestnancov.

V roku 2011 RÚVZ v BB vydal:

1. **1 rozhodnutie** na činnosti spojené s manipuláciou a skladovaním **chemických karcinogénov** podľa § 13 ods.4 písm. j) zákona č.355/2007 Z.z.. pre lekáreň v meste Banská Bystrica, kde sa používajú chemické karcinogény 1. kategórie (dokázaný karcinogén pre ľudí) a 2. kategórie (pravdepodobný karcinogén) na vstupnú analýzu surovín v priestoroch galenického laboratória.

2. **6 rozhodnutí na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb** podľa § 13 ods.4 písm. k) zákona č.355/2007 Z.z., z toho 4 rozhodnutia sa týkali odstraňovania azbestu, ktorý bol súčasťou azbestocementových odpadových potrubí v bytových jadrách jednotlivých bytov v bytových domov v okrese Brezno, 2 rozhodnutia boli vydané na demontáž strešnej krytiny na objektoch v obci Moštenica a v meste Banská Bystrica. Všetky spoločnosti mali Úradom verejného zdravotníctva Slovenskej republiky vydané oprávnenie na odstraňovanie azbestových materiálov zo stavieb.

V sledovanom období bolo v problematike manipulácie a skladovania chemických karcinogénov a mutagénov poskytnutých **58 konzultácií** týkajúcich sa vypracovania prevádzkových poriadkov a posudkov o riziku, klasifikácie karcinogénov a mutagénov, ochranných preventívnych opatrení, ako aj ďalších povinností zamestnávateľa, ktoré upravuje súčasne platná legislatíva

2.1.4. Znižovanie psychickej pracovnej záťaž

Anotácia

Uplatňovanie legislatívnej úpravy – vyhlášky MZ SR č. 542/2007 Z.z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred fyzickou záťažou pri práci, psychickou pracovnou záťažou a senzorickou záťažou pri práci, pri výkone ŠZD.

Priebežne prehodnocovať psychickú pracovnú záťaž za účelom zaradenia prác do kategórií rizika z hľadiska nadmernej psychickej pracovnej záťaž u vybraných profesií.

Prehodnotiť vydané rozhodnutia o určení rizikových prác vo faktore psychická pracovná záťaž podľa vyhlášky MZ SR č. 448/2007 Z. z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaradenie prác do kategórií.

Realizačné výstupy

- Prehodnocovať psychickú pracovnú záťaž za účelom zaradenia prác do kategórií rizika z hľadiska nadmernej psychickej pracovnej záťaž.
- Prehodnocovať podkladové materiály k návrhom zamestnávateľov na určenie rizikových prác s rizikom psychickej pracovnej záťaž, v prípade potreby vyžiadať stanovisko ÚVZ SR.
- Evidovať určené rizikové práce (profesie) s rizikom psychickej pracovnej záťaž aj podľa prevažujúcej činnosti.
- Sledovať trendy vývoja a zmien psychického zdravia populácie SR v produktívnom veku na základe štatistických údajov vybraných ukazovateľov psychického zdravia (ÚVZ SR) a usmerňovať v prijímaní preventívnych a nápravných opatrení na konkrétnych pracoviskách.

Plnenie:

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru bolo kontrolované plnenie povinností zamestnávateľa v oblasti ochrany zdravia zamestnancov pred **psychickou záťažou** ustanovených v § 38 ods. 2 zák. NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a vyhlášky MZ SR č. 542/2007 Z. z. Kontroly boli vykonané na výrobných pracoviskách- významná zraková a polohová záťaž pri monotónnej práci na montážnych pracoviskách (3 kontroly) v Küster, spol. s r.o., Vlkanová, ROCO-Slovakia, spol. s r.o. Banská Bystrica a Becker Slovakia, s.r.o. Zvolen, prevádzka Vlkanová). Kontroly boli zamerané na zabezpečenie opatrení na predchádzanie neprimeranej psychickej pracovnej záťaž týkajúce sa ergonomických úprav na pracoviskách, zlepšenia kvality pracovného prostredia, organizácie práce a režimu práce a odpočinku.

Hodnotenie psychickej pracovnej záťaž podľa súboru metód určených v platnej legislatíve sme vykonali v spol. ORANGE Slovensko, a.s. Predmetom hodnotenia bolo posúdenie miery

psychickej pracovnej záťaže u 110 zamestnancov - reprezentantov Call Centra, ktorí poskytujú informácie klientom v rámci pracovísk – infolinka a zákaznícke centrum. Súčasťou bolo aj prehodnotenie hlukovej a tepelnej záťaže zamestnancov (objektívizované meraním), ktorá sa na celkovej záťaži rôznou mierou podieľa.

Objektívnym hodnotením psychickej pracovnej záťaže bol **zistený najvyšší stupeň záťaže (D)**.

Výsledky **subjektívneho hodnotenia** psychickej pracovnej záťaže preukázali, že **najvyšší stupeň záťaže (3) dosiahlo celkovo 23 % zamestnancov (menej ako 50%)**.

Vzhľadom na uvedené (nakoľko záťaž dosiahla úroveň 3. kategórie) sa zamestnávateľ zaviazal, predložiť návrh a harmonogram realizácie preventívnych opatrení, ktoré vylúčia alebo znížia na najnižšiu možnú a dosiahnuteľnú mieru zvýšenú psychickú pracovnú záťaž zamestnancov.

Po zabezpečení všetkých opatrení bude potrebné opätovné prehodnotenie psychickej pracovnej záťaže zamestnancov.

V súčasnosti na našom úrade nevidujeme rizikové práce z titulu psychickej pracovnej záťaže. V uvedenej problematike sme zabezpečovali najmä poradenstvo s cieľom minimalizovať psychickú pracovnú záťaž, tam kde to je možné úpravami na pracoviskách a znížením miery rizika prispievajúcich faktorov ako je hluk, polohová záťaž, mikroklimatické podmienky a pod.

2.1.5. Znižovanie výskytu chorôb z povolania z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia

Anotácia

Uplatňovanie legislatívnych úprav - vyhlášky MZ SR č. 542/2007 Z.z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred fyzickou záťažou pri práci, psychickou pracovnou záťažou a senzorickou záťažou pri práci so zameraním najmä na požiadavky na miesto výkonu práce, prípustné hodnoty fyzickej záťaže zamestnancov, primeranú pracovnú polohu, organizáciu práce, režim práce a odpočinku a ďalšie faktory prispievajúce k vzniku predmetných ochorení.

Zdokonalenie systému prešetrovania podozrení na chorobu z povolania. Zjednotiť a skvalitniť hodnotenie pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce zamestnancov vo vzťahu k výskytu ochorení z dlhodobého nadmerného a jednostranného zaťaženia (DNJZ).

Realizačné výstupy

- Zber celoslovenských údajov
- a) rizikové práce - faktor DNJZ
- b) podozrenia na choroby z povolania v položke 29 zoznamu chorôb z povolania (zdroj Národné centrum zdravotníckych informácií – ďalej NCZI)
- c) prešetrovanie podozrení na choroby z povolania v položke 29
- d) priznané choroby z povolania v položke 29 (zdroj NCZI)
- Sledovať vývoj zmien (trendy) v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi
- Evidovať profesie, u ktorých je ochorenie z DNJZ najčastejšie priznané ako choroba z povolania
- Kópie prešetrení podozrení na chorobu z povolania z dôvodu DNJZ zasielať na ÚVZ SR.

2.1.6. Prevencia ochorení chrbtice súvisiacich s prácou a prešetrovanie podozrení na iné poškodenia zdravia z práce so zameraním na ochorenia chrbtice

Anotácia

Uplatňovanie legislatívnych úprav - vyhlášky MZ SR č. 542/2007 Z.z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred fyzickou záťažou pri práci, psychickou pracovnou záťažou a senzorickou záťažou pri práci a vyhlášky MZ SR č. 281/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri ručnej manipulácii s bremenami, najmä na dodržiavanie limitov

fyzickej záťaže a hmotnosti manipulovaných bremien, hodnotenie pracovných polôh pri výkone práce a ďalších prispievajúcich faktorov podieľajúcich sa na vzniku ochorení chrbtice.

Pri prešetrovaní podozrení na ochorenia chrbtice vo vzťahu k profesii zamestnanca overovať v terénnej praxi metodický postup, úzko spolupracovať s odborníkmi klinického pracovného lekárstva a klinickej toxikológie. Zistené ochorenia slúžia ako indikátor stavu pracovných podmienok a spôsobu výkonu práce a podnet na prijímanie účinných opatrení v prevencii vzniku takýchto ochorení u ďalších zamestnancov.

Realizačné výstupy

- Evidovať profesie, u ktorých sa ochorenia chrbtice z profesionálnych príčin vyskytujú najčastejšie
- Vytvárať databázu celoslovenských údajov
 - a) podozrenia na ochorenia chrbtice z profesionálnych príčin (zdroj NCZI)
 - b) prešetrovanie podozrení na ochorenia chrbtice z profesionálnych príčin
 - c) priznané profesionálne ochorenia chrbtice v položke 47 zoznamu chorôb z povolania (zdroj NCZI)
- Usmernenia a konzultácie pre zamestnávateľov v prijímaní preventívnych a nápravných opatrení

Plnenie úloh 2.1.5. a 2.1.6. :

V záujme zníženia výskytu a **prevencie** vzniku **ochorení podporno-pohybovej sústavy - končatín a chrbtice z preťaženia**, bolo v rámci štátneho zdravotného dozoru kontrolované plnenie povinností zamestnávateľa v oblasti ochrany zdravia zamestnancov pred fyzickou záťažou ustanovených v § 38 ods. 1 zák. NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia .

V hodnotenom období boli kontroly (**7 kontrol**) vykonané najmä na „montážnych pracoviskách“, pri výrobe a montáži tiahel brzd automobilov, pri výrobe linerov, montáži komponentov pre automobilový priemysel a v krajčírskych dielňach. Pracovné činnosti v profesii montážnik, sú spojené s **jednostrannou záťažou horných končatín, najmä drobných svalov ruky a predlaktí a polohovou záťažou** pri práci v sede, pri zrakovo náročnej činnosti. Kontroly boli zamerané najmä na zabezpečenie opatrení na predchádzanie nadmernej fyzickej záťaži - ergonomická úprava pracovísk, organizačné a iné opatrenia podľa požiadaviek vyhl. MZ SR č.542/2007 Z.z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred fyzickou záťažou pri práci, psychickou pracovnou záťažou a senzorickou záťažou pri práci.

S ohľadom na **prevenciu ochorení chrbtice** boli vykonané kontroly zamerané na uplatňovanie ustanovení nariadenia vlády č.281/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri ručnej manipulácii s bremenami. Predmetom bola kontrola zabezpečenia a používania primeraných mechanických zariadení na vylúčenie ručnej manipulácie s bremenami a dodržiavanie smerných hmotnostných hodnôt pri nevyhnutnej manipulácii s nimi napr. pri výrobe oceľových konštrukcií, drevospracujúcom priemysle, v poľnohospodárskej výrobe (bývalé JRD a ŠM) a okrem výrobných prevádzok aj v prevádzkárňach obchodu a služieb: sklady a veľkosklady potravín a priemyselného tovaru, predajne stavebnín, autoservisy, pneuservisy, zariadenia sociálnych služieb atď. Úroveň zabezpečenia informovanosti a školenia zamestnancov bola preverená kontrolnými listami. V uvedenej problematike neboli zo strany zamestnávateľa zistené porušenia zákonných povinností.

Pri prešetrovaní podozrení na ochorenie končatín z dlhodobého nadmerného jednostranného zaťaženia sa postupovalo podľa odborného usmernenia Hlavného hygienika SR ktoré bolo pripravené pod gesciou hlavnej odborníčky na zabezpečenie jednotného postupu pri hodnotení pracovných podmienok a spôsobu vykonávanej práce.

Celkom bolo v predmetnom období prešetrených 7 podozrení, z toho 4 boli ukončené a odborné stanovisko bolo zaslané žiadateľovi (oddelenie klinického pracovného lekárstva). V jednotlivých prípadoch neboli zistené závažné nedostatky, prípadne porušenie povinností zo strany zamestnávateľa. Jednalo sa o sporadické prípady, pričom súvislosť s prácou a pracovnou záťažou bola vo všetkých prípadoch nepravdepodobná.

Pri sledovaní vývoja, v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi, neevidujeme profesie, u ktorých by bol zaznamenaný častejší výskyt uvedených ochorení (ako napr. v minulosti v profesii dorábač v zlievárňach. V súčasnosti evidujeme rizikovú prácu 3. kat., v profesii dorábač v spol. ZLH Plus, odštepny závod Hronec a najvyšší počet zamestnancov (mužov-144, žien-58) v 3. kat. je evidovaný v profesiách rovnač a delič pri výrobe rúr v Železiarňach Podbrezová a.s.

Prešetrené prípady boli konzultované na krajskom konzultačnom dni na oddelení klinického pracovného lekárstva FNŠP F.D.Roosevelta v Banskej Bystrici, kde za účasti odborných zamestnancov odboru preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie RÚVZ v Banskej Bystrici, boli vyslovené závery o súvislosti ochorenia s vykonávanou prácou v pozitívnom resp. negatívnom zmysle. Obdobne sme sa pravidelne zúčastňovali na prerokovaní sporných prípadov na zasadaniach Celoslovenskej komisie pre posudzovanie chorôb z povolania, zriadenej MZ SR, konaných na Klinike pracovného lekárstva a toxikológie v Bratislave.

Prešetrenie pri podozrení na **ochorenie chrbtice podmienené prácou bolo vykonané v 1 prípade**. Jednalo sa o zamestnanca vodohospodárskeho podniku, ktorý okrem práce vodiča na nákladnom – cisternovom vozidle (fekálne vozidlo), vykonával činnosti spojené s čistením kanalizačných potrubí, vyčerpávaní obsahov septikov a žump. Na základe odhadu miery podielu pracovných podmienok na etiológii ochorenia sme dospeli k záveru, že výskyt zreteľahodných príčinných faktorov a ich miera nedosahovali takú úroveň, ktorá by bola považovaná za primárnu príčinu vzniknutého ochorenia bedrovej chrbtice.

Participovali sme aj na konzultáciách pri rozhodovaní o priznaní profesionality u podozrení na zasadaniach Celoslovenskej komisie pre posudzovanie chorôb z povolania z titulu výkonu funkcie hlavnej odborníčky HH SR a krajskej odborníčky pre PPLaT, kde sú prerokované a komplexne posudzované všetky podozrenia na tieto ochorenia v SR.

Osobitnú časť tvorilo prehodnocovanie podozrení na CHzP u baníkov Hornonitrianskych baní a.s. Prievidza (HBP), kde bol roku 2008 a v roku 2009 zaznamenaný enormný nárast (cca 400) podozrení na profesionálne ochorenie so žiadosťou o posúdenie profesionality. Participovali sme tiež účasťou na riešení tejto situácie na poradách organizovaných ÚVZ SR za prítomnosti zamestnávateľa, zástupcov dotknutých kliník pracovného lekárstva, príslušného RÚVZ, ako aj na priamom prehodnocovaní vo vyžiadaných súdnych sporoch.

2.2. ZNÍŽOVANIE RIZIKA VZNIKU OCHORENÍ PODMIENENÝCH PRÁCOU U ZAMESTNANCOV PRI PRÁCI SO ZOBRAZOVACÍMI JEDNOTKAMI

Cieľ

Znížiť riziko vzniku ochorení podmienených prácou a pracovnými podmienkami na pracoviskách so zobrazovacími jednotkami (ZJ) u zamestnancov, ktorí vykonávajú prácu so ZJ prevažnú časť pracovnej zmeny (t.j. viac ako 4 hodiny denne).

Gestor: ÚVZ SR

Riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR

Anotácia

Uplatňovanie legislatívnej úpravy - nariadenia vlády SR č. 276/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci so zobrazovacími jednotkami, harmonizovanej s právom Európskych spoločenstiev, pri výkone štátneho zdravotného dozoru. Zamerať sa najmä na umiestnenie ZJ, priestorové podmienky na pracoviskách so ZJ, denné a umelé osvetlenie, mikroklimatické podmienky, požiadavky na pracovné miesto a jeho usporiadanie a na režim práce a odpočinku zamestnancov.

Pomocou kontrolných listov informovanosti zamestnancov overiť poskytovanie informácií zamestnancom v oblasti ochrany zdravia pri práci so ZJ zo strany zamestnávateľov.

Etapy riešenia: rok 2010 a ďalšie roky

Realizačné výstupy

Získavať údaje o

- zamestnancoch vykonávajúcich prácu so ZJ prevažnú časť pracovnej zmeny v jednotlivých okresoch, regiónoch a v SR (názov organizácie, počet zamestnancov, profesie, prevažujúca činnosť)
- účasti zamestnancov na skriningovom vyšetrení očí a zraku pred zaradením na prácu so ZJ a v priebehu zamestnania (v prípade zrakových ťažkostí)
- účasti zamestnancov na vyšetrení pohybového a nervového systému (v súvislosti s výkonom práce)

Uvádzať

- počet previerok na pracoviskách so ZJ
- najčastejšie zistené nedostatky a uložené sankcie

Plnenie:

I. polroku 2011 bolo vykonaných **212 kontrol**. Štátny zdravotný dozor bol zameraný najmä na kontrolu pracovísk predajní, kde ako registračné pokladne sa používajú zobrazovacie jednotky, administratívnych pracovísk, malých podnikov a veľkoskladov v súlade s uplatňovaním NV SR č. 276/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci so zobrazovacími jednotkami. Previerky boli zamerané hlavne na priestorové podmienky na pracoviskách a pracovných miestach, umiestnenie zobrazovacích jednotiek, denné aj umelé osvetlenie pracovného priestoru, ako aj na režim práce a odpočinku zamestnancov.

Pri každej previerke pracovísk bolo zabezpečené **poradenstvo** zamerané na prevenciu vzniku možných ochorení v súvislosti s prácou so zobrazovacími jednotkami a to **správny spôsob sedenia, odporúčané cvičenia pri práci v sede, zabezpečenie pitného režimu** a zároveň bol **poskytnutý zdravotno-výchovný materiál**.

Na overenie dodržiavania požiadaviek legislatívy poskytovať informácie v oblasti ochrany zdravia pri práci zo strany zamestnávateľov sa používajú **kontrolné listy informovanosti – (82)** ktoré sa vyhodnocujú.

Zamestnanci z kontrolovaných organizácií sa na skriningovom vyšetrení očí a zraku, ktoré by zabezpečoval zamestnávateľ, zatiaľ nezúčastnili.

2.3. ZDRAVÉ PRACOVISKÁ

Cieľ

Na základe záverov analýzy zdravotného stavu, spôsobu života zamestnancov a výsledkov objektivizácie pracovného prostredia a pracovných podmienok vybraných organizácií určiť

priority, vypracovať a realizovať intervenčné programy za účelom zlepšenia pracovného prostredia a zdravotného stavu zamestnancov.

Gestor: ÚVZ SR

Riešiteľské pracoviská: vybrané RÚVZ v SR

Anotácia

Analyzovať riziká práce a pracovného prostredia spolu s objektivizáciou rizikových faktorov v pracovnom prostredí. Sledovať zdravotný stav zamestnancov rizikových profesií pomocou objektívnych vyšetrení rizikových faktorov životného štýlu a pomocou dotazníka. Navrhovať a realizovať intervenčné aktivity zamerané na zlepšenie pracovného prostredia a zdravotného stavu zamestnancov, ochranu a podporu zdravia zamestnancov.

Etapy riešenia

rok 2011 a ďalšie roky

Realizačné výstupy

Zhodnotiť výsledky objektívnych meraní faktorov práce a pracovného prostredia vo vybranej organizácii a vyhodnotiť ich v spolupráci s vedením organizácie. Realizovať intervenčné programy na ochranu a podporu zdravia zamestnancov a kontrolovať ich efektívnosť.

Plnenie:

V období prvého polroku 2011, v nadväznosti na výzvu Európskej agentúry, ktorej kampaň v rokoch 2010-2011 je zameraná na oblasť bezpečnej údržby, boli previerky vo výrobných podnikoch zamerané aj na zisťovanie zabezpečenia upratovania spoločnosťami, ktoré upratovacie služby zabezpečujú dodávateľským spôsobom. V druhom polroku budú postupne vykonané kontroly zabezpečenia ochrany zdravia zamestnancov u všetkých zistených spoločností.

Skríningové vyšetrenia rizikových faktorov životného štýlu v hodnotenom období neboli vykonané (sú plánované v druhom polroku).

Poradenstvo zamestnancom bolo poskytované priamo na pracoviskách v čase kontrol a **individuálne v rámci telefonickej a elektronickej komunikácie**.

2.4. PRÍČINNÉ SÚVISLOSTI NÁDOROVÝCH OCHORENÍ V PRACOVNOM A ŽIVOTNOM PROSTREDÍ A ŽIVOTNÝ ŠTÝL

Cieľ

Sledovať príčinné súvislosti vzniku nádorových ochorení so zameraním na ochorenia a nádory pankreasu a pľúc.

Gestor: RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici v spolupráci s Medzinárodnou agentúrou pre výskum rakoviny (IARC) v Lyone, Francúzsko

Etapy riešenia: rok 2011 a ďalšie roky

2.4.1 Epidemiologická štúdia nádorov a iných ochorení slinivky brušnej (ESNAP) – pilotná štúdia

Riešiteľské pracoviská:

ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, Martine, Žiline, Trenčíne

FNsP F.D.Roosevelta v Banskej Bystrici, BB Biocyt diagnostické centrum Banská Bystrica, Jeséniova lekárska fakulta UK v Martine, FNsP akad. L. Dérera v Bratislave, Martinská fakultná nemocnica, NsP v Žiline, FN v Trenčíne a ďalšie vybrané zdravotnícke zariadenia

Anotácia

Epidemiologická štúdia typu prípad – kontrola zameraná na objasnenie vplyvu faktorov životného prostredia, pracovného prostredia a životného štýlu na výskyt ochorení a nádorov pankreasu. Práca bude zameraná na rizikové faktory životného štýlu (fajčenie, stravovacie zvyklosti, fyzická aktivita), osobnú a zdravotnú anamnézu, biologické rizikové faktory a pracovnú expozíciu.

Realizačné výstupy

- Zvýšiť úroveň poznania o etiológii vzniku nádorov pankreasu uplatnením epidemiologických metód a metód molekulárnej epidemiológie
- Skúmaním genetickej vnímavosti a vonkajších faktorov identifikovať biomarkery pre včasnú detekciu zdravotných rizík
- Objasniť etiologickú súvislosť medzi chronickou pankreatitídou a rakovinou pankreasu
- Odhadnúť úlohu možných rizikových faktorov životného štýlu a prostredia v etiológii vzniku rakoviny pankreasu (fajčenie, konzumácia alkoholu a mäsa, pohybová aktivita, pracovná expozícia)
- Zhodnotiť úlohu osobnej a rodinnej anamnézy (diabetes mellitus, chronická pankreatitída, cholelitiáza, hereditárna pankreatitída) a reprodukčnej anamnézy u žien
- Pátrať po možných súvislostiach medzi pracovnou expozíciou chemickým faktorom a rakovinou pankreasu
- Odobrať a uchovať vzorky biologického materiálu (krv, nádorové tkanivo, pankreatická šťava) na genetickú analýzu a analýzu helicobakteriovej infekcie v spolupráci s IARC
- Publikovať výsledky v odbornej domácej a zahraničnej tlači, prezentovať ich na odborných vedeckých podujatiach, výsledky zakomponovať do preventívnych a poradenských činností v rámci špecializovaných úloh RÚVZ.

Plnenie:

V decembri 2010 bolo obnovené financovanie projektu (dotácia 13 990,14 €, v roku 2011 nulová dotácia) z MZ SR, ale iba do konca roka 2010.

V decembri roku 2010 sa vyhľadali a oslovili pacienti s novodiagnostikovanými ochoreniami v počte 20 prípadov a 20 kontrol. Tieto aktivity zabezpečovali v príslušných spádových nemocniciach RÚVZ BB a ÚVZ SR, vzhľadom na krátkosť vymedzeného času. Doplňujúce údaje od pacientov a kontrol sa získavali v priebehu prvých mesiacov 1. štvrťroka 2011. Vyplnili sa dotazníky, spracovala sa databáza údajov. Za celé obdobie riešenia projektu vrátane pilotnej štúdie, t.j. od roku 2007 sa podarilo osloviť 171 prípadov a 103 kontrol. Vzorky biologického materiálu odobraté od respondentov boli odoslané na spracovanie do IARC Lyon. Časť vzoriek z roku 2010/2011 je uložená podľa protokolu na RÚVZ BB a ÚVZ SR BA. V apríli 2011 bola zaslaná správa o plnení projektu (2007/17-RÚVZ BB – 02) na MZ SR a následne bola zaslaná žiadosť o obnovenie financovania projektu zo strany MZ SR, aby sa mohli stanovené úlohy splniť. Zatiaľ sme odpoveď z MZ SR nedostali.

Záver: Čaká sa na obnovenie pokračovania štúdie.

2.4.2. Nadväzujúca štúdia nádorových ochorení pľúc a hornej časti tráviaceho a dýchacieho systému u pacientov Stredoeurópskej multicentrickej štúdie typu prípad-kontrola

Riešiteľské pracoviská: ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, Nitre, Bratislave hl. m. SR v spolupráci s riešiteľskými zahraničnými zdravotníckymi pracoviskami

Anotácia

Epidemiologická štúdia typu prípad - kontrola nadväzuje na štúdiu realizovanú uvedenými riešiteľskými pracoviskami v rokoch 1998 – 2003. Štúdia je zameraná na preskúmanie najvýznamnejších ukazovateľov podmieňujúcich prežívanie a prognózu pacientov s nádormi pľúc a hornej časti tráviaceho a dýchacieho systému v krajinách Strednej a Východnej Európy. Práca bude zameraná na preskúmanie faktorov životného štýlu, zdravotných zvyklostí, terapeutických postupov, zamestnania, stravovacích zvyklostí a ich výsledného vplyvu na prežívanie pacientov s definovanými onkologickými ochoreniami.

Realizačné výstupy

- Monitorovať dĺžku a okolnosti prežívania u pacientov
- Monitorovať výskyt mnohopočetných primárnych nádorov u pacientov s nádormi pľúc a hornej časti tráviaceho a dýchacieho systému
- Vyhodnotiť rozdiely v prežívaní a vo výskyte druhého primárneho nádoru medzi mužmi a ženami s definovanými onkologickými ochoreniami
- Preskúmať determinanty prežívania súvisiace s pacientom, nádorom, liečbou a viacnásobnými primárnymi nádormi
- Zistené poznatky uplatniť v štátnom zdravotnom dozore nad chemickými faktormi a osobitne karcinogénnymi a mutagénnymi faktormi pri práci a v rámci poradenstva v oblasti zdravia pri práci.

Plnenie:

Všetky zistené údaje o vitálnom stave členov súboru boli vložené do databázy a boli odoslané do IARC Lyon k medzinárodnému spracovávaniu. Z celkového počtu 347 prípadov s rakovinou pľúc zomrelo 93,16 %. Priemerná dĺžka dožitia bola 1,04 roka. Ku koncu roka 2010 žilo ešte 20 pacientov (5 % prípadov). Získané údaje zo štúdie sú postupne spracovávané a publikované vo vedeckých článkoch spolu s ďalšími údajmi získanými v rámci projektu SYNERGY. Posledná publikácia sa týkala analýzy expozície emisiám dieselových motorov vo vzťahu k rakovine pľúc. Olsson AC, Gustavsson P, Kromhout H, Peters S, Vermeulen R, Brüske I, Pesch B, Siemiatycki J, Pintos J, Brüning T, Cassidy A, Wichmann H-E, Consonni D, Landi MT, Caporaso N, Plato N, Merletti F, Mirabelli D, Richiardi L, Jöckel K-H, Ahrens W, Pohlabs H, Lissowska J, Szeszenia-Dabrowska N, Zaridze D, Stücker I, Benhamou S, Bencko V, Foretova L, Janout V, Rudnai P, Fabianova, Stanescu Dumitru R, Gross I, Kendzia B, Forastiere F, Bueno-de-Mesquita B, Brennan P, Boffetta P, Straif K. Exposure to Diesel Motor Exhaust and Lung Cancer Risk in a Pooled Analysis from Case-Control Studies in Europe and Canada. Am. J. Respir. Crit. Care Med. Vol.183. pp 941-948, 2011. Epub October 29, 2010 as doi:10.1164/rccm.201006-0940OC.

2.5. ZVYŠOVANIE ÚROVNE OCHRANY ZDRAVIA PRED RIZIKAMI Z CHEMICKÝCH LÁTOK

Cieľ

Presadzovanie právnych predpisov EÚ týkajúcich sa chemických látok a zvyšovanie úrovne ochrany zdravia pred rizikami z chemických látok

Špecifické ciele

- Praktické presadzovanie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok (REACH),
- Participovať na prvom spoločnom projekte EHP na presadzovanie predregistrácie a registrácie zavedených látok a kariet bezpečnostných údajov (KBÚ),
- Vybudovanie odborných kapacít verejného zdravotníctva na tvorbu, kontrolu dodržiavania a presadzovanie legislatívnych opatrení EÚ a SR na ochranu zdravia pred rizikami z chemických látok,

- Zlepšenie medziinštitucionálnej spolupráce národných orgánov v oblasti presadzovania právnych predpisov týkajúcich sa chemických látok

Gestor: ÚVZ SR v spolupráci s RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

Medzirezortná spolupráca:

Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie, Centrum pre chemické látky a prípravky, Slovenská Inšpekcia životného prostredia, Národný inšpektorát práce

Etapy riešenia: rok 2011 a ďalšie roky

Riešiteľské pracoviská: V 1. etape RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, Košiciach, Nitre
V ďalších etapách všetky RÚVZ v SR

Etapy riešenia

1. etapa: štvrtý štvrťrok 2009 - prvý polrok 2010

2. etapa: od druhého štvrťroka 2010

Anotácia

Na Slovensku ako aj v ostatných štátoch EÚ sa od 1.6.2007 uplatňuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok. Je potrebné zapojiť sa do koordinovaných projektov v rámci štátov EÚ a EHP/EZVO zameraných na zabezpečenie vyhovujúcej úrovne používania chemických látok formulované do zásady „žiadne údaje, žiadny trh“. Prvý projekt (participácia vybraných RÚVZ v 4. štvrťroku 2009 – 1. polroku 2010) na presadzovanie nariadenia sa zameriava na výrobcov a dovozcov a ich súlad s právnymi záväzkami týkajúcimi sa predregistrácie a registrácie zavedených látok ako takých alebo látok v prípravkoch, ako aj na dodržiavanie ustanovení súvisiacich s kartami bezpečnostných údajov. V rámci tohto projektu sa vyplní špeciálny dotazník odbornými pracovníkmi vybraných RÚVZ v konkrétnych podnikoch uvádzajúcich na trh chemické látky. Poznatky všetkých zúčastnených orgánov kontroly činných podľa zákona č. 163/2001 Z.z. budú podkladom pre ďalší postup na usmernenie zavádzania platných právnych úprav v tejto oblasti do praxe výrobných, dovozných organizácií ako aj následných užívateľov chemických látok.

Realizačné výstupy

- Zvýšenie odbornej úrovne používania chemických látok a prípravkov u „povinných subjektov“
- Zjednotenie v praktickom presadzovaní nariadenia REACH a súvisiacej ďalšej národnej a EÚ legislatívy orgánmi verejného zdravotníctva ako aj ďalšími kontrolnými orgánmi
- Vypracovanie dotazníkov zisťujúcich stav v problematike, ich analýza a príprava nápravných riešení
- Prijímanie nápravných opatrení
- Zvyšovanie odbornej úrovne práce a príprava špecialistov na problematiku celého spektra aspektov používania chemických látok z hľadiska účinnej ochrany zdravia

Plnenie:

V 1. polroku 2011 bola na oddelení hodnotenia zdravotného rizika chemických a biologických faktorov a genetickej toxikológie dokončená sumarizácia dotazníkov REACH – EN – FORCE 1 (REF 1) vyplnených v rámci ŠZD pracovníkmi OPPL jednotlivých RÚVZ na Slovensku. Do projektu REF 1 sa zapojilo 23 RÚVZ. Prekontrolovaných bolo 28 spoločností. Celkovo bolo skontrolovaných 78 látok ako takých a 26 látok v prípravkoch. Hlavnou kontrolovanou povinnosťou bola povinnosť registrácie, ktorá vyplynula 15-tim spoločnostiam. Zistené nedostatky sa týkali najmä kariet bezpečnostných údajov (KBÚ), ktoré boli v cudzom jazyku,

alebo chýbali. Uložené opatrenia zo strany RÚVZ boli administratívneho charakteru. Skompletované dotazníky boli zaslané vo forme jednotného dotazníka spolu so správou koordinátorovi REACH do ECHA v Helsinkách na zapracovanie do správy Fóra pre tento projekt v rámci EÚ.

V mesiaci január – marec 2011 začala prípravná fáza projektu REACH – EN – FORCE 2 (REF 2) v rámci zúčastnených krajín. Jedná sa o projekt na presadzovanie dodržiavania povinností následných užívateľov – formulátorov zmesí v rokoch 2010/2011, do ktorého sa zapojili aj úrady verejného zdravotníctva v SR. Usmernenie k realizácii projektu bolo dané na celoslovenskej porade vedúcich odborov a oddelení PPLaT v Leviciach, 25.-26.5. 2011. V mesiaci jún sme v spolupráci s ÚVZ SR usporiadali celoslovenský seminár, ktorého sa zúčastnili zástupcovia RÚVZ v SR. Boli oboznámení s činnosťou kontrolných orgánov nad chemickou legislatívou v SR a s programom EÚ na zjednotenie výkonu kontroly v členských štátoch EÚ, na ktorom sa v rámci medzinárodného projektu REF 2 podieľajú. Každý RÚVZ vykoná aspoň jednu kontrolu podľa metodiky REF 2 do 31.12. 2011.

ODBOR HYGIENY VÝŽIVY

MUDr. Ivana SEDLIAČIKOVÁ, MPH – vedúca odboru

3.1. SLEDOVANIE VÝŽIVOVÉHO STAVU VYBRANÝCH VEKOVÝCH SKUPÍN DOSPELEJ POPULÁCIE

V prvom polroku 2011 bolo v rámci projektu sledovania výživového stavu vyšetrených 66 klientov ľahko pracujúcich z okresu Banská Bystrica a Brezno. Každý klient vyplnil dotazník o životospráve, fyzickej aktivite, jedno dňový jedálny lístok a absolvoval somatometrické a biochemické vyšetrenia, v rámci ktorých boli zisťované údaje o výške, hmotnosti, obvode pása a bokov, tlaku krvi a biochemické ukazovatele lipoproteínového metabolizmu (C CHOL, TGL, HDL, LDL) a glykémie v krvi. Na plnení tohto projektu sa podieľajú aj pracovníčky odboru podpory zdravia.

3.2. MONITORING JODIDÁCIE KUCHYNSKEJ SOLI

Odobratých bolo spolu 12 vzoriek kuchynskej soli (vrátane morskej soli), v ktorých bolo analyzované množstvo KJ, KJO_3 a ferokyanidu draselného. Kontrolované bolo aj označovanie na obale.

3.3 BEZPEČNOSŤ KOZMETICKÝCH VÝROBKOV URČENÝCH PRE DETI

Úloha bola ukončená 30.03.2011 záverečnou správou ÚVZ SR.

3.4. BEZPEČNOSŤ VÝROBKOV URČENÝCH PRE DETI

RÚVZ Banská Bystrica – odbor hygieny výživy zabezpečil podľa plánu na rok 2011 odber jednej vzorky dojčenskej fľaše.

3.5. BEZPEČNOSŤ PAPIEROVÝCH A KARTÓNOVÝCH OBALOVÝCH MATERIÁLOV

Riešiteľským pracoviskom je RÚVZ so sídlom v Poprade.

ODBOR HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

MUDr. Katarína SLOTOVÁ, PhD. – vedúca odboru

4.1. PRIESKUM TELESNÉHO VÝVOJA DETÍ A MLÁDEŽE V SR A ZISTENIE TRENDOV V ICH TELESNOM RASTE A VÝVINE

Gestorom úlohy: ÚVZ SR a ÚH LF UK v Bratislave

Riešiteľské pracoviská: ÚVZ SR, RÚVZ v SR, pediatri

Cieľom úlohy je získať podklady pre zhodnotenie telesného vývoja detí a mládeže v roku 2011 a posúdiť trendy telesného vývoja v porovnaní s rokom 2001, resp. s predchádzajúcimi rokmi. Na základe spracovaného metodického postupu v prvom polroku roku 2011 budú v roku 2011 vyšetrované iba deti vo vekových skupinách od 7-18 rokov, nakoľko sa nepodarilo získať žiadne finančné prostriedky potrebné na zabezpečenie meraní najmenších vekových skupín pediatriami. Realizácia siedmeho celoštátneho antropometrického prieskumu je naplánovaná v dňoch od 26.09.2011 do 04.11.2011. Výber škôl v spádovom území RÚVZ Banská Bystrica bude potrebné uskutočniť tak, aby boli naplnené požadované počty respondentov v jednotlivých vekových skupinách podľa pohlavia. Materiálno-technické vybavenie pre realizáciu úlohy (záznamové hárký, papierové metre a krajčírskoe metre) bolo zabezpečené ÚVZ SR.

4.2. ZNEUŽÍVANIE NÁVYKOVÝCH LÁTOK (ALKOHOL, TABAK, DROGY) U DETÍ A MLÁDEŽE NA SLOVENSKU

ESPAD – európsky školský prieskum o alkohole a drogách u študentov stredných škôl a žiakov základných škôl bol vykonaný v mesiaci apríl 2011 na určených školách v meste Banská Bystrica - Základná škola Tatranská ul.10 a Evanjelické gymnázium, Skuteckého ul. 5 a ďalej v SOŠ Slovenská Ľupča - Príboj, Spojená škola, Laskomerského ul. 3, Brezno. Celkovo bolo žiakmi a študentmi týchto škôl vyplnených 479 dotazníkov.

Okrem dotazníkov **ESPAD** polovica žiakov (239) z celkového počtu zúčastnených vyplňovala aj ďalšie 2 dotazníky: - **SFEA** – prehľad názorov na alkohol,
- **SMQ** – prehľad názorov na fajčenie.

Celkovo bolo žiakmi a študentmi vybraných škôl vyplnených 957 dotazníkov, ktoré boli 28.04.2011 zaslané na spracovanie ÚVZ SR v Bratislave.

Pri realizácii projektu sa zistilo, že vzhľadom na rozsiahly obsah dotazníka ESPAD, sa jeho vyplnenie v mnohých prípadoch nedalo uskutočniť za jednu určenú vyučovaciu hodinu.

Škola	Počet dotazníkov
ZŠ Tatranská ul., B.B.	36
Evanjelické gymnázium, Skuteckého ul., B.B.	82
SOŠ Slovenská Ľupča	127
Spojená škola, Laskomerského ul., Brezno	234
SFEA	239
SMQ	239
S p o l u :	957

4.3. MONITORING STRAVOVACÍCH ZVYKLOSTÍ A VÝŽIVOVÝCH PREFERENCIÍ VYBRANEJ POPULÁCIE DETÍ SR A HODNOTENIE EXPOZÍCIE VYBRANÝCH RIZÍK SPOJENÝCH S KONZUMÁCIOU JEDÁL

Cieľom projektu je zhodnotiť stravovacie zvyklosti vybraných vekových skupín populácie detí vo vzťahu k odporúčaným výživovým dávkam a pohybovému režimu. Na základe monitoringu individuálnej spotreby potravín vytvoriť databázu spotreby potravín so zohľadnením veku

a regiónov SR. Získané informácie využiť v rámci poradenských aktivít zameraných na podporu a rozvoj zdravia detí v zriadených poradniach zdravia pre deti a mládež.

Dlhodobým cieľom projektu je aj hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál u citlivých populačných skupín SR. V roku 2011 je realizácia projektu dočasne prerušená z organizačných dôvodov .

4.4. ZDRAVÉ DETI V ZDRAVÝCH RODINÁCH

Plnenie projektu „Zdravé deti v zdravých rodinách 2“ (ZDZR 2) pokračuje a jeho riešiteľské zameranie smeruje k hlavnému cieľu, ktorým je sledovanie výskytu rizikových faktorov aterogenézy u detí, sledovanie ich variability a porovnanie údajov za 10 rokov – t.j. od začiatku realizácie projektu MZ SR „Primárna prevencia aterosklerózy v detskom veku“, ktorého epidemiologickou súčasťou bol aj projekt WHO „Zdravé deti v zdravých rodinách“. Analýzou údajov zo skriningových formulárov za rok 2010, ktoré boli získané od pediatrických ambulancií participujúcich na plnení projektu Zdravé deti v zdravých rodinách 2 a štatistickým vyhodnotením 3 600 formulárov v rámci Slovenska, boli získané cenné dáta, ktoré boli prezentované v máji 2011 na celoslovenskej konferencii HDM s medzinárodnou účasťou a na celoslovenskej porade riešiteľov projektu konanej dňa 29.06.2011 na RÚVZ Banská Bystrica.

Response rate – percento účasti na plnení projektu ZDZR 2 v roku 2010 bolo v jednotlivých krajoch Slovenskej republiky odlišné, s čím súvisí aj presnosť porovnania výsledkov na úrovni krajov s výsledkami z roku 2001 na rovnakej úrovni. S uvedeným zistením konštatujeme, že niektoré kraje nespĺňajú kritérium reprezentatívnosti súboru za daný kraj. Uvedená populácia detí však bola začlenená do celoslovenského analyzovaného súboru, nakoľko spĺňali vopred určenú hlavnú podmienku pre zaradenie do štúdie (vek 11 a 17 rokov).

Analýzou výsledkov celoslovenskej populačnej vzorky bolo zistené, že priemerné hodnoty celkového cholesterolu za rok 2010 sa líšia podľa krajov a pri porovnaní hodnôt s priemernými hodnotami z roku 2001 a 2009, zistíme skutočnosť, že priemerné hodnoty sa iba minimálne líšia v populácii dievčat aj chlapcov oboch vekových kategórií. Prevalencia rizikového cholesterolu bola u 11 ročných dievčat 17,77 % , u 11 ročných chlapcov 18,82 % , u 17 ročných dievčat 13,97 % , u 17 ročných chlapcov 8,14 %. Porovnaním prevalencie rizikového cholesterolu v jednotlivých rokoch sme zistili, že v rokoch 2009 a 2010 bola prevalencia signifikantne nižšia, iba u chlapcov vo veku 17 rokov sme nezistili signifikantný rozdiel. Hodnotením parametra BMI sme zistili, že deti v roku 2010 boli v priemere o 5 – 7 kg ťažšie ako deti v roku 2001. Skúmaním vzťahu rizikový cholesterol a BMI, vek, pohlavie sme zistili, že obezita a vek majú signifikantný vplyv na prevalenciu rizikového cholesterolu. Pohlavie v študovanej vzorke detí, nemá signifikantný vplyv na prevalenciu rizikového celkového cholesterolu.

Pracovná skupina HH SR Prevencia aterosklerózy, ktorá vznikla z podnetu odborného riešiteľského tímu projektu ZDZR 2 a bola menovaná hlavným hygienikom SR dňa 22.04.2010 diskutovala na svojom 3. stretnutí, ktoré sa konalo dňa 31.03.2011 na pracovisku RÚVZ Banská Bystrica nové trendy v prevencii aterosklerózy, problematiku aterogénneho indexu, problematiku CRP a jeho vzťah ku kardiovaskulárnemu ochoreniu, interakciu jednotlivých rizikových faktorov kardiovaskulárneho zdravia u slovenských detí s obezitou a preobezitou. Vedúca pracovnej skupiny prezentovala pripravovanú publikáciu Algoritmus vyšetrení v Poradenskom centre zdravia pre deti a rodiny na Slovensku.

PC zdravia pre deti a rodiny v Banskej Bystrici prezentovalo svoju činnosť na akcii Diecézneho centra pre rodinu pod názvom „Deň rodiny“ dňa 28.05.2011.

V príprave je publikácia, ktorá bude uzatvárať túto fázu riešenia projektu. Recenzovaný Manuál lekárskej prevencie kardiovaskulárnych ochorení u detí bol poskytnutý v pdf formáte členom pracovnej skupiny Prevencia aterosklerózy.

ODBOR OCHRANY ZDRAVIA PRED ŽIARENÍM

MUDr. Pavol ADÁMEK – vedúci odboru

5.1. MONITORING PRÍRODNEJ RÁDIOAKTIVITY V MINERÁLNYCH VODÁCH PLNENÝCH DO FLIAŠ DODÁVANÝCH DO DISTRIBUČNEJ SIETE V RÁMCI SR

Anotácia

Minerálne vody sú dnes významným zdrojom príjmu vody pre ľudí všetkých vekových kategórií v rámci ich pitného režimu. Konzumácia minerálnych vôd sa stala veľmi populárnou ako na Slovensku, tak v rámci Európskeho spoločenstva. To znamená, že nezanedbateľná časť ľudskej populácie pije minerálne vody plnené do fliaš alebo nápoje pripravené z týchto vôd.

V záujme ochrany zdravia konzumenta sa dnes dostáva do popredia otázka rizika pre zdravie človeka a predovšetkým pre deti, vyplývajúceho z konzumácie minerálnych vôd s vyšším obsahom rádionuklidov napr. rádia a uránu.

Na riešenie úlohy bola zriadená pracovná skupina z odborníkov ÚVZ SR a Košice, a Banská Bystrica. Dňa 01.06.2011 sa uskutočnila na RÚVZ v Banskej Bystrici zasadanie pracovnej skupiny s cieľom metodicky pripraviť postup riešenia projektu a spresnenie postupu v jednotlivých etapách.

Diskutované problematiky:

1. Návrh časového plánu a rozdelenie zodpovedností medzi ÚVZ SR a RÚVZ k hlavnej úlohe. (Ing. Ďurecová, PhD., RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici).
2. Zhodnotenie porovnávacích meraní. (Ing. Ďurecová, PhD., RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici).
3. Výpočty neistôt (neistoty typu A a neistoty typu B) a NDA pri stanovení celkovej objemovej aktivity alfa a beta ako aj pri stanovení objemovej aktivity ^{222}Rn vo vodách. (RNDr. Vrábel, PhD., RÚVZ so sídlom v Košiciach, Ing. Dubníčková, RÚVZ so sídlom v Bratislave, Ing. Ďurecová, PhD., RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici).
4. Problémy pri praktickom spracovaní a príprave vzoriek minerálnych vôd.

Na pracovnej porade sa dohodlo nasledovné:

1. Balené vody sa budú odoberať v neperlivej forme, ak je k dispozícii viacej druhov neochutené.
2. Balené vody pôvodom zo SR sa budú odoberať výlučne z plniarní miestne príslušným odborom ochrany zdravia pred žiarením.
3. Pri odbere vôd z distribučnej siete budú jednotlivé odbory ochrany zdravia pred žiarením spolupracovať s príslušnými odbormi hygieny výživy, pričom ÚVZ SR odoberie balené vody pôvodom z ČR a predávané v lekárnach, a RÚVZ so sídlom v Košiciach odoberie balené vody, ktoré nie sú pôvodom z ČR a SR.

5.2. RADIAČNÁ OCHRANA NA DOČASNÝCH DEFEKTOSKOPICKÝCH PRACOVISKÁCH V SR

Cieľ

Zhodnotiť úroveň radiačnej ochrany pri vykonávaní defektoskopických prác a vypracovať usmernenie pre zriaďovanie dočasných pracovísk pre NDT s použitím zdroja žiarenia a pre oznamovanie prepravy rádioaktívnych žiaričov.

Anotácia

Radiačná defektoskopia na dočasných pracoviskách je činnosť, ktorá má svojim charakterom a používanými zdrojmi žiarenia (väčšinou sa jedná o vysokoaktívne žiariče) významný potenciál ohroziť zdravie pracovníkov a pri niektorých možných mimoriadnych situáciách aj jednotlivcov

z obyvateľstva. Legislatíva požaduje od prevádzkovateľov defektoskopických zdrojov žiarenia, ktorí majú povolenie na zriaďovanie dočasných pracovísk, aby zriadenie pracoviska oznámili orgánom dozoru 24 hodín vopred. Často sa práce vykonávajú len jeden deň, prípadne v noci a zriedka je v praxi možné zorganizovať zo dňa na deň previerku na takomto pracovisku. Vzhľadom na dôležitosť dodržiavania požiadaviek radiačnej ochrany na dočasných pracoviskách je potrebné podrobnejšie rozpracovanie požiadaviek platných predpisov v oblasti radiačnej ochrany pre tieto pracoviská formou odborného usmernenia.

Na riešenie úlohy bola zriadená pracovná skupina z odborníkov ÚVZ SR a RÚVZ Banská Bystrica a Nitra. Uskutočnilo sa zasadanie pracovnej skupiny s cieľom metodicky pripraviť postup riešenia projektu a upresnenie postupu v jednotlivých etapách. Riešenie projektu bude vychádzať z požiadaviek MAAE uverejnených v Specific Safety Guide No. SSG11 Radiation Safety in Industrial Radiography (Radičná ochrana v priemyselnej rádiografii).

Na zasadnutí pracovnej skupiny sa preberal návrh dotazníka o pracoviskách vypracovaného na RÚVZ Nitra. Dotazník bude slúžiť na zisťovanie údajov o pracoviskách a ich vybavení v zmysle platnej legislatívy, druhu a množstva defektoskopických prác a dávok pracovníkov. Pri úpravách dotazníka bolo čerpané z dotazníkov MAAE o profesionálnej expozícii v priemyselnej rádiografii, ktoré vypracovala pracovná skupina pre priemyselnú rádiografiu WGIR.

V prvej etape boli analyzované potrebné údaje zo zložiek jednotlivých defektoskopických pracovísk, vedených na príslušných úradoch verejného zdravotníctva. Získané údaje budú slúžiť ako podklady na úvodné zhodnotenie a porovnanie úrovne radiačnej ochrany týchto pracovísk na Slovensku.

V druhom polroku sa bude finalizovať dotazník ako podklad pre vykonanie cieľného štátneho zdravotného dozoru na konkrétnych pracoviskách. Pre jednotný postup kontrol s použitím dotazníka sa zorganizuje zasadnutie pracovnej skupiny, na ktoré budú prizvaní pracovníci zo všetkých riešiteľských pracovísk úradov verejného zdravotníctva, aby bolo možné začať s kontrolami.

5.3. SLEDOVANIE A HODNOTENIE VEĽKOSTI OŽIARENIA PACIENTOV Z LEKÁRSKEHO OŽIARENIA

Cieľ

Zhodnotiť veľkosť individuálnych dávok aplikovaných pacientom pri jednotlivých typoch rádiologických výkonov, stanoviť veľkosť kolektívnych dávok obyvateľov z jednotlivých typov rádiologických vyšetrení a zhodnotiť celkovú kolektívnu dávku populácie Slovenskej republiky z lekárskeho ožiarovania. Na základe výsledkov navrhnuť nové národné diagnostické referenčné úrovne pre vybrané typy rádiologických vyšetrení.

Anotácia

Hodnotenie veľkosti ožiarovania populácie z lekárskeho ožiarovania v jednotlivých členských štátoch Európskej únie je jednou zo základných požiadaviek ochrany zdravia obyvateľstva pred ionizujúcim žiarením, ktoré sú zakotvené v základnej zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre Atómovú energiu EURATOM. Smernice Európskej komisie č. 97/43/EURATOM vyžaduje od členských štátov zabezpečiť hodnotenie dávok jednotlivých skupín obyvateľstva z lekárskeho ožiarovania. Na veľký nárast ožiarovania zo zdrojov žiarenia používaných v medicíne upozorňujú v súčasnosti aj mnohé medzinárodné inštitúcie a organizácie – IAEA, UNSCEAR, Európska komisia.

Ochrana zdravia obyvateľstva pred ionizujúcim žiarením je jednou zo základných úloh radiačnej ochrany a úradov verejného zdravotníctva. Optimalizácia rádiologických vyšetrovacích postupov z hľadiska radiačnej ochrany je základným postupom pre znižovanie ožiarovania populácie so zdrojov ionizujúceho žiarenia a môže zabrániť zbytočnému ožiarovaniu pacientov a znížiť riziko

vzniku radiačných poškodení zdravia vyvolaných ionizujúcim žiarením. Úloha bude zameraná na sledovanie a hodnotenie ožiarenia pacientov pri vybraných rádiologických vyšetreniach a odhad veľkosť ožiarenia populácie Slovenskej republiky z lekárskeho ožiarenia.

Na riešenie úlohy bola zriadená pracovná skupina z odborníkov ÚVZ SR a RÚVZ Bratislava, Košice, Banská Bystrica a Nitra. Uskutočnilo sa zasadanie pracovnej skupiny s cieľom metodicky pripraviť postup riešenia projektu a spresnenie postupu v jednotlivých etapách.

Pre zabezpečenie splnenia úloh vyplývajúcich z hlavnej úlohy č. 5.3 v oblasti ochrany zdravia pred žiarením bol na rokovaní dohodnutý pre najbližšie obdobie nasledovný harmonogram:

ÚVZ SR a jednotlivé regionálne úrady verejného zdravotníctva pripravujú podrobný prehľad všetkých pracovísk, kde sa vykonáva lekárske ožiarenie v ich regióne, vrátane technických údajov a parametrov o používanej rádiologickej prístrojovej technike.

Termín do 15.09.2011.

ÚVZ SR a jednotlivé regionálne úrady verejného zdravotníctva sa obrátia na všetkých poskytovateľov zdravotníckej starostlivosti a zabezpečia zber údajov o celkovom počte rádiologických výkonov, ktoré vykonali v rokoch 2009 a 2010 podľa jednotlivých štandardných kódov zdravotníckych výkonov a spracujú sumárne údaje za jednotlivé regióny.

Termín do 15.09.2011.

ÚVZ SR pripraví návrh štandardných tabuliek v elektronickej forme pre zaznamenávanie údajov o jednotlivých vyšetreniach, ktoré sú potrebné pre výpočet veľkosti vstupnej povrchovej dávky pacientov pri jednotlivých röntgenových vyšetreniach, ktoré budú následne distribuované na všetky pracoviská, kde sa vykonáva lekárske ožiarenie. Tabuľky budú spracované podľa jednotlivých vyšetovaných modalít.

Termín do 15.09.2011.

RNDr. Zóna z RÚVZ Bratislava preverí funkčnosť a možnosť používania programu pre hodnotenie veľkosti ožiarenia pacientov v nukleárnej medicíne vytvoreného Ing. Husárom na OOZPŽ na RÚVZ Bratislava, hl. mesto SR a bude o tom informovať na najbližšom zasadnutí pracovnej skupiny.

Nasledujúce plánované stretnutie pracovnej skupiny bude v septembri 2011.

ODBOR EPIDEMIOLOGIE

MUDr. Mária AVDIČOVÁ, PhD. – vedúca odboru

6.1. NÁRODNÝ IMUNIZAČNÝ PROGRAM SR (NIP SR)

Úloha: Surveillance a kontrola ochorení preventabilných očkovaním:

Manažment očkovania: Kontrola očkovania v SR

Plnenie

Kontrola priebehu imunizácie sa vykonávala priebežne ako súčasť metodických návštev pracovísk vykonávajúcich očkovanie, najmä u pediatrov, ale aj u praktických lekárov pre dospelých najmä pri ochoreniach preventabilných očkovaním. Pracovníci odboru epidemiológie vykonávali individuálne konzultácie pre očkujúcich lekárov zamerané na usmernenie postupov pri očkovaní, pri kombinácii vakcín. 4x bolo riešené odmietnutie očkovanie. Osobitne sme riešili otázku antivakcinačnej loby najmä pri písomných požiadavkách na historické elaboráty

ohľadne chorobnosti, úmrtnosti a zaočkovanosti proti jednotlivým chorobám, ktoré boli požadované v zmysle zákona 211/2000 Z.z. Individuálne sme usmerňovali rodičov detí podliehajúcich očkovaniu v otázkach povinnosti očkovania.

Samostatnú kapitolu tvorili konzultácie o nutnosti očkovania pred cestami do zahraničia.

6.2. SURVEILLANCE INFEKČNÝCH CHORÔB

Úlohy:

Zlepšenie hlásenia prenosných ochorení:

Zlepšenie informovanosti a zvýšenie edukácie obyvateľstva v problematike prenosných ochorení

Zlepšenie komunikácie s poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti

Plnenie:

Hlásenie chrípky a ChPO bolo riešené opakovanými upozorneniami PZS, ktorí sú povinní zo zákona hlásiť a tiež počas odborných seminárov určených pre všeobecných lekárov a tiež pri zasielaní informácií o výskyte prenosných ochorení v okresoch Banská Bystrica a Brezno. PZS boli vyzvaní, aby všetci začali používať internet a tým zrýchlili výmenu informácií medzi RÚVZ a nimi. Zatiaľ sa nepodarilo dosiahnuť ideálny stav, riešenie problematiky je v naďalej procese.

Edukácia obyvateľstva v prevencii prenosných ochorení sa vykonáva priebežne najmä cestou médií. Pracovníci odboru v spolupráci s tlačovou hovorkyňou úradu pravidelne vystúpili s dôležitými informáciami v TV Hronka, STV 1, STV 2, TA 3 ako aj v Regionálnom denníku STV 2, v Slovenskom rozhlase, v rádiu Regína, rádiu Lumen a rádiu Viva a publikovali články v regionálnych novinách – MY SME, Horehronie, Podbrezovan, Echo a to na nasledovné témy: Prevencia hnačkových ochorení v letnom období, Prevencia sezónnej chrípky, Pravidelné očkovanie detí, Pandémia chrípky – čo treba o nej vedieť, očkovanie proti pandemickej chrípke, Nebezpečné kliešte, Choroby prenášané kliešťami, Očkovanie proti kliešťovej encefalitíde, ochorenia prenášané kliešťami a možnosti ich prevencie, Zdravý životný štýl – prevencia chronických neinfekčných ochorení – propagácia kampane na zvýšenie pohybovej aktivity u dospelých populácie.

6.3. INFORMAČNÝ SYSTÉM PRENOSNÝCH OCHORENÍ - EPIS

Úlohy:

- priebežné a rýchle hlásenie prípadov prenosných ochorení do systému EPIS
- dodržiavanie kompletnosti požadovaných údajov v zmysle požiadaviek ECDC pre systém TESSY ako aj národných požiadaviek
- priebežná kontrola kvality údajov
- priebežná kontrola funkčnosti systému
- aktualizácia premenných v systéme podľa nových požiadaviek a poznatkov
- kontrola výstupov v tlačových zostavách, grafoch a mapách
- komunikácia s dodávateľom softvéru
- inovácia a rozširovanie systému
- dopracovanie modulu hlásenia z oddelení klinickej mikrobiológie.

Plnenie:

Úloha sa plní priebežne, vykonávajú sa pravidelné kontroly kvality údajov vložených do systému, ktoré sa exportujú do ECDC – TESSy. V prvom polroku 2011 sa ďalej hlásili rutine aj ochorenia SARI – akútne ťažké respiračné infekcie do systému EPIS a ich následný transfer do systému TESSy. Úloha sa plní priebežne.

V apríli roku 2010 bola zriadená pracovná skupina pre oživenie on-line hlásenia laboratórných výsledkov do systému EPIS z vybraných laboratórných pracovísk. Členmi pracovnej skupiny sú pracovníci ÚVZ SR, RÚVZ hl.mesta Bratislava, RÚVZ Banská Bystrica RÚVZ Trenčín

a RUVZ Komárno, zástupcovia laboratórií HPL. V I. polroku 2011 sa PS zišla 2x na pôde ÚVZ SR, kde sa riešilo rozširovanie spektra hlásenia vybraných pozitívnych výsledkov. V I. polroku 2011 sa PS rozšírila o ďalších poskytovateľov laboratórnych softvérov, s ktorými sa uskutočnila ďalšia porada 23.6.2011. Výsledkom tejto aktivity, ktorá sa realizuje v spolupráci s firmou SOFTEC je zabezpečenie on-line hlásenie vybraných laboratórnych výsledkov (alimentárne nákazy, pertussis).

Sytém EPIS bol predstavený aj na stretnutí hlavných hygienikov V4 v Častej –Papierničke s pozitívnym ohlasom.

V priebehu I. polroka 2011 sa pokračovalo v štvrtročnom hlásení zoonóz do TESSy, s čím súvisela aj priebežná kontrola kvality týchto údajov, kontrolovali sa údaje za 50 hlásených ochorení za rok 2010. Bolo potrebné vykonať doplnenie údajov podľa požiadaviek tzv. Metadatasetu č.19, požiadavkám ktorého museli byť uspôsobené všetky hlásené údaje. Mimoriadne náročné bolo dohlasovanie údajov o meningokokových meningitídach, legionelózach, salmonelózach a STI. Spolupráca s jednotlivými RÚVZ bola dobrá a stále sa zlepšuje.

V systéme EPIS bolo v I. polroku 2011 nahlásených celkom 33248 individuálnych prípadov ochorení (o 10% viac ako v roku 2010), v banskobystrickom kraji to bolo 3344 prípadov, v okrese Banská Bystrica 588, v okrese Brezno 185 prípadov.

6.4. NOZOKOMIÁLNE NÁKAZY

Úlohy

Priebežná analýza výskytu nozokomiálnych nákaz.

Skvalitnenie surveillance a kontroly nozokomiálnych nákaz zabezpečením:

- vysokej kvality diagnostických možností patogénnych mikroorganizmov,
- vysokej kvality monitorovania a kontroly nozokomiálnych nákaz,
- zvýšenie bezpečnosti pacientov v zdravotníckych zariadeniach,
- kontrola užívania štandardných čistiacich, dezinfekčných a sterilizačných postupov pre manipuláciu so zdravotníckymi pomôckami;
- kontrola dodržiavania štandardných postupov hygienickej a chirurgickej dezinfekcie rúk
- vykonávanie priebežnej kontroly hygienicko-epidemiologického režimu v ZZ okresov Banská Bystrica a Brezno,
- edukácia zdravotníckych pracovníkov v prevencii NN,
- **organizácia vzdelávacích aktivít pre pracovníkov verejného zdravotníctva a LPS úseku. so zameraním na hygienu rúk.**

Plnenie

V rámci tejto úlohy sú dôležité požiadavky na posilnenie surveillance a kontroly závažných nozokomiálnych nákaz na rizikových lôžkových oddeleniach zdravotníckych zariadení najmä chirurgických smerov, intenzívnej starostlivosti, OAIM.

Odborom epidemiológie boli v I. polroku 2011 vykonané v tejto úlohe nasledovné aktivity:

V I. polroku 2011 bolo zo zdravotníckych zariadení v okresoch Banská Bystrica a Brezno nahlásených a následne analyzovaných spolu 172 nozokomiálnych nákaz (NN) čo je takmer rovnaký počet ako v roku predchádzajúcom (178 NN).

Podľa lokalizácie infekcie prevládajú nákazy močových ciest po zavedení katétra a bronchopneumónie po umelej pľúcnej ventilácii.

Kontrola výskytu NN sa vykonávala výkonom štátneho zdravotného dozoru plánovaného a následného po výskyte závažných NN. V najväčších zdravotníckych zariadeniach zasadala štvrtročne komisia pre sledovanie a analýzu NN za účasti epidemiológov RÚVZ.

Na jednotlivých klinikách a oddeleniach zdravotníckych zariadení bolo sledované dodržiavanie zákona o ochrane nefajčiarov, výkony bariérovej ošetrovacej techniky, kontrola výkonu dekontaminácie a funkčnosti sterilizačných prístrojov,

Počas roka boli námatkovo vykonávané odtlačky rúk zdravotníckeho personálu do kultivačnej pôdy a kontrolovaný postup zdravotníckych pracovníkov pri vykonávaní dekontaminácie rúk. Súčasne bolo vedenie kliník a oddelení upozorňované na zistený neuspokojivý technický stav umývadiel a dezinfektorov podložných mís na lôžkových pracoviskách.

Celkovo bolo v I. polroku vykonaných 53 kontrol HER v ZZ okresov banská Bystrica a Brezno. V marci 2011 bola zorganizovaná medzinárodná konferencia o problematike nozokomiálnych nákaz na Donovaloch.

6.5. SURVEILLANCE CHRONICKÝCH OCHORENÍ

Úlohy

1. Skvalitňovanie podmienok pre odbornú prácu v poradniach zdravia.
2. Príprava súťaže „Vyzvi srdce k pohybu“ 4. ročník.
3. Vyhodnotenie účasti na európskej pilotnej štúdii „Vyšetrovanie zdravotného stavu Európanov“ tzv. EHES.
4. Príprava EHES na národnej úrovni.

Plnenie

Skvalitňovanie podmienok pre odbornú prácu v poradniach zdravia

Kvôli skvalitneniu poradenstva a zvýšeniu možností získavania dát z činností Poradní zdravia sa od januára 2010 aplikuje nová verzia Testu zdravé srdce a priebežne sa vylepšuje podľa pripomienok pracovníkov základných poradní zdravia z regiónov. V I. polroku 2011 sa zbierali ďalšie podnety na zlepšenie programu.

Spoluprácou OHDM a OPZ sa zlepšuje vyhľadávanie a ovplyvňovanie rizikových faktorov u príbuzných detí, ktorým boli pri skriningu u obvodných pediatrov zistené hyperlipidémie, resp. dyslipoproteinémie. Bola vytvorená pracovná skupina odborníkov z viacerých RÚVZ pre prevenciu aterosklerózy.

Príprava súťaže „Vyzvi srdce k pohybu“ 4.ročník 2011.

Od januára 2011 prebiehala príprave kampane a súťaže, oslovenie sponzorov vecných cien do súťaže, príprava materiálov, zaškolenie spolupracovníkov z jednotlivých rÚVZ v SR, rozposlanie a rozdanie propagačných materiálov a čiastočne upravených účastníckych listov a najmä mediálna kampan zameraná na širokú verejnosť s cieľom opätovne upozorňovať populáciu a upriamiť jej pozornosť na význam pohybovej aktivity v prevencii chronických ochorení.

Vyhodnotenie účasti SR na európskej pilotnej štúdii „Vyšetrovanie zdravotného stavu Európanov“ tzv. EHES.

Slovensko bolo vybraté do pilotnej európskej štúdie sledovania zdravotného stavu Európanov. Pilotná štúdia bola realizovaná v druhom polroku 2010. I. polrok 2011 bol venovaný zhodnoteniu poznatkov z priebehu štúdie, jej vyhodnotenie, zaslanie hodnotenia do koordinačného pracoviska v Helsinkách, účasť na porade koordinátorov v Luxemburgu a účasť na záverečnom mítingu koordinátorov v Helsinkách v júni 2011.

V I. polroku 2011 prebiehali prípravné práce zamerané na prípravu štúdie na národnej úrovni, ktorá bude so súhlasom HH SR realizovaná ako súčasť plnenia NPPSCCh za účasti všetkých RÚVZ v SR. Aktivity boli sústredené na vytvorenie manuálu, národného plánu národnej štúdie a prípravy tréningu realizátorov štúdie, ktorý je plánovaný na september 2011.

6.6. MIMORIADNE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUÁCIE

Úlohy

- pokračovanie úlohy - zlepšenia všeobecnej pripravenosti verejného zdravotníctva na Slovensku na pandémiu chrípky

- informovanosť profesionálnej ako aj laickej verejnosti ohľadne možnosti očkovania proti novému typu chrípky v rámci sezónneho očkovania
- zlepšenie všeobecnej pripravenosti verejného zdravotníctva na Slovensku na krízové situácie
- príprava stratégie krízovej komunikácie

V rámci tejto úlohy sa kladie dôraz na rýchlu a koordinovanú reakciu na mimoriadne epidemiologické situácie, hrozby a naliehavé situácie pri ohrození biologickými látkami alebo v súvislosti s epidemickým až pandemickým výskytom chrípky.

Plnenie

- zabezpečovali sme represívne opatrenia pri výskyte sporadických prípadov ochorení u občanov SR a kontrolovali sme dodržiavanie nariadených opatrení .

Informovali sme všetkých lekárov prvého kontaktu, zdravotnícke zariadenia v okresoch, Banskobystrický samosprávny kraj, lekárne, všetky ZŠ, SŠ, VŠ a predškolské zariadenia o všetkých opatreniach pri epidemickom výskyte chrípky a CHPO. Bola vykonávaná zosťrená aktívna surveillance „SARI“ t.j. závažných akútnych respiračných infekcií, ich diagnostike, sledovanie dopadu výskytu SARI na zdravie obyvateľstva a ich priebežné hlásenie do IS EPIS a ich transfer do TESSy.

6.7. OSTATNÉ ÚLOHY

6.7.1. Výkon štátneho zdravotného dozoru v ZZ

- zdravotnícke zariadenie okresu Banská Bystrica a Brezno a to ambulantné i lôžkové, lekárne, kúpele Brusno

Plnenie

Celkove bolo vykonaných za I. polrok 2010 53 priebežných kontrol hygienicko-epidemiologického režimu v lôžkových a ambulantných zdravotníckych zariadenia a lekárňach v okresoch B. Bystrica a Brezno.

- kontrolovaných bolo 260 sterilizačných prístrojov na funkčnosť sterilizačnej techniky.

6.7.2. Výkon štátneho zdravotného dozoru v ohniskách nákaz v okresoch B.Bystrica a Brezno.

- Kontrola plnenia odporúčaní uložených na mieste a kontrola uložených opatrení na rozhodnutím regionálneho hygienika

Plnenie

Úloha sa bezproblémovo plnila podľa aktuálnej epidemiologickej situácie. Bolo spracovaných 343 ohnisk v okrese Banská Bystrica a Brezno, v ktorých bolo potrebné vykonávať opatrenia

6.7.3. Posudková činnosť

Zameraná na zdravotnícke zariadenia novovznikajúce, so zmenou pôsobnosti alebo po rekonštrukcii.

Na odbor epidemioógie bolo doručených 302 podaní, na riešenie ktorých bolo vydaných 86 rozhodnutí a 6 závažných stanovísk a 58 iných stanovísk. Zároveň bolo poskytnutých 512 konzultácií.

6.7.4. Zdravotná výchova obyvateľstva v prevencii prenosných ochorení

- Preventívna- cestou médií – TV, rozhlas, printové média, web stránka RÚVZ - www.vzbb.sk, systému EPIS – www.epis.sk o osobnými alebo telefonickými informáciami
- V ohniskách nákaz – osobnými konzultáciami a pohovormi s osobami, ktoré boli v kontakte s osobami, chorými na prenosné ochorenie, tiež prostredníctvom tlačených informácií – skladačky, brožúry ...

6.7.5. Vedenie poradne na prevenciu AIDS a realizácia projektu „Hrou proti AIDS“

- Komunikácia so záujemcami o informácie a vyšetrenia na HIV protilátky
- Vykonávanie odberov, interpretácia výsledkov,

Plnenie

V prvom polroku 2011 sa zúčastnilo projektu „Hrou proti AIDS“ 211 žiakov a študentov ZŠ a stredných škôl z B. Bystrice a Brezna. Poradňu prevencie HIV/AIDS navštívilo 83 klientov, u 63 boli vykonané odbery vzorky krvi na zistenie protilátok proti HIV. 1 osoba anonymne odobratá bola reaktívna a NRC pre AIDS potvrdilo, že sa jedná o pozitívny výsledok. Telefonicky požiadalo o poradenstvo 128 klientov.

6.7.6. Metodické vedenie odborov epidemiológie BBSK

- Poskytovanie konzultácií
- Usmerňovanie plnenia HÚ a programov odboru epidemiológie
- Organizácia porád pracovníkov odboru epidemiológie RÚVZ Lučenec, Rimavská Sobota, Veľký Krtíš, Zvolen a Žiar nad Hronom

Plnenie

1x sa uskutočnila porada epidemiológov Banskobystrického samosprávneho kraja. Počas roka bolo poskytnutých 21 konzultácií ohľadne plnenia úloh.

6.7.7. Práca v odborných pracovných skupinách a zboroch podľa nominácie ÚVZ SR, MZ SR, OÚ Banská Bystrica a RÚVZ Banská Bystrica

Členstvo a plnenie

- Vedenie PS pre EPIS – *konzultácie prebiehali pomocou internetu.*
- Práca v PS pre kategorizáciu vakcín (MZ SR) – *podpredseda, vypracovala stanoviská k zaradeniu nových vakcín a riešila podnety na zmeny v kategorizácii vakcín. Zasadania sa uskutočňujú štvrtročne*
- Práca v PS pre podporu zdravia – *poradne zdravia (ÚVZ SR).*
- Členstvo v Poradnom zbore pri ECDC (ÚVZ SR, MZ SR).
- Členstvo v pracovnej skupine pre hlásenie prenosných ochorení do ECDC – TESSY (ÚVZ SR) – *úloha sa plní kontinuálne.*
- Členstvo v pracovnej skupine pre hlásenie prenosných ochorení z oddelení klinickej mikrobiológie
- Členstvo v Poradného zboru HH pre epidemiológiu (ÚVZ SR) *účasť na zasadnutiach poradného zboru.*
- Vedenie CINDI programu v SR (MZ SR).
- Členstvo PS pre kontrolu drog pri Úrade vlády SR .
- Členstvo v pracovnej skupine pre vypracovanie štandardov pre kontrolu HER zdravotníckych zariadení.

6.7.8. Komisia pre skúšky na výkon epidemiologicky závažných činností pre prácu v masážnych salónoch

Skúšobná komisia má päť členov a skúšky sa vykonávajú podľa potreby uchádzačov – v I. polroku 201u sa vykonala jedna skúška s vydaním potvrdenia o vykonávaní epidemiologicky závažnej činnosti.

6.7.9 Koordinácia likvidácie živočíšnych škodcov v spádovom území RÚVZ B.Bystrica

Úlohy

- Organizácia jarnej a jesennej akcie
- Prieskumy premnoženia hlodavcov
- Odporúčania na vykonanie deratizácie
- Kontrola účinnosti deratizácie

- Kontrola likvidácie uhynutých hlodavcov

Plnenie

V jarných mesiacoch marec, apríl a máj 2011 bol vykonávaný prieskum výskytu premnoženia hlodavcov v meste Banská Bystrica a Brezno, zasadali komisie pre ochrannú DDD činnosť a po vykonaní deratizácie bola vykonávaná kontrola výkonu ako aj účinnosti .

V rámci premnoženia komárov po záplavách boli pracovníci opakovane konzultovaní o možnosti prevencie ako aj ochranných postrekov voči tomuto hmyzu, kalamitná situácia vo výskyte komárov bola riešená na spoločnom zasadnutí zástupcov Banskobystrického samosprávneho kraja a Regionálneho úradu verejného zdravotníctva, kde boli prijaté opatrenia spočívajúce vo vykonaní leteckých a pozemných postrekov v kalamitných lokalitách.

6.7.10. Komisia pre skúšky spôsobilosti na výkon DD

Úlohy:

- Prednášky v príprave uchádzačov o skúšku
- Účasť na skúškach
- Hodnotenie
- Príprava podkladov pre vydanie potvrdenia o spôsobilosti

Plneni:

V prvom polroku 2011 prebehol 1 kurz so záverečnými skúškami a vydaním osvedčenia o odbornej spôsobilosti pre 30 prihlásených účastníkov.

ODBOR CHEMICKÝCH ANALÝZ

Ing. Zuzana VASSÁNYI – vedúca odboru

7.9. STANOVENIE PAU V OVZDUŠÍ A HYDROXYPYRÉNU V MOČI U PRACOVNÍKOV VYBRANÝCH PROFESIÍ

Cie:

Sledovať hladinu PAU v pracovnom ovzduší a ich metabolitu hydroxypyrénu (1-OHP) v moči pracovníkov vykonávajúcich prácu v prostredí, ktoré je zdrojom PAU, ako faktora ohrozujúceho zdravie. Súčasne slúži ako príprava pre rozšírený biomonitring u ľudí v rámci celoeurópskeho programu „Biomonitoring záťaž ľudí faktormi z prostredia“ (HBM)

Gestor: RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

Plnenie

PAU v ovzduší:

V máji 2011 bol realizovaný odber pracovného ovzdušia na PAU (VUM a.s. Žiar nad Hronom). Počet analyzovaných vzoriek ovzdušia bol 13 a počet stanovených ukazovateľov 208. V dvoch vzorkách pracovného ovzdušia bola prekročená technická smerná hodnota pre benzo(a)pyrén 0,002 mg/m³.

1-hydroxypyrénu v moči:

Celkový počet vyšetrených vzoriek bol 21 a počet stanovených ukazovateľov 42 (1-OHP, kreatinín). Vzorky boli odobraté v spolupráci s pracovníkmi RÚVZ v Žiari nad Hronom od pracovníkov závodu VUM. V prípade 17 vzoriek bola stanovená koncentrácia 1-OHP vyššia, ako doporučený biologický limit 1,95 μmol/mol kreatinínu.

7.12. STANOVENIE CHEMICKÝCH KONTAMINÁNT V PIESKU DETSKÝCH PIESKOVÍSK

Cieľ

Zavedenie vhodných laboratórnych postupov na izoláciu a kvantifikáciu chemických kontaminantov (anorganických a organických) v piesku.

Monitorovanie kontaminácie piesku detských pieskovísk vo vybraných lokalitách za účelom hodnotenia zdravotného rizika.

Gestor: RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

Plneni:

V 1. polroku 2011 bolo na OCHA dodaných 30 vzoriek piesku na stanovenie anorganických ukazovateľov (As, Cd, Cr, Cu, Hg, Ni, Pb, Zn, Sb) a organických ukazovateľov (15 derivátov PAU). Celkový počet stanovených ukazovateľov bol 750.

Počet vzoriek, ktoré nevyhoveli zvoleným kritériám bolo 7. 80% limitnej hodnoty prevzatej z Vyhlášky 292/2006 MZ ČR bol prekročený v nasledovných ukazovateľoch: polyaromatické uhľovodíky 7x (z toho benzo-a-pyrén 2x), kadmium 3x, olovo 2x a zinok 1x.

7.13. STANOVENIE MARKEROV EXPOZÍCIE TABAKOVÉMU DYMU V OVZDUŠÍ A V BIOLOGICKOM MATERIÁLI

Cieľ

Sledovať koncentráciu markerov tabakového dymu vo vnútornom prostredí. Vykonať biomonitring exponovaných osôb (fajčiarov a pasívnych fajčiarov).

Gestor: RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

Plnenie

V januári 2011 sa laboratórium OCHA zúčastnilo medzilaboratórneho porovnávania v ukazovateľoch kadmium, kreatinín a kotinín v moči a ortuť vo vlasoch. Porovnávanie sa uskutočnilo v rámci projektov COPHES/DEMOCOPHES, ktoré sú zamerané na humánny biomonitring. Počet vyšetrených vzoriek bol 12 a počet stanovených ukazovateľov 66.

B./ Plnenie úloh vo všetkých kapitolách v spolupráci s odbormi HŽP, HV, HDM a PPL:

Číslo programu	Názov úlohy	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
1.4	Projekt COPHES (Consortium to Perform Human Biomonitoring on a European Scale)	12	66
1.5	Projekt DEMOCOPHES (Demonstration Study of the COPHES)		
2.3	Zdravé pracoviská	160	564
3.2	Monitoring jodidácie kuchynskej soli	85	255
3.6	Monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách	226	1537
7.3	Minerálne a pramenité balené vody	65	837
7.6	Rezíduá pesticídov v potravinách pre dojčenskú a detskú výživu	8	96
7.9	Stanovenie PAU v ovzduší a hydroxypyrenu v moči u pracovníkov vybraných profesií	34	250
7.10	Stanovenie olova v krvi exponovaných pracovníkov	1	2
7.12	Stanovenie chemických kontaminantov v piesku detských pieskovísk	30	750
7.13	Stanovenie markerov expozície tabakovému dymu v ovzduší a v biologickom materiáli	2	12
7.14	Stanovenie metabolitov toluénu v moči exponovaných zamestnancov	3	6

ODBOR LEKÁRSKEJ MIKROBIOLÓGIE (VRÁTANE MŽP A BŽP)

doc. MUDr. Cyril KLEMENT, CSc. vedúci odboru

Úloha 6.7.

ENVIRONMENTÁLNA SURVEILLANCE POLIOMYELITÍDY A SLEDOVANIE VDPV

Monitorovanie cirkulácie divokých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov vyšetovaním odpadových vôd s osobitným zreteľom na sledovanie tzv. VDPV (Vaccine Derived Polio Viruses).

Gestor ÚVZ SR ; **Riešiteľské pracoviská** RÚVZ v SR

Anotácia

Po úspešnej eradikácii poliomyelitídy v Slovenskej republike je potrebné naďalej pokračovať vo všetkých doteraz vykonávaných surveillancie poliomyelitídy, ku ktorým patrí aj vykonávanie pravidelného virologického vyšetovania odpadových vôd na zistenie prítomnosti poliovírusov vo vonkajšom prostredí. Sledovanie cirkulácie poliomyelitických vírusov vyšetovaním odpadových vôd sa začalo v rámci surveillancie poliomyelitídy vykonávať vo vybraných lokalitách Slovenska v roku 1970.

V roku 2003 bol po prvý krát na území SR zo vzorky odpadovej vody odobratej v čističke odpadových vôd vo Vrakuni a Skalici izolovaný vakcínou derivovaný poliovírus typ 2. Vyšetrenie v Regionálnom referenčnom laboratóriu v Helsinkách poukázalo na takmer 15% divergenciu od vakcinálneho kmeňa a genetická identita zo Sabinovým vakcinálnym kmeňom bola len 86,6%.

V roku 2005 bola v SR potencionálne infekčná orálna poliovakcína nahradená inaktivovanou vakcínou.

Environmentálna surveillancie spočíva vo virologickom vyšetovaní odpadových vôd vykonávanom celoslovensky podľa pokynov riaditeľa ÚVZ SR. Vzorky sa odoberajú systematicky najmä vo väčších mestách a v utečeneckých táboroch a to v mieste vyústenia odpadových vôd do čističky odpadových vôd.

Etapy riešenia

I. etapa: január – február 2010

Organizačné zabezpečenie. Príprava harmonogramu odberov.

II. etapa marec – november 2010

Vykonanie odberov v niekoľkých lokalitách spádového územia každého z troch virologických laboratórií regionálnych úradov verejného zdravotníctva. Odbery sa vykonávajú každý druhý mesiac podľa platných pokynov riaditeľa ÚVZ SR vypracovaných NRC ÚVZ SR. Sledovanie cirkulácie divých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov v odpadových vodách a zasielanie izolovaných kmeňov do Regionálneho referenčného laboratória v Helsinkách.

Materiál a metodika:

ŠPP_OLM 16/03 LV – akreditovaná metodika

Odpadové vody odobraté z ústia čističiek odpadových vôd vo vybraných mestách. Vody boli odoberané z každého odberového miesta cca každé dva mesiace.

Izolácia bola vykonávaná na 3 druhoch bunkových kultúr – RD, Hep2, L20B. Vykonávali sa najmenej dve pasáže na všetkých druhoch bunkových kultúr. Cytopatogénny efekt (CPE) bol na bunkových kultúrach sledovaný každý deň mikroskopicky pri 40-násobnom zväčšení. Pasáž bola v prípade negatívneho výsledku udržiavaná najmenej po dobu 7 dní pri 36°C, alebo bola ukončená, ak bol na bunkových kultúrach CPE 3+ alebo 4+.

Pozitívne materiály boli otypované v NRC pre poliomyelitídu v Bratislave, prípadne aj v Regionálnom referenčnom laboratóriu pre poliomyelitídu v Helsinkách, vo Fínsku.

Vyhodnotenie:

Gestorom tohto projektu je ÚVZ SR a je zameraný na monitorovanie cirkulácie divokých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov vyšetrením odpadových vôd, s osobitným zreteľom na sledovanie tzv. VDPV (Vaccine Derived Polio Viruses). Virologické oddelenie OLM na RÚVZ v Banskej Bystrici je jedným z riešiteľských pracovísk.

1. polrok 2011

V 1. polroku 2011 sme vyšetřili spolu 42 odpadových vôd odobratých z mestských čističiek odpadových vôd v 13-tich okresoch Banskobystrického a Žilinského kraja a z jednej ČOV z utečeneckého tábora vo Veľkom Krtíši.

Odpadové vody boli určené na izoláciu poliovírusov a iných enterálnych vírusov na bunkových kultúrach. V tomto období nebol izolovaný žiadny poliovírus, ani iný enterálny vírus.

Výsledky vyšetřenia vzoriek odpadových vôd ČOV v Stredoslovenskom regióne za rok 2011

Protoko- lové číslo	Odberová lokalita	Dátum odberu	Výsledky kultivácie na BK			
		Začiatok a koniec vyšetřenia	RD	HEP-2	L20B	LEP
1	Banská Bystrica	1.2.2011 7.2.- 21.2	negat.	negat.	negat.	negat.
2	Dolný Kubín	1.2.2011 7.2.- 21.2	negat.	negat.	negat.	negat.
3	Liptovský Mikuláš	1.2.2011 7.2.- 21.2	negat.	negat.	negat.	negat.
4	Čadca	1.2.2011 7.2.- 21.2.	negat.	negat.	negat.	negat.
5	Martin	8.2.2011 14.2.- 28.2	negat.	negat.	negat.	negat.
6	Považská Bystrica	8.2.2011 14.2.- 28.2	negat.	negat.	negat.	negat.
7	Žilina	7.2.2011 14.2.- 7.3	negat.	negat.	negat.	negat.
8	Veľký Krtíš	8.2.2011 21.2.- 7.3	negat.	negat.	negat.	negat.
9	Veľký Krtíš- Opatová	8.2.2011 21.2.- 7.3	negat.	negat.	negat.	negat.
10	Žiar nad Hronom	15.2.2011 21.2.- 7.3	negat.	negat.	negat.	negat.
11	Lučenec	15.2.2011 21.2.- 7.3	negat.	negat.	negat.	negat.
12	Prievidza	15.2.2011 28.2.- 21.3	negat.	negat.	negat.	negat.
13	Zvolen	15.2.2011 7.3.- 21.3	negat.	negat.	negat.	negat.
14	Rimavská Sobota	15.2.2011 7.3.- 30.3	negat.	negat.	negat.	negat.
15	Dolný Kubín	15.3.2011 21.3.- 2.4	negat.	negat.	negat.	negat.
16	Liptovský Mikuláš	15.3.2011 21.3.- 2.4	negat.	negat.	negat.	negat.

17	Banská Bystrica	15.3.2011 21.3.- 2.4	negat.	negat.	negat.	negat.
18	Žilina	22.3.2011 4.4.- 18.4	negat.	negat.	negat.	negat.
19	Považská Bystrica	22.3.2011 4.4.- 18.4	negat.	negat.	negat.	negat.
20	Martin	22.3.2011 4.4.- 18.4	negat.	negat.	negat.	negat.
21	Čadca	22.3.2011 4.4.- 26.4	negat.	negat.	negat.	negat.
22	Veľký Krtíš	22.3.2011 11.4.- 16.5	negat.	negat.	negat.	negat.
23	Veľký Krtíš- Opatová	22.3.2011 18.4.- 16.5	negat.	negat.	negat.	negat.
24	Prievidza	29.3.2011 18.4.- 16.5	negat.	negat.	negat.	negat.
25	Lučenec	29.3.2011 18.4.- 16.5	negat.	negat.	negat.	negat.
26	Žiar nad Hronom	29.3.2011 18.4.- 23.5	negat.	negat.	negat.	negat.
27	Rimavská Sobota	29.3.2011 9.5.- 30.5	negat.	negat.	negat.	negat.
28	Zvolen	29.3.2011 16.5.- 30.5	negat.	negat.	negat.	negat.
29	Banská Bystrica	10.5.2011 13.6.- 27.6	negat.	negat.	negat.	negat.
30	Čadca	10.5.2011 13.6.- 27.6	negat.	negat.	negat.	negat.
31	Liptovský Mikuláš	10.5.2011 13.6.- 27.6	negat.	negat.	negat.	negat.
32	Dolný Kubín	10.5.2011 13.6.- 27.6	negat.	negat.	negat.	negat.
33	Veľký Krtíš	17.5.2011 13.6.- 4.7	negat.	negat.	negat.	negat.
34	Veľký Krtíš- Opatová	17.5.2011 27.6.-	vyšetř. sa	vyšetř. sa	vyšetř. sa	vyšetř. sa
35	Martin	17.5.2011 27.6.-	vyšetř. sa	vyšetř. sa	vyšetř. sa	vyšetř. sa
36	Považská Bystrica	17.5.2011 27.6.-	vyšetř. sa	vyšetř. sa	vyšetř. sa	vyšetř. sa
37	Žilina	17.5.2011 27.6.-	vyšetř. sa	vyšetř. sa	vyšetř. sa	vyšetř. sa
38	Žiar nad Hronom	24.5.2011 4.7.-	vyšetř. sa	vyšetř. sa	vyšetř. sa	vyšetř. sa
39	Rimavská Sobota	24.5.2011	vyšetř. sa	vyšetř. sa	vyšetř. sa	vyšetř. sa
40	Lučenec	24.5.2011	vyšetř. sa	vyšetř. sa	vyšetř. sa	vyšetř. sa
41	Prievidza	24.5.2011	vyšetř. sa	vyšetř. sa	vyšetř. sa	vyšetř. sa
42	Zvolen	24.5.2011	vyšetř. sa	vyšetř. sa	vyšetř. sa	vyšetř. sa

Úloha 8.5

DIFERENCIÁLNA DIAGNOSTIKA RESPIRAČNÝCH OCHORENÍ

Cieľom projektu je diagnostika respiračných ochorení vírusového aj bakteriálneho pôvodu pomocou kultivačných, sérologických a molekulárno-biologických metód.

Riešiteľské pracovisko RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, odbor lekárskej mikrobiológie.

Anotácia Metódou kultivácie vírusov na bunkových kultúrach sa zisťovala prítomnosť vírusov chrípky A a B. Metódou rýchlotestu Directigen EZ Flu A+B sa orientačne zisťovala prítomnosť vírusov chrípky A a B u pacientov so SARI (závažná akútna respiračná infekcia). Pomocou sérologických metód sa vyšetrovala prítomnosť vírusov chrípky A a B, parachrípky 1,2,3; RSV, adenovírusy a baktérie ako *Bordetella pertussis*, *Bordetella parapertussis*, *Chlamydia pneumoniae* a *Mycoplasma pneumoniae*. Metódou bakteriálnej kultivácie sa vyšetrovala prítomnosť *Bordetella pertussis* a *Bordetella parapertussis*, hemofilové, streptokokové, stafylokokové a pneumokokové respiračné ochorenia. Metódami molekulárnej biológie (PCR, RT-PCR, real-time PCR) sa dokazovala prítomnosť vírusov chrípky A a B, pandemického typu vírusu chrípky A/ H1N1, RSV, adenovírusy a baktérií *Bordetella pertussis*, *Bordetella parapertussis*, *Streptococcus pneumoniae* a *Pneumocystis carinii*. Do diagnostiky bola zavedená pulzná elektroforéza (PFGE) na dôkaz genetickej príbuznosti resp. odlišnosti jednotlivých kultivačne zachytených kmeňov *S. pneumoniae*. V blízkej budúcnosti pripravujeme zaviesť taktiež PFGE do diagnostiky *B. pertussis*.

Etapy riešenia Etapy projektu sú rozvrhnuté na obdobie troch rokov s ročnými hodnoteniami etáp projektu.

Výstupy Čiastkové uzávery a výsledky budú publikované v odborných časopisoch, prezentované na odborných podujatiach formou prednášok a posterov.

Metodika:

ŠPP_OLM 14/01 LV – akreditovaná metodika

Virologická kultivácia bola vykonávaná v súlade so štandardnými virologickými technikami a v súlade s manuálom a odporúčaniami WHO a Hlavného hygienika SR. Vzorky boli odoberané počas chrípkovej sezóny 2010/2011 pacientom so suspektou chrípkou. Vyšetrovanie vzoriek prebiehalo aj po ukončení oficiálnej chrípkovej sezóny (30.4.2011), kedy sa ochorenia na chrípku a chrípke podobné ochorenia vyskytovali sporadicky. Biologický materiál bol od dospelých aj detí odoberaný sentinelovými aj nesentinelovými lekármi z regiónu stredného Slovenska (Banskobystrický a Žilinský kraj).

Vzorky nazofaryngálnych výterov u pacientov so SARI diagnózou boli testované rýchlotestami Directigen EZ Flu A+B (Becton Dickinson), na prítomnosť chrípky A a B.

Biologické materiály na kultivačný dôkaz prítomnosti pôvodcov ochorení respiračného traktu (výter z krku a nosa) odoberaté na tampónoch boli očkované na krvný agar s obsahom 7% sterilnej nezrazenej baranej krvi, McConkey agar a čokoládový agar. Kultivačné vyšetrenie sa vyhodnocovalo po 24 a 48 hodinovej inkubácii pri 37°C. Suspektné kolónie za účelom bližšej identifikácie boli podrobené makroskopickej, mikroskopickej, fyziologickej, molekulárno-biologickej príp. biochemickej a sérologickej analýze.

Sérologické metódy

Diagnostika bola vykonávaná v súlade so ŠPP, všetky metódy na sérologickú diagnostiku respiračných ochorení sú akreditované, tiež metóda dôkazu *B. pertussis* a *B. parapertussis*, v nazofaryngeálnom výtere, ktorá sa vykonáva v rámci sérológie je akreditovaná.

ELISA ŠPP_19_OLM

ELISA ŠPP_20_OLM

ELISA metódou sa vyšetrovala prítomnosť resp. neprítomnosť protilátok triedy IgG, IgM, IgA na diagnostiku postačovala jedna vzorka séra, odobratá v akútnom štádiu ochorenia. Jedná sa o kvalitatívnu metódu. Na diagnostiku sa používali komerčne dodávané diagnostické sety firmy HYCOR, NovaLisa.

Aglutinácia ŠPP_22_OLM

Komplement viažúca reakcia ŠPP_23_OLM

Hemaglutinačno inhibičný test ŠPP_24_OLM

Aglutinácia ŠPP_25_OLM

Aglutináciou, komplement viažúcou reakciou a hemaglutinačno inhibičnou reakciou sa vyšetrovali vždy len párové vzorky séra, z ktorých prvá bola odobratá v akútnom štádiu ochorenia a druhá v rozmedzí 14-21 dní po odbere prvej vzorky, pri diagnostike *B. pertussis* a *B. parapertussis* aj neskôr (do 6 týždňov po akútnej vzorke). Vzorky sa spracovali, vyšetrovali a uskladnili podľa hore uvedených ŠPP. V analyzovaných vzorkách sa sledoval 4-násobný vzostup titra protilátok alebo sérokonverzia. Vzorky na sérologickú diagnostiku chrípky boli odobierané počas chrípkových sezón pacientom so suspektnou chrípkou. Vzorky boli od dospelých aj detí odobierané sentinelovými a nesentinelovými lekármi z regiónu stredného Slovenska. Vzorky na diagnostiku *B. pertussis* a *B. parapertussis* boli odobierané priebežne počas celého roku. Diagnostika sa na sérologickom oddelení RÚVZ vykonávala komerčne dodávanými diagnostikami z firmy Sevafarma, Virion, Denka Seiken. Hemaglutinačné antigény na dôkaz hemaglutinačno-inhibičných protilátok Chrípka A a B boli z NRC pre chrípku.

Kultivácia ŠPP_62_OLM

Kultivácia *B. pertussis* a *B. parapertussis* sa vykonáva z odobratých nazofaryngeálnych výterov, výtery musia byť odobraté v akútnom štádiu ochorenia. Po dopravení sa tampóny opracujú a naočkujú na špeciálne kultivačné médium (Bordet- Gengou agar) a uložia do termostatu pri 37°C, v ktorom sa kultivujú 10 dní. Denne sa sledujú kultivačné platne a izolujú podozrivé kolónie. Po narastení podozrivých kolónií sa vykoná diferenciálna diagnostika pomocou biochemických reakcií, aglutinácie a pomocou real-time PCR na oddelení molekulárnej biológie. Diagnostiká na kultiváciu *B. pertussis* a *B. parapertussis* sú komerčne dodávané.

Molekulárno-biologické metódy

PCR, ŠPP_34_OLM- Akreditovaná metodika

Touto reakciou sa zisťuje prítomnosť DNA respiračných vírusov a baktérií prípadne iných mikroorganizmov vo vyšetrovanej vzorke. Jedná sa o rýchlu, citlivú a vysoko špecifickú reakciu na priamy dôkaz patogéna vo vyšetrovanej vzorke, ktorá využíva princípy molekulárnej biológie. Pomocou krátkych špecifických oligonukleotidových reťazcov DNA (primerov) dôjde za špecifických podmienok ku namnoženiu hľadanej DNA vo vyšetrovanej vzorke, ktorá bola pôvodne prítomná v tak malom množstve, že jej priama detekcia by nebola možná. Po amplifikácii (namnožení) je detekcia patogénnej DNA jednoznačná a jednoduchá.

Na dôkaz prítomnosti DNA jednotlivých agens vo vyšetrovaných vzorkách sa používajú na oddelení molekulárnej biológie odboru lekárskej mikrobiológie, RÚVZ BB komerčne dodávané diagnostické súbory (kity) GenePak® DNA PCR Test firmy GENTECH (Moskva) resp diagnostické sety Amplisens® DNA PCR firmy Interlabservice, Ukrajina.

RT-PCR, ŠPP_43_OLM - Akreditovaná metodika

Touto reakciou sa zisťuje prítomnosť RNA respiračných vírusov vo vyšetrovanej vzorke. Jedná sa o rýchlu, citlivú a vysoko špecifickú reakciu na priamy dôkaz patogéna vo vyšetrovanej vzorke, ktorá využíva princípy molekulárnej biológie.

Využívajú sa dve spojené reakcie- reakcia spätnej (reverznej) transkripcie (RT), kedy dochádza ku prepisu z RNA do cDNA (komplementárna DNA) a následne polymerázová reťazová reakcia (PCR) kedy sa namnožuje (amplifikuje) cDNA získaná prvou reakciou.

Za špecifických podmienok dochádza ku namnoženiu hľadanej nukleovej kyseliny vo vyšetrovanej vzorke, ktorá bola pôvodne prítomná v tak malom množstve, že jej priama detekcia by nebola možná. Po amplifikácii (namnožení) je detekcia nukleovej kyseliny jednotlivých agens jednoznačná a jednoduchá.

Na dôkaz prítomnosti RNA jednotlivých agens vo vyšetrovaných vzorkách sa používajú na oddelení molekulárnej biológie odboru lekárskej mikrobiológie, RÚVZ BB komerčne dodávané diagnostické súbory (kity) GenePak® RNA PCR Test firmy GENTECH (Moskva) resp. Amplisens® RNA PCR firmy Interlabservice, Ukrajina

Real-time PCR na diagnostiku Bordetella pertussis a Bordetella parapertussis, ŠPP_42_OLM- Akreditovaná metodika

Touto reakciou sa zisťuje prítomnosť DNA *Bordetella pertussis* resp. *Bordetella parapertussis* vo vyšetrovanej vzorke, pričom sa zisťuje prítomnosť oboch patogénov naraz z jednej vzorky. Dokazuje sa prítomnosť opakujúcej sa inzerčnej sekvencie *IS 481* u *Bordetella pertussis* a prítomnosť opakujúcej sa inzerčnej sekvencie *IS 1001* u *Bordetella parapertussis*. Reakcia sa vyhodnocuje kvalitatívne. Každá reakcia obsahuje okrem vyšetrovaných vzoriek aj pozitívnu kontrolu (DNA *Bordetella pertussis* a DNA *Bordetella parapertussis*) a negatívnu kontrolu (H₂O). Reakcia prebieha v uzavretom systéme sklenených kapilár a vyhodnocuje sa na počítači.

Vyhodnotenie 1. polrok 2011

Výšetrenia vzoriek podozrivých na prítomnosť chrípky v období 1.1.2011 – 30.6.2011

Kraj	Okres	P o č e t vzoriek na rýchlotest	Rýchlotest pozit. chr. A	Počet vzoriek na PCR	PCR pozit. chr. A nesubtyp.	PCR pozit. chr. B	PCR pozit. Sw.A/H1N1	Počet kultivačne vyšetrených vzoriek	Kultivačne pozitívna chrípka
BB	BB	38	2	80	43	4	22	89	6x chrípka A
	LC	8	0	11	6	0	4	15	0
	RS	2	1	3	2	0	1	10	0
	VK	1	0	1	1	0	0	1	0
	ZH	13	0	14	3	0	1	17	0
	ZV	14	0	17	13	0	4	19	2x chrípka A
ZA	CA	3	0	3	1	0	1	4	0
	DK	4	0	6	2	0	0	5	0
	LM	3	0	3	1	0	1	6	1x chrípka A
	MT	8	1	19	15	2	13	34	2x B, 1x A
	ZA	19	1	26	20	0	12	33	0
SPOLU		113	5	183	107	6	59	233	12

V chrípkovej sezóne 2010/ 2011, sa v súlade s odporúčaniami Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) opäť vykonávala kultivácia chrípkových vírusov na bunkových kultúrach MDCK. Každá vzorka od pacientov so SARI, podozrivá na prítomnosť vírusu chrípky, bola vyšetrená pomocou molekulárno-biologických metód (RT-PCR resp. real-time PCR) ako aj pomocou rýchlotestov Directigen EZ Flu A+B a následne aj kultivačne na bunkových kultúrach. Vzorky od non SARI pacientov boli vyšetrované kultiváciou na bunkových kultúrach. Všetky

kultivačne pozitívne (resp. suspektné) vzorky boli následne vyšetrované (resp. typizované a subtypizované) molekulárno-biologickými metódami.

Každá vzorka od pacientov so SARI bola najprv podrobená RT-PCR resp. real-time PCR na dôkaz prítomnosti vírusu chrípky typu A bez bližšej identifikácie a chrípky typu B. Následne boli všetky vzorky pozitívne na prítomnosť vírusu chrípky typu A podrobené ďalšej PCR za účelom subtypizácie a teda zisťovania prítomnosti pandemickej chrípky typu A/ H1N1. Postup pri týchto vyšetreniach bol v súlade s najnovším manuálom na diagnostiku chrípkových vírusov vydaným WHO (www.who.int).

**Vyhodnotenie diferenciálnej diagnostiky respiračných ochorení
molekulárno-biologickými metódami v roku 2010**

<i>Obdobie</i>	<i>Vyšetrované agens</i>	<i>Počet vzoriek</i>	<i>Z toho pozitívnych</i>
01.01.2011-30.06.2011	<i>Bordetella pertussis</i>	79	2
	<i>Bordetella parapertussis</i>		
01.01.2011-30.06.2011	<i>Streptococcus pneumoniae</i>	21	9
Spolu všetkých vzoriek		100	11

Publikačná činnosť

I polrok 2011

1. Kissová, R., Maďarová, L., Klement, C.: Laboratórna diagnostika pandemickej chrípky na Odbore lekárskej mikrobiológie Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici v sezóne 2009/2010. *Epidemiologie, Mikrobiologie, Immunologie*, 60, 2011, č.1, s. 32 – 37.
2. Maďarová, L., Klement, C., Sirágyi, P., Mezencev, R., Kissová, R., Strhársky, J., Kohútová, D., Trnková, K.: Niektoré ochorenia spôsobené biologickými agensami, prichádzajúce do úvahy pri mimoriadnych udalostiach vo verejnom zdravotníctve. In: Klement, C. a kol.: *Mimoriadne udalosti vo verejnom zdravotníctve. - Banská Bystrica. PRO, 2011. - ISBN 978-80-89057-29-0. - S. 301-534.*

Prednášková činnosť

I. polrok 2011

1. Maďarová L., Janičinová L., Klement C., Kohútová. Diagnostika pertussis v NRC pre pertussis a parapertussis (Prínos zavedenia real-time PCR do diagnostickej praxe tohto agens), prednáška, VIII. odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR, 15.03.2011, Bratislava, MZ SR
2. Klement C., Hupková H., Hudečková H., Avdičová M., Maďarová L., Janičinová L. Úlohy a ciele NRC pre pneumokokové infekcie, prednáška, VIII. odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR, 15.03.2011, Bratislava, MZ SR
3. Maďarová L., Janičinová L., Klement C., Kohútová. Diagnostika pertussis v NRC pre pertussis a parapertussis (Prínos zavedenia real-time PCR do diagnostickej praxe tohto agens), prednáška, XV. Slovensko-Český kongres o infekčných chorobách, 01. – 03.06.2011, Martin
4. Klement C., Janičinová L., Maďarová L., Hupková H. Diagnostika *Streptococcus pneumoniae* v NRC pre pneumokokové nákazy, prednáška, XV. Slovensko-Český kongres o infekčných chorobách, 01. – 03.06.2011, Martin

Úloha 8.6

DIFERENCIÁLNA DIAGNOSTIKA HNAČKOVÝCH OCHORENÍ

Cieľom projektu je diferenciálna diagnostika hnačkových ochorení vírusového a bakteriálneho pôvodu pomocou kultivačných, sérologických a molekulárno-biologických metód.

Riešiteľské pracovisko

RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici - odbor lekárskej mikrobiológie.

Anotácia

Metódou kultivácie vírusov na bunkových kultúrach budeme vyšetrovať enterálne vírusy typu Coxsackie, Echo a Polio. Pomocou sérologických metód (vírus neutralizačným testom) budeme vyšetrovať enterálne vírusy Coxsackie a Poliovírus.

Metódou bakteriálnej kultivácie sme pripravení vyšetrovať salmonely, šigely a *Campylobacter jejuni*.

Metódami molekulárnej biológie – PCR, RT-PCR budeme vyšetrovať adenovírusy, enterovírusy, *Vibrio cholerae*, *Campylobacter jejuni*.

Do diagnostiky bola úspešne zavedená metóda identifikácie resp. bližšej typizácie pomocou pulznej elektroforézy (PFGE).

Etapy riešenia

Etapy projektu sú rozvrhnuté na obdobie troch rokov s ročnými hodnoteniami etáp projektu.

Výstupy

Čiastkové uzávery a výsledky budú publikované v odborných časopisoch, prezentované na odborných podujatiach formou prednášok a posterov.

Metodika

ŠPP_OLM 16/03 LV – akreditovaná metodika

ŠPP_OLM 17/04 LV – akreditovaná metodika

Virologická kultivácia

Vyšetrovaným materiálom boli stolice a dvojice sér (akútne a rekonvalescentné) od pacientov z Banskobystrického a Žilinského kraja.

Kultivačná virologická diagnostika sa vykonávala metódou izolácie enterálnych vírusov na 3 druhoch bunkových kultúr – RD, Hep2, L20B. Vykonávali sa najmenej dve pasáže na všetkých druhoch bunkových kultúr. Cytopatogénny efekt (CPE) bol na bunkových kultúrach sledovaný každý deň mikroskopicky pri 40-násobnom zväčšení. Pasáž bola v prípade negatívneho výsledku udržiavaná najmenej po dobu 7 dní pri 36°C, alebo bola ukončená, ak bol na bunkových kultúrach CPE 3+ alebo 4+. Pozitívne materiály boli posielané na typizáciu do NRC pre poliomyelitídu na ÚVZ SR v Bratislave.

Vyšetrenia sér sa vykonávali metódou sérumneutralizačného testu na bunkových kultúrach Vero buniek, s antigénmi Polio 1, 2, 3 a Coxsackie B 1-6, A7 a A9. Odčítanie testu sa vykonalo mikroskopicky pri 40-násobnom zväčšení. Za signifikantný vzostup protilátok bola považovaná sérokonverzia alebo štvornásobný vzostup protilátok v rekonvalenscentnom sére oproti akútnemu séru.

Kultivačné vyšetrenie na prítomnosť pôvodcov črevných infekcií

Odobratý a do laboratória dopravený biologický materiál (stolica, rektálny výter, moč, žlč, kostná dreň, krv) bol očkovaný na neselektívny krvný agar, selektívny dezoxycholát citrátový (DC) agar, McConkey agar, slaný agar s manitolom a tekutú pomnožovaciú selenitovú pôdu, z ktorej po 16-18 hodinovej inkubácii pri 37°C bol materiál očkovaný na dezoxycholát citrátovú pôdu, McConkey agar a xylóza-lyzín-dezoxycholátový (XLD) agar.

Kultivačné vyšetrenie sa vyhodnocovalo po 24 a 48 hodinovej inkubácii pri 37°C. Podozrivé kolónie boli izolované a podrobené morfolologickej, mikroskopickej, fyziologickej, biochemickej, príp. sérologickej analýze na ich presné určenie.

Molekulárno-biologické metódy

PCR, ŠPP_34_OLM- Akreditovaná metodika

Touto reakciou sa zisťuje prítomnosť DNA vírusov a baktérií, spôsobujúcich hnačkové ochorenia, vo vyšetrovanej vzorke. Jedná sa o rýchlu, citlivú a vysoko špecifickú reakciu na priamy dôkaz patogéna vo vyšetrovanej vzorke, ktorá využíva princípy molekulárnej biológie.

Pomocou krátkych špecifických oligonukleotidových reťazcov DNA (primerov) dôjde za špecifických podmienok ku namnoženiu hľadanej DNA vo vyšetrovanej vzorke, ktorá bola pôvodne prítomná v tak malom množstve, že jej priama detekcia by nebola možná. Po amplifikácii (namnožení) je detekcia patogénnej DNA jednoznačná a jednoduchá.

Na dôkaz prítomnosti DNA jednotlivých agens vo vyšetrovaných vzorkách sa používajú na oddelení molekulárnej biológie odboru lekárskej mikrobiológie, RÚVZ BB komerčne dodávané diagnostické súbory (kity) GenePak® DNA PCR Test firmy GENTECH (Moskva) resp. Amplisens® DNA PCR firmy Interlabservice, Ukrajina.

RT-PCR, ŠPP_43_OLM- Akreditovaná metodika

Touto reakciou sa zisťuje prítomnosť RNA hnačkových vírusov vo vyšetrovanej vzorke. Jedná sa o rýchlu, citlivú a vysoko špecifickú reakciu na priamy dôkaz patogéna vo vyšetrovanej vzorke, ktorá využíva princípy molekulárnej biológie.

Využívajú sa dve spojené reakcie- reakcia spätnej (reverznej) transkripcie (RT), kedy dochádza ku prepisu z RNA do cDNA (komplementárna DNA) a následne polymerázová reťazová reakcia (PCR) kedy sa namnožuje (amplifikuje) cDNA získaná prvou reakciou. Amplifikácia prebieha za pomoci krátkych špecifických oligonukleotidových reťazcov DNA (primerov). Za špecifických podmienok dochádza ku namnoženiu hľadanej nukleovej kyseliny vo vyšetrovanej vzorke, ktorá bola pôvodne prítomná v tak malom množstve, že jej priama detekcia by nebola možná. Po amplifikácii (namnožení) je detekcia nukleovej kyseliny jednotlivých agens jednoznačná a jednoduchá.

Na dôkaz prítomnosti RNA jednotlivých agens vo vyšetrovaných vzorkách sa používajú na oddelení molekulárnej biológie odboru lekárskej mikrobiológie, RÚVZ BB komerčne dodávané diagnostické súbory (kity) GenePak® RNA PCR Test firmy GENTECH (Moskva) resp. Amplisens® RNA PCR firmy Interlabservice, Ukrajina

Vyhodnotenie diferenciálnej diagnostiky hnačkových ochorení virologickými kultivačnými metódami

I. polrok 2011

V I. polroku 2011 sme vyšetřili spolu 8 stolíc určených na izoláciu enterálnych vírusov na bunkových kultúrach. Nebol izolovaný žiadny enterálny vírus.

V I. polroku 2011 bolo sérumneutralizačným testom vyšetřených 18 sér na vírusy Coxsackie A7,9 a B1-6, všetky bez signifikantného vzostupu protilátok voči týmto vírusom.

Štatistika vyšetření na enterálne vírusy za 1. polrok 2011

Klinické materiály ACHO/ z toho pozit. Neuroinfekcie/pozit. Ostatné/pozit.

Stolice/pozit.:	9/0	2/0	6/0	1/0
Ostatné				
<u>Likvory</u>	13/0	0/0	8/0	5/0
<u>Výtery</u>	13/0	1/0	7/0	5/0
<u>Pitva</u>	9/0	0/0	0/0	9/0
<u>Spolu ostatné</u>	35/0	0/0	15/0	19/0
Spolu všetko	44/0	3/0	21/0	20/0

Vyhodnotenie diferenciálnej diagnostiky hnačkových ochorení molekulárno-biologickými metódami za 1. polrok 2011.

V I polroku 2011 bola, v rámci diferenciálnej diagnostiky hnačkových ochorení, molekulárno-biologickými metódami zisťovaná prítomnosť Enterovírusov, Rotavírusov, a *Campylobacter jejuni* v tampónoch stolice. Do diagnostiky sa zaviedla taktiež PCR na dôkaz prítomnosti *Clostridium perfringens*. S vyšetrovaním sa začalo v januári 2011.

Taktiež pokračovala spolupráca s Národným referenčným centrom pre *Vibrionaceae* (vid' publikačná činnosť).

Pokračuje sa v zhromažďovaní kultivačne pozitívnych vzoriek na prítomnosť *Campylobacter jejuni*, ktoré budú testované pomocou PFGE a bude určená ich genetická príbuznosť, či naopak rozdielnosť.

Tab.: Vyhodnotenie diferenciálnej diagnostiky hnačkových ochorení molekulárno-biologickými metódami v 1. polroku 2011.

Obdobie	Vyšetrované agens	Počet vzoriek	Z toho pozitívnych
01.01.2011-30.06.2011	Enterovírusy	2	0
01.01.2011-30.06.2011	<i>Campylobacter jejuni</i>	72	39
01.01.2011-30.06.2011	Rotavírusy	7	0
01.01.2011-30.06.2011	<i>Clostridium perfringens</i>	6	0

Publikačná činnosť

I. polrok 2011

Rosinský J., Klement C., Maďarová L. Vibriá v etiológii ľudských ochorení I. (História objavu, epidémie cholery, Mikrobiologická charakteristika) Antibiotiká a rezistencia, 2009, vol. 1, no. 8, p.10-14.

Rosinský J., Klement C., Maďarová L. Vibriá v etiológii ľudských ochorení II. (Morfologické, biochemické a antigénne vlastnosti vibrií; Medicínsky významné vibriá a možnosti ich diagnostiky; *Vibrio cholerae* a pokusy o jeho zneužitie). Antibiotiká a rezistencia, 2009, vol. 1, no. 8, p.15-21.

ODBOR PODPORY ZDRAVIA

MUDr. Silvia KONTROŠOVÁ, MPH. – vedúca odboru

9.1. NÁRODNÝ PROGRAM PODPORY ZDRAVIA

Cieľ

Vytváranie partnerstiev medzi jednotlivými zložkami spoločnosti s cieľom podporovať a rozvíjať verejné zdravie tak, aby sa dosiahlo trvalé zlepšenie zdravia obyvateľstva.

Gestor: ÚVZ SR, RÚVZ Košice

Riešiteľské pracoviská: ÚVZ SR, všetky RÚVZ v SR

Anotácia

Realizácia cieľov Národného programu podpory zdravia (NPPZ) zabezpečuje intervenciu v širokom zmysle slova – od hospodárskej, sociálnej, zdravotnej politiky štátu, až po intervenčné projekty na všetkých úrovniach spoločnosti. Súčasne platný NPPZ bol vypracovaný z iniciatívy Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky a vláda ho vzala na vedomie dňa 6. 7. 2005. Vláda SR sa vo svojom Programovom vyhlásení na roky 2010 – 2014 na úseku verejného zdravotníctva zaviazala posilniť prevenciu a motiváciu k nej aj prostredníctvom NPPZ, ktorého

realizácia je vo významnej miere úlohou regionálnych úradov verejného zdravotníctva, a to predovšetkým odborov/oddelení podpory zdravia.

Realizácia úlohy OPZ RÚVZ BB v I. polroku 2011

1. Naďalej pokračujeme v realizácii aktivít zameraných na splnenie čiastkových cieľov NPPZ, spolupracujeme pri ich plánovaní a uskutočňovaní s úradmi, školami, zdravotníckymi zariadeniami a ďalšími organizáciami. Snažíme sa o presadzovanie našich cieľov aj posilnením komunikácie s médiami, aby prinášali čo najširšiemu okruhu obyvateľov informácie o zdravom životnom štýle a o možnostiach eliminovať riziká ohrozujúce zdravie, o možnostiach poradenstva v podpore zdravia a o našich projektoch. V súvislosti s plnením týchto cieľov boli aj s autorským príspevom vedúcej OPZ pripravené publikácie Zdravotnícka ročenka okresu Banská Bystrica v porovnaní k okresu Brezno a Akčný plán pre oblasť zdravotníctva (v spolupráci s VÚC).

2. Vedúca OPZ je členkou Poradného zboru HH, zúčastňuje sa na poradách pracovných skupín na ÚVZSR a na MZ SR a významne sa podieľa na vylepšovaní koncepcií, tvorbe programov a aktualizácii NPPZ. OPZ RÚVZ v BB má najdlhšie skúsenosti s implementáciou CINDI programu a ďalších medzinárodných a národných programov podpory zdravia obyvateľov Slovenskej republiky, je prirodzeným lídrom v poradenskej praxi všetkých OPZ RÚVZ v SR a tvorcom metodiky pre poradenstvo v rámci OPZ RÚVZ na celom Slovensku, ako aj koordinátorom vyhodnocovania dát a výsledkov získaných pri vyšetrovaní klientov poradní zdravia OPZ. Vyhodnocuje efektivitu našich nefarmakologických prístupov pri znižovaní rizík a zlepšovaní zdravia klientov poradní v našom regióne aj na celom Slovensku.

9.2. ŽIŤ ZDRAVŠÍ A KVALITNEJŠÍ ŽIVOT V STARŠOM VEKU, ALEBO MÁM 65+ A TEŠÍ MA, ŽE ŽIJEM ZDRAVO

Téma: „Seniori v rodine a v spoločnosti“.

Cieľ

Zmeniť súčasné vnímanie starnutia populácie a postavenia seniorov v spoločnosti len ako problém sociálnej a ekonomickej záťaže spoločnosti.

Gestor: ÚVZ SR, RÚVZ Trenčín

Riešiteľské pracoviská:

ÚVZ SR, RÚVZ v SR, Jednota dôchodcov Slovenska, vybrané ZŠ a SŠ v SR.

Anotácia

Demografický vývoj vo svete i na Slovensku je charakterizovaný starnutím populácie. Počet starých ľudí sa v priebehu prvej polovice 21. storočia zdvojnásobí. Prírastok počtu starších ľudí bude najväčší v najvyšších vekových skupinách. Ide o tzv. fenomén „dvojitého (vnútorného) starnutie populácie“.

Súčasná mladá generácia by mala byť na túto situáciu pripravená, mala by vedieť, že staroba je súčasťou nášho života, ktorú treba akceptovať a pripravovať sa na ňu od mladosti.

Formou intenzívnej mediálnej kampane, sprievodných podujatí a aktivít upozorniť na problematiku starnutia, podporovať harmonické spolunažívanie všetkých generácií a propagovať aktívny prístup k životu v každom veku.

Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky začal realizovať projekt s názvom „Tvorba a realizácia systému vzdelávania pracovníkov RÚVZ v SR“. Hlavným cieľom projektu je vytvoriť komplexný systém celoživotného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov.

Realizácia úlohy

Na projekte ÚVZSR „Tvorba a realizácia systému vzdelávania pracovníkov RÚVZ v SR“ participujú ako autorky a oponentky výukových materiálov alebo ako lektorky aj pracovníčky OPZ RÚVZ BB.

Súčasne máme v rámci projektu „ŽIŤ ZDRAVŠÍ A KVALITNEJŠÍ ŽIVOT V STARŠOM VEKU, ALEBO MÁM 65+ A TEŠÍ MA, ŽE ŽIJEM ZDRAVO“ už z minulých rokov rozpracovanú intenzívnu zdravotno-výchovnú, vzdelávaciu, poradenskú a podpornú spoluprácu so seniormi, seniorskými organizáciami a zariadeniami sociálnych služieb pre dôchodcov.

Pokračujú výjazdy Poradne zdravia vyhradené starostlivosti o seniorskú klientelu - do denných centier seniorov (6 výjazdov, 87 klientov), pre Jednotu dôchodcov (1 výjazd, 20 klientov), do domovov dôchodcov (2 výjazdy, 34 klientov)

V roku 2011 sa obnovila a ďalej pokračuje spolupráca s UMB – pracovníčka OPZ RÚVZ BB rehabilitačná sestra vedie skupinové cvičenia v bazéne UMB pre študentov Univerzity III. veku.

Do denných centier a do Agentúry sociálnych služieb chodia pracovníčky merať seniorom krvný tlak, v niektorých kluboch a v Agentúre vedú aj skupinové cvičenia seniorov. Skupinových cvičení v priestoroch OPZ pod vedením našich inštruktoriek sa tiež zúčastňujú v prevažnej miere seniorsky.

V 1. polroku 2011 sa uskutočnilo 9 prednášok a besied so seniormi. Starostlivosť o starších ľudí bola témou 2 prednášok pre budúce opatrovatelky.

V marci 2011 bol ukončený ďalší cyklus vzdelávania seniorských peer-školiteľov v Brezne a boli im odovzdané certifikáty o absolvovaní školenia, ktoré lektorsky zabezpečovala pracovníčka OPZ RÚVZ BB.

9.3. PODPORA ZDRAVIA V PREDŠKOLSKÝCH A MIMOŠKOLSKÝCH ZARIADENIACH

Realizácia úlohy OPZ RÚVZ BB má dobrú spoluprácu s materskými školami v oboch okresoch. Naše pracovníčky uskutočňujú poradenské výjazdy pre zamestnancov predškolských zariadení a pre rodičov, distribuujú v škôlkach zdravotno-výchovné materiály, podporujú zdravý životný štýl u detí. V breznianskom okrese bola v I. polroku nosnou témou prevencia úrazov detí a poskytovanie prvej pomoci – takéto besedy s ukážkami a nácvikmi sa uskutočnili v 6 materských školách.

Podporujeme aj podujatia pre rozvoj fyzickej aktivity škôlkarov – naša pracovníčka sa organizačne aj zabezpečením zdravotnej služby podieľa na príprave a realizácii podujatia Olympiáda MŠ v okrese Brezno.

9.3.1 Materské centrá

Cieľ

Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľov prostredníctvom výchovy a vzdelávania mladých matiek v oblasti zdravého životného štýlu.

Gestor: ÚVZ SR

Riešiteľské pracoviská

ÚVZ SR, vybrané RÚVZ v SR (na základe organizačných možností, napr. existencia materského centra v príslušnom územnom obvode regionálneho úradu a záujmu o naše aktivity).

Realizácia úlohy v prvom polroku 2011

Prednášky v materských centrách sa pre nezáujem MC o takúto činnosť neuskutočnili.

Boli ponúknuté možnosti využiť poradenstvo na OPZ RÚVZ BB a distribuované edukatívne materiály o zdravom životnom štýle, správnej výžive, predchádzaní úrazovosti, bezpečnosti na cestách, ako aj letáky na tému Týranie detí z najnovšej edície ÚVZ SR.

Aj v spolupráci s MC sa v Brezne na Deň matiek uskutočnilo podujatie „Míľa pre mamu“, na ktorom organizačne participovala a zabezpečovala zdrav. službu pri športových súťažiach naša pracovníčka.

9.3.2 Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku – stomatohygiena

Cieľ

Zlepšenie orálneho zdravia detskej populácie a vytvorenie predpokladov k zlepšeniu orálneho zdravia aj v dospelosti.

Realizácia úlohy v prvom polroku 2011

Na projekte dlhodobo pracuje v rámci RÚVZ BB odbor HDM, keďže jedna z lekárk odboru HDM je stomatologička. V prvom polroku 2011 sa v MŠ uskutočnila 1 intervenčná aktivita na zlepšenie orálneho zdravia pre 19 detí.

9.4. EHES – EUROPEAN HEALTH EXAMINATION SURVEY (Zisťovanie zdravia Európanov)

Cieľ projektu

Projekt EHES vznikol z dôvodu nutnosti získania kvalitných a porovnateľných údajov o zdraví a zdravotných rizikách dospelaj populácie v Európe. Získané informácie budú použité na plánovanie zdravotnej politiky, preventívnych aktivít, potrieb zdravotnej starostlivosti v závislosti od sociálno-ekonomických podmienok a veku. Projekt pozostáva z 2 fáz – I. fáza – pilotná štúdia, II. fáza – štúdia na národnej úrovni.

Gestor: RÚVZ Banská Bystrica

Riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR (len II. fáza projektu)

Stručný opis projektu

EHES sumarizuje údaje prostredníctvom dotazníka, fyzikálneho vyšetrenia a analýzy vzoriek krvi.

Dotazník obsahuje základné údaje ako je vek, pohlavie, sociálno-ekonomický stav respondentov, správanie v súvislosti so zdravím a otázky o zdravotnom stave. Čiastočne budú použité otázky z dotazníka EHIS (European Health Interview Survey) a pre zachovanie kontinuity a porovnateľnosti aj z dotazníka používaného v štúdiách v rámci CINDI programu (otázky o stravovaní a fyzickej aktivite).

Fyzikálne vyšetrenie zahŕňa vyšetrenie výšky, váhy, obvodu pása a meranie krvného tlaku.

Vzorka krvi sa vyšetruje na celkový, HDL cholesterol, triacylglycerol a glukózu.

Každá krajina môže obohatiť tieto vyšetrenia podľa potreby o test fyzickej zdatnosti, vyšetrenie chrupu, denzitu kostí, mentálne zdravie, ďalšie vyšetrenia vzorky krvi a rozšíriť aj otázky v dotazníku.

Z dôvodu zabezpečenia kvality a porovnateľnosti údajov sa kladie veľký dôraz na štandardizáciu meraní, dobrú prípravu personálu a spoluprácu s referenčnými centrami (Helsinki, Rím, Oslo).

Priebeh projektu

I. fáza: v našej krajine sa v rámci pilotnej štúdie malo vyšetriť 250 respondentov. Cieľom pilotnej štúdie bolo otestovať metódy skríningu, zručnosť personálu a validitu použitých meracích a vyšetrovacích metód.

Termín pilotnej štúdie: Pilotnú štúdiu realizuje RÚVZ Banská Bystrica v novembri a decembri roku 2010, štatistické spracovanie a analýzy boli plánované na marec 2011.

Výsledky pilotnej štúdie budú zosumarizované zo všetkých zúčastnených krajín a výsledkom budú záväzné odporúčania pre vykonanie národnej štúdie.

II. fáza: Podľa výsledkov I. fázy štúdie bude v roku 2011 zorganizovaný pracovný seminár pre pracovníkov RÚVZ v SR, s cieľom oboznámenia s metodikou štúdie a prípravou na realizáciu II.

fázy. V rámci nej je plánované vyšetriť 4000 respondentov z celého územia SR podľa náhodného výberu rovnakou metodikou aká bola použitá v pilotnej štúdii.

Pri národnej štúdii, ktorá by mala nasledovať po pilotnej štúdii, by sa v každej krajine malo vyšetriť minimálne 4000 ľudí. Skrining prebehne vo vekovej kategórii 18 – 64 ročných. Jedná sa o populáciu, ktorá je ekonomicky aktívna. Krajiny môžu zahrnúť do výberu aj starších, alebo mladších ľudí.

Realizácia úlohy

I. fáza: Termín ukončenia pilotnej štúdie, čo sa týka vyšetrení v okrese Banská Bystrica bol predĺžený do konca januára 2011, nakoľko sme pozývali osoby čo neprišli po druhý krát ešte raz. Celkovo bolo vyšetrených 138 respondentov (55,2%). V 1. polroku 2011 bolo vyšetrených 25 respondentov. Boli im zaslané vyhodnocovacie správy s výsledkami. Tí, u ktorých boli zistené abnormálne hodnoty, dostali podrobné poradenstvo a boli pozvaní na kontrolu do Poradne zdravia alebo odoslani k svojim lekárom – podľa obvyklej stratifikačnej schémy, ktorú uplatňujeme aj u klientov našich poradní.

II. fáza – štúdia na národnej úrovni., sa plánuje začať najesen 2011. Pri národnej štúdii, ktorá by mala nasledovať po pilotnej štúdii by sa v každej krajine malo vyšetriť minimálne 4000 ľudí. Skrining prebehne vo vekovej kategórii 18 – 64 ročných. Jedná sa o populáciu, ktorá je ekonomicky aktívna. Krajiny môžu zahrnúť do výberu aj starších, alebo mladších ľudí. V 1. polroku sme sa podieľali na príprave príručky pre ďalšie riešiteľské pracoviská v SR.

9.5. POPULAČNÁ STRATÉGIA - AKTIVITY PRI PRÍLEŽITOSTI VÝZNAMNÝCH DNÍ S OSOBITNÝM ZAMERANÍM NA TÉMY A TERMÍNY ODPORÚČANÉ SVETOVOU ZDRAVOTNÍCKOU ORGANIZÁCIOU

Cieľ

Zlepšiť informovanosť obyvateľstva o prioritných a aktuálnych problémoch ohrozujúcich zdravie. Prehlbiť záujem obyvateľov o problematiku zdravia. Mobilizovať obyvateľstvo k aktívnej ochrane a podpore zdravia.

Realizácia úlohy

Nástenky a panely s vlastnými textovými materiálmi, doplnenými zväčša z prekladov s využitím cudzojazyčných internetových zdrojov sme vytvorili k týmto významným dňom:

4. február	Svetový deň rakoviny
11. február	Svetový deň chorých
14. – 20. marec	Týždeň mozgu
22. marec	Svetový deň vody
7. apríl	Svetový deň zdravia
8. apríl	Svetový deň Rómov
15. apríl	Deň narcisov
28. apríl	Svetový deň bezpečnosti a zdravia pri práci
5. máj	Svetový deň hygieny rúk (WHO, od 2009)
8. máj	Svetový deň chôdze
8. máj	Svetový deň Červeného kríža
10. máj	Svetový deň Pohybom ku zdraviu
12. máj	Medzinárodný deň ošetrovateliek a zdravotných sestier
31. máj	Svetový deň bez tabaku
5. jún	Svetový deň životného prostredia
14. jún	Svetový deň darcov krvi
26. jún	Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog

Vytvorili sme aj panely k podujatiam Deň rodiny a Týždeň športu pre všetkých, ktoré sa konali v Banskej Bystrici 28. mája a v týždni 23. - 28. mája.

Nástenky v priestoroch OPZ a RÚVZ boli aktualizované aj s prihliadnutím na riziká ohrozujúce zdravie v jednotlivých ročných obdobiach.

Prednášky, besedy, zážitkové podujatia a poradenské výjazdy sa konali podľa potreby - nezávisle od pamätných dní, avšak predsa pri príležitosti Svetového dňa zdravia sme zorganizovali výjazd PZ do Brezna, prednášku o prevencii srdcovocievnych ochorení spojenú s meraním TK a telesného tuku pre obyvateľov Čierneho Balogu a prednášku o infekčných chorobách a ich a prevencii pre opatrovatel'ky. Téma tohtoročného SDZ o dôsledkoch zneužívania antimikróbnych liekov bola akcentovaná 6.4. pri besedách so žiakmi ŠOU vo Valaskej v rámci bloku o prevencii a profylaxii nákaz.

Deň narcisov v Brezne prebieha tradične s významným príspevom nášho OPZ. Naša pracovníčka mala prednášku o význame Dňa narcisov pre učiteľov, pripravovala a zabezpečovala činnosť pevných stanovišť ku Dňu narcisov, pre širokú verejnú viedla pri tejto príležitosti besedy o onkologických ochoreniach a ich prevencii.

Participovali sme na podujatiach ku Dňu rodiny (poradenstvo na základe vyšetrení a meraní pre 37 klientov) a na akcii Míľa pre mamu (zdravotná služba – 1.pomoc).

Pri príležitosti Svetového dňa Pohybu pre zdravie sme mali na OPZ deň otvorených dverí s poskytovaním poradenstva základnej poradne a POPA, o čom regionálna TV nakrútila krátku reportáž.

Pri príležitosti Svetového dňa darcov krvi sme v Banskej Bystrici uskutočnili výjazd Poradne zdravia na Transfúziu stanicu a v Brezne prednášku pre širokú verejnú o význame bezplatného darčovstva krvi.

9.6. PROGRAM PODPORY ZDRAVIA ZNEVÝHODNENÝCH KOMUNIT NA SLOVENSKU NA ROKY 2009 – 2015

Cieľ

Prostredníctvom komunitných pracovníkov zdravotnej výchovy (KPZV) dosiahnuť významné zlepšenie zdravotného stavu populácie v rómskych komunitách cestou zlepšenia informovanosti, hygienických návykov, ako aj návykov súvisiacich s podporou a udržiavaním zdravia. Prostredníctvom KPZV zlepšiť akceptáciu zdravého životného štýlu a upevniť vnímanie zdravia ako hodnoty cieľovou skupinou projektu. Znížiť relatívny výskyt ochorení ktoré sa u cieľovej skupiny vyskytujú častejšie než u väčšinovej populácie.

Gestor: ÚVZ SR

Riešiteľské pracoviská: Vybrané RÚVZ v SR (v roku 2011 spolu 12)

Realizácia úlohy

Komunitné pracovníčky zdravotnej výchovy v spolupráci a pod vedením OPZ realizujú II. etapu tohto programu v r. 2011 od apríla. Predovšetkým sa zameriavajú na riešenie akútnych problémov v rómskych komunitách – v oboch osadách na Telgárte a v ubytovniach v Banskej Bystrici (priebežná depedikulizácia, správna likvidácia odpadov, osobná hygiena, prevencia alimentárnych nákaz, atď.)

Osveta bola realizovaná pri neformálnych debatách a diskusiách s obyvateľmi, formou poradenstva (individuálneho a skupinového) aj formou prednášok (v Komunitných centrách, školách, osadách a pod.). Diskutované a odprednášané témy pomáhali riešiť aktuálne problémy v osadách, prípadne u individuálnych klientov:

- poradenstvo v oblasti základných hygienických návykov,
- poradenstvo pri bežných ochoreniach a pri ošetrovaní drobných poranení,
- poradenstvo zamerané na zlepšovanie životného prostredia osád (odstraňovanie divokých skládok, úprava okolia vodných zdrojov a pod.),

- poradenstvo zamerané na správnu starostlivosť o dieťa,
- poradenstvo v oblasti zvyšovania informovanosti o zdravotnej starostlivosti, právach a povinnostiach pacienta,
- odvykanie od fajčenia,
- zavšívavenie – odstraňovanie parazitov a prevencia.

Komunitné pracovníčky od 1. apríla do 30.06.2011 vykonávali monitoring krvného tlaku u 146 klientov v Hornej a Dolnej kolónii v obci Telgárt, z toho u 5-tich zistili opakovanými meraniami hypertenziu. Tieto osoby boli poučené o správnej životospráve a potrebe navštíviť svojho obvodného lekára. Pri návštevách jednotlivých rodín v osadách KPZV sledovali dodržiavanie režimu chorých – zisťovali informácie o užívaní liekov.

Počet výkonov KPZV od začiatku práce na realizácii programu v apríli, v máji a v júni 2011 je 1522. Vzdelávanie a výchovu k zdravému životnému štýlu absolvovalo 723 osôb. Depedikulizácia sa vykonala u 221 detí.

Ďalšie aktivity KPZV zahrňuje nasledujúca tabuľka:

KPZV pani Danka Maková participuje pod odborným vedením MUDr. S. Kontrošovej, MPH aj na programe „A GOOD START“ („Dobrý štart“), ktorý je zameraný na podporu včasnej starostlivosti o rómske deti a podporu vzdelávania v predškolskom veku do dovŕšenia šiestich rokov. RÚVZ so sídlom v B. Bystrici v roku 2010 podpísal partnerskú dohodu s Rómskym vzdelávacím fondom, Roma Education Fund o spolupráci, nakoľko máme komunitnú asistentku pre zdravotnú výchovu. Hlavným koordinátorom za región B. Bystrica je KARI-občianske združenie.

9.7. VYZVI SRDCE K POHYBU

Celonárodná medzinárodne koordinovaná kampaň na zvýšenie pohybovej aktivity dospelaj populácie

Aktivita:	Počet osôb:		
	Muži	Zeny	Spolu
Preventívna prehliadka / na podnet KPZV	10	75	85
Očkovanie / na podnet KPZV	40	50	90
Odber krvi na / podnet KPZV			
Detské poradne/ na podnet KPZV	15	17	32
Liečba choroby u lekára / na podnet KPZV	5	7	12
Kontrola / na podnet KPZV			
Prieskum monitorovania zdrav. stavu – privolaná rýchla zdravotnícka služba	2	2	4
Edukácia/ Osveta	259	464	723
Iné:			
Preventívne programy pre deti a mládež	76	93	169
Depedikulizácia	90	131	221
Kondičné cvičenia, brigáda, úprava okolia		14	14
Zdravotný preukaz poistenca	1	4	5
Monitor TK	52	94	146
Zistené hypertenzie	3	2	5
Kurz odvykania od fajčenia			
Burza odevov pre rodiny			6
Príprava detí na súťaž v prvej pomoci	1	9	10

Cieľ

Zlepšiť zdravotný stav obyvateľov Slovenska – znížiť chorobnosť a úmrtnosť na chronické neinfekčné ochorenia elimináciou jedného z najvýznamnejších rizikových faktorov – pohybovej inaktivity

Gestor: CINDI program SR a RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

Riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR

Anotácia úlohy

Formou intenzívnej mediálnej kampane, sprievodných podujatí a súťaže zvýšiť informovanosť obyvateľstva o význame pohybovej aktivity v prevencii chronických neinfekčných ochorení, propagovanie minimálneho objemu a intenzity pohybovej aktivity, ktoré už môžu byť efektívne pri priaznivom ovplyvnení zdravia jedinca s cieľom zvýšiť úroveň pohybovej aktivity dospelaj populácie SR aspoň na túto postačujúcu hranicu, vytvoriť u účastníkov súťaže návyk na pravidelnú pohybovú aktivitu

Analýza údajov z účastníckych listov a výsledkov vyšetrení u účastníkov so záujmom o konzultáciu v „poradni pre optimalizáciu pohybovej aktivity“ metódami bioštatistiky.

Realizácia úlohy

1. Spracovanie projektu a príprava účastníckych listov modifikovaných podľa skúseností z tretieho ročníka 2009

Boli pripravené 2 typy propagačných materiálov (plagát kampane a informatívny list detskému podporovateľovi o význame pohybu pre zdravie) a 1 typ účastníckeho listu – po skúsenostiach z minulých ročníkov sme zvolili formu obojstrannej A4, ktorá sa ukázala ako najvyhovujúcejšia. Materiály boli v elektronickej podobe sprístupnené na webstránke RÚVZ v Banskej Bystrici, aj vytlačené a distribuované pre všetky RÚVZ v SR.

2. Oslovenie mediálnych partnerov so žiadosťou o poskytnutie priestoru pre propagáciu významu pohybovej aktivity pre zdravie prebiehalo od jesene 2011.

3. Oslovenie sponzorov súťaže prebiehalo od augusta 2010, v prvom polroku 2011 sa vyšpecifikovali sponzori a formy podpory. Farmaceutické firmy podporili tlač materiálov, ďalší podporovatelia poskytli ceny, ktoré budú v súťaži víťazom udelené, iní sľúbili propagáciu súťaže alebo podporu vo forme zľavy na spotrebný materiál pri vyšetrovaní angažovaných klientov.

4. Oslovovanie podporovateľov kampane, regionálnych partnerov pre uskutočnenie sprievodných podujatí a regionálnej propagácie pohybu pre zdravie a súťaže „Vyzvi srdce k pohybu“ a regionálnych sponzorov sa uskutočňovalo priebežne a pokračovalo do odštartovania kampane v jednotlivých regiónoch. OPZ RÚVZ BB spolupracovalo pri kampani najmä s mestskými a obecnými úradmi v okresoch BB a Brezno, so zdravotníkmi, školami a pracoviskami, ale aj záujmovými skupinami, organizáciami, klubmi, kde boli distribuované materiály propagujúce súťaž a vysvetľujúce dôležitosť pohybovej aktivity pre zdravie. Spolupracovali sme tiež s regionálnymi médiami.

5. Kampaň odštartovala 10. 3. 2011 tlačovou konferenciou a úvodným seminárom. Boli prezentované informácie o priebehu a výsledkoch minulých ročníkov a o očakávaníach v 4. ročníku. Vedúca OPZ MUDr. Silvia Kontrošová poskytla viaceré interview pre médiá. MUDr. Vrbanová sa zúčastnila na 1-hodinovom živom vysielaní rádia Lumen v relácii Občan, kde propagovala význam pohybu pre zdravie, vysvetľovala fyziologické súvislosti a oboznamovala poslucháčov s možnosťou zapojiť sa do súťaže a podmienkami pre účasť v žrebovaní.

6. Koordinácia priebehu súťaže a metodické vedenie všetkých realizátorov bolo úlohou OPZ RÚVZ BB. Počas kampane prebiehali dohodnuté aktivity, ďalšia propagácia, ukázkové podujatia spojené s mediálnou prezentáciou súťaže „Vyzvi srdce k pohybu“. Vedúca OPZ RÚVZ BB priebežne sumarizovala správy o formách kampane a sprievodných podujatiach zo všetkých regiónov SR. Pri príležitosti 10.5. – Svetového dňa pohybu pre zdravie sa v priestoroch

Poradne zdravia a Poradne pre optimalizáciu pohybovej aktivity konal Deň otvorených dverí, z ktorého regionálna televízia priniesla reportáž.

7. OPZ RÚVZ BB viedol evidenciu všetkých účastníkov súťaže, zozbierali sa účastnícke listy zo všetkých RÚVZ z celého Slovenska.

Ukončenie súťaže, vyhodnotenie, príprava slávnostného zrebovanie víťazov a odovzdávanie cien, spojené s tlačovou konferenciou bolo naplánované na 13. júl 2007. Konvertovanie dát z účastníckych listov z printovej do elektronickej formy bude prebiehať v mesiacoch júl - september 2011, následne bude vyhodnotené a prezentované na celoslovenskom fóre.

9.8. NÁRODNÝ PROGRAM PREVENČIE OBEZITY

Cieľ

Zámerom Národného programu prevencie obezity je vytvoriť spoločensky prospešný systém, ktorý povedie k zníženiu incidencie a prevalencie nadhmotnosti a obezity v populácii a eliminuje epidemický výskyt nadhmotnosti a obezity. Ciele programu: zabrániť vzniku nadhmotnosti a obezity u detí, zastaviť nárast počtu občanov trpiacich nadhmotnosťou a obezitou, znížiť počet občanov trpiacich nadhmotnosťou a obezitou.

Gestor: UVZ SR

Riešiteľské pracoviská: UVZ SR, RÚVZ v SR

Anotácia

Úspešné dosiahnutie cieľov programu si vyžaduje celospoločenskú aktivitu, teda spoluprácu a zodpovednosť všetkých zainteresovaných sektorov, rezortov a zložiek spoločnosti, vrátane súkromného sektora, tretieho sektora, či samospráv.

Etapy riešenia

Súčasťou spolupráce jednotlivých subjektov je tiež zameranie sa na plnenie aktivít Národného programu prevencie obezity formou individuálnych a skupinových intervencií, ako aj realizácia celonárodných programov, zameraných na oblasť ozdravenia výživy a pohybovej aktivity. Zároveň formou poradenstva sledovať u obyvateľov SR aj prevalenciu obezity, ktorá patrí medzi najzávažnejšie rizikové faktory neinfekčných ochorení, čím sa napĺňa sekundárny cieľ NPPO, a to: zníženie počtu nových prípadov ochorenia súvisiacich s nadhmotnosťou a obezitou, ako aj zníženie výskytu a vplyvu ostatných modifikovateľných rizikových faktorov týchto ochorení.

V súlade s Programovým vyhlásením vlády SR na roky 2010 – 2014 na úseku verejného zdravotníctva pokračovať v realizácii úloh NPPO; zamerať sa predovšetkým na rozvoj spolupráce praktických lekárov s poradenskými centrami ochrany a podpory zdravia v sieti regionálnych úradov verejného zdravotníctva.

- informačným listom o poradenských centrách ochrany a podpory zdravia osloviť jednotlivých lekárov samosprávnych krajov v SR a požiadať ich o spoluprácu.

Realizácia úlohy

Úlohu plníme v rámci práce PZ a POPA.

Spolupracujeme aj s odborom HDM, kde MUDr. Ďateľová posielala na kondičné a funkčné testy a na intervenciu do POPA detí s nadváhou, ktoré boli vyšetrené v rámci programu Primárna prevencia aterosklerózy, alebo Zdravé deti v zdravých rodinách. Služby POPA z dôvodu snahy o zníženie hmotnosti vyhľadali v prvom polroku 2011 2 klientky, z toho 1 nepľnoletá, a 2 dospelí klienti.

K prevencii a znižovaniu obezity významne prispievajú programy telesných cvičení pod vedením našich inštruktoriek – pravidelne pokračujúce v priestoroch OPZ, pri klubových

stretnutiach seniorov v DC, na plavárni UMB pre poslucháčov Univerzity III. veku, v Agentúre sociálnych služieb a jednorazové nácviky vhodných cvičení pro domo v breznianskom okrese. Zdravotnú výchovu zameranú na prevenciu a elimináciu obezity spolu s vysvetľovaním jej rizík a dôsledkov poškodzujúcich zdravie vykonávame pri skupinových aktivitách pre predškolskú a školskú mládež, pre pedagógov a pre rodičov školákov, pre seniorov a ich opatrovatelky. V prvom polroku 2011 bolo 6 prednášok venovaných zdravej výžive a 3 zvýšeniu fyzickej aktivity. Problematike vzrastajúcej prevalencie obezity v populácii, možnostiam zníženia rizík, ktoré obezita predstavuje, etiopatogenéze a prevencii chorôb asociovaných s obezitou sme venovali prednášku pre študentky 3. ročníka ošetrovateľstva na SZU v Banskej Bystrici. Zážitkové a poradenské podujatia: Antropometrické merania spojené s individuálnym poradenstvom k nameraným hodnotám a beseda o problematike obezity sa konali na schôdzi spolku Živena, pre obyvateľov Čierneho Balogu sme pripravili antropometriu spojenú aj s meraním telesného tuku, krvného tlaku a s prednáškou na tému Prevencia srdcovocievnych ochorení, meranie tlaku krvi a telesného tuku sa vykonávalo aj cvičenkám v centre voľného času v Brezne, žiakom ZŠ v Lome n/Rimavicou a žiakom ZŠ Pionierska 2 v Brezne.

9.9. CINDI PROGRAM SR

Cieľ

Dlhodobý a konečný cieľ programu: Znižovať celkovú úmrtnosť populácie Slovenska, predovšetkým úmrtnosti na choroby srdcovo-cievne a nádorové, eliminovať predčasné úmrtia, t.j. do 65 rokov veku a predĺžiť strednú dĺžku života, najmä u mužov.

Strednodobý cieľ programu: Zlepšiť zdravotný stav obyvateľov Slovenska – znížiť chorobnosť a úmrtnosť na vybrané ochorenia obehovej sústavy a onkologické ochorenia vhodnými formami intervencie, zameranými na znižovanie výskytu prioritných rizikových faktorov (RF) chronických (tzv. civilizačných) ochorení.

Krátkodobý cieľ programu: Znížiť prevalenciu osôb s rizikovým životným štýlom a to najmä prevalenciu fajčiarov, osôb nezdravo sa stravujúcich, znížiť počet osôb s nedostatočnou pohybovou aktivitou, osôb s nadmerným užívaním alkoholu a neschopnosť zvládať stres. Zvýšiť informovanosť obyvateľstva o následkoch rizikového životného štýlu a o možnostiach eliminácie rizika úpravou životosprávy.

Gestor: RÚVZ Banská Bystrica

Realizácia úlohy

Program CINDI sa mimo obdobia skriningov uplatňuje najmä prostredníctvom Poradní zdravia, formou vyhľadávania rizikových faktorov KV, niektorých metabolických a onkologických chorôb u príslušníkov bežnej populácie bez manifestného ochorenia a bez evidentných klinických známk. Návštevníci Poradní zdravia sú vyšetrovaní s následným individuálnym poradenstvom a nefarmakologickou intervenciou. V prípade potreby, ak je zistená závažná porucha, sú odosielaní do starostlivosti lekárov v kuratíve.

V prvom polroku navštívilo Poradňu zdravia OPZ RÚVZ v Banskej Bystrici 471 klientov, z toho bolo 122 mužov a 349 žien. Prvýkrát prišlo 229 klientov. Vykonalo sa 242 opakovaných vyšetrení. Medzi klientmi prevažujú ľudia so stredoškolským vzdelaním s maturitou (43%).

Kvôli skvalitneniu poradenstva a zvýšeniu možností získavania dát z činností Poradní zdravia sa od januára 2010 aplikuje nová verzia Testu zdravé srdce, ktorá sa priebežne vylepšuje podľa pripomienok pracovníkov základných poradní zdravia z regiónov. Spoluprácou OHDM a OPZ sa zlepšuje vyhľadávanie a ovplyvňovanie rizikových faktorov u príbuzných detí, ktorým boli pri skriningu u obvodných pediatrov zistené hyperlipidémie, resp. dyslipoproteinémie. Podrobne sa monitoruje aj zdravotný stav Rómov v Telgárte. Klientmi Poradne zdravia sú aj pracovníci určených profesií - respondenti dotazníkových prieskumov projektu „SLEDOVANIE VÝŽIVOVÉHO STAVU U VYBRANÝCH SKUPÍN OBYVATEĽSTVA“, ktorým sa robí

kompletné vyšetrenie. V roku sme získali dáta od 66 takýchto klientov, ktorým sa poskytlo aj poradenstvo.

Poradenské služby sa poskytujú nielen na ambulancii Poradne zdravia, ale aj výjazdovo. V prvom polroku OPZ RÚVZ BB uskutočnilo 28 výjazdov uskutočnených v priestoroch, ktoré poskytovali štandardné podmienky pre vyšetrenia objednaných klientov nalačno.

Na realizácii cieľov programu CINDI sa podieľajú aj špecializované poradne, pracovníčky OPZ vedú Poradňu pre optimalizáciu pohybovej aktivity, Poradňu pre odvykanie od fajčenia a Poradňu pre nefarmakologické ovplyvňovanie krvného tlaku.

POPA: individuálne klinické vyšetrenia, testy a poradenstvo v POPA absolvovalo 9 klientov. Počet výkonov zahrňujúci klinické vyšetrenia a funkčné testy bol 50, okrem toho sa každému sa robili antropometrické merania, niektorým aj merania tlaku a sekundového úsilného výdychu. Súčasťou poradenstva u niektorých klientov bola aj pohybová inštruktáž.

V r. 2011 tak ako vlni prebiehajú pravidelné skupinové cvičenia pod vedením našich inštruktoriek spojené s kontrolou krvného tlaku, počet skupín sa rozšíril – pribudli cvičenia v ďalšom seniorskom klube a v priestoroch OPZ, obnovili sa cvičenia v bazéne UMB.

V nadstavbových poradniach sa v 1.polroku vyšetřilo 537 osôb. Z toho bolo 156 mužov a 371 žien.

POF: V prvom polroku 2011 sme mali otvorené 3 kurzy pre odvykanie od fajčenia:

2 individuálne v B. Bystrici a 1 skupinový v Brezne s počtom klientov 5. Celkový počet klientov za 1. polrok 2011 bol 7.

9.10. ZDRAVIE DETÍ A MLÁDEŽE V ŠKOLSKOM PROSTREDÍ

Cieľ

1. Vytváranie zdravého životného prostredia, jeho tvorba a ochrana
2. Racionálna životospráva, pitný režim, zdravý životný štýl
3. Podpora a ochrana zdravia, otužovanie, prevencia ochorení
4. Podpora pohybových aktivít a športu, rozvíjanie telesnej zdatnosti
5. Humanizácia a demokratizácia výchovno-vzdelávacieho procesu
6. Environmentálna a ekologická výchova a vzdelávanie, environmentálne zdravie
7. Zvyšovanie bezpečnosti pri práci, znižovanie rizika úrazov, prvá pomoc
8. Aktívne využívanie voľného času
9. Podpora duševného zdravia, výchova k manželstvu a rodičovstvu, sexuálne zdravie
10. Prevencia závislostí

Gestor: ÚVZ SR

Riešiteľské pracoviská: RÚVZ SR, Metodicko-pedagogické centrá v SR

Anotácia projektu

V rámci venovania osobitnej pozornosti zdravotnej uvedomelosti detí a mládeže, ich emóciám, hodnotovej štruktúre, orientácii osobnosti, jej pohotovosti a schopnosti správať sa v rôznych situáciách a vzťahoch sa akcent projektu posúva k budovaniu individuálnej zodpovednosti za vlastné zdravie u detí a mládeže. Týmto smerom je potom dôležité pôsobiť v príprave a ďalšom vzdelávaní učiteľov. Práca učiteľov sa následne orientuje najmä na vytvorenie aktívnej osobnosti vo vzťahu k zdraviu – aby získané poznatky a uvedomelosť mali svoj prejav v správaní a konaní v bežných životných situáciách, ako aj v celom živote vytvorením zdravého životného štýlu.

Etapy riešenia, realizačné výstupy

- a) Koordinácia činností s MŠ SR, rozvoj prednáškovej, vzdelávacej a zdravotno-výchovnej činnosti v nadväznosti na ciele a priority projektu.

- b) Presadenie a priebežná aplikácia viacerých princípov fungovania projektu do Národného programu starostlivosti o deti a dorast v Slovenskej republike na roky 2008 – 2015 (ďalej len NPDD).
- c) Pokračovanie vo vzdelávacích a zdravotno-výchovných aktivitách, orientovať sa na také aktivity, ktoré znamenajú aktívne zapojenie a samostatné uvažovanie mladých ľudí o svojom zdraví.

Cieľom

NPDD je zabezpečiť adekvátnu starostlivosť o zdravie a rozvoj detí a dorastu v SR v súlade s najnovšími poznatkami a odporúčaniami WHO a Európskej stratégie, ktoré ustanovujú právne predpisy upravujúce poskytovanie zdravotnej starostlivosti pre deti a dorast v SR,

NPDD vychádza z EU stratégie pre zdravie a rozvoj detí a dorastu (Regionálny úrad WHO pre Európu, 2005). Strategické direktívy na zlepšenie zdravia a vývoja detí a dorastu zdôrazňujú sedem hlavných priorít: 1 Zdravie matky a novorodenca, 2 Výživa a fyzická aktivita, 3 Infekčné choroby, 4 Úrazy a násilie, 5 Životné prostredie, 6 Dorastový vek, 7 Psychosociálny rozvoj a mentálne zdravie.

Mimoriadna úloha

HBSC (Health Behaviour in School Aged Children) štúdia – 8. vlna zberu údajov

HBSC je jedna z prvých medzinárodných prierezových štúdií, ktorá začala ako iniciatíva troch krajín v roku 1983 (UK, Fínsko a Nórsko). Postupne sa pridávali i ďalšie krajiny, štúdia bola prijatá Svetovou Zdravotníckou Organizáciou (1983) a v súčasnosti na nej spolupracuje viac ako 40 krajín.

Cieľom štúdie je monitorovať zdravie, so zdravím súvisiace správanie školákov v ich sociálnom kontexte a prehliadť porozumenie mechanizmov ovplyvňujúcich rozdiely a zmeny v zdraví a rizikovom správaní školákov. Tieto poznatky sú dôležité pre vypracovanie efektívnych programov podpory zdravia, vzdelávacích programov v oblasti zdravia, sledovanie ich účinnosti, a to nielen na národnej ale i na medzinárodnej úrovni.

Koordinácia projektu

Projekt je koordinovaný v spolupráci s Regionálnou kanceláriou Svetovej Zdravotníckej Organizácie pre Európu, Child and Adolescent Health Research Unit (CAHRU) na Univerzite v Edinburghu (Veľká Británia) a Univerzitou v Bergene (Nórsko). Koordináciu zabezpečuje medzinárodný koordinačný výbor vedený prof. Candance Currie (Child & Adolescent Health Research Unit, University of Edinburgh, Scotland, United Kingdom). Zozbierané údaje sú spravované dr. Oddrun Samdal (Research Centre for Health Promotion, University of Bergen, Norway), ktorá zastáva pozíciu manažéra medzinárodnej databanky.

Realizované zbery údajov - 1983/84, 1985/86, 1989/90, 1993/1994, 1997/1998, 2001/02, 2005/2006

Slovensko participovalo doteraz na troch zberoch: 1993/94, 1997/98, 2005/06.

Nasledujúci zber údajov je plánovaný v roku 2009/2010, v roku 2011 bude pripravená a distribuovaná národná správa s výsledkami výskumu a odporúčaniami do praxe.

Dizajn štúdie

Štúdia je prierezová, ale svojím dizajnom umožňuje vytvárať harmonizované dátové súbory, ktoré umožňujú porovnávanie medzi krajinami, ale i sledovanie trendov. Údaje sú zbierané formou anonymného dotazníka administrovaného v školských triedach tímom školených administrátorov.

ÚVZ SR a RÚVZ so sídlom v Košiciach, ako členovia národného tímu HBSC, spolupracujú na príprave a realizácii HBSC štúdie, vrátane národnej správy.

Etapy riešenia:

1. polrok 2011: príprava a distribúcia národnej správy (ÚVZ SR, RÚVZ Košice), príprava a realizácia odborného seminára k výsledkom štúdie (v spolupráci s LF UPJŠ Košice);
2. polrok 2011: individuálna možnosť využitia dotazníkov pre regionálne/lokálne štúdie, možnosť využitia databáz zo zberu údajov v rámci HBSC pre vlastné hodnotenie (všetky RÚVZ v SR).

Realizácia úlohy

Dotazníky štúdie HBSC náš OPZ zatiaľ nemal k dispozícii a nevyužíval.

Pokračuje však dosahovanie cieľov úlohy 9.10 tak, ako sme ich zvykli už v uplynulom desaťročí plniť pri spolupráci so Školami podporujúcimi zdravie.

Aktivity OPZ pozostávajú z poradenských výjazdov na školy (v prvom polroku 2011 boli 4), metodických a podporných vzdelávacích aktivít pre pedagógov (témy v r. 2011: prevencia úrazov v detskom veku, poskytovanie prvej pomoci, história a význam bezplatného darčovstva krvi, onkologická prevencia a význam Dňa narcisov). Tieto témy dominovali aj v prednáškach pre žiakov a v besedách s deťmi. Ďalšie prednášky a besedy s deťmi na školách boli venované významu zdravého životného štýlu a dostatočnej pravidelnej fyzickej aktivity pre správny vývoj dospievajúcich, dôležitosti osobnej hygieny a udržiavania čistoty pri prevencii nákaz, možnosti rozpoznať parazity a zbaviť sa ich, zdravej výžive, zdravotným dôsledkom zneužívania návykových látok a prevencii závislosti.

Pracovníčky OPZ sa podieľajú na školách na realizácii ďalších projektov, ktorých ciele sa čiastočne prekrývajú s čiastkovými cieľmi úlohy 9.10.

Napr. Odpor podpory zdravia v r. 2011 participoval spolu s Policajným zborom Slovenskej republiky na projekte Tvoja správna voľba, ktorý je súčasťou programu Európskej komisie. Cieľom projektu je eliminovať trestnú činnosť pod vplyvom návykových látok a informovanie o škodlivosti ich užívania so zameraním na tabak, alkohol a marihuanu. Projekt, ktorý je určený pre deti vo veku 9 – 10 rokov využíva inovatívne prístupy práce s deťmi formou interaktívnej tvorivej dielne. V Banskej Bystrici sa projekt realizoval v dňoch od 26.apríla do 15.mája 2011 a v Brezne od 16.mája do 30.mája 2011. Celkove sa tohto projektu zúčastnilo v meste B. Bystrica 12 ZŠ s počtom žiakov 637.

Pracovníčky OPZ odprednášali v rámci interaktívnej výstavy 7 prednášok pre 250 žiakov zo 4 ZŠ z okresu B. Bystrica a Brezno.

10. KONTROLA TABAKU

OPZ sumarizuje hlásenia zo všetkých odborov RÚVZ v B. Bystrici o kontrolách dodržiavania zákonov na ochranu nefajčiarov. V I. polroku bolo pri výkone štátneho zdravotného dozoru v regióne Banská Bystrica a Brezno vykonaných 1 356 kontrol dodržiavania zákona č. 87/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov. Ani v jednom prípade sa nezistilo nedodržiavanie zákona.

OPZ RÚVZ v B. Bystrici v okresoch B. Bystrica a Brezno realizoval prieskum Global Youth Tobacco Survey (GYTS) v 14 triedach. Oslovených 289 detí. Prieskum je súčasťou projektu Global Tobacco Surveillance System, ktorý vypracovala a vykonáva Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) v spolupráci s Centers for Disease Control and Prevention v Atlante, USA(CDC). Projekt sa zameriava na monitorovanie užívania tabaku, faktorov s ním asociovaných ako aj odrazu opatrení kontroly tabaku u populácie 13 – 15 ročných t.j. na Slovensku v 7.-9.ročníkoch základných škôl a zodpovedajúcim ročníku 8 ročných gymnázií, t.j.

sekunda až kvarta, so zameraním na Rámcovú dohodu o kontrole tabaku vo vybraných cieľových skupinách populácie v jednotlivých krajinách. Výskumným koordinátorom v Slovenskej republike je doc. MUDr. Tibor Baška, PhD., RÚVZ v Martine.

10.1. PRÍPRAVA A REALIZÁCIE MEDZINÁRODNEJ SÚŤAŽE PRE FAJČIAROV PRESTAŇ A VYHRAJ 2012

Realizácia úlohy

Pri poradenstve už teraz v predstihu informujeme fajčiarov o súťaži „Prestaň a vyhraj“ a nabádame ich k účasti v tejto súťaži, ak by sa im nepodarilo skončiť s fajčením do termínu jej konania.

10.2. ŠKOLENIE PRACOVNÍKOV RÚVZ V OBLASTI PREVENČIE FAJČENIA

Vedúca Poradne pre odvykanie od fajčenia Mgr. Tatiana Zvalová sa spolu s Bc. Marcelou Šuchaňovou zúčastnila tematického kurzu na SZU "Prevencia fajčenia a alkoholizmu vo výchove k zdraviu".

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Bardejove**

1. HYGIENA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA

1.1. Vypracovanie aktualizovaného Akčného plánu pre prostredie a zdravie SR IV. (NEHAP IV)

Cieľom aktualizovaného akčného plánu je zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva SR prostredníctvom environmentálnych determinantov zdravia, redukcia ochorení súvisiacich s kvalitou vonkajšieho a vnútorného ovzdušia, ochorení súvisiacich s pitnou vodou a rekreačnou vodou, ochorení súvisiacich s nadmerným environmentálnym hlukom, úrazmi, UV žiarením, klimatickými zmenami.

Akčný plán pre životné prostredie a zdravie je oddelením hygieny životného prostredia a zdravia priebežne plnený v rámci posudkovej činnosti a v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru.

V rámci monitoringu kvality pitnej vody z verejných vodovodov bolo odobratých 95 vzoriek, z ktorých 5 bolo nevyhovujúcich po mikrobiologickej stránke a 2 vzorky po chemickej stránke (prechlórovanie). Z hygienicky významných vodovodov (zariadenia využívajúce vlastné vodovody) bolo vyšetrených 23 vzoriek, z ktorých 2 boli nevyhovujúce po mikrobiologickej stránke. Ani v jednom prípade nešlo o hrubú mikrobiologickú závadnosť. Opakovane vyšetrené vzorky vôd boli vyhovujúce. V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru bolo vykonaných 12 kontrol verejných vodovodov. V súvislosti so zistenými nedostatkami na vodárenských objektoch boli vydané 4 pokyny. V piatich verejných vodovodoch bola vykonaná kontrola zameraná len na dezinfekciu pitnej vody. U hygienicky významných vodovodoch boli vykonané 2 kontroly a vydaný jeden pokyn na odstránenie zistených nedostatkov.

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru bolo odobratých 8 vzoriek pitných vôd z rómskych osád. Všetky vzorky boli nevyhovujúce. V jednom prípade v súvislosti s hrubou mikrobiologickou závadnosťou bolo obci uložené opatrenie na zákaz používania vody, v ostatných prípadoch boli pre obce zaslané len upozornenia na riešenie danej problematiky v záujme ochrany verejného zdravia.

Zvyšovanie povedomia obyvateľstva o pitnej vode bolo zabezpečené formou informovania s využitím www stránky, článkom v regionálnej tlači, reportážou v regionálnej televízii a v slovenskom rozhlase, prednáškovou činnosťou (8), priebežnými individuálnymi konzultáciami a poskytnutím konzultácii, poradenstva a letákov pri príležitosti svetového dňa vody (84).

V rámci monitoringu a výkonu štátneho zdravotného dozoru nad vodou na kúpanie bolo vykonaných 7 kontrol a odobratých 35 vzoriek (platené služby). Z celkového počtu vyšetrených vzoriek boli nevyhovujúce 2 vzorky po mikrobiologickej stránke v jednom prípade bolo vydané opatrenie na zákaz požívania vody na kúpanie. Po chemickej stránke boli nevyhovujúce 3 vzorky. Ďalšie vyšetrené vzorky boli vyhovujúce

Ochorenia súvisiace s pitnou vodou a vodou na kúpanie sme nezaznamenali.

Dopad enviromentálneho hluku sa sledoval len v rámci posudkovej činnosti (5). Konkrétnu problematiku nadmerného environmentálneho hluku sme neriešili. Problematika ÚV žiarenia sa sledovala pri výkone štátneho zdravotného dozoru v soláriách (4), ktorá bola zameraná na vedenie záznamu o prevádzkových hodinách opaľovacích prístrojov a na ich výmenu. Pri výkone štátneho zdravotného dozoru v zariadeniach sa kontrolovalo dodržiavanie zákona o ochrane nefajčiarov (94 kontrol).

1.3. Národný Informačný systém životného prostredia a zdravia ENHIS

Do informačného systému Pitná voda a informačného systému Voda na kúpanie sa priebežne zadávali výsledky laboratórnych rozborov odobratých vzoriek pitných vôd z verejných vodovodov a všetkých bazénových vôd. Na webovej stránke sa zverejňujú

aktuálne informácie o prebiehajúcich aktivitách. Prioritnými oblasťami sú aktuality v kúpacej sezóne, informácie k svetovému dňu vody, a pod.

1.6. Znečistenie vnútorného prostredia ovzdušia v školách a jeho vplyv na zdravie detí v Európe (SINPHONIE)

V rámci tohto projektu by malo byť spoločnou metodikou vykonané meranie a hodnotenie vybraných chemických, fyzikálnych a biologických faktorov prostredia škôl so súčasným zberom údajov o zdravotnom stave detí prostredníctvom dotazníkov aj klinických štúdií. Súčasťou tohto projektu by malo byť aj zhodnotenie vplyvu externých faktorov ovplyvňujúcich kvalitu ovzdušia v školách (doprava, klimatické zmeny).

K plneniu tejto úlohy sme zatiaľ nedostali žiadne usmernenie resp. ktoré konkrétne RÚVZ sa budú na tom podieľať.

1.7. Úprava pitnej vody vo verejných vodovodoch

Cieľom tejto úlohy je spracovanie prehľadu o spôsoboch úpravy pitnej vody vo verejných vodovodoch v SR a používaných chemických látok na báze chlóru, vytipovať verejné vodovody v ktorých sa bude sledovať vplyv chlórovania na kvalitu vody a vznik vedľajších produktov napr. trihalometany a sledovať kvalitu vody v nedezinfikovaných verejných vodovodoch. Súčasťou úlohy bude aj zhodnotenie výskytu infekčných ochorení prenosných pitnou vodou v SR podľa administratívneho členenia a typu zásobovania pitnou vodou. Túto úlohu sme v prvom polroku neplnili. V druhom polroku sa bude plniť podľa pokynov vypracovaných v zmysle záverov z 22. celoslovenskej porady vedúcich odborov a oddelení hygieny životného prostredia a zdravia ÚVZ SR a RÚVZ v SR v dňoch 11.a 12. mája 2011 v Dudinciach.

1.8. Aktualizácia informačného systému o kúpaliskách a kvalite vôd na kúpanie

Túto úlohu neplníme. Podieľať by sme sa mohli len poskytnutím informácii k danému IS z praxe v prípade požiadaviek z ÚVZ SR. Aktualizácia IS by mala viesť k úpravám podľa aktuálnych požiadaviek verejnosti a sprístupniť príp. zatraktívniť aj ďalšie dostupné informácie podľa jej požiadaviek.

1.9. Posilnenie implementovania HIA v posudkovej činnosti ÚVZ SR a RÚVZ v SR

Hodnotenie dopadov na verejné zdravie sme pri posudzovaní predložených návrhov resp. zámerov v I. polroku požadovali len pri návrhu na územné konanie stavby „Skládka odpadov na nie nebezpečný odpad Hertník – Bartošovce – Rozšírenie skládky“.

2. ODBOR PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA A TOXIKOLÓGIE

2.1. Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce

Cieľom úlohy je zvýšiť odbornú úroveň hodnotenia pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce vo vzťahu k zdravotným rizikám zamestnancov. Pri výkone štátneho zdravotného dozoru uplatňovať legislatívne úpravy v oblasti ochrany zdravia pri práci vrátane legislatívnych úprav harmonizovaných s právom Európskych spoločenstiev a odborné usmernenia ÚVZ SR. Pomocou kontrolných listov informovanosti zamestnancov overovať poskytovanie informácií zamestnancom v oblasti ochrany zdravia pri práci zo strany zamestnávateľov.

2.1.1 Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

Evidencia rizikových prác sa vedie podľa Vyhlášky MZ SR č. 448/2007 Z. z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaradovanie prác do kategórií.

Ku dňu 30. 6. 2011 za okres Bardejov evidujeme 22 subjektov, v ktorých sú vyhlásené rizikové práce. K 1. 1. 2010 sme v okrese Bardejov evidovali programom ASTR 108 zamestnancov z toho 19 žien, ktorí vykonávajú prácu zaradenú do 3. a 4. kategórie z hľadiska zdravotných rizík a to v prevádzkach 18 právnych subjektov. Počty týchto zamestnancov budú aktualizované k 31. 12. 2011.

V prvom polroku 2011 boli vydané 4 rozhodnutia na zaradenie pracovných činností do kategórie rizikových prác:

- 1) PEKRA, spol. s r. o., Čergovská 240/5, 086 41 Raslavice – stolárska výroba,
- 2) SELMANI, s. r. o., Kláštorská 126/19, 085 01 Bardejov – drevárska prvovýroba a druhovýroba,
- 3) BAUEXPORT, s. r. o., Bartošovce 242, 086 42 Hertník - drevovýroba,
- 4) SPP – distribúcia, a. s., Mlynské nivy 44/b, 825 11 Bratislava, z ktorých 3 rozhodnutia boli vydané pre nové právne subjekty a 1 rozhodnutie pre BAUEXPORT, s. r. o., bolo vydané na základe prehodnotenia rizík a aktuálnej objektivizácii faktorov pracovného prostredia.

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru sme sledovali pracovné podmienky zamestnancov, mieru expozície zamestnancov a realizáciu náhradných opatrení zo strany zamestnávateľov na pracoviskách, kde zamestnanci vykonávajú rizikové práce. Bolo vykonaných 6 previerok. Ďalej v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru sledujeme výsledky a intervaly lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci a zaradenie zamestnancov do pracovného procesu na základe posúdenia zdravotnej spôsobilosti na prácu pracovnou zdravotnou službou.

2.1.2 Znižovanie zdravotných rizík z veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov

V rámci štátneho zdravotného dozoru sme vykonali 14 previerok poľnohospodárskych subjektov so zameraním hlavne na zisťovanie používania a skladovania jedovatých a veľmi jedovatých látok a prípravkov, vypracovanie posudkov o riziku a schválenie prevádzkových poriadkov, spôsob evidencie jedovatých a veľmi jedovatých látok a prípravkov, zabezpečenie odbornej spôsobilosti zamestnancov na prácu s jedovatými a veľmi jedovatými látkami a prípravkami a dĺžku odbornej praxe, poskytovanie OOPP zamestnancom a ich používanie, zabezpečenie preventívnej zdravotnej starostlivosti o zamestnancov a pod..

Na základe poznatkov zo štátneho zdravotného dozoru je možné konštatovať, že pokračuje trend z predchádzajúcich rokov a to, že na ochranu rastlín sa používajú prípravky klasifikované len ako jedovaté, aj to len v ojedinelých prípadoch, pretože poľnohospodárske subjekty sa zamerali skôr na používanie menej škodlivých prípravkov, ktoré nie sú klasifikované ako jedy. V prevažnej miere sa uprednostňuje nákup prípravkov na ochranu rastlín priamo pred ich aplikáciou a len v potrebnom množstve, čím sa nevytvárajú skladové zásoby, resp. si poľnohospodárske subjekty zabezpečujú ochranu rastlín dodávateľským spôsobom, ktorým im dodávateľské firmy poskytnú kompletne tieto služby.

V prvom polroku 2011 sme nezaznamenali žiadnu mimoriadnu situáciu a haváriu v okrese Bardejov súvisiacu s uvedenou problematikou.

2.1.3 Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu

Medzi pracovné procesy s rizikom chemickej karcinogenity je v našom okrese zaradená práca s cystostatikami v onkologickej ambulancii NsP Sv. Jakuba, n. o., Bardejov, ktorá je zároveň z hľadiska zdravotných rizík zaradená do tretej kategórie rizikových prác.

V súvislosti so znižovaním zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu bolo uplatňované nariadenie vlády SR č. 356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci v znení nariadenia vlády SR č. 301/2007 Z. z. a nariadenie vlády SR č. 253/2006 Z. z. o požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci, harmonizovaných s právom Európskych spoločenstiev, pri výkone ŠZD.

V prvom polroku 2011 v rámci štátneho zdravotného dozoru sme vykonali 21 previerok so zameraním na pracovné procesy s rizikom chemickej karcinogenity, t. j. na práce, pri ktorých dochádza k expozícii zamestnancov prachu z rôznych druhov tvrdého dreva. Išlo prevažne o drevospracujúce prevádzky, respektíve stolárske dielne. Podobne ako aj v predchádzajúcich rokoch bolo zistené, že v drevospracujúcich resp. stolárskych prevádzkach sa opracovávajú alebo vyrábajú finálne výrobky z dubového a bukového dreva len sporadicky, t.j. nepravidelne na objednávky v obmedzených časových intervaloch. V stolárskych dielnach na výrobu nábytku sa využíva v prevažnej miere drevotriestkový materiál.

V súvislosti s odstraňovaním azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb bolo RÚVZ so sídlom v Bardejove v prvom polroku 2011 vydané 1 rozhodnutie pre firmu RONAR s.r.o., Kmeťova 24, Košice na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest pri odstraňovaní a opravách odpadových a kanalizačných potrubí v bytových jadrách v budovách na bývanie na ul. Komenského č. 8, 9, 10, 11 blok A - 10 a na ul. Komenského č. 16, 17, 18, 19 blok A - 8 v Bardejove.

2.1.4 Znižovanie psychickej pracovnej záťaž

Psychickú pracovnú záťaž nemáme vyhlásenú a zaradenú do kategórie rizika z hľadiska nadmernej psychickej pracovnej záťaž na žiadnom pracovisku v okrese Bardejov.

2.1.5 Znižovanie výskytu chorôb z povolania z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia

V našom okrese nemáme vyhlásené rizikové práce z hľadiska dlhodobého nadmerného jednostranného zaťaženia.

Pri prešetrovaní a hodnotení pracovných podmienok pri podozrení na profesionálne ochorenie z dlhodobého nadmerného a jednostranného zaťaženia postupujeme podľa odborného usmernenia MZ SR – HH SR číslo: HH SR – 4802/2002 – HŽPP/HU zo dňa 22.11.2002.

V prvom polroku 2011 sme šetrili dve podozrenia na chorobu z povolania z hľadiska DNJZ vo výrobnjej prevádzke Andrej Jurčišin, Rešov 51 – výroba drevených obalov a paliet a u pána Františka Vargu, ktorý od 1. 5. 1996 podniká na základe živnostenského oprávnenia, predmet činnosti: poskytovanie služieb v lesníctve a poľovníctve.

2.1.6 Prevencia ochorení chrbtice súvisiacich s prácou a prešetrovanie podozrení na iné poškodenia zdravia z práce so zameraním na ochorenia chrbtice

V prvom polroku 2011 sme neprešetrovali žiadne podozrenie na iné poškodenie zdravia z práce so zameraním na ochorenie chrbtice.

2.2. Znižovanie rizika vzniku ochorení podmienených prácou u zamestnancov pri práci so zobrazovacími jednotkami

V rámci posudkovej činnosti sme zisťovali priestorové podmienky na pracoviskách so zobrazovacími jednotkami ako aj požiadavky na pracovné miesto a jeho usporiadanie v 13 kanceláriách v súvislosti s podanými žiadosťami na RÚVZ so sídlom v Bardejove o ich posúdenie. Pri previerkach neboli zistené žiadne závažné nedostatky.

Zároveň sa pomocou kontrolných listov /28/ overovalo poskytovanie informácií zamestnancom v oblasti ochrany zdravia pri práci so zobrazovacími jednotkami zo strany zamestnávateľov, z ktorých sa zistilo, že:

- väčšina respondentov využíva ZJ viac ako polovicu pracovnej zmeny
- väčšina respondentov mala vedomosti o vplyve ich práce a pracovných podmienok so ZJ na zdravie
- respondenti by uprednostnili spôsob získavania informácií účasťou na školeniach
- všetci zamestnanci majú možnosť prerušiť prácu so ZJ v určených časových intervaloch
- jednotlivé pracoviská sú prevažne vybavené novými ergonomicky prispôsobiteľnými PC zostavami s LCD obrazovkami

2.5 Zvyšovanie úrovne ochrany zdravia pred rizikami z chemických látok

Dňa 30. 6. 2011 sme sa zúčastnili na celoslovenskom seminári „Kontrola uplatňovania chemickej legislatívy orgánmi verejného zdravotníctva“ pre pracovníkov odborov a oddelení PPL a T v Banskej Bystrici, ktorého súčasťou bol postup výkonu kontroly v rámci projektu REACH – EN – FORCE 2 a práca s dotazníkom na kontrolu kariet bezpečnostných údajov u následných užívateľov.

Úlohu budeme riešiť v druhom polroku 2011.

3. OBLASŤ HYGIENY VÝŽIVY, BEZPEČNOSTI POTRAVÍN A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

3.1. Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospeljej populácie

Úloha spočívala v sledovaní vývoja výživového stavu, v sledovaní spotreby potravín a vybraných výživových ukazovateľov, vrátane príjmu jódu a kyseliny listovej prostredníctvom stravovacích zvyklostí a v sledovaní biochemických ukazovateľov a socio – ekonomických podmienok. Pokračovalo sa v monitorovaní výživového stavu klientov vybraných vekových skupín.

Vo vekových kategóriách 19 – 34 rokov dospeljej populácie stredne ťažko pracujúcich bolo vyšetrených v sledovanom období spolu 31 klientov – 15 mužov a 16 žien.

Vo vekovej kategórii 35 – 59 ročných dospeljej populácie stredne ťažko pracujúcich bolo vyšetrených v sledovanom období spolu 40 klientov - 20 mužov a 20 žien.

3.2. Monitoring jodidácie kuchynskej soli

V rámci tejto úlohy bolo v sledovanom období odobratých a laboratórne analyzovaných na množstvo KJ, KJO₃ a ferokyanidu draselného spolu 19 vzoriek kuchynskej soli (vrátane morskej soli), z toho 9 vzoriek bolo z dovozu a 10 vzoriek solí domáceho pôvodu. Obsah KJ, KJO₃ vo vzorkách bol v súlade s údajmi deklarovanými na obale odobratých vzoriek, obsah ferokyanidu draselného vyhovoval požiadavkám Potravinového kódexu SR.

3.3. Bezpečnosť kozmetických výrobkov určených pre deti

Podľa usmernenia na výkon štátneho zdravotného dozoru nad kozmetickými výrobkami na rok 2011 nebude tento rok vykonaný odber vzoriek kozmetických výrobkov pre deti.

3.4. Bezpečnosť výrobkov určených pre deti

V rámci tejto úlohy boli odobraté 3 vzorky výrobkov určených na styk s potravinami – keramické hrnčeky, ktoré boli vyšetrené na stanovenie olova a kadmia vo výluhu. Výsledky rozborov 2 vzoriek potvrdili, že predmetné výrobky spĺňajú požiadavky 5. hlavy II. časti Potravinového kódexu SR – Materiály a predmety určené na styk s potravinami. Výsledky tretej vzorky zatiaľ neboli doručené. Kontroly s odberom vzoriek boli zároveň zamerané na označovanie, spôsob skladovania, doklady o nadobudnutí predávaných výrobkov a ďalšia povinná dokumentácia. Označovanie na obaloch sledovaných výrobkov boli v súlade s ustanovením platných právnych predpisov.

3.6. Monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách

V rámci tejto úlohy sa zabezpečoval monitoring spotreby 4 vybraných prídavných látok do potravín na základe dotazníkovej metódy a laboratórneho vyšetrenia vytypovaných potravín. Monitoringu sa zúčastní 80 respondentov ľahko pracujúcich žien a mužov vekovej kategórie 19 – 35 r. a 36 - 54 r., (po 20 žien a mužov z každej vekovej kategórie).

V sledovanom období sa monitoringu zúčastnilo spolu 65 respondentov a to vo vekovej kategórii 19 – 35 r. (16 žien a 20 mužov) a vo vekovej kategórii 36 – 54 r. (20 žien a 9 mužov). Na základe údajov získaných z dotazníka bol vykonaný odber vzoriek na kvantitatívne a kvalitatívne stanovenie 4 vybraných farbív. Sumár výsledkov respondentov o predpokladanom množstve skonzumovanej prídavnej látky bude vykonaný v II. polroku 2011 a spracované údaje z dotazníkov budú zaslané na UVZ SR.

4. ODBOR HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

4.1. Prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR a zistenie trendov v ich telesnom raste a vývine

Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010 - 2014 na úseku verejného zdravotníctva a na RÚVZ sa plní každých 10 rokov). Gestorom úlohy je ÚVZ SR, ÚH LF UK Bratislava.

Cieľom projektu je získať podklady pre zhodnotenie telesného vývoja detí a mládeže v roku 2011 a posúdiť trendy telesného vývoja v porovnaní s rokom 2001, resp. s predchádzajúcimi rokmi.

Realizácia úlohy – vykonanie antropometrických meraní detí a mládeže a zber súvisiacich údajov podľa metodického usmernenia gestora je plánované na druhý polrok tohto roku.

4.2. Zneužívanie návykových látok (alkohol, tabak, drogy) u detí a mládeže na Slovensku

Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva. Gestorom projektu je Úrad vlády SR – Národné monitorovacie centrum – Generálny sekretariát Výboru ministrov pre kontrolu drog a drogové závislosti, Národné monitorovacie centrum, VÚDPaP (Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie) a Úrad verejného zdravotníctva SR.

Cieľom je na základe dlhodobých štúdií zneužívania alkoholu, tabaku a nelegálnych drog u detí a mládeže v našej republike zistiť trendy v danej oblasti, porovnať výsledky našich štúdií s výsledkami štúdie vybraných európskych krajín, ktoré sa zrealizovali porovnateľnou metodikou.

Realizácia úlohy formou dotazníkového prieskumu ESPAD – európskeho školského prieskumu o alkohole, tabaku a drogách na RÚVZ bola na základe metodického usmernenia zo strany gestora vykonaná v stanovenom termíne 6. 4. – 8. 4. 2011. Prieskum bol vykonaný

u žiakov Základnej školy Bartolomeja Krpelca, Tarasa Ševčenka 3 v Bardejove a u študentov Strednej priemyselnej školy na ul. Komenského v Bardejove.

Počty respondentov, ktorí sa zúčastnili prieskumu vo vybraných školách a triedach:

Základná škola B. Krpelca, T. Ševčenka 3, Bardejov - 109 respondentov – žiakov z 5 tried deviateho ročníka, z toho 52 chlapcov a 57 dievčat.

Stredná priemyselná škola, Komenského, Bardejov - 368 respondentov - študentov zo 17 tried 1. – 4. ročníka, z toho 342 chlapcov a 26 dievčat.

Spolu sa prieskumu zúčastnilo 477 respondentov – žiakov obidvoch uvedených škôl, z toho 394 chlapcov a 79 dievčat. Vyplnené dotazníky boli v stanovenom termíne doručené gestorovi projektu.

Výsledky prieskumov užívania legálnych a nelegálnych drog u detí a mládeže v SR z predchádzajúcich rokov sú využívané v rámci aktivít zameraných na prevenciu užívania legálnych a nelegálnych drog u najviac ohrozenej skupiny populácie, ktorou sú deti a mládež. V tejto oblasti boli vykonávané rôzne zdravotno-výchovné aktivity (prednášky) pre deti a mládež, hlavne na základných a stredných školách v okrese Bardejov. V spolupráci s odd. podpory zdravia a na základe požiadaviek zo škôl vykonala pracovníčka odd. hygieny detí a mládeže na túto tému spolu 15 prednášok. V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru v predškolských a školských zariadeniach bolo pracovníkmi oddelenia vykonaných 106 kontrol zameraných na dodržiavanie zákona o ochrane nefajčiarov.

4.3. Monitoring stravovacích zvyklostí a výživových preferencií vybranej populácie detí SR a hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál

Gestorom je RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobotě a ÚVZ SR.

Cieľom projektu je zhodnotiť stravovacie zvyklosti vybraných vekových skupín populácie detí vo vzťahu k OVD a pohybovému režimu. Na základe monitoringu individuálnej spotreby potravín vytvoriť databázu spotreby potravín so zohľadnením veku a regiónov SR. Získané informácie využiť v rámci poradenských aktivít zameraných na podporu a rozvoj zdravia detí v zriadených poradniach zdravia pre deti a mládež.

Dlhodobým cieľom projektu je aj hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál u citlivých populačných skupín SR.

Vzhľadom na skutočnosť, že v tomto roku sa realizuje siedmy celoštátny antropometrický prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR, ktorý je technicky mimoriadne náročný na zber a spracovávanie údajov, IV. etapa monitoringu stravovacích zvyklostí, pôvodne plánovaná na rok 2011, sa pozastaví a zrealizuje v roku 2012, čím sa ukončenie projektu presunie na 31.12.2014.

Pri vykonávaní štátneho zdravotného dozoru a v rámci edukačnej činnosti sa využívajú výsledky predchádzajúcich etáp monitoringu stravovacích zvyklostí (vykonaných 5 prednášok) v zariadeniach pre deti a mládež sa presadzujú nové trendy vo výžive, upozorňuje sa na rizikové požívatiný, sleduje sa zostavovanie jedálnych lístkov v ŠJ atď.

Zároveň bol materským školám, ktoré sa zúčastnili uvedeného projektu odovzdaný metodický materiál – metodický list pre učiteľov a pracovný zošit pre predškolákov k vzdelávaciemu projektu „Dano a Danka učia deti zdravej výžive“. Projekt je zameraný na výchovu detí materských škôl k zdravej výžive a zdravému životnému štýlu a jeho cieľom je podporiť zdravie detí predškolského veku. Tento bude na základe vykonanej osobnej konzultácie s riaditeľkami uvedených škôl zaradený do výchovno-vzdelávacieho programu jednotlivých materských škôl od nového školského roka 2011/2012.

4.4. Zdravé deti v zdravých rodinách

Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva. Okres Bardejov nebol zaradený do plnenia tejto úlohy.

6. ODBOR EPIDEMIOLOGIE

6.1. Národný imunizačný program SR (NIP SR)

Pravidelné povinné očkovanie sa vykonáva proti jedenástim prenosným ochoreniam a to proti tuberkulóze, detskej obrne, záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu, hemofilovým invazívnym infekciám, vírusovej hepatitíde typu B, osýpkam, ružienke, mumpsu a proti pneumokokovým invazívnym infekciám. Očkovacie schémy sú súčasťou očkovacieho kalendára na rok 2011, ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom MZ SR č.355/2007 Z. z., o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a s kategorizáciou očkovacích látok, určených na povinné očkovanie detí platnou na rok 2011.

Vlastné očkovanie je zabezpečované praktickými lekármi pre deti a dorast a dospelých v okrese Bardejov. Trendom sú kombinované vakcíny. Očkovacia schéma, ktorá je súčasťou očkovacieho kalendára bola zaslaná všetkým praktickým lekárom pre deti a dorast a dospelých nášho okresu. V našom okrese pracuje 18 praktických lekárov pre deti a dorast a 23 praktických lekárov pre dospelých.

Pravidelne vykonávanou kontrolou očkovania k 31.8. sledujeme zaočkovanosť našej populácie. Kontrola povinného očkovania detí a dospelých v okrese Bardejov bola naposledy vykonaná v roku 2010 podľa Usmernenia hlavného hygienika a bola zaslaná 10.10.2010 na RÚVZ so sídlom v Prešove. Vo všetkých ambulanciách pre deti a dorast nebola v rámci povinného očkovania zaočkovanosť nižšia ako 98 %, s výnimkou detí narodených v roku 2006, kde je zaočkovanosť IV. dávkou proti DTP len 53,51 %. K tejto situácii došlo z dôvodu zmien v očkovacom kalendári, pretože v roku 2008 toto očkovanie bolo povinné a v roku 2009 sa zrušilo. Časť detí preto zaočkovaná bola a časť detí narodených v druhej polovici roku 2006 už lekári nezaočkovali. Pri kontrole očkovania neboli zistené nedostatky v evidencii, dokumentácii a vo výkone očkovania. V našom okrese nie sú utečenecké tábory, preto ani problémy s tým súvisiace sa nás netýkali. Postvakučinné reakcie po očkovaní neboli hlásené. Pri kontrole očkovania neboli zistené závažnejšie problémy, menšie problémy sa riešili priebežne, osobným kontaktom s lekármi, zasielaním upozornení rómskym spoluobčanom, aby sa dostavili na povinné očkovanie.

Pri kontrole očkovania bola na jednotlivých ambulanciách všeobecných praktických lekárov pre deti a dorast vykonaná kontrola so zameraním na dodržiavanie chladového reťazca. Kontrolou bolo zistené, že vo všetkých (18) ambulanciách sú k dispozícii samostatné chladničky na uchovávanie vakcín, taktiež je pravidelne vykonávaná kontrola chladového reťazca chladničkovými teplomerami a sú zaznamenávané údaje o dosiahnutej teplote.

V roku 2011 je plánovaná kontrola očkovania v čase od 1.9.2011 do 15.10.2011, podľa zaslaných pokynov.

Počas Európskeho imunizačného týždňa (EIW), ktorý sa konal v dňoch od 23.4. do 30.4.

2011 boli pracovníkmi nášho Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Bardejove vykonané nasledovné aktivity:

1. V regionálnej tlači, v Bardejovských novostiach, bol uverejnený článok na tému Európsky imunizačný týždeň, s uvedením adresy a telefonického kontaktu na oddelenie epidemiológie pre poskytovanie informácii verejnosti o očkovaní.
2. V priebehu celého týždňa boli na teletextových stránkach našej regionálnej bardejovskej televízie (BTV) uverejňované informácie o význame EIW s uvedením telefonického kontaktu na oddelenie epidemiológie pre poskytovanie informácii o očkovaní.
3. Všetkým praktickým lekárom pre deti a dorast v okrese Bardejov (18) bola zaslaná informácia o význame EIW. Súčasne bol všetkým uvedeným lekárom zaslaný leták „Európsky imunizačný týždeň“, ktorý bol vyvesený vo všetkých čakárňach pre pacientov ako informácia pre rodičov detí.
4. Vo vestibule budovy RÚVZ so sídlom v Bardejove bol na nástenke vyvesený leták

„Európsky imunizačný týždeň“ pre informovanie verejnosti.

5. Na webovej stránke nášho RÚVZ so sídlom v Bardejove bol uverejnený článok na tému „Európsky imunizačný týždeň“, s uvedením adresy a telefonického kontaktu na oddelenie epidemiológie pre poskytovanie informácii verejnosti o očkovaní.

Rómski komunitní pracovníci (3), ktorí pracujú na našom RÚVZ počas uvedeného týždňa navštívili rómske osady okresu, rozdali 20 ks zdravotno-výchovného materiálu o očkovaní, urobili pohovor s rómskymi matkami o nutnosti a význame povinného očkovania detí.

6. V školských a predškolských zariadeniach okresu boli rozdistribuované letáky s témou očkovania (4 prednášky).

7. V rámci poradenstva v oblasti očkovania boli poskytované informácie pre laickú verejnosť (1) a zdravotníckych pracovníkov (7) najčastejšie o očkovaní pred cestou do zahraničia. Bolo poskytnuté poradenstvo 4 rómskym matkám, ktoré sa nedostavili na povinné očkovanie detí priamo v rómskej osade. Následne bolo realizované povinné očkovanie týchto detí.

6.2. Surveillance infekčných chorôb

Cieľom je znižovať chorobnosť, úmrtnosť a následky po prekonaní infekčných ochorení a tým dosiahnuť zlepšenia kvality života, skvalitniť surveillance prenosných ochorení a zvýšiť edukáciu obyvateľstva v problematike prenosných ochorení.

Čo sa týka hlásenia prenosných ochorení, spolupráca s lekármi primárneho kontaktu pre dospelých, deti a dorast, s infektológmi a laboratóriami, ktoré zabezpečujú mikrobiologickú diagnostiku je veľmi dobrá. Významné zlepšenie v tejto oblasti by nastalo zavedením elektronického hlásenia prenosných ochorení terénymi lekármi cez systém EPIS.

Informovanosť a zvyšovanie edukácie obyvateľstva v problematike prenosných ochorení je zabezpečovaná aj cestou programu EPIS, ktorý sprostredkováva širokej verejnosti všetky základné informácie o prenosných ochoreniach, ich výskyte v SR o možnostiach ich predchádzania o očkovaní a ďalších preventívnych opatreniach. Všetci lekári primárneho kontaktu boli upozornení na využívanie tohto nového zdroja informácií. Vzdelávanie verejnosti zabezpečujeme aj vydávaním článkov v mestskej tlači (4 články v týždenníku Bardejovské novosti – Európsky imunizačný týždeň; Aktuálna epidemiologická situácia vo výskyte ARO a chrípky, Deň hygieny rúk, Besnota), podávaním aktuálnych informácií v mestskej televízii (1 x priamy prenos o aktuálnej informácii vo výskyte ARO a chrípky v okrese Bardejov, 11 x teletext: 1x Deň hygieny rúk, 1x Európsky imunizačný týždeň, 9x aktuálna informácia vo výskyte chrípky a ARO), zverejňovaním aktuálnej epidemiologickej situácii na web stránke nášho úradu (11x) a vykonávaním prednášok v školách, v NsP Sv. Jakuba, n.o., o infekčných ochoreniach a ich prenose (12 x ochorenia – HIV/AIDS, 12 x deň hygieny rúk, 3 x svrab). V regionálnej televízii Patriot boli 9 x odvysielane údaje o aktuálnej epidemiologickej situácii vo výskyte chrípky a ARO. Taktiež sme 9x zaslali informáciu o aktuálnej epidemiologickej situácii vo výskyte chrípky a ARO na MÚ, ktorá bola zverejnená na web stránke MÚ v Bardejove.

Lekárom prvého kontaktu zasielame mesačne aktuálne informácie o epidemiologickej situácii v našom okrese spolu aj s novinkami v očkovaní o výskyte mimoriadnych situácií (o ochoreniach vyvolaných enterohemoragickým kmeňom E.coli, o výskyte osýpok, o cholere na Haiti, ochorenia SARI).

Taktiež zdravotnícka verejnosť a tiež laická verejnosť má prístup k aktuálnym informáciám, ktoré sú uverejňované na web stránke nášho RÚVZ .

Analýza prenosných ochorení za 1. polrok 2011, porovnanie výskytu prenosných ochorení s 1. polrokom 2010, a za posledných 5 rokov, dlhodobé trendy:

Pri sledovaní zdravotného stavu obyvateľstva vidíme rozdiely v chorobnosti v porovnaní s minoritnou skupinou rómskeho obyvateľstva. V okrese žije 6 650 rómov v 24 osadách, čo je 9,50 % z celkového počtu obyvateľstva okresu. Nízky hygienický štandard bývania, často bez zásobovania rómskeho obyvateľstva nezávadnou pitnou vodou, obydliá so suchým záchodom, vysoká takmer 100 % nezamestnanosť, výrazne vplývajú nielen na šírenie prenosných ochorení, ale celkovo na zdravotný stav, pričom priemerná dĺžka života rómov v okrese je kratšia o 8 – 10 rokov. V súvislosti s tým zaznamenávame pravidelne výskyt vírusovej hepatitídy typu „A“ (VHA). Cyklicky výskyt VHA je každých 4 – 5 rokov v našom okrese, čo potvrdzuje aj 20 ročné sledovanie. V roku 2005 ochorelo 31 osôb, v roku 2008 sme zaznamenali až 104 prípadov ochorenia. V roku 2009 nastal pokles ochorení na 57 prípadov, čo svedčí o spomínanej cykličnosti výskytu tohto ochorenia. V roku 2010 a v 1. polroku roku 2011 sme nemali už ani jedno ochorenie na VHA.

Počet iných prenosných ochorení je každý rok približne rovnaký, s malým výkyvom chorobnosti na črevné ochorenia, zvlášť salmonelózy a kamylobakteriízy.

Stabilne dobrá situácia je u chorôb preventabilných očkovaním. Parotitídu sme nezaznamenali od roku 2000, morbilli od roku 1997 a rubeolu od roku 1996. V roku 2008 sme zaznamenali však už 2 prípady ochorenia na pertussis. V roku 2009, 2010 a v 1. polroku 2011 sme nezaznamenali žiadne ochorenie preventabilné očkovaním.

Exotické, resp. importované ochorenia sme v tomto polroku nezaznamenali. Čo sa týka výskytu salmonelóz, od roku 2003 evidujeme výrazný pokles ochorení, avšak v 1. polroku 2011 sme zaznamenali výrazný nárast počtu týchto ochorení v porovnaní s 1. polrokom 2010 (2011-48, 2010-26). Vo výskyte salmonelóz sme nezaznamenali žiadnu explozívnu epidémiu, okrem jednej malej rodinnej epidémie (6 členov rodiny), kde faktorom prenosu boli domáce vajcia. Najčastejším pôvodcom nákazy zostáva naďalej *Salmonella enteritidis*.

Za posledné 2 roky zaznamenávame nárast vo výskyte alimentárnych ochorení vyvolaných kamylobaktermi, počet ochorení za 1. polrok 2011 sa mierne znížil oproti 1. polroku 2010 (2011-52, 2010-71). Najčastejším faktorom prenosu sú nedostatky pri príprave a manipulácii so surovým mäsom (kuracie, bravčové), o čom svedčí i sporadický výskyt tohto ochorenia, zväčša u ľudí, ktorí pripravovali stravu (opekačky, domácnosť).

Podobná situácia bola aj u dyzentérie, kde posledným vyšším výskytom bol rok 2000 zaznamenaných 68 prípadov, v roku 2010 sme zaznamenali 2 prípady ochorenia a v 1. polroku 2011 počet mierne stúpol na 4 prípady, všetko v rómskych komunitách, čo súvisí s nízkym hygienickým štandardom.

Počet črevných ochorení vyvolaných inými mikroorganizmami (*E.coli*) sa výrazne znížil za posledné roky. V 1. polroku 2010 bolo evidovaných 26 ochorení, v 1. polroku 2011 len 15 ochorení, vyvolaných rôznymi sérotypmi.

Akútna VHB sa vyskytuje už niekoľko rokov len vzácné. V roku 2006 bol potvrdený len jeden prípad ochorenia, odvtedy neevidujeme žiadne akútne ochorenie. Je to výsledok zavedenia pravidelného povinného očkovania.

Z hepatitíd zaznamenávame len výskyt chronického nosičstva VHC a VHB. V roku 2005 boli zaznamenané 4 prípady ochorenia na VHC, v roku 2006/2, v roku 2007/9, v roku 2008/1, v roku 2009/10, v roku 2010/ 4 a v 1. polroku 2011 len 1 prípad ochorenia.

Od roku 2002 evidujeme nárast prípadov nosičstva HBsAg. Za rok 2008 a v roku 2009 sme zaevidovali 14 prípadov nových nosičov HBsAg, v roku 2010 pribudlo ďalších 13 nových prípadov a v 1. polroku 2011 stúpol počet prípadov nosičstva na 15 prípadov. Takmer vo všetkých prípadoch išlo o bezpríznakové nosičstvo zistené v rámci preventívnej prehliadky alebo ako súčasť vyšetrení v rámci predoperačného vyšetrenia.

Počet ochorení na varicellu sa taktiež postupne znižuje. V roku 2006 bolo hlásených 336 ochorení, v roku 2007/ 302, v roku 2008/192, v roku 2009/125, ale už v roku 2010 sme zaznamenali nárast prípadov ochorenia (380). V 1. polroku 2011 bolo zaznamenaných už len

74 prípadov ochorenia. Ochorenia prebiehali bez komplikácií a vyskytovali sa prevažne u detí predškolského a školského veku.

Čo sa týka výskytu nových alebo „staronových“ infekčných ochorení, ojedinele zaznamenávame výskyt ochorení na trichinelózu a echinokokózu.

Od roku 2008 sme nemali hlásený žiaden prípad ochorenia na meningokokovú meningitídu. V roku 2007 to boli 3 prípady. Avšak v roku 2010 sme mali 1 prípad meningokokovej meningitídy u 15 ročného chlapca, vyvolanú *Neisseria meningitidis* typu B. V 1. polroku 2011 sme tiež zaznamenali 1 prípad meningokokovej meningitídy u 2,5 ročného rómskeho chlapca, vyvolanú *Neisseria meningitidis* typu B (6 rodinných kontaktov - ZZD). Iné druhy meningitíd a encefalitíd nezaznamenávame.

Za posledných 20 rokov nebolo hlásené žiadne ochorenie na leptospirózu. Do roku 2007 sa nevyskytol ani jeden prípad kliešťovej encefalitídy, v roku 2008 to bol však 1 prípad ochorenia u dôchodcu, pracujúceho celý život v poľnohospodárskej výrobe. Od vtedy nezaznamenávame dané ochorenie.

Čo sa týka Lymeskej boreliózy, zaznamenávame mierny pokles počtu ochorení. V roku 2007 bolo hlásených 32 ochorení, v roku 2008 bolo hlásených len 5 prípadov ochorenia, v roku 2009 bolo hlásených 8 prípadov ochorenia, v roku 2010 bolo zaznamenaných 31 prípadov ochorenia a v 1. polroku 2011 je hlásených 10 prípadov ochorení. Väčšina nakazených uvádza akviráciu kliešťa.

V 1. polroku 2011 sme zaznamenali 1 expozívnu epidémiu u klientov Bardejovských Kúpeľov, a.s., vyvolanú norovírusom, pri ktorej ochorelo 71 klientov kúpeľov.

V našom okrese nemáme zatiaľ evidovaný výskyt nosičstva HIV a ani ochorenie na AIDS.

Čo sa týka analýz prenosných ochorení, tie vykonávame 1 x mesačne, štvrťročne, polročne a za rok v písomnej forme.

6.3. Informačný systém prenosných ochorení

Cieľom EPISu je posilnenie surveillance a kontroly infekčných ochorení a začlenenie našej surveillance infekčných ochorení do sietí EÚ.

Využívame možnosti, ktoré EPIS poskytuje - vkladanie prípadov infekčných ochorení hlásených individuálne, vkladanie prípadov chrípky, chrípke podobných ochorení a akútnych respiračných ochorení hlásených hromadne a systém rýchleho varovania (v zmysle „Štandardných postupov pre manažment prípadov infekčných ochorení“).

Za 1. polrok 2011 sme spracovali a do epidemiologického informačného systému prenosných ochorení vložili 317 otvorených prípadov a 168 uzatvorených prípadov, čo tvorí spolu 485 nových prípadov a zadali sme 9 hlásení do SRV (8 x SARI, 1x epidémia). Za uvedené obdobie sme spracovali 280 ohnisk nákaz (salmonelóza, dyzentéria, VHC, L. borelióza, kamylobakteriáza, nosičov HBsAg, toxoplazmóza, toxokaróza, AH1N1, SARI, meningitída).

Za uvedené obdobie sme nariadili opatrenia formou rozhodnutí v 1 prípade (epidémia B. Kúpele, a.s.) a 11 rozhodnutí ako LD a ZZD – vyradenie potravinárov, kontakt s meningitídou.

Prístup do EPISu je umožnený 3 pracovníčkam oddelenia epidemiológie, ktoré vstupujú do systému cez vstupné heslo, ktoré má každá pracovníčka oddelenia, a ktoré sa mení každých 6 týždňov.

6.4. Nozokomiálne nákazy

Cieľom sledovania NN je zvyšovanie bezpečnosti pacientov v nemocničných zariadeniach.

Pravidelným vykonávaním kontrol zameraných na dodržiavanie hygienicko-epidemiologického režimu a bariérovej ošetrovateľskej techniky v zdravotníckych zariadeniach sa môže znížiť výskyt NN prostredníctvom opatrení navrhnutých na základe

zistených výsledkov a analýz hlásených NN. Sleduje sa aj mikrobiálna rezistencia na ATB a biocídy a endemické osídľovanie nemocníc nemocničnými polyrezistentnými kmeňmi.

Analýza výskytu nozokomiálnych nákaz za 1 polrok 2011:

Počet hlásených NN z oddelení NsP Sv. Jakuba, n.o. Bardejov sa každým rokom zvyšuje, čo považujeme za pozitívne a za snahu nemocnice riešiť túto problematiku. Za 1. polrok 2011 bolo hlásených 33 NN, v 1. polroku 2010 to bolo 66 NN. Najviac NN bolo hlásených z LDCH (18). Nemocničné nákazy najčastejšie postihovali urologický systém, kožu a sliznice a respiračný systém. Najčastejším etiologickým agensom vyvolávajúcim NN bol *St. aureus methicilin R*, *Klebsiella pneumoniae ESBL* a *E.coli ESBL*.

Porovnanie výskytu NN podľa oddelení

Tab. IV.8.2 Porovnanie výskytu NN podľa oddelení v lôžkových zariadeniach v okrese Bardejov				
	rok 2008	rok 2009	rok 2010	1 polrok 2011
Chirurgické	14	1	0	0
Detské	3	6	8	1
Interné	1	3	0	1
Neurologické	5	1	1	1
Novorodenecké	3	1	1	0
OAIM	0	13	26	9
Geriatra	0	4	7	1
FRO	2	9	2	2
Gynekologické	2	2	0	1
LDCH	27	26	89	18
Psychiatrické	0	0	0	0
Spolu	39	66	134	33

Za 1. polrok 2011 bolo vykonaných 82 previerok v zdravotníckych zariadeniach, v rámci ktorých bolo preverené dodržiavanie HER oddelenia a boli odobraté nasledovné vzorky:

75 vzoriek sterilného materiálu, 248 sterov z prostredia a skontrolovaná bola účinnosť 19 horúcovzdušných sterilizátorov a autoklávov (74 bioindikátorov).

6.5. Surveillance chronických ochorení

Aktivity súvisiace s týmito projektmi vykonáva v RÚVZ so sídlom v Bardejove oddelenie podpory zdravia. Poradňa zdravia vykonala v prvom polroku 10 výjazdov. V základnej poradni bolo vyšetrených 168 klientov. V poradni výživy sme poskytli poradenstvo 109 klientom a poradňu optimalizácie pohybovej aktivity navštevuje 26 klientov.

6.6. Mimoriadne epidemiologické situácie, vrátane bioterorizmu

Cieľom je ochraňovať občanov pred mimoriadnymi epidemiologickými situáciami, zabezpečiť pripravenosť, rýchlu a koordinovanú reakciu na mimoriadne epidemiologické situácie (hrozby a naliehavé situácie), skvalitniť pripravenosť na pandémiu chrípky a riešenie osobitných zdravotných hrozieb.

Pripravenosť obyvateľov okresu Bardejov na pandémiu chrípky sme realizovali poskytovaním aktuálnej epidemiologickej informácie o výskyte chrípky a ARO (9x) na teletexte Bardejovskej televízie, na web stránke RÚVZ so sídlom v Bardejove, na web stránke MÚ v Bardejove a vydaním článku o prevencii chrípky a ARO v tlači (Bardejovské novosti). Taktiež v bardejovskej televízii zazneli v priamom prenose aktuálne informácie pre verejnosť o význame očkovania proti chrípke a aktuálna epidemiologická situácia v jej výskyte.

Bol aktualizovaný aj Plán opatrení pre prípad pandémie chrípky v okrese Bardejov, Havarijný plán RÚVZ so sídlom v Bardejove pre prípad výskytu mimoriadnej epidemiologickej situácie a plán pre zabezpečenie dostatočného množstva dezinfekčných prípravkov a ochranných pracovných pomôcok v prípade výskytu pandémie chrípky, prípadne iných mimoriadnych epidemiologických situácií.

V súvislosti s výskytom ťažkých komplikácií chrípky (SARI) sme v prvom polroku 2011 urobili 14 odberov biologického materiálu (výter z nosa, výter z hrdla), od chorých pacientov, všetci boli pozitívni na prítomnosť AH1N1 (2 x J10.9, 12 x SARI - J10.7).

Taktiež pracovníci oddelenia epidemiológie sa podieľali na hlásení prípadov SARI do SRV (8 hlásení SRV v EPISe) a na oddelenie epidemiológie ÚVZ SR.

6.7. Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV

Cieľom je monitorovanie cirkulácie divokých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov vyšetrením odpadových vôd s osobitným zreteľom na sledovanie tzv. VDPV (Vaccine Derived Polio Viruses).

Vzorky vôd sa odoberajú v mieste vyústenia odpadových vôd do čističky odpadových vôd.

Organizačné zabezpečenie a príprava harmonogramu na odber odpadovej vody na zachytenie poliovírusu (podľa harmonogramu RÚVZ Košice) bol realizovaný v stanovenom termíne oddelením HZPaZ.

V 1. polroku 2011 bol odber odpadovej vody vykonaný 3 x na jednom odbernom mieste – kanalizačný zberač ČOV Bardejov, v termínoch: 16.3.2011, 11.5.2011 a 29.6.2011.

Všetky výsledky odpadových vôd na prítomnosť poliovírusov boli negatívne (výsledok z 29.6.2011 ešte nie je známy).

6.8. Prevencia HIV/AIDS

Cieľom je zvýšiť úroveň informovanosti a zmenu postojov mladých ľudí v problematike HIV/AIDS a iných pohlavne prenosných ochorení. RÚVZ so sídlom v Bardejove sa zapojil do aktivít v rámci Národného programu prevencie HIV/AIDS v Slovenskej republike na roky 2009 – 2012 za 1. polrok 2011 nasledovne:

Oddelenie podpory zdravia spolu s oddelením epidemiológie vykonáva v priebehu roka prednášky žiakom základných a stredných škôl. Za 1. polrok 2011 bolo zorganizovaných pre študentov 15 prednášok k danej téme 8 krát sa uskutočnila panelová súťaž Hrou proti AIDS.

Taktiež pri RÚVZ so sídlom v Bardejove pracuje poradňa AIDS, ktorá zabezpečuje poradenstvo. Telefonicky - anonymne bolo poskytnuté poradenstvo 5 klientom.

V našom okrese nemáme evidovaný výskyt nosičstva HIV ani ochorenie na AIDS.

Na webovej stránke nášho úradu sú uverejnené telefónne čísla na konzultáciu a výzva na poskytnutie poradenstva. Všetky informačné letáky o HIV/AIDS sú pripravované RÚVZ so sídlom v Bardejove.

9. PODPORA ZDRAVIA

9.2. Žiť zdravší a kvalitnejší život v staršom veku

Formou intenzívnej mediálnej kampane, je nutné upozorňovať na problematiku starnutia, podporovať harmonické spolunažívanie všetkých generácií a propagovať aktívny prístup k životu v každom veku. V rámci celosvetovej iniciatívy „Týždeň mozgu“, ktorú organizuje trojica organizátorov / Nadácia MEMORY, Slovenská Alzheimerova spoločnosť a Centrum MEMORY v úzkej spolupráci s Neuro-imunologickým ústavom SAV/ sme vykonali 2 prednášky a praktické testy na precvičenie pamäti so seniormi. Cieľom akcie bolo upriamiť

pozornosť verejnosti na ľudský mozog, jeho schopnosti a jeho zraniteľnosť a otestovane pamäti seniorov. V zariadení pre seniorov na Toplianskej ulici sme vykonali prednášku o bezpečnosti v cestnej premávke a premietli DVD.

9.3. Podpora zdravia v predškolských a mimoškolských zariadeniach

9.3.1 Materské centrá

Edukáciou matiek je možné pozitívne ovplyvniť životný štýl celej rodiny. Vzdelaná matka ďalej vzdeláva celú svoju rodinu a zdravé návyky prenáša do výchovy dieťaťa. Pozývame na stretnutia mamičky s deťmi do 3 rokov. Mamičky sa informujú o problémoch pri dojčení o prvých príkrmoch pre dojčatá a na jednom stretnutí sme si zopakovali s mamičkami základy prvej pomoci. S tehotnými ženami vykonávame cvičenie – príprava na pôrod. Stretnutia sa uskutočnili celkom 4 krát

9.3.2 Zdravotnovýchovné pôsobenie u detí - stomatohygiena

Hlavnou cieľovou skupinou projektu zameraného na zlepšenie orálneho zdravia sú 3 – 6 ročné deti, ktoré navštevujú materské školy. Jeho obsahom má byť nácvik správnej techniky čistenia zubov, návyk celodenného udržiavania orálnej hygieny, formovanie postojov detí k správnej výžive, zubným prehliadkam a zubnému ošetrovaniu. Vykonali sme 15 prednášok pre deti MŠ a ZŠ a 13 x bol premietnutý zdravotno-výchovný film na tému „Stomatohygiena“.

9.5. Populačná stratégia – „Aktivity pri príležitosti významných dní s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané Svetovou zdravotníckou organizáciou“

Úloha je zameraná na uplatňovanie všetkých dostupných metód a foriem skupinového a hromadného pôsobenia na obyvateľstvo.

Na **Svetový deň zdravia** sme v spolupráci s reštauráciou „Verde“ a s poradňou zdravia vykonali pre verejnosť vyšetrenia cholesterolu, HDL cholesterolu, meranie TK a P, meranie % podkožného tuku a každému vyšetrenému v rámci osvedčenej zdravej výživy sme ponúkali rôzne zeleninové a ovocné šaláty. Zapojili sme sa do celosvetovej akcie „**Týždeň mozgu**“ v spolupráci so Slovenskou Alzheimerovou spoločnosťou, v rámci ktorej sme spropagovali Týždeň mozgu informačnou tabuľou, pozvali sme na RÚVZ 40 detí zo základnej školy na Komenského ulici a súťažnou formou sme precvičili pamäť. Po vyhodnotení boli odmenení vecnými cenami od sponzorov.

Precvičenie pamäti formou testov sme vykonali aj so zamestnancami RÚVZ v rámci seminára. Skupina senioriek –žien, ktorý sa zúčastňujú na pohybových aktivitách si taktiež precvičili pamäť formou testov, ktoré sme im pripravili.

Po skončení Týždňa mozgu sme odoslali Alzheimerovej spoločnosti vyplnený dotazník o priebehu aktivít a fotodokumentáciu z vykonaných akcií.

Na **Svetový deň pohybu**. Pre stredoškolskú mládež sme zorganizovali súťaž telesnej zdatnosti za okres Bardejov, ktorej sa zúčastnilo 7 stredných škôl. Vyhlásené boli 3 najlepšie družstvá a víťaz päťboja. Výhercovia súťaže získali putovný pohár a vecné ceny od sponzorov. So seniorkami sme uskutočnili turistickú vychádzku na Kalváriu.

Na **Svetový deň bez tabaku** sme s poradňou zdravia vykonali výjazd do ZŠ Gaboltov. Zamestnancom sme vyšetřili základné biochemické parametre a fajčiarom sme zmerali prístrojom smokerlyzer množstvo COHb a poskytli sme krátku intervenciu o škodlivosti fajčenia a o možnosti odvykania od fajčenia v našej poradni.

Z príležitosti **„Medzinárodného dňa proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi“** sme v Hotelovej akadémii vykonali 2 prednášky o drogách a premietli sme študentom filmy o nebezpečenstvách pri užívaní anabolík.

9.6. Program podpory zdravia znevýhodnených komunit na Slovensku

Pokračujeme v systematickej elementárnej zdravotnej výchove formou primeranou vzdelanostnej úrovni cieľovej skupiny.

Cieľovou skupinou sú obyvatelia vybraných segregovaných a separovaných rómskych osídlení a lokalít v rámci okresu.

Prostredníctvom komunitných pracovníkov zdravotnej výchovy (KPZV) snažíme sa dosiahnuť významné zlepšenie zdravotného stavu populácie v rómskych komunitách cestou zlepšenia informovanosti, hygienických návykov, ako aj návykov súvisiacich s podporou a udržiavaním zdravia.

Pre znevýhodnené komunity sme zabezpečovali účasť na preventívnych prehliadkach /162 klientov/, očkovaní /555 klientov/, odberu krvi /135 klientov/, detských poradniach /189 klientov/. Vykonali sme edukáciu dospelých a detí na rôzne témy – stomatohygiena, zdravé stravovanie, základné hygienické návyky, prevencia infekčných ochorení. K témam sme pripravili letáky, ktoré sme poskytli pri osvetových aktivitách. Celkom sme oslovili resp. na aktivitách sa zúčastnilo 3365 klientov.

9.7. Vyzvi srdce k pohybu

V marci bola vyhlásená celonárodná kampaň na súťaž „Vyzvi srdce k pohybu“.

Bola vykonaná zdravotno-výchovná kampaň v médiách k pravidelnej pohybovej aktivite a k zapojeniu sa do súťaže. Zdôrazňoval sa odraz vykonávanej pohybovej aktivity počas kampane na subjektívny pocit zdravia a telesnú hmotnosť. Uverejnili sme článok v regionálnom týždenníku - Bardejovské novosti a aktuálne informácie o súťaži na web stránke RÚVZ. Distribuovali sme plagáty a účastnícke listy do škôl, podnikov a úradov. Napriek propagácii sa súťaže prihlásilo iba 27 účastníkov, ktorí odovzdali vyplnené účastnícke listy na RÚVZ Bardejov, ktoré sme v stanovenom termíne odoslali na RÚVZ Banská Bystrica.

9.8. Národný program prevencie obezity

Sledujeme výskyt obezity klientov poradne zdravia formou poradenstva vhodným životným štýlom sa snažíme u klientov upraviť nadváhu resp. obezitu, čím sa naplňa sekundárny cieľ NPPO, a to: zníženie počtu nových prípadov ochorenia súvisiacich s nadhmotnosťou a obezitou, ako aj zníženie výskytu a vplyvu ostatných modifikovateľných rizikových faktorov týchto ochorení. Vedeťme poradňu pohybovej aktivity, ktorú navštevuje 20 žien v seniorskom veku a skupina 6 žien v produktívnom veku. Cvičenia sa konajú 2x týždenne. Celkom sa uskutočnilo 103 stretnutí. Boli vykonané prednášky pre žiakov a študentov na témy zdravý životný štýl, zdravá výživa /5/. Pre stredoškolskú mládež sme zorganizovali športovú súťaž zdatnosti. Súťaže sa zúčastnilo 7 stredných škôl.

9.9. CINDI program SR

Systematicky pravidelne monitorujeme zdravotný stav a vyhľadávame relatívne zdravé osoby v riziku a chorých nepodchytených v kuratíve. Identifikujeme individuálne riziko poskytujeme poradenstvo spojené s nefarmakologickou intervenciou v oblasti zmeny životného štýlu v poradniach zdravia, v špecializovaných nadstavbových poradniach, zameraných na elimináciu jednotlivých rizikových faktorov, počas výjazdových akcií poradní zdravia do obcí, na pracoviská, školy, úrady a pod.

V rámci základnej poradne bolo vyšetrených 168 klientov. Celkom sme vykonali 10 výjazdov s poradňou zdravia. V poradni výživy sme poskytli poradenstvo 109 klientom a poradňu optimalizácie pohybovej aktivity navštevuje 26 klientov.

9.10. Zdravie detí a mládeže v školskom prostredí

Osobitnú pozornosť venujeme zdravotnej uvedomelosti detí a mládeže, ich hodnotovej štruktúre, orientácii osobnosti, jej pohotovosti a schopnosti správať sa v rôznych situáciách a vzťahoch. Snažíme sa ich viesť k individuálnej zodpovednosti za vlastné zdravie.

Podľa záujmu MŠ, ZŠ a SŠ sme zrealizovali prednášky na rôzne zdravotno-výchovné témy: škodlivosť fajčenia 8 prednášok, drogy 9 prednášok, alkohol 8 prednášok riziká pohlavného života 8 prednášok, dospievanie 8 prednášok, prvá pomoc 7 prednášok, stomatohygienu 15 prednášok, základné hygienické návyky 13 prednášok, 15 prednášok na tému AIDS, o problematike chrbtice školáka 15 prednášok, 5 prednášok o zdravení výživy, 15 prednášok na témy fajčenie, drogy. 8x sa uskutočnili panelové súťaže Hrou proti AIDS.

Zapožičiavali sme zdravotno-výchovné videofilmy pre školy. Celkom boli zapožičané a premietnuté 18 krát / stomatohygienu, základné hygienické návyky, prvá pomoc, drogy/.

10 KONTROLA TABAKU

10.1. Príprava a realizácia medzinárodnej súťaže pre fajčiarov Prestaň a vyhraj 2012

Úloha sa bude plniť až v r. 2012.

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Bratislava**

1. ODBOR HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

1.1. Vypracovanie aktualizovaného Akčného plánu pre prostredie a zdravie obyvateľov SR IV (NEHAP IV)

- V priebehu 1. polroka 2011 sa pokračovalo v plnení zásad daných v súčasnej dobe realizovaným akčným plánom NEHAP III. Týkali sa najmä štátneho zdravotného dozoru na úseku kontroly kvality vnútorného ovzdušia v priestoroch s dlhodobým pobytom osôb, kontroly kvality pitnej vody v rámci monitoringu a tvorby zdravých podmienok na bývanie v rámci posudkovej činnosti pri príprave obytných zón a objektov.
- Pracovníci odboru hygieny životného prostredia poskytovali informácie o zdravotných aspektoch jednotlivých faktorov životného prostredia v rámci environmentálno-zdravotnej poradne (ústne, telefonicky a e-mailom) a prostredníctvom vstupov do masmédií.

1.3. Národný informačný systém životného prostredia a zdravia (NHIS)

- Sledované údaje o kvalite prostredia, najmä pitnej vody a vody na kúpanie, sa priebežne zapisovali do informačných systémov a vyhodnocovali. Výsledky boli k dispozícii verejnosti na webovej stránke úradu.
- V priebehu 1. polroka 2011 nebola gestorom úlohy požadovaná súčinnosť nášho úradu na plnení uvedenej úlohy.

1.6. Znečistenie vnútorného ovzdušia v školách a jeho vplyv na zdravie detí v Európe respiračných ochorení (SINPHONIE)

- Pracovníci odboru hygieny životného prostredia sa pripravili na súčinnosť s odborom hygieny detí a mládeže pri plnení uvedenej úlohy. Pôjde najmä o odbornú interpretáciu zdravotných aspektov zistených výsledkov merania kvality vnútorného ovzdušia.

1.7. Úprava pitnej vody vo verejných vodovodoch

- V súvislosti s usmernením ÚVZ SR sa prišlo k vytipovaniu malých vodovodov zabezpečovaných chlórovaním. Ich zoznam bude v termíne doručený gestorovi úlohy.
- Pracovníčka úradu participovala na rokovaní o pripravovanom súvisiacom pilotnom projekte na vyšetrenie reziduí a vedľajších produktov dezinfekcie vo vybratých vodovodoch.

1.8. Aktualizácia informačného systému o kúpaliskách a kvalite vôd na kúpanie

- Úrad zabezpečil vyšetrenie vzoriek vody na kúpanie v súvislosti s prípravou letnej sezóny 2011. Bolo odobratých a vyšetrených 40 vzoriek vody z 11 prevádzkovaných i neprevádzkovaných prírodných kúpalísk v Bratislavskom kraji. Ďalej sa vyšetrilo 176 vzoriek vody z bazénov na 26 sezónnych i celoročných kúpaliskách. Bolo vydané rozhodnutie na začatie prevádzky pre 3 prírodné a 10 bazénových kúpalísk.
- Správa o pripravenosti letnej turistickej sezóny na úseku kúpalísk bola v termíne zaslaná na ÚVZ SR.

- Výsledky rozborov vody sa priebežne zapisovali do informačného systému o kvalite vody na kúpanie.
- Úrad participoval na vypracovaní profilov vody vhodnej na kúpanie u vyhlásených kúpacích oblastí.
- Obyvatelia boli informovaní o kvalite vody na kúpanie prostredníctvom vstupov do masmedií a uverejnením v informačnom systéme o kvalite vody na kúpanie.

1.10. Posilnenie implementovania HIA v posudkovej činnosti ÚVZ SR a RÚVZ v SR.

- Pracovníčka úradu je členkou pracovnej skupiny pre hodnotenie dopadov na zdravie. Zúčastnila sa na medzirezortných rokovaníach s pracovníkmi MŽP SR o súčinnosti pri vyžadovaní HIA v rámci hodnotení činností podľa zák.č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.
- Pre celoslovenskú poradu hygieny životného prostredia pripravila vstup o postupe orgánov verejného zdravotníctva pri vypracovaní stanovísk podľa zák.č. 24/2006 Z.z.
- V rámci hodnotení činností podľa zák.č. 24/2006 Z.z. sa priebehu 1. polroku 2011 požadovalo hodnotenie HIA pri posudzovaní zámeru Tlačiareň Slovenská Grafia a.s. Bratislava – Rača. Posúdenie dopadov na zdravie bolo súčasťou zámeru Rozšírenie výrobných kapacít Volkswagen Slovakia Bratislava, Lisovňa.

2. ODBOR PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA A TOXIKOLÓGIE

2.1 Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce:

2.1.1. Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

Rizikové práce predstavujú pre zamestnancov zvýšené riziko poškodenia zdravia pri práci. Za účelom znižovania miery zdravotných rizík zamestnancov sa v r. 2011 priebežne vykonával štátny zdravotný dozor a prehodnocovali rizikové práce na základe hodnotenia zdravotných rizík vyplývajúcich z konkrétnych faktorov práce a pracovného prostredia. Podkladom pre hodnotenie zdravotných rizík boli objektívne merania faktorov práce a pracovného prostredia vrátane biologických expozičných testov. Vyhlásenie rizikových prác pre zamestnávateľa bolo spojené s povinnosťami na úseku ochrany zdravia pri práci, medzi ktoré patrí najmä vykonávanie preventívnych opatrení na zníženie alebo odstránenie rizika poškodenia zdravia pri práci, zvýšený zdravotný dohľad vrátane zabezpečenia cielených lekárskeho preventívnych prehliadok zamestnancov prostredníctvom pracovnej zdravotnej služby. Rizikové práce zaradené do kategórie 4 sa určovali na časovo vymedzené obdobie max. 1 roku. Podkladom pre rozhodnutie vo veci vyhlásenia rizikových prác boli zamestnávateľom garantované opatrenia a časový horizont ich realizácie za účelom zníženia expozície zamestnancov faktorom práce a pracovného prostredia.

V roku 2011 sa vykonalo 24 previerok na pracoviskách s vyhlásenými rizikovými prácami. Opatrenia, v počte 9, uložené organizáciám na odstránenie zistených hygienických nedostatkov na pracoviskách s vyhlásenými rizikovými prácami sa v prevažnej miere týkali realizácie technických, organizačných a iných opatrení na zníženie rizika, aktualizácie prevádzkových

poriadkov a posudkov o riziku na základe objektívnych meraní, používania OOPP, realizácie biologických expozičných testov a cytogenetických vyšetrení, zabezpečenia pracovnej zdravotnej služby (PZS) pri zabezpečovaní ochrany zdravia zamestnancov pri práci, aktualizácie rizikových prác a preukázania zdravotnej spôsobilosti zamestnancov na prácu.

V prvom polroku r. 2011 bolo vydaných celkovo 30 rozhodnutí o vyhlásení rizikových prác s rizikovými faktormi **hluk** (Doprastav, a.s., závod Petržalka, Výrobné stredisko 07 baranenie štetovnic, strojník stavebných strojov, BA; Porsche Inter Auto Slovakia, spol. s r.o., Mechanicko-klampiarska dielňa, Vajnorská 162, BA, kat.4; COLORSPOL, s.r.o., Stredisko povrchových úprav -otryskávanie v areáli Slovnaft, a.s., blok 11, Vlčie hrdlo, BA; NP SLOVAKIA, s.r.o. Výroba plastových dielov pre automobilový priemysel, obsluha drvičky plastov, Bojnická 3, BA; DKB CEE k.s., Výroba, montáž interiérov sanitných vozidiel, Galvaniho 14, BA; PRVÁ BRATISLAVSKÁ PEKÁRENSKÁ ,a.s., Umyváreň prepraviek, Budatínska 36, BA; Porsche Inter Auto Slovakia, spol. s r.o., Dolnozemska 7, BA, klampiarska dielňa, kat.4; lakovňa, kat. 3; Slomatec s.r.o., Oprava karosárskych výrobkov, Tehelňa 20, BA; Ján Karovič, Výroba betónu, Železničná 4, Lozorno; Slovnaft Petrochemicals, s.r.o., VJ PE 2, Vlčie hrdlo 4846, BA, operátor kompresorov vonkajší); **fyzická záťaž- bremená** (Rajo a.s., Studená 35, BA, Výroba čerstvých mliek a kyslomliečnych nápojov – Výrobné linky TETRA TOP a PET, Výroba kyslomliečnych výrobkov – Stredisko plnenie KMV, Výroba sprejovej šľahačky a smotany do kávy, Pracovisko sprejová šľahačka, Pracovisko smotana do kávy, Prevádzka trvanlivých mliek a smotany, Výroba tvarohu, syra a ultrafiltrácie srvátky fyzická a polohová záťaž, kat. 3); **záťaž chladom** (METRO Cash & Carry Slovakia s.r.o., Veľkoobchodné stredisko, BA, Devínska Nová Ves, Predajné oddelenie mäso, ryby, mlieko); **optické žiarenie – lasery** (SENIOR- geriatrické centrum n. o., Vajanského 1, Modra); **biologické faktory** - Brucella abortus, Brucella canis, Burkholderia mallei, Francisella tularensis (typA), Mycobacterium tuberculosis, Coccidioides immitis, Blastomyces dermatitidis (Štátny veterinárny ústav BA, Botanická 15, Odbor epizootológie, Odd. mikrobiológie, parazitológie, mykológie-lab. č. 107,110, 117, BA); **ionizujúce žiarenie** (UN BA, Nemocnica Ružinov, Ružinovská 6, BA; UN BA, Špecializovaná geriatrická nemocnica, Krajinská 91, BA). V 1 prípade sa Slovenskej technickej univerzite v Bratislave, Vazovova 5, Bratislava vo veci návrhu na zaradenie prác s expozíciou ionizujúcemu žiarenia na pracoviskách Fakulty chemickej a potravinárskej technológie STU, Ústav chemického a environmentálneho inžinierstva, Oddelenie environmentálneho inžinierstva a Ústav fyzikálnej chémie a chemickej fyziky, Oddelenie chemickej fyziky do 3. kategórie nevyhovelo. Práce boli zaradené podľa § 31 ods. 3 písm. b) zák. č. 355/2007 Z. z. do kategórie 2.

V 14 prípadoch boli rizikové práce aktualizované: **prach** (Swedspan s.r.o. Výroba nábytku, spracovania dreva, balenia, distribúcie, Továrenská 19, Malacky, kat.4 – aktualizácia po 1 roku; BEMAKO, s.r.o., Hlavná výrobná hala, Družstevná 1, Záhorská Ves, zvärač – zámočník, zväračský pevný aerosól, z kat. 4 do kat. 3 na základe vykonaných technických opatrení a predloženého protokolu z objektivizácie zväračských pevných aerosólov); **hluk** (IMOS-Systemair, s.r.o., Výroba komponentov na VZT zariadenia, Kalinkovo 146, operátor pily, zvärač, kat.4; Swedspan s.r.o. Výroba nábytku, spracovania dreva, balenia, distribúcie, Továrenská 19, Malacky, kat.4 – aktualizácia po 1 roku ; LESY SR, š.p., OZ Smolenice, Expedičný sklad dreva v Pezinku, kat.4- aktualizácia po roku; ISTROCHEM EXPLOSIVES a.s. Nobelova 34, Bratislava); **vibrácie** (LESY SR, š.p., OZ Smolenice, Expedičný sklad dreva v Pezinku, kat.4- aktualizácia po roku; LESY SR, š.p., OZ Šaštín, Expedičný sklad Rohožník, pilčík, obsluha jednomužnej pily STIHL MS 460, kat.4, aktualizácia po 1 roku); **chemické faktory** (Duslo, a.s., ČOV-čistenie kanalizačných trás a žump, Nobelova 34, BA, fenoly, cyklohexylamín, 3);

karcinogénne a mutagénne faktory (SLOVNAFT VÚRUP, a.s., Odbor služieb pre HSE, laboratórium toxikológie a pracovného prostredia, karcinogénne a mutagénne faktory kat. 1, 2,3 /ťažké kovy:chróm VI -2, nikel- 3, kadmium kat. 2; PAU: pyrén-2, benz(a)antracén-2, chryzén-2, benzo(b)fluorantén-2,benzo(k)fluorantén-2benzo(a)pyrén-2, dibenz(a,h)antracén-2; benzén-1,1,3-butadién-1,etylénoxid-2/; SLOVNAFT, a.s., Vlčie hrdlo, BA, Z-1 Destilácia ropy: 31 100 P1.1 Destilácia a asfalty, 31 140 Výroba a expedícia asfaltov /PAU/; Z-3 Výroba palív a arómátov: 36 100 P-3.1 Reforming a arómáty, 36 130 Extrakcia arómátov, 36 400 P-3.4 Fenol a Etylbenzén, 36 420 Etylbenzén a kumén (benzén); Riadenie údržby 30 340 Technický dozor statických zariadení, 30 350 Technický dozor rotačných zariadení, 30 360 Technický dozor EA zariadení /PAU, benzén/; Duslo, a.s., Laboratórium OŽPaOZ, Nobelova 34, BA, /zlúčeniny Cr^{VI}/); **ionizujúce žiarenie** (UN Bratislava, prevádzka nemocnica sv. Cyrila a Metoda, Antolská 11, BA; UN BA, Nemocnica akad. L. Déreza, Limbová 5, BA, 3; Ing. Martin Kemka-kontrola zvarov- defektoskopické pracovisko Hradská 124, BA. IŽ.3; Ružinovská poliklinika a.s., Ružinovská 10, BA, RDG odd.; SZU v Bratislave, Limbová 12, BA, Odd. radiačnej hygieny, 3 (z pôvodného rozhodnutia z r. 2005 sa stalo neúčinným zaradenie prác s IOŽ do 3. kat. na pracoviskách Oddelenie mikrobiológie, Oddelenie radiačnej hygieny, Oddelenie experimentálnej a aplikovanej genetiky, Oddelenie imunológie a imunotoxikológie /SCOT a laborat. imunotoxikológie/, Oddelenie klinickej a experimentálnej farmakoterapie SZU v BA).

V r. 2011 bolo vydaných 9 rozhodnutí o zrušení rizikových prác s rizikovým faktorom: **prach** (TESCO STORES SR, a.s., Pekáreň HM TESCO Petržalka, Panónska cesta 25, BA pekáč, rastlinný pevný aerósol- múka na základe zrealizovaných technických opatrení a objektívneho merania; ecorec Slovensko s.r.o., Alternatívne spracovanie a zhodnocovanie odpadu, Výrobná hala, Glejovka 15, Pezinok, manipulačný technik, vedúci zmeny, rastlinný pevný aerosól s prevažne dráždivým účinkom, kat.3 po ukončení činnosti v hale z dôvodu jej vyhorenia; DURA Automotive Body & Glass Systems Components s.r.o., Malacká cesta 1833, Stupava, kat.3 z dôvodu zrušenia výroby a distribúcie častí automobilových karosérií); **hluk** (Duropack Turpak Obaly, a.s., Továrnska 1, Veľké Leváre z dôvodu ukončenia výroby na pracovisku, kat. 3,4; ecorec Slovensko s.r.o., Alternatívne spracovanie a zhodnocovanie odpadu, Výrobná hala, Glejovka 15, Pezinok, manipulačný technik, vedúci zmeny, po ukončení činnosti v hale z dôvodu jej vyhorenia; PROTETIKA, a.s., Bojnická 10, BA Výroba ortopedickej obuvi – korkáreň, frézar, brusič; Slovnaft Petrochemicals, s.r.o., Vlčie hrdlo 4846, BA, na pracovisku Etylénová jednotka 2, /pôvodné rozhodnutie RÚVZ/51-14568/2008 zo dňa 16.10.2008 pre pracovisko PE 1,2,3 ostáva v platnosti/; DURA Automotive Body & Glass Systems Components s.r.o., Malacká cesta 1833, Stupava, z dôvodu zrušenia výroby a distribúcie častí automobilových karosérií); **karcinogénne a mutagénne faktory** (SLOVNAFT VÚRUP, a.s., Odd. toxikológie - PCB vyradené z používania, Odd. kontroly pracovného prostredia- vykonané technické a organizačné opatrenia u VŠ- nelekára, pracovný proces –vystavenie PAU, laborant bude vyhlásený v samostatnom konaní; SLOVNAFT, a.s., Vlčie hrdlo, BA, Kontrola kvality rafinérie: 30610 Skúšobné laboratóriá -PAU/2, Z-1 Destilácia ropy: 31 700 P-1.4 etylénoxid a glykoly-etylénoxid/2, 31 720 Etox 2-etylénoxid/2, 30 360 Technický dozor EA zariadení -etylénoxid/2, 31 100 P-1.1 Destilácie a asfalty - PAU/2 z dôvodu organizačných zmien, zmien pracovných pozícií, ukončenia činnosti na strediskách 33 300 P-5.1 Etylénoxid a glykoly a 33 320 Etox k 1.11.2010, na základe vykonaných organizačných a technických opatrení, vykonanej objektivizácie expozície zamestnancov, vykonaných biologických expozičných testov – stanovenie kyseliny t-mukonovej v moči zamestnancov exponovaných benzénu a zhodnotenia zdravotného stavu zamestnancov vo vzťahu k práci); **ionizujúce žiarenie** (Psychiatrická nemocnica Philippa Pinela, Malacká cesta 63, Pezinok, RDG pracovisko, laborant, na základe

preukázania, že stavebné, technické a organizačné opatrenia na pracovisku zabezpečujú pri dlhodobej činnosti neprekročenie limitov ožiarenia podľa § 11 NV SR č. 345/2006 Z.z).

Vydaných bolo 7 rozhodnutí o prerušení konania k návrhom na vyhlásenie, resp. zrušenie rizikových prác. Spoločnosti Bauer Irrigation spol. s r.o. Gajary bolo vydané nesúhlasné stanovisko k návrhu na preradenie prác zväračov s expozíciou hluku z kategórie 3 do kategórie 2 na pracovisku výroby, montáže a opravy strojov a zariadení pre poľnohospodárske účely v Gajaroch a bolo jej uložené vykonať opakované merania hluku o 6 mesiacov, ktoré preukážu, že horná akčná hodnota expozície hluku nie je prekročená u všetkých navrhovaných profesií.

V r. 2011 pokračovalo prehodnocovanie prác s rizikovým faktorom ionizujúce žiarenie, aktualizácia rizikových prác na pracoviskách Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou bude vykonaná po ukončení stavebných úprav na pracovisku.

Sledovanie a registrácia rizikových prác, t.j. prác, pri ktorých je zvýšené riziko vzniku choroby z povolania, profesionálnej otravy, alebo iného poškodenia zdravia v súvislosti s prácou a pracovnými podmienkami sa uskutočňovalo programom automatizovaného systému triedenia rizík ASTR, ktorý je zastaralý a pre potreby súčasného výkazníctva nevyhovujúci.

2.1.2. Znižovanie zdravotných rizík z veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov

V rámci štátneho zdravotného dozoru (ŠZD) bola v roku 2011 vykonávaná kontrola dodržiavania opatrení na ochranu zdravia pri práci s toxickými a veľmi toxickými látkami. ŠZD bol zameraný na plnenie povinností zamestnávateľov vyplývajúcich zo zákona NR SR č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a NV SR č. 355/2006 Z.z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci, a to:

- používanie a skladovanie toxických a veľmi toxických látok a prípravkov
- používanie a skladovanie látok uvedených v prílohe č. 3 k zák. č. 355/2007 Z.z., na ktorých odborné využívanie je potrebné vykonať skúšku
- používanie a skladovanie vybraných chemických faktorov, ktoré sú zakázané podľa prílohy č. 3 k NV SR č. 355/2006 Z.z.
- schválenie používania veľmi toxických látok a prípravkov orgánom verejného zdravotníctva
- schválenie prevádzkového poriadku orgánom verejného zdravotníctva, predloženie posudku o riziku
- zabezpečenie evidencie veľmi toxických látok a prípravkov
- preukázanie odbornej spôsobilosti zamestnancov na manipuláciu s toxickými a veľmi toxickými látkami a prípravkami
- poskytovanie OOPP zamestnancom a ich používanie
- likvidácia prázdnych obalov a nespotrebovaných zvyškov prípravkov na ochranu rastlín a zaobchádzanie s nebezpečným odpadom
- zabezpečenie preventívnej zdravotnej starostlivosti o zamestnancov.

V prvom polroku roku 2011 sa vykonalo 18 cielených kontrol na pracoviskách s toxickými a veľmi toxickými látkami, napr. v spoločnostiach Sloznaft Petrochemicals s.r.o., NAFTA a.s., Vinársky závod, Za dráhou 21, Pezinok; Lubocons Chemicals s.r.o. Stupava; Agility Logistics s.r.o. Senec a vo viacerých lekárnach a predajniach na území Bratislavského kraja. Nedostatky, zistené pri ŠZD, sa týkali najmä neznalosti platnej legislatívy, manipulácie bez súhlasného rozhodnutia orgánu verejného zdravotníctva, nepreukázania odbornej spôsobilosti zamestnancov, nevypracovania prevádzkových poriadkov a posudkov o riziku, evidencie veľmi toxických a toxických látok a prípravkov. Nedostatky, vyplývajúce z neznalosti platnej

legislatívy, naďalej pretrvávajú najmä v organizáciách, ktoré v minulosti nepotrebovali povolenie na používanie veľmi toxických látok a zmesí (zdravotnícke zariadenia, vysoké školy, vedecké a výskumné ústavy, organizácie veterinárnej služby), v malých prevádzkach v prenajatých laboratóriách na pôde vysokých škôl a iných vedeckých inštitúcií, ktoré nedisponujú rozhodnutím orgánu verejného zdravotníctva na uvedenie priestorov do prevádzky. Nedostatky, zistené ŠZD, boli riešené uložením 2 opatrení. Aplikácia požiadaviek na ochranu zdravia zo strany zamestnávateľa bola posudzovaná v prevádzkových poriadkoch predkladaných na schválenie orgánu verejného zdravotníctva. V prvom polroku roku 2011 bolo posúdených a schválených 107 prevádzkových poriadkov pracovísk s nebezpečnými chemickými faktormi, pričom množstvo konaní bolo prerušených z dôvodu nedostatočnej odbornej úrovne predložených materiálov a nepreukázania odbornej spôsobilosti pracovníka priamo riadiaceho prácu s toxickými látkami. Prerušené bolo konanie vo veci návrhu na schválenie prevádzkového poriadku pre Úsvit pri Dunaji, Poľnohospodárske družstvo, Košariská 42, Dunajská Lužná, pracovisko ochrany rastlín z dôvodu nepreukázania odbornej spôsobilosti riadiaceho pracovníka na prácu a schválenia skladovania a manipulácie s veľmi toxickými látkami (diquat).

Osobitná pozornosť bola venovaná manipulácii a skladovaniu veľmi toxických látok a zmesí na základných a stredných školách, aplikácii prípravkov na ochranu rastlín, skladovým priestorom v poľnohospodárskych subjektoch a maloobchodným predajniam. Vzhľadom k zisteným hygienickým nedostatkom na ZŠ a SŠ (manipulácia žiakov s T+, chemickými karcinogénmi a mutagénmi pri riešení chemických olympiád, nedostatky v skladovaní, evidencii), Štátny inštitút odborného vzdelávania vymenoval pracovnú skupinu pre skupinu odborov Technická a aplikovaná chémia k riešeniu problematiky „Bezpečnosť práce s chemickými faktormi na ZŠ a ZŠ v SR“, ktorej členmi sú zástupcovia MŠVVŠ SR, ŠIOV, Štátneho pedagogického ústavu, ZŠ, SŠ, RÚVZ BA (odbor HDM a PPL) a ÚVZ SR s cieľom zosúladiť systém práce s chemickými faktormi na školách s platnou legislatívou. V predajniach sú vo všeobecnosti uprednostňované prípravky, ktoré nie sú klasifikované ako veľmi toxické alebo toxické (napr. predajňa záhradkárskeho potrieb mari plus, s.r.o., Pekná cesta 2/a, BA). Prípravky na ochranu rastlín sú sezónnym tovarom, ktorý sa nakupuje len podľa aktuálnej situácie na priamu spotrebu, aplikácia prípravkov na ochranu rastlín sa zabezpečuje zväčša dodávateľským spôsobom. Počas postrekovacích prác boli vykonané 2 previerky (PD Rača, PD Vinohrady) zamerané na zaobchádzanie s chemickými látkami, podmienky skladovania, zdravotnú a odbornú spôsobilosť pracovníkov, zabezpečenie a používanie OOPP, vybavenie lekárníček. V prvom polroku r. 2011 boli vydané 3 rozhodnutia k návrhom na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými látkami a prípravkami v priemysle, poľnohospodárstve a vo farmaceutickom priemysle pre Vinársky závod Pezinok, s.r.o., Výroba a predaj vína, Skúšobné laboratórium, Za dráhou 21, Pezinok, dvojchroman draselný; UNIMED PHARMA s.r.o., Orietková 11, BA (atropín sulfát, pilokarpín hydrochlorid, brómová voda, dichróman draselný, chlorid ortuťnatý, 1,3-dinitrobenzén), NAFTA a.s., Zberné plynové stredisko Závod prieskum, sírovodík.

Úrad vydal predbežné opatrenie podľa § 43 ods. 1 písm. a) správneho poriadku vo veci začatia správneho konania - zákazu uvádzania do obehu výrobkov ohrozujúcich zdravie podľa § 12 ods. 3 písm. c) zák. č. 355/2007 Z.z. spoločnosti GMG trade s.r.o., Vidrmoch 139, 038 21 Mošovce, IČO: 36 814 261, a to zdržať sa v prevádzke predajne vodných fajok, kolekčioného tovaru pre fajčiarov a doplnkového tovaru na ul. Staré Grunty 7/B v Bratislave uvádzania do obehu výrobkov, u ktorých existuje podozrenie, že môžu spôsobiť poškodenie zdravia: bylinky: JAMAICAN GOLD, GAN JUTSU, HARDCORE FANTASTIC; prášky: CHERRY KOKOLINO, RADIO ACTIVE, VANILLA SKY, CRYSTA LLIZATION, MAGIC APPLE,

EXCLUSIVE KOKOLINO; tabletky: KAMIKADZE, AF GAN. Pri kontrole dodržiavania zákazu bolo zistené, že prevádzka je zatvorená a nenachádza v nej žiadny tovar. V tejto súvislosti sa stalo konanie vo veci uloženia zákazu bezpredmetným, z toho dôvodu bolo zastavené. Spoločnosti CRAZY – SHOP PLUS, s.r.o., Hviezdoslavova 50, 029 01 Námestovo, IČO: 45 883 360 bola uložená podľa § 57 ods. 47 písm. a) zák. NR SR č. 355/2007 Z.z. pokuta vo výške 1327,- € za správny delikt podľa § 57 ods. 40 písm. b) zák. NR SR č. 355/2007 Z.z. a to prevádzkovanie obchodu s vyššie uvedenými látkami na Stavbárskej 42 v BA bez posúdenia orgánu verejného zdravotníctva a následne bolo konanie vo veci uvedenia priestorov do prevádzky prerušené z dôvodu nepredloženia údajov o zložení predávaných výrobkov a následne zastavené.

Vykonalo sa 1 školenie na zaobchádzanie s nebezpečnými chemickými látkami a prípravkami pre 28 účastníkov.

V prvom polroku 2011 Komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti na prácu s toxickými a veľmi toxickými látkami a prípravkami, zriadená na RÚVZ Bratislava zaevidovala 20 žiadostí o vydanie osvedčenia odbornej spôsobilosti. Vydaných bolo 11 osvedčení odbornej spôsobilosti, z toho na základe overenia odbornej spôsobilosti bolo vydaných 7 osvedčení, na základe skúšky 4 osvedčenia. V 2 prípadoch sa žiadatelia na skúšku nedostavili a následne stornovali svoju žiadosť. Za účelom doplnenia podania bolo zaslaných 11 výziev. V 1 prípade žiadateľ nespĺňal požiadavku na vzdelanie (ZŠ). Skúšky sa uskutočnili 2 x. Na odborné využívanie chemických látok, uvedených v prílohe č. 3 k zák. č. 355/2007 Z.z. bolo vydávané osvedčenie výlučne na základe vykonanej skúšky. Viacerí žiadatelia dodatočne vypustili tieto látky zo svojej žiadosti, na základe čoho získali osvedčenie bez skúšania. Osvedčenia o odbornej spôsobilosti sa od 31.05.2010 udeľujú na dobu neurčitú. V r. 2011 pracovala komisia s 5 členmi.

Z pohľadu komisie sa ako problematické javí vydávanie osvedčení na základe potvrdenia dĺžky odbornej praxe žiadateľov zamestnávateľmi, ktorým záleží na tom, aby zamestnanec disponoval požadovaným osvedčením ako i absencia dopĺňania znalostí o aktuálnych poznatkoch a platnej legislatíve u žiadateľov a vlastníkov osvedčení.

2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu

Rozhodnutím boli v prvom polroku r. 2011 schválené činnosti spojené s manipuláciou a skladovaním chemických karcinogénov a mutagénov v 3 prípadoch pre Vinársky závod Pezinok, s.r.o., Výroba a predaj vína, Skúšobné laboratórium, Za dráhou 21, Pezinok, karcinogény kat. 2: dvojchroman draselný 100 g/rok, orthotolidín, živné médium s chloramfenikolom 3g/rok; UNIMED PHARMA s.r.o., Oriešková 11, BA: oxid chrómový, tioacetamid; NAFTA a.s., Zberné plynové stredisko Závod prieskum: kat. 2 gazolín;

Rozhodnutím bol 9 x schválený prevádzkový poriadok pre práce s expozíciou chemickým karcinogénom a mutagénom na pracoviskách: Vinársky závod Pezinok, s.r.o. Výroba a predaj vína, Skúšobné laboratórium, Za dráhou 21, Pezinok; SLOVNAFT VÚRUP, a.s., Odbor služieb HSE, Laboratórium toxikológie a pracovného prostredia, Vlčie hrdlo, BA (benzén); Duslo, a.s., prevádzky laboratórium OŽPaOZ, ČOV časť čistenia kanalizačných trás a žump kanálov, Technický úsek VJ Ekológia, Nobelova 34, BA, zlúčeniny 6-mocného chrómu; Slovnaft, a.s., Vlčie hrdlo 1, BA, P-4.2 Zásobovanie vodou a technologické rozvody, P-4.3 zásobovanie elektrickou energiou, P-4.4 Ekológia; Duslo, a.s., Technický úsek, Závodný hasičský útvar, Nobelova 34, BA; SLOVNAFT, a.s. Stredisko 54460 Ochrana ŽP a protikorózna ochrana, stredisko 54210 Vývoj výrobkov; SLOVNAFT, a.s. OJ 30600 Kontrola kvality, Skúšobné laboratóriá a stredisko 30630 inšpekcia

výrobní; UNIMED PHARMA s.r.o., Orišková 11, BA; NAFTA a.s., Zberné plynové stredisko Závod prieskum, gazolín.

Rizikové práce boli aktualizované v 3 prípadoch pre SLOVNAFT VÚRUP, a.s., Odbor služieb pre HSE, laboratórium toxikológie a pracovného prostredia, karcinogénne a mutagénne faktory kat. 1, 2,3 (ťažké kovy:chróm VI -2, nikel- 3, kadmium; PAU: pyrén-2, benz(a)antracén-2, chryzén-2, benzo(b)fluorantén-2,benzo(k)fluorantén-2benzo(a)pyrén-2, dibenz(a,h)antracén-2; benzén-1, 1,3-butadién-1,etylénoxid-2), kat. 3; SLOVNAFT, a.s., Vlčie hrdlo, BA, Z-1 Destilácia ropy: 31 100 P1.1 Destilácia a asfalty, 31 140 Výroba a expedícia asfaltov (PAU); Z-3 Výroba palív a arómátov: 36 100 P-3.1 Reforming a arómáty, 36 130 Extrakcia arómátov, 36 400 P-3.4 Fenol a Etylbenzén, 36 420 Etylbenzén a kumén (benzén); Riadenie údržby 30 340 Technický dozor statických zariadení, 30 350 Technický dozor rotačných zariadení, 30 360 Technický dozor EA zariadení (PAU, benzén), kat. 3; Duslo, a.s., Laboratórium OŽPaOZ, Nobelova 34, BA, zlúčeniny Cr^{VI}, kat. 3. Účastníkovi konania NOU v Bratislave, Klenová 1, BA bola zaslaná výzva na predloženie návrhu na zaradenie prác s expozíciou chemickým karcinogénom a mutagénom na Oddelení centrálnej sterilizácie do kategórie rizikových prác, na základe schváleného prevádzkového poriadku z 12/2010.

V dvoch prípadoch boli zrušené rizikové práce v spoločnosti SLOVNAFT VÚRUP, a.s., Odd. toxikológie karcinogénne a mutagénne faktory- PCB (vyradené z používania), Odd. kontroly pracovného prostredia po vykonaní technických a organizačných opatrení: VŠ- nelekár, pracovný proces –vystavenie PAU, kat. 3; SLOVNAFT, a.s., Vlčie hrdlo, BA, Kontrola kvality rafinérie: 30610 Skúšobné laboratóriá (PAU/ kat. 2), Z-1 Destilácia ropy: 31 700 P-1.4 etylénoxid a glykoly (etylénoxid/2), 31 720 Etox 2 (etylénoxid/2), 30 360 Technický dozor EA zariadení (etylénoxid/2), 31 100 P-1.1 Destilácie a asfalty (PAU/2) z dôvodu organizačných zmien, zmien pracovných pozícií, ukončenia činnosti na strediskách 33 300 P-5.1 Etylénoxid a glykoly a 33 320 Etox k 1.11.2010, na základe vykonaných organizačných a technických opatrení, vykonanej objektivizácie expozície zamestnancov, vykonaných biologických expozičných testov – stanovenie kyseliny t-mukonovej v moči zamestnancov exponovaných benzénu a zhodnotenia zdravotného stavu zamestnancov vo vzťahu k práci.

V ŠZD boli v prvom polroku 2011 vykonané previerky v počte 15 (Agility Logistic, s.r.o., Diaľničná 5, Senec; UNIMED PHARMA s.r.o., Orišková 11, BA; NAFTA a.s., Zberné plynové stredisko Závod prieskum; Slovnaft Petrochemicals s.r.o., Vlčie hrdlo, BA; Lubocons Chemicals s.r.o. Stupava; Slovnaft, a.s., BA; Swedspan Slovakia s.r.o., Malacky; LFUK v Bratislave; BEZ-Transformátory, a.s., Bratislava; LESY SR, š.p., Pezinok; MIKROCHEM spol. s r.o., Nákup, rozvažovanie, výroba, balenie skladovanie a predaj chemických látok a zmesí, za dráhou 33, Pezinok; Istrochem Explosives a.s.; Onkologický ústav sv. Alžbety, s.r.o.; NOU v BA), zamerané na plnenie povinností zamestnávateľov vyplývajúcich z NV SR č. 356/2006 Z.z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacim s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci. Posudzovali sa pracoviská s výskytom týchto faktorov najmä v odvetví zdravotníctva, chemického priemyslu a vedecko-výskumné pracoviská. Opatrenia na odstránenie hygienických nedostatkov pri manipulácii s karcinogénnymi látkami boli v prvom polroku 2011 uložené v jednom prípade: spoločnosti Agility Logistic, s.r.o., Diaľničná 5, Senec, ktorá sa zaoberá skladovaním kvapalných a tuhých chemických látok v originálnych obaloch. Priestory boli uvedené do prevádzky rozhodnutím RÚVZ BA zo dňa 17.07.2010 a ŠZD bolo dodatočne zistené, že v spoločnosti sa vykonáva činnosť s ročným obrátom 0,7 t a 125 l karcinogénnych a mutagénnych látok, pričom účastník konania nedisponuje kladným rozhodnutím na skladovanie a manipuláciu s chemickými karcinogénmi a mutagénmi podľa § 13 ods. 4 písm. j) zák. č. 355/2007 Z.z.

Cielene sa vykonával dozor pri búraní a demoláciách stavieb obsahujúcich azbestocementový materiál a pri rekonštrukciách a opravách objektov, pri ktorých bol použitý stavebný materiál s obsahom azbestu. V súvislosti s rozsiahlou výstavbou bytových komplexov a polyfunkčných centier sa posudzovali viaceré stavby v Bratislave, ktoré boli určené na asanáciu. Príslušným stavebným úradom boli oznámené povinnosti, ktoré je povinný vlastník stavby splniť, v prípade, že pri búracích prácach dôjde k manipulácii a likvidácii azbestocementového stavebného alebo izolačného materiálu (napr. prevádzková budova Biely Kríž, Skalická cesta 17, BA; rodinný dom, Bočná 11, BA, atď.) Odstraňovanie materiálov s obsahom azbestu (strešná krytina, kanalizačné potrubia, podhl'ady vstupných priestorov v bytových domoch, vnútorné priečky a obloženie, medziokenné dosky, premostenia nad koľajiskom; platne z fasády strojovne výťahu, vonkajšie opláštenie objektov, AZC rúry a spojky objektu mosta, nelegálna skládka s AZC materiálom, balkónové výplne panelového domu, AZC izolácia protipožiarnych káblových prepážok z energokanála, izolačné šnúry z kovovej vstupnej konštrukcie objektu, stavebné panely s vnútornou azbestocementovou vložkou, UNIMO bunky, dosky z rozvodne el. prúdu) v množstvách 0,5 t – 150 t/ objekt (priečky v budove VŠVU, Drotárska 44, BA) bolo v prvom polroku 2011 realizované na 70 stavbách v Bratislavskom kraji za použitia zapuzdrovacích a viažucích prípravkov firmami A.A.SERVICE, s.r.o.; ARGUSS, s.r.o.; Banyák Oto, BA: CINDEL, s.r.o.; Černek Pavol STAVEBNO MONTÁŽNE PRÁCE: Emtrade NR, s.r.o., Nitra; Chmelár Marián – KROVMONT; JEVEL s.r.o., Kátlovce; KOVOMAT SLOVAKIA, s.r.o.; LM Construction s.r.o., Trnava; Ján Manák, BA: Milan Marčan COBRA; Dušan Miezga – MOVAK; MODACO, s.r.o., BA; OK- plus, s.r.o.; PR QUERKUS, s.r.o.; RONAR, s.r.o.; Správa domov Gelnica, s.r.o.: TERMOTECHNA, a.s.; VÝŠKOP, s.r.o., ktoré disponujú povolením ÚVZ SR na odstraňovanie materiálov s obsahom azbestu. Konanie bolo prerušené v 5 prípadoch z dôvodu nepredloženia kópie objednávky na odbornú demontáž, oprávnenia na podnikanie, prevádzkového poriadku, posúdenia rizika pri ručnej manipulácii s bremenami, nezadefinovania vymedzenia kontrolovaného pásma a neuvedenia bližšej špecifikácie miesta, kde bude vytvorená čistá a špinavá šatňa, nepreukázania zabezpečenia PZS, nepredloženia zmluvy s oprávnenou organizáciou na konečnú likvidáciu AZC, nepreukázania zdravotnej a odbornej spôsobilosti pracovníkov: spoločnostiam KOVOMAT SLOVAKIA, s.r.o.; RONAR s.r.o., Košice; Emtrade NR, s.r.o., Nitra; EUROMETAL GROUP Slovakia, s.r.o.; Oto Banyák, BA; Zastavené bolo 1 konanie pre RONAR s.r.o., Košice.

Snaha odstraňovať azbestový materiál bez splnenia príslušných opatrení na ochranu verejného zdravia z ekonomických dôvodov, vzhľadom k finančnej náročnosti odstraňovania azbestu oprávnenou firmou, ale i z dôvodu ignorovania platných predpisov pretrvávala aj v r. 2011 (Odstraňovanie AZC kanalizačných potrubí v bytovom dome Košická 22, Senec spoločnosťou Juraj Polón – Remeslo, Žiar nad Hronom. Späťne nebolo možné dokázať, že kanalizačné rúry neboli z liatiny ale z AZC materiálu). Orgán verejného zdravotníctva nemá prostriedky na uplatňovanie sankcií voči fyzickým osobám, ktoré síce predbežne uzavrujú zmluvu s oprávnenou spoločnosťou na likvidáciu azbestu, ale následne stavebný materiál s obsahom azbestu demontujú a zlikvidujú sami na neznámom mieste, taktiež nemá čas a prostriedky na získanie potrebných dokladov, v prípade, ak stavebné práce už boli ukončené a správca domu, resp. objednávateľ prác nespolupracuje. Podľa § 12 ods. 4 písm. e) zák. č. 355/2007 Z.z. bol vydaný zákaz odstraňovania materiálov s obsahom azbestu v bytovom dome na Jasovskej 6-8 v Bratislave pre spoločnosť MONTaTECH s.r.o., Bajzova 8, 821 08 Bratislava, IČO: 44 515 081, ktorá vykonávala prostredníctvom šiestich živnostníkov rekonštrukciu stúpačiek bytového domu. Účastník konania sa nepreukázal oprávnením ÚVZ SR na výkon takýchto prác ani rozhodnutím RÚVZ Bratislava podľa § 13 ods. 4 písm. k) zák. č. 355/2007 Z.z., pri odstraňovaní

materiálu s obsahom azbestu nepoužíval bezpečné pracovné postupy na zamedzenie vzniku prachu z azbestu, nezabezpečil čistenie a údržbu priestorov, zhromažďovanie, skladovanie a prepravu azbestu v pevnom uzavretom obale s označením a nepredložil dohodu o konečnej likvidácii nebezpečného odpadu s obsahom azbestu oprávnenou organizáciou. Výmenu stúpačiek následne zrealizovala spoločnosť Kovomat Slovakia s.r.o. Pokuta podľa § 57 ods. 47 písm. a) zák. NR SR č. 355/2007 Z.z. vo výške 663 € bola uložená spoločnosti POLYS - ING, spol. s r.o., Konventná 19, 811 03 Bratislava, IČO: 35 760 851 za správny delikt podľa § 57 ods. 40 písm. b) zák. NR SR č. 355/2007 Z.z. - odstraňovanie materiálov s obsahom azbestu z náveternej steny domu na Jaskovom rade 195 v Bratislave bez oprávnenia ÚVZ SR a kladného rozhodnutia RÚVZ Bratislava. Začatie správneho konania o uložení pokuty vo výške 663 € bolo oznámené spoločnosti STAVA IPS, s.r.o., Vodárenská 2, 040 01 Košice, IČO: 45 440 026 za demontáž azbestového medzistropu pri rekonštrukčných prácach uskutočnených za plnej prevádzky na RTG pracovisku Rádiodiagnostického odd. NOÚ Klenová 1 v Bratislave.

Kontrolné merania prachu s obsahom azbestu v pracovnom prostredí (podľa NV SR č. 253/2006 Z.z.) a po realizácii demontážnych prác (v súlade s vyhl. MZ SR č. 259/2008 Z.z.) boli uložené viacerým spoločnostiam, najmä pri odstraňovaní AZC kanalizačných potrubí z obytných domov. Podľa predložených protokolov z merania elektrónovou mikroskopiou neboli vo vzorkách po demontáži zistené azbestové vlákna respirabilných rozmerov (LM Construction, s.r.o., demontáž kanalizačných potrubí, obytný dom Latorická 8 – 12 v BA; Správa domov Gelnica, s.r.o., demontáž kanalizačných potrubí, obytný dom Cabanova 7, BA, obytný dom Tbiliská 7, BA, obytný dom Hronská 12-14, BA, obytný dom Dudvážska 16, BA, obytný dom Hronská 12-14, BA; Oto Banyák, demontáž kanalizačných potrubí, bytový dom Čiližská 24, BA, Dudvážska 16, BA; OK-plus s.r.o., demontáž kanalizačných potrubí, bytový dom Baltská 5, BA; Pavol Černek – Stavebno-montážne práce, demontáž kanalizačných potrubí, bytový dom Plickova 11, BA; Kovomat Slovakia s.r.o., demontáž AZC potrubí, bytový dom Jasovská 6-8;) a vo vzorkách počas demontáže AZC materiálu nebola prekročená TSH koncentrácia azbestových vlákien v pracovnom prostredí (LM Construction, s.r.o., demontáž AZC potrubia, obytný dom Latorická 8 – 12 v BA). Štátny zdravotný dozor bol vykonaný pri odstraňovaní AZC materiálu spoločnosťami Peter Kiš– RODOM, Bratislava a Oto Banyák, Bratislava.

2.1.4. Znižovanie psychickej pracovnej záťaže

Správu k subjektívnemu a objektívnemu posúdeniu psychickej pracovnej záťaže predložili, na základe požiadaviek RÚVZ Bratislava, 2 organizácie. Práce boli z hľadiska psychickej pracovnej záťaže zaradené do 2. kategórie.

V prvom polroku 2011 neboli vyhlásené rizikové práce s rizikovým faktorom psychická pracovná záťaž

2.1.5. Znižovanie výskytu chorôb z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia

V roku 2011 boli prešetrené 3 podozrenia na chorobu z DNJZ (1x radiálna epikondylitída LHK, 1x epikondylitída a sy. canalis carpi, 1x sy. canalis carpi bilat). Z toho 2 prípady DNJZ boli došetrované z r. 2010.

V 2 prípadoch bol súvis s výkonom práce potvrdený, resp. sa nedal vylúčiť, v 1 prípade nebol potvrdený:

1. 51 r. pomocná montážna robotníčka vo VW SLOVAKIA a.s. Bratislava: chronická radiálna epikondylitída l. humeru + ak. tendinóza šľachy musculus extensor carpi ulnaris vľavo (podľa magnetickej rezonancie ľavého zápästia). Vo VW SLOVAKIA, a.s. pracovala od r. 1999 väčšinou na pracovisku Dekor, pri pracovnej činnosti používa prevažne pravú ruku, intenzita

práce a jej energetická náročnosť nie je vysoká, pohyby sa striedajú a nie sú náročné na vynakladanie sily, podiel statickej práce je malý, nevykonáva ručnú manipuláciu s bremenami, medzi jednotlivými činnosťami je dostatok času na relax, počas pracovnej zmeny striedavo vykonáva prácu v stoji aj v sede. Pri pracovnej činnosti sa vyskytujú podmienené prijateľné polohy pravej hornej končatiny (vzpaženie končatiny v rozsahu 40⁰-60⁰) pri umiestňovaní cca ½ pások a klipov vpredu pod blatníkom a pri lepení štvorcov na dvere pri práci v sede. Cca 8 rokov sa lieči u neurológa pre problémy s krčnou chrbticou. Vykonávanie prác spojených s preťažovaním LHK sa nepotvrdilo.

2. 49 r. montážna pracovníčka v Hella Innenleuchten – Systeme Bratislava, s.r.o., Tehelňa 8, 841 07 Bratislava 49: SKT bilat. Prácu vykonávala 8 rokov na montážnej linke stropnej konzoly a vnútorného osvetlenia VW Touareg a Porsche Cayenne vo vnútenom tempe určenom zamestnávateľom. Pri kompletizácii stropných konzol a osvetlenia manipulovala počas pracovnej zmeny s veľkým množstvom drobných súčiastok a vykonávala veľké množstvo rovnakých pohybov malými svalovými skupinami rúk a prstov. Počas pracovnej zmeny sa vyskytovali aj nepriaznivé polohy oboch rúk spojené so zvýšeným napätím svalov ruky- flexie, extenzie. Pri pracovnej činnosti používala nástroje s krátkymi rúčkami a tvrdými hranami – skrutkovač, štetec, pilník, pinzeta. V zimnom období sa mohli na pracovisku vyskytovať aj nepriaznivé mikroklimatické podmienky (chlad, prievan) počas expedície hotových výrobkov z montážnej haly otvorenou rolovacou bránou. Súvis medzi výkonom povolania a vzniknutým ochorením u menovanej nebolo možné vylúčiť.
3. 54 r. pracovník v SIBAMAC, a.s., Stará Vajnorská 25, 830 00 Bratislava: SKT bilat, epikondylitis ulnaris bilat., epicondylitis radialis humeri l.utrq., impingement sy. bilat., vazodyskinéza HK vykonával 35 rokov profesie stolára, stavebného stolára, stavebného tesára a stavebného robotníka. Pri práci na stavbách bol vystavený aj nepriaznivým klimatickým podmienkam (chlad). Pracoval v predĺžených 10,5 – 12 hodinových zmenách, v 8- dňových turnusoch. Pri pracovnej činnosti používal strojnotechnologické zariadenia, ktoré sú zdrojom vibrácií cca 2 hod./zmenu a nástroje s dlhou pákou. Preťažovanie horných končatín sa nepodarilo objektivizovať, taktiež vystavenie pracovníka vibráciám pôsobiacim na ruky. Vzhľadom k časovému údaju používania vibrujúcich nástrojov, dĺžke pracovnej činnosti v spoločnosti, dĺžke pracovných zmien a spôsobu vykonávania pracovnej činnosti nebolo možné vylúčiť súvis medzi výkonom povolania a vzniknutým ochorením u menovaného.

Vypracovať a predložiť posúdenie lokálnej fyzickej záťaže zamestnancov bolo v r. 2011 uložené spoločnostiam: VW SLOVAKIA a.s. Bratislava; Hella Innenleuchten – Systeme Bratislava, s.r.o.

Rizikové práce s rizikovým faktorom fyzická záťaž, bremená boli na základe prešetrenia 2 chorôb z povolania v r. 2010 vyhlásené v spoločnosti Rajo a.s., Studená 35, BA, Výroba čerstvých mliek a kyslomliečnych nápojov – Výrobné linky TETRA TOP a PET, Výroba kyslomliečnych výrobkov – Stredisko plnenie KMV, Výroba sprejovej šľahačky a smotany do kávy, Pracovisko sprejová šľahačka, Pracovisko smotana do kávy, Prevádzka trvanlivých mliek a smotany, bremená kat. 3; Výroba tvarohu, syra a ultrafiltrácie srvátky fyzická a polohová záťaž, kat. 3. Aktualizované boli rizikové práce v profesii pilčík, obsluha jednomužnej píly STIHL, rizikový faktor vibrácie, kat. 4 v spoločnosti LESY SR, š.p., OZ Smolenice, Expedičný sklad dreva v Pezinku a LESY SR, š.p., OZ Šaštín, Expedičný sklad Rohožník.

Prešetrovaním bolo zistené, že aj v spoločnostiach, ktoré majú zmluvne zabezpečenú pracovnú zdravotnú službu, nie je vypracované posúdenie rizika pri ručnej manipulácii

s bremenami, nie je posúdená fyzická pracovnú záťaž a nie je objektivizová expozícia zamestnancov vibráciám (najmä v stavebných spoločnostiach).

2.1.6. Prevencia ochorení chrbtice súvisiacich s prácou, prešetrovanie podozrení na iné poškodenia zdravia z práce so zameraním na ochorenia chrbtice

V prvom polroku r. 2011 nebolo prešetrované podozrenie na ochorenie chrbtice (zaradené do položky „iné“):

2.2 Znižovanie rizika vzniku ochorení podmienených prácou u zamestnancov pri práci so zobrazovacími jednotkami

Výkon štátneho zdravotného dozoru (ŠZD) bol v roku 2011 zameraný cielene na sledovanie pracovných podmienok a režim práce a odpočinku zamestnancov pri práci so zobrazovacími jednotkami a na plnenie povinností vyplývajúcich pre zamestnávateľov z NV SR č. 276/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci so zobrazovacími jednotkami. ŠZD bol orientovaný na pracoviská, na ktorých zamestnanci pracujú so zobrazovacími jednotkami prevažnú časť pracovnej zmeny (viac ako 4 hodiny denne).

V prvom polroku 2011 vykonali pracovníci RÚVZ Bratislava na pracoviskách so ZJ celkovo 66 previerok u poskytovateľov právnych, bankových, poštových, poisťovacích, bezpečnostných, fotografických služieb, služieb v oblasti vedenia a správy informačných systémov, ekonomického a marketingového poradenstva, sprostredkovateľskej činnosti, reklamnej a propagačnej činnosti, v obchodných a projekčných kanceláriách, v distribučných a zasielateľských firmách, leasingových spoločnostiach, pri knižničnej a lektorskej činnosti, u výrobcov zvukových a obrazových záznamov, u výrobcov, realizátorov interiérov a exteriérov, správcov PC sietí, poskytovateľov software, organizátorov školení, prenajímateľov, v štátnej správe. Celkove bolo skontrolovaných 1829 pracovníkov rôznych profesií (fakturant, projektant, technolog, technik, účtovný, ekonomický, finančný a marketingový poradca, administratívny pracovník, skladník, referent prepravy, obchodný zástupca, konzultant, projektový manažér, obchodný riaditeľ, obchodník, bankový pracovník, bankový poradca, IT pracovník, knihovník, klientský pracovník, operátor, reklamant, asistent, informatik, dispečer). Kontroly boli zamerané najmä na:

- posúdenie rizík pri práci so ZJ zo strany zamestnávateľa prostredníctvom PZS
- používané zariadenia (prenosné - notebooky, minilaptopy a pevne inštalované počítačové jednotky) - ich umiestnenie na pracovnej ploche, orientácia v priestore vo vzťahu k osvetľovacím otvorom a telesám
- priestorové podmienky pracoviska, požiadavky na pracovné miesto (pracovnú plochu a sedadlo),
- celkové a miestne osvetlenie, oslnenie a svetelné odrazy na monitoroch,
- mikroklimatické podmienky na pracovisku,
- režim práce a odpočinku zamestnancov,
- subjektívne pociťované zdravotné problémy zamestnancov v nožnej súvislosti s vykonávanou prácou so ZJ,
- vykonávanie lekárske preventívnych prehliadok,
- zabezpečenie pracovnej zdravotnej služby,
- informovanosť zamestnancov o zdravotných rizikách pri práci so ZJ.

V organizáciách bolo vyplnených 52 dotazníkov informovanosti pre práce so zobrazovacou jednotkou. Na odstránenie zistených nedostatkov bolo vydaných 24 rozhodnutí, ktorými sa nariadilo vykonať opatrenia zamerané najmä na objektivizáciu umelého osvetlenia na pracovisku, ergonomické úpravy pracovísk a vybavenie pracovného miesta ergonomickými pracovnými pomôckami (oddelenie obrazovky od klávesnice, poskytnutie prídavnej klávesnice k notebookom, výškovo nastaviteľné sedadlá s nastaviteľnými opierkami chrbta (výška, sklon) a opierkami na ruky, podložky pod chodidlá), zabezpečenie PZS, preukázanie zdravotnej spôsobilosti zamestnancov na prácu so ZJ vyšetrením očí a zraku, zabezpečenie zaškolenia a informovanosti zamestnancov vrátane zamestnancov, ktorých dočasne prenájima na výkon činnosti v spoločnosti iná spoločnosť. Plnenie opatrení, uložených rozhodnutím RUVZ BA, preukázalo 7 organizácií

V kontrolovaných prevádzkach zamestnávateľa nemali zmluvne zabezpečenú pracovnú zdravotnú službu s právnickou alebo fyzickou osobou – podnikateľom v 9 prípadoch. Vyšetrenie očí a zraku pred zaradením na pracovisko nebolo uskutočnené v 24 prípadoch, vyšetrenie pohybového a nervového systému nebolo zamestnancami požadované ani v jednom prípade.

Problematické je používanie prenosných zariadení – notebookov a laptopov na pracoviskách, na ktorých z dôvodu organizácie práce, pracovného zaradenia a náplne práce zamestnancov nie je možné používať pevne inštalovanú počítačovú jednotku (presuny počas pracovného času, medzi rokovaniami, spracovanie a konzultácia získaných dát z notebookov, školenia, porady). Zamestnávateľa uvádzajú, že práce s prenosnými zariadeniami sa vykonávajú dočasne, alebo nepravidelne a z toho dôvodu sa na práce s týmito zariadeniami nevzťahuje NV SR č. 276/2006 Z.z. Klávesnice prenosných zariadení sú pevne a neoddeliteľne spojené so zobrazovacou jednotkou. Zamestnávateľa zväčša ponúkajú zamestnancom dovybavenie pracoviska podstavcom pod prenosný počítač a externú klávesnicu. Táto možnosť je zamestnancami využívaná v minimálnej miere.

2.3 Zdravé pracoviská

2.3.1. Realizácia intervenčných aktivít zameraných na ochranu a podporu zdravia zamestnancov vo vybranej organizácii: SHERLOCK, s.r.o., Ľubovnianska 7, 851 07 Bratislava, IČO: 31 341 578, pracovisko Továrenská 15, Malacky.

V roku 2011 RÚVZ Bratislava hlavné mesto v rámci plnenia úloh vyplývajúcich z Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v SR a zahraničných programov a projektov pristúpil k riešeniu úlohy „Zdravé pracoviská“ v spoločnosti SHERLOCK, s.r.o. Výrobný závod SHERLOCK bol uvedený do prevádzky rozhodnutím č. RÚVZ /1250-16360/2009 zo dňa 27. 11. 2009. Nachádza sa na Továrenskej ul. č. 15 v Malackách vo vlastných účelových priestoroch trojpodlažnej administratívno-prevádzkovej budovy a prízemnej výrobnéj haly s podlahovou plochou 6215 m². Výrobná hala pozostáva z dielne tvarovania kovov, dielne kovovýroby a povrchovej úpravy, vývojovej dielne, lakovne so sušiarňou, skladu vstupného materiálu a skladu hotových výrobkov a materiálu. Pracovná činnosť výrobných zamestnancov súvisí s vývojom, výrobou, predajom, montážou, údržbou mechanických zámkov, bezpečnostných dverí a trezorov. Prevádzka je jednozmenná s výnimkou pracoviska tvarovania kovov, kde sa pracuje na tri pracovné zmeny. Na základe hodnotenia zdravotných rizík a kategorizácie prác, boli práce s expozíciou chemickým faktorom a hluku zaradené do druhej kategórie a práce súvisiace s expozíciou hluku na pracovisku výroba dverí, časť zvaračských boxov a stolárska časť zaradené rozhodnutím č. RÚVZ / 1250-16359/2009 zo dňa 27.11.2009 do

tretej kategórie. Zdrojmi hluku na predmetných pracoviskách sú karbobrúsky, zváranie, manipulácia s materiálom ako i ručné brúsky. Pracovnú činnosť vykonáva 11 zamestnancov (muži) v jednozmennej prevádzke, všetci absolvovali vstupnú preventívnu lekársku prehliadku vo vzťahu k práci.

V prvom polroku 2011 sa v rámci preventívnej výjazdovej činnosti Poradne zdravia a ako súčasť projektu „Zdravé pracoviská“ realizovalo skreeningové vyšetrenie pracovníkov. Vyšetrenie bolo zamerané na prevenciu tzv. voľnoradikálových ochorení (KVCH, DM, onkologické), ktorých prevalencia má v našej populácii stúpajúci trend a kardiovaskulárne ochorenia sú napriek mnohým osvetovým a zdravotno – preventívnym projektom na poprednom mieste v chorobnosti a úmrtnosti našej populácie. Vyšetrenie bolo komplexné, sledovali sa jednak základné somatometrické ukazovatele (výška, hmotnosť), z ktorých sa vypočítal BMI-index telesnej hmotnosti a v rámci klinického vyšetrenia sa zmeral krvný tlak, stanovila sa hladina celkového cholesterolu, frakcie HDL, LDL, rizikový index (cholesterol celk.: HDL), hladina triacylglycerolov a hladina glykémie. Vyšetrenie bolo doplnené o analýzu spôsobu výživy a životosprávy. Dotazníkovou formou sa zmapoval výživový režim a frekvencia konzumácie vybraných potravinových komodít, ktoré sú nositeľmi jednak rizikových nutričných faktorov, ale aj potravinových komodít, ktoré sú nositeľmi ochranných nutričných faktorov.

Súbor tvorilo 17 mužov a 8 žien. Športovej alebo inej fyzickej aktivite (záhradka, turistika) sa pravidelne venuje 56% vyšetrených, 36% len nepravidelne a 8% nešportuje vôbec. Fajčí 12% vyšetrených. Pozitívnu rodinnú anamnézu (ischemická choroba, infarkt myokardu, náhla cievna mozgová príhoda, cukrovka, rakovina GIT u najbližších rodinných príslušníkov) uvádzalo 36% vyšetrených a 16% malo pozitívnu osobnú anamnézu, prevažne sa liečia na hypertenziu a hypercholesterolémiu. Charakteristickým javom pre našu populáciu je neadekvátny, nepravidelný režim prijímania stravy. V súbore vyšetrených sa takto stravovalo 32%, väčšina – 68% jedáva pravidelne. V spotrebe mäsa 56% preferuje hydinu, 20% bravčové, hovädzie je konzumované minimálne, 2 probandi sa stravovali alternatívne – vegetariánsky. Spotreba rýb je stále deficitná, 80% vyšetrených jedáva ryby len 1-2x mesačne, Naopak spotreba mäsových výrobkov a údenín bola vysoká, až 76% ich konzumuje viac ako 4x/týždenne. Negatívne treba hodnotiť nízku konzumáciu ovocia a hlavne zeleniny. Ak majú tieto komodity plniť svoju ochrannú úlohu v prevencii voľnoradikálových ochorení, mali by sa konzumovať v množstve 400-500g denne. Dennú, avšak kvantitatívne nie dostatočnú konzumáciu ovocia uvádzalo len 48% a zeleniny dokonca len 28% probandov. Ostatní ich jedávajú len nepravidelne, príležitostne. Deficitná bola tiež spotreba strukovín. Prevalencia nadhmotnosti a obezity z hodnôt BMI, podľa všeobecne platných kritérií, bola vysoká v súlade s celoslovenskými údajmi - 48%. Zvýšené hodnoty krvného tlaku sa zistili u 24%. Na hypertenziu sa lieči 12% vyšetrených. Zvýšenú hladinu cholesterolu malo 48% a zvýšené hodnoty triacylglycerolov malo 20% vyšetrených. Deficitnú hladinu frakcie HDL cholesterolu malo 12% vyšetrených. Pri hodnotení pomocou Framinghamského bodového skóre, ktoré komplexne zohľadňuje viaceré ovplyvniteľné (fajčenie, hmotnosť, výživa, životospráva, fyzická aktivita, krvný tlak, lipidové spektrum..) aj neovplyvniteľné (vek, pohlavie, genetická dispozícia, rodinná a osobná anamnéza..) rizikové faktory, malo zvýšené riziko 12% probandov.

Zistený spôsob výživy a životosprávy zamestnancov SHERLOCK, s.r.o. sa nelíši od celoslovenských ukazovateľov. Rovnako tiež zistený spôsob výživy je v súčasnosti charakteristický pre celú populáciu a predstavuje určité rizikové trendy. Z tohoto dôvodu boli všetci individuálne poučení o možných rizikách a cielene nutrične usmernení.

V roku 2011 nebola zatiaľ vykonaná objektivizácia žiadneho podniku resp. organizácie pre plnenie tejto úlohy.

2.4 Príčinné súvislosti nádorových ochorení v pracovnom a životnom prostredí a životný štýl

2.4.2. Nadväzujúca štúdia nádorových ochorení pľúc a hornej časti tráviaceho a dýchacieho systému u pacientov Stredoeurópskej multicentrickej štúdie typu prípad - kontrola

V prvom polroku 2011 RÚVZ Bratislava úlohu neriešil.

2.5 Zvyšovanie úrovne ochrany zdravia pred rizikami z chemických látok

Cieľom úlohy je presadzovanie právnych predpisov EÚ týkajúcich sa chemických látok a zvyšovanie úrovne ochrany zdravia pred rizikami z chemických látok, najmä presadzovanie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok (REACH), participácia na spoločnom projekte EHP na presadzovanie predregistrácie a registrácie zavedených látok a kariet bezpečnostných údajov (KBÚ) a vybudovanie odborných kapacít verejného zdravotníctva na tvorbu, kontrolu dodržiavania a presadzovanie legislatívnych opatrení EÚ a SR na ochranu zdravia pred rizikami z chemických látok.

Na Slovensku ako aj v ostatných štátoch EÚ sa od 1.6.2007 uplatňuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok. Na zabezpečenie vyhovujúcej úrovne používania chemických látok formulované do zásady „žiadne údaje, žiadny trh“ sa úrad zapojil do koordinovaných projektov v rámci štátov EÚ a EHP/EZVO. Projekt na presadzovanie nariadenia sa zameriava na výrobcov a dovozcov a ich súlad s právnymi záväzkami týkajúcimi sa predregistrácie a registrácie zavedených látok ako takých alebo látok v prípravkoch, ako aj na dodržiavanie ustanovení súvisiacich s kartami bezpečnostných údajov. Poznatky budú podkladom pre ďalší postup na usmernenie zavádzania platných právnych úprav v tejto oblasti do praxe výrobných, dovozných organizácií ako aj následných užívateľov chemických látok.

V rámci projektu sa zúčastnia 2 odborní pracovníci RÚVZ BA na celoslovenskom seminári v Banskej Bystrici “Kontrola uplatňovania chemickej legislatívy orgánmi verejného zdravotníctva“, zameranom na inštruktáž odborných pracovníkov RÚVZ vo veci spôsobu realizácie kontroly v konkrétnych podnikoch u následných užívateľov.

3. ODBOR HYGIENY VÝŽIVY, BEZPEČNOSTI POTRAVÍN A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

3.1. SLEDOVANIE VÝŽIVOVÉHO STAVU VYBRANÝCH VEKOVÝCH SKUPÍN DOSPELEJ POPULÁCIE

Riešenie prebieha od roku 1999, v úlohe sa naďalej pokračuje.

RÚVZ Bratislava - odbor hygieny výživy sa každoročne zapája do riešenia úlohy "Sledovanie výživového stavu u vybraných vekových skupín dospelaj populácie" v rámci vládou prijatého „Programu ozdravenia výživy obyvateľov SR“.

V roku 2011 sú cieľovou skupinou ľahko pracujúci muži a ženy v produktívnom veku (v zmysle Odporúčaných výživových dávok pre obyvateľstvo v SR - Vestník MZ SR čiastka 7-8/1997, číslo SOZO -1586/1997-08).

Naplánované je vyšetrenie a spracovanie údajov od 80 respondentov v nasledujúcom zložení:

- mladší muži (19 - 34 roční) – 20 respondentov
- starší muži (35 - 59 roční) – 20 respondentov
- mladšie ženy (19 - 34 ročné) – 20 respondentov
- staršie ženy (35 - 59 ročné) – 20 respondentov

V rámci plnenia projektu účastníci vyplnia dotazník, ktorý tvorí:

- 1-denný jedálny lístok (záznam všetkých jedál a nápojov, ktoré respondent skonzumoval v priebehu jedného ľubovoľného dňa)
- dotazník o stravovacích zvyklostiach a pohybovej aktivite
- údaje: meno, vek, výška, hmotnosť, obvod pásu a bokov

Súčasťou projektu bude vyšetrenie každého účastníka, ktoré pozostáva z merania krvného tlaku, pulzu a z odberu kapilárnej krvi prístrojom Reflotron na stanovenie parametrov lipoproteínového metabolizmu (cholesterol, HDL, LDL, triglyceridy, glukóza).

Získané údaje z vyplnených jedálnych lístkov budú spracované v programe Alimenta, verzia 4.3e. Z výsledkov jednotlivých respondentov bolo následne vyhodnotené % plnenia odporúčaných denných dávok živín pre dané vekové skupiny.

Údaje z dotazníkov a vyšetrení respondentov budú zaznamenané do jednotných tabuliek a budú zaslané v požadovanom termíne na RÚVZ so sídlom v Poprade na ďalšie spracovanie.

3.2. MONITORING JODIDÁCIE KUCHYNSKEJ SOLI

Monitoring prebieha od roku 1992, v úlohe sa naďalej pokračuje.

1. etapa: Odber vzoriek

V rámci monitorovania obsahu jódu v kuchynskej soli sa za účelom kontroly jodidácie kuchynskej soli odobralo a vyšetřilo 13 vzoriek kuchynskej soli. Z odobratých vzoriek bol v 2 vzorkách zistený zvýšený obsah jodičnanu draselného.

2. etapa: Kontrola používania jodidovanej soli výrobcami

Pri kontrole používania soli výrobcami potravín bolo zistené, že pri ich výrobe je používaná jodidovaná jedlá soľ.

Chemicky bolo vyšetřených 13 vzoriek soli, čo predstavuje 26 ukazovateľov (stanovoval sa jodid a jodičnan draselný).

3.3. BEZPEČNOSŤ KOZMETICKÝCH VÝROBKOV URČENÝCH PRE DETI

Úloha prebieha od januára 2010. Na rok 2011 bol naplánovaný odber dojčenských fliaš a plastových výrobkov pre deti. Vzorky boli odobraté podľa plánu úradnej kontroly na rok 2011 – v apríli 1 vzorka (4 ks) dojčenských fliaš a v máji 1 vzorka (4 ks) melamínových výrobkov pre deti. Vzorky boli odobraté z distribučnej siete a zaslané na laboratórne vyšetrenie na RÚVZ so sídlom v Poprade. Výsledky laboratórných vyšetrení zatiaľ nie sú k dispozícii.

3.4. BEZPEČNOSŤ VÝROBKOV URČENÝCH PRE DETI

Úloha prebieha od januára 2010. Na rok 2011 bol naplánovaný odber dojčenských fliaš a plastových výrobkov pre deti. Vzorky boli odobraté podľa plánu úradnej kontroly na rok 2011 – v apríli 1 vzorka (4 ks) dojčenských fliaš a v máji 1 vzorka (4 ks) melamínových výrobkov pre deti. Vzorky boli odobraté z distribučnej siete a zaslané na laboratórne vyšetrenie na RÚVZ so sídlom v Poprade. Výsledky laboratórných vyšetrení zatiaľ nie sú k dispozícii.

3.5. BEZPEČNOSŤ PAPIEROVÝCH A KARTÓNOVÝCH OBALOVÝCH MATERIÁLOV

RÚVZ Bratislava nie je riešiteľom úlohy.

3.6. MONITORING SPOTREBY VYBRANÝCH PRÍDAVNÝCH LÁTOK V POTRAVINÁCH

Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010 – 2014 na úseku verejného zdravotníctva, v roku 2010 sa uskutočnila pilotná štúdia.

V roku 2011 je úloha zameraná na sledovanie spotreby vybraných syntetických farbív (E 104 chinolínová žltá, E 129 allura červená AC, E 124 košenilová červená A, E 102 tartrazín). Naplánovaný je zber údajov o stravovaní od 80 respondentov ľahko a stredne ťažko pracujúcich mužov a žien v produktívnom veku (v zmysle Odporúčaných výživových dávok pre obyvateľstvo v SR - Vestník MZ SR čiastka 7-8/1997, číslo SOZO -1586/1997-08).

Respondenti vyplnia:

- 24 hodinový dotazník spotreby potravín/pokrmov/ nápojov (1 deň pracovný a 1 deň víkend)
- týždenný dotazník frekvencie spotreby potravín

Na základe údajov z 24 hodinového dotazníka budú vytypované vzorky potravín za účelom ich laboratórneho vyšetrenia na stanovenie obsahu uvedených farbív.

Fyzikálno-chemicky bolo vyšetrených 12 vzoriek potravín na vybrané prídavné látky, čo predstavuje 38 ukazovateľov.

4. ODBOR HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

4.1. PRIESKUM TELESNÉHO VÝVOJA DETÍ A MLÁDEŽE V SR A ZISTENIE TRENDOV V ICH TELESNOM RASTE A VÝVINE

Úloha bude realizovaná v druhom polroku 2011.

4.2. ZNEUŽÍVANIE NÁVYKOVÝCH LÁTOK (ALKOHOL, TABAK, DROGY) U DETÍ A MLÁDEŽE NA SLOVENSKU

Prieskum bol realizovaný v 14 základných a stredných školách Bratislavského kraja v zmysle metodiky a zabezpečené bolo vyplnenie dotazníkov ESPAD v celkovom počte 1 152 , SFEA - 336 a SMQ - 89.

Vyplnené dotazníky boli zaslané na ďalšie spracovanie cestou ÚVZ SR.

4.3. MONITORING STRAVOVACÍCH ZVYKLOSTÍ A VÝŽIVOVÝCH PREFERENCIÍ VYBRANEJ POPULÁCIE DETÍ SR A HODNOTENIE EXPOZÍCIE VYBRANÝCH RIZÍK SPOJENÝCH S KONZUMÁCIOU JEDÁL

Úloha sa v roku 2011 nerealizuje.

4.4. ZDRAVÉ DETI V ZDRAVÝCH RODINÁCH

V rámci projektu sa uskutočnilo pracovné stretnutie, na ktorom boli prezentované výsledky za rok 2010.

Analýzou rizikových faktorov kardiovaskulárneho zdravia vyplnených 140 dotazníkov (96 od 11 ročných a 44 od 17 ročných respondentov) bolo zistené, že hodnoty sa významne líšia podľa krajov, pohlavia a veku. V porovnaní s výsledkami rokov 2001 a 2009 hodnoty sa iba minimálne líšia v populácii dievčat a chlapcov oboch vekových kategórií.

V Bratislavskom kraji boli priemerné hodnoty celkového cholesterolu u 11 ročných dievčat 4,19mmol/l a chlapcov 4,21mmol/l, u 17 ročných dievčat 3,85mmol/ a chlapcov 3,56mmol/. Priemerné hodnoty BMI boli u 11 ročných dievčat 17,91 a chlapcov 18,45, u 17 ročných dievčat 20,47 a chlapcov 21,58. Systolický krvný tlak dosahoval hodnoty u 11 ročných dievčat 112mm/Hg a chlapcov 116, u 17 ročných dievčat 118 a chlapcov 121mm/Hg. Diastolický krvný tlak dosahoval hodnoty u 11 ročných dievčat 68 mm/Hg a chlapcov 70, u 17 ročných dievčat 77 a chlapcov 77 mm/Hg.

Výsledky prieskumu majú poslúžiť na aktualizáciu intervenčných opatrení v rámci poradní zdravia úradu.

5. ODBOR OCHRANY ZDRAVIA PRED ŽIARENÍM

5.1. ZHODNOTENIE ZDRAVOTNÉHO RIZIKA Z PRÍRODNEJ RÁDIOAKTIVITY V BALENÝCH VODÁCH DODÁVANÝCH DO DISTRIBUČNEJ SIETE V RÁMCI SR

RÚVZ Bratislava nie je riešiteľom úlohy.

5.2. RADIAČNÁ OCHRANA NA DOČASNÝCH DEFEKTOSKOPICKÝCH PRACOVISKÁCH V SR

V súčasnosti evidujeme dve firmy, ktoré sa aktívne zaoberali v prvom polroku 2011 nedeštruktívnou gama defektoskopiou na území SR. Jedná sa o firmu Consulting&Control of Welding s.r.o. zo Žiliny a firmu Kemka, kontrola zvarov s.r.o. z Bratislavy. Firma C&CW s.r.o. vykonala v prvom polroku 2011 na území SR celkovo 14 akcií hlavne vo výrobných podnikoch so stovkami defektoskopickými snímkami. Druhá firma Kemka, kontrola zvarov s.r.o. vykonávala svoju činnosť sporadicky pri kontrole zvarov potrubí. Obe firmy spĺňajú podmienky pre svoju činnosť. Z hľadiska hygieny žiarenia sme nezaznamenali u žiadnej z nich porušenie pracovných predpisov.

5.3. SLEDOVANIE A HODNOTENIE VEĽKOSTI OŽIARENIA PACIENTOV Z LEKÁRSKEHO OŽIARENIA

Navrhli sme postup a metodiku práce pre hodnotenie veľkosti ožiarenia pacientov v rádiológii. Postupy a metodiku sme rozvinuli v rámci DFNSP, Limbová 1, 833 40 Bratislava na rádiologickom oddelení a CT pracovisku. Od odborného zástupcu pracoviska každý mesiac zbierame údaje o základných prevádzkových a radiačných parametroch používaných pri najfrekvencovanejších rádiologických výkonoch na jednotlivých pracoviskách. Získané výsledky analyzujeme a vyhodnocujeme pre vekovú skupinu pacientov 0-18 rokov. Na základe takto získaných údajov a výsledkov je možné sledovať a štatisticky vyhodnocovať veľkosť efektívnych dávok pacientov v závislosti od konkrétnej vyšetrovanej cieľovej oblasti pacientov.

5.4. MONITOROVANIE RÁDIOAKTIVITY V ŽIVOTNOM PROSTREDÍ PRE ÚČELY PLNENIA POŽIADAVIEK ODPORÚČANIA EURÓPSKEJ KOMISIE C(2000) 1299)(2000/473/EURATOM A ZABEZPEČOVANIE ČINNOSTI KOMUNIKAČNÉHO INFORMAČNÉHO SYSTÉMU MEDZI ÚVZ SR A EURÓPSKOU KOMISIOU.

RÚVZ Bratislava nie je riešiteľom úlohy.

6. ODBOR EPIDEMIOLOGIE

6.1. NÁRODNÝ IMUNIZAČNÝ PROGRAM SR (NIP SR)

V rámci Národného imunizačného programu sa od 1.1. do 30.6.2011 priebežne vykonávala surveillance ochorení preventabilných očkovaním. Hlásených a epidemiologicky vyšetrených bolo 517 ochorení na pertussis s najvyššou vekovo-špecifickou chorobnosťou v skupine 15-19 ročných (151 prípadov, chorobnosť 455,20/100000). U detí do 15 rokov bolo hlásených celkom 42 ochorení. V dospeljej populácii (20 a viac ročných) bolo zaznamenaných 324 prípadov s najvyššou chorobnosťou v skupine 20-25 ročných (46 prípadov, chorobnosť 107,26/100000). Všetky ochorenia boli laboratórne potvrdené. Vzhľadom na časté dotazy a telefonické konzultácie o očkovaní a epidemiológii pertussis boli lekári prvého kontaktu informovaní o uvedenej problematike na 2 seminároch formou prednášok. Uvedené prednášky sa venovali i očkovaniu proti tetanu, diftérii a VHB. Prostredníctvom kampane SZO prebiehajúcej pod názvom Európsky imunizačný týždeň boli vykonané zdravotno-výchovné aktivity, ktorých cieľom bolo zvýšiť povedomie širokej verejnosti o význame a nutnosti očkovania v prospech zdravia jednotlivca i celej spoločnosti.

6.2. SURVEILLANCE INFEKČNÝCH CHORÔB

V mesiacoch január – jún 2011 bolo evidovaných a analyzovaných celkom 3212 infekčných ochorení, čo predstavuje oproti rovnakému obdobiu v roku 2009 (hlásených 3378 ochorení) mierny pokles o 4,9%. Z exotických ochorení nebolo hlásené žiadne ochorenie. V porovnaní s predchádzajúcim obdobím v roku 2010 došlo v Bratislavskom kraji v skupine črevných nákaz k 20 násobnému nárastu ochorení u bacilárnej dyzentérie. Menší vzostup sme zaznamenali u vírusových črevných infekcií (o 57,49%). Naopak k poklesu došlo u salmonelóz a kamylobakteriálnych infekcií. Z respiračných ochorení bol evidovaný viac ako 1,8 násobný nárast u ochorení na pertussis (v prvom polroku 2010 – 282 ochorení, v tom istom období 2010 – 517 ochorení). Z ostatných ochorení bol zaznamenaný 8 násobný vzostup u vírusových meningitíd a zo skupiny vírusových hepatitíd 2,7 násobný vzostup u chronickej vírusovej hepatitídy typu C. Na zabezpečenie informovanosti obyvateľstva o možnostiach predchádzania prenosným ochoreniam, o očkovaní alebo ďalších preventívnych opatreniach využívali pracovníci epidemiológie mediálnu komunikáciu (tlač, rozhlas, televízia). Jednalo sa najmä o chrípku a chrípke podobné ochorenia, vírusové hepatitídy, kliešťovú encefalitídu, lymskú boreliózu a črevné nákazy a možnostiach očkovania pred cestou do zahraničia.

6.3. INFORMAČNÝ SYSTÉM PRENOSNÝCH OCHORENÍ

Od 1.1.2011 do 30.6.2011 bolo v informačnom systéme spracovaných 3212 prípadov ochorení, z toho v 558 prípadoch išlo o nozokomiálny charakter výskytu. Z celkového počtu ochorení bolo 2409 potvrdených a 803 nepotvrdených. Na odbore epidemiológie bolo spracovaných 2088 ohnisk nákazy a vydaných 13 rozhodnutí orgánu na ochranu zdravia o lekárskom dohľade. Očkovanie bolo vykonané u 4 priamych kontaktov. Za sledované obdobie bolo v Bratislavskom kraji zaznamenaných 6 epidémií:

- Dyzentéria vyvolaná *Sh. sonnei* u obyvateľov rómskej osady Plavecký Štvrtok, okres Malacky, kde z cca 600 exponovaných ochorelo 16 osôb

- Rotavírusová enteritída – 6 ochorení u pacientov Psychosomatickej kliniky Psychiatrickej nemocnice P. Pinella v Pezinku
- Rotavírusová enteritída – 5 ochorení u pacientov a 1 ochorenie u zdravotníckeho pracovníka Kliniky detskej neurológie DFNSP Bratislava
- Rotavírusová enteritída – 2 ochorenia u pacientov a 4 ochorenia u zdravotníckych pracovníkov Internej kliniky OÚ sv. Alžbety v Bratislave
- epidemický výskyt chrípky vyvolanej vírusom chrípky AH1N/2009 – 16 ochorení u pacientov a 4 ochorenia u zdravotníckych pracovníkov Mužského oddelenia Psychiatrickej kliniky Psychiatrickej nemocnice P. Pinella v Pezinku
- epidemický výskyt chrípky vyvolanej vírusom chrípky AH1N1/2009 – 16 ochorení u pacientov a 4 ochorenia u zdravotníckych pracovníkov Mužského oddelenia Psychiatrickej kliniky Psychiatrickej nemocnice P. Pinella v Pezinku
- epidemický výskyt chrípky vyvolanej vírusom chrípky AH1N/2009 – 7 ochorení u pacientov Psychosomatickej kliniky Psychiatrickej nemocnice P. Pinella v Pezinku

6.4. NOZOKOMIÁLNE NÁKAZY

Surveillance vybraných nozokomiálnych nákaz v programe EÚ HELICS – IPSE

V roku 2011 sa pokračovalo v plnení programu EÚ HELICS (Hospital in Europe Link for Infection Control through Surveillance), ktorý je založený na sledovaní vybraných nozokomiálnych nákaz v anonymne a dobrovoľne zapojených zdravotníckych zariadeniach jednotlivých krajín EÚ. Program umožňuje zistiť a porovnať ich výskyt, zosúladiť údaje, určiť mieru rizika vzniku nozokomiálnych nákaz v jednotlivých štátoch Európy a v konečnom dôsledku aj navrhnúť opatrenia, ktoré by efektívnym ovplyvňovaním rizikových faktorov redukovali množstvo nozokomiálnych infekcií a nárast rezistencie na antibiotiká.

Od roku 2007 sme zapojení do surveillance vybraných nozokomiálnych nákaz na jednotkách intenzívnej starostlivosti, sleduje sa výskyt infekcií u pacientov hospitalizovaných viac ako 48 hodín na Klinike anesteziológie a intenzívnej medicíny Univerzitnej nemocnice Bratislava, Nemocnica akad.L. Dédera. K 30.6.2011 sme retrospektívne dotazníkovou formou spracovali 30 chorobopisov pacientov hospitalizovaných na tejto klinike v čase od februára do mája 2011. Podľa protokolu sú zbierané údaje od každého pacienta hospitalizovaného viac ako 2 dni so zameraním sa na vnútorné (trauma, akútna koronárna starostlivosť, antimikrobiálna terapia, pôvod pacienta, typ prijatia, Glasgow Coma Score, SAPS II score) a vonkajšie rizikové faktory (intubácia, umelá pľúcna ventilácia, zavedenie centrálného venózneho katétra, permanentného močového katétra, podávanie parenterálnej výživy a výživy cez nasogastrickú sondu). Pozornosť sa sústreďovala na pacientov, u ktorých v priebehu hospitalizácie vznikla nozokomiálna infekcia (pneumónia alebo infekcia krvného riečišťa). V spracovávaní dotazníkov sa pokračuje elektronickou formou. Zároveň boli odboru epidemiológie RÚVZ v Trenčíne ako celoslovenskému koordinátorovi tohto programu zaslané elektronické výstupy za rok 2010.

V roku 2011 sa v SR začala realizovať aj druhá časť programu HELICS zameraná na sledovanie infekcií v mieste chirurgického výkonu. Minimálne časové obdobie pre sledovanie infekcií v mieste chirurgického výkonu je podľa manuálu programu 3 mesiace, proces výberu minimálneho setu údajov bol zameraný na najvýznamnejšie premenné pre analýzu rizika infekcie v mieste chirurgického výkonu. Používa sa rizikový index NNIS v súvislosti so zaradením pacienta podľa hlavných rizikových faktorov: riziko kontaminácie rany (čistá rana, čistá-kontaminovaná rana, kontaminovaná rana, znečistená alebo infikovaná rana), kondícia pacienta podľa ASA skóre (zdravý pacient, pacient s miernym systémovým ochorením až moribundný

pacient), trvanie operácie, urgentnosť intervencie, endoskopické procedúry. V rámci SR sledovanými chirurgickými výkonmi budú cholecystektómie, nakoľko ide o relatívne často vykonávané operácie s rovnakou interpretáciou z rôznych zdravotníckych zariadení, aby bol získaný dostatočný počet údajov umožňujúcich vykonať štatisticky validne výsledky. Aj v tejto časti programu budeme spolupracovať s Chirurgickou klinikou Univerzitnej nemocnice Bratislava, Nemocnica akad. L. Déreza.

K 30.6.2011 sme dotazníkovou formou a následne aj elektronicky spracovali 84 chorobopisov pacientov, u ktorých bola na uvedenej klinike v období január-marec 2011 vykonaná cholecystektómia.

6.5. SURVEILLANCE CHRONICKÝCH OCHORENÍ

Realizácia projektov v rámci programu CINDI a EHES:

Prierezová štúdia zdravotného stavu spojená s vyšetrovaním základných parametrov pre určenie zdravotného rizika chronických ochorení je priebežne riešená v oboch PZ pri RUVZ.

Cieľom je znížiť prevalenciu osôb s rizikovým životným štýlom – nezdravá výživa a životospráva, fajčenie, nedostatočná pohybová aktivita, nadmerný konzum alkoholu a neschopnosť zvládnuť stres. Zvýšiť informovanosť obyvateľstva o následkoch rizikového životného štýlu a o možnostiach eliminácie rizika úpravou životosprávy a tým dosiahnuť pokles morbidity a mortality populácie na choroby srdcovo-cievne a nádorové.

Poradňa zdravia Petržalka poskytla základnú poradenskú činnosť **47** klientom

- odoslanie do systému zdravotnej starostlivosti pre nález neriešeného stavu vysokého kardio - metabolického rizika: **37 detí**
- podpora nefajčenia **470 osôb**
- vyhľadávanie osôb s vysokým rizikom kardiovaskulárnych a onkologických ochorení - **137 dospelých a 468 detí**

Špecializovaná odborná poradenská činnosť:

- poradenstvo na zvýšenie pohybovej aktivity vykonané u **137 dospelých a 468 detí**
- poradenstvo na ozdravenie výživy vykonané u **137 dospelých a 468 detí**
- poradenstvo, zamerané na podporu nefajčenia vykonané u **137 dospelých a 468 detí**
- poradenstvo zamerané na znižovanie krvného tlaku **24 dospelých a 180 detí**
- poradenstvo zamerané na zvládanie stresu vykonané u **137 dospelých a 468 detí**
- internetové a telefonické poradenstvo vykonané u **39 osôb**

PZ Ružinovská poskytla v prvom polroku základnú poradenskú aktivitu **862** klientom

- bolo realizované vyšetrenie rizikových faktorov kardiovaskulárnych chorôb a kompletne poradenstvo zdravého životného štýlu TZS
- realizovali sme **17** výjazdových preventívnych akcií s cieľom zachytiť rizikových jedincov
- rizikových jedincov u ktorých sme zmenou výživy a životosprávy nedosiahli pozitívnu zmenu v náleze kardio-metabolického rizika, sme odoslanie do špecializovanej zdravotnej starostlivosti

Špecializovaná odborná poradenská činnosť:

- poradenstvo na zvýšenie pohybovej aktivity u **364**
- poradenstvo na ozdravenie výživy u **862 dospelých a 184 detí ZŠ**
- poradenstvo zamerané na podporu nefajčenia u **862 dospelých** osôb a **184 detí**
- poradenstvo zamerané na zvládanie stresu, vykonané u **13 osôb**.

Spoluúčasť na projekte „Obezita“:

Cieľom programu je vytvoriť systém preventívnych opatrení, ktoré povedú k zníženiu incidencie a prevalencie nadhmotnosti a obezity v populácii. V rámci tohto programu pracovníci RÚVZ Bratislava odboru OPZ trvale realizujú skriningové výjazdové aktivity v spolupráci so zdravotnými poisťovňami, neziskovými spoločenskými organizáciami a farmakologickými spoločnosťami spojené s individuálnym aj hromadným odborným poradenstvom s cieľom ozdravenia výživy, výživového režimu a životosprávy – edukovaných **920 klientov**. Pracovníci realizujú popularizačné masmediálne, individuálne e-mailové a telefonické poradenstvo na tému – prevencia obezity v počte **96**.

Odbor OPZ je autorom, realizátorom a odborným garantom projektu „Efektívna podpora kardio-metabolického zdravia v prostredí základných škôl mestskej časti Bratislava - Petržalka“ vykonaná individuálna, veku primeraná edukácia o srdci, cievach, výžive, fyzickej aktivite, zvládání stresu a rizikových faktoroch u 468 žiakov

- pripravuje nový projekt v spolupráci s BSK - Skrining a zdravotná gramotnosť v prevencii metabolického syndromu v prostredí stredných škôl BSK.

Poradňa zdravia

- realizovala v spolupráci so zdravotnými poisťovňami, agentúrami, zdravotníckymi i nezdravotníckymi organizáciami výjazdové aktivity zamerané prevenciu voľnoradikálových ochorení vrátane nadhmotnosti a obezity. Vyšetrených a edukovaných bolo **862** probandov.
- realizovala špeciálne poradenstvo z oblasti nutriécie a životosprávy **186** klientom u ktorých bola diagnostikovaná nadhmotnosť a obezita.
- edukácia detí a mladej generácie bola realizovaná formou odbornopopulárnych prednášok a diskusií s mladou generáciou na tému *Výživa a prevencia* – **5 škôl – 535 študentov**
- edukácia bola realizovaná aj formou masmediálnych aktivít a webovej komunikácie v počte **96**.
- realizovali sme 2 odborné prezentácie – *Nové trendy vo výžive a prevencia obezity* – na seminári pre pracovníkov a inšpektorov školského stravovania „Nové receptúry a stratégia v školskom stravovaní“

Spoluúčasť na Národnom kardiovaskulárnom programe

Pracovníci RÚVZ Bratislava odboru OPZ zabezpečovali zvyšovanie zdravotnej gramotnosti širokej verejnosti.

Formou odbornopopulárnych prednášok a besied v počte **11** ako aj individuálnym poradenstvom pri výjazdových akciách a v PZ zabezpečovali priebežne informovanosť o problematike zdravia, zdravého životného štýlu a výživy – edukovaných bolo cca **2500** osôb, reagovali na otázky fyzických i právnických osôb písomnou, telefonickou i mailovou formou v počte **96**. Komunikovali s masmédiami a pripravovali odborné populárno-vedecké informácie pre novinárov i priame vstupy v reláciách televízií, rádií a dennej i periodickej tlače. – v počte **88**

Pracovníci odboru OPZ prostredníctvom svojich dvoch PZ v rámci primárnej prevencie realizovali

- preventívne vyšetrenie zamerané na najzávažnejšie rizikové faktory kardiovaskulárnych ochorení – dyslipidémia, hypertenzia, fajčenie, výživa. V oblasti primárnej a sekundárnej prevencie sa zapájame do celonárodnej vzdelávacej kampane formou projektu „Vzdelaný pacient“.
- v PZ a prostredníctvom výjazdových aktivít bolo vyšetrených a edukovaných **909** klientov a edukovaných **605** klientov

- odbor OPZ je autorom, realizátorom a odborným garantom projektu „Efektívna podpora kardio-metabolického zdravia v prostredí ZŠ mestskej časti Bratislava - Petržalka“. V prvom polroku pokračovali v skriningu protektívnych a rizikových faktorov chronických ochorení u 468 žiakov 3 základných škôl m. č. Bratislava - Petržalka.
- v spolupráci s VÚC pripravujeme nový projekt v prostredí stredných škôl BSK - Skrining a zdravotná gramotnosť v prevencii metabolického syndromu v prostredí stredných škôl BSK.

Ťažiskovými témami oboch projektov sú:

1. Racionálna životospráva, pitný režim, zdravý životný štýl
2. Podpora pohybových aktivít a športu, rozvíjanie telesnej zdatnosti
3. Podpora a ochrana zdravia, otužovanie, prevencia ochorení
4. Aktívne využívanie voľného času
5. Podpora duševného zdravia

6.6. MIMORIADNE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUÁCIE

V Bratislavskom kraji i v roku 2011 pokračovalo monitorovanie a vykonávanie protiepidemických opatrení v súvislosti s výskytom pandemickej chrípky, ktorá sa objavila na jar v roku 2009. V priebehu 1. polroku 2011 bolo hlásených 139 prípadov pandemickej chrípky a 12 prípadov SARI so 4 úmrtiami. Taktiež sa u lekárov prvého kontaktu vykonávalo očkovanie proti sezónnej chrípke vakcínou, ktorá obsahovala i pandemický kmeň.

6.7. ENVIRONMENTÁLNA SURVEILLANCE POLIOMYELITÍDY A SLEDOVANIE VDPV

Po eradikácii poliomyelitídy v SR sa i naďalej pokračuje vo vykonávaní surveillance tohto ochorenia, ku ktorej patrí i pravidelné virologické vyšetrenie odpadových vôd na zistenie prítomnosti poliovírusov vo vonkajšom prostredí. V priebehu 1. polroka 2011 bolo v Bratislavskom kraji vykonaných a virologicky vyšetrených celkom 8 odberov odpadových vôd z dvoch lokalít (ČOV Vrakuňa a ČOV Malacky). Virologické vyšetrenie na poliovírusy bolo vo všetkých prípadoch negatívne.

6.8. PREVENCIA HIV/AIDS

V prvom polroku 2011 dvaja pracovníci odboru epidemiológie v rámci výučby predmetov verejné zdravotníctvo a epidemiológia a hygiena cielene predniesli problematiku HIV infekcie, pohlavne prenosných chorôb a ich prevencie v troch triedach Strednej zdravotníckej školy v okrese Bratislava V. V týchto triedach boli študenti oboznámení s projektom Hrou proti AIDS a bola vykonaná praktická demonštrácia interaktívnej časti projektu.

7. OBJEKTIVIZÁCIA FAKTOROV PROSTREDIA (BŽP, MŽP, CHA, FF)

7.1. CYANOBAKTÉRIE

RÚVZ Bratislava nie je riešiteľom úlohy.

7.2. LEGIONELY A AMÉBY V ZDRAVOTNÍCKYCH ZARIADENIACH, NEBYTOVÝCH BUDOVÁCH A V ODDYCHOVÝCH ZÓNACH

V prvom polroku sa úloha neplnila – neboli odobraté žiadne vzorky na mikrobiologické vyšetrenie legionel a améb.

7.3. MINERÁLNE A PRAMENITÉ BALENÉ VODY VO WATERCOOLEROCH

RÚVZ Bratislava nie je riešiteľom úlohy.

7.4. RADIACNE OŠETRENÉ POTRAVINY

Podľa plánu úradnej kontroly potravín boli v mesiaci apríl odobraté 2 vzorky potravín rastlinného pôvodu, ktoré boli zaslané na vyšetrenie na ÚVZ SR. Výsledky vyšetrení zatiaľ nie sú k dispozícii.

7.5. MATERSKÉ MLIEKO

RÚVZ Bratislava nie je riešiteľom úlohy.

7.6. REZÍDUÁ PESTICÍDOV V POTRAVINÁCH PRE DOJČENSKÚ A DETSKÚ VÝŽIVU

Podľa plánu úradnej kontroly potravín bolo v mesiaci marec odobratých 5 vzoriek potravín pre dojčatá a malé deti (2 na báze mlieka, 2 na báze ovocia a zeleniny a 1 na báze obilia), ktoré boli zaslané na vyšetrenie na ÚVZ SR. Výsledky vyšetrení zatiaľ nie sú k dispozícii.

7.7. GLUTÉN V DIÉTNYCH POTRAVINÁCH

Podľa plánu úradnej kontroly potravín bolo v mesiaci apríl odobratých 5 vzoriek potravín vhodných pri diéte pre celiakov, ktoré boli zaslané na vyšetrenie na ÚVZ SR. Výsledky vyšetrení zatiaľ nie sú k dispozícii.

7.8. IDENTIFIKÁCIA A TYPIZÁCIA PATOGÉNNYCH MIKROORGANIZMOV METÓDAMI MOLEKULÁRNEJ BIOLÓGIE

RÚVZ Bratislava nie je riešiteľom úlohy.

7.9. STANOVENIE PAU V OVZDUŠÍ A HYDROXYPYRÉNU V MOČI U PRACOVNÍKOV VYBRANÝCH PROFESIÍ

RÚVZ Bratislava nie je riešiteľom úlohy.

7.10. STANOVENIE OLOVA V KRVI EXPONOVANÝCH ZAMESTNANCOV

RÚVZ Bratislava nie je riešiteľom úlohy.

7.11. OBJEKTIVIZÁCIA ÚČINKOV ZDROJOV OPTICKÉHO ŽIARENIA V PRACOVNOM A ŽIVOTNOM PROSTREDÍ

RÚVZ Bratislava nie je riešiteľom úlohy.

7.12. STANOVENIE CHEMICKÝCH KONTAMINANTOV V PIESKU DETSKÝCH PIESKOVÍSK

Chemicky bolo vyšetrených 37 vzoriek piesku na obsah kovov (kadmia, chrómu, medi, ortuti, niklu, olova, zinku), čo predstavuje 133 ukazovateľov.

7.13. STANOVENIE MARKEROV EXPOZÍCIE TABAKOVÉMU DYMU V OVZDUŠÍ A V BIOLOGICKOM MATERIÁLI

RÚVZ Bratislava nie je riešiteľom úlohy.

7.14. STANOVENIE METABOLITOV TOLUÉNU V MOČI EXPONOVANÝCH ZAMESTNANCOV

Metódou HPLC bolo vyšetrených 46 vzoriek biologického materiálu na obsah kyseliny hippurovej a o-krezolu po expozícii toluénu v pracovnom prostredí, čo predstavuje 281 ukazovateľov. Na obsah o-krezolu bolo z toho vyšetrených iba 5 vzoriek.

8. LEKÁRSKA MIKROBIOLÓGIA

8.1. ANTIBAKTERIÁLNA REZISTENCIA KLINICKÝCH IZOLÁTOV SALMONEL

RÚVZ Bratislava nie je riešiteľom úlohy.

8.2. DIFERENCIÁLNA DIAGNOSTIKA RESPIRAČNÝCH OCHORENÍ

RÚVZ Bratislava nie je riešiteľom úlohy.

8.3. DIFERENCIÁLNA DIAGNOSTIKA HNAČKOVÝCH OCHORENÍ

RÚVZ Bratislava nie je riešiteľom úlohy.

8.4. DIAGNOSTIKA NAEGLERIA FOWLERI VO VODNOM PROSTREDÍ

RÚVZ Bratislava nie je riešiteľom úlohy.

8.5. TYPIZÁCIA ROTAVÍRUSOV

RÚVZ Bratislava nie je riešiteľom úlohy.

9. PODPORA ZDRAVIA

9.1. NÁRODNÝ PROGRAM PODPORY ZDRAVIA

Pracovníci RÚVZ Bratislava odboru OPZ zabezpečovali zvyšovanie zdravotnej gramotnosti širokej verejnosti :

Formou odborného-populárnych prednášok a besied v počte **11** ako aj individuálnym poradenstvom pri výjazdových akciách a v PZ zabezpečovali priebežne informovanosť o problematike zdravia, zdravého životného štýlu a výživy – edukovaných bolo cca **2500** osôb, reagovali na otázky fyzických i právnických osôb písomnou, telefonickou i mailovou formou v počte **96**.

Komunikovali s masmédiami a pripravovali odborné populárno-vedecké informácie pre novinárov i priame vstupy v reláciách televízií, rádii a dennej i periodickej tlače. – v počte **88**.

Pracovníci OPZ sa tiež aktívne zapájali do plnenia projektov zaradených do NPPZ – CINDI, Zdravé pracoviská, Zdravé mestá, Výživový stav populácie SR, 65+, Prevencia obezity, Zdravé školy, Primárna prevencia aterosklerózy v detskom veku, Program - ovocie a zelenina do škôl...

Okrem toho sme realizovali vlastné preventívno-edukačné projekty :

- Efektívna podpora kardio-metabolického zdravia v prostredí základných škôl mestskej časti Bratislava - Petržalka.
- Pokračovanie projektu Go Fit – propagácia zdravého životného štýlu
- Dni zdravia - s poisťovňou Union
-

9.2. „ŽIŤ ZDRAVŠÍ A KVALITNEJŠÍ ŽIVOT V STARŠOM VEKU, ALEBO MÁM 65+ A TEŠÍ MA, ŽE ŽIJEM ZDRAVO“

V prvom polroku 2011 v rámci plnenia projektu bolo v oboch Poradniach zdravia RÚVZ Bratislava vyšetrených spolu **118 klientov** - v poradni zdravia (ďalej len „PZ“) Petržalka **4** a v PZ Ružinovská **114** klientov starších ako 65 rokov. Edukácia z oblasti optimálneho životného štýlu a výživy bola poskytnutá aj v rámci preventívnych výjazdových aktivít a pri opakovaných návštevách.

V spolupráci s Okresnou organizáciou Jednoty dôchodcov Slovenska Bratislava 2 a Domom kultúry Ružinov sme organizovali II. ročník Akadémie tretieho veku.

Realizované boli prednášky: **Očné choroby v staršom veku**

Prvá pomoc a záchrana života

Choroby tráviaceho traktu

Ochrana zdravia pred ionizujúcim žiarením

Správna chôdza a jej význam v prevencii a liečbe

Edukovaných bolo **470 seniorov**.

PZ Petržalka realizovala praktickú edukáciu špeciálneho cvičenia na zlepšenie fyzickej a psychickej kondície. Aktivity boli zamerané na zvýšenie sebavedomia a elimináciu sociálnej izolácie starších ľudí v Petržalke. **Vykonalo sa 46 hodín nácviku, s návštevnosťou 45 osôb na 1 hodinu.**

PZ vykonáva motiváciu účastníkov cvičenia k zdravej životospráve v seniorskom veku, skrining a poradenstvo prevencie hypertenzie a obezity u účastníkov cvičení.

9.3. PODPORA ZDRAVIA V PREDŠKOLSKÝCH A MIMOŠKOLSKÝCH ZARIADENIACH

9.3.1 Materské centrá

RÚVZ Bratislava v spolupráci s Úniou materských centier prediskutovali možnosti spolupráce. Na požiadanie poskytneme odborné informácie z oblasti životosprávy a výživy dojčiacich matiek a detí predškolského veku, tiež z oblasti psychológie v detskom veku. V PZ sme poskytli záujemcom preventívne vyšetrenie spojené s individuálnym poradenstvom. Edukácia bola realizovaná tiež formou e-mailovej komunikácie. V nasledujúcom období budeme spolupracovať formou ponuky a záujmu jednotlivých materských centier.

9.3.2 Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku - stomatohygienu

Projekt nebol riešený, hľadáme formy a spoluprácu pri jeho riešení.

9.4. EHES – EUROPEAN HEALTH EXAMINATION SURVEY (Zisťovanie zdravia Európanov)

Projekt EHES zameraný na získanie kvalitných a porovnateľných údajov o zdraví a zdravotných rizikách dospeléj populácie v Európe. Informácie budú použité na plánovanie zdravotnej politiky, preventívnych aktivít, potrieb zdravotnej starostlivosti v závislosti od sociálno-ekonomických podmienok a veku. Projekt pozostáva z 2 fáz – I. fáza – pilotná štúdia, II. fáza – štúdia na národnej úrovni, na ktorej budeme v druhom polroku podľa usmernenia participovať. V rámci nej je plánované vyšetriť ekonomicky aktívnych respondentov vo vekovej kategórii 18 – 64 rokov.

9.5. POPULAČNÁ STRATÉGIA - AKTIVITY PRI PRÍLEŽITOSTI VÝZNAMNÝCH DNÍ S OSOBITNÝM ZAMERANÍM NA TÉMY A TERMÍNY ODPORÚČANÉ SVETOVOU ZDRAVOTNÍCKOU ORGANIZÁCIOU

Odbor podpory zdravia RÚVZ Bratislava sa aktívne zapája do edukačných a preventívnych aktivít pri príležitosti Svetových dní vyhlásených WHO. V prvom polroku sme tak realizovali aktivity pri príležitosti Svetového dňa zdravia, Svetového dňa bez tabaku, Svetového dňa bezpečnosti a zdravia pri práci. Prezentovali sme v printových a audiovizuálnych masmédiách príspevky na témy zdravá výživa a životný štýl v počte **88**, odbornovo-popularizačné prednášky na školách pre pedagógov a mladú generáciu o životospráve a rizikách neadekvátnej výživy, škodlivosti fajčenia v počte **11**. V spolupráci s Odborom PPL sme realizovali preventívne vyšetrenie pracovníkov spoločnosti Scherlock - Malacky. Zúčastnení boli individuálne edukovaní, pričom rizikovní jedinci boli pozvaní na kontrolné vyšetrenie do PZ.

9.6. PROGRAM PODPORY ZDRAVIA ZNEVÝHODNENÝCH KOMUNIT NA SLOVENSKU NA ROKY 2009 – 2015

RÚVZ Bratislava nie je riešiteľom úlohy.

9.7. „VYZVI SRDCE K POHYBU“

Úloha bola realizovaná v oboch PZ, pri príležitosti Svetového dňa pohybu pre zdravie. Kampaň sme propagovali, motivovali ľudí k pravidelnej pohybovej aktivite, záujemcov informovali o spôsobe zapojenia sa. Prihlášky a účastnícke listy zúčastnení priamo odosielali do RUVZ Banská Bystrica. Počet zúčastnených nám z tohto dôvodu nie je známy.

9.8. NÁRODNÝ PROGRAM PREVENČIE OBEZITY

Cieľom programu je vytvoriť systém preventívnych opatrení, ktoré povedú k zníženiu incidencie a prevalencie nadhmotnosti a obezity v populácii. V rámci tohto programu pracovníci RÚVZ Bratislava odboru OPZ trvale realizujú skríningové výjazdové aktivity spojené s individuálnym aj hromadným odborným poradenstvom s cieľom ozdravenia výživy, výživového režimu a životosprávy. Pracovníci realizujú popularizačné masmediálne, individuálne e-mailové a telefonické poradenstvo na tému – prevencia obezity v počte **96**.

Poradňa zdravia Petržalka

- Pripravuje nový projekt v spolupráci s BSK - Skríning a zdravotná gramotnosť v prevencii metabolického syndromu v prostredí stredných škôl BSK. Začiatok projektu je naplánovaný na september 2011.

Pracovná skupina RUVZ Bratislava a BSK vytvorila:

- a) 3 autorské materiály:
 1. Rodinný dotazník – 3 strany (14 otázok)
 2. Dotazník študenta – 9 strán (50 otázok)
 3. Edukačná brožúra: Zdravá výživa, Účinná pohybová aktivita a Základy psychohygieny v prevencii obezity a metabolického syndromu (10 strán)
- b) logistiku projektu BSK
- c) harmonogram realizácie projektu BSK.

- Je autorom, realizátorom a odborným garantom projektu „Efektívna podpora kardio-metabolického zdravia v prostredí základných škôl mestskej časti Bratislava - Petržalka“ projekt realizuje a vyhodnocuje
 - vykonaný skrining protektívnych a rizikových faktorov chronických ochorení u 468 žiakov 3 základných škôl MČ Bratislava – Petržalka,
 - vykonaná individuálna, veku primeraná edukácia o srdci, cievach, výžive, fyzickej aktivite, zvládání stresu a rizikových faktoroch u 468 žiakov 3 základných škôl MČ Bratislava – Petržalka,
 - vykonané štatistické vyhodnotenie vybraných rizikových faktorov chronických chorôb u 1800 žiakov 10 základných škôl MČ Bratislava – Petržalka
- PZ - Petržalka je v rámci uvedeného projektu školiteľským pracoviskom a odborným školiteľom spolu 19 študentov - diplomantov: 14 študentov Slovenskej zdravotníckej univerzity 2 študentov LFUK, a 3 doktorandov z FaFUK. V roku 2011 bolo úspešne, s pochvalou, oponovaných 5 diplomových prác.

Poradňa zdravia Ružinovská

- realizovala v spolupráci so zdravotnými poisťovňami, agentúrami, zdravotníckymi i nezdravotníckymi organizáciami výjazdové aktivity zamerané na prevenciu voľnoradikálových ochorení vrátane nadhmotnosti a obezity. Vyšetrených a edukovaných bolo **862** probandov,
- realizovala špeciálne poradenstvo z oblasti nutriécie a životosprávy **186** klientom, u ktorých bola diagnostikovaná nadhmotnosť a obezita,
- edukácia detí a mladej generácie bola realizovaná formou odborno–populárnych prednášok a diskusií s mladou generáciou na tému *Výživa a prevencia* – **5 škôl – 535 študentov**,
- edukácia bola realizovaná aj formou masmediálnych aktivít a webovej komunikácie v počte **96**,
- realizovali sme 2 odborné prezentácie – *Nové trendy vo výžive a prevencia obezity* – na seminári pre pracovníkov a inšpektorov školského stravovania „Nové receptúry a stratégie v školskom stravovaní“

9.9. CINDI PROGRAM SR

Prierezová štúdia zdravotného stavu spojená s vyšetrovaním základných parametrov pre určenie zdravotného rizika chronických ochorení je priebežne riešená v oboch PZ pri RUVZ Bratislava.

Cieľom je znížiť prevalenciu osôb s rizikovým životným štýlom – nezdravá výživa a životospráva, fajčenie, nedostatočná pohybová aktivita, nadmerný konzum alkoholu a neschopnosť zvládnuť stres. Zvýšiť informovanosť obyvateľstva o následkoch rizikového životného štýlu a o možnostiach eliminácie rizika úpravou životosprávy a tým dosiahnuť pokles morbidity a mortality populácie na choroby srdcovo-cievne a nádorové.

Poradňa zdravia Petržalka poskytla základnú poradenskú činnosť **47** klientom

- odoslanie do systému zdravotnej starostlivosti pre nález neriešeného stavu vysokého kardio - metabolického rizika: **37 detí**
- podpora nefajčenia **470 osôb**

- vyhľadávanie osôb s vysokým rizikom kardiovaskulárnych a onkologických ochorení - **137 dospelých a 468 detí**

Špecializovaná odborná poradenská činnosť:

- poradenstvo na zvýšenie pohybovej aktivity vykonané u **137 dospelých a 468 detí**
- poradenstvo na ozdravenie výživy vykonané u **137 dospelých a 468 detí**
- poradenstvo, zamerané na podporu nefajčenia vykonané u **137 dospelých a 468 detí**
- poradenstvo zamerané na znižovanie krvného tlaku **24 dospelých a 180 detí**
- poradenstvo zamerané na zvládanie stresu vykonané u **137 dospelých a 468 detí**
- internetové a telefonické poradenstvo vykonané u **39 osôb**

PZ Ružinovská poskytla v prvom polroku základnú poradenskú aktivitu **862** klientom

- bolo realizované vyšetrenie rizikových faktorov kardiovaskulárnych chorôb a kompletne poradenstvo zdravého životného štýlu TZS
- realizovali sme **17** výjazdových preventívnych akcií s cieľom zachytiť rizikových jedincov
- rizikových jedincov u ktorých sme zmenou výživy a životosprávy nedosiahli pozitívnu zmenu v náleze kardio-metabolického rizika, sme odoslanie do špecializovanej zdravotnej starostlivosti

Špecializovaná odborná poradenská činnosť:

- poradenstvo na zvýšenie pohybovej aktivity u **364**
- poradenstvo na ozdravenie výživy u **862 dospelých a 184 detí ZŠ**
- poradenstvo zamerané na podporu nefajčenia u **862 dospelých** osôb a **184 detí**
- poradenstvo zamerané na zvládanie stresu, vykonané u **13 osôb**.

Odborná publikačná činnosť/ CINDI SR

1. Gerová Z., Kováčiková H., Wsolová L., Egnerová A., Ševčíková Ľ.:
Prehypertensive Parameters in Primary School Children: Petržalka, the „Panel Suburb“ of Bratislava
Pre-Hypertension & Cardio Metabolic Syndrome medzinárodný kongres preventívnej kardiológie
Február 2011 Viedeň
Poster a abstrakt v zborníku abstraktov www.prehypertension.org
2. Gerová Z., Kováčiková H., Wsolová L., Egnerová A., Ševčíková Ľ.:
Prehypertenzívne parametre u žiakov základných škôl mestskej časti Bratislava Petržalka
Efektívna podpora kardiometabolického zdravia v prostredí základných škôl
Akreditovaný seminár pre pediatriov BSK marec 2011
3. A.Béderová: Nové trendy vo výžive detí a prevencia obezity, Seminár Nové receptúry a stratégie v školskom stravovaní 2011, Kúpele Nový Smokovec, 23.3.2011
4. A.Béderová: Nové trendy vo výžive detí a prevencia obezity, Seminár Nové receptúry a stratégie v školskom stravovaní 2011, Kúpele Nový Smokovec, 24.3.2011
5. A.Béderová, Z.Macáková: Nutričná edukácia mladej generácie – výsledky troch projektov. III.Konferencia Surveillance chronických ochorení, SEaVS, UVZ RUVZ Trenčín 13.4. - 14.4.2011

9.10. ZDRAVIE DETÍ A MLÁDEŽE V ŠKOLSKOM PROSTREDÍ

Odbor OPZ RÚVZ Bratislava je autorom, realizátorom a odborným garantom projektu „Efektívna podpora kardio-metabolického zdravia v prostredí základných škôl mestskej časti Bratislava - Petržalka“,

Pripravuje nový projekt v spolupráci s BSK - Skrining a zdravotná gramotnosť v prevencii metabolického syndromu v prostredí stredných škôl BSK.

Ťažiskovými témami oboch projektov sú:

1. Racionálna životospráva, pitný režim, zdravý životný štýl
2. Podpora pohybových aktivít a športu, rozvíjanie telesnej zdatnosti
3. Podpora a ochrana zdravia, otužovanie, prevencia ochorení
4. Aktívne využívanie voľného času
5. Podpora duševného zdravia

Odbor OPZ spolupracuje s MŠ SR a ZZV pri novej stratégii školského stravovania a edukácii pracovníkov školských stravovacích prevádzok – 2 odborné semináre

OPZ realizuje „Projekt prevencie patologických javov v školách a rozvoj súdržnosti, spolupráce a tolerance“ – realizované **2 odborné prednášky a besedy** so študentmi škôl na tému stres a šikana.

10. KONTROLA TABAKU

10.1. PRÍPRAVA A REALIZÁCIE MEDZINÁRODNEJ SÚŤAŽE PRE FAJČIAROV PRESTAŇ A VYHRAJ 2012

Zahájenie príprav a realizácie bude v januári roku 2012.

10.2. ŠKOLENIE PRACOVNÍKOV RÚVZ V OBLASTI PREVENČIE FAJČENIA

Pracovníci OPZ sa zúčastnili na školení z problematiky prevencie fajčenia.

10.3. „NÁRODNÝ AKČNÝ PLÁN PRE KONTROLU TABAKU NA ROKY 2012 – 2014“

Protifajčiarska edukácia na školách – pracovníci odboru OPZ v rámci plnenia medzinárodného projektu Global Tobacco Surveillance System absolvovali prednášky a diskusné fórum pre žiakov SŠ o škodlivosti tabakizmu.

OPZ sa aktívne zapojil do projektu Global Tobacco Surveillance System (GYTS), ktorý vypracovala a vykonáva Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) v spolupráci s Centers for Disease Control and Prevention v Atlante, USA (CDC). Tento projekt sa zameriava na monitorovanie tabaku, faktorov s ním asociovaných, ako aj odrazu opatrení kontroly tabaku u populácie zameraných na Rámcovú dohodu o kontrole tabaku vo vybraných cieľových skupinách populácie v jednotlivých krajinách.

Cieľovou populáciou GYTS je školská mládež vo veku od 13-15 rokov. Na rozdiel od iných prieskumov v tejto vekovej skupine sa zameriava okrem samotného užívania tabaku a faktorov s ním spojených predovšetkým na účinok opatrení kontroly tabaku a spoločenských aspektov tabakizmu, t.j. výskytu a postojov k pasívnemu fajčeniu, informácií o fajčení a postojov k nemu, úloha masmédií, školského prostredia, dostupnosti tabakových výrobkov, ako aj dostupnosti informácií o tabaku a odvykaní.

RÚVZ Bratislava odbor OPZ uskutočnil monitoring v 5-tich školských zariadeniach Bratislavského samosprávneho kraja (ZŠ v Pezinku, ZŠ v Tomášove, okres Senec, Gymnázium Bratislava - Petržalka, Evanjelické lýceum Bratislava - Palisády, ZŠ Bratislava - Ružinov). Celkove sa zúčastnili predmetného prieskumu **309 žiakov**.

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Čadci**

1. ODDELENIE HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA

1.1. Vypracovanie aktualizovaného Akčného plánu pre prostredie a zdravie obyvateľov SR IV. (NEHAP IV.)

Riešiteľské pracovisko: oddelenie hygieny životného prostredia a zdravia

Plnenie úlohy: zamerané na zber údajov o kvalite pitnej vody a bazénovej vody a vkladanie do databázy Informačných systémov

PITNÁ VODA: do zberu údajov a dozornej činnosti bolo zaradených pre rok 2011 v okrese Čadca 29 vodovodov (do správy SeVaK a.s. Čadca patrí 14 vodovodov, 13 do správy samospráv miest a obcí, 2 vodovody v správe akciových spoločností), v okrese Kysucké Nové Mesto 15 vodovodov (9 vodovodov patrí do správy SeVaK, a.s. Čadca 6 vodovodov majú v správe samosprávy miest a obcí). V zmysle platnej legislatívy a odborného usmernenia UVZ SR sa vykonáva odber vzoriek vody pre pitné účely a samotné laboratórne stanovenie v rozsahu preverovacieho a kontrolného monitoringu, laboratórne spracovanie vzoriek centrálné spracováva RUVZ so sídlom v Žiline a rádiologické vyšetrenia RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici. Za uplynulé obdobie bolo terénnym oddelením odobratých celkovo **78 vzoriek pitnej vody z vodovodov hromadného zásobovania pre laboratórne stanovenie v rozsahu minimálnej analýzy, v rozsahu úplnej analýzy 20 a 2 vzorky na rádiologické analýzy**, z toho okres Čadca minimálna analýza 52, úplná analýza 14, rádiologické stanovenia 2, v okrese Kysucké Nové Mesto minimálna analýza 26, úplná analýza 6. Počas uplynulého obdobia nebola zaznamenaná epidémia vodou prenosných ochorení a taktiež v zmysle platnej legislatívy nebolo treba udeliť výnimky v zásobovaní obyvateľstva pitnou vodou. Nekvalita vody sa prejavila v mikrobiologických ukazovateľoch u vodovodov Nesluša, Olešná, Skalité. Príčiny sú v nedodržaní dezinfekcie vody. Prevádzkovatelia urobili nápravu. Vyššie uvedenými vykonanými odbermi vody bola plnená úloha monitoringu kvality vody pre roky 2010- 2014 pre Európsku komisiu.

Prebehla akcia „Deň vody“. Občanmi bolo podľa inštruktáže prinesených **72 vzoriek** pre laboratórne stanovenie v ukazovateľoch dusitany a dusičnany. Všetky vzorky preukázali vyhovujúcu kvalitu vody v stanovených ukazovateľoch. Poskytnutých bolo **68 konzultácií** na tému pitná voda, ochrana vodných zdrojov. Na požiadanie občanov bolo vykonaných **21** odberov vzoriek vôd za účelom zistenia kvality vody a vhodnosti využívania vlastného vodného zdroja. Takéto vodné zdroje pre individuálnu potrebu občanov nemajú náležitú ochranu a vykazovali mikrobiologickú závadnosť vody.

KÚPACIE VODY: v okrese Čadca a Kysucké Nové Mesto nie sú sústredené a vyhradené lokality ako rekreačné územia s možnosťou prírodných kúpalísk a ani neboli zaevidované lokality s tzv. divokým kúpaním. Zber a spracovanie údajov a následné evidovanie je zamerané a sústredené na dodržiavanie prevádzkovej a osobnej hygieny, legislatívy a hygienických požiadaviek na Krytej plavárni v Čadci, zariadení Baby Lucy Kysucké Nové Mesto. Zariadenie KP Čadca tvorí komplex pre športovú a relaxačnú činnosť. Sú tu situované a využívané sauna, fitnesscentrum, solárium, ktoré prešli rekonštrukciou a vylepšením prevádzkovej hygieny. Nosnú časť však tvorí športové a rekreačné plávanie. V zmysle platnej legislatívy stanoveného **monitoringu kvality vôd sú vykonávané analýzy kvality bazénovej vody**. Majiteľom objektu je mesto Čadca a prevádzkovateľom ZZO Čadca. Celkovo za uplynulé obdobie bolo odobratých z bazénovej vody na Krytej plavárni Čadca **6 vzoriek bazénovej vody, ktoré vykázali vyhovujúcu kvalitu (spracované v IS kúpacie vody)**. Prevádzkovateľ má objednaný výkon odberu vzoriek bazénovej vody prostredníctvom RÚVZ so sídlom v Žiline a odberom vzoriek cez Čadcu.

V mesiaci január bolo vydané rozhodnutie k skúšobnej prevádzke pre zariadenie Baby Lucy Kysucké Nové Mesto, pre firma JOGI s.r.o. Kysucké Nové Mesto a následne od júna 2011 je zariadenie v trvalej prevádzke. Za uplynulé obdobie bolo v rámci dozoru odobratých celkom **7 vzoriek bazénovej vody, ktoré vykázali vyhovujúcu kvalitu. V zariadení v rámci ŠZD bolo odobratých 5 ks sterov z prostredia.** Zariadenie má vyhovujúcu prevádzkovú a osobnú hygienu a prevádzkovateľ si plní legislatívou stanovené povinnosti.

V rámci LTS bol v mesiaci jún uvedený do prevádzky nekrytý netermálny neplavecký umelý bazén na rekreačný účel pri ubytovacom zariadení Hotel Severka Zákopčie okres Čadca. K termínu vyhodnotenia bol vykonaný odber a laboratórna analýza **1 vzorky bazénovej vody a 1 vzorky pitnej vody**, nakoľko zariadenie má svoj vlastný vodný zdroj. Kvalita vody je vyhovujúca, prevádzkovateľ si plní legislatívou stanovené povinnosti

POSUDZOVANIE STAVIEB: za uplynulé obdobie v rámci posudzovania územných plánov, stavebných dokumentácií bolo celkovo posúdených **41** stavebných dokumentácií pre stavebné povolenie ako platená služba nad rámec zákona a v **6** prípadoch bolo vypracované **odborné stanovisko pre tzv. integrované povoľovanie stavieb pre Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky.** Posúdená bola **1** hluková štúdia. Pre územné konanie stavieb bolo vypracovaných **27** a pre kolaudáciu stavieb **22** záväzných stanovísk Celkovo konzultačných stretnutí bolo **97**, ktoré predchádzali vydaniu rozhodnutí, stanovísk.

1.3. Národný informačný systém životného prostredia a zdravia (ENHIS)

Riešiteľské pracovisko: oddelenie hygieny životného prostredia a zdravia

Plnenie úlohy: podľa inštrukcií gestora bola táto úloha napĺňaná nasledovne

WEB STRÁNKA: na webovej stránke sú zverejnené dozorované zariadenia v tejto oblasti, kvalita kúpacích vôd je sprístupnená na portál IS kúpacie vody, kde sa vkladajú údaje, vykonáva sa týždenné hlásenie s aktualizáciou údajov. Na web stránke sú zverejnené údaje o získaní odbornej spôsobilosti pre výkon epidemiologickej závažnej činnosti Regionálnym hygienikom Čadca, uvedené sú pokyny pre občanov: Protizáplavové opatrenia, Problematika prevádzkarní solárií.

INFORMAČNÉ SYSTÉMY: IS Pitná voda v časti databáza bol doplnený o údaje za roky 2008, 2009, 2010, priebežne sú vkladané údaje z monitoringu a štátneho zdravotného dozoru za r.2011, ktoré budú slúžiť ako podklad pre výročnú správu oddelenia. Obdobne je napĺňaný a využívaný IS kúpacie vody prístupný cez internetové spojenie aj laickou verejnosťou. Do systému sú vložené údaje za zariadenia uvedené v bode 1.1 Krytá plaváreň Čadca a bazén pri ubytovacom zariadení Hotel Severka Zákopčie okres Čadca – nekrytý netermálny neplavecký umelý relaxačný bazén sezónny.

1.6. Znečisťovanie vnútorného prostredia ovzdušia v školách a jeho vplyv na zdravie detí v Európe (SINPHONIE)

Riešiteľské pracovisko: oddelenie hygieny životného prostredia a zdravia, oddelenie hygieny detí a mládeže

Plnenie úlohy: úloha sa bude plniť podľa pokynov gestora

1.7. Úprava pitnej vody vo verejných vodovodoch

Riešiteľské pracovisko: oddelenie hygieny životného prostredia

Plnenie úlohy: úloha sa bude plniť podľa pokynov gestora, začala prípravná časť (získavanie údajov do databázy a tvorba tabuliek)

1.8. Aktualizácia informačného systému o kúpaliskách a kvalite vôd na kúpanie

Riešiteľské pracovisko: oddelenie hygieny životného prostredia

Plnenie úlohy: IS pitná voda a kúpacie vody boli pripomienkované podľa poznatkov z terénu, gestor ich spracováva a zašle usmernenie

1.10. Posilnenie implementovania HIA v posudkovej činnosti ÚVZ SR a RÚVZ v SR

Riešiteľské pracovisko: oddelenie hygieny životného prostredia

Plnenie úlohy: úloha je v plnení - posudzovanie hodnotenia dopadov na verejné zdravie sa vykonáva podľa odborného usmernenia HH SR, v uplynulom období neboli na posúdenie predložené také stavebné akcie, ktoré by si vyžiadali posúdenie HIA, v mesiaci jún bol realizovaný odborný seminár pre zamestnancov tunajšieho úradu odborným pracovníkom oddelenia hygieny životného prostredia s praktickou inštruktážou

2. ODDELENIE PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA

2.1. Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce

Gestor úlohy: ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

Riešiteľské pracovisko: oddelenie preventívneho pracovného lekárstva

Prioritou znižovania miery zdravotných rizík bolo vyžadovanie zabezpečovania technických opatrení už pri uvedení pracovných priestorov do prevádzky, tam kde to technológia výroby neumožní, boli požadované organizačné a iné opatrenia. V ostatných prípadoch na znižovanie miery zdravotného rizika pracovníkov boli uplatňované náhradné opatrenia.

Súčasťou tejto činnosti bolo i zisťovanie informovanosti zamestnancov o výskyte faktorov pracovného prostredia a pôsobení na nich. Konkrétne u 3 zamestnávateľov bola dotazníkovou metódou zisťovaná informovanosť o podmienkach práce s hlukom a chemickými látkami. Oddeleniu bolo vrátených všetkých 14 dotazníkov na spracovanie.

V zmysle príslušných nariadení vlády bolo požadované spracovanie podkladov pre vypracovanie posudkov o riziku a prevádzkových poriadkov. V hodnotenom období v počte 12 pre pracovné činnosti hluk, chemické látky a vibrácie.

2.1.1. Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

V zmysle Vyhlášky MZ SR číslo 448/2007 sa pokračovalo v prehodnotení evidencie rizikových prác za príslušné okresy podľa predložených návrhov, resp. z nášho podnetu. Po prehodnotení boli postupne podľa platnej legislatívy vydávané rozhodnutia o určení rizikových prác pre novovzniknuté organizácie, resp. zamestnávateľov s podstatnými zmenami, doteraz bolo vydaných 11 rozhodnutí. K neobjektívnej miere znižovania zdravotných rizík vedie tá skutočnosť, že objektívne hodnotenia faktorov v pracovnom

prostredí vykonávané na žiadosť organizácií nie sú v súlade s poznatkami zo zdravotného dozoru a títo zamestnávateľia zámerne znižujú kategóriu rizika. Evidencia a prekategória prác sa vykonáva v programe ASTR, v súčasnosti je už spracovaná jeho nová verzia a jednotlivé RÚVZ pripravujú podmienky pre jeho inštaláciu. Podľa podaných informácií nedôjde k preklopeniu uložených údajov v pôvodnom programe, a preto pripravujeme podklady – návrhy pre ich uloženie do nového programu.

2.1.2. Znižovanie zdravotných rizík z veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov

V evidencii tunajšieho úradu sú 3 priemyselné organizácie, kde sa zaoberá s veľmi jedovatými látkami a prípravkami - INA Kysuce, a.s. Kysucké Nové Mesto, OMNIA KLF, a.s. Kysucké Nové Mesto a JJ Elektronik, s.r.o Čadca. V spoločnosti KINEX KLF Kysucké Nové Mesto sa používajú chemické látky, ktoré sú klasifikované ako jedovaté látky a prípravky. V 1. polroku 2011 dozor na týchto pracoviskách vykonávaný nebol. Podľa platného odborného usmernenia pracovníci poskytujú informácie ako získať osvedčenie o odbornej spôsobilosti, ktoré teraz spadá do kompetencie RÚVZ Žilina

2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu

V rámci preventívneho dozoru sú aktívne vyhľadávané pracovné postupy a technológie, kde by sa riziká z týchto látok mohli vyskytovať.

Vzhľadom na charakter okresov sa venuje pozornosť novému prehodnocovaniu miery rizika pracovísk, kde sa spracováva tvrdé drevo.

Posudky o rizikách, ktoré Kysucká nemocnica v Čadci mala vykonať do konca roku 2009, doteraz spracované neboli. Po písomnom upozornení tunajšieho úradu boli s poverenými pracovníkmi nemocnice opätovne prebrané legislatívne a odborné požiadavky na vypracovanie týchto posudkov a vykonanie kategorizácie prác.

V sledovanom období sa nevykonávali práce, kde by manipulovali s azbestom, a preto takéto pracoviská neboli posudzované a dozorované.

2.1.4. Znižovanie psychickej záťaže

Pracoviská s psychickou pracovnou záťažou hodnotené podľa metodík príslušného nariadenia vlády evidujeme u pracovníkov v zariadeniach sociálnych služieb a domovov dôchodcov, ďalej na pracoviskách administratívy v profesiách vedúci segmentu, útvaru, a vedúci výroby v a.s. INA Kysuce Kysucké Nové Mesto. Prehodnotenie podľa novej legislatívnej úpravy nebolo vykonané vo všetkých spoločnostiach, kde túto záťaž evidujeme v kategórii prác 3. Predtým hodnotenie vykonávali pracovníci tunajšieho oddelenia. V súčasnosti prehodnotenia vykonáva len pracovná zdravotná služba ProBenefit Púchov.

2.1.5. Znižovanie výskytu chorôb z povolania z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia

Ochorenia majú v organizáciách v pôsobnosti RÚVZ sporadický výskyt. Preto nemohli byť riešené a uplatňované opatrenia na zamedzenie výskytu týchto ochorení. V sledovanom období ochorenie z DNJZ bolo prešetrované v dvoch prípadoch. Plnenie úlohy je plánované na 2. polrok 2011. Rizikové práce s faktorom DNJZ vyhlásené nemáme, nevidujeme profesie s výskytom ochorení z DNJZ.

2.1.6. Prevencia ochorení chrbtice súvisiacich s prácou a prešetrovanie podozrení na iné poškodenia zdravia z práce so zameraním na ochorenie chrbtice

Úloha je plnená priebežne, odborné usmernenie ÚVZ SR slúži pre hodnotenie pracovných podmienok a spôsobu výkonu práce ako prevencia výskytu týchto ochorení a je uplatňované už pri vydávaní posudku k prevádzkovaniu takéhoto pracoviska. V roku 2010 takéto podozrenie z ochorenia nebolo prešetrované.

2.2. Znižovanie rizika vzniku ochorení podmienených prácou u zamestnancov pri práci so zobrazovacími jednotkami

Gestor úlohy: ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko: oddelenie preventívneho pracovného lekárstva

Za sledované obdobie sa pokračovalo v plnení tejto úlohy podľa platnej legislatívy a previerky boli vykonané v troch prevádzkach akciovej spoločnosti Slovenská pošta v Čadci, v Kysuckom Novom Meste a v Turzovke. Bolo zistené, že zamestnanci so zobrazovacími jednotkami pracujú prevažnú časť pracovnej zmeny. Dotazníkovou metódou bola zisťovaná informovanosť zamestnancov o bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na ochranu ich zdravia. Z 34 dotazníkov sa nášmu pracovisku vrátilo 31 vyplnených, ktoré budú ďalej prehodnotené a výsledky využité v dozornej činnosti. Okrem uvedeného pri zdravotnom dozore boli uplatňované i požiadavky na vytvorenie zodpovedajúcich mikroklimatických podmienok práce, podmienok pre osobnú hygienu a priestorových pomerov práce. K záznamom z dozoru zamestnávateľ predložil písomne spôsob riešenia navrhovaných opatrení a termíny ich realizácie. Dokumentácia bola postúpená na ďalšie riešenie kompetentnému pracovisku odd. ÚVZ Žilina, MDPaT SR. V rámci zdravotného dozoru sme vždy preverovali podmienky práce zamestnancov so zobrazovacími jednotkami a v prípade potreby navrhovali nápravné opatrenia v zmysle požiadaviek nariadenia vlády. Takéto pracoviská boli vytvárané i pre osoby so zdravotným postihnutím na tzv. chránených pracoviskách.

2.5. Zvyšovanie úrovne ochrany zdravia pred rizikami z chemických látok

Gestor úlohy: ÚVZ SR, RÚVZ Banská Bystrica

Riešiteľské pracovisko: oddelenie preventívneho pracovného lekárstva

Poverený pracovník oddelenia sa v 2. štvrtroku 2010 zúčastnil celoslovenského seminára „Kontrola uplatňovania chemickej legislatívy a výkon kontroly orgánmi verejného zdravotníctva nad uplatňovaním REACH v SR“, ktorý bol poriadaný gestormi tohto projektu. Prílohou zápisu z tohto seminára je dotazník projektu fóra REACH-EN-FORCE 1 2009 vrátane inštrukcii na vyplnenie a vysvetlení týkajúcich sa dotazníka. Konkrétne projekt fóra o predregistračii/ registrácii zavedených látok a kartách bezpečnostných údajov na rok 2009. Úloha bola plnená v INA Kysuce a.s., Kysucké Nové Mesto, kde bol spracovaný 1 dotazník uvedeného projektu, ktorý bol zaslaný na RÚVZ Banská Bystrica.

3. ODDELENIE HYGIENY VÝŽIVY A BEZPEČNOSTI POTRAVÍN A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

3.1. Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospelaj populácie

Gestor úlohy: ÚVZ SR , RÚVZ so sídlom v Poprade a Banskej Bystrici

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ Čadca, odd. HV a PBP

V I. polroku 2011 bola spracovaná I. etapa riešenej úlohy – monitoring výživového stavu, v rámci ktorej bolo vyšetrených **80 klientov** dospelaj populácie v kategórii stredne ťažkej práce. Úloha bola plnená v spolupráci s oddelením výchovy k zdraviu podľa osnovy. Dotazníky sú pripravené na spracovanie v programe ALIMENTA a kompletizácia výsledkov bude spracovaná pokračovaním plnenia II. etapy v druhom polroku 2011.

3.2. Monitoring jodidácie kuchynskej soli

Gestor úlohy: ÚVZ SR , RÚVZ so sídlom v Košiciach

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ Čadca, odd. HV a PBP

Monitorovanie obsahu jódu v kuchynskej soli s cieľom zabezpečovania kontinuálneho prísunu jódu do ľudského organizmu je v pravidelných mesačných intervaloch realizované odberom vzoriek s rozdelením do jednotlivých etáp. I. polroku bolo odobratých **12 vzoriek** kuchynskej soli vo výrobných prevádzkach a v rezorte obchodu. Laboratórne výsledky vykázali zdravotnú bezpečnosť. Úloha pokračuje i v druhom polroku.

3.3. Bezpečnosť kozmetických výrobkov určených pre deti

Gestor úlohy: ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ Čadca, odd. HV a PBP

V rámci úlohy boli odobraté kozmetické výrobky pre deti (zubné pasty pre deti) v počte **5 vzoriek** podľa stanoveného plánu, výsledky zatiaľ nie sú k dispozícii. V plnení úlohy sa pokračuje.

3.4 Bezpečnosť výrobkov určených pre deti

Gestor úlohy: ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ Čadca, odd. HV a PBP, RÚVZ so sídlom v Poprade

V I. polroku 2011 boli vybraté len prevádzkové jednotky, v ktorých bude úloha plnená podľa zaslaného harmonogramu, avšak RÚVZ Čadca bol zaradený na plnenie tejto úlohy až v II. polroku 2011. V plnení úlohy sa bude pokračovať podľa osnovy.

3.5. Bezpečnosť papierových a kartónových obalových materiálov

Gestor úlohy: ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Poprade

Na plnení úlohy sa podieľa len stanovené riešiteľské pracovisko.

3.6. Monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách

Gestor úlohy: ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ Čadca, odd. HV a PBP

V I. polroku 2011 boli pripravené podklady na monitorovanie spotreby vybraných prídavných látok v potravinách u dospeljej populácie, s cieľom zistiť úroveň ich spotreby a porovnať príjem každej vybranej prídavnej látky s jej stanoveným prijateľným denným príjmom (ADI). Dotazníky sú t. č. vyplnené a pripravené na spracovanie hodnôt do tabuliek. Úloha bude plnená i v II. polroku.

4. ODDELENIE HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

4.1. Prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR a zistenie trendov v ich telesnom raste a vývine

Riešiteľské pracovisko: oddelenie hygieny deti a mládeže a pediatri

Plnenie úlohy: Uvedený projekt sa realizuje každých 10 rokov pre posúdenie trendov telesného vývoja v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi. V druhom polroku 2011 sa bude realizovať zber údajov a merania antropometrických ukazovateľov v populácií detí a mládeže od 0-18 rokov veku.

Termín ukončenia: rok 2020

4.2 Zneužívanie návykových látok (alkohol, tabak, drogy) u detí a mládeže na Slovensku

Riešiteľské pracovisko: oddelenie hygieny deti a mládeže

Plnenie úlohy: Cieľom projektu je na základe dlhodobých štúdií zneužívania alkoholu, tabaku a nelegálnych drog u detí a mládeže v našej republike zistiť trendy v danej oblasti, porovnať výsledky našich štúdií s výsledkami štúdie vybraných európskych krajín, ktoré sa zrealizovali porovnateľnou metodikou. Prieskum je zameraný na oblasť závislostí – fajčenie, konzumácia alkoholu, hranie na výherných automatoch, zneužívanie liekov a drog a pod.

V prvom polroku 2011 pracovníci oddelenia HDM vykonali na základe vybranej reprezentatívnej vzorky žiakov základnej školy zber údajov dotazníkovou formou. Zúčastnených bolo 14 žiakov 9. ročníka Základnej školy v Rudinskej. Po administratívnom spracovaní údajov pracovníkmi oddelenia boli dotazníky zaslané na RÚVZ SR Bratislava za účelom ďalšieho štatistického spracovania.

Termín ukončenia: plnenie priebežne podľa požiadaviek gestora

4.3 Monitoring stravovacích zvyklostí a výživových preferencií vybranej populácie detí SR a hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál

Riešiteľské pracovisko: oddelenie hygieny deti a mládeže

Plnenie úlohy: Cieľom projektu je zhodnotiť stravovacie zvyklosti u vybraných vekových skupín populácie detí SR vo vzťahu k OVD a pohybového režimu. Projekt je navrhovaný ako prierezová štúdia pre 4 vekové skupiny detí s reprezentatívnym zastúpením jednotlivých vekových skupín pre populáciu SR v pomernom zastúpení pohlaví.

4. etapa monitoringu stravovacích zvyklostí, pôvodne plánovaná na rok 2011 bola pozastavená, zrealizovaná bude v roku 2012.

Termín ukončenia: rok 2014

4.4 Zdravé deti v zdravých rodinách

Riešiteľské pracovisko: oddelenie hygieny deti a mládeže

Plnenie úlohy: Cieľom projektu je na základe výsledkov pravidelne vykonávať meranie hladiny cholesterolu u detí a mládeže vo veku 11 a 17 rokov, získať poznatky o životnom štýle a zdraví mladej populácie .

V mesiaci marec 2011 bolo praktickým lekárom v ambulanciách pre deti a dorast rozdaných 100 dotazníkov zameraných na zozbieranie údajov z preventívnych prehliadok detí /ukazovatele tukového metabolizmu/, ako i údajov o stravovaní, konzumácii alkoholických nápojov, fajčení a pohybovej aktivite. Údaje zo zozbieraných a pediatrom vyplnených dotazníkov (56 vzoriek) boli vložené do databázy a zaslané RÚVZ Banská Bystrica na ďalšie spracovanie. Úloha bola v tomto roku ukončená.

6. ODDELENIE EPIDEMIOLOGIE

6.1. Národný imunizačný program SR

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ Čadca, oddelenie epidemiológie

- Realizácia vlastného očkovania – funkčný zdravotnícky systém daný očkovacou schémou, trendom sú kombinované vysoko účinné a bezpečné očkovacie látky – vykonáva sa priebežne
- K 30.6.2011 boli realizované nasledovné zmeny v očkovacom kalendári
 - Zabezpečenie realizácie aktuálnych zmien v povinnom a odporúčanom očkovaní detskej populácie je v platnosti od 1.1.2011. Od 24.3.2011 bol v platnosti nový očkovací kalendár. Všetkým lekárom prvého kontaktu v okresoch Čadca a Kysucké Nové Mesto (70) sme zaslali aktuálne zmeny v očkovacom kalendári na povinné očkovanie detí a dospelých. Zmeny boli nasledovné:
 - na povinné očkovanie dojčiat proti pneumokokovým invazívnym ochoreniam je určená 13-valentná konjugovaná vakcína alebo 10-valentná konjugovaná vakcína. Všetky dávky základného očkovania sa majú vykonať rovnakou očkovacou látkou.
 - preočkovanie dospelých proti záškrtu a tetanu sa vykonáva kombinovanou očkovacou látkou každých 15 rokov.
- Surveillance a kontrola ochorení preventabilných očkovaním – vykonáva sa priebežne. Zaznamenali sme 8 ochorení preventabilných očkovaním na pertussis. Vo všetkých prípadoch bolo v zdravotnej dokumentácii zaznamenané ich základné očkovanie a preočkovanie proti uvedenému ochoreniu.

- Manažment očkovania – v mesiaci marec 2011 sme zaslali všetkým lekárom prvého kontaktu očkovací kalendár pre povinné pravidelné očkovanie detí a dospelých. Taktiež všetci lekári pre deti a dorast boli informovaní o indikačnom obmedzení vakcíny proti pneumokokom. V mesiaci máj sme na základe prípisu ÚVZ SR informovali všeobecných lekárov pre deti a dorast o povinnosti hlásiť nežiadúce účinky v súvislosti s očkovaním.
- Kontrola očkovania – vykonáva sa podľa odborného usmernenia na kontrolu očkovania v mesačných intervaloch zo všetkých pediatrických obvodov okresov Čadca a Kysucké Nové Mesto. Podľa očkovacieho kalendára bolo zaznamenaných 4221 očkovacích výkonov. Neboli zistené žiadne nedostatky.
Vlastná administratívna kontrola očkovania bude vykonaná k 31.8.2011.

6.2. Surveillance infekčných chorôb

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ Čadca, oddelenie epidemiológie

- Zlepšenie hlásenia prenosných ochorení – aj napriek propagovaniu využívania on-line hlásenia prenosných ochorení do existujúceho informačného systému EPIS, hlásna služba sa uskutočňuje len poštovou formou, výnimočne e-mailovou poštou. V mesačných výkazoch upozorňujeme PZS na povinnosť hlásnej služby pri výskyte, podozrení prenosných ochorení a nosičstve choroboplodných zárodkov.
- Analýza rizika hrozby nových alebo „staronových“ infekčných ochorení – systém rýchleho varovania sa využíva priebežne na hlásenie zákonom stanovených prenosných ochorení a mimoriadnych epid. situácií v regióne Kysúc. V mesiaci marec prebehla epidémia A02.0 po rodinnej oslave v obci Nesluša, v júni sme zaznamenali epidémiu A02.0 taktiež po rodinnej oslave v obci Stará Bystrica.
- Zlepšenie informovanosti a zvýšenie edukácie obyvateľstva v problematike prenosných ochorení sa uskutočňuje priebežne prostredníctvom web stránky RÚVZ, regionálnych novín, médií.

6.3. Informačný systém prenosných ochorení

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ Čadca, oddelenie epidemiológie

- Systematický zber, sumarizácia, analýza údajov o infekčných ochoreniach sa vykonáva priebežne. Evidujeme 596 prenosných ochorení. V mesačných intervaloch sa vykonáva analýza údajov o infekčných ochoreniach. Táto analýza je zasielaná všetkým lekárom prvého kontaktu, primárom lôžkových oddelení KNSP Čadca, kalmetizačným ambulanciam.
- Reagovanie na nové požiadavky siete a ich implementácia do položiek programu EPIS – vykonávame priebežne, podľa požiadaviek RÚVZ Banská Bystrica v súlade s požiadavkami „TESSy.“
- Manažment kontaktov a ohnísk vykonávame priebežne. Evidujeme 65 ohnísk s protiepidemickým zabezpečením kontaktov.
- Pravidelné hlásenie prenosných ochorení do systému ECDC, TESSY. Denne dopĺňame centrálnu databázu prípadov infekčných ochorení. Pravidelne v týždenných intervaloch evidujeme prípady ARO a CHPO, priebežne dopĺňame výsledky vyšetrení vykonaných v NRC, v mimoriadnych situáciách využívame systém rýchleho varovania (SRV).

6.4. Nozokomiálne nákazy

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ Čadca, oddelenie epidemiológie

- Implementácia moderných foriem vzdelávania cieľových skupín zdravotníckych pracovníkov v oblasti prevencie NN – vykonávame priebežne prostredníctvom letákov. Názorné ukážky umývania a dezinfekcie rúk sme vykonali na všetkých lôžkových oddeleniach KNsP Čadca, príjmových ambulanciách.
- Skvalitnenie surveillance a kontroly nozokomiálnych nákaz. Priebežne vykonávame kontrolu NN v KNsP Čadca a v ambulantných zdravotníckych zariadeniach. Hlásených nám bolo 7 NN z KNsP Čadca. Celkovo na oddeleniach KNsP Čadca bolo odobratých 746 sterov z prostredia, z toho 175 sterov z rúk zdrav. personálu. Z tohto počtu bolo 37 vzoriek pozitívnych a 8 sterov z rúk zdrav. personálu. Zo sterilného materiálu 128 vzoriek, z toho 3 s pozitívnym nálezom. Na oddeleniach s pozitívnymi výsledkami boli vykonané opakované kontrolné stery a kontrola HER. V rámci kontroly funkčnosti sterilizačnej techniky sme otestovali 41 HVS s negatívnym nálezom. Otestovaných bolo 15 autoklávov, 1x formaldehydový prístroj s negatívnym výsledkom.
- Analýza výskytu nozokomiálnych nákaz sa vykonáva mesačne a k 31.12.2010. Evidujeme jednu črevnú (A09) NN na detskom oddelení, na neurologickom oddelení 1x flebitídu a 5x hnačkové ochorenia pravdepodobne vírusovej etiológie.

6.6. Mimoriadne epidemiologické situácie

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ Čadca, oddelenie epidemiológie

- Stratégie súvisiace s pripravenosťou a kontrolou prenosných ochorení predstavujúcich závažnú hrozbu pre obyvateľstvo – monitorovanie, zabezpečenie včasného varovania pred závažnými ohrozeniami zdravia a využívanie spoľahlivých informácií sa vykonáva priebežne podľa epidemiologickej situácie.

6.7. Enviromentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ Čadca, oddelenie epidemiológie

Na základe prípisu MZ SR, HH SR podľa §5 ods. 4, písm. k/ zákona NR SR č. 355/2007 Z. z. a príslušného harmonogramu sme vykonali 3 odbery vzoriek odpadových vôd na prítomnosť divých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov z mestskej ČOV Čadca a následne doručili do virologického laboratória v Banskej Bystrici. Výsledky boli s negatívnym nálezom.

9. PODPORA ZDRAVIA

9.1. Národný program podpory zdravia

Gestor úlohy: ÚVZ SR, RÚVZ Košice

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ Čadca, oddelenie podpory zdravia

V I. polroku 2011 iniciovať diskusiu medzi odborníkmi v podpore zdravia v rámci úradov verejného zdravotníctva o súčasne platnej verzii NPPZ a navrhnúť zmeny smerujúce k jeho aktualizácii.

9.2. Žiť zdravší a kvalitnejší život v staršom veku, alebo mám 65+ a teší ma, že žijem zdravo

Gestor úlohy: ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Trenčíne

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ Čadca, oddelenie podpory zdravia

V Jednote dôchodcov Slovenska v Čadci sme pre 33 členov odprezentovali tému výživa, zdravie a prevencia chorôb. Prezentácia bola doplnená o meranie tlaku krvi u 33 seniorov, a to u 4 mužov a 29 žien. Zdravotnovýchovná aktivita bola doplnená o propagačné materiály ako napríklad preukaz zdravia, leták cukrovka, leták o potravinách s obsahom látok znižujúcich krvný tlak.

9.3. Podpora zdravia v predškolských a mimoškolských zariadeniach

9.3.2. Zdravotno - výchovné pôsobenie u detí predškolského veku – stomatohygiena

Gestor úlohy: ÚVZ SR a RÚVZ so sídlom v Košiciach

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ Čadca, oddelenie podpory zdravia

V Materskej škole Zákopčie sme pre 20 detí predškolského veku pripravili prezentáciu na tému stomatohygiena. Prezentácia bola doplnená o kvíz, rozprávky s názvom Čo sa stalo medvedíkovi, Lakomý sysel', Maškrtná veverička. Pre deti sme vytvorili pracovné listy, hlavolamy, omaľovánky pre lepšie pochopenie témy. Pedagógov MŠ sme odprezentovali tému dentálne zdravie a správna techniky čistenia zubov u detí predškolského veku. Prezentácie sa zúčastnili 4 pedagógovia spomínanej MŠ. V poradí druhú prezentáciu z cyklu interaktívnych prezentácií pre detí predškolského veku sme odprezentovali v MŠ Zákopčie. Prezentácie s názvom „Naši pomocníci a správna technika čistenia zubov“ sa zúčastnilo 27 detí predškolského veku a 2 pedagógovia. Prezentácia bola doplnená o názornú ukážku správnej techniky čistenia zubov u detí predškolského veku, kvízom a animovanými rozprávkami (Malá princezná, Tip a Tap). Poslednú prezentáciu z cyklu interaktívnych prezentácií v rámci projektu sme zrealizovali v MŠ Zákopčie. Prezentácie sa zúčastnilo 23 detí predškolského veku. Prezentácia bola doplnená o interaktívnu hru s názvom „Spoznávame ovocie a zeleninu“, animovanú rozprávku „Bol raz jeden život“, hovorenú rozprávku „O maškrtnom Adamkovi“ a iné. Deti na záver projektu boli odmenené darčekomými predmetmi od Všeobecnej ZP, zubnými pastami a pohármi Lacalut.

9.4. EHES - European Health Examination Survey (Zisťovanie zdravia Európanov)

Gestor úlohy: RÚVZ SR so sídlom v Banskej Bystrici

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ Čadca, oddelenie podpory zdravia

Projekt EHES - European Health Examination Survey (Zisťovanie zdravia Európanov) sa bude plniť na pokyn gestora.

9.5. Populačná stratégia - aktivity pri príležitosti významných dní s osobitým zameraním na témy a termíny odporúčané Svetovou zdravotníckou organizáciou

Gestor úlohy: ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ Čadca, oddelenie podpory zdravia

Aktivity pri príležitosti významných dní s osobitým zameraním na témy a termíny odporúčané Svetovou zdravotníckou organizáciou sme zabezpečili uverejňovaním článkov v printových médiách a elektronických médiách a edukačno, intervenčnými prednáškami.

7. apríl - Svetový deň zdravia

V rámci Svetového dňa zdravia sme zrealizovali sériu prezentácií pre študentov a pedagógov na Strednom odbornom učilišti v Kysuckom Novom Meste na témy obezita, poruchy prijímania potravy, zdravý životný štýl a abúzy. Študentom boli odprezentované aj témy od odborníkov z mestskej polície, železničnej polície, prokuratúry a hasičského zboru. Prezentácie na tému obezita, poruchy prijímania potravy a zdravý životný štýl sa zúčastnilo 31 študentov 1. ročníka a 5 pedagógov. Prezentácia bola doplnená o kvíz, fotoprezentáciou, príbehy obeznych ľudí a ľudí s poruchou prijímania potravy. Na prednáške zaoberajúcou sa problematikou drog sa zúčastnilo 36 študentov 3. ročníka a 5 pedagógov spomínaného odborného učilišťa. Súčasťou prednášky bolo zdôraznenie negatívneho účinku fajčenia, dopadu alkoholu a taktiež legálnych a nelegálnych drog na zdravie. Prednáška bola doplnená filmom zaoberajúcim sa problematikou pitia alkoholu.

8. máj - Svetový deň Červeného kríža

V rámci Svetového dňa Červeného kríža sme sa zúčastnili na regionálnej súťaži Hliadok mladých zdravotníkov I. a II. stupňa, ktorú organizoval Slovenský Červený kríž - Územný spolok Čadca. Svojou aktívnou účasťou sme sa zúčastnili testovania zdravotných vedomostí z oblasti prvej pomoci u žiakov I. stupňa základných škôl z okresu Čadca a Kysucké Nové Mesto. Regionálnej súťaži Hliadok mladých zdravotníkov sa na I. stupni celkovo zúčastnilo 13. skupín, pričom každá skupina pozostávala z 5 členov.

31. máj - Svetový deň bez tabaku

V súvislosti s týmto svetovým dňom sme zrealizovali prednášky na tému „Nebezpečenstvo modernej doby - tabak“, v priestoroch Kysuckej knižnice v Čadci. Prezentácie sa zúčastnilo 96 študentov Strednej odbornej školy obchodu a služieb v Čadci a 97 študentov Gymnázia Jozefa Miloslava Hurbana v Čadci. Prednášky boli doplnené meraním oxidu uhoľnatého vo vydychovanom vzduchu prístrojom Micro Smokerlyzer u 85 študentov, a to u 41 chlapcov a 44 dievčat. Informáciu o svetovom dni sme uverejnili na internetovej stránke Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Čadci a taktiež na informačnom paneli vo vstupnej časti tunajšieho RÚVZ.

26. jún - Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi

Na internetovej stránke Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Čadci sme uverejnili článok v rámci svetového dňa.

9.7. Vyzvi srdce k pohybu

Gestor úlohy: CINDI program SR a RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ Čadca, oddelenie podpory zdravia

V poradí 4. ročník kampane „Vyzvi srdce k pohybu“ sme spropagovali v regionálnych printových médiách, a to MY Kysucké noviny, Kysuce, Zvesti Kysuckého Nového Mesta, Staškovské noviny a v elektronických médiách internetový portál e-kysuce, internetová stránka mesta Kysucké Nové Mesto i internetová stránka Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Čadci. Elektronicky sme informáciu o kampani „Vyzvi srdce k pohybu“ zaslali 23 materským školám, 49 základným školám a 14 stredným školám v okrese Čadca a Kysucké Nové Mesto. Poštou sme zaslali plagáty a účastnícke listy nasledujúcim

inštitúciám: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Čadci, Daňový úrad v Čadci, Kysucká nemocnica s poliklinikou v Čadci, Centrum voľného času, Plaváreň v Čadci, Športové relaxačné centrum, Dom kultúry, SAD, Žilina, a.s., Kysucká knižnica a Klub turistov Kysúc. Elektronicky sme informáciu zaslali Jednote dôchodcov Slovenska v Čadci, Športklub turistiky Kysucké Nové Mesto a Kysucké európske informačné centrum. V priestoroch tunajšieho RÚVZ sme vytvorili informačný panel.

9.8. Národný program prevencie obezity

Gestor úlohy: ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ Čadca, oddelenie podpory zdravia

Na ZŠ E. A. Cernana vo Vysokej nad Kysucou sme 17 žiakov 9. ročníka odprezentovali tému obezita, poruchy prijímania potravy, bigorexia. Prezentácie boli doplnené výchovno-vzdelávacím filmom Play true, meraním percenta tuku v tele prístrojom Omron BF 300 u 8 žiakov, kvízom, v ktorom správni riešitelia boli odmenení perami, náramkami od ZP Dôvera. Žiakom sme rozдали zdravotno-výchovný materiál „Obezita“, „Žijeme zdravo“, „Zodpovedný cyklista“. Na ZŠ v Čiernom - Vyšný koniec sme pre 26 žiakov 7. ročníka odprezentovali tému obezita, poruchy prijímania potravy a bigorexia. Prezentácia bola doplnená o kvíz, foto prezentáciu, zdravotno-výchovný materiál „Obezita“, „Obezita ťa obmedzuje?!“ a iné.

9.9. CINDI program SR

Gestor úlohy: RÚVZ SR so sídlom v Banskej Bystrici

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ Čadca, oddelenie podpory zdravia

Program CINDI sa dlhodobo realizuje prostredníctvom Základnej poradne zdravia, a to vyšetrením biochemických parametrov s následným individuálnym poradenstvom a nefarmakologickou intervenciou. V Základnej poradni zdravia bolo k 30.06.2011 vyšetrených 201 klientov, z toho 99 klientov bolo prvýkrát vyšetrených a 102 klientov opakovane vyšetrených. Poradňu zdravia sme spropagovali v regionálnych printových médiách MY Kysucké noviny, Kysuce, Zvesti Kysuckého Nového Mesta a taktiež na internetovej stránke RÚVZ Čadca. S odd. HV a PBP sme spolupracovali na celoštátnom projekte „Sledovanie výživového stavu u vybraných vekových skupín dospeljej populácie“, kde sme celkovo vyšetřili 80 osôb.

9.10. Zdravie detí a mládeže v školskom prostredí

Gestor úlohy: ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ Čadca, oddelenie podpory zdravia

Šesť základných škôl z okresu Čadca sa zapojilo do nadnárodného preventívneho projektu „Tvoja správna voľba“, na ktorom okrem odd. podpory zdravia participovalo aj Okresné riaditeľstvo PZ v Čadci a Mestská polícia v Čadci. Počas trvania projektu navštívilo putovnú interaktívnu tvorivú dielnu 507 detí vo veku 9 až 10 rokov. Hlavným cieľom projektu bola snaha o elimináciu trestnej činnosti pod vplyvom návykových látok a informovanie o škodlivosti užívania tabaku, alkoholu a marihuany.

10. KONTROLA TABAKU

10.1. Príprava a realizácie medzinárodnej súťaže pre fajčiarov Prestaň a vyhraj 2012

Gestor úlohy: ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ Čadca, oddelenie podpory zdravia

Medzinárodnej súťaže pre fajčiarov Prestaň a vyhraj 2012 sa bude realizovať na pokyn gestora.

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Dolnom Kubíne**

1. ODBOR HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

1.1. VYPRACOVANIE AKTUALIZOVANÉHO AKČNÉHO PLÁNU PRE PROSTREDIE A ZDRAVIE SR IV. /NEHAP IV/

RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne sleduje kvalitu pitnej vody v rámci monitoringu pitnej vody a v rámci štátneho zdravotného dozoru. Spolu bolo k vyhodnocovaciemu obdobiu odobratých v rámci monitoringu pitnej vody 81 vzoriek pitných vôd, z toho v rámci kontrolného monitoringu 76 vzoriek, v rámci preverovacieho monitoringu 5 vzoriek a v rámci štátneho zdravotného dozoru 3 vzorky. Z celkového počtu nevyhovovalo 7 vzoriek pre nadlimitnú hodnotu železa /Kraľovany, Štefanov, Vitanová, Sihelné, Mútne, Rabčice, Oravská Lesná/. Štátny zdravotný dozor bol vykonávaný i na menších skupinových vodovodoch, z ktorých sú zásobované pitnou vodou rekreačné zariadenia - odobratých 16 vzoriek pitných vôd.

Voda na kúpanie bola odobratá na plavárni v Dolnom Kubíne - 7 vzoriek a termálnych kúpaliskách /v Oraviciach - Meander Thermal, s.r.o. - 3 vzorky a Thermálšport, s.r.o. - 10 vzoriek/, ale aj na Oravskej priehrade /pri ATC Stará Hora a ATC Slanica/ - 2 vzorky. Všetky odobraté vzorky vyhovovali vo vyšetrovaných ukazovateľoch limitom uvedených v platnej legislatíve.

Problematiku vonkajšieho znečistenia ovzdušia a hluku RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne sleduje v rámci posudzovania projektových dokumentácií pre územné konania stavieb, príp. v rámci vydávania stanovísk k územnoplánovacím dokumentáciám obcí. Kvalita vnútorného ovzdušia sa v hodnotenom období nesledovala.

1.3. NÁRODNÝ INFORMAČNÝ SYSTÉM ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA EHIS

Na www stránkach RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne sú uverejňované informácie pre verejnosť aj z oddelenia hygieny životného prostredia. Informácie sú zamerané na novú legislatívu a postupy pri jej uplatňovaní v praxi /napr. návrhy prevádzkových poriadkov.../. Výsledky laboratórnych analýz vôd na kúpanie sú uvedené v Informačnom systéme o kvalite vody na kúpanie /www.uvzsr.sk/. Výsledky monitoringu pitných vôd sú uvedené v Informačnom systéme o pitnej vode. Zatiaľ nie sú uvádzané informácie zdravotno-environmentálneho charakteru.

1.6. ZNEČISTENIE VNÚTORNÉHO PROSTREDIA OVZDUŠIA V ŠKOLÁCH A JEHO VPLYV NA ZDRAVIE DETÍ V EURÓPE

Projekt RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne – oddelenie hygieny životného prostredia zatiaľ neriešil, nakoľko k jeho riešeniu neprišlo usmernenie.

1.7. ÚPRAVA PITNEJ VODY VO VEREJNÝCH VODOVODOCH

V okresoch pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne je 26 vodovodov. Zásobovanie obyvateľov pitnou vodou je z podzemných vodných zdrojov, len v obci Zákamenné je zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou z povrchového zdroja. Kvalita tejto vody – zákal - je upravovaná síranom železitým v kombinácii s chlóróm. V obci Istebné je voda vo vodojeme upravovaná v prevzdušňovacej veži s ventilátorom, ktorá zabezpečuje zníženie objemovej aktivity radónu pod 50 Bq/l. Zdravotné zabezpečenie pitnej vody vo verejných vodovodoch je plynným chlóróm /4 vodovody/, prípadne tekutým chlóróm /22 vodovodov/ - chlórnan sodný. Vodovody, ktoré nemajú zabezpečenú dezinfekciu pitnej vody, sa v okresoch pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne nenachádzajú.

1.8. AKTUALIZÁCIA INFORMAČNÉHO SYSTÉMU O KÚPALISKÁCH A KVALITE VODY NA KÚPANIE

Informačný systém o kúpaliskách a vode na kúpanie je naďalej využívaný na ukladanie informácií o vode na kúpanie, prírodných a umelých kúpaliskách, kvalite vody na kúpanie. Je dostupný na webovej stránke Úradu verejného zdravotníctva SR v Bratislave /[ÚVZ SR/ www.uvzsr.sk](http://uvzsr.sk), a slúži na štatistické vyhodnocovanie informácií o vode na kúpanie ako na prírodných kúpaliskách /vyhlásených kúpacích oblastiach, i nevyhlásených príslušným krajským úradom životného prostredia/, ako i umelých kúpalísk či už s celoročnou alebo sezónnou prevádzkou i pre širokú verejnosť, ktorá má možnosť získať potrebné informácie o konkrétnom kúpacom mieste. Informácie sú týždenne aktualizované aj RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne. Voda na kúpanie je odobieraná podľa plánu odberov pre rok 2011. Odbery zabezpečujú pracovníci oddelenia hygieny životného prostredia. Od začiatku roka 2011 boli odobraté v rámci štátneho zdravotného dozoru 2 vzorky vody na kúpanie z Oravskej priehrady pred začiatkom LTS 2011 a 20 vzoriek vôd na kúpanie z umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou. Výsledky rozborov vyšetrených vôd boli v súlade s platnou legislatívou.

Monitoring sa realizuje aj podľa pokynov pre monitoring a výkon štátneho zdravotného dozoru nad vodou na kúpanie v letnej turistickej sezóne 2011, zaslaný listom č. OHŽP-3460/2011 zo dňa 28.04.2011 ÚVZ SR v Bratislave.

1.10. POSILNENIE IMPLEMENTOVANIA HIA V POSUDKOVEJ ČINNOSTI ÚVZ SR a RÚVZ v SR

HIA – hodnotenie dopadov na verejné zdravie pri posudzovacej činnosti v zmysle § 6 ods.3 písm. c) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v znení neskorších predpisov uplatňuje i RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne pri posudkovej činnosti podľa § 13 ods. 2 a ods. 8 zákona č. 355/2007 Z. z., pri predkladaní návrhov strategických dokumentov podliehajúcich posudzovaniu ich vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia podľa prílohy č. 1 k zákonu č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov a činností podliehajúcich posudzovaniu ich vplyvu na životné prostredie podľa prílohy č. 8 k zákonu č. 24/2006 Z. z., a pri posudzovaní rozvojových dokumentov, koncepcií a programov v ich pôsobnosti. Hodnotenie dopadov na verejné zdravie, podľa § 52 ods.1 písm. d) zákona 355/2007 Z. z., je povinný zabezpečiť predkladateľ návrhu. V dňoch 20. – 22.apríla 2009 sa konal Inovačný kurz HIA, 11. novembra 2009 odborný seminár HIA v Žiline a 2.decembra 2010 seminár o hodnotení dopadov na zdravie v Banskej Bystrici, ktorého sa zúčastnili i pracovníci RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne. Počas platnosti novely zákona, v ktorom je táto povinnosť uvedená, neboli na RÚVZ predkladané na posúdenie také dokumenty, ktorých súčasťou by malo byť vypracovanie HIA.

2. ODBOR PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA A TOXIKOLÓGIE

2.1. ZNIŽOVANIE MIERY ZDRAVOTNÝCH RIZÍK ZAMESTNANCOV PRACOVNÉHO PROSTREDIA, PRACOVNÝCH PODMIENOK A SPÔSOBU PRÁCE

Riešené bolo najmä:

2.1.1. Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

Boli vykonané kontroly v 168 spoločnostiach, kde sú vyhlásené rizikové práce. Uplatňované boli postupy v zmysle platných odborných usmernení ÚVZ SR (napr. FONTANA, a. s. Mokrad' 498, Dolný Kubín, Štátny veterinárny a potravinový ústav Dolný Kubín, APIAGRA, s.r.o., Klimatizácia a vetranie, Slanická 36, Zubrohlava, ORVEX s.r.o. Kliňanská cesta 788, Námestovo, Drevodom Orava s.r.o., Podbiel 56).

2.1.2. Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

Počet spoločností, ktoré manipulujú s jedovatými látkami je minimálny. Jedovaté chemické faktory sa sporadicky používajú v galvanických procesoch, v poľnohospodárstve už nie. Sledované v praxi bolo usmernenie pre prácu s jedovatými látkami.

2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu

Manipulácia sa sleduje v zdravotníctve pri podávaní cytostatík, v priemysle sa vo výrobnom procese nevyskytujú. V priebehu polroka sme riešili problematiku manipulácie s azbestom pri demolačných prácach v spoločnostiach Darta service s.r.o. Dolný Kubín a Scrapmet s.r.o., Brezno.

2.1.4. Znižovanie psychickej pracovnej záťaž

Pri riešení problematiky najmä v rámci štátneho zdravotného dozoru v súlade s koncepciou poradne zdravej práce sa vykonávali konzultácie so zamestnávateľom, ale najmä so zamestnancami priamo na pracovisku. Tam, kde je to účelné sa poskytoval písomný materiál s problematikou. Intenzívna spolupráca bola so sektorom bankovníctva a zdravotníckymi zariadeniami.

2.1.5. Znižovanie výskytu chorôb z povolania z DNJZ

Boli vykonané 2 prešetrenia na podozrenie na ChzP z DNJZ, pri riešení ktorých boli vykonané tieto opatrenia:

- zabezpečenie správneho režimu práce (napr. striedanie vykonávaných prác)
- používanie OOPP pri práci
- preradenie zamestnancov na prácu primeranú ich zdravotnému stavu a schopnostiach
- dodržiavanie legislatívy, najmä zákonníka práce
- zabezpečenie pracovnej zdravotnej služby

2.1.6. Prevencia ochorení chrbtice súvisiacich s prácou a prešetrovanie podozrení na iné poškodenia zdravia z práce so zameraním na ochorenia chrbtice

V priebehu štátneho zdravotného dozoru sme sa zamerali na poskytovanie konzultácii zameraných na poskytovanie informácii zamestnávateľom, ale aj zamestnancom pri práci:

- v stoji
- s bremenami
- so zobrazovacími jednotkami
- náročnej na fyzickú kondíciu

V sledovanom období sme poskytli tieto informácie v 90 spoločnostiach.

2.2. ZNÍŽOVANIE RIZIKA VZNIKU OCHORENÍ PODMIENENÝCH PRÁCOU U ZAMESTNANCOV PRI PRÁCI SO ZOBRAZOVACÍMI JEDNOTKAMI

Posudzovanie rizika vzniku ochorení podmienených prácou a pracovnými podmienkami na pracoviskách so zobrazovacími jednotkami u zamestnancov, ktorí vykonávajú prácu so ZJ

prevažnú časť pracovnej zmeny (t.j. viac ako 4 hodiny denne) a následne vykonávanie opatrení na zmiernenie nepriaznivých účinkov. Kontrolované a sledované boli pracoviská v Elkop s.r.o. Dolný Kubín., SLSP a.s. Bratislava, OFZ a.s. Istebné.

2.3. ZDRAVÉ PRACOVISKÁ

- **OFZ, a. s. Istebné** - boli vykonané konzultácie – analýzy sledovania zdravotného stavu zamestnancov. Podarilo sa pre všetkých rizikových zamestnancov zabezpečiť rekondičné pobyty vybudovaní vlastného rehabilitačného centra ako aj v spoločnosti AquaRelax Dolný Kubín. Spoločnosť má existenčné problémy.
- **PD Tvrdošín** – na základe intervenčných programov sa vybudovali nové zariadenia pre osobnú hygienu zamestnancov, výdajňa stravy a vytvoril sa nový, nadštandardný model preventívnych lekárskeho prehliadok.

3. ODBOR HYGIENY VÝŽIVY, BEZPEČNOSTI POTRAVÍN A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

3.1. SLEDOVANIE VÝŽIVOVÉHO STAVU VYBRANÝCH VEKOVÝCH SKUPÍN DOSPELEJ POPULÁCIE

V rámci riešenia predmetného projektu bolo v regióne Orava v 1. polroku 2011 **vyšetrených 80 klientov**.

Všetci respondenti vyplnili dotazníky o životospráve a pohybovej aktivite s cieľom zistenia stravovacích návykov. Ďalej sa podrobili vyšetreniu klinickému, somatologickému a biochemickému. Bola hodnotená konzumovaná strava z jedného dňa u všetkých respondentov, ktorá bola počítačovo spracovaná v programe Alimenta č. 4-3e – nadstavbová verzia a bola porovnávaná s odporúčanými výživovými dávkami.

3.2. MONITORING JODIZÁCIE KUCHYNSKEJ SOLI

Na základe vypracovaného plánu pre odber vzoriek boli z výrobní, distribúcie a zo skladov odoberané vzorky tuzemskej a zahraničnej soli na stanovenie jodidu draselného, jodičnanu draselného a ferokyanidu draselného. V 1. polroku 2011 bolo odobratých **5 vzoriek tuzemskej soli a 6 vzoriek zahraničnej soli**.

3.6. MONITORING SPOTREBY VYBRANÝCH PRÍDAVNÝCH LÁTOK V POTRAVINÁCH

Do projektu bolo v 1. polroku 2011 zapojených 80 klientov, ktorí vyplnili dotazníky o životospráve, vrátane dvojdňových jedálnych lístkov. Bolo odobratých 12 vzoriek potravín na chemickú analýzu, pričom všetky vzorky vyhovovali v sledovaných ukazovateľoch požiadavkám na ne kladeným v druhej časti, dvanástej hlave Potravinového kódexu SR.

4. ODBOR HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

4.1. PRIESKUM TELESNÉHO VÝVOJA DETÍ A MLÁDEŽE V SR A ZISTENIE TRENDOV V ICH TELESNOM RASTE A VÝVINE

Úloha bude podľa pokynov ÚVZ SR plnená v II. polroku 2011

4.2. ZNEUŽÍVANIE NÁVYKOVÝCH LÁTOK (ALKOHOL, TABAK, DROGY) U DETÍ A MLÁDEŽE NA SLOVENSKU

V mesiaci apríl 2011 bol realizovaný projekt zneužívania návykových látok na dvoch základných školách (Základná škola Petra Škrabáka Dolný Kubín, Základná škola Vitanová) a troch stredných odborných školách

v regióne Orava (Súkromná stredná odborná škola EDUCO Námestovo, Spojená škola – Hotelová akadémia Námestovo a Stredná odborná škola technická Námestovo). Anonymný dotazník vyplnilo spolu 922 respondentov (847 žiakov a študentov, 75 pedagogických pracovníkov). Vyplnené dotazníky boli zaslané na ÚVZ SR.

6. ODBOR EPIDEMIOLOGIE

6.1. NÁRODNÝ IMUNIZAČNÝ PROGRAM

V 1. polroku 2011 boli realizované nasledovné úlohy.

- zabezpečenie očkovacieho kalendára na rok 2011, plán očkovacích výkonov pre spádovú oblasť RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne na podklade očkovacieho kalendára platného od 1.1. 2011, vypracovaného ÚVZ SR v súlade so zákonom 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a s kategorizáciou očkovacích látok, určených na povinné očkovanie detí
- zabezpečenie realizácie aktuálnych zmien v povinnom a odporúčanom očkovaní detskej populácie
- udržanie vysokej úrovne zaočkovanosti v rámci povinného očkovania

Surveillance a kontrola ochorení preventabilných očkovaním:

Lekári prvého kontaktu sú opakovane informovaní o nevyhnutnosti zabezpečiť laboratórnu diagnostiku u pacientov, u ktorých bolo podozrenie na ochorenie, ktoré podlieha povinnému očkovaniu. Táto činnosť si vyžaduje priebežné vzdelávanie a doškoľovanie zdravotníckeho personálu, ako aj vzdelávanie rodičov v prevencii antivakcinačných aktivít.

Manažment očkovania:

V rámci plnenia hlavných cieľov bola realizovaná metodická a konzultačná pomoc očkujúcim lekárom. Pre manažment očkovania je potrebné urýchliť prijatie odborného usmernenia na vykonávanie a kontrolu očkovania, ktoré chýba už niekoľko rokov.

Kontrola očkovania:

Pri kontrole očkovania postupujeme podľa odborného usmernenia na kontrolu očkovania a na kritériá vyhodnotenia administratívnej kontroly.

Vlastná administratívna kontrola očkovania v SR bude realizovaná v mesiacoch september – október 2011.

Ďalej bolo vykonávané:

- usmernenie lekárov ku kategorizácii a k indikačným obmedzeniam vakcín
- informácia o realizácii Európskeho imunizačného týždňa 2010 - informácia v lokálnych periodikách a na seminároch s lekármi prvého kontaktu, tiež na stránke RUVZ so sídlom v Dolnom Kubíne, realizácia Európskeho imunizačného týždňa
- beseda v materskom centre,

dotazníkový prieskum vedomostí rodičov o očkovaní, spracovanie a distribúcia letákov o realizácii a význame očkovania

- informácia o zmenách v očkovačom kalendári na rok 2011 (zmena v očkovaní proti pneumokokom) bola odoslaná všetkým lekárom prvého kontaktu, uverejnená na stránke RUVZ so sídlom v Dolnom Kubíne
- informácia o novom kategorizačnom zozname, nová kategorizácia vakcín rozposlaná všetkým očkujúcim lekárom prvého kontaktu
- lekári v spádovej oblasti RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne boli informovaní o epidémiách osýpok v niektorých krajinách v Európe
- informácia lekárom prvého kontaktu o hlásení nežiaducich účinkov v súvislosti s očkovaním
- v súvislosti s opakovanými hláseniami lekárov pre deti a dorast a jedným hlásením z novorodeneckého oddelenia, boli realizované pohovory s rodičmi s cieľom informovať ich o význame a výhodách očkovania, rodičia sú však pod silným vplyvom antivakcinačných skupín a ich postoj je odbornými argumentmi nezmeniteľný, problematika si vyžaduje legislatívne zmeny v povinnom očkovaní

Očkujúci lekári zasielajú na oddelenie epidemiológie mesačne hlásenia o očkovacích výkonoch v ich spádovej oblasti. Na základe týchto hlásení sa mesačne vykonáva register výkonov na jednotlivých ambulanciách a v okresoch. V zmysle usmernení z ÚVZ SR budeme postupovať pri príprave registra očkovaných, ako aj evidencie o očkovaní, chladovom reťazci a hospodárení s vakcínami.

6.2. SURVEILLANCE INFEKČNÝCH OCHORENÍ

V 1. polroku 2011 bola vykonávaná mesačná analýza prenosných ochorení za región.

Dôraz je kladený na surveillance v prípade výskytu ochorení imunizačného programu.

V týchto prípadoch je zabezpečená laboratórna verifikácia diagnózy.

V oblasti výskytu chrípky a ARO aktuálne celé chrípkové obdobie mailom informujeme dotknuté organizácie o aktuálnej situácii, informáciu zverejňujeme na webovej stránke.

Každý rok sa vykonáva kampaň na podporu očkovania proti chrípke a pneumokokovým infekciám v lokálnych médiách, na seminároch pre verejnosť a lekárov prvého kontaktu.

Na seminári Spolku lekárov Oravy, praktických lekárov pre deti a dorast a praktických lekárov pre dospelých boli zabezpečené prednášky "Prečo je potrebné očkovať proti pertussis infekcii" a „Opatrenia v ohnisku vírusovej hepatitídy A“. Pacientom s príznakmi virózy bolo vykonaných 10 odberov na laboratórne vyšetrenie (5x serologické vyšetrenie

a 6 x nosofaryngeálny výter. V jednom prípade bol izolovaný vírus chrípky A (sezónny typ) a v jednom prípade boli zistené protilátky proti vírusu chrípky A/H3N2.

Lekárom prvého kontaktu boli zaslané informácie o epidémii vyvolanej Escherichia coli (HUS/SHEC) v Nemecku a informácia o výskyte cholery na Ukrajine.

V zmysle záverov z celoslovenskej porady epidemiológov, boli analyzované prípady ochorení po očkovaní proti vírusovej hepatitíde A u osôb, ktoré ochoreli v rámci epidémii v SR.

V súvislosti so skvalitnením individuálnej prevencie obyvateľstva v oblasti prenosných ochorení zverejňujeme mesačné analýzy hlásených infekčných ochorení na webovej stránke RÚVZ a na stránke zverejňujeme aj informácie o aktuálne sa vyskytujúcich ochoreniach. V mestskej televízii v rámci diskusného fóra bola prezentovaná problematika infekčných ochorení a možností ich prevencie.

V informačnom systéme prenosných ochorení bolo spracovaných 1784 prípadov, čo je takmer 300 hlásení prenosných ochorení mesačne. Epidemiologické šetrenie spojené

s protiepidemickými opatreniami a edukáciou obyvateľstva bolo realizované v 479 ohniskách.

Nedostatky v laboratórnej spolupráci a v hlásení prenosných ochorení boli riešené priebežne.

6.3. INFORMAČNÝ SYSTÉM PRENOSNÝCH OCHORENÍ

Novovytvorený program EPIS je plne v prevádzke a využíva sa aj pre manažment epidémií. Lekári prvého kontaktu majú možnosť priamo z ambulancie vstupovať do užívateľského portálu, zatiaľ túto možnosť nevyužívajú aj napriek opakovanej propagácii programu v teréne. V programe EPIS sa zaviedol a je plne využívaný systém rýchleho varovania a začali sme pracovať aj s manažérskym informačným systémom - MIS. Na spracovanie analýz je využívaný aj export dát. Každý štvrtýrok sa realizujú opravy a doplnenie databáz. Mesačne sú realizované analýzy hlásených ochorení a výstupy z portálu sú zverejňované na webovej stránke RUVZ so sídlom v Dolnom Kubíne.

6.4. NOZOKOMIÁLNE NÁKAZY

V prvom polroku 2011 sme realizovali tieto opatrenia na prevenciu nozokomiálnych nákaz:

- v zmysle zvyšovania bezpečnosti pacientov v nemocničných zariadeniach bolo realizovaných 52 kontrol hygienicko-epidemiologického režimu na oddeleniach NsP a v súkromných zdravotníckych zariadeniach
- odobratých 66 sterov zo sterilného materiálu, 580 sterov z prostredia
- overená funkčnosť 41 sterilizačných zariadení
- na základe výsledkov kontrol a analýz hlásených NN boli realizované hodnotenia a navrhnuté opatrenia pre jednotlivé oddelenia NsP 35x
- začlenenie výskytu NN medzi indikátory kvality poskytovania zdravotníckej starostlivosti
- v mesiaci január sú realizované ročné analýzy hlásenia nozokomiálnych nákaz a na ich základe sú prijaté postupy pre manažment jednotlivých NsP, k 30.6.2011 bolo hlásených 60 ochorení nozokomiálneho charakteru) 29 DO NsP v Dolnom Kubíne a 31 HO NsP v Trstenej
- na základe spolupráce s laboratóriami je zabezpečené pravidelné monitorovanie mikrobiálnej rezistencie na ATB, výskyt multirezistentných kmeňov na jednotlivých oddeleniach nemocníc v regióne, kontrola endemického osídľovania nemocníc nemocničnými polyrezistentnými kmeňmi a následná aplikácia správnych režimových opatrení
- bola spracovaná správa o kontrolách hygienicko-epidemiologického režimu na gastroenterologických ambulanciách
- v pracovnej skupine pre prípravu štandardných postupov bol prepracovaný už pripravený štandardný postup pre kontrolu sterility vysterilizovaného materiálu na odborné usmernenie

Na realizáciu uvedených úloh je potrebné zabezpečiť finančné prostriedky na dostatočnú edukáciu pracovníkov oddelenia v rozsiahlej a zložitej problematike prevencie nozokomiálnych nákaz.

Zavádzanie surveillance vybraných nozokomiálnych ochorení:

- podľa záverov z porady epidemiológov v roku 2011 sa pripravuje prevalenčná štúdia nozokomiálnych nákaz, v I. polroku 2011 úloha sa zatiaľ nerealizovala.

V rámci prevencie šírenia nozokomiálnych nákaz sme v máji 2011 realizovali regionálnu kampaň „Zvýšenie hygieny a dezinfekcie rúk v zdravotníckych zariadeniach“. V rámci

tejto kampane bolo realizovaných 64 sterov, 10 odlačkov z rúk zdravotníckeho personálu a spracovaný leták k edukácii zdravotníckeho personálu.

V mesiaci jún pracovníci oddelenia absolvovali metodickú prípravu programu HELICS SSI a písomne bola zaslaná ponuka riaditeľom nemocníc v regióne k spolupráci na uvedenom projekte.

6.5. SURVEILLANCE CHRONICKÝCH OCHORENÍ

Plníme prostredníctvom práce poradne zdravia (projekt 9.9.), prostredníctvom II. etapy projektu 9.4. EHES a prostredníctvom plnenia projektu 9.8., Národného programu prevencie obezity.

6.6. MIMORIADNE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUÁCIE

V prvom polroku 2011 nebola riešená mimoriadna epidemiologická situácia.

Bola monitorovaná situácia vo výskyte novel flu chrípky vo svete, SR a v regióne.

V tomto polroku pokračovalo monitorovanie a hlásenie ťažkých akútnych respiračných infekcií na lôžkových oddeleniach zdravotníckych zariadení.

6.7. ENVIRONMENTÁLNA SURVEILLANCE POLIOMYELITÍDY A SLEDOVANIE VDPV

Priebežne sa plnia úlohy surveillance poliomyelitídy.

Epidemiologické vyšetrenie každej aseptickéj meningitídy a suspektnej ACHP.

Pokračovali sme v monitorovaní cirkulácie divokých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov vyšetrovaním odpadových vôd s osobitným zreteľom na sledovanie tzv. VDPV (Vaccine Derived Polio Viruses).

K 30. 06. 2011 boli vykonané 3 odbery odpadových vôd na virologické vyšetrenie - zistenie prítomnosti poliovírusov resp. iných enterálnych vírusov vo vonkajšom prostredí na ČOV Gäcel' v Dolnom Kubíne. Výsledky virologických vyšetrení boli negatívne.

7. OBJEKTIVIZÁCIA FAKTOROV PROSTREDIA – RIEŠI HV

7.3. MINERÁLNE A PRAMENITÉ BALENÉ VODY

Počet odobratých vzoriek: 9 vzoriek minerálnych, pramenitých a balených vôd

Miesto odberu: výrobný podnik NEALKO ORAVAN Podbiel, distribučná sieť, zariadenia spoločného stravovania

Výsledok vyšetrenia: všetky vzorky vyhovujú, až na vzorku WTC – baldovská minerálna voda, odobratá v závodnej kuchyni OFZ Široká

7.4. RADIACNE OŠETRENÉ POTRAVINY

Úloha bude realizovaná v septembri.

7.6. REZÍDUÁ PESTICÍDOV V POTRAVINÁCH PRE DOJČENSKÚ A DETSKÚ VYŽIVU

Počet odobratých vzoriek: 2 vzorky

Druhy odobieraných potravín: Nestlé - osemzrná nemliečna kaša, Nestlé – jablkovo mliečna kaša

Miesto odberu: distribučná sieť

Výsledok vyšetrenia: výsledky ešte nie sú k dispozícii

7.8. GLUTÉN V DIÉTNYCH POTRAVINÁCH

Úloha bude realizovaná v septembri 2011.

9. PODPORA ZDRAVIA

9.1. NÁRODNÝ PROGRAM PODPORY ZDRAVIA

Podľa anotácie projektu bolo potrebné v prvom polroku 2011 iniciovať diskusiu medzi odborníkmi v podpore zdravia v rámci úradov verejného zdravotníctva o súčasne platnej verzii NPPZ a navrhnúť zmeny smerujúce k jeho aktualizácii.

Diskusia bola zrealizovaná v rámci porady vedúcich oddelení podpory zdravia. V druhom polroku je plánované spracovanie návrhu zmien v NPPZ, ich predloženie hlavnému hygienikovi Slovenskej republiky na diskusiu a pripomienkovanie.

9.2. „ŽIŤ ZDRAVŠÍ A KVALITNEJŠÍ ŽIVOT V STARŠOM VEKU, ALEBO MÁM 65+ A TEŠÍ MA, ŽE ŽIJEM ZDRAVO“

Na tému zdravého životného štýlu seniorov sme urobili 1 aktivitu a na tému zdravého prežitia letných horúčav u seniorov sme urobili 1 aktivitu.

9.3. PODPORA ZDRAVIA V PREDŠKOLSKÝCH A MIMOŠKOLSKÝCH ZARIADENIACH

9.3.1. Materské centrá

Projekt sme riešili v rámci projektu stomatohygieny, edukáciou rodičov v oblasti racionálnej výživy ako prevencie chronických chorôb a zubného kazu.

Urobili sme 10 aktivít, na ktorých sa zúčastnilo 81 matiek.

9.3.2. Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku - stomatohygienu

Projekt sme riešili prostredníctvom intervenčných, zdravotno-edukačných pôsobení u detí v materských školách a na prvom stupni základných škôl, ktoré boli spojené s nácvikom správnej techniky umývania zubov, upevňovania návykov celodenného udržiavania ústnej hygieny, rozvíjania kladných postojov k prehliadke a ošetrovaniu zubov.

Urobili sme 74 aktivít pre 1612 detí, z toho 44 aktivít pre deti v materských školách (855 detí) a 30 aktivít pre prvý a druhý ročník základných škôl (757 detí). Aktivít sa zúčastnilo aj 81 matiek. Mali sme aktívnu účasť na seminári lekárov a sestier v NsP Dolný Kubín na tému primárnej prevencie zubného kazu.

9.4. EHES – EUROPEAN HEALTH EXAMINATION SURVEY (ZISŤOVANIE ZDRAVIA EURÓPANOV) (LEN II. FÁZA PROJEKTU)

Budeme riešiť v II. fáze projektu.

9.5. POPULAČNÁ STRATÉGIA - AKTIVITY PRI PRÍLEŽITOSTI VÝZNAMNÝCH DNÍ S OSOBNÝM ZAMERANÍM NA TÉMY A TERMÍNY ODPORÚČANÉ SVETOVOU ZDRAVOTNÍCKOU ORGANIZÁCIOU

Zapojili sme sa do Týždňa mozgu prezentáciou pre študentov Strednej zdravotníckej školy v Dolnom Kubíne na tému: Alzheimerova choroba, Náhle cievne mozgové choroby, Epilepsia., ktorej sa zúčastnilo 68 študentov a aktivitou pre deti a školákov Ukryté slovíčka., Logické úlohy pre najmenších., Vedomostný kvíz pre školákov, ktorých sa zúčastnilo 130 detí.

K 7. aprílu, Svetovému dňu zdravia sme mali deň otvorených dverí v poradni zdravia. K Svetovému dňu bez tabaku sme mali aktivitu o prevencii fajčenia v základnej škole Oravská Lesná pre 113 detí.

9.7. VYZVI SRDCE K POHYBU

Kampaň sme spropagovali v regionálnych médiách, zdravotníckych zariadeniach, školách a na pracoviskách. Na seminári k projektu sme dostali 100 ks účastníckych listov, my sme na vlastné náklady vytlačili ešte ďalších 100 účastníckych listov, ktoré sme rozdali záujemcom o zapojenie sa do kampane. Všetok propagačný materiál, vrátane účastníckych listov bol uverejnený aj na našej webovej stránke. 56 účastníkov kampane odovzdalo svoj vyplnený účastnícky list na našom RÚVZ. Tieto účastnícke listy sme poslali do RÚVZ Banská Bystrica. Ďalší účastníci, (nemáme prehľad, koľko účastníkov tak urobilo), zaslali účastnícky list samostatne na adresu RÚVZ Banská Bystrica.

9.8. NÁRODNÝ PROGRAM PREVENČIE OBEZITY

Projekt sme realizovali prostredníctvom práce v poradni zdravia a zdravotno-výchovnou prácou pre cieľové skupiny deti a mládež a dospelú populáciu. V poradni zdravia sme vyšetřili a poskytli poradenstvo 359 klientom. Urobili sme 69 aktivít pre 2164 osôb na podporu zdravého stravovania a 33 aktivít pre 918 osôb na podporu pohybovej aktivity.

9.9. CINDI PROGRAM SR

Projekt sme realizovali prostredníctvom práce v poradni zdravia, kde uplatňujeme individuálnu stratégiu zameranú na individuálne riziko, ktorá zahŕňa vyhľadávanie zdravých osôb v riziku a chorých, nepodchytených v kuratíve. V poradni zdravia sme vyšetřili a poskytli poradenstvo 359 klientom. Druhou formou realizácie je populačná stratégia, zameraná na populačné riziko, ktorá zahŕňa skupinové intervenčné aktivity (prednášky, besedy, hry), prácu s médiami a súťaže. V rámci populačnej stratégie sme urobili 160 zdravotno-výchovných aktivít pre deti a mládež a 43 aktivít pre dospelú populáciu.

9.10. ZDRAVIE DETÍ A MLÁDEŽE V ŠKOLSKOM PROSTREDÍ

Pre zdravie detí a mládeže v školskom prostredí sme celkovo urobili 122 aktivít pre 2881 detí a mládeže. Jednalo sa o aktivity v rámci zdravej životosprávy, podpory pohybových aktivít, podporu duševného zdravia, prevenciu HIV/AIDS, prevenciu závislostí a prevenciu úrazov.

10. KONTROLA TABAKU

10.1. PRÍPRAVA REALIZÁCIE MEDZINÁRODNEJ SÚŤAŽE PRE FAJČIAROV PRESTAŇ A VYHRAJ 2012

Prípravu realizácie uvedenej súťaže pre rok 2012 začne náš úrad v III. štvrtroku 2011. V rámci ŠZD bolo vykonaných jednotlivými oddeleniami RÚVZ v priebehu I. polroka 2011 578 kontrol dodržiavania zákona o ochrane nefajčiarov a bolo uložených 16 pokarhaní alebo napomenutí.

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Dunajská Streda**

1. ODDELENIE HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

1.6. Znečistenie vnútorného prostredia ovzdušia v školách a jeho vplyv na zdravie detí v Európe (SINPHONIE)

Neboli sme požiadaní o vytipovanie vhodných základných škôl k plneniu tohto projektu.

1.7. Úprava pitnej vody vo verejných vodovodoch

Neobdržali sme pokyny k plneniu tejto úlohy

1.8. Aktualizácia informačného systému o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie

Na webovej stránke tunajšieho regionálneho úradu verejného zdravotníctva bol zverejnený profil vody vhodnej na kúpanie podľa požiadaviek smernice č. 2006/7/ES (Šulianske jazero).

Pred začiatkom LTS bol vykonaný štátny zdravotný dozor na prírodných i umelých kúpaliskách okresu a zaslali sme správu o pripravenosti o ich pripravenosti na tohtoročný LTS. Aktualizáciu stavu kúpalísk vykonávame priebežne každý štvrtok. Na základe spracovaného harmonogramu bol začatý monitoring kvality vody na prírodnom kúpalisku (na Šulianskom jazere) a boli odobraté spolu 3 vzorky vôd na laboratórne vyšetrenie. Do informačného systému boli doplnené ďalšie významné i menej významné zariadenia s umelými bazénmi, pri ktorých uverejňujeme aj údaje o kvalite vody na kúpanie.

1.10. Posilnenie implementovania HIA v posudkovej činnosti ÚVZ SR a RÚVZ

V rámci posudkovej činnosti pri každej významnej akcii vykonávame hodnotenie dopadov na zdravie formou preskriningu. V jednom prípade bolo potrebné požiadať investora stavby na predloženie hodnotenia dopadov na zdravie (mini HIA).

2. ODDELENIE PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA

2.1 Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce

2.1.1 Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

Údaje o rizikových prácach sme spracovali pomocou programu ASTR. Počet zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce v okrese Dunajská Streda k 30.06.2011 je 887 z toho 112 žien.

Počet zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce podľa rizikových faktorov je najvyšší v riziku hluku (678 z toho 68 žien), na druhom mieste v riziku chemických látok (128 mužov) a na treťom mieste v riziku prachu (40 z toho 14 žien).

Podľa prevažujúcej činnosti najviac zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce je v priemyselnej výrobe (676 z toho 68 žien), ďalej v poľnohospodárstve, poľovníctve a v lesnom hospodárstve (170 z toho 14 žien), v zdravotníctve a v sociálnej starostlivosti

(37 z toho 30 žien).

V sledovanom období došlo oproti predchádzajúcemu obdobiu k zníženiu celkového počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu (z 967 na 887), a to najmä v rizikovom faktore hluk z dôvodu organizačných zmien, zníženia výroby a zníženia počtu zamestnancov na pracoviskách, kde sa vykonáva riziková práca.

Vo vykazovanom období sme pokračovali v prehodnocovaní rizikových prác podľa vyhlášky MZ SR č. 448/07 Z. z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaradenie prác do kategórií.

Celkom bolo vydaných 6 rozhodnutí o návrhu na zaradenie prác do kategórií, z toho v 3 prípadoch došlo k zmene zaradenia prác z 3. kategórie do 2. kategórie, a tým práce prestali byť rizikovými prácami (pre faktor hluk – Matej Szabó, Kostolné Kračany, Gejza Nagy, Kostolné Kračany, František Farkas, TOP-LAK, Malé Dvorníky), v 3 prípadoch boli vydané nové rozhodnutia o návrhu na zaradenie rizikových prác do 3. kategórie (pre rizikový faktor hluk – BOTH, s.r.o., Povoda a WINFER spol. s r.o., Dunajská Streda – prevádzka v Lehniciach, pre rizikový faktor rastlinný pevný aerosól – FORNETTI SLOVAKIA, spol. s r.o., Dunajská Streda). V jednom prípade (ARVUM, Poľnohospodárske družstvo Vrakúň), po vykonaní účinných nápravných opatrení, práca zaradená na dobu určitú do 4. kategórie pre rizikový faktor rastlinný pevný aerosól, bola po posúdení rizika zaradená do 2. kategórie, preto nové rozhodnutie po vypršaní platnosti pôvodného rozhodnutia nebolo potrebné vydať.

K 30.06.2011 sme vykonali 31 hygienických previerok na pracoviskách, kde sa vykonáva riziková práca. Kontroly boli zamerané na pracovné podmienky zamestnancov, mieru expozície zamestnancov a realizáciu náhradných opatrení zo strany zamestnávateľov na pracoviskách, kde sa vykonávajú rizikové práce, ako aj na zabezpečenie pracovnej zdravotnej služby. V rámci štátneho zdravotného dozoru sme sledovali aj výsledky a intervaly lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci a zaradenie zamestnancov do pracovného procesu na základe výsledkov preventívnych lekárskeho prehliadok a aktualizovali sme evidenčné karty pracovísk. Nápravné opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov boli uvedené v záznamoch z hygienických kontrol. Nedostatky sme zistili najmä v nezabezpečení pracovnej zdravotnej služby, resp. pri aktualizácii posudkov o riziku a prevádzkových poriadkov. Kontrolu odstránenia týchto nedostatkov vykonávame postupne. Ďalšie zistené nedostatky boli kontrolovanými subjektami odstránené ku koncu tohto vyhodnoteného obdobia.

Pri výkone štátneho zdravotného dozoru v sledovanom období sankcie neboli uplatnené.

Mieru uvedomenia si zdravotných rizík vyplývajúcich z expozície zamestnancov, ktorí vykonávajú rizikové práce, sme v 120 prípadoch overili formou kontrolných listov informovanosti zamestnancov.

2.1.2. Znižovanie zdravotných rizík z veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov

Výkon štátneho zdravotného dozoru bol v sledovanom období zameraný na kontrolu uplatňovania nariadenia vlády SR č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení NV SR č. 300/2007 Z. z.

V 23 prípadoch sme cielene kontrolovali zabezpečenie ochrany zdravia zamestnancov pri skladovaní, predaji a zaobchádzaní s veľmi jedovatými látkami a prípravkami a jedovatými látkami a prípravkami na pracoviskách vrátane ich použitia pri dezinfekcii, regulácii živočíšnych škodcov a na ochranu rastlín. Súčasne sme sledovali ich používanie podľa aktuálneho „Zoznamu a rozsahu použitia registrovaných prípravkov na ochranu rastlín a iných prípravkov“ a spôsob likvidácie obalov a nepoužiteľných zbytkov od týchto látok

a prípravkov. Kontrolou boli zistené najmä tieto nedostatky: organizácie nemali zmluvne zabezpečenú pracovnú zdravotnú službu, prevádzkové poriadky s posudkami o riziku neboli aktualizované. Niektoré zistené nedostatky boli prevádzkovateľmi odstránené ešte počas kontroly. Nápravné opatrenia na odstránenie ostatných zistených nedostatkov s termínmi ich realizácie boli uvedené v záznamoch z hygienických kontrol.

V jednom prípade bolo vydané rozhodnutie o návrhu na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickým prípravkom na morenie osív (Sempol, spol. s r.o., Bratislava).

Mimoriadne situácie ani havárie v sledovanom období v našom okrese sa nevyskytli.

Mieru uvedomenia si zdravotných rizík vyplývajúcich z expozície zamestnancov veľmi toxickým látkam a zmesiam a toxickým látkam a zmesiam sme v 43 prípadoch overili formou kontrolných listov informovanosti zamestnancov.

Fyzické osoby – podnikatelia a právnické osoby, ktoré vykonávajú dezinfekciu a reguláciu živočíšnych škodcov ako profesionálnu činnosť nám túto činnosť písomne oznámili v 9 prípadoch.

V sledovanom období sme priebežne zabezpečovali poradenstvo a konzultácie pre zamestnávateľov a zamestnancov.

2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu

V sledovanom období nenastali zmeny v počte zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce s karcinogénnymi a mutagénnymi faktormi v našom okrese. V NsP v Dunajskej Strede na oddelení POKO je 7 zamestnancov exponovaných chemickým karcinogénom – cytostatikám. Na tomto pracovisku priebežne aktualizujeme register exponovaných zamestnancov.

V sledovanom období tunajší orgán verejného zdravotníctva vydal 5 rozhodnutí k návrhom na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb. V dvoch prípadoch sme vykonali štátny zdravotný dozor pri práci s azbestom pri búraní stavieb podľa nariadenia vlády SR č. 253/2006 Z.z. o požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci. Mieru uvedomenia si zdravotných rizík vyplývajúcich z expozície zamestnancov azbestu sme v 6 prípadoch overili formou kontrolných listov informovanosti zamestnancov.

Zo strany správcov panelových bytových domov neboli oznámené žiadne práce súvisiace s odstraňovaním azbestových stien, ktoré sa používali pri montovaní bytových jadier.

2.1.4. Znižovanie psychickej pracovnej záťaže

Rizikové práce s rizikovým faktorom psychická pracovná záťaž v našom okrese neevidujeme.

2.1.5. Znižovanie výskytu chorôb z povolania z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia

Vo vykazovanom období sme boli v 2 prípadoch požiadaní o prieskum práce a pracovných podmienok z dôvodu podozrenia na chorobu z povolania z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia.

V prvom prípade sa jednalo o podozrenie na profesionálnu chorobu: stenotizujúca tendovaginitída palca ľavej ruky, susp. DNJZ u zamestnankyne (šičky) spoločnosti Webasto – Edscha Cabrio Slovakia s.r.o. so sídlom Táboreská 66, 932 01 Veľký Meder.

Na základe žiadosti Kliniky pracovného lekárstva a toxikológie Nemocnice akad. L.Dérera Fakultnej nemocnice s poliklinikou Bratislava sme u uvedeného zamestnávateľa vykonali hygienický prieskum práce a pracovných podmienok na pracovisku menovanej vo výrobnéj hale H1 na výrobu textílií a výrobu striech pre osobné autá (kabriolety) na Táboarskej 66 vo Veľkom Mederi. Choroba z povolania bola uvedenou klinikou priznaná nasledovne: číslo položky 29 – 2 choroba šliach, šľach. pošiev a sval. úponov z nadmerného zaťaženia, diagnóza M65.4, schopnosť doterajšieho výkonu práce: nie – trvale, preradiť na iné pracovisko - trvale.

V druhom prípade sa jedná o podozrenie na chorobu z povolania: DNJZ – syndróm karpálneho tunela, praec.l.sin. u zamestnanca (dojiča – kŕmiča) Školského hospodárstva – Búšlak spol. s r.o., Veľké Dvorníky. V tejto veci sme u uvedeného zamestnávateľa vykonali hygienický prieskum práce a pracovných podmienok na pracovisku menovaného. Konanie v tejto veci do konca vyhodnoteného obdobia ešte nebolo uzavreté.

Okrem uvedených organizácií evidujeme len jednu organizáciu, v ktorej sa choroba z povolania z DNJZ vyskytla (rok 2008 – Dunatex, a.s. Dunajská Streda).

2.1.6. Prevencia ochorení chrbtice súvisiacich s prácou a prešetrovanie podozrení na iné poškodenia zdravia z práce so zameraním na ochorenia chrbtice

V sledovanom období sme neboli požiadaní o prešetrovanie podozrení na ochorenia chrbtice vo vzťahu k profesii zamestnanca. Neevidujeme pracoviská ani profesie, u ktorých by sa vyskytlo ochorenie chrbtice z profesionálnych príčin.

2.2. Znižovanie rizika vzniku ochorení podmienených prácou u zamestnancov pri práci so zobrazovacími jednotkami

Vo vykazovanom období sme vykonali cielený štátny zdravotný dozor u 5 zamestnávateľov a preverili sme celkom 9 pracovísk spolu s 13 pracovnými miestami, na ktorých zamestnanci pracujú so zobrazovacími jednotkami viac ako polovicu pracovnej zmeny. Pri výkone ŠZD sa kontrolovalo uplatňovanie nariadenia vlády SR č. 276/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci so zobrazovacími jednotkami. Výkon štátneho zdravotného dozoru bol zameraný najmä na používané zariadenia, ich umiestnenie, priestorové podmienky na pracoviskách, denné a umelé osvetlenie, mikroklimatické podmienky, požiadavky na pracovné miesto a jeho usporiadanie, na režim práce a odpočinku zamestnancov, vykonávanie lekárske preventívnych prehliadok a na informovanosť zamestnancov o zdravotných rizikách pri práci so zobrazovacími jednotkami. Pomocou kontrolných listov informovanosti zamestnancov sme u 10 zamestnancov overili poskytovanie informácií zamestnancom v oblasti ochrany zdravia pri práci so zobrazovacími jednotkami zo strany zamestnávateľov. Najčastejšie zistené nedostatky na pracoviskách so zobrazovacími jednotkami pri výkone ŠZD boli: neinformovanie zamestnancov o bezpečnosti a ochrane zdravia zamestnancov pri práci so zobrazovacími jednotkami, zamestnanci absolvovali len všeobecne zamerané lekárske preventívne prehliadky, zamestnávatelia nezabezpečili posudzovanie zdravotnej spôsobilosti zamestnancov na prácu so zobrazovacími jednotkami. Nápravné opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov s termínmi ich realizácie boli uvedené v záznamoch z hygienických kontrol, sankcie uplatnené neboli.

2.5. Zvyšovanie úrovne ochrany zdravia pred rizikami z chemických látok

V rámci projektu REACH-EN-FORCE 2 sme sa zúčastnili na celoslovenskom seminári, ktorého súčasťou bol postup výkonu kontroly v rámci tohto projektu a práca s dotazníkom na kontrolu kariet bezpečnostných údajov u následných užívateľov. Kontrola najmenej u jedného následného užívateľa chemických látok v našom okrese a vyplnenie dotazníka projektu fóra REACH-EN-FORCE 2 bude odbornými zamestnancami nášho oddelenia vykonávaná v druhom polroku 2011.

3. ODDELENIE HYGIENY VÝŽIVY A PREDMETOV BEŽNÉHO UŽÍVANIA

3.1. Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospeljej populácie

Sledovanie výživového stavu sa uskutočňuje priebežne u ľahko pracujúcich žien a mužov v dvoch vekových kategóriách (19-34 ročné a 35 – 54 ročné). Na realizácii projektu sa má zúčastniť 80 klientov, po 20 osôb v každej skupine. Doteraz sa zúčastnilo 20 klientov, ktorí vyplnili 24 hodinový retrospektívny jedálny lístok, ktoré sú na odbore hygieny výživy počítačovo spracované v programe ALIMENTA 4.3. U každej osoby sa vyhodnotí biologická a energetická hodnota skonsumovanej stravy a zistené hodnoty sa porovnávajú s odporúčanými výživovými dávkami, ďalej sú vypočítané BMI a WHR hodnoty.

Dotazníkovým spôsobom je priebežne sledovaná ich životospráva - stravovacie zvyklosti (spotreba vybraných druhov potravín a pokrmov a potravín so zvýšeným obsahom jódu) a pohybová aktivita. Klienti vyplnili aj klinicko- somatický dotazník, ktorý poskytuje informácie o hmotnosti, výške, BMI, WHR. V spolupráci so zamestnankyňami poradne zdravia u klientov je odmeraný krvný tlak, a je odobratá krv pre zistenie biochemických ukazovateľov lipoproteínového metabolizmu (celkový cholesterol, HDL - cholesterol, LDL - cholesterol, glukóza, triglyceridy).

3.2. Monitoring jodidácie kuchynskej soli

Úloha je zameraná na monitoring obsahu jódu v kuchynskej soli s cieľom zabezpečovania kontinuálneho prísunu jódu do ľudského organizmu. Na zistenie obsahu KJ a KJO₃ v kuchynskej soli bolo v sledovanom období z distribučnej siete odobratých 12 vzoriek na laboratórne vyšetrenie v laboratóriu RÚVZ so sídlom v Trnave. Na základe výsledkov laboratórnych rozborov obsah KJ a KJO₃, prepočítaný na obsah KJ v každej vzorke pohyboval v rozmedzí 15 – 35 mg/kg.

3.3. Bezpečnosť kozmetických výrobkov určených pre deti

Podľa Prílohy č. 2a usmernenia ÚVZ SR na zabezpečenie jednotného výkonu ŠZD nad kozmetickými výrobkami na rok 2011 náš úrad mal na sledovanie bezpečnosti kozmetických výrobkov určených pre deti odobrať 10 vzoriek výrobkov na ochranu pred slnečným žiarením pre deti za účelom zistenia obsahu UV filtrov a mikrobiologických vyšetrení. Vzorky boli odobraté v distribučnej sieti a následne zaslané na laboratórnu analýzu. Chemickou analýzou realizovanou v akreditovanom laboratóriu RÚVZ Bratislava bola v jednom výrobku na ochranu pred slnečným žiarením pre deti (SunDance Dermo mlieko na opaľovanie OF 50⁺, 200 ml, DS: 06/2013) stanovená koncentrácia ultrafialového filtra (UV) oktokrylén (115760 mg/kg=11,5760%) vyššia ako 10%, čo je v rozpore s ustanovením

Prílohy č.7/10 Nariadenia vlády SR č. 658/2005 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na kozmetické výrobky. Vzhľadom na to, že distribútorom tohto výrobku v Slovenskej republike je spoločnosť dm drogerie markt s.r.o., Na pántoch 18, 831 06 Bratislava, uvedené zistenie bolo postúpené RÚVZ so sídlom v Bratislave ako vecne a miestne príslušnému orgánu na doriešenie.

3.4. Bezpečnosť výrobkov určených pre deti

Podľa prijatého harmonogramu odberov vzoriek v rámci Trnavského kraja na rok 2011 náš úrad nebol zapojený do realizácie tejto úlohy .

3.5. Bezpečnosť papierových a kartónových obalových materiálov

Podľa Plánu úradnej kontroly na rok 2011 a časového harmonogramu odberov vzoriek predmetov určených na styk s potravinami úloha má byť realizovaná v júli 2011.

3.6. Monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách

Monitoring spotreby vybraných prídavných látok sa uskutočňuje priebežne u ľahko pracujúcich žien a mužov v dvoch vekových kategóriách (19-34 ročné a 35 – 54 ročné). Na realizácii projektu sa má zúčastniť 80 klientov, po 20 osôb v každej skupine. V rámci monitoringu je sledovaná spotreba 4 prídavných látok, a to chinolínovej žltej E 104, allury červenej AC E 129, košenilovej červenej A E 124 a tartrazínu E 102.

Na realizácii projektu sa doteraz zúčastnilo 20 klientov, ktorí vyplnili 24 hodinový jedálny lístok za 1 pracovný deň a za 1 sobotu resp. nedeľu. Dotazníkovým spôsobom je priebežne sledovaná aj ich životospráva - stravovacie zvyklosti (spotreba vybraných druhov potravín a nápojov).

4. ODDELNIE HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

4.1 Prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR a zistenie trendov v ich telesnom raste a vývine

Získanie podkladov pre zhodnotenie telesného vývoja detí a mládeže vo veku od 0-18 je plánované na II. polrok 2011.

4.3 Monitoring stravovacích zvyklostí a výživových preferencií vybranej populácie detí SR a hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s komunikáciou jedál

V apríli 2011 sa konal zber údajov v náhodne vybratých základných (ZŠ Gabčíkovo – 9. ročník a ZŠ Smetanov háj, Dunajská Streda – 9.ročník) a stredných školách (SOŠS s VJM Dunajská Streda a SSOŠ Dunajská Streda) pre piatu vlnu prieskumu ESPAD. Prieskum bol zameraný na užívanie tabaku, alkoholu a drogu od deviatych ročníkov základných škôl a od prvých po štvrté ročníky všetkých typov stredných škôl na Slovensku. Bolo vyplnených spolu 767 dotazníkov. Súčasne dotazníkmi ESPAD boli distribuované ďalšie dotazníky na krátky prehľad o fajčení tabaku, o konzumácii alkoholu a o rôznych sprievodných dôsledkoch tabaku a alkoholu. V tomto prípade bolo vyplnených spolu 642 dotazníkov.

Pri kontrolách v základných a stredných školách zvyrazňuje sa práca oddelenia podpory zdravia a poradenského centra. Ich poradňa prevencie protidrogovej závislosti

sa zameriava na zdravotno-výchovné aktivity a to prednáškami, besedami a premietaním videofilmov snaží na elimináciu behaviorálnych rizík a prevenciu drogovej závislosti tejto vrstvy mládeže.

6. ODDELENIE EPIDEMIOLOGIE

6.1 Národný imunizačný program

Surveillance a kontrola ochorení preventabilných očkovaním.

Epidemiologickú situáciu v I. polroku 2011 je možné hodnotiť ako priaznivú, hlavne u tých ochorení, u ktorých základom prevencie je očkovanie. Výnimku tvorí zvýšený výskyt ochorení na pertussis. Vykazujeme výskyt 15 ochorení na pertussis a 2 ochorenia na parapertussis.

O aktuálnych zmenách v povinnom a odporúčanom očkovaní detskej populácie boli poskytovatelia zdravotníckej starostlivosti informovaní.

Administratívna kontrola očkovania a vyhodnotenie získaných údajov s následnými nápravnými opatreniami bude vykonaná v mesiacoch september a október 2011.

6.2 Surveillance infekčných chorôb

Hlásenie prenosných ochorení lekármi 1. kontaktu a hlavne mikrobiologickými laboratóriami je na dobrej úrovni. Mikrobiologické laboratória hlásia pozitívne výsledky vyšetrených biologických materiálov podľa vzoru určeného zákonom NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Od mája 2010 sa uviedlo do praxe elektronické on-line hlásenie laboratórných výsledkov z vybraných laboratórií v SR.

Pri vykonávaní protiepidemických opatrení odborní referenti oddelenia epidemiológie v každom navštívenom ohnisku nákazy vykonávajú prevenciu prenosných ochorení a informujú osoby podozrivé z nákazy o možnostiach predchádzania vzniku infekčným ochoreniam.

Osoby podozrivé z nákazy sú v rámci opatrení na predchádzanie ochorení rozhodnutím regionálneho hygienika pod lekárskeho dohľadom alebo zvýšeným zdravotným dozorom u svojho zmluvného lekára. V prvom polroku 2011 lekárske dohľad bol nariadený 6 osobám, ktorí boli v kontakte s infekčne chorým pacientom a u každého bol riešený formou dovolenky.

6.3 Informačný systém prenosných ochorení

Informačný systém EPIS a systém rýchleho varovania denne sa používa priebežne na monitorovanie a surveillance infekčných ochorení. V systéme rýchleho varovania, ak je výskyt takého ochorenia, ktoré sa tam má hlásiť, tak denne sa hlási a monitoruje sa.

6.4 Nozokomiálne nákazy

V prvom polroku 2011 sa vykonávalo monitorovanie hlásených nozokomiálnych nákaz. V sledovanom období bolo hlásených 21 nozokomiálnych nákaz. Najviac ochorení 10 bolo

hlásených z novorodeneckého oddelenia, z detského oddelenia 5 ochorení, z gynekologického oddelenia, rehabilitačného oddelenia a z neurologického oddelenia po 2 ochorení .

6.6 Mimoriadne epidemiologické situácie, vrátane bioterorizmu

Plán opatrení pre prípad výskytu pandémie chrípky bol aktualizovaný. V I. polroku 2011 nebolo hlásené ochorenie na SARI. Všetky dôležité informácie pre občanov sú dostupné na webovej stránke úradu .

6.7. Environmentálna surveillance poliomyelitídy

Podľa harmonogramu virologického laboratória ÚVZ SR boli vykonané odbery vzoriek vôd z kanalizácie mesta Dunajská Streda a z kanalizácie utečeneckých táborov v Medveďove a v Rohovciach. Vzorky vôd sa vyšetrujú na zistenie prítomnosti divokých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov s osobitným zreteľom na sledovanie VDPV (Vakcíne Derived Polio Víruses) a iných enterálnych vírusov vo vonkajšom prostredí. Celkom v I. polroku 2011 bolo odobratých 9 vzoriek odpadových vôd s negatívnym výsledkom vyšetrenia.

7. OBJEKTIVIZÁCIA FAKTOROV PROSTREDIA (BŽP, MŽP, CHA, FF)

7.3. Minerálne a pramenité balené vody vo Watercooleroch

Cieľom overovania zdravotnej neškodnosti balených prírodných minerálnych a pramenitých vôd vo Watercooleroch, určených pre používanie verejnosti v nebytových budovách, v nemocniciach a lekárňach náš úrad má podľa Plánu úradnej kontroly na rok 2011 a časového harmonogramu odberov vzoriek v rámci Trnavského kraja odobrať 2 vzorky. Úloha má byť realizovaná v auguste 2011.

7.4 Radične ošetrené potraviny

Podľa prijatého harmonogramu odberov vzoriek v rámci Trnavského kraja na rok 2011 náš úrad nebol zapojený do realizácie tejto úlohy.

7.6. Rezíduá pesticídov v potravinách pre dojčenskú a detskú výživu

Cieľom monitoringu obsahu rezíduí prípravkov na ochranu rastlín v potravinách pre dojčenskú a detskú výživu boli mesiaci marec v obchodnej sieti odobraté 2 vzorky, a to 1 vzorka dojčenskej a detskej výživy na báze mlieka a 1 vzorka na báze ovocia. Odobraté vzorky boli následne zaslané na vyšetrenie do laboratória ÚVZ SR. Výsledky laboratórných rozborov sme ešte neobdržali.

7.9. Glutén v diétnych potravinách

Podľa harmonogramu odberov vzoriek v rámci Trnavského kraja na rok 2011 náš úrad nebol zapojený do realizácie tejto úlohy.

9. ODDELENIE PODPORY ZDRAVIA A PORADENSKÉHO CENTRA

9.1. Národný program podpory zdravia

1. Zabezpečiť plnenie projektov Národného programu podpory zdravia na všetkých úrovniach spoločnosti na roky 2010 – 2014

Cieľ č.1

Zdravý životný štýl

Aktivity na úseku výchovy obyvateľstva okresu boli v I. polroku 2011 zamerané hlavne na propagáciu pohybovej aktivity na znižovanie nadhmotnosti a správnu výživu. Odborné poradenstvo v tejto problematike bolo poskytnuté 4437 klientom navštevujúcim poradenské centrum a 196 občanom v rámci poradne zdravej výživy a dní zdravia, ktoré sa uskutočnili v Topoľníkoch a v Dunajskej Strede v spolupráci s Úradom práce sociálnych vecí a rodiny a s Klubom priateľov zdravotne postihnutých z Patašu.

Zdravotno-výchovné informácie pre občanov maďarskej národnosti žijúcich na území Slovenskej republiky sme zabezpečili prostredníctvom denníka Új Szó, vysielania Slovenského rozhlasu - Rádio Patria, online novín Parameter, a týždenníka Csallóköz - Žitný Ostrov.

V uvedených médiách dostupných na celom území Slovenska a regionálnych médiách odznali relácie zamerané na výchovu k pohybovej aktivite, na prevenciu srdcovo-cievnych ochorení a nadváhy, na prevenciu infekčných ochorení a na situáciu vo výskyte chrípky v okrese.

Cieľ č.2

Starostlivosť o zdravie

Starostlivosť o zdravie občanov okresu sa zameralo na prevenciu infekčných a neinfekčných ochorení. Na prevenciu neinfekčných ochorení bolo zameraných 6146 zdravotnovýchovných výkonov, hlavne v oblasti prevencie onkologických, kardiovaskulárnych ochorení a toxikománií. V prevencii infekčných ochorení bol venovaný zvýšený dozor na kontrolu a propagáciu významu očkovania a v prevencii vzdušných a alimentárnych nákaz.

Cieľ č. 3

Zdravá výživa

Výchova a edukácia obyvateľov na zlepšenie stravovacích návykov bola zameraná na ženy – matky v poradni zdravej výživy a na zamestnancov školských jedální pri výkone štátneho zdravotného dozoru v stravovacích zariadeniach detí a mládeže.

Poradňu zdravej výživy za I. polrok 2011 navštívilo 196 osôb, z toho u 129 osôb bolo stanovené riziko kardiovaskulárneho ochorenia.

Sledovanie výživového stavu obyvateľstva a rizikových faktorov vznikajúcich v nadväznosti na nesprávnu výživu sa realizuje v rámci plnenia úlohy „Sledovanie výživového stavu obyvateľstva SR“ dotazníkovou formou u 80 respondentov vykonávajúcich stredne ťažkú prácu.

Cieľ č.4

Znížiť škody spôsobené alkoholom, drogami a tabakovými výrobkami

Zvyšovanie informovanosti obyvateľstva o negatívnom dopade užívania návykových látok na zdravie sa uskutočnilo hlavne cestou poradne prevencie protidrogovej závislosti do ktorej je začlenená poradňa prevencie a odvykania fajčenia. Poradňu za I. polrok 2011 navštívilo celkom 612 osôb, z toho na 15 aktivitách zameraných na prevenciu odvykania fajčenia sa zúčastnilo 395 osôb a na 6 akciách v protidrogovej poradni, ktorú navštívilo 217 osôb. Protidrogová prevencia bola zameraná hlavne na žiakov základných a stredných škôl a bola zabezpečená hlavne prednáškami, besedami a premietaním zdravotno-výchovných videofilmov.

Zapojili sme sa do projektu GYTS - Svetovej zdravotníckej organizácie, ktorý sa zameriava na monitorovanie užívania tabaku, faktorov s ním asociovaných, ako aj na odraz opatrení kontroly tabaku u vybranej cieľovej skupiny populácie. Vyplnených bolo 136 dotazníkov.

Z príležitosti Svetového dňa bez tabaku sme pre 24 žiakov 7. ročníka Základnej školy v Trhovej Hradskej zabezpečili prednášku s besedou s protifajčiarskou tematikou. Detekcia CO vo vydychovanom vzduchu bolo za I. polrok 2011 vykonané 41 klientom.

V rámci prvého národného antidopingového projektu pre tínedžerov a ich rodičov bolo pre 138 žiakov základných škôl v okrese zabezpečené premietanie zdravotnovýchovného filmu pod názvom: „Ži pravdivo, neklam sám seba“ a „Biele hroby“ .

Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog bol spropagovaný prostredníctvom poradne prevencie protidrogovej závislosti. V rámci tejto akcie bolo zapožičané premietnutie DVD filmov na tému „Ži zdravo bez dopingu“ 79 žiakom Strednej zdravotníckej školy v Dunajskej Strede.

Cieľ č.5

Prevenia úrazovosti

Pre cieľovú skupinu detí predškolského veku, žiakov I. a II. stupňa ZŠ a stredné školy v Dunajskej Strede bolo zabezpečené premietanie DVD filmov.

„Becepáčik a dopravná výchova pre deti materských škôl“

„Dopravná výchova a prvá pomoc pre deti I. stupňa ZŠ – Autoškola pre deti“

„Informácie o bezpečnosti cestnej premávky pre širokú verejnosť“

Jednotlivé DVD filmy boli zapožičané aj pre materské školy, základné školy a stredné školy v okrese.

Uskutočnili sa 3 skupinové akcie pre 62 detí materských škôl, 2 akcie pre 44 žiakov základných škôl a 4 skupinové akcie pre 73 žiakov strednej školy v Dunajskej Strede.

V rámci projektu „Emka to vie...“, ktorý je zameraný na pomoc deťom rozpoznať rôzne nebezpečenstvá dnešnej doby, k osvojeniu správnych hodnôt boli na 3 akciách pre 24 žiakov Základnej školy a 25 žiakov Špeciálnej základnej školy v Dunajskej Strede premietnuté zdravotnovýchovné videofilmy.

Cieľ č. 6

Zdravá rodina

Cieľom udržania zdravia vo vyššom veku bola venovaná osobitná pozornosť zdravotnej výchove starých ľudí žijúcich v rodinách so zameraním na motivovanie k pohybovej aktivite a k upevňovaniu mentálneho zdravia.

V spolupráci s Klubom priateľov zdravotne postihnutých v Pataši, s Úradom práce sociálnych vecí a rodiny a so samosprávami sme organizovali pre občanov „Dni zdravia“ v Dunajskej Strede a v Topoľníkoch so zameraním na propagovanie správneho životného štýlu. V rámci týchto akcií bolo poskytnuté poradenstvo 65 osobám.

Cieľ č.7 a 8

Zdravé pracovné podmienky a Zdravé životné podmienky

V I. polroku 2011 bolo vykonaných celkom 189 hygienických previerok, v rámci ktorých odborné pracovníčky oddelenia PPL usmernili vedúcich zamestnancov v otázkach vytvárania zdravých pracovných podmienok pre zamestnancov cieľom zníženia miery expozície zamestnancov a realizáciu náhradných opatrení zo strany zamestnávateľov na pracoviskách, kde zamestnanci vykonávajú rizikové práce.

Cieľ č.9

Zníženie výskytu infekčných ochorení

Epidemiologickú situáciu v okrese Dunajská Streda za I. polrok 2011 možno hodnotiť celkovo ako priaznivú, hlavne u tých ochorení je veľmi priaznivá, u ktorých základom prevencie je očkovanie. Výnimku tvorí zvýšený výskyt ochorení na pertussis 15 ochorení. Výskyt respiračných nákaz mal priaznivý trend, nedošlo ku vzniku epidémie sezónnej chrípky a chrípke podobných ochorení.

Cieľ č. 10

Zníženie výskytu neinfekčných ochorení

Stratégia zdravotno-výchovných aktivít je rozpracovaná v „Intervenčnom programe podpory zdravia a primárnej prevencie neinfekčných ochorení v okrese Dunajská Streda“. Úlohy sa plnia v poradni zdravej výživy, v poradni podpory psychického zdravia, v poradni pre optimalizáciu pohybovej aktivity, v poradni pre deti a mládež a v poradni prevencie protidrogovej závislosti. Súčasťou „Intervenčného programu podpory zdravia a primárnej prevencie neinfekčných ochorení v okrese Dunajská Streda“ je sledovanie zdravotného stavu obyvateľov. V rámci tohoto programu sú v databáze k dispozícii údaje o zdravotnom stave 9930 osôb.

Zdravotno-výchovné aktivity boli zamerané na odstránenie negatívnych faktorov zo životosprievy a na podporu a upevnenie pozitívnych postojov vedúcich k upevneniu zdravia. Zvýšená pozornosť bola venovaná prevencii kardiovaskulárnych a onkologických chorôb, presadzovaniu zásad správnej životosprievy, prevencii behaviorálnych rizík a znižovaním nadhmotnosti. Poradne zdravia v I. polroku navštívilo 4437 občanov okresu.

Cieľ č.11

Pohybová aktivita

Propagácia zdraviu prospešnej pohybovej aktivity bola realizovaná hlavne v poradni optimalizácie pohybovej aktivity, kde sme za I. polrok zaznamenali 1860 návštev, z toho na akciách poriadaných pre skupiny sa zúčastnilo 615 osôb a na individuálnom cvičení 1245 osôb. Cieľom upevnenia fyzického a duševného zdravia dospelých osôb, boli pre ľudí s nadváhou pravidelne zabezpečené kondičné a redukčné cvičenia.

Pre 23 klientov, ktorí sa rozhodli aktívnym pohybom redukovať nadváhu, sa vypracoval individuálny redukčný program.

V rámci akcie „Športový vietor do materských škôl“, poriadanej s klubom Rekreačnej telesnej výchovy a športu v Dunajskej Strede, cieľom ktorej je hravou formou upútať deti k pohybu, pracovníčka poradne optimalizácie pohybovej aktivity odcvičila úvodnú rozcvičku s 220 deťmi.

Uvoľňovacie cvičenie pre 57 detí predškolského veku sa uskutočnilo vo voľnej prírode v rámci akcie „Športový deň v materskej škôlke“.

Pre mamičky s deťmi vo veku od 1 do 3 rokov, ktoré navštevujú Materské centrum pri Mestskom kultúrnom stredisku v Dunajskej Strede, sú organizované skupinové cvičenia a ukážky špeciálnych cvikov na prevenciu vzniku plochých nôh u detí. Túto akciu navštívilo 40 mamičiek s deťmi.

Do Celonárodnej medzinárodne koordinovanej kampane na zvýšenie pohybovej aktivity dospelaj populácie „Vyzvi srdce k pohybu 2011“ sa zapojilo 102 osôb.

V rámci Svetového dňa zdravia sa konal „Týždeň otvorených dverí“, ktorého sa zúčastnilo 176 osôb z okresu.

9.2. „Žiť zdravší a kvalitnejší život v staršom veku, alebo mám 65+ a teší ma že žijem zdravo“.

Obyvatelia v poproduktívnom veku pravidelne navštevujú poradňu optimalizácie pohybovej aktivity, poradňu podpory psychického zdravia a poradňu zdravej výživy, kde poskytujeme dôchodcom odborné poradenstvo zamerané na zlepšenie kvality ich života tak, aby sa upevnila ich fyzická a duševná pohoda.

Poradňu optimalizácie pohybovej aktivity navštívilo 803, poradňu zdravej výživy 86 a poradňu podpory psychického zdravia 270 občanov v poproduktívnom veku.

9.3. Podpora zdravia v predškolských a mimoškolských zariadeniach

9.3.1. „Materské centrá“

Pre mamičky s deťmi vo veku od 1 do 3 rokov, ktoré navštevujú Materské centrum pri Mestskom kultúrnom stredisku v Dunajskej Strede, sú organizované skupinové cvičenia a ukážky špeciálnych cvikov na prevenciu vzniku plochých nôh u detí. Túto akciu navštívilo 40 mamičiek s deťmi.

9.3.2. „Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku – stomatohygiena“

Cieľom upevnenia správnych stomatohygienických návykov u detí predškolského a školského veku bolo počas I. polroka 2011 prostredníctvom poradne detí a mládeže zabezpečené premietanie zdravotno-výchovných videofilmov: „Pozor na zubokazy a Prečo zvieratká bolia zúbky“ pre 102 detí z materských škôl.

9.4. EHES – European Health Examination Survey (Zisťovanie zdravia Európanov)

Toho času prebieha I. fáza pilotného projektu, ktorú RÚVZ so sídlom v Dunajskej Strede nerealizuje.

9.5. Populačná stratégia - aktivity pri príležitosti významných dní s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané Svetovou zdravotníckou organizáciou

V rámci Svetového dňa zdravia sa uskutočnil „Týždeň otvorených dverí“, zameraný na odborné poradenstvo v oblasti prevencie kardiovaskulárnych ochorení. V rámci tejto akcie poradňu zdravia navštívilo 176 občanov, ktorým bolo vykonaných 422 preventívnych vyšetrení.

Aktivity v rámci celosvetovej akcie „Týždňa mozgu“ boli zamerané na deti predškolského a školského veku. Do vedomostného kvízu o ľudskom mozgu sa zapojilo 69 detí z materskej a základnej školy v Dunajskej Strede.

Z príležitosti Svetového dňa bez tabaku sme pre 24 žiakov 7. ročníka Základnej školy v Trhovej Hradskej zabezpečili prednášku s besedou s protifajčiarskou tematikou. Po prednáške pri zisťovaní detekcie CO vo vydychovanom vzduchu u 15 žiakov boli zistené vyššie hodnoty.

Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog prostredníctvom poradne prevencie protidrogovej závislosti bolo zabezpečené premietanie DVD filmu na tému „Ži zdravo bez doping“ 79 žiakom strednej zdravotníckej školy.

9.7. „Vyzvi srdce k pohybu“

Do súťaže, ktorá bola na regionálnej úrovni medializovaná prostredníctvom webovej stránky RÚVZ, týždenníku Csallóköz – Žitný ostrov a mestskej televízie sa zapojilo 102 občanov okresu.

V poradni optimalizácie pohybovej aktivity sa počas celého roka uskutočňujú aktivity zamerané na zvýšenie pohybovej aktivity dospelaj populácie a detí s cieľom vytvorenia návyku na pravidelnú pohybovú aktivitu.

Poradňu pre optimalizáciu pohybovej aktivity za I. polrok 2011 navštívilo 1860 osôb.

9.8. Národný program prevencie obezity

V rámci aktivít poradne zdravej výživy, poradne optimalizácie pohybovej aktivity a poradne detí a mládeže bola venovaná osobitná pozornosť k prevencii nadváhy a obezity. Za I. polrok 2011 sa na týchto akciách zúčastnilo 2163 osôb.

Cieľom ovplyvnenia determinantov detskej obezity boli organizované prednášky a premietanie filmov, ktoré sú zamerané na správnu výživu, zníženie nadhmotnosti, podporu pohybovej aktivity a na otázky dospievania. Na týchto akciách sa zúčastnilo 102 detí.

Pre dospelých s nadváhou boli pravidelne zabezpečené redukčné cvičenia a pre 23 klientov, ktorí sa rozhodli aktívnym pohybom redukovať nadváhu, bol vypracovaný individuálny redukčný program.

Pri výkone štátneho zdravotného dozoru v 72 školských jedálniach pracovníčky oddelenia hygieny detí a mládeže kontrolovali a v zmysle zásad správnej výživy detí usmerňovali zostavenie jedálnych lístkov.

9.9. CINDI program SR

Stratégia zdravotno-výchovných aktivít v rámci programu je rozpracovaná v „Intervenčnom programe podpory zdravia a primárnej prevencie neinfekčných ochorení v okrese Dunajská Streda“. Úlohy sa plnia v poradni zdravej výživy, v poradni podpory psychického zdravia, v poradni optimalizácie pohybovej aktivity, v poradni pre deti a mládež, v poradni protidrogovej závislosti, a v poradni nefarmakologického ovplyvnenia TK.

Zdravotno-výchovné aktivity sú zamerané na odstránenie negatívnych faktorov zo životosprávy a na podporu a upevnenie pozitívnych postojov vedúcich k upevneniu zdravia. Zvýšená pozornosť bola venovaná prevencii kardiovaskulárnych ochorení, presadzovaniu zásad správnej životosprávy, prevencii behaviorálnych rizík. Na týchto aktivitách sa zúčastnilo 4437 osôb.

Poradňu zdravej výživy za I. polrok 2011 navštívilo 196 osôb.

Poradňu pre optimalizáciu pohybovej aktivity za I. polrok 2011 navštívilo 1860 osôb.

Poradňu podpory psychického zdravia za I. polrok 2011 navštívilo 594 osôb.

Poradňu detí a mládeže za I. polrok 2011 navštívilo 766 osôb.

Poradňu prevencie protidrogovej závislosti do ktorej je začlenená poradňa prevencie a odvykania fajčenia za I. polrok 2011 navštívilo 612 osôb.

Poradňu ochrany a podpory zdravia pri práci za I. polrok 2011 navštívilo 167 klientov.

Poradňu nefarmakologického ovplyvňovania TK za I. polrok 2011 navštívilo 242 klientov.

Poradňa pre HbSAg pozitívne rodiny za I. polrok 2011 vykonala 36 kontrol.

V spolupráci s Klubom priateľov zdravotne postihnutých v Pataši, s Úradom práce sociálnych vecí a rodiny a so samosprávami sme organizovali pre občanov „Dni zdravia“ v Dunajskej Strede a v Topoľníkoch so zameraním na propagovanie správneho životného štýlu. V rámci týchto akcií bolo poskytnuté poradenstvo 65 osobám.

V rámci Svetového dňa zdravia sa uskutočnil „Týždeň otvorených dverí“, zameraný na odborné poradenstvo v oblasti prevencie kardiovaskulárnych ochorení. V rámci tejto akcie poradňu zdravia navštívilo 176 občanov, ktorým bolo vykonaných 422 preventívnych vyšetrení.

Aktivity v rámci celosvetovej akcie „Týždňa mozgu“ boli zamerané na deti predškolského a školského veku. Do vedomostného kvízu o ľudskom mozgu sa zapojilo 69 detí z materskej a základnej školy v Dunajskej Strede.

Okresnú súťaž prvej pomoci „Hliadka mladých zdravotníkov“ pre žiakov základných škôl z okresu Dunajská Streda, usporiadal Územný spolok SČK v Dunajskej Strede, ktorej sa zúčastnili pracovníčky oddelenia podpory zdravia ako odborná porota. Vedomosti žiakov v poskytovaní predlekárskej prvej pomoci boli na výbornej úrovni.

9.10. Zdravie detí a mládeže v školskom prostredí

Spolupráca so školami podporujúce zdravie sa realizuje cestou poradní pre deti a mládež a poradňou prevencie protidrogovej závislosti. Pre žiakov základných a stredných škôl boli usporiadané prednášky a besedy spojené s premietaním videofilmov s tematikou drogovej závislosti, škodlivosti užívania alkoholu, AIDS, dospievania, prevencie nadváhy a obezity, prevencie úrazov, dopravná výchova a týranie detí. Na týchto akciách sa za I. polrok 2011 zúčastnilo 1281 žiakov.

Zapojili sme sa do projektu GYTS - Svetovej zdravotníckej organizácie, ktorý sa zameriava na monitorovanie užívania tabaku, faktorov s ním asociovaných, ako aj na odraz opatrení kontroly tabaku u vybranej cieľovej skupiny populácie. Vyplnených bolo 136 dotazníkov.

10. KONTROLA TABAKU

10.1. Príprava a realizácie medzinárodnej súťaže pre fajčiarov Prestaň a vyhraj 2012

Motivácia fajčiarov k zmene životného štýlu a podpore nefajčenia sa uskutočňuje prostredníctvom poradne odvykania fajčenia, individuálnym prístupom u každého fajčiara. Vyšetruje sa im CO vo vydychovanom vzduchu, čo býva pre nich veľkou motiváciu k zanechaniu fajčenia. Počas individuálneho odvykacieho kurzu fajčiari pravidelne navštevujú poradňu zdravia a budú následne prihlásení do súťaže „Prestaň a vyhraj 2012“.

Efektívnosť súťaže „Prestaň a vyhraj 2010“ bude vyhodnotená v II. polroku 2011 dotazníkovou formou.

Meranie koncentrácie CO vo vydychovanom vzduchu sa uskutočnilo v rámci dní zdravia v Dunajskej strede, v Topoľníkoch a na školách po prednáškach a besedách u 41 osôb.

10.2. Školenie pracovníkov RÚVZ v oblasti prevencie fajčenia

Informačného dňa k výzvam na rok 2011 v rámci Druhého akčného programu Spoločenstva v oblasti zdravia na roky 2008 – 2013 sa zúčastnila inštruktorka poradne prevencie drogovej závislosti a odvykania fajčenia, na ktorom boli predložené a prejednané aj otázky k danej problematike.

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Galante**

1. ODDELENIE HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

1.1.

Vypracovanie aktualizovaného Akčného plánu pre prostredie a zdravie SR IV. (NEHAP IV). Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva

Plnenie úlohy v zmysle usmernenia a požiadaviek gestora.

1.2.

ERA-ENVHEALTH: Koordinácia výskumných programov v oblasti životného prostredia a zdravia na národnej úrovni – ERA-NET v oblasti životné prostredie a zdravie

Do plnenia tejto úlohy nie sme zapojení.

1.3.

Národný Informačný systém životného prostredia a zdravia ENHIS

Do plnenia tejto úlohy zatiaľ nie sme zapojení, plnenie na základe usmernenia gestora.

1.4.

Projekt COPHES (Consortium to Perform Human Biomonitoring on a European Scale)

Do plnenia tejto úlohy nie sme zapojení.

1.5.

Projekt DEMOCOPHES (Demonstration Study of the COPHES)

Do plnenia tejto úlohy nie sme zapojení.

1.6.

Znečistenie vnútorného prostredia ovzdušia v školách a jeho vplyv na zdravie detí v Európe (SINFONIE)

Do plnenia tejto úlohy nie sme zapojení, náš úrad nebol vybraný medzi riešiteľské pracovisko.

1.7.

Úprava pitnej vody vo verejných vodovodoch. Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva.

Na plnení tejto úlohy sa podieľame, postupovať budeme v zmysle vypracovaných pokynov na plnenie tejto úlohy, termín začatia plnenia úlohy podľa usmernenia druhý polrok 2011.

1.8.

Aktualizácia informačného systému o kúpaliskách a kvalite vôd na kúpanie

Oddelenie využíva Informačný systém. Priebežne sa aktualizujú a vkladajú požadované údaje o stave kúpalísk a kvalite vody na kúpanie, spracovávajú sa hodnotiace správy v požadovanom časovom slede.

1.9.

PHIME projekt „Public health impact of long-term, low level mixed element exposure in susceptible population strata“ – Vplyv dlhodobej expozície nízkym koncentráciám zmesi kovov na zdravie citlivých populačných skupín.

Do plnenia tejto úlohy nie sme zapojení.

1.10.

**Posilnenie implementovania HIA v posudkovej činnosti ÚVZ SR a RÚVZ v SR.
Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva.**

Plnenie úlohy v rámci posudkovej činnosti.

2. ODDELENIE PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA A TOXIKOLÓGIE

2.1.

Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce. Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva.,

Priebežne sa prehodnocujú vyhlásené rizikové práce a po vydaní rozhodnutí sa vyžaduje dôsledné plnenie povinností zamestnávateľa na vykonanie nápravných opatrení na znižovanie expozície rizikovým faktorom.

Prehodnotenie vydaných rozhodnutí o rizikovej práci sa realizuje v zmysle požiadaviek vyplývajúcich z výstupu úlohy:

- prejednanie návrhu na vyhlásenie rizikových prác so štatutárnym zástupcom organizácie
- vydanie nového rozhodnutia orgánom verejného zdravotníctva o rizikovej práci
- vyžadovať aktuálne kvantitatívne a kvalitatívne zisťovanie škodlivých faktorov vyskytujúcich sa v hodnotenom pracovnom prostredí
- vyžadovať návrh opatrení na zníženie vystavenia pracovníkov rizikovým faktorom
- kontrolovať plnenie nápravných opatrení (plán riadenia rizík) prijatých na ochranu zdravia zamestnancov a v prípade neplnenia vyvolať sankčné opatrenia
- vyžadovať primeraný zdravotný dohľad

Úloha sa plní priebežne. V rámci cieleného štátneho zdravotného dozoru bolo v prvom polroku 2011 vykonaných 22 previerok rizikových pracovísk zameraných na kontrolu plnenia nápravných opatrení, bolo vydaných 5 rozhodnutí o určení, resp. prehodnotení rizikových prác. Súčasťou návrhov boli aj posudky o riziku a prevádzkové poriadky.

Individuálne i skupinové poradenstvo v oblastiach súvisiacich so zabezpečením ochrany zdravia pri práci sa v prípade záujmu zabezpečuje hlavne individuálnou konzultáciou a poradenstvom pri vzniku nových prevádzok už počas projektovej prípravy a taktiež v priebehu výkonu štátneho zdravotného dozoru so zreteľom na faktory pracovného prostredia.

Cielene sa prejednáva zdravotno-hygienická situácia v jednotlivých podnikoch pri hodnotení posudkov rizika.

V prvom polroku 2011 nebol povolený ani zistený už v jestvujúcich prevádzkach nový pracovný postup s použitím chemických karcinogénov.

2.2.

Znižovanie rizika vzniku ochorení podmienených prácou u zamestnancov pri práci so zobrazovacími jednotkami. Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva.

Tejto problematike sme sa venovali pri výkone ŠZD v každom podniku, kde sa zobrazovacie jednotky používajú na stabilných pracovných miestach väčšinu pracovného času.

Pri previerkach sme kládli dôraz najmä na priestorové usporiadanie a svetelné podmienky na týchto pracoviskách a vybavenie vhodným nábytkom so zreteľom na ergonómiu. V niektorých prípadoch bolo zistené, že nesprávnym usporiadaním pracoviska dochádzalo k oslneniu monitorov a následným tienením žalúziami dochádzalo k zníženiu intenzity prirodzeného osvetlenia pracoviska. Režim práce a odpočinku je vyhovujúci. Na veľkej väčšine pracovísk sa používajú LCD monitory. Zamestnancom, pracujúcim so zobrazovacou jednotkou väčšinu pracovného času, bolo rozdanych 26 kontrolných listov.

Pracovníci nie sú zo strany zamestnávateľa informovaní o možnosti zabezpečenia účasti zamestnancov na skrínigovom vyšetrení očí a zraku pred zaradením na prácu so ZJ a v priebehu zamestnania (v prípade zrakových ťažkostí) a taktiež o možnosti účasti zamestnancov na vyšetrení pohybového a nervového systému (v súvislosti s výkonom práce).

2.5.

Zvyšovanie úrovne ochrany zdravia pred rizikami z chemických látok .

Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva.

Pracovníci odd. PPLaT sa v rámci prípravy a školenia pracovníkov o novej chemickej legislatíve v SR, v EÚ a o kompetenciách MZ SR, RÚVZ SR, Národného toxikologického informačného centra, MH SR a Centra pre chemické látky a prípravky zúčastnili odborného seminára a priebežne sa oboznamujú so súvisiacimi legislatívnymi požiadavkami.

V 2. etape je plánovaný výkon cieľenej kontroly najmenej u jedného výrobcu, dovozcu resp. následného užívateľa chemických látok, vrátane využitia jednotného dotazníka so zreteľom na karty bezpečnostných údajov. Vyplnené dotazníky budú zaslané k spracovaniu na ÚVZ SR a RÚVZ v Banskej Bystrici v elektronickej verzii.

3. ODDELENIE HYGIENY VÝŽIVY, BEZPEČNOSTI POTRAVÍN A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

3.1. Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospeléj populácie.

Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva

Pracovníci odd. hygieny výživy a PBP v spolupráci s odd. podpory zdravia budú plnenie úlohy zabezpečovať od mesiaca september priebežne do konca roka u 80 respondentov, ľahko pracujúcich (z toho u 40 žien a 40 mužov). Údaje získané o životospráve a pohybovej aktivite dotazníkovou metódou, vykonaním určených somatometrických meraní, vrátane biochemických ukazovateľov a vyhodnotením 24-hodinového spotrebného koša budú spracované v programe Alimenta a v mesiaci december zaslané na RÚVZ so sídlom v Poprade za účelom vyhodnotenia v rámci SR.

Zatiaľ sa úloha realizovala u 16 respondentoch (u administratívnych pracovníkov COOP Jednota SD).

3.2. Monitoring jodidácie kuchynskej soli. Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva.

V prvom polroku 2011 bol v mesačných intervaloch realizovaný odber vzoriek soli. Zatiaľ sa odobralo 8 vzoriek soli (z toho 4 tuzemskej a 4 dovozovej) za účelom laboratórnych analýz zameraných na obsah KJ/KJO₃ a ferokyanidu draselného u morskej soli. Na základe výsledkov laboratórnych vyšetrení všetkých 8 vzoriek vyhovovalo.

Výsledky vzoriek solí odobraných počas celého roka budú spracované v programe excel a v mesiaci december budú zaslané na RÚVZ so sídlom v Košiciach za účelom vyhodnotenia v rámci SR.

3.3. Bezpečnosť kozmetických výrobkov určených pre deti

Kontrola vybraných regulovaných látok v kozmetických výrobkoch vychádzala z usmernenia EK a vyplývala z významného potenciálneho rizika pre zdravie detí z pohľadu možných toxických účinkov a karcinogenity. Kampane boli zamerané na upevnenie správnych návykov na dosiahnutie ochrany pokožky pred nežiaducimi účinkami UVA a UVB žiarenia a nepoužívanie, najmä v letnom období počas dovoleníek „black hena“ – dočasnej farby na pokožku z dôvodu stúpajúcej tendencie vzniku alergických reakcií.

V zmysle odborného usmernenia ÚVZ SR hodnotenie bezpečnosti kozmetických výrobkov sa realizovalo u výrobcov a dovozcov detskej kozmetiky, ktorí v registri Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Galante nie sú evidovaní.

3.4. Bezpečnosť výrobkov určených pre deti

Kontrola dodržiavania bezpečnosti keramických a plastových výrobkov (PC dojčenské fľaše, plastové výrobky – misky, príbory, taniere, desiatové boxy, športové fľaše atď., keramické výrobky – misky, taniere, hrnčeky atď.) určených pre najrizikovejšiu skupinu populácie – detí so zameraním na kontrolu vybraných kritérií bezpečnosti výrobkov – migrácia formaldydu, primárnych aromatických amínov, bisfenolu A, ťažkých kovov Cd, Pb, resp. iných ukazovateľov v závislosti od materiálového zloženia. V mesiaci apríl v maloobchodnej sieti bola odobraná 1 vzorka pozostávajúca zo 4 ks dojčenských fliaš za účelom laboratórneho vyšetrenia na RÚVZ so sídlom v Poprade.

Pri odbere vzorky sa zároveň vykonala kontrola zameraná aj na označovanie a dokumentárnu časť – dostupnosť vyhlásení o zhode a podpornej dokumentácie v súlade s požiadavkami Potravinového kódexu SR – Materiály a predmety určené na styk s potravinami.

3.5. Bezpečnosť papierových a kartónových obalových materiálov

Plnenie úlohy bude zabezpečovať RÚVZ so sídlom v Poprade, ktoré zabezpečí odber vzoriek, laboratórne vyšetrenie ako aj hodnotenie zistených výsledkov, ktoré sa uplatnia pri príprave informačných materiálov na ochranu zdravia spotrebiteľa.

3.6. Monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách. Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva.

Monitorovanie spotreby vybraných prídavných látok v potravinách je základom pre hodnotenie zdravotného rizika z potravín s cieľom zistenia miery závažnosti záťaže exponovanej populácie daným rizikovým faktorom v určitom časovom období. Monitorovanie spotreby, ako preventívne opatrenie, umožňuje vytvoriť bázu pre ochranu zdravia a prijatie legislatívnych opatrení. Monitorovanie spotreby prídavných látok prebieha súčasne na základe požiadavky platnej európskej legislatívy s cieľom získať informácie o úrovni spotreby vybraných prídavných látok v potravinách.

Plnenie úlohy sa bude realizovať u 80-tich respondentov vo vekových kategóriách 19 až 35 rokov a 36 až 54 rokov, muži a ženy ľahko pracujúci (20 žien a 20 mužov z každej kategórie). V rámci monitoringu sa sleduje spotreba vybraných 4 prídavných látok (azofarbív):

E 104 chinolínová žltá (synonymum CI potravinárska žltá 13),
E 129 aluura červená AC (synonymum potravinárska červená 17),
E 124 košenilová červená A (synonymum Ponceau 4R),
E 102 tartrazín (synonymum potravinárska žltá 4).

Zatiaľ sa úloha realizovala u 16 respondentov, u ktorých sa sledovala spotreba vybraných prídavných látok pomocou 24 hodinového dotazníka spotreby potravín a to počas dvoch dňoch (z toho 1 deň pracovný a 1 deň pracovného voľna - v sobotu alebo nedeľu), ako aj týždenný dotazník frekvencie spotreby potravín.

4. ODDELENIE HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

4.1.

Prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR a zistenie trendov v ich telesnom raste a vývine. Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva)

Realizácia prieskumu sa uskutoční v období od 26.09.-04.11.2011 na vybraných školách v okrese Galanta.

4.2.

Zneužívanie návykových látok (alkohol, tabak, drogy) u detí a mládeže na Slovensku. Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva.

Pracovníci oddelenia hygieny detí a mládeže v dňoch od 04.-08.04.2011 vykonali opakovaný celoslovenský školský prieskum **ESPAD 2011** o alkohole a ostatných drogách na vybraných ZŠ a SŠ v okrese.

Prieskum bol realizovaný formou dotazníkovej štúdie u žiakov 9.roč. základných škôl (ZŠ SNP Galanta – 65 žiakov, ZŠ Vinohrady nad Váhom – 16 žiakov) a 1.-4.roč. stredných škôl (Stredná odborná technická škola Galanta – 16 žiakov, Gymnázium Sereď- 94 žiakov).

Cieľom prieskumu bolo zistiť trendy v danej oblasti a porovnať ich s výsledkami štúdie vybraných európskych krajín.

Gestormi projektu boli Národné monitorovacie centrum pre drogy pri Úrade vlády SR, VÚDPaP a ÚVZ SR.

Všetky vyplnené dotazníky boli v požadovanom termíne zaslané na ďalšie spracovanie na ÚVZ SR Bratislava.

4.3.

Monitoring stravovacích zvyklostí a výživových preferencií vybranej populácie detí SR a hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál

V I. polroku 2011 sa projekt nerealizoval, jeho III. etapa je naplánovaná na r. 2012.

6. ODDELENIE EPIDEMIOLOGIE

6.1.

Národný imunizačný program SR. Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva

V rámci výročnej správy RÚVZ za rok 2010 bola vypracovaná analýza plnenia imunizačného programu. Zabezpečili sme pravidelné informovanie odbornej verejnosti o všetkých pripravovaných a už realizovaných zmenách týkajúcich sa očkovacieho kalendára

a samotných vakcín formou prílohy k mesačným hláseniam pre očkujúcich lekárov a elektronickou poštou. Všeobecným lekárom pre deti a dospelých sme zaslali očkovací kalendár na rok 2011.

V rámci Európskeho imunizačného týždňa (EIW) v dňoch 23.4.-30.4.2011 sme zabezpečili publikovanie článku s tematikou významu očkovania v lokálnych médiách, pri zdravotno-výchovných akciách pre obyvateľov okresu boli distribuované informačné letáky o rôznych druhoch očkovania, problematika očkovania bola zaradená do náplne školenia pre pracovníkov vykonávajúcich epidemiologicky závažné činnosti. Informácie o EIW aj článok o očkovaní boli zverejnené na WEB stránke RÚVZ.

6.2.

Surveillance infekčných chorôb

K 31.1.2011 sme vypracovali výročnú správu oddelenia epidemiológie za okres Galanta za rok 2010.

Vypracovali sme týždenné a mesačné analýzy výskytu prenosných ochorení, mesačné a štvrtročné analýzy nozokomiálnych nákaz. Súčasťou mesačných analýz boli aj informácie pre očkujúcich lekárov týkajúce sa očkovacích látok, aktuálnej epidemiologickej situácie u nás a vo svete a protiepidemických opatrení.

Počas chrípkovej sezóny 2010/2011 sme zabezpečili zber biologického materiálu od chorých na izoláciu vírusu chrípky a jeho odoslanie do NRC pre chrípku.

V 1. polroku 2011 sa odobralo 42 biologických materiálov, z toho 7 od detí (2x izolovaný vírus pandemickej chrípky A (H1N1)2009 a 3x vírus chrípky typ A bez bližšej subtypizácie) a 35 materiálov od dospelých osôb (14x izolovaný vírus pandemickej chrípky A (H1N1) 2009, 2x vírus chrípky B, 3x vírus chrípky A bez bližšej subtypizácie).

Boli hlásené 3 prípady SARI, z toho 1 prípad (laboratórne nepotvrdený) skončil úmrtím.

Za uplynulé obdobie boli hlásené 4 ochorenia preventabilné očkovaním diagnostikované ako divý kašeľ vyvolaný Bordetellou pertussis.

V rámci sledovania exantémových ochorení bolo hlásených 6 prípadov, z toho 1 ako piata choroba a 5 ako šiesta choroba.

Boli hlásené 4 ochorenia na akútnu vírusovú hepatitídu B, 12 bezpríznakových nosičstiev HCV a 1 bezpríznakové nosičstvo HBV.

Protiepidemické opatrenia v ohniskách nákazy boli v plnom rozsahu realizované.

Bolo vydaných:

- 7 rozhodnutí pre osoby v kontakte s chorým na VHA (chorí boli z iných okresov)
- 8 rozhodnutí pre osoby v kontakte s chorým na VHB.

V 1. polroku bolo hlásených 31 prípadov salmonelózy. Zaznamenali sme 2 rodinné výskyty, z toho 1x po 2 a 1x po 3 ochorenia (predpokladaný faktor prenosu nákazy boli vajcia). Boli vydané 4 rozhodnutia pre osoby vykonávajúce epidemiologicky závažnú činnosť v kontakte s chorými na salmonelózu.

Vykázali sme 68 prípadov kampylobakteriovej enteritídy. Zaznamenali sme 6 rodinných výskytov po 2 ochorenia (predpokladaný faktor prenosu nákazy 2x mliečne výrobky, 1x mäsové výrobky, 3x neobjasnený). Bolo vydaných 5 rozhodnutí pre osoby vykonávajúce epidemiologicky závažnú činnosť v kontakte s chorými na kampylobakteriózu.

Pre všetky obecné a mestské úrady okresu Galanta bolo zaslané odporúčenie na vykonanie celoplošnej celoobecnej deratizácie na reguláciu živočíšnych škodcov v jarných a v jesenných mesiacoch.

Zabezpečili sme pravidelné informovanie verejnosti o aktuálnej epidemiologickej situácii vo výskyte infekčných ochorení prostredníctvom internetovej stránky RÚVZ Galanta.

6.3.

Informačný systém prenosných ochorení

Zabezpečili sme rutinné zadávanie sporadických prípadov infekčných ochorení, epidémií, prípadov chrípky a CHPO hlásených hromadne do informačného systému EPIS a údajov do systému rýchleho varovania. Realizovali sme zadávanie všetkých prípadov SARI do EPIS-u.

6.4.

Nozokomiálne nákazy

Z nemocničných zariadení okresu bolo hlásených 41 nozokomiálnych nákaz, z toho 10 prebehlo pod obrazom sepsy, ktoré boli aktívne vyhľadané. Na detskom oddelení prebehla epidémia rotavírusovej enteritídy nozokomiálneho charakteru s počtom 12 chorých detí.

Kontrola hygienicko-epidemiologického režimu bola vykonaná v 44 zdravotníckych zariadeniach, z toho 2x na lôžkovom zariadení, 6x na operačných sálach, 2x na centrálnej sterilizácii, 10x v ambulantnom zariadení všeobecného lekára pre dospelých, 11x v ambulantnom zariadení všeobecného lekára pre deti a dorast, 10x v odbornom ambulantnom zariadení, 3x na stomatologickej ambulancii.

V rámci preventívneho zdravotného dozoru bolo vydaných 8 rozhodnutí na súhlas na uvedenie pracovných priestorov do prevádzky, resp. odsúhlasenie prevádzkového poriadku.

Oddelenie epidemiológie RÚVZ so sídlom v Galante sa nepodieľalo na programe EÚ HELICS – IPSE. Pravidelne sledujeme mikrobiálnu rezistenciu nozokomiálnych kmeňov izolovaných u hospitalizovaných pacientov.

V rámci národnej kampane „Dezinfekcia rúk“ sme zabezpečili distribúciu odborných materiálov všetkým lekárom prvého kontaktu, uverejnenie odborných materiálov na WEB stránke RÚVZ.

6.5.

Surveillance chronických ochorení

Pokračovali sme v realizácii programu Cindi formou individuálneho poradenstva v centre podpory zdravia pri RÚVZ Galanta ako aj formou skupinového poradenstva výjazdmi pracovníkov centra na pracoviská a rôzne spoločenské a hromadné akcie pre obyvateľstvo. V centre podpory zdravia bolo vyšetrených 425 klientov, z toho prvýkrát navštívilo centrum 144 klientov a opakovane vyšetrených bolo 281 klientov.

6.6.

Mimoriadne epidemiologické situácie

V postpandemickom období naďalej rutinne pokračujeme v dôslednom realizovaní epidemiologickej surveillance ARO, chrípky a chrípke podobných ochorení.

V lokálnych médiách ako aj prostredníctvom internetovej stránky RÚVZ sme pravidelne informovali o aktuálnej epidemiologickej situácii vo výskyte ARO a CHPO a o potrebe vykonávania preventívnych opatrení vrátane očkovania proti chrípke.

6.7.

Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV

V rámci surveillance poliomyelitídy a sledovania VDPV sme zabezpečili 3 odbery odpadovej vody podľa harmonogramu NRC pre poliomyelitídu s negatívnym výsledkom.

Vedíme evidenciu pravidelných týždenných hlásení ACHO z príslušných nemocničných oddelení. V tomto roku nebolo hlásené podozrenie na akútnu chabú obrnu. Analýzu situácie vo výskyte akútnych chabých obrn sme vykonali vo výročnej správe za rok 2010.

6.8.

Prevenia HIV/AIDS

V 1. polroku 2011 sa nerealizoval projekt primárnej prevencie HIV/AIDS „Hrou proti

V rámci výročnej správy RÚVZ za rok 2009 bola vypracovaná analýza plnenia imunizačného programu. Zabezpečili sme pravidelné informovanie odbornej verejnosti o všetkých pripravovaných a už realizovaných zmenách týkajúcich sa očkovacieho kalendára a samotných vakcín formou prílohy k mesačným hláseniam pre očkujúcich lekárov a elektronickou poštou. Všeobecným lekárom pre deti a dorast sme zaslali očkovací kalendár na I. a II. polrok 2010.

V rámci Európskeho imunizačného týždňa (EIW) v dňoch 24.4.-1.5.2010 sme zabezpečili publikovanie článku s tematikou významu očkovania v lokálnych médiách, pri zdravotno-výchovných akciách pre obyvateľov okresu boli distribuované informačné letáky o rôznych druhoch očkovania, problematika očkovania bola zaradená do náplne školenia pre pracovníkov vykonávajúcich epidemiologicky závažné činnosti. Informácie o EIW aj článok o očkovaní boli zverejnené na WEB stránke RÚVZ.

Na začiatku chrípkovej sezóny 2010/2011 bol poskytnutý lokálnym médiám na publikovanie materiálu o zhodnotení priebehu pandémie chrípky v SR.

K 31.8.2010 bola vykonaná previerka ochranného očkovania v zmysle usmernenia hlavného hygienika SR číslo OE/5227/2010 zo dňa 24.6.2010.

9. ODDELENIE PODPORY ZDRAVIA

9.1.

Národný program podpory zdravia. Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva.

Zdravotno-výchovná intervencia vychádzala z Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v SR aktualizovaného NPPZ s cieľom zvýšiť informovanosť o aktívnej podpore zdravia, zlepšiť zdravotný stav obyvateľstva pozitívnym ovplyvňovaním vedomostí, postojov a správania individuálnym a skupinovým poradenstvom na základe analýzy štatistických údajov o zdravotnom stave obyvateľstva, monitorovanie skriningového vyšetrenia zdravotného stavu. Z.v. aktivity boli zamerané na jeho priority - pohybová aktivita, správna výživa, prevencia obezity s dôrazom na mladú generáciu prevencia a eliminovanie škodlivých návykov, prevencia drogovej závislosti, výchova k partnerstvu a rodičovstvu s dôrazom na mladú generáciu, otázky ochrany životného a pracovného prostredia ako jednej zo základných podmienok podpory environmentálneho zdravia.

Jednou z úloh PVV na roky 2010 – 2014 je realizovať prehodnotenie plnenia úloh NPPZ a jeho aktualizácia s cieľom posilniť prevenciu a motiváciu k nej, vytváranie partnerstiev medzi jednotlivými zložkami spoločnosti s cieľom podporovať a rozvíjať verejné zdravie tak, aby sa dosiahlo trvalé zlepšenie zdravia obyvateľstva.

Na PZ HH pre odbor podpory zdravia, ktorého členom je vedúca lekárka OPZ boli prediskutované najdôležitejšie úlohy, koordinácia a postupnosť krokov v aktualizácii NPPZ a zainteresovanosť jednotlivých rezortov podieľajúcich sa na jeho plnení.

9.2.

Žiť zdravší a kvalitnejší život v staršom veku, alebo mám 65+ a teší ma, že žijem zdravo. Téma: „ Seniors v rodine a v spoločnosti.“

Cieľom tohto programu v nasledujúcom období je zmeniť súčasné vnímanie starnutia populácie a postavenie seniorov v spoločnosti len ako problém sociálnej a ekonomickej záťaže.

Zdravotno-výchovné aktivity boli zamerané na problematiku starnutia, jeho prijímanie hlavne mladou generáciou, podporovať harmonické spolunažívanie niekoľkých generácií a aktívny prístup k životu.

OPZ spolupracovalo s Nadáciou Memory a Slovenskou Alzheimerovou spoločnosťou na spoločných aktivitách – propagácia Týždňa mozgu, na propagácii prednáškových aktivít týchto organizácií, na distribúcii propagačných materiálov o najčastejších ochoreniach CNS v staršom veku.

V rámci svetového dňa - Pohybom ku zdraviu boli realizované propagačné panely s tematickým zameraním dôležitosti pohybovej aktivity v staršom veku.

9.3.

Podpora zdravia v predškolských a mimoškolských zariadeniach

9.3.1.

Materské centrá

Výchova a vzdelávanie matiek v oblasti zdravého životného štýlu s cieľom ovplyvniť a zmeniť životný štýl celej rodiny. Vzdelaná matka vzdeláva svoju rodinu a zdravé návyky prenáša do výchovy dieťaťa.

V meste Galanta pracuje Materské centrum Bambuľkovo. RÚVZ v Galante je i naďalej odborným garantom.

OPZ ako odborný garant edukačno intervenčných zv. aktivít sa podieľalo na odbornej náplni činnosti centra ako i lektorskej činnosti k odbornej problematike. V I. polroku 2011 boli zrealizované prednášky a besedy na témy :

- Denný režim
- Otužovanie detí

Pohybové aktivity v Materskom centre Bambuľkovo zabezpečovalo OPZ :

- cvičenie pre mamičky s deťmi (3 x za I. polrok)

Pri príležitosti Dňa matiek MC Bambuľkovo realizovalo zdravotno-výchovnú akciu – „Míľa pre mamu.“, ktorej sa zúčastnilo okolo 362 ľudí. Akcia bola zameraná na dôležitosť pohybu pre zdravie. Najmenším účastníkom sa prihovorila mimická bábka Adamko a deti spolu s rodičmi zábavnou formou odpovedali na otázky so zameraním na otužovanie organizmu.

O svojej činnosti Materské centrum Bambuľkovo informuje prostredníctvom webovej stránky.

9.3.2.

Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku - stomatohygiena.

Zlepšiť vedomosti a stomatohygienické návyky u cieľovej skupiny 4-6 ročných detí MŠ, ich rodičov a pedagógov.

V rámci poradenského centra je zriadená Poradňa orálneho zdravia so zameraním na preventívne zdravotné aktivity na zlepšenie stavu orálneho zdravia, prevenciu zubného kazu a hygienu dutiny ústnej doplnené o poradenskú činnosť. Na požiadanie bolo realizované individuálne poradenstvo. Jednalo sa hlavne o deti predškolského a mladšieho školského veku a ich rodičov

OPZ zrealizovalo intervenčné – zdravotno-výchovné aktivity s využitím mimickej bábkovej Adamko formou tvorivej dramatiky a názornou demonštráciou správnej techniky čistenia zubov a správneho používania pomôcok v stomatohygieni (zubná kefka, zubná pasta) pre I. stupeň ZŠ G. Dusíka v Galante bola zrealizovaná prednáška, počet zúčastnených detí - 38.

Pre II. stupeň ZŠ Vinohrady nad Váhom bola zrealizované prednášky formou mediálnej prezentácie a názornej demonštrácie správnej techniky čistenia zubov, doplnené zdravotno-výchovným materiálom - počet zúčastnených - 63 žiakov.

9.4.

EHES – European Health Examination Survey (Zisťovanie zdravia Európanov)

V prvom polroku OPZ RÚVZ Galanta nebolo zapojené do tohto projektu.

9.5.

Populačná stratégia - aktivity pri príležitosti významných dní s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané SZO

Cieľom zdravotno-výchovných aktivít je zvýšiť informovanosť obyvateľstva o aktívnej ochrane a podpore zdravia, zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva (chorobnosť na ochorenia srdca a ciev, nádory, diabetes) pozitívnym ovplyvnením vedomostí, postojov a rizikového správania sa vylúčením rizikových faktorov - fajčenie, nesprávna výživa a stravovanie, nedostatok telesnej aktivity, zdôrazniť význam pohybovej aktivity v prevencii chronických neinfekčných ochorení, propagovať minimálny objem a intenzitu pohybovej aktivity, ktoré môžu byť efektívne v priaznivom ovplyvnení zdravia jedinca a vytvorením návyku na pravidelnú pohybovú aktivitu a tak prispieť k zvýšeniu zdatnosti k zlepšeniu zdravotného stavu všetkých vekových skupín a k predĺženiu aktívneho života v pokročilom veku.

Svetový deň vody:

V rámci Svetového dňa vody boli realizované propagačné panely s tematickým zameraním na dôležitosť pitného režimu pre zdravie.

Svetový deň mlieka

- ŠZŠ Galanta - Prednáška o mlieku - (počet zúčastnených 28 detí)

Deň narcisov:

1. V spolupráci s Ligou proti rakovine a MsKS bol realizovaný „Deň zdravia“ pre občanov mesta Galanty.
2. V spolupráci s OÚ Veľké Úľany a SČK bol realizovaný „Deň zdravia“ pre občanov s možnosťou zakúpenia narcisov a tak podporiť dobročinnú akciu - Liga proti rakovine.

Svetový deň zdravia :

1. Oddelenie podpory zdravia každoročne realizuje týždeň zdravotno-výchovných aktivít k Svetovému Dňu zdravia v spojení s Dňom narcisov. V I. polroku 2011 boli realizované Dni zdravia mobilnou poradňou so zameraním na prevenciu civilizačných ochorení a vyhľadávanie skrytých rizikových faktorov u zdravých osôb v produktívnom veku (vyšetrenie biochemických parametrov Reflotronom, meranie TK, výživové poradenstvo). V spolupráci s MsKS Galanta bolo vyšetrených 53 klientov, s MsKS Sereď bolo vyšetrených 41 klientov, v ÚS SČK Veľké Úľany bolo vyšetrených 47 klientov.
Uvedené zdravotno-výchovné aktivity sa dostali do povedomia klientov a stretávajú sa so záujmom a kladným postojom občanov, o čom svedčí aj horeuvedený počet vyšetrení.
2. Dni zdravia boli realizované aj na školách (ZŠ SNP Galanta, ŠZŠ Galanta, MŠ Sever, MŠ SNP Galanta, ZŠ Pata, ZŠ G. Dusíka Galanta, MŠ Gáň, MŠ Abrahám, MŠ Úzka Galanta, ZŠ Vinohrady nad Váhom) deťom sa prihovárala mimická bábka ADAMKO

- hravo a zdravo, podporujúca zdravý životný štýl, kladný vzťah k pohybovej aktivite a správne výživové návyky u detí a ich rodičov.

Deň zeme:

V rámci svetového Dňa zeme boli pre žiakov I. stupňa ZŠ SNP Galanta realizované prednášky a besedy na tému ekológia a ochrana životného prostredia. Deťom sa prihovorila mimická bábka Adamko a boli aktívne zapojené do motivačných hier zameraných na ochranu životného prostredia, vodných zdrojov a triedenie komunálneho odpadu.

Svetový deň astmy:

V rámci Svetového dňa astmy boli realizované propagačné panely s tematickým zameraním na prevenciu astmy a chronickej obštrukčnej choroby pľúc.

Svetový deň - Pohybom ku zdraviu:

1. V spolupráci s vedeniami MŠ v Galante bol zrealizovaný športový deň - škôlkárska olympiáda. Pohybových aktivít spojených s interakciou s mimickou bábkou Adamko sa zúčastnilo 120 predškolákov.
V spolupráci s MŠ Úzka Galanta bola realizovaná športová olympiáda, ktorej sa zúčastnilo 40 detí.
V spolupráci s vedením ZŠ SNP Galanta, MÚ Galanta bola zrealizovaná športová akcia Olympijská dúha, ktorej sa zúčastnilo 80 detí školských klubov pri ZŠ v meste Galanta.
2. Pri príležitosti Dňa matiek MC Bambuľkovo realizovalo zdravotno-výchovnú akciu – „Míľa pre mamu.“, ktorej sa zúčastnilo okolo 362 ľudí. Akcia bola zameraná na dôležitosť pohybu pre zdravie. Najmenším účastníkom sa prihovorila mimická bábka Adamko a deti spolu s rodičmi zábavnou formou odpovedali na otázky so zameraním na otužovanie organizmu.

Svetový deň bez tabaku:

1. Zdravotno-výchovné aktivity z príležitosti Svetového dňa bez tabaku v spolupráci s vedeniami ZŠ SNP v Galante, ZŠ v Pate, ZŠŠOaS v Galante boli realizované zdravotno-výchovné akcie zamerané na riziko vzniku nikotínovej závislosti a škodlivosti fajčenia na zdravie detí a mládeže s praktickou ukážkou detekcie CO prístrojom Smokerlyzér vo vydychovanom vzduchu. Zároveň boli žiaci oboznámení so zákonom č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov. Prístrojom Smokerlyzér bolo vyšetrených 32 žiakov.

Pre širokú verejnosť bolo realizované z príležitosti Svetového dňa bez tabaku meranie CO vo vydychovanom vzduchu prístrojom Smokerlyzér v MsKS Sereď.

2. V priestoroch RÚVZ a NsP Galanta boli realizované propagačné panely s tematickým zameraním o škodlivosti fajčenia a jeho dôsledkoch na ľudský organizmus.

Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi:

V spolupráci s Osvetovým strediskom v Galante, Hasičským záchranným zborom v Galante, Mestskou políciou v Galante a Policajným zborom SR v Galante bola zorganizovaná zdravotno-výchovná akcia „Drogám povedz nie“ pre deti MŠ v meste Galanta. Akcie sa zúčastnilo 113 detí.

V priestoroch RÚVZ a NsP Galanta boli vyhotovené propagačné panely k danej problematike.

Európsky týždeň boja proti drogám

Zdravotno-výchovné aktivity z príležitosti Európskeho týždňa boja proti drogám v spolupráci s vedeniami ZŠ SNP v Galante a Združenej strednej školy obchodu a služieb v Galante boli realizované zdravotno-výchovné akcie zamerané na prevenciu závislostí a riziko vzniku nikotínovej závislosti a škodlivosti fajčenia na zdravie detí a mládeže s praktickou ukážkou detekcie CO prístrojom Smokerlyzér vo vydychovanom vzduchu. Zároveň boli žiaci oboznámení so zákonom č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov. Prístrojom Smokerlyzér bolo vyšetrených 18 žiakov.

9.6.

Program podpory zdravia znevýhodnených komunit

RÚVZ Galanta nie je zapojený do tohto projektu.

9.7.

„Vyzvi srdce k pohybu“

Zlepšiť zdravotný stav obyvateľov Slovenska - znížiť chorobnosť a úmrtnosť na chronické neinfekčné ochorenia elimináciou jedného z najvýznamnejších rizikových faktorov - pohybovej inaktivity.

Dve pracovníčky OPZ sa zúčastnili seminára organizovaného RÚVZ v Banskej Bystrici zameraného na kampaň Vyzvi srdce k pohybu.

Propagačné materiály a prihlášky do súťaže boli distribuované na ZŠ a MŠ v okrese Galanta i počas preventívnych vyšetrení v rámci Dní zdravia v obciach, závodoch a školách a iných hromadných podujatiach (Míľa pre mamu).

Pracovníci PCZ realizovali individuálne poradenstvo zamerané na rizikové faktory KV ochorení, zároveň doporučili pohybovú aktivitu ako významný faktor v prevencii nadváhy a kardiovaskulárnych ochorení a ponúkli možnosť zapojiť sa do kampane „Vyzvi srdce k pohybu“.

9.8.

Národný program prevencie obezity

Zdravotno-výchovná intervencia bola zameraná na zvyšovanie zdravotného uvedomenia obyvateľstva, vytváranie pozitívnych postojov a správania sa ku zdraviu, na motivovanie k aktívnemu pohybu ako významnej zložky zdravého spôsobu života a ku skvalitneniu výživy. U klientov v Poradenskom centre v rámci poradenskej činnosti bola doporučená pohybová aktivita ako jedna z možností ovplyvnenia zistenej nadváhy v nadväznosti na doporučenia týkajúce sa úpravy stravovacích návykov.

V rámci prevencie obezity boli na ZŠ Vinohrady nad Váhom, ŠZŠ Galanta, ZŠ Sever Galanta, ZŠ SNP Galanta, MŠ Gáň, MŠ Sever Galanta, MŠ Úzka Galanta, MŠ SNP Galanta, zrealizované prednášky a besedy o význame správneho zloženia stravy, o dôležitosti pitného režimu a správneho výberu nápojov, zvýšenia pohybovej aktivity.

Okrem toho boli zaslané námety do databázy dobrých postupov k príprave a realizácii kampane k projektu "Schéma školského ovocia", ktoré boli spracované v rámci projektu "Adamko - hravo, zdravo" podľa príslušnej literatúry a metodických listov k tomuto projektu a sú úspešne využívané v zdravotno-výchovných aktivitách OPZ zameraných na zdravú výživu - konzumácia ovocia a zeleniny a prevencia obezity pre MŠ a I. stupeň ZŠ v okrese Galanta.

9.9.

CINDI program SR

Cieľom Cindi programu je znižovať celkovú úmrtnosť populácie Slovenska, predovšetkým úmrtnosti na choroby srdcovo-cievne a nádorové, eliminovať predčasné úmrtia, t.j. do 65 rokov veku a predĺžiť strednú dĺžku života, najmä u mužov, zlepšiť zdravotný stav obyvateľov Slovenska - znížiť chorobnosť a úmrtnosť na vybrané ochorenia obehovej sústavy a onkologické ochorenia vhodnými formami intervencie, zameranými na znižovanie výskytu prioritných rizikových faktorov (RF) chronických (tzv. civilizačných) ochorení.

V I. polroku 2011 bola v okrese Galanta zameraná zdravotno-výchovná činnosť na zníženie chorobnosti a úmrtnosti na vybrané skupiny civilizačných ochorení so zameraním na zníženie prevalencie osôb s rizikovým životným štýlom. Cestou činnosti Poradenského centra zdravotno-výchovná intervencia bola realizovaná individuálnou, skupinovú a mediálnou formou poradenskej činnosti so zameraním na správnu výživu, prevenciu fajčenia, požívanie alkoholu, nedostatočnú pohybovú aktivitu, hypertenziu, stres a zmenu životného štýlu. Ťažiskom poradenskej činnosti bolo poskytnúť základné informácie o zdravotnom stave a poradenstvo čo najväčšiemu počtu klientov, čo bolo realizované mobilnou poradňou v spolupráci s MÚ, OÚ, GOS, s vedeniami ZŠ, CVČ Nebojsa, DK Sereď, spoločnosť Samsung Galanta, IDC Holding Sereď, MsKS Sereď, MsKS Galanta a SČK, COOP Jednota.

Na základe Výzvy č. 4/2011 TTSK, témy: „Podpora zdravia a prevencia chorôb v Trnavskom samosprávnom kraji“ bol OPZ vypracovaný **Projekt:** Prevencia metabolického syndrómu v regióne Galanty, ktorý bol schválený.

V I. polroku 2011 bolo vyšetrených spolu 425 klientov, z toho bolo 144 klientov prvovýšetrených a 281 klientov opakovane vyšetrených.

9.10.

Zdravie detí a mládeže v školskom prostredí

Zdravotnovýchovné pôsobenie NPDD vychádzalo z EU stratégie pre zdravie a rozvoj detí a dorastu, ktorého strategické direktívy zdôrazňujú sedem hlavných priorít: 1 Zdravie matky a novorodenca, 2 Výživa a fyzická aktivita, 3 Infekčné choroby, 4 Úrazy a násilie, 5 Životné prostredie, 6 Dorastový vek, 7 Psychosociálny rozvoj a mentálne zdravie

V rámci projektu bola venovaná pozornosť zdravotnej uvedomelosti detí a mládeže, ich emóciám, hodnotovej štruktúre, orientácii osobnosti, jej pohotovosti a schopnosti správať sa v rôznych situáciách a vzťahoch, k budovaniu individuálnej zodpovednosti za vlastné zdravie a vytvoriť aktívnu osobnosť vo vzťahu k zdraviu - aby získané poznatky a uvedomelosť mali svoj prejav v správaní a konaní v bežných životných situáciách, ako aj v celom živote vytvorením zdravého životného štýlu.

Pokračovalo sa vo vzdelávacích a zdravotno-výchovných aktivitách, orientovaných na aktívne zapojenie a samostatné uvažovanie mladých ľudí o svojom zdraví.

K tematike vytvárania zdravého životného prostredia, boli realizované z. v. aktivity k Dňu Zeme pre žiakov I. stupňa ZŠ SNP v Galante na tému ekológia a ochrana životného prostredia. Deťom sa prihovarila mimická bábka Adamko a boli aktívne zapojené do motivačných hier zameraných na ochranu životného prostredia, vodných zdrojov a triedenie komunálneho odpadu.

V rámci prevencie dopravných úrazov a bezpečnosti cestnej premávky boli realizované zdravotno-výchovné akcie zamerané na túto problematiku v MŠ Gáň, MŠ Sever Galanta, MŠ SNP Galanta, MŠ Úzka Galanta, ZŠ Vinohrady nad Váhom – spolu 230 detí.

Racionálna výživa a životospráva, pitný režim a zdravý životný štýl bol tematikou z.v. aktivít pre ŠZŠ Galanta, ZŠ SNP Galanta, ZŠ Sever Galanta, MŠ SNP Galanta, MŠ Gáň, MŠ

Sever Galanta, MŠ Úzka Galanta, ZŠ Vinohrady nad Váhom, MŠ Abrahám - počet 348 zúčastnených žiakov.

V rámci realizácie Národného programu starostlivosti o deti a dorast na r.2008 -2015 ,ktorý je zameraný proti negatívnym javom ako užívanie návykových látok, tabaku, alkoholu a drogám boli zdravotno-výchovné aktivity zamerané na prevenciu fajčenia a jeho dôsledky na zdravie detí a mládeže. Boli realizované prednášky na tému Alkohol, fajčenie a drogy pre žiakov SOŠOaS Galanta, ZŠ SNP Galanta a ZŠ Pata - spolu 85 žiakov. Zv. aktivity boli doplnené vhodnými videofilmami, zv. materiálom a oboznámením so zákonom č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov.

V spolupráci s Osvetovým strediskom v Galante, Hasičským záchranným zborom v Galante, Mestskou políciou v Galante a Policajným zborom SR v Galante bola zorganizovaná zdravotno-výchovná akcia „Drogám povedz nie“ pre deti MŠ v meste Galanta. Akcie sa zúčastnilo 113 detí.

Jednou z úloh NPDD je realizácia projektu GYTS, ktorý je súčasťou projektu Global Tobacco Surveillance System, ktorý vypracovala a vykonáva Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) v spolupráci s Centers for Disease Control and Prevention v Atlante. Cieľovou populáciou GYTS je školská mládež vo veku 13-15 rokov. GYTS sa zameriava okrem samotného užívania tabaku a faktorov s ním spojených predovšetkým na účinok opatrení kontroly tabaku a spoločenských aspektov tabakizmu, t.j. výskytu a postojov k pasívnemu fajčeniu (doma aj mimo domova), informácií o fajčení a postojov k nemu, masmédií (nepriama reklama a propagácia tabak. Výrobkov a fajčenia, preventívne informácie a vzdelávanie v jednotlivých druhoch médií), školské prostredie (edukácia a iné školské programy, fajčenie učiteľov a dodržiavanie reštriktívnych opatrení na ochranu nefajčiarov), dostupnosti tabakových výrobkov, mieru aktivity výrobcov a distribútorov tabaku (distribúcia úžitkových predmetov s logom značiek cigariet, ponuka vzoriek cigariet zdarma) ako aj dostupnosť informácií o tabaku a odvykaní.

V rámci tohto projektu OPZ realizovalo zber údajov dotazníkovou formou v ZŠ Vinohrady nad Váhom u 39 detí zo siedmeho, ôsmeho a deviatego ročníka.

10. KONTROLA TABAKU

10.1.

Príprava a realizácie medzinárodnej súťaže pre fajčiarov Prestaň a vyhraj 2012

Cieľom súťaže je motivovať fajčiarov k zmene životného štýlu a podpore nefajčenia u tých, ktorí sa neúspešne pokúšajú prestať fajčiť.

Súťaž je plánovaná na r. 2012 a bude sa plniť podľa stanoveného harmonogramu. Zdravotnovýchovné aktivity boli zamerané na prevenciu fajčenia u detí a mládeže formou prednášok a besied.

10.2.

Školenie pracovníkov RÚVZ v oblasti prevencie fajčenia

Pracovníci OPZ neboli v 1. polroku 2011 zadelení do harmonogramu tejto školiacej akcie.

10.3.

„Národný akčný plán pre kontrolu tabaku na roky 2012-2014“

Na plnení sa podieľa ÚVZ SR a ministerstvá.

Názov úlohy	riešilo odd., odbor	spoluriešilo
Sledovanie výživového stavu obyvateľstva vybraných vekových skupín dospeljej populácie (16 respondentov)	Odd. HV	Epidemiológia PPL, OPZ
Mimoriadne úlohy na základe ÚVZ SR v Bratislave postúpených hlásení zo systému RAPEX „o nebezpečných kozmetických výrobkoch“ (8 prípadov/91 kontrol)	Odd. HV	
Mimoriadne úlohy na základe ÚVZ SR v Bratislave postúpených hlásení zo sys. RASFF (1prípád/67 kontrol)	Odd. HV a Odd. HDM	
<p>Poradňa zdravia :</p> <p>Hromadné vyšetrenia - Mestský úrad Sereď, CVČ Nebojsa, MsKS Galanta, MsKS Sereď, OÚ Veľké Úľany, SČK Veľké Úľany, IDC Holding Sereď, COOP Jednota, Samsung Galanta.</p> <p>počet vyšetrených – 209</p> <p>Zamestnanci podnikov -114</p> <p>Zamestnanci MŠ, ZŠ + rodičia - 19</p> <p>Individuálne poradenstvo – 83</p> <p>Spolu vyšetrených - 425</p> <p>Horeuvedená z.v. prevencia zahŕňa aj aktivity k projektom Zdravé mestá, Zdravé školy.</p>	OPZ odd.epid.,PPL	MÚ,OÚ, vedenia MŠ a ZŠ, vedenia podnikov
<p>Projekt : Adamko hravo - zdravo</p> <p>- počet detí ZŠ zúčastnených prednášok a besied - 184</p> <p>- počet detí MŠ zúčastnených prednášok a besied - 456</p>	OPZ	vedenia MŠ, ZŠ
<p>Projekt: Materské centrá - cvičenie s deťmi, cvičenie s tehotnými mamičkami - počet stretnutí - 5</p> <p>Besedy na témy:</p> <p>Denný režim</p> <p>Otužovanie detí</p>	OPZ	MC Bambuľkovo, MŠ Sever
<p>Projekt : Mám 65 + a teší ma, že žijem zdravo</p> <p>V rámci svetového dňa - Pohybom ku zdraviu boli realizované propagačné panely s tematickým zameraním dôležitosti pohybovej aktivity v staršom veku.</p>	OPZ	DD Patria Galanta,
<p>Projekt : Prevencie protispoločenskej činnosti mládeže s dôrazom na problematiku záškoláctva a požívania alkoholu a tabakových výrobkov na území mesta Galanty</p>	MÚ Galanta	vedenia ZŠ a SŠ
<p>Prevencia fajčenia, alkoholu a drogových závislostí:</p> <p>- na prednáškach a besedách sa zúčastnilo 164 žiakov II. stupňa ZŠ</p> <p>- prístrojom Smokerlyzér bolo vyšetrených 21 žiakov.</p>	OPZ	GOS, vedenia ZŠ ZŠ SNP Galanta, ZŠ Vinohrady nad Váhom, SOŠOaS Galanta

<p>V rámci realizácie Národného programu starostlivosti o deti a dorast na roky 2008 - 2015, ktorý je zameraný proti negatívnym javom (agresivita, suicidálne činy, užívanie návykových látok, tabaku, alkoholu, omamných, dopingových a psychotropných látok, šikanovanie, atď.) na zlepšenie mentálneho zdravia detskej populácie a dorastu bol realizovaný projekt GYTS, do ktorého sa zapojilo 39 detí zo ZŠ Vinohrady nad Váhom, zo 7.,8. a 9 ročníka.</p>	<p>OPZ</p>	<p>ZŠ, ŠZŠ a SŠ v okrese Galanta</p>
<p>Na základe Výzvy č. 4/2011 TTSK, témy: „Podpora zdravia a prevencia chorôb v Trnavskom samosprávnom kraji“ OPZ vypracovalo regionálne projekty, ktoré boli zamerané na plnenia nasledovných úloh: Projekt: „Prevencia metabolického syndrómu v regióne Galanty“, okresu Galanta Projekt: Zvýšenie informovanosti a zdravotného uvedomenia obyvateľstva v prevencii fajčenia ako významného faktora vzniku civilizačných ochorení. Obidva projekty k tejto výzve boli schválené TTSK.</p>	<p>OPZ</p>	

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Humennom**

1. Odbor hygieny životného prostredia a zdravia

1. Programy a projekty Úradov verejného zdravotníctva v SR

1.1. Vypracovanie Akčného plánu pre životné prostredie a zdravie SR IV (NEHAP IV)

Aktualizácia NEHAP svojím zameraním a obsahom patrí medzi najvýznamnejšie národné programy vo verejnom zdravotníctve, ktoré boli zaradené aj do programového vyhlásenia vlády SR rezortu zdravotníctva.

Gestor úlohy ÚVZ SR zatiaľ nepožadoval žiadne podklady.

1.7. Úprava pitnej vody vo verejných vodovodoch

Cieľom je získať prehľad spôsobov úpravy pitnej vody vo verejných vodovodoch a používaných chemických látok na báze chlóru v súvislosti so vznikom vedľajších produktov chlórovania. Získať prehľad o počte verejných vodovodov bez dezinfekcie a zhodnotiť kvalitu dodávanej pitnej vody v nich na základe výsledkov prevádzkovateľa a monitorovania RÚVZ.

V I. polroku boli vykonané kontroly úpravnej vody v Kamienke, Danovej a Zemplínskych Hámroch pre zásobovacie oblasti Sk.v. Humenné, Sk.v. Medzilaborce a Sk.v. Snina-Zemplínske Hámre –Pichné.

Ďalší postup pri plnení úlohy bude v súlade s usmernením gestora úlohy ÚVZ SR, vrátane vytypovania verejných vodovodov, ktoré by mohli byť prevádzkované bez dezinfekcie vody prípravkami na báze chlóru.

1.8. Aktualizácia informačného systému o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie

Cieľom je úprava a doplnenie funkčnosti Informačného systému o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie vrátane prispôbenia systému novým legislatívnym požiadavkám, aktuálnej situácii (vznik nového typu kúpalísk - tzv. prírodných kúpacích biotopov) a požiadavkám v oblasti informovania.

V rámci dozorovaného regiónu sú prevádzkované Kúpalisko Humenné, RO Sninské Rybníky, RO Barnová Rika v Zemplínskych Hámroch a bazén v rekreačnom stredisku DRZ Sninské Rybníky. Kúpalisko v RO Bystrá nie je prevádzkované.

V I. polroku boli na základe žiadosti prevádzkovateľov vykonané kontroly pripravenosti rekreačných areálov na LTS a následne bola spracovaná správa o pripravenosti na LTS. V súčasnosti zabezpečujeme sledovanie hygienickej úrovne rekreačných areálov a kvality vody na kúpanie a zverejňovanie priebežných informácií v IS Vody na kúpanie.

Problémy boli (aj sú) so zadávaním údajov pre prírodný kúpací biotop v RO Sninské rybníky, pretože IS neumožňuje priebežne zadávať údaje pre prírodné kúpalisko s organizovanou rekreáciou bez vyhláseného štatútu. Problém bol konzultovaný s odbornými zamestnancami ÚVZ SR.

1.10. Posilnenie implementovania HIA (Health Impact Assessment) v posudkovej činnosti ÚVZ SR a RÚVZ v SR.

Problematika bola prerokovaná na celoslovenskej pracovnej porade vedúcich odborov a oddelení konanej v dňoch 11. – 12. mája v Dudinciach.

Na RÚVZ so sídlom v Humennom nebolo v I. polroku dané podanie, kedy by na základe výsledkov vykonaného screeningu bolo potrebné vyžadovať vypracovanie posudku vplyvu posudzovanej činnosti na zdravie (HIA).

Projekty vyplývajúce z aktuálnych potrieb regiónu

1. Kontrola kvality vody a režimu hospodárenia v PHO VN Starina

VN Starina je najvýznamnejším zdrojom pitnej vody v rámci Vsl. vodárenskej sústavy. Úloha bola plnená aj v predchádzajúcich rokoch. Cieľom úlohy bolo priebežne sledovať kvalitu pitnej vody vo VN Starina, na prítokoch a na vstupe a výstupe z ÚV v Stakčíne.

Na úpravni vody v Stakčíne bolo v priebehu I. polroka 2011 odobratých na vyšetrenie 6 vzoriek surovej a 6 vzoriek upravenej vody, ktoré boli skúšané v rozsahu minimálneho rozboru. Z výsledkov skúšok vzoriek vody vyplýva, že surová voda zodpovedala kategórii A1 a v ukazovateli živé organizmy kategórii A2 vyhlášky MŽP SR č. 636/2004 Z.z., ktorou sa ustanovujú požiadavky na kvalitu surovej vody a na sledovanie kvality vody vo verejných vodovodoch (ďalej len vyhl. MŽP SR č. 636/2004 Z.z.). Upravená voda nezodpovedala požiadavkám stanoveným vyhláškou NV SR č. 354/2006 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu v jednom prípade v ukazovateli kultivovateľné mikroorganizmy pri 37°C. Okrem toho bolo odobratých 8 vzoriek vôd z prítokov na VN Starina - Cirocha, Stružnica, Berezovec a z hladiny pri priehradnom múre. U týchto prítokov boli vyšetrované NEL, CHsK_{Mn}, reakcia vody, vodivosť a zákal. Z výsledkov skúšok vyplynulo, že surová voda z prítokov zodpovedala kategórii A1 a v ukazovateli zákal kategórii A2 podľa vyhl. MŽP SR č. 636/2004 Z.z.

2. Prírodný kúpací biotop Sninské rybníky – pozitíva a negatíva z hľadiska dopadov na zdravie

Na základe výsledkov obhliadok kúpaliska vykonaných na základe žiadosti prevádzkovateľa (Mesto Snina) o vydanie súhlasu na činnosť bolo dňa 10.06.2011 vydané kladné rozhodnutie na uvedenie priestorov kúpaliska do prevádzky a schválený prevádzkový poriadok. Kladné rozhodnutie bolo odôvodnené aj vyhovujúcimi výsledkami kvality vody na kúpanie, ktorá zodpovedala limitom ustanoveným nariadením vlády SR č. 87/2008 Z.z. o požiadavkách na prírodné kúpaliská.

Kvalita vody je priebežne sledovaná prevádzkovateľom a tiež aj RÚVZ. Laboratórne skúšky sú vykonávané v laboratóriách RÚVZ so sídlom v Prešove.

3. Kvalita pitnej vody v individuálnych zdrojoch

V okrese Humenné zo 62 obcí verejný vodovod nemá 25 obcí a z celkového počtu 64 184 obyvateľov je pitnou vodou z individuálnych zdrojov zásobovaných 8 982 obyvateľov, čo je 13,99%. V okrese Snina z 34 obcí je 24 bez verejného vodovodu a z 38 650 obyvateľov okresu je vodou z IZ zásobovaných 6196, čo predstavuje 16,03 %. V okrese Medzilaborce z 23 obcí je bez verejného vodovodu 13 obcí a z 12 105 obyvateľov okresu je vodou z IZ zásobovaných 3 225, t.j. 26,64 %.

V súvislosti s plnením tejto úlohy bolo v I. polroku 2011 odobratých a vyšetrených 8 vzoriek vody v rozsahu minimálneho rozboru. V okrese Humenné 2 vzorky, závadnosť bola 100 %, v okrese Snina 4 vzorky, závadnosť bola 100,0 % a v okrese Medzilaborce 2 vzorky taktiež so 100% závadnosťou.

Okres	Celkový počet vzoriek	Počet závadných vzoriek							
		Fyz.- chem.		Mikrobiol.		Biologicky		Celkovo	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Humenné	2	2	100,0	2	100,0	0	0	2	100,0
Snina	4	4	100,0	4	100,0	2	50,0	4	100,0
Medzilaborce	2	1	50,0	2	100,0	0	0	2	100,0
Spolu	8	7	87,5	8	100,0	2	25,0	8	100,0

Z fyzikálno-chemických ukazovateľov bolo najčastejšie zisťované prekročenie limitných hodnôt CHsKMn, železa a mangánu, ktorých zvýšený obsah je ovplyvňovaný podložími v danej oblasti. Z mikrobiologických a biologických ukazovateľov bol najčastejšie zistený pozitívny nález koliformných baktérií, enterokokov, Escherichia coli a zvýšený obsah kultivovateľných mikroorganizmov pri 22⁰C a 36⁰C a abiosestónu. Zavadnosť odobratých vzoriek z mikrobiologického a biologického hľadiska je dôsledkom nevyhovujúceho umiestnenia zdrojov vody, zlým technickým stavom a nezabezpečovaním dezinfekcie vody.

2. Odbor preventívneho pracovného lekárstva

Programy a projekty úradov verejného zdravotníctva v SR

2.1. Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce

Cieľom projektu je zvýšiť odbornú úroveň hodnotenia pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce vo vzťahu k zdravotným rizikám zamestnancov. Na hodnotenie využívať odborné usmernenia ÚVZ SR. Pri výkone štátneho zdravotného dozoru (ďalej ŠZD) vykonávaného RÚVZ v SR uplatňovať legislatívne úpravy v oblasti ochrany zdravia pri práci vrátane legislatívnych úprav harmonizovaných s právom Európskych spoločenstiev. Pomocou kontrolných listov informovanosti zamestnancov overovať poskytovanie informácií zamestnancom v oblasti ochrany zdravia pri práci zo strany zamestnávateľov. Zvýšiť úroveň údajov o rizikových prácach a zabezpečiť ich efektívne využitie v ochrane zdravia pri práci usmerňovaním činnosti pracovnej zdravotnej služby priamo v podnikoch.

Zvyšovanie kvality odborných poradenských služieb pre zamestnávateľov v oblasti ochrany zdravia pri práci a problematika činnosti pracovnej zdravotnej služby je aktivitou v rámci úlohy 3.3., 1a - Aktualizácia Národného programu podpory zdravia obyvateľov SR v Programovom vyhlásení vlády SR na roky 2011- 2014, za ktorú je zodpovedná vedúca odboru PPL ÚVZ SR.

2.1.1. Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

V 1. polroku 2011 sme viedli evidenciu rizikových prác za príslušný okres, región a SR podľa vyhlášky MZ SR č. 448/2007 Z. z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaradenie prác do kategórií. Rizikové práce boli prehodnotené: z evidencie nebola vyradená riziková práca ani v jednej organizácii. Zaradenie do evidencie rizikových prác bolo v 20 organizáciách na 57 pracoviskách. Z toho do kategórie rizika 3 bolo na 40 pracoviskách a do kategórie rizika 4 na 17 pracoviskách pre rizikové faktory hluk, pevné aerosóly, biologický faktor – TBC, cytostatiká, formaldehyd a vibrácie. V rámci ŠZD sme sledovali pracovné podmienky zamestnancov, mieru expozície zamestnancov a realizáciu náhradných

opatrení zo strany zamestnávateľov na pracoviskách, kde zamestnanci vykonávajú rizikové práce. Bolo vykonaných 60 previerok. V rámci výkonu ŠZD sme sledovali výsledky a intervaly lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci a zaradenie zamestnancov do pracovného procesu na základe posúdenia zdravotnej spôsobilosti na prácu pracovnou zdravotnou službou.

2.1.2. Znižovanie zdravotných rizík z veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov

V prvom polroku 2011 sme uplatňovali legislatívne úpravy - nariadenia vlády SR č. 355/2006 Z.z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení nariadenia vlády SR č. 300/2007 Z.z., harmonizovanej s právom Európskych spoločností, pri výkone ŠZD. Cieľom bolo zabezpečiť ochranu zdravia zamestnancov pri výrobe, skladovaní, predaji a zaobchádzaní s veľmi jedovatými a jedovatými látkami a prípravkami. Bolo vykonaných 9 previerok. Zabezpečovali sme poradenstvo a konzultácie pre zamestnávateľov a zamestnancov. Pri previerkach sme upozorňovali na skladovanie a likvidáciu obalov a nepoužiteľných zvyškov od veľmi jedovatých látok a jedovatých látok a prípravkov a ďalej sledovali ich používanie podľa aktuálneho „Zoznamu a rozsahu použitia povolených prípravkov na ochranu rastlín a mechanizačných prostriedkov na ochranu rastlín“ vydaného na príslušný rok.

V I. polroku neevidujeme vydanie osvedčení o odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi jedovatými a jedovatými látkami a prípravkami. Nezaznamenali sme žiadnu mimoriadnu situáciu ani haváriu.

2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu

V prvom polroku 2011 sme naďalej uplatňovali legislatívne úpravy - nariadenia vlády SR č. 356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci v znení nariadenia vlády SR č. 301/2007 Z.z. a nariadenia vlády SR č. 253/2006 Z. z. o požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci, harmonizovaných s právom Európskych spoločností, pri výkone ŠZD. Pokračovali sme vo vyhľadávaní pracovných postupov a technológií s použitím chemických karcinogénov a mutagénov. Pokračovali sme vo vedení evidencie organizácií, v ktorých sú zamestnanci vystavení karcinogénnym a mutagénnym faktorom a pracovným procesom s rizikom chemickej karcinogenity. Boli vydané 3 súhlasné rozhodnutia na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb. Boli vykonané 4 previerky na pracoviskách pri odstraňovaní azbestu a materiálov s obsahom azbestu a konzultácia k uvedenej problematike. Zabezpečili sme vyplnenie piatich kontrolných listov informovanosti zamestnancov.

2.1.4. Znižovanie psychickej pracovnej záťaž

Pri výkone ŠZD sme uplatňovali legislatívnej úpravy – vyhlášky MZ SR č. 542/2007 Z. z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred fyzickou záťažou pri práci, psychickou pracovnou záťažou a senzorickou záťažou pri práci. V prvom polroku 2011 sme nezaraďovali do kategórií pre riziko psychickej záťaž.

2.1.5. Znižovanie výskytu chorôb z povolania z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia

V prvom polroku 2011 sme zdokonalili systém prešetrovania podozrení na chorobu z povolania. Pri šetrení sme sa zameriavali na širší a podrobnejší postup činností a zabezpečovali sme fotodokumentáciu a videozáznamy z vykonávaných prešetrovaných činností. Skvalitnili sme hodnotenie pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce zamestnancov vo vzťahu k výskytu ochorení z dlhodobého nadmerného a jednostranného zaťaženia (DNJZ). Kópie prešetrení podozrení na chorobu z povolania sú zasielané aj na ÚVZ SR. V prvom polroku 2011 sme prešetrovali 4 choroby z povolania pre DNJZ, z nich 2 boli prešetrované už koncom roka 2010. Pri prešetrovaní chorôb z povolania sa jednalo o jedného zamestnanca v profesii píliar Lesy SR, OZ Vranov nad Topľou, dvor Stakčín, jedného zamestnanca v profesii robotník na lise vo firme Oldrati Humenné, jednu administratívnu pracovníčku Sociálnej poisťovne pobočky v Humennom a jednu pracovníčku v obuvníckom priemysle – JAS Snina. V porovnaní s rokom 2010 došlo v I. polroku 2011 k poklesu prešetrovaných chorôb z povolania s touto diagnózou. O prešetrovaní chorôb z povolania je na oddelení vedená evidencia.

2.1.6. Prevencia ochorení chrbtice súvisiacich s prácou a prešetrovanie podozrení na iné poškodenia zdravia z práce so zameraním na ochorenia chrbtice

V I. polroku 2011 sme neprešetrovali podozrenie na ochorenie chrbtice. Realizovali sme len došetrenie jedného podozrenia na ochorenie chrbtice. Došetrenie sa týkalo výhradne doplnenia popisu vykonávaných pracovných činností. Usmerňovali sme a konzultovali pri výkone ŠZD zamestnávateľov o preventívnych opatreniach na predchádzanie chorôb.

2.2. Znižovanie rizika vzniku ochorení podmienených prácou u zamestnancov pri práci so zobrazovacími jednotkami

Cieľom je znížiť riziko vzniku ochorení podmienených prácou a pracovnými podmienkami na pracoviskách so zobrazovacími jednotkami (ZJ) u zamestnancov, ktorí vykonávajú prácu so ZJ prevažnú časť pracovnej zmeny (t.j. viac ako 4 hodiny denne).

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru na jednotlivých pracoviskách sme získavali údaje a uplatňovali legislatívne úpravy - nariadenia vlády SR č. 276/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci so zobrazovacími jednotkami. Zamerali sme sa najmä na umiestnenie ZJ, priestorové podmienky na pracoviskách so ZJ, denné a umelé osvetlenie, mikroklimatické podmienky, požiadavky na pracovné miesto a jeho usporiadanie a na režim práce a odpočinku zamestnancov. Bolo vykonaných 7 previerok na pracoviskách so ZJ. Na oddelení je vedená evidencia previerok. Zabezpečili sme vyplnenie 90. kontrolných listov informovanosti zamestnancov.

2.5. Zvyšovanie úrovne ochrany zdravia pred rizikami z chemických látok

Cieľom je presadzovanie právnych predpisov EÚ týkajúcich sa chemických látok a zvyšovanie úrovne ochrany zdravia pred rizikami z chemických látok a praktické presadzovanie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok (REACH).

Zapojili sme sa do koordinovaných projektov v rámci štátov EÚ a EHP/EZVO zameraných na zabezpečenie vyhovujúcej úrovne používania chemických látok formulované do zásady „žiadne údaje, žiadny trh“.

Dňa 20.6.2010 sme sa zúčastnili celoslovenského seminára pracovníkov odborov a oddelení PPL v Banskej Bystrici, ktorého cieľom bolo dosiahnuť jednotný postup orgánov verejného zdravotníctva pri kontrole uplatňovania chemickej legislatívy (REACH). V rámci tohto seminára bol zabezpečený jednotný postup kontrol pracovníkov RÚVZ podľa REACH-EN-FORCE 2 a prácu s dotazníkom. Kontroly sú zamerané na následných užívateľov, výrobcov a dovozcov so zameraním na karty bezpečnostných údajov z pohľadu DPD a CLP. Prioritné zameranie kontrol je na podniky vyrábajúce farby, laky a náterové hmoty a chemické výrobky pre stavebníctvo a dopravu. Na základe dohôd s krajskou odborníčkou vykonáme v 2. polroku 2011 spoločnú previerku zameranú na REACH-EN-FORCE 2 s pracovníkmi IP. Na riešenie tejto problematiky sme vytypovali odborných pracovníkov odd. PPL.

Projekty vyplývajúce z aktuálnych potrieb regiónu.

1. Znižovanie rizika chorôb podmienených prácou v prevádzkach drevovýrob

Cieľom je zvýšenou kontrolou prevádzok drevovýrob a presadzovaním potrebných opatrení znížiť riziko chorôb podmienených prácou. Pozornosť zamerať hlavne na dodržiavanie požiadaviek ustanovených NV SR č. 115/2006 Z.z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku a požiadaviek ustanovených v NV SR č. 356/2006 Z.z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci.

V prvom polroku 2011 v dozorovanom regióne evidujeme 135 prevádzok drevovýrob s rizikom ohrozenia zdravia expozíciou hluku. Z uvedeného počtu cca 51 prevádzok spracováva aj tvrdé drevo, kde pretrváva riziko poškodenia zdravia karcinogénnym faktorom – prach z tvrdého bukového a dubového dreva. V rámci plnenia projektu sme vykonali 29 previerok. Boli vydané 3 rozhodnutia s 9 uloženými pokynmi na odstránenie zistených nedostatkov. Pri ŠZD sme pozornosť zamerali na konzultácie a besedy o možnom riziku a poškodení zdravia zamestnancov. Na drevovýrobe sme neprešetrovali žiadnu chorobu z povolania ani ohrozenie. Boli spracované dotazníky informovanosti zamestnancov v počte 33 ks, z toho 20 pre riziko prachu a 13 pre hluk.

Na prehodnotenie rizikovej práce bolo vydaných 7 rozhodnutí, z toho bolo v kategórii rizika 3 vydaných 5 rozhodnutí na 8. pracoviskách pre rizikový faktor hluk a prach, a v kategórii rizika 4 to boli 2 rozhodnutia na 5. pracoviskách pre rizikový faktor hluk a prach. Z evidencie rizikových prác nebola vyradená žiadna prevádzka s rizikovou prácou.

2. Zabezpečenie pracovnej zdravotnej služby

Cieľom je dosiahnuť sústavnou kontrolnou činnosťou vyššiu úroveň zabezpečenia pracovnej zdravotnej služby vo firmách pôsobiacich v regióne, s dôrazom na firmy, v ktorých sú vyhlásené rizikové práce.

Podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov zamestnávateľia zabezpečovali pre svojich zamestnancov posudzovanie zdravotnej spôsobilosti na prácu. Posudzovanie zdravotnej spôsobilosti sa vykonáva na základe lekárskeho preventívnych prehliadok vo vzťahu k práci. Prehliadky sú

vykonávané lekármi PZS najmä u pracovníkov zaradených do tretej a štvrtej kategórie. Lekárske prehliadky u pracovníkov, ktorí vykonávajú práce zaradené do prvej alebo druhej kategórie vykonávajú lekári so špecializáciou všeobecné lekárstvo. Kontrola zameraná na zabezpečenie PZS bola zamestnancami odd. PPL vykonaná v 32 organizáciách. Pri ŠZD sme tiež upozorňovali na zvýšenie miery uvedomenia si zdravotných rizík vyplývajúcich z nedôsledného posudzovania zdravotnej spôsobilosti na prácu.

3. Odbor hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov

Programy a projekty úradov verejného zdravotníctva v SR

3.1. Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospelaj populácie

Cieľ:

Prostredníctvom monitoringu a intervencie vplývať na zlepšenie stravovacích návykov u vybraných skupín dospelaj populácie (so zameraním na ľahkú prácu). Zisťovanie vývoja výživového stavu v sledovaných populačných skupinách.

Plnenie:

Priebežne pokračuje zber údajov z monitoringu jednotlivých vekových skupín dospelaj populácie. Doposiaľ bolo monitorovaných 27 respondentov. Každý respondent vyplnil jednodňový jedálny lístok, dotazník o životospráve a pohybovej aktivite. Vyplnené jedálne lístky boli počítačovo spracované v programe ALIMENTA verzia 4.3E, ktorý poskytuje informácie o energetickom príjme, príjme základných živín, vitamínov, minerálov, hrubej vlákniny, cholesterolu, spotreby NaCl, príjme tekutín a kyseliny listovej. V poradni zdravia RÚVZ z kapilárnej krvi sa každému klientovi vyšetrili parametre lipoproteínového metabolizmu a glukózy na prístroji Reflotron. Súčasne bol vyplnený klinicko – biochemický dotazník.

Hlavná časť úlohy bude realizovaná v II. polroku 2011.

Vyhodnotenie:

Správa bude spracovaná do 31.12.2011.

3.2. Monitoring jodidácie kuchynskej soli

Cieľ:

Monitorovanie obsahu jódu v kuchynskej soli, vo vybraných potravinách a ľudskom organizme s cieľom zabezpečenia kontinuálneho prísunu jódu do ľudského organizmu a jeho predpokladaného obsahu v organizme.

Plnenie:

Na monitorovanie obsahu jódu v kuchynskej soli (vrátane morskej soli) bolo odobratých 12 vzoriek na laboratórne vyšetrenie na množstvo KJ, KJO₃. Plnenie úlohy pokračuje podľa harmonogramu, odoberajú sa 2 vzorky za mesiac.

Vyhodnotenie:

Všetky doteraz vyšetrené vzorky vyhovovali chemickým ukazovateľom. Správu vypracujeme k 31.12.2011.

3.4. Bezpečnosť výrobkov určených pre deti

Cieľ:

1. kontrola dodržiavania bezpečnosti keramických a plastových výrobkov určených pre deti so zameraním na kontrolu vybraných kritérií bezpečnosti výrobkov – migrácia Cd, Pb, formaldehydu, primárnych aromatických amínov, bisfenolu A resp. iných ukazovateľov v závislosti od materiálového zloženia,
2. kontrola označovania a dokumentácia v súlade s Potravinovým kódexom SR – Materiály a predmety určené na styk s potravinami.

Plnenie:

Zamestnancami RÚVZ so sídlom v Humennom bola podľa harmonogramu odberov predmetov určených na styk s potravinami na rok 2011 v mesiaci apríl odobratá 1 vzorka dojčenskej fľaše na chemické vyšetrenie vybraných kritérií bezpečnosti výrobkov. Vzorka bola odoslaná do laboratória RÚVZ so sídlom v Poprade.

Vyhodnotenie:

Výsledky ešte nie sú k dispozícii. Zistené výsledky sa uplatnia pri príprave informačných materiálov na ochranu zdravia spotrebiteľov. Úloha bude ukončená do 31.12.2011 a záverečná správa spracovaná do 30.3.2012.

3.6. Monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách

Cieľ:

Monitorovanie spotreby vybraných prídavných látok v potravinách u dospeljej populácie, s cieľom zistiť úroveň ich spotreby a porovnať príjem každej vybranej prídavnej látky s jej stanoveným prijateľným denným príjmom (ADI).

Plnenie:

Táto úloha sa vykonáva spoločne s projektom „Sledovanie výživového stavu vybraných skupín dospeljej populácie“. Pri realizácii monitoringu je sledovaná spotreba vybraných 4 prídavných látok: E 104 chinolínová žltá, E 129 allura červená AC, E 124 košelinová červená A, E 102 tartrazín. Má byť monitorovaných 80 respondentov - ľahko pracujúci (20 žien a 20 mužov z každej vekovej skupiny). Priebežne pokračuje zber údajov z monitoringu jednotlivých vekových skupín dospeljej populácie. Doposiaľ bolo monitorovaných 27 respondentov. Každý respondent vyplnil 24 hodinový dotazník spotreby potravín/pokrmov/nápojov (2x - jeden deň pracovný+jeden deň sobota alebo nedeľa) a týždenný dotazník frekvencie spotreby. V rámci monitoringu má byť vykonaný odber vzoriek potravín s obsahom aspoň jedného zo sledovaných farbív.

Hlavná časť úlohy bude realizovaná v II. polroku 2011.

Vyhodnotenie:

Správa bude spracovaná do 31.12.2011.

4. Odbor hygieny detí a mládeže

Programy a projekty úradov verejného zdravotníctva v SR

4.1 „Prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR a zistenie trendov v ich telesnom raste a vývine“

Uvedený projekt bude realizovaný v 3. Q 2011.

4.2 „Zneužívanie návykových látok (alkohol, tabak, drogy) u detí a mládeže na Slovensku“

Prieskum je zameraný na sledovanie zneužívania alkoholu, tabaku a nelegálnych drog u detí a mládeže a tiež na oblasť závislostí ako je fajčenie, hranie na výherných automatoch, zneužívanie liekov a pod.

Riešenie projektu bolo zamerané na zber údajov prieskumu o alkohole, tabaku a drogách (ESPAD) u žiakov ZŠ a študentov SŠ ako aj u učiteľov a koordinátorov prevencie vo vybraných školských zariadeniach v našom regióne.

Plnenie :

V priebehu 14. kal. týždňa v mesiaci apríl 2011 bol realizovaný projekt ESPAD (Tabak, alkohol, drogy a šikanovanie u žiakov základných a študentov stredných škôl a ich učiteľov).

Prieskum koordinuje Úrad vlády SR - Národné monitorovacie centrum - Generálny sekretariát Výboru ministrov pre kontrolu drog a drogové závislosti, Národné monitorovacie centrum, Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie a ÚVZ SR.

Reprezentatívny výber škôl bol vykonaný štatistikom ŠÚ SR. Náhodným výberom pre RÚVZ so sídlom v Humennom bola vybraná Stredná odborná škola, Sládkovičova č. 2723/120, Snina (4 triedy).

V každej triede boli študentom rozdane dotazníky „ESPAD, SMQ : Prehľad názorov na fajčenie a SFEA – prehľad názorov na pitie alkoholu. Po vyplnení dotazníkov každý študent vložil dotazníky do priloženej obálky a zalepil ju. Na dotazníkoch ani na obálkach sa neudávali mená, anonymita bola zaručená. Za každú triedu bolo vyplnené aj „Hlásenie za triedu“ (kraj, názov školy, trieda, počet študentov, dĺžka vyplňania dotazníkov a pod.). Celkom bolo vyplnených 180 dotazníkov od 60-tich študentov.

Vyplnené dotazníky spolu s hlásením za triedu sme podľa priložených inštrukcií označili (adresa školy, ročník, kraj), zaslali na ÚVZ SR Bratislava na celoslovenské spracovanie.

4.3 „Monitoring stravovacích zvyklostí a výživových preferencií vybranej populácie detí SR a hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál“

Z dôvodu plnenia projektu „Prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR a zistenie trendov v ich telesnom raste a vývine“, čo je veľmi náročná úloha na čas a samotnú realizáciu, sa uvedený projekt v roku 2011 nerealizuje. V riešení sa bude pokračovať v roku 2012.

4.4 „Zdravé deti v zdravých rodinách“

Cieľ :

Na základe výsledkov pravidelne vykonávaných meraní hladiny cholesterolu u detí a mládeže vo veku 11 a 17 rokov získať poznatky o životnom štýle a zdraví mladej populácie a aktualizovať intervenčné opatrenia na individuálnej i populačnej úrovni.

I. etapa tohto projektu sa uskutočnila v rokoch 2001 – 2003 na celoslovenskej úrovni. V tejto etape ide o rozšírenie spolupráce s pediatrickými ambulanciami a sledovanie výskytu hypercholesterolémie u detí vo veku 11 a 17 rokov.

Ďalej je sledovaný rast a vývoj detí od narodenia a životný štýl rodičov. V okrese Humenné boli prim. MUDr. Kovaľom, PhD. určené pre plnenie tohto projektu tieto detské lekárky : MUDr. Grecová, MUDr. Kusendová, MUDr. Tornyošová, MUDr. Ševčíková a MUDr. Olšová.

Na zber údajov sa používa spracovaný a overený skriningový formulár, ktorý bol doplnený o dotazníkovú časť, ktorá je zameraná na sledovanie frekvencie konzumácie jednotlivých potravín.

Skriningové formuláre s dotazníkmi zabezpečilo odd. HDM aj k 30.06.2011, boli rozdane detským lekárom, ktorí ich priebežne vyplňajú s rodičmi detí. Výsledky však budú známe až k 30.12.2011.

6. Odbor epidemiológie

Programy a projekty úradov verejného zdravotníctva v SR

6.1. Národný imunizačný program SR

Na plnení imunizačného programu sa podieľajú všetci detskí, dorastoví a praktickí lekári. V mesiaci september bude vykonaná kontrola očkovania v okresoch Humenné, Snina, Medzilaborce za obdobie od 01.09.2010 do 31.08.2011. V rámci pravidelného očkovania sme zaznamenali u rómskych detí absenciu v očkovaní hlavne z dôvodov vysokej migrácie. Očkovanie v okresoch Humenné, Snina, Medzilaborce prebieha podľa očkovacieho kalendára na rok 2011.

Očkovanie novorodencov HBsAg pozitívnych matiek proti vírusovej hepatitíde B sa vykonáva na novorodeneckom oddelení. S očkovacou látkou je podávaný i hyperimúnný ľudský gamaglobulín proti vírusovej hepatitíde B. Hlásenie o pozitívite matky a očkovanie novorodencov nám každý mesiac podávajú z oddelenia.

Očkovanie proti VHB u dialyzovaných pacientov je vykonávané na dialyzačnom oddelení pred zaradením do dialyzačného programu. Očkovanie je vykonávané v Humennom, kde sa nachádza dialýza.

V 1. polroku 2011 bol hlásený veľmi nízky počet ochorení na VHB, ako aj nosičov VHB a ochorení na VHA.

Čo sa týka odporúčaného očkovania, alebo očkovania na žiadosť rodičov detí do 15 rokov života, zaznamenali sme nárast počtu očkovaných detí proti invazívnym pneumokokovým nákazám, chrípke, kliešťovej encefalitíde.

Očkovanie proti chrípke a proti invazívnym pneumokokovým nákazám u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb sa proti chrípke vykonáva pravidelne každý rok. Očkovanie proti pneumokokovým nákazám sa vykonáva 1 krát za 3 roky.

Mimoriadne očkovanie nebolo v okresoch Humenné, Snina, Medzilaborce nariadené. Očkovanie v záchytnom tábore sa nevykonáva, deti, ktoré sú tu umiestnené s rodičmi, odchádzajú do tretích krajín, kde budú očkované podľa ich platnej legislatívy.

Pri kontrole očkovania sme odkázaní na evidenciu lekára a musíme sa spoliehať na to, že nám predložil celú dokumentáciu, ako aj počet evidovaných detí. Lekári vykonávajú očkovanie podľa očkovacieho kalendára, ktorý sme im v mesiaci január zaslali. Lekári sú pravidelne informovaní o zmenách v očkovaní. Počet poskytnutých informácií pre lekárov 7. Pripravili sme informácie pre lekárov a verejnosť s príležitosťou konania Európskeho

imunizačného týždňa – prednášky, besedy, konzultácie, informácie pre verejnosť v spolupráci s HnTV.

6.2. Surveillance infekčných chorôb

Hlásením a protiepidemickými opatreniami sme prispievali k znižovaniu rizika prenosu infekčných ochorení. Pravidelne týždenne sme sledovali výskyt osýpok, detskej obrny, meningitíd a hlavne akútnych chabých paréz.

Podľa stanoveného harmonogramu sme zabezpečovali odber odpadových vôd z ČOV na poliovírusy a enterálne vírusy. V 1. polroku bolo odobratých 5 vzoriek vody s negatívnym nálezom. Vzhľadom na to, že v meste Humenné je zriadený záchytný tábor, ktorý nemá vlastnú ČOV, po dohode s príslušným laboratóriom sme navýšili odber vôd na vyšetrenie.

Hlásenie chrípky - pravidelne zo zdravotníckych zariadení a škôl každý týždeň. V zimných mesiacoch sme sledovali percentuálny výskyt respiračných ochorení na školách.

Hlásenie prenosných ochorení z jednotlivých obvodov nie je pravidelné. Najväčší počet hlásených ochorení bol z infekčného oddelenia a ambulancie. Hlásenie respiračných ochorení sa pohybovalo od 80 - 100 %.

Pravidelne sme informovali jednotlivé ambulancie ako aj zdravotnícke zariadenia o výskyte infekčných ochorení, nariadeniach a odborných usmerneniach. Celkove sme navštívili zdravotnícke zariadenia za účelom poskytnutia informácií 7x. Analýzu epidemiologickej situácie robíme denne, týždenne, mesačne, a štvrťročne do nášho spravodaja „Cesta k zdraviu“.

V 1. polroku 2011 bolo hlásených na RÚVZ so sídlom v Humennom 800 ochorení, z toho 748 bolo hlásených do EPIS systému, 52 ochorení nebolo hlásených do EPIS - zmeny dg. a poranenia zvierat'om podozrivým z besnoty, opatrenia v rodinách boli vykonané. Ochorenia preventabilné očkovaním - pokles hlásených prípadov ochorení na pertussis - 9 prípadov.

Situáciu vo výskyte infekčných ochorení za 1. polrok 2011 môžeme hodnotiť ako pokojnu. Epidémie neboli hlásené. Zlepšila sa hlásna služba z obvodov. Hlásený počet ochorení bol ovplyvnený výskytom varicelly.

V roku 2011 sme poskytli 19 informácií pre tlač a televíziu.

6.3. Informačný systém prenosných chorôb

Do systému EPIS sme pravidelne denne vkladali údaje o výskyte infekčných ochorení hlásených z jednotlivých obvodov, infekčného oddelenia a laboratória. Týždenne sme vkladali údaje o výskyte chrípky a ARO ochorení. Hlásna služba sa pohybovala od 80 % do 100 %.

V 1. polroku 2011 bolo do systému nahlásených 748 ochorení, počet spracovaných ohnisk 218, zvýšený lekársky dohľad bol nariadený u 32 osôb, zdravotná výchova ako aj dezinfekcia bola nariadená v 168 prípadoch.

Do SRV sme v 1. polroku 2011 nehlásili ani 1 epidémiu. Situáciu vo výskyte infekčných ochorení môžeme hodnotiť ako veľmi priaznivú, hlavne vo výskyte VHA.

6.4. Nozokomiálne nákazy

Analýzu výskytu nozokomiálnych nákaz vykonávame pravidelne každý rok. Počet hlásených nozokomiálnych nákaz nezodpovedá skutočnému výskytu NN. Jednotlivé zdravotnícke zariadenia majú vytvorené nozokomiálne komisie pre sledovanie, výskyt a analýzu NN. V rámci prevencie nozokomiálnych nákaz, všetky zdravotnícke zariadenia majú vypracovaný ako dodatok k prevádzkovému poriadku aj hygienicko - epidemiologický režim.

Pri kontrolách dodržiavania hygienicko - epidemiologického režimu v roku 2010 sme vo všetkých troch okresoch vykonali 156 kontrol zdravotníckych zariadení, odobrali sme 200 vzoriek zo sterilného materiálu a 360 vzoriek sterov z prostredia. Odobrali sme 25 roztokov na kontrolu účinnosti. Otestovali sme 53 sterilizačných prístrojov.

Výskyt nozokomiálnych nákaz na jednotlivých oddeleniach zdravotníckych zariadení :

- v okrese Humenné - počet hlásených NN: 21
- v okrese Snina - počet hlásených NN : 2
- v okrese Medzilaborce - počet hlásených NN : 1.

6.5 Surveillance chronických ochorení

Úloha je vyhodnotená oddelením podpory zdravia.

6.6. Mimoriadne epidemiologické situácie

Na oddelení epidemiológie využívame program EPIS - Systém rýchleho varovania. Údaje sú vkladané do systému denne. Mimoriadne situácie a ich riešenia sú rozpracované v Havarijnom pláne RÚVZ a Pandemickom pláne v prípade pandémie chrípky. Tieto materiály sú pravidelne aktualizované. V 1.polroku 2011 sme nemali hlásenú mimoriadnu epidemiologickú situáciu.

6.7. Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV

V roku 2011 sme odobrali 5 vzoriek odpadovej vody z ČOV Humenné s negatívnymi výsledkami. Výskyt akútnych paréz sledujeme týždenne, hlásené 1 ochorenie na ACHO z okresu Snina , hlásené z FNŠP Košice. Virologicky nepotvrdená .

9. Podpora zdravia

Programy a projekty úradov verejného zdravotníctva v SR

9.1. Národný program podpory zdravia

Nad'alej pokračujeme v realizácii aktivít zameraných na plnenie čiastkových cieľov NPPZ.

9.2. „Žiť zdravší a kvalitnejší život v staršom veku, alebo mám 65+ a teší ma, že žijem zdravo“

Aktivita k danej úlohe sme v 1. polroku nevykonávali.

9.3. Podpora zdravia v predškolských a mimoškolských zariadeniach

9.3.1 Materské centrá

Pre rodičov detí, ktoré navštevujú MŠ Kukučínovu v Snine sme prezentovali tému „Obezita detí“. Distribúcia letákov z ÚVZ SR pre MC v Snine.

9.3.2 Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku - stomatohygienu

V 1. polroku 2011 sa táto úloha realizovala v 2 materských školách (MŠ Udavské, MŠ Darg. hrdinov) Tieto intervenčné a zdravotno-edukačné aktivity u detí spojené s nácvikom správnej techniky umývania zubov sa realizujú prostredníctvom 6. stretnutí v jednej materskej škole. Jednorazové prednášky o starostlivosti o ústnu dutinu a rozvíjaní kladného postoja k preventívnym prehliadkam sme vykonávali aj u starších žiakov základných škôl. V 1. polroku bolo vykonaných 6 prednášok na 2 základných školách v Snine.

9.4. EHES – European Health Examination Survey (Zisťovanie zdravia Európanov)

Podľa výsledkov I. fázy štúdie, ktorú realizuje RÚVZ Banská Bystrica bude v roku 2011 zorganizovaný pracovný seminár pre pracovníkov RÚVZ v SR, s cieľom oboznámenia s metodikou štúdie a prípravou na realizáciu II. fázy. V rámci nej je plánované vyšetriť 4000 respondentov z celého územia SR podľa náhodného výberu rovnakou metodikou aká bola použitá v pilotnej štúdii.

9.5. POPULAČNÁ STRATÉGIA - Aktivity pri príležitosti významných dní s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané Svetovou zdravotníckou organizáciou

Svetový deň proti rakovine – 4. február, pri príležitosti tohto svetového dňa bola realizovaná prednáška „Prevenencia onkologických ochorení pomocou výživy“ pre výchovných poradcov a koordinátorov prevencie drogových závislostí základných a stredných škôl v okrese Medzilaborce. Článok s rovnakou tematikou bol uverejnený aj v spravodaji Cesta k zdraviu, ktorý vydáva náš úrad.

Týždeň mozgu – 14.3. – 20.3. – aktivity k spomínanému týždňu sme vykonávali pre deti materských škôl a žiakov základných škôl. Pre deti v troch materských školách v Humennom (MŠ Kudlovska, MŠ Tyršova, MŠ Udavské) sme pripravili hry, ktoré deťom priblížili fungovanie mozgu. Žiaci základných škôl si vypočuli prednášku o mozgu a jeho fungovaní, vyplňali vedomostný kvíz o mozgu a riešili logické úlohy. Celkovo bolo edukovaných 267 žiakov.

Článok o Týždni mozgu bol uverejnený v Podvihorlatských novinách a v spravodaji Cesta k zdraviu. V priestoroch úradu bol uverejnený oznam o konaní Týždňa mozgu.

Svetový deň vody (22. marec) – k danému dňu bol uverejnený článok v spravodaji Cesta k zdraviu a konali sa prednášky o význame vody pre ľudský organizmus na CZŠ v Snine (1 prednáška pre 27 žiakov) a na ZŠ Laboreckej v Humennom (4 prednášky pre 92 žiakov). Oznam o aktivitách k Svetovému dňu vody bol uverejnený aj v regionálnych médiách. Odd. HŽP poskytovalo v tento deň bezplatné poradenstvo pre fyzické osoby a orientačne vyšetrovalo (testovacie prúžky) donesené vzorky vody (66 vzoriek) na obsah dusičnanov a dusitanov.

Deň **7. apríl 2010** bol vyhlásený za **Svetový deň zdravia**. Pri príležitosti Svetového dňa zdravia 7.4.2010 Regionálny úrad verejného zdravotníctva usporiadal „Deň otvorených dverí“ pre občanov nášho regiónu. Tejto akcie sa celkovo zúčastnilo 35 občanov, ktorým bol vyšetrený celkový cholesterol v kapilárnej krvi, množstvo telesného tuku, BMI, krvný tlak a zároveň lekár poskytol krátke poradenstvo o správnej výžive.

Na našom úrade sa konali dve akcie. Pre žiakov ZŠ Budovateľskej zo Sniny sme pripravili prednášku na tému „Zdravý životný štýl u chlapcov“, ktorí sa zúčastnili merania krvného

tlaku, množstva telesného tuku a výpočtu BMI. Druhej akcie sa zúčastnilo 50 študentov zo Súkromnej pedagogickej školy v Humennom. Vypočuli si prednášky na témy „Návod na prežitie“ a „Mozog – zázračný orgán“. Odmerali sme im aj krvný tlak, množstvo telesného tuku, obvod pásu a fajčiarom množstvo CO vo vydychovanom vzduchu.

Pre žiakov zo ZŠ Kudlovskej v Humennom sme v spolupráci s pedagógmi pripravili preventívnu akciu. Žiaci absolvovali prednášky o zdravom životnom štýle a niektorým sme merali krvný tlak (108 žiakov), množstvo telesného tuku (83 žiakov) a hladinu celkového cholesterolu v kapilárnej krvi (56 žiakov; odber bol vykonaný so súhlasom rodičov).

Množstvo telesného tuku a krvný tlak sme odmerali aj žiakom zo ZŠ Pugačevovej v Humennom. Zároveň si žiaci vypočuli prednášku o význame zdravého životného štýlu v adolescentom veku.

Informácia o Svetovom dni zdravia bola zverejnená na internetovej stránke úradu, v spravodaji Cesta k zdraviu a na teletexte Humenskej televízie.

10. máj – Svetový deň – Pohybom ku zdraviu – pri príležitosti tohto svetového dňa bol uverejnený článok v Podvihorlatských novinách.

31.5.2010 – Svetový deň bez tabaku, článok o škodlivosti fajčenia pripravený zamestnanci OPZ bol uverejnený v regionálnych médiách (Podvihorlatské noviny, Humenská televízia), taktiež bol e-mailom odoslaný lekárom, základným a stredným školám v našej spádovej oblasti. Pre študentov SPŠCHaP v Humennom sme pripravili prednášky o negatívnych dôsledkoch fajčenia a zároveň sme študentom merali množstvo CO v dychu smokerlyzerom. Merania sa zúčastnilo 41 študentov.

9.6. Program podpory zdravia znevýhodnených komunit na Slovensku na roky 2009-2015

V roku 2011 pokračovala v plnení Programu podpory zdravia znevýhodnených komunit na Slovensku komunitná pracovníčka zdravotnej výchovy – asistentka. Pravidelne navštevovala problémové osady, kde riešila problémy s Rómami, vyzývala tehotné ženy a dievčatá k pravidelným gynekologickým prehliadkam a rodičov na podstúpenie očkovania s deťmi, edukovala rómske deti o dôležitosti dodržiavania základných hygienických návykov. Besedy na tieto témy si vypočulo 73 rómskych detí. Spolupracovala s gynekológmi, pediatriami a obvodnými lekármi, starostami obcí a pedagógmi materských a základných škôl. Na podnet KPZV - asistentky 11 osôb podstúpilo preventívnu prehliadku, 10 rómskych detí podstúpilo očkovanie, detské poradne navštívilo na podnet KPZV 5 matiek s deťmi.

9.7. Vyzvi srdce k pohybu

Súčasťou kampane Vyzvi srdce k pohybu je každoročne aj jej spropagovanie prostredníctvom dostupných prostriedkov. V Podvihorlatských novinách sme uverejnili oznam o súťaži s odkazom na naše oddelenie, kde bolo možné sa bližšie informovať a na webovú stránku, kde sa nachádzal účastnícky list v elektronickej podobe. V Humenskej televízii bol odvysielaný príspevok, ktorí mal ľudí motivovať nielen k zapojeniu sa do súťaže, ale najmä k pravidelnému pohybu. Osobne sme navštívili inštitúcie ako mestský úrad, základné školy, fitness centrá, centrum voľného času a ďalšie. O tejto kampani sme informovali aj rodičov na rodičovskom združení v materskej škole v Snine a rovnako aj zamestnancov nášho úradu na odbornom seminári zamestnancov RÚVZ. V našom štvrťročníku Cesta k zdraviu sme uverejnili článok o prebiehajúcej kampani s potrebnými informáciami a podmienkami na zapojenie sa do súťaže. Časopis je elektronickej poštou rozosielaný na základné školy,

stredné školy a obecné úrady. Účastnícke listy boli k dispozícii aj našim klientom na poradni zdravia.

9.8. Národný program prevencie obezity

OPZ realizuje na školách prednášky z oblasti zdravej výživy a prevencie obezity. V 1. polroku 2011 bolo týchto prednášok 18 na školách v Humennom, Snine a Medzilaborciach. Pre rodičov detí v materskej škole v Snine bola prezentovaná téma „Obezita detí“. V rámci prieskumných úloh sme realizovali prieskum – Sladkosti závislosťou. Dotazník, ktorý bol upravený pre rôzne vekové skupiny, vyplňali žiaci 1. a 2. stupňa na ZŠ Komenského v Snine. V 1 materskej škole v Humennom pracovníčka OPZ realizovala projekt „Chceme žiť zdravo“, ktorý pozostáva z troch častí – „Chcem byť zdravo, Chcem vyzerat' zdravo, Chcem byť zdravý“.

Prednáška „Návod na prežitie“, ktorá je zameraná na zdravý životný štýl, bola prezentovaná pre študentov Gymnázia v Medzilaborciach. Merania množstva telesného tuku a obvodu pása sa zúčastnilo 40 študentov.

9.9. CINDI program SR

Program CINDI je zameraný na skríning zdravotného stavu metódou prierezovej štúdie zdravotného stavu spojený s vyšetrením základných parametrov pre určenie zdravotného rizika chronických ochorení.

V 1. polroku 2011 bol celkový počet klientov vyšetrených v Základnej poradni 237 (52 mužov a 185 žien), z toho 92 prvovyšetrených a 145 klientov bolo opakovane vyšetrených. Zvýšenú hodnotu cholesterolu nad 5 mmol/l malo 106 klientov (44,7 %). Zvýšenú hodnotu glukózy sme zaznamenali u 68 klientov (28,7 %). Hypertenzia (krvný tlak nad 130/85 mmHg) bola zistená u 29 klientov (12,2 %).

V rámci spolupráce so zdravotnou poisťovňou Union sme sa zúčastnili akcií „Dni zdravia“. Zamestnancom vybraných firiem v Humennom a v Snine sme merali krvný tlak, množstvo telesného tuku a hladinu celkového cholesterolu v krvi. Celkovo bolo vyšetrených 217 zamestnancov firiem.

Pri realizácii projektu „Týždeň zdravia“ pre zamestnancov spoločnosti TESCO STORES SR, a.s. sme vyšetřili 18 zamestnancov TESCO Snina a 53 zamestnancov TESCO Humenné. U zamestnancov sme vykonali meranie krvného tlaku a pulzu, množstva telesného tuku, hladiny celkového cholesterolu v kapilárnej krvi, obvodu pása, BMI a u fajčiarov aj množstvo CO vo vydychovanom vzduchu.

Počas 1. polroka 2011 sme v rámci spolupráce pri plnení projektu Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospeléj populácie, zabezpečili pre odd. hygieny výživy kompletne vyšetřenia.

9.10. Zdravie detí a mládeže v školskom prostredí

V 1. polroku sme v materských, na základných a stredných školách realizovali prednášky a besedy na témy týkajúce sa zdravia, zdravého životného štýlu a prevencie závislosti. V rámci drogovej prevencie bolo prezentovaných 22 prednášok, 16 prednášok o rizikách predčasného sexuálneho života a 8 besied o možných negatívnych následkoch piercingu a tetovania. Na základných školách realizujeme aj besedy o následkoch nedostatočného obliekania, v 1. polroku sme realizovali 6 besied. 38 prednášok bolo realizovaných na témy týkajúce sa zdravej výživy, základných hygienických návykov a správneho pitného režimu. Prednášky sú prezentované v programe PowerPoint a sú spojené s diskusiou.

6.5. Surveillance chronických ochorení (Programy a projekty odboru epidemiológie)

Prostredníctvom činnosti poradenského centra ochrany a podpory zdravia aj v roku 2011 vykonávame individuálnu intervenciu rizikových faktorov v životnom štýle obyvateľov regiónu. K 30.6.2011 navštívilo poradenské centrum 237 klientov. V rámci činnosti základnej poradne bol vykonávaný skríning rizikových faktorov zdravia (biochemické ukazovatele, hypertenzia, obezita, fajčenie, fyzická inaktivita) a stanovené celkové riziko pre kardiovaskulárne choroby Testom zdravé srdce.

Činnosť poradne zdravej výživy bola zameraná na intervenciu v oblasti ozdravenia výživy u jednotlivých klientov i klientov v rámci nových i existujúcich skupín.

V rámci činnosti poradne prevencie a odvykania od fajčenia sme naše intervenčné aktivity sústredili okrem prevencie fajčenia u mládeže formou prednášok aj na odvykanie od fajčenia u fajčiarov – klientov POF v rámci individuálneho poradenstva.

V skupinovej intervencii sme pokračovali pri akciách organizovaných pri príležitosti významných dní, akým bol napr. Svetový deň zdravia, kedy sme usporiadali Deň otvorených dverí, kde sme záujemcom zmerali krvný tlak, telesný tuk a z biochemických ukazovateľov cholesterol a Svetový deň – Pohybom ku zdraviu a Svetový deň bez tabaku.

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Komárne**

1. ODDELENIE HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Č. 1.1. Vypracovanie aktualizovaného Akčného plánu pre prostredie a zdravie SR IV. (NEHAP IV)

- V rámci zlepšenia zdravotného stavu obyvateľstva SR prostredníctvom enviromentálnych determinantov zdravia, redukcie ochorení súvisiacich s kvalitou pitnej a rekreačnej vody, ochorení súvisiacich s nadmerným hlukom v životnom prostredí, ÚV žiarením sa sleduje situácia v regióne Komárna pri výkone štátneho zdravotného dozoru. V rámci preventívnej a kontrolnej činnosti sa venuje pozornosť podmienkam zdravého bývania, rekreácie a športu.
- Monitoruje sa kvalita vody na kúpanie a kvalita pitnej vody. V rámci kontrolného monitoringu bolo dozatiaľ 96 vzoriek a v rámci preverovacieho monitoringu 29 vzoriek pitnej vody z verejných vodovodov. Z celkového počtu vzoriek mikrobiologická závadnosť bola zistená len u 1,6% odobratých vzoriek pitnej vody. V I. polroku 2001 bolo odobratých spolu 40 vzoriek kúpaliskových vôd, závadnosť nebola zistená.
- V súvislosti s aktivitami na podporu nefajčenia sa priebežne sledovalo dodržiavanie ustanovení zák. č. 465/2005 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č.377/2004 Z.z. o ochrane nefajčiarov pri každom výkone štátneho zdravotného dozoru. Celkom bolo vykonaných 124 kontrol zameraných na dodržiavanie zákona o ochrane nefajčiarov.

Č. 1.7. Úprava pitnej vody vo verejných vodovodoch

Prehľad spôsobov úpravy pitnej vody vo verejných vodovodoch a používaných chemických látok na báze chlóru v našom regióne bude spracovaný podľa pokynov gestora úlohy, v stanovených termínoch.

Č. 1.8. Aktualizácia informačného systému o kúpaliskách a kvalite vôd na kúpanie.

Monitoring a výkon štátneho zdravotného dozoru nad vodou na kúpanie je automaticky spracovávaný v Informačnom systéme o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie (IS).

Rovnako správa o pripravenosti na letnú turistickú sezónu 2011 (LTS) v okrese bola zabezpečená v súlade so stanovenými pokynmi hlavného hygienika SR a podľa platnej legislatívy, cestou IS. Zverejnená bola aj na web. stránke nášho úradu.

Z prírodných kúpalísk, ktoré sú zatiaľ využívané na kúpanie veľmi sporadicky, boli odobraté 3 vzorky vody, mesiacoch máj a jún.

V okrese sú sledované umelé kúpaliská :Termálne kúpalisko v meste Komárno, Termálne kúpalisko v Patinciach, Wellness centrum Patince a Obecné kúpalisko Čalovec. Celoročne je prevádzkovaná Krytá plaváreň v Komárne /s technickou prestávkou v letných mesiacoch.

Celkom bolo na uvádzaných kúpaliskách odobraných a vyšetrených 40 vzoriek bazénových vôd. Laboratórne analýzy boli taktiež spracované v IS. Závažné znečistenie vody z hľadiska možného poškodenia zdravia osôb nebolo zistené.

2. ODDELENIE PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA

Č. 2.1. Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce.

2.1.1. Znižovanie miery zdravotných rizík / rizikové práce/.

Evidencia rizikových profesií je spracovaná priebežne v programe ASTR. V 4. kategórii rizika sú naďalej evidované len pracoviská zvaračov v montážnych halách SLKB a.s. Bratislava, závod Komárno.

Vykonával sa štátny zdravotný dozor zameraný na plnenie nariadených opatrení na pracoviskách s rizikovými profesiami ako aj na pracoviskách, na ktorých nie sú evidované rizikové profesie.

Na základe výsledkov merania a zhodnotenia rizikových faktorov, boli vydané 4 rozhodnutia - určenia rizikovej profesie z titulu hlučnosti pre 4 právnické subjekty.

Štátny zdravotný dozor bol vykonaný v počte 297, pri ktorých sa dôsledne sledovalo aj zabezpečenie pracovnej zdravotnej služby a ochrana nefajčiarov.

Všetky organizácie, u ktorých sú evidované rizikové profesie v kategórii rizika 3 a 4 majú uzatvorenú zmluvu so spoločnosťami zabezpečujúcimi PZS.

2.1.2. Znižovanie zdravotných rizík z veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov.

Štátny zdravotný dozor na pracoviskách s výskytom chemických látok bol vykonaný v počte 103, z uvedeného počtu 16 bolo vykonaných pri maloobchodnom predaji agrochemikálií, v 9 skladoch agrochemikálií poľnohospodárskych organizácií, pričom nebola zistená manipulácia s veľmi jedovatými látkami a prípravkami. Na pracoviskách pri manipulácii s agrochemikáliami sa prehodnocovalo zaradenie profesií v kat. rizika č. 3 a na základe predložených posudkov o riziku a zistených skutočnosti pri štátnom zdravotnom dozore boli vydané 2 rozhodnutia na zrušenie rizikovej profesie.

2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu.

Riešili sme 5 ohlásení na búracie práce s odstraňovaním materiálu obsahujúceho azbest, kde bol zároveň vykonaný štátny zdravotný dozor. V záujme zvyšovania uvedomovania si zdravotného rizika pri prácach s expozíciou azbestu boli písomne upovedomené dotknuté organizácie na vykonávanie povinností podľa platnej legislatívy. Vydané bolo 1 rozhodnutie o zaradení prác vykonávaných na oddelení a v ambulancii klinickej onkológie do 3. kat rizikových prác.

2.1.4. Znižovanie psychickej pracovnej záťaže .

Otázka prehodnocovania psychickej pracovnej záťaže o fyzickej záťaže pri práci bola predmetom riešenia problematiky v Domove sociálnych služieb, domove dôchodcov v Komárne, toho času je žiadosť v štádiu vybavovania.

2.1.5. - Znižovanie výskytu chorôb z povolania z dlhodobého nadmerného jednostranného zaťaženia.

Nebolo hlásené podozrenie na ochorenie z dlhodobého nadmerného jednostranného zaťaženia.

2.1.6. - Prevencia ochorení chrbtice súvisiacich prácou a prešetrovanie podozrení na iné poškodenia zdravia práce so zameraním na ochorenia chrbtice.

Nebolo hlásené podozrenie na ochorenie chrbtice vo vzťahu k profesii zamestnanca.

Č. 2.2. Znižovanie rizika vzniku ochorení podmienených prácou u zamestnancov pri práci so zobrazovacími jednotkami .

Štátny zdravotný dozor na pracoviskách so zobrazovacími jednotkami, na ktorých zamestnanci prevažnú časť pracovnej doby pracujú pred obrazovkovými jednotkami bol vykonaný na 64 pracoviskách. Najčastejšie zistenými nedostatkami boli chýbajúce podložky pod chodidlá, nevhodná orientácia novovytvorených pracovných miest voči osvetľovacím otvorom, nepriame oslnenie zamestnancov a nevhodne umiestnená klimatizačná jednotka voči

pracovnému miestu zamestnanca. Sankčné opatrenia neboli uložené, zamestnávateľ vykonal nápravné opatrenia.

Č. 2.5. Zvyšovanie úrovne ochrany zdravia pred rizikami s chemických látok

Zúčastnili sme sa celoslovenského seminára o kontrole uplatňovania chemickej legislatívy orgánmi verejného zdravotníctva REACH-EN 2 na RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici.

V jednom prípade sme prešetrovali podmienky práce pre podozrenie na akútnu intoxikáciu pri manipulácii s chemickými látkami, ktorá bola KPL následne potvrdená.

V jednom prípade bola potvrdená choroba z povolania prešetrovaná v roku 2010.

3. ODDELENIE HYGIENY VÝŽIVY

Č. 3.1. Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospelaj populácie

RÚVZ so sídlom v Komárne sa podieľa na plnení celoslovenského projektu: “ Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospelaj populácie“, v rámci ktorého bolo k 30.06.2011 poskytnuté poradenstvo a urobené vyšetrenia 22 respondentom.

Č. 3.2. Kontrola jodidácie kuchynskej soli

V rámci kontroly jodidácie kuchynskej soli bolo k 30.06.2011 odobratých 12 vzoriek soli z dovozu.

Č. 3.3. Bezpečnosť kozmetických výrobkov určených pre deti

Odber vzoriek kozmetických výrobkov je vykonávaný na základe usmernenie ÚVZ SR na rok 2011, v rámci ktorého sme k 30.06.2011 mali plánovaný odber kozmetických výrobkov – detskej dekoratívnej kozmetiky. Uvedené kozmetické výrobky sme napriek opakovaným pokusom nevedeli odobrať. Správa v tejto súvislosti bola zaslaná.

Č. 3.4. Bezpečnosť výrobkov určených pre deti

Odber vzoriek výrobkov určených pre deti je vykonávaný na základe usmernenia ÚVZ SR na rok 2011, v rámci ktorého sme k 30.06.2011 odobrali 1 vzorku výrobkov určených pre deti – plastové výrobky pre deti na stanovenie chemických ukazovateľov /formaldehydu a melamínu/.

Č. 3.6. Monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách

RÚVZ so sídlom v Komárne sa podieľa na plnení celoslovenskej úlohy – monitoringu spotreby vybraných prídavných látok do potravín, v rámci ktorého bolo k 30.06.2011 poskytnuté poradenstvo a urobené vyšetrenia 22 respondentom.

Č. 7.4. Radiačne ošetrené potraviny

Podľa viacročného plánu úradnej kontroly potravín sme k 30.06.2011 odobrali 1 vzorku potraviny z obchodnej siete /hrach žltý lúpaný/ na vyšetrenie, či nebola prekročená maximálna dávka povoleného ionizujúceho žiarenia v potravine.

Č. 7.7. Glutén v diétnych potravinách

Odber vzoriek potravín na báze cereálií a pseudocereálií určených pre bezlepkovú diétu je vykonávaný na základe viacročného plánu úradnej kontroly potravín, v rámci ktorého bola k 30.06.2011 vyšetrená 1 vzorka z obchodnej siete.

4. ODDELENIE HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

Č. 4.1. Prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR a zistenie trendov v ich telesnom raste a vývine.

V prvom polroku 2011 prebiehala prípravná fáza projektu, jednotlivým riešiteľským pracoviskám boli doručené metodické pokyny pre realizáciu a materiálno – technické vybavenie. Realizačná fáza projektu sa uskutoční v druhom polroku 2011 (mesiac september-november)

Č. 4.2 Zneužívanie návykových látok / alkohol, tabak, drogy , TAD / u detí a mládeže na Slovensku.

V rámci úloh sa v našich podmienkach bol vykonaný prieskum zneužívania návykových látok / tabak , alkohol, drogy/ u detí a mládeže podľa požiadaviek gestora projektu. Prieskum je v tomto roku okrem iného zameraný aj na ďalšiu oblasť závislostí t.j.hranie na výherných automatoch, zneužívanie liekov a pod. Prieskum dotazníkovou formou sa uskutočnil v 4 základných školách (2 mestské, 2 vidiecke) s celkovým počtom 130 respondovaných žiakov z toho 64 chlapcov a 66 dievčat .Dotazníky boli zaslané na štatistické spracovanie VÚDP a P Bratislava. (Doc.Nociar)

Č. 4.3 Monitoring stravovacích zvyklostí a výživových preferencií vybranej populácie SR.

Projekt je rozpracovaný na roky 2008 až 2013, v roku 2011 je prerušený z organizačných dôvodov.

Č. 4.4 Zdravé deti v zdravých rodinách.

Uvedený projekt bude realizovaný v druhom polroku roku 2011, do projektu budú zapojení všeobecní lekári pre deti a dorast vo vidieckych a mestských obvodoch okresu Komárno, ktorým budú zaslané dotazníky pre uvedenú vekovú kategóriu. Spracovanie dotazníkov od respondentov zabezpečia zamestnanci oddelenia HDM počítačovým programom podľa gestora projektu.

6. ODDELENIE EPIDEMIOLOGIE

Č. 6.1. Národný imunizačný program SR (NIP SR)

Realizácia vlastného očkovania:

Očkovanie je v okrese Komárno zabezpečované v súlade s platnou legislatívou a aktuálnym očkovacím kalendárom. Pravidelné očkovanie je vykonávané všeobecnými lekármi pre deti a dorast a všeobecnými lekármi pre dospelých. Zamestnanci oddelenia epidemiológie pravidelne informujú a metodicky vedú očkujúcich lekárov a poskytujú im konzultačnú činnosť. Aktívne riešia prípady odmietnutia očkovania zákonnými zástupcami dieťaťa a sú nápomocní aj pri zabezpečovaní očkovania osôb zo sociálne slabších rodín, zmene trvalého bydliska a pod.

Výber konkrétnych očkovacích látok pre povinné očkovanie nie je v kompetencii RÚVZ so sídlom v Komárne.

Zabezpečenie prioritných úloh pre rok 2011:

- zabezpečenie očkovacieho kalendára pre rok 2011 nebolo v kompetencii RÚVZ
- zabezpečenie realizácie aktuálnych zmien v povinnom a odporúčanom očkovaní detskej populácie – očkovanie prebiehalo podľa platného očkovacieho kalendára pre rok 2011

- udržanie vysokej úrovne zaočkovanosti v rámci povinného očkovania - v okrese Komárno pretrváva vysoká úroveň zaočkovanosti v rámci povinného očkovania. Vyskytli sa ojedinelé prípady odmietnutia očkovania, ktoré sú aktuálne v riešení.
- zabezpečenie Národného imunizačného programu SR:
 - realizácie v prípadoch ochorení, ktorým možno predchádzať očkovaním v súlade s odporúčaniami WHO a ECDC: RÚVZ vykonáva dôslednú surveillance týchto ochorení v spolupráci s ošetrojúcimi lekármi a laboratóriami a prijíma príslušné protiepidemické opatrenia
 - udržať a aktualizovať rozsah povinného a odporúčaného očkovania podľa najnovších odborných poznatkov a aktuálnej epidemiologickej situácie v Slovenskej republike: stanovenie rozsahu povinného očkovania nie je v kompetencii RÚVZ, RÚVZ sa spolupodieľa na zabezpečení vysokej zaočkovanosti v regióne okresu.

Surveillance a kontrola ochorení preventabilných očkovaním:

V priebehu roka 2011 zamestnanci oddelenia naďalej zabezpečovali surveillance prenosných ochorení preventabilných očkovaním. Lekárom prvého kontaktu poskytovali aktuálne informácie, vykonávali metodickú a konzultačnú činnosť v otázkach očkovania.

V 1. polroku 2011 boli ešte riešené niektoré prípady doznievajúcej epidémie vírusovej hepatitídy typu B a C nozokomiálneho charakteru z roku 2010 u pacientov, ktorí v anamnéze udávali ako spoločný bod hospitalizáciu na rádiionkologickom oddelení regionálnej nemocnice. V spolupráci s NRC pre vírusové hepatitídy v Bratislave bolo zabezpečené vyšetrenie molekulárno-biologickými metódami (PCR + genotypizácia VHB a VHC) u 32 osôb.

Oddelenie epidemiológie sa v apríli 2011 opätovne aktívne zapojilo do kampane Európskeho imunizačného týždňa, ktorá bola zameraná na zvýšenie upovedomenia laickej i odbornej verejnosti o očkovaní. Pozornosť bola venovaná aj narastajúcim antivakcinačným aktivitám a ich negatívne dopadu na zdravie obyvateľstva a kolektívnu imunitu.

V máji 2011 sa 2 zamestnankyne oddelenia epidemiológie zúčastnili vzdelávacej aktivity „Škola vakcinológie“.

Manažment očkovania:

Zamestnanci oddelenia epidemiológie naďalej metodicky usmerňovali lekárov vykonávajúcich očkovanie. Všetci očkujúci lekári boli informovaní o platnej vyhláške a očkovačom kalendári pre rok 2011. Priebežne bola poskytovaná poradenská činnosť ohľadne zabezpečenia očkovania osôb vystavených riziku nákazy na základe rozhodnutia orgánu verejného zdravotníctva. Širokej verejnosti boli sprístupňované informácie o dobrovoľnom očkovaní a očkovaní pred cestou do zahraničia.

Kontrola očkovania v SR:

Pravidelná kontrola očkovania k 31. 8. 2011 bude realizovaná v 2. polroku 2011

Č.6.2. Surveillance infekčných chorôb

Zlepšenie laboratórnej spolupráce:

RUVZ naďalej úzko spolupracovalo s mikrobiologickým laboratóriom pri RÚVZ so sídlom v Nitre (najmä v súvislosti s riešením epidémií), regionálnym mikrobiologickým laboratóriom (HPL s.r.o), národnými referenčnými centrami a i. Spolupráca s laboratóriami viedla k zrýchlenému rozpoznaní ochorení, dôslednej diagnostike jednotlivých prípadov a možnosti prijatia včasných opatrení.

Zlepšenie hlásenia prenosných ochorení:

Oddelenie epidemiológie pri svojej činnosti vychádzalo najmä z hlásenia prípadov mikrobiologickými laboratóriami. Regionálnym mikrobiologickým laboratóriom HPL s.r.o., boli hlásené ochorenia do informačného systému EPIS už aj elektronickou cestou. Ošetrojúcim lekárom bola opakovane zdôrazňovaná povinnosť dôsledného hlásenia

prenosných ochorení, všeobecným lekárom aj týždenného hlásenia akútnych respiračných a chrípke podobných ochorení. Oddelenie epidemiológie úzko spolupracovalo aj s regionálnou infektologickou ambulanciou a spádovým infekčným oddelením. Naďalej bolo propagované on-line hlásenie do systému EPIS pre lekárov, ktoré bolo však naďalej málo využívané.

Analýza rizika hrozby nových alebo „staronových“ infekčných ochorení:

Pri analýze hrozby a výskytu infekčných ochorení bol intenzívne využívaný informačný systém EPIS, ktorého súčasťou je aj systém rýchleho varovania. Vykonávali sa pravidelné analýzy, na základe ktorých sa prijímali a nariaďovali príslušné opatrenia. Pracovníci oddelenia sa za účelom získavania nových informácií pravidelne vzdelávali jednak formou samoštúdia, ako aj účasťou na vzdelávacích aktivitách. Za účelom získavania včasných informácií boli pravidelne sledované web stránky ECDC a WHO.

Epidemiologický dohľad, monitorovanie, kontrola a riadenie importovaných prenosných ochorení prostredníctvom príst'ahovalcov:

V okrese Komárno nie sú zriadené utečenecké tábory a strediská.

Vzhľadom na lokalizáciu okresu v hraničnom pásme bola naďalej rozvíjaná spolupráca s orgánom verejného zdravotníctva Maďarskej republiky (ANTSZ) predovšetkým pri prijímaní protiepidemických opatrení.

Zlepšenie informovanosti a zvýšenie edukácie obyvateľstva v problematike prenosných ochorení

Odd. epidemiológie opakovane informovalo laickú aj odbornú verejnosť o aktuálnej problematike v oblasti prenosných ochorení a ich prevencii cestou médií, informačných letákov, webovej stránky RÚVZ. Poskytované boli najmä informácie ohľadne respiračných ochorení, parazitárnych nákaz (toxoplazmóza, toxokaróza), vírusových hepatitíd a ďalších ochorení preventabilných očkovaním, ako aj konzultácie pre osoby pred cestou do zahraničia. Pripravovaný je článok, v ktorom bude obyvateľstvo upozornené na dostupnosť verejného portálu programu EPIS.

Č. 6.3. Informačný systém prenosných ochorení

Skvalitňovanie hlásenia zo strany poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, ktorí sú povinní zo zákona hlásiť

Zamestnanci oddelenia epidemiológie naďalej propagovali možnosť on-line hlásenia prenosných ochorení do informačného systému EPIS. Napriek tomu je táto možnosť zo strany lekárov málo využívaná. Regionálne mikrobiologické laboratórium HPL s.r.o. už túto možnosť pravidelne využíva.

Kontrola kvality údajov v EPISe :

Kontrola kvality údajov zadávaných do systému EPIS bola vykonávaná priebežne a taktiež pravidelne pri mesačnej analýze prenosných ochorení cestou exportu údajov.

Vyhľadanie všetkých relevantných údajov podľa požiadaviek legislatívy EÚ:

Nie je v kompetencii RÚVZ so sídlom v Komárne

Manažment epidémií:

Oddelenie epidemiológie manažovalo epidémie regionálneho rozsahu. V 1. polroku 2011 boli riešené 3 epidémie, z toho v jednom prípade išlo o výskyt scabies v zariadení sociálnych služieb, 1x o výskyt bližšie nešpecifikovaného hnačkového ochorenia v domove dôchodcov a 1x o epidémiu akútnych gastroenteritíd vyvolaných *Campylobacter jejuni* u detí, ktoré absolvovali pobyt v škole v prírode. Táto epidémia bola riešená v spolupráci s RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici.

Manažment kontaktov a ohnisk:

Zamestnanci oddelenia vykonali epidemiologické vyšetrenia v 222 ohniskách nákaz, v ktorých boli prijaté príslušné protiepidemické opatrenia. Všetky druhy opatrení pre pacienta,

kontakty a ohnisko boli evidované a dokumentované aj v informačnom systéme EPIS. Zamestnanci RÚVZ pri svojej činnosti úzko spolupracovali s ošetrojúcimi lekármi, infektológom, spádovou infekčnou klinikou a pracovníkmi mikrobiologického laboratória.

Pravidelné hlásenie prenosných ochorení do systému ECDC – TESSY- „The Epidemiological Surveillance System“, úprava existujúceho systému EPIS podľa nových definovaných požiadaviek ECDC.

Hlásenie do TESSY nie je v kompetencii RÚVZ so sídlom v Komárne.

Č. 6.4. Nozokomiálne nákazy

Realizácia surveillancie vybraných nozokomiálnych nákaz v programe EÚ HELICS:

- RÚVZ so sídlom v Komárne je zapojený do programu HELICS. V 1. polroku 2011 bol realizovaný už 4. ročník sledovania v regionálnej všeobecnej nemocnici, zaradených bolo 51 pacientov.

- RÚVZ so sídlom v Komárne sa zúčastnilo pilotného projektu bodovej prevalenčnej štúdie nozokomiálnych nákaz podľa štandardného protokolu vypracovaného ECDC, v 1. polroku 2011 bolo vykonané vyhodnotenie na regionálnej úrovni a porovnanie výsledkov s ostatnými zúčastnenými pracoviskami v rámci Slovenska a EÚ.

Implementácia moderných foriem vzdelávania cieľových skupín zdravotníckych pracovníkov v oblasti prevencie NN:

Pracovníci oddelenia epidemiológie sa naďalej pravidelne vzdelávali a zúčastňovali vzdelávacích aktivít v oblasti nozokomiálnych nákaz. Získané poznatky sa ďalej odovzdávali zdravotníckym pracovníkom so snahou o ich aplikáciu v praxi.

Č. 6.5. Surveillancie chronických ochorení

V rámci RÚVZ sa touto problematikou prednostne zaoberá oddelenie podpory zdravia, s ktorým oddelenie epidemiológie v danej problematike spolupracuje.

Č. 6.6. Mimoriadne epidemiologické situácie

Stratégie súvisiace s pripravenosťou a kontrolou prenosných ochorení predstavujúcich závažnú hrozbu pre obyvateľstvo

Oddelenie epidemiológie má vypracovaný a pravidelne aktualizovaný krízový plán a podrobný plán opatrení pre prípad pandémie chrípky pre okres Komárno. Pre zamestnancov RÚVZ sú zabezpečené OOPP v potrebnom množstve na výkon činnosti v ohnisku nákazy a mimoriadnych udalostiach.

Doručenie podozrivej zásielky ani iné mimoriadne situácie v 1. polroku 2011 zaznamenané neboli.

Posilniť globálnu zdravotnú bezpečnosť (varovanie a reakciu na epidémie, ohrozenie biologickými zbraňami)

Implementovanie Medzinárodných zdravotných predpisov (2005) do legislatívy SR nebolo v kompetencii RÚVZ so sídlom v Komárne.

Č. 6.7. Environmentálna surveillancie poliomyelitídy a sledovanie VDPV

Podľa pokynov ÚVZ SR boli vykonávané pravidelné odbery odpadových vôd v meste Komárno. V 1. polroku boli realizované 3 odbery, výsledky boli vyhovujúce.

Č. 6.8. Prevencia HIV/AIDS

RÚVZ so sídlom v Komárne je riešiteľom projektu „Hrou proti HIV/AIDS“. Aktivity pre rok 2011 budú realizované v 2. polroku 2011.

9. PODPORA ZDRAVIA

Č. 9.1. Národný program podpory zdravia

Vzhľadom k tomu, že incidencia kolorektálneho karcinómu v SR je najvyššia v Nitrianskom kraji, OPZ v spolupráci s Regionálnym osvetovým strediskom v Komárne, s gastroenterológom Všeobecnej Nemocnice FORLIFE Komárno n. o. a s odbornou asistentkou Slovenskej zdravotníckej univerzity (SZÚ) v Bratislave pripravili a na jeseň 2009 aj spustili projekt s názvom „Prevencia kolorektálneho karcinómu v okrese Komárno“.

Projekt tvorili / tvoria 3 prednášky 3 prednášateľov - vedúci OPZ, gastroenterológ, odborná asistentka SZÚ v Bratislave – o výskyte, príčinách, príznakoch, prevencii KRCa a o možnosti testovania stolice na okultné krvácanie pomocou jednoduchého, asistenciu zdravotníka nevyžadujúceho, testu.

Realizátori Projektu oslovili primátorov 3 miest a starostov najväčších obcí okresu Komárno s ponukou o bezplatnú prezentáciu Projektu v ich meste resp. obci (nie všetky oslovené subjekty prejavili záujem o prezentáciu projektu). Projekt bol opakovane prezentovaný aj v regionálnych médiach, ako aj médiach s celoplošnou pôsobnosťou v maďarskom jazyku. Do konca roka 2010 bol Projekt prezentovaný v rámci 21 prednášok celkovo pre 695 ľudí (3 mestá, 13 obcí, 2 stretnutia starostov vybraných regiónov, 1 kolektív zamestnancov vybranej strednej školy a kolektív zamestnancov RÚVZ so sídlom v Komárne). Projekt bol prezentovaný aj pre 30 ľudí v Krajskom osvetovom stredisku v Nitre.

V roku 2011 organizátori realizovali ďalšie 4 prednášky celkovo pre 105 záujemcov v 4 obciach okresu Komárno.

Súčasťou prednášok bolo / je aj bezplatné rozdávanie testov na zisťovanie okultného krvácania v stolici. Testy boli zakúpené sponzorom, firmou COM – therm spol s r. o..

OPZ v spolupráci so Všeobecnou Nemocnicou FORLIFE n. o. Komárno na základe tlačív „Hlásenie zhubného nádoru“ pripravilo prehľad incidencie KRCa v okrese Komárno za roky 1999 – 2008 (tabuľka + mapa výskytu KRCa).

Vzhľadom aj na pozitívne spätné informácie realizátori plánujú dlhodobo pokračovať v Projekte, popri návštev obcí aj s výhľadom prezentácie Projektu pre vybrané skupiny obyvateľstva (ďalšie pracovné kolektívy, združenia seniorov, patientské organizácie a iné...) s dôrazom na miesta s vyššou incidenciou uvedeného ochorenia.

V roku 2005 OPZ pripravilo vlastný projekt s názvom „Zdravý životný štýl“, ktorého cieľom je poskytnúť možnosť obyvateľstvu okresu Komárno oboznámiť sa so zásadami zdravého životného štýlu.

Projekt pozostáva z prednášok, jednotlivé prednášky pozostávajú z 3 častí. V prvej časti sa realizuje ľahké cvičenie, po cvičení nasleduje prednáška o zdravom životnom štýle, na záver prednášky je ochutnávka zdravých jedál (Mesto Komárno od vzniku finančne podporuje uvedený projekt – ochutnávku jedál, v roku 2011 poskytlo financie vo výške 200 € od mesiaca apríl).

OPZ realizuje pravidelné a nepravidelné prednášky. Pravidelné prednášky sú plánované 1x mesačne v priestoroch RÚVZ v Komárne, striedavo v jazyku slovenskom a maďarskom, nepravidelné prednášky sa realizujú na základe dohody. OPZ nepravidelné prednášky realizuje „úplné“ ako aj „neúplné“ (bez cvičenia, bez cvičenia a ochutnávky jedál).

V roku 2011 bola realizovaná 1 pravidelná prednáška pre 6 ľudí, nepravidelné prednášky neboli realizované kvôli nezáujmu zo strany verejnosti.

OPZ v spolupráci s Regionálnym osvetovým strediskom v Komárne, s Katedrou telesnej výchovy Univerzity J. Selyeho v Komárne dňa 3. mája 2011 realizovalo už v poradí tretiu zdravotno-výchovnú akciu s názvom „Pohybom ku zdraviu“ na podporu pohybovej aktivity detí MŠ v priestoroch Univerzity J. Selyeho v Komárne.

Akcia pozostávala z 2 častí, deti jednak sa zúčastnili cvičenia pod vedením inštruktorky, a jednak absolvovali spoločensko-pohybové aktivity. Akcie sa zúčastnilo celkovo 156 detí zo 4 MŠ v Komárne.

Vedúci OPZ zabezpečil sponzorský dar – drevenú rebrinu pre Združenie telesne postihnutých v Komárne.

Č.9.3. Podpora zdravia v predškolských a mimoškolských zariadeniach

9.3.1. Materské centrá

Asistentka OPZ vypracovala koncept ZV materiálu – brožúry o dojčení. Materiál bol konzultovaný aj s vrchnou sestrou Gynekologicko-pôrodnického oddelenia Všeobecnej Nemocnice FORLIFE n. o. v Komárne. Po konečnej úprave materiál plánujeme umiestniť na stránku RÚVZ so sídlom v Komárne, resp. distribuovať záujemcom (v elektronickej forme). V prípade získania podporovateľa (-ov) materiál plánujeme prezentovať aj v tlačenej forme.

V meste Komárno fungujú dve „materské centrá“. V Komárno Shopping Center v Komárne funguje Materské centrum Eszter a Klub matiek funguje v Centre voľného času v Komárne.

OPZ zabezpečilo distribúciu letákov s názvom „Bezpečné hračky“ (dodané z ÚVZ SR) do horeuvedených centier.

Vedúci OPZ zabezpečil sponzorský dar – suchý bazén (s malými pestrofarebnými loptičkami) pre Klub matiek.

Na jeseň sú plánované prednášky o poskytovaní prvej pomoci, resp. podľa záujmu aj o iných témach v uvedených dvoch centrách.

9.3.2 Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku – stomatohygiena

OPZ v prvom polroku 2011 realizovalo 11 prednášok o ústnej hygiene a zdravom stravovaní pre celkovo 266 detí 4 MŠ, 1 špec. ZŠ a 1 ZŠ v okrese Komárno.

Č.9.5. Populačná stratégia - aktivity pri príležitosti významných dní s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané Svetovou zdravotníckou organizáciou

OPZ / PCOaPZ v roku 2011 realizovalo nasledovné aktivity pri príležitosti významných dní:

- 7. 4. 2011 - Svetový deň zdravia:

Z príležitosti Svetového dňa zdravia OPZ požiadalo o spoluprácu všetky základné školy a špeciálne ZŠ okresu Komárno pri realizovaní 5. ročníka súťaže výtvarných prác na tému „Zdravý životný štýl očami detí“. V rámci súťaže bolo vytvorených 435 výtvarných prác v 3 ZŠ, v 4 špeciálnych ZŠ a v 1 špec. ZŠ s MŠ.

V mesiacoch júl a august 2010 plánujeme vybrané práce prezentovať verejnosti na Termálnom kúpalisku v Komárne a v mesiaci september 2011 budú práce prezentované verejnosti vo forme výstavy v Knížnici Józsefa Szinnyeiho v Komárne.

Okrem výhercov plánujeme oceniť aj pedagógov, ktorí zabezpečili najviac výtvarných prác do súťaže. Ceny do súťaže sú / budú zabezpečené cestou Všeobecnej zdravotnej poisťovne a. s. a cestou firiem a spoločností okresu Komárno.

- 31. 5. 2011 - Svetový deň bez tabaku:

OPZ pripravilo nástenku s aktuálnou témou v priestoroch RÚVZ so sídlom v Komárne.

- 26. 6. 2011 - Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s drogami:

OPZ pripravilo nástenku s aktuálnou témou v priestoroch RÚVZ so sídlom v Komárne.

Č.9.7. Vyzvi srdce k pohybu

OPZ v súvislosti s kampaňou „Vyzvi srdce k pohybu 2011“ realizovalo:

1. Informovanie obyvateľstva - vrátane ponuky služieb Poradenského centra ochrany a podpory zdravia (aj v súvislosti so zvýšenou pohybovou aktivitou) – cestou:

- webovej stránky RÚVZ so sídlom v Komárne
- webovej stránky dvojtyždenníka Komárňanské Listy (v jazyku slov. aj maď.)

2. Distribúciu plagátov do:

- vybraných úradov - Mestský úrad v Komárne, v Kolárove a v Hurbanove, ďalej Obvodný úrad, Sociálna poisťovňa a Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Komárne
- všetkých základných škôl (5) v meste Komárno.

Č.9.8. Národný program prevencie obezity

Vid' projekt „Zdravý životný štýl“ v kapitole 9.1.

Pracovníci OPZ v rámci svojich prednášok o obezite, o poruchách príjmu potravy, o stomatohygiene, o zdravej výžive a o zdravom životnom štýle sa pravidelne venujú problematike optimálnej hmotnosti. Realizovaných bolo celkovo 21 prednášok pre 722 záujemcov z MŠ, ZŠ, špec. ZŠ, SŠ, zdravotné sestry (z nemocnice v Komárne, ako aj z ambulancií súkromných lekárov), resp. inú vybranú skupinu obyvateľstva.

Vedúci OPZ je členom pracovnej skupiny ÚVZ SR pre zdravú výživu.

Č.9.9. CINDI program SR

Pracovníci Základnej poradne PCOaPZ v prvom polroku 2011 vyšetrili 62 klientov, realizovali 3 výjazdy na vybrané pracoviská (školy) v meste Komárno.

Pracovníci PCOaPZ spolupracovali aj s hygienou výživy pri plnení projektu „Sledovanie výživového stavu obyvateľstva SR“, v prvom polroku 2010 rámci daného projektu bolo vyšetrených 25 ľudí.

Poradňu podpory duševného zdravia v prvom polroku 2011 vyhľadalo 46 klientov, poradenstvo v oblasti zdravého stravovania využili 4 klienti, poradenstvo v otázkach zdravého životného štýlu využili 2 klienti a v poradni na odvykanie od fajčenia evidujeme 1 klienta.

Klientom PCOaPZ bolo distribuovaných 25 skladačiek o cholesterole, 15 skladačiek o hypertenzii a 35 skladačiek s názvom „Desatoro duševného zdravia“.

Pracovníci PCOaPZ opakovane vyšetrovali tlak krvi návštevníkom Komárno Shopping Center v Komárne. V rámci 15 výjazdov bolo vyšetrených 300 ľudí. Vyšetrení klienti obdržali 300 letákov propagujúcich aktivitu PCOaPZ a bolo im poskytnutých 30 letákov propagujúcich projekt „Zdravý životný štýl“.

Pracovníci dňa 16. 3. 2011 organizovali z príležitosti Týždňa mozgu „Deň otvorených dverí“ so zameraním na duševné zdravie, duševné poruchy, resp. možnosti ich prevencie.

Vedúci OPZ v prvom polroku 2011 sa opakovane stretol s pracovníkmi Európskeho zoskupenia územnej spolupráce Pons Danubii s ručením obmedzeným (ďalej len Pons Danubii) s cieľom zmapovania možností a prípravy cezhraničnej spolupráce v oblasti podpory a rozvoja zdravia. Jedno stretnutie bolo realizované aj za účasti tretej strany – predstaviteľov úradu Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve z Maďarskej republiky (úrad VZ na úrovni VÚC). Na trilaterálnom stretnutí bola dohodnutá spolupráca najmä v oblasti prevencie srdcovo-cievnych, prevencie kolorektálneho karcinómu a a v oblasti prevencie duševných ochorení (vrátane závislostí).

Č.9.10. Zdravie detí a mládeže v školskom prostredí

OPZ pripravilo informáciu vo forme listu pre všetky MŠ, špec. MŠ a špec. ZŠ v okrese Komárno o projekte / programe „Danone pre zdravie detí“. Program je zameraný na zdravé stravovanie detí a to nielen v materských školách, ale aj v domácom prostredí, do projektu sú zapojení okrem detí aj rodičia, pedagogickí a nepedagogickí pracovníci materských škôl.

RÚVZ so sídlom v Komárne bolo oslovené Gymnáziom H. Selyeho v Komárne s cieľom spolupráce pri príprave a realizácii projektu „Zdravie v školách 2011“. Vedúci OPZ spolupracoval s uvedenou školou pri príprave projektu, realizácia je plánovaná na jeseň 2011. V prvom polroku OPZ eviduje 10 prednášok o sexuálnej výchove pre celkovo 245 žiakov 4 ZŠ, 1 špec. ZŠ, 5 SŠ, 2 prednášky o závislostiach pre 89 žiakov 1 ZŠ, 1 SŠ a 1 prednášku o základoch hygieny pre žiakov 1 špec. ZŠ.

Na jeseň vedúci OPZ plánuje stretnutie s riaditeľmi ZŠ a SŠ okresu Komárno s cieľom ponuky spolupráce pri realizácii / prezentácii projektov „Prevencia KRCa v okrese Komárno“ a „Zdravý životný štýl“ pre ich zamestnancov resp. študentov. Plánuje aj ponúknuť prednáškové aktivity o vybraných témach resp. služby Poradenského centra ochrany a podpory zdravia.

10. KONTROLA TABAKU

Pracovníci OPZ aj v prvom polroku 2011 zbierali informácie o kontrole zákona o ochrane nefajčiarov z ostatných oddelení RÚVZ so sídlom v Komárne.

Vykonaných bolo celkovo 398 kontrol, porušenie zákona nebolo evidované. Zistené informácie boli odoslané na ÚVZ SR.

NÁRODNÉ REFERENČNÉ CENTRUM PRE VIBRIONACEAE RÚVZ KOMÁRNO

PROGRAMY A PROJEKTY, KTORÉ NIE SÚ SÚČASŤOU PROGRAMOV A PROJEKTOV VYHLÁSENÝCH HH SR – ODPOČET PLNENIA 30.6.2011

1. Názov projektu

„Improving Enviromental Health Research and Management in Newly Associated States / NAS /“.

Cieľom projektu je študovanie špecifickej patogenity *Plesiomonas schigelloides* u kmeňov izolovaných zo životného prostredia. Úlohou NRC je izolácia a identifikácia kmeňov baktérií z čelade *Vibrionaceae* a ich sérologická typizácia. V I. polroku 2011 sme izolovali 36 kmeňov *Vibrio cholerae non O1*, 51 kmeňov *Aeromonas sp.* a 40 kmeňov *Plesiomonas schigelloides*.

Gestorom projektu je Slovenská zdravotnícka univerzita – vedeckovýskumná základňa ÚPKM Bratislava /prof. Ivan Čižnár, DrSc/

2. Názov projektu

Mikrobiálne patogény vo vodách. Izolácia, identifikácia a charakteristika definovaných problémových species v akvatických biotopoch Slovenska

Ambíciou predkladaného projektu je širšie koncipované štúdium vybraných mikrobiálnych patogénov vyskytujúcich sa v rôznych typoch akvatických biotopov Slovenska. Komplexnosť projektu vychádza nielen zo širšieho pohľadu na rôzne mikrobiálne skupiny (vírusy, baktérie, protozoa), ale aj z poznania fyzikálno-chemického pozadia prostredia, v ktorom tieto organizmy žijú. Cielená fenotypová a genotypová analýza prispeje k exaktnej identifikácii vybraných problémových species, ako aj k poznaniu ich dôležitých vlastností (rezistencia a citlivosť k antibiotikám, faktory virulencie, biofilm). Z epidemiologicky zaujímavých izolátov bude vytvorený reprezentatívny zbierkový súbor. Zhodnotí sa výskyt niektorých obávaných mikrobiálnych patogénov vo vodách Slovenska ako dôležitého rezervoáru etiologických agensov závažných humánných infekcií. Výsledky by mali prispieť k poznaniu účinnej profylaxie voči infekciám z rôznych typov vôd. Vyšetrovali sme vzorky povrchových

vôd z toho 36 vzoriek tečúcich povrchových vôd (Dunaj a Váh) a 48 vzoriek vôd štrkoviskových jazier (Apáli, Bohatá, Kava). Z uvedených vzoriek bolo izolovaných 127 kmeňov baktérií z čeľade *Vibrionaceae* – 36 kmeňov *Vibrio cholerae non O1*, 51 kmeňov rodu *Aeromonas sp.* a 40 kmeňov *Plesiomonas shigelloides*.

Gestor projektu: Ústav bunkovej biológie prírodovedeckej fakulty ÚK Bratislava /RNDr.Milan Seman, CSc /

Časové ohraničenie projektu rok 2009-2012

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Košiciach**

1. ODBOR HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

1.1. Akčný plán pre prostredie a zdravie obyvateľov SR III. (NEHAP III)

Mikrobiologická a biologická analýza piesku

Za I. polrok 2011 sa na odbore mikrobiológie životného prostredia analyzovalo 123 vzoriek piesku, z toho pre odbor HDaM RÚVZ Košice 78 vzoriek, pre RÚVZ Michalovce 13 vzoriek, pre RÚVZ Trebišov 25 vzoriek a RÚVZ Rožňava 7 vzoriek podľa ukazovateľov uvedených vo Vyhláske MZ SR č.521/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na pieskoviská. Z vyššie uvedeného celkového počtu, 21 vzoriek piesku nevyhovelo mikrobiologickým ukazovateľom a to limitu na fekálne streptokoky, termotolerantné koliformné baktérie a prítomnosť baktérií rodu *Salmonella* (1 vzorka). 5 vzoriek piesku boli pozitívne na prítomnosť vajíčok helmintov.

Sledovanie koncentrácie peľových zŕn a spór plesní v ovzduší

V rámci peľového monitoringu bolo odborom MŽP analyzovaných 133 vzoriek ovzdušia. Priebežné výsledky výskytu peľových zŕn a spór plesní sú týždenne uvádzané na webovej stránke nášho úradu. V priebehu polroka boli stredné až veľmi vysoké koncentrácie peľových zŕn rastlín liesky, tisu, topoľa, brezy a čelade borovicovitých. Vysoká až veľmi vysoká koncentrácia spór plesní bola dosahovaná v závere polroka u rodu *Cladosporium*.

1.7. Úprava pitnej vody vo verejných vodovodoch.

V okrese Košice - mesto a Košice - okolie neexistujú verejné vodovody bez dezinfekcie. Na úpravu pitnej vody vo verejných vodovodoch v pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Košiciach slúžia tieto Úpravne vody:

1. *Úpravňa vody Bukovec*: úprava As, Sb, Mn (hlavný koagulant - síran železitý). Úpravňa vody Bukovec je jedným z najväčších vodovodných systémov, z ktorého je v prevažnej miere zásobované mesto Košice (najmä časť Poľov, Lorinčík a sídliská - Terasa, Jazero, Pereš, Myslava, KVP) a obce okresu Košice - okolie (Bukovec, Malá Ida). Ide o klasickú vodárenskú úpravu povrchovej vody, doplnenú po roku 2000 o technológiu na odstránenie arzénu, antimónu a mangánu. Technológia úpravy vody je založená na princípe dvojstupňovej úpravy vody. Technologicky pozostáva z: dávkovania hlavného koagulantu (síran železitý, manganistan draselný, zeolit), rýchleho miešania, pomalého miešania, sedimentácie, zdravotného zabezpečenia upravenej vody (plynný chlór). Prevádzka Úpravne vody je centrálné sledovaná, evidovaná a kontrolovaná vo veľine nepretržite (dávka Cl₂, voľný chlór, dávka CaO, dávka Fe₂(SO₄)₃, dávka zeolitu, dávka NH₄, pH). Výkon úpravne je t.č. 125 l/s. Dezinfekcia upravenej vody sa vykonáva plynným chlórom.

2. *Úpravňa vody Kechec*: úprava priemyselnej i pitnej vody, technológia úpravy priemyselnej vody: homogenizácia - zníženie elektrickej vodivosti, obsahu rozpustených látok, vápnika, horčíka a síranov, chemická úprava - zníženie koncentrácie železa a mangánu. Úprava pitnej vody zahŕňa aj tretiu etapu, a to: ozonizáciu, UV žiarenie, filtráciu na pieskovo - zeolitových filtroch, dezinfekciu chlórdioxidom.

3. *Úpravňa vody Medzev*: klasická vodárenská úprava povrchovej vody na úpravu zákalu (potok "Čierna Moldava"). Hlavný koagulant - síran hlinitý.

4. *Úpravňa vody Zlatá Idka*: vodárenská úprava podzemnej vody, technológia na odstránenie arzénu, antimónu. Hlavný koagulant - chlorid železitý. UV v obci Zlatá Idka upravuje vodu iba pre dolnú časť obce, cca 170 obyvateľov.

5. *Úpravňa vody Bidovce*: slúži pre úpravu vody v skupinovom vodovode Bidovce - Ďurkov - Ďurďošik - Ruskov - Trst'any v ukazovateli arzén. Úprava vody spočíva vo filtrovaní v tlakových filtroch, ktoré sú naplnené sorpčným materiálom GEH - Fe (OH)₃. Voda z vodného zdroja je čerpaná ponorným čerpadlom tak, že časť vody preteká cez inštalované technologické zariadenie a časť vody preteká priamo do vodojemu. Orientačný

pomer miešania vody 3:1 zaručuje zníženie obsahu arzénu pod limitnú hodnotu. Pomer vody je určovaný samostatnými vodomermi osadenými na prítoku do vodojemu a na prítoku na tlakové filtre. Tlakové filtre sú umiestnené vo vstupnej časti armatúrnej komory vodojemu.

6. *Úpravňa vody Herľany*: klasická vodárenská úprava povrchovej vody, potok "Svinický a Medvedí".

7. *Úpravňa vody Poproč*: klasická vodárenská úprava povrchovej vody, potok "Zábava a Hájny".

Voda z podzemných a povrchových zdrojov je **upravovaná aj dezinfekciou**. V rámci vodovodných sietí je vybudovaných 65 vodojemov, 7 úpravní vôd a 79 čerpacích staníc. Dezinfekcia pitnej vody v čerpacích staniaciach a centrálnych vodojemoch je uskutočňovaná plynným chlóróm, na chlórovanie vody v obecných vodojemoch sa využíva chlórnan sodný, okrem skupinového vodovodu Kechnec - Seňa - Milhosť, kde sa dezinfekcia vody vykonáva chlórdioxidom. Dezinfekciu vody a následné meranie obsahu voľného chlóru vo vodovodnej sieti v okrese Košice - mesto a Košice - okolie vykonávajú zamestnanci, ktorí majú zdravotnú a odbornú spôsobilosť. Ukazovatele kvality pitnej vody v I. polroku 2011 neprekračovali z hľadiska ochrany verejného zdravia významne limitné hodnoty stanovené Nariadením vlády SR č. 354/2006 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu, v znení NV SR č. 496/2010 Z. z. V dôsledku nevyhovujúcej kvality pitnej vody vo verejných vodovodoch neboli riešené žiadne infekčné alebo neinfekčné ochorenia u spotrebiteľov.

V rámci ŠZD a monitoringu kvality pitnej vody sa podľa platnej legislatívy na odbore mikrobiológie životného prostredia za I. polrok 2011 analyzovalo 686 vzoriek pitných vôd, z toho 344 vzoriek pitných vôd pre RÚVZ Košice, RÚVZ Michalovce 128, RÚVZ Rožňava 127 a RÚVZ Trebišov 87 vzoriek. Z celkového počtu analyzovaných vzoriek pitných vôd bolo po mikrobiologickej stránke pozitívnych 42 vzoriek vôd z vodovodov, 57 zo studní, 2 vzorky z prameňov, spolu je to 101 pozitívnych vzoriek, čo predstavuje 14,72%. Biologickým požiadavkám na kvalitu pitnej vody nevyhovelo 14 vzoriek a to v ukazovateli abiosestón.

V rámci ŠZD a Monitoringu pitnej vody bolo odborom chemických analýz analyzovaných 378 vzoriek, v ktorých sa sledovalo 8 501 ukazovateľov a vykonalo 14 877 analýz. V uvedených vzorkách vôd sa uskutočnil úplný rozbor, minimálny rozbor a tiež analýza vybraných ukazovateľov podľa požiadavky terénnych oddelení. Najčastejšie stanovované ukazovatele boli mangán, železo (v rámci minimálneho rozboru), arzén a antimón. V analyzovaných vzorkách bol prekročený limit u arzénu (v 5 vzorkách odobraných RÚVZ Košice) a u antimónu (v 2 vzorkách odobraných RÚVZ Košice). Limit pre železo bol prekročený cca v 10 % vzoriek zo všetkých okresov. V troch vzorkách bol prekročený limit pre mangán. U žiadneho z organických ukazovateľov nebol prekročený limit.

1.8. Aktualizácia informačného systému o kúpaliskách a kvalite vôd na kúpanie

Prírodné kúpaliská a vodné plochy:

1. V pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Košiciach sú dve vodné plochy, v ktorých vody boli Krajským úradom ŽP Košice, vyhlásené v roku 2005 za vhodné na kúpanie, a to Pod Bukovcom a Ružín (Košice – okolie). V I. polroku 2011 bolo z vodnej nádrže Pod Bukovcom odobratých 6 vzoriek vôd z dvoch odberných miest. Kvalita vody bola vhodná na kúpanie. Vodná nádrž Ružín je pre rok 2011 z dôvodu realizácie rekonštrukčných prác oficiálne vyradená z monitorovania kvality vody na kúpanie. Na začiatku sezóny boli odobraté vzorky vôd z oboch odberných miest, kvalita vody na odbernom mieste „Pri RZ Bradan“ bola vhodná na kúpanie, na odbernom mieste „Pri môle“ opakovane nevyhovela v ukazovateli „Črevné enterokoky“. V monitorovaní kvality vody budeme pokračovať len v prípade, že

rekonštrukčné práce budú ukončené skôr, a vodná nádrž dosiahne bežnú prevádzkovú hladinu vody umožňujúcu kúpanie.

2. Zo štrkoviska Jazero v Košiciach, ktorého vyhradená časť - Prírodné kúpalisko Jazero bolo uvedené do prevádzky 1. 7. 2011, boli v I. polroku odobraté 4 vzorky vody (3 v rámci výkonu ŠZD a jedna ako platená služba). Kvalita vody v skúšaných ukazovateľoch (znižená je len priehľadnosť vody na 0,65 m) vyhovuje požiadavkám NV SR. č. 87/2008 Z.z. o požiadavkách na prírodné kúpaliská. Zatiaľ nebol zaznamenaný výskyt cyanobaktérií so schopnosťou tvoriť vodný kvet (zistená hodnota 0 buniek/ml vody z obidvoch odberných miest). Podlimitné sú aj hodnoty celkového fosforu (zistená hodnota <0,0296 mg/l, resp. 0,0468 mg/l).

3. Zo štrkoviska Čaňa bola odobratá vzorka vody dňa 8. 6. 2011. Kvalita vody nevyhovuje požiadavkám NV SR č. 87/2008 Z.z. v ukazovateli cyanobaktérie so schopnosťou tvoriť vodný kvet - nameraná hodnota: 239 800 buniek/ml vody. Kúpanie v štrkovisku je dlhodobo zakázané (od roku 1994). Obec dala spracovať projekt revitalizácie vodnej plochy, finančné krytie má byť riešené prostredníctvom eurofondov.

Kúpaliská s celoročnou prevádzkou:

Bazény s celoročnou prevádzkou určené pre verejnosť sú v týchto zariadeniach:

– **Košice I. – IV.:** Mestská krytá plaváreň, Penzión Barca, Hotel Bankov, Hotel DoubleTree by Hilton, Hotel Yasmin, Spoločensko-relaxačné centrum na ul. Milosrdenstva, Relaxačné centrum v RZ Jahodná, Relaxačné centrum v Hoteli Bristol, Wellness centrum Via vitae na Diamantovej ulici, Rímske kúpele na Werfferovej ulici, Relaxačné centrum v hoteli Ambassador, Relaxačné centrum v Penzióne Hradbová, Relaxačné centrum Forma Club na Žriedlovej ulici, CITY wellness na Krivej ulici,

– Košice – okolie: Vitálny svet v Penzióne Sivec, Vitálny svet v Rekreačnom zariadení Zlatá Idka

V I. polroku 2011 bolo z bazénov celkovo odobratých 125 vzoriek vôd na kúpanie, z toho 32 vzoriek odobrali a analyzovali zamestnanci iných odborných firiem, 72 vzoriek bolo odobratých v rámci platenej služby nášho úradu a 21 v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru. Medzná hodnota bola najčastejšie prekročená v týchto ukazovateľoch: zápach, amónne ióny, Pseudomonas aeruginosa, viazaný chlór. Dve vzorky bazénových vôd, ktoré nie sú zadané do Informačného systému, boli odobraté z bazénov v Ajurvédskych kúpeľoch Hotela Golden Royal na Vodnej ulici č. 6 v Košiciach. Toto relaxačné zariadenie nebolo uvedené do prevádzky rozhodnutím orgánu verejného zdravotníctva. V danej veci bolo začaté správne konanie.

Kúpaliská so sezónnou prevádzkou:

V I. polroku 2011 bola prekontrolovaná kvalita vody na týchto kúpaliskách: TRITON v Košiciach, Mestské kúpalisko na Rumanovej ulici v Košiciach, RYBA v Košiciach, Kúpalisko pri Moteli GARDEN v Košickej Belej, Mestské kúpalisko Moldava nad Bodvou, Mestské kúpalisko v Medzeve, Kúpalisko Zlatník v Košickej Belej. Kúpalisko ŠKP v Košiciach nebude uvedené do prevádzky z dôvodu zlého technického stavu objektov.

Celkovo bolo odobratých 23 vzoriek vôd na kúpanie (21 v rámci platenej služby RÚVZ Košice, 2 vzorky boli odobraté inou organizáciou), v ktorých boli prekročené medzné hodnoty v týchto ukazovateľoch: 5x zápach, 1x viazaný chlór.

V prevádzke sezónnych zariadení neboli v prvom polroku zistené žiadne hygienické nedostatky, ktoré by- boli predmetom správneho konania orgánu verejného zdravotníctva.

V rámci LTS 2011 bola prostredníctvom IS zaslaná správa o pripravenosti prírodných a umelých kúpalísk na LTS a od 15.6.2011 sú pravidelne v týždenných intervaloch aktualizované stavy kúpalísk počas LTS.

Počas vývoja a prevádzky Informačného systému sa vyskytli určité nedostatky, vyplývajúce z prijatia novej legislatívy v oblasti vody na kúpanie a nových typov kúpalísk.

Preto navrhujeme, aby ukazovatele kvality vody boli zadané podľa aktuálnej legislatívy v oblasti vody na kúpanie a zároveň opraviť ich duálne zobrazovanie v protokoloch v časti „Prehľad vzoriek“. Pri registrácii vzoriek prírodných kúpalísk, v ukazovateli „nasýtenie vody kyslíkom“ neumožní IS zadať vyššiu hodnotu ako 150, pričom medzná hodnota stanovená v NV SR č. 87/2008 Z.z. je 200.

Podľa NV SR č. 87/2008 Z. z. sa na odbore mikrobiológie životného prostredia v I. polroku analyzovalo 30 vzoriek rekreačných vôd, 16 vzoriek pre RÚVZ Košice z vodných nádrží: Bukovec, Ružín, Košice Jazero a štrkovisko Čaňa, 14 vzoriek pre RÚVZ Michalovce z vodných nádrží: Zemplínska Šírava a Vinianske jazero. Z mikrobiologických ukazovateľov bol prekročený limit pre enterokoky z vodnej nádrže Ružín. Biologickým ukazovateľom nevyhovelo 5 vzoriek, v 4 vzorkách z Vinianskeho jazera bol prekročený limit pre riasy a v 1 vzorke zo štrkoviska Čaňa limit pre cyanobaktérie.

V hodnotenom období sa sledovala aj mikrobiologická a biologická kvalita bazénových vôd. Analyzovalo sa 223 vzoriek bazénových vôd, z toho pre RÚVZ Košice 193 vzoriek bazénových vôd, RÚVZ Michalovce 22 vzoriek, RÚVZ Rožňava 2 vzorky a RÚVZ Trebišov 6 vzoriek. Z celkového počtu analyzovaných bazénových vôd bolo po mikrobiologickej stránke nevyhovujúcich 10 vzoriek bazénových vôd (5%), izolovaný bol *Pseudomonas aeruginosa* a *Staphylococcus aureus*.

2. ODBOR PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA

2.1. Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce.

2.1.1. Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

V 1. polroku 2011 bol štátny zdravotný dozor naďalej zameraný na dodržiavanie predpisov na pracoviskách s rizikovými prácami.

a) Na základe prehodnotenia zdravotných rizík bolo vydaných 27 rozhodnutí. Pôvodné rozhodnutia o zaradení pracovných činností do kategórie rizikových prác v tomto prípade stratili účinnosť právoplatnosťou vydaných nových rozhodnutí.

b) Na základe objektivizácie pracovného prostredia, hodnotenia zdravotného rizika a predloženia návrhov na zaradenie prác do rizikových kategórií zamestnávateľom bolo vydaných 11 nových rozhodnutí.

c) Na základe prehodnotenia zdravotných rizík zamestnávateľom bolo zrušených 29 rozhodnutí o zaradení prác do rizikových kategórií.

V sledovanom období bolo na rizikových pracoviskách vykonaných 84 kontrol. V rámci toho boli rozdané zamestnancom na vyplnenie kontrolné listy informovanosti v počte 109 (B - 1, C - 7, K - 6, H - 89, P - 4, V - 1, Z - 1).

Evidencia rizikových prác bola v tomto období priebežne doplňovaná v programe ASTR.

Údaje v tabuľke porovnávajú počty vydaných rozhodnutí v rovnakom období za prvý polrok rokov 2010 a 2011.

<i>Rok</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>trend</i>
Nové rozhodnutia RP	14	11	- 3
Prehodnotenú rozhodnutia RP	24	27	+ 3

<i>Rok</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>trend</i>
Zrušené rozhodnutia RP	33	29	- 4
ŠZD – previerky RP	95	84	- 11

Prehľad počtu exponovaných rizikovým faktorom podľa okresov:

<i>Za rok 2010</i>				<i>Za 1. polrok 2011</i>		
<i>Okres</i>	<i>Počet zaradení</i>	<i>Počet zamestnancov v riziku</i>		<i>Počet zariadení</i>	<i>Počet zamestnancov v riziku</i>	
		<i>celkom</i>	<i>z toho ženy</i>		<i>celkom</i>	<i>z toho ženy</i>
Košice I.	12	351	75	12	332	75
Košice II.	28	10 610	784	31	10 567	802
Košice III.	-	-	-	-	-	-
Košice IV.	29	881	148	33	849	173
Košice – okolie	34	432	17	36	612	21
Spolu:	103	12 274	1 024	112	12 360	1 071

Prehľad počtu exponovaných rizikovým faktorom za obdobie rokov 2007 - 2011

<i>Počet exponovaných rizikovým faktorom</i>									
<i>Za 1 polrok 2011</i>		2010		2009		2008		2007	
<i>spolu</i>	<i>ženy</i>	<i>spolu</i>	<i>ženy</i>	<i>spolu</i>	<i>ženy</i>	<i>Spolu</i>	<i>ženy</i>	<i>spolu</i>	<i>ženy</i>
12 360	1 071	12 274	1 024	13 263	1 150	14 794	1 376	14 065	1 497

Z prehľadov je zrejmé, že v priebehu 1. polroka 2011 došlo oproti minulému roku k **nárastu** o 86 zamestnancov zaradených do kategórie rizikových prác, pričom výrazný nárast je zaznamenaný v okrese Košice – okolie (o 180 zamestnancov) v dôsledku prehodnotenia pracovných činností zaradených do kategórie rizikových prác v existujúcich prevádzkach a zaradenia pracovných činností do kategórie rizikových prác v novo zriadenej prevádzke CROWN BEVCAN Slovakia, s.r.o. Kechnec (124 zamestnancov).

V okresoch Košice I., II. a IV. došlo v priebehu 1. polroka 2011 k **zníženiu** o 94 zamestnancov zaradených do kategórie rizikových prác v dôsledku realizácie organizačných zmien, resp. zníženia stavu zamestnancov v prevádzkach.

Chemické faktory

a) Pevný aerosol

Za účelom objektivizácie pracovného prostredia a zaradenia pracovníkov do rizikových kategórií bolo vykonávané stanovenie koncentrácie pevných aerosólov. Odbery vzoriek boli vykonané v okresoch Košice, Michalovce, Trebišov a Spišská Nová Ves. Sledovali sa pracoviská s rôznym zameraním. V niektorých vzorkách pevného aerosólu bol na základe zloženia používaného materiálu stanovený oxid kremičitý. Oxid kremičitý sa stanovuje v respirabilnej frakcii pevného aerosólu za účelom posúdenia jeho fibrogenity a stanovenia najvyššieho prípustného expozičného limitu v prípade fibrogénnych pevných aerosólov. Analýza sa vykonáva metódou IČ spektrometrie s Fourierovou transformáciou.

Pre spoločnosť BEL/NOVAMANN Nové Zámky bolo analyzovaných 6 vzoriek, v 1 vzorke bol obsah SiO₂ menej ako 1%, teda sa nepotvrdila fibrogenita prachu, v ostatných bol stanovený obsah pod 5%.

Pre PZS Martin bola analyzovaná 1 vzorka s obsahom 11,22% SiO₂.

Pre RÚVZ Prievidza bola vyšetrená 1 vzorka s obsahom 3,9% SiO₂.

Prekročenie najvyšších prípustných expozičných limitov pre pevný aerosól bolo zistené v nasledujúcich prevádzkach:

Bulk Transshipment - prekládková stanica Čierna n/Tisou - prekročenie viac ako dvojnásobné.

Mlyn Agroreál (okr. Trebišov) a *MPC CESSI-pekáreň* (okr. Sp. N. Ves): zistené viac ako dvojnásobné prekročenie.

Rozsah vykonaných odberov a analýz je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Pevný aerosól

Odber	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
osobný	47	104	136
stacionárny	4	4	9
Spolu	51	108	145

b) Chemické faktory v ovzduší

Z chemických faktorov prevládali prchavé organické látky. Merania boli vykonávané pre okresy Košice, Trebišov a Michalovce. Prekročenie limitných hodnôt nebolo zistené. Z ďalších chemických faktorov to bolo stanovenie formaldehydu, oxidu vápenatého a horečnatého.

Chemické faktory v ovzduší

Odber	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
osobný	39	142	204
Stacionárny	46	80	125
Spolu	85	222	329

c) Biologické expozičné testy

Pre Železničné zdravotníctvo Košice bolo analyzovaných 18 vzoriek moču na stanovenie fenolov v moči, 16 vzoriek moču na stanovenie kyseliny delta-aminolevulovej a olova v moči, 16 vzoriek na stanovenie olova v krvi. Súčasťou analýzy biologického materiálu je aj stanovenie kreatinínu v moči z dôvodu prepočtu koncentrácie fenolu, kyseliny delta-aminolevulovej a olova v moči na prepočítaného na kreatinín. Z dodaných vzoriek bolo v 3 vzorkách zistené prekročenie limitu pre kyselinu delta-aminolevulovej.

Z firmy Fiberstruck Chemko Strážske bolo dodaných 14 vzoriek na stanovenie kyseliny mandľovej v moči. Prekročenie biologickej medznej hodnoty (BMH) bolo zistené v 2 vzorkách.

Kyselina hippurová bola stanovená v kontrolnej vzorke zaslanej z ÚVZ SR Bratislava.

Biologické expozičné testy

Chemický faktor	POČET VZORIEK			Počet ukazovateľov	POČET ANALÝZ
	dodaných	odobraných	analyzovaných		
<i>Fenol v moči</i>	18	-	18	36	104
<i>ALA</i>	17	-	16	32	122
<i>Pb v krvi</i>	17	-	16	16	32
<i>Kys. hippurová</i>	1	-	1	1	14
<i>Kys.mandľová</i>	14	-	14	28	46
Spolu	67	-	65	113	318

Počet vzoriek 1-hydroxypyrene v moči je uvedený v úlohe 7.9

2.1.2 Znižovanie zdravotných rizík z veľmi toxických látok a zmesí a toxických látok a zmesí

V priebehu 1. polroka 2011 bolo vykonaných 21 kontrol zameraných na prácu s veľmi toxickými látkami a zmesami alebo toxickými látkami a zmesami. Predmetom výkonu štátneho zdravotného dozoru boli predovšetkým zariadenia z oblasti školstva a vedy. Jednalo sa o Univerzitu P. J. Šafárika – Ústav fyzikálnych vied, Katedru genetiky, Ústav biologických a ekologických vied a Ústav chemických vied. Tri kontroly boli vykonané v Ústrednom kontrolnom a skúšobnom ústave poľnohospodárskom. V spoločnosti U.S.Steel Košice, s.r.o. boli predmetom štátneho zdravotného dozoru v súvislosti s používaním veľmi jedovatých látok a zmesí DZ Studená valcovňa – Obalovacia vetva, DZ Energetika a DZ Zušľachtovňa a obalová vetva.

Súhlas na **používanie veľmi toxických látok a zmesí** bol vydaný v **piatich prípadoch**, a to Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s., Leteckým opravovňiam Trenčín – pobočka SLI, Univerzite veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach a spoločnostiam DB Biotech s.r.o. a EnviroTeam Slovakia s.r.o..

Porušenie predpisov na ochranu verejného zdravia bolo zaznamenané v jednom prípade. Konkrétne išlo o predaj toxického prípravku na ochranu rastlín v predajni s rozličným tovarom, kde sa zároveň predávajú aj hračky, pričom prípravok bol voľne dostupný zákazníkom. V súvislosti s tým bolo v predmetnej veci začaté správne konanie.

Od začiatku roka 2011 bolo vydaných **spolu 34 osvedčení, z toho 33 na prácu s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami a 1 osvedčenie na prácu s dezinfekčnými prípravkami na profesionálne použitie (ďalej VTLaZ a TLaZ) a na prácu s prípravkami na reguláciu živočíšnych škodcov na profesionálne použitie.**

Komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti na prácu s **VTLaZ a TLaZ** zasadala v priebehu 1. polroka 2011 **1x**.

Komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti na vydanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti na prácu s **dezinfekčnými prípravkami** na profesionálne použitie a na prácu s prípravkami na **reguláciu živočíšnych škodcov** na profesionálne použitie v priebehu 1. polroka 2011 nezasadala.

	Počet
Previerky	23
Osvedčenia o odbornej spôsobilosti pre prácu s VTLaZ a TLaZ	33

2.1.3 Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu

Na dozorovanom území evidujeme **68 subjektov, v ktorých sa používajú chemické karcinogény a mutagény**. V priebehu 1. polroka pribudli 2 nové subjekty a to spoločnosť DB Biotech s.r.o. a EnviroTeam Slovakia s.r.o.. Spoločnosť DB Biotech s.r.o. sa zaoberá výrobou antiptidových polyklonálnych protilátok najvyššieho stupňa čistoty. Spoločnosť EnviroTeam Slovakia s.r.o. zabezpečuje meranie emisií zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia, vykonáva funkčné skúšky automatizovaných monitorovacích systémov, poradenstvo a konzultácie v oblasti ochrany ovzdušia.

Spolu bolo vydaných **5 súhlasných rozhodnutí** na činnosti **spojené s používaním, manipuláciou a skladovaním chemických karcinogénov a mutagéno** podľa ust. NV SR č. 356/2006 Z. z.. Konkrétne sa jednalo o Východoslovenskú vodárenskú spoločnosť, Letecké opravovne Trenčín – pobočka SLI, Univerzitu veterinárskeho lekárstva a farmácie, EnviroTeam Slovakia s.r.o. a DB Biotech. Všetkým subjektom bol zároveň vydaný súhlas na používanie veľmi toxických látok a zmesí.

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru bolo vykonaných **21 kontrol** v 7 organizáciách, pri ktorých nebolo zistené porušenie ustanovení NV SR č. 253/2006 Z.z..

V priebehu 1. polroka bolo vydaných **9 súhlasných rozhodnutí** na činnosti spojené s manipuláciou s materiálmi obsahujúcimi azbest, pričom v jednom prípade sa jednalo o výmeny azbestocementových kanalizačných potrubí.

V rámci plnenia tejto úlohy sa pozornosť odboru chemických analýz sústredila na stanovenie chemických ukazovateľov (**azbest, PAU, benzo(a)pyrén, 1-hydroxypyren**), a **genetickú toxikológiu**. Stanovenie PAU, benzo(a)pyrénu a 1-hydroxypyrénu je súčasťou plnenia úlohy 7.9, preto všetky informácie sú uvedené pri plnení tejto úlohy. V rámci ŠZD boli odobrané 2 vzorky vnútorného ovzdušia pre RÚVZ Rožňava na zistenie prítomnosti azbestových vlákien. Tieto vzorky boli odoslané na analýzu do NRC RÚVZ Nitra.

a) Genetická toxikológia

V 1. polroku 2011 boli monitorované nasledovné pracoviská s vyhláseným rizikom karcinogenity: U.S.Steel, s.r.o. Košice, prevádzka DZ Koksovňa, EBSTER SK, s.r.o. Michalovce a Bukocel, a.s. Vranov.

1. Expedované boli výsledky cytogenetickej analýzy ľudských periférnych lymfocytov v rámci objednávky u 320 pracovníkov prevádzky DZ Koksovňa : VKB 3, VKB1 a Chémie U.S.Steel, s.r.o. Košice
2. Na základe požiadavky ŠZD boli realizované v januári a júni 2011 odbery vzoriek krvi. Po uskutočnení analýzy boli expedované výsledky cytogenetickej analýzy ľudských periférnych lymfocytov (13 pracovníkov) firmy EBSTER SK, s.r.o. Michalovce.
3. V prvom polroku 2011 boli vykonané odbery a ukončené vyšetrenia u 11 probandov kontrolnej skupiny. Vypracované protokoly zostávajú na OGT a sú používané len pre štatistické porovnania.
4. Vykonané boli odbery vzoriek u 36 pracovníkov prevádzky DZ Koksovňa VKB1, 10 pracovníkov Hutné montáže, 4 pracovníčok Práčovne, U.S.Steel, s.r.o. Košice. Vzorky sa spracovávajú a priebežne mikroskopicky hodnotia.
5. boli expedované výsledky CALPL u 25 pracovníkov Bukocel, a.s. Vranov. Analýza sa

uskutočnila v rámci požiadavky na štátny zdravotný dozor.

2.1.4 Znižovanie psychickej pracovnej záťaže

V priebehu 1. polroka 2011 neboli na RÚVZ zamestnávateľmi predkladané posudky o riziku pre faktor psychická záťaž ani návrhy na zaradenie pracovných činností v expozícii psychickej záťaže do kategórie rizikových prác.

2.1.5 Znižovanie výskytu chorôb z povolania z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia

V 1. polroku 2011 bolo vykonaných spolu **20** hygienických šetrení pri podozrení na chorobu z povolania v položke č. 29 (DNJZ), čo je o 14 menej oproti rovnakému obdobiu minulého roka. V 7 prípadoch bola v závere hygienického šetrenia konštatovaná možnosť profesionálnej súvislosti.

Najčastejšie boli šetrenia vykonané v spoločnostiach **U.S. Steel Košice, s.r.o.** (5 prípadov, z toho 3x u profesie žeriavnik), potom to bolo v Obci Štós u lesného robotníka a piliara, Tempus trans, s.r.o. u 2 automechanikov a po jednom prípade v spoločnostiach AAA Stav, s.r.o., Inžinierske stavby, a.s., Tepláreň Košice, a.s., Termospol a.s. Košice, TRANSPORT SYSTEMS, s.r.o. Medzev, URAM - Kameňosochárstvo, s.r.o., VSS Trading, s.r.o., VSŽ Foundry, s.r.o., Vulkmont, a.s. Košice a ZŠ Fábryho, Košice a u jedného SZČO.

Šetrenia boli vykonané u širokého spektra profesií, 3x profesia žeriavnik, 2x profesia automechanik, 2x profesia kamenár a u ďalších rôznorodých robotníckych profesií, ako napr. pomocný kuchár, manipulačný robotník, murár apod.

Celkom 19 šetrených ochorení bolo lokalizovaných v oblasti horných končatín, vrátane oblasti ramena a v 1 prípade sa jednalo o poškodenie dolných končatín.

Vo všetkých prípadoch sa postupovalo podľa možností aspoň orientačne podľa návrhu metodického postupu.

V súvislosti s častými ochoreniami horných končatín u žeriavnikov v spoločnosti U.S. Steel Košice boli vykonané opakované konzultácie s PZS. V spoločnosti sa na niektorých prevádzkach realizovali opatrenia na zníženie rizika z fyzickej záťaže výmenou sedačiek a pákových ovládačov v kabínach žeriavov. V riešení je otázka zaradenia pracovnej činnosti u profesie žeriavnik do kategórie rizikových prác pre faktor fyzická záťaž (DNJZ).

2.1.6 Prevencia ochorení chrbtice súvisiacich s prácou a prešetrovanie podozrení na iné poškodenia zdravia z práce so zameraním na ochorenia chrbtice

V sledovanom období sme neboli požiadaní o prešetrenie **podozrenie na chorobu z povolania z dôvodu poškodenia chrbtice**. Problematika priznávania choroby z povolania pri poškodení chrbtice a kritérií pre jej posudzovanie je pravidelne konzultovaná na regionálnej a celoslovenskej úrovni v rámci konzultačných dní.

Prevencia vzniku ochorení chrbtice je však naďalej predmetom výkonu ŠZD, a to najmä v spoločnostiach, kde sú zamestnanci exponovaní fyzickej záťaži pri práci s bremenami.

2.2. Znižovanie rizika vzniku ochorení podmienených prácou u zamestnancov pri práci so zobrazovacími jednotkami.

V rámci tejto úlohy bol ŠZD v 1. polroku 2011 zameraný na zisťovanie pracovných podmienok a plnenie povinností v súvislosti s výkonom prác pri zobrazovacích jednotkách v spoločnosti Novekon, s.r.o.. Bolo vykonané zhodnotenie ergonómického usporiadania **13 pracovných miest** a boli získané podrobné dotazníkové údaje o výskyte zrakových ťažkostí, výskyte bolestí podporno-pohybového aparátu, usporiadaní pracovného miesta a informovanosti o zdravotných požiadavkách pri práci so zobrazovacou jednotkou od 2

respondentov. Pri výkone ŠZD boli zistené niektoré drobné nedostatky, najmä v nesprávnom ergonomickom usporiadaní pracovných miest pri práci s PC, čo bolo individuálne prekonzultované a ihneď odstránené. Pri výkone ŠZD neboli zistené žiadne závažnejšie nedostatky.

2.3. Zdravé pracoviská

V 1. prvom polroku 2011 bol realizovaný projekt Zdravé pracovisko v spoločnosti Novekon, s.r.o., ktorá zamestnáva 13 zamestnancov. Zamestnanci vykonávajú prevažnú časť pracovnej zmeny činnosti so zobrazovacími jednotkami (ďalej len ZJ) zamerané na poskytovanie najmä organizačného poradenstva pre firmy v oblasti zvyšovania produktivity, vrátane aplikácií manažérskych informačných systémov a vedenia účtovníctva.

V rámci projektu bola vykonaná analýza ergonomického usporiadania pracovných miest so ZJ, bolo vykonané pozorovanie zamestnancov pri výkone práce so ZJ a v nadväznosti na to boli vytypované nesprávne pracovné polohové a pohybové návyky, ktoré môžu viesť k preťaženiu podporno-pohybového aparátu. Následne bolo poskytnuté skupinové aj individuálne poradenstvo pre **12 zamestnancov** zamerané na základné požiadavky fyziológie a ergonómie pri výkone bežných pracovných činností, osobitne pri práci s PC. Zamestnanci boli upozornení na nesprávne polohové a pohybové návyky a v praktickej časti si mohli osvojiť správne držanie tela v stoju, posediačky, pri práci s PC. Bola vykonaná individuálna úprava ergonomického usporiadania jednotlivých pracovných miest. Okrem toho boli prezentované aj ciele intervenčné opatrenia na predchádzanie poškodení zdravia pri dlhodobej práci s PC a zamestnanci si mohli prakticky vyskúšať jednoduché cviky zamerané na prevenciu poškodení podporno-pohybového aparátu pri statickej záťaži pri práci s PC. Na záver dostali obrazový materiál ako pomôcku na preventívne cvičenie.

2.4. Príčinné súvislosti nádorových ochorení v pracovnom a životnom prostredí a životný štýl.

RÚVZ so sídlom v Košiciach úlohu neplní.

2.5. Zvyšovanie úrovne ochrany zdravia pred rizikami z chemických látok

V priebehu 1. polroka 2011 sa úloha neplnila. Boli získavané informácie o spoločnostiach, v ktorých bude možné v 2. polroku vykonať spoločnú previerku s IP zameranú na projekt REACH-EN-FORCE 2 týkajúci sa kontroly kariet bezpečnostných údajov. V uvedenej veci sa na RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici dňa 30.6.2011 uskutočnil celoslovenský seminár.

3. ODBOR HYGIENY VÝŽIVY, BEZPEČNOSTI POTRAVÍN A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

3.1. Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospeljej populácie

Plnenie projektu bolo realizované podľa aktuálnej osnovy. Projektom boli sledovaní klienti v 2 vekových kategóriách mužov a žien ,

- a) pracujúce ženy, veková kategória 19-34 rokov
- b) pracujúce ženy, veková kategória 35-54 rokov
- c) pracujúci muži, veková kategória 19-34 rokov
- d) pracujúci muži, veková kategória 35-54 rokov

V 1. polroku 2011 bolo sledovaných z kategórie a) – 12 klientov, v kategórii b) - 20 klientov, v kategórii c) - 13 klientov a v kategórii d) - 7 klientov. Celkovo bolo v I. polroku vyšetrených 52 klientov z 80 stanovených. Každý klient vypracoval 24-hodinový

retrospektívnu spotrebu podľa predtlaču, vyplnil klinicko-somatometrický dotazník a dotazník o životospráve a o pohybovej aktivite. Zároveň u nich bolo vykonané somatometrické a biochemické vyšetrenie. Vyhodnotenie získaných údajov a hodnôt u jednotlivých klientov bolo vykonávané priebežne podľa kritérií stanovených pre predmetný projekt. Po získaní údajov od všetkých klientov podľa stanoveného počtu (80) pre projekt, bude vykonané celkové vyhodnotenie.

Z doposiaľ získaných výsledkov možno konštatovať, že v 1. polroku 2011 bol u sledovaných klientov energetický príjem z konzumovaných potravín u 15 klientov (29%) vyšší ako ho odporúčajú OVD pre obyvateľov SR. Podiel konzumácie bielkovín u týchto klientov bol vyšší v každej zo sledovaných skupín, čo je pravdepodobným predpokladaným dôvodom zvýšenia ich energetického príjmu. K výrazne zvýšenej konzumácii tukov a sacharidov nedošlo. Vo všetkých skupinách sledovaných klientov je znížený príjem vitamínu C a príjem vlákniny, taktiež dodržiavanie pitného režimu je nedostatočné najmä u mladších vekových skupín mužov aj u žien. Výrazne zvýšený príjem cholesterolu u klientov nebol zistený, príjem NaCl sa zvýšil v skupine mladších mužov, t. j. u vekovej kategórie 19-34 rokov.

Počet obéznych z doteraz sledovaných klientov v oboch vekových skupinách je 10 respondentov (19%), z toho 6 žien a 4 muži. Namerané hodnoty systolického a diastolického tlaku krvi u žien a mužov vo vekovej kategórii 35-54 rokov sú vyššie. U mužov vo vekovej kategórii 19-34 rokov boli zistené iba mierne zvýšené hodnoty. U žien v tejto kategórii neboli pozorované zvýšené hodnoty.

Biochemické ukazovatele: Mierne zvýšené hodnoty cholesterolu a triacylglycerolov v sére boli namerané u mužov a žien vo všetkých vekových kategóriách, namerané glykemické hodnoty neboli u klientov výrazne zvýšené.

3.2. Monitoring jodidácie kuchynskej soli

Pre plnenie úlohy v roku 2011 bol rozpracovaný plán plnenia na rok 2011 s odberom vzoriek kuchynskej soli z distribučnej siete z mesta Košice a okresu Košice okolie. Výroba, resp. baliareň kuchynskej soli sa na dozorovanom území nenachádza. Podľa vypracovaného plánu bol stanovený odber vzoriek na jednotlivé mesiace počas celého roka a 2 vzorky vrátane morskej soli.

V rámci plnenia úlohy boli z územia vyššie uvedených okresov odoberané vzorky kuchynskej soli z distribučnej siete. Za hodnotené obdobie bolo celkom odobratých **8 vzoriek kuchynskej soli z toho 3 vzorky soli morskej**, s cieľom stanovenia obsahu jodidu. Obsah jodidu draselného bol vo všetkých vzorkách posúdený podľa požiadavky Potravinového kódexu SR (15 – 35 mg/kg) a zároveň podľa označenia obsahu jódu na obale výrobku. Všetky vyšetrené vzorky kuchynskej soli v obsahu jódu aj v označení **vyhoveli** požiadavke potravinového kódexu SR. V plnení úlohy sa bude pokračovať aj v druhom polroku.

V priebehu plnenia úlohy došlo k zmene legislatívy a to od 1. mája 2004 je ponechaná národná legislatíva pre fortifikáciu soli jódom, nariadenia ES neustanovujú požiadavku na prítomnosť konkrétneho obsahu jódu v kuchynskej soli. Pozitívom úlohy je, že dovozcovia kuchynskej soli rešpektujú legislatívu národnú a dovážajú soľ jódom fortifikovanú podľa národnej legislatívy.

V rámci kontroly jodidácie kuchynskej soli bolo analyzovaných 51 vzoriek rôznych druhov kuchynskej soli, odobratých z okresov celého kraja. V týchto vzorkách sa stanovila koncentrácia jodidu draselného, jodičnanu draselného a feroxyanidu. Z celkového počtu 49 vzoriek, v ktorých sa sledovalo 129 ukazovateľov požiadavkám nevyhovela jedna vzorka v ukazovateli jodid draselný.

3.3. Bezpečnosť kozmetických výrobkov určených pre deti

Na plnenie úlohy bolo gestorským pracoviskom ÚVZ SR vypracované usmernenie na zabezpečenie jednotného výkonu štátneho zdravotného dozoru nad kozmetickými výrobkami s harmonogramom odberu vzoriek kozmetických výrobkov v rámci SR.

V zmysle usmernenia bol vypracovaný plán plnenia tejto úlohy s plánom odberu vzoriek kozmetických výrobkov na laboratórne skúšanie.

Podľa vyššie uvedeného plánu výkonu dozoru bolo z distribučnej siete mesta Košice odobratých **5 vzoriek dekoratívnej kozmetiky určených pre deti** za účelom chemického skúšania v ukazovateľoch: chemické prvky obsah Pb, Hg, Cd a Ni. Predmetné kozmetické výrobky boli laboratórne skúšané v chemickom laboratóriu RÚVZ so sídlom v Poprade.

Všetky vyšetrené vzorky vo vyššie uvedených sledovaných chemických ukazovateľoch vyhoveli odporúčaniam Európskej komisie.

3.4. Bezpečnosť výrobkov určených pre deti

Na plnenie úlohy bol gestorským pracoviskom ÚVZ SR vypracovaný metodický pokyn k výkonu úradných kontrol nad materiálmi a predmetmi určenými na styk s potravinami, ktorý je prílohou Viacročného národného plánu úradnej kontroly potravín vykonávanej orgánmi verejného zdravotníctva s harmonogramom odberu vzoriek v rámci SR.

V zmysle usmernenia bol vypracovaný plán plnenia tejto úlohy s plánom odberu vzoriek predmetov a materiálov určených na styk s potravinami určených pre deti plastové.

Podľa vyššie uvedeného plánu bolo z distribučnej siete mesta Košice (HM, SM) v I. polroku 2011 odobratá **1 vzorka melamínového predmetu určeného na styk s potravinami pre deti (hrnček)** za účelom chemického skúšania v ukazovateľoch: migrácia formaldehydu a primárnych aromatických amínov. Predmetná vzorka výrobku bola zaslaná na laboratórne skúšky RÚVZ so sídlom v Poprade NRC pre PBU a obaly. Výsledky laboratórnych rozborov t. č. nie sú k dispozícii. Pri odbere vzoriek bola zároveň vykonaná aj kontrola označovania a dokumentácie v zmysle požiadaviek nariadenia EP a Rady (ES) č. 1935/2004 o materiáloch a predmetoch určených na styk s potravinami a o zrušení smerníc 80/590/EHS a 89/109/EHS a PK SR (II časť 5 hlava) Materiály určené na styk s potravinami, kde neboli zistené nedostatky.

3.5. Bezpečnosť papierových a kartónových obalových materiálov

Na plnení tejto úlohy sa RÚVZ so sídlom v Košiciach nepodieľa.

3.6. Monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách

V 1. polroku 2011 bol predmetný monitoring vykonaný u 52 klientov. Získané údaje z vypracovaných dvoch dotazníkov (24 hodinový dotazník spotreby – jedálniček, 1 za pracovný deň, 1 za deň pracovného voľna, špeciálny týždenný dotazník frekvencie spotreby dotazníkom stanovených potravín) boli priebežne vkladané do frekvenčných tabuliek, ktoré po ukončení zberu dát budú zaslané na spracovanie na ÚVZ SR. Na základe vytipovaných druhov potravín z dotazníkov (najčastejšie konzumovaných potravín s obsahom sledovaných aditív - farbív) bude vykonaný odber vzoriek v 2. polroku 2011. Z doteraz zozbieraných údajov v dotazníkoch boli predbežne vytipované na odber tieto vzorky potravín:

- Ochutené nealkoholické nápoje
- Cukrovinky
- Jemné pečivo vrátane pečiva s polevami

4. ODBOR HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

4.1. Prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR a zistenie trendov v ich telesnom raste a vývine

Nebola riešená. V druhom polroku 2011 by mala byť zahájená realizácia úlohy, a to na základe spracovanej jednotnej metodiky (vlastné merania antropometrických ukazovateľov a zber údajov antropometrického prieskumu u detí a mládeže).

4.2. Zneužívanie návykových látok (alkohol, tabak, drogy) u detí a mládeže na Slovensku

V súlade s programami a projektmi úradov verejného zdravotníctva v SR na rok 2011 a na ďalšie roky a v nadväznosti na predchádzajúce celoslovenské prieskumy TAD 1,2 a 3 sa v mesiaci apríl 2011 konala piata vlna prieskumu užívania legálnych a nelegálnych drog u žiakov deviatych ročníkov základných škôl, a študentov stredných škôl. Prieskum sa uskutočnil v čase od **5.04. do 6.04.2011**. Do projektu na území mesta Košice boli zapojené dve školy : SOŠ Košice - Šaca (71 žiakov) a ZŠ Trebišovská, Košice (50 žiakov). Prieskumu sa zúčastnilo **121 žiakov a študentov**, ktorí vyplnili dotazníky.

Po zosumarizovaní materiálov boli tieto odoslané na ÚVZ SR v Bratislave na ďalšie spracovanie.

V súvislosti s problematikou zneužívania návykových látok sa odbor hygieny detí a mládeže zapojil v hodnotenom období do **Medzinárodného prieskumu GYTS (Global Youth Tobacco Survey), ktorý organizuje Svetová zdravotnícka organizácia.**

Do projektu boli zapojené 13-15 ročné deti, teda žiaci 7. – 9. ročníkov základných škôl Tomášikova (119) a Bruselská (101) v Košiciach, a na území okresu Košice-okolie Ruskov (43) a Bidovce (82). Prieskum sa uskutočnil v mesiaci máj a jún formou dotazníkov. Prieskumu sa zúčastnilo 345 žiakov. Po zosumarizovaní materiálov boli tieto odoslané na ÚVZ SR v Bratislave na ďalšie spracovanie.

4.3. Monitoring stravovacích zvyklostí a výživových preferencií vybranej populácie detí SR a hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál

Projekt nebol v hodnotenom období riešený, nakoľko je dočasne prerušený z organizačných dôvodov.

4.4. Zdravé deti v zdravých rodinách

Do projektu sme sa v tejto fáze už nezapojili, nakoľko úplne zlyháva spolupráca s lekármi prvého kontaktu.

5. ODBOR OCHRANY ZDRAVIA PRED ŽIARENÍM

5.1. Zhodnotenie zdravotného rizika z prírodnej rádioaktivity v balených vodách dodávaných do distribučnej siete v rámci SR

V apríli 2011 boli na jednotlivých pracoviskách odborov ochrany zdravia pred žiarením vykonané porovnávacie merania na stanovenie celkovej objemovej aktivity alfa, beta a ²²²Rn vo vybranej vzorke balenej vody.

Dňa 1.6.2011 sa na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici konala celoslovenská porada k riešeniu hlavnej úlohy. Na porade bol prediskutovaný návrh časového plánu a rozdelenie zodpovednosti medzi Úradom verejného zdravotníctva SR a regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva k hlavnej úlohe. Zhodnotili sa výsledky porovnávacích meraní a prerokovali sa príspevky týkajúce sa výpočtu neistôt a NDA pri

stanovení celkovej objemovej aktivity alfa, beta ako aj pri stanovení ^{222}Rn vo vodách. Spresnili sa postupy pri odbere, spracovaní a príprave vzoriek minerálnych vôd na stanovenie. Z pracovnej porady vyplynula, okrem iného, nevyhnutnosť na obnovenie prístrojového vybavenia odborov ochrany zdravia pred žiarením v súvislosti s plnením hlavnej úlohy, ako aj zabezpečením funkčnosti monitorovacej siete životného prostredia z hľadiska ochrany zdravia pred ionizujúcim žiarením. Pre Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach je potrebné zakúpenie nového proporcionálneho detektora. Starý proporcionálny detektor neumožňuje pracovníkom laboratória splniť kritériá na citlivosť a presnosť stanovenia rádiologických ukazovateľov v zmysle Vyhlášky MZ SR č.528/2007.

5.2. Radiačná ochrana na dočasných defektoskopických pracoviská v SR

Prvá etapa riešenia úlohy sa zamerala na skompletizovanie údajov o pracoviskách, odbornej spôsobilosti a kvalifikácii pracovníkov, ktorí vykonávajú defektoskopické práce v rámci Košického a Prešovského kraja. Sumarizovali sa aj hlásenia prevádzkovateľov defektoskopických zdrojov žiarenia o zriadení dočasných pracovísk orgánom dozoru.

5.3. Sledovanie a hodnotenie veľkosti ožiarenia pacientov z lekárskeho ožiarenia

K riešeniu úlohy sledovanie a hodnotenie veľkosti ožiarenia pacientov z lekárskeho ožiarenia sa dňa 1.7.2011 konala na Úrade verejného zdravotníctva SR v Bratislave celoslovenská porada. Hlavnou témou rokovania bolo ustanovenie pracovnej skupiny pre riešenie sledovaného projektu z odborných pracovníkov jednotlivých odborov ochrany zdravia pred žiarením a návrh ďalšieho postupu pre zabezpečenie plnenia úloh projektu. V rámci Košického a Prešovského kraja sú zosumarizované počty zdravotníckych pracovísk a jednotlivých zariadení so zdrojmi ionizujúceho žiarenia. Na jednotlivé zdravotnícke pracoviská sa rozpošlú listy s požiadavkou o sumarizáciu jednotlivých druhov vyšetrení za roky 2009 a 2010. Zistia sa prevádzkové a radiačné parametre pri najfrekvencovanejších rádiologických výkonoch na jednotlivých zdravotníckych pracoviskách v Slovenskej republike.

5.4. Monitorovanie rádioaktivity v životnom prostredí pre účely plnenia požiadaviek odporúčania európskej komisie C(2000) 1299) (2000/ 473/ Euratom a zabezpečovanie činnosti komunikačného informačného systému medzi ÚVZ SR a európskou komisiou.

Rádioaktivita stavebných materiálov

Na obsah prírodných rádionuklidov sa vyšetrilo 41 vzoriek stavebných materiálov a surovín. V odobratých vzorkách sa stanovovala aktivita nasledujúcich rádionuklidov : ^{226}Ra , ^{232}Th , ^{40}K a index hmotnostnej aktivity - I. Prekročenie úrovne 120 Bq.kg^{-1} pre ^{226}Ra nebolo zistené v žiadnej vzorke. Maximálna hodnota aktivity ^{226}Ra - $112,83 \pm 1,98 \text{ Bq.kg}^{-1}$ – bola zistená vo vzorke : PERLIT - Expandovaný LB MINERALS, a.s., Košice. Minimálna hodnota ^{226}Ra - $9,80 \pm 0,15 \text{ Bq.kg}^{-1}$ – vo vzorke : Prírodné kamenivo – frakcia 0/4 mm, Maďarsko.

Pitné vody

Zo 78 odberových miest bolo odobratých 156 vzoriek pitných vôd a vykonalo sa v nich 234 vyšetrení.

V ukazovateli celková objemová aktivita alfa smerná hodnota $0,20 \text{ Bq.l}^{-1}$, nebola prekročená v žiadnej vzorke vody. Maximálna hodnota bola zistená vo vzorke vôd odobratej z verejného vodovodu – OcÚ - predsieň WC - Kostol'any nad Hornádom (okres Košice -okolie) - $a_{v,\alpha} = 0,19 \pm 0,08 \text{ Bq.l}^{-1}$. V ukazovateli celková objemová aktivita beta namerané hodnoty neprekročili smernú hodnotu $0,50 \text{ Bq.l}^{-1}$. Maximálna hodnota bola zistená vo vzorke vody : vodovod verejný – OcÚ – kuchynka - Žarnov (okres Košice - okolie) – $a_{v,\beta} = 0,37 \pm 0,04 \text{ Bq.l}^{-1}$

¹. V ukazovateli objemová aktivita ^{222}Rn nebola smerná hodnota 100 Bq.l^{-1} prekročená v žiadnej vzorke vody. Maximálna hodnota bola zistená vo vzorke vody z verejného vodovodu v kuchyni MŠ v Rudníku (okres Košice - okolie) – $a_{V,222\text{Rn}} = 45,5 \pm 0,8 \text{ Bq.l}^{-1}$.

Minerálne vody

Z 25 lokalít bolo odobratých 100 vzoriek minerálnych vôd. Vykonalo sa v nich 125 vyšetrení. Vo vzorkách minerálnych vôd sa oproti pitným vodám zaznamenávali vyššie hodnoty rádioaktivity. Tá sa však pohybovala na úrovni dlhodobých priemerných hodnôt charakteristických pre daný zdroj vody. Rádioaktivita minerálnych a termálnych vôd je určovaná predovšetkým vlastnosťami geologického podložia lokalít, v ktorých sa vrty nachádzajú. Maximálna hodnota celkovej objemovej aktivity alfa $a_{V,\alpha} = 5,32 \pm 2,81 \text{ Bq.l}^{-1}$ a maximálna hodnota celkovej objemovej aktivity beta $a_{V,\beta} = 3,94 \pm 1,51 \text{ Bq.l}^{-1}$ bola stanovená v liečivej vode z vrtu CH-1-Cígeľka v Cígeľke (okres Bardejov). Maximálne hodnoty ukazovateľov objemová aktivita radónu-222, objemová aktivita rádia-226 a koncentrácia prírodného uránu U_{nat} boli zaznamenané z vrtov na Sivej Brade (okres Levoča): prameň Sv. Ondreja - $a_{V,222\text{Rn}} = 207,7 \pm 1,1 \text{ Bq.l}^{-1}$, prameň Sv. Kríža - $a_{V,226\text{Ra}} = 0,802 \pm 0,033 \text{ Bq.l}^{-1}$ a bazén (tretí vrt) – $c_{U_{\text{nat}}} = 0,483 \pm 0,037 \text{ mg.l}^{-1}$.

Povrchové vody

Vzorky povrchových vôd boli odoberané v lokalite Krásna nad Hornádom v mesačných intervaloch. Bolo odobratých 12 vzoriek povrchových vôd a uskutočnilo sa v nich 18 vyšetrení rádioaktivity. V meraných vzorkách neboli zaznamenané zvýšené hodnoty rádioaktivity. Maximálna hodnota v ukazovateli celková objemová aktivita alfa bola zistená vo vzorke odobratej 31.3.2011 – $a_{V,\alpha} = 0,17 \pm 0,05 \text{ Bq.l}^{-1}$, v ukazovateli celková objemová aktivita beta maximálna hodnota bola zistená vo vzorke odobratej 14.2.2011 – $a_{V,\beta} = 0,19 \pm 0,02 \text{ Bq.l}^{-1}$. V lokalite Streda nad Bodrogom – rieka Bodrog vzorka povrchovej vody z dôvodu vysokej hladiny rieky 31.3.2011 nebola odobraná. Spolu so vzorkami povrchových vôd sa z odberových miest odoberajú aj vzorky riečnych sedimentov a trávnatých porastov. Tieto sa v súčasnosti premeriavajú.

Zrážkové vody

Dňa 5. apríla 2011 boli na Ipeľskej 1 v Košiciach odobraté 2 vzorky dažďovej vody. V meraných vzorkách neboli zaznamenané zvýšené hodnoty rádioaktivity.

Kontinuálne meranie príkonu dávkového ekvivalentu – RÚVZ Košice

Merania príkonu dávkového ekvivalentu (PDE) sa uskutočňovali sondou FHZ 621 G-L2 na streche budovy RÚVZ, Ipeľská č. 1, Košice. Celodenné meranie pozostáva z kontinuálneho merania PDE v hodinových intervaloch. Priemerný mesačný PDE sa stanovuje z priemerných denných PDE. Zistené hodnoty sa zasielajú do centra Slovenského ústredia radiačnej monitorovacej siete.

V I. polroku 2011 bolo vykonaných 181 celodenných meraní. Významné zvýšenie hodnôt PDE nad dlhodobý priemer nebolo zaznamenané. Priemerný denný PDE bol $123,9 \text{ nSv.h}^{-1}$ s maximálnou hodnotou $140,6 \text{ nSv.h}^{-1}$ nameranou 30.6.2011 a minimálnou hodnotou $107,4 \text{ nSv.h}^{-1}$ nameranou 16.3.2011. Dlhodobý priemer PDE pre dané odberové miesto je $110,6 \text{ nSv.h}^{-1}$.

Plošné integrálne a jednorazové meranie príkonu dávkového ekvivalentu

Na 18-tich pevných stanovištiach v Košickom a Prešovskom kraji sú rozmiestnené termoluminiscenčné dozimetre (TLD), ktorých pravidelná výmena sa uskutočnila v dňoch 4.1. – 11.1.2011. Pretože RÚVZ Košice nevlastní zariadenie na vyhodnocovanie dozimetrov tieto boli zasielané do centra Slovenského ústredia radiačnej monitorovacej siete, ktoré ich vyhodnotilo a výsledky boli spätne zasielané na RÚVZ Košice. Keďže nevlastníme ani samotné termoluminiscenčné dozimetre a v mesiaci apríl sme neobdržali ďalšie dozimetre na ich výmenu, bolo potrebné počkať na riešenie vzniknutej mimoriadnej situácie. Nové dozimetre nám zaslali z ÚVZ Bratislava v mesiaci jún.

Spad

Odoberové miesto pre vzorky mesačného spadu sa nachádza na streche budovy RÚVZ, Ipeľská č. 1, Košice. Meranie vzoriek sa uskutočňuje na gamaspektrometri (^{137}Cs a ^7Be) a nízkopozad'ovom alfa – beta merači. Namerané hodnoty aktivity ^{137}Cs sa nachádzajú na úrovni minimálnej detekovateľnej aktivity. Maximálna hodnota ^7Be bola stanovená vo vzorke za mesiac apríl : $82,98 \pm 6,72 \text{ Bq.m}^{-2}$. Hodnoty sumárnej beta aktivity pre jednotlivé mesiace sa pohybovali v intervale 3,88 až 13,26 Bq.m^{-2} . Maximálna hodnota sumárnej alfa aktivity bola stanovená vo vzorke z mesiaca apríl – $12,14 \pm 1,87 \text{ Bq.m}^{-2}$.

Meranie vzoriek potravinového reťazca

V rámci monitorovania rádioaktivity v životnom prostredí boli v sledovanom období odoberané vzorky kravského (8) a ovčieho (9) mlieka. Kravské mlieko sa odoberalo v mliekárni Kežmarok a na troch poľnohospodárskych družstvách (Jarovnice, Perín a Turnianska Nová Ves) a ovčie mlieko sa vzorkovalo na PD Kluknava-Slatvina, PD Hermanovce a PD Uzovské Pekľany. Hodnoty aktivity sa stanovovali v mesačných zlievaných vzorkách (100 ml/deň). Obsah ^{137}Cs v sledovaných vzorkách kravského a ovčieho mlieka bol pod detekčným limitom. Rádiochemicky bol stanovený aj obsah ^{90}Sr . V súvislosti s haváriou jadrovej energetického zariadenia v Japonsku bol 4 x uskutočnený mimoriadny odber kravského mlieka (Perín, Turnianska Nová Ves, Jarovnice, Hermanovce). Obsah ^{137}Cs bol v odobratých vzorkách pod detekčným limitom.

V súvislosti s požiadavkou Európskej únie sa od roku 2005 odberajú vzorky celodennej stravy bez diétnych obmedzení na pracoviskách Fakultnej nemocnice L. Pasteura. Z odobratých vzoriek sa vytvára zmesná vzorka, ktorá sa po spracovaní gamaspektrometricky vyhodnocuje. Obsah ^{137}Cs vo vzorkách celodennej stravy bol pod detekčným limitom.

Gamaspektrometricky boli vyhodnotené aj vzorky sladu, sladovníckeho jačmeňa a sladového kvetu zo sladovne v Michalovciach. Vo vzorkách namerané hodnoty ^{137}Cs boli pod detekčným limitom.

Meranie vzoriek pôd a porastov

V súvislosti so vstupom do Európskej únie za účelom sledovania migrácie ^{137}Cs v hĺbkovom profile vrstvenom na 0 – 5 cm, 5 – 15 cm a 15 – 30 cm sa v lokalite Krásna nad Hornádom, v povodí rieky Hornád a v lokalite Borša, v povodí rieky Bodrog, raz kvartálne odoberajú vzorky pôd. Najvyššia hodnota aktivity ^{137}Cs bola stanovená vo vzorke pôdy z II. vrstvy z lokality Borša odobratej 31.3.2011 a dosiahla hodnotu $6,66 \pm 0,51 \text{ Bq.kg}^{-1}$. Spolu so vzorkami pôd sa v uvedených lokalitách odoberali aj vzorky porastov.

Radón v bytových priestoroch a pôdnom vzduchu (v životnom prostredí)

Dňa 26.04.2011 boli na stavebnej parcele KN 1757/141 vo Svidníku, MUDr. Breznoščák Peter, J. Gagarina 846/23, 089 01 Svidník, vykonané merania objemovej aktivity ^{222}Rn (OAR) v pôdnom vzduchu. Maximálna nameraná hodnota bola $\text{OAR} = 1,400 \pm 0,298 \text{ kBq.m}^{-3}$. Na základe zistených hodnôt OAR sme konštatovali, že smerná hodnota pre slabo priepustné pôdy – 30 kBq.m^{-3} - nebola prekročená v žiadnom odberovom mieste a teda pri výstavbe stavieb s bytovými priestormi nie je potrebné vykonať stavebné opatrenia vedúce k zamedzeniu prenikania radónu z podlažia stavby.

6. ODBOR EPIDEMIOLOGIE

6.1. Národný imunizačný program SR

Zabezpečenie prioritných úloh pre rok 2011

Prípisom ÚVZ SR HH SR č. OE/8897/2010, RZ-23909/2010 zo dňa 10.12.2010 bol aktualizovaný očkovací kalendár na povinné pravidelné očkovanie detí a dospelých na rok 2011. V porovnaní s očkovacím kalendárom z roku 2010 s účinnosťou od 1.1.2011 na povinné očkovanie dojčiat proti pneumokokovým invazívnym ochoreniam bola určená 13-valentná konjugovaná vakcína alebo 10-valentná konjugovaná vakcína. Očkovací kalendár určuje očkovacie schéma pre aplikáciu týchto vakcín. Prípisom ÚVZ SR HH SR č. OE/2763/2011, RZ-6979/2011 zo dňa 28.3.2011, ktorým sa mení očkovací kalendár na rok 2011 s účinnosťou od 24.3.2011 zmenou očkovacej schémy vakcíny Synflorix v plošnom očkovaní dojčiat na „2+1“.

Aktualizované očkovacie kalendáre boli uverejnené na web stránke RÚVZ.

Surveillance a kontrola ochorení preventabilných očkovaním, manažment očkovania

Priebežne je vykonávaný monitoring ochorení preventabilných očkovaním, vrátane sledovania laboratórnej diagnostiky. Výskyt ochorení, proti ktorým sa vykonáva pravidelné povinné očkovanie je nulový s výnimkou ochorení na **pertussis**. V sledovanom období bolo hlásené 1 importované ochorenie na **osýpky** u 30 ročného Francúza, ktorý prišiel na Slovensko na návštevu.

Prípisom ÚVZ SR HH č. OE/2178/2011, RZ-5462/2011 zo dňa 11.3.2011 požiadal hlavný hygienik o vykonanie *mimoriadnej kontroly očkovania a preočkovania detí proti poliomyelitíde* vo vybraných obvodoch v Košickom a Prešovskom kraji, zameranej na rizikové skupiny osôb žijúcich v podmienkach s nízkym sociálno-hygienickým štandardom. Kontroly boli vykonané v mesiaci marec a výsledky kontroly zaočkovanosti boli zaslané krajskej odborníčke v epidemiológii za Košický kraj.

Priebežne sa realizuje vzdelávanie zdravotníckeho personálu, i rodičov o význame očkovania vzhľadom na opakované antivakcinačné aktivity a zabezpečení dôslednej dokumentácie o odmietnutí očkovania.

Všeobecní lekári pre deti a dorast boli písomne informovaní o povinnosti hlásiť nežiaduce účinky v súvislosti s očkovaním v zmysle prípisu ÚVZ SR HH č. OE/3655/2011, RZ-9597/2011 zo dňa 9.5.2011.

V I. polroku 2011 sa pokračovalo v riešení 7 prípadov odmietnutia povinného očkovania zo strany rodičov, ktoré po ústnom prejednaní na odbore epidemiológie RÚVZ boli postúpené k priestupkovému konaniu.

V zmysle prípisu č. OE/1310/2011 zo dňa 10.5.2011 boli dňa 16.5.2011 vyhodnotené aktivity *Európskeho imunizačného týždňa 2011*, ktoré boli realizované v pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Košiciach v čase od 23.4.2011 do 30.4.2011. Téma tohto ročníka mala názov „*Spoločné riešenia spoločných hrozieb*“. Príklady výskytu očkovaním preventabilných ochorení sa využívali priebežne ako argument pri zdôvodňovaní významu povinného pravidelného očkovania. Aktivity boli realizované podobne ako v minulých rokoch pre laickú verejnosť, zdravotníckych pracovníkov a rómsku populáciu. Spolu bolo realizovaných 29 aktivít so zameraním na zlepšenie informovanosti širokej verejnosti o význame očkovania proti očkovaním preventabilným ochoreniam ako aj na zvýšenie zaočkovanosti ťažko dosiahnuteľných skupín populácie. Pri realizácii EIW sme spolupracovali s praktickými lekármi pre deti a dorast, s praktickými lekármi pre dospelých ako aj s rómskymi komunitnými pracovníkmi.

Rómski komunitní pracovníci, ktorí majú od apríla 2011 s RÚVZ uzavretú príkaznú zmluvu v 12 separovaných a segregovaných rómskych osídleniach Kecerovsko-Oľšavského

mikroregiónu a v obci Družstevná pri Hornáde distribuovali informačné materiály týkajúce sa očkovania do MŠ a ZŠ, do zdravotných stredísk pre lekárov prvého kontaktu, do komunitných centier a na obecné úrady.

Pri propagácii EIW sa využívali aj printové miestne médiá (Korzár a Večer) a rozhlas (Regina). Každý, koho táto téma zaujala, mal možnosť v priebehu EIW telefonovať na telefonickú linku na odbore epidemiológie. Túto možnosť využilo 12 poslucháčov. Z celkového počtu 29 aktivít bolo 18 určených pre laickú verejnosť, 4 pre zdravotníckych pracovníkov a 7 pre rómske komunity.

Na organizácii každoročného *Východoslovenského vakcinačného dňa*, ktorý sa konal 7.6.2011, sa podieľalo 8 zamestnancov odboru epidemiológie a 1 lekár aktívne s odbornou prednáškou.

Kontrola očkovania

Kontrola očkovania sa vykoná v zmysle odborného usmernenia na kontrolu očkovania a daných kritérií v časovom období september až november 2011, vrátane spracovania a vyhodnotenia výsledkov na okresnej a krajskej úrovni.

6.2. Surveillance infekčných chorôb

V zmysle pokynov z ÚVZ SR boli spracované podklady a vypracovali sa *výročné správy* za rok 2010 za okresy Košice I-IV, Košice okolie a Košický kraj v termíne a požadovanej kvalite a rozsahu.

Pravidelne sa vykonávali analýzy a vyhodnocovala *epidemiologická situácia* v spádovom území RÚVZ. Monitorovala sa *rezistencia na ATB* (pneumokokové nákazy). V sledovanom období bolo zaznamenané iba 1 ochorenie na pneumokokový zápal mozgových plien u 25 ročnej študentky VŠ, etiologické agens *Streptococcus pneumoniae*, citlivý na všetky ATB. Naďalej priebežne pri metodických návštevách lekárov prvého kontaktu a v rámci odborných seminárov sú informovaní zdravotnícki pracovníci o možnosti *využívania systému EPIS* v lekárskej praxi. Dosiaľ túto možnosť využívajú len 7 praktickí lekári (z toho 2 z okr. Košice okolie). Cielene podľa aktuálnej epidemiologickej situácie sa sledoval stav *zaočkovanosti u nákaz* zaradených do NIP (ACHO, osýpky, tbc...). V sledovanom období nebolo hlásené ochorenie na rubeolu a mumps. Pretrváva výskyt ochorení na pertussis. V okresoch Košice I-IV boli hlásené v sledovanom období 2 ochorenia na pertussis a 4 ochorenia na parapertussis, v okrese Košice okolie 1 ochorenie na pertussis. Hlásené bolo 1 importované ochorenie na osýpky u 30 ročného Francúza, ktorý bol na návšteve na Slovensku. Ochorenie potvrdené klinicky a serologicky: Morbilli IgM pozit., IgG hraničná hodnota.

Vyhodnotila sa *chrípková sezóna 2010/2011*.

Aktivita chrípky v chrípkovej sezóne 2010/2011 v okresoch Košice I-IV a Košice - okolie mala epidemický charakter, naďalej ovplyvnený vznikom nového vírusu chrípky A(H1N1) a zlepšenou surveillance hlásených ochorení na chrípku, vrátane SARI. Ochorenia sa vyskytovali sporadicky, alebo v lokálnych epidémiách.

Priebeh sezóny:

V sezóne 2010/2011 bolo v **okresoch Košice I-IV** hlásených 52 870 všetkých ARO, čo predstavuje chorobnosť 46371,64/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. Z toho ako chrípka bolo hlásených 3339 ochorení, chorobnosť 2928,60 na 100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. Z celkového počtu hlásených ARO tvorila chrípka 6,3%. Spolu bolo hlásených 572 komplikácií.

V **okrese Košice – okolie** bolo hlásených 18 357 všetkých ARO, čo predstavuje chorobnosť 42060,60/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. Z toho ako chrípka

bolo hlásených 895 ochorení, chorobnosť 2050,67 na 100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. Z celkového počtu hlásených ARO tvorila chrípka 4,88%.

Spolu bolo hlásených 59 komplikácií.

V **okresoch Košice I-IV** bol zaznamenaný epidemický výskyt ARO, chrípky a chrípke podobných ochorení od 5. do 8. KT (spolu 4 kalendárne týždne).

V 5. KT v **okresoch Košice I-IV** stúpol celkový počet ARO z 2383 (chorobnosť 3330,46/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov) hlásených v 4. KT na 3628 ochorení (chorobnosť 2811,80/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov) hlásených v 5. KT, t.j. o 64,7%. Z toho počet ochorení hlásených ako chrípka stúpol zo 109 v 4. KT na 279 hlásených v 5. KT (t.j. o 255,9 %).

Počet komplikácií klesol o 47,5% (z 99 na 47).

Nárast ARO, chrípky a chrípke podobných ochorení bol zaznamenaný vo všetkých vekových skupinách.

KT	0 - 5		6 - 14		15 - 19		20 - 59		60 - +		Spolu	
5.	52 8	8427, 77	680	6657,7 3	473	6217,7 0	180 4	2260,2 5	143	705,9 1	3628	2811,8 0
6.	65 9	8593, 44	912	7294,8 3	755	8108,1 0	198 5	2270,3 1	134	603,8 4	4445	3144,8 1
7.	54 2	6184, 28	719	5032,1 9	589	5534,7 2	178 4	2215,0 5	151	738,6 8	3785	2907,0 5
8.	60 8	5959, 60	790	4749,8 4	679	5481,1 7	234 4	2669,8 3	148	664,1 7	4806	3386,1 6

Spolu počas epidemického výskytu bolo zo zdravotníckych zariadení na území okresov Košice I-IV hlásených 16 664 ARO, z toho ako chrípka 1691 ochorení. Počet hlásených komplikácií v epidemickom období 260.

Najvyšší výskyt ochorení bol zaznamenaný v 6. KT, kedy bolo hlásených 4445 ARO, chorobnosť 3144,81/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (z toho ako chrípka 455 ochorení, chorobnosť 321,91/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov).

Najviac komplikácií - 98 bolo hlásených v 8. KT, čo tvorí 2,04% z celkového počtu hlásených ochorení v tomto KT.

V **okrese Košice - okolie** bol zaznamenaný zvýšený výskyt ochorení na ARO, chrípku a chrípke podobné ochorenia od 4. do 8. KT (spolu 5 kalendárnych týždňov).

V 4. KT v okrese Košice okolie stúpol celkový počet ARO z 645 (chorobnosť 1679,8/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov) hlásených v 3. KT na 1114 ochorení (chorobnosť 2649/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov) hlásených v 4. KT, t.j. o 172,7%.

KT	0 - 5		6 - 14		15 - 19		20 - 59		60 - +		Spolu	
4.	27 3	7994, 7	395	8056,2	195	6055,1	173	714,5	78	1251,5	1114	2649
5.	22 4	4810, 5	441	6595,9	290	6603,7	238	907,3	61	903,5	1254	2449 ,4
6.	22 4	5154, 1	437	7002,9	224	5465,1	260	991,2	79	1170,1	1224	2479 ,3
7.	21 8	4130, 8	357	4711,3	243	4882,4	353	1093,4	130	1564,4	1301	2156 ,2
8.	32 2	6101, 5	547	7218,8	352	7072,5	398	1408,9	78	1072,7	1697	2993 ,9

Spolu počas epidemického výskytu bolo zo zdravotníckych zariadení na území okresu Košice okolie hlásených 5590 ARO, z toho ako chrípka 325 ochorení. Počet komplikácií v epidemickom období bol 22.

Najvyšší výskyt ochorení bol zaznamenaný v 8. KT, kedy bolo hlásených 1697 ARO, chorobnosť 2993,9/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (z toho 41 ochorení ako chrípka, chorobnosť 72,3/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov).

Najviac komplikácií - 18 bolo hlásených v 7. KT, čo tvorí 1,4% z celkového počtu hlásených ochorení v tomto KT.

Vekovo-špecifická chorobnosť:

Najvyššia vekovo - špecifická chorobnosť v **okresoch Košice I-IV** bola vo vekovej skupine

0 - 5 ročných a pohybovala sa od 3667,22/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov pri počte 172 ochorení v 9. KT do 8593,44/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov pri počte 659 ochorení v 6. KT.

V **okrese Košice – okolie** bola **najvyššia** vekovo-špecifická chorobnosť vo vekovej skupine **6-14** ročných a pohybovala sa od 4711,3/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov pri počte 357 ochorení v 7. KT do 8056,2/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov pri počte 395 ochorení v 4. KT. Vo vekovej skupine **0-5** ročných sa pohybovala chorobnosť od 4130,8/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov pri počte 218 ochorení v 7. KT do 7994,7/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov pri počte 273 ochorení v 4. KT.

V chrípkovej sezóne 2010/2011 zasadala **Regionálna protiepidemická komisia** pri RÚVZ v Košiciach iba raz dňa 10.2.2011. Opatrenia prijaté Regionálnou protiepidemickou komisiou boli odvolané 4.3.2011.

V sledovanom období bolo laboratórne metódou Real time - PCR potvrdených v okresoch Košice I-IV 45 ochorení na chrípku A (H1N1), v okrese Košice okolie 20 ochorení. V chrípkovej sezóne 2010/2011 bolo zaznamenaných v okresoch Košice I-IV 8 prípadov a v okrese Košice okolie 4 prípady ťažkých akútnych respiračných ochorení s pneumóniou, ktoré si vyžiadali hospitalizáciu (tzv. SARI). V 11 prípadoch bol laboratórne potvrdený vírus chrípky A (H1N1) a 1 ochorenie malo charakterter NN, kde vírus chrípky nebol potvrdený.

Z laboratórne potvrdených prípadov na chrípku A(H1N1) bolo hlásené len 1 úmrtie a **9 úmrtí na SARI** vo vekových skupinách 15-64 ročných ...8 úmrtí a 65 - + ...1 úmrtie, kde bol vírus chrípky A (H1N1) potvrdený v 9 prípadoch a **jedno úmrtie na chrípku** vo veku 49 r. s potvrdeným vírusom chrípky A (H1N1).

Pravidelne sa uverejňovali na webových stránkach RÚVZ aktuálne informácie o rizikách infekčných ochorení a aktuálne informovalo obyvateľstvo prostredníctvom masmédií .

6.3. Informačný systém prenosných ochorení

Dokumentujú sa všetky druhy protiepidemických opatrení pre pacienta, kontakty a ohnisko. Pre zabezpečenie rozšírených údajov v programe EPIS a posúdenie objemu práce v ohnisku nákaz sa komplexne spracovávali ohniska nákaz vírusových hepatítid, meningokokovej meningitídy a pertussis.

V I. polroku **2011** bolo spracovaných a do systému EPIS:

- vložených a potvrdených prípadov: 1920
- počet spracovaných ohnisk: 47
- počet chránených kontaktov zadaných do EPIS: 229
- zoznam epidémií: 2 (MŠ Miškovecká, Opatka)

- počet lekárov, ktorí využili hlásenie cez internet: 7.

V rámci epidemiologického vyšetovania a prijatých opatrení bolo vydaných 79 rozhodnutí (3 v okresoch Košice I-IV a 76 v okrese Košice okolie), z toho 2 rozhodnutia na výkon dezinfekcie, 73 rozhodnutí osobám podrobených lekárskeho dohľadu a 1 rozhodnutie na očkovanie detí vo veku 2 - 10 rokov v obci Ďurkov. Úplnosť a validita povinných údajov zadávaných DAHE do programu EPIS je kontrolovaná vedúcim pracovníkom oddelenia.

6.4. Nozokomiálne nákazy

- Evidencia a analýza hlásených nozokomiálnych nákaz.
- Analýza etiologických agensov u izolovaných polyrezistených kmeňov v lôžkových zdravotníckych zariadeniach (pacient, prostredie).
- Analýza polyrezistencie pôvodcov nozokomiálnych nákaz.
- Odber cielených vzoriek z prostredia, predmetov a plôch na mikrobiologické vyšetrenia a chemickú analýzu s cieľom objektivizácie vykonávaných dekontaminačných postupov a bariérovej ošetrovacej techniky.
- Vykonávanie kontrol dodržiavania hygienicko – epidemiologického režimu a bariérovej ošetrovacej techniky na vybraných oddeleniach v lôžkových zdravotníckych zariadeniach a v neštátnom ambulantnom zariadení:

Nemocnica Košice-Šaca a.s., 1.súkromná nemocnica, Lúčna 57, Košice – Šaca

Oddelenie anestéziológie a intenzívnej medicíny

FMC – dialyzačné služby, s. r. o. Chalupkova 10, 921 01 Piešťany

Nefrologicko - dialyzačné centrum FRESENIUS, Tr. SNP 1 v Košiciach

DFN Košice, Tr. SNP 1 v Košiciach

I. Klinika detí a dorastu - Stredisko detskej dialýzy

- Oddelenie intermediárnej starostlivosti

Oddelenie detskej onkológie a hematológie

Letecká vojenská nemocnica a.s. Košice, Murgašova 1

Oddelenie jednotňovej zdravotnej starostlivosti

Neštátne zdravotnícke zariadenie

Interná a gastroenterologická ambulancia v Košiciach, ul. Smetanova 2

V nadväznosti na plnenie úlohy v predchádzajúcich rokoch v roku 2011 bude plnenie úlohy zamerané na kontrolu evidencie a hlásenia nozokomiálnych nákaz, na kontrolu dodržiavania bariérovej ošetrovacej techniky a hygienicko – epidemiologického režimu na vybraných oddeleniach intenzívnej medicíny.

Evidencia a analýza hlásených nozokomiálnych nákaz za obdobie 1. polroku 2011

V pravidelných mesačných intervaloch je vykonávaná analýza a evidencia hlásených nozokomiálnych nákaz. Surveillance vybraných nozokomiálnych nákaz je predovšetkým zameraná na analýzu septických infekcií v lôžkových zdravotníckych zariadeniach vyvolaných rezistentnými mikroorganizmami.

Za obdobie 1. polroku 2011 lôžkové zdravotnícke zariadenia hlásili **199** nozokomiálnych nákaz (ďalej NN), z toho **sepsy** boli zastúpené **49x**. Za rovnaké obdobie bolo v r. 2010 hlásených 202 NN, z toho 57 prípadov septických infekcií. Na hlásení sa v prevažnej miere podieľali pracoviská hematológie a onkohematológie.

Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice (ďalej UNLP) hlásila 86 nemocničných nákaz (r. 2010-105x), Detská fakultná nemocnica Košice (ďalej DFN) 82 ochorení (r. 2010-77x), Nemocnica Košice-Šaca, a.s., 1.súkromná nemocnica, Lúčna 57 v Košiciach-Šaci 15 ochorení (r. 2010-8x), Vysoko špecializovaný odborný ústav geriatrický n. o. sv. Lukáša v Košiciach 11 prípadov (r. 2010-7x), FMC dialyzačné služby s.r.o., Piešťany, Nefrologicko - dialyzačné centrum v Košiciach 4 ochorenia (r. 2010-0), Východoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s. Košice (ďalej VÚSCH) 1 prípad (r. 2010-1) a Východoslovenský

onkologický ústav, a.s. Košice (ďalej VOÚ) nehlásil žiadnu nozokomiálnu nákazu (r.2010-4x).

Za uvedené obdobie bolo zaznamenané 1 úmrtie v príčinnej súvislosti s nozokomiálnou nákazou – sepsou (A41.5) a to z Kliniky neonatológie DFN Košice. Jednalo sa o ľahko prenatálneho hypotrofického novorodenca s popôrodnou asfyxiou. Po pôrode bol intubovaný, ventilovaný, ordinovaná infúzna terapia. Na 7.deň po pôrode náhle došlo k zhoršeniu klinického stavu dieťaťa. Bola ordinovaná antibiotická terapia, tlaková podpora a komplexná intenzívna terapia. Napriek uvedenému po 3. hodinách konštatovaný exitus letalis. Post mortem bol obdržaný výsledok kultivácie hemokultúry – potvrdená *Serratia marcescens*. Pitva bola vykonaná dňa 24.01.2011, ako prvotná príčina smrti uvedený septický stav A 41.9.

Analýza polyrezistencie pôvodcov nozokomiálnych nákaz

1. Z lôžkových zdravotníckych zariadení za obdobie 1.polroku 2011 bolo nahlásených 21 prípadov **septických infekcií** vyvolaných rezistentnými mikrobiálnymi kmeňmi, a to:

DFN Košice – hlásených 18 ochorení na sepsu (z toho u 0-ročných detí 12 ochorení),

Klinika neonatológie hlásila výskyt 6 prípadov sepsy, mikroorganizmus *Klebsiella pneumoniae* ESBL+ sa podieľal na výskyte sepsy v jednom prípade.

Klinika detskej onkológie a hematológie hlásila výskyt 5 septických infekcií, mikroorganizmus *Staphylococcus epidermidis* MRSE sa podieľal na výskyte sepsy v jednom prípade.

I. Klinika detí a dorastu hlásila 4 prípady sepsy.

III. Klinika pediatrickej anestéziológie a intenzívnej medicíny hlásila výskyt 2 prípadov sepsy, mikroorganizmus *Klebsiella pneumoniae* ESBL+ sa podieľal na výskyte sepsy v jednom prípade.

II. Klinika detí a dorastu hlásila jedno ochorenie na sepsu, z hemokultúry bol izolovaný mikroorganizmus *Staphylococcus epidermidis* MRSE.

UNLP Košice - hlásených 20 ochorení na sepsu

I. KAIM hlásila 4 ochorenia, v dvoch prípadoch bola sepsa spôsobená mikroorganizmom *Staphylococcus epidermidis* MRSE, v jednom prípade mikroorganizmom *Staphylococcus xylosum* MRS a v jednom prípade mikroorganizmom *Pseudomonas aeruginosa*.

I. Chirurgická klinika hlásila 1 prípad septickej infekcie, ktorá bola spôsobená rezistentným mikroorganizmom *Klebsiella pneumoniae*.

na Klinike hematológie a onkohematológie bolo potvrdených 12 prípadov ochorení na sepsu, v troch prípadoch bola sepsa spôsobená mikroorganizmom *Klebsiella pneumoniae*, po jednom ochorení vyvolali rezistentné mikroorganizmy *Klebsiella species*, *Escherichia coli*, *Staphylococcus hominis*, *Staphylococcus epidermidis* MRSE a *Corynebacterium jeikeium*.

Urologická klinika hlásila 1 prípad septickej infekcie, ktorá bola spôsobená rezistentným mikroorganizmom *Acinetobacter calcoaceticus*.

Klinika ortopedie a traumatológie pohybového ústrojenstva a Neurologické oddelenie hlásili po 1 prípade septickej infekcie.

Nemocnica Košice – Šaca, a.s. 1. súkromná nemocnica Košice - Šaca, ul. Lúčna 57 - hlásila 7 ochorení na sepsu,

Interné oddelenie sepsa potvrdená v troch prípadoch,

Klinika popálenín a rekonštrukčnej chirurgie hlásila 1 sepsu,

Oddelenie anestéziológie a intenzívnej medicíny hlásilo 1 ochorenie na sepsu, ktorá bola spôsobená mikroorganizmom *Staphylococcus epidermidis* MRSE.

III. Chirurgická klinika a Oddelenie dlhodobochorých hlásili po 1 prípade septickej infekcie.

Nefrologicko - dialyzačné centrum FRESENIUS, Tr. SNP 1 v Košiciach zaznamenalo sepsu u 4 pacientov, 2x bol z hemokultúry izolovaný *Staphylococcus epidermidis* MRSE.

2. Zo skupiny **respiračných infekcií (celkovo 69 NN)** bolo hlásených 20 ochorení u pacientov s kultivačným nálezom rezistentných mikrobiálnych kmeňov, a to:

UNLP Košice - hlásených 12 respiračných NN vyvolaných rezistentným mikrobiálnym kmeňom, z toho:

I. KAIM hlásila 8 ochorení, v troch prípadoch bola NN spôsobená mikroorganizmom *Pseudomonas aeruginosa*, po jednom prípade mikroorganizmom *Acinetobacter*, *Acinetobacter calcoaceticus*, *Klebsiella species*, *Enterobacter species* a *Enterococcus faecium*.

Klinika hematológie a onkohematológie hlásila 3 prípady respiračnej infekcie, ktoré boli spôsobené rezistentnými mikroorganizmami *Klebsiella species*, *Pseudomonas aeruginosa* a *Acinetobacter calcoaceticus*.

I. Interná klinika hlásila 1 prípad NN, ktorá bola spôsobená rezistentným mikroorganizmom *Proteus mirabilis*.

DFN Košice – hlásených 7 respiračných NN vyvolaných rezistentným mikrobiálnym kmeňom, z toho:

III. Klinika pediatrickej anestéziológie a intenzívnej medicíny hlásila výskyt 4 prípadov. V dvoch prípadoch bola infekcia vyvolaná mikroorganizmom *Klebsiella pneumoniae* ESBL+. *Staphylococcus aureus* MRSA a *Pseudomonas aeruginosa* sa podieľali na výskyte NN v jednom prípade.

I. Klinika detí a dorastu hlásila 3 prípady. Z odobratého biologického materiálu boli izolované *Klebsiella pneumoniae*, *Klebsiella pneumoniae* ESBL+ a *Staphylococcus aureus* MRSA.

Nemocnica Košice – Šaca, a.s. 1. súkromná nemocnica Košice - Šaca, ul. Lúčna 57 - hlásila 1 respiračnú NN vyvolanú rezistentným mikrobiálnym kmeňom, a to na:

Oddelení anestéziológie a intenzívnej medicíny. Z odobratého biologického materiálu bola izolovaná *Klebsiella pneumoniae*.

3. Zo skupiny **urogenitálnych nozokomiálnych nákaz (celkovo hlásených 22 NN)** bolo hlásených 10 ochorení vyvolaných rezistentnými mikrobiálnymi kmeňmi, z toho:

UNLP Košice zaznamenala 6 NN.

I. Chirurgická klinika hlásila výskyt 2 prípadov. Infekcia bola vyvolaná mikroorganizmom *Klebsiella species* a *Pseudomonas aeruginosa*.

I. Interná klinika zaznamenala 2 NN. Z odobratého biologického materiálu (moč) bol izolovaný *Pseudomonas aeruginosa* a *Enterococcus faecalis*.

Po jednom prípade urogenitálnej infekcie zaznamenali *Klinika hematológie a onkohematológie* (*Escherichia coli*) a *Klinika gerontológie a geriatrickej medicíny* (*Klebsiella species*).

DFN Košice I. Klinika detí a dorastu hlásila 3 NN vyvolané rezistentným mikrobiálnym kmeňom *Pseudomonas aeruginosa* 2x a *Klebsiella pneumoniae* ESBL +.

Nemocnica Košice – Šaca, a.s. 1. súkromná nemocnica Košice - Šaca, ul. Lúčna 57 - hlásila 1 urogenitálnu NN vyvolanú rezistentným mikrobiálnym kmeňom, a to na:

Klinike popálenín a rekonštrukčnej chirurgie. Z odobratého biologického materiálu bol izolovaný *Acinetobacter calcoaceticus*.

4. Zo skupiny **nákaz kože a slizníc (celkovo hlásené 4 NN)** bolo zaznamenané ochorenie u pacienta z *III. Kliniky pediatrickej anestéziológie a intenzívnej medicíny* **DFN Košice**. Zo steru z dekubitu izolovaný rezistentný mikrobiálny kmeň *Acinetobacter calcoaceticus*.

5. Zo skupiny **ranových infekcií (celkovo 21 NN)** boli hlásené 4 infekcie vyvolané rezistentnými mikrobiálnymi kmeňmi, z toho:

UNLP Košice zaznamenala 3 NN. Z biologického materiálu odobratého u pacienta hospitalizovaného na *Klinike ortopedie a traumatológie pohybového ústrojenstva* bol izolovaný polyrezistentný mikrobiálny kmeň *Staphylococcus epidermidis* MRSE.

Po jednom prípade ranovej infekcie zaznamenali I. Chirurgická klinika (Staphylococcus aureus MRSA) a II. Chirurgická klinika (Klebsiella species).

DFN Košice III. Klinika pediatrickej anestéziológie a intenzívnej medicíny hlásila 1 ranovú NN vyvolanú rezistentným mikrobiálnym kmeňom Klebsiella pneumoniae ESBL +.

6. Zo skupiny **iných nozokomiálnych nákaz (celkovo 6 NN)** boli hlásené 2 ochorenia vyvolané rezistentnými mikrobiálnymi kmeňmi, a to:

u pacienta hospitalizovaného na Neurochirurgickej klinike UNLP Košice. Z likvoru izolovaný rezistentný mikrobiálny kmeň Staphylococcus epidermidis MRSE.

DFN Košice III. Klinika pediatrickej anestéziológie a intenzívnej medicíny hlásila 1 NN vyvolanú polyrezistentným mikrobiálnym kmeňom Acinetobacter calcoaceticus.

Za uvedené obdobie nebol v zdravotníckych zariadeniach zaznamenaný epidemický výskyt septických infekcií spôsobených meticilín – rezistentným mikrobiálnym kmeňom. Ochorenia sa vyskytovali sporadicky. Účinnými nariadenými opatreniami (včasná izolácia chorého, dodržiavanie bariérovej ošetrovacej techniky) sa predišlo ďalšiemu šíreniu ochorení medzi pacientmi.

Do programu HELICS v súčasnej dobe nie je zapojené žiadne lôžkové zdravotnícke zariadenie.

Výsledky kontrol hygienicko - epidemiologického režimu (HER) a vykonanej objektivizácie prostredia

Za obdobie 1. polroka 2011 boli vykonané kontroly na pracoviskách:

1. Nemocnica Košice-Šaca a.s. 1. súkromná nemocnica, Lúčna 57, Košice - Šaca

Mikrobiologickou kontrolou čistoty ovzdušia sedimentačnou metódou bola na krvnom agare zistená kontaminácia prostredia patogénnym mikroorganizmom Staphylococcus haemolyticus na 6 miestach z počtu 20 kontrolovaných miest. Plesne boli izolované 11x, prítomnosť kvasiniek v ovzduší nebola potvrdená. Zo sterov z prostredia, predmetov a plôch v počte 30 bolo zistené, že z priamej kultivácie patogénne a podmienene patogénne mikroorganizmy neboli izolované. Po pomnožení bola pozitívna izolácia zistená 1x, izolovaný mikroorganizmus Staphylococcus haemolyticus. Odobraté dezinfekčné prípravky: 1% Tanínalkohol, používaný na dezinfekciu dekubitov a Presept, používaný na dezinfekciu malých plôch, boli účinné na vyšetrované laboratórne kmene mikroorganizmov vo vodnom a v bielkovinnom prostredí.

2. FMC – dialyzačné služby, s. r. o. Chalupkova 10, 921 01 Piešťany

Nefrologicko - dialyzačné centrum FRESENIUS, Tr. SNP 1 v Košiciach, na kontrolu účinnosti vykonávanej dezinfekcie bolo z prostredia, predmetov a plôch, cielene odobratých 20 sterov. Z priamej kultivácie bol patogénny mikroorganizmus Pseudomonas species izolovaný v jednej vzorke. Vykonanou kontrolou čistoty ovzdušia RCSplus prístrojom na dvoch kontrolovaných miestach nebolo na kultivačnej pôde CPZ zistené prekročenie najvyššie prípustných koncentrácií nepatogénnych životaschopných mikroorganizmov. Na oboch miestach boli prítomné plesne (Sterilné mycélium a Cladosporium sp.). Kvasinky v prostredí neboli izolované.

3. DFN Košice, Tr. SNP 1 v Košiciach

I. Klinika detí a dorastu

- Stredisko detskej dialýzy

Z prostredia, predmetov a plôch bolo cielene odobratých 11 sterov, mikrobiologickým vyšetrením neboli z priamej kultivácie ani v jednej odobratej vzorke izolované patogénne a podmienene patogénne mikroorganizmy.

Na kontrolu sterility bolo odobratých celkom 6 vzoriek ultrafiltrov - membránových vložiek, typ MILLIPORE GS 0,22 µm z dialyzačného prístroja GAMBRO AK 200 ULTRA S a dve vzorky dialyzačného roztoku z dialyzačného prístroja FRESenius 4008 S ON LINE. Výsledky laboratórných vyšetrení dialyzačných roztokov boli vyhovujúce. V jednej vzorke membránovej vložky bol izolovaný mikroorganizmus Staphylococcus species.

- Oddelenie intermediárnej starostlivosti

Mikrobiologickou kontrolou čistoty ovzdušia za použitia dvoch kultivačných pôd bolo zistené, že na Krvnom agare neboli ani na jednom z 19-tich kontrolovaných miest izolované patogénne mikroorganizmy. Na Sabouradovej pôde bola prítomnosť kvasiniek zistená na 2 miestach a plesní na 13 miestach.

Výsledky laboratórných vyšetrení 30 cielene odobratých sterov z priamej kultivácie boli vyhovujúce. Z pomnoženia bol v troch steroch izolovaný mikroorganizmus Staphylococcus haemolyticus, z toho 2x s rezistenciou na 4 ATB z celkového počtu 8 vyšetrovaných ATB.

Odobratý dezinfekčný prípravok Pedox, používaný na plošnú dezinfekciu bol účinný na vyšetované laboratórne kmene mikroorganizmov vo vodnom a bielkovinovom prostredí. Mikrobiologickým vyšetrením bolo zistené, že tri odobraté vzorky používaných liečiv na kontrolu sterility boli negatívne.

Oddelenie detskej onkológie a hematológie

Mikrobiologickou kontrolou čistoty ovzdušia sedimentačnou metódou bola kontaminácia mikroorganizmom Staphylococcus haemolyticus zistená na 9-tich z 15-tich kontrolovaných miest. Plesne boli izolované na všetkých miestach a kvasinky na 4 kontrolovaných miestach.

Z prostredia, predmetov a plôch bolo odobratých 30 cielených sterov, bakteriálna kontaminácia zistená v 1 vzorke, izolované E. coli.

4. Letecká vojenská nemocnica a.s. Košice, Murgašova 1 v Košiciach

Na kontrolu účinnosti vykonávanej dezinfekcie boli odobraté cielené stery z prostredia, predmetov a plôch v počte 40. Patogénne a podmienené patogénne mikroorganizmy z priamej kultivácie neboli izolované, výsledky laboratórných vyšetrení boli vyhovujúce.

Neštátna interná a gastroenterologická ambulancia v Košiciach, ul. Smetanova 2

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru boli na mikrobiologické vyšetrenia cielene odobraté vzorky, a to: stery z prostredia v počte 15, patogénne a podmienené patogénne mikroorganizmy z priamej kultivácie neboli izolované. Vykonanou kontrolou sterility bola zistená mikrobiálna kontaminácia dvoch z troch odobratých vzoriek z endoskopov a z endoskopického príslušenstva po vykonaní vyššieho stupňa dezinfekcie. Na predmetnom pracovisku bol vykonaný opakovaný odber vzoriek, cieľom ich mikrobiologického vyšetrenia.

Na uvedených pracoviskách bol vykonaný odber cielených sterov z prostredia, predmetov a plôch, odber vzoriek používaných dezinfekčných prostriedkov na mikrobiologickú kontrolu účinnosti a vzoriek sterilných predmetov na kontrolu sterility. Kontrola čistoty ovzdušia bola vykonaná sedimentačnou metódou za použitia dvoch pomnožovacích pôd a použitím RCSplus prístroja a stripov (celkový počet zárodok, Staphylococcus, Plesne + Kvasinky).

V cielene odobratých steroch na uvedených pracoviskách z prostredia, predmetov a plôch neboli izolované polyrezistentné kmene mikroorganizmov.

V rámci štátneho zdravotného dozoru bol zdravotnícky personál upozorňovaný na správny postup vykonávania hygienickej a chirurgickej dezinfekcie rúk za použitia alkoholových dezinfekčných prípravkov.

V rámci monitoringu hygienicko - epidemiologického režimu ako prevencie vzniku nozokomiálnych nákaz bolo analyzovaných 3305 vzoriek. Súčasťou vykonaných kontrol v zdravotníckych zariadeniach bolo skúšanie účinnosti vzoriek dezinfekčných roztokov, celkovo bolo vyšetrených 11 vzoriek. Na kontrolu účinnosti sterilizačnej techniky bolo vyšetrených 588 sterilizačných prístrojov. V zdravotníckych zariadeniach bola sledovaná účinnosť sanitácie a dekontaminácie povrchov plôch - 1763 vzoriek, ovzdušia 69 vzoriek a 874 vzoriek sterilných predmetov.

6.5. Surveillance chronických ochorení

A. Realizácia individuálneho poradenstva

V I. polroku 2011 bolo v stabilnej Poradni zdravia vyšetrených spolu **1258** osôb, z toho **468** mužov a **790** žien. Práca bola zameraná najmä na monitoring zdravotného stavu klientov, ktorí poradňu navštívili. U všetkých bola odobratá kapilárna krv na vyšetrenie parametrov, sledovaných pri metabolickom syndróme (glukóza, celkový cholesterol, HDL cholesterol, triacylglyceroly) prístrojom Reflotron, uskutočnené boli antropometrické merania s určením percenta tuku v tele a meranie krvného tlaku. Respondenti zároveň vyplnili dotazník, týkajúci sa životného štýlu. Na základe nameraných hodnôt sa individuálne hodnotili výsledky a hľadali sa možnosti pozitívneho ovplyvnenia zníženia rizika metabolického syndrómu.

Analýza výsledkov vyšetrení všetkých klientov poradne je v nižšie uvedenej tabuľke

Rizikový faktor	počet dotazovaných	spolu	muži	ženy
I. polrok 2011				
fajčenie	počet dotazovaných	517	188	329
	z toho fajčiarov	262	122	140
	percent. vyjadrenie	50,68	64,89	42,55
BMI	počet vyšetrených	1245	463	782
	nadváha – BMI □□ 25, <30	444	222	222
	percentuálne vyjadrenie	35,66	47,95	28,39
	obezita – BMI □□ 30	176	65	111
	percent. vyjadrenie	14,14	14,04	14,19
krvný tlak	počet vyšetrených	1244	462	782
	z toho TK □□ 140/90 mmHg	331	147	184
	percent. vyjadrenie	26,61	31,82	23,53
cholesterol celkový	počet vyšetrených	1012	329	683
	z toho chol □□ 5,2 mmol/l	342	102	240
	percent. vyjadrenie	33,79	31,00	35,14
glukóza	počet vyšetrených	340	83	257
	z toho glukóza □□ 6,0 mmol/l	35	7	28
	percent. vyjadrenie	10,29	8,43	10,89
konzumácia alkoholu	počet dotazovaných	255	66	189
	vôbec	59	14	45
	príležitostná	195	51	144
	pravidelná	1	1	0
fyzická aktivita	počet dotazovaných	255	66	189

	žiadna	13	1	12
	rekreačná	178	44	134
	pravidelná	64	21	43
príjem ovocia a zeleniny	počet dotazovaných	255	66	189
	do 2 porcií/deň	149	45	104
	3 – 5 porcií/deň	87	15	72
	> 5 porcií/deň	19	6	13

V I. polroku 2011 sme v rámci spoluúčasti pri plnení projektu: **3.1. „Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospelaj populácie“**, zabezpečili pre odd. fyziológie výživy kompletné vyšetrenia, stanovili sme riziko výskytu MS a odborne sme poradili 52 klientom – 20 mužov a 32 žien.

V rámci tejto úlohy boli vyšetrené a vyhodnotené dva uzavreté kolektívy pracovníkov firiem :

1. SODEXO, s.r.o. - 21 zamestnancov (1 muž, 20 žien);
2. HYPERNOVA – 22 zamestnancov (15 mužov, 7 žien).

B. Realizácia skupinového poradenstva

Na základe dohody so zdravotnou poisťovňou **UNION** boli počas akcií „**Deň zdravia**“ vyšetrené vybrané ukazovatele rizika metabolického syndrómu v/vo:

1. Študentskom domove, Jedlíkova 7, Košice u 42 účastníkov (16 mužov, 26 žien);
2. firme ISS, Werferova 1, Košice u 21 účastníkov (8 mužov, 13 žien);
3. SBD II, Bardejovská ulica, Košice u 41 účastníkov, (12 mužov, 29 žien);
4. firme T-com, Slovak Telecom, Košice u 47 účastníkov (19 mužov, 28 žien);
5. firme ČASS, pracoviská UNLP Rastislavova a Trieda SNP Košice spolu u 87 účastníkov (13 mužov, 74 žien);
6. T-Systems Slovakia, s.r.o., Košice u 158 účastníkov (92 mužov, 66 žien);
7. Telegrafia, a.s., Košice u 29 účastníkov (16 mužov, 13 žien);
8. Magistrát mesto Košice u 50 účastníkov (9 mužov, 41 žien);

Okrem poskytnutého odborného poradenstva každému klientovi, boli pre internú potrebu vedenia všetkých zúčastnených spoločností vypracované analýzy výsledkov (výlučne na skupinovej úrovni) všetkých klientov.

Na základe **požiadavky** HH SR boli v rámci projektu „**Týždeň zdravia**“ spoločnosti **TESCO STORES SR, a.s.** vyšetrené vybrané ukazovatele rizika MS na prevádzke TESCO, HM Košice nad Jazerom u 22 zamestnancov, (4 muži, 18 žien).

Na základe **požiadaviek** vedenia organizácii boli vyšetrené vybrané ukazovatele rizika MS u návštevníkov a pracovníkov inštitúcií :

1. Materské centrum „Stonožka“, Košice - 16 ľudí (1 muž, 15 žien);
2. ZŠ Lechkého, Košice – 28 pracovníkov školy (4 muži, 24 žien).

V rámci akcie „**Deň pre zdravie**“, ktorá sa konala v sobotu 21.05.2011 v KS Jánošík, Nižná Úvrat' 25, Košice – Vyšné Opátske boli na požiadanie organizátorov - (Komisia mládeže a kultúry MČ Košice – Vyšné Opátske a Spolok medikov mesta Košice) poskytnuté služby Poradne pre odvykanie od fajčenia a poradenstvo prevencie sexuálne prenosných ochorení vrátane HIV/AIDS. Odhadom sa na tejto akcii zúčastnilo približne 140 občanov mestskej časti Vyšné Opátske.

Vhodní návštevníci stanovišťa odborných pracovníčok RÚVZ so sídlom v Košiciach – Odbor podpora zdravia boli zároveň požiadaní o vyplnenie anonymného dotazníka pilotnej štúdie „Sledovanie chronickej obštrukčnej choroby pľúc a jej rizikových faktorov“. S vyplnením dotazníka súhlasilo 14 klientov.

V rámci **agendy kontaktnej osoby MZ SR** pre spoluprácu s WHO v oblasti **neprenosných ochorení** (MUDr. Kollárová), boli v hodnotenom období realizované nasledujúce aktivity:

- pracovné stretnutie zamerané na pripomienkovanie Akčného plánu pre implementáciu Európskej stratégie pre prevenciu a kontrolu neprenosných ochorení, ktoré sa uskutočnilo v dňoch 17. – 18. 3. 2011 v Kodani (Dánsko). Stretnutiu predchádzalo elektronické pripomienkovanie predbežného návrhu akčného plánu,
- prezentácia výsledkov pracovného stretnutia a oboznámenie s obsahom akčného plánu účastníkov Odbornej konferencie: Surveillance chronických ochorení, ktorá sa uskutočnila dňa 13. 4. 2011 v Trenčíne,
- účasť na medzinárodnom projekte PHIRE (projekt DG SANCO realizovaný sekciou pre neprenosné choroby EUPHA), spočívajúca v získavaní informácií o úrovni implementácie výsledkov EU projektu EUCID a následnom vyplnení elektronického dotazníka (rozsah cca 10 strán). Aktivita bola realizovaná v máji 2011,
- elektronická komunikácia s vedúcim sekcie neprenosných ochorení Regionálneho úradu WHO pre Európu v Kodani ohľadom účasti na odbornom seminári k problematike neprenosných ochorení, ktoré sa uskutoční v septembri vo Švajčiarsku. Spracovaný a zaslaný profesijný životopis spolu s nominačným mailom (návrh na nomináciu zaslala MUDr. D. Sedláková, riaditeľka Kancelárie WHO v SR). Aktivita realizovaná v júni 2011.

6.6. Mimoriadne epidemiologické situácie

V rámci plnenia úlohy č.6.6. *Mimoriadne epidemiologické situácie* sa priebežne sledovali odozvy správy v SRV s využitím filtra „vlastné hlásenie“ .

Pre posilnenie surveillance a kontroly infekčných ochorení sa využíval (denne a týždenne) systém rýchleho varovania SR.

Podľa informácií z Európskeho centra pre kontrolu bolo hlásených v Európe viac ako 10 000 nových prípadov *osýpok*. Nárast týchto ochorení hlásilo predovšetkým Belgicko, Francúzsko a Španielsko. Výskyt osýpok v Európe demonštruje prítomnosť vakcinačných dier v populácii a vzhľadom na zvýšenú migráciu nie je vylúčený import osýpok na Slovensko. Preto je venovaná zvýšená pozornosť efektívnej surveillance osýpok.

Dňa 23.5.2011 Európska komisia informovala európske krajiny vrátane SR prostredníctvom systému rýchleho varovania o náraste výskytu hnačkových ochorení vyvolaných *enterohemoragickým kmeňom Escherichia coli 0104* (EHEC) v severnej časti Nemecka.

Informácie o výskyte infekcií sú priebežne aktualizované na web stránke RÚVZ.

6.7. Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV

V rámci plnenia úlohy č. 6.7. *Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV* sa v hodnotenom období vykonali odbery odpadových vôd v lokalitách spádového územia v zmysle harmonogramu virologického laboratória RÚVZ Košice.

Spolu odobratých 6 vzoriek odpadových vôd v lokalitách spádového územia ČOV Kokšov-Bakša a ČOV Moldava nad Bodvou v zmysle vypracovaného harmonogramu, výsledky vyšetrení zo dňa 1.3.2011, 13.4.2011 a 8.6.2011 boli negatívne.

Sledoval sa výskyt akútnych chabých obrn u detí do 15 rokov, ochorenie nebolo hlásené. V okresoch Košice I-IV bolo zaznamenaných 9 ochorení dg. Paréza nervu facialis (G51), z toho 1 do 15 rokov a v okrese Košice okolie 2 ochorenia u detí do 15 rokov.

6.8. Prevencia HIV/AIDS

V rámci plnenia úlohy č. 6.8. Prevencia HIV/AIDS sa na projekte „Hrou proti AIDS“ podieľali pracovníci odboru epidemiológie, odboru podpory zdravia a odboru lekárskej

mikrobiológii. V I. polroku 2011 boli realizované edukačné aktivity pre žiakov 1 základnej školy a pre študentov 2 stredných škôl, celkovo pre 170 poslucháčov.

Odbor podpory zdravia sa podieľal na ostatných, úzko súvisiacich projektoch: EÚ projekt SUNFLOWER - „Young and HIV: European Network to Arrange an Innovative Prevention Campaign and to Exchange Good Practices-Experiences in Europe.“ - „Mladí a HIV: Európska sieť na vytvorenie a inovovanie preventívnej kampane výmenou dobrých postupov - skúseností v Európe“. Trvanie projektu od 01.05.2008 do 31.12.2010.

V I. polroku 2011 :

- boli pripravené, skompletizované a odoslané všetky dokumenty súvisiace s administratívnym a finančným ukončením projektu SUNFLOWER.;
- na dvoch seminároch pre pracovníkov s vysokoškolským a so stredoškolským vzdelaním, ktoré sa konali v Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach boli prezentované vždy dve prednášky s názvom : „Čo vyžaduje realizácia EU projektu – SUNFLOWER v kocke“ a „Mladí a HIV – vyhodnotenie inovatívnej kampane v rámci EU projektu Sunflower“;
- prednáška EU projekt SUNFLOWER „Mladí a HIV: inovatívna kampaň pre mladých v školách Košického regiónu“ odznela na akcii - "VI. ročník, Regionálny odborný deň MTP v Košiciach";
- poster „Mladí a HIV – inovatívna kampaň v rámci EÚ projektu SUNFLOWER“ bol prezentovaný na III. odbornej konferencii – Surveillance chronických chorôb v Trenčíne.
- poster „Mladí ľudia a HIV – inovatívna kampaň v rámci EÚ projektu SUNFLOWER“ bol prezentovaný na 4. konferencii SAVEZ s medzinárodnou účasťou v Košiciach.
- príspevky do zborníkov všetkých troch odborných akcií boli spracované;
- prezentácia „EU projekt SUNFLOWER - Mladí a HIV : vyhodnotenie inovatívnej kampane pre pedagogických pracovníkov škôl Košického regiónu, v ktorých sa roku 2010 kampane organizovali“ bola distribuovaná pre 7 zainteresovaných stredných škôl v regióne;
- zároveň boli distribuované „SUNFLOWER informatívne DVD“.

7. OBJEKTIVIZÁCIA FAKTOROV PROSTREDIA

7.1. Cyanobaktérie

Pri plnení úlohy v I. polroku 2011 bolo analyzovaných 30 vzoriek vôd z rekreačných nádrží, 16 z RÚVZ Košice a 14 vzoriek z RÚVZ Michalovce. Všetky vyšetrené vzorky v ukazovateli cyanobaktérie vyhoveli NV SR č. 87/2008 Z. z., okrem jednej vzorky zo štrkoviska Čaňa.

7.3. Minerálne a pramenité balené vody vo watercooleroch

V I. polroku boli odobraté 2 vzorky (watercooler) balenej vo veľkoobjemovom balení:
1 ks EUROWATER nesýtená pramenitá voda
1 ks AQUA PRO pramenitá voda

Vzorka balenej pramenitej vody (Eurowater) nevyhovela v chemických ukazovateľoch požiadavkám PK SR príloha č.1 k 28. hlave tretej časti pre zvýšený obsah dusičnanov.

Druhá vzorka vyhovela požiadavkám ustanoveným Potravinového kódexu SR príloha č.1 k 28. hlave tretej časti.

Podľa platnej legislatívy sa za I. polrok 2011 analyzovali na odbore MŽP 4 vzorky vôd z watercooleroch. V dvoch vzorkách boli prekročené limity pre kultivovateľné mikroorganizmy pri 22 °C (Aqua Pro pramenitá). Ďalej sa vyšetrilo 18 minerálnych a 12 pramenitých vôd z toho pre RÚVZ Košice sa analyzovalo 11 vzoriek, RÚVZ Rožňavu 10

vzoriek a RÚVZ Trebišov 9 vzoriek. Všetky vzorky minerálnych a pramenitých vôd vyhovel limitom pre mikrobiologické a biologické ukazovatele.

V oblasti kontroly minerálnych a pramenitých vôd boli odborom chemických analýz na analýzu dodané dve vzorky, v ktorých sa sledovalo 54 ukazovateľov. Ani v jednej vzorke neboli prekročené limity pre sledované ukazovatele.

7.4. Radične ošetrované potraviny

Úloha bude plnená v II. polroku podľa celoročného plánu odberu vzoriek, ktorý bol vypracovaný na základe Viacročného národného plánu pre úradnej kontrolu potravín a ŠZD na r.2011.

7.6. Rezíduá pesticídov v potravinách pre dojčenskú a detskú výživu

V prvom polroku bolo z distribučnej siete odobratých 5 vzoriek potravín pre dojčatá a malé deti na báze mlieka, mäsovo-zeleninové, obilno-mliečne, ryžovo-mliečne vyšetrené v laboratóriu tunajšieho úradu. Výsledky t. č. ešte nie sú k dispozícii.

7.7. Glutén v diétnych potravinách

Úloha bude plnená v II. polroku podľa celoročného plánu odberu vzoriek, ktorý bol vypracovaný na základe viacročného národného plánu pre úradnej kontrolu potravín a ŠZD na r.2011.

7.9. Stanovenie PAU v ovzduší a hydroxypyrenu v moči u pracovníkov vybraných profesií

a) PAU

V rámci tejto úlohy bolo formou osobných odberov odobratých 15 vzoriek na stanovenie PAU v ovzduší. Analýza sa uskutoční v priebehu II. polroku 2011.

Ďalších 40 vzoriek bolo odobratých formou stacionárnych odberov na 16 odberových miestach pre stanovenie benzo(a)pyrénu v pracovnom ovzduší. Z týchto vzoriek bola na jednom mieste TSH prekročená menej ako 2-násobne.

b) 1-hydroxypyren

V roku 2010 bolo odobratých 318 vzoriek moču z U. S. STEEL Košice - prevádzky VKB1, VKB3 a Chémia, ich analýza bola ukončená až v roku 2011, kedy boli aj expedované aj výsledky. Uskutočnilo sa 782 analýz. Vo vzorkách sa súčasne stanovoval aj kreatínin. V analyzovaných vzorkách v 73 prípadoch boli limity prekročené, z toho v 42 prípadoch viac ako 2-násobne, najvyššie prekročenie bolo 13,16 násobne.

Plnenie úlohy 7.9 sa v plnej miere kryje s úlohou 2.1, pri hodnotení ktorej sa získané výsledky môžu využiť.

7.10. Stanovenie olova v krvi exponovaných pracovníkov

V 1. polroku 2011 bolo do laboratória dodaných 18 a analyzovaných 16 vzoriek krvi exponovaných pracovníkov, spadajúcich pod PZS Železničného zdravotníctva v Košiciach. Ani v jednej z analyzovaných vzoriek nebol prekročený povolený limit ($100 \mu\text{g.l}^{-1}$ pre ženy do 45 rokov a $400 \mu\text{g.l}^{-1}$ pre mužov a ženy nad 45 rokov veku).

7.12. Stanovenie chemických kontaminantov v piesku detských pieskovísk

Pracovníci odboru HDaM v danom období sa spolupodieľali na realizácii projektu. Pri výbere lokalít sa zohľadňovala predpokladaná environmentálna záťaž, pri odberoch sme sa snažili dodržiavať vybrané lokality. Odbery boli vykonávané v mesiaci máj a jún. Celkove bolo odobratých 40 vzoriek piesku (20 vzoriek z pieskovísk s predpokladanou

environmentálnou záťažou a 20 vzoriek z lokalít, kde nie je predpokladaná environmentálna záťaž) a to na území mesta Košice a okresu Košice okolie.

8. LEKÁRSKA MIKROBIOLÓGIA

8.2. Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení

Priamy dôkaz: metóda PCR a pokus o izoláciu vírusov na bunkových kultúrach.

V 1. polroku 2011 bolo vyšetrených 796 materiálov od pacientov s ochorením horných ciest dýchacích. Z toho bolo 149 pitevných materiálov od 20 pacientov. S diagnózou SARI bolo vyšetrených 41 materiálov. Metódou PCR bolo vyšetrených 404 materiálov, na bunkových kultúrach 571 materiálov. Celkovo bol vírus chrípky A/H1N1-2009 dokázaný v 170 materiáloch, vírus chrípky A bez bližšej subtypizácie v 14 materiáloch, vírus chrípky B v 6 materiáloch. U pacientov s diagnózou SARI bol vírus chrípky A/H1N1-2009 dokázaný v 16 materiáloch, v 4 bol dokázaný vírus chrípky A bez bližšej subtypizácie. V pitevných materiáloch bol 9-krát od 7 pacientov pozitívny vírus chrípky A/H1N1-2009. V 7 materiáloch, ktoré boli za účelom bližšej identifikácie zaslané do NRC pre chrípku na ÚVZ SR v Bratislave, bol dokázaný vírus chrípky A/California/7/2009(H1N1) pdm-like, a v 1 materiáli vírus chrípky B/Brisbane/60/2008-like. Rýchlotestom bolo vyšetrených na chrípku A a B 329 materiálov, z nich bolo 25 pozitívnych na chrípku A.

Nepriamy dôkaz: dôkaz protilátok.

V 1. polroku 2011 bolo na respiračné vírusy vykonaných 7040 sérologických vyšetrení. Štandardná sada vyšetrení obsahuje 5 antigénov: vírusy chrípky A a B, adenovírusy, RS- vírus a Mykoplazma pneumoniae, z čoho na každé etiologické agens pripadá 1408 vyšetrení. Chrípka A bola potvrdená v 33 prípadoch, chrípka B v 13 prípadoch, RS-vírus v 2 prípadoch, Mykoplazma pneumoniae bola diagnostikovaná v 6 prípadoch, adenovírusy boli potvrdené v 36 prípadoch.

8.3. Diferenciálna diagnostika hnačkových ochorení

1. Systém práce pri riešení tejto úlohy spočíva v dodržiavaní vypracovaného časového harmonogramu odberu odpadových vôd, ich zaslanie do virologického laboratória RÚVZ Košice (v týždenných intervaloch z dvoch okresov), následné spracovanie a laboratórne vyšetrenie na výskyt poliovírusov a iných enterálnych vírusov. V 1. polroku 2011 bolo vyšetrených 47 vzoriek odpadových vôd. U 3 vzoriek vyšetrenie ešte nie je ukončené, ostatné sú negatívne. V hodnotenom období sme vyšetřili 3 stolice od 1 pacienta s diagnózou suspektná akútna chabá obrna (ACHO) s negatívnym výsledkom.

2. V 1. polroku 2011 bola požiadavka na vyšetrenie 2 vzoriek stolíc od pacientov s diagnózou hnačkové ochorenie suspektne vírusového pôvodu s negatívnym výsledkom na adeno a rotavírusy.

V hodnotenom období sa na území mesta Košíc nevyskytli epidémie hnačkových ochorení, ktoré by boli vyvolané patogénnymi či podmienené patogénnymi baktériami.

9. PODPORA ZDRAVIA

9.1. „Národný program podpory zdravia“

Preventívno-výchovné pôsobenie sme orientovali predovšetkým na mladú generáciu, predmetom nášho záujmu sú však aj ostatné vekové kategórie. Konkrétne realizačné výstupy sa týkajú plnenia cieľov NPPZ č. 1, 2, 4, 5, 6, 10, 11.

Cieľ č. 1: Zdravý životný štýl

Pre aktuálne šírenie hovoreného, písaného slova i obrazovej formy sprostredkovania informácií, slúžia iniciatívy rozmanitého charakteru (vo vzťahu k inštitúciám, pri verejne dostupných hromadných akciách i v prístupe k jednotlivcom) ako aj prostriedky masmediálnej prezentácie (denná tlač, rozhlasové a televízne vysielanie) a internetovej komunikácie.

Plnenie cieľa na lokálnej úrovni predstavujú, napr. aktivity vo vzťahu ku konkrétnym úlohám – 9.2. „Žiť zdravší a kvalitnejší život v staršom veku, alebo mám 65+ a teší ma, že žijem zdravo“, 9.3.1. „Materské centrá“, 9.3.2. „Zdravotnovýchovné pôsobenie u detí predškolského veku – stomatohygiena“, 9.5. „Populačná stratégia – aktivity pri príležitosti významných dní s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané SZO“, 9.8. „Národný program prevencie obezity“, 9.9. CINDI program SR, ale i k cieľom NPPZ.

Snahy zamerané na zvyšovanie zdravotného uvedomenia zahŕňali informačno-propagačnú a intervenčnú činnosť. Dôraz sa kládol na predchádzanie chorobám a osvojenie zdraviu prospešných návykov.

Dominovali **výchovno-vzdelávacie aktivity na školách**. Tie sme realizovali v zmysle aktivizačného pôsobenia, v ktorom sa spájali metódy hovoreného slova s názornými ukážkami, distribúciou propagačno-náučných materiálov i premietnutím videofilmov a vedomostná úroveň sa overovala formou spätnej väzby pri besedách, diskusiách, prácou v skupinách a pod.

V hodnotenom období (t. j. v II. polroku školského roka 2010/2011) sme skupinové edukačné aktivity s nižšie uvedenými témami uskutočnili na 1 materskej škole, 12 základných a 5 stredných školách a v 1 reedukačnom centre, u niektorých škôl opakovane.

Cieľ č. 2: Starostlivosť o zdravie

Medzi vybrané skupiny adresného pôsobenia, so zámerom vytvárania odborného potenciálu pre ďalšie rozširovanie informácií, patrili pedagógovia, dobrovoľníci z radov matiek, seniorov, rómski aktivisti, ale i poslucháči vysokoškolského štúdia, odboru Verejné zdravotníctvo na LF UPJŠ v Košiciach, u ktorých sa spája záujem o danú problematiku s potrebou prispieť k riešeniu celospoločensky naliehavých úloh.

Deťom školského veku a mládeži boli určené prednáškové bloky najmä z oblasti prevencie závislostí, výchovy k zodpovednému partnerstvu, manželstvu a rodičovstvu, zdravého životného štýlu i osvojovania si poznatkov z oblasti osobnej hygieny a stomatohygieny (pozri cieľ č. 1).

Pri aktivitách určených zvlášť deťom predškolského veku sa hrovou formou približujú najmä základy stomatohygieny s cieľom fixovať u nich návyky podporujúce orálne zdravie (pozri bod 9.3.2.).

Na základe požiadaviek ÚVZ SR sme spracovali a zaslali podklady, ktoré sa týkali napríklad:

- vyhodnotenia činnosti a úloh za rok 2010 v súvislosti s plnením Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v SR – kapitoly č. 9 Podpora zdravia,
- prehľadu aktivít súvisiacich s plnením Národného akčného plánu pre problémy s alkoholom realizovaných v Košiciach a okolí za rok 2010,

- prehľadu príspevkov uverejnených v masmédiách za RÚVZ Košice (s mesačnou periodicitou vždy k 5. dňu nasledujúceho mesiaca),
- účasti zamestnancov odboru na vzdelávacích a odborných aktivitách v I. polroku 2011,
- vyhodnotenia aktivít regionálnej kampane Týždeň mozgu 2011,
- prípravy a zaslania podkladov za RÚVZ Košice pre plánovanú publikáciu k 60. výročiu založenia hygienickej služby na Slovensku (pre zostavovateľa: MUDr. J. Sládka, MPH, regionálneho hygienika RÚVZ Trebišov).

Cieľ č. 4: Alkohol, tabak, drogy

Na základe požiadavky ÚVZ SR sme spracovali a zaslali správu – prehľad aktivít súvisiacich s plnením Národného akčného plánu pre problémy s alkoholom realizovaných v okresoch Košice-mesto a Košice-okolie za rok 2010.

Edukačná činnosť vo vzťahu k školám je zameraná všeobecne na prevenciu drogových závislostí ako aj na oblasť prevencie tabakizmu. Za hodnotené obdobie sme uskutočnili vzdelávacie akcie na 4 ZŠ, 3 SŠ a v reedukačnom centre (na ich požiadanie).

Vzdelávacia činnosť pozostávala z teoretického výkladu, individuálnej i skupinovej práce. Rešpektujúc vekové kritérium, žiakom boli v rámci intervencie premietnuté videofilmy a distribuované zdravotno-výchovné materiály. Na prvom stupni ZŠ volíme z hľadiska edukačných cieľov hravú formu oboznamovania sa s danou problematikou (využívame prostriedky, ako mimická bábka Adamko, maľovanky a i.). U žiakov druhého stupňa ZŠ a na SŠ zisťujeme, napr. prostredníctvom dotazníkových formulárov postoje a úroveň vedomostí z problematiky drogových závislostí a špeciálne tabakizmu. Študenti – fajčiari (na báze dobrovoľnosti) mali možnosť si otestovať na prístroji Smokerlyzer percentuálne množstvo alveolárneho CO vo vydychovanom vzduchu.

V hodnotenom období sme v Poradni na odvykanie od fajčenia poskytli poradenstvo individuálnou formou vrátane telefonického rozhovoru pre 41 záujemcov (16 mužov a 25 žien, z toho 3 ženy navštívili poradňu opakovane). Intervenciu skupinového charakteru sme realizovali pre študentov 2 SŠ (v počte 96).

Cieľ č. 5: Prevencia úrazovosti

V nadväznosti na Národný program starostlivosti o deti a dorast v Slovenskej republike na roky 2008 – 2015 a na základe záujmu zo strany škôl, sme edukačné pôsobenie v problematike prevencie úrazovosti u detí realizovali na 3 ZŠ. Intervenovaných bolo spolu 198 detí. Pri akciách hovorené slovo bolo doplnené názornými ukázkami prvej pomoci, distribúciou zdravotnovýchovných tlačovín a využitím audiovizuálnych výučbových pomôcok.

Cieľ č. 6: Zdravá rodina

Predovšetkým prostredníctvom aktivít určených materským centrá sa snažíme dostupnými formami, ktoré zahŕňajú najmä ponuku služieb mobilnej Poradne zdravia, prednáškovú činnosť, videoprojekciu či názornú propagáciu, priblížiť matkám základy zdravého životného štýlu a cez ne pôsobiť aj na ich rodinu.

V hodnotenom období dominovala informačno-propagačná činnosť, v rámci ktorej sme všetky materské centrá v Košiciach informovali o prebiehajúcich celoslovenských kampaniach, napr.: „Týždeň uvedomovania si mozgu“, „Vyzvi srdce k pohybu“, „Umývaj si ruky – zachrániš život“. Do pozornosti sme im dali dve publikácie zamerané na výchovu k zdravej výžive a zdravému životnému štýlu s určením pre deti predškolského veku (pozri bod 9.3.1.).

Cieľ č. 10: Zníženie výskytu neinfekčných chorôb

Praktická realizácia cieľa, zameraného na prevenciu chronických ochorení a zlepšenie kvality života občanov, sa uskutočňuje najmä prostredníctvom činnosti Poradne zdravia (stabilnej a mobilnej zložky). Klienti, resp. záujemcovia sú vyšetrení v zmysle štandardnej metodiky za účelom identifikovania rizikových a ochranných faktorov srdcovocievnych ochorení (metabolického syndrómu). Na základe zistených údajov je poskytované odborné poradenstvo zamerané na zlepšenie nameraných hodnôt.

V hodnotenom období sa okrem individuálneho poradenstva (včítane telefonických konzultácií) v stabilnej zložke Poradne zdravia, zorganizovali a uskutočnili akcie pre pracovné kolektívy, seniorov a verejnosť, pri ktorých sa spolupracovalo s rôznymi inštitúciami (bližšia informácia je uvedená v bode 9.8.).

Cieľ č. 11: Pohybová aktivita

Uvedený cieľ NPPZ úzko súvisí s úlohou pod názvom "Vyzvi srdce k pohybu", ktorá sa realizuje bez časového obmedzenia, každé dva roky zväčša v jarnom období. V roku 2011 sme sa zapojili do propagácie 4. ročníka tejto celoštátnej a medzinárodne koordinovanej kampane zameranej na zvýšenie pohybovej aktivity dospeléj populácie. Predmetná akcia si kladie za cieľ upriamiť pozornosť verejnosti na význam pohybu vo voľnom čase, ako dôležitého faktora v podpore zdravia a v prevencii civilizačných ochorení. Gestorom kampane na národnej úrovni je CINDI program SR a RÚVZ v Banskej Bystrici. Samotná súťaž prebehla v čase od 14. 3. do 22. 5. 2011. Pred uvedeným termínom sme realizovali propagačné aktivity rôzneho cieľového určenia. Oslovili sme mnohé regionálne inštitúcie, médiá i samotných zamestnancov RÚVZ Košice. Konkrétny popis našej propagačnej a intervenčnej činnosti k danej kampani sa nachádza v texte zmienenej úlohy č. 9.7.

V rámci úlohy vyplývajúcej z Programového vyhlásenia vlády SR, týkajúcej sa aktualizácie NPPZ, ktorá je zároveň zakomponovaná do anotácie tejto úlohy, boli realizované štyri aktivity:

- v rámci pracovného stretnutia Poradného zboru HH SR pre oblasť podpory zdravia, ktoré sa uskutočnilo dňa 14.4.2011 v Trenčíne, diskutovali účastníci o spôsobe riešenia tejto úlohy, o úrovni implementácie súčasne platného NPPZ, ako aj správe o plnení tohto programu, ktorá bola predložená a schválená vládou SR,
- na celoslovenskej porade vedúcich odborov podpory zdravia v SR (máj 2011, ÚVZ SR) boli účastníci oboznámení zo zámerom vytvoriť pracovnú skupinu z vybraných regionálnych úradov, ako aj iných subjektov, ktorá sa bude aktualizácii materiálu venovať (MUDr. Kollárová menovaná za člena pracovnej skupiny),
- na základe požiadavky ÚVZ SR boli v máji 2011 vypracované a mailom zaslané pripomienky k zámeru aktualizácie NPPZ
- dňa 20. júna 2011 sa v priestoroch ÚVZ SR v Bratislave uskutočnila porada pracovnej skupiny pre aktualizáciu NPPZ, na ktorej bola o. i. diskutovaný aj predložený návrh osnovy aktualizovaného programu (bližšie informácie sú k dispozícii v zázname z tejto porady).

S témou prípravy, resp. aktualizácie politik čiastočne súvisí aj EU projekt RAPID, ktorý je o. i. zameraný na vytvorenie nástroja na vypracovanie „celého reťazca“ odhadu rizika na úrovni od politik, cez determinanty zdravia, rizikové faktory až po zdravotné následky. V prvom polroku sa realizovalo niekoľko aktivít v rámci tohto projektu: pripomienkovanie sumárnej správy prípadových štúdií z predošlého obdobia, pracovné stretnutie v Pise (Taliansko) v januári 2011, náležitosti súvisiace s prípravou národných workshopov, pripomienkovanie návrhu vytvoreného nástroja na odhad rizika politik, výber európskej politiky, na ktorej sa bude nástroj testovať, prezentácia prípadových štúdií na konferencii v Martine a VŠ seminári v rámci RÚVZ Košice.

K aktivitám zameraným na budovanie kapacít v odbore podpory zdravia je možné priradiť aktivity súvisiace s plnením úlohy ... vyplývajúcej z Dvojročnej dohody o spolupráci medzi MZ SR a Regionálnym úradom WHO pre Európu, ktorej koordinátorom pre SR je MUDr. Kollárová. V rámci plnenia tejto úlohy bol v 1. polroku 2011 zorganizovaný a zrealizovaný workshop zameraný na problematiku nerovností v zdraví, sociálne determinanty zdravia a prenos poznatkov z výskumu do politik a do praxe, ako aj rozvoj vzájomnej spolupráce medzi výskumom, politikou a praxou v podpore zdravia. BCA/WHO workshop sa uskutočnil ako súčasť 4. SAVEZ konferencie s medzinárodnou účasťou v júni v Košiciach. Odbor podpory zdravia sa zároveň podieľal na organizovaní celej konferencie (účasť vo vedeckom aj organizačnom výbore konferencie a plnenie súvisiacich úloh).

9.2. „Žiť zdravší a kvalitnejší život v staršom veku, alebo mám 65+ a teší ma, že žijem zdravo“

Plnenie úlohy má priaznivú odozvu zo strany seniorov. Priebežne vykonávané zdravotno-výchovné intervencie v oblasti zdravého životného štýlu (najmä poradenská činnosť spojená s edukáciou) v denných centrách (predtým kluby dôchodcov) a v zariadeniach pre seniorov (domovy dôchodcov) sú vkladom pre rozvíjanie spolupráce, definovanie cieľov a obsahu ďalšieho pôsobenia v danej oblasti.

V priebehu hodnoteného obdobia sme v troch košických denných centrách pre seniorov (ďalej len DC) uskutočnili návštevu, náplňou ktorej bolo **poskytnutie služieb mobilnej Poradne zdravia a ponuka tlačených zdravotno-výchovných informácií** (navštívenými zariadeniami boli: DC na Hlavnej ul. 100 s počtom vyšetrených osôb 21, DC na Laboreckej ul. 2 s počtom vyšetrených osôb 23 a DC na Železiarenskej ul. v Šaci, kde bolo 11 klientov vyšetrených).

Propagačnou formou sme podporili dve **informačné kampane**:

1. celosvetovú akciu pod názvom „**Týždeň uvedomovania si mozgu – Brain Awareness Week**“ (od 14. do 20. 3. 2011), ktorej iniciátormi na národnej úrovni boli Slovenská Alzheimerova spoločnosť, Nadácia MEMORY, Centrum MEMORY a Neuroimunologický ústav SAV. Záštitu nad kampaňou prevzal ÚVZ SR. Jej hlavným zámerom bolo zvýšiť záujem verejnosti a najmä starších ľudí o zdravé starnutie, prevenciu mozgových ochorení a o tréning pamäťových a kognitívnych schopností človeka. V rámci našej účasti sme okrem iného oslovili všetky DC v Košiciach a okolí (spolu 27) prostredníctvom miestnej samosprávy a 1 Domov sociálnych služieb na Garbiarskej ul. 4 v Košiciach, kam sme rozposlali zdravotno-výchovné materiály – 3 tituly (2 letáky, 1 skladačku) z edície Slovenskej Alzheimerovej spoločnosti, Nadácie Memory, Centra Memory a spoločnosti Lundbeck Slovensko, s. s. r. o. Formou poradenských služieb sme uvedenú kampaň spropagovali v DC na Hlavnej ul. 100 v Košiciach, kde sme seniorom (s účasťou 21 osôb) poskytli aj rôzne tlačené informačné materiály k danej téme. Kvôli aktuálnosti problematiky, v informovaní verejnosti pokračujeme najmä pri poradensko-osvetových aktivitách (viac o kampani v bode 9.5.);

2. 4. ročník celoštátnej a medzinárodne koordinovanej kampane na zvýšenie pohybovej aktivity dospelaj populácie „**Vyzvi srdce k pohybu**“, ktorý sa konal pod gesciou RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici a CINDI programu SR. Záštitu nad týmto intervenčným projektom brali ÚVZ SR a Kancelária WHO na Slovensku. V rámci propagácie predmetnej kampane-súťaže sme spolu so sprievodným listom distribuovali 3 druhy materiálov: účastnícky list – prihlášku do súťaže a 2 plagáty s názvami „Vyzvi srdce k pohybu“ a „Pomôž dospelým členom svojej rodiny k zdraviu!“ (podrobnejší popis projektu a našej účasti uvádza bod 9.7.).

9.3 Podpora zdravia v predškolských a mimoškolských zariadeniach

9.3.1. Materské centrá

Plnenie celoslovenského projektu nadväzuje na činnosť z predchádzajúceho obdobia zameranú na vzdelávanie matiek v oblasti zdravého životného štýlu. V zmysle harmonogramu úloh sme aktualizovali zoznam materských centier (ďalej len MC) z hľadiska ich sídla a počtu v spádovom území RÚVZ Košice. O ponuke našich aktivít sú MC informované priebežne, resp. na základe ich požiadavky (ako v prípade MC Stonožka – Košice, pobočka Staré Mesto pri MÚ Košice – Staré Mesto, Hviezdoslavova 7).

V hodnotenom období sme aktualizovali materiál **„Ponuka na spoluprácu pri realizácii zdravotno-edukačných aktivít“**, ktorý bol zaslaný na všetky MC (v počte 10) ako aj na ďalšie inštitúcie (centrá voľného času, MŠ, ZŠ a SŠ v územných obvodoch Košice-mesto a Košice-okolie).

V rámci informačno-propagačnej činnosti sme všetky MC a taktiež vybrané inštitúcie intervenovali – prostredníctvom zaslania zdravotno-výchovných materiálov – ohľadom aktuálnych tém k problematike zdravia, na ktoré upozorňovali **dve medzinárodné kampane**, konkrétne:

- celosvetová akcia pod názvom **„Týždeň uvedomovania si mozgu – Brain Awareness Week“** (od 14. do 20. 3. 2011), do ktorej sa Slovensko zapojilo po štvrtýkrát. Iniciátormi na národnej úrovni boli Slovenská Alzheimerova spoločnosť, Nadácia MEMORY, Centrum MEMORY a Neuroimunologický ústav SAV. Záštitu nad kampaňou prevzal ÚVZ SR. Cieľom kampane bolo upriamiť pozornosť verejnosti na ľudský mozog a jeho činnosť, hovoriť o mozgových ochoreniach a spôsoboch ich prevencie. Pri tej príležitosti sme distribuovali 3 druhy materiálov (2 letáky, 1 skladačku), menovite: **“Ako lepšie rozumieť človeku s demenciou a rešpektovať ho“**, **“Ako komunikovať s človekom chorým na Alzheimerovu chorobu“** a **“Pexeso pre aktívny mozog v každom veku“**, všetko z edície Slovenskej Alzheimerovej spoločnosti, Nadácie Memory, Centra Memory a spoločnosti Lundbeck Slovensko, s. s. r. o. Informáciu o prebiehajúcej kampani sme formou poradensko-osvetovej aktivity sprostredkovali návštevníckam MC Stonožka v Košiciach (s účasťou 16 osôb). Predmetnú tému sme verejnosti spropagovali aj cez webovú stránku RÚVZ Košice (podrobná informácia o zapojení RÚVZ Košice do kampane je uvedená v bode 9.5.);

- 3. ročník medzinárodnej kampane pod heslom **„Umývaj si ruky – zachrániš si život“ (Save Lives: Clean Your Hands)**, ktorú na Slovensku koordinoval ÚVZ SR. Kampaň je súčasťou programu Svetovej zdravotníckej organizácie (pod názvom „First Global Patient Safety Challenge, Clean Care is Safer Care“) – globálnej výzvy pre zdravie pacientov, zdravotníckeho personálu a verejnosti. Jednou z úloh programu je propagácia hygieny rúk. V tej súvislosti sme oslovili rôznych adresátov vrátane MC, ktorým sme spolu s metodickým listom zaslali 2 informačné letáky z našej produkcie pod názvom **„Národná kampaň – Hygiena a dezinfekcia rúk“** s rôznym cieľovým určením z hľadiska veku (pozri bod 9.5.).

Účasťou na propagácii podpory zdravia v predškolských a mimoškolských zariadeniach, sme všetkým MC, CVČ, MŠ a ZŠ v Košiciach a okolí dali do pozornosti dve publikácie zamerané na výchovu k zdravej výžive a zdravému životnému štýlu, vypracované v súlade so Štátnym vzdelávacím programom ISCED 0 – s prioritným určením pre predprimárne vzdelávanie:

- *Dano a Danká učia deti o zdravej výžive. Pracovný zošit pre predškolákov*. 2. vyd. Bratislava: Príroda, 2010.

- *Dano a Danká učia deti o zdravej výžive. Metodický list pre učiteľov materských škôl*. 2. vyd. Bratislava: Príroda, 2010.

Uvedené publikácie sú voľne dostupné na stránke <http://www.prezdraviedeti.sk/dano-a-danka-uplne-verzie-na-stiahnutie/>. Sú určené deťom (5 – 6-ročným) a dospelým –

učiteľom, rodičom.

9.3.2. „Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku – stomatohygiena“

Pilotná časť projektovej úlohy (pod názvom „*Stomatohygiena u detí predškolského veku – zdravotno-výchovné pôsobenie a monitorovanie stavu orálneho zdravia*“), so začiatkom realizácie v roku 2008, je komponentom predmetného projektu od roku 2009. Jej obsahový rámec nadväzuje na pôvodný celoslovenský projekt z roku 2005, je však z hľadiska stratégie a metodického postupu doplnená a rozpracovaná na podmienky regiónu mesta Košice a okresu Košice-okolie. Hlavnými riešiteľmi a odbornými garantmi na regionálnej úrovni sú dve pracoviská: Odbor podpory zdravia pri RÚVZ so sídlom v Košiciach a Klinika stomatológie a maxilofaciálnej chirurgie UPJŠ LF a UN L. Pasteura v Košiciach.

Na základe požiadavky ÚVZ SR a hlavnej odborníčky HH SR pre odbor podpory zdravia, MUDr. Jany Kollárovej, sme koncom roka 2010 aktualizovali anotáciu úlohy č. 9.3.2. „Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku – stomatohygiena“ z dokumentu Programy a projekty ÚVZ v SR na rok 2011 a ďalšie roky (kap. 9. Podpora zdravia).

V súčasnosti sa pilotná časť projektu nachádza v etape vyhodnocovania výsledkov a v zmysle anotácie sa predpokladá jej ukončenie v roku 2011. Retrospektívne môžeme činnosť v rámci úlohy charakterizovať takto:

Spoluriešiteľmi sú vybrané materské školy (ďalej len MŠ) z Košíc a okolia (v celkovom počte 19, t. j. 9 mestských a 10 vidieckych, z toho 3 MŠ s deťmi zo sociálne znevýhodneného prostredia), ďalej *príslušná samospráva* podľa miestne spadajúcich MŠ (11 samosprávnych orgánov – zriaďovateľov škôl) a *iné oslovené subjekty* (*partneri a donori*), menovite Union zdravotná poisťovňa, a. s., Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s., Interpharm Slovakia, a. s., EuDent, s. s r. o, MČ Košice – Staré Mesto, KK Dent, s. s r. o. Prešov, Listerine[®], Zdravé zuby – franšízová predajňa spoločnosti Profimed International, s. s r. o. Košice, Anežka centrum, s. s r. o., Magistrát mesta Košice, Mesto Medzev a od roku 2010 aj PROFIMED International, s. s r. o., GC EUROPE N.V. Slovakia a stomatológ MUDr. Milan Tomka.

Projekt zahŕňa okrem edukačného pôsobenia aj dotazníkový prieskum (realizovaný cez RÚVZ) a monitorovanie stavu orálneho zdravia detí vo veku 3 – 6 rokov (zabezpečené stomatológmi spolupracujúcimi na úlohe). Podľa metodického plánu sa vytvorili dve intervenčné skupiny škôl s odlišne načasovanou intervenčnou etapou vzhľadom ku vstupnej a výstupnej kontrole stavu chrupu. *Cieľom tejto klinickej časti projektu* je zhodnotenie stavu v kazivosti chrupu detí a posúdenie efektívnosti preventívnych opatrení po ukončení intervenčno-edukačnom pôsobení (s odstupom dvoch rokov). *Cieľom dotazníkového prieskumu*, ktorého sa zúčastnili rodičia detí a učiteľky MŠ, bolo získať informácie o úrovni starostlivosti o chrup, ako aj informácie o skladbe stravy, z hľadiska jej relevantnosti pre orálne zdravie. Získané údaje sa využijú pre konkretizáciu zdravotno-edukačného pôsobenia.

Obe *prieskumno-výskumné aktivity* sa súbežne na všetkých MŠ vykonali v rokoch 2008 a 2010-2011. Distribuované boli tri druhy dotazníkov, zostavené a modifikované podľa predlohy ÚVZ SR. Vstupnú prehliadku chrupu v roku 2008 absolvovalo 471 detí (z toho 80 rómskych), podľa pohlavia 241 chlapcov a 230 dievčat vo veku cca 4 rokov. Výstupnej prehliadky sa zúčastnilo 442 detí (z toho 89 rómskych) vo veku cca 6 rokov. Dotazníkového šetrenia sa vo vstupnej fáze zúčastnilo 443 respondentov – rodičov, resp. ich detí a 118 učiteľiek, vo výstupnej fáze (v roku 2010) to bolo 369 rodičov a 95 pedagógov. Získané údaje z oboch prehliadok i dotazníkových šetrení sa štatisticky spracovávajú.

Preventívne aktivity vzdelávacieho charakteru zahájené v roku 2008 boli určené trom cieľovým skupinám – deťom, učiteľkám a rodičom. Na 9 MŠ z prvej intervenčnej skupiny

sme úvodnú edukáciu a inštruktáž pre rodičov uskutočnili v spolupráci s MUDr. S. Timkovou, PhD., stomatologičkou – parodontologičkou, ktorá nám svojou účasťou vypomohla po odbornej aj materiálnej stránke. Okrem 2 MŠ išlo o jednorázovú edukáciu (v roku 2008).

Z hľadiska sumárneho prehľadu, v priebehu dvoch rokov sme **v rámci prvej intervenčnej skupiny** (9 MŠ) uskutočnili u detí na košických školách po 8 edukačných stretnutí a na vidieckych školách po 7 (v 1 MŠ – 5). Konkrétne, napr. v roku 2010 sme vykonali 28 intervencií vo vzťahu k deťom, 3 stretnutia boli venované pedagógom a 1 rodičom; v roku 2011 na zostávajúcej 1 MŠ sme u detí vykonali poslednú intervenciu.

U druhej intervenčnej skupiny (10 MŠ) sa zdravotno-edukačné pôsobenie ukončilo v I. polroku 2011. Edukácia detí sa začala realizovať po výstupnej prehliadke chrupu a ústnej dutiny v roku 2010. Z hľadiska prehľadu, na 6 MŠ sme uskutočnili celkovo po 3 edukačné stretnutia a na 4 MŠ po 4 stretnutia. Napríklad v roku 2011 to predstavovalo 12 intervencií vo vzťahu k deťom.

Súčasťou vzdelávacieho procesu bola **distribúcia 4 titulov informačných letákov** z našej edície (pod názvami „Viete, že sú potraviny, ktoré vám pomôžu pri ošetrovaní zubov a pri ochrane ich zdravého stavu?“, „Zúbky bez kazu“, „Viete si správne umyť zuby?“, „12. september – Svetový deň orálneho zdravia“), ako podklad pre výchovné pôsobenie zo strany pedagógov i rodičov (v náklade – podľa počtu detí jednotlivých MŠ).

Edukačné aktivity s deťmi boli svojím obsahom zamerané na objasnenie podstaty rastu, vývinu zubov a ich funkcie. Na opakovaných stretnutiach sme sa všeobecne venovali problematike mliečnych zubov, nácviku správnej techniky čistenia zubov a vplyvu výživy na zdravie ústnej dutiny a zubov. Správnu techniku umývania zubov sme u detí nacvičovali najprv nasucho s ich vlastnými zubnými kefkami, čomu predchádzala demonštrácia čistenia na dentálnom modeli. Po osvojení základných zručností, si deti začali čistiť zuby s pastou a vodou. Podľa našich pozorovaní, až 90 % detí malo nevyhovujúce kefkky s opotrebovanými vláknami. Na daný nedostatok sme upozornili nielen deti, ale aj učiteľky MŠ a prostredníctvom nich boli informovaní i rodičia.

Z hľadiska metodického prístupu, bol preferovaný interaktívny a hravý spôsob (zahrňujúci aj výklad a besedu) s využitím výučbových pomôcok, ako magnetická tabuľa Flipchart s použitím symbolov a piktogramov (znázorňujúcich zdravé a pokazené zuby, ovocie, zeleninu, sladkosti) – zo sponzorských prostriedkov MČ Košice – Staré Mesto; maľovanky k danej téme z vlastnej produkcie; detské zubné pasty Elmex s priloženým letákom (priebežne dodávané), nafukovacia zubná pasta, plyšová myška, pexesá, presýpacie hodiny (sponzorské dary od Interpharm Slovakia a. s.); mimická bábka „Adamko“ (z dielne Burda toys s. s. r. o. v rámci projektu riešeného s ÚVZ SR); ďalej 2 modely chrupu (jeden získaný zdarma z ÚVZ SR a druhý zo sponzorských prostriedkov MČ Košice – Staré Mesto); súprava 3 demonštračných, rozoberateľných modelov zubov (rezák, očný zub, stolička) a dentálny model trvalého chrupu (s d'asnami, pohyblivým jazykom, podnebíom a kefkou) – sponzorské dary od Anežka centrum, s. s. r. o.; priehľadný silikónový model mliečneho chrupu, presýpacie hodiny (2-minútové), ústne zrkadielka, tablety na detekciu zubného povlaku – sponzorské dary od EuDent, s. s. r. o.; DVD a videofilmové rozprávky (dodané z ÚVZ SR); zubné pasty vo forme gélov od GC EUROPE N.V.; detské zubné kefkky od Profimed International s. r. o.; názorné tabule od Unilever Slovensko s. s. r. o./Signal „Zub a jeho časti“ (4 ks vo formáte A₃) a presýpacie hodiny (2 ks) od stomatológa MUDr. Milana Tomku. Magistrát mesta Košice a Mesto Medzev vypomohli tlačou edukačných letákov. Projekt sa realizuje s finančnou podporou Union zdravotnej poisťovne, a. s. a materiálным prispením Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a. s.

Nami aplikované zážitkové učenie ako aj doplnková edukácia učiteľkami sa u detí z hľadiska zvyšovania ich vedomostnej úrovne osvedčuje.

O výsledkoch a záveroch pilotného projektu bude prostredníctvom publikačných výstupov oboznámená odborná i laická verejnosť vrátane participujúcich subjektov.

V územnej pôsobnosti RÚVZ Košice, o osvetu v oblasti orálneho zdravia prejavujú záujem okrem materských škôl aj základné školy, podľa možností na ich požiadavky reflektujeme. V prvom polroku 2011 sme intervenovali spolu **339 žiakov z 5 ZŠ** (t. j. zo špeciálnej ZŠ Inžinierska 24 – 78 žiakov z 1. až 9. ročníka; ZŠ Dneperská 1 – 82 žiakov zo 4. ročníka; ZŠ Hroncova 23 – 66 žiakov z 1. až 3. ročníka; ZŠ Pionierska 33 v Čani – 56 žiakov zo 7. ročníka; ZŠ Hlavná 5 v Družstevnej pri Hornáde – 57 žiakov z 0. až 1. ročníka) a **17 detí z MŠ Košické Olšany 133**.

Pre účely prezentácie našej činnosti ako aj rozšírenia poznatkového prehľadu, zúčastnili sme sa troch vzdelávacích a odborných aktivít v oblasti stomatohygieny a podpory zdravia:

– Seminára pre pracovníkov s VŠ vzdelaním, ktorý sa konal dňa 31. 3. 2011 na RÚVZ v Košiciach. Na podujatí sme vystúpili s príspevkom pod názvom: *Porovnanie kazivosti chrupu u rómskych a nerómskych detí v predškolskom veku* (od autorov: Frankovič, K., Schnitzerová, E., Gregová, S., Čisláková, G., Švida, M.);

– Celoslovenského odborného podujatia „X. stomatologické dni Košice“, spojeného s výstavou výrobkov a zariadení pre stomatológiu, v dňoch 6. – 7. 4. 2011 na LF UPJŠ v Košiciach (organizátori: LF UPJŠ v Košiciach, UN L. Pasteura Košice, Slovenská stomatologická spoločnosť v Bratislave, I. stomatologická klinika – Košice, Klinika stomatológie a maxilofaciálnej chirurgie – Košice, RKZL v Košiciach, RKSaPA v Košice I, KVV – Ing. I. Kubovčík);

– 20. dni zubných lekárov SKZL – Regionálnej komory Košice, konané súčasne s výstavou výrobkov a zariadení pre stomatológiu v dňoch 3. – 4. 6. 2011 v KSC Južan pri Miestnom úrade MČ Košice – Juh (organizátor: SKZL – RK Košice).

Na požiadanie sme opakovane poskytli písomnú konzultáciu k diplomovej práci z oblasti stomatohygieny.

9.5. Populačná stratégia - aktivity pri príležitosti významných dní s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané Svetovou zdravotníckou organizáciou.

Cieľom našich aktivít iniciovaných a organizovaných v rámci kalendára významných dní je informovať verejnosť (laickú či odbornú) o prioritných problémoch týkajúcich sa zdravia. Ich realizácia spočívala vo využití rôznych edukačno-intervenčných prístupov, masmediálneho priestoru a edičnej činnosti.

Kampaň pod názvom „**Týždeň uvedomovania si mozgu – Brain Awareness Week**“ (od 14. do 20. marca 2011) sa celosvetovo organizuje od roku 1996 a Slovensko sa v tomto roku do nej zapojilo po štvrtýkrát. Iniciátormi na národnej úrovni boli Slovenská Alzheimerova spoločnosť, Nadácia MEMORY, Centrum MEMORY a Neuroimunologický ústav SAV. Záštitu nad kampaňou prevzal ÚVZ SR. Hlavným zámerom kampane bolo zvýšiť záujem verejnosti a najmä starších ľudí o zdravé starnutie, prevenciu mozgových ochorení a o tréning pamäťových a kognitívnych schopností človeka. V rámci našej účasti sme akciu verejnosti pripomenuli viacerými druhmi aktivít:

1. *Formou edukačno-poradenskej činnosti* sme uvedenú kampaň spropagovali na troch akciách. Prvá bola venovaná zamestnancom Allianz – Slovenskej poisťovne, a. s. (dňa 15. 3.). Služby mobilnej Poradne zdravia (vyšetrenie celkového cholesterolu a vybraných antropometrických parametrov) využilo 53 osôb, z toho 5 žien absolvovalo aj poradenstvo na odvykanie od fajčenia. Podujatie bolo organizované v spolupráci s Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s. Ďalšie dve inštitúcie, ktoré sme navštívili boli Materské centrum Stonožka – Košice, pobočka Staré Mesto pri MÚ Košice – Staré Mesto, Hviezdoslavova 7, kde sme edukovali a vyšetrili v rámci poradne 18 účastníčok (dňa 16. 3.) a potom Denné centrum pre

seniorov na Hlavnej ul. 100 v Košiciach (dňa 29. 3.) s účasťou 21 osôb. V oboch prípadoch boli klientom stanovené všetky základné biochemické parametre v rámci Testu zdravé srdce. Záujemcom boli poskytnuté aj rôzne tlačené informačné materiály k danej téme. Kvôli aktuálnosti problematiky, v informovaní verejnosti najmä pri poradensko-osvetových aktivitách pokračujeme.

2. *Prednáškovú činnosť smerom k deťom a mládeži (s prezentáciou tém „Tajomstvá fungovania mozgu“, „Ako funguje mozog“)* sme v rámci kampane uskutočnili na troch školách, konkrétne na ZŠ Dneperská 1 (pre 82 žiakov 4. ročníka), na ZŠ Hroncova 23 (pre 36 žiakov 2. - 3. ročníka) a na LF UPJŠ v Košiciach pre 10 študentov 1. ročníka bakalárskeho štúdia (dennej formy) odboru Verejné zdravotníctvo.

3. *Predmetnú tému kampane sme verejnosti spropagovali formou masmédií (cez webovú stránku RÚVZ Košice v položke Aktuality uverejnením oznamu a 3 letákov, príspevkom na tému „Seniorov vyšetrovali – zo života denného centra“ v informačnom spravodaji MČ Košice – Staré Mesto – Staromestské listy č. 3, marec 2011, s. 4).* Prostredníctvom aktívnej účasti bolo RÚVZ Košice zahrnuté do zoznamu organizácií zapojených do Týždňa mozgu 2011 a prezentované na stránke www.alzheimer.sk.

4. *Písomnou formou sme intervenovali viaceré inštitúcie (v počte 41):* denné centrá pre seniorov – cez príslušnú miestnu samosprávu (miestne, obecné, resp. mestské úrady), Domov sociálnych služieb na Garbiarskej ul. 4 v Košiciach, centrá voľného času a materské centrá v Košiciach a okolí. Adresátom sme rozposlali zdravotno-výchovné materiály – 3 tituly (2 letáky, 1 skladačku) z edície Slovenskej Alzheimerovej spoločnosti, Nadácie Memory, Centra Memory a spoločnosti Lundbeck Slovensko, s. s. r. o.

O našich aktivitách k Týždňu mozgu sme v zmysle požiadavky súhrnne informovali (dotazníkovou formou) Slovenskú Alzheimerovú spoločnosť. Zároveň sme zaslali k uverejneniu fotozábery z vybraných podujatí.

Tohtoročný **Svetový deň zdravia (7. apríl)** sa v zmysle výzvy SZO niesol pod heslom „*Globálne šírenie antimikrobiálnej (liekovej) rezistencie – Antimicrobial resistance and its global spread*“. Celosvetová kampaň na podporu aktivít ku dňu zdravia mala svoj slogan „*Ak nezasiahneme dnes, zajtra nebude čím liečiť*“. Uvedené zameranie dňa i kampane a súvis s dôležitosťou prevencie sme spropagovali verejnosti formou interview pre Rádio Košice, ktoré bolo odvysielané dňa 7. 4. 2011.

Danú tému vo vzťahu k činnosti *Poradenského centra ochrany a podpory zdravia* pri RÚVZ Košice *sme spropagovali pri dvoch aktivitách*. Konkrétne, v spolupráci s Ligou proti rakovine – pobočkou Košice, pracoviskom Klinickej onkológie a rádioterapie pri UN L. Pasteura na Rastislavovej ul. 43 v Košiciach a Klubom turistov „Medicína“ sme sa podieľali na usporiadaní spoločnej turisticko-osvetovej akcie pre verejnosť pod názvom Onkokardioturistika (24. ročník – jarná časť) na Alpínke dňa 27. 3. 2011. O poradenstvo v otázkach prevencie rizikových faktorov životného štýlu (spojené s meraním celkového cholesterolu, krvného tlaku, hmotnosti, výšky, obvodu pása a bokov) prejavilo záujem celkovo 60 účastníkov akcie.

Pri ďalšej akcii sme mobilnou Poradňou zdravia navštívili pracovný kolektív ZŠ Kežmarská 28 v Košiciach dňa 4. 4. 2011. Poradenské služby boli poskytnuté 19 učiteľom (u ktorých sa merali základné biochemické parametre, ako celkový cholesterol, HDL, triglyceridy, glukóza, vybrané somatometrické parametre, ako obvod pása, bokov, hmotnosť, výška a tlak krvi, pulz). Poradňu na odvykanie od fajčenia (vrátane merania obsahu CO vo výdychu prostredníctvom prístroja Smokerlyzer) absolvovalo 5 žien.

Program uvedených aktivít pozostával z prezentácie poradenských služieb, ktorých cieľom bolo zvýšiť informovanosť občanov o závažnosti hlavných rizikových faktorov chronických ochorení (zvlášť srdcovo-cievnych), najmä v dôsledku nesprávneho spôsobu života. Doplnkovou službou bola distribúcia zdravotno-výchovných materiálov klientom

poradne. Na požiadanie školy sme poskytli vybrané materiály propagujúce kampaň na zostavenie nástennej propagácie.

Dňa **5. mája** 2011 sa uskutočnil **3. ročník medzinárodnej kampane** pod heslom „**Umývaj si ruky – zachrániš život**“ (**Save Lives: Clean Your Hands**), ktorú na Slovensku koordinoval ÚVZ SR. Kampaň je súčasťou programu WHO „*First Global patient Safety Challenge – Clean Care Is Safer care*“ – globálnej výzvy pre zdravie pacientov, zdravotníckeho personálu a verejnosti. Slovensko sa do kampane zapája od roku 2009. Jednou z úloh uvedeného programu je propagácia správnej hygieny a dezinfekcie rúk. V tej súvislosti sme oslovili rôznych adresátov, ako materské a základné školy, centrá voľného času a materské centrá v Košiciach a okolí, ktorým sme spolu s metodickým listom zaslali 2 informačné letáky z našej produkcie pod názvom „Národná kampaň – Hygiena a dezinfekcia rúk“ s rôznym cieľovým určením z hľadiska veku.

Významný termín SZO – **Svetový deň bez tabaku (31. máj)**, tohto roku zameraný na tému „Rámcový dohovor na kontrolu tabaku“, mal za cieľ vyzdvihnúť zdravotné riziká spojené s užívaním tabaku a podporovať efektívne stratégie redukovania jeho konzumácie. Posolstvo témy bolo upútať pozornosť na škodlivé účinky tabakového marketingu a fajčenia. Ohľadom spolupráce pri propagácii témy a prevencii tabakizmu sme oslovili všetky základné a stredné školy v Košiciach a okolí a zaslali im spolu so sprievodným listom dva informačné letáky pod názvami „31. máj – Svetový deň bez tabaku“ a „Fajčenie patrí medzi toxikománie/10 dôvodov prečo prestať fajčiť“. Z hľadiska spracovania boli materiály určené pre žiacku i dospelú populáciu s možným využitím k nástennému vystaveniu, resp. ako podklad k výučbe.

Kampaň Úradu OSN pre drogy a kriminalitu pri príležitosti tohtoročného **Medzinárodného dňa proti zneužívaniu drog a nelegálnemu obchodovaniu s nimi (26. jún)** bola v znamení motto „Mysli na zdravie, nie na drogy!“. Zámerom bolo vyzvať najmä mladých ľudí chrániť si svoje zdravie, nakoľko u tejto skupiny populácie je pravdepodobnosť užívania drog dvojnásobne vyššia ako u dospelých. Danú problematiku sme dali do pozornosti základným a stredným školám, centrá voľného času a materským centrá v našej územnej pôsobnosti. Prostredníctvom sprievodného listu sme ich informovali o význame celosvetovej kampane s odkazom na propagačné materiály z internetu. Zároveň sme im zaslali dva informačné letáky s rovnomenným názvom „26. jún – Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nelegálnemu obchodovaniu s nimi“ (po obsahovej stránke vhodné pre žiacku aj dospelú populáciu, s určením pre nástenné vystavenie, podklad k výučbe, odovzdanie v školskom rozhlase a pod.). Jeden z materiálov bol umiestnený na webovej stránke RÚVZ Košice v položke Aktuality. Zároveň boli obidva letáky vyvesené vo všetkých budovách RÚVZ so sídlom v Košiciach a prostredníctvom KPZV v komunitných centrách rómskych osídlení Kecerovsko–Olšavského mikroregiónu. V elektronickej forme boli letáky uverejnené na internetových stránkach Košických pobočiek poisťovní UNION zdravotná poisťovňa, a.s., Allianz – Slovenská poisťovňa, a.s., a VŠZP a boli rozposlané všetkým zamestnancom v ostatných pobočkách poisťovní a firmám, v ktorých v rámci vzájomnej spolupráce pôsobila Poradňa zdravia.

9.6. Program podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 – 2015.

Dňa 1.4.2011 boli medzi RÚVZ Košice a Komunitnými pracovníkmi zdravotnej výchovy (ďalej len KPZV): Denisou Gáborovou a Mariánom Pechom – asistenti koordinátora a Bc. Mariánom Daňkom – koordinátorom KPZV (prijatý na základe výberového konania) podpísané „**Príkazné zmluvy**“ na rok 2011. **Osady**, v ktorých KPZV pôsobili: Bidovce Boliarov, Družstevná pri Hornáde, Kostolany nad Hornádom, Herľany, Kecerovce, Opiná, Vtáčkovce, Rankovce, Košice - Poliklinika Sever a Luník IX.

Organizácia práce KPZV v teréne:

Oslovenie a komunikácia so subjektmi: lekári prvého kontaktu lekári špecialisti, obecné úrady, komunitné centrá, občianske združenia, zástupcovia škôl, terénni sociálni pracovníci, a to najmä v osadách Kecerovsko – Olšavského mikroregiónu, Úrad splnomocnenca vlády SR pre RK,

Realizácia plánu činnosti v teréne:

Týždenne:

- Štyri dni v týždni aktívna práca v komunitách – v osadách;
- piaty deň – zvyčajne piatok – administratívne práce (Odbor podpory zdravia, ktorý prácu KPZV na RÚVZ odborne riadi a usmerňuje) pozostávajúce z predloženia dokladov cestovných náhrad za predošlé dni v teréne a referovanie o tom, v ktorých osadách pôsobili, aké aktivity vykonávali (koľko ľudí edukovali a o čom, koľko ľudí navštívilo na ich podnet lekára z dôvodu očkovania, preventívnej prehliadky, liečby ochorenia, u koľkých monitorovali zdravotný stav) a ku akým ďalším zisteniam dospeli (problémy v komunite, aktuálne požiadavky od lekárov - pomoc pri vyhľadani rodičov detí, ktoré nemajú povinné očkovanie, preventívne prehliadky, obyvateľov). Na základe situácie a aktuálnych potrieb sa plánujú pracovné činnosti na nasledujúci týždeň.

Mesačne:

Podľa požiadaviek ÚVZ SR, každý z KPZV samostatne spracuje a predloží mesačnú správu o svojej činnosti, ktorá je podpísaná vedúcou odboru PZ a so sprievodným prípisom RH je zasielaná na ÚVZ SR.

Preventívne prehliadky vykonané s pomocou KPZV:

Na podnet obvodných detských lekárov, praktických lekárov pre dospelých a lekárov špecialistov bolo v spolupráci s KPZV vykonaných spolu 234 preventívnych prehliadok týkajúcich sa jednak očkovania a zdravotného stavu Rómov, ale aj podpísania dohody o vykonaní zdravotnej starostlivosti medzi lekárom a klientom.

Očkovanie, odber krvi, detské poradné a liečba ochorenia zahájená na podnet KPZV

Na povinné očkovanie a preočkovanie bolo pozývaných 220 novorodencov a malých detí, na odber krvi 147 osôb a do detskej poradne 114 novorodencov a malých detí. Niektorí problémoví rodičia, ktorí ani po opakovaných pozývaniach neprišli do ambulancií detských lekárov, bývajúci najmä na Luníku IX, ale aj v iných lokalitách mesta a na vidieku, boli vyhľadani a za pomoci KPZV preváženi so svojimi deťmi do poradne sanitkami, ktoré na tento účel zabezpečuje Univerzitná nemocnica L. Pasteura v Košiciach.

Liečba choroby u lekára na podnet KPZV bola zahájená v 59 prípadoch a na kontrolu po ochorení prišlo 39 osôb. **Zdravotný** preukaz poistenca vybavili KPZV pre 29 ľudí. **Prieskum** a monitorovanie zdravotného stavu prostredníctvom KPZV bol zabezpečený pre 12 dospelých.

Zdravotno-výchovná činnosť bola zameraná predovšetkým na sledovanie celkovej situácie v rodinách, zisťovanie zdravotného stavu detí a dospelých, starostlivosť o tehotné a novorodencov, poradenstvo ku zmene životosprávy, zisťovanie hygienickej situácie a odvšivenie detí a dospelých, upozorňovanie na manipuláciu a triedenie odpadu, riešenie problému túlavých psov. Sledované aktivity sú spracované v tabuľke.

Spolupráca so základnými školami:

KPZV spolu s pracovníkmi odboru PZ pre žiakov prvého stupňa zo ZŠ Družstevná pri Hornáde pripravili prednášku o STOMATOHYGIENE. Po besede a premietnutí videa boli deťom rozdane zubné kefky a zubné pasty.

Na podnet riaditeľov základných škôl KPZV vykonali vlasové kontroly a odvšivenie 335 žiakov.

KPZV zisťovali počet detí, ktoré majú z komunit nastúpiť v budúcom školskom roku do nultého a prvého ročníka a budú tieto deti počas prázdnin precvičovať v kreslení a písaní pomocou maľovaniak „Moje prvé čiary“.

Športové aktivity:

Z príležitosti „Dňa detí – 1.6.2011“ pripravili KPZV pre deti športové popoludnie, kde s mladými hrali futbal, volejbal, basketbal a iné loptové hry. Športové popoludnia organizujú aspoň jeden deň v týždni, súčasťou týchto hier je aj rozprávanie sa s mladými na témy: alkohol, fajčenie drogy, gemblérstvo.

Účasť na súvisiacich projektoch, školeniach a iných aktivitách:

1. projektová úloha **Hepa-Meta** (v spolupráci s Lekárskou fakultou) - anonymný dotazníkový prieskum, zameraný na osobnú a rodinnú anamnézu, sociálno-ekonomické aspekty, demografické ukazovatele, zdravotný stav, výskyt vírusových hepatitíd, A, B, C a iných ochorení. Klienti, u ktorých bol dotazníkový prieskum realizovaný, sa podrobili aj lekárskemu vyšetreniu - odberu moču a krvi. Samotnej realizácii vyšetrení v osadách predchádzala prípravná fáza, spočívajúca v tvorbe dotazníkov a ich pilotnom overovaní s následným prepracovaním problematických častí, výber osád, výber spolupracujúcich komunitných pracovníkov, ich preškolenie, organizácia celého zberu dát, supervízia v priebehu celého zberu dát (v trvaní 6 týždňov). V druhom polroku sa budú analyzovať a hodnotiť získané výsledky, ktoré budú spracované vo forme národnej správy;
2. štvordňové školenie „**Európsky vzdelávací program pre rómskych mediátorov**“ v Košiciach, organizované EU - Iniciatíva rady Európy (školenie absolvovali dvaja komunitní pracovníci a jeden zamestnanec odboru podpory zdravia, poverený administráciou programu). Tohto školenia sa z poverenia MZ SR a ÚVZ SR zúčastnila aj MUDr. Kollárová, ktorá sa neformálne stretla s organizátormi podujatia, ako aj s účastníkmi školenia, podrobná správa o priebehu tejto účasti bola zaslaná na ÚVZ SR;
3. jednodňový pracovný seminár **Programu YEPP (Youth Empowerment Partnership Program)** v Herľanoch, zameraný na prácu s mládežou, so vzdelávacími a voľno-časovými aktivitami; pripomienkovanie pracovnej verzie Situačnej analýzy v Kecerovsk-Oľšavskom mikroregióne;
4. hodnotenie Programu podpory zdravia znevýhodnených komunit na Slovensku - 1. časť dotazníkového prieskumu - „Hodnotenie indikátorov“.
5. Účasť na pracovnom stretnutí (MUDr. Kollárová) za okrúhlym stolom k realizácii Programu podpory zdravia znevýhodnených komunit na Slovensku, ktoré organizoval Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity v spolupráci so Spoločnosťou komunitných centier. Súčasťou stretnutia bola aj prezentácia o skúsenostiach s implementáciou programu v podmienkach RÚVZ Košice (marec 2011).
6. Jednodňové pracovné stretnutie so zástupkyňou Nadácie otvorene spoločnosti z New Yorku (USA) súvisiace s prípravou správy o implementácii komunitných programov v krajinách Strednej a Východnej Európy (marec 2011).
7. Pripomienkovanie pracovného materiálu k Legislatívnemu zámeru zákona o sociálne vylúčených spoločenských, ktorý vypracovalo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Externá účasť v pracovnej skupine „Zdravie“, ktorá bola vytvorená v súvislosti s tvorbou tohto zákona.
8. Účasť na pracovnom stretnutí k realizácii Programu podpory zdravia znevýhodnených komunit na Slovensku (22. jún 2011, RÚVZ Stará Ľubovňa)
9. Vypracovanie hodnotiacej správy o implementácii Programu pre Spravodaj rómskej verejnej politiky (uverejnené v júni 2011)
10. Elektronická komunikácia (poskytovanie informácií, výmena skúseností, plánovanie pobytu v Košiciach na jeseň tohto roku a pod.) s vedúcim a projektovými manažérmi

„Community Health Partnership“ v Glasgowe (inštitúcia poskytujúca služby ochrany a podpory zdravia pre komunity žijúce v Glasgowe).

V rámci agendy člena EU expertnej skupiny pre sociálne determinanty zdravia a nerovnosti v zdraví sa MUDr. Jana Kollárová zúčastnila pracovného stretnutia tejto skupiny (apríl 2011, Luxembourg), na ktorom (na vyžiadanie organizátora) prezentovala skúsenosti s Programom podpory zdravia znevýhodnených komunit na regionálnej/lokálnej úrovni.

Vybrané aktivity KPZV v roku 2011 sú podrobne zhrnuté v nasledovnej tabuľke:

Počet klientov podľa predmetu činnosti za 1. polrok 2011

P. č.	Aktivita	Počet osôb		
		Muži	Ženy	Spolu
1.	Preventívna prehliadka / na podnet KPZV	110	124	234
2.	Očkovanie /na podnet KPZV	96	124	220
3.	Odber krvi na/na podnet KPZV	72	75	147
4.	Detské poradne /na podnet KPZV	55	59	114
5.	Liečba choroby u lekára/ na podnet KPZV	20	39	59
6.	Kontrola/ na podnet KP	14	25	39
7.	Zdravotný preukaz poistenca/ na podnet KPZV	12	17	29
8.	Prieskum monitorovania zdravotného stavu	5	7	12
9.	Edukacia/ Osveta – návšteva rodín	301	408	709
10.	Novorodenci - návšteva	26	32	58
11.	Vlasová kontrola	175	160	335
12.	Ošetrovanie	3	4	7
13.	Športové aktivity	63	49	112
14.	Meranie tlaku krvi	191	266	457
15.	Vypísanie tlačív	1	7	8
S p o l u (1. – 15.):		1144	1396	2540
I n é :				
P. č. pokrač.	Aktivita	Spolu		
16.	Počet návštev - obvodní lekári	86		
17.	Počet návštev - obecné úrady	45		
18.	Počet návštev - základné školy	30		
19.	Spolupráca s terénnymi sociálnymi pracovníkmi	64		
S p o l u (16. – 19.):		225		
S P O L U (1. – 19.):		2765		

Materiál distribuovaný obyvateľom segregovaných a separovaných rómskych osídlení a lokalít

Druh materiálu	Počet kusov
Letáky	233
Brožúry	8
Šampóny na odvršivenie	31
Zubné pasty	158
Zubné kefky	157
Hygienické balíčky	4
Iný	230
Spolu	821

V nadväznosti na I. etapu predmetného programu realizovanú v rokoch 2007 – 2008 a jej dielčej časti zameranej na Monitorovanie zdravotného stavu vybranej populačnej skupiny v regióne, riešime nasledovné úlohy regionálneho charakteru: 1. „Primárna prevencia črevných parazitárnych nákaz u detí predškolského veku“, do plnenia ktorej sú zainteresované odbory: podpora zdravia, lekárska mikrobiológia (NRC pre črevné parazitózy) a komunitní pracovníci zdravotnej výchovy; 2. „Stomatohygiena u detí predškolského veku – zdravotno-výchovné pôsobenie a monitorovanie stavu orálneho zdravia“ (pre bližšiu špecifikáciu pozri projekt č. 9.3.2.). Obe úlohy v sebe zahŕňajú okrem sledovania zdravotného stavu aj edukačnú činnosť vo vzťahu k marginalizovanej skupine populácie.

Ďalšou aktivitou bola odborná konzultácia s komunitnými pracovníkmi zdravotnej výchovy a ich usmernenie v oblasti odborného zabezpečenia edukácie k problematike stomatohygiena na školách a v komunitných centrách. K predmetnej téme im boli poskytnuté informačné materiály. Následne, na základe spolupráce so školským koordinátorom zdravotnej výchovy zo Základnej školy, Hlavná 5, Družstevná pri Hornáde a miestnej stomatologičky MUDr. G. Wohlfahrtovej, sme realizovali prednášky v oblasti stomatohygieny na uvedenej ZŠ (pre žiakov 0. - 1. ročníka v počte 57), kde formou náčuvu boli prítomní komunitní pracovníci.

V hodnotenom období sme v rámci odbornovo-vzdelávacích podujatí venovaných aj problematike sociálne znevýhodnených skupín obyvateľstva, brali aktívnu účasť na seminári pre zamestnancov s VŠ vzdelaním, usporiadanom na RÚVZ Košice dňa 31. 3. 2011. Na podujatí sme prezentovali príspevok pod názvom: *Porovnanie kazivosti u rómskych a nerómskych detí v predškolskom veku od autorov* (od autorov: Frankovič, K., Schnitzerová, E., Gregová, S., Čisláková, G., Švída, M.).

V problematike „Komunitná práca v prevencii drogových závislostí u rizikovej populácie“ – vypracovaním posudku (v máji 2011) – sme ukončili školiteľskú činnosť k bakalárskej práci študentky LF UPJŠ v Košiciach, študijného odboru Verejné zdravotníctvo (v externej forme).

9.7. „Vyzvi srdce k pohybu“

Na základe organizačných pokynov celoslovenského gestora – RÚVZ Banská Bystrica sme sa v roku 2011 zapojili do 4. ročníka celoštátnej a medzinárodne koordinovanej kampane na podporu fyzickej aktivity dospelých populácie Slovenska. Kampaň ako intervenčný projekt sa realizuje v rámci SZO – CINDI programu SR a pod záštitou ÚVZ SR a Kancelárie WHO na Slovensku.

Cieľom kampane bolo povzbudiť čo najviac ľudí, aby začali zdravo žiť a zaradili do svojho voľného času pohybovú aktivitu akéhokoľvek druhu. Jej súčasťou bola súťaž, ktorá

trvala od 14. 3. do 22. 5. 2011 (s určením pre osoby nad 18 rokov, s možnosťou zapojenia detských podporovateľov vo veku 7 – 18 rokov).

V úvode intervenčnej fázy sme oslovili a požiadali o spoluprácu v oblasti propagácie viaceré inštitúcie. Sprievodný list s metodickým usmernením doložený propozíciami súťaže (2 plagátmi) a účastníckym listom (prihláškou) sme v Košiciach a okolí zaslali celkovo 264 adresátom, t. j. všetkým základným školám (v počte 116), stredným školám (v počte 60), vysokým školám (v počte 12), študentským domovom (v počte 6), vybraným samosprávam (Úradu Košického samosprávneho kraja, Magistrátu mesta Košice, miestnym úradom v Košiciach a vybraným obecným a mestským úradom v obvode Košice-okolie – v súhrnnom počte 34), mestským kultúrnym strediskám v okolí Košíc (v počte 2), vybraným pracoviskám Slovenskej pošty (v počte 3), vybraným športovým útvarom (v počte 5), Mestskej krytej plavárni v Košiciach, klubom dôchodcov (v počte 7), materským centrám (v počte 10), Všeobecnej zdravotnej poisťovni v Košiciach.

S cieľom prezentovať kampaň širokej verejnosti, sme v regióne písomnou cestou kontaktovali 7 médií: Košický denník Korzár, Slovenský rozhlas Rádio Regina, Rádio Košice, Rádio Hornet (poskytnuté interview na tému „Informácia o kampani Vyzvi srdce k pohybu“ bolo odvysielané dňa 2. 4. 2011), Rádio KISS, lokálnu TV Naša, miestnu káblovú TV v Moldave nad Bodvou. Navyše sme informáciu o kampani spolu s prihláškou a propagačnými plagátmi „Vyzvi srdce k pohybu“ a „Pomôž dospelým členom svojej rodiny k zdraviu“ umiestnili na internetovú stránku RÚVZ Košice do položky Aktuality. V neposlednom rade sme uvedenú súťaž dali do pozornosti aj zamestnancom RÚVZ v Košiciach. Podobne na svojich webových stránkach spropagovali kampaň aj Mesto Košice/Magistrát mesta Košice a Klub všestrannej turistiky – Košičan.

Propagáciu a poradenstvo k súťaži sme vykonávali tiež priebežne v rámci akcií mobilnej Poradne zdravia. Osobne sme touto formou kontaktovali napríklad spoločnosť Getrag Ford Transmissions Slovakia, s. s. r. o., Kechnec (kde sa umiestnila nástenná upútavka ku kampani). V súvislosti s našou participáciou na vysokoškolskej výučbe, sme o kampani informovali študentov 1. ročníka bakalárskeho štúdia (dennej formy) odboru Verejné zdravotníctvo na LF UPJŠ v Košiciach (v počte 10).

Po skončení súťaže sme obdržané účastnícke listy zaslali gestorovi kampane – RÚVZ Banská Bystrica za účelom centrálného vyhodnotenia.

9.8. „Národný program prevencie obezity“

Činnosť v súvislosti s plnením Národného programu prevencie obezity je možné charakterizovať z viacerých hľadísk.

Formou individuálneho a skupinového poradenstva (včítane telefonických konzultácií) sa podieľame na aktivitách Poradenského centra ochrany a podpory zdravia, ktoré zahŕňajú organizovanie a uskutočňovanie akcií pre verejnosť, pracovné kolektívy, pre seniorov združujúcich sa v denných centrách (predtým kluboch dôchodcov) a i.

Z hľadiska prehľadu, sme mobilnú základnú Poradňu zdravia a Poradňu na odvykanie od fajčenia prezentovali na nasledovných akciách:

V spolupráci s Ligou proti rakovine – pobočkou Košice, pracoviskom Klinickej onkológie a rádioterapie pri UN L. Pasteura v Košiciach a Klubom turistov „Medicína“ Košice sme sa podieľali na usporiadaní turisticko-osvetovej akcie pod názvom Onkokardioturistika (24. ročník – jarná časť) s realizáciou na Alpinke dňa 27. 3. 2011. O služby mobilnej Poradne zdravia (individuálne konzultácie, stanovenie celkového cholesterolu z kapilárnej krvi a meranie krvného tlaku, pulzu, výpočet BMI, WHR) prejavilo záujem celkovo 60 účastníkov akcie.

V spolupráci so *Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s.* sme participovali na 5 akciách (s ponukou individuálnej konzultácie, merania celkového cholesterolu, tlaku krvi,

výpočtu BMI, WHR a poradenstva na odvykanie od fajčenia). Boli určené:

- zamestnancom Daňového úradu Košice I na Tomášikovej ul. 35 dňa 10. 3. 2011, vyšetrených bolo 59 osôb, protifajčiarske poradenstvo absolvovalo 5 žien a 2 muži;
- zamestnancom Allianz – Slovenskej poisťovne, a. s. na Štúrovej ul. 7, v Košiciach dňa 15. 3. 2011. O vyšetrenie prejavilo záujem 53 osôb, z toho 6 žien – fajčiarok využilo poradenstvo služby POF;
- zamestnancom Východoslovenskej energetiky, a. s., Mlynská ul. 31, v Košiciach dňa 19. 4. 2011, kde sa dalo vyšetriť 61 záujemcov;
- zamestnancom a študentom Technickej univerzity v Košiciach, Letná 9, v rámci športového dňa (4. 5. 2011). Poskytované služby obsahovali meranie vybraných antropometrických parametrov a tlaku krvi, ktoré podstúpilo 62 osôb, z toho 10 mužov a 6 žien konzultovalo problematiku odvykania od fajčenia;
- počas Dňa otvorených dverí v spoločnosti Magneti Marelli Slovakia, s. s. r. o. v Kechneci pre zamestnancov a ich rodinných príslušníkov. Vyšetrených bolo 91 klientov. Protifajčiarskeho poradenstva sa zúčastnili 4 muži a 4 ženy.

Popis vyššie uvedených akcií s fotodokumentáciou a vyhodnotením výsledkov vyšetrení bol uverejnený na intranete poisťovne.

Na základe dopytu zo strany škôl, sme poradenské služby s vyšetrením všetkých základných parametrov poskytli 19 záujemcom spomedzi personálu Základnej školy Kežmarská 28 v Košiciach (dňa 4.4. 2011).

V období I. polroka 2011 sme navštívili tri denné centrá pre seniorov (t. j. na Laboreckej ul. 2 v Košiciach, na Hlavnej ul. 100 a na Železiarskej ul. v Šaci), kde sme poskytli poradenstvo celkovo 55 záujemcom (merané boli u nich biochemické parametre, ako celkový cholesterol, HDL, triglyceridy, glukóza a vybrané somatometrické parametre – tlak krvi, pulz, obvod pásu, bokov, hmotnosť, výška).

Informácie o priebehu poradenstva pre seniorov boli uverejnené na webovej stránke MČ Košice – Staré Mesto ako aj v tlačenej podobe v Informačnom spravodaji MČ – v Staromestských listoch č. 3/2011, v článku pod názvom „Seniorov vyšetřovali“.

Z hľadiska masmediálneho pôsobenia v oblasti prevencie chronických ochorení a zvýšenia kvality života, mali sme v denníku Košický Korzár dňa 4. 1. 2011 publikované interview na tému „Prestať s fajčením mnohí bez pomoci nedokážu“. Na webovej stránke RÚVZ Košice (v položke Aktuality) sme uverejnili príspevok pod názvom "Poradňa zdravia – podpora zdravého spôsobu života, projekt s finančnou podporou Fondu zdravia mesta Košice, n. f." (pozostávajúci z informácie o projekte; výsledkov vybraných vyšetrení – tab. 1 a fotodokumentácie – obr. 1-11).

Pre účely ďalšieho vzdelávania sme sa v hodnotenom období zúčastnili dvoch školiacich akcií na SZU v Bratislave – Fakulte verejného zdravotníctva, Limbová 14:

- workshopu – intervenčná epidemiológia v dňoch 6. – 8. 4. 2011 (organizátor: Katedra epidemiológie);
- inovačného kurzu pre informatikov vo verejnom zdravotníctve v dňoch 17. – 18. 5. 2011 (organizátor: Katedra medicínskej informatiky).

Výchovno-vzdelávaciu činnosť uplatňujeme hlavne u detí a mládeže s cieľom zvyšovať ich zdravotné uvedomenie zvlášť v problematike zdravého životného štýlu s akcentom na správnu výživu a podporu pohybovej aktivity, čo patrí k často preferovaným zdravotno-výchovným témam, pozri bod 9.1. – cieľ č. 1 a bod 9.10.

9.9. CINDI program SR

Našu činnosť v rámci plnenia programu CINDI môžeme zhrnúť nasledovne:

Prostredníctvom poradenstva vykonávaného na individuálnej i skupinovej úrovni, zameraného na znižovanie hypertenzie nefarmakologickou cestou, resp. ovplyvňovanie

zložiek životného štýlu jedincov, sa podieľame na aktivitách základnej mobilnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia.

Rozsiahla je prednášková činnosť, orientovaná prioritne na školskú mládež, v rámci ktorej sú najviac preferované témy zdravý životný štýl a prevencia závislostí.

Dlhoročne spolupracujeme s občianskymi iniciatívami, ktoré združujú ľudí v poproduktívnom veku, ako sú denné centrá (predtým kluby dôchodcov). Podobne je tomu v prípade mladých mamičiek s deťmi, ktoré sa zapájajú do činnosti v materských centrách.

So všeobecne kladnou odozvou sa stretávajú naše intervencie pre pracovné kolektívy, napr. u zamestnancov samosprávy, škôl, kde majú pomerne pravidelnú periodicitu.

Angažujeme sa v celoslovensky prebiehajúcich akciách, kampaniach.

9.10. Zdravie detí a mládeže v školskom prostredí

Mimoriadna úloha: HBSC štúdia

Aktivity v rámci realizácie mimoriadnej úlohy, boli v 1. polroku 2011 zamerané na prípravu národnej správy HBSC štúdie z výsledkov výskumnej časti získaných v minulom roku. Postupne bola navrhnutá a pripomienkovaná osnova správy a jej formálna úprava, medzi riešiteľov boli rozdelené jednotlivé kapitoly, uskutočnil sa výber dát na ďalšiu interpretáciu pre každú kapitolu, realizovala sa séria stretnutí výskumného tímu s cieľom zjednotiť charakter písania správy, atď. Po príprave prvej pracovnej verzie národnej správy bola táto opakovane pripomienkovaná a upravovaná, vybrali sa kľúčové zistenia z celého rozsahu správy a realizovalo sa záverečné editovanie textu. Správa bola vydaná v máji 2011, nasledovala jej prezentácia v médiách, distribúcia o. i. aj všetkým regionálnym úradom verejného zdravotníctva v SR na oboznámenie sa a ďalšie využitie. Recenzie, ako aj mediálny ohlas na národnú správu boli veľmi priaznivé.

Spoluúčasť na ďalších súvisiacich programoch a projektoch:

Na základe metodického pokynu HH SR (účinnosť od 01.08.2010) ku realizácii „**Programu ovocie a zelenina do škôl**“, do ktorého je zapojená SR prostredníctvom Ministerstva pôdohospodárstva SR, sme v **I. polroku 2011** aktívne spolupracovali s vedením škôl (2 MŠ a 2 ZŠ v regióne), ktoré plnia uvedený Program. Na školách sa konzumácia ovocia presadzuje denne, veľmi intenzívne, teda nielen počas vzdelávacieho procesu. V snahe pripomenúť zásady správnej výživy rodičom, v budúcom školskom roku sa plánujú prezentácie na združeniach rodičov..

V rámci edukačného pôsobenia na školách v spádovom území sme realizovali zdravotnovýchovné aktivity uvedené v bodoch 9.1., 9.3., 9.5. – 9.10.

Dominovali **skupinové intervenčné metódy** – prednášková činnosť doplnená o aktivizačné metódy, uskutočnená k 9 témam (prevencia drogových závislostí, prevencia fajčenia, zdravý životný štýl a zdravá výživa, hygiena životného prostredia, prvá pomoc a prevencia úrazov, výchova k zodpovednému partnerstvu, manželstvu a rodičovstvu, prevencia pohlavných ochorení a infekcie HIV/AIDS, stomatohygiena). Kvôli zvýšeniu účinnosti nášho vplyvu tvoríme a distribujeme propagačno-náučný materiál najmä letáky a plagáty, využívame videoprojekciu, uplatňujeme rôzne formy skupinovej práce, spätnej väzby a pod.

Priebežne poskytujeme metodické usmernenia a individuálne konzultácie podľa potrieb žiadateľa. **Poradenstvo** v oblasti využívania zdravotno-výchovných metódik, postupov ako aj v oblasti práce s propagačným materiálom bolo na požiadanie poskytnuté 6 základným školám (5x osobne, 4x písomne), 4 stredným školám (2x písomne, 3x osobne), Reedukačnému centru na Hornom Bankove č. 15 (1x osobne, 1x písomne) a MŠ v Košických Olšanoch (1x osobne, 1x písomne). Z nášho podnetu boli školy písomne usmerňované podľa aktuálnosti.

Z hľadiska sumárneho prehľadu, sme výchovno-vzdelávaciu činnosť (mimo projektu v bode 9.3.2.) uskutočnili celkovo na 1 MŠ, 12 ZŠ, 5 SŠ a v zmienenom reedukačnom centre.

Tradičné skupinové edukačné aktivity boli vykonané na 1 MŠ, 9 ZŠ (I. a II. stupeň) a 5 SŠ, u niektorých opakovane. Intervenovaných v rámci vyššie uvedených tém bolo spolu 1803 žiakov a študentov.

Materským a základným školám, centráam voľného času a materským centráam v Košiciach a okolí sme dali do pozornosti dve publikácie na podporu výchovy k zdravej výžive a zdravému životnému štýlu, vypracované v súlade so Štátnym vzdelávacím programom ISCED 0 – pre predprimárne vzdelávanie. Boli to tituly: „Dano a Danká učia deti o zdravej výžive“ – pracovný zošit pre predškolákov a metodický list pre učiteľov materských škôl (obe ako 2. vydanie, z edície Príroda, Bratislava 2010). Publikácie sú určené deťom (hlavne vo veku 5 až 6 rokov) a pedagógom a rodičom.

Projekt Tvoja správna voľba nadnárodného charakteru (schválený v rámci programu Európskej komisie „Predchádzanie a boj proti trestnej činnosti“) je v gescii Prezídia Policajného zboru SR, Odboru komunikácie a prevencie a časovo vymedzený na roky 2009 – 2011. Cieľovou skupinou sú deti vo veku 9 – 10 rokov. Projekt je zameraný na prevenciu závislostí od tabaku, alkoholu a marihuana, ktorá sa v praxi aplikuje formou putovnej výstavy – interaktívnej tvorivej dielne – skupinovej vzdelávacej aktivity. V Košiciach bola predmetná výstava inštalovaná v priestoroch Východoslovenskej galérie na Hlavnej ul. 27 v čase od 25. 1. do 5. 3. 2010. Na jej prezentácii sa podieľali animátori z KR PZ v Košiciach, OR PZ v Košiciach, OR PZ Košice-okolie a RÚVZ Košice. Podľa vyhodnotenia návštevnosti výstavy, intervenovaných bolo spolu 29 ZŠ s celkovou účasťou 899 žiakov I. stupňa. Informáciu o akcii sme v roku 2010 umiestnili na webovú stránku RÚVZ Košice.

Našu participáciu na projekte sme prezentovali na dvoch odborných podujatiach:

- na X. celoštátnej odbornej konferencii medicínsko-technických pracovníkov v Trenčíne (organizátori: Slov. komora MTP, Regionálna komora MTP Trenčín), kde sme vystúpili s príspevkom na tému *Participácia RÚVZ so sídlom v Košiciach na nadnárodnom preventívnom projekte "Tvoja správna voľba"* (od autorov: Šmídeková, I., Schnitzerová, E. et al.);
- na seminári pre pracovníkov so SŠ vzdelaním (organizátor: RÚVZ Košice) s príspevkom pod názvom *Prevenčia závislostí štatisticky najčastejšie užívaných drog u detí školského veku v rámci nadnárodného projektu "Tvoja správna voľba"* (od autorov: Schnitzerová, E., Šmídeková, I., Gregová, S., Fabianová, M.).

Propagačne (aj smerom k školskej mládeži) sme podporili nasledovné **informačné kampane**:

- **4. ročník celoštátnej a medzinárodne koordinovanej kampane-sút'aže „Vyzvi srdce k pohybu“**, realizovaný pod gesciou RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici v rámci programu CINDI WHO (viac v bode 9.7.);
- **3. ročník medzinárodnej kampane pod heslom „Umývajú si ruky – zachrániš život“** (Save Lives: Clean Your Hands), ako súčasť programu Svetovej zdravotníckej organizácie (pod názvom „First Global Patient Safety Challenge, Clean Care is Safer Care“) – globálnej výzvy pre zdravie pacientov, zdravotníckeho personálu a verejnosti. Iniciátorom tejto kampane na Slovensku bol Úrad verejného zdravotníctva SR (viac v bode 9.5.);
- tohtoročný **Svetový deň bez tabaku (31. máj)**, ktorý sa v zmysle výzvy SZO niesol pod heslom „Rámcový dohovor na kontrolu tabaku“, s cieľom upozorniť na škodlivé účinky tabakového marketingu a fajčenia. Tento deň sme pripomenuli všetkým ZŠ a SŠ v Košiciach i okolí zaslaním dvoch informačných letákov (pozri bod 9.5.);
- významný termín **Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi (26. jún)** v znamení motta: „Mysli na zdravie, nie na drogy!“ sme dali

do povedomia všetkým ZŠ, SŠ a CVČ v Košiciach a okolí taktiež prostredníctvom zaslania dvoch informačných letákov s rovnomeným názvom (pozri bod 9.5.).

Podieľali sme sa na distribúcii edičných materiálov ÚVZ SR – 4 titulov zdravotnovýchovných filmov na DVD nosiči s určením pre RÚVZ v Košickom kraji (1. „Kde bolo, tam bolo, fajčenie škodilo“; 2. „Prečo zvieratká bolia zúbky“; 3. BECEP – Dopravné nehody a prvá pomoc, BECEP – výchovno-vzdelávacie spoty; 4. „Play true – Ži pravdivo“ – k problematike dopingu).

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Leviciach**

1. ODDELENIE HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

1.1. Vypracovanie aktualizovaného Akčného plánu pre prostredie a zdravie SR IV. (NEHAP IV.)

Cieľom tejto úlohy je zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva SR prostredníctvom enviromentálnych determinantov zdravia. Vzhľadom k tomu, že v súčasnosti sa objavujú nové hrozby zo životného prostredia, ktorým je populácia vystavovaná, je potrebné zabezpečiť aktualizáciu súčasného Akčného plánu pre životné prostredie a zdravie SR so zameraním na identifikáciu a prioritizáciu takýchto hrozieb pre populáciu v SR na národnej úrovni. Jej cieľom je teda redukcia ochorení súvisiacich s kvalitou vonkajšieho i vnútorného ovzdušia, ochorení súvisiacich s pitnou a rekreačnou vodou, ochorení súvisiacich s nadmerným environmentálnym hlukom, úrazmi, UV žiarením, klimatickými zmenami.

Plnenie úloh súčasného NEHAP sa realizuje na regionálnej úrovni v zabezpečovaní napríklad monitoringu pitnej vody, vody na kúpanie, vyšetrovaní kojeneckých vôd, piesku z detských pieskovísk, kontrole dodržiavania ustanovení zákona o ochrane nefajčiarov, pri posudzovaní projektových dokumentácií na umiestnenie stavieb so zameraním na eliminovanie rizík zo životného prostredia na zdravie obyvateľov. Na všetkých týchto úlohách sa odd. HŽP RÚVZ v Leviciach podieľa podľa potreby a odpočet plnenia sa zasiela v stanovených termínoch na ÚVZ SR.

1.2. Národný Informačný systém životného prostredia a zdravia ENHIS

Cieľom toho projektu je zaviesť trvalo udržateľný informačný systém v oblasti životného prostredia a zdravia, ktorý je založený na zbere a spracovaní údajov o indikátoroch ako nástroja pre hodnotenie stavu environmentálneho zdravia na národnej úrovni aj regionálnej úrovni. Tento projekt by mal nadviazať na predchádzajúce aktivity z medzinárodného projektu ENHIS2 a odporúčaní vyplývajúcich z 5. ministerskej konferencie o životnom prostredí a zdraví v Parme v roku 2010.

Na regionálnej úrovni je zabezpečované uverejňovanie informácií na internetovej stránke RÚVZ a v regionálnej tlači. V prvom polroku 2011 boli uverejnené údaje o aktuálnom zásobovaní obyvateľov pitnou vodou a verejných vodovodoch v okrese Levice, všeobecné informácie o pitnej vode, umiestnení individuálnych vodných zdrojov a spôsobe ich dezinfekcie, výsledky monitoringu pitných vôd priebežne aktualizované počas roka, článok o rizikách rekreačného kúpania, článok pri príležitosti Svetového dňa vody uverejnený aj v regionálnej tlači, článok o základných hygienických požiadavkách na ochranu zdravia pri záplavách. Údaje z monitoringu vody na kúpanie sú zhromažďované a vyhodnocované v Informačnom systéme o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie, údaje z monitoringu pitnej vody v Informačnom systéme o pitnej vode. Obidva tieto systémy slúžia aj na poskytovanie informácií pre verejnosť.

1.7. Úprava pitnej vody vo verejných vodovodoch

Cieľom tejto úlohy je vypracovať prehľad úpravy pitnej vody vo verejných vodovodoch a používaných chemických látok na báze chlóru v súvislosti so vznikom vedľajších produktov chlórovania. Budú vytipované verejné vodovody, v ktorých sa bude sledovať vplyv chlórovania na kvalitu vody a vznik vedľajších produktov a sledovať kvalitu vody v nedezinfikovaných verejných vodovodoch. Súčasťou úlohy bude aj zhodnotenie výskytu infekčných ochorení prenosných pitnou vodou v SR podľa administratívneho členenia a typu zásobovania pitnou vodou.

Na pracovnej porade vedúcich odborov a oddelení hygieny životného prostredia a zdravia ÚVZ SR a RÚVZ SR v dňoch 11. a 12. mája v Dudinciach sme boli informovaní, že riešenie tejto úlohy na regionálnej úrovni bude zabezpečené na jeseň 2011, kde v prvej etape sa bude spracúvať na jednotlivých RÚVZ tabuľkovou formou prehľad verejných vodovodov bez dezinfekcie na báze chlóru. V prípade výskytu verejných vodovodov bez dezinfekcie budú zisťované ďalšie údaje –

spôsob úpravy pitnej vody, technický stav a pod. V ďalšej tabuľke bude spracovaný prehľad úprav vo verejných vodovodoch, ktoré zásobujú pitnou vodou viac ako 5000 obyvateľov. Nakoniec budú vytipované vodovody, v ktorých sa bude sledovať kvalita vody a ďalšie riešenie úlohy bude pokračovať v roku 2012.

Dňa 6.7.2011 boli na RÚVZ so sídlom v Leviciach doručené presné pokyny z ÚVZ SR v Bratislave pre zabezpečenie plnenia tejto úlohy na jednotlivých RÚVZ. Úloha bude predmetom realizácie nasledujúceho obdobia.

1.8. Aktualizácia informačného systému o kúpaliskách a kvalite vôd na kúpanie

Úprava a doplnenie funkčnosti Informačného systému o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie zefektívni a zlepši prácu orgánov verejného zdravotníctva v oblasti vôd na kúpanie, zabezpečí plnenie požiadaviek smernice č. 2006/7/ES o riadení kvality vody určenej na kúpanie.

Sledovanie kvality vody, vybavenosti a prevádzky rekreačných lokalít zohráva dôležitú úlohu v preventívnej ochrane zdravia ľudí. Informačný systém o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie bol uvedený do prevádzky v roku 2008, prostredníctvom neho je zabezpečené aj informovanie verejnosti o aktuálnej situácii na kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie na jednotlivých lokalitách. RÚVZ Levice sa podieľa na spracovaní informácií v tomto systéme, údaje sú v ňom spracúvané celoročne, počas LTS týždenne sa realizuje aktualizácia stavu jednotlivých kúpalísk.

1.10. Posilnenie implementovania HIA v posudkovej činnosti ÚVZ SR a RÚVZ v SR

Hodnotenie dopadov na zdravie je v SR zákonnou požiadavkou od 1.1.2011. Cieľom tejto úlohy je posilniť odbornosť zamestnancov verejného zdravotníctva v oblasti hodnotenia dopadov na zdravie, zlepšenie riadenia a odborného usmerňovania procesov hodnotenia dopadov na zdravie vydaním vyhlášky MZ SR.

Na pracovnej porade vedúcich odborov a oddelení hygieny životného prostredia a zdravia ÚVZ SR a RÚVZ SR v dňoch 11. a 12. mája v Dudinciach boli vedúci odd. HŽP oboznámení s aktualizáciou „Usmernenia ÚVZ SR Hlavného hygienika SR k postupu pri uplatňovaní pôsobnosti orgánov verejného zdravotníctva pri hodnotení dopadov na verejné zdravie ako aj s prípravou vyhlášky MZ SR zameranej na posilnenie implementovania HIA v posudkovej činnosti ÚVZ SR a RÚVZ v SR s termínom schválenia do 31.12.2011.

Odbornosť zamestnancov RÚVZ v oblasti hodnotenia dopadov na zdravie bude posilnená okrem doteraz absolvovaných školení aj v rámci projektu „Tvorba a realizácia systému vzdelávania pracovníkov RÚVZ v SR“, ktorý sa začne realizovať na jeseň tohto roku.

2. ODDELENIE PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO PROSTREDIA

2.1. Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce

2.1.1. Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

Podľa Nariadenia vlády SR č. 448/2007 Z.z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaraďovanie prác do kategórií sa vedie evidencia zaraďovania prác do tretej a štvrtej kategórie z hľadiska zdravotných rizík.

Ku dňu 30.6.2011 za okres evidujeme 66 subjektov, v ktorých sú určené práce z hľadiska zdravotných rizík. Počty exponovaných zamestnancov vykonávajúcich práce zaraďované do tretej a štvrtej kategórie sa vedú v programe ASTR. V roku 2011 boli v 1 organizácii určené práce z hľadiska zdravotných rizík, v 2 organizáciách boli práce z hľadiska zdravotných rizík zrušené a v 5 organizáciách boli práce z hľadiska zdravotných rizík prehodnotené. K 31.12.2010 sme v okrese

evidovali 3916 zamestnancov vykonávajúcich práce zaradené do tretej a štvrtej kategórie z hľadiska zdravotných rizík, z toho 643 žien. V okrese došlo oproti roku 2009 k zvýšeniu počtu pracovníkov, ktorí vykonávajú rizikové práce o 572 a žien o 110. Počty zamestnancov vykonávajúcich práce zaradené do tretej a štvrtej kategórie budú aktualizované k 31.12.2011.

V organizáciách, v ktorých sú už určené práce z hľadiska zdravotných rizík, a v ktorých došlo k zmene výroby a strojnotechnologického vybavenia bolo vykonané prehodnotenie vplyvu faktorov pracovného prostredia.

2.1.2. Znižovanie zdravotných rizík z veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov

Ochrana zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci sa uskutočňuje podľa Nariadenia vlády SR č. 355/2006 Z.z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci.

V 1. polroku 2011 bolo zamestnancami oddelenia preventívneho pracovného lekárstva v rámci štátneho zdravotného dozoru vykonaných 10 previerok so zameraním na plnenie opatrení na ochranu zdravia pri práci s veľmi jedovatými a jedovatými látkami a prípravkami.

Pre prevádzky s expozíciou faktora chemických škodlivín bolo schválených 9 prevádzkových poriadkov.

V 1. polroku 2011 sme neevidovali žiadnu mimoriadnu situáciu.

2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu

V 1. polroku 2011 evidujeme v okrese Levice 12 zamestnancov, z toho 3 ženy, ktorí vykonávajú rizikové práce s karcinogénnymi a mutagénnymi faktormi v kategórii rizika 3.

V Nemocniciach s poliklinikami, n.o. Nitra, prevádzka ZZ Levice na oddelení poliklinickej onkológie sú karcinogénnemu a mutagénnemu faktoru v kategórii rizika 3 exponovaní jeden lekár, dve zdravotné sestry a jedna upratovačka.

V stavebno - montážnej firme Ing. Jozef Horniak - VIALLE, Levice, ktorej činnosť je zameraná na opravu miestnych komunikácií sú karcinogénnemu a mutagénnemu faktoru v kategórii rizika 3 exponovaní 8 muži v profesii asfaltér.

V 1. polroku 2011 bolo v okrese Levice schválených 8 plánov práce na likvidáciu azbestu. Najviac azbestu a materiálov obsahujúcich azbest čo do množstva sa odstraňuje v AE Mochovce – dostavba 3. a 4. bloku. Okrem toho dochádza často k odstraňovaniu azbestových rúr v bytových jadrách. V okrese evidujeme 6 subjektov, ktoré majú oprávnenie od Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, Bratislava na odstraňovanie azbestového materiálu zo stavieb.

2.1.4 Znižovanie psychickej pracovnej záťaž

V okrese evidujeme len dve pracoviská, ktoré sú zaradené do tretej kategórie rizikových prác, a to v spoločnosti Slovenské elektrárne a.s., závod Atómové elektrárne Mochovce. Na pracovisku Blokovej dozorne 1 a 2, Atómové elektrárne Mochovce boli určené práce z hľadiska zdravotných rizík - zmenový inžinier, vedúci reaktorového bloku, operátor primárneho okruhu, operátor sekundárneho okruhu a manipulant el. velína II – rozvodný a na pracovisku Spoločnej dozorne bola určená práca z hľadiska zdravotných rizík - operátor spoločnej dozorne. Určenie bolo konzultované s ÚVZ SR.

2.1.5. Znižovanie výskytu chorôb z povolania z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia.

Na pracoviskách je pomerne málo profesií, kde by mohol byť zvýšený výskyt chorôb z povolania z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia a následne aj nepatrné hlásenie podozrení na choroby z povolania.

V 1. polroku 2011 bolo hlásené a následne prešetrené podozrenie na chorobu z povolania u administratívnej pracovníčky Dg. Syndrom canalis carpi vpravo. Toto nebolo priznané ako choroba z povolania.

Za posledné roky je celkovo nízky počet hlásení podozrení na chorobu z povolania. Okrem uvedeného boli na náš úrad hlásené a následne prešetrené podozrenia s Dg.:

- Hypacusis perc. bilat stredne ť. st.
- Amyotrofická laterálna skleróza s centrálnym aj periférnym postihnutím

2.1.6. Prevencia ochorení chrbtice súvisiacich s prácou a prešetrovanie podozrení na iné poškodenia zdravia z práce so zameraním na ochorenia chrbtice.

V okrese evidujeme v mnohých organizáciách profesie – operátor pri výrobe, ktorých práca je zameraná na obsluhu strojov a vyžaduje si polohu pri práci, pri ktorej dochádza k záťaži pohybového aparátu. Pri štátnom zdravotnom dozore v rámci preventívnych a nápravných opatrení sledujeme predchádzanie vzniku chorôb z povolania. V 1. polroku 2011 nebolo zamestnancami oddelenia preventívneho pracovného lekárstva vykonané prešetrovanie podozrenia na ochorenie chrbtice z profesionálnych príčin.

2.2. Znižovanie rizika vzniku ochorení podmienených prácou u zamestnancov pri práci so zobrazovacími jednotkami.

Zamestnanci oddelenia vykonávajú štátny zdravotný dozor v organizáciách so zameraním na pracovné podmienky a režim práce a odpočinku zamestnancov pri práci so zobrazovacími jednotkami. Pri štátnom zdravotnom dozore sa opakovane zisťujú nevhodné mikroklimatické podmienky, nevhodná úprava povrchu podlahy, vysoké umiestnenie obrazovky, chýbajúce vhodné opierky nôh, nevhodné stoličky, nevhodne umiestnený monitor vo vzťahu ku klávesnici, nesprávna orientácia monitorov počítačov smerom k oknám s následným vznikom odleskov a svetelných odrazov a nevhodné pracovné stoly pod počítačmi. Zlepšenie situácie sa dosahuje inštaláciou LCD obrazoviek.

3. ODDELENIE HYGIENY VÝŽIVY

3.1. Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospeljej populácie

Úloha je v štádiu realizácie. V 1. polroku bolo vyšetrených bolo 57 respondentov zaradených do tohto projektu.

3.2. Monitoring jodidácie kuchynskej soli

Úloha je priebežne zabezpečovaná. V 1. polroku bolo odobratých a vyšetrených bolo 14 vzoriek kuchynskej soli z dovozu. Ani v jeden vzorke nebol prekročený obsah sledovaných látok nad limitnú hodnotu.

3.6. Monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách

V spolupráci s oddelením podpory zdravia je riešená táto úloha v tejto etape zberom a spracovávaním údajov od respondentov. Údaje boli zozbierané od 60 respondentov a odobrané boli 2 vzorky potravín.

4. ODDELENIE HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

4.1. Prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR a zistenie trendov v ich telesnom raste a vývine

Projekt nadväzuje na úlohy PVV na roky 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva (začiatok realizácie projektu je II. polrok 2011)

4.2. Zneužívanie návykových látok (alkohol, tabak, drogy) u detí a mládeže na Slovensku

Projekt nadväzuje na úlohy PVV na roky 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva.

Cieľom projektu je zistiť trendy v oblasti zneužívania tabaku, alkoholu a drog u detí a mládeže v SR na základe dlhodobých štúdií. Získané výsledky štúdií porovnať s výsledkami vybraných EU krajín. Gestorom projektu je Úrad vlády SR – Národné monitorovacie centrum – Generálny sekretariát Výboru ministrov pre kontrolu drog a drogové závislosti, VÚDPaP, ÚVZ SR. ESPAD – Európsky školský prieskum o alkohole a ostatných drogách je jednou z reprezentatívnych štúdií na Slovensku. Piaty ročník prieskumu bol vykonaný v termíne 04. – 08.04 2011. Prieskum bol realizovaný náhodným výberom škôl, dotazníkovou formou. Zapojení boli žiaci 9.- ročníkov ZŠ a žiaci 1. – 4. ročníkov všetkých typov SŠ. V okrese Levice boli do projektu zapojené tieto školy: ZŠ Pohronský Ruskov, SOŠ Kalná nad Hronom, SOŠ Šahy, Ul. SNP č. 41. Celkom bolo do projektu v okr. Levice zapojených 12 žiakov ZŠ a 150 žiakov SŠ. Vyplnené dotazníky a hlásenia za jednotlivé triedy boli zaslané ÚVZ SR k ďalšiemu spracovaniu.

4.3. Monitoring stravovacích zvyklostí a výživových preferencií vybranej populácie detí SR a hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál

Realizácia III. etapy projektu bola pre rok 2011 pozastavená

4.4. Zdravé deti v zdravých rodinách

Projekt nadväzuje na úlohy PVV na roky 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva.

Cieľom projektu je na základe výsledkov pravidelne vykonávaných meraní hladiny cholesterolu u detí a mládeže 11 a 17 ročných získať poznatky o životnom štýle a zdraví mladej populácie a aktualizovať intervenčné opatrenia na individuálnej a populačnej úrovni. Gestorom projektu je RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, MUDr. Pavol Šimurka, prednosta Pediatrickej kliniky FN TN, ÚVZ SR.

Do projektu bolo zapojených 14 pediatrických ambulancií, zozbieraných bolo 112 dotazníkov z preventívnych prehliadok 11 a 17 ročných detí za rok 2010. V I. polroku 2011 sme ukončili vkladanie zozbieraných údajov do PC programu Epi-info a zaslali na ďalšie spracovanie gestorovi projektu - RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici.

6. ODDELENIE EPIDEMIOLOGIE

6.1. Národný imunizačný program

Hlásenia výkonov očkovania v rámci okresu sa pravidelne v mesačných intervaloch zabezpečuje z jednotlivých ambulancií lekárov prvého kontaktu, na oddelenie epidemiológie RÚVZ elektronickou (diskety) alebo písomnou formou – **úloha sa plní**, v pravidelných mesačných intervaloch príslušní lekári podávajú písomnú alebo elektronickú správu o zahájení očkovania vo svojom obvode – 6 mesiacov. Kontrola očkovania sa vykonáva každoročne v priebehu mesiaca september, kontrolované bude obdobie od 1.9.2010 – 31.8.2011.

6.2. Surveillance infekčných chorôb

Vykonávaním opatrení na predchádzanie ochoreniam uložených rozhodnutím:

- **o zvýšenom zdravotnom dozore – 14 prípady kontaktov** s hnačkovým ochorením u osôb vykonávajúcich epidemiologicky závažnú činnosť,
- **o lekárskom dohl'ade – 37 osôb** – 32x kontakt so Shigelou, 1x kontakt s VHA, 2x kontakt s VHB a 2x poranenie zdravotníckych pracovníkov pri manipulácii s injekčnou ihlou
- **o vykonaní očkovania** – bolo potrebné zahájiť očkovanie u **4 novorodencov** HBsAg pozitívnych matiek a nevyšetrených matiek, **3 rodinných kontaktov** s VHB
- **o podávaní protilátok** – nebolo potrebné zahájiť
- **o podávaní profylaktickej antibiotickej liečby** – **5 rodinných kontaktov** so suspektnou bakteriálnou meningitídou

Na základe hlásenia výskytu prípadov ochorení infekčnej etiológie bolo vykonané:

- **šetrenie v ohniskách nákaz – 310 epidemiologických šetrení** v ohniskách nákaz prenosných ochorení

6.3. Informačný systém prenosných ochorení

Nový systém hlásenia EPIS, ktorý je plne funkčný od 1.1.2007.

- **prenosné ochorenia i nozokomiálne nákazy** – pravidelným denným vkladáním informácií, následným spracovaním a zasielaním v pravidelných týždenných intervaloch - od 1.1.2011 = **892 prípadov prenosných ochorení a nozokomiálnych nákaz**

6.4. Nozokomiálne nákazy

V rámci výkonu ŠZD v lôžkových i ambulantných zdravotníckych zariadení je zabezpečený výkon kontroly hlásenia nozokomiálnych nákaz a zabezpečenia preventívnych opatrení pri výskyte ochorenia. Za obdobie od 1.1. – 30.6.2011 bolo v okrese levice hlásených 123 prípadov nozokomiálnych nákaz.

6.6. Mimoriadne epidemiologické situácie

Elektronickou formou (e-mail) sa v pravidelných týždenných intervaloch zasiela informácia o mimoriadnych epidemiologických situáciách na Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre (aj v prípade negatívnych výsledkov). Táto správa obsahuje údaje o:

- **akútnych respiračných ochoreniach a chrípky** - pravidelne v týždenných intervaloch - **26 týždňov**
 - **epidémie tzv. systému rýchleho varovania (SRV)** – jedná sa o systém okamžitého zadávania údajov po výkone šetrenia v ohnisku nákazy – **3x výskyt hnačkových ochorení**
 - **v epidemiologickej súvislosti**
menigitídy (len bakteriálne), sepsy –	0 prípadov
akútne chabé obrny –	0 prípadov
osýpky, rubeola, parotitídy -	0 prípadov
vírusové hepatitídy –	1 prípadov (zadávajú sa len akútne prípady a nie chronické)
iné informácie	5 prípadov SARI, z toho 3 laboratórne potvrdené prípady A(H1N1) a 4 úmrtia

6.7. Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV

Oddelenie epidemiológie sa podieľa na celoplošnom vyšetrení odpadových vôd v SR na prítomnosť poliovírusov a iných enterálnych vírusov vo vonkajšom prostredí v určených termínoch.

Na základe nariadenia ÚVZ SR zo dňa 27.1.2010 č. OLM/991/2010, 1148/2009 bola v dňa 9.2.2011 odobratá a do virologického laboratória ÚVZ SR v Bratislave zaslaná **1 vzorka** odpadovej vody.

Na základe nariadenia ÚVZ SR zo dňa 26.1.2011 č. OLM/841/1920/2011 boli v dňoch 6.4. a 25.5.2011 odobraté a do virologického laboratória ÚVZ SR v Bratislave zaslané **2 vzorky** odpadovej vody.

6.8. Prevencia HIV/AIDS

Ambulancie na výkon prevencie HIV/AIDS sa nachádzajú na RÚVZ - och v sídlach krajov. V prípade výskytu pozitívneho prípadu HIV zisťujeme všetky údaje potrebné k vyplneniu podrobnej správy, s následným zasielaním správy na RÚVZ so sídlom v Bratislave. Vedúca oddelenia zabezpečuje na požiadanie škôl prednášky pre študentov stredných škôl v okrese Levice. Za obdobie od 1.1. – 30.6.2011 bolo odprednášaných 7 prednášok s tematikou zameranou na prevenciu AIDS.

9. ODDELNENIE PODPORY ZDRAVIA

9.1. Národný program podpory zdravia

Úloha sa plní prostredníctvom pracovnej skupiny vytvorenej v ÚVZ SR. RÚVZ so sídlom v Leviciach nie je členom tejto pracovnej skupiny. Jednotlivé čiastkové úlohy pôvodného znenia NPPZ sú rozpracované v ďalších úlohách.

9.2. Žiť zdravší a kvalitnejší život v staršom veku, alebo mám 65+ a teší ma, že žijem zdravo

V rámci motivácie obyvateľov a seniorov k väčšiemu záujmu o problematiku zdravého starnutia bola v Klube seniorov odprednášaná téma „Alzheimerova choroba a jej prevencia.“ Zúčastneným bol poskytnutý aktuálny zdravotno-výchovný materiál.

9.5. Populačná stratégia – aktivity pri príležitosti významných dní s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané Svetovou zdravotníckou organizáciou.

Cieľom úlohy je prehliť záujem a informovanosť obyvateľov o problematiku zdravia a tým ich mobilizovať k aktívnej ochrane a podpore zdravia.

Svetový deň TBC - článok poskytnutý regionálnej tlači (Pohronie, My na Pohroní, Slovenská brána, Levičan, Želiezovský spravodaj) a na WEB RÚVZ Levice. Boli zhotovené 4 panely.

Svetový deň vody – článok poskytnutý regionálnej tlači (My na Pohroní, Prima). Materiál bol uverejnený na WEB RÚVZ Levice. Boli zhotovené 4 panely.

Svetový deň zdravia – poskytli sme k uverejneniu článok regionálnej tlači (Pohronie, My na Pohroní, Želiezovský spravodaj, Slovenská brána). Materiál „ATB menej efektívne ako inokedy“, aktuálny k heslu roka 2011 bol uverejnený aj na WEB RÚVZ Levice. Panely zhotovené na verejných priestranstvách - 4 krát. V rámci svetového dňa zdravia boli uskutočnené 3 výjazdy mobilnou poradňou – 2 krát MsÚ Levice a 1 krát Detské jasle Levice (RF boli vyšetrené 32 obyvateľom).

Svetový deň – Pohybom ku zdraviu - článok sme poskytli regionálnej tlači (My na Pohroní, Slovenská brána), bol poskytnutý rozhovor Levicekej televízi. Vyhotovili sme 4 panely. V rámci svetového dňa bol uskutočnený výjazd na plaváreň v Leviciach, kde sme pravidelným návštevníkom zariadenia poskytli možnosť zapojiť sa do kampane „Vyzvi srdce k pohybu“ vyplnením „Účastníckych listov“. Zároveň boli vyšetované 9 návštevníkom plavárne rizikové faktory srdcovocievnych ochorení.

Svetový deň bez tabaku – poskytli sme článok regionálnej tlači (My na Pohroní, Slovenská brána) a na WEB RÚVZ Levice, 4 krát zhotovený panel na verejných priestranstvách mesta Levice. S pracovníkom firmy LEAF bola konzultovaná problematika škodlivosti fajčenia pracovníkov firmy na pracovisku a bol poskytnutý zdravotno-výchovný materiál na panel.

Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog – na verejných priestranstvách v meste Levice, boli zhotovené 4 panely. Materiál bol uverejnený aj na WEB RÚVZ.

9.7. Vyzvi srdce k pohybu

Cieľom kampane je eliminácia jedného z najvýznamnejších rizikových faktorov – pohybovej inaktivity. Formou intenzívnej mediálnej kampane, sprievodných podujatí a súťaže zvyšovať informovanosť obyvateľstva o význame pohybovej aktivity v prevencii chronických neinfekčných ochorení.

Ku kampani boli vykonané nasledovné aktivity:

- a) **Regionálne médiá** – MY týždeň na Pohroní, Pohronie, Slov.brána, Levická televízia
- b) **Webové stránky** – RÚVZ LV, MsÚ Levice;
- c) **e-mail** - MsÚ a OÚ v okrese LV, e-mail ZŠ, SŠ v okrese LV,
- d) **Panely** – RÚVZ, NsP LV, DK Družba, CVČ Junior
- e) **OPZ** – v rámci návštevy klientov v PZ / Svetový deň zdravia, Svetový deň - Pohybom ku zdraviu , Klub tanca pre verejnosť Levice /

Na OPZ bolo doručených 23 Účastníckych listov, ktoré boli odoslané do RÚVZ Banská Bystrica.

9.8. Národný program prevencie obezity.

V súlade s programovým vyhlásením vlády SR na roky 2010 – 2014 je v poradni zdravia základnej klientom priebežne poskytované cielené individuálne poradenstvo zamerané na zdravú výživu, ktorého cieľom je zníženie počtu nových prípadov ochorení súvisiacich s nadhmotnosťou a obezitou. V PSV bolo v prvom polroku poskytnuté poradenstvo 57 klientom.

Na OPZ naďalej pokračuje vlastný projekt „Pyramída zdravej výživy školáka“, zameraný na osvojenie si zásad racionálnej výživy. Na prvom stupni ZŠ si žiaci osvojujú zásady správneho stravovania zážitkovou formou. s použitím názorných zdravotno – výchovných pomôcok vytvorených na OPZ. Druhý stupeň ZŠ a SŠ absolvuje danú tému formou vedenej besedy. V rámci prevencie obezity bolo odprednášaných 10 prednášok.

9.9. CINDI program SR

Cieľom programu je znižovať celkovú úmrtnosť populácie, predovšetkým úmrtnosť na choroby srdcovo-cievne a nádorové vhodnými formami intervencie, zameranými na znižovanie výskytu prioritných rizikových faktorov chronických (civilizačných) ochorení.

V základnej poradni zdravia bolo v prvom polroku 2011 vyšetrených 114 obyvateľov okresu za štandardných podmienok.

9.10. Zdravie detí a mládeže v školskom prostredí

Cieľom úlohy je zabezpečiť adekvátnu starostlivosť o zdravie a rozvoj detí a dorastu.

V prvom polroku 2011 bolo na ZŠ a SŠ odprednášaných 33 prednášok, na WEB stránke RÚVZ bolo uverejnených 12 aktuálnych tém, ktoré mohli školy využiť pri edukácii.

Všetkým školám je pravidelne poskytovaný zdravotno-výchovný materiál (plagáty, letáky) a sú im zapožičiavené zdravotno-výchovné videokazety, DVD.

10. Národný akčný plán pre kontrolu tabaku na roky 2012 – 2014

Je vykonávaný mesačný zber informácií o počte kontrol a výške pokút. Za RÚVZ so sídlom v Leviciach bolo vykonaných 351 kontrol fajčenia. V rámci edukácie bolo na ZŠ a SŠ odprednášaných 9 prednášok o škodlivosti fajčenia.

Okres Levice bol zapojený do súťaže pre fajčiarov Prestaň a vyhraj.

3.1. Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospelaj populácie SR

Bolo zozbieraných **57 dotazníkov**, ktoré sú spracované v programe ALIMENTA.

3.6. Monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách

Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva. Prebieha monitoring spotreby vybraných 4 prídavných látok. V prvom polroku bolo spracovaných **60 dotazníkov**.

Prednášky	48
Regionálna tlač	9x článok, 2x rozhovor
Televízia	5 x rozhovor
Mestský rozhlas	1 x
WEB články	11x

Prehľad uvedených informácií Vám zasielame na vedomie.

Projekty WHO:

- Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce
- Znižovanie rizika vzniku ochorení podmienených prácou u zamestnancov pri práci so zobrazovacími jednotkami
- Sledovanie vrodených vývinových chýb v regióne jadrovej elektrárne Mochovce
- Súčasný stav výživy a výskyt obezity u detí vo veku od 6 do 15 rokov života vo vybraných regiónoch Slovenska
- Zneužívanie návykových látok (alkohol, tabak, drogy) u detí a mládeže na Slovensku
- Prevencia chybného držania tela
- Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku - stomatohygienu

Projekty OZ:

- Akčný plán pre prostredie a zdravie obyvateľov SR III (NEHAP III) (monitorovanie kvality vôd na kúpanie v prírodných a rekreačných vodách, redukcia ochorení a úmrtnosti detí spôsobených gastrointestinálnymi poruchami v dôsledku nevyhovujúcej pitnej vody, zavedenie registra sledovania úrazovosti detí a mladistvých v dôsledku vonkajších príčin, aktivity na podporu nefajčenia)
- Zavedenie registra sledovania úrazovosti detí a mladistvých v dôsledku vonkajších príčin v Slovenskej republike (1. etapa je zameraná na upozornenie na danú problematiku, pomocou bilbordov, rozhlasových a televíznych spotov a distribúcie plagátov)
- Systém informovania verejnosti s využitím internetových stránok úradov verejného zdravotníctva (materiálna príprava na realizáciu tejto úlohy)
- Monitoring kvality vody prírodných kúpacích oblastí
- Sledovanie poklesu spotreby pitnej vody z verejných vodovodov a zdravotných dôsledkov
- Monitoring kvality pitnej vody na spotrebisku
- Sledovanie dusičnanov a dusitanov, mykotoxínov a patulínu a reziduí pesticídov v potravinách pre dojčatá a malé deti
- Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospeléj populácie
- Kontrola jodidácie kuchynskej soli

Projekty PCH:

- Národný imunizačný program (spracovávanie hlásení výkonov očkovania a vakcinácie do mesačných hlásení)
- Surveillance infekčných chorôb (opatrenia na predchádzanie ochoreniam)
- Informačný systém prenosných ochorení (nový systém hlásenia EPIS je funkčný od 1.1.2007)
- Mimoriadne epidemiologické situácie

V pravidelných týždenných intervaloch je odosielaná informatívna správa o stave a výskyte mimoriadných epidemiologických situáciach v okrese Levice.

6.7. Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Liptovskom Mikuláši**

3. ODBOR HYGIENY VÝŽIVY, BEZPEČNOSTI POTRAVÍN A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

Č. Ú	Názov úlohy	Gestor úlohy
3.1.	<p>Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospeljej populácie Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r.2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva. V rámci plnenia projektu bolo vyšetrených spolu 80 osôb, stredne ťažko pracujúcich, rozdelených do 4 skupín podľa pohlavia a veku (na skupiny 19 – 34 ročných a 35 – 54 ročných). Sledované boli somatometrické a biochemické ukazovatele, klasickými antropometrickými vyšetreniami a prístrojom Reflotron. Formou štandardizovaného dotazníka boli zisťované údaje o životospráve a pohybovej aktivite. Zisťovaný bol jednoduchý jedálny lístok, vyhodnocovaný programom Alimenta. Vyhodnotenie a sumarizácia projektu budú vykonané v II.polroku 2011. Všetky údaje budú spracované v tabuľkách.</p>	ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Poprade a v Banskej Bystrici
	RÚVZ so sídlom v L.Mikuláši	15.január 2012 a ďalšie roky
3.2.	<p>Monitoring jodidácie kuchynskej soli Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r.2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva. - plán odberu vzoriek na rok 2011 – 24 vzoriek, v I.polroku bolo odobratých 12 vzoriek z distribučnej siete, vzorky vyhoveli, monitorovacia úloha Vyhodnotenie za I.polrok bolo zaslané do RÚVZ so sídlom v Žiline dňa 29.6.2011. RÚVZ so sídlom v L.Mikuláši</p>	ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom Košiciach 30.december 2011 a ďalšie roky
3.3.	<p>Bezpečnosť kozmetických výrobkov určených pre deti V zmysle usmernenia výkonu ŠZD nad KV v roku 2011 bol vykonaný prieskum predaja Detskej dekoratívnej kozmetiky (DDK) v regióne Liptov. Odobratých bolo 5 vzoriek DDK na analýzu obsahu ťažkých kovov – Cd, Ni, Pb, Hg. Zistené hodnoty ťažkých kovov v odobratých vzorkách DDK vyhoveli odporúčaným prípustným stopovým množstvám ťažkých kovov v KV. Zároveň bolo kontrolované označovanie DDK, nedostatky neboli zistené. Čiastková správa o DDK bola odoslaná dňa 30.3.2011.</p>	ÚVZ SR
	RÚVZ so sídlom v L.Mikuláši	30.marec2011

3.4.	<p>Bezpečnosť výrobkov určených pre deti</p> <p>Mykotoxíny – plán odberu na rok 2011 – 7 vzoriek potravín na osobitné výživové účely a výživové doplnky (Aflatoxín M1 – 3 vzorky, Aflatoxín B1 – 2 vzorky, patulín – 2 vzorky), odber vzoriek bude realizovaný v II. polroku 2011, laboratórna analýza vzoriek bude vykonaná v NRC pre mykológiu RÚVZ so sídlom v Poprade.</p> <p>Dusičnany, dusitany – plán odberu vzoriek na rok 2011 – 5 ostatných potravín na výživu dojčiat a malých detí s obsahom mrkvy a listovej zeleniny, všetky vzorky vyhoveli, laboratórna analýza bola vykonaná v akreditovanom laboratóriu RÚVZ so sídlom v Žiline.</p> <p>Kumarín - plán odberu vzoriek na rok 2011 – 1 vzorka cereálneho výrobku s obsahom škorice určenej pre deti do 3. rokov, vzorka vyhovela, laboratórna analýza bola vykonaná v Štátnom veterinárnom a potravinovom ústave v Dolnom Kubíne.</p> <p>Olovo, kadmium, ortuť + mikrobiologické riziko – plán odberu vzoriek na rok 2011 – 5 vzoriek potravín na počiatočnú výživu dojčiat, potravín na následnú výživu dojčiat, vyšetrenie vzoriek bolo spojené s vyšetrením vzoriek na mikrobiologické riziko (Salmonella sp., Cronobacter sp...), vzorky vyhoveli, laboratórna analýza bola vykonaná v akreditovanom laboratóriu RÚVZ so sídlom v Žiline.</p> <p>Akrylamid – plán odberu vzoriek na rok 2011 – 2 vzorky konzervovaných prírodných potravín pre dojčatá najmä s obsahom zemiakov, koreňovej zeleniny alebo potraviny s obsahom cereálií, vzorky vyhoveli, laboratórna analýza bola vykonaná v akreditovanom laboratóriu RÚVZ so sídlom v Žiline.</p>	ÚVZ SR
	RÚVZ so sídlom v L.Mikuláši, RÚVZ so sídlom v Poprade	31.december 2011
3.5.	<p>Bezpečnosť papierových a kartónových obalových materiálov</p> <p>Plán odberu vzoriek obalových materiálov na rok 2011 – 4 vzorky. Vzorky boli odobraté u výrobcov obalových materiálov (SOLOCOAT MONDI FLEX – Obaly SOLO, s.r.o., Ružomberok, ADVANTAGE SUPRAKRAFT – MONDI PACKAGING a.s., Ružomberok, FALTENSACK VIVA + MULTI STAR M 37 – Harmanec Bags, s.r.o., Ružomberok). Mikrobiologickým vyšetrením spĺňajú testované vzorky požiadavky prílohy č.19 k štvrtej hlave druhej časti Potravinového kódexu Slovenskej republiky – Mikrobiologické požiadavky na potraviny a na obaly na ich balenie.</p>	ÚVZ SR
	RÚVZ so sídlom v L.Mikuláši, RÚVZ so sídlom v Poprade	31.december 2011
3.6.	<p>Monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách</p> <p>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r.2010-2014 na úseku</p>	ÚVZ SR

	<p>verejného zdravotníctva.</p> <ul style="list-style-type: none"> - v rámci monitoringu bola sledovaná spotreba vybraných 4 prídavných látok (E 104 chinolínová žltá, E 129 allura červená AC, E 124 košenilová červená A, E 102 tartrazín) na základe dotazníkovej metódy a laboratórneho vyšetrenia vytypovaných potravín u 80 respondentov - vyhodnotenie projektu bude vykonané v II.polroku 2011 a zaslané na ÚVZ SR do 31.decembra 2011 <p>RÚVZ so sídlom v L.Mikuláši</p>	<p>30.december 2011 a ďalšie roky</p>
--	---	---

ODDELENIE PODPORY ZDRAVIA

9.1. „Národný program podpory zdravia“

V rámci činnosti Oddelenia podpory zdravia boli v prvom polroku 2011 realizované intervencie zamerané na faktory spôsobu života v súlade s prioritami Národného programu podpory zdravia : oblasť zdravej výživy, pohybovej aktivity a závislosti : fajčenie a alkohol. Podpora zdravia prebiehala v cieľových skupinách : deti a mládež základných, stredných a vysokých škôl, dospelá populácia produktívneho aj poproduktívneho veku. Edukácia, ovplyvňovanie postojov bolo zabezpečené prostredníctvom individuálnych a skupinových intervencií.

Rozvíjanie úrovne zdravia širokej verejnosti v okresoch Liptovský Mikuláš a Ružomberok bolo podmienené iniciovaním partnerstiev s jednotlivými zložkami spoločnosti . V prvom polroku 2011 pracovníci oddelenia spolupracovali s nasledovnými orgánmi a organizáciami verejného sektoru a súkromného sektoru :

Školy

- materské, základné a stredné školy v okresoch Liptovský Mikuláš a Ružomberok
- vysoké školy:
 - Katolícka univerzita, Ružomberok – propagácia súťaže: „Vyzvi srdce k pohybu“ (viď časť Programy a projekty, bod 9.7.).
 - Akadémia ozbrojených síl gen. M.R. Štefánika, Demänová 393
 - Jesseniova lekárska fakulta UK, Ústav verejného zdravotníctva, Martin .

Zdravotnícke zariadenia:

- Ambulancie pediatriov MUDr.: Kapcátová, Kyčínová, Šutliaková, Droppová Milena, Gejdošová, Bielená, Droppová Ľudmila a Veselá

Iné spolupracujúce orgány a organizácie:

- MsÚ Liptovský Mikuláš , Odbor školstva
- MsÚ Ružomberok , Odbor školstva
- Mestský úrad, Liptovský Hrádok,
 - Školský internát pri Obchodnej akadémii, Nábřežie K. Petroviča, Liptovský Mikuláš
 - HM TESCO, Liptovský Mikuláš a Ružomberok
 - Materské centrum Zornička, Liptovský Mikuláš
 - Jednota dôchodcov, Závažná Poruba
 - Trojlístok – Centrum sociálnych služieb, Riadok 8, Ružomberok
 - Björnsonov dom, Ružomberok
 - Jednota dôchodcov okresu Ružomberok
 - Materské centrum Zornička, PDA, Liptovský Mikuláš
 - Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek, Liptovský Mikuláš
 - o.z. Kardioklub, Liptovský Mikuláš
 - Denné centrum dôchodcov, Majere 13, Ružomberok
 - Okresné riaditeľstvo policajného zboru Liptovský Mikuláš
 - Okresné riaditeľstvo policajného zboru Ružomberok
- Fitnes B, Liptovský Mikuláš – Podbreziny.

9.2. „Žiť zdravší a kvalitnejší život v staršom veku, alebo mám 65+ a teší ma, že žijem zdravo“

V skupinách seniorov sa uskutočnili nižšie uvedené intervencie:

Besedy:

- pre zástupcov **Jednoty dôchodcov Slovenska v okrese Ružomberok** na tému: „Vplyv spôsobu života na pamäť“
- pre členov **Jednoty dôchodcov v Závažnej Porube** na témy: „Osteoporóza – úvod, výskyt, prevencia“, „Prevencia osteoporózy správnym spôsobom života“, „Prevencia osteoporózy správnou výživou“ a „Prevencia osteoporózy vhodnou pohybovou aktivitou“.
- pre členov **o.z. Kardioklub, Liptovský Mikuláš** na tému: „Význam pohybu v prevencii chronických ochorení“.
- pre členov **Denného centra dôchodcov v Ružomberku** na témy: „Kardiovaskulárne ochorenia - výskyt, rizikové faktory, prevencia“, „Ateroskleróza - výskyt, prevencia“, „Akútny infarkt myokardu a náhla cievna mozgová príhoda - vývoj a prevencia“ a „Hypertenzia – vývoj a prevencia“.

Ďalšie aktivity:

- účasť na pracovnom stretnutí členov **Jednoty dôchodcov Slovenska pre okres Ružomberok** (zastúpenie 12 obcí), vypracovanie a odovzdanie ponuky intervencií oddelenia podpory zdravia RÚVZ so sídlom v Liptovskom Mikuláši.

9.3. „Podpora zdravia v predškolských a mimoškolských zariadeniach“

9.3.1. „Materské centrá“

Zdravotno-výchovné intervencie sa v prvom polroku roku 2011 uskutočňovali v Materskom centre Zornička v okrese Liptovský Mikuláš v dvoch prevádzkach (prevádzka v Posádkovom dome armády v meste Liptovský Mikuláš a na sídlisku Podbreziny v priestoroch ZŠ J. Kráľa v Liptovskom Mikuláši).

Zdravotno-výchovné intervencie :

Besedy na tému:

- „Vplyv fajčenia na vyvíjajúci sa detský organizmus“ (1),
- „Nadváha – faktory spôsobu života“ (1),
- „Nedostatok pohybovej aktivity – rizikový faktor chronických ochorení“ (1).

Ďalšie zdravotno-výchovné aktivity:

- meranie telesných parametrov prístrojom OMRON u 9 klientiek,
- bol zhotovený a distribuovaný propagačný materiál na tému: „Správne dvíhanie bremien“.

9.3.2. „Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku - stomatohygiena“

V prvom polroku roku 2011 bola na oddelenie zaslaná požiadavka z Evanjelickej základnej školy biskupa J. Janošku v Liptovskom Mikuláši, kde sa pre žiakov prvého stupňa uskutočnilo 5 besied na tému: „Stomatohygiena“ . Zároveň bol prevedený nácvik čistenia chrupu pomocou modelu (5) a bolo distribuované edukačné video.

Ďalšie aktivity v predškolských zariadeniach sú naplánované v druhom polroku.

9.4. „EHES – European Health Examination Survey (Zisťovanie zdravia Európanov)“

V prvom polroku prebiehala pilotná štúdia realizovaná iba pracovníkmi RÚVZ Banská Bystrica. RÚVZ so sídlom v Liptovskom Mikuláši bude túto úlohu realizovať až po organizácii semináru pre pracovníkov RÚVZ v SR.

9.5. „Populačná stratégia – aktivity pri príležitosti významných dní s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané Svetovou zdravotníckou organizáciou“

14. – 20. marec 2011 – Týždeň mozgu (Brain Awareness Week)

V rámci realizácie aktivít sa v Björnsonovom dome v Ružomberku uskutočnila 1 beseda na tému: „Spôsob života, vplyv na neustále sa tvoriace bunky v pamäťovom centre mozgu“.

10. máj 2011 – Svetový deň pohybu

Pri príležitosti Svetového dňa pohybu sa v Strednej odbornej škole polytechnickej, Bystrická cesta v Ružomberku uskutočnila beseda na tému: „Význam pohybu pre telesné a duševné zdravie“.

31. máj 2011 – Svetový deň bez tabaku

Heslo Svetového dňa bez tabaku za rok 2011: „Tabak – smrteľný v každej podobe“. Zámerom svetového dňa bez tabaku bolo zvýšiť povedomie o všetkých formách a podobách tabaku.

Pracovníčky RÚVZ v Liptovskom Mikuláši vykonali pri príležitosti tohto dňa 22 besied pre deti a mládež v základných a stredných školách v okrese Liptovský Mikuláš a Ružomberok (ZŠ Okoličianska – besedy, meranie TK a P (5) a meranie CO vo vydychovanom vzduchu (9) u žiakov – a ZŠ Čsl. Brigády v Liptovskom Mikuláši, ZŠ Lúčky, ZŠ Dončova a ZŠ Bystrická cesta v Ružomberku, Stredná odborná škola stavebná v Liptovskom Mikuláši a Stredná odborná škola polytechnická v Ružomberku).

9.6. „Program podpory zdravia znevýhodnených rómskych komunít na roky 2009 - 2015“

Riešiteľskými pracoviskami tohto projektu sú vybrané RÚVZ v SR, medzi ktoré RÚVZ so sídlom v Liptovskom Mikuláši nepatrí, preto tento projekt nerealizuje.

9.7. „Vyzvi srdce k pohybu“

Do celonárodnej medzinárodne koordinovanej kampane sa pracovníci oddelenia zapojili nasledovnými aktivitami:

- účasť na pracovnom stretnutí v RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici.
- v regionálnych novinách „Ružomberský hlas“ bola spropagovaná kampaň pre obyvateľov okresu Ružomberok,
- v regionálnych novinách „Liptov“ bol uverejnený článok informujúci o súvislostiach pohybovej inaktivity a vzniku chronických ochorení, súčasne bola spropagovaná aj kampaň v okrese Liptovský Mikuláš.

Súťaž bola propagovaná aj v rámci besied, ktorých cieľom bola motivácia k primeranej, zdravotne orientovanej pohybovej aktivite. Besedy sa uskutočnili v nasledovných zariadeniach:

- Akadémia ozbrojených síl gen. M.R. Štefánika, Liptovský Mikuláš,
- Stredná odborná škola polytechnická, Ružomberok,
- Materské centrum Zornička, Liptovský Mikuláš,
- o.z. Kardioklub, Liptovský Mikuláš.

Účastnícke listy a materiály k súťaži boli distribuované v nasledovných zariadeniach:

- Základné a materské školy v okrese Liptovský Mikuláš a Ružomberok – v spolupráci s odborními školstva mestských úradov Liptovský Mikuláš a Ružomberok,
- Stredné školy v okrese Liptovský Mikuláš: Obchodná akadémia, Nábřežie K. Petroviča, Stredná odborná škola polytechnická, Stredná odborná škola stavebná, J. Janošku, Stredná odborná škola drevárska, Stredná odborná škola elektrotechnická,

Liptovský Hrádok, Gymnázium, Liptovský Hrádok, Stredná odborná škola lesnícka, Liptovský Hrádok,

- Stredné školy v okrese Ružomberok: Gymnázium, Š. Moyzesa, Ružomberok, Gymnázium sv. Andreja, Ružomberok, Obchodná akadémia, S. Viatora, Ružomberok, Škola úžitkového výtvarníctva, Ružomberok, Stredná odborná škola obchodu a služieb, S. Viatora, Ružomberok, Stredná odborná škola polytechnická, Ružomberok.
- Vysoké školy: Akadémia ozbrojených síl gen. M.R. Štefánika, Demänová 393, Liptovský Mikuláš, Katolícka univerzita, Ružomberok
- Fitnes B, Liptovský Mikuláš – Podbreziny,
- o.z. Kardioklub, Liptovský Mikuláš,
- Materské centrum Zornička, Liptovský Mikuláš,
- Mestský úrad, Liptovský Hrádok,
- Poliklinika, Liptovský Hrádok,
- Poliklinika, Ružomberok.

Pre RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici bola vyhotovená súhrnná správa o realizovaných aktivitách v rámci súťaže v roku 2011 a bolo zaslaných 95 ks účastníckych listov.

9.8. „Národný program prevencie obezity“

V Centre sociálnych služieb Trojlístok, Riadok 8 v Ružomberku sa uskutočnili aktivity :

- meranie telesných parametrov, t.j. percento telesného tuku, percento kostrového svalstva, hodnota bazálneho metabolizmu, hodnota viscerálneho tuku, BMI, antropometrie
- poradenstvo zmeny spôsobu života.

Zdravotno-výchovnej akcie sa zúčastnilo 13 klientov.

9.9. „CINDI program SR“

V rámci projektu CINDI boli realizované individuálne aj skupinové intervencie v oblasti prevencie chronických ochorení:

Individuálne poradenstvo bolo poskytované klientom v základnej Poradni zdravia a v špecializovaných poradniach – Poradňa zdravej výživy, Poradňa optimalizácie pohybovej aktivity a Poradňa odvykania od fajčenia.

V základnej poradni zdravia bolo k 30.6.2011 vyšetrených 218 klientov, z čoho prvovýšetrených bolo 158, kontrolné vyšetrenie - 60 klientov.

Počet klientov v špecializovaných poradniach: 213 klientov.

Skupinové zdravotno-výchovné aktivity boli realizované pre cieľové skupiny:

1. deti a študenti základných a stredných škôl – 146 aktivít (144 besied a 2 skupinové aktivity – demonštrácie cvičení).
2. dospelá populácia, produktívny vek – 8 aktivít (besied).
3. pre obyvateľov poproduktívneho veku – 10 aktivít (besied).

9.10. „Zdravie detí a mládeže v školskom prostredí“

Mimoriadna úloha: HBSC štúdia je realizovaná iba ÚVZ SR a RÚVZ so sídlom v Košiciach.

Projekty a úlohy, ktoré nie sú súčasťou Programov a projektov vyhlásených HH SR pre OPZ:

„Národný akčný plán pre problémy s alkoholom“ (NAPPA)

K 30.6.2011 sa pre žiakov a študentov v regióne Liptov uskutočnilo osvetovo-vzdelávacie pôsobenie vo forme besied v počte 15.

„Sledovanie výživového stavu vybraných skupín obyvateľov SR“

V rámci projektu bolo k 30.6.2011 vyšetrených 67 klientov s následným poradenstvom pri úprave rizikových faktorov spôsobu života.

„Zdravé deti v zdravých rodinách II“

V rámci skríningu hypercholesterolémie u detskej populácie sa v ambulanciách pre deti a dorast u MUDr. Kapcátovej, Kyčinovej, Šutliakovej, Droppovej M., Gejdošovej, Bielenej, Droppovej Ľ. a Veselej uskutočnil zber dotazníkov.

Na RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici sme sa zúčastnili celoslovenskej porady riešiteľov projektu Zdravé deti v zdravých rodinách II so zameraním na prezentáciu výsledkov projektu za rok 2010 v RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici.

Program „Ovocie a zelenina do škôl“

V rámci programu sa k 30.6.2011 uskutočnilo 12 besied na tému: „Zdravá výživa“ a „Význam ovocia a zeleniny v strave“ pre žiakov v ZŠ Čsl. brigády v Liptovskom Mikuláši, v ZŠ v Liptovských Sliačoch a v ZŠ Lúčky.

Pre rodičov detí navštevujúcich predškolské zariadenia sa uskutočnili 2 besedy v MŠ Komenského v Liptovskom Mikuláši a v MŠ v Liptovských Sliačoch.

„Národný program starostlivosti o deti a dorast v SR na roky 2008 – 2015“

K 30.6.2011 sa uskutočnilo 5 besied pre prvý stupeň Evanjelickej základnej školy v Liptovskom Mikuláši na tému: „Bezpečnosť cestnej premávky“, vrátane distribúcie videofilmov MDPaT SR s názvom: „Becepáčik“, „Bezpečnosť cestnej premávky“ a „Dopravné nehody a prvá pomoc“.

Nadnárodný projekt MV SR: „Tvoja správna voľba“

K 30.6.2011 sa uskutočnili nasledovné aktivity:

- pracovné stretnutie s riaditeľkou Okresného riaditeľstva policajného zboru v Ružomberku za účelom praktickej realizácie projektu v priestoroch OR PZ v Ružomberku,
- pracovné stretnutie s preventivistkou OR PZ v Liptovskom Mikuláši,
- aktívna účasť na projekte – besedy pre žiakov v okrese Ružomberok a Liptovský Mikuláš,
- pri príležitosti zahájenia akcie v okrese Ružomberok sa uskutočnili 2 vstupy pre prítomných a príhovor v Mestskej televízii v Ružomberku a v televízii JOJ na tému: „Užívanie návykových látok u detí a mládeže na Slovensku“,
- pri príležitosti zahájenia – otvorenia akcie v okrese Liptovský Mikuláš uskutočnil vstup pre zúčastnených a príhovor v Mestskej televízii LIPTOV v Liptovskom Mikuláši.

Dňa 13.7.2011

MUDr. Ľubica Benková
vedúca OPZ

1. ODBOR HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA

1.7. Úprava pitnej vody vo verejných vodovodoch

Ide o začatie spracovania a plnenie novej úlohy ÚVZ SR a všetkých RÚVZ v SR. Aj v SR je potrebné získať prehľad o spôsoboch úpravy pitnej vody (PV) vo verejných vodovodoch a o používaných chemických látkach na báze chlóru v súvislosti so vznikom vedľajších produktov chlórovania. Ďalej získať prehľad o počte verejných vodovodov bez dezinfekcie a vyhodnotiť kvalitu dodávanej PV v týchto vodovodoch na základe výsledkov od prevádzkovateľov a podľa výsledkov monitorovania RÚVZ.

Vytipujú sa verejné vodovody, v ktorých sa bude sledovať vplyv chlórovania na kvalitu vody a na vznik vedľajších produktov dezinfekcie a bude sa sledovať kvalita vody v nedezinfikovaných verejných vodovodoch.

V súčasnosti platné predpisy umožňujú prevádzkovateľom verejných vodovodov pitnú vodu nedezinfikovať, pokiaľ PV vo vodárenskom zdroji dlhodobo spĺňa limity jej kvality a zároveň nehrozí jej kontaminácia v zdroji a v rozvodnej sieti. V zahraničí je trendom distribuovať PV bez chlóru. Dôvodom sú obavy zo vzniku vedľajších produktov dezinfekcie a ich toxických prípadne karcinogénnych účinkov, zároveň je rozvinutá snaha zachovať senzorické vlastnosti vody prijateľné pre spotrebiteľa.

Skúsenosti z prevádzky vodovodných systémov v zahraničí bez chlórovania potvrdzujú, že za určitých podmienok je možná distribúcia PV aj bez použitia chemickej dezinfekcie, prípadne bez zachovania jeho rezidua v sieti.

Aj v SR je preto potrebné získať prehľad o používaných spôsoboch dezinfekcie a o počte verejných vodovodov bez dezinfekcie. Cieľom úlohy je:

- spracovanie prehľadu s spôsoboch dezinfekcie PV vo verejných vodovodoch v SR a o používaných chemických látkach na báze chlóru,
- vytipovanie verejných vodovodov pre sledovanie vplyvu chlórovania na kvalitu PV a vznik vedľajších produktov dezinfekcie,
- vytipovanie verejných vodovodov pre sledovanie kvality PV vo verejných vodovodoch bez dezinfekcie.

V súčasnosti úlohu začíname plniť spracovaním požadovaných údajov do tabuliek potrebných k jej vyhodnoteniu.

V regióne Liptova je dlhodobo v prevádzke jeden skupinový verejný vodovod bez zabezpečovania kvality PV chlórrom. Ide o verejný vodovod Lipt. Sielnica, ktorý zásobuje pitnou vodou obyvateľov obce Liptovská Sielnica a Prosiek. Uvedený verejný vodovod zásobuje pitnou vodou cca 719 obyvateľov. V prevádzke je od roku 1970. Za celé sledované obdobie PV z tohto vodného zdroja stabilne vykazuje vyhovujúcu kvalitu. Správcom verejného vodovodu Lipt. Sielnica je Liptovská vodárenská spoločnosť, a.s., Lipt.Mikuláš.

V rámci celoustavného vzdelávania pracovníkov RÚVZ so sídlom v Lipt.Mikuláši, prezentoval vedúci odd. HŽPZ v mesiaci jún 2011 seminárnu prácu, v ktorej vysvetlil problematiku používania chemických látok pri úprave pitnej vody, s názvom **Aktuálne informácie k problematike pitnej vody a jej úpravy – alebo končí sa éra storočnej dezinfekcie pitnej vody chlórrom?**

1.8. Aktualizácia informačného systému o kúpaliskách a kvalite vôd na kúpanie

Uvedená úloha sa plní od r. 2008, t.j. od času keď sa zaviedol do prevádzky Informačný systém o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie.

Systém využíva jednotný postup vkladania a sumarizácie údajov o vode na kúpanie a kúpaliskách, ale aj pri spracovaní údajov, vyhodnotení dát, aktualizácii stavov kúpalísk počas kúpacej sezóny a vypracovávaní hodnotiacich správ.

Systém prispieva k výraznému urýchleniu poskytovania informácii verejnosti a médiám a je prvým krokom k systematizácii zberu, spracovania a zverejňovania informácií o kvalite vody na kúpanie v SR.

Požiadavky na plnenie tejto úlohy sa každoročne upravujú a dopĺňajú. Rastú nároky verejnosti a médií na poskytovanie informácií o stave kúpalísk najmä v letnom období, ktoré súvisia s celkovým trendom v spoločnosti v oblasti informovania. Mimoriadny význam informovaniu verejnosti a účasti verejnosti vo všetkých oblastiach verejného života prikladá aj Európska únia, čo potvrdzuje aj nová európska legislatíva v oblasti vôd na kúpanie.

V tejto súvislosti možno spomenúť spracovanie **Internetového profilu vody vhodnej na kúpanie o Liptovskej Mare** podľa požiadaviek smerníc európskeho spoločenstva, ktorý sme vypracovali v spolupráci s ÚVZ SR v Bratislave a s Ministerstvom životného prostredia SR tohto roku v mesiaci marec. Profil je uvedený na www stránke nášho úradu.

V oblasti vôd na kúpanie každoročne pomocou Informačného systému o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie spracovávame a zverejňujeme viaceré výstupy.

V 1. polroku 2011 išlo o tieto správy a výstupy:

1. Zoznam vôd vhodných na kúpanie pred začiatkom LTS – pred začiatkom kúpacej sezóny podľa požiadaviek smernice č. 2006/7/ES.
2. Správa o pripravenosti prírodných a umelých kúpalísk na LTS.
3. Aktualizácia stavu kúpalísk počas LTS – v týždenných intervaloch vždy pred víkendom.
4. Aktuálny stav kúpalísk, ich vody na kúpanie a prevádzky – priebežne počas celého roka.

V 1. polroku bolo vyšetrených na jednotlivých kúpaliskách celkove 349 vzoriek rekreačných vôd, z toho v rámci výkonu ŠZD bolo vyšetrených 58 vzoriek.

MUDr. Ivan Hudák
vedúci odd. HŽPaZ

4. ODBOR HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

4.1. Prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR a zistenie trendov v ich telesnom raste a vývine

Na plnení tohto projektu sme sa v 1. polroku 2011 nepodieľali. Do realizácie sa zapojíme v 2. polroku 2011, nakoľko vykonanie prieskumu je plánované u detí vybraných škôl v termíne od septembra do novembra 2011.

4.2. Zneužívanie návykových látok (alkohol, tabak, drogy) u detí a mládeže na Slovensku

V rámci plnenia tohto projektu sme v týždni od 04. do 08.04.2011 realizovali dotazníkový prieskum o alkohole a iných drogách ESPAD (Projekt európskeho školského prieskumu o alkohole a drogách). Prieskum sme realizovali u žiakov a študentov vybraných škôl regiónu Liptov, konkrétne:

v Základnej škole Hybe	11 žiakov 9. ročníka
v Hotelovej akadémii, Čs. brigády 1804, Lipt. Mikuláš	222 študentov 1. až 4. ročníka
v SOŠ obchodu a služieb, Vrbická 632, Lipt. Mikuláš	69 študentov 1. až 4. ročníka
v Gymnáziu M.M.Hodžu, Hodžova 860/9, Lipt. Mikuláš	91 študentov kvinty až oktávy.

Celkovo sme do prieskumu zahrnuli **393 žiakov a študentov**. Vyplnené dotazníky a hlásenia za jednotlivé triedy sme v stanovenom termíne zaslali odboru hygieny detí a mládeže Úradu verejného zdravotníctva SR, ktorý ich postúpil gestorovi projektu – Výskumnému ústavu detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave.

4.3. Monitoring stravovacích zvyklostí a výživových preferencií vybranej populácie detí SR a hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál

V roku 2011 sa uvedený projekt nerealizuje. Tretia etapa projektu, ktorá mala byť realizovaná v tomto roku u žiakov II. stupňa základných škôl sa presúva na rok 2012 (z dôvodu realizácie prieskumu telesného vývoja detí a mládeže SR).

4.4. Zdravé deti v zdravých rodinách

V mesiaci január 2011 sme v rámci realizácie tohto projektu ukončili dotazníkový prieskum „Skríning detskej populácie“ v spolupráci s pediatrami v okrese Liptovský Mikuláš a Ružomberok (zapojených bolo 12 pediatrov). Získané údaje z dotazníkového prieskumu sme v mesiacoch február až marec 2011 spracovali v databáze Epi-info a odoslali gestorovi projektu – RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici. Celkovo sme spracovali údaje od **137 respondentov**.

V Liptovskom Mikuláši, dňa 12.07.2011
MVDr. Stupková

Oddelenie PPL

Úloha č. 2.1. Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce

Úloha bola plnená v rozsahu PVV

- štátny zdravotný dozor – **počet kontrol 207 (ŠZD na základe písomného podnetu, žiadostí o uvedenie priestorov do prevádzky, kolaudácií a kontrola rizikových prác)**
- posudzovaných prevádzkových poriadkov a posudkov o riziku – **počet schválených prevádzkových poriadkov 50**
- počet nariadených opatrení rozhodnutím: 218 opatrení (**prerušené konania rozhodnutia o uvedenie priestorov do prevádzky, pokyny, vyhlásenie rizikových prác, opatrenia ukladané v rámci výkonov štátneho zdravotného dozoru**)
- konzultácie a usmernenia – **počet 224.**

2.1.1. Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce):

Evidencia rizikových prác je vykonávaná programom ASTR. V prvom polroku 2011 bolo vykonaných 29 kontrol na rizikových pracoviskách v rámci štátneho zdravotného dozoru, ktorý bol zameraný na kontrolu úrovne pracovných podmienok, mieru expozície zamestnancov a realizáciu náhradných opatrení zo strany zamestnávateľov. V rámci ŠZD boli sledované výsledky a intervaly lekárskech preventívnych prehliadok vo vzťahu k práci. Celkovo bolo vydaných 12 nových rozhodnutí – po prehodnotení expozícii rizikovým faktorom (všetky faktory boli zaradené do 3. kategórie prác). V 3 prípadoch bolo vydané rozhodnutia o zrušení rizikových prác z dôvodu zaniknutia spoločností a 11 rozhodnutí bolo vydaných na preradenie z 3, resp. 4. kategórie do 2. kategórie práce. V súčasnosti sa pripravuje nový systém o evidencii rizikových prác.

2.1.2. Znižovanie zdravotných rizík z veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov:

Kontrola používania nebezpečných chemických látok a prípravkov, ktoré sú klasifikované ako veľmi jedovaté látky a prípravky a jedovaté látky a prípravky je vykonávaná najmä v poľnohospodárskom sektore. Miera používania toxických a veľmi toxických látok sa znižuje, či už v poľnohospodárstve, lebo priemysle, kde evidujeme prevažne laboratórne používanie týchto látok. Kontrola opatrení na ochranu zdravia zamestnancov je zabezpečovaná v súlade s opatreniami podľa posudzovaných a schválených prevádzkových poriadkov.

2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu:

V rámci tejto úlohy boli posúdených **8 žiadostí** na manipuláciu s azbestom pri odstraňovaní azbestových materiálov zo stavieb – práce zabezpečovali oprávnené organizácie a bolo vydaných **8 súhlasných rozhodnutí**. V rámci odstraňovania azbestových materiálov zo stavieb bol šetrený 1 podnet občana. Podstatou podnetu bolo podozrenie, že búracie práce vykonáva inštitúcia, ktorá nevlastní oprávnenie na odstraňovanie azbestových materiálov zo stavieb. Na základe šetrenia bolo zistené, že azbestocementovú strechu na rodinnom dome likvidoval majiteľ rodinného domu s rodinnými príslušníkmi. Vzniknutý odpad uložil v podkroví rodinného domu. Na situáciu sme upozornili príslušný obecný úrad za účelom ďalšieho usmernenia majiteľa rodinného domu o odbornej likvidácii vzniknutého nebezpečného odpadu. Problematika používania cytostatík v Liptovskej nemocnici

s poliklinikou je oproti minulosti nezmenená. So zamestnávateľom bolo opakovane prerokovaná požiadavka na aktuálne hodnotenie rizika .

2.1.4. Znižovanie psychickej pracovnej záťaže:

Prostredníctvom PZS bola prehodnotená psychická pracovná záťaž u zamestnancov Diagnostického centra, ul. J.Rumana 32, Ružomberok. Na základe hodnotenia bolo vydané rozhodnutie na preradenie všetkých zamestnancov z 3. do 2. kategórie práce.

V prvom polroku 2011 bolo vydané jedno nové rozhodnutie pre Domov sociálnych služieb a špecializované zariadenie Liptovský Hrádok, Pod Lipami 105/16, Liptovský Hrádok, z dôvodu organizačných zmien u účastníka konania , kde u vybraných profesií je zaradený faktor - psychická pracovná záťaž v 3. kategórii práce. Hodnotenie práce zabezpečila pracovná zdravotná služba.

2.1.5. Znižovanie výskytu chorôb z povolania z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia:

Boli prešetrované **3 prípady** podozrenia na chorobu z povolania v tejto položke, celkovo boli priznané 2 prípady chorôb z povolania v položke 29 zoznamu chorôb z povolania. Prípady podozrení na chorobu z povolania v tejto položke vedú k ukladaniu opatrení, smerujúcich k hodnoteniu rizika vyplývajúceho z fyzickej záťaže- zaznamenali sme takéto hodnotenie u dvoch zamestnávateľov.

2.1.6. Prevencia ochorení chrbtice súvisiacich s prácou a prešetrovanie podozrení na iné poškodenie zdravia z práce so zameraním na ochorenie chrbtice:

Nebol šetrený žiadny podnet na chorobu z povolania v tejto položke.

Úloha č. 2.2. Znižovanie rizika vzniku ochorení podmienených prácou u zamestnancov pri práci so zobrazovacími jednotkami

Úloha bola plnená priebežne. Plnenie úlohy je súčasťou štátneho zdravotného dozoru. Pri zistení práce so ZJ vykonávanej prevažnú časť z pracovnej doby sú používané kontrolné listy zamestnancov. V **1. polroku 2011 bolo vyhodnotených 33 kontrolných listov.**

14.7.2011, MUDr. Gabriela Guráňová

ODBOR EPIDEMIOLOGIE

Č. ú. 6.1. Národný imunizačný program SR

Realizácia vlastného očkovania :

Bola realizovaná podľa platnej schémy- očkovacieho kalendára schváleného pre rok 2011.

V priebehu prvého polroka 2011 došlo k zmene v používaní vakcíny proti invazívnym pneumokokovým ochoreniam, keď s účinnosťou od 1.4. bola 13-valentná vakcína nahradená 10-valentnou vakcínou schválenou k plnej úhrade v rámci povinného očkovania.

Surveillance a kontrola ochorení preventabilných očkovaním :

V rámci hlásneho systému EPIS monitorujeme každé hlásené ochorenie, ktoré je preventabilné očkovaním . Takéto ochorenie podrobne prešetrujeme, hlavne s dôrazom na jeho laboratórne potvrdzujúcu diagnostiku. V priebehu prvého polroka 2011 sme ochorenie imunizačného programu nemali zaznamenané. Stretávame sa však v praxi s problémom neskorej diagnostiky najčastejšie hlásených susp. ochorení pertussis, kedy výsledky vyšetrení sú podmieňované dvomi vzorkami krvi, čím klinik nemá možnosť byť včas informovaný o tom, že sa jedná o toto ochorenie. Napríklad ochorenie z marca (8.3.) malo výsledok vyšetrenia až 13.5. a to ešte s komentárom, že je potrebné odobrať ďalšiu vzorku krvi k spresneniu diagnózy, čo terénni lekári už vzhľadom na vyliečeného pacienta odmietajú s takýmto časovým postupom dovyšetrovať a ochorenie tak zostáva nepotvrdené.

Manažment očkovania :

V rámci kvalitatívnej kontroly a riadenia očkovania pracovníkmi odd. epidemiológie RÚVZ zabezpečujeme pre terénnych pediatrov pravidelné semináre a školenia s problematikou očkovania. Očkujúci lekári sú ďalej tiež odborne usmerňovaní mesačne zasielaním mesačných výkazov o infekčných ochoreniach. V mesačných intervaloch (vždy nasledujúci týždeň po skončení mesiaca) nám očkujúci pediatri zasielajú zoznamy očkovacích výkonov. Tieto zoznamy sú však zväčša v písomnej podobe, bez výstupov z počítačov, čím sú neprehľadné a následne sa tieto údaje zatiaľ nijak nevyužívajú. Počítačové prepojenie na fungujúci EPIS nie je urobené a ani pediatri nemajú očkovací program, ktorý by bol kompatibilný s našim.

Register očkovaných osôb v rámci okresov neexistuje, rovnako tak nie je register celoslovenský.

Kontrola očkovania v SR :

Kontrola očkovania je vykonávaná každoročne v mesiaci september a október podľa predloženej anotácie. Priebežne je vykonávaná kontrola námatková a to hlavne pri zisťovaní očkovania u ochorenia, ktoré je preventabilné očkovaním.

Č. ú 6.2. Surveillance infekčných chorôb

- zlepšenie laboratórnej spolupráce

u každého ochorenia, u ktorého je možné vykonať laboratórny dôkaz vyžadujeme, aby toto vyšetrenie bolo vykonané. Je k tomu potrebná dobrá spolupráca s niekoľkými laboratóriami v okrese – štátnymi aj súkromnými , ale tiež dobrá spolupráca

s nadregionálnymi laboratóriami, ktoré vykonávajú špecifickú diagnostiku : virologické laboratória a laboratória NRC.

Nepriaznivá je naša spolupráca s NRC pre pomalé vírusy, kde odd. epidemiológie zasiela vzorky krvi na vyšetrenie mutácie od pokrvných príbuzných pacienta, ale aj sprostredkováva odbery krvi od podozrivých pacientov, nakoľko manažovanie odberov do špeciálnych odberových skúmaviek si vyžaduje ich centrálnu uskladňovanie a tak odd. epidemiológie tieto odoberá (pre celé spádové územie) od NRC ako jediné v okrese. Výsledky vyšetrení NRC odmieta zasielať, rovnako tak výsledky vyšetrení sekčného materiálu, ktoré jediné ochorenie potvrdzujú. Napriek tomu, že vedúca odd. epidemiológie RÚVZ podala sťažnosť na toto NRC a aj verejne na konzultačnom dni NRC na jar v Bratislave vystúpila s kritickým referátom poukazujúcim na neprijateľný stav, kedy jediné NRC nechce spolupracovať s terénom, nič sa nezmenilo, na sťažnosť nikto z kompetentných adekvátne nezareagoval.

- zlepšenie hlásenia prenosných ochorení

Spolupráca s lekármi primárneho kontaktu, ako aj s lekármi styčných odborností je veľmi intenzívna, nie sú problémy so včasným hlásením infekčných ochorení. Lekári prvého kontaktu, ako aj laboratória nie sú zatiaľ naklonení elektronickému spôsobu hlásenia. Na písomnú výzvu RÚVZ zareagovalo len niekoľko málo lekárov.

NRC pre pomalé vírusy nehlási potvrdené ochorenia, ktoré ako jediné definitívne potvrdzuje diagnózu na základe vyšetrení.

- analýza rizika hrozby nových alebo „staronových“ infekčných ochorení :

V rámci nového programu EPIS sme sa zapracovali do systému rýchleho varovania, ktorý pri takýchto ochoreniach budeme využívať a momentálne ho využívame na hlásenie všetkých mimoriadnych udalostí.

- zlepšenie informovanosti a zvýšenie edukácie obyvateľstva v problematike prenosných ochorení

V rámci edukácie širokej laickej aj odbornej verejnosti o prenosných ochoreniach vedúca odd. epidemiológie RÚVZ píše články do regionálnych novín, ako aj do nadregionálnych časopisov, zúčastňuje sa s aktívnymi prednáškami o epidemiológii infekčných ochorení, ako aj o problematike očkovania v rámci edukácie lekárov prvého kontaktu na ich seminároch poriadaných sekciou všeobecných lekárov SLS. V rámci Európskeho imunizačného týždňa v mesiaci apríl, napísala do dvoch týždenníkov odborné články pre laickú verejnosť, propagujúce očkovanie a zrealizovala semináre pre pediatrov okresu.

Č. ú 6.3. Informačný systém prenosných ochorení

Je intenzívne využívaný nový informačný systém prenosných ochorení, v ktorom sa monitorujú hlásené infekčné ochorenia, nozokomiálne nákazy, chrípka a chrípke podobné ochorenia, je využívaný systém rýchleho varovania a vytvárame výstupy, ktoré sú zasielané, hlásiacim spolupracujúcim subjektom. Z hlásiacich subjektov však využívajú tento systém na hlásenie prenosných ochorení len dve terénne lekárske.

Č. ú: 6.4. Nozokomiálne nákazy :

Je dozorovaná jedna nemocnica (NsP L. Mikuláš), ktorá neparticipuje na programe HELICS, vie však o tomto programe. Nemocnica má svojho lekára, ktorý vedie nozokomiálnu komisiu v rámci nemocnice a tiež jednu nozokomiálnu sestru so vzdelaním Mgr., ktorá sa stará o problémy nemocničnej hygieny a nozokomiálnych nákaz.

Nemocnica si tiež sama vykonáva kontroly stermi z prostredia oddelení a s výsledkami nás pravidelne oboznamuje.

Celkom nám hlásila v prvom polroku 2011 8 NN.

Č. ú. 6.6. Mimoriadne epidemiologické situácie, vrátane bioterorizmu

Je vytvorená okresná protiepidemická komisia.

V rámci stratégie krízovej komunikácie sú vytvorené plány zvolania a vedúci pracovníci sú vybavení služobnými mobilmi.

Č. ú. 6.7. Enviromentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV.

Celkom 3x v priebehu polroka bola odobraná a vyšetrená odpadová voda na polio vírusy podľa harmonogramu. Vyšetrenie zabezpečilo virologické laboratórium RÚVZ v Banskej Bystrici. Všetky odbery boli negatívne.

Č. ú. 6.8. Prevencia HIV/AIDS

Pravidelne denne funguje poradňa HIV/AIDS, v ktorej ráno do 9,00 hod. vykonávame odbery krvi na anonymné, alebo neanonymné vyšetrenie. Vyšetrenie následne zabezpečuje laboratórium RÚVZ B. Bystrica. V rámci poradne každý pacient vyplňuje dotazník, kde zisťujeme jeho epidemiologickú anamnézu a následne poučíme pacienta o možných rizikách akvizície nákazy. V prvom polroku 2011 sme takto zabezpečili vyšetrenie 6 osôb- s negatívnymi výsledkami.

Prehľad výskytu prenosných ochorení v okrese L. Mikuláš a Ružomberok za rok 2010 a prvý polrok 2011

Kód.Diagnózy	Diagnóza	Rok 2010	Prvý polrok 2011
A02	Vylučovanie salmonel	0	1
A020	Salmonelová enteritída	208	41
A022	Lokalizované salmonelové infekcie	1	1
A03	Vylučovanie šigel	0	1
A031	Šigelóza zapríčinená Shigella flexneri	13	6
A033	Šigelóza zapríčinená Shigella sonnei	2	1
A040	Infekcia enteropatogénnymi Escherichia coli	57	41
A045	Kampylobakteriálna enteritída	276	153
A047	Enterokolitída zapríč. Clostridium difficile	14	6
A071	Giardioza (lambliaza)	7	0
A080	Rotavírusová enteritída	211	131
A082	Adenovírusová enteritída	10	13
A084	Nešpecifikovaná vírusová črevná infekcia	19	0

A09	Hnačka a gastroenteritída pravdepodobne infekčného pôvodu	12	0
A410	Septikémia vyvolaná Staphylococcus aureus	0	1
A415	Septikémia vyvolaná inými gramnegatívnymi organizmami	0	1
A150	Tuberkulóza pľúc potvrdená mikroskopiou spúta	1	0
A151	Divý kašeľ vyvolaný Bordetella pertussis	0	1
A160	Tuberkulóza pľúc bakteriologicky a histologicky negatívna	2	0
A182	Tuberkulóza periférna lymfadenopatia	0	1
A370	Divý kašeľ vyvolaný Bordetella pertussis	4	0
A38	Šarlach - scarlatina	11	1
A410	Septikémia vyvolaná Staphylococcus aureus	1	0
A415	Septikémia vyvolaná inými gramnegatívnymi organizmami	3	1
A411	Septikémia vyvolaná inými špecifikovanými stafylokokmi	0	1
A418	Iná špecifikovaná septikémia	1	0
A46	Ruža - erysipelas	49	17
A493	Nešpecifikovaná mykoplazmová infekcia	1	0
A519	Nešpecifikovaný včasný syfilis	4	0
A549	Nešpecifikovaná gonokoková infekcia	1	2
A562	Nešpecifikovaná chlamýdiová infekcia močovopohlav.sústavy	13	13
A590	Urogenitálna trichomonóza	0	4
A692	Lymeská choroba	9	0
A748	Iné chlamýdiové choroby	1	1
A810	Creutzfeldtova-Jakobova choroba	2	2
A879	Nešpecifikovaná vírusová meningitída	5	0
B008	Iná forma herpetickovírusovej infekcie	0	1
B019	Varicella bez komplikácie	504	478
B023	Zosterové choroby oka	1	1
B029	Zoster bez komplikácie Zoster, NS	165	77
B15	Akútna hepatitída A	13	0
B169	Akútna hepatitída B bez agensu delta a bez pečenevej kómy	1	0
B182	Chronická vírusová hepatitída	6	1
B259	Nešpecifikovaná cytomegalovírusová choroba	1	1
B279	Nešpecifikovaná infekčná mononukleóza	10	5
B589	Nešpecifikovaná toxoplazmóza	3	3
B689	Nešpecifikovaná tenióza	1	0
B779	Nešpecifikovaná askarióza	4	0
B770	Askarióza s črevnými komplikáciami	0	1
B830	Viscerálna larva migrans – Toxokaróz	0	1
B80	Enterobióza - mrle, Oxyuriáza	2	0
B850	Pedikulóza zavinená Pediculus humanus capitis	1	0
B86	Svrab - scabies	26	10
G001	Pneumokokový zápal mozgových plien - pneumokoková meningitída	1	1
G009	Nešpecifikovaný bakteriálny zápal mozgových plien	0	1
G630	Polyneuropatia pri Lymeskej chorobe	1	1
I80	Zápal žíl - phlebitis et thrombophlebitis	0	1
J107	SARI	0	2

J109	Chrípka H1N1 Novel	1	1
J151	Pneumónia vyvolaná Pseudomonas	0	1
J155	Pneumónia vyvolaná Escherichia coli	1	1
M012	Artritída pri Lymeskej chorobe	2	0
N30	Cystitída	9	2
T814	Infekcia po výkone nezatriedená inde	9	2
Z203	Kontakt alebo ohrozenie besnotou	43	30
Z225	Nosič vírusovej hepatitídy B	9	7
Spolu:		1753	1070

Spracovala :
MUDr. Danica Maslenová MPH
Vedúca odd. epidemiológie

V L. Mikuláši 12.7.2011

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Lučenci**

1. Oddelenie hygieny životného prostredia a zdravia

1.1. VYPRACOVANIE AKTUALIZOVANÉHO AKČNÉHO PLÁNU PRE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY IV (NATIONAL ACTION PLAN FOR ENVIRONMENT AND HEALTH – NEHAP IV)

Gestor: ÚVZ SR

Riešiteľské pracoviská
36 RÚVZ v SR

Cieľ

Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva SR prostredníctvom environmentálnych determinantov zdravia; redukcia ochorení súvisiacich s kvalitou vonkajšieho i vnútorného ovzdušia, ochorení súvisiacich s pitnou a rekreačnou vodou, ochorení súvisiacich s nadmerným environmentálnym hlukom, úrazmi, UV žiarením, klimatickými zmenami.

Plnenie

Úloha sa realizuje priebežne, pozostáva predovšetkým z monitoringu pitnej vody zo spotrebísk verejných vodovodov v súlade s legislatívnymi predpismi.

V 1. polroku 2011 boli spracované:

- *Plán odberu pre monitoring pitných vôd* na rok 2011 tak, aby bola odberom a následným laboratórnym vyšetrením zistená kvalita vody na každom spotrebisku verejných vodovodov.
- V 1. polroku 2011 bolo v rámci monitoringu pitných vôd v okresoch Lučenec a Poltár odobratých a vyšetrených celkom 23 vzoriek pitných vôd. Ďalších 5 vzoriek bolo odobratých v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru.
- *Zadávanie údajov o kvalite pitnej vody* do Informačného systému o kvalite pitnej vody - úloha sa plní priebežne.
- Poradenstvo pre občanov v oblasti zdravotnej bezpečnosti pitnej vody ako aj ďalších problémov týkajúcich sa pitnej vody a jej významu pre zdravie človeka bolo zabezpečené aj individuálnymi konzultáciami pri príležitosti Svetového dňa vody (17) a oznamom na internetovej stránke RÚVZ.

1.7. ÚPRAVA PITNEJ VODY VO VEREJNÝCH VODOVODOCH

Cieľ

- spracovanie prehľadu o spôsoboch dezinfekcie pitnej vody vo verejných vodovodoch v Slovenskej republike a používaných chemických látok na báze chlóru v súvislosti so vznikom vedľajších produktov chlórovania,
- vytipovanie verejných vodovodov pre sledovanie vplyvu chlórovania na kvalitu pitnej vody a vznik VPD,
- vytipovanie verejných vodovodov pre sledovanie kvality pitnej vody vo verejných vodovodoch bez dezinfekcie.

Gestor

ÚVZ SR

Riešiteľské pracoviská

ÚVZ SR, RÚVZ v SR

Plnenie:

Úloha bude plnená v 2. polroku 2011 podľa pokynov gestora úlohy.

1.8. AKTUALIZÁCIA INFORMAČNÉHO SYSTÉMU O KÚPALISKÁCH A KVALITE VODY NA KÚPANIE

Cieľ

Úpravou a doplnením funkčnosti *Informačného systému o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie* prispôbiť systém novým legislatívnym požiadavkám, aktuálnej situácii a požiadavkám v oblasti informovania, zefektívniť a zlepšiť prácu orgánov verejného zdravotníctva v oblasti vôd na kúpanie na všetkých úrovniach. V súvislosti s reportingovými povinnosťami Slovenska voči EK zabezpečiť plnenie požiadaviek európskej smernice č. 2006/7/ES o riadení kvality vody určenej na kúpanie a automatickým spracovaním dát predísť chybovosti poskytovaných údajov.

Gestor

ÚVZ SR

Riešiteľská pracoviská

ÚVZ SR, RÚVZ v SR, Riešiteľská firma pre upgrade IS

V roku 2008 bol na aj na RÚVZ so sídlom v Lučenci uvedený do prevádzky *Informačný systém o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie*, ktorý zefektívnil prácu OHŽPaZ v oblasti vôd na kúpanie. Aktualizácia IS by mala viesť k úpravám podľa aktuálnych požiadaviek verejnosti a sprístupniť príp. zatriktívniť aj ďalšie dostupné informácie podľa jej požiadaviek.

Plnenie:

V 1. polroku 2011 pomocou *Informačného systému o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie* boli spracované a zverejnené nasledovné výstupy:

- *Správa o pripravenosti prírodných a umelých kúpalísk na LTS 2011* - pre začiatkom LTS,
- *Aktualizácia stavu kúpalísk počas LTS* od 15.6.2011 týždenne vždy pred víkendom,
- *Profily vôd vhodných na kúpanie*, ktoré bude potrebné počas sezóny priebežne aktualizovať a ktoré je zverejnené na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Lučenci.
- *Zadávanie údajov o kvalite vody na kúpaliskách* do Informačného systému o kvalite vody na kúpanie – úloha sa plní priebežne.
- V 1. polroku 2011 boli odobraté a vyšetrené 3 vzorky vody vhodnej na kúpanie (VVK) Ružiná pri obci Ružiná (2) a Ružiná pri obci Divín (1). Odborní zamestnanci odoberajú vzorky podľa programu monitorovania kvality vody, laboratórne vyšetrenie je zabezpečené v RÚVZ Banská Bystrica.

2. Oddelenie preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie

2.1. ZNIŽOVANIE MIERY ZDRAVOTNÝCH RIZÍK ZAMESTNANCOV Z PRACOVNÉHO PROSTREDIA, PRACOVNÝCH PODMIENOK A SPÔSOBU PRÁCE

2.1.1. Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

RÚVZ so sídlom v Lučenci vedie evidenciu o počte exponovaných pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce u zamestnávateľov v okresoch Lučenec a Poltár. Podľa aktualizovaných výstupov v programe ASTR k 30.06.2011 vykonávalo rizikové práce spolu 2305 zamestnancov, z toho 665 žien u 106 zamestnávateľov na 233 pracoviskách. V okrese Lučenec 1825 z toho 576 žien a v okrese Poltár 480, z toho 89 žien.

Zmena oproti roku 2010 predstavuje nárast v celkovom počte pracovníkov vykonávajúcich rizikovú prácu o 16 zamestnancov, zároveň došlo k zvýšeniu počtu žien vykonávajúcich rizikovú prácu o 30, pričom počet zamestnávateľov ostal nezmenený.

V riziku 3. kategórie evidujeme 2202 zamestnancov, z toho 652 žien, práce zaradené do 4. kategórie rizika vykonáva 179 zamestnancov, z toho 14 žien.

Najviac zamestnancov je exponovaných hluku – 2039, prachu – 340, nešpecifickým faktorom – 186 a chemickým látkam – 172.

V I. polroku roku 2011 sme vydali 15 rozhodnutí, ktorými boli pracovné činnosti zaradené do kategórie rizikových prác, z toho 4 rozhodnutia boli vydané pre nových zamestnávateľov, 8 rozhodnutí vydaných pre zamestnávateľov, ktorým sa nepodarilo odstrániť alebo znížiť riziká a práce boli vyhlásené opakovane do rizika 4. kategórie a v 3 prípadoch došlo po prehodnotení rizík k zmenám v zaradení prác. Zamestnávatelia boli upozorňovaní na dodržiavanie náležitostí a kritérií pri posudzovaní a kategorizácii prác. Predkladané návrhy na zaradenie prác do 3. a 4. kategórie boli osobne konzultované so zástupcami spoločností.

Rozhodnutia o zrušení rizikových prác nebolo v hodnotenom období vydané, rovnako neboli uložené žiadne sankcie zamestnávateľom za neplnenie opatrení na ochranu zdravia na pracoviskách, kde zamestnanci vykonávajú rizikové práce.

V mäsokombináte MECOM GROUP a.s. Humenné – závod Lučenec bolo zrušené pracovisko porážky a tým zanikli aj práce, ktoré boli v riziku hluku 4. kategórie. Po podaní návrhu bolo zamestnávateľovi vydané nové rozhodnutie o vyhlásení rizikových prác.

2.1.2 Znižovanie zdravotných rizík z veľmi toxických a toxických látok a prípravkov

Zamestnanci oddelenia vykonali spoločné previerky koordinované Slovenským inšpektorátom životného prostredia v spoločnosti Johnoson Controls, s. r. o. Lučenec a Slovglass Poltár, s.r.o., Poltár, ktoré boli zamerané na dodržiavanie zákona č. 261/2002 podľa zákona NR SR č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií.

Súčasne s previerkou v spoločnosti Johnoson Controls, s. r. o. bola vykonaná aj cieľená kontrola v jej dcérskej spoločnosti JP foam manufacturing s.r.o., zameraná na používanie veľmi toxických látok a prípravkov a toxických látok a prípravkov. Jednou zo surovín používaných v technologickom procese výroby veľkých penových dielcov do automobilov je aj ONGRONAT 1080 s účinnou zložkou s účinnou veľmi toxickou látkou touléndiisokyanát CAS 26471-62-5. Prípravok je používaný priamo, bez predchádzajúcej úpravy, k výrobnéj linke je dopravovaný samostatnou sieťou bez pracovnej obsluhy v uzavretom technologickom procese. Dodávateľom je firma Borsod Chem z Maďarska Činnosť stáčania prípravku z cisterny do nádrže a skladovanie prípravku riadi pracovník, ktorý je na uvedenú činnosť zdravotne a odborne spôsobilý. Účastník konania má pre činnosť skladovania a zaobchádzania s uvedenou látkou posúdené riziko a schválený Prevádzkový poriadok. Všetky chemické látky a prípravky sú skladované bezpečne, skladové priestory sú uzavreté, prístup je možný len po použití čipovej karty, ktorú vlastní len osoby odborne a zdravotne spôsobilé pre prácu s toxickými a veľmi toxickými látkami a prípravkami.

V závode Poltár spoločnosti Slovglass Poltár s.r.o. sa používa kyselina fluorovodíková, ktorá tvorí súčasť leštiaceho kúpeľa v leštiacich linkách pri finálnom opracovaní sklárskych výrobkov. Chemické leštenie sa vykonáva na 5 leštiacich linkách, celý proces je automatizovaný. Kyselina fluorovodíková je do závodu dopravovaná cisternou po železničnej vlečke, z cisterny sa prečerpáva potrubným rozvodom do ocelových nádrží do skladu kyselín a odtiaľ do denných nádrží kyselín. Technológia pre skladovanie a používanie HF je osadená na prízemí objektu leštiarne, pre prípadný únik sú vybudované havarijné nádrže a únik plynov HF je možné zachytiť v absorbčnom zariadení. Pre manipuláciu platia, sú dodržiavané a zo strany zamestnávateľa prísne kontrolované všetky bezpečnostné predpis (používanie pridelených OOPP, odborná spôsobilosť, preškolenie). Monitorovanie úniku HF je riešené

stacionárnym detekčným systémom. Detektory sú umiestnené v mieste prečerpávania HF, v sklade kyselín a v objekte leštiarne.

V II. polroku 2011 bolo doručených 9 oznámení o vykonávaní regulácie živočíšnych škodcov oprávnenými firmami, látky klasifikované ako toxické alebo veľmi toxické použité neboli.

Oddeleniu HŽPaZ boli poskytnuté 4 konzultačné vyjadrenia k schváleniu prevádzkových poriadkov o ochrane zdravia zamestnancov pri expozícii chemickým faktorom pri práci pre verejné lekárne, kde sa ako súčasť reagenčného aparátu vyskytujú aj látky toxické a veľmi toxické. Odborní zástupcovia týchto pracovísk mali platné osvedčenie pre prácu s toxickými a veľmi toxickými látkami, alebo v čase podania návrhu mali podané aj žiadosti o vydanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti na túto prácu.

Mimoriadne situácie a havárie sa v sledovanom období nevyskytli.

2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu

Spoločnosti, v ktorých sú pracovné činnosti zaradené do kategórie rizikových prác:

Firma	Počet pracovníkov	Riziko	Kategória
Všeobecná nemocnica s poliklinikou n. o. Lučenec	14/13	Cytostatiká	3.
LC-Oncomed s.r.o. Lučenec	3/3	Cytostatiká	3.
Perosa s.r.o. Lučenec	6/0	prach – tvrdé drevo	3
Máspoma s.r.o. Zvolen – výroba štiepky Rovňany	2/0	prach – tvrdé drevo	3
KOLEK – Ing. Mrva, Lučenec	7/0	liaty asfalt	3

V hodnotenom období bol kontrolovaný subjekt PEROSA s. r. o. Lučenec – vykonaný ŠZD po podaní návrhu na vyhlásenie rizikových prác. Pri výrobe kefodrievok sú 7 zamestnanci vystavení účinkom prachu z tvrdého dreva, zároveň sú exponovaní riziku hluku. Pri ŠZD boli zistené nedostatky pri vykonávaní lekárskeho preventívneho prehliadok – chýbal záverečný posudok lekára PZS, nedostatky boli v dohodnutom termíne odstránené.

AZBEST

NA RÚVZ boli za 1. polrok 2011 doručené dve oznámenia od Stavebného bytového družstva Lučenec (SBD) o odstraňovaní „AZC kanalizačných rozvodov,, v bytových domoch vo vlastnej správe na sídliskách v Lučenci.

V rovnakom období boli vydané 3 rozhodnutia: SBD Lučenec požiadalo regionálneho hygienika o vydanie rozhodnutia k návrhu na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest v bytovom dome v Lučenci, ktorý je v správe inej spoločnosti a Okresné stavebné bytové družstvo Rimavská Sobota predložilo dva návrhy na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb bytových domov v meste Filákov.

Pri odstraňovaní AZC kanalizačných rozvodov bol vykonaný štátny zdravotný dozor v jednom prípade, pri prácach vykonávaných SBD Lučenec v meste Lučenec. Kontrola bola zameraná na dodržiavanie schváleného plánu práce, nedostatky neboli zistené.

2.1.4 Znižovanie psychickej pracovnej záťaž

Rizikové práce s rizikom psychickej pracovnej záťaž nemáme vyhlásené, ani neboli od zamestnávateľov požiadavky na hodnotenie tejto záťaž. Predpokladáme psychickú pracovnú

záťaž u zdravotníckych pracovníkov NsP Lučenc, ale k jej hodnoteniu zatiaľ nedošlo, PZS zabezpečujú ako zdravotnícke zariadenie vlastnými odbornými pracovníkmi a k vzájomná spolupráci na túto tému sme zatiaľ nedospeli.

2.1.5. Znižovanie výskytu chorôb z povolania z dlhodobého nadmerného a jednostranného zaťaženia

Rizikový faktor DNJZ máme vyhlásený v a.s. Žiaromat Kalinovo v počte 8 zamestnancov na pracoviskách výrobná linka č.1, 2 a odoberanie šamotových predliskov.

V 1. polroku 2011 bolo šetrených 9 podozrení na chorobu z povolania v pol.č. 29 v profesiách: brusička skla, tokár – Slovglass Poltár s.r.o., Poltár, brusička skla – Slovglass Poltár s.r.o., divízia Katarínska Huta, pomocný robotník a obsluha bágra – Lovinit a.s., Lovinobaňa, ošetrovateľka hydiny – ZPD Poltár, robotník – Mestský podnik služieb Poltár, kuchárka – Betánia n.o. Kalinovo, majster odborného výcviku – Združená str. škola sklárska Poltár, robotník – kladár – Žiaromat a.s., Kalinovo.

Za hodnotené obdobie bolo v položke 29 priznaných 7 chorôb z povolania.

Prehľad výskytu priznaných chorôb z povolania v organizáciách:

Slovglass Poltár s.r.o.,	prehliadačka skla 1 naberač – lisiar 1 hladinár – leštič 1 sklár 1	4 chzp
Slovglass Poltár s.r.o., divízia Katarínska Huta	brusička skla-maliarka 1	1 chzp
Lovinit a.s. Lovinobaňa	robotník rudište - miešareň 1	1 chzp
PIL – EX s.r.o. Lučenec	Obsluha píly 1	1 chzp

2.1.6 Prevencia ochorení súvisiacich s prácou a prešetrovanie na iné poškodenia zdravia so zameraním na ochorenia chrbtice

V spoločnostiach Johnoson Controls, s. r. o. a JP foam manufacturing vykonala PZS ProCare hodnoteniu fyzickej záťaže pri práci operátorov linky na šitie poťahov hlavových opierok do automobilov a operátorov linky na výrobu veľkých penových dielcov.

Po posúdení rizík (podkladom bolo aj meranie) boli práce zaradené s faktorom fyzickej záťaže zaradené do 2. kategórie.

Zamestnávateľ realizoval opatrenia navrhnuté PZS (striedanie zamestnancov pri pracovných činnostiach) a činnosť voskovania operátorom linky bola nahradená voskovacím robotom.

2.2. ZNIŽOVANIE RIZIKA VZNIKU OCHORENÍ PODMIENENÝCH PRÁCOU U ZAMESTNANCOV PRI PRÁCI SO ZOBRAZOVACÍMI JEDNOTKAMI

Sledovanie prác so zobrazovacími jednotkami sme v I. polroku 2011 vykonali v 13 malých prevádzkach, kde so ZJ pracoval len jeden zamestnanec, väčšinou pracovníčka ekonomického oddelenia. Dotazníky informovanosti vyplnili 13 zamestnanci. Zamerali sme sa na sledovanie veku a typu používaných zobrazovacích jednotiek, nedostatky v tomto neboli zistené, väčšina pracovísk je vybavená novými a kvalitnými PC zostavami. Podmienky pre umiestnenie počítačov sa vylepšujú zakúpením vhodnejších pracovných stolov, polohovateľných stoličiek s opierkami. Priestorové vybavenie pracovísk, svetelná pohoda a mikroklimatické podmienky pre činnosti sú vyhovujúce. Najčastejšie zisťovaným nedostatkom na pracovisku so ZJ je chýbajúca podložka pod chodidlá, jej doplnenie bolo požadované v nápravných opatreniach uvádzaných v záznamoch.

2.5 ZVYŠOVANIE ÚROVNE OCHRANY ZDRAVIA PRED RIZIKAMI Z CHEMICKÝCH LÁTOK

Cieľom úlohy je presadzovanie právnych predpisov EÚ týkajúcich sa chemických látok a zvyšovanie úrovne ochrany zdravia pred rizikami z chemických látok. Jeden pracovník sa zúčastnil celoslovenského seminára „Kontrola uplatňovania chemickej legislatívy orgánmi verejného zdravotníctva“ pre pracovníkov odborov a oddelení PPLaT RÚVZ v SR, ktorého súčasťou bol postup výkonu kontroly v rámci projektu REACH – EN- FORCE 2.

Previerky zamerané na kontrolu kariet bezpečnostných údajov u následných užívateľov spolu s vyplnením dotazníkov budú vykonané v druhom polroku 2011.

3. Oddelenie hygieny výživy

3.1. Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospeljej populácie

Gestor úlohy : ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Poprade a v Banskej Bystrici

Riešiteľské pracovisko : RÚVZ Lučenec

Termín ukončenia : 15. január 2012

Cieľ: Prostredníctvom monitoringu a intervencie vplývať na zlepšenie stravovacích návykov u vybraných skupín dospeljej populácie so zameraním **na ľahkú prácu**. Zisťovanie vývoja výživového stavu v sledovaných populačných skupinách.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Lučenci sa každoročne zapája do riešenia projektu Sledovanie výživového stavu u vybraných vekových skupín dospeljej populácie. Projekt bol realizovaný v spolupráci s oddelením poradne zdravia na RÚVZ Lučenec. Z vybraného súboru 80 respondentov dospeljej populácie bolo vyšetrených v 1 polroku 2011 **17 respondentov** so zameraním na **ľahkú prácu**, z toho zastúpených **8 mužov** dvoch vekových kategórií / 19-34, 35-59 roční / a **9 žien** tiež dvoch vekových kategórií / 19-34, 35-54 ročné / ľahko pracujúcich v okrese Lučenec a Poltár. Každý účastník vyplňoval dotazník, ktorý tvoril 1 – denný jedálny lístok so zoznamom jedál a nápojov ktoré respondent skonzumoval v priebehu ľubovoľného dňa, dotazník o stravovacích zvyklostiach a pohybovej aktivite, údaje – meno, vek, výška, hmotnosť, obvod pásu a bokov. Súčasťou projektu bolo vyšetrenie každého účastníka, ktoré pozostávalo z merania krvného tlaku, pulzu a odberu kapilárnej krvi prístrojom Reflotron na stanovenie parametrov lipoproteínového metabolizmu – cholesterol, HDL, LDL, triglyceridy, glukóza. Následne získané údaje boli spracovávané v programe ALIMENTA verzia 4.3e, z výsledkov jednotlivých respondentov bolo následne vyhodnotené % plnenie odporúčaných denných dávok živín pre dané vekové skupiny. Údaje z dotazníkov a vyšetrení boli zaznamenávané a budú v správe v roku 2011 vyhodnotené tabuľkovou formou v štyroch výstupných súboroch / Somat, Faktory, Pohyb, Spotreba / za celé sledované obdobie. Projekt bude zaslaný na ďalšie spracovanie a celoslovenské vyhodnotenie na RÚVZ Banská Bystrica a Poprad.

Realizačným výstupom úlohy je monitorovanie a vývoj výživového stavu jednotlivých vybraných vekových skupín dospeljej populácie, monitorovanie regionálnych odlišností v stravovacích zvyklostiach a štruktúre stravy, sledovanie a porovnanie vývoja výživového stavu v sledovaných populačných skupinách, sledovanie príjmu vybraných výživových ukazovateľov, vrátane príjmu jódu a kyseliny listovej prostredníctvom stravovacích zvyklostí v sledovaných populačných skupinách ako aj sledovanie spotreby potravín podľa druhov v sledovaných populačných skupinách. Úlohou je aj vytvorenie relevantných podkladov pre

regulovanie regionálnej a celoštátnej výživovej politiky u obyvateľov SR. Nakoľko v Slovenskej republike naďalej pretrváva vysoký výskyt kardiovaskulárnych a onkologických ochorení bol prijatý Program ozdravenia výživy obyvateľov SR, ktorý bol aktualizovaný v roku 2008. Ciele na ozdravenie výživy sú v súlade s celoeurópskymi princípmi vychádzajúcimi z dokumentu Zdravie 21. storočia.

3.2. Monitoring jodidácie kuchynskej soli

Gestor úlohy : ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Košiciach

Riešiteľské pracovisko : RÚVZ Lučenec

Termín ukončenia : 30.december 2011

Cieľ: Monitorovanie obsahu jódu v kuchynskej soli, vo vybraných potravinách a ľudskom organizme s cieľom zabezpečenia kontinuálneho prísunu jódu do ľudského organizmu a jeho predpokladaného obsahu v organizme.

V rámci plnenia tejto úlohy boli pracovníkmi oddelenia hygieny výživy odoberané vzorky kuchynskej soli v maloobchodných predajniach potravín a v potravinárskych výrobniciach (napr. pekárne) v lokalitách okresu Lučenec a Poltár na laboratórne vyšetrenie **stanovenia jodidu draselného, jodičnanu draselného a ferokyanidu draselného**. Spolu bolo odobratých **12 vzoriek** kuchynskej soli pričom všetky vzorky vyhoveľi. Úloha bola spracovaná v tabuľkovej verzii formou vyhodnotenia sledovania ukazovateľov chemického vyšetrenia - stanovenia KJ a KJO_3 a u vzoriek z dovozu aj ferokyanidu draselného.

Úloha zabezpečuje monitorovanie obsahu jódu v jedlej soli vo vybraných potravinách , pretože v rámci Potravinového kódexu SR je ponechaná národná legislatíva pre fortifikáciu kuchynskej soli jódom. Sledovanie príjmu jódu a monitorovanie jódu v organizme v II. etape úlohy poukážu na stav saturácie jódom vybraných populačných skupín. Realizačným výstupom úlohy bude získané údaje z monitoringu porovnávať s trendom vývoja ochorení z nedostatku jódu u obyvateľov v SR.

3.3. Bezpečnosť kozmetických výrobkov určených pre deti

Gestor úlohy : ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko : RÚVZ Lučenec

Termín ukončenia : 30.marec 2012

Cieľ: Cieľom úlohy je kontrola dodržiavania bezpečnosti kozmetických výrobkov v oblasti regulovaných látok, dodržiavanie povinnosti označenia vybraných regulovaných látok v zložení na obale kozmetických výrobkov, získanie správnych návykov na ochranu pokožky počas pobytu na slnku, zníženie vzniku alergických reakcií v dôsledku používania black hena - dočasnej farby na pokožku

V rámci plnenia úlohy neboli pracovníčkami RÚVZ Lučenec v 1 polroku 2011 odobraté vzorky kozmetických výrobkov z distribučnej siete.

Kontrola regulovaných látok v kozmetických výrobkoch vyplýva z ich významného potenciálneho rizika pre zdravie detí z pohľadu možných toxických účinkov a karcinogenity.

3.4. Bezpečnosť výrobkov určených pre deti

Gestor úlohy : ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko : RÚVZ v SR

Termín ukončenia : 31.december 2012

Cieľ: Cieľom úlohy je kontrola dodržiavania bezpečnosti keramických a plastových výrobkov určených pre deti so zameraním na kontrolu vybraných kritérií bezpečnosti výrobkov – migrácia Cd, Pb, Formaldehydu, primárnych aromatických amínov, bisfenolu A resp. iných ukazovateľov v závislosti od materiálového zloženia a kontrola označovania a dokumentácie v súlade s Potravinovým kódexom SR – Materiály a predmety určené na styk s potravinami. V rámci plnenia úlohy v roku 2011 RÚVZ Lučenec nebol do programu zaradený a ani neboli pracovníčkami RÚVZ Lučenec odobraté žiadne plastové výrobky pre deti z distribučnej siete. Úloha bude plnená po oznámení RUVZ so sídlom v Banskej Bystrici v priebehu roku 2011 podľa harmonogramu v rámci plnenia Viacročného národného plánu úradnej kontroly potravín aktualizovaného na rok 2011.

3.5. Bezpečnosť papierových a kartónových obalových materiálov

Gestor úlohy : ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko : RÚVZ Poprad

Termín ukončenia : 31.december 2012

Cieľ: Cieľom úlohy je kontrola bezpečnosti papierových a kartónových obalov vo vzťahu k migrácii určitých fotoiniciátorov, ktoré môžu migrovať z tlačiarskych farieb cez primárny obalový materiál používaných na vrchnú potlač papierových a kartónových obalových materiálov.

RÚVZ Lučenec sa na plnení úlohy bezpečnosť papierových a kartónových obalových materiálov v roku 2011 nepodieľa.

3.6. Monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách

Gestor úlohy : ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko : RÚVZ v Lučenci

Termín ukončenia : 31.december 2012

Cieľ: Cieľom úlohy je monitorovanie spotreby vybraných prídavných látok v potravinách u dospelaj populácie s cieľom zistiť úroveň ich spotreby a porovnať príjem každej vybranej prídavnej látky s jej stanoveným prijateľným denným príjmom / ADI /.

Monitorovanie spotreby vybraných prídavných látok v potravinách je základom pre hodnotenie zdravotného rizika z potravín s cieľom zistenia miery závažnosti záťaže exponovanej populácie daným rizikovým faktorom v určitom časovom období. Monitorovanie spotreby, ako preventívne opatrenie, umožňuje vytvoriť bázu pre ochranu zdravia a prijatie legislatívnych opatrení. Monitorovanie spotreby prídavných látok v priebehu súčasne na základe požiadavky platnej európskej legislatívy s cieľom získať informácie o úrovni spotreby vybraných prídavných látok v potravinách v danom členskom štáte.

Projekt je realizovaný aj v spolupráci s oddelením poradne zdravia na RÚVZ Lučenec. Z vybraného súboru 80 respondentov dospelaj populácie bolo vyhodnotených v 1 polroku 2011 **72 respondentov**, z toho zastúpených **35 mužov** dvoch vekových kategórií / 19-34,

35-59 roční / a **37 žien** tiež dvoch vekových kategórii / 19-34, 35-54 ročné / pracujúcich v okrese Lučenec a Poltár. Každý účastník vyplňoval dotazník, ktorý tvoril 24 hodinový pracovný denný jedálny lístok a 24 hodinový víkendový jedálny lístok so zoznamom jedál a nápojov ktoré respondent skonzumoval v priebehu uvedených dní a týždenný dotazník frekvencie spotreby podľa prílohy. V rámci monitoringu je sledovaná spotreby vybraných 4 prídavných látok : E 104 chinolínová žltá, E 129 allura červená, E 124 košelinová červená , E 102 tartrazín. Uvedené sumáre dotazníkov a výsledkov respondentov budú zaslané tabuľkovou formou na ÚVZ SR na ďalšie spracovanie.

4. Oddelenie hygieny detí a mládeže

V kalendárnom roku 2011 sa podieľame v rámci programov a projektov ÚVZ SR v odbore hygiena detí a mládeže na riešení nasledovných úloh :

Úloha: 4.1. Prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR a zistenie trendov v ich telesnom raste a vývine

Gestor: ÚVZ SR, ÚH LF UK Bratislava
Riešiteľské pracoviská : ÚVZ SR, RÚVZ v SR
Termín ukončenia : rok 2020

Danou úlohou sme sa nezaoberali z dôvodu jej plánovanej realizácie v 2. polroku 2011.

Úloha: 4.2. Zneužívanie návykových látok (alkohol, tabak, drogy) u detí a mládeže na Slovensku

Gestor: ÚVZ SR, ÚV SR, Národné monitorovacie centrum, VÚDPaP
Riešiteľské pracoviská: ÚVZ SR, vybrané RÚVZ v SR
Termín ukončenia: priebežne podľa požiadaviek gestora

Na základe metodických pokynov z ÚVZ SR sme prieskum realizovali v dňoch od 4. do 7. 4. 2011 na dvoch stredných školách v meste Lučenec, ktoré boli vybrané náhodným štatistickým výberom. Na Strednej priemyselnej škole stavebnej Oskara Winklera v Lučenci z 317 študentov sa do projektu zapojilo 271 študentov (219 chlapcov, 52 dievčat), ktorí vyplnili dotazník o užívaní drog. Z celkového počtu 271 študentov vyplnilo aj 143 študentov dotazník SMQ a 128 študentov dotazník SFEA, ktoré boli súčasťou realizácie tohto projektu. Zo stanoveného počtu 136 študentov Strednej odbornej školy technickej v Lučenci sa nám podarilo zozbierať od 125 – tich študentov (125 chlapcov) dotazníky o užívaní drog. Všetci zúčastnení študenti vyplnili aj dotazníky SMQ a SFEA. Vyplnené dotazníky boli uložené spolu s hlásením za triedu do označených obálok a zaslané na ÚVZ SR v Bratislave sa ďalšie spracovanie.

Úloha: 4.3. Monitoring stravovacích zvyklostí a výživových preferencií vybranej populácie detí SR a hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál

Gestor : RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote, ÚVZ SR
Riešiteľské pracoviská: všetky RÚVZ v SR
Trvanie projektu : 2014

V roku 2011 sa úloha nerealizuje.

Úloha: **4.4. Zdravé deti v zdravých rodinách**

Gestor: RÚVZ Banská Bystrica, ÚVZ SR

Riešiteľské pracoviská : ÚVZ SR a vybrané RÚVZ v SR

Termín ukončenia: rok 2012

V 1. polroku sme absolvovali seminár organizovaný RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, na ktorom bolo gestom odprezentované čiastkové vyhodnotenie projektu. Zároveň sme obdržali písomnú správu o vyhodnotení projektu realizovaného v roku 2010 ako aj informáciu o neplnení projektu v roku 2011.

6. Oddelenie epidemiológie

6.1. Národný imunizačný program SR

6.2. Surveillance infekčných chorôb

6.3. Informačný systém prenosných ochorení

6.4. Nozokomiálne nákazy

6.6. Mimoriadne epidemiologické situácie

6.7. Enviromentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV

6.1. Národný imunizačný program SR (NIP SR)

IMUNIZÁCIA

KONTROLA OČKOVANIA

Dôsledným plnením Imunizačného programu (NIP SR) sa naďalej udržal priaznivý trend výskytu tých prenosných ochorení, ktorým možno predchádzať očkovaním.

Metodické vedenie - imunizácia

Február:

1. NRC pre pneumokoky - informácia, Lc 4x

Marec:

2. Očkovanie proti pneumokokom - Lc 45 , Pt 15x

3. Očkovací kalendár na rok 2011 pre povinné pravidelné očkovanie detí a dospelých s platnosťou od 24.03.2011 - Lc 57x , Pt 17x

Apríl:

4. Doplnenie ku kategorizácii Prevenar 13 - Lc 35x , Pt 11x

5. Hradenie Prevenar 13 - Lc 35x , Pt 11x

6. Vyhodnotenie administratívnej kontroly očkovania k 31.08.2010 (porovnanie okresov s SR) - Lc 18x , Pt 9x

Máj:

7. Hlásenie nežiadúcich účinkov v súvislosti s očkovaním - Lc 18x , Pt 9x

8. Informácia o vakcínach pre pracovníkov materského centra a rodičov detí, navštevujúcich materské centrum - Lc 1x

Iné - metodické vedenie

Spolu: 285 výkonov
okres Lučenec 213
okres Poltár 72

Úradná administratívna kontrola očkovania za obdobie od 01.09.2010 do 31.08.2011 bude vykonaná v mesiacoch september a október 2011. Kontrola bude vykonaná v 16 ambulanciách všeobecného lekára pre deti a dorast v okrese Lučenec.
Kontrola bude vykonaná v 6 všeobecných ambulanciách pre deti a dorast v okrese Poltár.

Články do novín:

Február - TASR agentúra, tasr.sk Monitoring ARO za 5.k.t.
Mestské noviny, Týždenník mesta Lučenec, ročník 7, cena zdarma.

Apríl - **23. 04. do 30. 04. 2011 - Téma EIW 2011: "Spoločné riešenia spoločných hrozieb"**
Mestské noviny, Týždenník mesta Lučenec, uverejnený dňa 29.04.2011, Ročník 7, Číslo 17.
Apríl - Regionálna kampaň - hygiena a dezinfekcia rúk ako prevencia nozokomiálnych nákaz
názov: Hygiena a dezinfekcia rúk.

Očkovanie pred cestou do zahraničia: 15 osobných a telefonických konzultácií
Vydávanie medzinárodných očkovacích preukazov (certifikátov) (MOP): 0
Vydávanie medzinárodných certifikátov o negativite protilátok HIV (anti HIV 1,2/AIDS agent antibodies): 0

6.2. Surveillance infekčných chorôb

V rámci projektu PHARE pre odbory epidemiológie sme zapojení do posilnenia epidemiologickej a laboratórnej surveillance infekčných ochorení.
Mesačné analýzy prenosných ochorení za I. polrok 2011 sa vykonávajú podľa platnej legislatívy.

Epidemiologické vyšetrowanie v ohniskách nákaz sa vykonávalo priebežne v závislosti na epidemiol. situácii vo výskyte prenosných ochorení.

Protiepidemické opatrenia sa zabezpečujú v plnom rozsahu.

Mikrobiologické monitorovanie prostredia pri preventívnych previerkach HER sa vykonáva.

Mikrobiologickú diagnostiku nám zabezpečuje neštátne oddelenie klinickej mikrobiológie K-M-lab., spol s r.o. vo VŠNsP, n.o. Lučenec. Dobrú spoluprácu máme pri dg VHA, VHB, VHC v neštátnom klinickom laboratóriu klinickej biochémie S - K - lab., spol s r.o.

Program EPIS slúži na zabezpečenie komunikácie so sieťami EÚ a SZO pre surveillance infekčných ochorení. SR spolupracuje s ECDC v rámci programu FWD. FWD je program pre alimentárne infekcie a zoonózy, zbiera a analyzuje údaje o výskyte ochorení.

Systém EPIS poskytuje tabelárne a grafické spracovanie údajov o výskyte prenosných ochorení vrátane chrípky a umožňuje ich analýzu. Údaje o výskyte epidémií vkladajú epidemiológovia RÚVZ v SR do systému EPIS. V rámci surveillance chrípky a ARO sa v chrípkovej sezóne vykonáva diferencovaný zber údajov o chorobnosti populácie od vybraných lekárov prvého kontaktu. Hlásenie chrípky a chrípke podobných ochorení je na dobrej úrovni. V spádovom území RÚVZ hlásenie ARO zabezpečuje pravidelne 6 sentinelových lekárov, oddelenie vnútorného lekárstva VŠNsP, Lučenec, n.o..

BSN (Basic Surveillance network) hlásenie prenosných ochorení do európskej siete podľa špecifikácie a požiadaviek EÚ CDC. V priebehu roku 2005 sa zaviedlo hlásenie všetkých 49 druhov ochorení podľa požadovanej štruktúry, v čom sa pokračuje.

6.7. Enviromentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV

Monitorovanie cirkulácie divokých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov vyšetrením odpadových vôd s osobitným zreteľom na sledovanie tzv. VDPV (Vaccine Derived Polio Viruses).

Sledujeme výskyt ACHO, serózných meningitíd a encefalitíd s dôrazom na odber materiálu na diagnostiku.

V okrese Lučenec je jedno odberné miesto odpadovej vody kanalizačný zberač ČOV v meste Lučenec.

Za I. polrok 2011, k 13.07.2011 sme vykonali 3 odbery na monitorovanie cirkulácie enterovírusov v odpadových vodách podľa pokynov referenčného laboratória pre poliovírusy, neboli izolované VDPV. Výsledky odberov odpadových vôd na virologické vyšetrenia boli negatívne v počte 3.

V okrese Poltár je ČOV, neboli nariadené odbery odpadovej vody.

Týždenné spracovanie chrípky a chrípke podobných ochorení: 52

V okrese Lučenec - 26

V okrese Poltár - 26

EPIDEMIOLOGICKÉ VYŠETROVANIE V OHNISKÁCH NÁKAZY (okrem NN):

Prvá návšteva v ohnisku: okres Lučenec - 44, okres Poltár - 22

Opakované návštevy v ohnisku: okres Lučenec - 0, okres Poltár - 0

Počet vyšetrených osôb: okres Lučenec 22, okres Poltár 87

Zvýšený zdravotný dozor: okres Lučenec - 24, okres Poltár - 93

Lekársky dohľad: okres Lučenec - 24, okres Poltár - 93

Iné protiepidemické opatrenia: okres Lučenec - 3, okres Poltár - 15

ODBER VZORIEK NA MIKROBIOLOGICKÉ VYŠETRENIE (okrem NN):

Vzorky materiálu z vonkajšieho prostredia: 0

Potraviny: okres Lučenec - 0, okres Poltár - 0

VÝPISY POTREBNÝCH ÚDAJOV K SPRACOVANIU NÁKAZ, ev. ANALÝZ:

Z chorobopisov: okres Lučenec - 4, okres Poltár - 3

Zo zdravotných záznamov: okres Lučenec - 1, okres Poltár - 1

Iné: okres Lučenec - 151, okres Poltár - 40

ANALÝZA EPIDEMIOLOGICKEJ SITUÁCIE:

Denná: IS EPIS: okres Lučenec - 78, okres Poltár - 26

Týždenná: zvodka: okres Lučenec - 26, okres Poltár - 26

Mesačná: mesačník: okres Lučenec - 6, okres Poltár - 6

Ročná: okres Lučenec - 1, okres Poltár - 1

Príprava podkladov: zvodka: okres Lučenec - 41, okres Poltár: 34

NN-ŠZD-KONTROLA HER a BOT + Mikrobiálny monitoring + kontrola nápravných opatrení:

Kontroly pracoviska okres Lučenec - 39

Okres Poltár - 7

Opakované návštevy okres Lučenec - 0

Odber vzoriek zo sterilných materiálov Lučenec - 5

Odber vzoriek z prostredia Lučenec - 75

Odber vzoriek z ovzdušia Lučenec - 22

Odber iných vzoriek Lučenec - 0

OKRES LUČENEC:

Celkový počet HVS: 73

Z toho kontrolovaných: 25

Celkový počet AUT: 26

Z toho kontrolovaných: 9

Celkový počet FS: 1

Z toho kontrolovaných: 1

OKRES POLTÁR:

Celkový počet HVS: 12

Z toho kontrolovaných: 1

Celkový počet AUT: 5

Z toho kontrolovaných: 0

Celkový počet FS: 0

6.3. Informačný systém prenosných ochorení

IS EPIS - Epidemiologický informačný systém verejného zdravotníctva

Projekt PHARE EÚ

Počet vložených hlásení: 191

Počet ohnísk: 66

HODNOTENIE za I. polrok 2011 **okres Lučenec:**

Počet spracovaných a do systému vložených prípadov: **151**

Z toho potvrdených 70

Možných 81

Pravdepodobných 0

Nepotvrdených 0

Nosič 1

Počet spracovaných ohnísk: 44

Okres Lučenec: počet chránených kontaktov očkovaním: 22

Inak: 8

Okres Lučenec: opatrenia prijaté - rozhodnutím: 21 (lekársky dohľad, ZZD)

Pokynom na mieste: 4

Zoznam epidémií: 1 ohnisko: MKCH: B15 EPI Čamovce 11 prípadov

EPIDÉMIA EPI Čamovce:

Rok 2011

Stav epidémie: uzatvorená

Kód diagnózy: B15: Akútna hepatitída A

Typ epidémie: lokálna

Obce: Čamovce

Okres Lučenec

EA: Agens - vírus hepatitídy A

Počet exponovaných: 27

Počet infikovaných 11

Z toho chorých: 11, občania rómskeho etnika

Počet hospitalizovaných: 11

Dátum vzniku prvého ochorenia: 07.02.2011

Dátum vzniku posledného ochorenia: 21.03.2011

Prameň nákazy: človek chorý

Faktor prenosu: kontaminované prostredie, predmety, ruky

Zistené nedostatky podmieňujúce vznik epidémie: nízka hygienická úroveň v zariadení, domácnosti, nedostatočná dezinfekcia, nedisciplína

Faktor dokázaný: epidemiologicky

Miesto vzniku nákazy: iné, domácnosť

Mechanizmus prenosu: priamy kontakt, ingescia

Miesto kontaminácie faktoru prenosu: neznáme

Príčiny, ktoré prispeli k vzniku epidémie:

Nízky hygienický štandard bývania, nízka osobná a celková hygiena rómskeho etnika.

Nedostatočné zásobovanie obyvateľov zdravotne bezchybnou pitnou vodou a nedostatočná kanalizácia.

Nízka zamestnanosť, vzdelanosť, nízka sociálna a kultúrna úroveň a nízke zdravotné uvedomenie rómskeho obyvateľstva.

Migrácia rómskeho obyvateľstva do ďalších oblastí s nevhodnými komunálno-hygienickými podmienkami.

Protiepidemické opatrenia (Lekársky dohľad/Zvýšený zdravotný dozor/d'alej len ZZD/, aktívna imunizácia) vykonané v plnom rozsahu.

Prijaté protiepidemické opatrenia:

Protiepidemické opatrenia boli zamerané na zabránenie fekálne orálneho prenosu nákazy a na ovplyvnenie imunitného stavu exponovaných osôb.

Opatrenia sa robili na úrovni všetkých *troch článkov* procesu šírenia nákazy:

1. Prameň pôvodcu nákazy:

Chorý na VHA bol izolovaný na infekčnom oddelení.

Hlásna služba bola na dobrej úrovni.

2. Prenos nákazy:

Osobám podozrivým z nákazy, vykonávajúcim epidemiologicky závažné činnosti bol nariadený zvýšený zdravotný dozor aj lekársky dohľad na 50 dní od posledného priameho kontaktu s chorým.

Ostatným osobám v ohnisku nákazy bol nariadený lekársky dohľad tiež na 50 dní od posledného priameho kontaktu s chorým.

V ohnisku nákazy (v domácnosti, v kolektívnych zariadeniach a na pracoviskách) bola nariadená dezinfekcia prostredia priebežná a záverečná.

Spolupráca s riaditeľom školy, s právnym subjektom školského zariadenia bola intenzívna efektívna a rýchla.

3. Vnímavý jedinec:

Opatrenia boli zamerané na zvýšenie špecifickej odolnosti osôb formou aktívnej imunizácie.

SRV zoznam: 16 x zadané prípady

10 x B15

4 x J107

1 x B171

1x epidémia okres B15

Počet lekárov, ktorí využili hlásenie cez internet (aj negatívne hlásenie): žiadny

HODNOTENIE za I. polrok 2011 **okres Poltár:**

Počet spracovaných a do systému vložených prípadov: 40

Z toho potvrdených 23

Možných 17

Pravdepodobných 0
Nepotvrdených 0
Nosič 1
Počet spracovaných ohnisk: 22
Počet chránených kontaktov očkovaním: 89
Inak: 7
Opatrenia prijaté rozhodnutím (lekársky dohľad, ZZD): 85
Pokynom na mieste: 19
Zoznam epidémií: 1 ohnisko: EPI MŠ Kokava nad/Rimavicou - 5 prípadov Salmonelová enteritída dg. A020

EPIDÉMIA MŠ Kokava nad/Rimavicou

Názov epidémie: MŠ Kokava n/Rimavicou
Stav epidémie: uzatvorená
Kód diagnózy: A020
Typ epidémie: lokálna
Obec: Kokava nad Rimavicou
Okres: Poltár
Etiologické Agens: Salmonella Enteritidis
Počet exponovaných: 72 (64 detí, 8 osôb personálu)
Počet infikovaných: 5
Z toho chorých: 5
Z toho nosičov: 0
Počet hospitalizovaných: 4
Attack rate (v %): 6,94
Dátum vzniku prvého ochorenia: 12.5.2011
Dátum vzniku posledného ochorenia: 16.5.2011
Prameň nákazy: človek chorý
Faktor prenosu: vajcia - domáce
Zistené nedostatky podmieňujúce vznik epidémie: nezistené
Faktor dokázaný: epidemiologicky
Miesto vzniku nákazy: iné
Mechanizmus prenosu: ingescia
Miesto kontaminácie faktoru prenosu: neznáme

SRV zoznam: 9x zadané prípady

5x B15

2x J107

1x J10

1x epidémia okres A020

Počet lekárov, ktorí využili hlásenie cez internet (aj negatívne hlásenie): žiadny

6.4. Nozokomiálne nákazy

Zdravotnícke zariadenia v spádových okresoch neboli zapojené do programu HELICS na surveillance vybraných NN. VŠNsP,n.o. Lučenec má vlastné oddelenie prevencie NN-oddelenie hygieny a dezinfekcie (marketingové oddelenie) s hlavnou hygieničkou a námestníčkou pre ošetrovateľstvo, ktoré pracuje v kontrolnej činnosti nezávisle od oddelenia epidemiológie. V zariadení majú informačný systém NN cez program MEDEA, ktorý je inštalovaný na lôžkových oddeleniach. V zariadení sa robí vlastný monitoring sterov

z prostredia podľa aktuálnosti na jednotlivých oddeleniach-v spolupráci s mikrobiológiou K-M lab. neštátne ZZ.

Priebežné monitorovanie závažných NN sa vykonáva.

V regióne sa nachádza jedno ústavné ZZ - VŠNsP,n.o., Lučenec.

Jedná sa o neziskovú organizáciu od r.2005.

V areáli nemocnice sa prevádzkuje viac budov (5 budov: 4 pavilóny a 1 budova polikliniky).

V okrese Lučenec sú 3 neštátne polikliniky, v okrese Poltár 1 neštátna poliklinika.

Výkon štátneho zdravotného dozoru: Úlohy v rámci ŠZD sú evidované v administratívnom systéme úradu. Každá žiadosť je evidovaná pod číslom a priradená k spisu, vrátane rozhodnutia a kontroly plnenia termínov vybavenia.

Výkon ŠZD

pri steroch-odd.VŠNsP, Lučenec, n.o.: Stery: 75
 Vzdušný spad: 22
 Sterilné stery: 5
 Sterilný materiál: 5

Kontrola nápravných opatrení: 1 x Lc

Mikrobiálny monitoring: Lc - počet odobratých vzoriek MM: 105

ŠZD-ambulancie ZZ+VŠNsP, n.o.: počet ŠZD kontrol: 46

Lučenec: 39

Poltár : 7

Počet konzultácií okres Lučenec: 128

Počet konzultácií okres Poltár: 44

Počet vydaných rozhodnutí: 155

Počet podaní: 201

Počet kontrolovaných prevádzok: 264

Vydané:

Rozhodnutia k návrhu na uvedenie priestorov do prevádzky a na schválenie prevádzkového poriadku:

§ 13 ods. 4: spolu 31 Lučenec: 24

 Poltár: 7

Rozhodnutia podľa § 12 ods. 2: VHA - 124 spolu

okres Lučenec: 21

okres Poltár: 103

Záväzná stanoviská: Lučenec: 1

 Poltár: 0

Iné stanovisko: Lučenec: 2

 Poltár: 0

Výzva: Lučenec: 0

 Poltár: 0

Počet zadaných prípadov do EPIS - všetky hlásenky: 191

Počet vykonaných aktivít na Hygienu a dezinfekciu rúk: 73

Počet vykonaných aktivít EIW: 143

Epidémie, alebo zvýšený výskyt klinicky sa manifestujúcich NN zaznamenané neboli, podobne ani úmrtie v súvislosti s NN.

NN v I. polroku 2011 mali charakter sporadický.

Hlásených boli 3 NN zo VŠNsP, n.o.Lučenec.

NN podľa diagnóz a etiolog.agens:

2 x J20.5: Akútna bronchitída vyvolaná RS vírusom

Klinická forma: respiračná 2x

Lokalizácia: DCD 2x

Oddelenie dojčiat + OPIM III.DK SZU Lučenec

EA: RS vírus

1x I808 - Flebitída a Tromboflebitída na iných miestach

Klin. forma: cievna

Lokalizácia: iné

OOÚCH Lučenec

EA: Staphylococcus aureus MRSA + polyrezistentný betalactamáza +

Výskyt závažných patogénov, napr. MRSA z celkového počtu Staphylococcus aureus bol hlásený v 1 prípade.

Vírusové črevné NN neboli hlásené.

NN boli vyliečené.

Na úseku prevencie nozokomiálnych nákaz je dobrá spolupráca s jednotlivými oddeleniami. Hlásna služba NN sa mierne zlepšila, jedná sa o pasívny zber údajov. Pri závažných NN sú sledované jednotlivé etiologické agensy a rezistencia na antibiotiká.

V I. polroku 2011 bolo odobratých v rámci ŠZD 105 vzoriek zo zdravotníckych zariadení. Kontrola funkčnej schopnosti sterilizačných prístrojov bioindikátormi bola dokladovaná protokolom v 36 prípadoch (aj opakované kontroly). V rámci prevencie NN oddelenie epidemiológie RÚVZ úzko spolupracuje s oddelením hygieny a dezinfekcie VŠNsP, n.o. Lučenec. Zamestnanci RÚVZ usmerňujú zodpovedných pracovníkov VŠNsP, n.o. Lc v rámci ŠZD alebo represívnymi opatreniami.

6.6. Mimoriadne epidemiologické situácie

Stratégie súvisiace s pripravenosťou a kontrolou prenosných ochorení predstavujúcich závažnú hrozbu pre obyvateľstvo (pandémia, bioteroristické útoky).

Rýchla a koordinovaná reakcia na zdravotné hrozby:

Za I. polrok 2011 v spádovom území RÚVZ nebolo potrebné riešiť mimoriadnu situáciu hrozby úmyselného vypustenia biologických a chemických látok.

V prípade výskytu mimoriadnej epidemiologickej udalosti alebo situácie sa využíva hlásenie v systeme rýchleho varovania, ktoré bolo za I. polrok 2011 uskutočnené v okrese Lc v 16 prípadoch + v okrese PT v 9 prípadoch.

SRV zoznam Vírusové hepatitídy MKCH: B15: v okrese Lučenec 10
v okrese Poltár 5

Zoznam epidémií: **EPI Čamovce** 11 prípadov

EPI MŠ Kokava n/Rimavicou 5 prípadov

EPIDÉMIA EPI Čamovce:

Rok 2011

Stav epidémie: uzatvorená

Kód diagnózy: B15: Akútna hepatitída A

Počet exponovaných (osoby podozrivé osoby z nákazy): 27

Počet infikovaných 11

Z toho chorých: 11, prevažne občania rómskeho etnika

Počet hospitalizovaných: 11

Attack rate 4,4 %

Dátum vzniku prvého ochorenia: 07.02.2011

Dátum vzniku posledného ochorenia: 21.03.2011

Prameň nákazy: človek chorý

Faktor prenosu: kontaminované prostredie, predmety, ruky

Zistené nedostatky podmieňujúce vznik epidémie: nízka hygienická úroveň v zariadení, domácnosti, nedostatočná dezinfekcia, nedisciplína

Faktor dokázaný: epidemiologicky

Miesto vzniku nákazy: iné, domácnosť

Mechanizmus prenosu: priamy kontakt, ingescia

Miesto kontaminácie faktoru prenosu: neznáme

Príčiny, ktoré prispeli k vzniku epidémie:

Nízky hygienický štandard bývania, nízka osobná a celková hygiena rómskeho etnika.

Nedostatočné zásobovanie obyvateľov zdravotne bezchybnou pitnou vodou a nedostatočná kanalizácia.

Nízka zamestnanosť, vzdelanosť, nízka sociálna a kultúrna úroveň a nízke zdravotné uvedomenie rómskeho obyvateľstva.

Migrácia rómskeho obyvateľstva počas prázdnin do ďalších oblastí s nevhodnými komunálno-hygienickými podmienkami.

Protiepidemické opatrenia (Zvýšený zdravotný dozor/d'alej len ZZD/, lekársky dohľad, aktívna imunizácia) vykonané v plnom rozsahu.

EPIDÉMIA MŠ Kokava nad/Rimavicou

Názov epidémie: MŠ Kokava n/Rimavicou

Stav epidémie: uzatvorená

Kód diagnózy: A020

Typ epidémie: lokálna

Obec: Kokava nad Rimavicou

Okres: Poltár

Etiologické Agens: Salmonella Enteritidis

Počet exponovaných: 72 (64 detí, 8 osôb personálu)

Počet infikovaných: 5

Z toho chorých: 5

Z toho nosičov: 0

Počet hospitalizovaných: 4

Attack rate (v %): 6,94

Dátum vzniku prvého ochorenia: 12.05.2011

Dátum vzniku posledného ochorenia: 16.05.2011

Prameň nákazy: človek chorý

Faktor prenosu: vajcia - domáce

Zistené nedostatky podmieňujúce vznik epidémie: nezistené

Faktor dokázaný: epidemiologicky

Miesto vzniku nákazy: iné

Mechanizmus prenosu: ingescia

Miesto kontaminácie faktoru prenosu: neznáme

Pandemická pripravenosť, havarijná pripravenosť

Boli aktualizované Havarijné plány pri výskyte mimoriadnej epidemiologickej situácie pre okres Lučenec a Poltár osobitne s konkrétnymi úlohami a kontaktnými osobami.

Bol aktualizovaný samostatný plán pre prípad výskytu pandémie ľudskej chrípky a výskytu vtáčej chrípky (**pandemický plán**). Všetci zamestnanci oddelenia epidemiológie sú členmi výjazdovej skupiny pre prípad výskytu vtáčej chrípky a sú kompletne vybavení OOPP a materiálnym vybavením pre potreby dezinfekcie.

Je zabezpečená vzájomná pružná informovanosť s praktickými lekármi a zamestnancami RVaPS - spolupráca pri vyšetrovaní niektorých zoonóz.

Dôsledne sa plnili prípisy a listy ÚVZ SR v Bratislave.

Kapacity na zvládnutie pandémie chrípky a riešenie osobitných zdravotných hrozieb

Za I. polrok 2011 boli aktualizované údaje kontaktných osôb pracovných skupín na ÚVZ SR v prípade výskytu mimoriadnej epidemiologickej situácie.

Surveillance chrípky.

Hlásenie výskytu ochorení na chrípku a chrípke podobné ochorenia je na dobrej úrovni, vkladanie dát v programe EPIS sa uskutočňuje každý pracovný týždeň počas celého roka.

V spádovom území RÚVZ Lučenec hlásenie ARO zabezpečuje pravidelne 6 sentinelových lekárov (3 pediatri a 3 všeobecní lekári pre dospelých) a 2 iné PLDD a aj hlásenie ostatných lekárov prvého kontaktu je na dobrej úrovni. V chrípkovej sezóne, alebo pri podozrení na chrípkové ochorenie aj mimo sezóny, sentineloví lekári odoberajú biologický materiál na verifikáciu chrípky, ktorá bola v našom regióne verifikovaná v chrípkovej sezóne 2010/2011 metódou RT-PCR chrípka A dg J10: 0 potvrdený prípad v okrese Lučenec, 1 prípad v okrese Poltár

RT-PCR pandemická chrípka A H1N1 2009 dg: J10.7: 6

9. ODDELENIE PODPORY ZDRAVIA

9.2. „ŽIŤ ZDRAVŠÍ A KVALITNEJŠÍ ŽIVOT V STARŠOM VEKU, ALEBO MÁM 65+ A TEŠÍ MA, ŽE ŽIJEM ZDRAVO“

Téma: „Seniori v rodine a v spoločnosti“.

Charakteristika projektu : zvýšenie kvality zdravia ľudí a zdravotného uvedomenia starších ľudí, ktorí dosiahli a presiahli vek 65 rokov. Cieľová skupina: obyvatelia SR vo veku nad 65 rokov. Hlavný cieľ: zlepšiť životný štýl a zdravotné uvedomenie starších ľudí.

V domovoch dôchodcov boli realizované nasledovné edukačné aktivity :

Liga proti reumatizme v Lučenci

14 – 20. marec - Týždeň uvedomenia si mozgu – medzinárodná akcia – propagovaná v rámci projektu Mám 65+ a teší ma že žijem zdravo

15.marec – Tréning pamäti, logické hádanky pre seniorov – Bezpečnosť cestnej premávky – Cesta pre život – kampaň „Vyzvi srdce k pohybu“ spojená s pohybovou aktivitou v priestoroch budovy RÚVZ

Domov dôchodcov a sociálnych služieb Sušany

odborná prednáška pre klientov na tému :

Ochorenia žíl – 17. marec , spojená s diskusiou k danej problematike a odborným poradenstvom , meranie krvného tlaku – 26 klientov

Bezpečnosť cestnej premávky – Cesta pre život – premietanie DVD filmu

Klub dôchodcov Lučenec

Odborná prednáška na tému Životný štýl a kardiovaskulárne ochorenia – 12. apríl – meranie krvného tlaku – 23 klientov

Klub dôchodcov – Vidiná

Systém zdravotnej starostlivosti, pozitíva a negatíva očkovania – edukačná aktivita – 20.apríl

Základné biochemické ukazovatele –koncentrácia celkového cholesterolu, glukózy a triglyceridov v kapilárnej krvi, meranie tlaku krvi, podiel telesného tuku na celkovej hmotnosti tela, BMI, individuálne poradenstvo – 17 klientov

Mestský úrad Lučenec

Športom proti starobe – mestské kúpalisko v Lučenci – meranie tlaku krvi, podiel telesného tuku na celkovej hmotnosti tela, BMI a distribúcia edukačného materiálu- 34 klientov

9.3. PODPORA ZDRAVIA V PREDŠKOLSKÝCH A MIMOŠKOLSKÝCH ZARIADENIACH

9.3.1 Materské centrá

Cieľ projektu: výchova a vzdelávanie matiek v oblasti zdravého životného štýlu. Edukáciou matiek ovplyvňujeme a meníme životný štýl celej rodiny. Vzdelaná mama ďalej vzdeláva svoju rodinu a zdravé návyky prenáša do výchovy dieťaťa. Vzdelaná a zdravá rodina je základom pre prosperujúcu spoločnosť.

Materské centrum „Nezábudka“ v Lučenci je miesto pre stretávanie sa matiek prevažne na materskej dovolenke. Umožňuje matkám s malými deťmi vyjsť z pozície sociálnej izolácie, ktorú im navodzuje celodenná náročná starostlivosť o malé deti.

Materské centrum CESPOM združuje mamičky zo sociálne slabších a rómskych rodín. V rámci spolupráce s týmito centrami realizujeme prednáškové bloky a besedy (zdravý životný štýl, zdravá výživa).

Podľa tematického okruhu poskytujeme písomný informačný materiál k jednotlivým témam. Úloha „Materské centrá“ v 1. polroku sa neplnila kvôli nezájmu zo strany organizátorov materského centra.

V spolupráci s gynekológmi pokračujeme s programom pohybová rehabilitácia tehotných žien (vedie kvalifikovaná inštruktorka) spojená s besedami o správnej výžive v tehotenstve, priebeh pôrodu , o starostlivosti o novorodenca (gynekológ, pediater).

9.3.2 Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku - stomatohygiena

V roku 2008 nám boli distribuované edičné materiály a DVD nosiče pre deti v rámci stomatohygieny ako doplnok edukačnej činnosti v materských školách. Edičné materiály boli rozdane na materských školách v okrese Lučenec a Poltár.

V rámci edukačnej činnosti v materských školách a prvý stupeň ZŠ sme premietali DVD filmy „O maškrtnej veveričke, Čo sa stalo medvedíkovi a Lakomý syseľ“ a po premietaní sme realizovali besedu s deťmi na tému – zdravé a čisté zúbky, ovocie zelenina – sladkosti.

MŠ Opatová - Lučenec - 1. marec – distribúcia zdravotno-výchovného materiálu , prednáška spojená s premietaním videofilmov – 20 detí

16. jún – edukačná aktivita, ukážka dentálnych modelov - 32 detí

MŠ Partizánska ul. Lučenec - 4. apríl – voľná diskusia, distribúcia propagačného materiálu, ukážky dentálnych modelov a premietanie videofilmov na tému stomatohygiena a zdravá výživa – 21 detí

9.5. POPULAČNÁ STRATÉGIA - AKTIVITY PRI PRÍLEŽITOSTI VÝZNAMNÝCH DNÍ S OSOBNÝM ZAMERANÍM NA TÉMY A TERMÍNY ODPORÚČANÉ SVETOVOU ZDRAVOTNÍCKOU ORGANIZÁCIOU

Pri príležitosti všetkých významných dní WHO v priestoroch RÚVZ Lučenec robíme nástenky a prípadne distribuujeme informačné materiály podľa cieľových skupín do zdravotníckych zariadení, škôl, do klubov a pod. Významné dni SZO a podujatia k nim sú propagované mestským rozhlasom a elektronickou poštou sú rozposlané informácie na obecné úrady v okrese Lučenec a Poltár.

22. marec – svetový deň vody – informácie na internetovej stránke RÚVZ Lučenec, poskytovanie informácií a odborné poradenstvo o zdravotnej nezávadnosti a ďalšie informácie týkajúce sa pitnej vody a pitného režimu

7. apríl – svetový deň zdravia

Deň otvorených dverí na oddelení podpory zdravia, základné biochemické ukazovatele (Chol, Gl, Tg), meranie tlaku krvi, telesného tuku, BMI, individuálne poradenstvo, distribúcia zdravotno-výchovného materiálu, propagácia súťaže Vyzvi srdce k pohybu a distribúcia prihlášok do súťaže

Európsky imunizačný týždeň – propagácia na nástenke v budove RÚVZ Lučenec

10.máj – svetový deň - pohybom ku zdraviu – informácie pre klientov poradne zdravia, prednáška pre klientov poradne pohybovej aktivity a poradne pre budúce mamičky Zdravou stravou a pohybom proti obezite - prednáška a pohybová aktivita pre seniorov v budove RÚVZ

Zastavme starobu pohybom – Mestské kúpalisko Lučenec – spolupráca s MÚ v Lučenci – meranie tlaku krvi, telesného tuku, BMI, individuálne poradenstvo a distribúcia edukačného materiálu

31.máj – svetový deň bez tabaku – akcia propagovaná klientom pri poradenských a ZV aktivitách - odborné poradenstvo, meranie krvného tlaku, telesného tuku a vyšetrenie obsahu CO vo vydychovanom vzduchu prístrojom Smokerlyzer

V rámci zdravotno-výchovných akcií bol organizovaný deň zdravia vo Filákovke – EKOLTECH v spolupráci so VŠZP so sprievodnými akciami ako : meranie krvného tlaku a telesného tuku, biochemické vyšetrenia Reflotronom spojená s individuálnym poradenstvom, distribúcia zdravotno-výchovného materiálu a prednáška o zdravej výžive, zníženie hladiny cholesterolu bez liekov.

V spolupráci s gynekológmi pokračujeme s programom pohybová rehabilitácia tehotných žien (vedie kvalifikovaná inštruktorka) spojená s besedami o správnej výžive v tehotenstve, priebeh pôrodu, o starostlivosti o novorodenca (gynekológ, pediater).

V spolupráci so základnými školami a MŠ sa realizovali prednáškové bloky na tému Význam ovocia a zeleniny. Prednášky boli spojené s distribúciou zdravotno-výchovného materiálu.

Pod názvom „Týždeň uvedomenia si mozgu“ sa realizovala medzinárodná akcia, ktorú sme propagovali v rámci projektu Mám 65+ a teší ma že žijem zdravo – pre seniorov, pre širokú verejnosť a pre deti v MŠ – prednáška Ako funguje mozog, príprava a distribúcia pracovných listov

BECEP – bezpečnosť cestnej premávky – poskytnuté edukačné materiály sme využili na rôznych aktivitách realizovaných na MŠ, v kluboch dôchodcov a na verejných podujatiach

9.7. VYZVI SRDCE K POHYBU

- Celonárodná medzinárodne koordinovaná kampaň na zvýšenie pohybovej aktivity dospeléj populácie

10.marec – kampaň „Vyzvi srdce k pohybu“ Banská Bystrica- seminár

Pomocou elektronickej pošty boli rozposlané na všetky obecné úrady v okrese Lučenec a Poltár informácie týkajúce sa súťaže Vyzvi srdce k pohybu a účastnícke listy. Informácie pre zamestnancov RÚVZ a následné zapojenie do súťaže, pohybová aktivita pre seniorov v budove RÚVZ a distribúcia účastníckych listov. Akcia propagovaná aj v rámci svetového dňa zdravia. Na základe spolupráce s MŠ na Partizánskej ulici v Lučenci sa rodičia a deti MŠ zapojili do kampane na zvýšenie pohybovej aktivity – cvičenie detí s rodičmi v telocvični MŠ, spoločná tanečná aktivita ZUMBA, turistika do Mestských lesov, výlety do okolia Lučenca na vidiek, športová olympiáda rodičov a detí v areáli MŠ.

Účastnícke listy do súťaže Vyzvi srdce k pohybu boli odoslané na RÚVZ Banská Bystrica v počte 52 kusov.

9.8. NÁRODNÝ PROGRAM PREVENČIE OBEZITY

Úlohu plníme prostredníctvom poradne zdravia. V 1. polroku 2011 sme v základnej poradne vyšetrili 152 klientov. U klientov bola následne urobená intervencia v oblasti životného štýlu. Komplexné vyšetrenie zamestnancov RÚVZ v Lučenci (antropometrické, biochemické vyšetrenie, štandardné meranie krvného tlaku, meranie telesných tukov v %, BMI) a propagácia súťaže Vyzvi srdce k pohybu spojená s následnou distribúciou účastníckych listov.

Členovia klubu Liga proti reumatizmu pravidelne navštevujú telocvičňu zriadenú v budove RÚVZ Lučenec, kde okrem pohybovej aktivity môžu vypočuť rôzne prednášky na tému Úprava životného štýlu, srdcovo - cievne ochorenia prípadne ponúkame štandardné meranie krvného tlaku a propagácia súťaže Vyzvi srdce k pohybu spojená s následnou distribúciou účastníckych listov.

Zamestnanci RÚVZ Lučenec aktívne sa zapojili do NPPNaO – 1x do týždňa pohybová aktivita v telocvični

Športom proti starobe - Mestské kúpalisko Lučenec – meranie tlaku krvi, podiel telesného tuku na celkovej hmotnosti tela, BMI a distribúcia edukačného materiálu.

9.9. CINDI PROGRAM SR

Našu činnosť v rámci plnenia programu CINDI charakterizujeme nasledovne: individuálne a skupinové poradenstvo a základná mobilná Poradňa zdravia. Rozsiahla je prednášková činnosť orientovaná prioritne na školskú mládež a seniorov. Najviac sú preferované témy zdravý životný štýl a zdravé stravovanie. Angažujeme sa v celoslovensky prebiehajúcich akciách, kampaniach.

V rámci poradne zdravia v 1.polroku 2011 bolo celkovo vyšetrených 152 klientov – z toho 98 klientov navštívilo poradňu prvýkrát. Na opakovanú kontrolu prišlo 56 klientov.

Poradňa zdravia pôsobila aj na výjazdoch kde sa robili vyšetrenia za štandardných podmienok.

Počas výjazdov a prednáškovej činnosti bolo vyšetrených 140 klientov (cholesterol, glukóza, štandardné meranie krvného tlaku, % telesného tuku, v niektorých prípadoch celkové biochemické vyšetrenie). Klienti a výsledky meraní z týchto podujatí nie sú zaradení do programu TZS.

V spolupráci s oddelením hygieny výživy realizujeme plnenie projektu „Sledovanie výživového stavu vybraných skupín dospeljej populácie SR“ -antropometrické a biochemické vyšetrenie, vyplnenie dotazníkov, odborné poradenstvo po získaní výsledkov a individuálna intervencia /80 respondentov/.

9.10. ZDRAVIE DETÍ A MLÁDEŽE V ŠKOLSKOM PROSTREDÍ

Etapy riešenia, realizačné výstupy

- a) Koordinácia činností s MŠ SR, rozvoj prednáškovej, vzdelávacej a zdravotno-výchovnej činnosti v nadväznosti na ciele a priority projektu.
- b) Presadenie a priebežná aplikácia viacerých princípov fungovania projektu do Národného programu starostlivosti o deti a dorast v Slovenskej republike na roky 2008 – 2015 (ďalej len NPDD)
- c) Pokračovanie vo vzdelávacích a zdravotno-výchovných aktivitách, orientovať sa na také aktivity, ktoré znamenajú aktívne zapojenie a samostatné uvažovanie mladých ľudí o svojom zdraví

Prieskum o fajčení u detí (GYTS)

Prieskum Global Youth Tobacco Survey (GYTS) na Slovensku je súčasť projektu globálneho monitorovania užívania tabaku vypracovaného a koordinovaného Svetovou zdravotníckou organizáciou a Centrom pre kontrolu chorôb a prevenciu v Atlante. Doteraz prieskum prebehol vo vyše 200 krajinách sveta. Cieľová populácia – školská mládež vo veku 13 -15 rokov. Dotazníkový prieskum o fajčení u detí sme realizovali na ZŠ Haličská 8. v Lučenci.

10. KONTROLA TABAKU

10.1. PRÍPRAVA A REALIZÁCIE MEDZINÁRODNEJ SÚŤAŽE PRE FAJČIAROV PRESTAŇ A VYHRAJ 2012

Cieľom súťaže Prestaň a vyhraj je motivovať fajčiarov k zmene životného štýlu a podpore nefajčenia u tých, ktorí sa neúspešne pokúšajú prestať užívať tabakové výrobky.

10.2. ŠKOLENIE PRACOVNÍKOV RÚVZ V OBLASTI PREVENCIE FAJČENIA

10.3. „NÁRODNÝ AKČNÝ PLÁN PRE KONTROLU TABAKU NA ROKY 2012 – 2014“

Sledovanie a hodnotenie výkonu kontroly zákona o ochrane nefajčiarov na základe oznámení kontrolných inštitúcií

V súvislosti s prijatím zákona č.377/2004 Z.z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, Oddelenie zdravotnej výchovy na základe listu HH SR značka CKT / 3046 / 2008 mesačne podáva informácie za RÚVZ Lučenec o počte vykonaných kontrol

zameraných na dodržiavanie uvedeného zákona. Za sledované obdobie (2011) bolo vykonaných **267 kontrol fajčenia** v dozorovaných zariadeniach. Kontroly sa vykonávali v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru, pričom **blokové pokuty uložené neboli**.

Hygiena detí a mládeže :	44
Hygiena výživy :	153
Hygiena životného prostredia:	47
Epidemiológia :	23

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Martine**

1. ODBOR HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

1.1. Vypracovanie aktualizovaného Akčného plánu pre prostredie a zdravie SR IV. (NEHAP IV)

Úloha je zaradená aj do programového vyhlásenia vlády SR na roky 2010 – 2014 na úseku verejného zdravotníctva v opatrení 3.3 1c)

Ciele :

- zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva SR prostredníctvom environmentálnych determinantov zdravia
- redukcia ochorení súvisiacich s kvalitou vonkajšieho i vnútorného ovzdušia, ochorení súvisiacich s pitnou a rekreačnou vodou, ochorení súvisiacich s nadmerným environmentálnym hlukom, úrazmi, UV žiarením, klimatickými zmenami

Oddelenie HŽPaZ sa podieľa na plnení súčasného Akčného plánu – NEHAP III. v rozsahu kompetencií a náplne práce odboru hygiena životného prostredia a zdravia so zameraním na znižovanie negatívneho vplyvu zložiek a faktorov životného prostredia na zdravie ľudí

- systematickým monitorovaním kvality pitnej vody v rámci hromadného zásobovania obyvateľstva pitnou vodou (spolu bolo k dátumu 30.06.2011 odobratých 89 vzoriek v rozsahu minimálneho rozboru podľa NV SR č.354/2006 Z.z.), pričom všetky vzorky vyhoveli limitom ukazovateľov kvality pitnej vody.
- zvyšovaním povedomia ľudí v otázkach dôležitosti pitnej vody formou informovania verejnosti s využitím webovej stránky, ako aj individuálnymi konzultáciami poskytovanými občanom.
- priebežne v rámci posudzovania návrhov na územné konanie umiestňovania stavieb s vylúčením negatívnych vplyvov na životné prostredie, na obytnú a rekreačnú funkciu objektov, a to vyžadovaním objektivizácie možných negatívnych dopadov okolia na stavbu, resp. stavby na obytnú zástavbu a rekreačné územia, čo má viesť o.i. aj k zníženiu rizika ochorení. Vyžadujeme podľa situácie hlukové štúdie, resp. objektivizáciu hluku pri kolaudácii a uvedení priestorov do prevádzky. Podľa navrhnutej činnosti v objektoch žiadame v odôvodnených prípadoch rozptylové štúdie, resp. v rámci skúšobnej prevádzky kvalitatívne a kvantitatívne zhodnotenie emisií.

Aktualizácia Akčného plánu - NEHAP IV. je spracovávaná na celoštátnej úrovni a termín ukončenia aktualizácie Akčného plánu – NEHAP IV a jeho schválenie vládou SR je stanovený na 30.12.2011. Na základe identifikácie nových prioritných oblastí na riešenie budú aktivity oddelenia zamerané na elimináciu negatívneho vplyvu zložiek a faktorov životného prostredia na zdravie ľudí v rozsahu kompetencií a náplne práce odboru hygiena životného prostredia a zdravia.

1.2. ERA-ENVHEALTH: koordinácia výskumných programov v oblasti životného prostredia a zdravia na národnej úrovni ERA-NET v oblasti životné prostredie a zdravie

Plnenie úlohy : v terajšom štádiu plnenia sa úloha spracováva v nadregionálnej úrovni, odd. HŽPaZ sa zapojí na požiadanie ÚVZ SR podľa pokynov gestora úlohy.

1.3. Národný Informačný systém životného prostredia a zdravia ENHIS

Plnenie úlohy : Úloha sa t.č. spracováva a plní na celoštátnej a medzirezortnej úrovni.

1.4. Projekt COPHES (Consortium to Perform Human Biomonitoring on a European Scale)

Plnenie úlohy: rieši RÚVZ Banská Bystrica, do plnenia úlohy nie je odd. HŽPaZ zapojené.

1.5. Projekt DEMOCOPHES (Demonstration Study of the COPHES)

Plnenie úlohy: rieši RÚVZ Banská Bystrica, do plnenia úlohy nie je odd. HŽPaZ zapojené.

1.6. Znečistenie vnútorného prostredia ovzdušia v školách a jeho vplyv na zdravie detí v Európe (SINPHONIE)

Plnenie úlohy: Výstup z práce RÚVZ Banská Bystrica SEARCH I využívame pri posudzovaní projektových dokumentácií, a to nielen školských zariadení. Po vytipovaní jednotlivých škôl sa v prípade, že také budú v našom regióne, do úlohy zapojíme v spolupráci s odd. HDM .

1.7. Úprava pitnej vody vo verejných vodovodoch

Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r.2010 – 2014 na úseku verejného zdravotníctva

Plnenie úlohy: V rámci evidencie verejných vodovodov je zaznamenaný aj spôsob úpravy vody a zdravotného zabezpečenia pitnej vody vo verejných vodovodoch na území okresov Martin a Turčianske Teplice.

Pokyny pre plnenie úlohy boli doručené na RÚVZ Martin v mesiaci júl 2011.

Na základe pokynov ÚVZ SR budú spracované údaje do predpísaných tabuliek:

- prehľad spôsobu dezinfekcie pitnej vody vo verejných vodovodoch v okrese Martin a Turčianske Teplice a používaných chemických látkach na báze chlóru
- prehľad dezinfekcie pitnej vody vo verejných vodovodoch, ktoré zásobujú viac ako 5 000 obyvateľov
- prehľad dezinfekcie pitnej vody vo verejných vodovodoch, ktoré zásobujú menej ako 5 000 obyvateľov

Údaje v požadovanej forme spracovania (tabuľka č.1 – 3) budú zaslané v určených termínoch.

1.8. Aktualizácia informačného systému o kúpaliskách a kvalite vôd na kúpanie

Plnenie úlohy:

V súlade s usmerneniami k využívaniu jednotného informačného systému o kvalite vody na kúpanie boli zaznamenané potrebné údaje o pripravenosti kúpalísk na letnú turistickú sezónu 2011 k termínu 14.06.2011 a v pravidelných týždňových intervaloch sú aktualizované údaje o stave jednotlivých kúpalísk. Priebežne sú zaznamenávané aj požadované údaje o kúpaliskách s celoročnou prevádzkou. Do informačného systému sú priebežne ukladané údaje o výsledkoch kontroly kvality vody na kúpanie z výsledkov laboratórnych rozborov vzoriek odobratých

v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru na predmetných kúpaliskách, ako aj výsledkov kontroly kvality vody na kúpanie na základe sledovaní jednotlivých prevádzkovateľov.

K dátumu vyhodnotenia vykonal RÚVZ na umelých kúpaliskách, vrátane bazénov v zariadení SPA a AQUAPARK v areáli Slovenských liečených kúpeľov, ktoré sú k dispozícii verejnosti: 7 odberov vzoriek z bazénov a 12 kontrol poskytovania služieb v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru. Z výkonu štátneho zdravotného dozoru nad kvalitou vody na kúpaliskách vyplynulo v jednom prípade uloženie nápravných opatrení v starostlivosti o kvalitu vody na kúpanie v súvislosti s prekročením medzných hodnôt ukazovateľov kvality vody na kúpanie v jednom bazéne.

Odd. HŽPaZ bude pokračovať vo vkladaní údajov o vode na kúpanie a kúpaliskách podľa úprav, ktorými bude doplnený Informačný systém o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie na základe aktualizácie a metodických pokynov ÚVZ SR.

V okresoch Martin a Turčianske Teplice nie sú vyhlásené prírodné kúpacie oblasti, nie je potrebné preto spracovávať profily vôd vhodných na kúpanie. V súčasnosti sa v regióne nenachádza ani nový typ kúpaliska, tzv. prírodný biotop.

1.9. PHIME projekt „PUBLIC HEALTH IMPACT OF LONG-TERM, LOW LEVEL MIXED ELEMENT EXPOSURE IN SUSCEPTIBLE POPULATION STRATA“

Plnenie úlohy: rieši RÚVZ Banská Bystrica, do plnenia úlohy nie je odd. HŽPaZ zapojené

1.10. Posilnenie implementovania HIA v posudkovej činnosti ÚVZ SR a RÚVZ v SR

Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010 – 2014 na úseku verejného zdravotníctva

Plnenie úlohy : Odborní pracovníci oddelenia HŽPaZ RÚVZ so sídlom v Martine sa pravidelne zúčastňujú na seminároch a školeniach v oblasti hodnotenia dopadov na zdravie (v r. 2009, 2010, 2011) organizovaných ÚVZ SR, ako aj na celoslovenských poradách odborov a oddelení HŽPaZ.

1. Na základe získaných poznatkov, sme v januári 2011 uskutočnili seminár na tému HIA pre všetkých odborných pracovníkov RÚVZ so sídlom v Martine pre oboznámenie sa s problematikou a formami jej spracovania v podmienkach RÚVZ so sídlom v Martine .

2. Formou pre-skriningového nástroja, v súlade s usmernením HH SR zo 14.12.2010, sme v 1.polroku posúdili dva zámery činnosti : nebolo nariadené spracovanie HIA.

Vlastné programy a projekty odd. HŽPaZ nerieši.

Zahraničné programy a projekty odd. HŽPaZ nerieši.

2. ODBOR PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA

2.1. Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce

2.1.1. Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

Rizikové práce predstavujú pre zamestnancov/pracovníkov zvýšené riziko poškodenia zdravia pri práci a ich vyhlásenie do 3. a 4. kategórie je pre zamestnávateľa/právny subjekt spojené s povinnosťami na úseku ochrany a podpory zdravia pri práci, medzi ktoré patrí najmä vykonávanie preventívnych opatrení (technických, technologických, organizačných, individuálnej ochrany pracovníkov formou OOPP...) na zníženie, alebo odstránenie rizika poškodenia zdravia pri práci a zabezpečenie cielených lekárskeho preventívnych prehliadok zamestnancov/pracovníkov, ktoré vykonávajú lekári pracovnej zdravotnej služby.

K 30. 06. 2011 bolo v okresoch Martin a Turčianske Teplice vyhlásených v 3. a 4. kategórii rizikových prác **3 981** zamestnancov/pracovníkov, z toho **1625** žien. Jedná sa o **151** právnych subjektov.

Najviac rizikových prác je evidovaných v priemyselnej výrobe, zdravotníctve a poľnohospodárstve.

Počet pracovníkov zaradených do rizikových prác podľa faktorov:

Hluk: 2073 osôb, z toho 300 žien, v 4. kategórii je zaradených 138 osôb, z toho 24 žien;

Chemické faktory: 274 osôb, z toho 107 žien

Karcinogénne a mutagénne faktory: 448 osôb, z toho 284 žien;

Prach: 432 osôb, z toho 57 žien, v 4. kategórii je zaradených 8 mužov;

Psychická pracovná záťaž: 755 osôb, z toho 655 žien;

Fyzická záťaž: 672 osôb, z toho žien 490, v 4. kategórii rizika je vyhlásených 63 pracovníkov, z toho 54 žien;

Biologické faktory: 256 osôb, z toho 218 žien;

Ionizujúce žiarenie: 294 osôb, z toho 191 žien;

Vibrácie: 310 osôb, z toho 20 žien;

Záťaž teplotou a chladom: 308 osôb, z toho 124 žien;

V takmer všetkých právnych subjektoch sa vyskytuje kombinácia 2 a viac faktorov, pričom stále častejšie sa stretávame s kombináciou 5 a viac rizikových faktorov.

Ako najčastejšie sa vyskytujúci škodlivý rizikový faktor v pracovnom prostredí stále dominuje hluk – najvyšší počet exponovaných pracovníkov je najmä v priemyselnej výrobe, čo je logické, vzhľadom ku charakteru výrobných činností – strojárstvo, drevárstvo, hutníctvo....

Veľký počet pracovníkov, najmä žien, je vyhlásených v riziku psychická pracovná záťaž, fyzická záťaž, biologické faktory a chemické faktory, vrátane karcinogénov a mutagénov. Sú to prevažne pracovníci, ktorí svoju činnosť vykonávajú v zdravotníckych zariadeniach, domovoch sociálnych služieb, detských domovoch a školách.

V 1. polroku 2011 bolo vydaných **17** rozhodnutí o vyhlásení rizikových prác, z toho 4 na dobu

určitú (4. kategória rizika). V porovnaní s prvým polrokom 2010 stúpol počet pracovníkov, ktorí sú vyhlásení v kategórii zdravotného rizika z titulu fyzickej záťaže (zo 634 osôb na 672), v prípade rizikového faktora hluk došlo k navýšeniu (z 2006 osôb na 2073).

3 rozhodnutia o vyhlásených RP boli zrušené, resp. bolo vypracované odborné stanovisko RÚVZ so sídlom v Martine pre právny subjekt o vyradení rizikových prác z evidencie rizikových prác. Podľa názoru právnika (právníkov) nie je možné pri súčasnom právnom stave vydať rozhodnutie v správnom konaní o zrušení rozhodnutia o vyhlásených rizikových prácach.

V regióne Turiec má do dnešného dňa uzatvorenú zmluvu o vykonávaní PZS 183 firiem. Zhodnotenie prínosu pre konkrétne podniky, resp. kvalitu vykonávania práce jednotlivými PZS možno hodnotiť ako veľmi premenlivú z hľadiska poskytovanej kvality služieb.

1 právnická osoba má vlastnú PZS, ostatné si ju zabezpečujú dodávateľským spôsobom.

V 1. polroku 2011 bol pracovníkmi odd. PPLaT vykonaný cieľový ŠZD vo firmách, kde sú vyhlásené rizikové práce, so zameraním na činnosť PZS v jednotlivých subjektoch, posúdenie rizík zamestnávateľom, aktuálnosť vyhlásených RP rozhodnutím, vypracované posudky o zdravotnej spôsobilosti na výkon konkrétnych činností u jednotlivých pracovníkov.

Bolo vykonaných **35** kontrol na pracoviskách, kde sú vyhlásené RP a kde pôsobia PZS (s počtom zamestnancov 4753, z toho žien 2026). Na pracoviskách, kde sú vyhlásené RP, bolo vykonaných celkom **52** ŠZD (s počtom zamestnancov 4871, z toho žien 2061). Na pracoviskách, kde nie sú vyhlásené rizikové práce bolo vykonaných **124** výkonov ŠZD (s počtom zamestnancov 3230, z toho žien 1878).

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že veľká časť prevádzkovateľov má minimálnu snahu znižovať riziká, vyskytujúce sa v pracovnom procese (až na pár výnimiek) a ich pozornosť sa v lepšom prípade zameriava iba na splnenie legislatívnych povinností tak, aby bola splnená litera zákona, teda nie na to, aby sa expozícia rizikovým faktorom práce a pracovného prostredia na pracoviskách znižovala.

Právne subjekty, kde sú vyhlásené RP, zasielajú hodnotiace správy (k 31. 12. každoročne) podľa platnej legislatívy, ich kvalita a obsahová stránka je na veľmi nízkej úrovni. Pracovníci RÚVZ so sídlom v Martine od **35** právnických osôb a fyzických osôb – podnikateľov vyžiadali doplnenie hodnotiacej správy vrátane posudkov o zdravotnej spôsobilosti na výkon konkrétnej činnosti.

Veľkým problémom u viacerých firiem je nedostatočné vypracovanie posudkov o zdravotnej spôsobilosti na výkon konkrétnej činnosti, obsahová náplň nezodpovedá identifikovaným zdravotným rizikám, závery sú veľmi všeobecné, bez výpovednej hodnoty.

Zlepšila sa situácia v individuálnej ochrane pracovníkov – prevádzkovatelia im poskytujú OOPP a pracovníci pridelené ochranné prostriedky používajú.

Pri výkone ŠZD boli použité kontrolné listy – dotazníky informovanosti zamestnancov k viacerým rizikovým faktorom vyskytujúcim sa na pracoviskách : chemické faktory, hluk, psychická pracovná záťaž, bremená - celkom 108 kusov v 4 právnych subjektoch.

V rámci výkonu ŠZD pracovníci oddelenia PPLaT sa zameriavali na posudzovanie pracovných podmienok zamestnancov, mieru expozície zamestnancov a realizáciu náhradných opatrení zo strany zamestnávateľov na pracoviskách, kde zamestnanci vykonávajú rizikové práce.

V rámci výkonu ŠZD sú sledované výsledky a intervaly lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci a zaradenie zamestnancov do pracovného procesu na základe posúdenia zdravotnej spôsobilosti na prácu pracovnou zdravotnou službou.

Vedúci oddelenia PPLaT v rámci pracovnej skupiny (členom tejto pracovnej skupiny je aj Ing. Fabian), vymenovanej hlavným hygienikom SR, pripravuje, tvorí a zavádza do praxe nový informačný systém o rizikových prácach obsahovo zosúladený s platnými právnymi predpismi na ochranu zdravia pri práci, perspektívne umožňujúci napojenie individuálnych údajov v jednotnom zdravotníckom informačnom systéme. V súčasnosti sa pilotný systém zavádza na regionálnych úradoch verejného zdravotníctva SR.

Prevažujúca činnosť		Počet vyhlásených rizikových prác k 30.06.2011	
		Počet exp. pracovníkov celkom	žien
A	POĽNOHOSPODÁRSTVO, LESNÍCTVO A RYBOLOV	229	13
B	ŤAŽBA A DOBÝVANIE	40	0
C	PRIEMYSELNÁ VÝROBA	2 085	410
D	DODÁVKA ELEKTRINY, PLYNU, PARY A STUDENÉHO VZDUCHU		38 0
E	DODÁVKA VODY; ČISTENIE A ODVOD ODPADOVÝCH VÔD, 9 ODPADY A SLUŽBY ODSTRANOVANIA ODPADOV		0
F	STAVEBNÍCTVO	37	1
G	VEĽKOOBCHOD A MALOOBCHOD; OPRAVA MOTOROVÝCH 11 VOZIDIEL A MOTOCYKLOV		7
H	DOPRAVA A SKLADOVANIE	134	8
O	VEREJNÁ SPRÁVA A OBRANA; POVINNÉ SOCIÁLNE ZABEZPEČENIE		45
27			
P	VZDELÁVANIE	108	96
Q	ZDRAVOTNÍCTVO A SOCIÁLNA POMOC	1 227	1048
S	OSTATNÉ ČINNOSTI	18	15
S p o l u		3 981	1 625

Faktor	Počet exp. pracovníkov					
	s p o l u		3. kat.		4. kat.	
	celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
Biologické faktory	256	218	256	218	0	0
Faktory spôsobujúce vznik profesionálnych kožných ochorení	4	2	4	2	0	0
Fyzická záťaž - DNJZ	213	89	213	89	0	0
Fyzická záťaž - dynamická	365	330	302	276	63	54
Fyzická záťaž - pracovná poloha	0	0	0	0	0	0
Fyzická záťaž - statická	94	71	94	71	0	0
Hluk	2 073	300	1 935	276	138	24
Chemické faktory	274	107	274	107	0	0
Ionizujúce žiarenie	294	191	294	191	0	0
Karcinogénne a mutagénne faktory	448	284	448	284	0	0

Neinizujúce žiarenie - Lasery	5	3	5	3	0	0
Optické žiarenie - Ultrafialové žiarenie	11	8	11	8	0	0
Pevné aerosóly (prach)	432	57	424	57	8	0
Psychická pracovná záťaž	755	655	755	655	0	0
Vibrácie	310	20	310	20	0	0
Záťaž teplom a chladom	308	124	308	124	0	0
S p o l u	5 842	2 459	5 633	2 381	209	78

2.1.2. Znižovanie zdravotných rizík z veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov

Všetky organizácie, kde sú prítomné chemické faktory majú uzavretú zmluvu s niektorou PZS – najčastejšie je to PZS – UNM Martin, PZS – zdravotka s.r.o., NZZ Praktik s.r.o., SP Glob_Med, s.r.o. Martin.

Ďalšie PZS, ktoré pôsobia v regióne Turiec sú napríklad: Team Prevent s.r.o. Bratislava, Fakultná nemocnica L. Pasteura Košice, Pro Care a.s. Bratislava, Pro Benefit s.r.o. Púchov, Žilpo Žilina, Krankas Žilina, PYROBOSS Banská Bystrica....

V poľnohospodárskych družstvách a organizáciách sú vyhlásené rizikové práce v oblasti chemickej ochrany rastlín – rizikový chemický faktor – pesticídy, jedná sa celkovo o 41 zamestnancov, z toho 4 ženy. Na pracoviskách sa priebežne vykonáva ŠZD – odborní pracovníci pri výkone ŠZD kontrolujú posudky o zdravotnej spôsobilosti, úroveň skladovania pesticídov vrátane obalov (vybavenie, prívod pitnej vody, stavebná stránka, lekárnička, evidencia, havarijná nádrž...), spôsob aplikácie pesticídov, postrekovacie zariadenie (miešanie, manipulácia s pesticídmi, traktor – odhlučnenosť kabíny, filtrácia a klimatizácia vzduchu v kabíne).

Na RÚVZ boli doručené správy o výsledkoch hodnotenia zdravotných rizík a opatreniach vykonaných na ich zníženie alebo odstránenie na pracoviskách, na ktorých zamestnanci vykonávajú rizikové práce, kde majú byť uvedené výsledky PLP – zdravotná spôsobilosť na výkon konkrétnej činnosti, kontroluje sa, či zodpovední zamestnanci majú platné osvedčenia o odbornej spôsobilosti, resp. overenie odbornej spôsobilosti. Hodnotiace správy neboli doručené v požadovanej kvalite, niektoré právne subjekty ich neposlali vôbec, tým bol uložený výkon rozhodnutia v sume 165 Eur – boli to 2 rozhodnutia pre Agromajetok s.r.o. Sučany a TURIEC – AGRO s.r.o. Turčiansky Ďur.

Na RÚVZ so sídlom v Martine bolo zaslaných 112 oznámení o vykonaní činností DDD v rôznych organizáciách, ktorú realizovali napr. ddd-team, s.r.o., Prešov, CHEMEKO, spol. s.r.o. Svit, DE-AQUA s.r.o. Martin, Deratex-eko Košice.

V 6 prípadoch poľnohospodárske podniky a družstvá nahlásili postreky – používanie prípravkov na ochranu rastlín, najmä herbicídov, fungicídov a insekticídov. Všetky postreky boli pozemné. Používajú sa len také prípravky na chemickú ochranu rastlín, ktoré sa nachádzajú v platnom zozname povolených prípravkov na daný kalendárny rok, v každom sklade sa vedie evidencia pesticídov.

Mimoriadne situácie v roku 2011 neboli zaznamenané.

Pre organizácie, kde sa používajú chemické látky a zmesi :

- bolo vydaných 19 rozhodnutí k uvedeniu priestorov do prevádzky
- bolo vydaných 8 rozhodnutí na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky
- v 5 prípadoch boli vyžiadané podklady k neúplnému podaniu
- boli vydané 4 zastavenia konania
- v 5 prípadoch boli zrušené rozhodnutia o vyhlásených RP (TATRANábytkáreň Martin a.s.

písomne oznámila ukončenie výrobnjej činnosti, PD Mošovce oznámili zrušenie pracovísk, na ktorých sa vykonávali rizikové práce)

- 6 x bolo prerušené konanie
- v 2 prípadoch bolo vydané záväzné stanovisko k územnému konaniu stavby a pre 3 právne subjekty k zmene účelu užívania stavby
- boli uložené 2 výkony rozhodnutia
- 1 právny subjekt sa odvolal voči rozhodnutiu na uvedenie priestorov do prevádzky, ktoré následne stornoval;
- v 11 prípadoch bolo oznámené začatie správneho konania vo veci uloženia výkonu rozhodnutia;
- bol riešený 1 podnet v Colorbau Martin;
- bola uložená pokuta vo výške 200 Eur pre subjekt Kvety Miriam Martin;
- 4 právnickým osobám bol rozhodnutím vydaný pokyn na odstránenie nedostatkov (Kubala Sučany, ALTEC Servis s.r.o. Martin, Autoservis Požeský Turčianske Teplice, MF AUTO TRADING s.r.o. Martin;
- 2 subjektom bolo vydané rozhodnutie na manipulácie s veľmi jedovatými látkami a prípravkami (UDZS Martin, BEL NOVAMANN Turčianske Teplice);
- 5 rozhodnutí bolo vydaných na nakladanie s nebezpečnými odpadmi;
- pre nedostatky podania bola vrátená žiadosť ako nevybavená v 7 prípadoch;
- k predloženým projektovým dokumentáciám bolo vydaných 18 odborných stanovísk;
- v rámci spolupráce s inými oddeleniami RÚVZ so sídlom v Martine boli vydané 3 písomnosti;
- v rámci spolupráce s inými orgánmi štátnej a verejnej správy boli vydané 4 odborné vyjadrenia (Obecný úrad Turčianska Štiavnička, Mesto Martin, KÚ životného prostredia, Inšpektorát práce Žilina);

Spoločnosti BAUMAX Bratislava orgán verejného zdravotníctva zaslal na požiadanie subjektu vyjadrenie k určitým požiadavkám na manipuláciu a používanie chemických látok a zmesí, na otázky dal nasledovné odpovede:

1. Školenie je povinné pre všetkých pracovníkov vo všetkých prevádzkach Baumaxu, a to 1 x ročne, kde sa predávajú a skladujú chemické prípravky a zmesi klasifikované ako nebezpečné chemické faktory.
2. Školenia o zdravotných rizikách môžu vykonávať aj pracovníci príslušných Regionálnych úradov verejného zdravotníctva (v jednotlivých regiónoch, kde sú zriadené prevádzky Baumax) z oddelení preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie.
3. Školenia sa vykonávajú kolektívnou formou, v priestoroch zamestnávateľa (napr. v zasadačke), určia sa okruhy tém, najmä legislatíva, toxikológia, odborná časť na skupiny chemických faktorov, účinky na organizmus a prvá pomoc. Školenie sa končí písomným testom pracovníkov, ktoré sa vyhodnotia. Urobí sa zápis.

2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu

RÚVZ so sídlom v Martine (odd.PPLaT) v rámci znižovania zdravotných rizík z uvedených faktorov sa vyjadroval k predloženým podaniam nasledovne:

- 1 rozhodnutie bolo vydané pre manipuláciu s omamnými a psychotropnými látkami;
- bolo vydaných 8 rozhodnutí k uvedeniu priestorov do prevádzky;

- bolo vydané 1 rozhodnutie na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky;
- boli vydané 2 rozhodnutia o vyhlásených RP v spoločnosti Elastorsa s.r.o. Martin, UDZS Martin;
- v 4 prípadoch bolo prerušené konanie;
- bolo 1 vyžiadania podkladov k neúplnému podaniu;
- 1 žiadosť bola vrátená ako nevybavená;
- boli vydané 2 rozhodnutia k zastaveniu konania;
- bolo vydaných 5 odborných stanovísk k projektovým dokumentáciám;

V súčasnosti je evidovaných cca 30 subjektov, kde sú prítomné a RÚVZ so sídlom v Martine zdokladované chemické faktory s karcinogénnymi a mutagénnymi účinkami (výskyt, resp. využitie). Spoločnosť TATRANábytkáreň Martin a.s. písomne oznámila RÚVZ so sídlom v Martine ukončenie výrobných činností.

- počty zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce s karcinogénnymi a mutagénnymi faktormi podľa kategórií rizika:

rizikový faktor: cytostatiká – 55 osôb, z toho 48 žien, kategória 3;
 olovo a jeho zlúčeniny – 2 muži, kategória 3;
 trichlóretylén – 2 muži, kategória 3;
 benzén – 19 osôb, z toho 14 žien, kategória 3;
 benzo(a)pyrén – 12 mužov, kategória 3;
 formaldehyd – 131 osôb, z toho 103 žien, kategória 3;
 halotan – 181 osôb, z toho 106 žien, kategória 3;
 hormonálne roztoky – 11 osôb, z toho 10 žien, kategória 3;
 oxid kremičitý - 38 osôb, z toho 10 žien, kategória 3;
 prach z tvrdého dreva dub, buk – 17 osôb, z toho 3 ženy, kategória 3;
 práca spojená s expozíciou PAU – uhoľné sadze, decht, smola, dym, prach – 18 mužov, kategória 3;

Celkový počet zamestnancov vykonávajúcich práce s rizikovým karcinogénnym a mutagénnym faktorom je 486 osôb, z toho 294 žien. Najviac zamestnancov zaradených do rizikového faktora karcinogén a mutagén pracuje v UN Martin a Jesseniova lekárska fakulta v Martine.

Počet zamestnancov aj v ostatných odvetviach, ktorí sú vystavení pôsobeniu karcinogénnym a mutagénnym rizikovým faktorom, má vzostupný trend, napr. kým v roku 2003 bolo v kategórii 3 vyhlásených 115 zamestnancov (z toho 104 žien), v roku 2004 - 196 zamestnancov (z toho 169 žien), v roku 2010 – 444 osôb (z toho 302 žien).

V roku 2011 bolo vydaných 5 rozhodnutí k nakladaniu s azbestom, resp. azbestovými materiálmi. 2 rozhodnutia boli vydané pre Správu domov Gelnica, s.r.o. na činnosti spojené s manipuláciou – odstraňovaním odpadových a kanalizačných rúr z azbestových materiálov v bytových jadrách v bytových domoch.

1 rozhodnutie bolo vydané pre právny subjekt: Pavol Černek - STAVEBNO MONTÁŽNE PRÁCE vo veci odstránenia azbestocementových materiálov, resp. azbestocementového odpadového potrubia zo stúpačiek obytného domu.

1 rozhodnutie bolo vydané pre: Marián Chmelár Dolný Kubín k demontáži AZC dosiek nachádzajúcich sa na fasáde rodinného domu.

1 rozhodnutie bolo vydané pre spoločnosť RONAR s.r.o., Košice na sanáciu azbestu a zneškodnenie nebezpečného odpadu – trafostanica č. 208/ts/225, Turčianske Teplice.

PZS - MEDCENTRUM, s.r.o., Žilina zaslal RÚVZ so sídlom v Martine prípis na doručené podklady ohľadom zdravotných rizík v spoločnosti Servis pre pozemné komunikácie s.r.o. Martin. Predložené podklady neboli zo strany orgánu verejného zdravotníctva akceptovateľné, boli spracované veľmi povrchné, bez výpovednej hodnoty, napr.:

- pri OOPP neboli určené na ochranu čoho sa majú používať, chýbali udané presné typy OOPP; nebol definovaný respirátor, pritom pri pracovnej činnosti subjektu vzniká prach, chemické faktory, **karcinogény a mutagény**;
- pri jednotlivých rizikových faktoroch neboli špecifikované riziká: predkladateľ napísal, že sa vyskytujú na pracovisku karcinogény a mutagény, ale nedefinoval, ktoré sú to;
- spracovateľ nezdokladoval na základe akých podkladov dospel ku kategórii 3, resp. 2 rizikového faktora;

Uvedený prípis orgán verejného zdravotníctva zaslal na vedomie aj ÚVZ SR Bratislava, s poukázaním na „kvalitu“ práce niektorých pracovných zdravotných služieb.

Sledovanie CHF klasifikovaných ako jedovaté, veľmi jedovaté, karcinogénne, mutagénne chemické látky a prípravky sa navzájom prelína a je veľmi ťažké ich rozlíšiť, resp. oddeliť, nakoľko mnohé karcinogény sú zároveň klasifikované ako jedovaté, resp. veľmi jedovaté, alebo škodlivé.

2.1.4. Znižovanie psychickej pracovnej záťaže

Odd. PPLaT eviduje určené rizikové práce (profesie) s rizikom psychickej pracovnej záťaže :

- k 30.06.2011 je evidovaných v riziku psychickej pracovnej záťaže
 - v kategórii 3
 - celkom 755 zamestnancov, z toho žien 655;

Výrazné zmeny v tomto rizikovom faktore oproti roku 2010 neevidujeme.

Najviac osôb z dôvodu psychickej pracovnej záťaže je vyhlásených v zdravotníctve, školstve a zariadeniach sociálnych služieb. Aj keď je v spoločnosti kríza a organizácie ohlasujú hromadné prepúšťanie a znižovanie počtu zamestnancov, v oblasti sociálnych služieb a zdravotníctve je to naopak, požiadavky obyvateľov na poskytovanie sociálnych služieb a zdravotníckej starostlivosti stúpajú neadekvátne personálnemu a materiálne technickému vybaveniu.

Okrem toho sú to oblasti, ktoré sú na okraji záujmu kompetentných tejto spoločnosti, a tak aj tie zariadenia vyzerajú – nevhodné stavebnotechnické a dispozičné riešenie priestorov, nedostatočná vybavenosť pracovnými prostriedkami a pomôckami na uľahčenie práce, nie dobré celkové pracovné podmienky a úroveň ochrany zdravia pracovníkov, nedostatočné personálne obsadenie na pracoviskách (jedným z dôvodov je aj finančné a spoločenské nedocenenie), spolupôsobenie ďalších rizikových faktorov – hluk, mikroklima, fyzická záťaž, zmienosť v nepretržitých prevádzkach...

Odd. PPLaT RÚVZ Martin za obdobie 1. polroka 2011 pri prehodnocovaní psychickej pracovnej záťaže za účelom zaradenia prác do kategórií rizika z hľadiska nadmernej psychickej pracovnej záťaže a prehodnocovaní podkladových materiálov k návrhom zamestnávateľov na určenie rizikových prác s rizikom psychickej pracovnej záťaže využívalo metodiky odporúčané v legislatíve SR s použitím dotazníkových metód.

2.1.5. Znižovanie výskytu chorôb z povolania z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia

V prvom polroku 2011 bol použitý dotazník informovanosti zamestnancov R – pre prácu s bremenami a fyzickú záťaž v prevádzkach zariadení spoločného stravovania uzatvoreného typu. K tomuto kroku nás viedla skúsenosť a neustále sa zvyšujúce počty podozrení na choroby z povolania u kuchárov, resp. pomocného kuchynského personálu takýchto zariadení.

V databáze rizikových prác je evidovaný počet zamestnancov vykonávajúcich práce v regióne Turiec s rizikom

- fyzická záťaž – DNJZ (celkom: 213/žien: 89)
- kat.3 celkom: 213/žien: 89
- kat.4 0

Oproti rovnakému obdobiu v roku 2010 možno konštatovať mierny vzostup evidovaných pracovníkov v riziku nadmerná fyzická záťaž v zložke DNJZ.

Tak ako v predchádzajúcich rokoch, posúdenie dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia je realizované len v niekoľkých prevádzkach, pretože problematika posudzovania je náročná a zložitá. Vzhľadom k tomu, väčšina prác, kde sa nadmerná fyzická záťaž, prípadne DNJZ vyskytuje, nie je vyhlásených ako riziková, pričom práve DNJZ je jedno z najčastejšie sa vyskytujúcich podozrení na profesionálne ochorenie a je vo veľkej miere preventabilné, samozrejme pri včasnom rozpoznaní príznakov a vyradení pracovníka z rizika.

Od začiatku roka 2011 bolo šetrených cca 23 podozrení na profesionálne ochorenie, z toho 16 prípadov bolo podozrenie na ochorenie z DNJZ. V prvom polroku 2011 boli priznané 4 choroby z povolania v položke 29 zoznamu chorôb z povolania.

Boli hlásené 2 ohrozenie chorobou z povolania z titulu DNJZ.

2.1.6. Prevencia ochorení chrbtice súvisiacich s prácou a prešetrovanie podozrení na iné poškodenia zdravia z práce so zameraním na ochorenia chrbtice

Výkon štátneho zdravotného dozoru je zameraný na kontrolu zdravých životných a pracovných podmienok na pracoviskách. V rámci ŠZD sú poskytované usmernenia a konzultácie pre zamestnávateľov v prijímaní preventívnych a nápravných opatrení na pracoviskách, na predchádzanie možným rizikám vzniku ochorení chrbtice, t.j. najmä pri identifikácii, objektivizovaní, ale aj hodnotení rizík pri práci, s ohľadom na ergonomické a fyziologické požiadavky v súlade s legislatívou SR a EÚ a najnovšími vedeckými poznatkami.

Výkon ŠZD je zameraný aj na usmerňovanie zamestnávateľov k zriaďovaniu, resp. zmluvnému zabezpečeniu PZS za účelom skvalitnenia pracovných podmienok pre zamestnancov, zabezpečenia zdravej a bezpečnej práce, prevencie úrazov a všetkých ochorení, nielen ochorení chrbtice, vplyvom práce a pracovného prostredia.

V 1. polroku 2011 odd. PPLaT prešetrovalo jedno podozrenie na ochorenie chrbtice v položke 47 zoznamu chorôb z povolania z profesionálnych príčin.

V rámci štátneho zdravotného dozoru a poradne zdravej práce odborní pracovníci PPLaT usmerňujú zamestnávateľov a poskytujú konzultácie pre zamestnávateľov v prijímaní

preventívnych a nápravných opatrení z hľadiska predchádzania profesionálnych ochorení chrbtice a iných profesionálnych poškodení zdravia so zameraním sa na najčastejšie sa vyskytujúce ochorenia v kombinácii s faktormi životného štýlu, rodinnej záťaže a podobne.

V súčasnosti kolektív PPLaT RÚVZ Martin pracuje na systéme verifikácie fyzickej záťaže – t.j. výber a stanovenie metodík, systém objektivizácie fyzickej záťaže, spôsob hodnotenia výsledkov objektivizácií fyzickej záťaže v súlade s platnou legislatívou SR a legislatívou EÚ.

2.2. Znižovanie rizika vzniku ochorení podmienených prácou u zamestnancov pri práci so zobrazovacími jednotkami

Sledovanie pracovných podmienok a režimu práce a odpočinku zamestnancov pri práci so zobrazovacími jednotkami sa vykonáva priebežne, väčšinou ako súčasť výkonu ŠZD kontrolovaného subjektu – výkon ŠZD je vždy zameraný na komplexné plnenie povinností dozorovaného subjektu, ako sú pracovné podmienky, priestorové usporiadanie a vybavenie, zdravotná spôsobilosť pracovníkov na výkon práce, všetky rizikové faktory, ktoré sa vyskytujú na pracoviskách u jednotlivých profesií. Za obdobie 1. polroku 2011 bolo uskutočnených celkom 93 previerok na pracoviskách so zobrazovacími jednotkami.

Pri zistení nedostatkov počas výkonu ŠZD sú prevádzkovatelia upozornení na zistené nedostatky aj pri práci so zobrazovacími jednotkami, je dohodnutý postup ich odstránenia. Pri výkone štátneho zdravotného dozoru je zamestnancom aj zamestnávateľom poskytnuté poradenstvo v oblasti posudzovania rizík pri práci so zobrazovacími jednotkami a tiež poradenstvo v oblasti preventívnych lekárskech prehliadok zamestnancov, u ktorých tvorí práca s počítačom nosnú časť ich pracovnej činnosti.

2.3. Zdravé pracoviská

Trim Leader a.s. Košťany nad Turcom

Hlavnou výrobnou činnosťou subjektu je šitie autopotaľahov pre automobilový priemysel. V organizácii je zamestnaných cca 750 pracovníkov, prevažne žien na pracovnej pozícii šička autopotaľahov.

V roku 2011 nebolo oproti predchádzajúcim rokom hlásené ani jedno podozrenie na chorobu z povolania.

Na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Martine sa uskutočnilo ústne pojednávanie za účasti zástupcov spoločnosti Trim Leader a.s., Košťany nad Turcom a PZS – NZZ Praktik s.r.o. Martin.

Na jednaní bolo dohodnuté, že PLP bude zabezpečovať len pracovný lekár PZS – vstupné, periodické, pri každej zmene pracovného miesta, resp. pracovného zaradenia a obsahová náplň PLP musí zodpovedať požiadavkám z titulu predpokladaného/vyskytujúceho sa rizikového faktora v pracovnom prostredí tak, ako keby bola profesia zaradená do 3. kategórie rizikového faktora vibrácie a DNJZ. Frekvencia periodických PLP u ďalších rizikových faktorov zaradených do 2. kategórie, bude 1 x za 2 roky.

PZS navrhne opatrenia na zníženie rizikových faktorov v pracovnom prostredí, ktoré bude zamestnávateľ povinný realizovať.

Po zavedení trojzmennej prevádzky, zamestnávateľ obmedzil na najnižšiu možnú mieru nadčasové hodiny, zavedenie trojzmennej prevádzky nadčasové hodiny eliminovalo.

TATRA nábytkárň Martin a.s.

Jednalo sa o organizáciu, kde hlavnou výrobnou činnosťou bola výroba stoličiek a stolov. V roku 2010 dochádzalo v dôsledku znižovania výrobnéj činnosti k stálemu poklesu pracovných miest.

V roku 2011 spoločnosť zaslala orgánu verejného zdravotníctva písomné oznámenie o ukončení akejkoľvek výrobnéj činnosti v prevádzke od apríla 2011.

2.4. Príčinné súvislosti nádorových ochorení v pracovnom a životnom prostredí a životný štýl

2.4.1 Epidemiologická štúdia nádorov a iných ochorení slinivky brušnej (ESNAP) – pilotná štúdia

Epidemiologická štúdia nádorov a iných ochorení slinivky brušnej (ESNAP) – pilotná štúdia je v súčasnosti v riešiteľskom tíme oddelenia epidemiológie.

2.4.2. Nadväzujúca štúdia nádorových ochorení pľúc a hornej časti tráviaceho a dýchacieho systému u pacientov Stredoeurópskej multicentrickej štúdie typu prípad-kontrola

Oddelenie PPLaT RÚVZ so sídlom v Martine nadväzujúcu štúdiu nádorových ochorení pľúc a hornej časti tráviaceho a dýchacieho systému u pacientov Stredoeurópskej multicentrickej štúdie typu prípad-kontrola nerieši.

2.5. Zvyšovanie úrovne ochrany zdravia pred rizikami z chemických látok

V 1. polroku 2011 bol vedúci oddelenia PPLaT oboznámený s postupom výkonu kontrol v rámci projektu REACH-EN-FORCE 2 na celoslovenskom seminári „Kontrola uplatňovania chemickej legislatívy orgánmi verejného zdravotníctva“ v Banskej Bystrici. Metodický materiál k výkonu kontrol bol zaslaný elektronickou poštou v prílohe záznamu z celoslovenskej porady vedúcim odborov a oddelení preventívneho pracovného lekárstva RÚVZ v SR. Prezentácie zo semináru budú súčasťou Informačného bulletinu hlavného hygienika SR, ktorý bude zaslaný elektronickou poštou. Na seminári bolo dohodnuté, že každý regionálny úrad verejného zdravotníctva vykoná jednu kontrolu v rámci projektu REACH-EN-FORCE 2 v termíne do 31.12.2011.

3. ODBOR HYGIENY VÝŽIVY, BEZPEČNOSTI POTRAVÍN A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

3.1 Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospeléj populácie

V rámci danej úlohy bolo v 1. polroku r. 2011 vyšetrených 72 respondentov, rozdelených na 2 vekové kategórie mužov a žien pre ľahkú prácu, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v oblasti zdravého životného štýlu.

Analýza 1-dňového záznamu bola spracovaná na počítačovom programe ALIMENTA. Výstup po spracovaní údajov poskytuje údaj o energetickom príjme, o príjme základných živín – tukov, sacharidov, bielkovín, vitamínov, minerálnych látok, hrubej vlákniny, cholesterolu zo stravy, NaCl a tekutín v porovnaní s OVD. Vytvára obraz o stravovacích zvyklostiach klienta a je východiskom pre intervenciu.

3.2 Monitoring jodidácie kuchynskej soli

V rámci danej úlohy bolo v 1. polroku 2011 odobratých na laboratórne vyšetrenie 12 vzoriek kuchynskej soli, z toho 8 vzoriek bolo z dovozu a 4 vzorky z domácej produkcie. Na obsah KI bolo vyšetrených 11 vzoriek, na obsah KIO₃ vyšetrených 6 vzoriek a na obsah ferokyanidov bolo vyšetrených 8 vzoriek. Všetky vyšetrené vzorky vyhoveli sledovaným kritériám, resp. množstvo KI a KIO₃ zodpovedalo rozpätiu uvádzanom na obale výrobku.

3.3 Bezpečnosť kozmetických výrobkov určených pre deti

V okrese Martin a Turčianske Teplice sa nenachádzajú výrobcovia kozmetických výrobkov, preto sa bezpečnosť kozmetických výrobkov overuje v distribučnej sieti podľa usmernenia na výkon štátneho zdravotného dozoru nad kozmetickými výrobkami v roku 2011.

Podľa usmernenia na výkon štátneho zdravotného dozoru nad kozmetickými výrobkami určenými pre deti nebudú v roku 2011 odoberané vzorky. Štátny zdravotný dozor je zameraný len na kontrolu označovania kozmetických výrobkov.

Pri výkone štátneho zdravotného dozoru nebol zistený predaj kozmetických výrobkov po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti a označovanie kozmetických výrobkov bolo v súlade s § 6 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 658/2005 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na kozmetické výrobky.

Na základe hlásení o výskyte nebezpečných kozmetických výrobkov bolo v okrese Martin a Turčianske Teplice vykonaných v 1. polroku 2011 117 kontrol v distribučnej sieti.

3.4 Bezpečnosť výrobkov určených pre deti

V okrese Martin a Turčianske Teplice sa nenachádzajú výrobcovia keramických a plastových výrobkov určených pre deti, preto sa bezpečnosť takýchto výrobkov overuje v distribučnej sieti.

Sledovanie bezpečnosti keramických a plastových výrobkov (PC dojčenské fľaše, plastové výrobky - misky, príbory, tanier, desiatové boxy, športové fľaše atď., keramické výrobky – misky, tanier, hrnčeky atď.) určených pre najrizikovejšiu skupinu populácie – deti je zamerané na kontrolu vybraných kritérií bezpečnosti výrobkov – migrácia formaldehydu, primárnych aromatických amínov, bisfenolu A, ťažkých kovov Cd, Pb resp. iných ukazovateľov v závislosti od materiálového zloženia. Zároveň je kontrola zameraná aj na označovanie a dokumentárnu časť - dostupnosť vyhlásení o zhode a podpornej dokumentácie v súlade s požiadavkami Potravinového kódexu SR - Materiály a predmety určené na styk s potravinami.

Podľa plánu úradnej kontroly potravín v oblasti materiálov a predmetov prichádzajúcich do styku s potravinami na rok 2011 bola v 1. polroku 2011 - v mesiaci marec, v rámci kontrol spojených s odberom vzoriek odobratá 1 vzorka dojčenskej fľaše (PC,PP) na laboratórne vyšetrenie. Vo

vzorke dojčenskej fľaši bol sledovaný rizikový ukazovateľ – bisfenol A. Výsledok laboratórnej analýzy nie je t. č. k dispozícii.

V súvislosti s Nariadením Komisie (EÚ) č. 321/2011 z 1. apríla 2011, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EÚ) č. 10/2011, pokiaľ ide o obmedzenie používania bisfenolu A v plastových fľašiach na dojčenskú výživu boli v 1. polroku 2011 vykonávané úradné kontroly zamerané na zákaz distribúcie a predaja polykarbonátových dojčenských fliaš (pre deti do 12 mesiaca veku) od 01.06.2011, pričom je zakázaný aj ich dopredaj. Pri výkone úradných kontrol bolo zistené, že niektorí prevádzkovatelia nemajú vedomosti o novej legislatíve v danej veci, resp. nemajú informácie, aké konkrétne druhy dojčenských fliaš podľa označenia majú siahnuť z predaja.

Bolo skontrolovaných 7 zariadení (lekárne, predajne hračiek, drogérie, ľudovky), pričom v 5 – ich zariadeniach boli nájdené polykarbonátové dojčenské fľaše (z označenia jednoznačne vyplývalo, že sa jedná o polykarbonátové dojčenské fľaše). Uvedené výrobky boli stiahnuté z predaja a vrátené distribútorovi.

Úradné kontroly zamerané na zákaz distribúcie, predaja a dopredaja polykarbonátových dojčenských fliaš budú v priebehu roka 2011 pokračovať.

3.5 Bezpečnosť papierových a kartónových obalových materiálov

V okrese Martin sa nachádza 1 výrobca papierových a kartónových obalových materiálov, ktorý je zameraný na výrobu vlnitej lepenky a obaly z vlnitej lepenky – vysekávanie, lepenie, spájanie, potlač – vstupné suroviny sa nevyrábajú.

Riešiteľským pracoviskom predmetnej úlohy je Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade, ktorý vykonáva odber vzoriek, laboratórne vyšetrenie a hodnotenie.

3.6 Monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách

V rámci danej úlohy bolo v 1. polroku 2011 vyšetrených 30 respondentov, rozdelených na 2 vekové kategórie mužov a žien pre ľahkú prácu.

Analýzou 1-dňového záznamu a dotazníka o životospráve sa získajú údaje o spotrebe vybraných prídavných látok u dospeljej populácie, ktoré budú porovnané s jej stanoviteľným denným príjmom (ADI).

Výstupy monitoringu spotreby vybraných prídavných látok v potravinách budú základom pre hodnotenie zdravotného rizika z potravín s cieľom zistenia miery závažnosti záťaže exponovanej populácie daným rizikovým faktorom v určitom časovom období a ako preventívne opatrenie umožnia bázu pre ochranu zdravia a prijatie legislatívnych opatrení.

4. ODBOR HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

4.1. Prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR a zistenie trendov v ich telesnom raste a vývine

Cieľ

Získať podklady pre zhodnotenie telesného vývoja detí a mládeže v roku 2011 a posúdiť trendy telesného vývoja v porovnaní s rokom 2001, resp. s predchádzajúcimi rokmi. Na základe výsledkov pravidelne vykonávaných antropometrických meraní detí a mládeže vo veku od 0 do

18 rokov získať poznatky o rastovej akcelerácii a sekulárnom trende slovenskej mladej populácie a získať štandardné referenčné hodnoty.

Gestor : ÚVZ SR, ÚH LF UK Bratislava

Riešiteľské pracoviská : ÚVZ SR, RÚVZ v SR, pediatri

Termín realizácie : od 26.09.2011 do 04.11.2011

4.2. Zneužívanie návkových látok (alkohol, tabak, drogy) u detí a mládeže na Slovensku

Cieľ

Cieľom je na základe dlhodobých štúdií zneužívania alkoholu, tabaku a nelegálnych drog u detí a mládeže v našej republike zistiť trendy v danej oblasti, porovnať výsledky našich štúdií s výsledkami štúdie vybraných európskych krajín, ktoré sa zrealizovali porovnateľnou metodikou.

Gestor : Úrad vlády SR – Národné monitorovacie centrum – Generálny sekretariát Výboru ministrov pre kontrolu drog a drogové závislosti, Národné monitorovacie centrum, VÚDPaP (Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie), ÚVZ SR

Riešiteľské pracoviská : ÚVZ SR, vybrané RÚVZ v SR

Na základe usmernenia ÚVZ SR a náhodného výberu reprezentatívnej vzorky študentov bola úloha realizovaná v termíne od 04.04.2011 do 08.04.2011 na dvoch stretnutých školách v okrese Martin. Pri realizácii prieskumu boli riaditelia škôl požiadaní o spoluprácu listom Ministerstva školstva SR – generálneho riaditeľa sekcie regionálneho školstva.

Celkove sa prieskumu zúčastnilo 501 respondentov. Prieskum sa realizoval na Strednej odbornej škole obchodu a služieb, Stavbárska 11, Martin (471 respondentov) a na Súkromnom hudobnom a dramatickom konzervatóriu, J.Lettricha 3, Martin (30 respondentov). Účasť respondentov na projekte bola dobrovoľná a prísne anonymná. Každý respondent vyplnil základný dotazník. Polovica zúčastnených respondentov vyplnila aj dva dodatkové dotazníky (dotazník o alkohole a dotazník o fajčení) a vyplnené dotazníky vložili do obálky a zalepil ju. Anketár vyplnil priložený formulár „Hlásenie za triedu“ a spolu s vyplnenými dotazníkmi zaslal na ÚVZ SR k celoslovenskému vyhodnoteniu.

4.3. Monitoring stravovacích zvyklostí a výživových preferencií vybranej populácie detí SR a hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál

V roku 2011 sa IV. etapa monitoringu stravovacích zvyklostí neuskutočnila z dôvodu realizácie siedmeho celoštátneho antropometrického prieskumu telesného vývoja detí a mládeže v SR, ktorý je technicky mimoriadne náročný na zber a spracovávanie údajov. Realizácia ďalšej etapy je naplánovaná na rok 2012.

4.4. Zdravé deti v zdravých rodinách

Cieľ

Na základe výsledkov pravidelne vykonávaných meraní hladiny cholesterolu u detí a mládeže vo veku 11 a 17 rokov získať poznatky o životnom štýle a zdraví mladej populácie a aktualizovať intervenčné opatrenia na individuálnej a populačnej úrovni.

Gestor

RÚVZ Banská Bystrica

ÚVZ SR

Riešiteľským pracoviskom sú vybrané RÚVZ v SR. RÚVZ so sídlom v Martine nebol zaradený medzi vybrané RÚVZ v SR.

6. ODBOR EPIDEMIOLOGIE

6.1. Národný imunizačný program SR (NIP SR)

V rámci plnenie toho programu sa vychádzalo z jeho anotácie a postupovali sme v súlade s navrhnutými etapami riešenia.

Ad Realizácia vlastného očkovania:

- v rámci tejto etapy odborní pracovníci odd. epidemiológie:
 - usmerňovali lekárov prvého kontaktu pre deti i dospelých v problematike pravidelného povinného i odporúčaného očkovanie v rámci NIP, ako aj odporúčaného očkovania,
 - informovali o očkovačom kalendári na rok 2011 a vysvetľovali jeho význam, odborne zdôvodňovali a rozširovali informácie medzi zdravotníckymi pracovníkmi i laickou verejnosťou,
 - informovali o zmenách v zložení vakcín a o nových typoch vakcín,
 - aktuálne informovali o novej kategorizácii vakcín pre očkujúcich lekárov prvého kontaktu,
 - poskytovali konzultácie v rámci okresu týkajúce sa špecifických problémov v súvislosti s očkovaním, očkovaním pred cestou do zahraničia - počet konzultácií 47 (9 osobne, 38 telefonicky),
 - poskytovali konzultácie na regionálnej a národnej úrovni – problematika očkovacích látok, kategorizácie vakcín, odborné stanoviská,
 - aktívna účasť na úprave a zmenách Národného imunizačného programu SR (Pracovná skupina pre imunizáciu), kategorizáciu vakcín (v Kategorizačnej komisii MZ SR a Pracovnej skupine J07 pre kategorizáciu vakcín),
 - realizovali kontroly očkovania proti chrípke a pneumokokom v zariadeniach sociálnej starostlivosti, KI a reakcie po očkovaní danými vakcínami,

Ad Zabezpečenie prioritných úloh pre rok 2011:

- metodická a konzultačná pomoc pri návrhu a príprave zmien v očkovačom kalendári SR platnom od 1.1.2011:
 - na povinné očkovanie dojčiat proti pneumokokovým invazívnym ochoreniam bola určená 13-valentná konjugovaná vakcína (Prevenar 13) alebo 10-valentná konjugovaná vakcína (Synflorix)
 - očkovačie schéma pre očkovanie dojčiat 13-valentnou vakcínou je 2+1
 - očkovačie schéma pre očkovanie dojčiat 10-valentnou vakcínou je 3+1
 - všetky dávky základného očkovania sa musia vykonať rovnakou očkovačou látkou
- metodická a konzultačná pomoc pri návrhu a príprave zmien v očkovačom kalendári SR platnom od 24.3.2011:
 - zmena očkovačieho schémy vakcíny Synflorix v plošnom očkovaní dojčiat na 2+1

- schválenie doplatku za vakcínu Prevenar 13
- u detí, ktorým bola do 31.3.2011 aplikovaná vakcína Prevenar 13 v rámci povinného očkovania, sú dávky vakcíny potrebné na dokončenie trojdávkovej očkovacej schémy plne uhrádzané na základe verejného zdravotného poistenia
- metodická a konzultačná pomoc očkujúcim lekárom pri odporúčaných očkovaníach proti:
 - rotavírusovým infekciám u dojčiat,
 - varicelle
 - sezónnej chrípke a pneumokokom.

Ad Surveillance a kontrola ochorení preventabilných očkovaním:

- v rámci tejto surveillance odborní pracovníci odd. epidemiológie zabezpečili:
 - epidemiologické vyšetrenie všetkých pravdepodobných diagnóz ochorení imunizačného programu, odbery vzoriek a zabezpečenie laboratórných vyšetrení v rámci diferenciálnej diagnostiky:
 - počet odobratých vzoriek a laboratórných vyšetrení
 - u ochorení preventabilných očkovaním : 2
 - u ochorení na sezónnu a pandemickú chrípku : 21
 - informovanosť lekárov prvého kontaktu o výskyte týchto ochorení a príslušných opatreniach v ohniskách nákazy,
 - priebežné konzultácie lekárov a laickej verejnosti v problematike ochorení preventabilných očkovaním,
 - odborné prednášky v problematike očkovania proti ochoreniam preventabilným očkovaním, proti sezónnej a pandemickej chrípke na:
 - celoslovenskej úrovni: 6x
 - na regionálnej a lokálnej úrovni: 1x

Ad Manažment očkovania:

- odborní pracovníci odd. epidemiológie zabezpečili v okresoch Martin a Turčianske Teplice:
 - včasnú a dostatočnú informovanosť zdravotníckych pracovníkov, ktorí vykonávajú očkovanie, o zmenách a novinkách v oblasti vakcinológie,
 - kontrola chladového reťazca vakcín na pediatrických ambulanciách okresov Martin, Turčianske Teplice,
 - kontrolu dodržovania štandardných postupov pri manipulácii, skladovaní a aplikácii vakcín v počte 9,
 - podklady a podnety pre zasadania Pracovnej skupiny pre imunizáciu ÚVZ SR (prof. Hudečková – podpredseda PSPI)
 - podklady pre zasadanie Pracovnej skupiny J07 pre kategorizáciu vakcín (predseda prof. Hudečková)
 - podklady pre kategorizáciu vakcín, zmeny indikačných a preskripčných obmedzení vakcín (chrípkové vakcíny, Prevenar13, IDFlu, Synflorix, Cervarix, Silgard, Boostrix, Boostrix Polio, Rotarix, Rotateq),
 - účasť na zasadaní PSPI ÚVZ SR – 2x (prof.Hudečková)
 - účasť na zasadaní Kategroizačnej komisie - 3x (prof.Hudečková).

Ad Kontrola očkovania v SR:

- odborní pracovníci odd. epidemiológie zabezpečili v okresoch Martin a Turčianske Teplice:
 - o priebežnú kontrolu zaočkovanosti v okresoch Martin a Turčianske Teplice,
 - o kontrolu evidencie o očkovaní.

6.2. Surveillance infekčných chorôb

V rámci tohto programu odborní pracovníci odd. epidemiológie vykonali:

- pravidelne mesačné analýzy v regióne Turiec (okresy Martin a Turčianske Teplice),
- analýzy epidemických výskytov v rámci mesačných analýz,
- analýzy chrípky a chrípke podobných ochorení, analýzy ochorení na pandemickú chrípku.

Pri realizácii surveillance infekčných ochorení pracovníci oddelenia epidemiológie spolupracovali s:

- lekármi primárneho kontaktu pre deti a pre dospelých (spolupráca s pediatrami je už tradične na vyššej úrovni)
- Klinikou infektológie a cestovnej medicíny UNM – u hospitalizovaných pacientov s infekčnými ochoreniami,
- Oddelením lekárskej mikrobiológie UNM Martin,
- Oddelením mikrobiológie RÚVZ Banská Bystrica,
- vedením ZŠ a SŠ v čase zvýšeného výskytu chrípky a chrípke podobných ochorení (denné hlásenie z jednotlivých škôl v okr. Martin a Turčianske Teplice),
- Neurologickou klinikou, Klinikou detí a dorastu, Klinikou anesteziológie a intenzívnej medicíny UNM a Klinikou infektológie a cestovnej medicíny – pri surveillance akútnych chabých obn,
- jednotlivými lôžkovými oddeleniami v rámci epidemiologického vyšetrovania pri vzniku a hlásení nozokomiálnych nákaz.

V rámci edukácie obyvateľstva regiónu Turiec v problematike prenosných nákaz sme spolupracovali s televíziou TURIEC a regionálnym týždenníkom „. My - turčianske noviny “.

Iné aktivity:

- konzultácie k povinnému, odporúčanému a individuálnemu očkovaniu (celkový počet 1),
- informácie o aktuálnej epidemiologickej situácii v regióne Turiec (celkový počet 8)
- odborné prednášky o očkovaní pre odbornú verejnosť – vid'. vyššie
- tlačová konferencia ÚVZ SR, Európsky týždeň imunizácie 2011

6.3. Informačný systém prenosných

V rámci tohto programu odborní pracovníci odd. epidemiológie zabezpečili:

- plynulú prevádzku programu EPIS,
- jeho využívanie pre sporadické prípady prenosných ochorení ako aj pre epidemické výskyty,
- v programe EPIS sa plne využíval systém rýchleho varovania, najmä v súvislosti s výskytom pandemickej chrípky,
- kontrola údajov zadaných do databázy EPIS na celoslovenskej úrovni - časť ochorenia preventabilné očkovaním (prof. Hudečková zabezpečuje),

- od 1.1.2011 do 30.6.2011 – bolo hlásených a zaznamenaných do EPISu celkovo 592 prípadov prenosných ochorení hlásených za okres Martin 522 a 70 prípadov za okres Turčianske Teplice.

6.4. Nozokomiálne nákazy

V rámci tohto programu odborní pracovníci odd. epidemiológie zabezpečili:

- manažment a koordinovaný postup pri sledovaní a riešení závažných nozokomiálnych nákaz v UNM Martin v spolupráci s pracovníkmi príslušných oddelení,
- kvalitnú surveillancu nozokomiálnych nákaz,
- pravidelné kontroly HER a BOT v rámci zdravotníckych zariadení príslušných okresov (nemocničných a ambulantných),
- pokračovanie európskeho projektu IPSE (Improving Patient Safety in Europe), konkrétne do pracovného balíka HELICS (Hospital in Europe Link for Infection Control and Surveillance):
 - o incidenčné sledovanie nozokomiálnych nákaz - zber údajov je vykonávaný na základe dobrovoľnej spolupráce s lekármi KAIM UNM Martin s následným spracovaním dotazníkov v programe HELICS,
 - o príprava celoštátnej prevalenčnej štúdie nozokomiálnych nákaz, ktorá sa bude realizovať v roku 2011.
- za obdobie od 1.1.2011 do 30.6.2011 bolo v EPISe evidovaných celkom 68 prípadov NN hlásených z UNM Martin.

6.5. Surveillancu chronických ochorení

- v zmysle anotácie jednotlivé etapy tohto projektu sú realizované v okr. Martin a Turčianske Teplice poradňou zdravia RÚVZ Martin.

6.6. Mimoriadne epidemiologické situácie

V rámci tohto programu odborní pracovníci odd. epidemiológie zabezpečili:

- aktualizácia pandemického plánu a havarijného plánu pre mimoriadne situácie,
- sledovanie a hlásenie SARI do systému rýchleho varovania EPIS,

6.7 Environmentálna surveillancu poliomyelitídy a sledovanie VDPV

V rámci tohto programu odborní pracovníci odd. epidemiológie zabezpečili:

- odber vzoriek odpadových vôd na sledovanie cirkulácie divých a vakcinálnych kmeňov poliomyelitídy podľa pokynov hlavného hygienika
- výsledky v roku 2011:
 - o negatívne na záchyt divých a vakcinálnych kmeňov poliomyelitídy - počet odobratých vzoriek odpadových vôd – 2x
 - o surveillancu akútnych chabých paréz: 26 x
 - o aktívne na surveillancu spolupracovali tieto pracoviská UNM: Klinika deti a dorastu, Neurologická klinika, Klinika infektológie a cestovateľskej medicíny, Klinika anesteziológie a intenzívnej medicíny,
 - o k 30.6. 2011 neboli hlásené prípady ACHP

6.8 Prevencia HIV/AIDS

- v tomto projekte oddelenie epidemiológie RÚVZ Martin nie je zapojené

6.9 Publikačná činnosť

- 3x

9. PODPORA ZDRAVIA

9.1. „Národný program podpory zdravia“

- riešiteľ ÚVZ SR

PCZ a VkZ RÚVZ so sídlom v Martine plní úlohy vyplývajúce z Národného programu podpory zdravia v jeho prioritných oblastiach. Oddelenie PCZ a VkZ sa vo svojej hlavnej činnosti venuje ovplyvňovaniu zložiek životného štýlu jednotlivca, komunity a verejnosti s cieľom vytvárania podmienok na zlepšenie spôsobu života a zvýšenie kvality života, ale aj učením sa preberať zodpovednosť za vlastné zdravie. Základnými aktivitami sú: zvyšovanie informovanosti obyvateľov, monitorovanie vybraných determinantov zdravia. V rámci poradenstva sa venujeme výchove obyvateľov k zdravej výžive, zvyšujeme informovanosť o zdraví prospešných potravinách. Ďalšou prioritou ktorej sa venujeme je prevencia užívania návykových látok, a to formou prednášok, besied, ale aj školením odborných zdravotníckych pracovníkov a kampaní s cieľom obrátiť pozornosť širokej verejnosti na tento problém. Ďalšou prioritou NPPZ ktorej sa venujeme je zníženie výskytu chronických neinfekčných ochorení a ich následkov v rámci programu CINDI.

9.2. „Žiť zdravší a kvalitnejší život v staršom veku, alebo mám 65+ a teší ma, že žijem zdravo“

V rámci tohto projektu sme zorganizovali pre seniorov cyklus prednášok na témy: Baktérie a vírusy, Čisté hrubé črevo – základ nášho zdravia, Parazity a ich vplyv na naše zdravie. Prednášky sa uskutočnili na Mestskom úrade Martin. Celkovo sa zúčastnilo prednášok 73 ľudí.

9.3. Podpora zdravia v predškolských a mimoškolských zariadeniach

9.3.1. „Materské centrá“,

V rámci okresu Martin prevádzkuje činnosť niekoľko materských centier, ktoré si zabezpečujú svoj program samostatne. Poradenské centrum zdravia na požiadanie je ochotné poskytnúť svoje vedomosti a zručnosti pre potreby materského centra. Materiály týkajúce sa zdravia a bezpečnosti detí: „Bezpečné hračky“, „Stres“, „Žijeme zdravo“, „Týranie detí“, „Obezita“, „Domáce násilie“ boli distribuované do každého materského centra. Od 1. novembra 2009 prevádzkuje svoju činnosť v priestoroch RÚVZ so sídlom v Martine „Martinské rodinné centrum“.

9.3.2. „Stomatohygiena“

DVD „Lakomý syseľ“ bol umiestnený na www.ruvzmartin.sk a jeho obsah si môžu klienti stiahnuť a prehrať na PC. V prípade, že sa u klienta jedná o stolový DVD prehrávač je možnosť kontaktovať PCZ a VkJZ RÚVZ so sídlom v Martine a po prinesení čistého DVD nosiča, bude nahrané vo formáte zodpovedajúcom konkrétnemu prehrávaču. V I. polroku 2011 sme realizovali projekt na dvoch ZŠ s MŠ Družstevná a Mudroňova. V MŠ Družstevná boli cieľovou skupinou deti vo veku 4-5 rokov a v ZŠ Mudroňova žiaci 1.-4. ročníka. Spolu sa projektu zúčastnilo 97 detí.

9.4. „EHES – European Health Examination Survey“

- realizuje RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

9.5. Populačná stratégia – aktivity pri príležitosti významných dní s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané WHO

7. apríl „Svetový deň zdravia“ - Oddelenie Výchovy k zdraviu pripravilo v spolupráci s inými oddeleniami a organizáciami cyklus akcií a podujatí, ktorých hlavným zámerom bola propagácia zdravého životného štýlu, prevencie kardiovaskulárnych ochorení, podpory nefajčenia a zdravej výživy.

1. marca 2011 sme v spolupráci so zdravotnou poisťovňou Union zorganizovali „Deň zdravia“ na Technickej Univerzite v Žiline. Klientom bola odoberaná krv na vyšetrenie celkového cholesterolu. Celkovo bolo vyšetrených 47 klientov.

29. marca 2011 bola zorganizovaná akcia so Slovenskou národnou knižnicou, kde sme poskytli klientom vyšetrenie rizikových faktorov kardio-vaskulárnych ochorení, a to celkového cholesterolu, meranie krvného tlaku, percenta podkožného tuku a obsahu CO vo vydychovanom vzduchu a poradenstva v oblasti zdravého životného štýlu. Vyšetrenie sme poskytli 41 klientom, z toho 2 mužom a 39 ženám. CO vo vydychovanom vzduchu sme zmerali 13 fajčiarom a % tuku v tele a BMI sme zisťovali u 41 klientov.

15. apríla 2011 v rámci „Dňa narcisov“ Poradenské centrum zdravia v spolupráci s Občianskym združením „Turčianske Venuše“ zorganizovali zdravotno – výchovnú akciu pre verejnosť v oblasti prevencie nádorových ochorení. Vyšetrených bolo 19 klientov, z toho 17 žien a 2 muži.

31. máj „Svetový deň bez tabaku“

31. mája 2011 sme v spolupráci s Centrom pomoci Ligy proti rakovine, mestom Martin a študentami JLF UK Martin zorganizovali zdravotno-výchovnú kampaň na Divadelnom námestí v čase od 12.00. – 15.30 hod. Obyvateľom mesta Martin sme poskytli vyšetrenie HDL cholesterolu, meranie krvného tlaku, percenta tuku v tele, BMI a vyšetrenie obsahu CO vo vydychovanom vzduchu. Klientom ktorí prejavili záujem odvykať od fajčenia sme poskytli krátku intervenciu v podpore nefajčenia. Vyšetrenia sme poskytli cca. 60 klientom.

26. jún „Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s drogami“

23. júna 2011 sme sa zúčastnili tematického kurzu Prevencia fajčenia a alkoholizmu vo výchove ku zdraviu s dvoma prednáškami „Telefonická komunikácia“ a Metóda sebausmerňovaním – ako zmena zdravotného správania v rámci vzdelávacích aktivít pre pracovníkov v odbore podpory zdravia.

9.6. „Program podpory zdravia znevýhodnených komunit“

- RÚVZ so sídlom v Martine tento program nerealizuje

9.7. „Vyzvi srdce k pohybu“

Dňa 10. marca 2011 sme sa zúčastnili koordinačného stretnutia k súťaži „Vyzvi srdce k pohybu“. Súťaž prebiehala od 14. marca – 22. mája 2011. Letáky /prihlášky/ boli umiestnené v autobusoch MHD Martin, na Mestskom úrade Martin, Slovenskej národnej knižnici, posilňovniach, ale aj na webovej stránke úradu. Takisto bol pripravený vstup do TV Turiec o priebehu súťaže a škodlivosti fajčenia.

9.8. „Národný program prevencie obezity“

V rámci projektu CINDI sme každému návštevníkovi poradne zdravia určili hodnotu BMI a WHR indexu s odborným poradenstvom o zdravom životnom štýle. Každému klientovi sa vyhodnotili rizikové faktory metabolického syndrómu s intervenciou pre konkrétny rizikový faktor, ale aj súčinnosti rizikových faktorov navzájom. Pri neštandardných výjazdoch sme u 91 klientov určili BMI a percento tuku v tele.

9.9. „CINDI program SR“

Za obdobie od 01.01.2011 do 30.06.2011 sme uskutočnili 11 štandardných výjazdov do rôznych firiem, organizácií a inštitúcií, ktorých úlohou bolo vyšetrenie rizikových faktorov srdcovo-cievnych ochorení v rámci prevencie chronických neinfekčných ochorení a poskytnutie krátko-odobého poradenstva o zdravom životnom štýle. 4 výjazdy boli neštandardné, t.z. nebolo poskytnuté komplexné vyšetrenie rizikových faktorov srdcovo – cievnych ochorení, ale len čiastkové vyšetrenie. Prvovyšetrených v rámci štandardných výjazdov bolo 85 klientov, opakovane vyšetrených 32 klientov. V rámci neštandardných výjazdov bolo vyšetrených 246 klientov. Do kolónky prvovyšetrených klientov zaraďujeme klientov štandardných aj neštandardných výjazdov, ktoré zahŕňajú anamnézu, odber kapilárnej krvi na Glu, celkový Chol, HDL chol, TAG, TK, ale aj čiastkové vyšetrenia sledovaných faktorov zahrnutých v TZS.

Distribúcia osvetových materiálov do materských centier: „Bezpečné hračky“, „Stres“, „Žijeme zdravo“, „Týranie detí“, „Obezita“, „Domáce násilie“. V spolupráci s Mestskou políciou Martin sme distribuovali propagačné materiály do základných škôl: „Vidíš ma“, „Pripútaj sa“, „Zodpovedný cyklista – bezpečný bicykel“, „Zodpovedný rodič – zodpovedné dieťa“, „Alkohol zabíja“.

V rámci spolupráce medzi RÚVZ Martin a Jesseniovou lekárskou fakultou Martin sme v priebehu prvého polroka 2011 zabezpečili výuku absolventov odboru verejného zdravotníctva JLF UK v Martine. Súčasťou výuky boli aj preventívne vyšetrenia v PCZ, ktoré pozostávali z

merania TK, percenta tuku, BMI, odberu kapilárnej krvi, z ktorej sa vyšetrovali: glukóza, celkový cholesterol, TG, HDL cholesterol. 27 absolventov bolo oboznámených s prácou v poradni zdravia a ZV.

V I. polroku 2011 sme vytvorili 6 propagačných materiálov na rôzne aktuálne témy: Novodobé epidémie – alergie, Prírodné prostriedky proti prechladnutiu, Jarná únava, Osteoporóza, Vyzvi srdce k pohybu, 31. máj Svetový deň bez tabaku. Materiály boli spracované v spolupráci s oddelením informatiky a štatistiky RÚVZ so sídlom v Martine.

V období od 1. januára do 30. júna 2011 sme pripravili 2 príspevky do TV Turiec a Slovenského rozhlasu.

„Sledovanie výživového stavu obyvateľstva“ spolupráca s oddelením HV

Poradenské centrum zdravia v spolupráci s oddelením hygieny výživy organizuje výjazdové akcie do rôznych firiem a podnikov, v ktorých vybrané skupiny participujú na projekte formou analýzy životosprávy. Do 30. júna 2011 bolo vyšetrených a spracovaných dotazníkov u 72 klientov.

„Liga proti rakovine“ spolupráca s Centrom pomoci ligy proti rakovine

V prvej polovici roku 2011 v spolupráci s Centrom pomoci ligy proti rakovine, ktoré pôsobí v okrese Martin poskytujeme klientom každú prvú stredu v mesiaci vyšetrenie rizikových faktorov srdcovo – cievnych ochorení a odborné poradenstvo v oblasti zdravej životosprávy. V prvom polroku sme vyšetřili 41 klientov.

„QUITLINE“ - telefonické poradenstvo odvykania od fajčenia“

Od roku 2009 je linka prevádzkovaná RÚVZ so sídlom v Martine. Jej činnosť sa začala 3. januára 2006. Klienti môžu volať každý pracovný deň v čase od 7.30 – 14.30 hod.. Cena hovoru je 0,06 EUR s DPH. Poradenstvo poskytujú vyškolení odborní operátori. Za obdobie od 01.01 2011 do 30.06.2011 bolo realizovaných 28 telefonických hovorov.

„Ovocie a zelenina do škôl“

Do projektu boli zapojené štyri zariadenia, a to dve materské školy a dve základné školy /nezapojené/. Z toho 1 materská škola mestská a 1 vidiecka, 1 základná škola mestská a jedna vidiecka. V roku 2011 sme realizovali v predmetných zariadeniach zdravotno – výchovnú intervenciu o dôležitosti konzumácie ovocia a zeleniny. V materských školách sa deti učili poznávať rôzne druhy formou sadenia do záhrady, na strom a krík /maketa/. Hádali jednoduché hádanky. Na základných školách sme deťom pripravili krátky teoretický vstup, výživovú pyramídu, neskôr deti riešili rôzne úlohy /spoznávali ovocie a zeleninu na obrázkoch, riešili tajničku, priradzovali vitamíny k ovociu/ atď.. V závere hodiny sme do pripravenej uzatvorenej nádoby ukryli 7 druhov ovocia zeleniny a deti hmatom mali prísť na to, o ktoré ovocie a zeleninu sa jedná. Na konci sme ovocie a zeleninu rozkrájali a deti ju mohli skonzumovať. Do realizačnej fázy sa zapojilo 171 žiakov.

9.10. „Školy podporujúce zdravie: Mimoriadna úloha: HBSC štúdia“

RÚVZ so sídlom v Martine sa zúčastnil tohto projektu v roku 2010 administrovaním dotazníkov.

10. KONTROLA TABAKU

10.1. „Príprava a realizácia medzinárodnej súťaže Quit and Win.“

- súťaž sa bude realizovať v roku 2012 /realizuje sa každé dva roky/

10.2. „Školenie pracovníkov RÚVZ v oblasti prevencie fajčenia“

23. júna 2011 sme sa zúčastnili tematického kurzu Prevencia fajčenia a alkoholizmu vo výchove ku zdraviu s dvoma prednáškami „Telefonická komunikácia“ a Metóda sebausmerňovaním – ako zmena zdravotného správania v rámci vzdelávacích aktivít pre pracovníkov v odbore podpory zdravia. Kurz sa realizoval pre 16 účastníkov na Katedre behaviorálneho zdravia SZU Bratislava.

10.3. „Národný akčný plán pre kontrolu tabaku na roky 2012 – 2014“

„Quitline“ - telefonické poradenstvo odvykania od fajčenia“

Od roku 2009 je linka prevádzkovaná RÚVZ so sídlom v Martine. Jej činnosť sa začala 3. januára 2006. Klienti môžu volať každý pracovný deň v čase od 7.30 – 14.30 hod.. Cena hovoru je 0,06 EUR s DPH. Poradenstvo poskytujú vyškolení odborní operátori. Za obdobie od 01.01 2011 do 30.06.2011 bolo realizovaných 28 telefonických hovorov.

Cieľom projektu je

1. poskytovanie interaktívnej pomoci pri odvykaní od fajčenia a prekonávaní závislostí na nikotíne
2. zlepšenie informovanosti o spôsoboch odvykania od fajčenia, dostupných voľnopredajných farmakologických preparátov
3. zvýšenie motivácie pre ukončenie fajčiarskeho návyku
4. lepšie využívanie voľnopredajných farmakologických preparátov
5. zvýšenie stupňa spoločenského vedomia o význame odvykania od fajčenia

Riešiteľským pracoviskom projektu je RÚVZ so sídlom v Martine, Národná koalícia pre kontrolu tabaku v SR, Jesseniova Lekárska fakulta UK Bratislava

Realizačným výstupom projektu je

- poskytovanie interaktívnej pomoci pri odvykaní od fajčenia a prekonávaní závislosti na nikotíne
- zvýšenie stupňa spoločenského vedomia o význame odvykania od fajčenia
- zlepšenie informovanosti o spôsoboch odvykania od fajčenia, dostupných voľnopredajných farmakologických preparátov
- nárast pravdepodobnosti úspešného ukončenia fajčiarskeho návyku
- nárast motivovaných fajčiarov rozhodnutých ukončiť fajčiarsky návyk
- zvýšenie motivácie fajčiara pre odvykanie
- lepšie prekonávanie problémov počas odvykania

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Michalovciach**

ODDELENIE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA

Úloha 1.7. Úprava pitnej vody vo verejných vodovodoch

Cieľ: Urobiť prehľad spôsobov úpravy pitnej vody vo verejných vodovodoch v Slovenskej republike a používaných chemických látkach na báze chlóru v súvislosti so vznikom vedľajších produktov chlórovania.

Termín začatia plnenia tejto úlohy je II. polrok 2011, po doručení pokynov z ÚVZ SR.

Úloha 1.8. Aktualizácia informačného systému o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie

Cieľ: Úpravou a doplnením funkčnosti *Informačného systému o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie* prispôbiť systém novým legislatívnym požiadavkám, aktuálnej situácii a požiadavkám v oblasti informovania, zefektívniť a zlepšiť prácu orgánov verejného zdravotníctva v oblasti vôd na kúpanie na všetkých úrovniach.

V rámci tejto úlohy sa priebežne zadávajú aktuálne údaje o priebehu a kvalite vody na kúpanie umelých krytých a nekrytých kúpalísk a prírodných kúpalísk do informačného systému.

V pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Michalovciach sú:

- 4 umelé kryté kúpaliská s celoročnou prevádzkou určené pre verejnosť, z ktorých 3 sú súčasťou ubytovacích zariadení
- 7 umelých nekrytých kúpalísk so sezónnou prevádzkou, z ktorých 2 sú počas LTS 2011 mimo prevádzky
- 2 prírodné kúpaliská Zemplínska Šírava a Vinianske jazero, ktoré boli Všeobecne záväznou vyhláškou KÚ ŽP Košice č. 9/2005 z 18. mája 2005, vyhlásené za vody vhodné na kúpanie

V I. polroku 2011 boli do IS zadávané laboratórne výsledky vzoriek vôd odobraté RÚVZ Michalovce a vyšetrené RÚVZ Košice: z umelých krytých bazénov - 11 vzoriek; z umelých nekrytých bazénov - 8 vzoriek; z prírodných kúpalísk - 14 vzoriek. Zároveň boli zadávané aj výsledky vzoriek vôd doručené prevádzkovateľom.

V rámci LTS 2011 bola prostredníctvom IS zaslaná správa o pripravenosti prírodných a umelých kúpalísk na LTS a od 15.6.2011 sú pravidelne v týždenných intervaloch aktualizované stavy kúpalísk počas LTS.

Úloha 1.10. Posilnenie implementovania HIA v posudkovej činnosti ÚVZ SR a RÚVZ v SR.

Cieľ: Posilnenie odbornosti zamestnancov verejného zdravotníctva v oblasti hodnotenia dopadov na zdravie. Zlepšenie riadenia a odborného usmerňovania procesov hodnotenia dopadov na zdravie na národnej a regionálnej úrovni vydaním Vyhlášky MZ SR, ktorá upraví postup pri hodnotení dopadov na zdravie.

Úloha bude plnená na základe plánu seminárov ÚVZ SR.

Úloha 7.1. Cyanobaktérie

Cieľ:

- monitorovanie výskytu cyanobaktériových vodných kvetov na vodohospodárskych nádržiach a prírodných kúpaliskách
- zisťovanie toxicity a prítomnosti cyanotoxínov vo vodných kvetoch a vo vode
- zisťovanie korelácií medzi výskytom vodných kvetov a znečistením vody
- včasné varovanie obyvateľstva pred možnými zdravotnými rizikami

V rámci tejto úlohy bol v mesiaci jún 2011 vykonávaný monitoring výskytu cyanobaktériových vodných kvetov na prírodných kúpaliskách Zemplínska Šírava a Vinianske jazero, kde nebol zaznamenaný ich výskyt. Zároveň, laboratórnymi rozbormi, neboli na prírodných kúpaliskách zaznamenané zvýšené hodnoty cyanobaktérií so schopnosťou tvoriť vodný kvet.

ODDELENIE HYGIENY VÝŽIVY

Názov úlohy: 3.1. Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospeléj populácie.

- úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva. Vyšetrených by malo byť 80 klientov, polovica mužov, vo vekovej skupine 19 - 34 a 19- 54 ročných (59 ročných mužov) ľahko pracujúci. U každého klienta je spracovaný klinicko – somatometrický dotazník, záznamový list pre biochemické vyšetrenie a dotazník o životospráve. Za sledované obdobie bolo **vyšetrených 18 klientov** v zložení 6 žien a 12 mužov, údaje sú spracované v programe ALIMENTA.

Termín ukončenia: 15.január 2012
a ďalšie roky

Názov úlohy: 3.2. Monitoring jodidácie kuchynskej soli

- úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva. Za sledované obdobie bolo odobratých **12 vzoriek jedlej soli jódovej a jódidovanej**, v originálnom malospotrebitel'skom balení z obchodnej siete. V týchto vzorkách bol stanovený obsah KI a KIO₃ a u vzoriek z dovozu aj feroxyanid draselný. Všetky vzorky boli vyšetrené v laboratóriách RÚVZ so sídlom v Košiciach metódami doporučenými hlavným odborníkom SR pre chemické analýzy – odmernou analýzou.

6 vzoriek bolo domáceho výrobcu Solivary a.s. Košická č.8, Prešov a 6 vzoriek zahraničnej produkcie. Všetky odobraté vzorky soli boli v čase laboratórneho vyšetrenia vo výrobcom doporučenej spotrebnej lehote. Všetky vzorky boli posúdené ako **vyhovujúce** platnej legislatíve.

V čase odberu vzoriek neboli zistené hygienické nedostatky v ich skladovaní a uchovávaní.

Termín ukončenia: 30. december 2011
a ďalšie roky

Názov úlohy: 3.4. Bezpečnosť výrobkov určených pre deti

- v rámci plnenia tejto úlohy bola v mesiaci jún 2011 odobratá 1 vzorka keramického výrobku určená na styk s potravinami „2D Sada hrnčekov Happy“ a zaslaná na RÚVZ so sídlom v Poprade na laboratórne vyšetrenie: Cd a Pb. Výsledky nám zatiaľ neboli zaslané.

Termín ukončenia: 31. december 2011

Názov úlohy: 3.6. Monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách

- úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva. V rámci monitoringu je sledovaná spotreba vybraných 4 prídavných látok (chinolínová žltá, allura červená, košenilová červená, tartrazín) v cieľovej skupine 80 respondentov (20 žien a 20 mužov) vo vekovej kategórii 19 až 35 rokov a 36 až 54 rokov ľahko pracujúci.

V sledovanom období bol vykonaný monitoring u 18 respondentov (6 žien a 12 mužov).

Termín ukončenia: 30. december 2011
a ďalšie roky

Názov úlohy: 7.3. Minerálne a pramenité balené vody vo watercooleroch

- v rámci plnenia tejto úlohy bola odobratá vzorka vody z veľkoobjemovej spotrebiteľsky balenej pramenitej vody o objeme 18,9 l v obci Poruba pod Vihorlatom, ktorá bola vyšetrená v mikrobiologických a chemických ukazovateľoch v laboratóriách RÚVZ Košice. Vzorka bola posúdená ako **vyhovujúca** platnej legislatíve.

Termín ukončenia: január 2012
a ďalšie roky

Názov úlohy: 7.4. Radiačne ošetrované potraviny

- plnenie úlohy je naplánované v mesiaci september 2011 podľa Viacročného národného plánu úradnej kontroly.

Termín ukončenia: december 2011

Názov úlohy: 7.6. Rezíduá pesticídov v potravinách pre dojčenskú a detskú výživu

- po úprave termínu z ÚVZ SR bola v prvom polroku 2011 odobratá 1 vzorka potraviny pre dojčatá od ukončeného 6. mesiaca „HAMI – obilno mliečna kaša s ovocím“ a zaslaná na laboratórne vyšetrenie na ÚVZ SR. Výsledky nám zatiaľ neboli zaslané.

Termín ukončenia: december 2011

Názov úlohy: 7.7. Glutén v diétnych potravinách

- plnenie úlohy je naplánované v mesiaci september 2011 podľa Viacročného národného plánu úradnej kontroly.

Termín ukončenia: december 2011

ODDELENIE HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

4.1 Prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR a zistenie trendov v ich telesnom raste a vývine

Gestor: ÚVZ SR, ÚH LF UK Bratislava

Riešiteľské pracoviská: ÚVZ SR, RÚVZ v SR, pediatri

Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010 – 2014 na úseku verejného zdravotníctva.

Riešenie projektu a výstupy:

Odd. HDM podľa požiadaviek gestora vykoná prieskum telesného vývoja u detí a mládeže od 7 – 18 rokov. Prieskum v I. polroku nebol realizovaný zber údajov bude vykonaný v mesiacoch september a október 2011 na vybraných školách.

Termín ukončenia: rok 2020

4.2 Zneužívanie návykových látok (alkohol, tabak, drogy) u detí a mládeže na Slovensku

Gestor: Úrad vlády SR – Národné monitorovacie centrum – Generálny sekretariát Výboru ministrov pre kontrolu drog a drogové závislosti, Národné monitorovacie centrum, Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie Bratislava, ÚVZ SR

Riešiteľské pracoviská: ÚVZ SR a vybrané RÚVZ v SR

Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010 – 2014 na úseku verejného zdravotníctva.

Riešenie projektu a výstupy:

Získavanie údajov z dotazníkového prieskumu bolo podľa požiadaviek gestora realizované u žiakov 9. ročníkov základných škôl a 1. až 4. ročníkov stredných škôl v 14. kalendárnom týždni. Školy, ktoré sa zúčastnia prieskumu boli náhodne vybrané tak, aby predstavovali reprezentatívnu vzorku. Prieskumu sa zúčastnilo 73 žiakov základných škôl (Základná škola s materskou školou Trhovište, Základná škola s materskou školou Tušická Nová Ves, Základná škola, Ul. školská Michalovce) a 106 študentov strednej školy – Cirkevná stredná odborná škola sv. Cyrila a Metoda, Tehliarska, Michalovce. Získané dotazníky boli zaslané gestorovi projektu na ďalšie spracovanie.

Termín ukončenia: podľa požiadaviek gestora

4.3 Monitoring stravovacích zvyklostí a výživových preferencií vybranej populácie detí SR a hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál.

Gestor: ÚVZ SR, RÚVZ Rimavská Sobota

Riešiteľské pracoviská: všetky RÚVZ v SR

Riešenie projektu a výstupy:

Cieľom projektu je zhodnotiť stravovacie zvyklosti u vybraných vekových skupín populácie detí SR vo vzťahu k OVD a pohybovému režimu. Monitorovanie stravovacích zvyklostí a individuálnej spotreby potravín je rozdelené na 4 etapy podľa vekových skupín sledovaných detí a mládeže počas 4 rokov.

Realizácia projektu odd. HDM:

Vzhľadom na skutočnosť, že v roku 2011 sa bude realizovať siedmy celoštátny antropometrický prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR, ktorý je technicky mimoriadne náročný na zber a spracovávanie údajov, III. etapa monitoringu stravovacích zvyklostí, pôvodne plánovaná na rok 2011, sa pozastaví a zrealizuje v roku 2012, čím sa ukončenie projektu presunie na 31.12.2014.

Termín ukončenia: 31.12.2014

4.4 Zdravé deti v zdravých rodinách.

Gestor: ÚVZ SR, RÚVZ Banská Bystrica

Riešiteľské pracoviská: vybrané RÚVZ v SR

Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010 – 2014 na úseku verejného zdravotníctva.

Riešenie projektu a výstupy:

Cieľom je na základe výsledkov pravidelne vykonávaných meraní hladiny cholesterolu u detí a mládeže vo veku 11 a 17 rokov získať poznatky o životnom štýle a zdraví mladej populácie a aktualizovať intervenčné opatrenia na individuálnej a populačnej úrovni.

Odd. HDM v prípade zapojenia do projektu bude postupovať podľa požiadaviek gestora.

Termín ukončenia: r. 2012

Ďalšie úlohy vyplývajúce z Programov a projektov RÚVZ

„Program озdravenia výživy obyvateľov v SR“ a „Národný program prevencie obezity“

Riešenie projektov a výstupy:

Vykonáva sa poradenská a kontrolná činnosť v ZSS zameraná na podporu rozvoja školského stravovania, presadzovanie racionálnej výživy, energeticky a biologicky hodnotnej stravy pre jednotlivé vekové skupiny detí a mládeže, dodržiavanie zásad na zostavovanie jedálnych lístkov, dodržiavanie pitného režimu s obmedzením nápojov s obsahom kofeínu, chinínu a nápojov s vysokým obsahom cukru (v školských bufetoch), podporu školského mliečného programu a programu „Školské ovocie“. V rámci štátneho zdravotného dozoru sme presadzovali vytváranie zodpovedajúcich podmienok pre telesnú výchovu na školách (telocvične, ihriská, základná telesná výchova, telovýchovné aktivity mimo vyučovania). Z našich zistení vyplýva, že zostavovanie jedálnych lístkov a dodržiavanie pitného režimu je na dobrej úrovni. Pestrosť podávanej stravy je zabezpečená, zvýšilo sa aj zastúpenie zeleniny a ovocia. V školských bufetoch nebol zistený predaj sortimentu nevhodného pre deti a mládež. K rozvoju pohybovej aktivity prispieva aj konanie športových podujatí na školách a zotavovacích podujatí.

Informácia o plnení úloh vyplývajúcich z aktualizácie Programu озdravenia obyvateľov SR bola zaslaná na ÚVZ SR.

Odd. HDM v spolupráci s odd. hygieny výživy a podpory zdravia v rámci vytvárania podmienok na zlepšovanie vedomostí a informácií a tým podporovania progresu v oblasti zdravej výživy, zvyšovanie pohybovej aktivity, zdravého životného štýlu a prevencie obezity a nadhmotnosti pripravujeme projekt „Podporujeme zdravý životný štýl“, ktorý sa bude realizovať v 3.Q.

Termín plnenia: rok 2011

LOKÁLNY PROJEKT „ČAKÁME NA BOCIANA“

Gestor: RÚVZ Michalovce

Riešenie projektu a výstupy:

- Konanie kurzov o zdravom tehotenstve a materstve za účasti odborníkov, v rámci ktorých boli poskytované budúcim mamičkám a oteckom potrebné informácie o priebehu tehotenstva, pôrodu a prvého roka života dieťaťa. Každý kurz pozostával zo 4 tematicky rozdielne zameraných stretnutí, pričom prvé stretnutie bolo zamerané na tehotenstvo, druhé na pôrod, tretie na šestonedelie (výživa matky a dojčenie, očkovanie, starostlivosť o dieťa v prvom roku života), tretie na praktické ukážky starostlivosti o dieťa, prezentácia výrobkov pre kojencov, film. Na každom stretnutí sa cvičilo (posilnenie panvového dna, dýchacie techniky pri pôrode, ukážky cvikov po pôrode, relaxačné techniky).

Realizácia projektu:

V I. polroku (mesiac apríl) sa konal jeden kurz, ktorého sa zúčastnilo 10 mamičiek.

Termín: Pokiaľ možno stály – mesačne, okrem letných prázdninových mesiacov a decembra.

ODDELENIE PPLaT

Úloha č. 2.1. – Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce, **ktorá pozostáva z týchto bodov:**

2.1.1. Znižovanie miery zdravotných rizík – rizikové práce

2.1.2. Znižovanie zdravotných rizík z veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov

2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu

2.1.4. Znižovanie psychickej pracovnej záťaže

2.1.5. Znižovanie výskytu chorôb z povolania z DNJZ

2.1.6. Prevencia ochorení chrbtice súvisiacich s prácou a prešetrovanie podozrení na iné poškodenie zdravia z práce so zameraním na ochorenie chrbtice – za uvedené obdobie v okresoch Michalovce a Sobrance neevidujeme ochorenia chrbtice v súvislosti s vykonávanou prácou.

Bod č. 2.1.1. Znižovanie miery zdravotných rizík – rizikové práce:

V okresoch Michalovce a Sobrance evidujeme k 30.6.2011 vykonávanie rizikových prác v 36 organizáciách okresov Michalovce a Sobrance. V okresoch Michalovce a Sobrance evidujeme zamestnancov exponovaných týmto rizikovým faktorom: hluk, vibrácie, chemické faktory vrátane prachu, chem. karcinogény, kožné alergény, ionizujúce žiarenie, infekčné ochorenia, DNJZ, elektromagnetické žiarenie a záťaž teplom. K 30.6.2011 bolo vydaných 11 rozhodnutí na vyhlásenie rizikových prác, pričom v 3 prípadoch išlo o nové spoločnosti (KaC, s.r.o. – OZ Michalovce, ŠL, š.p. Banská Bystrica – OZ Sobrance – MS Michalovce, SPP. a.s. Bratislava – pracovisko Michalovce) a v 8 prípadoch o spoločnosti, kde už rizikové práce evidujeme, ale došlo k ich prehodnoteniu. V 5 prípadoch boli rizikové práce, resp. rizikové faktory vyradené z rizikových prác na základe návrhov organizácií. Návrhy boli dokladované posudkami o riziku, výsledkami objektivizácie faktorov v pracovnom prostredí a hodnotením zdravotného stavu zamestnancov z daných pracovísk. V rámci ŠZD na pracoviskách s rizikovými prácami bolo vykonaných k 30.6.2011 celkom 39 previerok. K prevádzkovým poriadkom pre prácu s chemickými faktormi a s expozíciou hluku bolo vydaných celkom 11 rozhodnutí. V tomto počte nie sú zahrnuté rozhodnutia na uvedenie do prevádzky, ktorými súčasne boli schválené aj prevádzkové poriadky. Prebehlo 1 pracovné stretnutie so zástupcami spoločnosti Fiberstruct, s.r.o. Strážske, na ktorom bolo prejednávané riešenie opatrení na zlepšenie pracovných podmienok a skvalitnenie zdravotného dohľadu nad zdravím zamestnancov. Bolo vyplnených celkom 60 dotazníkov informovanosti. K 30.6.2011 bolo prešetrovaných 21 podozrení na choroby z povolania (o 1 menej ako v roku 2010) z toho v 16 prípadoch išlo o ochorenie z DNJZ, v 3 prípadoch išlo o kombinované ochorenie DNJZ + Vibrácie, v 1 prípade o kombinované ochorenie DNJZ+ Pneumopathia a v 1 prípade o ekzém. K 30.6.2011 sme obdržali hlásenie o priznaní CHzP v 4 prípadoch u prešetrovaných podozrení za rok 2010 a 4 hlásenia, ktorými boli priznané choroby z povolania prešetrované v roku 2011- DNJZ.

Úloha sa plní aj v ďalších rokoch.

Bod č. 2.1.2. Znižovanie zdravotných rizík z veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov (veľmi toxické a toxické látky a prípravky)

K 30.06.2011 bol kontrolovaný predaj prípravkov na chemickú ochranu rastlín – celkom v 9 predajniach záhradkárskych potrieb. Pri uvedených previerkach neboli zistené nedostatky, prípravky na chemickú ochranu rastlín sú predávané buď pultovým spôsobom predaja, alebo sú uzamknuté v skrinkách a zákazníkom sú vydané na požiadanie. V uvedených predajniach nebolo zistené predávanie hračiek a potravín, prevádzkovatelia sú držiteľmi osvedčení o odbornej spôsobilosti pre prácu s jedovatými látkami. Previerky boli vykonané tiež v 10

strediskách na ochranu rastlín. Pri previerkach bolo zistené, že spoločnosti používajú VJLaP a JLaP na chemickú ochranu rastlín len v malých množstvách, nakupujú len potrebné množstvá chem. faktorov a preto tieto ani neskladujú, ale rovno aplikujú. Okrem toho bolo vykonaných 8 previerok zameraných na kontrolu ich používania. Organizácie a firmy, ktoré pri práci používajú chemické faktory predkladajú aj v roku 2011 na schválenie prevádzkové poriadky pre prácu s nebezpečnými chemickými látkami a prípravkami, celkom 9. K 30.6.2011 bolo vydané 1 rozhodnutie pre práce s VJLaP. K 30.6.2011 neevidujeme žiadnu mimoriadnu, či havarijnú situáciu v oblasti nakladania s VJLaP a JLaP. V roku 2011 je vedúca oddelenia členkou komisie na overenie a preskúšanie odbornej spôsobilosti pre prácu s veľmi jedovatými látkami a prípravkami a jedovatými látkami a prípravkami pri RÚVZ Košice. V okresoch Michalovce a Sobrance evidujeme celkom 14 organizácií na pracoviskách ktorých zamestnanci pri práci používajú VJLaP a JLaP. Vykonávanie DDD činnosti bolo hlásené v 14 prípadoch. Na web. stránke RÚVZ Michalovce sú uverejnené informácie o podmienkach pre získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi jedovatými látkami a prípravkami a jedovatými látkami a prípravkami. Taktiež tu boli uverejnené vzory jednotlivých tlačív a informácia o spôsobe podania žiadosti na získanie osvedčenia. Úloha sa plní aj v ďalších rokoch.

Bod č. 2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu.

V okrese Michalovce evidujeme prácu s chemickými karcinogénmi celkom v 9 organizáciách, v okrese Sobrance neevidujeme tieto práce. K 30.6.2011 v riziku chemickej karcinogenity evidujeme celkom 61 zamestnancov (z toho je 51 žien) – zamestnanci NsP Š.Kukuru Michalovce, a.s. – oddelenie onkologické 48 zamestnancov (45 žien), ktorí sú exponovaní cytostatikám, 7 zamestnancov (muži) spoločnosti Ebster, s.r.o. Michalovce ktorí sú exponovaní etylénoxidu a boli zaradení do 4 kategórie rizikových prác, a zamestnanci spoločnosti Chemko a.s. Slovakia, Strážske - laborantky 6, ktoré sú pri práci exponované VI mocnému chrómu. Okrem uvedeného počtu evidujeme ďalších 66 zamestnancov (z toho je 55 žien), ktorí prichádzajú do kontaktu s chemickými karcinogénmi, pričom však na základe posúdenia rizík sú zaradení do 2 kategórie prác. Uskutočnili sa dve pracovné stretnutia za účasti regionálnej hygieničky so zástupcami spoločnosti Ebster SK, s.r.o. Michalovce na ktorých sa riešila problematika opatrení na zlepšenie pracovných podmienok a zabezpečenia zdravotnej starostlivosti o zamestnancov.

V rámci previerok na pracoviskách, kde sú zamestnanci exponovaní chemickým karcinogénom boli zástupcovia firiem upozorňovaní na povinnosti, ktoré pre nich vyplývajú zo zákona č. 355/2007 Z. z., NV SR č. 355/2006 Z. z. v znení NV SR č. 300/2007 Z. z. a NV SR č. 356/2006 Z. z. v znení NV SR č. 301/2007 Z. z.. V prvom polroku boli vykonané 2 previerky na pracoviskách, kde sú pri práci používané chemické karcinogény. V rámci previerok na pracoviskách, kde sú zamestnanci exponovaní chemickým karcinogénom sú zástupcovia firiem upozorňovaní na povinnosti, ktoré pre nich vyplývajú zo zákona č. 355/2007 Z. z. a NV SR č. 355/2006 Z. z. v znení NV SR č. 300/2007 Z. z. a NV SR č. 356/2006 Z. z. v znení NV SR č. 301/2007 Z. z..

Pokiaľ ide o práce spojené s azbestom, k 30.6.2011 bolo vydané 1 rozhodnutie na asanáciu strechy z ObÚ Staré – eternitová strecha pre spoločnosť Proservis, s.r.o. Strážske. Okrem toho bolo na RÚVZ e-mailom zaslané oznámenie o neodbornom odstraňovaní eternitovej strechy z rodinného domu v obci Senné. Na základe uvedeného oznámenia bola vykonaná previerka, pri ktorej bolo zistené, že ide o svojpomocne vykonávané práce na rodinnom dome, nejednalo sa teda o právnické osoby, resp. fyzické osoby oprávnené na podnikanie. Problematika neodborného odstraňovania eternitových striech bola prerokovaná so starostom obce. Okrem

toho bol vykonaný pohovor aj s rodinnými príslušníkmi, pri ktorom boli upozornení na zdravotné riziká vyplývajúce z takejto činnosti.

Úloha sa plní aj v ďalších rokoch.

Bod č. 2.1.4. Znižovanie psychickej pracovnej záťaže – V prvom polroku 2011 v okresoch Michalovce a Sobrance neboli sme požiadaní o prehodnotenie materiálov k návrhom zamestnávateľov na určenie rizikových prác s rizikom psychickej pracovnej záťaže.

Bod 2.1.5. Znižovanie výskytu chorôb z povolania z DNJZ

Táto úloha je zameraná na hodnotenie pracovného prostredia a spôsobu práce vo vzťahu k výskytu ochorení z DNJZ, ale súčasne sú hodnotené pracovné podmienky aj pri šetrení podozrení na choroby z povolania u ostatných diagnóz. Pri plnení tejto úlohy vychádzame z odborného usmernenia MZ SR - HH č. HH SR - 4802/2002-HŽPP/PPL zo dňa 21. 11. 2002 na zabezpečenie jednotného postupu štátnych zdravotných ústavov v SR pri prešetrovaní a hodnotení pracovných podmienok pri podozrení na profesionálne ochorenie z DNJZ.

K 30.6.2011 sme v okresoch Michalovce a Sobrance prešetrovali celkom 20 podozrení na choroby z povolania z DNJZ, z toho v 3 prípadoch to bolo kombinované ochorenie z DNJZ+ Vibrácie a v 1 prípade DNJZ + Pneumopatia. Jednotlivé oznámenia o prešetrení podozrení na choroby z povolania sú zasielané na KPL Košice, RÚVZ Košice - odbor PPL a ÚVZ SR - odbor PPL. K šetreniu podozrení na choroby z povolania z DNJZ sú pozývaní aj zástupcovia zamestnávateľa, zamestnancov, prešetrovaní pracovníci a tiež zástupcovia príslušnej PZS. Súčasťou prešetrení je aj zobrazenie vykonávanej pracovnej činnosti pomocou digitálneho fotoaparátu a videokamery, čo prispieva k zvýšeniu kvality prešetrenia. Hlásenie o priznaní choroby z povolania z DNJZ z FNsP- KPL v Košiciach sme zatiaľ obdržali spolu v 4 prípadoch. Vo firme Zekon, a.s. Michalovce evidujeme práce v profesii šička ako rizikové v 3 kategórii rizikových prác s celkovým počtom 131 exponovaných zamestnancov. Rizikové práce pre fyzickú záťaž evidujeme taktiež v spoločnosti Unomedical, s.r.o. Michalovce a to u žien vo veku nad 50 rokov na pracoviskách jednotlivých výrobných centier, a v zariadení Lidwina DSS Strážske u pracovníčok, ktoré pracujú s ležiacimi klientmi.

Úloha sa plní aj v ďalších rokoch.

Bod 2.1.6. – Prevencia ochorení chrbtice súvisiacich s prácou a prešetrovanie podozrení na iné poškodenie zdravia z práce so zameraním na ochorenie chrbtice

V roku 2011 k 30.6. sa v okresoch Michalovce a Sobrance nevyskytlo podozrenie na chorobu z povolania na iné poškodenie zdravia z práce s ochorením chrbtice.

Úloha č. 2.2 – Znižovanie rizika vzniku ochorení podmienených prácou zamestnancov pri práci so zobrazovacími jednotkami.

Pri plnení tejto úlohy postupujeme v súlade s NV SR č. 276/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci so zobrazovacími jednotkami. Podmienky pri práci so zbrazovacími jednotkami sú kontrolované na pracoviskách, kde sa pracuje so zobrazovacími jednotkami, ale aj na ostatných pracoviskách. V rámci výkonu ŠZD sú popisované aj pracovné miesta so zobrazovacími jednotkami a je kontrolované plnenie NV SR č. 276/2006 Z.z. V prvom polroku bol vykonaný podrobný prieskum v spoločnosti YAZAKI Wiring Technologies Slovakia, s.r.o. u operátorov a dispečerov na 3 pracoviskách, celkom na 30 pracovných miestach. V súvislosti s tým bolo vyplnených 10 dotazníkov typu „Z“, 10 dotazníkov pre aplikovanie vizuálnej ergonómii pri práci a 10 dotazníkov so zameraním na zrakové ťažkosti. Uvedeným prieskumom nebolo zistené porušenie NV SR č. 276/2006 Z. z..

Úloha sa plní aj v ďalších rokoch.

Úloha č. 2.5. Zvyšovanie úrovne ochrany zdravia pred rizikami z chemických látok.

Podľa osnovy k HÚ plnenie sa začne v II. štvrtroku 2011. Vlastnému plneniu predchádzal seminár, ktorý sa konal dňa 30.6.2011 v Banskej Bystrici a súčasťou ktorého bola aj inštruktáž o spracovaní dotazníka REACH – EN – FOREC 2.

Pri výkone ŠZD boli zamestnávateľia upozorňovaní na novú legislatívu v oblasti prác s chemickými faktormi a na povinnosti, ktoré pre nich z tejto legislatívy vyplývajú, najmä pokiaľ ide o klasifikáciu chemických látok a kariet bezpečnostných údajov. Informácia bola poskytnutá celkom v 41 organizáciách.

Na plnení úloh č. 2.3, 2.4, 2.5 sa RÚVZ – odd. PPLaT Michalovce nepodieľa.

V prvom polroku 2011 pokračujeme vo vykonávaní kontrol podľa zák. č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Previerky sú vykonávané podľa harmonogramu, ktorý sme obdržali koncom roku 2010.

Previerky boli vykonávané spolu s ostatnými orgánmi štátnej správy na základe pozvánky SIŽP-IŽP. Každéj previerke predchádzala koordinačná porada, na ktorej sa určil objekt kontroly. K 30.6. 2011 boli vykonané kontroly celkom v 3 organizáciách okresu Michalovce. Po ukončení previerky bolo spracované záverečné stanovisko, ktoré bolo odoslané na SIŽP – IŽP Košice.

ODDELENIE EPIDEMIOLOGIE

6.1. Národný imunizačný program

V súvislosti s plnením tejto úlohy bolo zabezpečené metodické usmerňovanie príslušných pediatrických NZZ a NZZ pre dospelých v okresoch Michalovce a Sobrance.

V období od 1.1.- 30.6.2011 bola odbornými zamestnancami oddelenia epidemiológie priebežne poskytovaná poradenská, prednášková a konzultačná činnosť v problematike imunizácie a výskytu prenosných ochorení. **Spolu: 25 x**

Metodické usmerňovanie NZZ : 231

- Informácia o zriadení NRC pre pneumokoky: 6
- Epidémia meningokokových infekcií v Užhorode – informácia: 90
- Znenie indikačného obmedzenia k vakcíne Prevenar 13: 32
- Indikačné obmedzenie vakcíny proti pneumokokom – doplňujúca informácia: 32
- Očkovací kalendár na rok 2011 s platnosťou od 24.3.2011: 32
- Hlásenie nežiadúcich účinkov po očkovaní – upozornenie: 32
- Výskyt cholery na Ukrajine – informácia (NZZ v okr. Sobrance): 7

Previerky očkovania: 79

- kontrola dodržiavania očkovacieho kalendára pre pravidelné povinné očkovanie detí a dospelých : **32**
- kontrola zaočkovanosti detí v NZZ pre deti a dorast v okrese Michalovce a Sobrance, zameraná na očkovanie detí nar. v r. 2004 proti DiTePer, Poliomyelitída, 1997 proti DT a poliomyelitíde, 1999 proti morbilám, mumpsu, ružienke : **30**
- mimoriadna kontrola očkovania a preočkovania proti poliomyelitíde v obvodoch s najväčšou denzitou osôb žijúcich v podmienkach s nízkym sociálno-hygienickým štandardom: **9**
- kontrola očkovania proti chrípke a proti inv. pneumokokovým nákazám u osôb umiestnených v zariadeniach soc. služieb: **8**

Súčasťou kontroly zaočkovanosti detí v NZZ pre deti a dorast v okrese Michalovce a Sobrance bola kontrola dodržiavania chladového reťazca v chladiacom zariadení na uskladnenie vakcín, doočkovanie restov z predchádzajúceho kontrolovaného obdobia, doočkovanie detí s dočasnými kontraindikáciami a kontrola evidencie a dokumentácie o očkovaní.

V skupine nákaz Imunizačného programu sme nezaznamenali v okrese Michalovce a Sobrance žiadne ochorenie.

V súvislosti s realizáciou kampane euroregiónu SZO, s názvom Európsky imunizačný týždeň, ktorá prebiehala v dňoch 23.4. – 30.4.2011, odborní zamestnanci oddelenia epidemiológie RÚVZ Michalovce vykonali tieto aktivity v rámci predmetnej kampane:

A. Spolupráca so samosprávou

1. V čase od 23.4. – 30.4. 2011 – odvysielanie odborného článku „Prevencia, ochrana, imunizácia“, v rámci vysielania mestských rozhlasových relácií v mestách: Michalovce, Sobrance, Veľké Kapušany, Strážske (prostredníctvom Mestských kultúrnych stredísk)
2. Elektronickou poštou zaslaný odborný materiál „Očkovanie a význam očkovania v SR“ starostom obcí v okrese Michalovce a Sobrance. Spolu bolo oslovených 89 Obecných úradov v okrese Michalovce a Sobrance.
3. Elektronickou poštou zaslaná odborná prezentácia „Aktivity EIT v r.2011“ riaditeľom všetkých školských a predškolských zariadení v okrese Michalovce a Sobrance. Spolu bolo oslovených 28 MŠ a 58 ZŠ v okrese Michalovce a Sobrance.

B. Médiá

1. Odborný článok na tému: „Európsky imunizačný týždeň 2011“ bol uverejnený v regionálnej tlači a web stránkach obcí (Noviny Zemplína, periodikum Michalovčan, periodikum Sobrančan, web stránka mesta Michalovce a Sobrance)
2. Regionálne televízie (TV Mistral) – Rozhovor na tému: Kampaň euroregiónu SZO s názvom Európsky imunizačný týždeň (26.4.2011 – MUDr. Stašková J., MPH) + odvysielanie informácie o konaní EIT v infotexte TV Mistral

C. Školy

1. zdravotno-výchovné aktivity, besedy o význame a nutnosti očkovania, vyhotovenie nástenných panelov o aktivitách v rámci EIT, premietanie filmov na DVD nosičoch so zdravotníckou tematikou vykonané komunitnými pracovníkmi pri RÚVZ Michalovce – ZŠ Vrbnica, ZŠ Veľké Kapušany, Špeciálna základná škola Sobrance, Špeciálna základná škola Veľké Kapušany - 4x
2. distribúcia informačných letákov s tematikou prevencie pred infekčnými ochoreniami, vrátane imunizácie vykonaná komunitnými pracovníkmi pri RÚVZ Michalovce - Špeciálna základná škola Veľké Kapušany, Špeciálna základná škola Sobrance, ZŠ Veľké Kapušany, Základná škola Vrbnica - 4x
3. prednáška na tému „Prevencia, ochrana a imunizácia“ – Stredná zdravotnícka škola Michalovce – MUDr. Stašková Janka, MPH

D. Široká verejnosť

1. propagácia vlastných edukačných materiálov – polikliniky, NsP Š.Kukuru Michalovce, a.s. (čakárne v priestoroch detského a infekčného oddelenia), čakárne NZZ pre deti a dorast v okrese Michalovce a Sobrance – 35x
2. propagácia vlastných edukačných materiálov, aktivity zamerané na zvýšenie povedomia a dôležitosti očkovania, vyzdvihnutie dôležitosti očkovania v rámci povinného pravidelného očkovania, možnosti očkovania proti ľudskému papilomavírusu, chrípke, rotavírusovým infekciám – edukácia sociálne neprispôsobivých skupín populácie pracovníkmi epidemiológie v spolupráci s komunitnými pracovníkmi, ktorí pôsobia pri RÚVZ Michalovce – rómske osady (Vrbnica, Veľké Kapušany, Sobrance) - 3x
3. súčinnosť komunitných pracovníkov pôsobiacich pri RÚVZ Michalovce s pediatriami pri zabezpečovaní účasti sociálne neprispôsobivých skupín populácie na povinnom pravidelnom očkovaní
4. Prednáška na tému pravidelné povinné očkovanie detí v SR v rámci projektu RÚVZ „Čakáme na bociana „
5. Neformálne besedy v rómskych rodinách, vrátane distribúcie propagačných materiálov na tému dodržiavanie zásad hygieny a prevencia proti infekčným ochoreniam – obec Vrbnica , mesto Sobrance, mesto Veľké Kapušany - vykonané v rámci EIT komunitnými pracovníkmi pri RÚVZ Michalovce

E. Areál budovy RÚVZ Michalovce

1. V čase od 23.4. – 30.4.2011 bola na RÚVZ zriadená „Vakcinačná poradňa“, kde sa mohla široká verejnosť telefonicky, ale aj elektronickou poštou informovať o možnostiach očkovania, očkovacích látkach a potrebe očkovania. Najviac otázok sa týkalo problematiky očkovania proti tetanu a diftérii u dospelých osôb, ukončenia očkovanie proti DTP v 3. roku života a očkovania proti TBC v 11. roku života, možnosti očkovania proti rotavírusom, kliešťovej encefalitíde , ľudskému papilomavírusu, ale aj očkovania do zahraničia - 11x
2. Nástenka a informačný panel v priestoroch budovy RÚVZ Michalovce - vlastný informačný materiál týkajúci sa propagácie a zvýšenia povedomia o dôležitosti očkovania .
3. Informácia o EIT – uverejnená na webovej stránke RÚVZ Michalovce
4. Oznamy o prebiehajúcej kampani SZO s názvom „Európsky imunizačný týždeň“ vyvesené na informačnej tabuli na budove RÚVZ Michalovce

F. Zdravotnícke zariadenia

V rámci vakcinačnej poradne boli poskytnuté informácie o očkovaní aj zamestnancom zdravotníckych zariadení (očkovanie proti tetanu a diftérii, očkovanie zdravotníckych pracovníkov proti VHA, VHB).

6.2. Surveillance infekčných ochorení

Surveillance prenosných infekčných ochorení vykonáva oddelenie epidemiológie RÚVZ Michalovce v spolupráci s primárnou zdravotníckou starostlivosťou, nemocničnou starostlivosťou, rôznymi sociálnymi a inými službami mimo zdravotnícky systém.

Epidemiologické vyšetrenie v ohniskách nákaz sa vykonávalo priebežne v závislosti na epidemiologickej situácii vo výskyte prenosných ochorení. V období od 1.1.2011 do 30.6.2011 bolo v okrese Michalovce a Sobrance spracovaných 85 ohnisk /počet opatrení –

298 /. Súčasne sa vykonávala v rámci prevencie prenosných ochorení aj edukačná činnosť v rodinách chorých a tiež v školských a predškolských zariadeniach, kde sa jednotlivé prípady vyskytli.

Do informačného systému EPIS bolo vložených za uvedené obdobie 436 hlásení o prenosných ochoreniach v okrese Michalovce a Sobrance. Okrem toho prebiehalo pravidelné týždenné spracovanie hlásení o výskyte chrípky a ostatných ARO, ako aj mimoriadnych epidemiologických situáciách. V rámci SRV bolo vložené do inf. systému 31 hlásení.

V skupine nákaz preventabilných očkovaním sme nezaznamenali v okrese Michalovce a Sobrance žiadne ochorenie.

V rámci surveillance prenosných ochorení sa vykonáva aj enviromentálna surveillance poliomyelitídy. V období od 1.1.2011 do 30.6.2011 boli odobraté 3 vzorky odpadovej vody na záchytnosť enterovírusov, polio, resp. polio like vírusov s negatívnymi výsledkami.

Okrem enviromentálnej surveillance sa sleduje a organizačne zabezpečuje aj epidemiologická surveillance, ktorá spočíva v sledovaní výskytu ACHO, polio like ochorení, ktoré sa povinne hlásia a informácia sa týždenne spracováva a hlási v rámci havarijnej situácie na RÚVZ Košice a následne na ÚVZ SR Bratislava. V období od 1.1.2011 do 30.6.2011 výskyt ochorení nulový.

Očkovanie polio: priebežne sa očkuje v priebehu roka inaktivovanou vakcínou proti poliomyelitíde.

Bola vykonaná mimoriadna kontrola očkovania a preočkovania proti poliomyelitíde v obvodoch s najväčšou denzitou osôb žijúcich v podmienkach s nízkym sociálno-hygienickým štandardom v r. nar. 2008 a 1996 (okr. Michalovce – 8, okr. Sobrance – 1) . Kontrolou bolo zistené, že v okr. Michalovce ani v jednom prípade úroveň očkovania proti poliomyelitíde v r. 2008 neklesla pod 90 % (90,00 – 100,00 %), v prípade preočkovania proti poliomyelitíde v r. nar. 1996 dosiahla takmer vo všetkých prípadoch 100 %. V okrese Sobrance v prípade očkovania proti poliomyelitíde v r. 2008 úroveň očkovania v kontrolovanom obvode nedosiahla 90 %-nú hranicu zaočkovanosti, v prípade preočkovania v r. 1996 bola zistená v tomto obvode 100,00 %-ná zaočkovanosť.

V súvislosti s osobitným sledovaním a individuálnym hlásením SARI boli v okrese Michalovce a Sobrance zaznamenané 4 ochorenia. Ochorenie boli potvrdené PCR metódou v 2 prípadoch /výtery z nosohltanu – vírus chrípky AH1N1/ v NRC pre chrípku pri ÚVZ SR Bratislava. Úmrtie bolo zaznamenané v 1 prípade u 69 ročnej dôchodkyni z obce Vrbnica (vírus chrípky AH1N1 nebol potvrdený).

Na Slovensku bol podľa odporúčaní Európskej siete pre surveillance chrípky EISS zavedený sentinelový spôsob sledovania vírusov chrípky cirkulujúcich v populácii. Je založený na systematickom odbere vzoriek biologického materiálu tzv. sentinelovými lekármi, ktorí v priebehu celého roka odoberajú od chorých na suspektnú chrípku vzorky na virologické vyšetrenie.

Sentinelový spôsob monitorovania chrípky a chrípke podobných ochorení je zabezpečovaný v okrese Michalovce a Sobrance 3 lekármi (2 lekári pre detskú populáciu a 1 lekár pre dospelých), resp. infekčným oddelením a oddelením pneumológie a ftizeológie NsP Š.Kukuru Michalovce, n.o. Za uvedené obdobie bolo v okrese Michalovce odobratých 32 vzoriek (H+N), z toho v 10 prípadoch bol u pacientov izolovaný vírus pandemickej chrípky AH1N1. V jednom prípade sa jednalo o importované ochorenie u 26 ročného muža z okr. Michalovce(Írsko). Ochorenia boli potvrdené klinicky a PCR metódou /výtery z nosohltanu/ v NRC pre chrípku pri ÚVZ SR Bratislava

V súvislosti so zvýšeným počtom chrípky, ARO a CHPO v chrípkovej sezóne 2010/2011 bolo prerušené vyučovanie:

Okres Michalovce – 13, MŠ, 6 SŠ, 21 ZŠ

Okres Sobrance - 5 MŠ, 11 ZŠ, 2 SŠ

Rozhodnutím RH RÚVZ Michalovce bol vydaný zákaz návštev vo všetkých lôžkových oddeleniach týchto zdravotníckych zariadení: NsP Š.Kukuru Michalovce, a.s., RN Sobrance, n.o. , Psychiatrická nemocnica Michalovce, n.o.

V rámci plnenia tejto úlohy bola zabezpečovaná edukácia širokej verejnosti v problematike prenosných ochorení prostredníctvom bezplatnej konzultačnej činnosti, web stránky RÚVZ Michalovce, informačných paneloch v priestoroch budovy RÚVZ Michalovce a v ohniskách nákaz.

6.3. Informačný systém prenosných ochorení

Pracovníci oddelenia epidemiológie sú zodpovední za zber údajov o prenosných ochoreniach na okresnej úrovni, vykonávanie týždenných, mesačných a ročných analýz. V rámci mesačných analýz sa vykonáva analýza mesačného hodnotenia epidemiologickej situácie v okrese Michalovce a Sobrance, vrátane popisu mimoriadnych a závažných výskytov a epidémií. Uvedené analýzy za jednotlivé mesiace sú pravidelne uverejňované aj na webovej stránke RÚVZ Michalovce www.ruvzmi.sk.

V období od 1.1.2011 do 30.6.2011 bolo do informačného systému EPIS vložených 436 hlásení o prenosných ochoreniach v okrese Michalovce a Sobrance

V okrese Michalovce a Sobrance bolo spracovaných 85 ohnisk /počet opatrení – 298/.

V uvedenom období sme zaznamenali v okrese Michalovce 1 importované ochorenie / Írsko – J10.9/, profesionálne ochorenia ani úmrtie na prenosné ochorenie nebolo zaznamenané.

Výskyt ochorení: sporadický, rodinný, epidemický (A02, B15, A08.1)

V rámci protiepidemických opatrení v ohniskách vírusových hepatítid bolo vydaných rozhodnutí 716 opatrení. V súčasnosti EPIS umožňuje po zaregistrovaní vkladať hlásenia priamo poskytovateľom zdravotníckej starostlivosti. V okrese Michalovce a Sobrance sú zaregistrovaní 3 poskytovatelia zdrav. starostlivosti /MUDr. Fučko L., MUDr. Paľová M., MUDr. Žužo J./, ktorí sú oprávnení týždenne hlásiť údaje o výskyte akútnych respiračných ochorení a z nich chrípke podobných ochorení.

Súčasťou EPIS-u je aj systém rýchlej výstrahy. Dôvodom na hlásenie môže byť výmena informácií, podozrenie na výskyt, jeho potvrdenie, návrh opatrení, prijatie a koordinácia opatrení. Informácie vkladané do systému v priebehu celého týždňa sa každý piatok sumarizujú do materiálu Týždenná informácia o mimoriadnych epidemiologických situáciách. V období od 1.1.2011 – 30.6.2011 oddelenie epidemiológie vložilo do systému rýchlej výstrahy za okres Michalovce a Sobrance 31 hlásení.

6.4.Nozokomiálne nákazy

Surveillance nemocničných nákaz sa vykonáva najmä v lôžkových zdravotníckych zariadeniach:

NsP Š.Kukuru Michalovce, n.o. /569 lôžok na 20 lôžkových oddeleniach/

PN Michalovce, n.o /260 lôžok na 3 lôžkových oddeleniach/

Regionálna nemocnica Sobrance, n.o /58 lôžok na 3 lôžkových oddeleniach/

Za obdobie od 1.1.2011 do 30.6.2011 bolo hlásených 19 NN /viď analýza výskytu NN/

- NsP Š.Kukuru Michalovce, n.o. NN - 10

- PN Michalovce, n.o. - 9
- RN Sobrance, n.o. – 0

Kontrola funkčnosti sterilizačných prístrojov: 149 kontrol

- v uvedenom období bolo podľa harmonogramu výkonov ŠZD vykonaných:
 - NsP Š.Kukuru Michalovce, n.o. - 22 kontrol funkčnosti autoklávov, 72 kontrol funkčnosti HS
 - PN Michalovce, n.o. – 1 HS
 - Regionálna nemocnica Sobrance, n.o – 2 HS
 - iné štátne zdrav. zariadenia v okrese Michalovce: 2
 - NZZ v okrese Michalovce: 26HS, 12 AUT
 - NZZ v okrese Sobrance: 9 HS, 3 AUT

Odbery sterov v rámci ŠZD na jednotlivých oddeleniach v lôžkových zariadeniach:

- v NsP Š.Kukuru Michalovce, a.s. bolo na 13 oddeleniach odobratých 252 vzoriek zo sterilných predmetov /z toho 0 s pozit. výsledkom/, 224 vzoriek z vonkajšieho prostredia /z toho s pozit. výsledkom 7,14.
- v rámci ŠZD bolo odobratých na 5 oddeleniach NsP Š.Kukuru Michalovce, a.s. 5 vzoriek dezinfekčného roztoku na stanovenie jeho účinnosti , z toho v 1 prípade bola zistená neúčinnosť dzf. roztoku na Staph aureus a E.coli v bielkovinovom prostredí (Urologické odd. NsP Š.kukuru Michalovce, a.s.)
- v rámci ŠZD bola vykonaná na 1 odd. NsP Š.Kukuru Michalovce 1 kontrola čistoty ovzdušia s negatívnymi výsledkami
- v PN Michalovce, n.o : 6 oddelení – 84 vzoriek z vonkajšieho prostredia (z toho 8,33 s pozitívnym výsledkom)
- 2 ciele kontroly okr. Michalovce - Dg A08.1 (Akútne psychiatrické oddelenie 2 – Reziduálne ochorenia, Rezistentné a ochranné liečby, PN Michalovce, n.o.), 38 vzoriek z vonkajšieho prostredia (z toho 2,63 % s pozitívnym výsledkom)
- 1 cieľná kontrola RN Sobrance, n.o. (Zariadenie opatr. starostlivosti) – 15 vzoriek z vonkajšieho prostredia s negatívnymi výsledkami
- v RN Sobrance, n.o. : 4 oddelenia – 20 vzoriek zo sterilných predmetov s negatívnymi výsledkami, 61 vzoriek z vonkajšieho prostredia (z toho 6,56 % s pozitívnym výsledkom)
- Poliklinika Veľké Kapušany, n.o. – Dom ošetrovateľskej starostlivosti – 19 vzoriek z vonkajšieho prostredia (z toho 26,32 % s pozitívnym výsledkom)

Odbery sterov v rámci ŠZD v NZZ:

- spolu bolo odobratých v 18 NZZ v okr. Michalovce 139 vzoriek z vonkajšieho prostredia (z toho 6,47 % s pozitívnymi výsledkami), 162 vzoriek zo sterilných predmetov (z toho 8,64 % s pozitívnym výsledkom)
- spolu bolo odobratých v 4 NZZ v okr. Sobrance 24 vzoriek z vonkajšieho prostredia s negatívnymi výsledkami, 44 vzoriek zo sterilných predmetov s negatívnymi výsledkami

Celkový počet odobratých sterov v ZZ v okresoch Michalovce a Sobrance

P.č.	Stery	Sterilný materiál			prostredie		
		testov	z toho pozit.		sterov	z toho nevyhovujúcich	
		abs.	Abs.	%	abs.	Abs.	%
1.	NsP Š.K. Michalovce	252	0	0	224	16	7,14
2.	PN, n.o. Michalovce	0	0	0	84	7	8,33
3.	RN Sobrance, n.o.	20	0	0	61	4	6,56
4.	Poliklinika V.Kapušany, n.o.	0	0	0	19	5	26,32
5.	Cielené kontroly	0	0	0	52	1	1,92
6.	Platená služba	0	0	0	0	0	0
7.	NZZ Mi + SO	206	14	6,80	163	9	5,52
SPOLU :		478	14	2,93	603	42	6,97

Kontroly v rámci vykonávania ŠZD v NZZ

- v uvedenom období bolo vykonaných 18 obhliadok pred uvedením priestorov NZZ do prevádzky, 51 kontrol v rámci výkonu ŠZD

Kontroly v rámci vykonávania ŠZD v ŠZZ: 47

Výskyt NN podľa oddelenia a lokalizácie infekcie okres MICHALOVCE /vyhodnotenie za obdobie od 1.1.2011 – 30.6.2011/

Druh oddelenia	Lokalizácia infekcie																			Spolu abs.	
	črevná		HDC		DDC		urogenitálna		gynekologická		kože a slizníc		rany a popáleniny		sepsy		infekcia chirurg. rany		iné		
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs		%
NsP Š. Kukuřu Michalovce, n.o.																					
OAaIM					2	66,66									1	33,33					3
nervové																					
Infekčné interné																					
Chirurgické					1	14,29											6	85,71			7
Geriatrické																					
Neurologické																					
Traumatologické																					
Urologické																					
SPOLU					3	30,00									1	10,00	6	60,00			10
PN Michalovce, n.o.																					
Akútne psychiat. odd. II.	9	100,00																			9
SPOLU	9	100,00																			9

Výskyt NN podľa oddelenia a lokalizácie infekcie okres S O B R A N C E /vyhodnotenie za obdobie od 1.1.2011 – 30.6.2011/

<i>Druh oddelenia</i>	<i>Lokalizácie infekcie</i>															
	črevné		respiračná		urogenitálna		kože a slizníc		rany a popáleniny		sepsy		ostatné		SPOLU	
	<i>abs.</i>	<i>%</i>	<i>abs.</i>	<i>%</i>	<i>abs.</i>	<i>%</i>	<i>abs.</i>	<i>%</i>	<i>abs.</i>	<i>%</i>	<i>abs.</i>	<i>%</i>	<i>abs.</i>	<i>%</i>	<i>abs.</i>	<i>%</i>
Interné oddelenie																
ODCH - VONS																
Spolu																

6.6. Mimoriadne epidemiologické situácie

➤ A08.1 – Akútne psychiatrické oddelenie 2, PN Michalovce, n.o.

Od 21.1.2011 – 1.2.2011 sme zaznamenali epidemický výskyt ochorení na akútnu gastroenteropatiu zapríčinenú vírusom Norwalk na Akútnom psychiatrickom oddelení 2 PN Michalovce, n.o. Z celkového počtu exponovaných osôb (26 pacientov, 21 personál) ochorelo 11 osôb (9 pacientov, 2 personál). Ani v jednom prípade si zdravotný stav nevyžiadal hospitalizáciu na infekčnom oddelení. Z klinických príznakov dominovali vodnaté hnačky, zvracanie, TT do 39 °C. Protiepidemické opatrenia na zamedzenie šírenia ochorení boli vykonané odd. epidemiológie v spolupráci s odd. hygieny výživy v plnom rozsahu: dezinfekcia, zdravotná výchova, vyhľadávanie podozrivých z nákazy a z ochorenia, odber vzoriek stolíc na virologické vyšetrenie, izolácia chorých, zvýšený zdravotný dozor, zákaz návštev, zákaz prijímania nových klientov do zariadenia a sprísnenie hygienicko – epidemiologického režimu, odber vzoriek – sterov na kontrolu vykonávania dekontaminácie prostredia a cieľenej kontroly v kuchyni v objekte PN Michalovce, n.o. Z celkového počtu vzoriek – 39 sterov v jednej vzorke (nočný stolík pacienta) bol izolovaný podmienený patogén – Enterobacter sp. Pri výkone cieľenej kontroly kuchyne v PN Michalovce, n.o. neboli zistené nedostatky. Na virologické vyšetrenie bolo odobratých 9 vzoriek stolíc (8x pacient, 1x personál), z ktorých u 5 prípadov bol potvrdený vírus Norwalk (4x pacient, 1x personál) vo Virologickom laboratóriu ÚVZ SR, Trnavská cesta 52, Bratislava. Na základe epidemiologickej depistáže možno konštatovať, že k prenosu medzi osobami v uvedenom zariadení došlo pravdepodobne fekálno-orálnym spôsobom. Pravdepodobným faktorom prenosu boli ruky, plochy a predmety kontaminované chorými osobami.

➤ V súvislosti so zvýšeným počtom chrípky, ARO a CHPO v chrípkovej sezóne 2010/2011 bolo prerušené vyučovanie:

Okres Michalovce – 13, MŠ, 6 SŠ, 21 ZŠ

Okres Sobrance - 5 MŠ, 11 ZŠ, 2 SŠ

Rozhodnutím RH RÚVZ Michalovce bol vydaný zákaz návštev vo všetkých lôžkových oddeleniach spadajúcich do pôsobnosti týchto zdravotníckych zariadení: NsP Š.Kukuru Michalovce, a.s., RN Sobrance, n.o., Psychiatrická nemocnica Michalovce, n.o. Zároveň bolo nariadené dôsledné dodržiavanie hygienicko – epidemiologického režimu na všetkých oddeleniach NsP Š. Kukuru Michalovce, a.s. a PN Michalovce, n.o. a sprísnenie barrierovej ošetrovateľskej techniky u hospitalizovaných suspektných a potvrdených prípadov chrípky a chrípke podobných akútnych respiračných ochorení

➤ **B15 – epidemický výskyt VHA v obci Ruská, okr. Michalovce:**

V čase od 9.6.2011 do 30.6.2011 bolo infekčným oddelením NsP Š. Kukuru Michalovce, a.s. hlásených 9 prípadov ochorení na VHA u detí rómskeho pôvodu žijúcich v obci Ruská č. d. 133, okr. Michalovce.

Pri epidemiologických depistážach v ohniskách nákazy vykonaných odbornými zamestnankyňami RÚVZ Michalovce boli zistené nasledovné skutočnosti:

Rodinný dom Ruská č. 133 sa nachádza v intraviláne obce Ruská. Na dvore rodinného domu Ruská č. 133 je vybudovaných viacero chatrčí, v ktorých žije **cca 80 rómskych ťažko prispôsobiteľných obyvateľov**, ktorí žijú veľmi nízkym hygienickým spôsobom bývania, osobnej hygieny a hygieny stravovania.

Obyvatelia obce Ruská majú k dispozícii na pitné účely vodu z obecného vodovodu

(len výtokový ventil umiestnený pred rodinným domom). Okolie rodinného domu je značne **znečistené ľudskými a zvieracími exkrementami a obrovským množstvom komunálneho odpadu**. Obyvatelia obce Ruská č. 133 nemajú k dispozícii žiadne WC.

Vzhľadom k danej situácii v obci Ruská č. 133 bola dňa 13.6.2011 vydaná verejná vyhláška RH RÚVZ Michalovce č.j. 2011/01541 zo dňa 13.6.2011 formou Rozhodnutia – opatrenie:

- povinnosť podrobiť sa lekárskemu vyšetreniu všetkým obyvateľom žijúcim v obci Ruská č. d. 133 do 16.6.2011 a aktívnej imunizácii podľa pokynov a termínov ošetrojúceho lekára
- povinnosť obci Ruská informovať obyvateľov domu č. 133 žijúcich v obci Ruská o vydaní tohto opatrenia na úradnej tabuli obce a rozhlasom
- obyvatelia domu č. 133 žijúci v obci Ruská a obec Ruská sú povinní vykonať dezinfekciu a reguláciu živočíšnych škodcov v dome č. 133 a v jeho okolí

Dňa 10.6.2011 a následne dňa 13.6.2011 bol písomne informovaný aj starosta obce Ruská o výskyte infekčných prenosných ochorení v obci Ruská č. d. 133 a bolo mu nariadené dodržiavanie zásad komunálnej a osobnej hygieny, realizácia zdravotnej osvetly a sanitárne opatrenia (hygienicky správne odstraňovanie tekutého a pevného odpadu, zásobovanie hygienicky nezávadnou pitnou vodou) a boj proti muchám a hlodavcom.

Vzhľadom k tomu, že určitá skupina osôb žijúcich v obci Ruská č. 133 sa nedostavila na lekárske vyšetrenie podľa rozhodnutia RH RÚVZ Michalovce č. 2011/01541 zo dňa 13.6.2011 boli opakovane upovedomení starosta obce Ruská, p. Batka – komunitný pracovník RÚVZ Michalovce, MUDr. Bacskai a MUDr. Varga o danej situácii

- následne dňa 17.6.2011 na tvári miesta bolo dohodnuté, že p. starosta obce Ruská dohliadne na účasť obyvateľov obce Ruská č. 133 na lekárskom dohľade a to dňa 20.6. – 21.6.2011 u MUDr. Bacskai - NZZ V. Kapušany a u MUDr. Varga – NZZ Veľké Kapušany
- Dňa 17.6.2011 bola zo strany RÚVZ Michalovce nariadená opakovaná dezinfekcia (dodané 2 kg. Chloramínu T)
- zdravotná osвета obyvateľov obce Ruská č. 133
- vyhládavanie podozrivých z nákazy
- účasť na lekárskom dohľade v príslušných NZZ vo Veľkých Kapušanoch
- obyvatelia obce Ruská č. 133 boli opakovane upozornení a vyzvaní zamestnankyňami RÚVZ Michalovce na odstránenie komunálneho odpadu a vyčistenie znečisteného okolia rodinného domu Ruská č. 133

- 17.6.2011 bola vykonaná aj kontrola opatrení:

- zverejnenie verejnej vyhlášky RH RÚVZ Michalovce č. j. 2011/01541 zo dňa 13.6.2011 na úradnej tabuli obce Ruská + vyhlásenie obecným rozhlasom 1 x denne
- kontrola opatrení (LD) – MUDr. Bacskai a MUDr. Varga – NZZ Veľké Kapušany

O uvedenej epidemiologickej situácii boli informovaní dňa 20.6.2011 Hlavný hygienik SR a vedúci Odboru epidemiológie ÚVZ SR Bratislava.

6.7. Enviromentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV

V rámci surveillance prenosných ochorení sa vykonáva aj enviromentálna surveillance poliomyelitídy. V období od 1.1.2011 do 30.6.2011 boli odobraté 3 vzorky odpadových vôd na záchytnosť enterovírusov, polio, resp. polio like vírusov s negatívnymi výsledkami. Okrem enviromentálnej surveillance sa sleduje a organizačne zabezpečuje aj epidemiologická surveillance, ktorá spočíva v sledovaní výskytu ACHO, polio like ochorení, ktoré sa povinne hlásia a informácia sa týždenne spracováva a hlási v rámci havarijnej

situácie na RÚVZ Košice a následne na ÚVZ SR Bratislava. Výskyt uvedených ochorení nulový.

ODDELENIE PODPORY ZDRAVIA

9.1. „ Materské centrá“

Prednášky o zdravom životnom štýle detí a dospelých v materských centrách

„ **Margarétka**“ pri rímsko – katolíckej farnosti Saleziáni a materskom centre „**Drobec**“ pri VII. ZŠ na ulici Krymskej prebiehajú podľa stanoveného programu, tak ako v minulom období, 1 prednáška za mesiac a distribúcia edukačného materiálu do centier podľa svetových dní , alebo podľa mimoriadnych udalostí z pohľadu verejného zdravia.

V mesiaci február to boli prednášky na tému: stomatohygienu u detí predškolského veku v obidvoch centrách , v mesiaci marec boli poskytnuté informácie o Svetovom dni vody / 22. marec / a Svetovom dni zdravia , ktorý vyhlasuje každoročne Svetová zdravotnícka organizácia na 7. apríl. Ústrednou témou tohtoročného SDZ je „ Antimikrobiálna rezistencia , jej nárast a rozširovanie “. Informácie boli poskytnuté formou letáku a infoposteru .

V mesiacoch apríl – jún sa mamičky s deťmi venovali aktivitám viac v prostredí ihriska a z našich zdrojov využívali filmy „Becepáčik“ o dopravnej výchove detí, z materiálov so zdravotno - výchovnou tematikou to boli edukácie o slnečnom žiarení a prvej pomoci.

Projekt „ Čakáme na bociana“ :

V mesiacoch február a marec 2011 sme sa venovali príprave / organizačnej i personálnej / a propagácii projektu na regionálnej úrovni. Kurz je pripravený na mesiac apríl – ako prvý v roku 2011, ktorý bude pozostávať zo štyroch stretnutí , zabezpečený materiálne zo sponzorských príspevkov, i obsahovo vďaka lektorom – lekárom špecialistom /gynekológ, anesteziológ /, odbornými pracovníkmi RÚVZ a farmaceutickým reprezentantom.

Do kurzu je prihlásených 10 mamičiek.

V máji prebiehal kurz podľa navrhovaného programu. Ďalší kurz je pripravený na mesiac júl .

9.2 „ Žiť zdravší a kvalitnejší život v staršom veku, alebo mám 65+ a teší ma, že žijem zdravo“

Téma: „ Seniori v rodine a v spoločnosti“

Cieľom je zmeniť súčasné vnímanie starnutia populácie a postavenia seniorov v spoločnosti len ako problém sociálnej a ekonomickej záťaže spoločnosti.

V I. štvrtroku sme pripravili ponuku prednášok pre seniorov v 7 kluboch dôchodcov v okrese Michalovce, Sobrance a Strážske . Od všetkých oslovených sme obdržali súhlasné stanoviská k plánovanej spolupráci. Prednáškové tématické okruhy budú zamerané na: prevenciu infekčných ochorení v staršom veku, problematiku všetkých druhov demencií a možnosti ich pozitívneho ovplyvňovania a princípy prevencie srdcovocievnych ochorení u seniorov , ich rizikové faktory a pravidlá zdravého životného štýlu.

23. februára - akcia v Klube dôchodcov Michalovce – stretnutie pracovníkov

Poradenského centra Michalovce so seniormi , spojené s predstavením rozsahu výkonov a poskytovaných vyšetreniach v Poradni zdravia. Zároveň sme záujemcom poskytli odborné individuálne poradenstvo týkajúce sa konkrétnych zdravotných ťažkostí a problémov. Akcie sa zúčastnilo 20 klientov Klubu dôchodcov Michalovce.

RÚVZ Michalovce ako spoluorganizátor **Akadémie 3. veku v meste Michalovce** participoval v mesiacoch **február a marec 2011** na harmonograme vzdelávacích seminárov

pre prihlásených účastníkov , v marci bola Akadémia zahájená 1. semestrom , zrealizovaná bola 1 prednáška na tému : Prevencia infekčných ochorení vo vyššom veku.

V mesiaci apríl Akadémia 3. veku pokračovala cyklom ďalších tematických okruhov. Hlavnou témou bola „ Prevencia srdcovo- cievnych ochorení“ . Zároveň bolo účastníkom Akadémie premietnuté DVD s názvom „ Vysoký krvný tlak – tichý zabijak “ s diskusiou k tejto aktuálnej problematike. Súčasťou projektu bola aj praktická časť. Účastníkom akadémie boli zrealizované preventívne vyšetrenia v Poradni zdravia s poskytnutím informačných materiálov na tému „ Žijem zdravo “ z dielne ÚVZ SR . Celkovo sme takto vyšetřili 35 absolventov. Začiatok nového semestra je naplánovaný na september 2011 . Pripravovanými témami za našu inštitúciu sú Obezita ako rizikový faktor , Alzheimerova choroba , Tuberkulóza.

9.3 „ Zdravotno – výchovné pôsobenie u detí predškolského veku – stomatohygiena“

V januári 2010 boli zaslané ponuky prednášok pre všetky ZŠ a MŠ v okrese, nakoľko sme boli požiadaní na základe dobrej spolupráce pokračovať v edukácií detí predškolského a mladšieho školského veku aj naďalej .

I. štvrťrok bol venovaný príprave projektu, bol vypracovaný definitívny harmonogram prednášok na dotknutú tému a bol rozposlaný na všetky MŠ a ZŠ v okresoch Michalovce a Sobrance.

V II. štvrťroku boli zrealizované 3 prednášky na materských školách Michalovce a na ZŠ Markovce.

9.4. EHES – EUROPEAN HEALTH EXAMINATION SURVEY (Zisťovanie zdravia Európanov)

Projekt EHES vznikol z dôvodu nutnosti získania kvalitných a porovnateľných údajov o zdraví a zdravotných rizikách dospeléj populácie v Európe . Projekt pozostáva z 2. fáz – I. fáza – pilotná štúdia , II. Fáza – štúdia na národnej úrovni.

Pilotnú štúdiu realizoval RÚVZ Banská Bystrica v novembri a decembri 2010 , štatistické spracovanie a analýzy sú plánované na I. polrok 2011. Podľa výsledkov I. fázy bude v roku 2011 zorganizovaný pracovná seminár pre pracovníkov OPZ RÚVZ v SR , s cieľom oboznámenia s metodikou štúdie a prípravou na realizáciu II. fázy. V rámci nej je plánované vyšetřiť 4000 respondentov z celého územia SR podľa náhodného výberu – národná štúdia .

9.5. Aktivity pri príležitosti významných dní

V prvom polroku sa uskutočnili aktivity k nasledovným vyhláseným významným dňom:

- **22.marec – Svetový deň vody** – pútač , článok a infotext do Tv Mistral Michalovce, mestských novín Michalovčan a Sobrančan , umiestnenie informácie na webovej stránke mesta Michalovce a Sobrance , nástenka

- **24.marec – Svetový deň tuberkulózy** – pútač , infotext a článok do Tv Mistral, miestnych a krajských novín , webové stránky mesta Michalovce a Sobrance, nástenka

V mesiaci marec sme pripravovali informačný a obrazový materiál k pripravovanému Svetovému dňu zdravia / **7. apríl 2011** / - plagát a infoposter - vytvorený v predstihu / preklad a grafika / podľa originálneho vzoru na oficiálne webovej stránke Svetovej zdravotníckej organizácie . Témou tohtoročného SDZ je „ Antimikrobiálna – bakteriostatická

rezistencia , jej nárast a rozširovanie “ . Bol pripravený článok do regionálnych printových a elektronických médií k aktuálnej téme.

- **7. apríl – Svetový deň zdravia** – ústrednou témou tohtoročného SDZ je „ Antimikrobiálna rezistencia , jej nárast a rozširovanie “ . Pracovníci Poradenského centra rámci konferencie 15. Okresné dni vody v Michalovciach aktívne vykonávali vyšetrenia biochemických parametrov , meranie krvného tlaku a pulzovej frekvencie , u fajčiarov stanovovali hladinu oxidu uhoľnatého vo vydychovanom vzduchu s využitím prístroja Smokerlyzer. Podľa nameraných hodnôt im poskytli komplexné poradenstvo na ich aktuálny zdravotný problém smerovanie úpravy ich životného štýlu. Celkovo sme vyšetřili a poskytli 62 klientom.

Všetkým bol vysvetlený význam a poslanie SDZ , oboznámili sa s témou, jeho hlavnými myšlienkami a poslanstvom. Všetkým boli poskytnuté letáky z vlastnej produkcie o tohtoročnom Svetovom dni zdravia. Bol poskytnutý rozhovor so sumárnou informáciou o poskytnutých vyšetřeniach a interpretáciou záverov vyšetření a zmysle Svetového dňa zdravia pre Tv Mistral Michalovce.

- **31. máj – „ Svetový deň bez tabaku – World no tobacco day “** - pracovníci PC RÚVZ Michalovce pre záujemcov- fajčiarov v rámci tohto dňa poskytovali v dopoludňajších hodinách bezplatné vyšetřenie prístrojom Smokerlyzer , ktorý stanovuje percento oxidu uhoľnatého vo vydychovanom vzduchu , čím sa určí stupeň závislosti na nikotíne. Vhodných klientov sme odporučili do nastavbovej poradne na odvykanie od fajčenia , na cyklus sedení pod vedením erudovaného lekára. Celkovo sme vyšetřili a poradenstvo poskytli 30 klientom.

9. 6. Program Podpory zdravia v znevýhodnenej rómskej komunite

Vo februári sme obdržali metodické usmernenie PPZZK na Slovensku pre rok 2011. Podľa pokynov sme zachovali postup pri realizácii 2. etapy programu. Súčasťou bolo aj výberové konanie komunitných pracovníkov, k 1.4 2011 podpísali pracovníci príkazné zmluvy.

1. **Evžen Miřo** – komunitný asistent ZV
2. vzdelanie - má ukončené Vojenské gymnázium SNP v Banskej Bystrici s maturitou, ukončené nastavbové štúdium - ročnej dôstojníckej školy (RDŠ), certifikát - z nadácie OSF - Zdravie Rómov, certifikát - sociálne poradenstvo - Projekt Komunitného centra Rómov, certifikát Komunitná a sociálna terénna práca - OZ Dianovum
pracovná lokalita - rómska osada vo Vrbnici.

2. **Zoltán Batka** - koordinátor ZV
vzdelanie - Stredné odborné učilište energetické - mechanik opravár (bez maturity) Veľké Kapušany
Pedagogická, sociálna akadémia - smer sociálno-výchovný pracovník.
pracovná lokalita - Veľké Kapušany - osada "Tehelňa" a rómska osada v obci Čičarovce.

3. **Ján Beňo** – KP komunitný asistent ZV
vzdelanie - Stredná poľnohospodárska technická škola v Ivanke pri Dunaji (s maturitou)
pracovná lokalita - Sobrance -rómska komunita na Michalovskej ulici.

V mesiaci apríl komunitní pracovníci začnú nadväzovať kontakty so zdravotníckymi zariadeniami, mestskými a obecnými úradmi, školami a samotnými rómskymi komunitami.

24. 3. 2011 sa Mgr. Dagmar Erdélyiová a Zoltán Batka zúčastnili pracovného stretnutia PPZZK. Stretnutie organizoval Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity v spolupráci so Spoločnosťou komunitných centier v priestoroch Účelového zariadenia Hotel Bôrik v Bratislave. Program pracovného stretnutia obsahoval informácie o doterajšej realizácii programu a skúsenosti s jeho realizáciou.

17. mája 2011 boli opäť vyžiadané údaje o komunitných pracovníkoch RÚVZ Michalovce pre PaedDr. Vandu Kraľovskú, ktoré boli zaslané elektronickou poštou.

V mesiacoch **apríl – jún** komunitní pracovníci priebežne vykonávali aktivity zamerané na zdravie predovšetkým detí, hygienu bývania, spoluprácu s lekármi pre deti a dorast, rodičmi. Jednotlivé výkony zaznamenali v mesačných správach a zaslané na ÚVZ SR.

22. júna sa konalo pracovné stretnutie pracovníkov RÚVZ zodpovedných za Program podpory zdravia v znevýhodnených rómskych komunitách v Starej Ľubovni – bez účasti RÚVZ Michalovce.

Zaslané nám boli materiály zo stretnutia – Národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 – 2015 na roky 2011 – 2015.

Obdržali sme aj stanovisko k danému materiálu s pripomienkami ÚVZSR. Jednotlivé pripomienky boli k aktivitám ako správy o zdravotnom stave obyvateľov SR – rómov, očkovanie, deratizácia, rozšírenie siete komunitných pracovníkov, príprava vzdelávania, moderné antikoncepcné metódy, preventívne prehliadky, dentálna hygiena, osvetová činnosť v materinskom jazyku.

Pripomienky aj s odôvodnením sú zásadné – podpísané MUDr. Gabrielom Šimkom, MPH hlavným hygienikom SR a zaslané na sekciu zdravia MZ SR.

9.7. “ Vyzvi srdce k pohybu “

Celonárodná medzinárodne koordinovaná kampaň na zvýšenie pohybovej aktivity dospelaj populácie s cieľom zlepšiť zdravotný stav obyvateľov Slovenska – znížiť chorobnosť a úmrtnosť na chronické neinfekčné ochorenia elimináciou jedného z najvýznamnejších RF – pohybovej inaktivity.

V mesiaci marec sa uskutočnil pracovný seminár pre všetky RÚVZ v SR, bol nám poskytnutý obrazový a informačný materiál a účastnícky list.

Podľa usmernení týkajúcich sa prípravy, propagácie a organizovania súťaže sme zrealizovali viacero aktivít. Informácie o konaní celonárodnej súťaže, jej podmienkach, pravidlách a podrobnostiach vrátane účastníckeho listu boli umiestnené na webovej stránke nášho RÚVZ, webovej stránke mesta Michalovce, mesta Sobrance, v infotexte mestskej a regionálnej televízie Mistrál Michalovce a v lokálnych periodikách.

Propagačný materiál- leták a prihlášky do súťaže boli rozdistribúované do regionálnych škôl, firiem, veľkých obchodných reťazcov a do siete odborných lekárskeho ambulancií s cieľom osloviť čo najviac potenciálnych záujemcov. K 30. máju bola zaslaná záverečná správa o tohtoročnej kampani v podmienkach RÚVZ Michalovce.

9.8 Národný program prevencie obezity

V prvej etape roku 2011 pri realizácii projektu sme sa venovali propagácii Poradne zdravia formou letákov distribuovaných do všetkých ambulancií praktických lekárov pre dospelých a ambulancií lekárov špecialistov.

Informácie o poradni zahŕňajú jej štruktúru a činnosti poradne. Zdôrazňujeme potrebu prevencie, osobitne venovanú zdravej výžive a obezite.

Klientom poradne sa individuálne venujeme poradenstvom k problematike nadváhy, obezity a správnej výživy. V prvom polroku 2011 absolvovalo poradenstvo 25 klientov s nadváhou z toho 3 klienti opakovane.

9.9 CINDY program SR

V rámci CINDI programu ako programu prevencie srdcovo-cievnych a onkologických ochorení sme v prvom štvrtroku pripravili plán prednášok na rok 2011.

Prevenicia SCO a ozdravenie životného štýlu je pracovníkmi oddelenia podpory zdravia zakomponovaná do všetkých ZV aktivít pre verejnosť i do individuálnych aktivít aj poradenstva. Súčasťou prevencie kardiovaskulárnych ochorení na regionálnej úrovni je aj náš lokálny projekt „**Prevenicia KVCH a tichej ischémie myokardu**“. Cieľom projektu je aktívny skrining zameraný na odhaľovanie a stanovovanie miery kardiovaskulárneho rizika u vybraných klientov s využitím EKG prístroja a „kondičnej ergometrie“. Projekt prebiehal a pokračoval aj v 1. polroku roku 2011, otestovali sme 30 klientov.

V období 1.1.- 30.6. 2011 navštívilo individuálne Poradňu zdravia 347 klientov, z toho 8 absolvovali kontrolné vyšetrenie.

Národný program podpory zdravia – zdravie pre všetkých v 21. storočí v celi č. 6 – Zlepšovanie duševného zdravia – v rámci problematiky zameranej na podporu duševného zdravia a prevencie závislostí začala svoju činnosť v rámci Oddelenia podpory zdravia nadstavbová poradňa na podporu duševného zdravia a prevencie závislostí. V mesiacoch máj a jún Oddelenie podpory zdravia participovalo na lokálnom projekte s názvom „**Spoločne dokážeme viac**“. Ide o pilotný projekt preventívneho programu - multidimenzionálne pôsobenie školstva, zdravotníctva a polície pod záštitou Mesta Michalovce.

V mesiaci máj sa v rámci spolupráce na úseku protidrogovej prevencie v regióne stretli zástupcovia Poradne pre psychické zdravie (MUDr. K. Varechová), CPPP Michalovce a Mestskej polície na operatívnej porade ohľadom prípravy preventívneho programu pre základné a stredné školy v okrese Michalovce a Sobrance zameraného na protidrogovú tematiku, orientáciu v zákonoch súvisiacich s používaním psychoaktívnych látok a obchodovanie s ľuďmi. V súlade s aktuálnymi požiadavkami škôl boli do pilotného projektu vybrané 3 školy v okrese Sobrance: I. a II. Základná škola v Sobranciach a ZŠ Porúbka a v okrese Michalovce 4 školy: ZŠ Moussona, ZŠ Švermu, Cirkevná ZŠ sv. Michala, ZŠ Palín, ročníky 8. a 9. Program sa uskutočnil formou tematického dopoludnia, na ktorom sa podieľali zástupca Poradne zdravia (MUDr. K. Varechová), zástupca CPPP, zástupca Mestskej polície Michalovce. V jednotlivých blokoch boli žiakom interaktívnou formou odprezentované vybrané témy, nasledovala voľná diskusia a následne hodnotenie akcie samotnými žiakmi. Okrem edukačného účinku malo podujatie hrubý skriningový efekt súčasnej situácie drogovej scény v školách a postojov k užívaniu psychoaktívnych látok. Program bude pokračovať v budúcom školskom roku 2011/ 2012 pre ostatné základné školy a stredné školy.

9.10. Zdravie detí a mládeže v školskom prostredí

Prierezová štúdia, ktorá bude pozostávať z 2 etáp riešenia:

1. polrok 2011: príprava a distribúcia národnej správy /ÚVZ SR, RÚVZ Košice/, príprava a realizácia odborného seminára k výsledkom štúdie /v spolupráci s LF UPJŠ Košice/.
2. polrok 2011: individuálna možnosť využitia dotazníkov pre regionálne /lokálne štúdie, možnosť využitia databáz do zberu údajov v rámci HBSC pre vlastné hodnotenie /všetky RÚVZ v SR/.

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Nitre**

1. HYGIENA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

1.7. Úprava pitnej vody vo verejných vodovodoch

V rámci projektu sa t.č. pripravujú podklady o verejných vodovodoch okresov Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce - pre jeho tabuľkové spracovanie
– termín splnenia projektu je 30.11.2011

1.8. Aktualizácia informačného systému o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie

V plnenia projektu bola zaslaná správa o pripravenosti zariadení na LTS 2011 a priebežne týždenne sú zasielané na ÚVZ SR aktuálne informácie o situácii v týchto zariadeniach

Na základe prehodnotenia výsledkov dlhodobého sledovania kvality vody a zabezpečenia prírodných lokalít v okrese Nitra – vodné nádrže Jelenec a Vráble a štrkovisko Veľký Cetín, RÚVZ nebude v roku 2011 pokračovať v monitoringu uvedených lokalít – zdôvodňujúce stanovisko bolo zaslané na ÚVZ SR listom zo dňa 30.5.2011.

1.10. Posilnenie implementácie HIA v posudkovej činnosti ÚVZ SR a RÚVZ v SR

V rámci tohto projektu:

- bola pripravená pracovníkmi oddelenia Ing. Chudovanovou a Szóradovou prezentácia „Hodnotenie dopadov na zdravie HIA „ pre vedúcich pracovníkov RÚVZ a táto bola prednesená na gremiálnej porade v mesiaci januári 2011 a tiež zaslaná k dispozícii pracovníkom terénnych oddelení
- vypracovanie HIA bolo uplatnené v posudkovej činnosti v I. polroku 2011 2x a to v rámci:
 - zámeru stavby „ Rekonštrukcia farmy pre výkrm ošípaných Veľký Cetín „ v spolupráci s oddelením PPL / požiadavka RÚVZ bola zo strany spracovateľa akceptovaná /
- vydania ZS k zmenám a doplnkom ÚP obce Malý Cetín – je v štádiu riešenia

V rámci ostatných projektov sa 2 pracovníci oddelenia zapojili do plnenia projektu

„ Vyzvi srdce k pohybu „

2 PREVENTÍVNE PRACOVNÉ LEKÁRSTVO

Úloha č.2.1.: Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce .

Výkon štátneho zdravotného dozoru bol zameraný predovšetkým na plnenie povinností ktoré pre zamestnávateľov vyplývajú z legislatívnych úprav harmonizovaných s právom Európskeho spoločenstva.

Pri výkone dozoru boli používané kontrolné listy na overenie informovanosti zamestnancov o otázkach súvisiacich s ochranou zdravia pri práci. V 54 prípadoch boli použité kontrolné listy zamerané na práce v prostredí s rizikovým faktorom hluk, prach a chemické látky. Zamestnávatelia predkladali na schválenie prevádzkové poriadky najmä v rámci vydávania rozhodnutí o uvedení pracovných priestorov do prevádzky, pričom bolo vydaných 45 rozhodnutí. Súčasťou týchto dokumentov bol i posudok o riziku. Zo strany zamestnávateľov bolo celkovo predložených 25 návrhov na určenie kategórie rizika a 1 návrh na zrušenie rizika práce.

V prípadoch, kedy zamestnávateľa nezabezpečujú dohľad nad pracovnými podmienkami a dohľad nad zdravím zamestnancov prostredníctvom pracovnej zdravotnej služby, zdravotné riziká pri práci boli hodnotené často bezpečnostnými technikmi, prípadne inými osobami bez zdravotníckeho vzdelania. V týchto prípadoch je prístup k hodnoteniu zdravotných rizík často nedostatočný a lekárske preventívne prehliadky zamestnancov sa nevykonávajú vo vzťahu k práci. Z uvedených dôvodov bol štátny zdravotný dozor zameraný na kontrolu plnenia povinnosti zamestnávateľov vyplývajúcich z § 21 zák. č. 124/2006 Z.z. v znení neskorších predpisov – zriaďovať pracovnú zdravotnú službu alebo ju zabezpečiť dodávateľským spôsobom. Z kontrol 117 subjektov, ktoré boli zamerané na túto oblasť bolo v 83 prípadoch konštatované zabezpečenie PZS a v 9 prípadoch riešenie jej zabezpečovania v štádiu výberového konania, v ostatných prípadoch (15) subjekty nemali splnenú povinnosť mať zabezpečenú pracovnú zdravotnú službu resp. im táto povinnosť zo zákona nevyplývala.

Ďalší vývoj rizikových prác bude vo veľkej miere závisieť od zabezpečovania hodnotenia zdravotných rizík pre zamestnávateľov odbornými zdravotníckymi pracovníkmi tímov PZS, ale i od ďalšieho rozvoja alebo útlmu najmä priemyselnej výroby v regióne. V priemyselných parkoch situovaných najmä v okrajových častiach Nitry, Vrábel' a Zlatých Moraviec sú závody zamerané najmä na doplnkovú výrobu pre automobilový priemysel a elektroniku (výroba televízorov FOXCON, čipové karty Muehlbauer Technologies, platobné a bankové karty Giesecke & Devrient Slovakia, súčasti pre automobilový priemysel Konsberg Slovakia Vrábľa,...). Najvýznamnejším podnikom na území dozorovanom RÚVZ so sídlom v Nitre je však spoločnosť Duslo, a. s. Šaľa. Je dôležitá z hľadiska počtu zamestnancov a z hľadiska výskytu rizikových faktorov a ich kombinácií. Je zameraná na výrobu priemyselných hnojív, gumárenských chemikálií, prípravkov na ochranu rastlín, disperzných lepidiel typu Duvilax, výrobkov horčíkovej chémie a pod. Na všetkých pracoviskách s rizikom chemických faktorov a hluku boli zamestnávateľom vypracované prevádzkové poriadky a posudky o riziku so zaradením do príslušnej kategórie. V podniku sa v súčasnom období rieši prehodnotenie zaradenia niektorých profesií do kategórie rizika z dôvodu organizačných zmien na jednotlivých strediskách.

Úloha č. 2.1.1. Rizikové práce

Dozorná činnosť vychádzala z priorit a bola osobitne zameraná na:

- práce pri ktorých sú pracovné činnosti zaradené do 3. alebo 4. kategórie rizika a na pracovné činnosti pri ktorých sa používajú jedovaté, veľmi jedovaté látky, karcinogény, chemické látky zakázané, či s obmedzeným použitím.
- prehodnotenie pracovných podmienok v súvislosti s výskytom profesionálnych ochorení.
- výkon spoločných dozorných aktivít /IP, IŽP/.

Údaje o rizikových prácach v dozorovanom území sa spracovávajú v programe ASTR. V priebehu roka sa aktualizujú počty zamestnancov v riziku práce priebežne na základe údajov získaných pri štátnom zdravotnom dozore. Týmto spôsobom sa vytvorila databáza závodov, pracovísk, počty exponovaných osôb podľa jednotlivých rizikových faktorov a podľa prevládajúcich činností. Závery z protokolov meraní a analýz škodlivých faktorov v pracovnom prostredí, ktoré sú vykonané laboratórnym pracoviskom RÚVZ v Nitre sú použité pre hodnotenie zdravotných rizík v rozhodovacom konaní RÚVZ. V období do 30.6.2011 bolo vydaných 25 rozhodnutí (vyhlásenie RP: 24, zrušenie RP: 1).

Štátny zdravotný dozor bol v 1. polroku 2011 zameraný najmä na pracoviská s výskytom zdraviu škodlivých faktorov práce a pracovného prostredia. V dozorovanom území v sledovanom období pribudlo oproti minulému roku 420 zamestnancov v riziku prác (z toho 68 žien), z toho v 3. kategórii 405 zamestnancov/ 68 žien a v 4. kategórii 15 zamestnancov/0

žien. Pri výkone štátneho zdravotného dozoru sme sa zamerali najmä na plnenie povinností zamestnávateľov vyplývajúcich z legislatívnych úprav v oblasti ochrany zdravia pri práci harmonizovaných s právom Európskych spoločenstiev najmä z ustanovení zákona č. 355/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov.

Zvýšenie odbornej úrovne hodnotenia pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce vo vzťahu k zdravotným rizikám zisťujeme u zamestnávateľov, ktorí majú zabezpečené pracovné zdravotné služby. Problémom je naďalej sú zamestnávatelia s malým počtom zamestnancov. Ďalší vývoj rizikových prác v dozorovanom území sa bude odvíjať i od skvalitnenia doterajšieho spôsobu ich posudzovania zamestnávateľmi.

Úloha č. 2.1.2. Znižovanie zdravotných rizík z veľmi toxických a toxických látok a prípravkov

➤ Dozorná činnosť bola zameraná na uplatňovanie legislatívnej úpravy – nariadenia vlády č. 355/2006 Z. z. v praxi a následne nariadenia vlády č. 300/2007 Z. z. Previerky boli zamerané na dodržiavanie povinností zamestnávateľov pri ochrane zdravia zamestnancov pri výrobe, predaji, skladovaní a inom zaobchádzaní s toxickými a veľmi toxickými látkami a prípravkami. V súlade s harmonogramom a plánom spoločných previerok na rok 2011 sme vykonali spoločnú previerku s IŽP zameranú na prevenciu priemyselných havárií a to v Dusle a.s. Šaľa. Pri previerke neboli zistené porušenia zákona č. 261/2002 Z. z. v oblasti nakladania s nebezpečnými chemickými látkami.

➤ Vydaných bolo 24 osvedčení o odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi toxickými a toxickými látkami a prípravkami a 2 osvedčenia o odbornej spôsobilosti na výkon DDD činnosti.

➤ Evidovali sa hlásenia o použití chemických prípravkov na ochranu rastlín a pri DDD činnosti. Do 30.6.2011 sme evidovali 23 hlásení na o použití chemických prípravkov na ochranu rastlín (5) a na výkon DDD činnosti (18). Vo všetkých prípadoch sa používali povolené prípravky a zodpovedné osoby mali doklad o odbornej spôsobilosti na výkon uvedených činností.

Pri výkone štátneho zdravotného dozoru bolo zistené, že práce s veľmi toxickými a toxickými chemickými faktormi riadia iba odborne spôsobilé osoby.

Celkovo bolo schválených 45 prevádzkových poriadkov pre práce spojené s vystavením zamestnancov nebezpečným chemickým faktorom, ktoré obsahovali posudok o riziku so zaradením do príslušnej kategórie rizika.

Úloha č. 2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu.

➤ Dozorná činnosť bola zameraná na uplatňovanie legislatívnej úpravy – nariadenia vlády SR č. 356/2006 Z.z. a následne nariadenia vlády SR č. 301/2007 Z. z. v praxi . Bolo vydaných 51 posudkov na odstraňovanie stavebného materiálu obsahujúceho azbestocement zo stavieb a 3 kontroly zamerané na používanie chemických karcinogénov (Duslo a.s. Šaľa, Špecializovaná nemocnica Sv. Svorada, Nitra, MUDr. Gremeň, onkologická ambulancia Šaľa).

➤ Prehodovali sa prevádzkové poriadky a hodnotenie zdravotných rizík zamestnancov pri práci s chemickými karcinogénmi v existujúci (Špecializovaná nemocnica Sv. Svorada, Nitra, MUDr. Gremeň, onkologická ambulancia Šaľa).

➤ Pri posudzovaní projektovej dokumentácie boli stavebníci upozorňovaní na povinnosti, ktoré sú povinní plniť pri likvidácii stavebných materiálov s obsahom azbestu.

➤ ŠZD bol tiež zameraný na používanie chemických látok, ktoré sú zakázané alebo obmedzené. Pri dozornej činnosti nebolo zistené porušenie týchto povinností.

Úloha č. 2.1.5. Znižovanie výskytu chorôb z povolania z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia

Prešetrovanie hlásenia podozrenia na profesionálne ochorenie podľa z položky 29 - ochorenia kostí, kĺbov, šliach a nervov končatín z DNJZ za obdobie do 30.6.2011 prebieha v 2 organizáciách: FOXCON, s.r.o., Nitra u pracovníčky v profesii operátor LCD a Basti, s.r.o., Nitra u pracovníčky v profesii montáž pri pásovej výrobe a do toho času šetrenie nie je ukončené.. Dohľad nad pracovnými podmienkami ako aj dohľad nad zdravím zamestnancov v obidvoch spoločnostiach zabezpečuje oprávnená pracovná zdravotná služba.

Úloha č. 2.2. Znižovanie rizika vzniku ochorení podmienených prácou u zamestnancov pri práci so zobrazovacími jednotkami

Pri výkone štátneho zdravotného dozoru v jednotlivých výrobných organizáciách sa v administratívnych priestoroch analyzovali i pracovné podmienky zamestnancov pri zobrazovacích jednotkách z ergonomických hľadísk (v prípade trvania práce pri zobrazovacích jednotkách viac ako 4 hodiny počas zmeny). Následné intervenčné aktivity boli zamerané na poskytovanie odborného poradenstva pri usporiadaní a ergonomickom riešení jednotlivých pracovných miest (zmena orientácie monitorov na stoloch, zmena typu pracovného sedadla s možnosťou nastavenia výšky sedadla, vyriešenie vhodných spôsobov opierok rúk, umiestnenie dokumentov, výmena starých CRT monitorov za nové typy LCD, odstránenie lesklých plôch spôsobujúce nevhodné odrazy svetla, vhodné tienenie okien, doplnenie nastaviteľných podložiek pod nohy podľa požiadaviek zamestnancov, objektivizácia svetelných podmienok na pracoviskách bez denného osvetlenia,...).

V období do 30.6.2011 boli vykonané 2 ciele preverky zamerané na kontrolu pracovných podmienok a pracovný režim pri práci so zobrazovacími jednotkami bez denného osvetlenia spoločnosti Duslo a.s. Šaľa (administratívne priestory, velíny, kontrolné stanovištia pri ovládacích a riadiacich paneloch) a 1 cieľná preverka zameraná na kontrolu pracovných podmienok pri práci so zobrazovacími jednotkami v administratívno-projekčnej kancelárii spoločnosti Pollák Šaľa, Diakovská cesta 4 v Šali.

Zamestnávateľom bolo odporúčané umožniť zamestnancom počas prestávok pri práci individuálne cvičenie zamerané na uvoľnenie najviac namáhaných svalových skupín. Zároveň sa použili aktuálne dotazníky informovanosti zamestnancov.

Štátny zdravotný dozor na pracoviskách so zobrazovacími jednotkami (podľa NV SR č. 276/2006 Z. z.)	P o č e t
Preverka (ukončená záznamom)	2
Kontrolné listy	36 (27 + 9)
Pokyny na odstránenie nedostatkov	-
Sankčné opatrenia	-

Úloha č. 2. 3. Zdravé pracoviská

Projekt „Zdravé pracoviská“ sa realizuje v spoločnosti DUSLO a.s., Šaľa zameranej na chemickú výrobu.

Závod Duslo, a.s. Šaľa je významný z hľadiska počtu zamestnancov a z hľadiska výskytu rizikových faktorov a ich kombinácií. Spoločnosť je zameraná na výrobu priemyselných hnojív, gumárenských chemikálií, prípravkov na ochranu rastlín, disperzných lepidiel typ Duvilax, výrobky horčíkovej chémie. Ide o stabilný závod s počtom zamestnancov 1685, z toho v riziku rôznych škodlivých faktorov v pracovnom prostredí 656 (chemické látky, hluk, pevné aerosóly, ionizujúce žiarenie, laser) . Výber na realizáciu projektu bol podmienený rôznorodosťou pracovných podmienok v organizácii a najmä závažnosťou expozície chemickým látkam a práce so zobrazovacími jednotkami .

V rámci plnenia programu „Zdravé pracoviská“ bola pozornosť zameraná v Dusle a.s. Šaľa:

- hodnotenie úrovne a účinnosti opatrení vykonávaných zamestnávateľom na predchádzanie vzniku ochorení podmienených prácou a na ich obmedzenie
- zabezpečenie zdravotného dohľadu nad pracovnými podmienkami a zabezpečenie lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci oprávnenou pracovnou zdravotnou službou
- sústavné monitorovanie úrovne expozície zamestnancov rizikovým faktorom a prehodnotenie zaradenia prác do kategórie rizikových faktorov.

Pri závode Duslo a.s. Šaľa je zriadené Centrum zdravotnej starostlivosti, ktoré sa zameriava na vyšetrovania rizikových faktorov - TK, triglyceridy, celkový cholesterol, cukor. V rámci spolupráce sú osoby s nepriaznivými vyšetrenými parametrami odporúčané do Poradne ochrany zdravia pri práci RÚVZ so sídlom v Nitre na poskytnutie poradenstva resp. na zaradenie do intervenčného programu zameraného na ochranu a podporu zdravia zamestnancov.

Koordinovaná kontrola v súčinnosti so SIŽP Nitra zameraná na prevenciu priemyselných havárií podľa zák.č.261/2002 o zabezpečení prevencie voči závažným priemyselným haváriám a v súlade so zákonom č. 355/2007 Z.z. na plnenie povinností na ochranu zdravia pri pracovných činnostiach spojených s vystavením zamestnancov chemickým faktorom pri práci a na dodržiavanie povinností v oblasti nakladania s priemyselnými odpadovými vodami, nebezpečnými odpadmi a ochrany ovzdušia bola vykonaná v objekte SBÚ – Organika. Kontrola preukázala, že organizácia má vypracovanú a schválenú bezpečnostnú správu, prevádzkové poriadky pre jednotlivé činnosti s chemickými látkami, zodpovednú osobu s odbornou spôsobilosťou na prácu s chemickými látkami, havarijné plány, organizácia má určenú zodpovednú osobu pre zabezpečenie prevencie voči závažným priemyselným haváriám. Pri kontrole nebolo zistené porušenie zákona č. 261/2002Z.z. v oblasti nakladania s nebezpečnými chemickými látkami.

Cielená previerka zameraná na kontrolu pracovných podmienok a pracovný režim pri práci so zobrazovacími jednotkami bez denného osvetlenia bola vykonaná na 2 pracoviskách – administratívne priestory, veľíny, kontrolné stanovištia pri ovládacích a riadiacich paneloch. Následné intervenčné aktivity boli zamerané na poskytovanie odborného poradenstva pri usporiadaní a ergonomickom riešení jednotlivých pracovných miest (zmena orientácie monitorov na stoloch, zmena typu pracovného sedadla s možnosťou nastavenia výšky sedadla, vyriešenie vhodných spôsobov opierok rúk, umiestnenie dokumentov, výmena starých CRT monitorov za nové typy LCD, odstránenie lesklých plôch spôsobujúcich nevhodné odrazy svetla, vhodné tienenie okien, doplnenie nastaviteľných podložiek pod

nohy podľa požiadaviek zamestnancov, objektivizácia svetelných podmienok na pracoviskách bez denného osvetlenia,...).

V rámci štátneho zdravotného dozoru za účelom objektivizácie expozície zamestnancov chemickým faktorom - pevné aerosóly s možným fibrogénnym účinkom (oxid kremičitý) v profesii referent, predák expedient, skladník expedície v skladoch 1 – 5 a obsluha depaletizačného zariadenia na pracovisku Finalizácia, expedícia a sklady (FEaS).

Výsledky objektivizácie budú slúžiť ako podklad pre nové posúdenie rizík, nariadenie opatrení na ochranu zdravia zamestnancov v profesiách, u ktorých sú prekročené NPEL pre uvedené faktory a prehodnotenie zaradenie príslušných prác do kategórie rizika.

Úloha č. 2.4. Príčinné súvislosti nádorových ochorení v pracovnom a životnom prostredí a životný štýl

2.4.2. Nadväzujúca štúdia nádorových ochorení pľúc a hornej časti tráviaceho a dýchacieho systému u pacientov Stredoeurópskej multicentrickej štúdie typu prípad-kontrola

Úloha bola ukončená k 30.3.2009, RÚVZ so sídlom v Nitre pokračuje v štúdiu „Príčinné súvislosti nádorových ochorení v pracovnom a životnom prostredí a životný štýl“- Follow up nadväzujúcou štúdiou nádorových ochorení pľúc a hornej časti tráviaceho a dýchacieho systému u pacientov Stredoeurópskej multicentrickej štúdie typu prípad-kontrola .

V prvom polroku 2011 sa spracovali dotazníky 2 členov štúdie za Centrum Nitra, ktorí neboli registrovaní v onkologickom registri SR. V jednom prípade boli u zomrelého pacienta štúdie získané údaje do dotazníka zo zdravotnej dokumentácie v ŠN Nitra, Zobor. Údaje od príbuzných pacienta sa nepodarilo získať, nakoľko nie sú kontaktovateľní. V druhom prípade bol pacient kontaktovaný, bol s ním vykonaný rozhovor a na základe toho bol spracovaný dotazník. Ďalší dotazník bol spracovaný z dostupných údajov zo zdravotnej dokumentácie pacienta, ktorý bol hospitalizovaný v minulosti v Nemocnici v Podunajských Biskupiciach. 3. člen štúdie nebol spracovaný, pretože rodina je nekontaktovateľná.

Úloha č. 2.5. Zvyšovanie úrovne ochrany zdravia pred rizikami z chemických látok

Cieľom úlohy je presadzovanie právnych predpisov EÚ týkajúcich sa chemických látok a zvyšovanie úrovne ochrany zdravia pred rizikami z chemických látok dodržiavaním nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok (REACH).

Po ukončení prvej etapy, na ktorej RÚVZ v Nitre participoval spolu s ďalšími vybranými RÚVZ v SR, v roku 2011 pokračuje 2. etapa úlohy.

V rámci 2.etapy sme sa zúčastnili celoslovenského seminára pracovníkov odborov a oddelení PPLaT RÚVZ v SR, ktorý sa konal dňa 30.6.2011 v Banskej Bystrici, ktorej cieľom bolo dosiahnuť jednotný postup orgánov verejného zdravotníctva pri kontrole uplatňovania novej chemickej legislatívy: zákona č. 67/2010 Z.z o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon), nariadenia EP a Rady (ES) č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok (REACH) a nariadenia EP a Rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí (CLP).

V súlade so závermi celoslovenského seminára budú do konca roka vykonané ciele kontroly u subjektov so zameraním na kontrolu kariet bezpečnostných údajov u následných užívateľov – formulátorov chemických látok a zmesí podľa zákona č. 67/2010 Z.z.

V rámci zabezpečenia požadovanej odbornej úrovne práce sa zamestnanci oddelenia PPL venujú oboznamovaniu sa s problematikou celého spektra aspektov používania chemických

látok z hľadiska účinnej ochrany zdravia a kompetenciami orgánov na ochranu zdravia pri výkone štátneho zdravotného dozoru zameraného na uplatňovanie a dodržiavanie predpisov EÚ týkajúcich sa chemických látok.

3. HYGIENA VÝŽIVY, BEZPEČNOSTI POTRAVÍN A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

3.1 - Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospelaj populácie

V rámci projektu sa v roku 2011 sleduje výživový stav štandardne na základe vyplnených dotazníkov o životospráve (o pohybovej aktivite a jednodňového jedálneho lístka) a klinicko somatometrického dotazníka u 80 respondentov (40 žien a 40 mužov) v dvoch vekových kategóriách a to od 19 - 34 rokov a od 35 do 54 rokov u ľahko a stredne ťažko pracujúcich. Súčasťou projektu sú aj biochemické vyšetrenia. Získané údaje z dotazníkov a vyšetrení sa spracujú v programe Alimenta. K 30.6.2011 bolo dotazovaných 21 respondentov - zamestnancov Hypermarketu Tesco Nitra (17 žien a 4 muži). Za účelom naplnenia plánovaného počtu respondentov stanovenej vekovej kategórie sa v projekte bude pokračovať dotazovaním a vyšetrením zamestnancov Metro, Nitra. Údaje z dotazníkov sa budú zadávať a vyhodnocovať v programe Alimenta v II. polroku 2011.

3.2 - Monitoring jodidácie kuchynskej soli

V rámci monitoringu jodidácie kuchynskej soli bolo k 30.6.2010 odobratých 10 vzoriek kuchynskej soli. K horeuvedenému dátumu bol v laboratóriu stanovený obsah KJ a KJO_3 v 8 vzorkách. V jednej vzorke bol obsah KJ a KJO_3 v prepočte na KJ vyšší ako 35 mg/kg. Obsah prepočítaného KJ 45,7 mg/kg sa zistil u soli zo Slovinska. V ostatných vzorkách bol zistený obsah KJ a KJO_3 v prepočte na KJ v rozmedzí 15 – 35 mg/kg.

3.3. - Bezpečnosť kozmetických výrobkov určených pre deti

V rámci bezpečnosti kozmetických výrobkov pre deti bola vykonaná kontrola dodržania bezpečnosti kozmetických výrobkov v oblasti regulovaných látok, dodržania povinnosti označenia vybraných regulovaných látok, (fluór v zubných pastách pre deti a dospelých), dodržania bezpečnosti kozmetických výrobkov v oblasti zakázaných látok (dietylénglykol v zubných pastách pre deti a dospelých). Odber vzoriek kozmetických výrobkov bol vykonávaný na základe usmernenie ÚVZ SR na rok 2011, v rámci ktorého bolo k 30.6.2010 odobratých spolu 5 vzoriek zubných pre deti a dospelých a odoslaných do laboratória RÚVZ Poprad za účelom stanovenia prítomnosti zakázanej látky dietylénglykolu a regulovanej látky – fluóru. Výsledky sme zatiaľ neobdržali. V rámci úlohy - kontroly označovania zubných pást pre deti a dospelých s obsahom fluóru sa nedostatky nezistili.

3.4. - Bezpečnosť výrobkov určených pre deti

Táto úloha sa plní podľa aktualizácie Viacročného národného plánu úradnej kontroly v pôsobnosti orgánov verejného zdravotníctva na rok 2011 spracovaného ÚVZ SR v januári 2011. V rámci nej bola odobratá 1 vzorka keramického výrobku pre deti. Vzorka bola zaslaná na laboratórne vyšetrenie v akreditovanom špecializovanom laboratóriu RÚVZ so sídlom v Poprade. Výsledky sme ešte neobdržali. V rámci úlohy boli kontroly zamerané aj na označovanie a dostupnosť vyhlásení o zhode a podpornej dokumentácie odobratých výrobkov

určených pre deti v súlade s požiadavkami Potravinového kódexu SR. Nedostatky neboli zistené.

3.6. - Monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách

V rámci monitoringu vybraných prídavných látok do potravín sa sleduje spotreba 4 prídavných látok (E 104-chinolímová žltá,E 129 allura červená AC,E 124 košenilová červená A,E 102 tartrazín) na základe dotazníkovej metódy a laboratórneho vyšetrenia vytypovaných potravín. Spotreba sa sleduje u ľahko pracujúcej populácie v nasledovnom počte a členení podľa vekovej kategórie:

- ženy – veková kategória 19-34 r. v počte 20
- ženy – veková kategória 35-54 r. počte 20
- muži – veková kategória 19-34 r. v počte 20
- muži – veková kategória 35-59 r. v počte 20

V rámci dotazníkovej metódy bolo do 30.6.2011 dotazovaných 21 respondentov 16 žien a 5 mužov. Vypĺňoval sa 24 hodinový dotazník 2 krát (jeden deň pracovný a jeden deň sobota alebo nedeľa) a týždenný dotazník frekvencie spotreby

Na laboratórne vyšetrenie na základe usmernenia ÚVZ SR Bratislava bolo odobratých celkom 5 vzoriek (3 vzorky cukrovínok a 2 vzorky nealkoholických nápojov) obsahujúcich sledované prídavné látky .Vzorky boli zaslané na laboratórne vyšetrenie do laboratória na Úrad verejného zdravotníctva SR za účelom kvantitatívneho stanovenia sledovaných syntetických farbív. .Výsledky laboratórných skúšok sme zatiaľ neobdržali. Sumárne výsledky respondentov o predpokladanom množstve skonzumovanej prídavnej látky a výsledky laboratórných rozborov odobratých vzoriek budú po zaslané na ÚVZ SR do 2.12.2011

4. HYGIENA DETÍ A MLÁDEŽE

4.1 Prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR a zistenie trendov v ich telesnom raste a vývine

Prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR bude realizovaný v dňoch od 26.9.-4.11.2011 v štatisticky náhodne vybraných školách.

4.3. Zneužívanie návykových látok (alkohol, tabak, drogy) u detí a mládeže na Slovensku

V dňoch 4.-8. apríla 2011 bol zamestnankyňami oddelenia HDM v RÚVZ Nitra realizovaný školský prieskum ESPAD vo vybraných školách a určených ročníkoch. Jednalo sa o SOŠ Nitra, Cabajská ul., Gymnázium Párovská ul., Nitra a SOŠ technická Zlaté Moravce. Celkovo bolo zozbieraných v týchto školách 508 dotazníkov.

V spolupráci s oddelením podpory zdravia sme sa aktívne podieľali na plnení projektu GYTS(prieskum o fajčení u detí v Nitrianskom regióne), ktorého riešiteľom je RÚVZ Martin. Do projektu boli zapojené 3 ZŠ a jedno gymnázium s celkovým počtom 234 žiakov.

4.5. Monitoring stravovacích zvyklostí a výživových preferencií vybrané populace dětí SR a hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál

V r. 2011 sa uvedený projekt nebude realizovať, jeho pokračovanie bude v roku 2012.

Distribúcia zdravotno – osvetového materiálu pre ZŠ a SŠ na prevenciu infekčných ochorení.

V spolupráci s odborom epidemiológie sme elektronickou poštou zaslali na všetky školy v našom regióne zdravotno – výchovné materiály zamerané na prevenciu infekčných ochorení (celkovo do 138 škôl - ZŠ a SŠ).

4.6. Zdravé deti v zdravých rodinách

V mesiaci jún sa zúčastnila MUDr. Pešeková celoslovenskej porady k projektu Zdravé deti v zdravých rodinách v Banskej Bystrici. Zo záveru porady vyplynulo, že na celoslovenskej úrovni sa tento projekt nebude realizovať. Je možné ho plniť individuálne.

9.5. Populačná stratégia – aktivity pri príležitosti významných dní s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané SZO

V rámci svetového dňa vody sme poskytovali príležitostné konzultácie k používaniu pitnej vody z vlastných vodných zdrojov.

1. 10.2. Sledovanie a hodnotenie výkonu kontroly zákona o ochrane nefajčiarov na základe oznámení kontrolných inštitúcií .

Počas výkonu ŠZD zamestnankyňami RÚVZ Nitra, zameraného na dodržiavanie zákona o ochrane nefajčiarov bolo uskutočnených v zariadeniach pre deti a mládež celkovo 164 kontrol. Počas kontrol neboli zistené závažné priestupky voči porušeniu tohto zákona.

5. OCHRANA ZDRAVIA PRED ŽIARENÍM

Úloha č. 2.1: Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce.

Hlavným cieľom úlohy je zvýšiť odbornú úroveň hodnotenia pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce vo vzťahu k zdravotným rizikám zamestnancov.

V 1. polroku 2011 bolo vykonaných spolu 50 previerok podmienok používania zdrojov ionizujúceho a laserového žiarenia. Z toho bolo na problematiku rizikových prác zameraných 28 previerok. Vydané boli 3 rozhodnutia o vyhlásení, resp. zrušení rizikovej práce v prostredí ionizujúceho a laserového žiarenia. Bolo podaných 6 odborných stanovísk pre rozhodovacia činnosť RÚVZ (3x RÚVZ Levice, 3x RÚVZ Topoľčany), 2 odborné stanoviská k problematike rizikových prác (pre vedenie FNŠP Nové Zámky a samostatne pre vedúceho rádiologického technika FNŠP Nové Zámky) a poskytnutých celkom 17 konzultácií k otázkam súvisiacim s rizikovými prácami. V štádiu súčasného riešenia na podnet RÚVZ Nitra je prehodnotenie vyhlásených rizikových prác s rizikovým faktorom laserové žiarenie s prevádzkovateľom Dermatochirurgického centra MUDr. Katarína Plevová, s.r.o. Nitra a s rizikovým faktorom ionizujúce žiarenie v Centre výskumu živočíšnej výroby, Lužianky.

Na pracovisku sa vedie databáza počítačového programu ASTR, v ktorom sa aktualizujú údaje o počtoch pracovníkov v riziku, ako aj ďalšie údaje súvisiace s vyhlásenými rizikovými prácami. Uvedený program bude v priebehu roka 2011 nahradený databázovým programom Access. Podrobné hodnotenie problematiky rizikových prác bude uvedené vo výročnej správe za rok 2011.

Úloha č. 5.2: Radiačná ochrana na dočasných defektoskopických pracoviskách v SR

Cieľom úlohy je zhodnotiť celkovú úroveň radiačnej ochrany pri vykonávaní defektoskopických prác a vypracovať odborné usmernenia pre zriaďovanie dočasných pracovísk pre NDT s použitím zdrojov ionizujúceho žiarenia (uzavretých rádioaktívnych žiaričov a technických röntgenových prístrojov) a pre oznamovanie prepravy rádioaktívnych žiaričov.

Na riešenie úlohy bola zriadená pracovná skupina z odborníkov ÚVZ SR, RÚVZ Banská Bystrica a RÚVZ Nitra. Dňa 30.6.2011 sa na RÚVZ Nitra uskutočnilo zasadanie pracovnej skupiny s cieľom metodicky pripraviť postup riešenia projektu a spresniť postup v jednotlivých etapách. Riešenie projektu bude vychádzať z požiadaviek Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu vo Viedni (MAAE) uverejnených v Specific Safety Guide No. SSG11 Radiation Safety in Industrial Radiography (Radiačná ochrana v priemyselnej rádiografii).

Na zasadaní sa preberal návrh dotazníka o defektoskopických pracoviskách vypracovaný na RÚVZ Nitra. Dotazník bude slúžiť na zisťovanie údajov o pracoviskách a ich vybavení v zmysle platnej legislatívy, druhu a počte vykonávaných defektoskopických prác a osobných dávkach pracovníkov. Pri úpravách dotazníka bolo čerpané z dotazníkov MAAE o profesionálnej expozícii v priemyselnej rádiografii, ktoré vypracovala pracovná skupina pre priemyselnú rádiografiu WGIR.

V prvej etape boli analyzované potrebné údaje zo zložiek jednotlivých defektoskopických pracovísk, vedených na príslušných úradoch verejného zdravotníctva, ako aj prediskutované najproblematickejšie skutočnosti z dozornej praxe (zabezpečovanie dozoru nad žiaričmi počas ich prepravy a prestávok v preprave (na stravu, spánok a pod.), spôsob vymedzovania ochranných pásiem, problematika metrologického overovania dozimetrických prístrojov určených na stanovovanie kontrolovaných pásiem, sumarizácia výsledkov osobnej dozimetrie vyhodnocovaných za rôznych podmienok, resp. inými poskytovateľmi služby a ďalšie). Získané údaje budú slúžiť ako podklady na úvodné zhodnotenie a porovnanie úrovne radiačnej ochrany týchto pracovísk na Slovensku.

V druhom polroku sa bude finalizovať dotazník ako podklad pre vykonanie cieleného štátneho zdravotného dozoru na konkrétnych pracoviskách. Pre jednotný postup kontrol s použitím dotazníka sa zorganizuje zasadnutie pracovnej skupiny, na ktoré budú prizvaní pracovníci zo všetkých riešiteľských pracovísk úradov verejného zdravotníctva, aby bolo možné začať s kontrolami.

Úloha č. 5.3: Sledovanie a hodnotenie veľkosti ožiarenia pacientov z lekárskeho ožiarenia

Úloha má za cieľ zhodnotiť veľkosť individuálnych dávok aplikovaných pacientom pri jednotlivých typoch rádiologických výkonov, stanoviť veľkosť kolektívnych dávok obyvateľov z jednotlivých typov rádiologických vyšetrení a zhodnotiť celkovú kolektívnu dávku populácie Slovenskej republiky z lekárskeho ožiarenia. Na základe výsledkov úlohy

budú navrhnuté nové národné diagnostické referenčné úrovne pre vybrané typy rádiologických vyšetrení.

Na riešenie úlohy bola zriadená pracovná skupina zo zástupcov pracovísk ochrany zdravia pred žiarením ÚVZ SR, RÚVZ hl. mesta Bratislava, RÚVZ Banská Bystrica, RÚVZ Košice a RÚVZ Nitra. Uskutočnilo sa stretnutie zástupcov riešiteľských pracovísk, na ktorom bola prediskutovaná metodika plnenia úlohy spracovaná na ÚVZ SR. Úloha bude rozdelená na oblasť klasickej rádiodiagnostiky a oblasť nukleárnej medicíny. Na základe parametrov rádiologických výkonov budú pre dostatočne veľké súbory pacientov softvérovým vypočítané efektívne dávky ich ožiarenia pre cca 60 druhov rádiologických výkonov a na základe údajov o počtoch výkonov za roky 2009 a 2010 podľa štandardných kódov zdravotníckych výkonov stanovené kolektívne efektívne dávky z lekárskeho ožiarenia v Slovenskej republike. Na porade boli prediskutované možné ťažkosti so zberom údajov v požadovanom rozsahu a s potrebnou presnosťou, napr. problematika kalibrácie DPA a KAP metrov a nedostatočného prístrojového vybavenia riešiteľských pracovísk, problematika získania požadovaných údajov o skiaskopických a skiagrafických vyšetreniach na operačných sálach, rozdelenie kódov zdravotníckych výkonov do menšieho počtu skupín v spolupráci s rádiológmi a pod.

V druhom polroku sa spracujú jednotné formuláre na zber údajov od všetkých poskytovateľov zdravotnej starostlivosti (údaje o jednotlivých vyšetreniach podľa požiadaviek softvérových vstupov, údaje o počtoch výkonov podľa kódov zdravotníckych výkonov) a následne budú distribuované na všetky pracoviská, kde sa vykonáva lekárske ožiarenie.

6. EPIDEMIOLOGIA

Zabezpečovanie realizácie IP patrí medzi prioritné úlohy v oblasti surveillance a kontroly prenosných ochorení, čo je jeden zo základných cieľov Programového vyhlásenia vlády na úseku verejného zdravotníctva.

6.1 Národný imunizačný program

V rámci plnenia programového vyhlásenia vlády v oblasti surveillance a kontroly prenosných ochorení sme v 1. polroku 2011 zabezpečovali:

- sledovanie a dispenzarizáciu osôb vylučujúcich choroboplodné zárodky (najmä brušného týfu, paratyfu, nosičov HBsAg, anti HCV pozit. osôb)
- epidemiologické vyšetrenie v ohniskách nákaz, vrátane zabezpečovania protiepidemických opatrení,
- spracovanie výskytu prenosných ochorení do informačného systému EPIS na okresnej úrovni a regionálnej úrovni,
- využívame SRV na zabezpečenie výmeny informácií medzi odborníkmi v oblasti verejného zdravotníctva,
- surveillance nemocničných nákaz, vrátane kontrol HER,
- výchovu obyvateľstva v prevencii prenosných ochorení.

Monitoring nákaz preventabilných očkovaním

Priebežne počas prvého polroka 2011 sa monitoroval výskyt nákaz preventabilných očkovaním, t.j. detská obrna, záškrt, tetanus, divý kašeľ, žltáčka typu B, hemofilové invazívne nákazy, pneumokokové invazívne ochorenia, mumps, ružienka, osýpky a tuberkulóza. V hodnotenom období sa v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce nevyskytlo ochorenie na

VHB u detí do 15. roku života. Zaznamenali sme 8 prípadov ochorenia na TBC u dospelých osôb, 15 ochorení na pertussis a jedno ochorenie na zápal mozgových blán spôsobených pneumokokom.

Z ostatných nákaz preventabilných očkovaním sa vyskytlo 6 ochorení na VHA.

Kontrola plnenia imunizačného programu

Plnenie IP a priebeh imunizácie detí sa kontroloval viacerými spôsobmi:

- pravidelným kontaktom s očkujúcimi pediatrami pri riešení problémových situácií ako je nedostavenie sa rodičov s deťmi na očkovanie, písomné predvolávanie, zmeny očkovacích látok, zmeny schém, prísťahovanie detí z iných krajín a zostavenie ďalších imunizačných postupov atď. Konzultácie na uvedené témy patria do rutinej dennej práce epidemiológov.
- mesačnými informáciami o výskyte prenosných ochorení zasielaných zároveň s novinkami v oblasti imunizácie

Pre širokú verejnosť sme priebežne poskytovali informácie a rady osobne alebo telefonicky o možnosti očkovania rôznych druhov očkovaní, ktoré nie je hračené zo základného zdravotného poistenia a jednak o možnosti očkovania osôb pred cestou do zahraničia.

6.2 Surveillance infekčných chorôb

V rámci prevencie ostatných prenosných ochorení pracovníci odboru epidemiológie nariaďovali opatrenia na zabránenie vzniku ďalších ochorení v 1201 ohniskách nákaz. Súčasne v rodinách chorých vykonávali edukačnú činnosť, ako aj v školských, predškolských a ostatných kolektívnych zariadeniach, kde sa jednotlivé prípady vyskytli.

Spolupracujeme s klinikou lekárskej mikrobiológie vo FN v Nitre a s ďalšími subjektmi na regionálnej, národnej úrovni (NRC v BB, BA, LF UK, SAV, HPL Bratislava, MIKRO-K Galanta, Levice, Komárno, ALPHA MEDICAL Bratislava), ktoré zabezpečujú a zaručujú vyššiu kvalitu diagnostických možností.

Spolupracujeme s lekármi primárneho kontaktu, pre dospelých, deti a dorast, ako aj s infektológmi, odborníkmi pre tuberkulózu, pohlavne prenosné ochorenia.

U kontaktov novozistených nosičov HBs Ag (12x) a v ohniskách nákazy pri vírusových hepatitídach (3prípady) boli vykonané protiepidemické opatrenia, s odberom materiálu na sérologické vyšetrenia. Pri negatívnych výsledkoch bolo zahájené očkovanie u 13-tich osôb.

V ohniskách hepatitíd boli vydávané rozhodnutia RH o lekárskom dohľade a zvýšenom zdravotnom dozore. Pozornosť sa venuje aj predchádzaniu profesionálnym nálezom v zdravotníctve sústavným sledovaním poranení ihlou a ostrými krvou kontaminovanými predmetmi (zaznamenali sme 22 poranení).

Evidujeme 9 novodiagnostikovaných anti HCV pozitívnych osôb.

V rámci vykonávania surveillance nozokomiálnych nákaz v zdravotníckych zariadeniach v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce pokračovali previerky hygienicko-epidemiologického režimu v zdravotníckych zariadeniach RÚVZ so sídlom v Nitre k 30.6. 2011 sme vykonali 153 previerok s odberom materiálu na mikrobiologické vyšetrenia. Súčasne boli poskytované konzultácie k projektovej dokumentácii, úrovni zdravotníckej starostlivosti, poradenstvo pri výskyte multirezistentných bakteriálnych kmeňov. Komisia pre riešenie problematiky nozokomiálnych nákaz pri lôžkových zdravotníckych zariadeniach zasadala 1-krát v Psychiatrickej nemocnici Veľké Zálužie.

V rámci prevencie NN sme vykonávali kontrolu sterilizačnej techniky jednak na lôžkových oddeleniach nemocníc, centrálnych sterilizáciách, operačných sálach, ako aj na

ambulanciách s rôznym zameraním. Skontrolovaných bolo 323 sterilizačných prístrojov a vykonalo sa 558 odberov. Formou rozhodnutia RH boli schválené 3 prevádzkové poriadky. Kontinuálne sme sledovali a v týždenných intervaloch analyzovali výskyt chrípky a ARO v pôsobnosti RÚVZ Nitra ako aj v Nitrianskom kraji. V prvom polroku 2011 sme zabezpečili 101 odberov biologického materiálu na vyšetrenie do NRC pre chrípku.

6.3 Epidemiologický informačný systém

Využívame všetky možnosti, ktoré poskytuje - centrálnu databázu prípadov infekčných ochorení hlásených individuálne, centrálnu databázu prípadov chrípky, CHPO, ARO hlásených hromadne, systému rýchleho varovania.

- vložených 1933 hlásení o prenosných ochoreniach
- týždenné spracovanie o výskyte chrípky a ARO (101 odberov – 85 izolátov)
- týždenné spracovanie hlásení o MES na regionálnej a krajskej úrovni.

6.5 Surveillance chronických ochorení

Neoddeliteľnou súčasťou surveillance prenosných ochorení je výchova obyvateľov v prevencii prenosných ochorení, ktorá je rutinnou súčasťou práce v ohnisku nákazy a je teda určená jednotlivcom a kolektívom, v prostredí ktorého sa prenosné ochorenie vyskytlo. Okrem toho sa vykonávala výchova obyvateľstva k zdravému spôsobu života prostredníctvom všetkých dostupných mediálnych foriem.

V oblasti prevencie neinfekčných ochorení pracovníci odd. epidemiológie sa podieľali aj na činnosti poradni zdravia pri akciách individuálnych aj hromadných zameraných na prevenciu ochorení a to meraním TK, BMI, cholesterolu, glukózy, telesného tuku a poradenstva. Bolo realizovaných 11 výjazdových akcií, pri ktorých sa vyšetrilo 481 klientov.

6.6 Mimoriadne epidemiologické situácie

Uplatňujeme opatrenia proti vzniku a šíreniu prenosných ochorení, vrátane mimoriadnych opatrení pri hromadnom výskyte prenosných ochorení. V prvom polroku 2011 sme vykazovali 5 epidémií: A08.0 (3x), A09 (1x), J06 (1x).

6.7 Environmentálna surveillance poliomyelitídy

Po eradikácii poliomyelitídy v Slovenskej republike sa aj naďalej pokračuje v plnení úloh vo všetkých doteraz vykonávaných surveillance. Pozornosť sa venovala výskytu akútneho chabých paréz, serózných meningitíd a encefalitíd s dôrazom na odber materiálu na laboratórnu diagnostiku. V rámci plnenia úloh environmentálnej surveillance polio-like sme vykonali 6 odberov odpadových vôd na zistenie prítomnosti poliovírusov a enterovírusov vo vonkajšom prostredí a to z ČOV v Nitre a v Zlatých Moravciach. Virologické vyšetrenie odobratých vzoriek odpadových vôd bolo na prítomnosť poliovírusov a enterovírusov vo vonkajšom prostredí negatívne.

6.8 Prevencia HIV/AIDS

RÚVZ so sídlom v Nitre zabezpečoval plnenie aktivít v rámci Národného programu prevencie HIV a AIDS v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce.

Za účelom prevencie výskytu HIV/AIDS poskytovala svoje služby poradňa pre prevenciu HIV/AIDS pri RÚVZ v Nitre, ktorá poskytla odborné poradenstvo 23 klientom, bolo vykonaných 46 návštev. Na vyšetrenie HIV protilátok bolo odobratých 23 sér a v 8 prípadoch bol vydaný medzinárodný certifikát do zahraničia. V 13-tich prípadoch bolo vykonané vyšetrenie anonymne. Odborné poradenstvo sa týkalo konkrétnych opatrení na ochranu zdravia.

9.10 Organizácia zdravotno-výchovných akcií pre obyvateľov s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané SZO

V rámci programu „**CLEAN CARE IS SAFER CARE**“ vyhláseného WHO, ktorý bol v tomto roku zameraný na dodržiavanie 5 momentov v dezinfekcii rúk, sme vykonali nasledovné aktivity:

Téma 2011 pre SR : Hygiena a dezinfekcia rúk – dodržiavanie 5 momentov v dezinfekcii rúk

1. V rámci i kampane boli vykonávané kontroly dezinfekcie rúk u zdravotníckych pracovníkov – Chirurgické operačné sály – sestry a lekári FN Nitra (stery z rúk)
2. Aktivity zamerané na dodržiavanie 5 momentov pri dezinfekcii rúk boli vykonávané: FN Nitra (14 kliník a 7 oddelení), MNsP Zlaté Moravce (4 oddelenia), Špecializovaná nemocnica Nitra – Zobor (6 oddelení), Psychiatrická nemocnica Veľké Zálužie (4 oddelenia), Alegreta – očné centrum Nitra, MC Pro Care Nitra (20 ambulancií), Kardiocentrum s.r.o. Nitra (lôžková časť a 5 ambulancií), MKP Centrum s.r.o. Nitra (7 ambulancií), Avelane – klinika plastickej chirurgie
3. V ambulanciách: Duslo Šaľa (14 ambulancií), všetci lekári 1. kontaktu všeobecní aj detskí v okresoch Nitra, Zlaté Moravce a Šaľa, 4 odborné ambulancie v Poliklinike Nitra, 5 odborných ambulancií v Poliklinike Vrábľa, 5 odborných ambulancií v Poliklinike Šaľa, 2 odborné ambulancie v ZS Topoľčianky, 5 odborných ambulancií v Zlatých Moravciach, Jednodňová nitrianska chirurgia s.r.o. Nitra
4. Formou zaslania edukačného materiálu o správnej technike umývania a dezinfekcii rúk pri výskyte infekčných ochorení (hnačky, hepatitídy) boli informované všetky školy v okresoch Nitra, Zlaté Moravce a Šaľa (materské, základné aj stredné)
5. V iných zdravotníckych zariadeniach – uveďte: dialyzačné strediská (3 pracoviská 2x Nitra a 1x Šaľa), Hospic sv. Bernadety Nitra
6. V zariadeniach dlhodobej starostlivosti - ZSS Olichov, ZSS Borinka –Nitra
7. V iných zariadeniach (napr. zdravotnícke školy, zdravotnícke univerzity) – uveďte: SZŠ Nitra, UKF – fakulta ošetrovateľstva Nitra
 - V rámci kampane bola problematika správnej techniky umývania a dezinfekcie rúk spracovaná aj do prednášky pre účastníkov celoustavného semináru RÚVZ Nitra – máj 2011 „Dezinfekcia rúk – alfa a omega zdravotníckeho pracovníka“

V súvislosti s kampaňou „**Európsky imunizačný týždeň**“, ktorá sa uskutočnila v dňoch 23.4. – 30.4.2011 sme realizovali nasledovné aktivity:

1. Na internetovej stránke RÚVZ boli zverejnené informácie o prebiehajúcom EIW pre laickú verejnosť a pre zdravotníckych pracovníkov, študentov SZŠ v Nitre a ÚKF v Nitre články o očkovaní všeobecne, (druhy očkovania, bezpečnosť očkovacích látok, o význame očkovania - eliminácia vakcinačných dier) a vyhodnotenie kontroly očkovania k 30.8.2010.

2. Printovým médiám – Nitrianske noviny v Nitre a Tekovské v Zlatých Moravciach - boli zaslané články o význame očkovania a prebiehajúcim EIW v SR.
3. Na RÚVZ bola vytvorená nástenná tabuľa, pred úradom a na Mestskom úrade v Nitre v klientskom centre inštalovaný informačný panel s materiálom k danej veci.
4. Počas EIW sa v rámci vakcinačnej poradne prostredníctvom odborných pracovníkov odboru epidemiológie boli poskytované konzultácie o očkovaní do zahraničia a o očkovaní proti ovčím kiahňam, proti VHA a VHB pre verejnosť.
5. V spolupráci s oddelením zdravotnej výchovy RÚVZ v Nitre boli realizované prednášky o rizikách ochorenia detí na VHA a o význame a efektívite očkovania spojené s diskusiou pre matky na materskej dovolenke v materskom centre „Mamaklub“, Na Hôrke v Nitre a v Centre voľného času na Topoľovej ulici v Nitre „Lienky-Lienočky“ a taktiež tu bol zanechaný edukačný materiál.
6. V spolupráci s oddelením HDM RÚVZ v Nitre cestou Krajského školského úradu v Nitre bola zabezpečená distribúcia edukačného materiálu o prevencii ochorenia na vírusovú hepatitídu typu A pre žiakov ZŠ a študentov SŠ v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce a jeho umiestnenie v daných zariadeniach.
7. Pre účastníkov Gremiálnej porady riaditeľa RÚVZ v Nitre boli poskytnuté informácie o prebiehajúcej kampani EIW (Európsky imunizačný týždeň). Zároveň boli informovaní o náraste antivakcinačných skupín, o náraste počtu rodičov odmietajúcich očkovanie v okrese Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce, ako aj o dôsledkoch v prípade výskytu tzv. vakcinačných dier.
8. Prednáška s názvom „ Epidemiologický informačný systém v SR “ – register pacientov s prenosnými ochoreniami, bola prednesená študentom katedry Bezpečnosti potravín SPU v Nitre. Cieľovú skupinu tvorili študenti v počte 20. Súčasťou prezentácie boli aj informácie o alimentárnych ochoreniach preventabilných očkovaním.

Činnosť odboru epidemiológie za obdobie od 1.1. 2011 do 30.6. 2011

Epidemiologické vyšetrenie v ohnisku nákazy bolo vykonané 1201 - krát, bolo uskutočnených 836 odberov vzoriek na mikrobiologické vyšetrenie, 1829 výpisov potrebných údajov k spracovaniu nákaz ev. analýz, 112 prípadov evidencie serologických vyšetrení, v 416 prípadoch bola vykonaná analýza epidemiologickej situácie, v 1221 prípadoch poradenské aktivity, kontrola HER bola vykonaná v 153 prípadoch, spracovanie chrípky a CHPO 25 – krát.

Odbor epidemiológie			
Epidemiologické vyšetrenia v ohniskách nákazy	☐	Prvá návšteva v ohnisku	1201
	☐	Opakované návštevy v ohnisku	324
	☐	Počet vyšetrených osôb	163
	☐	ZZD	1
	☐	Lekársky dohľad	131
	☐	Iné protiepidemické opatrenia	191
Odber vzoriek na mikrobiologické vyšetrenie	☐	Vzorky biologického materiálu celkom	191
	☐	Vzorky materiálu z vonkajšieho prostredia:	7
	☐	Voda	25
	☐	Potraviny	55
	☐	Iné	

Výpisy potrebných údajov k spracovaniu nákaz, ev.analýz	☐	Z chorobopisov	749
	☐	Zo zdravotných záznamov	548
	☐	Z laboratórných protokolov	531
	☐	Iné	1
Imunizačný program	☐	Metodické návštevy lekárov	0
	☐	Kontrola očkovania	0
	☐	Kontrola skladovania očkovacích látok	0
	☐	Iné	30
Evidencia serologických vyšetrení	☐	VH	29
	☐	Ochorenia imunizačného programu	0
	☐	Iné sérologické vyšetrenia	83
Analýza epidemiologickej situácie	☐	Denná	378
	☐	Týždenná	25
	☐	Mesačná	6
	☐	Ročná	3
	☐	Iná	4
	☐	Príprava podkladov	1201
Poradenstvo	☐	V zdravotníctve	123
	☐	V ohniskách rodinných	828
	☐	V ohniskách kolektívnych	129
	☐	V rámci prevencie	141
Odborné expertízy	☐	Správa	3
	☐	Rozbor	11
	☐	Podklad	0
	☐	Stanovisko	40
	☐	Expertíza	0
Prednášková činnosť	☐	Prednášky	8
Publikačná činnosť	☐	Publikácie	8
Účasť na konferenciách	☐	Aktívna	5
	☐	Pasívna	16
Práca na osobitných programoch a štúdiách	☐	Zber podkladov	0
	☐	Sumarizácia	2
	☐	Analýza	0
	☐	Iné	0
Potvrdenie o epidemiologickej situácii			54
Vydané certifikáty (AIDS)			8
NN-cielená kontrola HER a BOT v súvislosti s výskytom NN	☐	Kontroly pracoviska	0
	☐	Opakované návštevy	0
	☐	Odber vzoriek zo sterilných materiálov	0
	☐	Odber vzoriek z prostredia	0
	☐	Odber vzoriek z ovzdušia	0
	☐	Odber vzoriek dezinfekčných prostriedkov	0
	☐	Odber iných vzoriek	0
	☐	Počet testovaných HVS	0
	☐	Počet testovaných AUT	0
	☐	Počet testovaných EO	0
	☐	Počet testovaných FS	0
	☐	Iná sterilizačná technika	0

NN – ŠZD - kontrola HER a BOT	☐	Kontroly pracoviska	142
	☐	Opakované návštevy	11
	☐	Odber vzoriek zo sterilných materiálov	126
	☐	Odber vzoriek z prostredia	364
	☐	Odber vzoriek z ovzdušia	27
	☐	Odber vzoriek dezinfekčných prostriedkov	38
	☐	Odber iných vzoriek	3
	☐	Počet testovaných HVS	188
	☐	Počet testovaných AUT	123
	☐	Počet testovaných EO	0
	☐	Počet testovaných FS	6
☐	Iná sterilizačná technika	6	
Epidemiologické vyšetovanie v súvislosti s chorobou z povolania	☐	Počet osôb	0
	☐	Počet vzoriek odobratého materiálu	0
	☐	Počet vyžiadaných potvrdení	0
Týždenné spracovanie chrípky a chrípke podobných ochorení	☐	V okrese	25
	☐	V kraji	25
ŠZD	☐	Štúdie projektov	20
	☐	Konzultácie	210
	☐	Spracovanie	4
	☐	Kolaudácia	1

7. OBJEKTIVIZÁCIA FAKTOROV PROSTREDIA (BŽP, MŽP, CHA, FF)

1. V rámci projektu **č.1.8. Aktualizácia informačného systému o kúpaliskách a kvalite vôd na kúpanie** sa analyzovalo 121 vzoriek , čo je 573 ukazovateľov.

2. Projekt **č.2.1 Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce.** Cieľom oddelenia objektivizácie faktorov pracovného prostredia je zabezpečiť znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce (hluk, vibrácie, nebezpečné chemické faktory), najmä zamestnancov, ktorí vykonávajú rizikové práce a prehodnocovanie vyhlásených rizikových prác. Vykonala sa objektivizácia fyzikálnych faktorov na pracovných miestach v 43 závodoch, t.j. 1089 meraní. Na oddelení chemických a fyzikálnych analýz sa analyzovalo 197 vzoriek ovzdušia (prašnosť a chemické škodliviny), čo je 273 ukazovateľov. V rámci NRC pre zdravotnú problematiku vlákнитých prachov sa analyzovali vzorky ovzdušia (81) i stavebného materiálu (35 vzoriek).

3. Pre realizáciu projektu **č.2.3 Zdravé pracoviská** bola vybraná spoločnosť DUSLO a.s., Šaľa zameraná na chemickú výrobu, ako relatívne najstabilnejší podnik v regióne. Na pracoviskách tohto závodu sa odobralo a analyzovalo 8 vzoriek na stanovenie prašnosti.

4. V rámci projektu **č.2.4. Príčinné súvislosti nádorových ochorení v pracovnom a životnom prostredí a životný štýl** sa odobralo a analyzovalo 126 vzoriek ovzdušia na prítomnosť azbestu, chrómu a niklu, čo je 142 ukazovateľov.

5. V súlade s plánom úloh sa naďalej vykonáva monitoring jodidácie kuchynskej soli vo vzorkách soli na obsah jodidu draselného, jodičnanu draselného a ferokyanidu draselného. Monitoring je napojený na riešenie projektu **č.3.2 Monitoring jodidácie kuchynskej soli.** Za hodnotené obdobie sa vykonala analýza 60 vzoriek so 180 ukazovateľmi.

6. V rámci projektu **č.7.3. Minerálne a pramenité balené vody** sa pokračovalo v analýzach minerálnych a pramenitých vôd. Analyzovalo sa 75 vzoriek s 735 ukazovateľmi.

9. PODPORA ZDRAVIA

9.1 „NÁRODNÝ PROGRAM PODPORY ZDRAVIA“ Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010 – 2014 na úseku verejného zdravotníctva

Nadalej sme pokračovali v realizácii aktivít zameraných na splnenie čiastkových cieľov NPPZ.

9.2 „Žiť zdravší a kvalitnejší život v staršom veku, alebo mám 65 + a teší ma, že žijem zdravo“

V 1. polroku 2011 sme uskutočnili zdravotno – výchovnú akciu v klube pre seniorov na Baničovej ul. v Nitre. Na rizikové faktory srdcovo – cievnych ochorení sme vyšetrili celkovo 35 klientov (meranie krvného tlaku, pulzu, cholesterolu, BMI), pričom rizikovým jedincom bolo poskytnuté opakované komplexné vyšetrenie v poradni zdravia.

Nadviazali sme spoluprácu so Slovenskou Alzheimerovou spoločnosťou centrum MEMORY n.o. a novo vzniknutou organizáciou JDS v Nitre v mestskej časti Nitra - Zobor. Celkovo sme odprednášali 7 prednášok, ktoré sa uskutočnili (JDS Nitra-Zobor 3 x, Klub seniorov na Baničovej ul. v Nitre – 2 x, Domov dôchodcov a sociálnych služieb na Železničiarkej ul. v Nitre 1 x, Borinka – Zariadenie sociálnych služieb na Dolnočermánskej ul. – 1 x). Témy prednášok boli venované problematike hypertenzie u starších osôb, úprave nadváhy u starších osôb, zásadám správnej výživy u seniorov, dodržiavania pitného režimu, aktívneho využívania voľného času, zdravého a úspešného starnutia, prevencii úrazov a problematike Alzheimerovej choroby.

9.3 Podpora zdravia v predškolských a mimoškolských zariadeniach

9.3.1 Materské centrá

V rámci plnenia tejto úlohy sme sa podieľali na vzdelávaní mladých matiek, ktoré navštevujú materské centrá. Celkovo sme navštívili štyri materské centrá (3 x materské centrá v Nitre a 1 x v Šali). Témy prednášok boli zamerané na zdravý životný štýl (zásady správnej výživy, pohybová aktivita, zvládanie stresu, prevencia úrazov, zdravotné riziká z nesprávneho životného štýlu).

V oblasti ochrany detí a mládeže pred násilím s osobitným dôrazom na problematiku komerčného sexuálneho zneužívania detí a mládeže sme pôsobili tým spôsobom, že sme do jednotlivých materských centier distribuovali zdravotno - výchovné materiály (obdržané z ÚVZ SR) s danou problematikou. Mladým matkám sme poskytli informácie o možnostiach pomoci, pokiaľ by sa ocitli v ohrození domáceho násilia.

9.3.2 „Zdravotno – výchovné pôsobenie u detí predškolského veku – stomatohygiena“

V oblasti stomatohygieny sme odprednášali 5 prednášok (materské centrum Mama klub v Nitre na ul. Na hôrke 2 x, materské centrum Lienkovo v Nitra – Chrenová 1 x, materské centrum Mamy mamám v Šali na Družstevnej ul. 1 x, 1 x Špeciálna ZŠ v Nitre na Červeňovej ul.). Prednášky boli zamerané na prevenciu zubného kazu a dodržiavania správnej životosprávy. Počas prednášok sme použili vzorový model chrupu a modelovej zubnej kefky. Pre spestrenie programu boli deťom premietnuté videokazety s názvom „Prečo vlk šušlal“ a DVD „Prečo zvieratká bolia zúbky?“ Spolupracovali sme s MUDr. Danielom

Prišli som detským stomatológom, ktorý nám ochotne pomohol po odbornej stránke, týkajúcej sa nácviku a správnej techniky čistenia zubov.

9.4 EHES – EUROPEAN HEALTH EXAMINATION SURVEY (Zisťovanie zdravia Európanov)

Úlohy vyplývajúce z vyššie uvedeného projektu sme v 1. polroku nerealizovali, nakoľko riešiteľom pilotnej štúdie bol RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici.

9.5 POPULAČNÁ STRATÉGIA – AKTIVITY PRI PRÍLEŽITOSTI VÝZNAMNÝCH DNÍ S OSOBNÝM ZAMERANÍM NA TÉMY A TERMÍNY ODPORÚČANÉ SVETOVOU ZDRAVOTNÍCKOU ORGANIZÁCIOU

Zdravotno - výchovné aktivity boli zamerané na zlepšenie informovanosti obyvateľstva o aktuálnych problémoch ohrozujúcich zdravie človeka s cieľom prehĺbiť záujem obyvateľov o problematiku zdravia a mobilizovať obyvateľstvo k aktívnej ochrane a podpore zdravia. Nižšie uvedené aktivity sa týkali tém a termínov odporúčaných Svetovou zdravotníckou organizáciou.

➤ **Svetový deň proti rakovine 4.2.2011** Pri tejto príležitosti sme pripravili na pešej zóne v meste Nitra informačný panel určený pre mužov a dospievajúcich mladíkov o prevencii rakoviny a jej včasnom zistení na tému: „Páni, nielen Vaše auto, ale i Vaše telo potrebuje technickú kontrolu“.

➤ **Svetový deň vody 22. marec 2011**, K svetovému dňu vody sme uskutočnili v priestoroch oddelenia podpory zdravia „Deň otvorených dverí“. V spolupráci s environmentálnou poradňou zdravia sa vykonávalo bezplatné orientačné vyšetrenie vody N-testom v ukazovateli dusitaný a dusičnany. Pre návštevníkov sme priebežne počas celého dňa zabezpečovali poradenstvo a informácie o význame vody pre zdravie človeka, o dodržiavaní pitného režimu s distribúciou letákov o pitnom režime. Informácie o Svetovom dni vody sme uverejnili na web stránke ruvz nitra a v regionálnych novinách Nitrianske noviny MY. Pred vstupom do budovy RÚVZ sme vyhotovili 2 informačné panely. V materskom centre Lienkovo v Nitre sme uskutočnili prednášky na tému: „Dodržiavanie správneho pitného režimu“.

➤ **Svetový deň tuberkulózy 24. marec 2011**, v priestoroch RÚVZ a vo výklade obchodného domu COOP na pešej zóne sme umiestnili informačný panel, ktorého cieľom bolo informovanie verejnosti o tomto závažnom ochorení

➤ **Svetový deň zdravia 7.4.2011** Heslom tohoročného svetového dňa zdravia bolo „celosvetové rozšírenie antimikrobiálnej rezistencie“. V priestoroch RÚVZ Nitra sme zabezpečili „Deň otvorených dverí“ pre verejnosť. Hlavným cieľom tohto podujatia bolo propagovanie zdravého životného štýlu, motivácia ľudí k starostlivosti o vlastné zdravie a odborné poradenstvo, týkajúce sa základných informácií o zdravotných rizikách a predchádzaní vzniku chronických neinfekčných ochorení a to najmä srdcovo-cievnych, chorôb látkovej premeny a nádorových ochorení, a jednoduchým spôsobom zistiť aktuálny zdravotný stav. Okrem poradenských služieb pre návštevníkov poradne zdravia bolo poskytnuté meranie tlaku krvi, pulzu, indexu telesnej hmotnosti BMI, indexu centrálnej obezity WHR, hmotnostného percenta telesného tuku prístrojom OMRON a meranie cholesterolu, triglyceridov a glukózy. O vyšetrenia a poradenské služby prejavilo záujem celkovo 27 návštevníkov (z toho bolo 22 žien a 5 mužov). Účelom vyšetrení bolo vyšetriť čo najväčší počet návštevníkov a na základe získaných výsledkov vysvetliť individuálne riziká kardiovaskulárnych chorôb. Získané výsledky poukázali na veľmi vysoký výskyt nadváhy a obezity, rovnako ako aj výskyt vysokého krvného tlaku. Návštevníkom boli rozdane

edukačné materiály s informáciami a odporúčaniami o správnej výžive, metabolickom syndróme, ako prestať fajčiť, ako zvládať stres, dodržiavanie pitného režimu a iné. Svetový deň zdravia sme spropagovali obyvateľom mesta Nitra prostredníctvom informačných panelov. A uverejnením aktuálneho článku na web stránku ruvz a v Nitrianskych regionálnych novinách MY. Pre študentov druhých a tretích ročníkov gymnázia v Nitre sme v priestoroch odd. podpory zdravia sme uskutočnili 2 prednášky o zdravom životnom štýle.

➤ **Európsky imunizačný týždeň 23. – 30. apríla 2011** – Tohoročné heslo Európskeho imunizačného týždňa bolo: Predchádzať, Ochranovať, Očkovať. Význam a dôležitosť očkovania sme spropagovali verejnosti prostredníctvom informačných panelov. Do jednotlivých materských centier, ktoré fungujú pri CVČ Domino (Lienkovo a Mama klub) sme distribuovali zdravotno – výchovné materiály, ktoré sa týkali očkovania proti vírusovej hepatitíde typu A.

➤ **Svetový deň – Pohybom ku zdraviu 10.5.2011** na web stránku ruvz nitra sme uverejnili článok, ktorý bol zameraný na zdravotné riziká, ktoré vyplývajú z nedostatku fyzickej aktivity, a s konkrétnymi návrhmi na riešenie tohto celospoločenského problému. Občanom mesta Nitra sme význam pohybovej aktivity spropagovali prostredníctvom informačných panelov s konkrétnymi návrhmi a odporúčaniami na zmenu životného štýlu a zvýšenia pohybovej aktivity, ktoré boli umiestnené na viditeľnom mieste vo frekventovanej časti mesta Nitra. V rámci svetového dňa Pohybom ku zdraviu sme odprednášali celkovo 4 prednášky na základných školách. Na web stránku RÚVZ Nitra sme uverejnili aktuálny článok

➤ **Dni zdravia pre občanov mesta Nitra 1. – 2. 6.2011** Na „Dňoch zdravia poriadaných mestom Nitra, RÚVZ so sídlom v Nitre ako spoluorganizátor tohto podujatia, v spolupráci s oddelením epidemiológie zabezpečoval zdravotno – výchovné aktivity. Počas týchto dní sme verejnosti vyšetřovali rizikové biochemické ukazovatele kardiovaskulárnych ochorení, poskytli sme odborné individuálne poradenstvo zamerané na podporu zdravia a prevenciu KVO. Záujem o vyšetřenie prejavilo celkovo 81 návštevníkov. Na akcii okrem RÚVZ so sídlom v Nitre participovali aj iné zložky (MsÚ Nitra, zdravotné poisťovne VŠZP, UNION, SČK, Kultúrne osvetové stredisko, Univerzita Konštantína filozofa – katedra ošetrovateľstva, nadácia Memory, n.o., a iné).

➤
➤ **Svetový deň bez tabaku 31.5.2011** v rámci Svetového dňa bez tabaku sme odprednášali celkovo 8 prednášok z toho 1 x pre deti MŠ, 5 x pre žiakov ZŠ a 2 x pre študentov gymnázia). Študenti gymnázia na Golianovej ul. vyplnili Fagerstormov dotazník závislosti. Zároveň sme distribuovali letáky a brožúry o informáciách a škodlivosti fajčenia a o možnostiach ako sa zbaviť tohto zlozvyku. Zdravotno – výchovné aktivity boli doplnené videofilmami a distribúciou propagačných materiálov o škodlivosti fajčenia. Publikovali sme články s tematikou pasívneho fajčenia na webovej stránke ruvz Nitra. Názorná propagácia s vyššie uvedenou tematikou bola umiestnená v priestoroch RÚVZ. Pre spustenie programu sme deťom predškolského veku premietli DVD kazetu s názvom „Kde bolo tam bolo – fajčenie škodilo“ a žiakom ZŠ sme premietli videokazetu s názvom „Fajčenie vraziaci návyk“.

➤ **Svetový deň proti zneužívaniu drog 26.6.2011** zdravotno – edukačné aktivity sme uskutočnili na Strednej odbornej škole stavebnej formou 2 prednášok zameraných na prevenciu drogových závislostí. Celkovo bolo nedokovaných 72 poslucháčov. Súčasťou prednášok bolo premietnutie videofilmu „Biele hroby“ a DVD kazety „Play true – Ži pravdivo, neklam sám seba. Súčasťou aktivít bola distribúcia zdravotno - výchovných materiálov, videokaziet, DVD a letákov do jednotlivých škôl. Vo vestibule RÚVZ sme pripravili informačný panel k danej problematike.

9. 6 PROGRAM PODPORY ZDRAVIA ZNEVÝHODNENÝCH KOMUNÍT NA SLOVENSKU

RÚVZ so sídlom v Nitre sa na uvedenom programe nezúčastnilo

9. 7 VYZVI SRDCE K POHYBU (nepárny kalendárny rok)

V rámci realizácie celonárodnej medzinárodne koordinovanej 4. kampane na zvýšenie pohybovej aktivity dospeljej populácie Vyzvi srdce k pohybu sme uskutočnili tieto aktivity:

- Kampaň sme zmedializovali prostredníctvom tlače v regionálnych novinách Nitrianske noviny MY, rádia MAX a televízie CENTRÁL. Informácie o priebehu súťaže sme uverejnili na web stránku RÚVZ so sídlom v Nitre.
- Vo vestibule budovy RÚVZ Nitra a v centre mesta sme pripravili informačné panely o kampani, s cieľom informovať a motivovať čo najviac obyvateľov
- informácie o kampani a distribúciu účastníckych listov (celkovo 250) sme poskytli do týchto zariadení: RÚVZ so sídlom v Nitre, klientom poradne zdravia, Fakultná nemocnica Nitra, oslovili sme lekárov prvého kontaktu, gynekológov, Mestský úrad Nitra, Obecné úrady, Všeobecnú zdravotnú poisťovňa, Jednoty dôchodcov Slovenska v rámci okresu Nitra a jednotlivé podniky
- Účastnícke listy sme rozдали aj do 5 základných škôl v meste Nitra , pre deti, ktoré v tejto súťaži vystupujú ako detskí podporovatelia, ktorí dohliadajú a organizujú pre svojich rodičov podujatia spojené s pohybom
- pre pracovníkov prevažne so sedavým zamestnaním podniku COOP Jednota na Štefánikovej ul. sme uskutočnili prednášku so zameraním na prevenciu kardiovaskulárnych ochorení, obezity, zvýšenie pohybovej aktivity a správnej životosprávy s cieľom motivácie o zapojenie sa do súťaže Vyzvi srdce k pohybu. V rámci prednášky boli vykonané biochemické, somatické a antropometrické vyšetrenia (meranie krvného tlaku, pulzu, cholesterolu, BMI, WHR) pre 35 účastníkov, ktorým bolo poskytnuté aj individuálne poradenstvo
- Po ukončení súťaže bolo vyzbieraných a zosumarizovaných 51 vyplnených účastníckych listov, ktoré boli následne odoslané na vyhodnotenie gestorovi RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

9. 8 NÁRODNÝ PROGRAM PREVENČIE OBEZITY

Národný program prevencie obezity sa v 1. polroku 2011 realizoval väčšinou pri poradenskej činnosti v základnej poradni zdravia a v Poradni zdravej výživy u klientov s rizikom nadváhy a obezity.

Všetky aktivity boli zamerané na zvýšenie povedomia obyvateľstva v oblasti zdravého životného štýlu, zdravej výživy a následkoch pohybovej inaktivity. Celkovo sme uskutočnili 26 zdravotno – edukačných aktivít (zvýšenie pohybovej aktivity 12 aktivít, ozdravenie výživy 14 aktivít) v MŠ, ZŠ, SŠ a v kluboch pre seniorov. Okrem prednášok a besied sme do jednotlivých zariadení poskytli zdravotne – výchovné materiály, zapožičali videokazety

s tematikou zdravej životosprávy a pohybu. Na základných a stredných školách boli uskutočnené prednášky a besedy zamerané na prevenciu obezity, negatívne vplyvy na zdravie v dôsledku zvýšeného príjmu kalórií a nedostatku aktívneho pohybu. Pre seniorov v kluboch dôchodcov a domovoch dôchodcov sme zorganizovali prednášky a besedy zamerané na dôležitosť pohybu v ich veku, zdravú výživu a dodržiavanie pitného režimu, správnu životosprávu a elimináciu vysokého cholesterolu.

Význam pohybovej aktivity sme spropagovali verejnosti v mesiaci máj 2011 pri príležitosti svetového dňa "Pohybom ku zdraviu". V zmysle uvedeného sme informovali rôzne vekové skupiny populácie o potrebe voľno - časovej pohybovej aktivity pre zdravie.

9.9 CINDY PROGRAM SR

V rámci plnenia programu CINDY bolo celkovo vyšetrených 614 klientov. V prvom polroku 2011 v poradni zdravia pri RÚVZ so sídlom v Nitre bolo vyšetrených za štandardných podmienok celkovo 84 klientov, z toho bolo prvo - vyšetrených 71 klientov (38 mužov a 33 žien) a opakovane vyšetrených 13 klientov (2 muži a 11 žien). Poradenská činnosť bola zameraná na monitorovanie rozhodujúcich rizikových faktorov kardiovaskulárnych ochorení (meranie TK, cholesterolu, glukózy, BMI atď.). Vyšetreniu predchádzalo vyplnenie dotazníka „Test zdravé srdce“. Vypísaným dotazníkom absolvovali klienti vyšetrenie skladajúce sa z overenia rodinnej a osobnej anamnézy, zhodnotenia stravovacích zvyklostí, úrovne pohybovej aktivity. Spektrum bolo doplnené zhodnotením aktuálnych biochemických a antropometrických vyšetrení. Klientom bolo poskytnuté komplexné odborné poradenstvo a odporúčili sa im optimálne a primerané zmeny v spôsobe životného štýlu zamerané na zlepšenie zdravia prirodzeným nefarmakologickým spôsobom.

V záujme dostupnosti preventívneho vyšetrenia sme realizovali komplexné vyšetrenia a poradenstvo priamo na pracoviskách. Pri týchto aktivitách sa spolupracovalo so zdravotnými poisťovňami (VšZP, UNION) a Slovenským červeným krížom. Celkovo sme uskutočnili 14 výjazdov, pri ktorých bolo vyšetrených celkovo 530 klientov, za neštandardných podmienok (to znamená, že nebolo robené komplexné vyšetrenie rizikových faktorov srdcovo-cievnych, ale len čiastkové).

9.10 ZDRAVIE DETÍ A MLÁDEŽE V ŠKOLSKOM PROSTREDÍ

Všetky aktivity boli zamerané na dosiahnutie zdravšieho spôsobu života detí v školskom prostredí.

Na základe Národného programu starostlivosti o deti a dorast v SR na roky 2008 – 2015 boli ponúkané edukačné materiály zamerané na bezpečnosť cestnej premávky – BECEP. Edukačný materiál v 1. polroku 2011 bol distribuovaný do 7 materských škôl v Nitre a 9 základných škôl v okrese Nitra. Distribuovali sme letáky a zapožičavali sme DVD kazety s videofilmom „Dopravné nehody a prvá pomoc“, výchovno - vzdelávacie spoty: Chodci v cestnej premávke, Zodpovední cyklisti, Nepozornosť za volantom, Rýchlosť a agresivita na ceste, Alkohol a drogy za volantom.

Prednášku zameranú na výchovu k partnerstvu, manželstvu a rodičovstvu, a prevencii sexuálne prenosných ochorení sme uskutočnili v základnej škole v Branči pre žiakov 7 – 9 ročníkov (edukovaných bolo 87 žiakov).

V oblasti primárnej prevencie drogových závislostí sme edukačne pôsobili formou prednášok a besied na troch základných školách v Nitre pre žiakov 6 – 9 ročníkov. (ZŠ Tulipánova, ZŠ v obci Čápor, ZŠ vo Veľkom Záluží, Stredná odborná škola stavebná. Súčasťou prednášok bolo premietnutie videofilmu „Biele hroby“ a DVD kazety „Play true –

Ži pravdivo, neklam sám seba. Súčasťou aktivít bola distribúcia zdravotno - výchovných materiálov, letákov do jednotlivých škôl.

Na SOŠ potravinárskej v Nitre sme uskutočnili prednášku s názvom „Výživa a Tvoje srdce“. ktorej sa zúčastnilo 54 žiakov. V rámci prednášky sme žiakom vypočítali BMI index, WHR a prístrojom OMRON určili percento telesného tuku.

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Nových Zámkoch**

Oddelenie hygieny životného prostredia a zdravia:

1.1 Vypracovanie aktualizovaného Akčného plánu pre prostredie a zdravie SR IV. (NEHAP IV)

Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva

Cieľom je zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva SR prostredníctvom environmentálnych determinantov zdravia; redukcia ochorení súvisiacich s kvalitou vonkajšieho i vnútorného ovzdušia, ochorení súvisiacich s pitnou a rekreačnou vodou, ochorení súvisiacich s nadmerným environmentálnym hlukom, úrazmi, UV žiarením, klimatickými zmenami. Gestorom aktualizácie je ÚVZ SR Bratislava.

Plnenie Akčného plánu za I. polrok 2011:

V rámci výkonu monitoringu kvality pitnej vody, odberové miesta, pokiaľ to dovoľuje odberová sieť, sú stanovené tak, aby čo v najväčšej miere zahŕňali predškolské a školské zariadenia v okrese. V roku 2011 z celkového počtu 128 odberových miest bolo 29 odberových miest v predškolských zariadeniach, 19 odberových miest v školských zariadeniach a 1 v zariadení sociálnej starostlivosti pre deti. Vzhľadom k tomu, že všetky predškolské a školské zariadenia sú napojené na obecné vodovody, v tomto smere nie sú problémy s kvalitou pitnej vody.

V priebehu I. polroka 2011 neboli zaznamenané v okrese Nové Zámky epidémie vodou prenosných ochorení, nebol zaznamenaný prípad dusičnanovej alimentárnej methemoglobinémie

V rámci okresu Nové Zámky (62 sídelných útvarov) okrem jednej obce (Pavlová, počet obyvateľov cca 270) majú všetky obce a mestá vybudovaný obecný vodovod.

Výsledky monitoringu kvality pitnej vody v rámci hromadného zásobovania obyvateľstva pitnou vodou a orientačného sledovania kvality vody v artézskych studniach v meste Nové Zámky sú pravidelne aktualizované na internetovej stránke úradu. Údaje o kvalite pitnej vody v rámci hromadného zásobovania obyvateľstva pitnou vodou sú k dispozícii aj v rámci Informačného systému (IS) Pitná voda.

Problematika vody na kúpanie:

Umelé kúpaliská:

Pred začatím letnej turistickej sezóny jednotliví prevádzkovatelia kúpalísk dokladovali kvalitu vody v zdrojoch termálnej vody, chladiacej a pitnej vody na kúpaliskách.

V prípadoch, kedy orgán na ochranu zdravia ľudí vydal posudok ku uvedeniu priestorov kúpalísk do prevádzky v letnej turistickej sezóne 2010, kvalita ich vody vyhovovala požiadavkám Vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č.72/2008 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na kvalitu vody kúpalísk, vody na kúpanie a jej kontrolu a na kúpaliská.

Prírodné kúpacie oblasti:

Štrkoviska Tona Šurany - vzhľadom k tomu, že od roku 2009 nie je uvedená vodná plocha na zozname vyhlásených prírodných kúpacích oblastí, počas letnej kúpacej sezóny budú zo štrkoviska realizované 3 odbery vzoriek vody v rámci orientačného sledovania kvality vody.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch vykonal pred začatím kúpacej sezóny (26.5.2011) kontrolu označenia vodnej plochy varovnými tabuľami s textom „Voda nie je vhodná na kúpanie zo zdravotných dôvodov“ (na základe výsledkov sledovania kvality vody v roku 2010). Označenie vodnej plochy je zabezpečené mestom Šurany, v katastrálnom území ktorého sa štrkovisko nachádza.

Výsledky sledovania kvality vody na kúpanie na umelých kúpaliskách a jednej prírodnej kúpacej oblasti sú pravidelne aktualizované aj v rámci IS Voda na kúpanie.

1.2 ERA-ENVHEALTH: Koordinácia výskumných programov v oblasti životného prostredia a zdravia na národnej úrovni - ERA-NET v oblasti životné prostredie a zdravie

Nie sme riešiteľské pracovisko.

1.3 Národný Informačný systém životného prostredia a zdravia ENHIS

Po spracovaní výstupu projektu - nového zoznamu indikátorov 4 RPG CEHAPE porovnateľného v medzinárodnom kontexte, potrebných na vybudovanie informačného systému sa oddelenie zapojí do riešenia projektu. V súčasnej etape riešenia projektu nie sme riešiteľské pracovisko.

1.4 Projekt COPHES (Consortium to Perform Human Biomonitoring on a European Scale)

Nie sme riešiteľské pracovisko.

1.5 Projekt DEMOCOPHES (Demonstration Study of the COPHES)

Nie sme riešiteľské pracovisko.

1.6 Znečistenie vnútorného prostredia ovzdušia v školách a jeho vplyv na zdravie detí v Európe (SINPHONIE)

V súčasnej etape riešenia projektu nie sme riešiteľské pracovisko.

1.7 Úprava pitnej vody vo verejných vodovodoch

Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva

V priebehu II. polroku 2011 oddelenie vykoná monitoring úpravy pitnej vody, z ktorého budú tieto výstupy:

- prehľad používaných spôsobov úprav vody vo verejných vodovodov SR.
- návrh na monitorovanie vybraných verejných vodovodov vzhľadom na používaný spôsob úpravy.
- prehľad výskytu infekčných ochorení podľa administratívneho členenia SR a typu zásobovania pitnou vodou.

1.8 Aktualizácia informačného systému o kúpaliskách a kvalite vôd na kúpanie

Projekt bude realizovaný v priebehu dvoch rokov:

2011 - analýza požiadaviek, návrh modelu, vývoj upgradu IS – v prvom polroku 2011 sme neboli riešiteľské pracovisko

2012 - testovanie funkčnosti, školenie užívateľov a uvedenie do prevádzky – budeme riešiteľské pracovisko.

Uvedený IS zabezpečuje a zabezpečí tieto výstupy v oblasti vôd na kúpanie:

- Zoznam vôd vhodných na kúpanie pred začiatkom LTS – pred začiatkom kúpacej sezóny podľa požiadaviek smernice č. 2006/7/ES,
- Správa o pripravenosti prírodných a umelých kúpalísk na LTS - pre začiatkom LTS na národnej úrovni,
- Aktualizácia stavu kúpalísk počas LTS - v týždňových intervaloch vždy pred víkendom
- Správa o sledovaní hygienickej situácie na prírodných a umelých kúpaliskách v LTS – hodnotiaci správa po ukončení LTS na národnej úrovni,
- Výročná správa RÚVZ z monitoringu a výkonu ŠZD nad vodou na kúpanie – národná správa za uplynulý rok,

- Správa SR o kvalite vody na kúpanie - hodnotiaci správca o kvalite vody vhodnej na kúpanie pre EK, ktorú na konci príslušného roku podľa požiadaviek smernice č. 2006/7/ES predkladá komisii SAŽP ako inštitúcia zodpovedná za reporting voči EK,
- Aktuálny stav kúpalísk, ich vody na kúpanie a prevádzky – priebežne počas celého roku Podľa požiadaviek smernice č. 2006/7/ES je SR v oblasti vôd na kúpanie povinná zverejniť v roku 2011 ďalej:
- Profily vôd vhodných na kúpanie, ktoré bude potrebné počas ďalších sezón priebežne aktualizovať a ktoré obsahujú interaktívne prepojenia napr. na internetovú stránku Zbierky zákonov, Európskej komisie atď.

1.9 PHIME projekt „PUBLIC HEALTH IMPACT OF LONG-TERM, LOW LEVEL MIXED ELEMENT EXPOSURE IN SUSCEPTIBLE POPULATION STRATA

Nie sme riešiteľské pracovisko.

1.10 Posilnenie implementovania HIA v posudkovej činnosti ÚVZ SR a RÚVZ v SR **Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva**

Problematika hodnotenia dopadov na zdravie bude náplňou odborných seminárov poriadaných pre zamestnancov verejného zdravotníctva. Pre posilnenie procesov hodnotenia dopadov na zdravie uplatňovaním princípu opatrnosti bude vypracovaná vyhláška MZ SR, ktorou sa upraví postup pri hodnotení dopadov na zdravie.

Aktivity verejného zdravotníctva v problematike HIA a spracovanie vyhlášky MZ SR sú zaradené aj do programového vyhlásenia vlády SR rezortu zdravotníctva v opatrení 5.1 e), Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2010 – 2014 na úseku verejného zdravotníctva.

Etapy riešenia:

- odborné semináre podľa plánu seminárov do konca roka 2011 – pracovník oddelenia sa zúčastnil takéhoto seminára ešte v roku 2010 a zúčastnil sa vypracovania pre-skriningového nástroja hodnotenia dopadov na zdravie pre akciu Metropolis – kultúrny, športový a zábavný park Bratislava, ktorý bol vyhodnotený na ÚVZ SR v mesiaci január 2011,
- spracovanie a schválenie vyhlášky MZ SR podľa plánu legislatívnych úloh vlády SR do konca roka 2011.

Výstupy:

Vyhláška MZ SR publikovaná v Zbierke zákonov SR.

Oddelenie hygieny detí a mládeže:

4.1. Prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR a zistenie trendov v ich telesnom raste a vývine (VII. Celoštátny antropometrický prieskum)

Cieľom úlohy je získať podklady pre zhodnotenie telesného vývoja detí a mládeže v roku 2011 a posúdiť trendy telesného vývoja v porovnaní s rokom 2001, resp. s predchádzajúcimi rokmi. Ďalej na základe výsledkov pravidelne vykonávaných antropometrických meraní detí a mládeže vo veku 0-18 rokov získať poznatky o rastovej akcelerácii a sekulárnom trende mladej slovenskej populácie a tiež získať štandardné referenčné hodnoty.

Gestorom úlohy je ÚVZ SR a ÚH LF UK Bratislava.

Riešiteľské pracoviská: ÚVZ SR, RÚVZ v SR a pediatri.

Etapy riešenia projektu budú zamerané na:

- Spracovanie jednotnej metodiky na realizáciu prieskumu
- Vlastné merania antropometrických ukazovateľov
- Štatistické spracovanie získaných údajov, výpočet indexov
- Vyhodnotenie výsledkov za SR a porovnanie s výsledkami z roku 2001

- Získanie štandardných referenčných hodnôt
- Vývinové trendy pre chlapcov a dievčatá, vrátane sekulárnych trendov za posledných 50 rokov
- Súčasný stav výskytu nadhmotnosti a obezity u mladej slovenskej populácie
- Sledovanie výskytu nadhmotnosti a obezity u detí a mládeže v súvislosti s vybranými sociálnymi ukazovateľmi
- Porovnanie výsledkov nadhmotnosti a obezity vyhodnotených podľa kritérií IOTF a podľa slovenských štandard spracovaných na základe výsledkov celoslovenského antropometrického prieskumu z roku 2011
- Publikácia výsledkov v odbornej literatúre

V roku 2010 sa VII. Celoštátny antropometrický prieskum pripravil po metodickkej a odbornej stránke.

Vlastné merania antropometrických ukazovateľov sa vykonajú v druhom polroku 2011

Termín ukončenia: rok 2020

4.2. Zneužívanie návykových látok (alkohol, tabak, drogy) u detí a mládeže na Slovensku.

Cieľom je na základe dlhodobých štúdií zneužívania alkoholu, tabaku a nelegálnych drog u detí a mládeže v našej republike zistiť trendy v danej oblasti, porovnať výsledky našich štúdií s výsledkami štúdie vybraných európskych krajín, ktoré sa zrealizovali porovnateľnou metodikou.

Gestormi úlohy sú Úrad vlády SR – Národné monitorovacie centrum – Generálny sekretariát Výboru ministrov pre kontrolu drog a drogové závislosti, Národné monitorovacie centrum, VÚDPaP (Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie), ÚVZ SR

Prieskum je zameraný, okrem iného, na oblasť závislostí – t.j. fajčenie, konzumáciu alkoholu, hranie na výherných automatoch, zneužívanie liekov a drog a pod.

Plnenie: V 14. kalendárnom týždni, od 4.4.2011-8.4.2011 regionálne úrady verejného zdravotníctva v SR riešili dotazníkový prieskum ESPAD (európsky školský prieskum o tabaku, alkohole a drogách). Oddeleniu HDM RÚVZ so sídlom v Nových Zámkoch vo vybranom zariadení pre deti a mládež (4-ročné gymnázium v Štúrove) vyplnilo dotazníky 120 žiakov gymnázia.

4.3. Monitoring stravovacích zvyklostí a výživových preferencií vybranej populácie detí SR a hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál.

Poznámka:

Vzhľadom na skutočnosť, že v roku 2011 sa bude realizovať siedmy celoštátny antropometrický prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR, ktorý je technicky mimoriadne náročný na zber a spracovávanie údajov, IV. etapa monitoringu stravovacích zvyklostí, pôvodne plánovaná na rok 2011, sa pozastaví a zrealizuje v roku 2012, čím sa ukončenie projektu presunie na 31.12.2014.

Cieľom projektu je zhodnotiť stravovacie zvyklosti vybraných vekových skupín populácie detí vo vzťahu k OVD a pohybovému režimu. Na základe monitoringu individuálnej spotreby potravín vytvoriť databázu spotreby potravín so zohľadnením veku a regiónov SR. Získané informácie využiť v rámci poradenských aktivít zameraných na podporu a rozvoj zdravia detí v zriadených poradniach zdravia pre deti a mládež.

Dlhodobým cieľom projektu je aj hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál u citlivých populačných skupín SR.

Gestorom projektu je RUVZ so sídlom v Rimavskej Sobote, UVZ SR, spolupracujú: LF UK Bratislava, RUVZ Banská Bystrica, VUP Bratislava

Riešiteľskými pracoviskami sú všetky RÚVZ v SR

4.4. Zdravé deti v zdravých rodinách.

Cieľom projektu je na základe výsledkov pravidelne vykonávaných meraní hladiny cholesterolu u detí a mládeže (meranie vykonávajú praktickí lekári pre deti a dorast) vo veku 11 rokov a 17 rokov a zistených doplňujúcich údajov z rodinnej anamnézy, ako aj údajov o stravovaní a pohybovej aktivite – získať poznatky o životnom štýle a zdraví mladej populácie.

Výsledky z uvedeného prieskumu poslúžia aj na aktualizáciu intervenčných opatrení v oblasti životného štýlu detí a mládeže v rámci poradenstva vykonávaného na RÚVZ. Na základe spracovania výsledkov údajov o hladine celkového cholesterolu, TK a BMI u detí vo veku 11 a 17 rokov z roku 2001 bude možné porovnať získané údaje a určiť trendy, využiť získané výsledky pri ochrane a podpore zdravia detí a vypracovať návrh záznamovej knižky pre pediatra, ktorá bude obsahovať referenčné percentilové grafy pre BMI, výšku, váhu dieťaťa a údaje o životnom štýle rodičov a detí. RÚVZ so sídlom v Nových Zámkoch, odd. HDM v roku 2011 nie je vybrané pracovisko na riešenie tejto úlohy.

9.3.2 Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku - stomatohygienu

Uvedený projekt (zameraný na vekovú skupinu 4-6 ročných detí, ich rodičov a pedagógov), s cieľom zlepšiť vedomosti a stomatohygienické návyky detí sa aj v 1. polroku 2011 riešil formou zdravotno-výchovných aktivít – krátkych besied s deťmi na tému zdravá výživa a hygiena dutiny ústnej v súvislosti s prevenciou zubného kazu. Súčasťou týchto aktivít bola aj praktická ukážka a nácvik správnej techniky umývania zubov, kontrola dentálnych pomôcok, poskytnutie edukačného materiálu pre deti a personál MŠ a premietanie videofilmu „ Prečo vlk šušlal“ a animovaných filmov „ Čo sa stalo medvedíkovi“ , „Maškrtná veverička“ a „Lakomý sysel.“

Za sledované obdobie sa projekt riešil v 3 materských školách okresu. Zúčastnilo sa ho cca 250 detí.

Plnenie úloh, vyplývajúcich zo Špecializácie odborných činností ÚVZ SR

Oddelenie hygieny detí a mládeže Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch v súčasnosti neparticipuje na plnení žiadnych úloh, ktoré vyplývajú zo Špecializácie odborných činností ÚVZ SR.

Oddelenie hygieny výživy:

Úloha 3.1.Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospeléj populácie SR.

V súlade s obdržanou osnovou na spracovanie hlavnej úlohy bolo do úlohy v 1.polroku 2011 zapojených 37 respondentov (stredne ťažko pracujúcich v podnikoch okresu Nové Zámky a klienti základnej poradne zdravia RÚVZ Nové Zámky) bola odobratá krv na vyšetrenie a pomocou prístroja „ Reflotron“ boli vykonané biochemické vyšetrenia na glykémiu, C. cholesterol, HDL – chol., LDL- chol., TGL a ďalej boli vykonané somatometrické a anamnestické vyšetrenia (výška, váha, BMI, obvod pásu, obvod bokov, WHR (pás/boky), TK – systolický, TK – diastolický jednotlivých respondentov).

Zistené údaje spolu s údajmi o spôsobe stravovania respondentov - 24 hodinové jedálne lístky a dotazníky budú vyhodnotené v počítači pomocou programu „ALIMENTA“.

Úloha 3.2.Kontrola jodidácie kuchynskej soli

Bolo vyšetrených 13 vzoriek soli.

Úloha 3.3. Bezpečnosť kozmetických výrobkov určených pre deti

V 1. polroku 2011 bolo odobratých **9 vzoriek kozmetických výrobkov**. Z uvedených vzoriek boli **4 výrobky** pre ústnu hygienu, ústne vody – (na laboratórne vyšetrenie fluóru, konzervačných látok - kyselina 4-hydroxybenzoová a jej soli a estery, kyselina salicylová a jej soli, kyselina benzoová a benzoan sodný, chlórbutanol), **5 vzoriek** telovej čistiacej kozmetiky (na laboratórne vyšetrenie ostatných solí kyseliny benzoovej iných ako v 6/1 plánu odberu vzoriek v roku 2011 a esterov kyseliny benzoovej, mikrobiologické vyšetrenie u výrobkov označených DMT a kontrolu označovania).

Úloha 3.4. Bezpečnosť výrobkov určených pre deti

boli odobraté 2 vzorky keramických hrnčekov.

Úloha 3.5. Bezpečnosť papierových a kartónových obalových materiálov

Termín plnenia tejto úlohy pre RÚVZ Nové Zámky je až v 2. polroku roku 2011

Úloha 3.6. monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách

Monitorovanie spotreby vybraných prídavných látok v potravinách u dospelaj populácie, s cieľom zistiť úroveň ich spotreby a porovnať príjem každej vybranej prídavnej látky s jej stanoveným prijateľným denným príjmom (ADI).

V rámci monitoringu bude sledovaná spotreba vybraných 4 prídavných látok: E 104 chinolínová žltá (synonymum CI potravinárska žltá 13), E 129 allura červená AC (synonymum potravinárska červená 17), E 124 košenilová červená A (synonymum Ponceau 4R), E 102 tartrazín (synonymum potravinárska žltá 4).

Respondenti: veková kategória 19 až 35 rokov a 36 až 54 rokov, muži a ženy ľahko pracujúci (20 žien a 20 mužov/každá veková kategória/každé RÚVZ (spolu 80 respondentov/každé RÚVZ).

Bolo rozdáných **40 dotazníkov** respondentom, vrátilo sa zatiaľ 7 vyplnených dotazníkov. Termín ukončenia zberu údajov je október 2011.

Odber vzoriek pre riešenie nasledovných úloh :

Úloha 7.6. Sledovanie reziduí pesticídov v potravinách pre dojčenskú a detskú výživu

Bola zaslaných 7 vzoriek na ÚVZ SR so sídlom v Bratislave, výsledky rozborov boli vyhovujúce.

Úloha 7.8. Glutén v diétnych potravinách bola odobratá 1 vzorka bezlepkového výrobku špagety a zaslaná na vyšetrenie na ÚVZ SR.

Plnenie úloh, vyplývajúcich zo špecializácie odborných činností ÚVZ SR

Oddelenie hygieny výživy Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch v súčasnosti neparticipuje na plnení žiadnych úloh, ktoré vyplývajú zo špecializácie odborných činností ÚVZ SR.

Oddelenie sa podieľa na odbere vzoriek pre špecializované laboratórne činnosti akreditovaných laboratórií v rámci vyššie uvedených programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v SR (Glutén v diétnych potravinách, Sledovanie reziduí pesticídov v potravinách pre dojčatá a malé deti).

Oddelenie epidemiológie:

6/1 Úloha – Národný imunizačný program SR - pravidelné povinné očkovanie je vykonávané proti jedenástim prenosným ochoreniam a to proti tuberkulóze, detskej obrne, záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu, hemofilovým invazívnym infekciám, vírusovej hepatitíde typu B, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, osýpkam, ružienke a mumpsu, v súlade s vyhláškou MZ SR č. 585/2008 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení v znení neskorších predpisov. Cieľom špecifickej prevencie je podstatná redukcia až eliminácia výskytu vybraných ochorení preventabilných očkovaním, pri dosiahnutí minimálne 95% zaočkovanosti na celoslovenskej, krajskej a okresnej úrovni. NIP SR sa v roku 2011 realizuje v súlade s cieľmi „Zdravie 21“, s celosvetovými eradikačnými a eliminačnými programami a Národným programom starostlivosti o deti a dorast na roky 2008 - 2015. Okrem zaočkovanosti sa kontroluje aj evidencia a dokumentácia očkovania, postvackinačné reakcie, kontraindikácie očkovania a dodržiavanie chladového reťazca pri manipulácii s vakcínami. Zo záverov previerky očkovania vykonanej k 31.08.2010 vplynuli nasledovné výsledky:

Základné očkovanie detí proti DiTePe, VHB a Hib a Polio bolo vykonané na 99,6%. Prvé preočkovanie proti DiTePe bolo vykonané na 46,6%, z titulu zrušenia jeho ďalšej realizácie od 1.1.2009. Druhé preočkovanie proti DiTePe bolo vykonané na 99,6%. Tretie preočkovanie detí proti DiTe a Polio bolo realizované na 99,7%. Základné očkovanie novorodencov proti TBC bolo vykonané na 98,7%. Preočkovanie tuberkulín negatívnych detí bolo vykonané na 100%. Základné očkovanie detí proti MMR bolo v ročníkoch 2007 a 2008 vykonané na 99,2% a 99,6%. Následné preočkovanie detí v 11. roku života proti MMR bolo vykonané v ročníku narodenia 1998 na 99,8%. Očkovanie zdravotníckych pracovníkov je naďalej na dobrej úrovni, percento zaočkovania sa pohybuje od 91,6% - 100%. Taktiež očkovanie študentov SZŠ bolo vykonané na 100%. 100% je i zaočkovanosť u novorodencov HBsAg pozitívnych matiek a hemodialyzovaných pacientov. Očkovanie proti VHB u vybraných skupín osôb vystavených zvýšenému riziku nákazy VHB, bolo vykonané u 18 kontaktov nosičov HBsAg a u 79 chovancov zariadení pre mentálne postihnutých. Očkovanie proti chrípke a invazívnym pneumokokovým nákazám u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb, bolo vykonané proti chrípke u 784 obyvateľov a zaočkovanosť dosiahla 89,5%, proti invazívnym pneumokokovým nákazám u 100 obyvateľov a zaočkovanosť dosiahla 11,4%. Proti pandemickej chrípke A/California/7/2009 (H1N1)2009 bolo zaočkovaných 34 detí do 15 rokov života, 66 zdravotníckych pracovníkov a 749 ostatných obyvateľov okresu. U odporúčaného očkovania, alebo očkovania na žiadosť rodičov u detí do 15 rokov života bolo očkovanie vykonané celkovo u 1785 detí, z toho - 315x proti Kliešťovej encefalitíde, 824x proti sezónnej Chrípke, 34x proti pandemickej Chrípke, 203x proti VHA, 60x proti VHB, 21x proti VHA+VHB, 9x proti Meningokokovej meningitíde a 48x proti infekciám vyvolaným Streptococcus pneumoniae, 94x proti Rotavírusovým infekciám, 104x proti Varicelle a 73x proti rakovine krčka maternice. Nasledovné vyhodnotenie zaočkovanosti bude vykonané k 31.08.2011.

6/2 Úloha – surveillance infekčných chorôb - je vykonávaná v súlade s pracovným plánom na rok 2011 akčného programu Spoločenstva v oblasti verejného zdravia. Aktívnym výkonom surveillance je zabezpečovaná vysoká úroveň ochrany obyvateľov pred infekčnými ochoreniami s dodržaním etických hodnôt a kódexov správania. Je zabezpečená aktívna spolupráca s laboratórnymi zložkami v rámci okresu, krajskými pracoviskami a s jednotlivými NRC. K zlepšeniu hlásenia infekčných ochorení praktickými lekármi jednotlivými oddeleniami FNŠP i laboratórnymi zložkami sú vykonávané pravidelné kroky. Cestou systému rýchleho varovania sú prezentované i prijímané dôležité informácie

o epidemiologickej situácii v rámci SR, ako i o mimoriadnych situáciách prezentovaných cestou ECDC a WHO. K zlepšeniu informovanosti a edukácie verejnosti je aktívne dávany do povedomia informačný systém EPIS, ďalšie dôležité informácie sú prezentované na internetovej stránke RÚVZ a pravidelne uverejňované v okresných i krajských médiách.

6/3 Úloha – Informačný systém prenosných ochorení - systém posilnenia surveillance a kontroly infekčných ochorení je vykonávaný cestou informačného systému EPIS, ktorý bol v súlade s požiadavkami EÚ inovovaný. Bol prepracovaný na základe podkladov z terénnych epidemiologických pracovísk jednotlivých vybraných RÚVZ v SR. Poskytuje možnosti centrálnej databázy prípadov infekčných ochorení hlásených individuálne. Taktiež centrálnej databázy prípadov akútnych respiračných ochorení a chrípke podobných ochorení hlásených hromadne. Ďalej je tu vedená centrálna databáza vykonaných vyšetrení v NRC v rámci projektu systému rýchleho varovania. Cestou novelizovaného informačného systému EPIS je zabezpečovaný systematický zber, sumarizácia a analýza informácií o infekčných ochoreniach, a o monitorovaní zdravia obyvateľov. Na základe podrobných databáz údajov sú spracované kvalitné výstupy a podrobné správy - informácie o epidemiologickej situácii na Slovensku. Tieto, ako i ďalšie odborné informácie sú voľne prístupné občanom na internetovej stránke portálu Epidemiologického informačného systému.

Hlásenie infekčných ochorení cestou systému EPIS v priebehu I. polroka 2011 realizovali dvaja lekári (1 praktický lekár pre deti a dorast a 1 praktický lekár pre dospelých), ktorí aktívne využívajú možnosti elektronického hlásneho systému.

6/4 Úloha – Nozokomiálne nákazy - je realizovaná celoročne s cieľom posilnenia prevencie, kontroly a znižovania výskytu prenosných ochorení - nemocničných nákaz súvisiacich s pobytom osôb v zdravotníckych zariadeniach. Redukciou príčin vzniku nemocničných nákaz, rezistencie bakteriálnych kmeňov na antimikrobiálne látky. Realizujú sa previerky štátnych i neštátnych zdravotníckych zariadení, ktoré sú zamerané na kontrolu dodržiavania vyhlášky MZ SR č. 553/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na prevádzku zdravotníckych zariadení z hľadiska ochranu zdravia. Od februára 2011 je oddelenie epidemiológie zapojené do programu HELICS (Hospital in Europe Link for Infection Control through Surveillance) v časti surveillance nozokomiálnych infekcií na jednotkách intenzívnej starostlivosti. Aktívne sa realizujú stretnutia lekárov poverených sledovaním a analýzou NN v rámci „nozokomiálnych komisií“. V priebehu I. polroka 2011 sa zasadnutie komisie uskutočnilo dňa 31.05.2011. Operatívne sa rieši realizácia represívnych opatrení pri nedostatkoch zisťovaných v rámci FNŠP s vedením nemocnice. Úroveň sledovania a hlásenia NN jednotlivými oddeleniami hodnotíme v priebehu I. polroka 2011 ako dobrú. Dňa 5.05.2011 bol zrealizovaný s lôžkovými oddeleniami FNŠP v Nových Zámkoch 3. ročník národnej kampane pod názvom „Save Lives: Clean Your Hands“ („Umývaj si ruky - zachrániš život“).

6/6 Úloha – mimoriadne epidemiologické situácie - je založená na rýchlej koordinovanej reakcii na mimoriadne epidemiologické situácie, hrozby a naliehavé situácie. Rozvíjajú sa stratégie a postupy pre stanovenie, testovanie, hodnotenie a revidovanie nepredvídaných udalostí na okresnej a miestnej úrovni. Tieto môžu vzniknúť v súvislosti s napr. očakávanou pandémiou chrípky, alebo nečakanými bioteroristickými aktivitami, prípadne rozšírením staronových ochorení. Prioritnú úlohu na úrovni okresnej zohrávajú stratégie spoločnej krízovej komunikácie, pripravenosť zdravotníctva, medzirezortná spolupráca, ktorá sa opiera o vypracované krízové plány na podporu všeobecnej pripravenosti a vhodnej reakcie na ohrozenie zdravia v prípade potreby. Na úrovni okresu sú spracované aktualizované materiály „Okresný havarijný plán“ a „Okresný plán pre prípad pandémie chrípky“. V roku 2009 bola

zriadená regionálna protiepidemická komisia pri RÚVZ v Nových Zámkoch. Zároveň bol vypracovaný i jej štatút a rokovací poriadok. Vedúci oddelenia epidemiológie je členom Krízového štábu obvodného úradu Nové Zámky. Všetci pracovníci oddelenia epidemiológie boli podrobne oboznámení s materiálom „Podrobný plán opatrení pre prípad pandémie chrípky v SR“. Ich súčasťou je i problematika aktuálnej informovanosti obyvateľov. Dôležitú úlohu zohráva kvalitný monitoring so zabezpečením systému rýchleho varovania, ktorý je vykonávaný cestou informačného systému EPIS, v spolupráci s ECDC a WHO.

6/7 Úloha – enviromentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDP - po úspešnej eradikácii poliomyelitídy v SR je potrebné naďalej pokračovať vo všetkých doteraz vykonávaných aktivitách surveillance poliomyelitídy, ku ktorým patrí aj vykonávanie pravidelného virologického vyšetřovania odpadových vôd na zistenie prítomnosti poliovírusov vo vonkajšom prostredí. V I. polroku 2011 sa vyšetřovanie uskutočnilo v ČOV Nové Zámky a ČOV Štúrovo. Boli odobraté vzorky odpadových vôd pred ich vyústením do ČOV. Vykonaných bolo šesť odberov vzoriek odpadových vôd (3x ČOV Nové Zámky, 3x ČOV Štúrovo) na vyšetřenie prítomnosti enterálnych vírusov. Poliovírusy v odobratých vzorkách dokázané neboli, bol však dokázaný 1x vírus Coxackie zo skupiny B.

6/8 Úloha - prevencia HIV/AIDS - Cielené aktivity vo vybraných kolektívoch študentov budú realizované v priebehu II. polroka 2011, nakoľko sa materiálno technické pomôcky v rámci Nitrianskeho kraja zapožičiavajú medzi jednotlivými RÚVZ riešiacimi projekt „Hrou proti AIDS“.

7/ Špecializácia odborných činností je založená na surveillance infekčných a chronických ochorení, identifikácii príčin, príprave preventívnych a represívnych opatrení, konzultačnej a metodickej činnosti i doškoloňovania. Oddelenie epidemiológie vykonáva špecializované činnosti v spolupráci s pracoviskom ÚVZ SR v Bratislave v nasledovných oblastiach:

- imunizačný program
- surveillance poliomyelitídy
- surveillance osýpok, rubeoly a parotitídy
- surveillance pertussis
- surveillance chrípky
- surveillance meningokokových invazívnych ochorení
- surveillance HIV/AIDS
- surveillance alimentárnych infekcií
- surveillance vírusových hepatitíd
- problematika bioterorizmu a emergentných situácií
- problematika chronických ochorení, vrátane CINDI
- surveillance vybraných zoonóz, kliešťovej meningoencefalitídy a hemoragických horúčok
- nozokomiálne nákazy
- sterilizácia, DDD a regulácia živočíšnych škodcov
- surveillance hemofilových a pneumokokových invazívnych infekcií

8/ Výskumná úloha:

V priebehu I. polroka 2011 MUDr. Benko a RNDr. Matušková pokračovali v spolupráci s fi. GlaxoSmithKline z Belgicka a 9 obvodnými lekármi pre deti a dorast okresu Nové Zámky v realizácii fázy B štúdie OKAH 181 EXT179Y1 s očkovacou látkou /Varilrix/.

Oddelenie preventívneho pracovného lekárstva:

2.1. Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce.

2.1.1. Znižovanie miery zdravotných rizík - rizikové práce

Na oddelení preventívneho pracovného lekárstva vedieme evidenciu rizikových prác v celoslovenskom programe ASTR, ktorý sa pravidelne aktualizuje. V okrese Nové Zámky v I. polroku 2011 sú evidované rizikové práce vo výrobných závodoch a v súkromných firmách s celkovým počtom pracovníkov 2 442. Z tohto počtu vykonáva rizikové práce 609 žien. Rizikové práce v 3. a 4. kategórii rizika podľa Vyhlášky MZ SR č. 448/2007 Z.z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaradenie prác do kategórií boli vyhlásené v 10 prípadoch, zrušenie rizikových prác bolo zrealizované v 1 prípade. Evidencia rizikových prác v druhej kategórii rizika je vedená v 3 prípadoch. Počet pracovníkov, ktorí vykonávajú prácu na rizikových pracoviskách sa zvýšil o 20, z tohto počtu o 13 žien z toho dôvodu, nakoľko sme sa v priebehu roka zamerali na prehodnotenie jestvujúcich rizikových prác. Pri vykonávaní štátneho zdravotného dozoru na rizikových pracoviskách sa kládol dôraz na zaraďovanie pracovníkov do pracovného procesu na základe výsledkov preventívnych lekárskeho prehliadok, na poskytovanie, používanie a údržbu osobných ochranných pracovných prostriedkov, na pravidelnú objektivizáciu faktorov pracovného prostredia a na vypracovanie aktuálnych prevádzkových poriadkov a posudkov o riziku.

Štátny zdravotný dozor na pracoviskách, kde sú vyhlásené rizikové práce bol vykonaný v 13 prípadoch a bol medzi inými zameraný aj na dodržiavanie povinnosti zamestnávateľov o zabezpečení pracovnej zdravotnej služby vyplývajúcej zo Zákona NR SR č. 140/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a od 1. mája 2010 podľa Zákona č. 132/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Sankcie za neplnenie povinnosti zamestnávateľov a za neplnenie opatrení na ochranu zdravia na pracoviskách, kde sú vyhlásené rizikové práce neboli uložené.

2.1.2. Znižovanie zdravotných rizík z veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov

Pri vykonávaní štátneho zdravotného dozoru sme sa zameriavali na uplatňovanie požiadaviek Nariadenia vlády SR č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci, v znení Nariadenia vlády SR č. 300/2007 Z. z. a od 1. apríla 2010 na účinné články Zákona NR SR č. 67/2010 o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon).

V okrese Nové Zámky sa veľmi jedovaté, alebo jedovaté látky a prípravky nevyrábajú. Pri zaobchádzaní s veľmi jedovatými a jedovatými látkami a prípravkami sme vykonali štátny zdravotný dozor v 3 prípadoch. Používanie veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov podľa jednotlivých druhov a skupín (hlavne pri leteckej aplikácii) sa vykonáva podľa aktuálneho „Zoznamu a rozsahu použitia registrovaných prípravkov na ochranu rastlín a iných prípravkov“. Rozhodnutie o návrhu na skladovanie a manipuláciu s veľmi jedovatými a jedovatými látkami a prípravkami pri výkone dezinfekcie a deratizácie sme nevydali ani v jednom prípade.

Pri došlých hláseniach o dezinfekcii a regulácii živočíšnych škodcov preverujeme u fyzických osôb - podnikateľov a právnických osôb dodržiavanie uvedeného Nariadenia vlády. Mimoriadne situácie, ani havárie sa v okrese Nové Zámky nevyskytli.

Odbornú prednášku pre pracovníkov v poľnohospodárstve na prácu s veľmi jedovatými a jedovatými látkami a prípravkami pracovníci RÚVZ v Nových Zámkoch v sledovanom období nevykonali.

Od platnosti Zákona NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov nie je na RÚVZ v Nových Zámkoch zriadená komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi jedovatými a jedovatými látkami a prípravkami podľa Nariadenia vlády SR č. 360/2006 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o rozsahu požadovaných vedomostí pre skúšky odbornej spôsobilosti, o zriaďovaní a činnosti skúšobných komisií a o obsahu osvedčenia o odbornej spôsobilosti.

Zatiaľ sa na území okresu Nové Zámky nevykonávali postrekové práce proti výskytu komárov, nakoľko nebol hlásený ich zvýšený výskyt.

2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu

Pri výkone štátneho zdravotného dozoru sme sa taktiež zameriavali na vyhľadávanie pracovísk s výskytom karcinogénnych a mutagénnych faktorov a na dodržiavanie ustanovení Nariadenia vlády SR č. 356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnych a mutagénnych faktorov, v znení NV SR č. 301/2007 Z. z.

V okrese Nové Zámky sa vyskytujú dve ambulancie klinickej onkológie a vnútorného lekárstva (na ul. SNP 42/A v Nových Zámkoch a vo Fakultnej nemocnici s Poliklinikou na Slovenskej 11 v Nových Zámkoch), ktoré slúžia aj na podávanie cytostatík. V prvom polroku 2011 vo Fakultnej nemocnici s Poliklinikou na Slovenskej 11 v Nových Zámkoch bola zriadená lôžková časť klinickej onkológie, kde sa taktiež podávajú cytostatiká, ale miešanie roztokov sa vykonáva na pracovisku ambulancie klinickej onkológie.

V okrese Nové Zámky pracuje na rizikových pracoviskách šesť pracovníkov s výskytom karcinogénov. Búracie práce (odstránenie strešnej krytiny zo stavieb), kde sa vyskytuje v stavebnom materiáli azbest boli vykonané v 9 prípadoch. Túto prácu vykonali štyri firmy Emtrade NR s.r.o. Vašinova 14 Nitra, Enerbyt s.r.o. Lipová 1/939 Štúrovo, OK – plus s.r.o. Trenčianska ul. Č. 57, 825 10 Bratislava a BTB, s.r.o. J. Simora 5/7940 Nové Zámky), ktoré vlastnia kladné rozhodnutie na vykonávanie týchto prác od Úradu verejného zdravotníctva SR, Trnavská cesta, 52 Bratislava. Odstraňovanie azbesto-cementových materiálov v bytovom fonde v okrese Nové Zámky, ktoré obhospodarujú bytové družstvá a správčovské spoločnosti vykonávajú firmy, ktoré majú na túto činnosť oprávnenie.

V okrese Nové Zámky bola v I. polroku 2011 zriadená vo firme BTB, s.r.o. J. Simora 5/7 940 Nové Zámky pracovná skupina, na odstraňovanie azbestových materiálov zo stavieb. Firma získala oprávnenie od Úradu verejného zdravotníctva SR rozhodnutím čísla OPPL/3671/2011-Fe zo dňa 13.5.2011.

2.1.4. Znižovanie psychickej pracovnej záťaže

V okrese Nové Zámky v I. polroku 2011 neboli vyhlásené rizikové práce s výskytom z nadmernej psychickej záťaže. V jednom prípade a to u pracovníkov Hypermarketu Tesco na Nitrianskej ceste 111/A v Nových Zámkoch, evidujeme práce z titulu psychickej záťaže v druhej kategórii rizika.

2.1.5. Znižovanie výskytu chorôb z povolania z dlhodobého nadmerného a jednostranného zaťaženia

V okrese Nové Zámky sa v I. polroku 2011, ani v minulých rokoch nevyskytlo podozrenie na chorobu z povolania na dlhodobé jednostranné nadmerné zaťaženie. Pri výkone štátneho zdravotného dozoru v priebehu roka sme sa zamerali na pracovné činnosti, kde sa môžu vyskytnúť podozrenia na chorobu z povolania na dlhodobé nadmerné jednostranné zaťaženie. Ďalej vo firme Roffelsen Plastics Slovakia, s.r.o. Novozámocká 104 Nitra, pracovisko Nitrianska 59, Šurany, ktorá sa zaoberá výrobou prádelných šnúr vykonávame pravidelne štátny zdravotný dozor, nakoľko je tu predpoklad, že u pracovníkov môže vzniknúť podozrenie na chorobu z povolania z dlhodobého nadmerného jednostranného zaťaženia.

2.1.6. Prevencia ochorení chrbtice súvisiaca s prácou a prešetrovanie podozrení na iné poškodenia zdravia z práce so zameraním na ochorenia chrbtice

V okrese Nové Zámky sa v priebehu I. polroka 2011, ani v minulých rokoch nevyskytlo podozrenie na chorobu z povolania na ochorenie chrbtice. Pri výkone štátneho zdravotného dozoru sme sledovali pracovné činnosti, kde sa môžu vyskytnúť podozrenia na chorobu z povolania na ochorenie chrbtice najmä na tých pracoviskách, kde sa pracuje s bremenami. Cieľom je na dodržiavanie požiadaviek NV SR č. 281/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na prácu s bremenami požadujeme od firiem, kde sa pracuje s bremenami vypracovať prevádzkový poriadok a posudok o riziku na prácu s bremenami.

2.2. Znižovanie rizika vzniku ochorení podmienených prácou u zamestnancov pri práci so zobrazovacími jednotkami.

Na uvedenú problematiku sme sa zamerali v uplynulom období v 3 prevádzkach a to : ALBA Tooling Engineering, s.r.o. Továrenská 1 Šurany, Pact Technologies Manufacturing, s.r.o. Úľany nad Žitavou, Bang Joo Electronics Slovakia, spol. s r.o. Družstevná 5 Šurany, Kabelschlepp Systemtechnik, spol. s r.o. Nové Zámky a CFF s.r.o. Továrenská 1 Šurany. Celkovo bolo sledovaných 58 pracovných miest, kde sa pracovalo so zobrazovacími jednotkami.

Pri práci so zobrazovacími jednotkami neboli zistené závažné nedostatky, menšie nedostatky sa zamestnávateľia snažili ihneď odstrániť. Častejšie sa vyskytujúcim nedostatkom bolo nezabezpečenie skríningového vyšetrenia očí a zraku pred zaradením pracovníka na prácu so zobrazovacími jednotkami u tých pracovníkov, ktorí nenosia okuliare. Jednotlivé pracoviská sú prevažne vybavené novými ergonomicky prispôsobiteľnými PC zostavami s LCD obrazovkami. Počas výkonu štátneho zdravotného dozoru bolo použitých 58 dotazníkov informovanosti zamestnancov.

2.5. Zvyšovanie úrovne ochrany zdravia pred rizikami z chemických látok .

Pracovníci oddelenia preventívneho pracovného lekárstva v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru upozorňovali súkromných podnikateľov na dodržiavanie Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok. V okrese Nové Zámky sa zatiaľ nevyskytuje výrobca, ani dovozca chemických látok.

V okrese sa nachádzajú následní užívatelia chemických látok a chemických zmesí, pri výkone štátneho zdravotného dozoru neboli zistené nedostatky.

Oddelenie podpory zdravia:

F . OBLASŤ PODPORY ZDRAVIA

Podpora zdravia je významnou súčasťou verejného zdravotníctva, je to proces umožňujúci jednotlivcovi a spoločnosti prevziať zodpovednosť za vlastné zdravie, jeho kontrolu a rozvoj. Poslaním podpory zdravia je zlepšenie zdravotného stavu obyvateľov a zároveň zvýšenie kvality života ľudí pozitívnym ovplyvnením spôsobu života. Podpora zdravia zahŕňa komplexný proces systémov vo vzťahu k posudzovaniu zdravotného stavu od jednotlivca k spoločnosti. Z toho vyplýva nutnosť pôsobenia na viacerých úrovniach- na obecnej, regionálnej, národnej aj medzinárodnej úrovni a taktiež na úrovni rezortov vlády SR, jednotlivých organizácií a ďalších zložiek spoločnosti, ktoré sa navzájom dopĺňajú.

Ad 1: Iniciovat' a organizovat' zdravotno - výchovné akcie pre obyvateľov s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané WHO.

Cieľ: Zlepšiť informovanosť obyvateľstva o prioritných a aktuálnych problémoch ohrozujúcich zdravie, prehĺbiť záujem obyvateľov o problematiku zdravia, mobilizovať obyvateľov k aktívnej ochrane a podpore zdravia.

- Zorganizovali sme zdravotno-výchovné intervencie s využitím všetkých dostupných metód a foriem skupinového a hromadného zdravotno-výchovného pôsobenia pre vybrané skupiny obyvateľov okresu s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané Svetovou zdravotníckou organizáciou; prednášky: „Zdravá životospráva“: 4x

Uverejnili sme článok na spropagovanie „Svetového dňa darcov krvi“ 3x; naďalej sme pokračovali v zdravotno-výchovných aktivitách Svetových dní zdravia, ktoré sa nám niekoľko rokov osvedčili hlavne v spolupráci so strednými školami, Miestnym spolkom SČK, Centrom voľného času, Zväzom pacientov postihnutých civilizačnými ochoreniami, Domovom dôchodcov, Domovom - penziónom pre dôchodcov a pod.

Ad 2: Rozvíjať poradensko-konzultačnú činnosť na úseku ochrany a podpory zdravia v Poradenských centrách zdravotnej výchovy a podpory zdravia (PCZVPZ) za účelom vedenia obyvateľstva k zdravému životnému štýlu.

Cieľ: Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva pozitívnym ovplyvňovaním vedomostí, postojov a správania sa klientov formou individuálneho a skupinového poradenstva zameraného na prevenciu zdravotných problémov minimalizovaním rizikových faktorov zdravia.

- Pokračovali sme v poradenskej činnosti podľa koncepcií PCZVPZ s využitím rozšírenej spolupráce s ostatnými odbormi RÚVZ;
- naďalej sme spolupracovali so štátnymi a neštátnymi odborníkmi a všeobecnými obvodnými lekármi okresu v rámci monitorovania negatívnych rizikových faktorov životného štýlu obyvateľstva;
- priebežne sme vykonávali v PCZVPZ skrining lipidového metabolizmu, somatické a antropometrické vyšetrenia: počet vyšetrených: 40 osôb, vyšetrenie TK: 570, 570 vyšetrení % celkového tuku tukomerom, 570 stanovení BMI na základe telesnej výšky a váhy. Pre ciele poradensko-konzultačné intervencie a ciele intervenciu pri prevencii civilizačných ochorení; počet individuálnych konzultácií: 18x a 185 vyšetrení hladiny cholesterolu v spolupráci s NTS Nové Zámky v rámci Svetového dňa darcov krvi;
- počas nezmenených ordinačných hodín sme naďalej poskytovali širokej verejnosti služby v Poradni zdravia;

V Poradni pre tehotné matky - Klub matiek:

- naďalej sme pokračovali v spolupráci s Klubom matiek a neonatologickou ošetrovateľkou Mgr. Maďarovou z novorodeneckého oddelenia NsP Nové Zámky na úrovni informovania mamičiek o mieste a čase konania klubu, zapožičiavania ZV videofilmov s tematikou gravidity a pôrodu v počte: 17 ks a poskytovania zdravotno-výchovných materiálov s dôrazom na výživový, imunologický a psychologický význam dojčenia pre dieťa v počte: 16 ks
- psychoprophylaktická príprava gravidných žien na pôrod a dojčenie sme pokračovali v spolupráci s neštátnou psychologickou poradňou PhDr. Verešovej; počet odporučených mamičiek : 8

V rámci ostatných poradní zdravia:

- vypracovali sme letáky, propagačné materiály a 2 odborné články so zameraním na témy WHO i aktuálnu zdravotno-výchovnú problematiku, ktoré sme pravidelne uverejňovali v miestnych a okresných masmédiách Castrum Novum, Naše Novosti a Štúrovo a okolie;
- cielene sme spolupracovali so zdravotníkymi i nezdravotníkymi organizáciami;

Ad 3 :Využívať vhodné formy a spôsoby informovania obyvateľov okresu o výsledkoch činnosti RÚVZ a problémoch životného štýlu pôsobiacich na ich zdravie, monitorovať zdravotné uvedomenie a správanie sa jednotlivých skupín obyvateľstva v záujme zisťovania aktuálnych potrieb, foriem a rozsahu ZV intervencií.

Cieľ: Zvýšiť záujem a aktivizovať štátne orgány, organizácie i dobrovoľné združenia na riešení prioritných enviromentálnych a behaviorálnych rizík zdravia obyvateľstva, získať spätné informácie o stave uvedomenia a záujme.

- zapojili sme sa do celoslovenského projektu „Mám 65+ a teší ma, že žijem zdravo“
- spolupodielali sme sa na sledovaní výživového stavu vybraných vekových skupín dospeléj populácie ako súčasť spolupráce s oddelením HV; počet vyšetrených: 40 ľudí
- v rámci programu „Zdravé pracoviská“ sme uskutočnili odbery a odborné poradenstvo zamestnancom inštitúcií, ktoré nás o to požiadali; počet vyšetrených: 12 ľudí
- podľa výsledkov ukazovateľov sme vypracovali aktuálne a vhodné formy a spôsoby účinnej zdravotno-výchovnej intervencie s cieľom zvýšiť záujem a aktivizovať štátne orgány na riešení prioritných enviromentálnych a behaviorálnych rizík zdravia obyvateľstva okresu so získaním spätnej väzby a prehľadu o zdravotnej uvedomelosti a postojov k zdraviu
- v záujme informovania obyvateľov o výsledkoch činnosti RÚVZ v účinnej ochrane a podpore zdravia a problémov životného štýlu sme informovali miestne a okresné masmédiá a káblovú televíziu 1 x
- masmédiá sme využili aj na podnietenie aktívnej zainteresovanosti štátnych orgánov a organizácií na riešení prioritných enviromentálnych a behaviorálnych rizík zdravia obyvateľstva
- zúčastnili sme sa v spolupráci s NTS Nové Zámky na odberoch v rámci „ Svetového dňa darcov krvi“ Nové Zámky, (počet vyšetrených 185)
- v spolupráci s poisťovňou UNION v rámci 9 výjazdov sme vyšetřili u 570 klientov hladinu cholesterolu v krvi, BMI, a hladinu tuku Tukomerom, TK.

Ad 4 :Zdravotno-výchovne podporovať dané priority aktualizovaného NPPZ a NEHAP a realizovať úlohy vyplývajúce z harmonogramu NPPZ (Projekty č.19-21).

Cieľ: Vyššia efektivita celospoločenských zdravotníckych, zdravotno-výchovných aktivít primárnej prevencie aktualizovaného NPPZ, ktorej predpokladom je riešenie aktuálnych problémov na úrovni regiónov.

- Oddelenie podpory zdravia sa spolupodieľalo na aktívnej podpore zdravia s hlavným zameraním na priority NPPZ a projekty WHO. Naše úsilie bolo zamerané hlavne na projekty Zdravé školy, Zdravé mestá, Zdravie podporujúce pracoviská a Zdravá voda;
- OPZ a PCZVPZ sa v spolupráci so všetkými oddeleniami RÚVZ podieľalo na výchove a vzdelávaní v podpore zdravia a na zvyšovaní zdravotnej uvedomenosti obyvateľov okresu na všetkých úrovniach populácie v rámci projektov ochrany zdravia obyvateľstva.

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Poprade**

1. ODBOR HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

1.1. Vypracovanie aktualizovaného Akčného plánu pre prostredie a zdravie SR IV. (NEHAP IV)

V rámci Akčného plánu pre prostredie a zdravie obyvateľov SR sú plnené tieto aktivity:

Pitná voda

Okres Poprad

Napojenosť obyvateľstva na verejný vodovod v okrese Poprad je 94,7 %, verejné vodovody sú väčšinou v správe Podtatranskej vodárenskej prevádzkovej spoločnosti a.s. Poprad, niektoré vodovody vo Vysokých Tatrách sú v správe liečebných ústavov.

Podľa vypracovaného harmonogramu bolo v rámci monitoringu na spotrebisku odobratých 28 vzoriek pitnej vody so závadnosťou 3,6 % (vodovod Gerlachov).

Z verejných studní je v okrese Poprad zásobovaných cca 620 obyvateľov, a to v obci Vydrník, ktorá ako jediná v okrese nemá verejný vodovod (stavba vodovodu je dlhodobo v štádiu príprav). Z verejnej studne v obci Vydrník boli odobraté 2 vzorky vody. Jedna vzorka bola závadná mikrobiologicky a chemicky (dusičnany).

V okrese Poprad bolo odobratých 6 vzoriek vôd z minerálnych prameňov, z toho boli 4 vzorky chemicky závadné.

V rámci štátneho zdravotného dozoru bola odobratá 1 vzorka vody z vodného zdroja so závadnosťou 0 % (potok Štiavnik).

Okres Kežmarok

V okrese Kežmarok je napojených na verejné vodovody 81,0 % obyvateľov. V správe obcí sú 4 vodovody (Osturňa, Zálesie, Lendak, Ihľany), ostatné sú v správe PVPS a.s. Poprad.

Pri plnení monitoringu bolo vyšetrených v okrese Kežmarok 32 vzoriek pitnej vody so závadnosťou 12,5 % (4 vzorky mikrobiologicky závadné - vodovod Reľov – 2 vzorky, Zálesie – 1 vzorka, Spišské Hanušovce – 1 vzorka).

Verejné studne na zásobovanie pitnou vodou využíva v okrese Kežmarok asi 3,6 % obyvateľov z celkového počtu obyvateľov okresu Kežmarok – predovšetkým v obciach Bušovce, Havka, Hradisko, Jurské, Malá Franková, Podhorany, Veľká Franková, Výborná.

Z verejných studní v okrese Kežmarok bolo odobratých celkovo 11 vzoriek, z toho boli 4 závadné (36,4 %). Dve vzorky boli závadné mikrobiologicky, jedna vzorka bola závadná chemicky a jedna vzorka bola závadná mikrobiologicky aj chemicky.

Okres Levoča

V okrese Levoča napojenosť na verejný vodovod predstavuje 84,3 %. Verejné vodovody sú v správe PVPS a.s. Poprad (10 verejných vodovodov), 1 verejný vodovod je v správe VVS a.s. Košice (Vyšný Slavkov) a 11 verejných vodovodov je v správe obcí.

V rámci monitoringu na spotrebisku bolo v okrese Levoča odobratých 35 vzoriek pitnej vody so závadnosťou 17,1 % (6 vzoriek – vodovod Pavľany, Spišské Podhradie, Torysky, Baldovce).

Z verejných studní v okrese Levoča bolo odobratých 5 vzoriek pitnej vody so závadnosťou 100 % (v obci Dolňany – Rožkovce, Domaňovce).

Voda na kúpanie

Prírodné kúpacie oblasti

V spádovom území Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade sa nenachádza prírodná kúpacia oblasť, ktorá by bola vyhlásená Krajským úradom životného prostredia.

V okrese Levoča v k.ú. Mesta Levoča – Levočská dolina je v areáli vodnej nádrže vyhradená časť vodnej plochy, ktorá je sporadicky využívaná na kúpanie. V tejto lokalite je k dispozícii základné vybavenie – zariadenia pre osobnú hygienu, bufet, športové plochy.

Umelé kúpaliská

V okresoch Poprad a Kežmarok sa nachádzajú umelé kúpaliská jednak ako súčasť ubytovacích zariadení s celoročnou prevádzkou a jednak ako komplexné areály s využívaním niektorých bazénov celoročne, iných len sezónne (Aquacity Poprad, TK Vrbov). V okrese Levoča bolo uvedené do prevádzky sezónne kúpalisko v Spišskom Hrhove.

Pred letnou turistickou sezónou 2011 bola zaslaná správa o pripravenosti umelých kúpalísk na letnú turistickú sezónu na ÚVZ SR.

Okres Poprad

V okrese Poprad eviduje RÚVZ 22 umelých celoročných kúpalísk.

Na kúpalisku Aquacity Poprad je v prevádzke celoročne 9 bazénov, počas LTS 11 bazénov. Z bazénov v areáli Aquacity Poprad bolo celkovo odobratých 28 vzoriek bazénovej vody so závadnosťou 10,7 % (3 vzorky) – prekročená hodnota voľného a viazaného chlóru v bazéne Diamond I. a Diamond II.

Z ostatných bazénov s celoročnou prevádzkou bolo odobratých 27 vzoriek bazénovej vody so závadnosťou 25,9 % (10 vzoriek) – napr. hotel Hubert Gerlachov, hotel Patria Štrbské Pleso, hotel Smokovec a hotel Bellewue Starý Smokovec, hotel Hutník Tatranské Matliare). Jednalo sa o chemickú závadnosť predovšetkým v ukazovateľoch voľný a viazaný chlór.

Okres Kežmarok

V okrese Kežmarok bola sledovaná kvalita bazénovej vody v netermálnych bazénoch v ubytovacích zariadeniach: Hotel Kontakt v Starej Lesnej, Hotel TEKO Šarpanec v Spišskej Belej, Hotel International vo Veľkej Lomnici, Hotel Hills v Starej Lesnej a v termálnych bazénoch Termálneho kúpaliska vo Vrbove.

Na Termálnom kúpalisku vo Vrbove bolo celoročne v prevádzke päť bazénov – plavecký, kľudový, motýľ, výplavový a Lienka. Od 25. 6. 2011 sú v prevádzke detské bazény a rekreačný bazén. Od 1. 7. 2011 je využívaný detský zadný bazén a bazén s tobogánom.

Na Termálnom kúpalisku vo Vrbove bolo odobratých 17 vzoriek bazénovej vody, z toho bolo 16 vzoriek závadných t.j. 96,1 % (prekročená hodnota voľného a viazaného chlóru) – kľudový bazén, motýľ, výplavový a rekreačný bazén.

V ostatných bazénoch bolo odobratých 6 vzoriek bazénovej vody s 0 % závadnosťou.

Okres Levoča

V okrese Levoča bolo vybudované sezónne kúpalisko v Spišskom Hrhove. Odobratá vzorka bazénovej vody bola nezávadná.

1. 7. Úprava pitnej vody vo verejných vodovodoch

Sledovanie kvality pitnej vody patrí k prioritám odboru hygieny životného prostredia, pretože kvalita pitnej vody môže mať významný vplyv na zdravie obyvateľstva, a to z hľadiska krátkodobého aj dlhodobého pôsobenia. Úprava pitnej vody chlórmi a jeho zlúčeninami patrí k najrozšírenejším spôsobom jej hygienického zabezpečenia. V posledných rokoch (najmä v zahraničí) sa začína presadzovať zdravotné zabezpečenie pitnej vody bez prítomnosti chemických látok. Dôvodmi sú predovšetkým obavy zo vzniku a účinkov vedľajších produktov dezinfekcie a snaha o zachovanie priaznivých senzoričných vlastností pitnej vody.

Cieľom úlohy je spracovanie prehľadu o spôsoboch dezinfekcie pitnej vody vo verejných vodovodoch v Slovenskej republike a používaných chemických látkach na báze chlóru, vytipovanie verejných vodovodov pre sledovanie vplyvu chlórovania na kvalitu pitnej vody a vznik VPD, vytipovanie verejných vodovodov pre sledovanie kvality pitnej vody vo verejných vodovodoch bez dezinfekcie.

Úloha bude plnená podľa gestorom vypracovaných pokynov, a síce v 2. polroku 2011, kedy sa má vypracovať „Prehľad verejných vodovodov bez dezinfekcie na báze chlóru“.

1. 8. Aktualizácia informačného systému o kúpaliskách a kvalite vôd na kúpanie

Táto úloha má za cieľ upraviť a doplniť funkčnosť informačného systému o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie a prispôsobiť systém novým legislatívnym požiadavkám, aktuálnej situácii a požiadavkám v oblasti informovania, zefektívniť a zlepšiť prácu orgánov verejného zdravotníctva v oblasti vôd na kúpanie na všetkých úrovniach.

Voda na kúpanie

Prírodné kúpacie oblasti

V spádovom území Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade sa nenachádza prírodná kúpacia oblasť, ktorá by bola vyhlásená Krajským úradom životného prostredia.

V okrese Levoča v k.ú. Mesta Levoča – Levočská dolina je v areáli vodnej nádrže vyhradená časť vodnej plochy, ktorá je sporadicky využívaná na kúpanie. V tejto lokalite je k dispozícii základné vybavenie – zariadenia pre osobnú hygienu, bufet, športové plochy.

Umelé kúpaliská

V okresoch Poprad a Kežmarok sa nachádzajú umelé kúpaliská jednak ako súčasť ubytovacích zariadení s celoročnou prevádzkou a jednak ako komplexné areály s využívaním niektorých bazénov celoročne, iných len sezónne (Aquacity Poprad, TK Vrbov). V okrese Levoča bolo uvedené do prevádzky sezónne kúpalisko v Spišskom Hrhove.

Pred letnou turistickou sezónou 2011 bola zaslaná správa o pripravenosti umelých kúpalísk na letnú turistickú sezónu na ÚVZ SR.

Okres Poprad

V okrese Poprad eviduje RÚVZ 22 umelých celoročných kúpalísk.

Na kúpalisku Aquacity Poprad je v prevádzke celoročne 9 bazénov, počas LTS 11 bazénov. Z bazénov v areáli Aquacity Poprad bolo celkovo odobratých 28 vzoriek bazénovej

vody so závadnosťou 10,7 % (3 vzorky) – prekročená hodnota voľného a viazaného chlóru v bazéne Diamond I. a Diamond II.

Z ostatných bazénov s celoročnou prevádzkou bolo odobratých 27 vzoriek bazénovej vody so závadnosťou 25,9 % (10 vzoriek) – napr. hotel Hubert Gerlachov, hotel Patria Štrbské Pleso, hotel Smokovec a hotel Bellewue Starý Smokovec, hotel Hutník Tatranské Matliare). Jednalo sa o chemickú závadnosť predovšetkým v ukazovateľoch voľný a viazaný chlór.

Okres Kežmarok

V okrese Kežmarok bola sledovaná kvalita bazénovej vody v netermálnych bazénoch v ubytovacích zariadeniach: Hotel Kontakt v Starej Lesnej, Hotel TEKO Šarpanec v Spišskej Belej, Hotel International vo Veľkej Lomnici, Hotel Hills v Starej Lesnej a v termálnych bazénoch Termálneho kúpaliska vo Vrbove.

Na Termálnom kúpalisku vo Vrbove bolo celoročne v prevádzke päť bazénov – plavecký, kľudový, motýľ, výplavový a Lienka. Od 25. 6. 2011 sú v prevádzke detské bazény a rekreačný bazén. Od 1. 7. 2011 je využívaný detský zadný bazén a bazén s tobogánom.

Na Termálnom kúpalisku vo Vrbove bolo odobratých 17 vzoriek bazénovej vody, z toho bolo 16 vzoriek závadných t.j. 96,1 % (prekročená hodnota voľného a viazaného chlóru) – kľudový bazén, motýľ, výplavový a rekreačný bazén.

V ostatných bazénoch bolo odobratých 6 vzoriek bazénovej vody s 0 % závadnosťou.

Okres Levoča

V okrese Levoča bolo vybudované sezónne kúpalisko v Spišskom Hrhove. Odobratá vzorka bazénovej vody bola nezávadná.

Počas LTS sa v týždňových intervaloch (pred víkendom) aktualizuje stav kúpalísk prostredníctvom informačného systému.

Po skončení LTS sa v zmysle pokynov gestora vypracuje „Správa o sledovaní hygienickej situácie na prírodných a umelých kúpaliskách v LTS“.

1. 10. Posilnenie implementovania HIA v posudkovej činnosti ÚVZ a RÚVZ v SR

Uplatnenie zákonných požiadaviek na úseku hodnotenia dopadov na zdravie si vyžaduje nové prístupy v práci zamestnancov verejného zdravotníctva, posilnenie ich vedomostí a zručností pri uplatňovaní kompetencií vyžadovania a posudzovania hodnotenia dopadov na zdravie.

Úloha bude plnená usporiadaním odborných seminárov pre zamestnancov verejného zdravotníctva s problematikou hodnotenia dopadov na zdravie do konca roka 2011 a vydaním vyhlášky MZ SR, ktorá upraví postup pri hodnotení dopadov na zdravie.

2. ODBOR PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA

2.1. Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce.

Pri výkone štátneho zdravotného dozoru na pracoviskách s vyhlásenými rizikovými prácami sa zameriavame na plnenie opatrení, ktoré vyplývajú z povinností zamestnávateľov. Jedná sa hlavne o dodržiavanie výsledkov lekárskeho preventívneho prehliadok, ich intervaly a výsledky s prípadnými opatreniami napr. presun na inú prácu. Ďalej sa kontroly zameriavajú na dodržiavanie schválených prevádzkových poriadkov so zameraním na dodržiavanie

náhradných opatrení na ochranu zdravia zamestnancov. V prípade ak zamestnávateľ nepredloží schválený prevádzkový poriadok alebo sa zistí zásadné porušovanie schválených prevádzkových poriadkov nasledujú sankčné opatrenia. V sledovanom období bolo uložených za tieto priestupky 9 blokových pokút.

Za obdobie prvého polroku bolo vydaných 8 rozhodnutí o rizikových prácach a 8 stanovísk k zaradeniu prác do 2. kategórie. Problémom pri zaraďovaní aj naďalej zostávajú útlmové programy podnikov. Evidencia rizikových prác za okresy Poprad, Kežmarok a Levoča za prvý polrok nebola aktualizovaná z dôvodu zavedenia nového programu.

Od začiatku roka sme vydali 4 rozhodnutia na odstránenie azbestu zo stavieb s vykonávaním po dobu nielen tohto ale aj budúceho roka.

V prvom polroku neboli žiadne návrhy zamestnávateľov na zaradenie prác s rizikom psychickej pracovnej záťaž.

Za sledované obdobie prešetrujeme 1 prípad ochorenia z JNDZ - Sy. canalis carpi (G 56.0) u kuchárky.

2.2. Znižovanie rizika vzniku ochorení podmienených prácou u zamestnancov pri práci so zobrazovacími jednotkami.

Pracovníci oddelenia pri každom ŠZD sa okrem iného zameriavajú na dodržiavanie uplatňovania NV SR č. 276/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci so zobrazovacími jednotkami. Štandardné podmienky pre prácu so zobrazovacími jednotkami sú vytvárané hlavne u novootváraných prevádzkach.

2.5. Zvyšovanie úrovne ochrany zdravia pred rizikami z chemických látok.

Táto úloha sa bude plniť na úrovni RÚVZ v druhom polroku 2011. Pracovníci RÚVZ sa zúčastnili školenia v rámci projektu na RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici.

3. ODBOR HYGIENY VÝŽIVY, BEZPEČNOSTI POTRAVÍN A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

3.1. Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospeléj populácie obyvateľov SR

Gestor úlohy: ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Poprade a Banskej Bystrici
Riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR

Sledovanie výživového stavu:

Projekt pokračuje na základe schválenej metodiky v programe ALIMENTA 2. V rámci RÚVZ Poprad za I. polrok 2011 bolo vyšetrených 60 a dokonca roku spolu bude vyšetrených 80 klientov ľahkej práce v 2 vekových kategóriách mužov a žien:

- a) ľahká práca ženy – veková kategória 19-34 r. v počte 20
- b) ľahká práca ženy – veková kategória 35-54 r. v počte 20
- c) ľahká práca muži – veková kategória 19-34 r. v počte 20
- d) ľahká práca muži – veková kategória 19-59 r. v počte 20

Projekt poskytuje informácie o energetickej hodnote, o spotrebe základných živín (tukov, cukrov, bielkovín) o spotrebe hrubej vlákniny z potravín, spotrebe cholesterolu z potravín, príjme tekutín, príjme NaCl, výsledky somatického dotazníka (WHR, BMI, váha, výška), klinicko-somatický dotazník (výsledky cholesterolu, LDL, HDL, triglyceridov, glukózy,

aterogenného indexu). Ďalej projekt poskytuje informácie o spracovaní dotazníka z údajov o stravovacích zvyklostiach, spotrebe jednotlivých potravinových komodít, pohybovej aktivite a vplyve stresu na organizmus.

3.2. Monitoring jodidácie kuchynskej soli

Gestor úlohy: ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Košiciach
Riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR

Etapy riešenia:

I. etapa – odber vzoriek kuchynskej soli na laboratórne vyšetrenie KJ, KJO₃. Spolu bolo odobratých 6 vzoriek (3 z domácej produkcie a 3 zahraničnej produkcie), všetky vyhoveli pre obsah KJ, KJO₃.

3.3. Bezpečnosť kozmetických výrobkov určených pre deti

Gestor úlohy: ÚVZ SR
Riešiteľské pracoviská: ÚVZ SR, RÚVZ v SR

Úloha: Dôkaz/stanovenie konzervačných látok v čistiacich kozmetických výrobkoch a kontrola ich označovania február – máj – bolo vyšetrených 5 vzoriek, všetky vyhoveli (chemicky, mikrobiologicky i v označovaní).

Úloha: „Kontrola kozmetických výrobkov na ochranu pred slnečným žiarením pre deti alebo označené ako rodinné (family) balenia a kontrola ich označovania (máj – júl), 5 vzoriek chemicky vyhoveli. Výrobky značky VICHY – 4 druhy mali zistené hraničné hodnoty oktylsalicylátu, 1 vzorka z uvedeného dôvodu nevyhovela, mikrobiologicky vyhoveli, označovanie 1 vzorka nevyhovela.

V rámci ŠZD bolo vykonaných 11 kontrol. Bolo prekontrolovaných 59 kozmetických výrobkov na označovanie.

RAPEX – bolo 9 hlásení, prekontrolovaných bolo 90 subjektov, z toho OHVBPKV prekontrolovalo 55 subjektov, OHŽP 35 subjektov.

3.4. Bezpečnosť výrobkov určených pre deti

Spolu bolo odobratých: 9 vzoriek, všetky vyhoveli hygienickým požiadavkám.
5 vzoriek na dusitany a dusičnany (ostatné potraviny na výživu dojčiat a malých detí)
2 vzorky pre dojčatá a malé deti na báze obilia na deoxynivalenol
2 vzorky na počiatočnú výživu dojčiat - mikrobiológia

Gestor úlohy: ÚVZ SR
Riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR – odber vzoriek a RÚVZ so sídlom v Poprade bude zabezpečovať laboratórne vyšetrenie a vyhodnotenie vzoriek

3.5. Bezpečnosť papierových a kartónových obalových materiálov

V 1. polroku bola odobratá 1 vzorka kartónového obalového materiálu.

Gestor úlohy: ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Poprade

4. ODBOR HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

4.1. Prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR

Ide o celoštátny prieskum telesného vývoja detí do 18 rokov veku. Táto úloha je naplánovaná na jeseň 2011. Meranie sa bude vykonávať vo vekovej kategórii 7 – 18 rokov. Výber respondentov a druhy meraní budú vykonávané v zmysle metodického pokynu. Získané údaje budú zaznamenávané do predpísaných hárkov a po zosumarizovaní zaslané gestorovi úlohy – ÚVZ SR Bratislava.

4.2. Zneužívanie návykových látok (alkohol, tabak, drogy) u detí a mládeže na Slovensku

Naše RÚVZ tak, ako v roku 2010, si zabezpečilo v prvej polovici r. 2011 na regionálnej úrovni opakované monitoringy a zbery údajov o tabaku, alkohole a drogách podľa štandardizovaných dotazníkov (TAD1, TAD2) na dvoch základných školách (TAD1) s celkovým počtom 326 respondentov, na jednej strednej škole (TAD2) s počtom 135 respondentov a na dvoch školách monitoring o prevalencii fajčenia a zdravotných dôsledkoch z fajčenia (217 respondentov).

V priebehu letných prázdnin sa údaje budú počítačovo analyzovať a výsledky uvádzané v tabuľkovej a grafickej forme spolu s písomnou správou budú zaslané každej zúčastnenej škole.

V apríli 2011 bol vykonaný v rámci Slovenska školský prieskum ESPAD o legálnych a nelegálnych drogách. Gestor úlohy zabezpečil výber škôl. V určených dvoch ZŠ (iba deviate ročníky) a v dvoch SŠ bol celkový počet 320 respondentov. Materiály boli po ukončení zaslané na ÚVZ SR do Bratislavy.

V prvom polroku 2011 bol taktiež vykonaný monitoring (GYTS) o výskyte fajčenia tabaku podľa stanovených pravidiel vo vekovej kategórii 13-15 rokov ako súčasť globálneho monitorovania o výskyte tabaku. V našom regióne sme zabezpečovali zber údajov formou anonymných dotazníkov v súbore 346 žiakov. Vyplnené formuláre sa odovzdali gestorovi úlohy ÚVZ JLF Martin.

Pri príležitosti Svetového dňa bez tabaku (31.5.2011) sme všetkým školám zaslali informatívne letáky podľa hesla Rámcový dohovor o kontrole tabaku.

4.3. Monitoring stravovacích zvyklostí a výživových preferencií vybranej populácie detí SR a hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál

Na r. 2011 monitoring stravovacích zvyklostí bol prerušený vzhľadom na pripravovanú úlohu Celoslovenského antropometrického merania. V úlohe budeme pokračovať na jar r. 2012 v súbore žiakov 2. stupňa ZŠ.

4.6. Zdravé deti v zdravých rodinách

Cieľom projektu je na základe vykonávaných preventívnych prehliadok zabezpečiť aj meranie hladiny cholesterolu u detí a mládeže vo veku 11 a 17 rokov, získať poznatky o životnom štýle a zdraví mladej populácie a aktualizovať intervenčné opatrenia. Zber údajov je naplánovaný na jeseň 2011.

6.8. Prevencia HIV/AIDS

Z populácie žiakov 2. stupňa ZŠ a študentov SOŠ každoročne vyberáme školské zariadenie, kde realizujeme Projekt „Hrou proti AIDS“ ako formu vzdelávania a informovanosti žiakov a študentov o rizikách možného prenosu tohto ochorenia, jeho zdravotných dôsledkoch, tolerancie zdravých voči nakazeným a najdôležitejšími preventívnymi opatreniami voči tejto nákaze. Plnenie tohto projektu je naplánované na obdobie konca roka 2011 pri príležitosti Svetového dňa boja proti AIDS.

9.3. Stomatohygiena u detí predškolského veku

Cieľom je zdravotne - výchovné pôsobenie u detí predškolského veku za účelom zlepšenia orálneho zdravia a vytvorenie správnych návykov starostlivosti o chrup.

Tento projekt je v našom regióne rozšírený, podľa štatistických údajov získaných z predškolských zariadení koncom r. 2010 (pre hodnotiacu správu za r. 2010) cca 56 % predškolských zariadení ho plní v rámci svojho výchovného programu. Materské školy pozitívne vnímajú túto aktivitu a v mnohých predškolských zariadeniach projekt prebieha už niekoľko rokov. Za prvý polrok 2011 sme zabezpečili edukáciu v piatich predškolských zariadeniach v skupine 80 detí staršieho predškolského veku.

9.10. Školy podporujúce zdravie

Do projektu Škola podporujúca zdravie je v našom regióne zapojených 37 základných škôl a 41 materských škôl. V rámci zvyšovania zdravotnej uvedomelosti detí a mládeže podieľame sa na intervenčných aktivitách tejto populačnej skupiny (prednášky, besedy, videoprojekcia, distribúcia informačných letákov podľa kalendára WHO).

Pri príležitosti Svetových dní podľa WHO (Sv. deň zdravia - apríl 2011, Sv. deň bez tabaku – máj 2011) boli na všetky druhy škôl zasielané elektronickou poštou informačné materiály (letáky) so zdravotníckou tematikou. Niektoré školy aj písomne zasielali na náš úrad správu o realizácii aktivít rôzneho druhu pri príležitosti Svetového dňa zdravia.

6. ODBOR EPIDEMIOLOGIE

6.1. NÁRODNÝ IMUNIZAČNÝ PROGRAM SR (NIP SR)

Realizácia imunizačného programu prebiehala v roku 2011 v pôsobnosti RÚVZ Poprad podľa plánu. Imunizačný program sa realizoval podľa vydaných očkovacích kalendárov platných od 1.1.2011 a následne od 24.3.2011, zaslaných v čase vydania očkujúcim lekárom a zdravotníckym zariadeniam. Išlo o povinné pravidelné očkovanie detí a dospelých. Na internetovej stránke nášho úradu, mailovou a klasickou poštou sme priebežne informovali o zmenách týkajúcich sa očkovania a výskytu ochorení preventabilných očkovaním (očkovací kalendár, kategorizácia vakcín, indikačné obmedzenia, informácia o výskyte osýpok v Európe). Realizáciu imunizácie vykonávali ošetrojúci lekári.

V rámci surveillancie ochorení preventabilných očkovaním bolo v regióne hlásených 6 ochorení na pertussis, z toho 5 prípadov u detí a 1 u dospelaj osoby (4 deti riadne očkované, 1 neočkované a dospelá osoba očkovaná v detstve), 1 ochorenie na akútnu hepatitídu B, 1 ochorenie na chronickú hepatitídu B a 37 prípadov novozistených nosičstiev vírusu hepatitídy B.

Kontrola očkovania bude vykonaná podľa pokynov ÚVZ SR.

Väčšina očkujúcich pediatrov nám zasiela mesačné písomné hlásenia o vykonaných očkovacích výkonoch.

V apríli sme sa zúčastnili aktivít Európskeho imunizačného týždňa – rozhovor pre televíziu Poprad, 6 článkov v regionálnej tlači, články a leták umiestnené na webovej stránke, vlastný leták o ochorení na osýpky zaslaný do materských škôl a zdravotníckych zariadení, besedy a prednášky v rómskych komunitách.

6.2. SURVEILLANCE INFEKČNÝCH CHORÔB

Surveillance infekčných ochorení sa realizovala v zmysle platnej legislatívy (zák. č. 355/2007 Z.z.) a štandardných definícií prenosných ochorení.

Hlásenie infekčných ochorení podľa skupín A, B, C, D sa prevažne dodržiava. Každý mesiac bola vypracovaná analýza výskytu prenosných ochorení v našom regióne, ktorá bola zaslaná ošetrojúcim lekárom a ústavným zdravotníckym zariadeniam.

Informovali sme verejnosť o výskyte prenosných ochorení formou mesačných hlásení o výskyte prenosných ochorení a týždenných hlásení o výskyte ARO a CHPO na internetovej stránke nášho úradu.

Osobitná pozornosť bola venovaná ochoreniam preventabilných očkovaním, najmä pokiaľ ide o laboratórnu dg. týchto chorôb.

Zvýšená pozornosť v tomto roku bola venovaná ochoreniam vyvolaným vírusom pandemickej chrípky A (H1/N1). V roku 2010 sme zaznamenali 18 prípadov SARI a 48 prípadov chrípky vyvolanej A H1/N1.

6.3. INFORMAČNÝ SYSTÉM PRENOSNÝCH OCHORENÍ

Pokračovali sme v surveillancie a kontrole infekčných ochorení používaním epidemiologického informačného systému EPIS a využívaním všetkých možností, ktoré poskytuje - centrálnu databázu prípadov infekčných ochorení hlásených individuálne, centrálnu databázu prípadov chrípky, chrípke podobných ochorení a akútnych respiračných ochorení hlásených hromadne, centrálnu databázu vyšetrení vykonaných v NRC, systému rýchleho varovania, manažmentu epidémií a manažmentu kontaktov a ohnisk.

Za I. polrok 2010 bolo hlásených a v informačnom systéme spracovaných 1450 prípadov infekčných ochorení, z nich 108 bolo NN. ARO a chrípka sa hlásili telefonicky. Hlásenia zadávali do informačného systému pracovníci oddelenia epidemiológie.

Zabezpečoval sa aj systém rýchleho varovania, kde bolo zadaných 28 hlásení. Nedostatočné je hlásenie prípadov do systému od samotných ošetrojúcich lekárov.

6.4. NOZOKOMIÁLNE NÁKAZY

Surveillance vybraných nozokomiálnych nákaz sa vykonáva v rámci hlásenia v EPISe. Hlásených bolo 108 nozokomiálnych nákaz. Naďalej sa prešetroval každý pozitívny výsledok hemokultúry hlásený OKM Nemocnice Poprad, a.s. Nedostatky v hlásení NN pretrvávali a to hlavne u infekcií rán a močových infekcií.

V rámci ŠZD bolo vykonaných 69 kontrol aj so zameraním na kontrolu dodržiavania hygienicko – epidemiologického režimu, bariérovej ošetrovateľskej techniky, pri ktorých bolo odobraných 750 vzoriek z prostredia, 51 vzoriek na sterilitu, 12 vzoriek dezinfekčných roztokov, 12 vzoriek ovzdušia. Súčasťou kontroly bolo aj testovanie funkčnej schopnosti sterilizačných prístrojov a to u 105 horúcovzduchových a 95 parných sterilizačných prístrojov.

6.5. SURVEILLANCECE CHRONICKÝCH OCHORENÍ

Vedúca oddelenia epidemiológie – lekárka sa podieľala na plnení programu CINDI. Aktívne pracovala v základnej poradni zdravia na RÚVZ v Poprade pri poskytovaní poradenstva. Gestorstvo nad poradňou zdravia a projektami súvisiacimi so surveillance chronických ochorení má oddelenie podpory zdravia.

6.6. MIMORIADNE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUÁCIE

V roku 2011 sa priebežne aktualizovali plány opatrení pre prípad pandémie chrípky a havarijný plán hlavne so zameraním na počty reprofilizovaných lôžok v jednotlivých zariadeniach.

6.7. ENVIRONMENTÁLNA SURVEILLANCE POLIOMYELITÍDY A SLEDOVANIE VDPV

V rámci tejto surveillance hlásenie ACHO v týždenných intervaloch zainteresovanými oddeleniami je nedostatočné. Hlásia sa len hospitalizované prípady, nie negatívny stav. Tieto informácie sa získavajú aktívne epidemiológmi. V pravidelných intervaloch podľa plánu virologického laboratória RÚVZ so sídlom v Košiciach sa vykonávali odbery odpadových vôd na čističke odpadových vôd vo Veľkej Lomnici na sledovanie VDPV. V priebehu I. polroka 2011 boli odobraté 3 vzorky odpadových vôd podľa harmonogramu virologického laboratória RÚVZ so sídlom v Košiciach s negatívnym výsledkom.

ŠPECIALIZOVANÉ LABORATÓRIUM 2 MIKROBIOLOGICKÝCH ANALÝZ

1.5. MONITORING KVALITY VODY NA KÚPANIE V SR V SÚLADE S PLATNOU LEGISLATÍVOU

Cieľ

Hlavným cieľom je sledovať a hodnotiť kvalitu vody prírodných a umelých rekreačných lokalít z hľadiska ochrany zdravia ľudí v súlade s platnou legislatívou a na základe získaných informácií usmerňovať štátny zdravotný dozor a nariaďovať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov. Osobitnú pozornosť venovať monitoringu prírodných lokalít, ktoré sú zaradené medzi vody vhodné na kúpanie a údaje o kvalite ich vody sú hodnotené aj Európskou komisiou.

Vedľajším cieľom je aktualizácia s doplnenie informačného a databázového systému na monitorovanie vôd určených na kúpanie za účelom umožnenia plnenia reportingových požiadaviek podľa novej smernice č. 2006/7/ES

Výstupy

Vyšetrených 108 vzoriek bazénových vôd a 2 vzorky vôd z nádrží.

1.6. MONITORING KVALITY PITNEJ VODY NA SPOTREBISKU V SÚLADE S PLATNOU LEGISLATÍVOU, PRÍPRAV A PODKLADOV PRE SPRÁVU EÚ

Cieľ

Systematické sledovanie kvality pitnej vody u spotrebiteľa v súlade so zákonom č. 355/2007 Z. z. o verejnom zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Na základe získaných informácií usmerňovanie výkonu štátneho zdravotného dozoru nad pitnou vodou v SR a nariaďovanie opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

Výstupy

Vyšetrených 497 vzoriek pitných vôd.

7.3. MINERÁLNE A PRAMENITÉ BALENÉ VODY

Cieľ

- overenie kvality minerálnej a pramenitej balenej vody pri skladovaní v predpísaných podmienkach
- overenie doby trvanlivosti minerálnych a pramenitých balených vôd,
- kontrola zdravotnej nezávadnosti minerálnych a pramenitých balených vôd v obchodnej sieti

Výstupy

Vyšetrených 31 vzoriek minerálnych a pramenitých vôd.

NRC PRE MATERIÁLY PRICHÁDZAJÚCE DO STYKU S POTRAVINAMI

3.4. BEZPEČNOSŤ VÝROBKOV URČENÝCH PRE DETI

Cieľ

1. kontrola dodržania bezpečnosti keramických a plastových výrobkov určených pre deti so zameraním na kontrolu vybraných kritérií bezpečnosti výrobkov – migrácia Cd, Pb, formaldehydu, primárnych aromatických amínov, bisfenolu A resp. iných ukazovateľov v závislosti od materiálového zloženia,

2. kontrola označovania a dokumentácie v súlade s Potravinovým kódexom SR - Materiály a predmety určené na styk s potravinami.

Gestor

ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko

RÚVZ so sídlom v Poprade – laboratórne vyšetrenie, hodnotenie

RÚVZ v SR – odber vzoriek

Vyhodnotenie k 1. polroku 2011 :

1. Z distribučnej siete boli odobraté nasledujúce počty výrobkov určených pre deti :

- plastové výrobky
 - dojčenské fľaše 8
 - iné plastové výrobky - misky, príbor, tanier, atď. 8
- keramické výrobky – misky, tanier, hrnčeky atď. 6

určené pre najrizikovejšiu skupinu populácie – deti. Laboratórne vyšetrenia boli zamerané na kontrolu vybraných kritérií bezpečnosti výrobkov – migrácia formaldehydu, primárnych aromatických amínov, bisfenolu A, ťažkých kovov Cd, Pb resp. iných ukazovateľov v závislosti od materiálového zloženia. Celkovo bolo laboratórne vyšetrených 22 vzoriek pričom všetky boli laboratórnym vyšetrením hodnotené ako vyhovujúce pre daný účel použitia.

2. Pri kontrole označovania neboli zatiaľ zistené nedostatky a pri kontrole dokumentárnej časti - dostupnosť vyhlásení o zhode a podpornej dokumentácie v súlade s požiadavkami Potravinového kódexu SR - Materiály a predmety určené na styk s potravinami boli zistené drobné nedostatky, na ktoré boli kontrolované subjekty (výrobcovia, dovozcovia) pracovníkmi RÚVZ upozornení.

3.5. BEZPEČNOSŤ PAPIEROVÝCH A KARTÓNOVÝCH OBALOVÝCH MATERIÁLOV

Cieľ

kontrola bezpečnosti papierových a kartónových obalových materiálov vo vzťahu k migrácii určitých fotoiniciátorov, ktoré môžu migrovať z tlačiarenských farieb cez primárny obalový materiál používaných na vrchnú potlač papierových a kartónových obalových materiálov.

Gestor

ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko

RÚVZ so sídlom v Poprade – odber vzoriek, laboratórne vyšetrenie, hodnotenie

Vyhodnotenie k 1. polroku 2011 :

K 1. polroku 2011 boli v NRL pre materiály prichádzajúce do kontaktu s potravinami zavedené ďalšie metódy na laboratórne vyšetrenie určitých fotoiniciátorov :

- 4-hydroxybenzofenón (4-HBP)
- benzofenón (BP)
- 2-hydroxybenzofenón (2-HBP)
- 4-metylbenzofenón (4-MBP)
- 4-benzoylbifenyl (PBZ)

- 2-izopropyltioaxantón (ITX)
- quantcure (QTC – EHDAB – 2-etyl(hexyl-4-dimetylamino)benzoát)

ktoré môžu migrovať z tlačiarenských farieb cez primárny obalový materiál používaných na vrchnú potlač papierových a kartónových obalových materiálov do potravinárskych výrobkov.

Z distribučnej siete bolo odobraných 10 vzoriek potravinárskych výrobkov balených v papierových alebo kartónových obalových materiálov za účelom laboratórneho vyšetrenia. Vzorky sa podrobujú laboratórnemu vyšetreniu.

9. PODPORA ZDRAVIA

9. 2. „Žiť zdravší a kvalitnejší život v staršom veku – Mám 65+ a teší ma, že žijem zdravo“.

V rámci tohto projektu sa realizovalo 5 prednášok v kluboch dôchodcov a domovoch dôchodcov na rôzne témy, ako sú prevencia srdcovocievnych ochorení, zdravá výživa, obezita, význam pohybovej aktivity, diabetes mellitus, artritída.

9. 3. Zdravotno – výchovné pôsobenie u detí predškolského veku – stomatohygiena.

Na plnení tejto úlohy sme sa podieľali v spolupráci s HDM. Vyhodnotenie projektu je uvedené v časti HDM. Okrem toho sme zabezpečovali plnenie projektu v rámci realizácie „Programu podpory zdravia znevýhodnených komunit na Slovensku“, ktorý sa realizoval v troch lokalitách (6 rómskych osád) regiónu a zdravotno – výchovné aktivity v školských zariadeniach s rómskymi deťmi, taktiež v rómskych osadách.

9. 4. Projekty a úlohy podpory zdravia realizované na regionálnej úrovni.

Na regionálnej úrovni sa realizovali projekty Zdravie podporujúce školy, Zdravie podporujúce materské školy, CINDI program v okresoch Poprad, Kežmarok a Levoča. Do projektu bolo zapojených 41 MŠ a 37 ZŠ. Projekt bol plnený v spolupráci s HDM. Okrem uvedených projektov sa zabezpečoval projekt Zdravé pracoviská v závode Whirlpool Slovakia spol. s r.o. a Chemosvit Svit a.s. Projekt pokračoval edukačnou činnosťou, v rámci ktorej bolo v závodných novinách uverejnených 7 článkov zameraných na zdravú výživu, zdravý životný štýl a prevenciu poškodenia zdravia faktormi pracovného prostredia alebo prácou.

9. 5. Populačná stratégia – aktivity pri príležitosti významných dní s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané Svetovou zdravotníckou organizáciou.

V roku 2011 sme venovali pozornosť zabezpečeniu pravidelných informácií obyvateľstva zameraných na zvyšovanie zdravotného uvedomenia obyvateľstva. Pri plnení tejto úlohy sme využívali podávanie informácií prostredníctvom webovej stránky RÚVZ, ktorá bola pravidelne doplňovaná najmä v závislosti na významné dni vyhlasované WHO v problematike ochrany a podpory zdravia a zdravotného stavu vôbec. Využívali sme možnosti podávania pravidelných informácií prostredníctvom regionálnych masmédií (Chemosvit noviny, noviny Whirlpool, Podtatranské noviny, noviny Poprad, denník Korzár, Hospodárske noviny, noviny Kežmarok a TV Poprad).

Pri príležitosti Svetového dňa zdravia – 7. apríla 2011 bola pre verejnosť sprístupnená Poradňa zdravia na RÚVZ v Poprade, ktorú navštívilo 6 klientov. Taktiež sa uskutočnila výjazdová akcia v OC Max Poprad. Prístrojom reflotrón sa zisťovala hladina cholesterolu v kapilárnej krvi, meral sa krvný tlak, percento telesného tuku, body mass index, k dispozícii

bol vlastný propagačný materiál. Záujemcom bolo poskytnuté odborné poradenstvo, ktoré zabezpečovali pracovníčky poradenského centra RÚVZ a lekár. Vyšetrených bolo 60 záujemcov. V rámci Týždňa zdravia bolo vyšetrených v Tescu Poprad a Kežmarok spolu 55 zamestnancov.

Aktuálne informácie sú pre verejnosť davané aj prostredníctvom nástenky na RÚVZ a v čakárni poradne zdravia.

9. 6. Program podpory zdravia znevýhodnených rómskych komunití.

Od apríla 2011 pracovníčky oddelenia koordinovali realizáciu projektu „Program podpory zdravia znevýhodnených komunití na Slovensku“. Komunitní pracovníci zdravotnej výchovy plnili úlohy zamerané na zvýšenie zdravotného povedomia rómskeho obyvateľstva predovšetkým detí, pomáhali pri protiepidemických opatreniach v osadách a podľa pokynov lekárov zabezpečovali účasť na očkovaní a preventívnych prehliadok rómov. Komunitní pracovníci zdravotnej výchovy zabezpečovali kontrolu osád po povodňovej situácii, vykonávali preventívne opatrenia a šírili zdravotnú výchovu podľa pokynov pracovníkov RÚVZ. Zapojili sa do projektu „Program ovocie a zelenina do škôl“ v počte 120 detí.

9. 7. Súťaž „Vyzvi srdce k pohybu“.

Súťaž „Vyzvi srdce k pohybu“ organizujú RÚVZ v SR, gestorom je RÚVZ v Banskej Bystrici v rámci programu CINDI a je zameraná na zvýšenie pohybovej aktivity dospelých populácie. 4. ročník kampane prebehol od 14. 3. do 22. 5. 2011.

Súťaž „Prestaň a vyhraj“ prebieha každý druhý rok a podáva pomocnú ruku fajčiarom pri ich rozhodnutí zanechať fajčenie. Organizuje ju Národný úrad verejného zdravotníctva vo Fínsku v spolupráci so Svetovou zdravotníckou organizáciou. O súťaži bola informovaná široká verejnosť prostredníctvom médií, do ktorých sme distribuovali príspevky, taktiež do školských zariadení v okresoch Poprad, Kežmarok a Levoča, mestských úradov, lekární, čakárni ambulantných zariadení.

V rámci tejto súťaže zorganizovalo RÚVZ so sídlom v Poprade športový deň, na ktorom sa zúčastnilo 60 zamestnancov.

9. 8. Národný program prevencie obezity.

Plneniu Národného programu obezity sa venuje veľká pozornosť prostredníctvom ovplyvňovania klientov, ktorí navštevujú základnú poradňu zdravia. Okrem všeobecných zásad zdravej výživy, ktoré obdržia v základnej poradni bolo v priebehu roka 2011 odporúčaných navštíviť poradňu pre zdravú výživu 17 klientov. Problematika obezity sa rieši aj pri návšteve poradne pre optimalizáciu pohybovej aktivity, ktorú v roku 2011 navštívilo 5 klientov. V spolupráci s HDM sa tejto problematike venuje pozornosť v rámci zvyšovania zdravotného uvedomenia u detí v základných a materských školách, kde sú pripravované pri príležitosti významných dní akcie týkajúce sa propagácie správnej výživy.

9. 9. CINDI program SR.

Dlhodobým a konečným cieľom programu je znižovanie celkovej úmrtnosti populácie na chronické neinfekčné ochorenia, predovšetkým na choroby srdcovo – cievne a nádorové a v konečnom dôsledku znížiť celkovú úmrtnosť populácie a predĺžiť tak strednú dĺžku života.

Tento program je realizovaný formou poradenskej činnosti v základnej poradni zdravia RÚVZ, v poradni zdravej výživy a poradni na odvykanie od fajčenia. V základnej poradni zdravia bolo za prvý polrok 2011 vyšetrených 222 klientov, z toho 154 žien a 68 mužov, okrem toho sa uskutočnilo aj 16 výjazdových vyšetrení v počte 494 klientov.

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Považskej Bystrici**

1. ODBOR HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

1.1. VYPRACOVANIE AKTUALIZOVANÉHO AKČNÉHO PLÁNU PRE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY IV (NATIONAL ACTION PLAN FOR ENVIRONMENT AND HEALTH – NEHAP IV)

Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva. Gestorom úlohy je ÚVZSR, riešiteľské pracoviská: 36 RÚVZ v SR.

Na základe nových vedeckých dôkazov sú identifikované nové oblasti hrozby zo životného prostredia (Parma, marec 2010). Identifikácia a prioritizácia takýchto hrozieb pre populáciu v SR bude predmetom aktualizácie súčasného Akčného plánu – NEHAP III. Prebiehať má v dvoch etapách : január - jún 2011 (analýza zdravotného stavu environmentálneho zdravia, spracovanie pracovnej verzie materiálu) a júl-december 2011 (vypracovanie návrhu NEHAP IV). Výstupom bude vládou schválený NEHAP IV.

1.7. ÚPRAVA PITNEJ VODY VO VEREJNÝCH VODOVODOCH

Jedná sa o úlohu, ktorej cieľom je spracovanie prehľadu o spôsoboch dezinfekcie pitnej vody vo verejných vodovodoch a sledovanie vplyvu chlórovania na kvalitu pitnej vody a vznik vedľajších produktov chlóru. Podľa pokynov ÚVZSR budú zozbierané údaje a informácie o verejných vodovodoch v našom regióne spracovávané v tabuľkách: „Prehľad verejných vodovodov bez dezinfekcie na báze chlóru“, „Prehľad o dezinfekcii pitnej vody vo verejných vodovodoch, ktoré zasobujú viac ako 5000 obyvateľov (s dezinfekciou na báze Cl)“, „Prehľad dezinfekcie pitnej vody vo verejných vodovodoch, ktoré zasobujú menej ako 5000 obyvateľov (s dezinfekciou na báze Cl)“. Údaje (za roky 2005 – 2010) zašleme na RÚVZ so sídlom v Trenčíne, kde budú spracované spoločné tabuľky za Trenčiansky kraj.

1.8. AKTUALIZÁCIA INFORMAČNÉHO SYSTÉMU O KÚPALISKÁCH A KVALITE VODY NA KÚPANIE

Všetky správy a aktualizácie o kvalite vody na kúpanie v našom regióne počas sledovaného obdobia boli a sú pravidelne zasielané prostredníctvom IS nasledovne:

- a) správa o pripravenosti na LTS 2011 do 14.6.2011
- b) aktualizácia počas sezóny od 15.6.2011 (do 15.9.2011) vždy vo štvrtok
- c) do poznámok umelých kúpalísk nevýznamných pre LTS pravidelné vkladanie údajov o stave kúpalísk a kvalite vody (zariadenia s celoročnou prevádzkou)

2. ODBOR PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA A TOXIKOLÓGIE

2.1. ZNIŽOVANIE MIERY ZDRAVOTNÝCH RIZÍK ZAMESTNANCOV Z PRACOVNÉHO PROSTREDIA, PRACOVNÝCH PODMIENOK A SPÔSOBU PRÁCE

2.1.1. Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

Za účelom znižovania miery zdravotných rizík zamestnancov bol k 30.06. 2011 vykonávaný ŠZD podľa odborného usmernenia ÚVZ SR zameraný na dodržiavanie ustanovení jednotlivých nariadení vlády.

ŠZD zameraný na kontrolu dodržiavania požiadaviek NV SR č. 115/2006 Z.z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku v znení NV SR č. 555/2006 Z.z. bol vykonaný na 11 pracoviskách.

Plnenie povinností zamestnávateľa na zabezpečenie informovanosti pracovníkov podľa § 7 citovaného nariadenia vlády bolo zisťované formou dotazníkov. Zamestnancami bolo vyplnených 68 dotazníkov informovanosti.

ŠZD zameraný na kontrolu dodržiavania požiadaviek NV SR č. 355/2006 Z.z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení NV SR č. 300/2007 Z.z. bol vykonaný na 5 pracoviskách.

Plnenie povinností zamestnávateľa podľa § 10 citovaného nariadenia vlády bolo zisťované formou dotazníkov. Zamestnancami bolo vyplnených 10 dotazníkov informovanosti.

Kontrola uplatňovania NV SR č. 281/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri ručnej manipulácii s bremenami bola vykonaná v distribučnom centre KAUFAND, Ilava pri skladovaní, kontrole a príjme potravín. Informovanosť pracovníkov bola zisťovaná formou dotazníkov informovanosti, ktoré vyplnilo 10 pracovníkov.

Oddelenie PPLaT vedie evidenciu rizikových prác za jednotlivé okresy podľa prevažujúcej činnosti a podľa druhu a kategórií rizikových faktorov v programe ASTR. Výstupy z programu ASTR, ako aj aktuálne počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce sú vyhodnocované ročne a výsledky sú uvedené vo výročnej správe oddelenia PPLaT.

K 30.06. 2011 bolo vydaných 16 rozhodnutí na vyhlásenie rizikových prác. Rizikové práce boli vyhlásené na základe výsledkov vykonaných meraní, posúdenia rizík a splnenia kritérií na zaradenie prác do kategórie z hľadiska zdravotných rizík podľa Vyhlášky č. 448/2007 Z.z. Na zrušenie rizikových prác bolo vydaných 6 rozhodnutí. Vykonanými opatreniami (stavebné oddelenie pracoviska, úpravy na technologickom zariadení) sa podarilo znížiť mieru rizika a podľa výsledkov meraní a posúdenia rizík pracovné činnosti nespĺňali kritéria pre ich zaradenie do kategórie rizikových prác. Niektoré rizikové práce boli zrušené z dôvodu zániku firmy, alebo zániku časti výroby resp. pracoviska. V NsP Ilava a NsP Považská Bystrica boli zrušené rizikové práce s rizikovým faktorom ionizujúce žiarenie. Návrh na ich zrušenie bol posudzovaný pracoviskom radiačnej ochrany ÚVZ SR.

Na schválenie prevádzkových poriadkov bolo vydaných 11 súhlasných rozhodnutí. Niektoré prevádzkové poriadky boli posudzované v rámci posúdenia návrhu na zaradenie pracovných činností do kategórií rizikových prác alebo uvedenia priestorov do prevádzky.

V rámci ŠZD na rizikových pracoviskách boli sledované pracovné podmienky zamestnancov, miera expozície a realizácie opatrení zo strany zamestnávateľov uložených v rozhodnutí o zaradení pracovných činností do kategórie rizikových prác. Súčasťou výkonu ŠZD bola kontrola plnenia povinností na posudzovanie zdravotnej spôsobilosti na prácu - výsledky a intervaly lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci.

2. 1.2. Znižovanie zdravotných rizík z veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov

Pri výkone ŠZD sa kontroluje zabezpečenie ochrany zdravia pri skladovaní, predaji a manipulácii s veľmi jedovatými (veľmi toxickými) a jedovatými (toxickými) látkami a prípravkami. Zároveň bolo pri výkone ŠZD kontrolované splnenie povinností na zabezpečenie odbornej spôsobilosti na

prácu s jedovatými a veľmi jedovatými látkami. Na základe návrhu zamestnávateľa boli zrušené rizikové práce v spoločnosti OSIVO, a.s., Ilava s rizikovým faktorom chemické látky-agrochemikálie.

K 30.6. 2011 nebol podaný na posúdenie návrh na skladovanie, manipuláciu s veľmi jedovatými látkami a prípravkami podľa § 13 ods. 4 písm. i zákona č. 355/2007 Z.z.

RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici neoveruje a nevydáva osvedčenia o odbornej spôsobilosti pre prácu s veľmi jedovatými a jedovatými látkami a prípravkami. Žiadatelia sú odporúčaní na RÚVZ v sídle kraja (RÚVZ Trenčín).

2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu

RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici eviduje práce s rizikom chemickej karcinogenity pri práci s cytostatikami na ambulancii klinickej onkológie. Počet použitých ampuliek sa eviduje. Na uvedenej ambulancii sa zabezpečuje poskytovanie ambulantnej liečebno-preventívnej starostlivosti v odbore klinická onkológia.

ŠZD zameraný na plnenie ustanovení NV SR č. 356/2006 Z.z. - ochrana zamestnancov pri práci s karcinogénmi bol vykonaný v prevádzke na výrobu schodísk. Pri ich výrobe je používané prevažne tvrdé drevo - dokázaný karcinogén. Súčasťou výkonu ŠZD bolo overenie informovanosti pracovníkov o rizikách súvisiacich s expozíciou karcinogénom pomocou dotazníkov informovanosti K. Uvedené pracovné činnosti sú zaradené do 4. kat. rizikových prác. V záujme prehodnotenia ich zaradenia bolo zamestnávateľovi uložené opatrenie na vykonanie kvalitatívneho a kvantitatívneho zisťovania zdraviu škodlivých faktorov pracovného prostredia a hodnotenia zdravotných rizík. V rámci ŠZD upozorňujeme na zdravotné riziká vyplývajúce z expozície zamestnancov karcinogénnym a mutagénnym faktorom vrátane azbestu.

Pracovníkmi OPPLaT RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici boli k 30.6.2011 posúdené 3 návrhy na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest. Odstraňovanie azbestového materiálu vykonávali spoločnosti Ronar, s.r.o., Košice, Marián Chmelár - Krovmont, Dolný Kubín, AA service, s.r.o., Bratislava, ktoré vlastní oprávnenie ÚVZ SR na odstraňovanie azbestových materiálov zo stavieb. Jednalo sa o odstraňovanie azbestových materiálov z diaľkovo ovládanej trafostanice v Považskej Bystrici, z pivničných priestorov bytového domu v Púchove, zo strechy ZUŠ v rámci rekonštrukcie podkrovia.

Dodržiavanie ustanovení NV SR č. 253/2006 Z.z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci (ďalej len NV SR č. 253/2006 Z.z.) bolo skontrolované aj v rámci výkonu ŠZD pri odstraňovaní azbestových materiálov z pivničných priestorov bytového domu v Púchove. Zároveň bolo dotazníkmi informovanosti A (spolu 4 dotazníky) overené splnenie povinnosti vyplývajúcej z § 10 uvedeného nariadenia vlády. Nebolo zistené porušenie ustanovení citovaného nariadenia vlády.

2.1.4. Znižovanie psychickej pracovnej záťaže

K 30.6. 2011 nebol zamestnávateľom podaný návrh na zaradenie pracovných činností do kategórie rizikových prác s rizikovým faktorom psychická pracovná záťaž. V spolupráci s ÚVZ SR bolo posudzované hodnotenie psychickej pracovnej záťaže u pracovníkov v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Ilave. Hodnotenie bolo vykonané lekárom a pracovníkmi pracovnej zdravotnej služby. Uvedené pracovné činnosti boli zaradené do 2. kategórie z hľadiska zdravotných rizík.

RÚVZ nevedie v evidencii pracovné činnosti s rizikom psychická pracovná záťaž.

2.1.5. Znižovanie výskytu chorôb z povolania z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženie

Na základe žiadosti klinických pracovných lekárov resp. kliník pracovného lekárstva boli k 30.6.2011 pracovními OPPLaT prešetrené celkom 3 podozrenia na chorobu z povolania s diagnózou " susp. ochorenie z DNJZ". V dvoch prípadoch išlo o sy. canalis carpi a v jednom prípade sa jednalo o diagnózu artróza karpometakarpálneho kĺbu palca ľavej ruky. Prešetrenie podozrenia na chorobu z povolania sa vykonalo u nasledovných profesií: obsluha vysokozdvížneho vozíka, obsluha pantografu a prezeračka.

Pri prešetrovaní chorôb z DNJZ pretrváva absencia možnosti objektivizácie frekvencie pohybov a vynakladaných svalových síl pri jednotlivých pracovných úkonoch.

Vedíme evidenciu šetrených a potvrdených podozrení na ochorenie z DNJZ. Kópie prešetrení podozrení na chorobu z povolania s dg. DNJZ zasielame na ÚVZ SR so sídlom v Bratislave.

RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici eviduje vykonávanie rizikových prác s rizikovým faktorom fyzická záťaž - DNJZ u pracovníkov v sklárskom priemysle - sklári a brusiči skla, ktoré boli zaradené do kategórie rizikových prác z dôvodu častého výskytu zmien zdravotného stavu v súvislosti s prácou.

Častý výskyt ochorenia sy. canalis carpi u montážnych pracovníkov v spoločnosti Donghil Rubber Belt, s.r.o., Považská Bystrica bol oznámený anonymným telefonickým podaním. Na základe telefonického podania bol odbornými pracovními odd. PPLaT vykonaný štátny zdravotný dozor. Zároveň boli dotazníkovou metódou (NORDIC QUESTIONAIRE) u reprezentatívnej vzorky pracovníčok zisťované príznaky poškodení zdravia súvisiace s prácou. Pracovníčky najviac poukazovali na bolesť v oblasti zápästia. Zároveň bola dotazníkom zistená najviac zaťažujúca pracovná operácia podľa vnímania pracovníčok. Za účelom overenia informácie v tel. podaní bolo snahou overiť príčiny práceneschopnosti pracovníčok. Takýto údaj zamestnávateľ nemal k dispozícii. V spolupráci s pracovnou zdravotnou službou bolo so zamestnávateľom dohodnuté vykonanie mimoriadnej preventívnej prehliadky, súčasťou ktorej bude neurologické vyšetrenie.

Zdravotné ťažkosti montážnych pracovníčok boli rovnakým spôsobom zisťované aj v spoločnosti Leoni Autokabel Slovakia, s.r.o., Ilava. Spolu bolo rozdaných 90 dotazníkov.

2.1.6. Prevencia ochorení chrčtice súvisiacich s prácou a prešetrovanie podozrení na iné poškodenia zdravia z práce so zameraním na ochorenia chrčtice

K 30.6. 2011 neevidujeme hlásenie o podozrení na chorobu z povolania s diagnózou "profesionálne poškodenie chrčtice".

2.2. ZNIŽOVANIE RIZIKA VZNIKU OCHORENÍ PODMIENENÝCH PRÁCOU U ZAMESTNANCOV PRI PRÁCI SO ZOBRAZOVACÍMI JEDNOTKAMI

Sledovanie pracovných podmienok a režimu práce a odpočinku zamestnancov pri práci so zobrazovacími jednotkami sa vykonáva priebežne, väčšinou ako súčasť výkonu ŠZD kontrolovaného subjektu najmä pri uvedení priestorov do prevádzky.

ŠZD podľa NV SR č. 276/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci so zobrazovacími jednotkami spojený s dotazníkovým zisťovaním informovanosti zamestnancov (spolu 14 dotazníkov) bol vykonaný v prevádzkach bankových služieb - Poštová banka a.s., - prevádzka Dubnica nad Váhom a Slovenská sporiteľňa a.s. - prevádzka Nová

Dubnica. ŠZD bol zameraný najmä na umiestnenie zobrazovacej jednotky v rámci pracovnej plochy, jej umiestnenie vo vzťahu k osvetľovacím otvorom a osvetľovacím telesám, ergonomické riešenie a usporiadanie pracoviska, celkové a miestne osvetlenie, mikroklimatické podmienky na pracovisku, režim práce a odpočinku, posudzovanie zdravotnej spôsobilosti na prácu a overenie informovanosti pracovníkov o rizikách vyplývajúcich z práce so zobrazovacou jednotkou. V jednom prípade bolo zistené nevyhovujúce pracovné sedadlo pracovníkov vykonávajúcich prácu so zobrazovacou jednotkou prevažnú časť pracovnej zmeny - viac ako 4 hod. denne. Zamestnávateľovi bola uložená povinnosť na zabezpečenie sedadla podľa prílohy č.1 bod E citovaného nariadenia vlády.

Sankčné opatrenia neboli uplatnené.

2.5. ZVYŠOVANIE ÚROVNE OCHRANY ZDRAVIA PRED RIZIKAMI Z CHEMICKÝCH LÁTOK

Dňa 30.6. 2011 sa odborná pracovníčka odd. PPLaT RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici zúčastnila celoslovenského seminára "Kontrola uplatňovania chemickej legislatívy orgánmi verejného zdravotníctva v rámci projektu REACH-EN-FORCE 2" zameraného na kontrolu kariet bezpečnostných údajov u následných užívateľov podľa zákona č. 67/2010 Z.z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V rámci projektu REACH-EN-FORCE 2 bude vykonaná cieľená kontrola u následných užívateľov v termíne do 31.12. 2011.

3. ODBOR HYGIENY VÝŽIVY, BEZPEČNOSTI POTRAVÍN A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

3.1. SLEDOVANIE VÝŽIVOVÉHO STAVU VYBRANÝCH VEKOVÝCH SKUPÍN DOSPELEJ POPULÁCIE

Táto úloha je plnená priebežne v spolupráci s oddelením podpory zdravia, kde sa vykonáva plnenie projektu sledovanie výživového stavu obyvateľstva vybraných vekových skupín dospelaj populácie (so zameraním sa na ľahkú prácu). Vyšetrených bolo do tohto času 30 respondentov so zameraním sa na ľahkú prácu, ktorých materiály boli priebežne spracované.

3.2. MONITORING JODIDÁCIE KUCHYNSKEJ SOLI

V rámci plnenia hlavnej úlohy pre rok 2011 bolo odobratých 13 vzoriek kuchynskej soli, z toho 6 vzoriek domácej produkcie a 7 vzoriek soli z dovozu. Vzorky boli vyšetrené v laboratóriu RÚVZ so sídlom v Trenčíne. Na základe protokolov laboratórných vyšetrení nebolo vo vyšetrených vzorkách zistené porušenie požiadaviek výnosu MP a MZ SR č.2089/2005-100 zo 6. apríla 2005, ktorým sa vydáva hlava Potravinového kódexu SR upravujúca pochutiny.

3.3. BEZPEČNOSŤ KOZMETICKÝCH VÝROBKOV URČENÝCH PRE DETI

V rámci kontroly nad kozmetickými výrobkami, ktoré sú určené pre deti boli podľa harmonogramu plánu odberu kozmetických výrobkov na rok 2011 odobraté vzorky - zubné

pasty pre deti v počte 5 vzoriek, ktoré boli zaslané na laboratórne vyšetrenie do RÚVZ so sídlom v Poprade. Výsledky laboratórneho vyšetrenia sme do tohto času neobdržali.

3.4. BEZPEČNOSŤ VÝROBKOV URČENÝCH PRE DETI

Podľa časového harmonogramu odberov vzoriek bola v mesiaci máj odobratá 1 vzorka výrobkov určených pre deti - melamínové lyžičky, ktorá bola zaslaná na laboratórne vyšetrenie do RÚVZ so sídlom v Poprade. Výsledky laboratórneho vyšetrenia sme do tohto času neobdržali.

3.5. BEZPEČNOSŤ PAPIEROVÝCH A KARTÓNOVÝCH OBALOVÝCH MATERIÁLOV

Podľa časového harmonogramu odberov vzoriek boli v mesiaci máj odobraté 2 vzorky výrobkov - cateringové obaly a keramické výrobky, ktoré boli zaslané na laboratórne vyšetrenie do RÚVZ so sídlom v Poprade. Výsledky laboratórneho vyšetrenia sme do tohto času neobdržali.

3.6. MONITORING SPOTREBY VYBRANÝCH PRÍDAVNÝCH LÁTKOK V POTRAVINÁCH

Táto úloha je plnená súbežne s plnením úlohy č.3.1. Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospeljej populácie.

4. ODBOR HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

4.2. ZNEUŽÍVANIE NÁVYKOVÝCH LÁTKOK (ALKOHOL, TABAK, DROGY) U DETÍ A MLÁDEŽE NA SLOVENSKU

Cieľom projektu bolo na základe dlhodobých štúdií zneužívania alkoholu, tabaku a nelegálnych drog u detí a mládeže v našej republike zistiť trendy v danej oblasti, porovnať výsledky našich štúdií s výsledkami štúdie vybraných európskych krajín, ktoré sa zrealizovali porovnateľnou metodikou. Gestorom projektu je Úrad vlády SR - Národné monitorovacie centrum - Generálny sekretariát Výboru ministrov pre kontrolu drog a drogové závislosti, Národné monitorovacie centrum, VÚDPaP (výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie), ÚVZ SR.

Prieskum bol zameraný okrem iného na oblasť závislostí - t. j. fajčenie, konzumáciu alkoholu, hranie na výherných automatoch, zneužívanie liekov a drog a pod. K realizácii projektu bola vybraná reprezentatívna vzorka žiakov základných a študentov stredných škôl na vybraných základných a stredných školách.

V našom okrese bola vybraná Základná škola, Slovanská 1415/7 v Považskej Bystrici a SOŠ strojnícka, ul. Športovcov 341/2, v Považskej Bystrici.

Celkový zber údajov sme vykonali jednotne a to v dňoch od 04. - 08. apríla 2011. Prieskum bol anonymný. Na realizáciu projektu sme mali k dispozícii dotazníky, ktoré sa za prítomnosti pracovníkov oddelenia Hygieny a detí a mládeže RÚVZ v Považskej Bystrici rozdali žiakom 9. ročníka v počte 69 na Základnej škole, Slovanská 1415/7, Považská Bystrica a študentom 1. až 4. ročníka v počte 401 na SOŠ strojníckej, ul. Športovcov 341/2, Považská

Bystrica. Každý žiak resp. študent vložil vyplnený dotazník do obálky a následne zalepil. Anketár po administrovaní a zozbieraní dotazníkov podľa priložených inštrukcií tieto zabalil jednotlivo podľa ročníkov s označením presnej adresy školy, ročníka a kraja. Takto označené skupiny dotazníkov sme zaslali na ÚVZ SR so sídlom v Bratislave - p. PhDr. Alojzovi Nociarovi, CSc. za účelom ďalšieho štatistického spracovania.

6. ODBOR EPIDEMIOLOGIE

6.1. NÁRODNÝ IMUNIZAČNÝ PROGRAM SR (NIP SR)

Cieľ:

1. rozvoj a zlepšenie prevencie ochorení preventabilných očkovaním, očkovania, monitorovania situácie v oblasti imunizácie
2. príprava stratégie a opatrení pre NIP SR, aplikácia očkovacích látok a odporúčaní na ich vykonávanie
3. zhromažďovanie údajov, monitorovanie ochorení preventabilných očkovaním
4. zlepšenie informovanosti a poznatkov populácie v problematike imunizácie

Riešenie :

- realizácie vlastného očkovania- vlastné očkovanie si vyžaduje funkčný zdravotnícky systém, výkon je daný očkovacou schémou a trendom sú kombinované vakcíny

Časové obdobie : priebežne

- surveillance a kontrola ochorení preventabilných očkovaním- monitoring, hodnotenie a laboratórna diagnostika ochorení preventabilných očkovaním

Časové obdobie : priebežne

- manažment očkovania - stanovenie štandardných postupov pre manažment v očkovaní, dobrá evidencia o očkovaní, chladovom reťazci a hospodárení s vakcínami, ako aj register očkovaných

Časové obdobie : priebežne

- kontrola očkovania v SR- vlastná administratívna kontrola očkovania v SR

Realizačné výstupy :

- o pravidelne usmerňujeme a informujeme všeobecných lekárov pre deti a dorast a všeobecných lekárov pre dospelých - telefonicky, písomne a osobne o problémoch súvisiacich s očkovaním, poskytujeme odborné poradenstvo pri očkovaní osôb cestujúcich do zahraničia.
- o pravidelne usmerňujeme a písomne informujeme všeobecných lekárov pre deti a dorast a všeobecných lekárov pre dospelých o všetkých zmenách týkajúcich sa plánovania, organizácie a realizácie imunizačného programu.
- o v rámci mesačného hlásenia výskytu prenosných ochorení sme usmerňovali lekárov pre deti a dorast a všeobecných lekárov pre dospelých o zmenách v oblasti očkovania.
- o informovanie laickej verejnosti o význame očkovania prostredníctvom regionálnej tlače (MY OBZOR, Považskobystrické novinky, Ilavský mesačník) a prostredníctvom regionálnej TV (ITV Považská Bystrica).
- o propagácia očkovania a edukácia obyvateľstva prebiehala formou vytvorenia a obnovovania web stránky RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici.

- v rámci EIW sme informovali prostredníctvom regionálnej tlače a médií (MY OBZOR, Považskobystrické novinky) o kampani, vytvorili sme článok na web stránku úradu so zameraním na dôležitosť očkovania a taktiež sme vytvorili informačný panel na RÚVZ o dôležitosti očkovania.
- kontrola očkovania v SR -vyhodnotenie administratívnej kontroly očkovania k 31.8.2011 v okrese Považská Bystrica, Púchov a Ilava - vyhodnotenie kontroly očkovania spadá do II. polroka 2011.

6.2. SURVEILLANCE INFEKČNÝCH CHORÔB

Cieľ:

1. znižovanie chorobnosti, úmrtnosti a následkov po prekonaní infekčných ochorení a tým dosiahnutie zlepšenia kvality života
2. skvalitnenie surveillance prenosných ochorení
3. edukácia obyvateľstva v problematike prenosných ochorení

Riešenie :

- zlepšenie hlásenia prenosných ochorení aktívnou spoluprácou s lekármi primárneho kontaktu pre dospelých a deti, infektológmi, mikrobiológmi a pod..

Časové obdobie : priebežne

- analýza rizika hrozby nových alebo "staronových" infekčných ochorení

Časové obdobie : priebežne

- zlepšenie informovanosti a zvýšenie edukácie obyvateľstva v problematike prenosných ochorení

Časové obdobie : priebežne

Realizačné výstupy :

- analýza prenosných ochorení

- skvalitnenie surveillance prenosných ochorení

- zvýšenie informovanosti obyvateľstva v oblasti prevencie prenosných ochorení formou článkov, rozhovorov s médiami, konzultácií, besedami

○ zvýšenie informovanosti obyvateľstva v oblasti prevencie prenosných ochorení prostredníctvom regionálnej tlače (MY OBZOR, Považskobystrické novinky, Ilavský mesačník) a prostredníctvom regionálnej TV (ITV Považská Bystrica).

○ zvýšenie informovanosti obyvateľstva v oblasti prevencie prenosných ochorení prebieha aj formou informácií z web stránky RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici.

6.3. INFORMAČNÝ SYSTÉM PRENOSNÝCH OCHORENÍ

Cieľ

- posilnenie surveillance a kontroly infekčných ochorení

- začlenenie našej surveillance infekčných ochorení do siete EU

Riešenie:

Vyhľadanie všetkých relevantných údajov podľa požiadaviek legislatívy EÚ a jednotlivých EÚ sieti:

Manažment epidémií

Manažment kontaktov a ohnisk

Realizačné výstupy

- dopĺňanie a udržiavanie centrálnej databázy:

Zbieranie údajov o výskyte prenosných ochorení je vykonávané cestou lekárov prvého kontaktu, pediatrov, odborných lekárov a mikrobiologických laboratórií.

K 30.06.2011 sme spracovali a vložili do epidemiologického informačného systému :
- **1260** prípadov prenosných ochorení.

Z toho :

885 možných,
60 pravdepodobných
314 potvrdených
1 nosič

-do SRV bolo vložených 27 hlásení.

Spracovali sme **368** ohnísk, **10** kontaktov bolo chránených očkovaním, **15** opatrení bolo prijatých rozhodnutím, **248** opatrením na mieste.

Spracovali sme 1 epidemický výskyt :

1. Epidem. I. – ZŠ Dohňany : Dg. A081 – 35 prípadov, potvrdený etiolog. agens Norwalk vírus

Aktualizácia údajov zverejňovaných na informačnom portáli:

1. pre verejnosť - 5
2. pre iných odborníkov - 6
3. pre užívateľov – 5

6.4. NOZOKOMIÁLNE NÁKAZY

Cieľ

- zvyšovanie bezpečnosti pacientov v nemocničných zariadeniach
- ovplyvnenie výskytu NN prostredníctvom opatrení navrhnutých na základe analýzy hlásených NN

Riešenie:

Skvalitnením surveillance a kontroly NN, kontroly hygienicko-epidemiologického režimu a bariérovej ošetrovateľskej techniky, manažmentu závažných NN a spätnej väzby k ošetrovateľským lekárom, ako poskytovateľom údajov o NN, môžeme významne ovplyvniť výskyt NN a zvýšiť bezpečnosť pacientov. Sledovanie mikrobiálnej rezistencie na ATB a biocídy, kontrola endemického osídľovania nemocníc nemocničnými poly rezistentnými kmeňmi, aplikácia správnych režimových opatrení, zlepšenie laboratórnej spolupráce, využitie existujúcich programov EÚ a edukácia odborníkov na kontrolu nemocničných infekcií sú neoddeliteľnou súčasťou všetkých programov zaoberajúcich sa zlepšením bezpečnosti pacientov v zdravotníckych zariadeniach. Podobná situácia vzniká aj v zariadeniach pre starších obyvateľov (ÚSS, DD, apod.) a je ju potrebné riešiť.

Realizačné výstupy

- na základe pravidelného harmonogramu vykonávame mikrobiálny monitoring v lôžkovej časti zdravotníckych zariadení, kontrolu účinnosti sterilizačnej techniky, pravidelne kontroly dodržiavania hygienicko epidemiologického režimu ako v lôžkových zdravotníckych zariadeniach tak v ambulantnom sektore .

Kontrolou dodržiavania HER tak prispievame k eliminácii výskytu nozokomiálnych infekcií.

Oddelením epidemiológie boli v hodnotenom období vykonané v tejto úlohe nasledovné aktivity . Bolo vykonaných **103** previerok hygienicko – epidemiologického režimu s dôrazom na uvedené rizikové pracoviská a nariadením nápravných opatrení. Bolo analyzovaných **32** prípadov nozokomiálnych nákaz. **Z toho 28 v N s P Považská Bystrica a 4 v N s P Ilava n.o.**

○ V rámci prevencie nozokomiálnych nákaz boli realizované prednášky a semináre pre zdravotníckych pracovníkov v N s P Považská Bystrica.

6.5. SURVEILLANCE CHRONICKÝCH OCHORENÍ

V zmysle anotácie jednotlivé etapy tohto projektu sú realizované v okresoch Považská Bystrica, Púchov a Ilava oddelením podpory zdravia RÚVZ Považská Bystrica.

6.6. MIMORIADNE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUÁCIE

Cieľ

1. ochraňovať občanov pred mimoriadnymi epidemiologickými situáciami
2. zabezpečiť pripravenosť, rýchlosť pri ich riešení, skvalitniť pripravenosť na pandémiu chrípky a riešenie osobitných zdravotných hrozieb

Riešenie :

- stratégie súvisiace s pripravenosťou a kontrolou prenosných ochorení predstavujúcich závažnú hrozbu pre obyvateľstvo (pandémia, bioterorizmus)

Realizačné výstupy

- aktualizovanie spracovaného pandemického plánu a krízového plánu na regionálnej úrovni so zapracovaním aktuálnych kontaktných adries, telefónnych čísiel všetkých zložiek, ktoré sa bezprostredne podieľajú pri zvládnutí mimoriadnej epidemiologickej situácie.

6.7. ENVIRONMENTÁLNA SURVEILLANCE POLIOMYELITÍDY A SLEDOVANIE VDPV

Cieľ :

Monitorovanie cirkulácie divokých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov vyšetrovaním odpadových vôd s osobitným zreteľom na tzv. VDPV

Realizačné výstupy

- na základe stanoveného harmonogramu odberov v pravidelných intervaloch sa vykonáva odber vzoriek odpadovej vody pred jej vyústením do čističky odpadovej vody, v čističke odpadových vôd Považská Bystrica .
- kontrola očkovania proti poliomyelitíde.

9. PODPORA ZDRAVIA

9.1. NÁRODNÝ PROGRAM PODPORY ZDRAVIA

1. Naďalej pokračovať v realizácii aktivít zameraných na splnenie čiastkových cieľov NPPZ.

Aktivity na plnenie tejto úlohy boli nasmerované na riešenie plnenia cieľov NPPZ č. 1,2,3,4,5,6,7,10,11. Konkrétne realizačné výstupy riešili plnenie programov, projektov, kampaní a súťaží týkajúcich sa ozdravenia výživy (Sledovanie výživového stavu vybraných skupín obyvateľstva SR, Monitoring spotreby prídavných látok), programu CINDI, Materských centier, Škôl podporujúcich zdravie, Zdravého mesta, Zdravého pracoviska a Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku - Stomatohygieny, atď.

9.3. PODPORA ZDRAVIA V PREDŠKOLSKÝCH A MIMOŠKOLSKÝCH ZARIADENIACH

9.3.1 Materské centrá

- Distribúciu edičného materiálu (Bezpečné hračky, Týranie detí, Domáce násilie) spolu so sprievodným listom sme uskutočnili v spolupráci so všetkými odbornými oddelenia RÚVZ so sídlom v PB do 7 Materských centier nášho regiónu (Včielka PB, Dubáček Ilava, Mimčo Ladce, Stromček Košecké Podhradie, Drobec Púchov, Motýlik Pruské, Bambuľka Dubnica nad Váhom).
- Propagáciu a prezentáciu celoslovenskej kampane "Vyzvi srdce k pohybu" sme osobne uskutočnili pre členov MC Dubáček v Ilave (29.3.).

9.3.2 Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku - stomatohygiena

- Distribúciu edičného materiálu (Bezpečné hračky, Týranie detí, Domáce násilie) spolu so sprievodným listom sme uskutočnili v spolupráci so všetkými odbornými oddelenia RÚVZ so sídlom v PB do 7 Materských centier nášho regiónu (Včielka PB, Dubáček Ilava, Mimčo Ladce, Stromček Košecké Podhradie, Drobec Púchov, Motýlik Pruské, Bambuľka Dubnica nad Váhom).
- Propagáciu a prezentáciu celoslovenskej kampane "Vyzvi srdce k pohybu" sme osobne uskutočnili pre členov MC Dubáček v Ilave (29.3.).

9.5. POPULAČNÁ STRATÉGIA - AKTIVITY PRI PRÍLEŽITOSTI VÝZNAMNÝCH DNÍ S OSOBNÝM ZAMERANÍM NA TÉMY A TERMÍNY ODPORÚČANÉ SVETOVOU ZDRAVOTNÍCKOU ORGANIZÁCIOU

4. február - Svetový deň rakoviny

- medializácia - 1x (Ilavský mesačník-ročník XVII - február 2011- "4. február - Svetový deň proti rakovine")
- názorná propagácia -3x (v priestoroch RÚVZ PB a v NsP PB)

14. - 20. marec - Týždeň uvedomenia si mozgu

- medializácia - 4x (v 12.k.t. opakované vysielanie príspevku v TV - Považie - "Týždeň mozgu", Považský obzor - MY, č. vydania 11: "Mozog treba trénovať neustále", v 11.k.t. webová stránka RÚVZ so sídlom v PB v časti "Aktuality"(www.ruvzpb.szm.sk) + webová stránka "My-noviny stredného Považia" pod názvom "Chcete vedieť viac o mozgu?"(www.povazska.sme.sk)).

- názorná propagácia - 6x (v priestoroch RÚVZ PB, v NsP PB, hypermarket Tesco PÚ)
- intervenčné a zdravotno-edukačné aktivity - 2x (dňa 15.3. počas "Týždňa zdravia" pre zamestnancov hypermarketu Tesco Púchov uskutočnená zv. aktivita, počas ktorej sa záujemci oboznámili s možnosťami mozgového joggingu a tréningu pamäti + dňa 18.3. - v priestoroch Poradne zdravia uskutočnený "Deň otvorených dverí" pre širokú verejnosť. Počas neho uskutočnená prezentácia spojená s ukázkami tréningu pamäti).
- 22.3. - pre Slovenskú Alzheimerovu spoločnosť odoslaný vyplnený dotazník k "Týždňu mozgu 2010".

24. marec - Svetový deň tuberkulózy

- medializácia - 5x (v 12.k.t. - Považskobystrické novinky, Púchovské noviny, Ilavský mesačník, Považský obzor-MY, webová stránka RÚVZ so sídlom v PB - "24. marec - Svetový deň TBC")
- názorná propagácia -3x (v priestoroch RÚVZ PB, v NsP PB - "24. marec - Svetový deň TBC").

10. máj - Svetový deň Pohybom ku zdraviu

- medializácia - 5x (Považský obzor MY, č. vydania 21-"Urobte niečo pre svoje zdravie", Považskobystrické novinky- č. vydania 20 -"Pohybom ku zdraviu", Púchovske noviny č. vydania 19 - Svetový deň pohybom ku zdraviu, TV Považie - 24.k.t. opakovane vysielané " Vplyv pohybu na zdravie", webová stránka RÚVZ PB).
- názorná propagácia - 4x (športový areál v Orlovom- 3.6.)
- intervenčná a zdravotno-edukačná aktivita - 7x (dňa 3.6. v spolupráci s OZ "Spolu pre Bystricu" zrealizovaný II.ročník "Behu zdravia" pre širokú verejnosť v športovom areáli Orlové + dňa 18.5. v spolupráci s CVČ uskutočnené okresné kolo "Bezpečne na bicykli" + dňa 8.6. zv. aktivita v rámci krajského kola "Bezpečne na bicykli" na DDI v PB + dňa 31.3. zrealizované zv. dopoludnie pre 4. ročníky SZŠ v PB - 4x).

26.6.2008 - Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s drogami

- medializácia - 1x (webová stránka RÚVZ so sídlom v PB - 26. jún - Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nelegálnemu obchodovaniu s nimi).
- názorná propagácia -2x (RÚVZ PB a NsP PB - 26. jún - Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a ilegálnemu obchodovaniu s nimi - "Mysli na zdravie - nie na drogy").
- intervenčná a zdravotno-edukačná aktivita - 9x (dňa 29.6. zrealizovaná zv. aktivita pre širokú verejnosť mesta PB v spolupráci s VMČ Lány + dňa 2.6. zv. aktivity pre II. stupeň žiakov ZŠ Centrum I, v Dubnici nad Váhom - 4x + dňa 7.6. zv. aktivity pre žiakov II.stupňa na ZŠ, Rozkvet PB - 4x)

31. máj - Svetový deň bez tabaku

- medializácia - 4x (Púchovske noviny-21.k.t., Považskobystrické novinky-č. vydania 24, Ilavský mesačník-č. vydania 6-7, webová stránka RÚVZ PB)
- názorná propagácia - 3x (NsP PB a RÚVZ PB pod titulom - "31. máj - Svetový deň bez tabaku").
- intervenčná a zdravotno-edukačná aktivita - 6x (pre žiakov II. stupňa ŠZŠ v Púchove-dňa 20.6. - 2x a pre študentov SZŠ PB - dňa 2.3. - 4x)

9.7. VYZVI SRDCE K POHYBU

- medializácia -6x (Považský obzor - MY-č. vydania 12, Púchovské noviny - č. vydania 12 a Ilavský mesačník - č. vydania 4, TV Považie - opakovane vysielané 12.-13.k.t., webová stránka RÚVZ PB- 2x)
- názorná propagácia - 24x (NsP PB a RÚVZ PB na tému: "Vyzvi srdce k pohybu"- 4x, zhotovili sme aj regionálne plagáty, ktoré boli umiestnené spolu s ostatnými propagačnými materiálmi vo vývesných skrinkách mesta PB-20x. Zároveň boli použité aj pri osobnej distribúcii
- osobná distribúcia účastníckych listov, propagačných materiálov a prezentácia kampane uskutočnená v územnom obvode RÚVZ so sídlom v PB vo vybraných inštitúciách, zariadeniach, školách, atď. (napr. mestské úrady v Považskej Bystrici, Púchove a Ilave, lekárne, základné školy a stredné školy v okrese Považská Bystrica, Púchov a Ilava, PX centrum, pre návštevníkov hypermarketu Tesco Púchov, MC Dubáček v Ilave, atď.)
- počas kampane sme umožnili prihláseným účastníkom vyšetrenie a individ. poradenstvo v Poradni zdravia (meranie % tuku v tele, BMI, WHR a tlaku krvi).
- intervenčná a zdravotno-edukačná aktivita - 5x (na SZŠ v PB uskutočnené 2 prednášky s besedami pre 4. ročníky s názvom "Vplyv pohybu na KVCH" spojené s propagáciou kampane "Vyzvi srdce k pohybu" + pre zamestnancov hypermarketu Tesco Púchov počas "Týždňa zdravia" uskutočnená propagácia kampane "VSkP - 2011" spojená s vyšetrením v rámci Testu zdravého srdca).
- zapojeným účastníkom sme poskytli možnosť odoslania vyplnených účastníckych listov prostredníctvom RÚVZ so sídlom v PB.
- 12.5. spracovaná predbežná správa o činnosti v rámci kampane pre RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

9.8. NÁRODNÝ PROGRAM PREVENČIE OBEZITY

- intervenčná a zdravotno-edukačná aktivita - 5x (dňa 5.5. pre 75 žiakov II. stupňa ZŠ Rozkvet, PB prednášky s besedami na tému "Zásady zdravého životného štýlu" spolu s monitoringom - meranie celkového % tuku a odborným individuálnym poradenstvom - 4x + dňa 3.6. počas "Behu zdravia" v športovom areáli Orlové edukácia účastníkov spojená s monitoringom - meranie celkového % tuku v tele, BMI, tlaku krvi, pulzu a odborným individuálnym poradenstvom - 37 záujemcov).

9.9. CINDI PROGRAM SR

Celkovo bolo vyšetrených v **základnej PZ** v prvom polroku 2011 - **494** klientov, z toho podľa pohlavia bolo 183 vyšetrení u mužov a 311 vyšetrení u žien. Počet štandardných vyšetrení u klientov, ktorým sa vyšetrovalo riziko na kardiovaskulárne ochorenia bolo uskutočnených **45**, z toho podľa pohlavia bolo 6 vyšetrení u mužov a 39 vyšetrení u žien.

Nadstavbová poradňa: poradňa na odvykanie od fajčenia -v prvom polroku 2011 využili vyšetrenie a individuálne poradenstvo **8** klienti.

Pracovníčky PZ pri práci v **teréne** zrealizovali tieto vyšetrenia:

- 15.3.2011 - v rámci projektu "Týždeň zdravia" pre zamestnancov spoločnosti Tesco Stores,a.s. v Tesco Púchov vyšetrovanie zamestnancov + individuálne poradenstvo + realizácia

projektu "Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín obyvateľstva SR" a "Monitoring prídavných látok" (10 klientov).

- 17.5.2011 - Deň zdravia so VŠZP - meranie celkového cholesterolu, tlaku krvi, BMI, CO vo výdychu, % tuku v tele + individuálne poradenstvo + zv. materiál pre zamestnancov fy Continental Matador Truck Tires s.r.o. PU (33 klientov).
- 19.5.2011- Deň zdravia so zdr. poisťovňou Dôvera vo fy Continental Matador Truck Tires s.r.o. PU - meranie celkového cholesterolu, CO vo výdychu + individuálne poradenstvo + zv. materiál (52 klientov)
- 31.5.2011 - Deň zdravia so zdr. poisťovňou Dôvera v RONE a.s., Lednické Rovne - meranie celkového cholesterolu, glukózy,% tuku v tele, BMI, tlaku krvi a pulzu + individuálne poradenstvo + zv. materiál (70 klientov)
- 14.6.2011 - Deň zdravia so zdr. poisťovňou Dôvera v YURA Corp. ,Slovakia a.s.- meranie celkového cholesterolu, glukózy, % tuku v tele, BMI, tlaku krvi a pulzu + individuálne poradenstvo + zv. materiál (45 klientov)
- 27.6.2011 - v rámci projektu "Týždeň zdravia" pre zamestnancov spoločnosti Tesco Stores,a.s. v Tesco PB vyšetřovanie zamestnancov + individuálne poradenstvo + realizácia projektu "Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín obyvateľstva SR" a "Monitoring prídavných látok" (10 klientov).

9.10. ZDRAVIE DETÍ A MLÁDEŽE V ŠKOLSKOM PROSTREDÍ

- **intervenčné a zdravotno - edukačné aktivity** - 34x (dňa 24.2.- ŠZŠI PB- "AIDS"- 2x, v dňoch 2.3. a 31.3. -SZŠ PB -"Škodlivosť fajčenia" - 6x, dňa 5.5. na VIII. ZŠ -"Zásady zdravého životného štýlu"- 4x, v dňoch 24.a 26.5. - ZŠ Hliny PB- "Sexuálne zdravie" - 8x , dňa 1.6.- SZŠ PB študenti a pedagógovia - "Prevenencia KVCH" -2x, dňa 2.6. - ZŠ Centrum I v DnV - "Drogy"- 4x, dňa 7.6. - ZŠ Rozkvet, PB- "Fajčenie-fakty a mýty"- 4x, dňa 20.6. - ŠZŠ Púchov - "Legálne a nelegálne drogy" - 4x).

- **projekt "Školské ovocie"**

V rámci pokračovania realizácie projektu sme uskutočnili tématické dni v MŠ Papradno dňa 9.5., v MŠ Ilava, Medňanská ulica dňa 11.5 a v ZŠ Ilava, Medňanská ul. dňa 20.4.2011.

- **projekt " Tvoja správna voľba"**

Ako animátor projektu v spolupráci s referentom špecialistom skupiny prevencie ORPZ v PB sme zrealizovali projekt pre 9 ZŠ v PB a okolí. V čase od 1.2.-11.2. 2011 putovnú interaktív. tvorivú dielňu navštívilo 358 detí a 48 pedagógov.

- **projekt " BECEP - bezpečnosť cestnej premávky "**

Prezentáciu DVD "BECEPáčik", "Autoškola pre deti" a "Informácie o BECEPE pre širokú verejnosť" sme zabezpečili 80x pričom bolo edukovaných 1404 účastníkov.

- **projekt " GYTS - Global Youth Tobacco Survey "**

Realizáciu projektu sme uskutočnili v spolupráci s oddelením HDM dňa 15.6. na ZŠ SNP 1484 v PB podľa metodiky systematického výberu v 7 triedach 7.-9. ročníkov. Na dotazník odpovedalo 101 žiakov.

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Prešove**

1. ODBOR HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

1.1. VYPRACOVANIE AKTUALIZOVANÉHO AKČNÉHO PLÁNU PRE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY IV (NATIONAL ACTION PLAN FOR ENVIRONMENT AND HEALTH – NEHAP IV)

Cieľ:

Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva SR prostredníctvom environmentálnych determinantov zdravia; redukcia ochorení súvisiacich s kvalitou vonkajšieho i vnútorného ovzdušia, ochorení súvisiacich s pitnou a rekreačnou vodou, ochorení súvisiacich s nadmerným environmentálnym hlukom, úrazmi, UV žiarením, klimatickými zmenami.

Z determinantov zdravia sme v I. polroku 2011 monitorovali kvalitu pitnej vody v spotrebisku ako aj kvalitu surovej vody, ktorá sa využíva po úprave a dezinfekcii ako pitná voda. Celkovo sa odobralo 202 vôd. V rámci monitoringu sa vykonalo 77 odberov pitných vôd z verejných vodovodov. Z povrchového toku Torysa sa v roku 2011 vykonávali odbery povrchových vôd v profiloch Tichý Potok – priamy odber a Tichý Potok pred vstupom na úpravu. Celkovo bolo vykonaných 18 odberov vôd. V prípadoch, kde je potrebné nedostatky riešiť, pracovníci oddelenia hygieny životného prostredia a zdravia odboru hygieny životného a pracovného prostredia a zdravia operatívne prekonzultovali zistené nedostatky a spôsob ich odstránenia. Záverom konštatujeme, že obyvatelia obcí kvôli zlej finančnej situácii strácajú záujem o odber vody z verejných vodovodov a nahrádzajú ho zásobovaním pitnou vodou z často nevyhovujúcich individuálnych zdrojov.

1.2. ERA-ENVHEALTH: KOORDINÁCIA VÝSKUMNÝCH PROGRAMOV V OBLASTI ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA NA NÁRODNEJ ÚROVNI – ERA-NET V OBLASTI ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIE

Cieľ:

Cieľom projektu je priniesť expertom v oblasti financovania a plánovania dôležité informácie o programoch a projektoch realizovaných v oblasti životného prostredia a zdravia, vybudovať pevnú sieť spolupráce medzi rôznymi inštitúciami, skúmať výsledky a metódy v týchto inštitúciách, definovať prioritné oblasti pre výskum a adresovať ich prostredníctvom spoločných aktivít a medzinárodných výziev pre nové výskumné projekty.

Riešiteľské pracoviská nie sú určené, gestorom je ÚVZ SR.

1.3. NÁRODNÝ INFORMAČNÝ SYSTÉM ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA (EHIS)

Cieľ:

Cieľom tohto projektu je zaviesť trvaloudržateľný informačný systém v oblasti životného prostredia a zdravia, ktorý je založený na zbere a spracovaní údajov o indikátoroch ako nástroja pre hodnotenie stavu environmentálneho zdravia na národnej aj regionálnej úrovni s uplatnením medzinárodných metodík spracovania pre možnosť porovnateľnosti údajov v medzinárodnom kontexte s reflektovaním aktuálnych problémov a výziev.

Bola zostavená pracovná skupina na zavedenie informačného systému životného prostredia a zdravia na národnej úrovni. Táto úloha môže byť plnená na regionálnej úrovni až po vydaní metodického usmernenia ÚVZ SR – HH SR.

RÚVZ Prešov toho času túto úlohu neplní.

1.4. PROJEKT COPHES (CONSORTIUM TO PERFORM HUMAN BIOMONITORING ON A EUROPEAN SCALE)

Ciel':

Cieľom medzinárodného projektu je zharmonizovať v členských štátoch EÚ ale aj mimo nej jednotnú metodiku pre ľudský biomonitoring.

Riešiteľské pracoviská nie sú určené, gestorom je ÚVZ SR.

1.5. PROJEKT DEMOCOPHES (Demonstration Study of the COPHES)

Ciel':

Cieľom medzinárodného projektu je praktická realizácia ľudského biomonitoringu v členských štátoch EÚ pomocou jednotného protokolu a SOPs, ktoré boli sformulované v projekte COPHES.

Riešiteľské pracoviská nie sú určené, gestorom je ÚVZ SR.

1.6. ZNEČISTENIE VNÚTORNÉHO OVZDUŠIA V ŠKOLÁCH A JEHO VPLYV NA ZDRAVIE DETÍ V EURÓPE (SINPHONIE)

Ciel':

Hlavným cieľom projektu SINPHONIE je komplexný výskum zameraný na zlepšovanie kvality vnútorného ovzdušia školských zariadení s účasťou 38 partnerských inštitúcií z 25 európskych krajín.

Riešiteľské pracoviská nie sú určené, gestorom je ÚVZ SR.

1.7. ÚPRAVA PITNEJ VODY VO VEREJNÝCH VODOVODOCH

Ciel':

Urobiť prehľad spôsobov úpravy pitnej vody vo verejných vodovodoch v Slovenskej republike a používaných chemických látok na báze chlóru v súvislosti so vznikom vedľajších produktov chlórovania. Získať prehľad o počte verejných vodovodov bez dezinfekcie a zhodnotiť kvalitu dodávanej pitnej vody v nich na základe výsledkov prevádzkovateľa a monitorovania RÚVZ. Vytipovať verejné vodovody, v ktorých sa bude sledovať vplyv chlórovania na kvalitu vody a vznik vedľajších produktov a sledovať kvalitu vody v nedezinfikovaných verejných vodovodoch.

Zo záverov celoslovenskej pracovnej porady vedúcich odborov a oddelení hygieny životného prostredia a zdravia vyplynulo, že v roku 2011 sa predpokladá získanie a spracovanie údajov (na základe podkladov RÚVZ) o prevádzke vodovodov bez dezinfekcie chlórrom a prehľadu o používaných úpravách vo verejných vodovodoch, ktoré zásobujú viac ako 5000 obyvateľov. ÚVZ SR spracuje usmernenie plnenia tejto úlohy a zašle ho všetkým RÚVZ v SR. RÚVZ Prešov toho času túto úlohu neplní.

1.8. AKTUALIZÁCIA INFORMAČNÉHO SYSTÉMU O KÚPALISKÁCH A KVALITE VODY NA KÚPANIE

Cieľ:

Úpravou a doplnením funkčnosti *Informačného systému o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie* prispôbiť systém novým legislatívnym požiadavkám, aktuálnej situácii a požiadavkám v oblasti informovania, zefektívniť a zlepšiť prácu orgánov verejného zdravotníctva v oblasti vôd na kúpanie na všetkých úrovniach. V súvislosti s reportingovými povinnosťami Slovenska voči EK zabezpečiť plnenie požiadaviek európskej smernice č. 2006/7/ES o riadení kvality vody určenej na kúpanie a automatickým spracovaním dát predísť chybovosti poskytovaných údajov.

Na území, ktoré dozoruje RÚVZ so sídlom v Prešove sa nenachádzajú prírodné kúpacie oblasti, ktoré sú zaradené do zoznamu vôd vhodných na kúpanie pre kúpaciu sezónu 2011. V okrese Prešov je prírodné kúpalisko Delňa v Prešove a prírodné kúpalisko Sigord v katastri Kokošovce, ktoré zatiaľ nie sú pripravené na prevádzku a do 30. 06. 2011 neboli pripravené na prevádzku.

Na letnú turistickú sezónu na území, ktoré dozoruje RÚVZ so sídlom v Prešove, sú pripravené 3 letné kúpaliská. V okrese Sabinov od 26. 05. 2011 letné kúpalisko v Sabinove a v okrese Prešov sú pripravené 2 kúpaliská v meste Prešov. Letné kúpalisko na sídl. III v Prešove je pripravené na prevádzku od 03. 06. 2011 a kúpalisko Solivar v Prešove od 01. 06. 2011. V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru, boli na požiadanie prevádzkovateľa, odoberaté vzorky bazénových vôd na laboratórne vyšetrenia. Vyšetrované vzorky zodpovedali kritériám vyhlášky MZ SR č. 72/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na kvalitu vody kúpalísk, vody na kúpanie a jej kontrolu a na kúpaliská. Na letnú sezónu 2011 nie je pripravený areál letného kúpaliska v Lipanoch.

V okrese Sabinov sú v prevádzke 2 bazény s celoročnou prevádzkou a v okrese Prešov je v prevádzke 8 bazénov s celoročnou prevádzkou. Celkovo sa odobralo z bazénov 64 vzoriek vôd. Orgán verejného zdravotníctva z dôvodu predchádzania ochorení a možného ohrozenia zdravia návštevníkov zakázal kúpanie v dvoch celoročných kúpaliskách do doby dokladovania vyhovujúcej vzorky vody na kúpanie, a to v plaveckom bazéne hotela Canyon (prechlorovaná voda – 12 mg/l voľný chlór) a v krytom bazéne v rekreačnej oblasti Drienica (prekročený mikrobiologický ukazovateľ - Staphylococcus aureus). Prevádzkovateľ vykonal nápravné opatrenia: vypustenie a vyčistenie bazénu, ich opätovné napustenie, vyčistenie ÚV, dezinfekciu bazénovej vody.

Priebežne sa vkladajú údaje o kvalite vody na kúpanie do informačného a databázového systému na monitorovanie vôd určených na kúpanie za účelom umožnenia plnenia reportingových požiadaviek podľa EÚ. Správa o pripravenosti prírodných a umelých kúpalísk na LTS bola odoslaná prostredníctvom IS o kúpaliskách a vode na kúpanie 10. 06. 2011. Podľa pokynov ÚVZ SR sú priebežne každý týždeň aktualizované správy v informačnom systéme o kvalite vody na kúpanie o aktuálnej situácii na kúpaliskách a informácie súvisiace s priebehom kúpacej sezóny.

1.9. PHIME PROJEKT „PUBLIC HEALTH IMPACT OF LONG-TERM, LOWLEVEL MIXED ELEMENT EXPOSURE IN SUSCEPTIBLE POPULATION STRATA“ – VPLYV DLHODOBEJ EXPOZÍCIE NÍZKYM KONCENTRÁCIÁM ZMESI KOVOV NA ZDRAVIE CITLIVÝCH POPULAČNÝCH SKUPÍN.

Cieľ:

Zhodnotiť expozíciu nízkym koncentráciám kovov – Pb, Hg, Cd u citlivých populačných skupín – detí a žien žijúcich vo vybraných oblastiach SR.

RÚVZ Prešov túto úlohu neplní. Gestorom úlohy je RÚVZ v Banskej Bystrici a riešiteľskými pracoviskami sú RÚVZ v Banskej Bystrici a RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi.

2. ODBOR PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA A TOXIKOLÓGIE

2.1. ZNIŽOVANIE MIERY ZDRAVOTNÝCH RIZÍK ZAMESTNANCOV Z PRACOVNÉHO PROSTREDIA, PRACOVNÝCH PODMIENOK A SPÔSOBU PRÁCE

Cieľ:

Zvýšiť odbornú úroveň hodnotenia pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce vo vzťahu k zdravotným rizikám zamestnancov. Na hodnotenie využívať odborné usmernenia ÚVZ SR. Pri výkone štátneho zdravotného dozoru (ďalej ŠZD) vykonávaného RÚVZ v SR uplatňovať legislatívne úpravy v oblasti ochrany zdravia pri práci vrátane legislatívnych úprav harmonizovaných s právom Európskych spoločenstiev. Pomocou kontrolných listov informovanosti zamestnancov overovať poskytovanie informácií zamestnancom v oblasti ochrany zdravia pri práci zo strany zamestnávateľov. Zvýšiť úroveň údajov o rizikových prácach a zabezpečiť ich efektívne využitie.

Etapy riešenia : rok 2011 a ďalšie roky

2.1.1. Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

Úloha sa plní počas celého roka. Každý rok sú organizácie, v ktorých boli vyhlásené rozhodnutím RÚVZ rizikové práce kontrolované v rámci štátneho zdravotného dozoru. Zameriavame sa na úroveň pracovných podmienok zamestnancov, mieru expozície zamestnancov a realizáciu náhradných opatrení zo strany zamestnávateľov na pracoviskách, kde zamestnanci vykonávajú rizikové práce, sledujeme výsledky a intervaly lekárskech preventívnych prehliadok vo vzťahu k práci a zaradenie zamestnancov do pracovného procesu na základe posúdenia zdravotnej spôsobilosti na prácu pracovnou zdravotnou službou.

K prvému polroku roku 2011 evidujeme v okrese Prešov 1176 pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce, z toho je 242 žien, v okrese Sabinov 366 zamestnancov, z toho 69 žien. Najčastejšie sa vyskytujúcim zdravím škodlivým faktorom v pracovnom prostredí s najväčším počtom exponovaných zamestnancov je hluk. Ďalšími významnými faktormi práce a pracovného prostredia podľa počtu exponovaných zamestnancov sú pevné aerosóly, chemické faktory, vibrácie, infekcie – zoonózy, chemické karcinogény, nepriaznivé mikroklimatické podmienky.

K 30. 06. 2011 bol vykonaný štátny zdravotný dozor v 16 organizáciách s vyhlásenou RP v okresoch Prešov a Sabinov. Z celkového počtu evidovaných 86 organizácií s rizikovou prácou má zmluvu s PZS 81 subjektov.

Je samozrejmosťou, že firmy pri uvádzaní priestorov do prevádzky predkladajú posudky o rizikách, protokoly z objektivizácie faktorov práce a v prípade ak posudky o rizikách preukazujú prekročenie limitov stanovených vyhláškou aj návrh na zaradenie prác do kategórií a prevádzkové poriadky. Ak nie sú vypracované posudky o riziku a dá sa predpokladať, že objektivizácia faktorov práce preukáže prekročenie limitov stanovených vyhláškou, využívame možnosť skúšobnej prevádzky.

Evidencia rizikových prác za okresy je vedená v programe ASTR.

2.1.2. Znižovanie zdravotných rizík z veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov

Úloha sa plní v čase sezóny postrekových prác (marec, apríl, september, október) v poľnohospodárskych podnikoch. Osobitná pozornosť je venovaná zamestnancom pri aplikácii prípravkov na ochranu rastlín a skladovým priestorom v poľnohospodárskych subjektoch. K 30. 06. 2011 sme preverili 4 poľnohospodárske organizácie. V rámci previerok ŠZD sme kontrolovali odbornú a zdravotnú spôsobilosť, zabezpečenie OOPP, zdravotný dohľad, prevádzkové poriadky, podmienky skladovania a evidenciu látok deklarovaných ako veľmi jedovaté a jedovaté látky a prípravky.

Prípravky na ochranu rastlín sú sezónnym tovarom, ktorý sa nakupuje na priamu spotrebu. Pokračuje trend obmedzovania prác s veľmi jedovatými a jedovatými látkami a prípravkami. Menšie poľnohospodárske družstvá a súkromne hospodáriaci roľníci často zabezpečujú výkon chemickej ochrany rastlín dodávateľským spôsobom, čím sa znížila expozícia zamestnancov týmto látkam. Pri chemickej ochrane rastlín sa čoraz viac používajú prípravky, ktoré nie sú klasifikované ako veľmi jedovaté a jedovaté látky a prípravky.

Zameriavali sme sa taktiež na likvidáciu obalov od veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov. Nedostatky neboli zistené. K 30. 06. 2011 bolo vydaných 19 osvedčení na prácu s veľmi jedovatými a jedovatými látkami a prípravkami. Informovanosť zamestnancov bola preverená u 10 zamestnancov.

2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu

Úloha je plnená priebežne. V rámci ŠZD sa zameriavame na udržiavanie zodpovedajúcej úrovne, alebo primeraného vylepšenia pracovných podmienok v organizáciách používajúcich karcinogénne a mutagénne látky.

Evidujeme 18 organizácií kde sa používajú karcinogény, respektíve sa jedná o pracovný proces s rizikom chemickej karcinogenity, v 7 organizáciách je to prach z tvrdého dreva. Zlúčeniny Cr⁶⁺ sa používajú najmä na povrchovú úpravu výrobkov, formaldehyd v zdravotníctve a pri výrobe plastových výrobkov, cytostatiká v zdravotníctve. Na týchto pracoviskách každoročne je vykonávaná objektivizácia chemických faktorov v pracovnom ovzduší oddelením OLC pri RÚVZ.

K 30. 06. 2011 bolo vydaných 19 rozhodnutí k sanačným prácam, súvisiacim s likvidáciou azbestu. Jedná sa o stabilné spoločnosti pôsobiace v okrese Prešov a Sabinov – LAMA s.r.o. V. Šariš, RONAR s.r.o. Košice, Proservis s.r.o. Strážske, Správa domov Gelnica. Každá z týchto spoločností žiadajúca o vydanie rozhodnutia k sanácii azbestu predkladá prevádzkové poriadky a hodnotenie rizík. Informovanosť zamestnancov bola overovaná dotazníkmi – kontrolnými listami informovanosti zamestnancov (6 dotazníkov).

2.1.4. Znižovanie psychickej pracovnej záťaže

RÚVZ so sídlom v Prešove neeviduje organizáciu s rizikovou prácou – psychická pracovná záťaž.

2.1.5. Znižovanie výskytu chorôb z povolania z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia

RÚVZ so sídlom v Prešove neeviduje organizáciu s rizikovou prácou – DNJZ.

K 30. 06. 2011 sme mali hlásené 1 priznanie na profesionálne ochorenie v položke 29 a to v profesii bača.

2.1.6. Prevencia ochorení chrbtice súvisiacich s prácou a prešetrovanie podozrení na iné poškodenia zdravia z práce so zameraním na ochorenia chrbtice

K 30. 06. 2011 sme neprešetrovali podozrenie na profesionálne poškodenie zdravia v položke 47. K tomuto dátumu nemáme priznané žiadne poškodenie zdravia v tejto položke.

2.2. ZNIŽOVANIE RIZIKA VZNIKU OCHORENÍ PODMIENENÝCH PRÁCOU U ZAMESTNANCOV PRI PRÁCI SO ZOBRAZOVACÍMI JEDNOTKAMI

Cieľ:

Znížiť riziko vzniku ochorení podmienených prácou a pracovnými podmienkami na pracoviskách so zobrazovacími jednotkami (ZJ) u zamestnancov, ktorí vykonávajú prácu so ZJ prevažnú časť pracovnej zmeny (t.j. viac ako 4 hodiny denne).

Úloha je plnená priebežne pri posudkovej činnosti – v rámci uvádzania priestorov do prevádzky (14 prevádzok). Vo väčšine prípadov sa jedná o práce trvajúce polovicu pracovnej zmeny a o zamestnancov mladších vekových kategórií. Subjektívne pocity nám v dotazníkoch informovanosti pri práci so ZJ vyjadriilo 11 respondentov. Väčšine z nich práca s PC nespôsobuje žiadne zdravotné problémy. Jedná sa o profesie – administratívny pracovník, pracovník v logistike, účtovník, personálny manažér.

2.3. ZDRAVÉ PRACOVISKÁ

Cieľ:

Na základe záverov analýzy zdravotného stavu, spôsobu života zamestnancov a výsledkov objektivizácie pracovného prostredia a pracovných podmienok vybraných organizácií určiť priority, vypracovať a realizovať intervenčné programy za účelom zlepšenia pracovného prostredia a zdravotného stavu zamestnancov.

V rámci Európskej kampane „Zdravé pracoviská – hodnotenie rizík“ realizujeme prednášky na tému - pracovné zdravotné služby, hodnotenie zdravotných rizík. Vyzývame organizácie a jednotlivcov aby sa aktívne zapojili do tejto kampane, organizovali si vlastné podujatie a aktivity zamerané na hodnotenie rizík na pracoviskách, aby navrhovali preventívne opatrenia na ich elimináciu. Poradenská činnosť je zameraná na problematiku implementácie nových legislatívnych úprav do praxe a na usmerňovanie poskytovania preventívnej závodnej zdravotnej starostlivosti.

2.4. PRÍČINNÉ SÚVISLOSTI NÁDOROVÝCH OCHORENÍ V PRACOVNOM A ŽIVOTNOM PROSTREDÍ A ŽIVOTNÝ ŠTÝL

Cieľ:

Sledovať príčinné súvislosti vzniku nádorových ochorení so zameraním na ochorenia a nádory pankreasu a pľúc.

Etapy riešenia: rok 2011 a ďalšie roky

2.4.1 Epidemiologická štúdia nádorov a iných ochorení slinivky brušnej (ESNAP) – pilotná štúdia

RÚVZ v Prešove nie je riešiteľom tejto úlohy.

2.4.2. Nadväzujúca štúdia nádorových ochorení pľúc a hornej časti tráviaceho a dýchacieho systému u pacientov Stredoeurópskej multicentrickej štúdie typu prípad-kontrola

RÚVZ v Prešove nie je riešiteľom tejto úlohy.

2.5. ZVYŠOVANIE ÚROVNE OCHRANY ZDRAVIA PRED RIZIKAMI Z CHEMICKÝCH LÁTOK

Cieľ:

Presadzovanie právnych predpisov EÚ týkajúcich sa chemických látok a zvyšovanie úrovne ochrany zdravia pred rizikami z chemických látok

Etapy riešenia: rok 2010 a ďalšie roky

Riešiteľské pracoviská

V 1. etape RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, Košiciach, Nitre

V ďalších etapách všetky RÚVZ v SR

Úloha je plánovaná na 2. polrok 2011.

3. ODBOR HYGIENY VÝŽIVY, BEZPEČNOSTI POTRAVÍN A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

3.1. SLEDOVANIE VÝŽIVOVÉHO STAVU VYBRANÝCH VEKOVÝCH SKUPÍN DOSPELEJ POPULÁCIE

Cieľ:

Prostredníctvom monitoringu a intervencie vplývať na zlepšenie stravovacích návykov u vybraných skupín dospelých populácie (so zameraním sa na ľahkú prácu). Zisťovanie vývoja výživového stavu v sledovaných populačných skupinách.

K uvedenému termínu bolo vyšetrených spolu 25 klientov v poradni zdravia RÚVZ so sídlom v Prešove. Podľa stanovených vekových kategórií bolo zaradených 20 klientov do kategórie staršie ženy a 5 klientov do kategórie mladšie ženy.

Súčasťou projektu sú

- klientmi vyplnené jednodenné jedálne lístky podľa formulára,
- dotazník o životospráve,
- klinicko-somatický dotazník – BMI, WHR, TK systolický, TK diastolický,
- biochemické vyšetrenie – odber krvi na prístroji reflotron pre vyhodnotenie biochemických ukazovateľov lipoproteínového metabolizmu – celkový cholesterol, triglyceridy, HDL, LDL, glukóza.

Všetky údaje sa spracovávajú v programe ALIMENTA.

3.2. MONITORING JODIDÁCIE KUCHYNSKEJ SOLI

Cieľ:

Monitorovanie obsahu jódu v jedlej soli, vo vybraných potravinách a ľudskom organizme s cieľom zabezpečovania kontinuálneho prísunu jódu do ľudského organizmu a jeho predpokladaného obsahu v organizme.

K uvedenému termínu bolo z distribučnej siete okresu Prešov a Sabinov odobratých 11 vzoriek jedlých soli na laboratórne vyšetrenie. Na základe vykonaných laboratórnych vyšetrení bol obsah jodidu draselného alebo jodičnanu draselného po prepočte na jodid draselný u všetkých vyšetrených vzoriek v norme.

V plnení úlohy sa pokračuje.

3.3. BEZPEČNOSŤ KOZMETICKÝCH VÝROBKOV PRE DETI

Cieľ:

1. kontrola dodržania bezpečnosti kozmetických výrobkov v oblasti regulovaných látok
2. dodržiavanie povinnosti označenia vybraných regulovaných látok v zložení na obale kozmetických výrobkov
3. kampaň zameraná na získanie správnych návykov na ochranu pokožky počas pobytu na slnku
4. kampaň na zníženie vzniku alergických reakcií v dôsledku používania „black hena“ dočasnej farby na pokožku

Za Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove sa na plnení úloh týkajúcich sa bezpečnosti kozmetických výrobkov pre deti spolupodieľajú 2 pracovníčky: Podľa časového harmonogramu uvedeného v usmernení z ÚVZ SR na výkon ŠZD nad kozmetickými výrobkami v roku 2011 Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove sa v roku 2011 nepodieľa na plnení úloh týkajúcich sa bezpečnosti kozmetických výrobkov určených pre deti.

3.4. BEZPEČNOSŤ VÝROBKOV URČENÝCH PRE DETI

Cieľ:

1. kontrola dodržania bezpečnosti keramických a plastových výrobkov určených pre deti so zameraním na kontrolu vybraných kritérií bezpečnosti výrobkov – migrácia Cd, Pb, formaldehydu, primárnych aromatických amínov, bisfenolu A resp. iných ukazovateľov v závislosti od materiálového zloženia,
2. kontrola označovania a dokumentácie v súlade s Potravinovým kódexom SR - Materiály a predmety určené na styk s potravinami.

V prvom polroku roku 2011 boli na základe usmernenia ÚVZ SR pre výkon úradných kontrol nad materiálmi a predmetmi určenými na styk s potravinami z dôvodu zákazu uvádzania na trh a dovozu polykarbonátových fliaš na dojčenskú výživu podľa vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 321/2011 z 1. apríla 2011, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EÚ) č. 10/2011, pokiaľ ide o obmedzenie používania bisfenolu A v plastových fľašiach na dojčenskú výživu vykonané 3 kontroly, pri ktorých nebol zistený predaj uvedeného výrobku.

Kontroly zamerané na označovanie a dokumentárnu časť – dostupnosť vyhlásení o zhode a podpornej dokumentácie v súlade s požiadavkami Potravinového kódexu SR – Materiály a predmety určené pre styk s potravinami sú plánované v druhom polroku roku 2011.

3.5. BEZPEČNOSŤ PAPIEROVÝCH A KARTÓNOVÝCH OBALOVÝCH MATERIÁLOV

Cieľ:

Kontrola bezpečnosti papierových a kartónových obalových materiálov vo vzťahu k migrácii určitých fotoiniciátorov, ktoré môžu migrovať z tlačiarenských farieb cez primárny obalový materiál používaných na vrchnú potlač papierových a kartónových obalových materiálov.

RÚVZ so sídlom v Prešove nie je riešiteľským pracoviskom pre plnenie tejto úlohy.

3.6. MONITORING SPOTREBY VYBRANÝCH PRÍDAVNÝCH LÁTOK V POTRAVINÁCH

Cieľ:

Monitorovanie spotreby vybraných prídavných látok v potravinách u dospelaj populácie, s cieľom zistiť úroveň ich spotreby a porovnať príjem každej vybranej prídavnej látky s jej stanoveným prijateľným denným príjmom (ADI).

K uvedenému termínu v rámci plnenia úlohy 25 klientov RÚVZ so sídlom v Prešove vyplnilo 24 hodinový dotazník spotreby potravín a nápojov a dotazník o životospráve s frekvenciou spotreby konzumovaných potravín a nápojov. Bol vykonaný odber vzoriek vybraných druhov potravín a nápojov / najčastejšie konzumované/ na zistenie prítomnosti a obsahu prídavných látok v celkovom počte 9. Odobraté vzorky boli v laboratóriu RÚVZ Prešov vyšetrené /neakreditovaná metóda/ na prítomnosť a obsah vybraných 4 prídavných látok / chinolínová žltá, allura červená, košenilová červená, tartrazín/.

V plnení úlohy sa pokračuje.

4. ODBOR HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

4.1. PRIESKUM TELESNÉHO VÝVOJA DETÍ A MLÁDEŽE V SR A ZISTENIE TRENDOV V ICH TELESNOM RASTE A VÝVINE

Cieľ:

Získať podklady pre zhodnotenie telesného vývoja detí a mládeže v roku 2011 a posúdiť trendy telesného vývoja v porovnaní s rokom 2001, resp. s predchádzajúcimi rokmi. Na základe výsledkov pravidelne vykonávaných antropometrických meraní detí a mládeže vo veku od 0 do 18 rokov získať poznatky o rastovej akcelerácii a sekulárnom trende slovenskej mladej populácie a získať štandardné referenčné hodnoty.

Realizácia 2. etapy riešenia projektu tj. vlastné merania antropometrických ukazovateľov a zber údajov je naplánovaná na mesiac september 2011.

4.2. ZNEUŽÍVANIE NÁVYKOVÝCH LÁTOK (ALKOHOL, TABAK, DROGY) U DETÍ A MLÁDEŽE NA SLOVENSKU

Cieľ:

Cieľom je na základe dlhodobých štúdií zneužívania alkoholu, tabaku a nelegálnych drog u detí a mládeže v našej republike zistiť trendy v danej oblasti, porovnať výsledky našich štúdií s výsledkami štúdie vybraných európskych krajín, ktoré sa zrealizovali porovnateľnou metodikou.

V apríli roku 2011 sa realizovala ďalšia etapa projektu “ESPAD- Európsky školský prieskum o alkohole a ostatných drogách u žiakov študentov vysokých škôl. Cieľom bolo dôkladnejšie zmapovať situáciu u žiakov 9. ročníka ZŠ a študentov osemročných gymnázií .

Účasť na projekte bola dobrovoľná, prieskum anonymný. Dotazník bol zameraný na zmapovanie postojov študentov vybraných škôl k fajčeniu, alkoholu a dogám. Do projektu sa zapojili tieto školy:

- Základná škola v Lutine, kde sa do prieskumu zapojilo 12 žiakov 9. ročníka ZŠ,
- Cirkevná základná škola Radatice 199, kde sa do prieskumu zapojilo 14 žiakov 9. Ročníka,
- Gymnázium Komenského 13, Lipany. Do projektu bolo zapojených 130 študentov všetkých ročníkov 8 - ročného gymnázia.

Spolu bolo do projektu zapojených 26 žiakov dvoch vybraných základných škôl a 130 študentov osemročného gymnázia. Vyplnené dotazníky s hláseniami boli zaslané na ÚVZ SR Bratislava.

4.3. MONITORING STRAVOVACÍCH ZVYKLOSTÍ A VÝŽIVOVÝCH PREFERENCIÍ VYBRANEJ POPULÁCIE DETÍ SR A HODNOTENIE EXPOZÍCIE VYBRANÝCH RIZÍK SPOJENÝCH S KONZUMÁCIOU JEDÁL

Cieľ :

Zhodnotiť stravovacie zvyklosti vybraných vekových skupín populácie detí vo vzťahu k OVD a pohybovému režimu. Na základe monitoringu individuálnej spotreby potravín vytvoriť databázu spotreby potravín so zohľadnením veku a regiónov SR. Získané informácie využiť v rámci poradenských aktivít zameraných na podporu a rozvoj zdravia detí v zriadených poradniach zdravia pre deti a mládež.

Dlhodobým cieľom projektu je aj hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál u citlivých populačných skupín SR.

Rok 2011 – projekt dočasne prerušený z organizačných dôvodov

4.4. ZDRAVÉ DETI V ZDRAVÝCH RODINÁCH

Cieľ:

Na základe výsledkov pravidelne vykonávaných meraní hladiny cholesterolu u detí a mládeže vo veku 11 a 17 rokov získať poznatky o životnom štýle a zdraví mladej populácie a aktualizovať intervenčné opatrenia na individuálnej a populačnej úrovni.

RÚVZ v Prešove nie je riešiteľom tejto úlohy.

6. ODBOR EPIDEMIOLOGIE

6.1. NÁRODNÝ IMUNIZAČNÝ PROGRAM SR (NIP SR)

Cieľ:

1. rozvoj a zlepšenie prevencie ochorení preventabilných očkovaním, očkovania, monitorovania situácie v oblasti imunizácie
2. príprava stratégií a opatrení pre NIP SR a odporúčaní na ich vykonávanie
3. zhromažďovanie údajov, monitorovanie ochorení preventabilných očkovaním
4. zlepšenie informovanosti a poznatkov populácie o problematike imunizácie
5. odstránenie rozdielov v zaočkovaní, ktoré existujú najmä v ťažko dostupných marginálnych skupinách obyvateľstva (rómske komunity, migranti)

Dosiahnutie cieľov si vyžaduje dostatočnú pripravenosť, koordinovaný postup odborne podložený a dobre zdokumentovaný, podporu zdravia a edukácie verejnosti v prevencii antivakcinačných postojov.

V roku 2011 bol pripravený nový očkovací kalendár pre povinné pravidelné očkovanie detí a dospelých platný od 01. 01. 2011. Očkovací kalendár zahŕňal nasledovné zmeny: na povinné očkovanie dojčiat proti pneumokokovým invazívnym ochoreniam je v súlade s rozhodnutím kategorizačnej komisie MZ SR, platným od 01. 01. 2011 určená 13-valentná konjugovaná vakcína alebo 10-valentná konjugovaná vakcína. Deti, u ktorých sa očkovanie začalo 13-valentnou konjugovanou vakcínou ešte v roku 2010, sa touto vakcínou v priebehu roka 2011 doočkujú. Očkovacia schéma pre očkovanie dojčiat 13-valentnou vakcínou je 2+1, t. j. prvá dávka v 3. – 4. mesiaci života, druhá dávka v 5. – 6. mesiaci života a tretia posilňujúca dávka v 11. – 12. mesiaci života. Očkovacia schéma pre očkovanie dojčiat 10-valentnou vakcínou je 3+1, t. j. prvá dávka v 3. – 4. mesiaci života, druhá dávka v 5. – 6. mesiaci života, tretia dávka v 11. – 12. mesiaci života a štvrtú posilňovaciu dávku (platí len v prípade očkovania 10-valentnou vakcínou) možno podať po uplynutí minimálne 6 mesiacov od poslednej dávky základného očkovania, t. j. v 17. – 18. mesiaci života. V očkovacom kalendári na rok 2011 táto štvrtá dávka nie je uvedená, nakoľko jej podanie v roku 2011 pre ročník narodenia 2011 nie je reálne a bude súčasťou očkovacieho kalendára na rok 2012.

Od 24. 03. 2011 je v platnosti nový očkovací kalendár, ktorý sa od pôvodného líši len tým, že bližšie špecifikuje očkovanie proti pneumokokovým invazívnym ochoreniam. Určuje, že na povinné očkovanie dojčiat proti pneumokokovým invazívnym ochoreniam je určená 13-valentná konjugovaná vakcína alebo 10-valentná konjugovaná vakcína a všetky dávky základného očkovania sa majú podať rovnakou očkovacou látkou.

Všetci očkujúci lekári, t. j. praktickí lekári pre deti a dorast, spolu 49 a taktiež praktickí lekári pre dospelých, spolu 93 boli oboznámení so všetkými zmenami v očkovacom kalendári.

Aj v roku 2011 je venovaná zvýšená pozornosť ochoreniam preventabilných očkovaním. U týchto ochorení sa zisťuje hlavne predchádzajúce očkovanie.

V druhom polroku 2011 bude realizovaná kontrola očkovania v okrese Prešov a Sabinov, ako aj v Prešovskom kraji v zmysle odborného usmernenia ÚVZ SR v Bratislave. Výsledky kontroly budú spracované a zaslané na ÚVZ v Bratislave.

6.2. SURVEILLANCE INFEKČNÝCH CHORÔB

Cieľ

1. znižovanie chorobnosti, úmrtnosti a následkov po prekonaní infekčných ochorení a tým dosiahnutie zlepšenia kvality života
2. skvalitnenie surveillance prenosných ochorení

3. edukácia obyvateľstva v problematike prenosných ochorení

Dosiahnutie cieľa si vyžaduje dostatočnú pripravenosť, koordinovaný, odborne podložený a dobre zdokumentovaný postup a epidemiologický informačný systém.

V prvom polroku 2011 bola vykonávaná surveillance prenosných ochorení v okresoch Prešov a Sabinov na základe hlásení od ošetrojúcich lekárov a mikrobiologických laboratórií.

Následne bola vykonávaná analýza ochorení za jednotlivé mesiace za okresy Prešov a Sabinov. Výsledky analýz a informácie pre ošetrojúcich lekárov sú pravidelne uverejňované na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Prešove.

Analýza výskytu prenosných ochorení v okrese Prešov a Sabinov za rok 2010 bola spracovaná vo VS v termíne do 15. 02. 2011. Analýza výskytu prenosných ochorení v Prešovskom kraji za rok 2010 bola spracovaná na základe výstupov z Epidemiologického informačného systému a na základe podkladov zaslaných z jednotlivých RÚVZ Prešovského kraja v termíne do 10. 03. 2011.

Pri vykonávaní protiepidemických opatrení a epidemiologickom vyšetrovaní jednotlivých prípadov ochorení zároveň prebiehala individuálna edukácia obyvateľstva v oblasti prenosných ochorení a pracovníčka oddelenia epidemiológie sa aktívne zúčastňuje besied na základných a stredných školách s témou „ Infekčné choroby“.

6.3. INFORMAČNÝ SYSTÉM PRENOSNÝCH OCHORENÍ

Cieľ:

1. posilnenie surveillance a kontroly infekčných ochorení
2. začlenenie našej surveillance infekčných ochorení v SR do siete EÚ

Dosiahnutie cieľov si vyžaduje dostatočnú pripravenosť, koordinovaný odborne podložený a dobre zdokumentovaný postup a vytvorenie špecializovaných pracovných skupín. Tie sa budú starať o vybrané skupiny prenosných ochorení a sledovať kvalitu hlásených údajov. Zodpovední za činnosť jednotlivých pracovných skupín budú určení epidemiológovia z vybraných RÚVZ.

Pre dosiahnutie cieľov je potrebné pripraviť a dodržiavať „Štandardné postupy pre manažment prípadov infekčných ochorení“ v záväznom právnom formáte pre verejné zdravotníctvo.

Všetky prenosné ochorenia hlásené za okres Prešov a Sabinov sú zadávané do epidemiologického informačného systému EPIS. V prvom polroku 2011 to predstavovalo spolu 1 149 prenosných ochorení (okres Prešov 738, okres Sabinov 411).

V súvislosti so surveillance ARO a CHPO sú na základe hlásení od praktických lekárov týždenne spracovávané analýzy výskytu ARO a CHPO v okrese Prešov a Sabinov a následne na základe hlásení z jednotlivých RÚVZ Prešovského kraja aj v Prešovskom kraji.

V systéme rýchleho varovania (SRV) sú spracovávané týždenné hlásenia a to v 6 kategóriách (akútne chabé obrny; epidémie; meningitídy/sepsy; osýpky, rubeola, parotitída; vírusové hepatitídy a iné informácie). Hlásenia sú spracovávané za okresy Prešov a Sabinov a Prešovský kraj. Informácie sú pravidelne hlásené v systéme EPIS do celoslovenského centra na ÚVZ v Bratislave.

Výstupy z informačného systému, mesačné analýzy slúžia na porovnávanie chorobnosti prenosných ochorení v okrese Prešov a Sabinov v jednotlivých mesiacoch roka a ako informácia o epidemiologickej situácii pre zdravotníkov ako aj pre verejnosť.

Špeciálne analýzy, ktoré je možné vytvoriť v rámci informačného systému EPIS alebo MIS informačného systému EPIS boli na požiadanie poskytnuté pre potreby študentov rôznych stredných a vysokých škôl a primárom niektorých oddelení FNŠP J. A. Reimana Prešov.

6.4. NOZOKOMIÁLNE NÁKAZY

Cieľ

1. zvyšovanie bezpečnosti pacientov v nemocničných zariadeniach
2. rozšírenie prevencie NN na princípe dobrovoľnosti a anonymity so spätnou väzbou k poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti
3. ovplyvnenie výskytu NN prostredníctvom opatrení navrhnutých na základe analýzy hlásených NN
4. získanie výsledkov jednotnou metodikou ako v iných krajinách EÚ s cieľom možnosti porovnania s inými krajinami a v rámci nemocníc

Dosiahnutie cieľov si vyžaduje dostatočnú pripravenosť, koordinovaný odborne podložený a dobre zdokumentovaný postup, dobrú medziodborovú spoluprácu odborníkov verejného zdravotníctva a zdravotníckej starostlivosti, zdokonalenie a rozpracovanie legislatívy v oblasti nemocničnej epidemiológie zdravotníckych zariadení, vytvorenie štandardných pracovných postupov pre výkon štátneho zdravotného dozoru v zdravotníckych zariadeniach, zintenzívnenie edukačných pregraduálnych a postgraduálnych programov.

Všetky hlásené nozokomiálne nákazy sú zadávané v informačnom systéme EPIS a na základe ich závažnosti sú vykonávané protiepidemické opatrenia. V okrese Prešov a Sabinov sa v zdravotníckych zariadeniach vykonáva kontrola HER v zmysle platných právnych predpisov priebežne, ako aj pri výskyte nozokomiálnych nákaz. Vzhľadom na najväčšie riziko vzniku nozokomiálnych nákaz sa zvýšená pozornosť venuje kontrole HER na JIS a operačných sálach jednotlivých oddelení FNsP J. A. Reimana v Prešove.

Analýza výskytu NN za rok 2010 v okrese Prešov a Sabinov a v Prešovskom kraji bola spracovaná vo výročnej správe za rok 2010.

V okrese Prešov v roku 2010 boli nozokomiálne nákazy hlásené len FNsP J. A. Reimana Prešov. Hlásených bolo spolu 229 nozokomiálnych nákaz, čo predstavuje nárast v porovnaní s predchádzajúcim rokom (r. 2009 – 211 NN). Pri počte 46 592 hospitalizovaných pacientov je proporcia hlásených NN 0,49 %. V okrese Sabinov nebol zaznamenaný výskyt NN.

V Prešovskom kraji bolo v roku 2010 hlásených spolu 750 nozokomiálnych nákaz (NN), čo predstavuje nárast v porovnaní s predchádzajúcim rokom (rok 2009 – 622 NN) – index 1,21. Pri počte 190 686 hospitalizovaných pacientov je proporcia hlásených NN 0,39 %. Nozokomiálne nákazy hlásili len lôžkové zdravotnícke zariadenia Prešovského kraja.

Analýza výskytu NN za rok 2010 bola prezentovaná aj na zasadnutí antibiotickej komisie zriadenej FNsP J. A. Reimana Prešov, ktoré sa konalo dňa 24. 01. 2011.

6.5. SURVEILLANCE CHRONICKÝCH OCHORENÍ

Cieľ:

1. prevencia chronických chorôb
2. znižovanie chorobnosti a úmrtnosti na chronické ochorenia a zlepšenie kvality života populácie
3. ochrana občanov pred ohrozeniami zdravia
4. presadzovanie štátnej zdravotnej politiky, ktorá vedie k zdravšiemu spôsobu života

Dosiahnutie cieľov si vyžaduje dostatočnú pripravenosť, koordinovaný postup odborne podložený a dobre zdokumentovaný, podporu zdravia a edukáciu verejnosti v prevencii chronických ochorení.

V rámci odboru epidemiológie nie je vytvorené samostatné oddelenie na sledovanie chronických (neinfekčných) ochorení.

Úlohy v tejto oblasti boli plnené na základe požiadaviek. Od 20. 05. 2011 sú úlohy vykonávané v spolupráci s oddelením podpory zdravia a výchovy ku zdraviu, ktoré bolo zmenou organizačnej štruktúry znovuvytvorené a začlenené pod odbor epidemiológie.

6.6. MIMORIADNE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUÁCIE

Cieľ:

1. ochraňovať občanov pred mimoriadnymi epidemiologickými situáciami
2. zabezpečiť pripravenosť, rýchlu a koordinovanú reakciu na mimoriadne epidemiologické situácie (hrozby a naliehavé situácie) a ich udržateľný priebeh
3. podporovať medzirezortnú spoluprácu
4. skvalitniť pripravenosť na pandémie chrípky a riešenie osobitných zdravotných hrozieb,
5. rozvíjať stratégiu spoločnej krízovej komunikácie

Dosiahnutie cieľov si vyžaduje dostatočnú pripravenosť, koordinovaný postup odborne podložený a dobre zdokumentovaný, komunikáciu na národnej a medzinárodnej úrovni.

Od 10. 08. 2010, kedy bola generálnou riaditeľkou ukončená pandémia chrípky A (H1N1)2009 sa až do súčasnosti nachádzame v post-pandemickej fáze. Neustále však prebieha monitorovanie výskytu prípadov SARI a ich hlásenie v epidemiologickom informačnom systéme a v SRV epidemiologického informačného systému.

6.7. ENVIROMENTÁLNA SURVEILLANCE POLIOMYELITÍDY A SLEDOVANIE VDPV

Cieľ

Monitorovanie cirkulácie divokých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov vyšetovaním odpadových vôd s osobitným zreteľom na sledovanie tzv. VDPV (Vaccine Derived Polio Viruses).

V prvom polroku 2011 sa realizovali odbery vzoriek odpadovej vody, ktoré boli zaslané na virologické vyšetrenie na RÚVZ so sídlom v Košiciach. Odbery vzoriek vôd boli vykonávané v termínoch, ktoré vypracovalo virologické laboratórium RÚVZ so sídlom v Košiciach. Odobrané boli 3 vzorky odpadovej vody, všetky s negatívnym výsledkom.

6.8. PREVENCIA HIV/AIDS

Cieľ:

Najohrozenejšou skupinou u nás sú mladí ľudia, ktorí v súčasnosti skôr dospievajú, začínajú skôr pohlavne žiť, ale nemajú ešte upevnené väzby zodpovednosti voči sebe samým a okoliu. Správajú sa riskantnejšie. Mladí ľudia sú 10x náchylnejší k pohlavne prenosným ochoreniam, vrátane AIDS, než dospelí.

Cieľom projektu je, aby mladí ľudia, hlavne žiaci 9. ročníkov základných škôl a stredných škôl diskutovali o týchto problémoch a netradičným spôsobom (hrou), účasťou na tomto projekte, získali a osvojili si čo najviac vedomostí o problematike HIV/AIDS, iných pohlavne prenosných ochorení, antikoncepcii, sexuálnom správaní, až po formovanie humánneho prístupu a podpore sociálneho cítenia k ľuďom HIV pozitívnym a chorým na AIDS.

Dôslednou realizáciou projektu očakávame zmenu postojov a chovania sa mladých ľudí.

V prvom polroku 2011 projekt „Hrou proti AIDS“ v okresoch Prešov a Sabinov nebol vykonávaný.

V rámci prevencie HIV/AIDS je na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove zriadená Poradňa prevencie HIV/AIDS, kde sa okrem poradenstva vykonávajú aj anonymné odbery biologického materiálu na vyšetrenie HIV protilátok. Odbery vykonáva RÚVZ so sídlom v Prešove ako jediný v rámci RÚVZ v Prešovskom kraji. V prvom polroku 2011 bolo v rámci Poradne prevencie HIV/AIDS realizovaných 15 odberov biologického materiálu na virologické vyšetrenie. Najčastejším rizikovým faktorom vyšetrených osôb bola prítomnosť rizikovej situácie – najčastejšie nechránený pohlavný styk.

Súčasne s činnosťou Poradne prevencie HIV/AIDS je v prevádzke telefonická linka prevencie HIV/AIDS. Najčastejšími dotazmi boli možnosti vyšetrenia HIV protilátok, prenosu infekcie HIV a možnosti prevencie.

7. OBJEKTIVIZÁCIA FAKTOROV PROSTREDIA (BŽP, MŽP, CHA, FF)

7.1. CYANOBAKTÉRIE

Cieľ:

- monitorovanie výskytu cyanobaktériových vodných kvetov na vodárenských nádržiach a prírodných kúpaliskách,
- zisťovanie toxicity a prítomnosti cyanotoxínov vo vodných kvetoch a vo vode
- zisťovanie korelácií medzi výskytom vodných kvetov a znečistením vody
- včasné varovanie obyvateľstva pred možnými zdravotnými rizikami

Monitorovanie kvality vody na kúpanie z rekreačnej nádrže Veľká Domaša zabezpečujú RÚVZ so sídlom vo Svidníku a Vranove nad Topľou. V prvom polroku 2011 bolo na stanovenie cyanobaktérií vyšetrených 8 vzoriek z rekreačnej nádrže Domaša. Limit pre cyanobaktérie, určený NV č. 87/2008 Z.z. o požiadavkách na prírodné kúpaliská, nebol ani v jednej vzorke prekročený.

Cyanobaktérie boli v prvom polroku 2011 sledované aj v prírodných kúpaliskách v lokalitách Sninské rybníky (spádová oblasť RÚVZ Humenné) a Sigord (spádová oblasť RÚVZ Prešov). Zo Sninských rybníkov bolo vyšetrených 5 vzoriek, zo Sigordu 2 vzorky, aj v týchto vzorkách bol výsledok vyšetrenia pre cyanobaktérie vyhovujúci.

7.2. LEGIONELY A AMÉBY V ZDRAVOTNÍCKYCH ZARIADENIACH, NEBYTOVÝCH BUDOVÁCH A V ODDYCHOVÝCH ZÓNACH

Cieľ:

- zistiť výskyt legionel a améb vo vodovodných sieťach a klimatizovaných priestoroch vo vybraných nebytových budovách a zdravotníckych zariadeniach a vo fontánach a na tobogánoch kúpalísk,
- diagnostikovať významné druhy legionel a améb metódami PCR,
- zhodnotiť súvislosti medzi výskytom legionel a améb v sledovaných objektoch,
- overiť účinnosť použitých postupov na elimináciu legionel a améb v distribučných systémoch vôd a v aerosóloch,
- navrhnúť limity na hodnotenie výskytu legionel a améb vo vodách.

Podľa prílohy k Vyhláske č. 72/2008 Z.z. o podrobnostiach a požiadavkách na kvalitu vody kúpalísk, vody na kúpanie a jej kontrolu a na kúpaliská sa zistenie prítomnosti améb požaduje v prípade ak sa opakovane zistí v bazéne biologické a mikrobiologické znečistenie. Takáto situácia v priebehu prvého polroka 2011 nenastala a preto stanovenie améb nebolo požadované.

Legionely boli stanovované v 5 vzorkách z vodovodnej siete, pričom 3 vzorky odobraté RÚVZ Vranov zo zdravotníckeho zariadenia nevyhoveli určenému kritériu.

7.3. MINERÁLNE A PRAMENITÉ BALENÉ VODY VO WATERCOOLEROCH

Cieľ:

- overenie kvality minerálnej a pramenitej balenej vody pri skladovaní v predpísaných podmienkach
- kontrola zdravotnej nezávadnosti minerálnych a pramenitých balených vôd v obchodnej sieti
- overenie zdravotnej nezávadnosti watercoolerov v zdravotníckych zariadeniach a lekárňach

Pre sledovanie kvality minerálnej a pramenitej vody boli stanovované chemické, biologické a mikrobiologické ukazovatele podľa prílohy č.1 k dvadsiatej ôsmej hlave tretej časti potravinového kódexu. V prvom polroku 2011 bola vyšetrená jedna vzorka z watercoolera.

Vo vzorke bolo stanovených 13 chemických ukazovateľov, 4 biologické a 8 mikrobiologických ukazovateľov. V jednom ukazovateli bol prekročený limit a to konkrétne celkový počet mikroorganizmov kultivovaných pri $t = 20^{\circ}\text{C} \pm 2^{\circ}$.

7.4. RADIČNE OŠETRENÉ POTRAVINY

Cieľ:

- monitoring radiačne ošetrovaných potravín s obsahom tuku v obchodnej sieti
- monitoring radiačne ošetrovaných potravín rastlinného pôvodu v obchodnej sieti
- ochrana zdravia obyvateľstva pred nepriaznivými účinkami radiačne ošetrovaných potravín dovážaných z tretích krajín
- ochrana zdravia obyvateľstva pred nepriaznivými účinkami radiačne ošetrovaných potravín vyrábaných v SR zo surovín dovážaných z tretích krajín
- plnenie prijatých opatrení v rámci dohovoru s krajinami EU nad kontrolou označovania použitia technológie ožiarovania potravín

RÚVZ v Prešove nie je riešiteľom tejto úlohy.

7.5. MATERSKÉ MLIEKO

Cieľ:

- sledovať nutričnú kvalitu materského mlieka monitorovaním biopozitívnych látok (obsahu bielkovín, tuku, sacharidov, vápnika, železa a medi)
- zisťovať obsah chemických kontaminantov, t.j. bionegatívnych látok v mlieku ako odzvu na životné prostredie matiek (prítomnosť ťažkých kovov- kadmium, olovo, ortuť)
- sledovať kvalitu nepasterizovaného mlieka ako odzvu na zdravotný stav matky a spôsob manipulácie s mliekom
- sledovať účinnosť pasterizácie materského mlieka porovnávaním mikrobiologickej kvality pred a po jeho pasterizácii

- zisťovať prítomnosť patogénnych mikroorganizmov v nepasterizovanom a pasterizovanom mlieku a stafylokokového enterotoxínu v pasterizovanom mlieku ako prevenciu proti ohrozeniu zdravia novorodencov podávaním kontaminovaného mlieka
- zber kmeňov *Staphylococcus aureus* izolovaných z nepasterizovaného materského mlieka za účelom testovania génov kódujúcich stafylokokový enterotoxín metódou multiplex PCR

Pre banku materského mlieka novorodeneckého oddelenia FNsP J. A. Reimana v Prešove bola sledovaná nutričná kvalita a mikrobiologické ukazovatele v materskom mlieku. V 5 vzorkách materského mlieka bolo stanovených 35 chemických ukazovateľov. Na sledovanie mikrobiologickej kvality materského mlieka bolo vyšetrených 11 vzoriek nepasterizovaného a 52 vzoriek pasterizovaného mlieka, v ktorých bolo spolu stanovených 252 ukazovateľov. V 4 vzorkách bola zistená prítomnosť patogénnych mikroorganizmov a v 6 vzorkách bola zistená prítomnosť stafylokokového enterotoxínu.

7.6. REZÍDUÁ PESTICÍDOV V POTRAVINÁCH PRE DOJČENSKÚ A DETSKÚ VÝŽIVU

Cieľ:

- monitoring obsahu rezíduí pesticídov v potravinách pre dojčenskú a detskú výživu v obchodnej sieti,
- ochrana zdravia detskej populácie,
- plnenie prijatých opatrení v rámci dohovoru s krajinami EU nad kontrolou obsahu rezíduí pesticídov v dojčenskej a detskej výžive.

RÚVZ v Prešove nie je riešiteľom tejto úlohy.

7.7. GLUTÉN V DIÉTNYCH POTRAVINÁCH

Cieľ:

- kontrola potravín určených na bezlepkovú diétu v obchodnej sieti,
- ochrana pacientov chorých na celiakiu pred použitím nevhodných potravín.

Odbor laboratórnych činností má zavedenú metódu na stanovenie týchto organofosforových pesticídov: oxydemeton-methyl, omethoate, demeton-S-methyl, ethoprophos, cadusafos, terbufos, disulfoton, demeton-S-methyl sulfone.

V prvom polroku 2011 neboli analyzované vzorky na stanovenie pesticídov.

9. PODPORA ZDRAVIA

9.1. NÁRODNÝ PROGRAM PODPORY ZDRAVIA

Cieľ:

Vytvárania partnerstiev medzi jednotlivými zložkami spoločnosti s cieľom podporovať a rozvíjať verejné zdravie tak, aby sa dosiahlo trvalé zlepšenie zdravia obyvateľstva.

V I. polroku 2011 sa realizuje diskusia medzi odborníkmi a pracovnými skupinami v rámci úradov verejného zdravotníctva o zmenách NPPZ. Návrhy a zmeny budú spracované ÚVZ SR a predložené v tomto roku na rokovanie vlády SR. Následne budú rozpracované na

podmienky regiónov a tým sa začne s jeho realizáciou. V súčasnosti zabezpečujeme intervenciu v problematike zdravého životného štýlu pre všetky vekové skupiny obyvateľstva regiónu.

9.2. „ŽIŤ ZDRAVŠÍ A KVALITNEJŠÍ ŽIVOT V STARŠOM VEKU, ALEBO MÁM 65+ A TEŠÍ MA, ŽE ŽIJEM ZDRAVO“

Cieľ:

Zmeniť súčasné vnímanie starnutia populácie a postavenia seniorov v spoločnosti len ako problém sociálnej a ekonomickej záťaže spoločnosti.

V I. polroku 2011 sa nerealizované aktivity pre seniorov.

9.3. PODPORA ZDRAVIA V PREDŠKOLSKÝCH A MIMOŠKOLSKÝCH ZARIADENIACH

9.3.1. Materské centrá

9.3.2. „Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku – stomatohygiena“

Cieľ:

9.3.1. Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľov prostredníctvom výchovy a vzdelávania mladých matiek v oblasti zdravého životného štýlu.

Táto úloha nebola v I. polroku 2011 plnená.

Cieľ:

9.3.2. Zlepšenie orálneho zdravia detskej populácie a vytvorenie predpokladov k zlepšeniu orálneho zdravia aj v dospelosti.

Úloha bola plnená v rámci projektu Žime zdravo s názvom Vitamínko a Vitálka pre MŠ v Prešove. Projekt sa začal plniť v II. polroku 2010 a jeho pokračovanie bolo aj v I. polroku 2011. Zúčastnilo sa ho približne 2500 detí. V rámci tohto projektu bola vysvetľovaná deťom dôležitosť starostlivosti o chrup, ako aj technika čistenia chrupu. Zároveň sa deťom premietali krátke filmy o zúbkoch. Gestorom projektu bol odbor školstva, kultúry a športu MsÚ Prešov a pracovníčky RÚVZ sa spolupodieľali ako odborní garanti.

Nakoľko aktivity s deťmi MŠ boli realizované vhodnými formami a metódami zdravotno-výchovnej práce, mali pozitívny ohlas ako u detí, tak aj u pedagogického personálu.

9.4. EHES – EHES – EUROPEAN HEALTH EXAMINATION SURVEY (Zisťovanie zdravia Európanov)

Cieľ:

Projekt EHES vznikol z dôvodu nutnosti získania kvalitných a porovnateľných údajov o zdraví a zdravotných rizikách dospelaj populácie v Európe. Projekt pozostáva z 2 fáz: I. fáza – pilotná štúdia, II. fáza – štúdia na národnej úrovni.

Gestorom tejto úlohy je RÚVZ Banská Bystrica. RÚVZ Prešov má byť zapojené do úlohy v II. fáze, t. j. v roku 2012.

9.5. POPULAČNÁ STRATÉGIA - AKTIVITY PRI PRÍLEŽITOSTI VÝZNAMNÝCH DNÍ S OSOBNÝM ZAMERANÍM NA TÉMY A TERMÍNY ODPORÚČANÉ SVETOVOU ZDRAVOTNÍCKOU ORGANIZÁCIOU

Cieľ:

Zlepšiť informovanosť obyvateľstva o prioritných a aktuálnych problémoch ohrozujúcich zdravie. Prehĺbiť záujem obyvateľov o problematiku zdravia. Mobilizovať obyvateľstvo k aktívnej ochrane a podpore zdravia

- **7. apríl Svetový deň zdravia** – tento deň bol spropagovaný na www.pis.sk a našej www stránke.
- **31. máj Svetový deň bez tabaku** – besedy v základných školách v meste Prešov (v počte 2) a stredných školách (Stredná odborná škola - dopravná,) - v počte 4. Pri príležitosti tohto dňa sme v spolupráci s VŠZP Prešov, Gymnáziom J.A. Raymana zrealizovali akciu Jablko za cigaretu na pešej zóne v Prešove. Na tejto akcii sme propagovali nefajčenie a vysvetľovali vplyv pasívneho fajčenia na zdravie, taktiež sme dobrovoľníkom fajčiarom merali CO a % COHb. Študenti robili výmenu cigariet za jablko. Akcia mala pozitívny ohlas. Tento svetový deň bol spropagovaný na www.pis.sk, www stránke RÚVZ Prešov, Prešovský Korzár, Prešovský Večerník, STV1, Slovenský rozhlas Regina a Televízia Prešov.

9.6. PROGRAM PODPORY ZDRAVIA ZNEVÝHODNENÝCH KOMUNIT NA SLOVENSKU NA ROKY 2009 – 2015

Cieľ:

Prostredníctvom Komunitných pracovníkov zdravotnej výchovy (KPZV) dosiahnuť významné zlepšenie zdravotného stavu populácie v rómskych komunitách cestou zlepšenia informovanosti, hygienických návykov, ako aj návykov súvisiacich s podporou a udržiavaním zdravia.

Tento program sa začal opäť plniť od apríla 2011. V RÚVZ Prešov nenastali zmeny v personálnom obsadení komunitných pracovníkov v zdravotnej výchove. Tieto pracujú v komunitách Varhaňovce, Mirkovce, Jarovnice, Svinia, Chminianske Jakobovany a Kojatice. Komunitné pracovníčky zdravotnej výchovy pracujú na príkaznú zmluvu. Za hodnotené obdobie ich činnosť bola zameraná na zabezpečovanie povinného očkovania detí, preventívnych prehliadkach detí a dospelých, riešenie problémov so zdravotnými preukazmi, u chorých užívanie liekov. Za prioritnú úlohu považujeme ich priame pôsobenie v komunite pri edukácii s občanmi, spoluprácu s lekármi, MŠ a ZŠ v ich pôsobnosti, starostami obcí a komunitnými sociálnymi pracovníkmi. Edukácie v hodnotenom období zamerali na tehotné ženy, na problematiku hygieny, stravovania, prevenciu drog, hlavne u detí a mládeže, dodržiavanie liečebného režimu podľa pokynu lekárov. Mesačné hlásenia o činnosti komunitných pracovníkov zdravotnej výchovy boli podľa pokynov posielané ÚVZ SR. V I. polroku 2011 sa uskutočnilo 3238 aktivít pre rómsku populáciu v spomínaných komunitách. Realizovalo sa hodnotenie indikátorov v rámci Programu podpory zdravia znevýhodnených komunit na Slovensku. Ďalšia časť hodnotenia bude realizovaná v mesiaci decembri 2011. Pri riešení stratégie rómskej problematiky v meste Prešov sme členmi pracovnej skupiny pri MsÚ Prešov.

9.7. VYZVI SRDCE K POHYBU

Cieľ:

Vyzvi srdce k pohybu – celonárodná medzinárodne koordinovaná kampaň na zvýšenie pohybovej aktivity. Gestor RÚVZ Banská Bystrica.

V I. polroku 2011 bola RÚVZ realizovaná kampaň k tejto úlohe. Podľa metodických postupov RÚVZ B. Bystrica sme expedovali propagačný materiál do ZŠ v regióne, niektorých ambulancií, samosprávnych orgánov, VÚC PK a rôznych inštitúcií. Kampaň bola spropagovaná aj v Prešovskom Korzári, na stránkach Prešovského informačného servera a na našej webovej stránke spolu s inštrukciami a prihláškou.

9.8. NÁRODNÝ PROGRAM PREVENČIE OBEZITY

Cieľ:

Cieľom NPPPO je zabrániť vzniku nadhmotnosti a obezity u detí, zastaviť nárast počtu občanov trpiacich nadhmotnosťou a obezitou, znížiť počet občanov trpiacich nadhmotnosťou a obezitou.

Tento program plníme formou individuálnych intervencií v poradni zdravia a formou skupinových prevencií pre mladú generáciu v ZŠ, SOŠ. Úloha bola plnená aj cez www stránku RÚVZ Prešov.

9.9. CINDI PROGRAM SR

Cieľ:

Skríning zdravotného stavu obyvateľov SR, ktorého cieľom je znížiť prevalenciu osôb s rizikovým životným štýlom a to najmä prevalenciu fajčiarov, osôb nezdravo sa stravujúcich, znížiť počet osôb s nedostatočnou pohybovou aktivitou, osôb s nadmerným užívaním alkoholu a neschopnosť zvládať stres.

Poradňa zdravia začala činnosť v zmysle nového organizačného poriadku až v mesiaci jún 2011.

Vyšetrených bolo 110 klientov, z toho 24 mužov a 86 žien. Najviac prvovýšetrených klientov bolo vo vekovej kategórii od 20-24 rokov. Opakovane vyšetrených patrilo do vekovej kategórie 45-54 rokov.

Hodnotením stravovacích návykov zisťujeme nadmernú konzumáciu mäsa a mäsových výrobkov, sladkostí, sladených vôd, piva a nedostatočnú konzumáciu ovocia a zeleniny, obilnín, strukovín a kyslo mliečnych výrobkov. Ďalšou závažnou chybou v stravovacích zvyklostiach u mladých ľudí je vynechávanie raňajok, prípadne ich nahrádzanie cigaretou a kávou a podceňovanie významu pitného režimu.

Negatívnu úlohu v životnom štýle zohráva aj stres a s ním spojené zdravotné komplikácie.

Pri výjazdových poradniach sme spolupracovali s poisťovňou Union, VŠZP a s Fakultou zdravotníckych odborov PU. Klientov výjazdových poradní sme okrem antropometrických vyšetrení a meraní hodnôt TK ponúkali možnosť vyšetrenia pečeňových testov, hlavne u mladých ľudí, ktorí sami udávali zvýšenú konzumáciu alkoholu a na požiadanie im bol meraný Co a % COHb, hlavne u fajčiarov a pasívnych fajčiarov.

Nadalej spolupracujeme s oddelením Hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov RÚVZ pri plnení ich programu pod názvom: „Sledovanie výživového stavu vybranej skupiny obyvateľstva“.

9.10. ZDRAVIE DETÍ A MLÁDEŽE V ŠKOLSKOM PROSTREDÍ

Mimoriadna úloha: HBSC štúdia

Cieľ:

Vytváranie zdravého životného prostredia, jeho tvorba a ochrana. Racionálna životospráva, pitný režim, zdravý životný štýl. Podpora a ochrana zdravia, otužovanie, prevencia ochorení. Podpora pohybových aktivít a športu, rozvíjanie telesnej zdatnosti. Humanizácia a demokratizácia výchovno-vzdelávacieho procesu. Envimentálna ekologická výchova a vzdelávanie. Podpora duševného zdravia, výchova k manželstvu a rodičovstvu, sexuálne zdravie. Prevencia závislostí.

Táto úloha bola plnenia v spolupráci so školami všetkých typov, hlavne však pre žiakov základných a stredných škôl v problematike prevencie civilizačných ochorení, význame pohybovej aktivity, stomatohygiene a prevencie závislostí.

V rámci plnenia NPPD sme výjazdovou poradňou zdravia v spolupráci so zdravotnou poisťovňou UNION realizovali akciu za účelom zistenia zdravotného stavu vysokoškolskej mládeže PU a ich rizikovému správaniu sa.

Taktiež sme realizovali aktivity pre rodičov detí v MŠ v problematike zdravého životného štýlu, najmä prevencii fajčenia a pasívneho fajčenia v počte 6.

10. KONTROLA TABAKU

10.1. PRÍPRAVA A REALIZÁCIE MEDZINÁRODNEJ SÚŤAŽE PRE FAJČIAROV PRESTAŇ A VYHRAJ 2012

Cieľ:

Motivácia fajčiarov k zmene životného štýlu a podpore nefajčenia u tých, ktorí sa neúspešne pokúšajú prestať užívať tabakové výrobky.

Úloha sa bude plniť v roku 2012.

10.2. ŠKOLENIE PRACOVNÍKOV RÚVZ V OBLASTI PREVENCIE FAJČENIA

Gestorom tejto úlohy je ÚVZ SR.

10.3. NÁRODNÝ AKČNÝ PLÁN PRE KONTROLU TABAKU NA ROKY 2012-2014

Gestorom úlohy je ÚVZ SR.

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Prievidzi**

1. ODBOR HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

1.1 Vypracovanie aktualizovaného Akčného plánu pre prostredie a zdravie SR IV. (NEHAP IV)

V rámci plnenia tejto úlohy bol vykonaný dozor nad dodržiavaním zákona o ochrane nefajčiarov v zariadeniach to v obchodných reťazcoch, kultúrnych domoch, v kinách a pri poskytovaní služieb. Bolo vykonaných 135 previerok a bolo zistené porušenie zákona v jednom prípade. Na internetovej stránke úradu sú zverejnené telefónne čísla na nahlasovanie porušovania zákona. Správa bude podaná k 31.12. 2011.

1.7. Úprava pitnej vody vo verejných vodovodoch

HŽP:

V rámci plnenia tejto úlohy boli vykonané prípravy naplnenie úlohy, bola vykonaná kontrola údajov v databáze verejných vodovodov t.j. zásobovacích oblastí v informačnom systéme Pitná voda o čom bola podaná správa koordinátorovi úlohy. V súčasnosti sa vykonáva prieskum spôsobov dezinfekcie verejných vodovodov v spádovom území a budú vytipované vodovody, na ktorých bude sledovaný vplyv chlórovania na kvalitu vody a vznik vedľajších produktov.

NRC pre TTA:

Na úlohe podieľa mikrobiologickým a biologickým vyšetrením pitných vôd podľa Nariadenia vlády SR č.354/2006 Z.z.. Prebieha technická príprava na plnenie tejto úlohy. Zo strany oddelenia HŽP k 30.6. 2011 nedošlo k odberu sledovaných vzoriek

1.8. Aktualizácia informačného systému o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie

V súčasnosti prebieha navrhovanie modelu a vývoj upgradu IS na základe skúseností z terénu a pripomienok. V rámci plnenia boli vykonané odbery vzoriek rekreačných vôd z kúpalísk a krytých bazénov s celoročnou prevádzkou a odber vzoriek zo sezónnych kúpalísk pred uvedením do prevádzky. Kvalita vôd po chemickej stránke vyhovovala hygienickým požiadavkám. Sezónne kúpaliská, kde neboli zistené hygienické nedostatky boli uvedené do prevádzky a sú prevádzkované bez závad. Návštevnosť bola obmedzovaná nepriaznivým počasím. K dnešnému dňu nebol vydaný súhlas na prevádzkovanie Kúpalisku Čajka Bojnice z dôvodu nevyhovujúcej kvality vody v bazénoch.

Správa o pripravenosti rekreačných zariadení na LTS 2009 pre nadriadený orgán bola spracovaná k 15.06.2011 a odoslaná cez informačný systém .

1.10. Posilnenie implementácie HIA v posudkovej činnosti ÚVZ SR a RÚVZ v SR

HŽP:

V rámci úlohy je zabezpečovaná účasť pracovníkov oddelenia na odborných seminároch a praktických tréningoch vo využívaní skriningových a preskriningových nástrojov.

HDM:

V rámci úlohy je zabezpečovaná účasť pracovníkov oddelenia na odborných seminároch a praktických tréningoch vo využívaní skriningových a preskriningových nástrojov.

2. ODBOR PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA A TOXIKOLÓGIE

2.1. Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce

2.1.1. Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

RÚVZ má zavedenú evidenciu v programe ASTR. Údaje o počte exponovaných zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce sú pravidelne aktualizované na základe návrhov zamestnávateľov, alebo z vlastného podnetu na základe výsledkov štátneho zdravotného dozoru, objektivizácie rizík a následného posúdenia rizika.

Podľa štandardných výstupov programu ASTR bolo v prvom polroku 2011 v 3. a 4. kategórii rizikových prác v spádovom území RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach evidovaných celkom 5797 exponovaných zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce, z toho 645 žien.

Počet exponovaných zamestnancov zaradených do rizikových prác podľa jednotlivých okresov:

- v okrese Prievidza 5233 zamestnancov, z toho 565 žien, v 123 subjektoch,
- v okrese Partizánske 574 zamestnancov, z toho 80 žien v 47 subjektoch.

Najviac rizikových prác evidujeme v priemyselnej výrobe – 3053 zamestnancov a v ťažbe nerastných surovín - 2106 zamestnancov.

V tabuľke sú uvedené počty exponovaných zamestnancov podľa druhu rizikových faktorov.

Rizikový faktor	Počet exponovaných zamestnancov	
	celkom	žien
hluk	4072	376
pevný aerosól	2032	69
chemické faktory	666	138
karcinogény	605	112
vibrácie	260	0
ionizujúce žiarenie	1	0
lasery	9	8
biologické faktory	64	48
zvýšený tlak na lakt'ový nerv	25	5
fyzická záťaž	1258	0
záťaž teplom	82	11
infračervené žiarenie	68	11

V prvom polroku 2011 bolo rozhodnutím regionálneho hygienika vydaných 15 rozhodnutí o zaradení prác do kategórií v okresoch Prievidza a Partizánske, buď z dôvodu prehodnotenia miery rizika na základe aktuálnych výsledkov meraní a zhodnotenia expozície alebo z dôvodu vzniku nových rizikových prác. 3 rozhodnutia boli vydané na preradenie zamestnancov z kategórie 3. do kategórie 2.

V sledovanom období zaznamenávame mierny nárast počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu v kategórii 3. A 4. Oproti predchádzajúcemu hodnotenému obdobiu (1 %). Pretrvávajúcim problémom je, čo vidno aj z uvedenej tabuľky, že väčšina zamestnancov pracuje v riziku kombinácie dvoch rizikových faktorov, niektorí i v riziku troch alebo štyroch.

V prvom polroku 2011 boli priebežne vykonávané kontroly (54) plnenia opatrení vyplývajúcich zamestnávateľom z rozhodnutí o zaradení prác do kategórií. Kontroly boli zamerané na znižovanie zdravotných rizík, zosúladienie prevádzkových podmienok a opatrení na znižovanie rizík s údajmi uvedenými v prevádzkových poriadkoch, poskytovania OOPP, používanie OOPP zamestnancami, informovanosti zamestnancov o rizikách a kontrolu výkonu cielených lekárskeho preventívnych prehliadok (LPP) v súvislosti s prácou.

Za neplnenie opatrení na ochranu zdravia na pracoviskách, kde zamestnanci vykonávajú rizikové práce neboli v sledovanom období uložené sankčné opatrenia.

2.1.2. Znižovanie zdravotných rizík z veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov

V rámci štátneho zdravotného dozoru sa pri výkone štátneho zdravotného dozoru zameriavame na uplatňovanie nariadenia vlády SR č.355/2006 Z.z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov. Celkovo bolo vykonaných 7 previerok, ktoré boli zamerané hlavne na zisťovanie používania a skladovania jedovatých a veľmi jedovatých látok a prípravkov, vypracovanie posudkov o riziku a prevádzkových poriadkov, spôsob evidencie jedovatých a veľmi jedovatých látok a prípravkov, zabezpečenie odbornej spôsobilosti zamestnancov na prácu s jedovatými a veľmi jedovatými látkami a prípravkami, poskytovanie OOPP zamestnancom a ich používanie, zabezpečenie preventívnej zdravotnej starostlivosti o zamestnancov a pod.

V poľnohospodárstve sme vykonali 4 previerky. V Roľníckom družstve Čereňany bol ŠZD zameraný na kontrolu plnenia opatrení pri chemickej ochrane rastlín, ktoré subjekt splnil a predložil na schválenie prevádzkový poriadok pre činnosti s expozíciou chemickým faktorom pri práci a prípravkami na chemickú ochranu rastlín a návrh na zrušenie rizikovej práce. Následne bolo vydané rozhodnutie o zrušení rizikovej práce v 3. kategórii rizika agrochemikálií (pesticídov) pre profesiu traktorista pri chemickej ochrane rastlín a súhlasné rozhodnutie k návrhu prevádzkového poriadku. Pri ŠZD v Poľnohospodárskom družstve Horná Nitra, Nedožery-Brezany bolo prijaté opatrenie na vypracovanie prevádzkového poriadku pre činnosti s prípravkami pri chemickej ochrane rastlín. V spoločnosti PORS, s.r.o., Oslany bolo prijaté opatrenie vypracovať posudok o riziku, na základe ktorého by mohli byť zamestnanci preradení z kategórie 3. do kategórie 2. Poľnohospodárske družstvo Horná Ves podá návrh na zrušenie rizikových prác z dôvodu výkonu týchto činností dodávateľským spôsobom.

V sledovanom období bolo vydané 1 rozhodnutie na uvedenie priestorov do prevádzky pre subjekt Vladimír Radosa OK RADOSA, Partizánske, ktorý sa zaoberá ochrannou dezinfekciou, dezinfekciou a deratizáciou a súčasne sme schválili prevádzkový poriadok pre činnosti s expozíciou nebezpečným chemickým faktorom v zmysle NV SR č. 355/2006 Z.z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov pri výkone DDD.

Pre rovnaký subjekt sme vydali 1 rozhodnutie na manipuláciu a skladovanie veľmi jedovatých látok a prípravkov na báze fosforovodíka s účinnou látkou fosfid hlinitý, vrátane ich profesionálneho použitia na reguláciu živočíšnych podľa § 13 ods.4 písm. i) zákona

č.355/2007 Z.z. a súčasne sme schválili prevádzkový poriadok pre činnosti spojené s reguláciou živočíšnych škodcov s expozíciou prípravkom na báze fosforovodíka.

V sledovanom období sme obdržali 11 oznámení o výkone dezinfekcie, deratizácie a dezinfekcie a 2 oznámenia o výkone postrekov pri pestovaní ovocia.

Mimoriadne situácie a havárie v sledovanom období neboli hlásené.

2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu

Uplatňovanie nariadenia vlády SR č.356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci v znení nariadenia vlády SR č.301/2007 Z.z. sme realizovali v nasledovných organizáciách: Novácke chemické závody, a.s., Nováky (NCHZ), Nemocnica s poliklinikou Prievidza, Nemocnica s poliklinikou Partizánske, SLOVECA, Sasol Slovakia, spol. s r.o., prevádzka Nováky, Sv Vincent s.r.o., Prievidza.

RÚVZ eviduje databázu organizácií, v ktorých sú zamestnanci vystavení karcinogénnym a mutagénnym faktorom, táto sa pravidelne aktualizuje na základe oznámení zamestnávateľa a objektivizácie expozície. V prvom polroku 2011 pracovalo v riziku karcinogénnych a mutagénnych faktorov 605 zamestnancov, z toho 112 žien a to nasledovne: vinylchlorid – 343, z toho 52 žien, propylénoxid – 29, etylénoxid – 74 z toho 33 žien, 1,2-dichlóretán – 16, trichlóretylén – 6, etylénoxid spoločne s propylénoxidom – 42, vinylchlorid spoločne s 1,2-dichlóretánom – 51, etylénoxid spoločne s vinylchloridom – 3 z toho 2 ženy, polyaromatické uhľovodíky pri výrobe karbidu – 15 a cytostatiká – 26 z toho 25 žien.

Spolupracovali sme s odborom epidemiológie pri uvedení do prevádzky priestorov onkologického pracoviska spoločnosti Sv. Vincent, s.r.o., neštátne zdravotnícke zariadenie. Pôvodné priestory boli prerobené tak, aby spĺňali požiadavky na zdravotnícke zariadenie a aby bola zabezpečená ochrana zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci v zmysle platnej legislatívy. V zariadení ambulujú dve lekárky. Riešenie a podávanie cytostatík vykonávajú dve zdravotné sestry.

V prvom polroku 2011 sme v rámci aktivít SIŽP vykonali spoločnú previerku podľa zákona č.261/2002 o prevencii závažných priemyselných havárií Z.z. v spoločnosti SLOVECA, Sasol Slovakia, spol. s r.o., prevádzka Nováky. Pri previerke sme sa zamerali na manipuláciu s karcinogénnymi látkami – etylénoxidom a propylénoxidom, s ktorými sa na pracovisku pracuje v uzavretom systéme. Pri kontrole sme zistili, že spoločnosť nemala platné aktuálne rozhodnutie pre manipuláciu s karcinogénnymi látkami pre menované látky.

V prvom polroku 2011 bolo na RÚVZ vydaných 11 rozhodnutí s návrhom na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb podľa § 13 ods. 4 písm. k) zákona č. 355/2007 Z. z. pre nasledovné subjekty:

- A.A.service, spol. s r.o., Staré Grunty 53, 841 04 Bratislava - na odstraňovanie materiálov obsahujúcich azbest pri demontáži opláštenia nákupného centra v Prievidzi,
- A.A.service, spol. s r.o., Staré Grunty 53, 841 04 Bratislava - na odstraňovanie materiálov obsahujúcich azbest pri demontáži strešnej krytiny skladu, Areál MsBP Handlová,
- A.A.service, spol. s r.o., Staré Grunty 53, 841 04 Bratislava - na odstraňovanie materiálov obsahujúcich azbest pri demontáži strešnej krytiny objektu v Dlžine,

- A.A.service, spol. s r.o., Staré Grunty 53, 841 04 Bratislava - na odstraňovanie materiálov obsahujúcich azbest pri likvidácii AZC materiálu z balkónov obytných domov v Partizánskom,
- CELLAR, spol. s r.o., Vansovej 28/44, 971 01 Prievidza - na odstraňovanie materiálov obsahujúcich azbest pri demontáži strešnej krytiny na rodinnom dome, Ul. Vansovej v Prievidzi,
- CELLAR, spol. s r.o., Vansovej 28/44, 971 01 Prievidza - na odstraňovanie materiálov obsahujúcich azbest pri demontáži strešnej krytiny na rodinnom dome, Ul. Mariánska v Prievidzi,
- CELLAR, spol. s r.o., Vansovej 28/44, 971 01 Prievidza - na odstraňovanie materiálov obsahujúcich azbest pri demontáži strešnej krytiny na hospodárskej budove v Sebedraží,
- Rastislav Dúcky DUCOMONT, Banická 71/5, Sebedražie - na odstraňovanie materiálov obsahujúcich azbest v bytových jadrách v budovách na bývanie v územnej pôsobnosti RÚVZ Prievidza,
- Proservis Strážske, s.r.o., Mierová 101, Strážske - na odstraňovanie materiálov obsahujúcich azbest v inštalčných šachtách bytových jadier v bytovom dome v Prievidzi,
- Milan Marčan – COBRA, Zvolenská 22, Nitra - na odstraňovanie materiálov obsahujúcich azbest pri demontáži strešnej krytiny na autopredajni Fiat v Prievidzi,
- Kovomat Slovakia, s.r.o., Dolný Val 118/64, Žilina - na odstraňovanie materiálov obsahujúcich azbest pri demontáži fasádnej izolácie na budove bývalej tlačiarne v Partizánskom.

V sledovanom období bolo vydané 1 rozhodnutie na uvedenie priestorov subjektu Rastislav Dúcky DUCOMONT, Sebedražie, ktorý sa zaoberá odstraňovaním materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb. Zároveň sme schválili 1 prevádzkový poriadok pre prácu s expozíciou chemickým faktorom pri práci (azbest a chemické prípravky na stabilizáciu a fixáciu azbestových vlákien) a návrh na nakladanie s nebezpečnými odpadmi k.č. 170605 a 190304 pri činnostiach spojených s likvidáciou materiálov s obsahom azbestu.

Vykonalí sme 4 previerky, na ktorých sme sa zamerali na dodržiavanie plánu prác búracích prác, vymedzenie pracoviska a jeho označenie výstražnými značkami, pridelovanie OOPP pre zamestnancov, evidenciu expozície zamestnancov, odbornú prípravu zamestnancov pred zahájením prác, zabezpečenie primeraných zariadení na osobnú hygienu, likvidáciu odpadu. V rámci kontrol sme preverovali informovanosť zamestnancov pomocou kontrolných listov, ktoré budú vyhodnotené vo výročnej správe za rok 2011.

Na záver môžeme konštatovať, že pri previerkach sme nezistili významné porušenia nariadenia vlády sr č.253/2006 o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci. Pri problematike azbestu pozitívne hodnotíme hlavne zlepšenie situácie pri odstraňovaní azbestových materiálov v životnom prostredí v bytových jednotkách. Táto činnosť je vykonávaná oprávnenými organizáciami na základe kladných rozhodnutí regionálneho hygienika.

2.1.4. Znižovanie psychickej pracovnej záťaž

Rizikové práce s rizikovým faktorom psychická pracovná záťaž v dozorovaných okresoch neevidujeme.

2.1.5. Znižovanie výskytu chorôb z povolania z dlhodobého nadmerného a jednostranného zaťaženia

V prvom polroku 2011 sme zaevidovali 30 nových žiadostí na prešetrenie pracovnej anamnézy pri podozrení na chorobu z DNJZ z celkového počtu 47. Medzi žiadosťami je najviac zamestnancov Hornonitrianskych baní Prievidza, a.s. – 8 (26,7 %) a zamestnancov Skanska – 4 (13,3 %). Ďalej sme zaevidovali 5 žiadostí z kliník na doplnenie údajov k už prešetreným prípadom.

Prešetrili sme 51 žiadostí z predchádzajúceho obdobia, z toho 14 so súhlasným stanoviskom. Najviac prešetrených žiadostí bolo pre zamestnancov Hornonitrianskych baní Prievidza, a.s. – 13, T&B, s.r.o., Prievidza - 4, YAZAKI SLOVAKIA, spol. s r. o., Prievidza – 2, Technic Development Slovakia, s.r.o., Prievidza – 2. Ďalej sme vypracovali 8 doplnení pracovných anamnéz.

Počas tohto obdobia bolo hlásených 10 priznaní choroby z DNJZ. Jednalo sa o profesie: baník-rúbač, (2); baník-tunelár (3); klampiar (1); šička obuvi (1); mäsiar (1); maliar (1); výrobnomoontážny robotník (1).

Na záver môžeme konštatovať, že počty hlásených podozrení na chorobu z DNJZ majú klesajúcu tendenciu.

2.1.6. Prevencia ochorení chrbtice súvisiacich s prácou a prešetrovanie podozrení na iné poškodenia zdravia z práce so zameraním na ochorenia chrbtice

V prvom polroku 2011 bola doručená 1 žiadosť o prešetrenie podozrenia na chorobu z povolania pod položkou 47 v súvislosti s ochorením chrbtice. Jednalo sa o robotníčku v drevospracujúcom priemysle. Prípado je v stave prešetrovania.

Za sledované obdobie nebol hlásený žiadny prípad priznania choroby z povolania v súvislosti s ochorením chrbtice.

2.2. Znižovanie rizika vzniku ochorení podmienených prácou u zamestnancov pri práci so zobrazovacími jednotkami

Štátny zdravotný dozor bol zameraný najmä na kontrolu administratívnych pracovísk v zmysle nariadenia vlády SR č.276/2006 Z.z. O minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci so zobrazovacími jednotkami. V prvom polroku 2011 sme v rámci správneho konania uvedenia priestorov do prevádzky vykonávali i kontrolu ustanovení nariadenia vlády u tých subjektov, ktoré mali zamestnancov, ktorí pracujú so zobrazovacími jednotkami viac ako polovicu pracovnej doby. V rámci týchto previerok bolo vyhodnotených 11 kontrolných listov informovanosti zamestnancov. V druhom polroku budeme v týchto kontrolách pokračovať a sú naplánované cielené previerky len na prácu so zobrazovacími jednotkami. Naďalej budeme zisťovať i mieru informovanosti zamestnancov pomocou kontrolných listov, ktoré vyhodnotíme vo výročnej správe za rok 2011.

2.3. Zdravé pracoviská

PZ:

Prevenencia pracovných úrazov:

- inštruktáže, cvičenia, školenia, prednášky o predlekárskej prvej pomoci, prednášky o zdravom životnom štýle – s použitím notebooku a dátového projektoru (celkom 20 prednášok)
- konzultácie, poradenstvá, informácie
- distribúcie edukačných materiálov pre zamestnancov a zamestnávateľov
- vývesky na pracoviskách

2.5. Zvyšovanie úrovne ochrany zdravia pred rizikami z chemických látok

V rámci plnenia tejto úlohy sa dve pracovníčky zúčastnili celoslovenského pracovného seminára poriadaného RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, ktorého súčasťou bol postup výkonu kontroly v rámci projektu REACH-EN-FORCE2. Kontroly v rámci tohto projektu budú uskutočnené a vyhodnotené v druhom polroku 2011.

V rámci zákona č.67/2010 o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov sme sprísnilí previerky u subjektov, ktorí sú následný užívatelia chemických látok. Pri previerkach sme sa zamerali hlavne na informácie o dodávateľoch chemických látok, kontrolu kariet bezpečnostných údajov v zmysle nariadenia ES č.1907/2006 v platnom znení, spôsob používania týchto látok v súvislosti s ochranou zdravia zamestnancov.

V prvom polroku 2011 sme vydali 3 súhlasné rozhodnutia na uvedenie priestorov do prevádzky pre subjekty, kde sa vykonáva manipulácia s chemickými faktormi:

- Partizánske Building Components-SK s r.o., Partizánske - na uvedenie pracovných priestorov linky II na automatické striekanie farby na polyuretánové okenné rámy v Hale a 3,
- B.P.B., spol. s r.o., Karloveská 63, Bratislava - na uvedenie pracovných priestorov na obrábanie kovov a kovových odliatok, Hala č. 3, č.p. 8114/50, priemyselný park Prievidza – Západ,
- Ing. Vlastimil Šuhajda SUHA-TRADE, Partizánske - na uvedenie pracovných priestorov skladov chemických látok a prípravkov pre galvanické použitie.

V sledovanom období sme schválili 10 prevádzkových poriadkov pre prácu s chemickým látkami a zmesami vypracovaných podľa požiadaviek nariadenia vlády SR č.355/2006 Z.z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov.

V prvom polroku sme vydali 7 súhlasných rozhodnutí na nakladanie s nebezpečným odpadom podľa § 13 ods. 4 písm. l) zákona č. 355/2007 Z.z..

3. ODBOR HYGIENY VÝŽIVY, BEZPEČNOSTI POTRAVIN A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

3.1. Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospelaj populácie

HVBPKV:

Úloha sa priebežne plní. Klinicko - somatické vyšetrenia boli vykonané a dotazníky na socio-ekonomické a stravovacie návyky boli získané od 48 respondentov z úlohou požadovaných 80 respondentov v určenom vekovom zastúpení ľahko pracujúcich mužov a žien.

PZ:

Riešiteľské pracoviská

Oddelenie hygieny výživy a PZ, ZŠ s MŠ Chynorany

Riešenie

Vyšetrenie biochemických parametrov a stanovenie somatometrických parametrov u klientov poradne zdravia, ktorí následne vyplnili dotazníky pre účastníkov tejto výskumnej úlohy – 35 vyšetrených.

Realizácia

Január, marec, apríl

3.2. Monitoring jodidácie kuchynskej soli

Úloha je plnená priebežne podľa harmonogramu. V stanovenom počte a rozsahu bolo doposiaľ odobratých a vyšetrených 10 vzoriek z plánovaných 24 vzoriek. Všetky vzorky vyhoveli požiadavkám v sledovaných ukazovateľoch.

3.3. Bezpečnosť kozmetických výrobkov určených pre deti

Úloha je splnená. V I. a II. etape riešenia úlohy bol vykonaný zber a analýza vzoriek. V III. etape boli zasielané priebežné správy o plnení úlohy a 30.3.2011 bola zaslaná záverečná správa na ÚVZ SR Bratislava.

3.4. Bezpečnosť výrobkov určených pre deti

Úloha sa plní. Podľa harmonogramu bola odobratá 1 vzorka (dojčenská fľaša) a zaslaná na laboratórnu analýzu na RÚVZ so sídlom v Poprade. Výsledky zatiaľ nie sú k dispozícii.

3.5. Bezpečnosť papierových a kartónových obalových materiálov

Úloha sa priebežne plní. Odber vzoriek papierových a kartónových obalov na laboratórnu analýzu je naplánovaný na september 2011.

3.6. Monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách

Úloha sa plní. Vykonáva sa zber údajov o spotrebe vybraných prídavných látok v potravinách u dospelaj populácie. Doposiaľ boli získané údaje formou dotazníkov od 21 respondentov.

4. ODBOR HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

4.1. Prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR a zistenie trendov v ich telesnom raste a vývine

V rámci plnenia projektu v I. polroku r. 2011 bola spracovaná jednotná metodika na realizáciu prieskumu telesného vývoja detí a mládeže na Slovensku.

4.2. Zneužívanie návykových látok (alkohol, tabak, drogy) u detí a mládeže na Slovensku

V rámci plnenia projektu bol formou dotazníkovej akcie vykonaný prieskum týkajúci sa zneužívania návykových látok (alkohol, tabak, drogy). Realizácia bola uskutočnená v 14. týždni r. 2011 na vybraných školách:

1. Stredná odborná škola T. Vansovej č. 32, Prievidza- vyplnených 235 dotazníkov
2. Súkromná stredná odborná škola S. Chalupku, Prievidza- vyplnených 42 dotazníkov
3. Gymnázium Ul. Rastislavova 332, Nováky- vyplnených 104 dotazníkov
4. Základná škola P. Dobšinského, Prievidza- vyplnených 30 dotazníkov

4.3. Monitoring stravovacích zvyklostí a výživových preferencií vybranej populácie detí SR a hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál

Projekt bol dočasne prerušený z organizačných dôvodov.

4.4. Zdravé deti v zdravých rodinách

HDM:

V rámci plnenia projektu prebieha realizácia formou metodickéj a odbornej prípravy.

PZ:

Riešiteľské pracoviská

PZ, pediatri spádového územia

Riešenie

Monitorovanie hypercholesterolémie a hypocholesterolémie u detí na základe spolupráce s pediatrickými ambulanciami, monitorovanie lipidového spektra u rodičov a súrodencov týchto detí. Odborné poradenstvo pre deti, mládež a rodičov. Vyšetrených 11 klientov – detí a ich rodičov.

Realizácia

Priebežne

6. ODBOR EPIDEMIOLOGIE

6.1. Národný imunizačný program SR (NIP SR)

V rámci výročnej správy RÚVZ za rok 2010 bola vypracovaná analýza plnenia imunizačného programu. Zabezpečili sme pravidelné informovanie očkujúcich lekárov o všetkých pripravovaných a už realizovaných zmenách týkajúcich sa očkovacieho kalendára a samotných vakcín prostredníctvom mesačného hlásenia.

V rámci Európskeho imunizačného týždňa v dňoch 23.4.2011 do 30.4.2011 sme zabezpečili publikovanie článkov s tematikou noviniek v očkovaní v lokálnych médiách MY Hornonitrianske noviny v okrese Prievidza a Trend v okrese Partizánske, problematike očkovania sme venovali aj materiál zverejnený na webovej stránke RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach, mailovou formou sme informovali všetkých lekárov prvého kontaktu o aktivitách a zameraní EIW.

V rámci surveillance a kontroly ochorení preventabilných očkovaním sme v prvom polroku 2011 mali nahlásené 2 nosičstvá HBsAg a 4 prípady čierneho kašľu, z ktorých 2 ochorenia boli vykázané.

U suspektných preventabilných ochorení alebo u iných vybraných ochorení (tetanus, VHB, VHA, besnota, meningokoky, pneumokoky) kontrolujeme očkovanie priebežne.

6.2. Surveillance infekčných chorôb

K 31.1.2011 sme vypracovali výročnú správu oddelenia epidemiológie za okresy Prievidza a Partizánske za rok 2010.

Vypracovali sme týždenné a mesačné analýzy výskytu prenosných ochorení, súčasťou mesačných analýz sú aj informácie pre lekárov o očkovaní, o aktuálnej epidemiologickej situácii u nás a vo svete a informácie o protiepidemických opatreniach.

Počas chrípkovej sezóny 2010 - 2011 sme zabezpečili pravidelný sentinelový zber biologického materiálu od chorých a pri požiadaní sme zabezpečili jeho transport do NRC pre chrípku na ÚVZ SR v Bratislave. Od začiatku roka 2011 bolo odobratých 20 nasofaryngeálnych výterov od dospelých, z toho boli izolované 2x vírusy sezónnej chrípky a 5x vírus chrípky typu A H1N1. V rámci epidemického výskytu chrípky a CHPO bolo v okrese Prievidza zatvorených 8 ZŠ a v okrese Partizánske 2 ZŠ. Rozhodnutia boli vydané oddelením HDM.

Od začiatku roka 2011 bolo na nahlásených 17 ochorení na SARI – 16 z okresu Prievidza a jeden z okresu Partizánske – v 5 prípadoch bol potvrdený vírus A H1N1 a v 1 prípade bližšie neurčený vírus chrípky zo skupiny A. Vykázali sme 3 úmrtia na SARI, v jednom prípade úmrtie s potvrdeným A H1N1.

Za prvý polrok 2011 boli hlásené 2 ochorenia a zaznamenaných 12 kontaktov s VHA, 1 ochorenie na VHC, 2 bezpríznakové nosičstvá VHC a 2 bezpríznakové nosičstvá VHB. Protiepidemické opatrenia v ohniskách nákazy boli v plnom rozsahu realizované. V súvislosti s diagnózou vírusová hepatitída bolo vydaných 19 rozhodnutí.

Zaznamenali sme 3 epidémie akútnej gastroenteropatie zapríčinennej vírusom Norwalk u detí ŠvP Horná Ves v dvoch nenadväzujúcich turnusoch, kedy v jednom prípade ochorelo 41 detí zo 94 exponovaných a v druhom prípade ochorelo 12 osôb z 82 exponovaných. Tretiu epidémiu spôsobenú norovírusmi sme zaznamenali u zamestnancov fi v Dolných Vestenicjach, kde ochorelo 89 zamestnancov zo 600 exponovaných.

Ďalej sme zaznamenali jednu epidémiu spôsobenú rotavírusmi v MŠ v Nedožeroch-Brezanoch kde ochorelo 11 detí zo 72 exponovaných a jednu epidémiu A09 v domove dôchodcov v Bojniciach, kde ochorelo 15 seniorov z 94 exponovaných. Protiepidemické

opatrenia boli vo všetkých zariadeniach vykonané v plnom rozsahu. Bolo vydaných 18 rozhodnutí pre osoby vykonávajúce epidemiologicky závažnú činnosť chorých alebo v kontakte s chorými na hnačkové ochorenie. Prešetrili sme 43 nahlásených pozitívnych hemokultúr, z ktorých 19 bolo uzatvorených ako sepsa.

Prispeli sme aktívne prednáškou na seminároch pre lekárov z regiónu o kliešťovej encefalitíde a pre pediatrov o vírusovej hepatitíde typu A.

6.3. Informačný systém prenosných ochorení

Do elektronického hlásenia prenosných ochorení EPIS zaregistrovaní 19 obvodní lekári (10 pre dospelých a 9 pediatri) - aktívne hlásia chrípku 8 obvodní lekári (5 pre dospelých a 3 pediatri) a aktívne hlásia prenosné ochorenia 5 obvodní lekári (3 pre dospelých a 2 pediatri).

Zabezpečili sme informovanie verejnosti o aktuálnej epidemiologickej situácii prostredníctvom internetovej stránky RÚVZ Prievidza.

6.4. Nozokomiálne nákazy

Za prvý polrok 2011 bolo nahlásených z nemocničných zariadení obvodu 81 nozokomiálnych nákaz, z toho 8 prebehlo pod obrazom sepsy.

Kontrola hygienicko - epidemiologického režimu bola vykonaná v 45 zdravotníckych zariadeniach, z toho 25x na lôžkovom oddelení, 2x v ÚSS a 18x v ambulancii. Boli vydané 2 rozhodnutia na odstránenie zistených nedostatkov a 4 začaté konania, z ktorých 2 boli zastavené.

Fyzikálno - biologické testovanie sterilizačných prístrojov sme vykonali 60x.

Do 30.6.2011 sme prešetrili 78 multirezistentných kmeňov baktérií a 40 kmeňov meticilín-rezistentných SA.

V rámci posudkovej činnosti sme vydali 24 rozhodnutí na uvedenie zdravotníckych zariadení do prevádzky a schválení prevádzkových poriadkov zdravotníckych zariadení, 4 záväzné stanoviská a 1 vyjadrenie k projektovej dokumentácii.

Zúčastnili sme sa aktivít regionálnej kampane zameranej na hygienu a dezinfekciu rúk v rámci projektu „CLEAN CARE IS SAFER CARE“ s témou pre rok 2011: Hygiena a dezinfekcia rúk – dodržiavanie 5 momentov v dezinfekcii rúk. Vo vstupných halách nemocníc nášho regiónu sme vystavili náučné panely, edukačný materiál sme uverejnili na našej webovej stránke a rozposlali do všetkých ambulancií lekárov prvého kontaktu. 5.5. 2011 sme v nemocnici Bojnice odobrali stery a odtlačky z rúk 40 zdravotníckym pracovníkom + dotazník o dezinfekcii rúk = vyhodnotenie v podobe prezentácie sme zaslali riaditeľovi nemocnice, námestníkovi LPS a námestníčke pre ošetrovatelstvo na prebratie na oddielenských seminároch. Tiež bol ku dňu čistých rúk uverejnený článok v miestnych novinách.

6.5. Surveillance chronických ochorení – je realizovaná oddelením zdravotnej výchovy, poradňou zdravia. Plnenie úlohy je vyhodnotené v bodoch 9.8. a 9.9.

6.6. Mimoriadne epidemiologické situácie, vrátane bioterorizmu

Pandemická pripravenosť:

V auguste 2010 bola ukončená pandémia chrípky a zrušené súvisiace opatrenia. Aj v chrípkovej sezóne 2010/2011 ostali v platnosti opatrenia pri výskyte SARI, pri odbere materiálu, došetovania prípadu a robenia opatrení u takejto diagnózy, o čom sme informovali

všetky nemocnice a zabezpečovali sme odber biologického materiálu a jeho zasielanie do NRC.

Stratégie súvisiace s pripravenosťou a kontrolou prenosných ochorení predstavujúcich závažnú hrozbu pre obyvateľstvo:

15.8.2010 sa vylial miestny potok Handlovka a čiastočne aj rieka Nitra. Túto mimoriadnu udalosť – záplavy na Hornej Nitre sme spracovali a odprednášali na SZU v Bratislave v rámci celoslovenského školenia AHS.

6.7. Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie vdpv

V roku 2011 sme zabezpečili 3x odber odpadovej vody podľa harmonogramu NRC pre poliomyelitídu, s negatívnymi výsledkami.

V prvom polroku 2011 nebolo hlásené podozrenie na akútnu chabú obrnu. Vykonali sme analýzu situácie vo výskyte akútnych chabých obrn vo výročnej správe za rok 2010.

6.8. Prevencia HIV/AIDS

OE:

- aktivity sú realizované a vyhodnocované oddelením zdravotnej výchovy. Podľa potreby sme vypomáhali oddeleniu zdravotnej výchovy v edukácii mládeže v ochrane proti AIDS v akciách „Hrou proti AIDS“.

PZ:

Riešenie

1. Projekt „Hrou proti AIDS“

- oslovené gymnáziá, stredné školy a stredné odborné školy regiónu
- Gymnázium V.B. Nedožerského Prievidza – zúčastnených 130 študentov 6 tried 1. a 2. ročníka
- SOŠ Nováky – zúčastnených 170 študentov 8 tried 1. a 2. ročníka

Realizácia

Apríl-máj

7. OBJEKTIVIZÁCIA FAKTOROV PROSTREDIA (BŽP, MŽP, CHA, FF)

7.1. Cyanobaktérie – monitorovanie výskytu cyanobaktériových vodných kvetov na vodárenských nádržiach a prírodných kúpaliskách

Na prírodných kúpaliskách sa celoročne sleduje výskyt vodného kvetu. V prípade jeho výskytu, sa kvet odoberie aj s príslušnými vzorkami podľa dohodnutých pokynov a pošle sa na ďalšiu analýzu do NRC pre ekotoxikológiu na ÚVZ SR v Bratislave. K 30.6. 2011 boli vyšetrené 2 vzorky. V oboch prípadoch sme nezachytili žiadny výskyt vodného kvetu na našich sledovaných lokalitách.

7.2. Legionely a améby v zdravotníckych zariadeniach, nebytových budovách a oddychových zónach

NRC pre TTA sa na úlohe podieľa vyšetrovaním améb vo vodovodných sieťach a bližšou identifikáciou améb zasielaných z iných RÚVZ podieľajúcich sa na úlohe. Vyšetrených bolo 14 vzoriek. Améby kultivovateľné pri 36 °C a 44°C boli prítomné v dvoch vzorkách. V oboch prípadoch sa jednalo o nepatogénnu saprofityckú skupinu améb.

7.3. Minerálne a pramenité balené vody vo watercooleroch vo verejných priestoroch, v nemocniciach a lekárňach

NRC pre TTA:

Vzorky minerálnych a pramenitých balených vôd vo watercooleroch boli vyšetrované mikrobiologicky a biologicky na základe požiadaviek Oddelenia hygieny výživy podľa platného Potravinového kódexu. Výsledky vyšetrení boli spracované formou protokolov o skúškach. Vyšetrené boli 3 vzorky.

HVBPKV:

Úloha je plnená podľa harmonogramu a v stanovenom rozsahu. V rámci monitoringu trvanlivosti veľkoobjemových balených vôd boli sledované 3 vzorky 18,9 l balení pitných vôd v distribučnej sieti, lebo plniareň v regióne nemáme.

Monitoring kvality spotrebiteľsky balených minerálnych a pramenitých vôd v distribučnej sieti bol vykonaný u 9 vzoriek. Vyšetrované vzorky v sledovaných ukazovateľoch vyhovelí požiadavkám PK SR.

7.4. Radiačne ošetrované potraviny

Úloha je splnená. Na kontrolu prítomnosti radiačne ošetrovaných potravín bola odobratá 1 vzorka potravín. Nálezy boli negatívne.

7.6. Rezíduá pesticídov v potravinách pre dojčenskú a detskú výživu

V obchodnej sieti bola na monitoring podľa časového harmonogramu odobratá 1 vzorka dojčenskej a detskej výživy. Výsledky ešte nie sú k dispozícii.

7.7. Glutén v diétnych potravinách

Na analýzu potravín určených na bezpečnú diétu boli v obchodnej sieti odobraté 2 vzorky na obsah gluténu podľa plánovaného časového harmonogramu. Výsledky boli vyhovujúce.

9. PODPORA ZDRAVIA

9.1. NÁRODNÝ PROGRAM PODPORY ZDRAVIA

Riešiteľské pracoviská
OPZ, PZ

Riešenie

- pokračovanie v realizácii aktivít zameraných na splnenie čiastkových cieľov NPPZ

Realizácia
Priebežne

9.2. „ŽIŤ ZDRAVŠÍ A KVALITNEJŠÍ ŽIVOT V STARŠOM VEKU, ALEBO MÁM 65+ A TEŠÍ MA, ŽE ŽIJEM ZDRAVO“

Riešiteľské pracoviská
OPZ, kluby dôchodcov a denné centrá regiónu

Riešenie

1. *Participovanie na kampani pohybovej aktivity „Vyzvi srdce k pohybu 2011“* (Bôbar Prievidza, Mestské DC Prievidza, Bojnice)

- iniciovanie účasti v súťaži „Vyzvi srdce k pohybu 2011“
- distribúcie metodického a účastníckych listov, propozícií súťaže, plagátov..
- účasť seniorov – členov denných centier na súťaži vyplnením účastníckych listov a osobnou pohybovou aktivitou
- poradenské aktivity – konzultácie

Realizácia
Marec - máj

2. *Distribúcia aktivačného balíčka edukačných materiálov Starostlivosť o človeka s Alzheimerovou chorobou* – Zariadenie pre seniorov Bojnice

Realizácia
Jún

3. *Distribúcie edukačných edičných materiálov a poradenské aktivity – konzultácie*
- denné centrá regiónu

Realizácia
Priebežne

9.3. PODPORA ZDRAVIA V PREDŠKOLSKÝCH A MIMOŠKOLSKÝCH ZARIADENIACH

9.3.1 Materské centrá

Riešiteľské pracoviská
OPZ, materské centrá spádového regiónu

Riešenie

Doplnková súťaž pre detského podporovateľa kampane „Vyzvi srdce k pohybu 2011“

spolupráca s MC - Drobčokovo Dolné Vestenice, Slniečko Prievidza, Nováčik Nováky, Lienka Handlová, Bocianik Partizánske
- distribúcie účastníckych listov do súťaže, metodicko-spríevodných listov, plagátov, manuálu detského podporovateľa a aktuálnych zdravotno-výchovných edičných materiálov

Realizácia

Marec - máj

9.5. POPULAČNÁ STRATÉGIA - AKTIVITY PRI PRÍLEŽITOSTI VÝZNAMNÝCH DNÍ S OSOBITNÝM ZAMERANÍM NA TÉMY A TERMÍNY ODPORÚČANÉ SZO

Riešitelia

OPZ, PZ, MÚ Partizánske a ďalšie orgány miestnej samosprávy, školy všetkých typov regiónu, Regionálne kultúrne centrum Prievidza, denné centrá dôchodcov v regióne, printové a elektronické médiá regiónu

Riešenie

Svetový deň zdravia, Týždeň uvedomenia si mozgu, Európsky imunizačný týždeň, Svetový deň pohybu ku zdraviu, Svetový deň bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, kampaň „Save Lives: Clean Your Hands, Svetový deň bez tabaku, Medzinárodný deň boja proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi...

1. Svetový deň zdravia

- podujatie „**Najaktívnejšia rodina**“ – vyšetovanie cholesterolu a tlaku krvi rodičom žiakov, pedagogickým a nepedagogickým zamestnancom školy. Podujatie bolo realizované ako súčasť celotýždenného školského podujatia
 - ZŠ s MŠ Ráztočno
 - celkovo zrealizovaných 51 vyšetrení
- články, príspevky a prezentácie zdravotno-výchovných edičných materiálov prostredníctvom internetovej stránky úradu
- názorné propagácie – nástenky, panely, vývesky, koláže, plagáty, letáky...
- distribúcie edukačných materiálov (primátori miest a starostovia obcí, školy...)

Realizácia

Apríl

2. Európsky imunizačný týždeň (EIW) 24.4. – 1.5.2010 - kampaň Euroregiónu Svetovej zdravotníckej organizácie, zameranej na zvýšenie povedomia o dôležitosti očkovania

- názorná propagácia – nástenky, panely
- príspevkov na internetovej stránke úradu

Realizácia

Apríl

3. kampaň „Save Lives: Clean Your Hands“ – 5. mája – kampaň venovaná hygiene a dezinfekcii ako prevencii šírenia MRSA.

- názorná propagácia v priestoroch úradu a vo všetkých nemocniciach regiónu

Realizácia

Máj

4. Svetový deň bez tabaku - 31. máj

Riešenie

1. **vyšetrovanie záujemcov z radov širokej verejnosti pomocou prístroja „bedfont luglife“** určeného na meranie základných pľúcnych funkcií a výpočet veku pľúc. Doplnkovým vyšetrením v rámci akcie bolo meranie krvného tlaku.
 - Denné centrum Partizánske
2. **príspevok** na danú tému na internetovej stránke úradu, **názorná propagácia** - nástenky, panely, plagáty...
3. **distribúcia zdravotno-výchovných materiálov** do škôl regiónu
4. **prieskum GYTS** – pre žiakov 7 – 9 ročníkov
 - účasť na úvodnom seminári organizovanom Ústavom verejného zdravotníctva JLF UK Martin
 - ZŠ Energetikov Prievidza - zúčastnených 91 žiakov v 5 triedach
 - ZŠ Rastislavova Prievidza – zúčastnených 92 žiakov v 5 triedach

Realizácia

Máj - jún

9.7. VYZVI SRDCE K POHYBU

Riešitelia

OPZ, PZ, regionálne médiá, Regionálne kultúrne centrum, orgány miestnej samosprávy, všetky typy škôl, školské úrady, lekárne, lekári prvého kontaktu, denné centrá a kluby dôchodcov, RTVŠ...

Riešenie

1. **účasť na úvodnom seminári** organizovanom RÚVZ Banská Bystrica

2. **propagácia kampane:**

- a) **názorná propagácia** – nástenky, panely – vestibul úradu, NsP Bojnice a vývesky v zdravotníckych zariadeniach, lekárňach, školách, organizáciách...
- b) **v regionálnych médiách**
 - týždenník Tempo Partizánske – článok
 - BETA rádio - spravodajská informácia pravidelne vysielaná v informačnom spektre
 - RTV Prievidza – oznam v regionálnom spektre (odvysielaný v mesiacoch marec - máj cca 47 krát/24 hodín)
 - TV Partizánske a Videotext Nováky, Bojnice - oznam v regionálnom spektre
 - internetová stránka úradu a Regionálneho kultúrneho centra Prievidza, Facebook – plagáty, informácie o podmienkach súťaže, účastnícke listy a vzor ich vyplňania, pokyny pre detského podporovateľa a ďalšie pokyny, články podporujúce pohybovú aktivitu
- c) **propagácia vo všetkých typoch škôl okresov Prievidza a Partizánske** – prostredníctvom školských úradov, v lekárňach, u lekárov prvého kontaktu, v denných centrách a kluboch dôchodcov, RTVŠ, v rôznych organizáciách, firmách, prostredníctvom

samospráv miest a obcí regiónu (miestny rozhlas, tlač), priame oslovenie účastníkov z radov klientov PZ, ako aj širokej verejnosti

3. distribúcia plagátov a účastníckych listov (osobne, poštou, e-mailom) – v súvislosti s propagáciou uvedenou v bode 2a) a 2c), metodické usmernenie ich vyplňania

4. zber a spracovanie účastníckych listov z regiónu, ich odoslanie do Banskej Bystrice, analýza účasti v regióne, príprava prezentácie a medializácia výsledkov na internetovej stránke úradu a vo forme nástenky, príprava záverečnej správy

5. prostredníctvom nášho úradu bolo odovzdaných 219 účastníckych listov a 19 záznamov detských podporovateľov. Informácie o celkovej účasti zatiaľ nemáme k dispozícii, nakoľko časť účastníckych listov mohla byť zaslaná priamo do Banskej Bystrice.

Realizácia

Marec – jún

9.8. NÁRODNÝ PROGRAM PREVENČIE OBEZITY

Riešiteľské pracoviská

OPZ, PZ, ZŠ regiónu

Riešenie

1. diétny systém

- poradenstvo, konzultácie – klientom, rodinným príslušníkom a distribúcia diét vrátane redukčných, receptúr, vzorových jedálnych lístkov
- názorná propagácia - panely, vývesky, koláže, plagáty, letáky... (vestibul úradu a priestory PCOPZ)
- príspevky na internetovej stránke úradu

Realizácia

Priebežne

2. beseda „Zdravá výživa“

- celkovo 6 besied pre žiakov 5. – 7. ročníka ZŠ Chynorany (spolu 89 žiakov) – súčasťou besied bolo zhotovenie plagátov s dielčimi témami problematiky zdravej výživy žiakmi a následná diskusia k týmto plagátom

Realizácia

Jún

3. prednáška „Obezita“

- Špeciálna ZŠ internátna Prievidza – zúčastnených 28 detí rôznych ročníkov

Realizácia

Jún

9.9. CINDI PROGRAM SR

Riešiteľské pracoviská

PZ, OPZ

Riešenie

Činnosť poradne zdravia zameraná na stanovenie individuálneho rizika srdcovo-cievnych ochorení u klientov a následné poradenstvo s poskytnutím zdravotno-výchovných materiálov.

V Poradni zdravia Prievidza bolo zrealizovaných celkovo 227 vyšetrení, z toho 179 na základnej poradni, 35 v poradni zdravej výživy, 11 v poradni pre deti a mládež, 2 v poradni pre závislosti. V Poradni zdravia v Partizánskom sme zrealizovali celkovo 63 vyšetrení.

Realizácia

Priebežne

9.10. ZDRAVIE DETÍ A MLÁDEŽE V ŠKOLSKOM PROSTREDÍ

Riešiteľská pracoviská

OPZ, PZ, Odborné učilište, praktická škola Prievidza, SOŠ Handlová, ZŠ Sebedražie, ŠZŠI Prievidza

1. prednáška „Fajčenie, alkohol, drogy a tehotenstvo“ – Odborné učilište, praktická škola Prievidza – 36 študentov všetkých ročníkov školy

Realizácia

Február

2. „Deň zdravia“ Strednej odbornej školy Handlová – vyšetovanie prístrojom reflatron, meranie krvného tlaku a stanovenie základných pľúcnych parametrov a veku pľúc pedagogických, nepedagogických zamestnancov a študentov školy

Realizácia

Jún

3. prednáška „Stomatohygiena“ s využitím PC techniky a rozoberateľných modelov zubov s následnou praktickou ukázkou správnej techniky umývania zubov a jej nácvik pomocou nadrozmerného modelu ústnej dutiny

- ZŠ Sebedražie - zúčastnených 54 detí 1. – 4. ročníka
- Špeciálna ZŠ internátna Prievidza – zúčastnených 27 detí z rôznych ročníkov

Realizácia

Január, máj

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Rimavskej Sobote**

1. ODBOR HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY	GESTOR ÚLOHY
1.1.	Vypracovanie aktualizovaného Akčného plánu pre prostredie a zdravie SR IV. (NEHAP IV) <i>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</i>	ÚVZ SR
	RIESITELSKÉ PRACOVISKO	TERMÍN UKONČENIA
	RÚVZ v SR	30.12.2011
1.2.	ERA-ENVHEALTH: Koordinácia výskumných programov v oblasti životného prostredia a zdravia na národnej úrovni - ERA-NET v oblasti životné prostredie a zdravie	ÚVZ SR
	19 participantov z 10 krajín Európskej Únie	31.8.2012
1.3.	Národný Informačný systém životného prostredia a zdravia ENHIS	ÚVZ SR
	ÚVZ SR a RÚVZ v SR	30.12.2016
1.4.	Projekt COPHES (Consortium to Perform Human Biomonitoring on a European Scale)	ÚVZ SR
	RÚVZ BB, 34 participantov z 26 krajín EÚ a mimo nej	30.11.2011
1.5.	Projekt DEMOCOPHES (Demonstration Study of the COPHES)	ÚVZ SR
	RÚVZ v BB, 16 krajín EÚ	30.9.2012
1.6.	Znečistenie vnútorného prostredia ovzdušia v školách a jeho vplyv na zdravie detí v Európe (SINPHONIE)	ÚVZ SR
	RÚVZ v SR	trvale
1.7.	Úprava pitnej vody vo verejných vodovodoch <i>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</i>	ÚVZ SR
	RÚVZ v SR	30.11.2011
1.8.	Aktualizácia informačného systému o kúpaliskách a kvalite vôd na kúpanie	ÚVZ SR
	RÚVZ v SR	30.6.2011
1.9.	PHIME projekt „PUBLIC HEALTH IMPACT OF LONG-TERM, LOW LEVEL MIXED ELEMENT EXPOSURE IN SUSCEPTIBLE POPULATION STRATA	RÚVZ v BB
	RÚVZ v BB, RÚVZ v SN	1.3.2011
1.10.	Posilnenie implementovania HIA v posudkovej činnosti ÚVZ SR a RÚVZ v SR <i>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</i>	ÚVZ SR, pracovná skupina ÚVZ SR - HIA
	ÚVZ SR, RÚVZ v SR	30.12.2011

1.1 VYPRACOVANIE AKTUALIZOVANÉHO AKČNÉHO PLÁNU PRE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY IV (NATIONAL ACTION PLAN FOR ENVIRONMENT AND HEALTH - NEHAP IV)

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:

- poskytnutie podkladov pre spracovanie dokumentu podľa požiadaviek ÚVZ SR

Odpočet plnenia:

ÚVZ SR zatiaľ neuplatnil požiadavky na poskytnutie údajov.

1.2 ERA-ENVHEALTH: KOORDINÁCIA VÝSKUMNÝCH PROGRAMOV V OBLASTI ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA NA NÁRODNEJ ÚROVNI - ERA-NET V OBLASTI ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIE

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote nie je riešiteľským pracoviskom

1.3 NÁRODNÝ INFORMAČNÝ SYSTÉM ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA (EHIS)

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote nie je riešiteľským pracoviskom

1.4 PROJEKT COPHES (CONSORTIUM TO PERFORM HUMAN BIOMONITORING ON A EUROPEAN SCALE)

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote nie je riešiteľským pracoviskom

1.5 PROJEKT DEMOCOPHES (Demonstration Study of the COPHES)

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote nie je riešiteľským pracoviskom

1.6 ZNEČISTENIE VNÚTORNÉHO OVZDUŠIA V ŠKOLÁCH A JEHO VPLYV NA ZDRAVIE DETÍ V EURÓPE (SINPHONIE)

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote nie je riešiteľským pracoviskom

1.7 ÚPRAVA PITNEJ VODY VO VEREJNÝCH VODOVODOCH

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:

- poskytnutie podkladov o spôsoboch úpravy vody vo verejných vodovodoch podľa požiadaviek ÚVZ SR
- monitorovanie kvality vody podľa požiadaviek ÚVZ SR.

Odpočet plnenia:

ÚVZ SR do dnešného dňa nezaslal usmernenie o plnení tejto úlohy.

1.8 AKTUALIZÁCIA INFORMAČNÉHO SYSTÉMU O KÚPALISKÁCH A KVALITE VODY NA KÚPANIE

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:

- testovanie funkčnosti nového modelu - Informačného systému o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie podľa usmernenia ÚVU SR
- aktualizácia „Profilov vôd vhodných na kúpanie“ v lokalitách Drieňok a Ormet podľa usmernenia ÚVZ SR
- školenie zamestnancov, ktorí pracujú s informačným systémom o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie.

Odpočet plnenia:

ÚVZ SR do dnešného dňa nezaslal usmernenie o plnení tejto úlohy.

1.9 PHIME PROJEKT „PUBLIC HEALTH IMPACT OF LONG-TERM, LOWLEVEL MIXED ELEMENT EXPOSURE IN SUSCEPTIBLE POPULATION STRATA“ - VPLYV DLHODOBEJ EXPOZÍCIE NÍZKYM KONCENTRÁCIÁM ZMESI KOVOV NA ZDRAVIE CITLIVÝCH POPULAČNÝCH SKUPÍN

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote nie je riešiteľským pracoviskom

1.10 POSILNENIE IMPLEMENTOVANIA HIA (HEALTH IMPACT ASSESSMENT) V POSUDKOVEJ ČINNOSTI ÚVZ SR A RÚVZ V SR

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:

- účasť zamestnancov na seminároch pre problematiku HIA

Odpočet plnenia:

ÚVZ SR k problematike HIA doposiaľ neorganizoval žiadne školenia ani semináre.

2. ODBOR PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA A TOXIKOLÓGIE

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY	GESTOR ÚLOHY
2.1.	Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce <i>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</i>	ÚVZ SR, RÚVZ v BB
	RIEŠITEĽSKÉ PRACOVISKO	TERMÍN UKONČENIA
	RÚVZ v SR	Rok 2011 a ďalšie roky
2.2.	Znižovanie rizika vzniku ochorení podmienených prácou u zamestnancov pri práci so zobrazovacími jednotkami <i>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</i>	ÚVZ SR
	RÚVZ v SR	Rok 2011 a ďalšie roky
2.3.	Zdravé pracoviská	ÚVZ SR
	Vybrané RÚVZ v SR	Rok 2011 a ďalšie roky
2.4.	Príčinné súvislosti nádorových ochorení v pracovnom a životnom prostredí a životný štýl <i>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</i>	RÚVZ v BB
2.4.1.	ÚVZ SR, RÚVZ v BB, Trenčine, Martine, Žiline,	Rok 2011 a ďalšie roky
2.4.2.	ÚVZ SR, RÚVZ v BB, Nitre, Bratislave hl. m.	
2.5.	Zvyšovanie úrovne ochrany zdravia pred rizikami z chemických látok <i>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</i>	ÚVZ SR, RÚVZ v BB
	RÚVZ v BB, Košiciach, Nitre (1.etapa), RÚVZ v SR (2.etapa)	Rok 2010 a ďalšie roky

2.1 ZNIŽOVANIE MIERY ZDRAVOTNÝCH RIZÍK ZAMESTNANCOV Z PRACOVNÉHO PROSTREDIA, PRACOVNÝCH PODMIENOK A SPÔSOBU PRÁCE

2.1.1 Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:

a) aktuálne údaje o

- počte exponovaných zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce v jednotlivých okresoch, viesť evidenciu rizikových prác v programe ASTR, resp. už v novom programe. V rámci vytvorenia nového programu sa vykoná zaškolenie pracovníkov - do 30.6.2011. Vykoná sa zadávanie dát nanovo. Nebude sa preklápať starý program rizikových prác. Správcovia sietí siahnu zo stránky Microsoftu užívateľský emulátor programu Access 2007 a nainštalujú ho na vhodný počítač, na ktorom sa bude evidencia rizikových prác vykonávať.
- počte nových rizikových prác, zrušených pracovísk s rizikovými prácami, prehodnotených kategórií rizikových prác v danom roku
- počte a druhu sankcií uložených zamestnávateľom za neplnenie opatrení na ochranu zdravia na pracoviskách, kde zamestnanci vykonávajú rizikové práce
- o počte pracovísk s vyhlásenými rizikovými prácami z podnetu orgánu verejného zdravotníctva

b) sledovanie vývoja zmien počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce (trendy) v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi

c) vykonanie ŠZD na rizikových pracoviskách

d) sledovanie nápravných opatrení vykonaných zamestnávateľmi na rizikových pracoviskách

e) sledovanie výkonu LPP - intervaly LPP, výsledky, posúdenie zdravotnej spôsobilosti na prácu

f) vykonávanie poradenstva

g) používanie kontrolných listov v podnikoch

Odpočet plnenia:

K 30.6.2011 evidujeme spolu 44 firiem, u ktorých sú vyhlásené rizikové práce (27 v okrese Rimavská Sobota a 17 v okrese Revúca). Počet exponovaných pracovníkov je 1 369 (546 v okrese Rimavská Sobota a 823 v okrese Revúca). Prehľad firiem a počtu zamestnancov s vyhlásenými rizikovými prácami ku dňu 30.6.2011 je uvedený v tabuľke.

Evidencia rizikových pracovísk sa vykonáva v programe ASTR. Z dôvodu, že ku koncu roka 2010 boli zistené problémy s prenosom dát z RÚVZ v Rimavskej Sobote na ÚVZ SR v Bratislave pre programovú chybu, ktorá blokovala aktualizáciu údajov a preto boli údaje zastaralé, bola nainštalovaná do Pc základná verzia programu a do programu boli zadané všetky údaje „nanovo“.

Z dôvodu, že sa pripravuje nový program, bol zo stránky Microsoftu stiahnutý užívateľský emulátor programu Access 2007, ktorý bol nainštalovaný na oddelení PPLaT do počítača, v ktorom sa vykonáva evidencia rizikových pracovísk.

Rozhodnutie o zaradení činností do rizikových prác „nové rizikové práce“ bolo ku 30.6.2011 vydané pre nasledovné subjekty:

- Lesopest s.r.o. Hnúšťa - po zhodnotení zdravotných rizík faktorov práce pri výkone pilčíckych prác pri obnove lesa
- Technické služby mesta Hnúšťa - po zhodnotení zdravotných rizík faktorov práce pri údržbe mestskej zelene
- Drevoholding s.r.o. Revúca - po zhodnotení zdravotných rizík faktorov práce pre pracovisko spracovania dreva na prvovýrobky

K 30.6.2011 boli rizikové práce zrušené a vyradené z evidencie ASTR u 2 subjektov (obidva v okrese Rimavská Sobota). Jedná sa o nasledovné subjekty:

- Drevopa, s.r.o. Hačava - prevádzka drevovýroby bola zrušená
- T -Gum Hnúšťa s.r.o., Hnúšťa – prevádzka gumárenskej výroby bola zrušená a je v konkurze.

K prehodnoteniu rizikových prác došlo u 3 subjektov (2 v okrese Rimavská Sobota a 1 v okrese Revúca):

- Avimed s.r.o., Rimavská Sobota - po schválení predložených prevádzkových poriadkov a posudkov o riziku vypracovaných v súlade s novou legislatívou – nedošlo ku zmene faktorov ani kategórie rizika, len k zmene počtu pracovníkov zaradených do rizika.
- Aries2 s.r.o. Tornaľa - po vykonaní opatrení na zníženie expozície pracovníkov - iné usporiadanie technologických zariadení v rámci pracovísk a po navýšení počtu plazmového páliaceho stroja o 1 bola vykonaná objektivizácia hluku v pracovnom prostredí a aktualizované posudky o riziku a prevádzkové poriadky. Revúcke koberce syntetické, s.r.o. Revúca - po aktualizácii hodnotení zdravotných rizík došlo (okrem hluku) v rámci profesie obsluha turbomiešača o zaradenie do rizikového faktora pevné aerosóly.
- získavanie údajov o počte a druhu sankcií uložených zamestnávateľom za neplnenie opatrení na ochranu zdravia na pracoviskách, kde zamestnanci vykonávajú rizikové práce. Subjektom s vyhlásenými rizikovými prácami sankcie uložené neboli.

V I. polroku neboli z vlastného podnetu rizikové práce vyhlásené.

V porovnaní stavu zamestnancov na rizikových pracoviskách a počtu subjektov, u ktorých boli rizikové práce vyhlásené k 31.12.2010, možno konštatovať, že k 30.6.2011 došlo celkom k zvýšeniu počtu evidovaných subjektov o 1 (v okrese Revúca) a poklesu počtu zamestnancov o 8 (okres Rimavská Sobota).

Z celkového počtu 44 firiem s rizikovými prácami evidovanými ku 30.6.2011 bol dozor vykonaný u 21 firiem, čo predstavuje 47,7 %. U ďalších 2 firiem zamestnanci RÚVZ preverili činnosť a následne boli firmy zo zoznamu vyradené z dôvodu zrušenia prevádzok.

U subjektov s novovyhlásenými rizikovými pracoviskami (v celkovom počte 3) k 30.6.2011 bol dozor vykonaný v roku 2011.

Na základe zistenia pri výkone ŠZD došlo k prehodnoteniu posudkov o riziku a prevádzkových poriadkov u organizácie Avimed, s.r.o. Rimavská Sobota.

V rámci výkonu ŠZD sa vykonávala aj kontrola frekvencie LPP a boli predkladané posudky o zdravotnej spôsobilosti na výkon práce.

V rámci výkonu ŠZD bolo vykonávané odborné poradenstvo podľa požiadaviek zástupcov organizácií. Ostatné poradenstvo bolo poskytované na RÚVZ oddelením PPLaT priebežne v priebehu celého polroka 2011.

Kontrolné listy v I.polroku neboli na rizikové pracoviská distribuované.

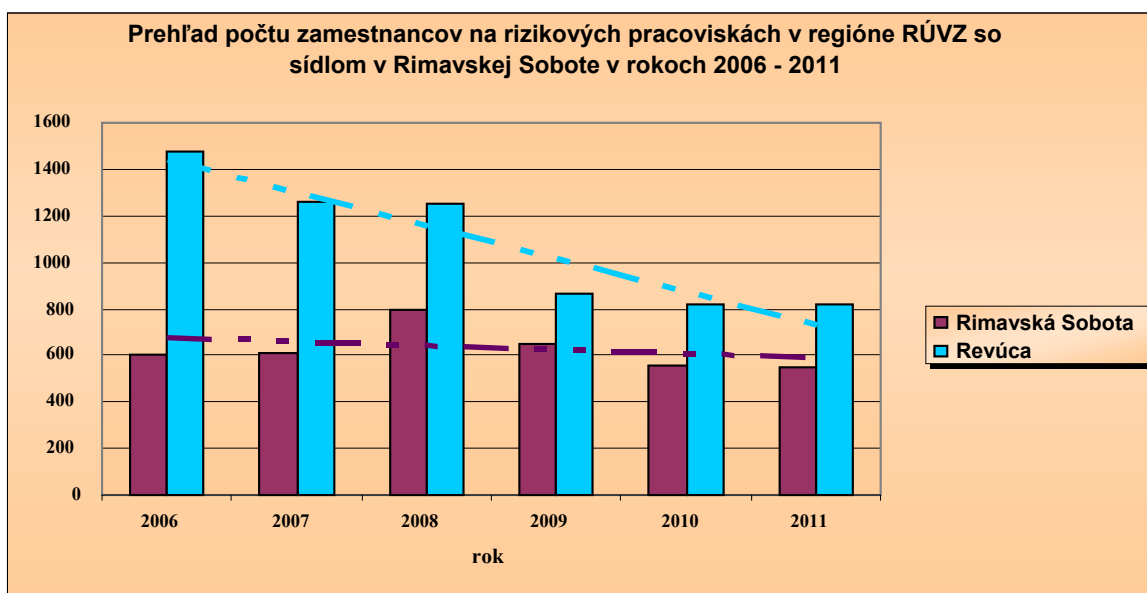
Evidencia v ASTR k 31.12.2010

	Okres Rimavská Sobota	počet *
1	AVIMED, s.r.o., Rimavská Sobota	4
2	BB-Staving, Ing.Borš, Rimavská Sobota	5
3	Calmit, spol s.r.o., Bratislava, závod Tisovec	36
4	CSM, Tisovec a.s., Tisovec	180
5	Gemernákup, a.s., Rimavská Sobota	9
6	Genes, a.s., Hnúšťa	21
7	Gravplast ,s.r.o., Rimavská Sobota	1
8	H.M.H. DREVOVÝROBA, s.r.o., Kociha	12
9	INDECO, s.r.o., Rimavská Sobota	1
10	interstil Slovakia, k.s., Levice, prevádzka Tisovec	20
11	INTOCAST Slovakia, a.s., Košice, prevádzka Hnúšťa-Háčava	41
12	KK PLAST, s.r.o., R.Sobota	1

13	KSR - Kameňolomy SR, s.r.o., Zvolen, prevádzka Husiná	12
14	Lesopest s.r.o. Hnúšťá	5
15	Mestské lesy Tisovec, s.r.o., Tisovec	2
16	Mikromex, a.s., Rimavská Sobota	3
17	Nemocnice a polikliniky, n.o., Bratislava, Všeobecná nemocnica Rimavská Sobota	25
18	Parobek Ján, Klenovec	7
19	PÍLA-PALI Hruška Ivan, Klenovec	14
20	Prega ,spol. s.r.o., Klenovec	1
21	Retech, spol s.r.o, Zvolen, prevádzka Rimavská Sobota	3
22	RW Tech Gum, a.s., Hnúšťá	9
23	Talos, s.r.o., Rimavská Sobota	6
24	TAURIS, a.s., Rimavská Sobota	116
25	Technické služby mesta Hnúšťá	5
26	Trnavský Dušan, Kraskovo, prevádzka Hnúšťá	4
27	Ústav na výkon odňatia slobody Želiezovce, otvorené oddelenie Sabová	3
	Okres Revúca	
1	Aries 2, s.r.o., Tornaľa	64
2	Drevoxholding s.r.o. Revúca	4
3	Fenix Group, s.r.o., Revúca	2
4	Gemstav, s.r.o., Revúca	4
5	Hacsi Alexander, Tornaľa	2
6	I.P.A. - Kovovýroba, s.r.o., Rimavská Sobota, prevádzka Tornaľa	19
7	JAAS – Hutka Jozef Revúca	3
8	Kováč Ján KOVACWOOD, Tornaľa	15
9	Muránska Píla, s.r.o., Muráň	19
10	Oralex - Oravcová Alena, Mokrú Lúku, prevádzka Revúca	2
11	Rev.medicínsko-humanitná, n.o., Revúca	9
12	Revúcke koberce syntetické, s.r.o., Revúca	29
13	Sklotex, Revúca, s.r.o., Revúca	11
14	SLOVMAG, a.s., Lubeník	188
15	SMZ, a.s., Jelšava	410
16	Unicorn - ESK, s.r.o., Tornaľa	36
17	Východoslovenská energetika, a.s., Košice, prevádzka Lubeník	5
	Gemernákup, a.s., Rimavská Sobota, prevádzka Tornaľa**	1

* počet pracovníkov zaradených do rizika

** firma je evidovaná v okrese Rimavská Sobota, jedno z pracovísk firmy sa nachádza v okrese Revúca, kde evidujeme aj zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu

2.1.2 Znižovanie zdravotných rizík z veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:

a) údaje o

- ŠZD zameranom na plnenie opatrení na ochranu zdravia pri práci s veľmi jedovatými a jedovatými látkami a prípravkami - uplatňovanie NV SR č. 355/2006 Z.z., získať údaje o spôsobe likvidácie obalov a zbytkov
- vydaných osvedčeniach o odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi jedovatými a jedovatými látkami a prípravkami pre zamestnancov firiem v regionálnej pôsobnosti RÚVZ so sídlom v R. Sobote
- vydaných osvedčeniach o odbornej spôsobilosti na prácu s dezinfekčnými prípravkami na profesionálne použitie a na prácu s prípravkami na reguláciu živočíšnych škodcov na profesionálne použitie v regionálnej pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote
- mimoriadnych situáciách a haváriách a ich dôsledkoch

b) vedenie evidencie exponovaných zamestnancov, druhu používaných chemických látok, charaktere práce - type pracoviska

c) dosiahnutie zvýšenia miery uvedomenia si zdravotných rizík vyplývajúcich z expozície zamestnancov a obyvateľstva veľmi jedovatým látkam a jedovatým látkam a prípravkom - poradenstvo, konzultácie.

d) používanie kontrolných listov na pracoviskách počas výkonu ŠZD

e) sledovanie látok používaných v CHOR - podľa „Zoznamu a rozsahu použitia povolených prípravkov na ochranu rastlín a mechanizačných prostriedkov na ochranu rastlín“ vydaného na príslušný rok

f) evidencia nahlásených výkonov DDD.

Odpočet plnenia:

V 1. polroku 2011 evidujeme 47 prevádzok a ďalšie 4 subjekty vykonávajúce DDD činnosť, v ktorých sa manipuluje s veľmi jedovatými látkami a prípravkami alebo jedovatými látkami a prípravkami, čo predstavuje zníženie počtu prevádzok o 1 v porovnaní so stavom k 31.12.2010. Z celkového počtu 47 pracovísk sa 34 pracovísk nachádza v okrese Rimavská Sobota a 13 pracovísk v okrese Revúca. V prevažnej miere sa jedná o pracoviská lekární (31) a laboratórií (10), ďalej o pracoviská s využitím jedovatých látok a prípravkov alebo veľmi jedovatých látok a prípravkov v technologickom procese (3), zdravotnícke zariadenie (2)

a o sklad prípravkov na chemickú ochranu rastlín. Zo 4 subjektov vykonávajúcich DDD činnosť sa 3 nachádzajú v okrese Rimavská Sobota a 1 v okrese Revúca.

V porovnaní so stavom k 31.12.2010 evidujeme v priebehu 1. polroka 2011 v okrese Rimavská Sobota zrušenie 1 laboratória (firma v konkurze), pribudol 1 sklad prípravkov na chemickú ochranu rastlín. V okrese Revúca v 1 prípade došlo k zmene prevádzkovateľa (plniareň minerálnej vody) a o ukončenie činnosti subjektu vykonávajúceho DDD činnosť.

V rámci posudkovej činnosti bolo vydané v 1. polroku 2011 RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote:

Oddelením preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie vydané rozhodnutia na skladovanie a manipuláciu s veľmi jedovatými látkami a prípravkami:

- pre pracoviská nemocničného zariadenia za súčasného schválenia prevádzkového poriadku – 1x (v okrese Rimavská Sobota - Všeobecná nemocnica v Rimavskej Sobote)
- pre prevádzku skladu za súčasného schválenia prevádzkového poriadku – 1x (v okrese Rimavská Sobota – sklad prípravkov na chemickú ochranu rastlín v Rimavskej Sobote)

V spolupráci s oddelením hygieny výživy rozhodnutie na skladovanie a manipuláciu s veľmi jedovatými látkami a prípravkami:

- pre pracovisko laboratória za súčasného schválenia prevádzkového poriadku – 1x (v okrese Revúca – zmena prevádzkovateľa plniarne minerálnej vody v Tornali)

Vedie sa evidencia pracovísk, vydaných rozhodnutí a záznamov z výkonu ŠZD, ďalej sa vedie zoznam osôb, ktoré získali odbornú spôsobilosť, alebo overenie o odbornej spôsobilosti na prácu. Na základe vykonaného ŠZD a po vyradení zrušených prevádzok z evidencie, bol aktualizovaný počet zamestnancov exponovaných pri práci jedovatým a veľmi jedovatým látkam a prípravkom, pričom k 30.6.2011 máme v evidencii 110. Pri výkone DDD pracujú s jedovatými alebo veľmi jedovatými látkami a prípravkami 4 osoby.

Z počtu 47 evidovaných prevádzok vlastní rozhodnutie na skladovanie a manipuláciu s veľmi jedovatými látkami a prípravkami 46 s počtom exponovaných zamestnancov veľmi jedovatým látkam a prípravkom 104. V 1 prípade (Všeobecná nemocnica Hnúšťa, n.o. v Hnúšti) sa na pracovisku používajú len jedovaté látky a v 1 prípade v rámci 1 prevádzky (Nemocnice a polikliniky, n.o. Bratislava, Všeobecná nemocnica Rimavská Sobota - ďalej len Všeobecná nemocnica v Rimavskej Sobote) sa z evidovaných 4 pracovísk používajú veľmi jedovaté látky a jedovaté látky na 3 a na 1 pracovisku sa používajú len jedovaté látky. Zo 4 subjektov vykonávajúcich DDD činnosť vlastní rozhodnutie na skladovanie a manipuláciu s veľmi jedovatými látkami a prípravkami 1 subjekt v okrese Rimavská Sobota.

Z evidencie pracovísk, na ktorých sa používajú jedovaté a veľmi jedovaté látky a prípravky sa vyradil 1 subjekt zameraný na výrobu gumárenských zmesí (T-GUM Hnúšťa s.r.o., Hnúšťa), nakoľko je firma v konkurze.

Z 3 nemocníc, ktoré sa nachádzajú v územnej pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote, sa používajú jedovaté a veľmi jedovaté látky pri práci v 2 (Všeobecná nemocnica v Rimavskej Sobote a Všeobecná nemocnica Hnúšťa, n.o. v Hnúšti).

Nedostatky zistené v r. 2010 vo Všeobecnej nemocnici v Rimavskej Sobote boli odstránené, t.j. vypracovali a schválili sa prevádzkové poriadky a bolo vydané súhlasné rozhodnutie na skladovanie a manipuláciu s veľmi jedovatými látkami a prípravkami. Po prehodnotení pracovných postupov na pracovisku príjmovej chirurgickej ambulancii sa prijali opatrenia a vylúčil sa z používania formaldehyd o koncentrácii zodpovedajúcej jedovatým látkam. Používanie jedovatých látok evidujeme na pracovisku OCS vo forme formaldehydu s koncentráciou zodpovedajúcou jedovatým látkam a používanie jedovatých a veľmi jedovatých chemických látok v laboratóriách oddelení klinickej biochémie, klinickej mikrobiológie a hematologicko-transfúzneho oddelenia. V prevádzke Všeobecná nemocnica Hnúšťa, n.o. v Hnúšti sa používa formaldehyd s koncentráciou zodpovedajúcou jedovatým látkam na pracovisku OCS.

V okrese Rimavská Sobota evidujeme 3 pracoviská, na ktorých sa používajú jedovaté látky v technologickom procese ako chladiace médium a zamestnanci týmto látkam nie sú exponovaní, pretože neprichádzajú s nimi do priameho kontaktu.

Z uvedeného počtu evidovaných prevádzok, na ktorých zamestnanci pri práci prichádzajú do kontaktu s veľmi jedovatými látkami a prípravkami alebo jedovatými látkami a prípravkami, bol vykonaný ŠZD na 14 (čo predstavuje cca 30 % z celkového počtu evidovaných prevádzok k 31.12.2010).

V evidencii sú naďalej vedené 2 prevádzky lekární (1 v okrese Rimavská Sobota, 1 v okrese Revúca), ktoré vylúčili z používania jedovate a veľmi jedovate látky, nakoľko vlastníari rozhodnutie na skladovanie a manipuláciu s veľmi jedovatými látkami a prípravkami a ich použitie nemôžeme vylúčiť.

V 1 prípade evidujeme lekáreň v okrese Revúca, ktorá je zatvorená až do odvolania a prevádzkuje len v rámci pohotovostných služieb. Spôsob prevádzkovania predmetnej lekárne bude preverený v priebehu roka 2011 a v závislosti od podmienok prevádzkovania budú prevádzkovateľom plnené povinnosti vyplývajúce zo zákona č.355/2006 Z.z..

V okrese Revúca v 1 prípade došlo k zmene prevádzkovateľa (plniareň minerálnej vody), v rámci ktorej sa oddelenie preventívneho pracovného lekárstva vyjadrovalo k schvaľovaniu prevádzkového poriadku.

Výkonom ŠZD neboli zistené žiadne nedostatky. Z previerok vykonaných v rámci výkonu ŠZD vyplynulo, že s jedovatými a veľmi jedovatými látkami a prípravkami sa manipuluje v prevažnej miere v laboratóriách a lekárnach.

Pri výkone ŠZD zameraného na manipuláciu a skladovanie jedovatých a veľmi jedovatých látok a prípravkov v laboratóriách (nemocničného zariadenia) a lekárnach bolo zistené, že tieto sa používajú iba v minimálnych množstvách, pričom sa vedie prísna evidencia príjmu, výdaja a spotreby. V prípade lekární bolo zistené, že sa tieto látky v prevažnej miere nepoužívajú, len sa preskladňujú. Vo väčších množstvách (10 litrov/rok – údaj za rok 2010) sa používa formaldehyd s koncentráciou zodpovedajúcej jedovatým látkam na pracovisku OCS Všeobecnej nemocnice Rimavská Sobota. Na kontrolovaných pracoviskách bolo skladovanie jedovatých a veľmi jedovatých látok a prípravkov v súlade s NV SR č. 355/2006 Z.z..

Prevádzkovatelia maloobchodných predajní a poľnohospodári sa vyhýbajú používaniu jedovatých a veľmi jedovatých látok a prípravkov (evidujeme 1 sklad prípravkov na chemickú ochranu rastlín).

U všetkých kontrolovaných subjektov boli v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru predložené zmluvy s organizáciami oprávnenými na likvidáciu nebezpečného odpadu. Nebezpečný odpad, ako sú chemické látky po expirácii a prázdne obaly sú do času ich likvidácie oprávnenou organizáciou uskladnené na vyhradenom mieste, riadne označené a zabezpečené proti odcudzeniu.

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru bolo poskytované poradenstvo a priebežne na oddelení preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie.

Kontrolné listy počas výkonu štátneho zdravotného dozoru neboli distribuované.

Pre zamestnancov v územnom obvode RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote bolo vydané 1 osvedčenie o odbornej spôsobilosti pre zamestnanca v okrese Rimavská Sobota.

V okrese Rimavská Sobota a Revúca evidujeme 5 prevádzkovateľov vykonávajúcich DDD činnosť (4 v okrese Rimavská Sobota, 1 v okrese Revúca), z ktorých sa jedovate látky a prípravky a veľmi jedovate látky a prípravky používajú u 4. Jeden prevádzkovateľ, ktorý pri výkone DDD používal aj jedovate látky a prípravky a veľmi jedovate látky a prípravky ukončil svoju činnosť.

V súvislosti s výkonom deratizácie v rámci územného obvodu RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote bolo podaných 19 oznámení podľa § 52 ods.4 písm.c) zákona č. 355/2007 Z.z..

V priebehu 1. polroka 2011 neboli hlásené letecké, ani pozemné postreky v súvislosti s výkonom chemickej ochrany rastlín.

Hlásenie o mimoriadnych situáciách a haváriách v okrese Rimavská Sobota a Revúca za 1. polrok 2011 nebolo zaznamenané.

Prehľad pracovísk, na ktorých sa používajú veľmi jedovaté látky a prípravky a jedovaté látky a prípravky uvádzajú nasledovné tabuľky:

Laboratóriá + laboratória výrobných prevádzok - okres Rimavská Sobota

P.č.	Subjekt	Prevádzka	Rozhodnutie RÚVZ		Osvedčenie o odbornej spôsobilosti (platnosť)	Počet expon. zamest	ŠZD k 30.6. 2011
			T+ č. spisu dátum	PP + PoR (legisl.)			
1.	MIKROLAB s.r.o. Kirejevská 1678 R.Sobota	laboratórium	2006/004321 20.12.2006	355/2006 Z.z.	2 zamestnanci 23.07.2014	2	nie
2.	GEMERNÁKUP, a.s. Košická cesta R.Sobota	laboratórium	2006/002907-PPL 15.8.2006	355/2006 Z.z.	10.12.2013	3	nie
3.	VEOLIA VODA *SVPS, a.s. Banská Bystrica	Závod 08 - Úpravňa vody Klenovec	2007/001737 10.5.2007	355/2006 Z.z.	17.04.2012	2	nie
4.	SELAB s.r.o. Klokočova 732 Hnúšťa	laboratórium	2009/003134 24.8.2009	355/2006 Z.z.	16.03.2014	2	nie
5.	DETOX s.r.o. Zvolenská cesta Banská Bystrica	prev. R. Sobota-laboratórium	04/1506 6.5.2004	355/2006 Z.z.	10.11.2014	2	nie
6.	SLZ CHÉMIA, a.s. Hlavná 133 Hnúšťa	odd. technickej kontroly (laboratórium)	2009/001624 9.4.2009	355/2006 Z.z.	28.1.2014	3	nie
7.	VINDEVIE, s.r.o. Potravinárska 10, R.Sobota	laboratórium	2010/A/02739 27.10.2010	355/2006 Z.z.	neurčito	1	nie
Okres Revúca							
1.	Slovmag a.s. Lubeník Námestie slobody 1 Revúca	chemické laboratórium	2005/2563-PPL 27.7.2005	355/2006 Z.z.	01.02.2013	4	nie
2.	Slovenské pramene a žriedla, a.s. Budiš Dubové	prev. Tornaľa – laboratórium	A/2011/00078 28.01.2011	355/2006 Z.z.	24.09.2013	2	nie
3.	Revúcke koberce syntetické, spol. s r.o. Priemyselná 1, Revúca	laboratórium	2008/001668 20.5.2008	355/2006 Z.z.	neurčito	3	nie

* SVPS - Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť

Zdravotnícke zariadenia – okres Rimavská Sobota							
P.č.	Subjekt	Pracovisko	Rozhodnutie RÚVZ		Osvedčenie o odbornej spôsobilosti (platnosť)	Počet expon. zamest	ŠZD k 30.6. 2011
			T+ č. spisu dátum	PP + PoR (legisl.)			
1.	Nemocnice a polikliniky, n.o. Bratislava, Všeobecná nemocnica R. Sobota	OCS	nepoužívajú sa	355/2006 Z.z.	24.3.2015	5	áno
		odd.klinickej biochémie	A/2011/00300 16.2.2011	355/2006 Z.z.		9	áno
		odd.klinickej mikrobiológie		355/2006 Z.z.		13	áno
		hematologicko-transfúzne odd		355/2006 Z.z.		15	áno
2.	Všeobecná nemocnica Hnúšťa, n.o. v Hnúšti	OCS	-	-	06.11.2014	1	nie

INÉ – okres Rimavská Sobota

P.č	Subjekt	Prevádzka	Rozhodnutie RÚVZ		Osvedčenie o odbornej spôsobilosti (platnosť)	Počet expon. zamest	ŠZD k 30.6. 2011
			T+ č. spisu dátum	PP +PoR (legisl.)			
1.	CHEMSTAR SLOVAKIA a.s., Novosvetská 18, Bratislava	prev. R.Sobota – sklad prípravkov na chemickú ochranu rastlín	A/2011/00377 31.1.2011	355/2006 Z.z.	26.4.2015	1	nie

LEKÁRNE – okres Rimavská Sobota

P.č	Subjekt	Prevádzka	Rozhodnutie RÚVZ		Osvedčenie o odbornej spôsobilosti (platnosť)	Počet expon. zamest.	ŠZD k 30.6. 2011
			T+ č. spisu dátum	PP + PoR (legisl.)			
1.	REN-MED, spol. s r.o. P.Hostinského 1717/24 R.Sobota	Lekáreň Jazmín Železničná 23 R.Sobota	2005/4334-PPL 12.12.2005	355/2006 Z.z.	21.04.2015	2	nie
2.	Lekáreň URTICA Družstevná 354 Veľký Blh	Lekáreň URTICA Družstevná 354 Veľký Blh	2005/3483-PPL 7.11.2005	355/2006 Z.z.	7.8.2013	1	nie
3.	PHARMSTAR s.r.o. Moldavská 8/A Košice	Lekáreň v OC Kaufland Nám. Š.M.Daxnera R.Sobota	2005/4253-PPL 30.12.2005	355/2006 Z.z.	8.10.2013	1	nie

4.	Lekárëň SALVÁTOR RNDr. Pavel Nozdroviczi SNP 19, R.Sobota	Lekárëň SALVÁTOR SNP 19 R.Sobota	2007/004640 10.12.2007	355/2006 Z.z.	2 zamestnanci neurãito	4	nie
5.	Lekárëň MÉDIA Mgr. Katarína Kalinová B. Bartóka 1 R.Sobota	Lekárëň MÉDIA B. Bartóka 1 R.Sobota	2005/2733/2- PPL 14.11.2005	355/2006 Z.z.	4.9.2013	1	nie
6.	Lekárëň AESCULAP Mgr. Petr Niklíãek Mieru 246, Jesenské	Lekárëň AESCULAP Mieru 246, Jesenské	2005/2103/3- PPL 24.11.2005	355/2006 Z.z.	4.9.2013	1	áno
7.	Lekárëň VERAPHARM PharmDr. Viera Sihelská Hlavná 2, Hnúšť'a	Lekárëň VERAPHARM Hlavná 2 Hnúšť'a	2005/3484- PPL 7.11.2005	355/2006 Z.z.	10.6.2013	1	áno
8.	FINLY, s.r.o. Moldavská 8/A Košice	Lekárëň Dr. MAX Fábryho 3, R.Sobota	2006/003983 21.11.2006	355/2006 Z.z.	8.10.2013	1	nie
9.	PhMr. Zuzana Krahulíková V. Clementisa 195 Hnúšť'a	Lekárëň KLENOVEC Nám. Salvu 61, Klenovec	2006/1178 31.3.2006	355/2006 Z.z.	11.6.2013	1	nie
10.	REDMOON s.r.o. Moldavská 8/A Košice	Lekárëň Dr. MAX Hlavná 372 Hnúšť'a	2006/004476 18.12.2006	355/2006 Z.z.	8.9.2013	1	áno
11.	* Mgr. Jana Stachá Rožňavská 5/17 R.Sobota	Lekárëň ISIS Rimavská Seã	2006/325-PPL 9.1.2006	355/2006 Z.z.	18.9.2013	-	-
12.	Mg. Zlata Sucháčová Cukrovarská 22 Rimavská Sobota	Lekárëň U Leva Hl. námestie 4 Rimavská Sobota	2006/326-PPL 9.1.2006	355/2006 Z.z.	neurãito	2	nie
13.	PharmDr. Jana Strinková Š. Maliaka 591/3 Revúca	Lekárëň TISOVEC Daxnerova 792 Tisovec	2007/003823 25.10.2007	355/2006 Z.z.	20.8.2014	1	áno
14.	Lekárëň RIMAVA s.r.o. Dobšinského 192/30 R.Sobota	Lekárëň RIMAVA s.r.o. Dobšinského 192/30 R.Sobota	2007/001051 8.3.2007	355/2006 Z.z.	17.12.2013	3	nie

15.	PharmDr. Viera Albertová Jesenské 415	Lekárneň POLIANKA Mieru 663 Jesenské	2008/001748 16.5.2008	355/2006 Z.z.	22.5.2013	1	áno
16.	PHARMINVEST spol. s r.o. Odbojárov 340/29 Topoľčany	Lekárneň KAMILKA Hostinského 1883 R.Sobota	2008/002924 15.8.2008	355/2006 Z.z.	neurčito	1	nie
17.	Mgr. Štefan Szepessy Hajnáčka 48	Lekárneň MYRTUS Hajnáčka 462	2009/003679 5.10.2009	355/2006 Z.z.	5.8.2013	1	nie
18.	PharmDr. Jozef Baliga Gorkého 7 R.Sobota	Lekárneň ARNICA Ožďany	2009/004105 2.11.2009	355/2006 Z.z.	29.7.2013	1	nie
19.	MAGMED, s.r.o. J.Jesenského 652 Jesenské	Lekárneň MARFARM Hostice	2008/003883 4.12.2008	355/2006 Z.z.	2.2.2014	1	nie
20.	Mgr. Zuzana Kalinová Dostojevského 5 R.Sobota	Lekárneň ZÁPAD V.Clementisa 4754 R.Sobota	2009/001420 1.4.2009	355/2006 Z.z.	4.9.2013	2	nie
21.	Mgr. Michaela Vaľková, Mlynská 804/13, Tornaľa	Lekárneň Lenártovce, Lenártovce	2010/002711 23.07.2010	355/2006 Z.z.	22.4.2015	1	áno

LEKÁRNE – okres Revúca

P.č	Subjekt	Prevádzka	Rozhodnutie RÚVZ		Osvedčenie o odbornej spôsobilosti (platnosť)	Počet expon. zamest.	ŠZD k 30.6. 2011
			T+ č. spisu dátum	PP + PoR (legisl.)			
1.	REVOMED s.r.o. Mnešická 11 Nové mesto nad Váhom	Lekárneň Sv. Patrika Litovelská 25 Revúca	2005/4397-PPL 22.12.2005	45/2002 Z.z.	Prevádzka len v rámci pohotovostných služieb		nie
2.	Bluepharm s.r.o. Dobšinského 843/11 Revúca	Lekárneň Zafir M.R. Štefánika Revúca	2006/00275 25.7.2006	355/2006 Z.z.	9.3.2015	1	áno
3.	* PHARMACY-JL spol. s r.o. Čapajevova 23 Prešov	Lekárneň JELŠAVA Tomašikova 481 Jelšava	2006/196-PPL	355/2006 Z.z.	26.11.2014	-	nie
4.	MEDIPHARMA s.r.o. Moldavská 8/A Košice	Lekárneň Dr. MAX, Mierová 52 Tornaľa	2006/004143 22.11.2006	355/2006 Z.z.	27.8.2013	1	áno

5.	Mgr. Zoltán Antal Pri Majeri 31 Tornaľa	Lekár AZAELA Škultétyho 1 Tornaľa	2010/000305 5.2.2010	355/2006 Z.z.	13.6.2013	1	áno
6.	Lekár INTAL PharmDr. Janka Nemcová Tomášikova 6, Revúca	Lekár INTAL Tomášikova 6 Revúca	2006/263/2- PPL 27.3.2006	355/2006 Z.z.	2.11.2014 2 zamestnanci	2	áno
7.	LIANELA, s.r.o. Muránska 1335/12 Revúca	Lekár LIANELA Muránska 1335/12 Revúca	2009/001271 3.8.2009	355/2006 Z.z.	26.6.2013	5	áno
8.	ANDROMEDES, spol. s r.o. Hurbanova 1 Nové mesto nad Váhom	Lekár Dr. Anubis Sládkovičova 1 Tornaľa	2009/002855 27.7.2009	355/2006 Z.z.	28.7.2014	1	nie
9.	Ochrana zdravia s.r.o. Sládkovičova 1 Tornaľa	Lekár Poštová 11 Tornaľa	2008/001271 26.3.2008	355/2006 Z.z.	13.6.2013	2	áno
10.	CANNABIS, s.r.o. M.R.Štefánika 1250, Revúca	Lekár Cannabis M.R.Štefánika 1250, Revúca	2010/001285 13.4.2010	355/2006 Z.z.	18.3.2015	2	áno

Pracoviská s využitím jedovatých látok v technologickom procese ako chladiace médium:

- Technické služby mesta Rimavská Sobota
- Gemermilk rs, s.r.o., Rimavská Sobota
- Tauris, a.s., Rimavská Sobota

Pracoviská s využitím jedovatých látok alebo veľmi jedovatých látok a prípravkov pri DDD činnosti:

- Ladislav Dobšínský - DOB-MOR, Lubeník
- MVDr. Tomáš Éli, Jesenské
- Július Jurašík, KLEMPO-DERATEX, Rimavská Sobota
- Miroslav Ľalík - RATUS, Rimavská Sobota

2.1.3 Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:

a) aktuálne údaje

- o počtoch zamestnancov vykonávajúcich práce s karcinogénnymi a mutagénnymi faktormi podľa kategórií rizika (osobitne rizikové práce) v jednotlivých organizáciách, okresoch - viesť databázu organizácií, pracovných procesov, v ktorých sú zamestnanci vystavení karcinogénnym a mutagénnym faktorom

- o vývoji zmien a trendov v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi
- b) vyhľadávanie pracovných postupov a technológií s použitím chemických karcinogénov a mutagénov
- c) výkon ŠZD v evidovaných prevádzkach, nariaďovanie opatrení na minimalizáciu rizík
- d) evidovanie výkonu objektivizácie zamestnávateľmi
- e) výkon ŠZD nad búracími prácami u stavieb, kde sa nachádza materiál obsahujúci azbest
- f) vydávanie rozhodnutí podľa § 13 ods. 4 písm. k) zákona č. 355/2007 Z.z.
- g) vyhľadávanie pracovných procesov (búracie a stavebné činnosti) súvisiace s expozíciou zamestnancov azbestu
- h) používanie kontrolných listov informovanosti zamestnancov a dosahovanie zvýšenie miery uvedomenia zdravotných rizík v súvislosti s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom

Odpočet plnenia:

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote eviduje 55 prevádzok, v ktorých sú zamestnanci vystavení karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci. Jedná sa o nasledovné druhy karcinogénov:

- chemický karcinogén formaldehyd
- práca s cytostatikami
- práca s tvrdým drevom
- šesťmocný chróm používaný pri výrobe prostriedkov individuálnej ochrany
- PAU obsiahnuté v ťažkom vykurovacom oleji, v ropných produktoch, v dieslových exhalátoch a naftě
- chemický karcinogén azbest
- látky obsiahnuté v reagenčnom aparáte lekární
- v rámci laboratórnych chemikálií dvojchróm draselný, síran kobaltnantý, oxid chrómový, bromičnan draselný – titrisol, fenolftaleín, hydrazinium sulfát-síran hydrazínia, chlorid kobaltnantý, chróm draselný, kadmium, silikagel modrý, tetrachlórmetán, tioacetamid, thimerosal, kyselina chrómsírová, chloroform, hydrochinón

V porovnaní s rokom 2010 zostal celkový počet prevádzok nezmenený. V porovnaní so stavom k 31.12.2010 došlo v jednom prípade k zrušeniu prevádzky – jedná sa o spoločnosť T-GUM, s.r.o. Hnúšťa, ktorá t.č. neprevádzkuje svoju činnosť, je v konkurze, zo zoznamu boli vyradení 2 prevádzkovatelia spoločností vykonávajúcich odstraňovanie azbestových materiálov zo stavieb, ktorí v minulom roku vykonali búracie práce spojené s odstraňovaním materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb (jedná sa o spoločnosti Š-Strechy, spol s r.o. Banská Bystrica, objekt v Tisovci a Ronar s.r.o. Košice, objekt v Rimavskej Sobote) a 1 lekárne. Do zoznamu evidovaných prevádzok pribudli 4 subjekty: 1 drevovýroba, 2 lekárne, 1 laboratórium.

Odstraňovanie materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb bolo vykonané v 5 prípadoch (5 oznámení o výkone činnosti), kedy sa jednalo o výkon prác súvisiacich s odstraňovaním azbestocementových kanalizačných potrubí v bytových domoch.

K 30.6.2011 na pracoviskách evidujeme celkom 420 zamestnancov vystavených karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci, čo predstavuje nárast v porovnaní s minulým rokom celkom o 16 zamestnancov. Rozdiel zamestnancov súvisí so vznikom nových prevádzok, zrušením niektorých prevádzok a zmenou zamestnancov v niektorých prevádzkach evidovaných v roku 2010.

V okrese Rimavská Sobota spolu evidujeme 37 prevádzok, v ktorých sú zamestnanci vystavení karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci. V roku 2011 došlo k poklesu z celkového počtu prevádzok o 1 (z 38 na 37). Z evidencie v porovnaní so stavom k 31.12.2010 vypadli 2 organizácie, ktoré vykonali v roku 2010 búracie práce spojené

s odstraňovaním azbestových materiálov a prevádzka vykonávajúca výrobu gumárenských zmesí, naopak do zoznamu prevádzok pribudli 2 lekárne.

V 1 prevádzke – drevovýroba Prega, spol. s.r.o. Klenovec nebolo v 1. polroku 2011 spracovávané tvrdé drevo z dôvodu absencie objednávok - stav sa môže kedykoľvek zmeniť, preto zostáva naďalej v evidencii. V spoločnosti SLZ Chémia, a.s. v Hnúšti je výroba prostriedkov individuálnej ochrany a s tým súvisiaca výroba sorbentu mimo prevádzky avšak výroba je zakonzervovaná pre prípad potreby – objednávky štátu – zostáva v evidencii.

V okrese Revúca došlo k nárastu evidovaných prevádzok o 1. K 30.6.2011 evidujeme 18 prevádzok. V porovnaní so stavom k 31.12.2010 sme zaznamenali zrušenie (resp. vyňatie zo zoznamu prevádzok) 1 prevádzky lekárne, ktorá v rámci svojej činnosti vylúčila používanie karcinogénov obsiahnutých v reagenčnom aparáte a vznik 2 prevádzok (1 drevovýroba, 1 laboratórium).

Z celkového počtu evidovaných subjektov sú rizikové pracoviská (karcinogénny faktor uvedený v tabuľke) vyhlásené v organizáciách a spoločnostiach:

- Všeobecnej nemocnici v Rimavskej Soboti
- AVIMED, s.r.o. Rim. Sobota
- Prega, spol. s.r.o. Klenovec, drevovýroba
- FENIX GROUP, spol. s.r.o. Revúca
- Hacs Alexander, Tornaľa
- Gemstav, spol. s r.o.
- Drevoholding s.r.o. Revúca

Databáza organizácií vykonávajúcich práce s karcinogénnymi a mutagénnymi faktormi je uvedená v nasledovnej tabuľke:

Podnik Organizácia Spoločnosť	Chemický karcinogén, chem. mutagén, proces s rizikom chemickej karcinogenity	Klasifikácia / kateg. * podľa NV SR č. 356/2006 Z. z.	Počet exponovaných celkom / ženy		Výkon ŠZD v 1. polroku 2011
OKRES RIMAVSKÁ SOBOTA					
Nemocnice a polikliniky, n.o. Bratislava, Všeobecná nemocnica Rimavská Sobota					
operačné sály	formaldehyd	1.- dokázaný karcinogén podľa IARC	chirurgia 17	7	áno
			gynekológia 14	7	áno
			Očné 5	4	áno
			ORL 4	4	
odd. centrálnej sterilizácie			5	4	áno
odd. radiačnej onkológie	práca s cytostatikami	proces s r.ch.k 2	23	18	
odd. klinickej biochémie	dvojchróman draselný hydrochinón	2.	9	8	
odd.klinickej mikrobiológie	formaldehyd	skupina 3. podľa IARC	13	11	
hematologicko- transfúzne oddelenie		1.- dokázaný karcinogén podľa IARC	15	15	áno
Všeobecná nemocnica Hnúšťa, n.o. v Hnúšti					

centrálna sterilizácia	formaldehyd	1. - dokázaný karcinogén podľa IARC	1	0	nie
AVIMED, s.r.o. R. Sobota	práca s cytostatikami	proces s r.ch.k 2	4	3	áno
SLZ Chémia, a.s. Hnúšťa					
prev. PROINDO výroba prostriedkov individuálnej ochrany, filtrov	sorbent - Cr ⁶	proces s r.ch.k 2	mimo prevádzky		
	v zlúčeninách CrO ₃				
laboratórium	dvojchróman draselný	2.	3	3	nie
	síran kobaltnatý				
	oxid chrómový				
výroba sorbentu	sorbent - Cr ⁶	proces s r.ch.k 2	mimo prevádzky		
OSBD R. Sobota, výmena kanaliz. potrubí - 13 objektov	azbest	1.	8	0	nie
Detox, spol. s r.o., prevádzka R. Sobota, likvidácia odpadu	azbest	1.	15	2	nie
	PAU (ropné produkty)	2.			
Mikrolab s.r.o. R.Sobota					
laboratórium	Bromičnan draselný – titrisol	2.	2	2	nie
	dvojchróman draselný				
	fenolftaleín				
	hydrazínium sulfát- síran hydrazínia				
	chlorid kobaltnatý				
	chróman draselný				
	kadmium				
	silikagel modrý				
	tetrachlórmetán				
	tioacetamid				
thimerosal					
formaldehyd					
Interstil Slovakia, k.s. Levice, prev. Tisovec, výroba drevených garníží	prach z tvrdého dreva (buk)	1.	14	4	nie
Fagus-sil, spol. s r.o. R.Sobota, drevovýroba	prach z tvrdého dreva (buk, dub)	1.	12	0	nie
Machyniak Hrachovo, drevovýroba		1.	1	0	nie
Ing. Petróczy-Expet Tisovec, drevovýroba		1.	3	0	nie

Rimadrev, spol. s r.o. Rimavská Baňa, drevozárstvo		1.	16	3	nie
LESOPEST, s.r.o. Hnúšť'a, ťažba dreva		1.	2	0	áno
BB-Staving, Ing. Kamil Borš, R.Sobota, stolárska dielňa		1.	5	0	áno
Prega, spol. s r.o. Klenovec, drevozárstvo		1.	6	0	áno
Vindevie, s.r.o., výroba vína					
laboratórium	kyselina chrómsírová	1.- dokázaný karcinogén podľa IARC	1	1	nie
	dvojchróman draselný	2.			
	fenolftaleín				
OKRES REVÚCA					
SMZ, a.s. Jelšava,					
olejové hospodárstvo + DON	PAU (ťažký vykurovací olej)	2.	3	0	nie
baňa	PAU (dieselové exhaláty)	2.	138	0	
Matrix, Jelšava, výroba výbušnín	nafta	2.	4	0	nie
ORALEX-Oravcová, Revúca, drevozárstvo	prach z tvrdého dreva (buk, dub)	1.	4	1	áno
Mišanko-MIMI, Jelšava, drevozárstvo Nandráž		1.	2	0	nie
FENIX GROUP, spol. s r.o., Revúca, výroba dreveného uhlia		1.	2	0	nie
GEMSTAV, spol. s r.o., Revúca, výroba laminátových podláh		1.	11	1	áno
Hacsi Alexander, Tornaľa		1.	2	0	áno
Drevoxholding s.r.o. Revúca, drevozárstvo		1.	4	0	áno
Slovenské pramene a žriedla a.s. Budiš, Dubové – prevádzka Tornaľa					
laboratórium	fenolftaleín	2.	2	2	áno
REVÚCKE KOBERCE SYNTETICKÉ, spol. s r.o., Revúca výroba podlahových krytín					
Chemická úpravňa	dvojchróman draselný	2.	3	1	nie

vody centrálnej kotolne a laboratórium plynovej kotolne	fenolftaleín			
	chloroform	skupina 2 B podľa IARC		

- * kat. 1 - dokázaný karcinogén pre ľudí
kat. 2. - pravdepodobný karcinogén
proces s r.ch.k - proces s rizikom chemickej karcinogenity
- ** N - objektivizácia nevykonaná, resp. spotreba neudaná
- DON Denné olejové nádrže

Organizácia		Chemický karcinogén	Počet exponovaných celkom	Výkon ŠZD v roku 2010
Lekárne v počte 29	okres R. Sobota 21	látky obsiahnuté v reagenčnom aparáte	32	6
	okres Revúca 8		15	7

Do zoznamu evidovaných prevádzok pribudla 1 drevovýroba, 2 lekárne, 1 laboratórium. Rozhodnutie podľa § 13 ods. 4 písm. j) zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov bolo vydané pre:

- Nemocnice a polikliniky, n.o. Bratislava, Všeobecná nemocnica Rimavská Sobota (subjekt bol evidovaný v zozname prevádzok, rozhodnutie bolo vydané v súvislosti s odstraňovaním nedostatkov zistených výkonom ŠZD)
- Slovenské pramene a žriedla a.s. Budiš, Dubové, prevádzka Tornaľa (rozhodnutie vydalo odd. HV v spolupráci s odd. PPLaT, jedná sa o vydanie rozhodnutia po zmene právnej subjektivity organizácie).
- 2x pre pracoviská lekární

U 2 subjektov boli schválené aj prevádzkové poriadky, resp. ich zmeny.

Z celkového počtu evidovaných prevádzok v okrese Rimavská Sobota bol ŠZD vykonaný v 11 prevádzkach. V okrese Revúca bol ŠZD vykonaný v 12 evidovaných prevádzkach. Spolu v oboch okresoch bolo skontrolovaných 42 % evidovaných prevádzok.

V roku 2009 bolo v laboratóriách vo Všeobecnej nemocnici v Rimavskej Sobote v rámci výkonu ŠZD zistené používanie formaldehydu a iných v tom čase nazatriedených nebezpečných chemických látok. V priebehu roku 2010 prebehlo niekoľkokrát rokovanie s vedením nemocnice vo veci vypracovania prevádzkových poriadkov a posudkov o riziku pre jednotlivé oddelenia laboratórií. Tieto boli následne vypracované PZS a vo februári 2011 boli schválené rozhodnutím orgánu verejného zdravotníctva. Zároveň orgán verejného zdravotníctva vydal rozhodnutie na činnosti spojené s výrobou, spracovaním, manipuláciou, skladovaním, prepravou a zneškodňovaním chemických karcinogénov a mutagénov na pracoviskách nemocnice s výnimkou cytostatík.

Z celkového počtu evidovaných prevádzok objektivizácia nebola vykonaná u žiadneho subjektu.

ŠZD v I. polroku nebol vykonaný, búracie práce neboli nahlásené orgánu verejného zdravotníctva.

Rozhodnutie podľa § 13 ods. 4 písm. k) zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov bolo vydané pre OSBD Rimavská Sobota – 2x. Jedná sa o spoločnosť, ktorá má sídlo v okrese Rimavská Sobota a vykonáva opakovane výmenu kanalizačných potrubí v bytových domoch,

pričom žiada o vydanie rozhodnutia pre výkon takýchto prác v zmysle legislatívy. Je v evidencii prevádzok vykonávajúcich búracie práce od roku 2009.

V I. polroku nebola zistená činnosť vykonávaná v súvislosti s expozíciou zamestnancov azbestu s výnimkou posudzovaných sanačných prác.

Na pracovisko Onkologickej ambulancie AVIMED, s.r.o. boli dané 3 kontrolné listy informovanosti zamestnancov. Zvýšenie miery uvedomenia zdravotných rizík v súvislosti s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom sa dosahuje prostredníctvom konzultácií resp. poradenstva v rámci výkonu ŠZD v jednotlivých subjektoch, alebo na oddelení PPLaT RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote.

2.1.4 Znižovanie psychickej pracovnej záťaž

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:

- a) podľa požiadaviek z terénu vykonať hodnotenie psychickej pracovnej záťaž za účelom zaradenia prác do kategórií rizika z hľadiska nadmernej psychickej pracovnej záťaž
- b) hodnotenie podkladových materiálov (dotazníkové batérie) k návrhom zamestnávateľov na určenie rizikových prác s rizikom psychickej pracovnej záťaž
- c) v prípade potreby vyžiadať stanovisko ÚVZ SR
- d) kópie rozhodnutí o určení rizikových prác zasielať na ÚVZ SR.

Odpočet plnenia:

Ani v jednom prípade nebol predložený materiál k návrhom zamestnávateľom k určení rizikových prác s faktorom psychická záťaž, rovnako neevidujeme rizikovú prácu s uvedeným faktorom.

2.1.5 Znižovanie výskytu chorôb z povolania z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženie

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:

- a) prešetrovanie podozrenia na choroby z povolania v položke 29 zoznamu chorôb z povolania - uplatňovanie NV SR č. 542/2007 Z.z. so zameraním najmä na požiadavky na miesto výkonu práce, prípustné hodnoty fyzickej záťaž zamestnancov, primeranú pracovnú polohu, organizáciu práce, režim práce a odpočinku a ďalšie faktory prispievajúce k vzniku predmetných ochorení
- b) evidovanie priznaných chorôb z povolania v položke 29
- c) evidovanie rizikových prác - faktor DNJZ
- d) sledovanie vývoju zmien (trendy) v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi
- e) evidovanie profesií, u ktorých je ochorenie z DNJZ najčastejšie priznané ako choroba z povolania
- f) kópie prešetrení podozrení na chorobu z povolania z dôvodu DNJZ zasiela na ÚVZ SR.

Odpočet plnenia:

K 30.6.2011 bolo prešetrených 13 suspektných chorôb z povolania s položkou 29, z toho v okrese Revúca bolo prešetrených 12 a v okrese Rimavská Sobota 1 suspektné ochorenia. Jednalo sa o nasledovné profesie:

Okres Revúca:

v závode SLOVMAG, a.s. Lubeník

- obrábač kovov
- obsluha drviča
- triedič tehál a obsluha brúsok
- lamač PPS a hlavný narážáč

v závode SMZ, a.s. Jelšava

- lamač
- pomocný robotník pri úprave nerudných surovín
- banský úpravár nerudných surovín

v závode SMZ - Služby, a.s. Jelšava

- prevádzkový údržbár

Mesto Jelšava - zariadenie opatrovateľskej služby

- opatrovateľka

Revúcke koberce syntetické, s.r.o. v Revúcej

- nahadzovač

Drevox holding, s.r.o. v Revúcej

- pomocný pracovník na píle

LYKOTEX, a.s. Revúca

- všívačka – nahadzovačka

Okres Rimavská Sobota:

živnostník

- pilčík-traktorista

Pri prešetrovaní suspektných ochorení z JNDZ sa postupuje v súlade s Vyhláškou č. 542/2007 Z.z.. Využívajú sa videozáznamy pracovných činností.

Evidencia prešetrovaných profesií a priznaných chorôb z povolania sa vedie v zošite na oddelení.

K dnešnému dňu evidujeme 1 firmu s rizikovými prácami: SLOVMAG, a.s., Lubeník s počtom zamestnancov 83.

Porovnanie počtu prešetrovaných položiek s rokom 2009:

K 31.12.2010 bol počet prešetrovaných prípadov 34. V priebehu I. polroku 2011 bolo prešetrovaných 13 suspektných chorôb z povolania s položkou 29.

K 30.6.2011 evidujeme 4 hlásené choroby z povolania s položkou 29, z toho 3 v okrese Revúca a 1 v okrese Rimavská Sobota. Jedná sa o nasledovné profesie:

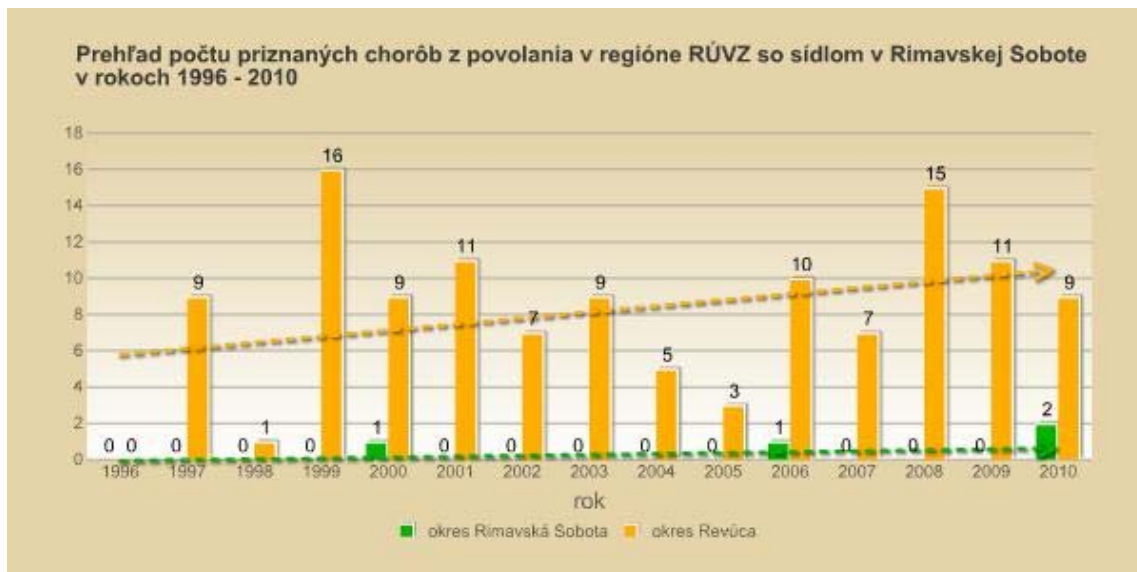
Okres Revúca:

- v závode SLOVMAG, a.s. Lubeník
plnič-váhar
- v závode SMZ, a.s. Jelšava
elektromechanik strojov a zariadení
- Revúcke koberce syntetické, s.r.o. Revúca
nahadzovač

Okres Rimavská Sobota:

- FRITEX - Július Šuvert, Hajnáčka
robotníčka pri výrobe cestovín

Porovnanie počtu priznaných profesionálnych ochorení za posledných 15 rokov uvádza nasledovný graf.

Najčastejšie priznávané sú profesionálne ochorenia u zamestnancov v podzemí a v nadväzujúcich povrchových pracoviskách závodov zameraných na ťažbu a spracovanie nerudných surovín - magnezitu. V ostatných profesiách sú profesionálne ochorenia skôr sporadicky priznávané.

Kópie prešetrení podozrení na chorobu z povolania z dôvodu DNJZ sa zasielajú na vedomie ÚVZ SR.

2.1.6 Prevencia ochorení chrbtice súvisiacich s prácou a prešetrovanie podozrení na iné poškodenia zdravia z práce so zameraním na ochorenia chrbtice

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:

Prešetrovanie podozrení na ochorenia chrbtice z profesionálnych príčin - uplatňovanie metodického postupu na prešetrovanie podozrení na ochorenia chrbtice a legislatívnych úprav. Evidovať profesie, v ktorých sa ochorenia a podozrenia na ochorenia vyskytli. Prijímať opatrenia.

Odpočet plnenia:

Ani v jednom prípade nebola požiadavka na prešetrovanie ochorenia chrbtice v I. polroku roku 2011.

2.2 ZNIŽOVANIE RIZIKA VZNIKU OCHORENÍ PODMIENENÝCH PRÁCOU U ZAMESTNANCOV PRI PRÁCI SO ZOBRAZOVACÍMI JEDNOTKAMI

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:

a) výkon ŠZD na pracoviskách so zobrazovacími jednotkami

b) získavanie údajov

- o zamestnancoch vykonávajúcich prácu so ZJ prevažnú časť pracovnej zmeny v jednotlivých okresoch (názov organizácie, počet zamestnancov, profesie, prevažujúca činnosť)

- o účasti zamestnancov na skriningovom vyšetrení očí a zraku pred zaradením na prácu so ZJ a v priebehu zamestnania (v prípade zrakových ťažkostí)

- o účasti zamestnancov na vyšetrení pohybového a nervového systému (v súvislosti s výkonom práce)

c) uvádzanie

- počtu previerok na pracoviskách so ZJ

- najčastejšie zistené nedostatky a uložené sankcie
- d) používanie kontrolných listov informovanosti zamestnancov.

Odpočet plnenia:

Zamestnanci RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote vykonali k 30.06.2011 hodnotenie pracovného prostredia a pracovísk so zobrazovacími jednotkami v 4 subjektoch v okrese Rimavská Sobota.

Vyhodnotenie pracovného prostredia a podmienok práce bolo vykonané v zmysle nariadenia vlády SR č. 276/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci so zobrazovacími jednotkami.

Výsledky preukázali, že pracovná činnosť zamestnancov hodnotených pracovísk so zobrazovacími jednotkami nepredstavuje väčšiu polovicu ich pracovného času. Na hodnotených pracoviskách pracuje 5 zamestnancov vykonávajúcich administratívne práce v súvislosti so sprostredkovaním obchodu a služieb.

V kontrolovaných subjektoch bolo evidovaných spolu 5 zobrazovacích jednotiek, z ktorých 4 mali monitory typu LCD a v 1 prípade sa používal notebook.

V 1 z kontrolovaných subjektoch bolo zistené, že majú zazmluvnenú pracovnú zdravotnú službu, vyšetrenia zraku, pohybového aparátu v súvislosti s prácou na PC neboli vykonané.

Zamestnancom bolo rozdáných spolu 5 (všetkých zamestnancov 5) kontrolných listov. Vyhodnotením kontrolných listov boli získané nasledovné údaje:

- všetci zamestnanci (t.j. 100% opýtaných), boli informovaní o vplyve zobrazovacích jednotiek na zdravie a tieto informácie považovali za dostatočné, pričom 80% respondentov sa zúčastnilo školenia, v 40 % udávali získavanie informácií od zamestnávateľa, od spolupracovníkov, z médií.
- o hodnotení zdravotných rizík zamestnanci neboli informovaní.
- u všetkých zamestnancov je umožnené prerušiť prácu kedykoľvek.
- u 60 % opýtaných zamestnávateľ pre zamestnancov zabezpečil nastaviteľné stoličky, špeciálne podložky pod myš, opierky pod nohy.

2.3 ZDRAVÉ PRACOVISKÁ

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote nie je riešiteľským pracoviskom

2.4 PRÍČINNÉ SÚVISLOSTI NÁDOROVÝCH OCHORENÍ V PRACOVNOM A ŽIVOTNOM PROSTREDÍ A ŽIVOTNÝ ŠTÝL

2.4.1 Epidemiologická štúdia nádorov a iných ochorení slinivky brušnej (ESNAP) - pilotná štúdia

2.4.2 Nadväzujúca štúdia nádorových ochorení pľúc a hornej časti tráviaceho a dýchacieho systému u pacientov Stredoeurópskej multicentrickej štúdie typu prípad-kontrola

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote nie je riešiteľským pracoviskom

2.5 ZVYŠOVANIE ÚROVNE OCHRANY ZDRAVIA PRED RIZIKAMI Z CHEMICKÝCH LÁTOK

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:

- zaškolenie zamestnancov RÚVZ v rámci REACH - EN-FORCE 2

- vykonanie kontroly zameranej na následných užívateľov z hľadiska pracovných postupov a informovanosti o vlastnostiach používaných chemických látok a iných údajov vyplývajúcich z karty bezpečnostných údajov podľa navrhutej metodiky.

Odpočet plnenia:

Zamestnanec RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote sa zúčastnil dňa 30.6.2011 celoslovenského seminára venovaného kontrole uplatňovania chemickej legislatívy. Kontrola bude u následných užívateľov vykonaná v II. polroku.

3. ODBOR HYGIENY VÝŽIVY, BEZPEČNOSTI POTRAVÍN A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY	GESTOR ÚLOHY
3.1.	Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospeléj populácie <i>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</i>	ÚVZ SR, RÚVZ v BB a Poprade
	RIEŠITEĽSKÉ PRACOVISKO	TERMÍN UKONČENIA
	RÚVZ v SR	15.1.2012 a ďalšie roky
3.2.	Monitoring jodidácie kuchynskej soli <i>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</i>	ÚVZ SR, RÚVZ v Košiciach
	RÚVZ v SR	30.12.2011 a ďalšie roky
3.3.	Bezpečnosť kozmetických výrobkov určených pre deti	ÚVZ SR
	RÚVZ v SR	30.3.2011
3.4.	Bezpečnosť výrobkov určených pre deti	ÚVZ SR
	RÚVZ v SR, RÚVZ so sídlom v Poprade	31.12.2011
3.5.	Bezpečnosť papierových a kartónových obalových materiálov	ÚVZ SR
	RÚVZ v Poprade	31.12.2011
3.6.	Monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách <i>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</i>	ÚVZ SR
	RÚVZ v SR	30.12.2011 a ďalšie roky

3.1 SLEDOVANIE VÝŽIVOVÉHO STAVU VYBRANÝCH VEKOVÝCH SKUPÍN DOSPELEJ POPULÁCIE

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:

- 80 ľahko pracujúcich respondentov oboch pohlaví v rovnakom počte v 2 kategóriách (mladší muži a ženy od 19 -34 rokov a starší muži a staršie ženy od 35 do 54 rokov), ktorý vyplnia 1-dňový jedálny lístok, dotazník o spotrebe potravín, dotazník o životospráve, klinicko-somatický dotazník a v Poradni zdravia budú vyšetrení na biochemické ukazovatele (cholesterol HDL a LDL, triglyceridy, glukóza) a bude im stanovený BMI a WHR.

Odpočet plnenia:

K 30.06.2011 vyplnilo dotazníky a absolvovalo vyšetrenie v poradni zdravia 12 mladších žien, 20 starších žien, 11 mladších mužov a 10 starších mužov (ako respondenti).

Úloha je v plnení, celkové vyhodnotenie prebehne k 31.12.2011.

3.2 MONITORING JODIDÁCIE KUCHYNSKEJ SOLI**RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:**

- odber vzoriek kuchynskej soli, vrátane morskej soli a monitorovanie príjmu jódu z potravín (zistiťovanie druhu používanej soli u výrobcov). Počet vzoriek: 24 (2 vzorky mesačne).

Odpočet plnenia:

K 30.06.2011 bol zabezpečený odber 12 vzoriek kuchynskej soli, monitoruje sa hodnota KJ, KJO_3 a ferrokynidu draselného.

Celkové vyhodnotenie bude k 31.12.2011 formou tabuľkovej správy.

3.3 BEZPEČNOSŤ KOZMETICKÝCH VÝROBKOV URČENÝCH PRE DETI

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote nie je riešiteľským pracoviskom

3.4 BEZPEČNOSŤ VÝROBKOV URČENÝCH PRE DETI

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote nie je riešiteľským pracoviskom

3.5 BEZPEČNOSŤ PAPIEROVÝCH A KARTÓNOVÝCH OBALOVÝCH MATERIÁLOV**RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:**

- odber 1 vzorky obalového materiálu - z papiera alebo kartónu v mesiaci jún

Odpočet plnenia:

Po telefonickom usmernení RUVZ so sídlom v Poprade bola odobratá vzorka polystyrénového obalu na balenie hotových pokrmov, ktoré boli zaslané na analýzu na RÚVZ so sídlom v Poprade, výsledky zatiaľ nie sú k dispozícii.

3.6 MONITORING SPOTREBY VYBRANÝCH PRÍDAVNÝCH LÁTOK V POTRAVINÁCH**RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:**

- monitoring spotreby prídavných látok vybranými vekovými skupinami dospelaj populácie (2 vekové kategórie Ž + M; 19-34r., 35-54r., ľahká/stredná práca)

Vybrané prídavné látky - azo farbivá: Chinolínová žltá (E 104), Allura červená (E 129), Košenilová červená (E 124), Tartrazín (E 110)

Počet vzoriek: 1-2 vzorky/rok, miesto odberu: cukrárske výrobné, distribučná sieť - špecializované predajne, lekárne a pod.

Oblasť kontroly:

- kontrola používateľa prídavnej látky (výrobcu potravín): kontrola prídavnej látky určenej na ďalšie použitie

- kontrola na trhu: kontrola prídavnej látky v potravine

- kontrola výrobcu prídavnej látky - v SR len importéri, to zn., napr. zmiešavanie, balenie, tabletizovanie apod. (podľa dohodnutých kompetencií na úrovni regiónu - medzi RÚVZ a RVPS)

- kontrola označovania potravinárskeho farbiva

Rozsah kontroly:

- farbivá
- konzervačné látky
- iné prídavné látky - so zameraním sa na sladidlá

Odpočet plnenia:

V rámci plnenia tejto úlohy bolo vyplnených 80 dotazníkov v 2 kategóriách u oboch pohlaví (mladšia a staršia). V súčasnosti prebieha spracovanie dotazníkov a vyhodnotenie bude formou správy do 31.11.2011.

4. ODBOR HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY	GESTOR ÚLOHY
4.1.	Prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR a zistenie trendov v ich telesnom raste a vývine <i>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</i>	ÚVZ SR, ÚH LF UK Bratislava
	RIEŠITEĽSKÉ PRACOVISKO	TERMÍN UKONČENIA
	ÚVZ SR, RÚVZ v SR, pediatri	Rok 2020
4.2.	Zneužívanie návykových látok (alkohol, tabak, drogy) u detí a mládeže na Slovensku <i>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</i>	ÚVZ SR, ÚV SR, Národné monitorovacie centrum, VÚDPaP, ÚVZ SR
	ÚVZ SR a vybrané RÚVZ v SR	Priebežne podľa požiadaviek gestora
4.3.	Monitoring stravovacích zvyklostí a výživových preferencií vybranej populácie detí SR a hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál	RÚVZ v Rimavskej Sobote, ÚVZ SR
	RÚVZ v SR	v roku 2011 sa nerealizuje rok 2014
4.4.	Zdravé deti v zdravých rodinách <i>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</i>	RÚVZ v BB, ÚVZ SR
	ÚVZ SR a vybrané RÚVZ v SR	Rok 2012

4.1 PRIESKUM TELESNÉHO VÝVOJA DETÍ A MLÁDEŽE V SR A ZISTENIE TRENDOV V ICH TELESNOM RASTE A VÝVINE

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:

- vykonať merania vybraných antropometrických ukazovateľov detí 7-18 ročných podľa výberu a pokynov gestora projektu
- vytvoriť lokálnu databázu podľa požiadaviek gestora
- vykonať lokálnu analýzu vybraných parametrov

Odpočet plnenia:

Realizácia projektu je plánovaná od 26.09.2001.

4.2 ZNEUŽÍVANIE NÁVYKOVÝCH LÁTOK (ALKOHOL, TABAK, DROGY) U DETÍ A MLÁDEŽE NA SLOVENSKU

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:

- dotazníkový prieskum podľa požiadaviek gestora na vybraných školách regiónu a požadovanom počte detí.

Odpočet plnenia:

Zber údajov sa realizoval v súlade s požiadavkami gestora na vybraných školách okresu Rimavská Sobota a Revúca. Celkovo bolo v dňoch od 4.4.2011 do 8.4.2011 zozbieraných 241 dotazníkov od žiakov nasledovných škôl - ZŠ s VJM Jesenské (9.roč.) v počte 30, SOŠ technická Rimavská Sobota v počte 133 a PSLG Revúca v počte 66. Vyplnené dotazníky spolu s komentárom anketárov boli v termíne zaslané na UVZ SR Bratislava.

4.3 MONITORING STRAVOVACÍCH ZVYKLOSTÍ A VÝŽIVOVÝCH PREFERENCIÍ VYBRANEJ POPULÁCIE DETÍ SR A HODNOTENIE EXPOZÍCIE VYBRANÝCH RIZÍK SPOJENÝCH S KONZUMÁCIOU JEDÁL

rok 2011 - projekt dočasne prerušený z organizačných dôvodov

4.4 ZDRAVÉ DETI V ZDRAVÝCH RODINÁCH

rok 2011 - projekt dočasne prerušený z organizačných dôvodov

5. ODBOR OCHRANY ZDRAVIA PRED ŽIARENÍM

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY	GESTOR ÚLOHY
5.1.	Zhodnotenie zdravotného rizika z prírodnej rádioaktivity v balených vodách dodávaných do distribučnej siete v rámci SR	RÚVZ v BB
	RIEŠITELSKÉ PRACOVISKO	TERMÍN UKONČENIA
	ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, v Košiciach	2014
5.2.	Radiačná ochrana na dočasných defektoskopických pracoviskách v SR	ÚVZ SR
	ÚVZ SR, RÚVZ v BB, v Košiciach, v Bratislave hl. m. a v Nitre	2014
5.3.	Sledovanie a hodnotenie veľkosti ožiarenia pacientov z lekárskeho ožiarenia	ÚVZ SR
	ÚVZ SR, RÚVZ v BB, Nitre a v Košiciach	2015
5.4.	Monitorovanie rádioaktivity v životnom prostredí pre účely plnenia požiadaviek odporúčania Európskej komisie C(2000) 1299)(2000/473/Euratom a zabezpečovanie činnosti komunikačného informačného systému medzi ÚVZ SR a Európskou Komisiou	ÚVZ SR
	ÚVZ SR, RÚVZ v BB, Košiciach a SHMÚ	Priebežne

5.1 ZHODNOTENIE ZDRAVOTNÉHO RIZIKA Z PRÍRODNEJ RÁDIOAKTIVITY V BALENÝCH VODÁCH DODÁVANÝCH DO DISTRIBUČNEJ SIETE V RÁMCI SR

5.2 RADIAČNÁ OCHRANA NA DOČASNÝCH DEFEKTOSKOPICKÝCH PRACOVISKÁCH V SR

5.3 SLEDOVANIE A HODNOTENIE VEĽKOSTI OŽIARENIA PACIENTOV Z LEKÁRSKEHO OŽIARENIA

5.4 MONITOROVANIE RÁDIOAKTIVITY V ŽIVOTNOM PROSTREDÍ PRE ÚČELY PLNENIA POŽIADAVIEK ODPORÚČANIA EURÓPSKEJ KOMISIE C(2000) 1299)(2000/473/EURATOM A ZABEZPEČOVANIE ČINNOSTI KOMUNIKAČNÉHO INFORMAČNÉHO SYSTÉMU MEDZI ÚVZ SR A EURÓPSKOU KOMISIOU

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote nemá vytvorené pracovisko

6. ODBOR EPIDEMIOLOGIE

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY	GESTOR ÚLOHY
6.1.	Národný imunizačný program SR <i>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</i>	ÚVZ SR
	RIESITEĽSKÉ PRACOVISKO	TERMÍN UKONČENIA
	RÚVZ v SR	priebežne
6.2.	Surveillance infekčných chorôb	ÚVZ SR, RÚVZ v BB
	RÚVZ v SR	priebežne
6.3.	Informačný systém prenosných ochorení	ÚVZ SR, RÚVZ v BB
	RÚVZ v SR	priebežne
6.4.	Nozokomiálne nákazy	RÚVZ v Trenčíne a v BB
	RÚVZ v SR	priebežne
6.5.	Surveillance chronických ochorení	RÚVZ v BB
	RÚVZ v SR	Priebežne
6.6.	Mimoriadne epidemiologické situácie	ÚVZ SR
	RÚVZ v SR	Priebežne
6.7.	Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV	ÚVZ SR, NRC pre poliomyelitídu
	RÚVZ v SR	Priebežne
6.8.	Prevenčia HIV/AIDS	RÚVZ v Košiciach
	RÚVZ v sídlach krajov, všetky RÚVZ košického kraja	december 2011

6.1 NÁRODNÝ IMUNIZAČNÝ PROGRAM SR (NIP SR)

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:

- spoluprácu pri zabezpečovaní včasnosti a plynulosti pravidelného povinného očkovania
- informovanosť zdravotníckej verejnosti vykonávajúcej vakcináciu o aktuálnom očkovačom kalendári
- spracovanie výsledkov kontroly očkovania k 31.8., vrátane odstránenie rozdielov v zaočkovanosti populácie
- analýzu ochorení preventabilných očkovaním za rok 2011
- publikovanie a oboznámenie širšej odbornej a laickej verejnosti o význame očkovania a dosiahnutej zaočkovanosti

Odpočet plnenia:

V I. polroku roku 2011 sa pri vykonávaní a kontrole očkovania postupovalo v súlade s očkovacím kalendárom na rok 2011 pre povinné pravidelné očkovanie osôb, ktoré dosiahli určený vek platný od 1.1.2011, ktorý bol vypracovaný ÚVZ SR v súlade s § 5 zákona č. 355/2007 Z.z. a vyhláškou MZ SR č. 585/2008, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení v znení vyhlášky MZ SR č. 273/2010 Z.z.. Kontrola povinného očkovania detskej populácie v okresoch Rimavská Sobota a Revúca sa uskutoční v mesiaci september 2011 za obdobie od 1.9.2010 do 31.8.2011.

Výskyt ochorení v populácii, ktoré podliehajú povinnému očkovaniu

V I. polroku 2011 boli hlásené v okrese Rimavská Sobota 2 laboratórne potvrdené ochorenia na pertussis (2 dospelé ženy) a jedno úmrtie bezdomovkyne z Rimavskej Soboty na miliárnu tuberkulózu pľúc. V tomto roku sme zaznamenali aj 8 prípadov nosičstva VH B pod č. dg. Z 22.5 (7 prípadov v okrese Rimavská Sobota a 1 prípad v okrese Revúca).

V rámci aktivít Európskeho imunizačného týždňa

Na základe listu ÚVZ SR č. OE/1310/2011, RZ 9860/2011 zo dňa 10.5.2011 sa uskutočnili aktivity Európskeho imunizačného týždňa za RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote. V dňoch 23.-30.4.2011 odborní zamestnanci oddelenia epidemiológie vykonali nasledovné aktivity:

1. Článok o efektívnosti očkovania uverejnený pre laickú verejnosť v 2 regionálnych slovenských týždenníkoch v okresoch Rimavská Sobota a Revúca.
2. Článok o efektívnosti očkovania pre laickú verejnosť uverejnený na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote a 2 regionálnych informačných serveroch.
3. Poskytnutie informácií o rôznych druhoch očkovania formou letákov pre laickú verejnosť, vrátane školských zariadení, domovov dôchodcov a rómskych komún, zdravotníckym pracovníkom (očkovanie proti chrípke, pneumokokom, vírusovej hepatitíde typu A, B a kliešťovej encefalitíde, ľudskému papilomavírusu, rotavírusom, očkovanie pred cestou do zahraničia, povinné očkovanie v SR).
4. Prednáška pre odbornú verejnosť na RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote s aktuálnou tematikou zameranou na význam očkovania.
5. Nástenka s témami: očkovanie proti chrípke, vírusovej hepatitíde typu A, B a kliešťovej encefalitíde umiestnená na RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote.
6. V rámci vakcinačnej poradne poskytnutie informácie zdravotníckym pracovníkom (14x) a laickej verejnosti (25x) o očkovaní pred cestou do zahraničia.

6.2 SURVEILLANCE INFEKČNÝCH CHORÔB

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:

- analýzu prenosných ochorení za rok 2010, formou výročnej správy s porovnaním výskytu prenosných ochorení v roku 2009 a za posledných 5 rokov, dlhodobé trendy
- kvalitnú surveillance prenosných ochorení v roku 2011 v súlade s diagnostickými možnosťami v oblasti patogénnych mikroorganizmov
- hlásenie vybraných prenosných ochorení v roku 2011 cestou portálu epidemiologického informačného systému EPIS
- informovanosť zameranú na „individuálnu“ prevenciu obyvateľov okresov Rimavská Sobota a Revúca v oblasti prenosných ochorení.

Odpočet plnenia:

Prenosné ochorenia, ktoré podliehajú hláseniu boli monitorované priebežne s mesačnou analýzou v systéme EPIS. Importované nákazy prostredníctvom prísťahovalcov a zvyšujúcim sa cestovným ruchom, ako ani ochorenia vyvolané novými alebo „staronovými“ patogénnymi mikroorganizmami v sledovanom polročnom období roku 2011 neboli hlásené.

6.3 INFORMAČNÝ SYSTÉM PRENOSNÝCH OCHORENÍ

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:

- dopĺňanie a udržiavanie centrálnej databázy:
 1. prípadov infekčných ochorení hlásených individuálne
 2. prípadov chrípky, chrípke podobných ochorení a akútnych respiračných ochorení hlásených hromadne
 3. vyšetrení vykonaných v NRC zahrnutých do projektu
 4. systému rýchleho varovania

- informovanosť laickej i odbornej verejnosti o výskyte prenosných ochorení a možnostiach ich predchádzania.

Odpočet plnenia:

Od 1.10.2006 celoplošne zavedený nový pc. program zameraný na monitorovanie výskytu prenosných ochorení podliehajúcich hláseniu - EPIS (od júla do 30.9.2006 prebiehala skúšobná prevádzka na vybraných RÚVZ v SR, ktorej sa zúčastnil aj náš RÚVZ v Rimavskej Sobote). Od začiatku roku 2007 monitorujeme výskyt všetkých prenosných ochorení a nozokomiálnych nákaz len prostredníctvom nového EPISU (údaje v predchádzajúcich programoch EPIS a ISHEM sa už nespracúvajú).

6.4 NOZOKOMIÁLNE NÁKAZY

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:

- analýzu výskytu nozokomiálnych nákaz v zdravotníckych zariadeniach v okrese Rimavská Sobota a Revúca za rok 2010, formou výročnej správy s porovnaním výskytu v roku 2009 a za posledných 5 rokov
- účasť na pilotnej incidenčnej štúdií HELICS SSI v roku 2011 zameranej na sledovanie nozokomiálnych nákaz v mieste chirurgického výkonu po cholecystektómii na chirurgickom oddelení vo Všeobecnej nemocnici v Rimavskej Sobote
- účasť na bodovej prevalenčnej štúdií nemocničných nákaz v SR podľa štandardných protokolov, realizáciou tréningových stretnutí v roku 2011 s výkonom štúdie v roku 2012
- vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov v oblasti prevencie nozokomiálnych nákaz.

Odpočet plnenia:

Do uvedeného programu EÚ HELICS - IPSE sa náš RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zapojil účasťou na pracovnom stretnutí dňa 13.6.2011, ktoré sa konalo v Martine na Ústave verejného zdravotníctva JLF UK. Za okres Rimavská Sobota bude v II. polroku 2011 do programu zaradená Všeobecná nemocnica v Rimavskej Sobote, chirurgické oddelenie, kde sa má zabezpečiť sledovanie nozokomiálnych nákaz v mieste chirurgického výkonu po cholecystektómii prostredníctvom programu HELICS SSI. Do roku 2010 sme evidovali nozokomiálne nákazy len prostredníctvom pc. systému EPIS.

6.5 SURVEILLANCE CHRONICKÝCH OCHORENÍ

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote nie je riešiteľským pracoviskom

Jednotlivých programov a projektov zameraných na surveillance chronických ochorení sa oddelenie epidemiológie nášho RÚVZ v Rimavskej Sobote zúčastňuje len okrajovo, predovšetkým činnosťou v poradni zdravia, kde sa zameriavame na hepatálnu poradňu. V I. polroku 2011 navštívilo hepatálnu poradňu 20 klientov.

6.6 MIMORIADNE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUÁCIE

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:

- všeobecnú pripravenosť a koordinovaný postup v prípade pandémie chrípky alebo inej mimoriadnej epidemiologickej situácie v okresoch Rimavská Sobota a Revúca

Odpočet plnenia:

V prvej polovici roka 2011 nebolo potrebné riešiť mimoriadnu situáciu hrozby úmyselného vypustenia biologických a chemických látok.

V prípade výskytu mimoriadnej epidemiologickej udalosti sa využívalo hlásenie v systéme rýchleho varovania, kde boli k 30.6.2011 zaznamenané nasledovné mimoriadne situácie:

- akútne respiračné a chrípke podobné ochorenia boli hlásené pravidelne za každý kalendárny týždeň v priebehu celého sledovaného polročného obdobia. V mesiacoch január a február roku 2011 sme zaznamenali zvýšený výskyt akútnych respiračných a chrípke podobných ochorení v okresoch Rimavská Sobota a Revúca, hlavne u detí školského a predškolského veku. Keďže úroveň chorobnosti nedosahovala epidemický charakter, protichrípková komisia nezasadala. V súvislosti s výskytom dg. J 10.7 SARI boli zaznamenané 3 úmrtia u dôchodcov z okresu Revúca (2 muži, jedna žena), kde výsledky virologických vyšetrení nasopharyngeálnych výterov potvrdili prítomnosť nového vírusu chrípky A H1N1 v 2 prípadoch.
- v súvislosti s epidemickým výskytom vírusovej hepatitídy typu A v obci Hajnáčka v roku 2010 u osôb žijúcich v lokalitách s nízkym hygienickým štandardom boli hlásené v januári roku 2011 ďalšie 2 kontaktné ochorenia (27 ročný nezamestnaný muž z obce Kráľ a 5 ročné dieťa z obce Abovce). Všetkým priamym kontaktom bol nariadený lekársky dohľad a aktívna imunizácia.

6.7 ENVIRONMENTÁLNA SURVEILLANCE POLIOMYELITÍDY A SLEDOVANIE VDPV

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:

- odber vzoriek odpadových vôd v čistiarni odpadových vôd v meste Rimavská Sobota podľa harmonogramu odberov, spracovaného RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici a ich odvoz.

Odpočet plnenia:

Ochorenie na akútnu chabú obrnu sme v roku 2011 v okresoch Rimavská Sobota a Revúca nezaznamenali. Za sledované obdobie roku boli odobrané vzorky odpadových vôd v rámci sledovania cirkulácie divých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov 3x (15.2., 29.3., 24.5.). Výsledky boli negatívne, rovnako ako v predchádzajúcich 5 rokoch. Sledovanie sa zabezpečuje odberom vzoriek na ČOV Rimavská Sobota v spolupráci s odbornými zamestnancami oddelenia hygieny životného prostredia nášho RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote.

6.8 PREVENCIA HIV/AIDS

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:

- vlastnú realizáciu projektu prostredníctvom odborných zamestnancov RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote
- vyhodnotenie vedomostnej úrovne študentov
- zaslanie, spracovanie a vyhodnotenie výsledkov stretnutí na školách na RÚVZ so sídlom v Košiciach.

Odpočet plnenia:

V rámci projektu úradov verejného zdravotníctva v SR „Hrou proti AIDS“ organizovaného pre študentov základných a stredných škôl sa podujatie v I. polroku nekonalo. V mesiaci jún dňa 23.6.2011 sa však uskutočnila prednáška na tému „prevencia HIV/AIDS“ pre študentov základných škôl v Rimavskej Sobote mimo projektu úradov verejného zdravotníctva.

7. OBJEKTIVIZÁCIA FAKTOROV PROSTREDIA (BŽP, MŽP, CHA, FF)

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY	GESTOR ÚLOHY
7.1.	Cyanobaktérie	ÚVZ SR
	RIEŠITELSKÉ PRACOVISKO	TERMÍN UKONČENIA
	ÚVZ SR, RÚVZ v Michalovciach, Košiciach, Humennom, Martine	
7.2.	Legionely a améby v zdravotníckych zariadeniach, nebytových budovách a v oddychových zónach	ÚVZ SR
	ÚVZ SR, RÚVZ v BB, Nitre, Žiline, Humennom, Prešove	
7.3.	Minerálne a pramenité balené vody vo watercooleroch	ÚVZ SR
	ÚVZ SR	
7.4.	Radiačne ošetrované potraviny	ÚVZ SR
	ÚVZ SR	
7.5.	Materské mlieko	ÚVZ SR
	ÚVZ SR, RÚVZ Žilina	
7.6.	Rezíduá pesticídov v potravinách pre dojčenskú a detskú výživu	ÚVZ SR
	ÚVZ SR	
7.7.	Glutén v diétnych potravinách	ÚVZ SR
	ÚVZ SR	
7.8.	Identifikácia a typizácia patogénnych mikroorganizmov metódami molekulárnej biológie	ÚVZ SR
	ÚVZ SR	
7.9.	Stanovenie PAU v ovzduší a hydroxypyrenu v moči u pracovníkov vybraných profesií	RÚVZ v BB
	RÚVZ v BB, v Košiciach a v Žiline	
7.10.	Stanovenie olova v krvi exponovaných pracovníkov	ÚVZ SR
	ÚVZ SR, RÚVZ v BB, Košiciach	
7.11.	Objektivizácia účinkov zdrojov optického žiarenia v pracovnom a životnom prostredí	ÚVZ SR
	ÚVZ SR, RÚVZ v SR	
7.12.	Stanovenie chemických kontaminantov v piesku detských pieskovísk	RÚVZ v BB
	RÚVZ v Banskej Bystrici, v Trenčíne a v Žiline	
7.13.	Stanovenie markerov expozície tabakovému dymu v ovzduší a v biologickom materiáli	RÚVZ v BB
	RÚVZ v BB, Trenčíne	
7.14.	Stanovenie metabolitov toluénu v moči exponovaných zamestnancov	ÚVZ SR
	ÚVZ SR, RÚVZ v SR	

7.1 CYANOBAKTÉRIE

7.2 LEGIONELY A AMÉBY V ZDRAVOTNÍCKYCH ZARIADENIACH, NEBYTOVÝCH BUDOVÁCH A V ODDYCHOVÝCH ZÓNACH

7.3 MINERÁLNE A PRAMENITÉ BALENÉ VODY VO WATERCOOLEROCH

Odpočet plnenia:

V rámci plnenia tejto úlohy boli odobraté 2 vzorky balenej vody, v jednej bol zistený prekročený celkový počet mikroorganizmov kultivovaných pri teplote 37 °C, v uvedenej veci sa ďalej koná.

7.4 RADIAČNE OŠETRENÉ POTRAVINY

7.5 MATERSKÉ MLIEKO

7.6 REZÍDUÁ PESTICÍDOV V POTRAVINÁCH PRE DOJČENSKÚ A DETSKÚ VÝŽIVU

Odpočet plnenia:

Vzorky boli zaslané na analýzu na ÚVZ SR, výsledky zatiaľ nemáme k dispozícii.

7.7 GLUTÉN V DIÉTNYCH POTRAVINÁCH

7.8 IDENTIFIKÁCIA A TYPIZÁCIA PATOGÉNNYCH MIKROORGANIZMOV METÓDAMI MOLEKULÁRNEJ BIOLÓGIE

7.9 STANOVENIE PAU V OVZDUŠÍ A HYDROXYPYRÉNU V MOČI U PRACOVNÍKOV VYBRANÝCH PROFESIÍ

7.10 STANOVENIE OLOVA V KRVI EXPONOVANÝCH ZAMESTNANCOV

7.11 OBJEKTIVIZÁCIA ÚČINKOV ZDROJOV OPTICKÉHO ŽIARENIA V PRACOVNOM A ŽIVOTNOM PROSTREDÍ

7.12 STANOVENIE CHEMICKÝCH KONTAMINANTOV V PIESKU DETSKÝCH PIESKOVÍSK

7.13 STANOVENIE MARKEROV EXPOZÍCIE TABAKOVÉMU DYMU V OVZDUŠÍ A V BIOLOGICKOM MATERIÁLI

7.14 STANOVENIE METABOLITOV TOLUÉNU V MOČI EXPONOVANÝCH ZAMESTNANCOV

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote nemá vytvorené pracovisko, podieľal sa na plnení úloh odberom vzoriek

8. LEKÁRSKA MIKROBIOLÓGIA

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY	GESTOR ÚLOHY
	RIEŠITELSKÉ PRACOVISKO	TERMÍN UKONČENIA
8.1.	Antibakteriálna rezistencia klinických izolátov salmonel Slovenská zdravotnícka univerzita, ÚVZ SR	SZU
8.2.	Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení ÚVZ SR - odbor lekárskej mikrobiológie RÚVZ v BB ÚVZ SR, RÚVZ BB, RÚVZ KE	ÚVZ SR
8.3.	Diferenciálna diagnostika hnačkových ochorení RÚVZ v BB, ÚVZ SR - odbor lekárskej mikrobiológie ÚVZ SR, RÚVZ v BB, RÚVZ v Košiciach	RÚVZ v BB
8.4.	Diagnostika <i>Naegleria fowleri</i> vo vodnom prostredí RÚVZ v BB, odbor lekárskej mikrobiológie	RÚVZ v BB
8.5.	Typizácia rotavírusov ÚVZ SR - odbor lekárskej mikrobiológie	ÚVZ SR

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote nemá vytvorené pracovisko

9. PODPORA ZDRAVIA

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY	GESTOR ÚLOHY
9.1.	Národný program podpory zdravia <i>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</i> RIEŠITELSKÉ PRACOVISKO	ÚVZ SR
	ÚVZ SR, RÚVZ v SR	TERMÍN UKONČENIA
9.2.	Žiť zdravší a kvalitnejší život v staršom veku, alebo mám 65+ a teší ma, že žijem zdravo ÚVZ SR, RÚVZ v SR	ÚVZ SR, RÚVZ v Trenčíne
9.3.	Podpora zdravia v predškolských a mimoškolských zariadeniach	ÚVZ SR
9.3.1	Materské centrá	ÚVZ SR
9.3.2	Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku stomatohygiena ÚVZ SR, RÚVZ v SR podľa kapacitných možností	RÚVZ v Košiciach
9.4.	EHES - European Health Examination Survey (Zisťovanie zdravia Európanov) ÚVZ SR, RÚVZ v SR	RÚVZ v BB
9.5.	Populačná stratégia - aktivity pri príležitosti významných dní s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané Svetovou zdravotníckou organizáciou ÚVZ SR, RÚVZ v SR	ÚVZ SR
9.6.	Program podpory zdravia znevýhodnených komunit Vybrané RÚVZ v SR	ÚVZ SR

9.7.	Quit and win (párny kalendárny rok)	ÚVZ SR
	Vyzvi srdce k pohybu (nepárny kalendárny rok)	RÚVZ v BB
	ÚVZ SR a RÚVZ v SR	
9.8.	Národný program prevencie obezity	ÚVZ SR
	Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva	
	ÚVZ SR a RÚVZ v SR	
9.9.	CINDI program SR	ÚVZ SR a RÚVZ v BB
	Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva	
	ÚVZ SR a RÚVZ v SR	
9.10.	Zdravie detí a mládeže v školskom prostredí	ÚVZ SR, RÚVZ v Košiciach
	Mimoriadna úloha: HBSC štúdia	
	ÚVZ SR, RÚVZ v SR	

9.1 NÁRODNÝ PROGRAM PODPORY ZDRAVIA

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:

Postupovať v súlade s požiadavkami a usmernením gestora.

Odpočet plnenia:

Jeden zamestnanec RÚVZ bol menovaný za člena pracovnej skupiny k aktualizácii NPPZ. Konečný návrh zmien v NPPZ zatiaľ nebol spracovaný.

9.2 „ŽIŤ ZDRAVŠÍ A KVALITNEJŠÍ ŽIVOT V STARŠOM VEKU, ALEBO MÁM 65+ A TEŠÍ MA, ŽE ŽIJEM ZDRAVO“

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí

- zabezpečiť účasť minimálne jedného zamestnanca na vzdelávacích aktivitách gestora projektu
- pokračovať v realizácii projektu v súlade s požiadavkami a usmernením gestora.

Odpočet plnenia:

Za hodnotené časové obdobie sa projekt nerealizoval.

9.3 PODPORA ZDRAVIA V PREDŠKOLSKÝCH A MIMOŠKOLSKÝCH ZARIADENIACH

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:

- preveriť počet a miesta zriadených materských centier v regióne
- vypracovať ponuku zdravotno-výchovných aktivít pre materské centrá v súlade s požiadavkami gestora
- realizovať aktivity podľa požiadaviek materských centier.

Odpočet plnenia:

Za hodnotené časové obdobie sa projekt nerealizoval.

9.3.2 Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku - stomatohygiena

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:

Pri plnení úlohy postupovať podľa usmernení gestora. Projekt naďalej realizovať v troch vybraných materských školách v okrese Rimavská Sobota (MŠ ul. Hatvániho Rimavská

Sobota, MŠ Jesenské a MŠ Ožďany) pod metodickým vedením pracovníkov oddelenia podpory zdravia.

Odpočet plnenia:

Projekt sa naďalej realizuje v troch vybraných materských školách v okrese Rimavská Sobota (MŠ ul. Hatvániho Rimavská Sobota, MŠ Jesenské a MŠ Ožďany) pod metodickým vedením pracovníkov oddelenia PZ.

9.4 EHES - EUROPEAN HEALTH EXAMINATION SURVEY (Zisťovanie zdravia Európanov)

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:

Zabezpečiť účasť pracovníkov PZaPC na pracovnom seminári ohľadom metodiky štúdie EHES a následné vyšetrenie respondentov v rámci II. etapy štúdie EHES v Poradni zdravia.

Odpočet plnenia:

Za hodnotené časové obdobie bol 1 zamestnanec odd. PZaPC navrhnutý do pracovnej skupiny pre hodnotenie zdravotného stavu respondentov, prebieha prípravná fáza projektu.

9.5 POPULAČNÁ STRATÉGIA - AKTIVITY PRI PRÍLEŽITOSTI VÝZNAMNÝCH DNÍ S OSOBNÝM ZAMERANÍM NA TÉMY A TERMÍNY ODPORÚČANÉ SVETOVOU ZDRAVOTNÍCKOU ORGANIZÁCIOU

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:

K jednotlivým významným dňom vyhláseným SZO sa zabezpečia zdravotno-výchovné aktivity na regionálnej úrovni s dôrazom na spoluprácu s regionálnymi médiami. Oddelenie PZaPC zabezpečí evidenciu a koordináciu aktivít medzi jednotlivými oddeleniami

Odpočet plnenia:

Pri príležitosti významných dní vyhlásených SZO sme upriamili pozornosť verejnosti na aktuálne témy. V regionálnej tlači a internetových portáloch a na portáli RÚVZ sme uverejnili zdravotno-výchovné články s aktuálnou tematikou ohľadom týchto významných dní: „Týždeň uvedomovania si mozgu“, „Svetový deň vody“, „Svetový deň TBC“, „Svetový deň zdravia“ a „Svetový deň bez tabaku“. Z príležitosti „Svetového dňa zdravia“ sme uskutočnili výjazd Poradne zdravia, počas ktorého sme vyšetřili a poskytli poradenstvo učiteľom na Gymnázium v Rimavskej Sobote. Z príležitosti „Svetového dňa bez tabaku“ sme realizovali spirometrické vyšetřenie u zamestnancov Mestského úradu v Rimavskej Sobote. V spolupráci s oddelením epidemiológie sme v spojitosti s „Medzinárodným dňom proti zneužívaniu drog“ realizovali na ZŠ Dobšinského v Rimavskej Sobote besedu so žiakmi na témy „Fajčenie“ a „AIDS“. Počas hodnoteného obdobia sa zabezpečila evidencia a koordinácia aktivít medzi jednotlivými oddeleniami RÚVZ.

9.6 PROGRAM PODPORY ZDRAVIA ZNEVÝHODNENÝCH KOMUNIT NA SLOVENSKU NA ROKY 2009-2015

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:

V projekte sa bude pokračovať v súlade s metodickým usmernením gestora.

Odpočet plnenia:

Od 01.03.2010 sa zabezpečuje pokračovanie plnenia projektu „Program podpory zdravia znevýhodnených komunit na Slovensku“. Program je realizovaný prostredníctvom troch komunitných pracovníkov v oblasti zdravotnej výchovy, ktorí pôsobia v ôsmich lokalitách okresu Rimavská Sobota a Revúca (Klenovec, Hnúšťa, Hačava Skálie, Širkovce, Šimonovce, Jesenské, Rimavská Seč a Rimavská Sobota - Dúžavská cesta). V prvom polroku 2011 bolo

opakovane edukovaných 1107 osôb ohľadom osobnej hygieny, starostlivosti o dieťa, reprodukčného a sexuálneho zdravia, životného prostredia, hygieny bývania, manipulácie s potravinami, hygieny výživy a prevencie šírenia infekčných a parazitárnych ochorení. V rámci edukačných činností boli poskytované hygienické prostriedky pre deti aj dospelých a tiež dezinfekčné prípravky proti všiam. Hodnotiace správy ohľadom vykonaných aktivít sa mesačne zasielajú gestorovi projektu.

9.7 VYZVI SRDCE K POHYBU

Celonárodná medzinárodne koordinovaná kampaň na zvýšenie pohybovej aktivity dospeléj populácie

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:

Zabezpečenie informovanosti verejnosti o kampani „Vyzvi srdce k pohybu“ a dôležitosti pohybovej aktivity prostredníctvom regionálnych médií a Poradne zdravia. Distribúcia a zber účastníckych listov v regióne.

Odpočet plnenia:

V prípravnej fáze kampane sa jeden pracovník zúčastnil na celoslovenskej porade ohľadom realizácie kampane na rok 2011. Pred zahájením aj v priebehu kampane sme v regionálnych tlačových aj internetových médiách opakovane informovali verejnosť o kampani „Vyzvi srdce k pohybu“ aj s uverejnením prihlášky do súťaže. Na internetovom portáli RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote bola k dispozícii prihláška do súťaže ako aj plagáty kampane. Plagáty boli vyvesené na strategických miestach v okresnom meste Rimavská Sobota, časť plagátov spolu s prihláškami bola rozdelená do športových centier, fitnesscentier a kultúrnych centier, kde pravidelne prebiehajú rôzne športové činnosti. Boli oslovení aj zamestnanci RÚVZ k účasti v kampani. V rámci troch výjazdov Poradne zdravia bola akcia spropagovaná v meste Rimavská Sobota a Revúca. Všetkých klientov, ktorí v priebehu kampane navštívili Poradňu zdravia sme sa snažili motivovať k aktívnemu zapojeniu sa do súťaže. Nakoľko prihlášky sa zasielali gestorovi kampane, konečný počet účastníkov v rámci pôsobenia RÚVZ nie je zatiaľ známy.

9.8 NÁRODNÝ PROGRAM PREVENČIE OBEZITY

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:

Individuálne poradenstvo pre klientov s nadváhou a obezitou a sledovanie prevalencie nadváhy a obezity v regióne cestou Poradne zdravia. Zamerať sa na rozvoj spolupráce praktických lekárov s poradenskými centrami ochrany a podpory zdravia v pôsobnosti regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Rimavskej Sobote.

Odpočet plnenia:

V Poradni zdravia za sledované obdobie sme poskytli poradenstvo spolu 91 klientom s nadváhou a obezitou. Za hodnotené obdobie sme priebežne sledovali prevalenciu nadváhy a obezity u klientov Poradne zdravia.

9.9 CINDI PROGRAM SR

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:

Zabezpečiť skupinové intervenčné aktivity, mediálne kampane a súťaže s cieľom podpory zdravia obyvateľov v regióne a individuálne intervenčné aktivity cestou Poradne zdravia (vyhľadávanie zdravých osôb v riziku a chorých, nepodchytených v kuratíve, vyšetrenie,

identifikácia individuálneho rizika a poradenstvo spojené s nefarmakologickou intervenciou v oblasti zmeny životného štýlu, manažment klienta).

Odpočet plnenia:

V rámci populačnej stratégie intervencie boli uskutočnené prednášky o zdravom životnom štýle určené žiakom vybraných základných a stredných škôl v Rimavskej Sobote. V rámci individuálnej stratégie intervencie sme priamo v Poradni zdravia a pri siedmych výjazdoch Poradne zdravia vyšetrili a podľa individuálneho kardiovaskulárneho rizika poskytli poradenstvo 192 respondentom. V rámci spolupráce so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou pri spoločnej akcii pri príležitosti „Dní mesta Rimavská Sobota“ sme uskutočnili základné vyšetrenie (cholesterolémia, glykémia a meranie krvného tlaku) a poradenstvo u 40 záujemcov.

9.10 ZDRAVIE DETÍ A MLÁDEŽE V ŠKOLSKOM PROSTREDÍ

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:

Na základných a stredných školách vykonávať zdravotno-výchovné aktivity zamerané na výživu a fyzickú aktivitu, vybrané infekčné ochorenia a iné. Oboznámenie sa s výsledkami HBSC štúdie.

Odpočet plnenia:

Na základných a stredných školách v meste Rimavská Sobota sme realizovali spolu 13 besied určených pre žiakov, na témy: „Zdravá výživa“, „Ochrana zdravia“, „Pohybová aktivita“, „Fajčenie“ a „AIDS“.

10. KONTROLA TABAKU

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY	GESTOR ÚLOHY
	RIEŠITEĽSKÉ PRACOVISKA	TERMÍN UKONČENIA
10.1.	Príprava a realizácie medzinárodnej súťaže pre fajčiarov Prestaň a vyhraj 2012	ÚVZ SR
	ÚVZ SR, RÚVZ v SR, sponzori	31.12.2012
10.2.	Školenie pracovníkov RÚVZ v oblasti prevencie fajčenia	ÚVZ SR
	ÚVZ SR	31.12.2011
10.3.	Národný akčný plán pre kontrolu tabaku na roky 2012-2014 Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva	ÚVZ SR
	ÚVZ SR, ministerstvá	30. 11. 2011

10.1 PRÍPRAVA A REALIZÁCIE MEDZINÁRODNEJ SÚŤAŽE PRE FAJČIAROV PRESTAŇ A VYHRAJ 2012

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote zabezpečí:

Súťaž „Prestaň a vyhraj“ sa bude realizovať v roku 2012.

10.2 ŠKOLENIE PRACOVNÍKOV RÚVZ V OBLASTI PREVENCIE FAJČENIA

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote nie je riešiteľským pracoviskom

10.3 „NÁRODNÝ AKČNÝ PLÁN PRE KONTROLU TABAKU NA ROKY 2012 - 2014“

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote nie je riešiteľským pracoviskom

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Rožňave**

1. ODDELENIE HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA a ZDRAVIA

1.1. Vypracovanie aktualizovaného akčného plánu pre životné prostredie a zdravie SR IV. (NEHAP IV.)

Akčný plán pre životné prostredie a zdravie SR - NEHAP IV, je v roku 2011 predmetom rozpracovania a stanovenia priorít a cieľov na ktoré bude NEHAP IV zameraný.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave neobdržal k plneniu tejto úlohy v prvom polroku žiadne pokyny od gestora úlohy, ktorým je ÚVZ SR.

1.3. Národný informačný systém životného prostredia a zdravia (ENHIS)

V prvom polroku 2011 neboli gestorom projektu stanovené úlohy pre náš úrad. Odd. však zabezpečuje činnosť informačných systémov pre monitoring pitnej vody a monitoring vody vhodnej na kúpanie a aktuálne informácie zverejňuje na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Rožňave.

1.6. Znečistenie vnútorného ovzdušia v školách a jeho vplyv na zdravie detí v Európe (SINPHONIE)

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave neobdržal k plneniu tejto úlohy v prvom polroku žiadne pokyny od gestora úlohy, ktorým je ÚVZ SR.

1.7. Úprava pitnej vody vo verejných vodovodoch

V mesiaci máj na celoslovenskej porade vedúcich odd. a odb. HŽPaZ bol predstavený dizajn úlohy. RÚVZ so sídlom v Rožňave obdržal koncom prvého polroku 2011 pokyny a časový harmonogram plnenia úlohy. Plnenie úlohy bude predmetom činnosti naplánovanej na druhý polrok 2011.

V rámci plnenia plánu úloh na rok 2011 zamestnanci odd. HŽPaZ získavali podklady k vývoju situácie v zásobovaní obyvateľov pitnou vodou od prevádzkovateľov verejných vodovodov, zabezpečovali monitorovanie kvality pitnej vody u spotrebiteľa v súlade s platnou legislatívou, usmerňovali výkon ŠZD nad pitnou vodou v okrese a nariaďovali opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

Z celkového počtu 62 obcí okresu je v 51 obciach t.j. 82,2 % zabezpečená možnosť zásobovania obyvateľstva pitnou vodou z verejného vodovodu.

V prvom polroku 2011 bolo odobratých 124 vzoriek pitných vôd. Z toho 80 vzoriek z verejných vodovodov, 41 vzoriek z individuálnych vodovodov a 3 vzorky z verejných studní.

Vo vyšetrených vzorkách pitnej vody z verejných vodovodov, okrem vzoriek odobratých v rámci kontrolného a preverovacieho monitoringu, bolo zistené prekročenie stanovených limitných hodnôt uvedených v NV SR č. 354/2006 Z.z., v znení NV SR č. 496/2010 Z.z. v 4 prípadoch:

- 3 vzorky v chemických ukazovateľoch (voľný chlór)
- 1 biologických ukazovateľoch (mikroorganizmy kultivovateľné pri 22° C).

V prvom polroku 2011 bol vykonávaný odber vzoriek pitných vôd z verejných vodovodov v rámci *kontrolného* a *preverovacieho monitoringu* pitnej vody v 34 obciach, podľa schváleného harmonogramu. V súvislosti s realizáciou *kontrolného monitoringu* bolo odobratých a vyšetrených 30 vzoriek pitných vôd, s realizáciou *preverovacieho monitoringu*

10 vzoriek pitných vôd. V 18-ich vzorkách, t.j. v 45 % z celkového počtu odobratých vzoriek v rámci monitoringu, bol zistený nesúlad s limitnými hodnotami uvedenými v NV SR č. 354/2006 Z.z., v znení NV SR č. 496/2010 Z.z.:

- o 15 vzoriek v chemických ukazovateľoch
- o 1 vzorka v chemických i mikrobiologických ukazovateľoch
- o 2 vzorky v mikrobiologických ukazovateľoch

Z uvedeného počtu vzoriek podlimitné hodnoty boli vykázané v 4 vzorkách pitných vôd v ukazovateľoch vápnik, horčík a chlór. Nadlimitné hodnoty boli vykázané v 14 vzorkách v ukazovateľoch železo, pH, chlór, dusičnany a mangán.

Z 41 odobratých a vyšetrených vzoriek pitnej vody z individuálnych vodovodov bol zistený nesúlad s limitnými hodnotami uvedenými v NV SR č. 354/2006 Z.z., v znení NV SR č. 496/2010 Z.z. v 24 prípadoch.

V problematike podpory zdravého životného štýlu bola aktívna spolupráca najmä s oddelením HDaM v oblasti zvyšovania informovanosti o potrebe konzumácie zdravotne bezpečnej pitnej vody v skupine detí a mládeže.

U verejných vodovodov, prevádzkovaných VVS, a.s., Košice, Závod Rožňava, bolo v prvom polroku 2011 realizovaných spolu 44 cielených kontrol. Zistené nedostatky boli prejednané s vedením prevádzkovateľa a boli prijaté opatrenia na ich odstránenie.

V prvom polroku 2011 nebol hlásený na území okresu vznik infekčných ani iných, hromadných, vodou sa šíriacich ochorení. Nebol hlásený žiadny prípad alimentárnej dusičnanovej methemoglobínémie a nebolo hlásené ani jedno ochorenie, ktoré by malo preukázateľne priamu súvislosť s kvalitou dodávanej pitnej vody.

Informácie o kvalite vody a o spôsobe dezinfekcie pitnej vody vo verejných vodovodoch, boli pracovníkmi odd. HŽPaZ spracované v novom Informačnom systéme o pitnej vode. Zároveň boli verejnosti poskytované informácie o výsledkoch systematického sledovania kvality pitnej vody na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Rožňave.

V prvom polroku 2011 v rámci posudzovania PD v problematike zásobovania pitnou vodou z verejných vodovodov odborní zamestnanci v 2 prípadoch vypracovali stanovisko a odborné stanovisko bolo vypracované aj k návrhu Plánu rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií Košického kraja. K návrhom na kolaudáciu vodo hospodárskych objektov boli v 4 prípadoch vypracované záväzné stanoviská.

1.8. Aktualizácia informačného systému o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie

V prvom polroku 2011 pracovníci odd. HŽPaZ sledovali a hodnotili kvalitu vody rekreačných lokalít okresu, ich vybavenosť a prevádzku z hľadiska ochrany zdravia ľudí v súlade s platnou legislatívou.

V okrese Rožňava evidujeme 5 umelých kúpalísk, z ktorých boli v kúpacej sezóne 2011 v I. polroku rozhodnutím orgánu verejného zdravotníctva uvedené do prevádzky 3 kúpaliská (Rožňava, Bretka a Gemerská Hôrka). Odber vzoriek bazénových vôd v rámci ŠZD je naplánovaný v II. polroku 2011. Evidujeme aj 1 krytý bazén s celoročnou prevádzkou – v Hoteli Hrádok. V tomto zariadení boli vykonané 2 kontroly. Prevádzkovateľ zariadenia Hrádok predložil 5 výsledkov analýz vzoriek bazénových vôd, všetky boli v súlade s medznými hodnotami uvedenými vo Vyhláske MZ SR č. 72/2008 Z. z.. V rámci ŠZD boli

z bazéna Hotela Hrádok odobraté 2 vzorky bazénovej vody, v jednej vzorke bol zistený zápach po chlóre. Odber druhej vzorky bol realizovaný 29.06.2011.

Na začiatku LTS 2011 bola spracovaná správa o pripravenosti umelých kúpalísk na LTS.

Odborní zamestnanci odd. HŽPaZ vykonávali týždennú aktualizáciu údajov o výsledkoch analýz vzoriek vôd na kúpanie a výsledkoch ŠZD na kúpaliskách v LTS 2011 prostredníctvom informačného systému o kúpaliskách a kvalite vôd na kúpanie. Informovanosť verejnosti o kvalite vody na kúpanie a o prevádzke rekreačných lokalít v okrese počas LTS je zabezpečovaná priebežne aktualizáciou údajov na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Rožňave.

1.10. Posilnenie implementovania HIA v posudkovej činnosti ÚVZ SR a RÚVZ SR.

Odborní zamestnanci odd. HŽPaZ v súlade s platnou legislatívou zabezpečujú priebežné posudzovanie požiadavky hodnotenia dopadov na verejné zdravie - pre-screeningom a to k zámerom navrhovateľmi predložených MŽP SR v rámci enviromentálneho posudzovania podľa zákona č. 24/2006 Z.z. a pri predkladaní návrhov fyzických a právnických osôb podľa § 13 ods. 3 a ods. 4 zák. č. 355/2007 Z.z..

V prvom polroku 2011 odd. HŽPaZ spolupracovalo s odd. PPLaT pri posudzovaní dvoch zámerov, pri ktorých bolo na základe usmernenia HH SR zo dňa 14.12.2010 požadované vypracovanie hodnotenia dopadov na verejné zdravie. Jednalo sa o zámer „Výroba drevných peletiek Jablonov nad Turňou“, kde v priebehu konania boli prijaté opatrenia zo strany investora, ktoré viedli k upusteniu od požiadavky vypracovania HIA a zámer „Zariadenie na zhodnocovanie odpadov v úpravárenskom komplexe Nižná Slaná“, kde v súčasnosti je HIA v štádiu vypracovania..

Vo februári 2011 bol doručený ÚVZ SR validovaný pre-skríningový nástroj a validačný protokol k pre-skríningovému nástroju. S obidvoma materiálmi boli oboznámení všetci odborní zamestnanci RÚVZ so sídlom v Rožňave.

V prvom polroku 2011 sa pracovníci odd. HŽPaZ nezúčastnili žiadneho odborného seminára týkajúceho sa problematiky HIA.

2. ODDELENIE PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA A TOXIKOLÓGIE

2.1. Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce

V prvom polroku 2011 boli priebežne doplňované údaje o počtoch zamestnancov a PZS subjektov evidovaných v rámci výkonu ŠZD v prostredí programu EXCEL. V rámci ŠZD boli podľa možnosti prizývaní zástupcovia odborových organizácií a zástupcovia zamestnancov. Spolupráca s PZS sa realizuje najmä v súvislosti s prešetrovaním podozrení na chorobu z povolania a metodickým usmerňovaním pri hodnotení zdravotných rizík pri práci. V spolupráci s IP Košice je pripravená realizácia spoločnej kontroly v problematike aplikácie legislatívy týkajúcej sa chemických látok so zameraním na dodržovanie kontroly výroby, distribúcie a následného používania chemických látok a zmesí. Spolupráca s inšpekciou životného prostredia bola realizovaná v dvoch prípadoch v rámci integrovaného povoľovania v závode SHP a.s. Slavošovce. V spolupráci s MŽP SR - Odborom environmentálneho posudzovania bolo riešené posudzovanie zámerov „Zariadenie na zhodnocovanie odpadov

v úpravárenskom komplexe Nižná Slaná“ a „Výroba drevných peletiek Jablonov nad Turňou“.

2.1.1 Znižovanie miery zdravotných rizík – rizikové práce

Priebežne je aktualizovaná databáza programu ASTR. Ved. odd. PPLaT je členom pracovnej skupiny pri ÚVZ SR pre prípravu nového dizajnu a prostredia pre automatizovaný systém triedenia rizík.

V okrese Rožňava v prvom polroku 2011 evidujeme. :

Tab.č.2.1

ROK	POČET EXPONOVANÝCH PRACOVNÍKOV					
	Počet celkom		3.katégoria		4.katégoria	
	Celkom	Žien	Celkom	Žien	Celkom	Žien
2011 /1. polrok	1126	84	1067	84	59	0

Oproti koncu roku 2010 došlo k poklesu počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu o **111** evidovaných, ktorý bol zapríčinený znížením počtu zamestnancov v nosných závodoch okresu Rožňava.

Tab.č.2.2 Počet pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v okrese podľa prevažujúcej činnosti - v organizáciách

ODVETVIA EKONOMICKEJ ČINNOSTI		POČET EXPONOVANÝCH PRACOVNÍKOV	
		Celkom Rok 2011/polrok	Ženy Rok 2011/polrok
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	35	0
B	Ťažba nerastných surovín	19	0
C	Priemyselná výroba	855	25
D	Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	142	3
F	Stavebníctvo	13	0
Q	Zdravotníctvo a sociálna pomoc	59	56
S	Ostatné činnosti	3	0
S p o l u		1126	84

Tab.č.2.3 Počet pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v okrese podľa druhu a kategórie rizikových faktorov (I. stupeň triedenia)

FAKTOR	POČET EXPONOVANÝCH PRACOVNÍKOV					
	Počet celkom		3.kategória		4.kategória	
	Celkom	Žien	Celkom	Žien	Celkom	Žien
Prach	239	11	238	11	1	0
Hluk	993	32	936	32	57	0
Vibrácie	46	0	27	0	19	0
Chemické látky	9	5	9	5	0	0
Chem. karcinogény	5	5	5	5	0	0
Lasery	2	2	2	2	0	0
Infekcie	21	21	21	21	0	0
Alergény	12	10	12	10	0	0
Nešpecifické faktory	64	1	64	1	0	0

- Počet prehodnotených rozhodnutí o rizikových prácach : **7**
- Počet vydaných nových rozhodnutí o rizikových prácach : **2**
- Počet zrušených rozhodnutí o rizikovej práci: **1**
- Počet kontrol / ŠZD / zameraných na posudky rizika a prevádzkové poriadky: **48**
- Počet konzultácií pri metodickom usmerňovaní zamestnávateľov v problematike: **131**
- Počet aktivít v rámci posudzovania nových investičných projektov pri hodnotení zdravotných rizík pri práci v súvislosti s posudzovanou technológiou: **3**
- Počet prípadov požiadavky vypracovania HIA v rámci posudzovaných investičných zámerov: **2**

V rámci metodického usmerňovania zamestnávateľov bola venovaná pozornosť najmä problematike rekondičných pobytov pre pracovníkov a zdravotnej spôsobilosti pracovníkov na výkon práce aj v spojitosti s vykonávaním práce v noci a prác vo výškach.

2.1.2 Znižovanie zdravotných rizík z veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov.

- Počet kontrol v rámci ŠZD vykonaných v poľnohospodárskych zariadeniach: **13**
- Účasť v komisii na preskúšanie odbornej spôsobilosti pre prácu s JL , VJL : **1**
- Počet hlásených DDD činností v zariadeniach v územnej pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Rožňave: **19**
- Počet kontrol realizácie DDD činnosti v konkrétnom zariadení: **1**

Kontrolná činnosť bola zameraná na aktualizáciu činnosti jednotlivých poľnohospodárskych subjektov a plnenie povinností zamestnávateľa pri ochrane zdravia vo vzťahu k práci. V roku 2011 je venovaná v rámci ŠZD pozornosť subjektom vykonávajúcim činnosť v rastlinnej výrobe v návaznosti na chemickú ochranu rastlín.

2.1.3 Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu.

- Počet vydaných rozhodnutí na činnosti spojené s manipuláciou a skladovaním karcinogénov na pracovisku: **1**
- Počet vydaných rozhodnutí na odstraňovanie materiálov obsahujúcich azbest: **1**

V prvom polroku 2011 bola vykonaná kontrola zameraná na plnenie povinností vyplývajúcich z platnej legislatívy na úseku verejného zdravia pri odstraňovaní materiálov obsahujúcich azbest zo stúpačiek bytového domu v Rožňave. V rámci kontrolnej činnosti je venovaná aj pozornosť klasifikácii používaných chemických látok a zmesí.

2.1.4 Znižovanie psychickej pracovnej záťaže

Práca bola zameraná najmä na kontrolu hodnotenia rizík psychickej záťaže pri práci. V rámci ŠZD bolo realizované hodnotenie psychickej záťaže pri práci v profesii bankový poradca na pracovisku VÚB v Rožňave a na Daňovom úrade v Rožňave.

2.1.5 Znižovanie výskytu chorôb z povolania z dlhodobého , nadmerného a jednostranného zaťaženia

- Počet prešetrených podozrení na chorobu z povolania v položke 29 zoznamu chorôb z povolania: **3**
- Počet prešetrených podozrení na chorobu z povolania v položke 28 zoznamu chorôb z povolania v súvislosti s DNJZ: **10**
- Počet hlásených chorôb z povolania z titulu DNJZ: **5**

Prešetrovanie podozrenia na chorobu z povolania z titulu DNJZ bolo realizované u profesií: pilčík, robotník pestovnej činnosti a lamač. Aktívne prebieha spolupráca v uvedenej problematike s KPLaKT Košice.

Problematika fyzickej záťaže a dvíhania bremien bola riešená v SCA Gemerská Hôrka v súvislosti s paletizáciou hotových výrobkov.

2.1.6 Prevencia ochorení chrbtice súvisiacich s prácou a prešetrovanie podozrení na iné poškodenia zdravia z práce so zameraním na ochorenia chrbtice.

Cielene bola problematika riešená v súvislosti s vykonávaním prevažne sedavej práce v profesii bankový poradca vo VÚB Rožňava. Bolo vyplnených 14 dotazníkov subjektívneho hodnotenia záťaže a zdravotných ťažkostí pohybového aparátu pri práci. Nebol prešetrovaný ani jeden prípad podozrenia na profesionálne poškodenie chrbtice. Ako súčasť zdravotných problémov bolo hodnotené zaťaženie chrbtice v prípade profesií pomocný lamač, lamač a vodič NA. Problematike bola venovaná pozornosť pri hodnotení zdravotného rizika v súvislosti s dvíhaním a prenosom bremien.

- Účasť na Regionálnych konzultačných dňoch chorôb z povolania na KLPaKT v Košiciach : **5**

2.2. Znižovanie rizika vzniku ochorení podmienených prácou u zamestnancov pri práci so zobrazovacími jednotkami.

- Počet cielených kontrol v rámci ŠZD zameraných na prácu so zobrazovacími jednotkami: **2**
- Počet kontrol v rámci ŠZD zameraných aj na prácu so zobrazovacími jednotkami: **25**
- Počet konzultácií v problematike práce so zobrazovacími jednotkami : **21**
- Počet vyplnených a hodnotených kontrolných listov informovanosti zamestnancov: **32**

Hodnotenie zdravotného rizika senzorickej záťaže bolo realizované vo VÚB v Rožňave. V rámci ŠZD bola venovaná pozornosť spôsobu zabezpečovania systému zdravotného

dohľadu so zameraním na zrak, pohybový a nervový aparát v súvislosti s výkonom práce so ZJ.

2.3. Zdravé pracoviská

Pokračujeme v tvorbe databázy výsledkov dotazníkových šetrení ako aj výsledkov vyšetrenia behaviorálnych ukazovateľov realizovaných v 2. polroku 2010 v SCA Hygiene Products Slovakia Gemerská Hôrka v prostredí EPIINFO. Bolo zahájené plnenie 2. časti projektu „Pracovné prostredie a pracovné podmienky“. Prioritne, na základe požiadavky zamestnávateľa a zástupcov zamestnancov, je venovaná pozornosť problematike fyzickej záťaže pri paletizácii hotových výrobkov a balení hotových výrobkov.

Aktívne boli odborní zamestnanci odd. PPLaT zapojení do riešenia firemného projektu Health and Lifestyle PCE v SCA Hygiene Products Slovakia Gemerská Hôrka, kde odborná pomoc bola zameraná na usmernenie výkonu nočnej práce vo vzťahu k zdravému životnému štýlu.

V rámci aktívnej propagácie projektu bola na III. odbornej konferencii Surveillance chronických chorôb v Trenčíne odprednášaný príspevok Roda – Realizácia projektu Zdravé pracoviská v SR 1994 – 2011.

2.5. Zvyšovanie úrovne ochrany zdravia pred rizikami z chemických látok.

V prvom polroku bola venovaná pozornosť aplikácii nariadenia EP a Rady ES č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry a nariadenia EP a Rady ES č. 1272/2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí (CLP) o zmene, doplnení a zrušení smerníc 67/548/EHS, 1999/45/ES a o zmene a doplnení nariadenia ES č. 1907/2006 v praxi. Bola vykonaná kontrola v SCA Gemerská Hôrka a bol vyplnený dotazník REACH-EN-FORCE-1. Uskutočnil sa pracovný seminár, kde boli pracovníci oboznámení s projektom na presadzovanie dodržiavania povinností následných užívateľov – formulátorov zmesí - projekt REACH-EN-FORCE-2. Uskutočnil sa tréning na základe prípadových štúdií.

3. ODDELENIE HYGIENY VÝŽIVY, BEZPEČNOSTI POTRAVÍN A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

3.1. Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospeljej populácie

Úloha sa plní priebežne. Vyšetrených bolo 74 klientov, u ktorých boli sledované vybrané parametre a vyhodnotených bolo 74 jednoduchých jedálnych lístkov.

3.2. Monitoring jodidácie kuchynskej soli

Odber 12 vzoriek kuchynskej soli (vrátane morskej soli) z dovozu vykonali zamestnanci oddelenia HVBPaKV podľa plánu odberu vzoriek potravín v rámci výkonu úradnej kontroly potravín z distribučnej siete.

Vzorky boli laboratórne vyšetrené na RÚVZ so sídlom v Košiciach na množstvo **KJ**, **KJO₃** a **ferokyanidu draselného, senzoricky**.

Všetky vzorky jedlej soli boli **v zhode** s požiadavkami uvedenými vo všeobecne záväzných právnych predpisoch.

Kontrola príjmu jódu z iných druhov potravín a monitorovanie jódu v organizme boli v rámci pilotného programu riešené RÚVZ so sídlom v Košiciach.

3.3. Bezpečnosť kozmetických výrobkov určených pre deti

Z distribučnej siete bolo v mesiaci apríl 2011 celkovo odobratých a laboratórne vyšetrených **5** vzoriek kozmetických výrobkov na ochranu pred slnečným žiarením pre deti z dovozu na mikrobiologické vyšetrenie a chemické vyšetrenie UV filtrov.

Vzorky boli laboratórne vyšetrené na RÚVZ hlavné mesto so sídlom v Bratislave.

Vyhodnotenie výsledkov: 4 laboratórne vyšetrené vzorky boli **v zhode** s požiadavkami uvedenými vo všeobecne záväzných právnych predpisoch.

Mikrobiologickým vyšetrením kozmetického výrobku SunDance Dermo Mlieko na opaľovanie, OF 50+, 200 ml bolo zistené, že vzorka bola **v zhode** s Mikrobiologickými požiadavkami na kozmetické výrobky uvedenými v prílohe č. 5 Usmernenia ÚVZ SR Bratislava na zabezpečenie jednotného výkonu štátneho zdravotného dozoru nad kozmetickými výrobkami v roku 2011.

Fyzikálno-chemickým vyšetrením bolo zistené, že vo vzorke kozmetického výrobku SunDance Dermo Mlieko na opaľovanie, OF 50+, 200 ml bola prekročená povolená koncentrácia oktokrylénu, čo **nie je v zhode** s Nariadením vlády SR č. 658/2005 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na kozmetické výrobky v znení neskorších predpisov. Na základe uvedeného dňa 30.6.2011 bol vykonaný odber predmetnej vzorky kozmetického výrobku na opakované laboratórne vyšetrenie v ukazovateli oktokrylén.

Označovanie kozmetických výrobkov bolo **v zhode** s Nariadením vlády SR č. 658/2005 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na kozmetické výrobky v znení neskorších predpisov a Usmernením ÚVZ SR Bratislava značky: OHVBPKV/68/2007/Ko zo dňa 28.6.2007 ku kontrole kozmetických výrobkov na ochranu pred slnečným žiarením v súvislosti s odporúčaním Komisie 2006/647/ES z 22. septembra 2006 o účinnosti opaľovacích prípravkov a o nich uvádzaných súvisiacich údajoch.

V súvislosti s kampaňou zameranou na získanie správnych návykov na ochranu pokožky počas pobytu na slnku boli spotrebitelia na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Rožňave informovaní o opatreniach vedúcich k zníženiu rizika ohrozenia zdravia pri pobyte na slnku.

Materiál z ÚVZ SR „Informačná kampaň na ochranu zdravia pred používaním „black hena“ na dočasnú dekoráciu pokožky“ bol dňa 30.7.2009 uverejnený na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Rožňave.

3.4. Bezpečnosť výrobkov určených pre deti

Z distribučnej siete bola v mesiaci marec 2011 celkovo odobratá a v Národnom referenčnom centre pre predmety bežného používania a obalové materiály RÚVZ so sídlom v Poprade laboratórne vyšetrená **1** vzorka keramického výrobku pre deti na chemické vyšetrenie (stanovenie obsahu Cd a Pb).

Vyhodnotenie výsledkov: Vzorka **spĺňa** požiadavky piatej hlavy druhej časti Potravinového kódexu Slovenskej republiky – Materiály a predmety určené na styk s potravinami a tým aj požiadavky Smernice 84/500/EES z 15. októbra 1984 a Smernice Komisie 2005/31/ES z 29. apríla 2005.

3.6. Monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách

Úloha sa bude plniť v 2. Polroku.

4. ODDELENIE HYGIENY DETÍ a MLÁDEŽE

4.1. Prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR a zistenie trendov v ich telesnom raste a vývine

T.č. prebieha I. etapa projektu: spracovávanie jednotnej metodiky na realizáciu prieskumu telesného vývoja detí a mládeže na Slovensku v roku 2011. Na RÚVZ Rožňava boli zaslané materiály a metodické usmernenie k projektu. Gestorom projektu boli na realizáciu celoslovenského prieskumu vybraté 4 školy v okrese Rožňava – ZŠ Rožňava, ZŠ Gemerská Poloma, ZŠ Plešivec, ZŠ Dobšiná – 320 žiakov vo veku 7-14 a 192 študentov vo veku 15-18 rokov z Gymnázia a dvoch stredných odborných škôl v Rožňave. Prieskum bude prakticky realizovaný v dňoch od 26.9. - 4.11.2011.

4.2. Zneužívanie návykových látok (alkohol, tabak, drogy) u detí a mládeže na Slovensku

V roku 2011 v týždni 04.04. – 08.04. bol vykonaný prieskum dotazníkovou metódou na Strednej odbornej škole zdravotníckej – EKI v Rožňave u 162 žiakov v ročníkoch I. – 4. Vyplnené dotazníky a s ním súvisiace hlásenia za triedu boli v termíne zaslané na ÚVZ SR podľa pokynov gestora projektu.

4.3. Monitoring stravovacích zvyklostí a výživových preferencií vybranej populácie detí SR a hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál

IV. etapa monitoringu stravovacích zvyklostí, pôvodne plánovaná na rok 2011, bola pozastavená. Realizácia je naplánovaná v roku 2012.

4.4. Zdravé deti v zdravých rodinách

V rámci II. etapy plnenia projektu bolo vykonávané meranie hladiny cholesterolu u detí a mládeže vo veku 11 a 17 rokov a získavané poznatky o životnom štýle a zdraví mladej populácie. V súvislosti s realizáciou projektu pediatri boli požiadaní o spoluprácu pri riešení projektu a o vyplnenie skríningových formulárov s dotazníkom. Získané údaje, ktoré zasielali na RÚVZ Rožňava do 15.-eho dňa kalendárneho mesiaca, boli následne zadané pracovníkmi oddelenia HDaM do pripravenej masky a odoslané na spracovanie gestorovi projektu. Do databázy bolo zadaných 193 formulárov.

V r. 2011 bol zber údajov pre projekt Zdravé deti v zdravých rodinách podľa pokynov gestora ukončený.

6. ODDELENIE EPIDEMIOLOGIE

6.1. Národný imunizačný program SR

Program sme plnili v zmysle plánu oddelenia epidemiológie a v súlade s odporúčaniami ÚVZ SR a SZO.

- na očkujúce pracoviská bol zaslaný očkovací kalendár pravidelného povinného očkovania detí a dospelých na 1. polrok 2011 a novelizovaný očkovací kalendár s platnosťou od 24.3.2011. Očkovacie kalendáre vypracoval ÚVZ SR v súlade so zákonom NR SR 355/2007

Z.z. a vyhláškou MZ SR č. 585/2008 Z.z. a novelizovanou vyhláškou MZ SR č. 273/2010 Z.z..

- praktickým lekárom pre deti a dorast bolo zaslané:

- v januári odborné usmernenie MZ SR o vykonávaní očkovania u detí a dorastu s kontraindikáciami
- v apríli indikačné obmedzenie k vakcíne Prevenar
- v máji upozornenie na povinnosť hlásiť nežiaduce účinky po očkovaní

- v sledovanom období na žiadosť pediatrov boli vydané kladné vyjadrenia k posunu povinného očkovania u dvoch dojčiat.

- informácia o výskyte lokálnych epidémií osýpok v rámci Európy podaná zdravotníckym pracovníkom v okr. ako príloha analýzy epidemiologickej situácie za mesiac apríl. Laická verejnosť túto informáciu mala k dispozícii na webovej stránke RÚVZ a v rámci Európskeho imunizačného týždňa (EIW) bola distribuovaná formou letákov pre rodičov do predškolských zariadení a do čakární detských ambulancií a čakární iných odborných ambulancií.

- na vybraných 7 pediatrických obvodoch, ktoré majú v starostlivosti viac detí žijúcich v nízkych hygienických podmienkach boli v hodnotenom období vykonané kontroly zaočkovanosti proti poliomyelitíde roč. nar. 2008 a 1996. Zaočkovanosť bola 98,5 % a 100%. V ostatných ambulanciách hodnotené ročníky spolu dosiahli zaočkovanosť 99,3% a 100%. Pribežne boli kontrolované výkazy mesačných výkonov o očkovaní na pracoviskách praktických lekárov pre deti a dorast, ktoré posielajú po skončení kal. mesiaca na disketách z počítačovej evidencie očkovacích výkonov resp. v písomnej forme na RÚVZ. Závažné nedostatky vo včasnosti podania resp. dodržiavania intervalov medzi jednotlivými dávkami očkovacích látok neboli zistené.

- zabezpečili sme realizáciu šiesteho ročníka Európskeho imunizačného týždňa (EIW) v termíne od 23.4.2011 do 30.4.201, cieľom ktorého bolo zvýšiť informovanosť o infekčných ochoreniach preventabilných očkovaním.

Listami do spolupráce boli vyzvaní praktickí lekári pre deti a dorast, mestské a obecné úrady, riaditelia základných a stredných škôl.

Laickú verejnosť sme informovali o EIW na webovej stránke RÚVZ RV, Infotextom v reg. TV a distribúciou letákov do čakární praktických lekárov.

Vyhodnotenie aktivít bolo zaslané ÚVZ SR v požadovanom termíne.

- v rámci plnenia imunizačného programu sme pribežne podali 27 osobných, ústnych a telefonických konzultácií.

- v hodnotenom období bola hlásená 1 komplikácia po očkovaní - lokálna reakcia v mieste vpichu u 30 ročného muža po 24 hod. po vakcinácii IMOVAX d.t. Adult. Reakcia trvala cca 10 -12 hodín – opuch, erytém veľkosti 4 cm. Pacient počas vpichu udával nevoľnosť, zbledol ale po 10 minútach príznaky ustúpili.

- na webovej stránke RÚVZ RV je uverejnený očkovací kalendár, indikačné obmedzenia Prevenaru, situácia vo výskyte osýpok v Európe, Národný imunizačný program, Sprievodca očkovaním.

- epidemiológ na vedeckej pracovnej schôdzi SLS – SGL Rožňava mal prednášku „Imunizačný program a antivakcinačné aktivity“ a na odbornom zdravotníckom seminári reg. komory medicínsko – technických pracovníkov referát „Čo je vakcinácia“.

Na Slovenskom vakcinačnom kongrese na Štrbskom plese odznela prednáška „Epidemiologická situácia vo výskyte besnoty a jej profylaxia v SR“ (spoluautorstvo) a rovnako spoluautorstvo bolo v prednáške „Dopad celoplošného očkovania detí proti pneumokokom v SR“ prednesenej na Martinských dňoch hygieny a verejného zdravotníctva.

6.2. Surveillance infekčných ochorení

V prvom polroku 2011 sme pokračovali v priebežnom monitorovaní výskytu infekčných ochorení a realizácii potrebných preventívnych a represívnych opatrení. Údaje boli vkladané, analyzované prostredníctvom epidemiologického informačného systému.

V celku epidemiologickú situáciu vo výskyte prenosných ochorení v hodnotenom období možno hodnotiť ako priaznivú. V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roku bol zaznamenaný v EPISe pokles o 16 hlásených prenosných ochorení (hlásených 363).

Veľmi dobrá bola situácia u ochorení preventabilných očkovaním - nebolo hlásené ochorenie resp. podozrenie.

Pokračovali sme v enviromentálnej surveillance detskej obrny zisťovaním vírusov poliomyelitídy v odpadových vodách.

U hnačkových ochorení bol v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka zaznamenaný vzostup ochorení bakteriálneho pôvodu (3- násobný), vírusového pôvodu (2,4- násobný), ako aj ostatných hnačiek (2- násobný). Zaznamenali sme 1 menšiu rodinnú epidémiu salmonelózy - 6 prípadov. Faktorom prenosu bol zemiakový šalát, ktorý pripravovala chorá osoba. Ďalej boli hlásené 4 rodinné výskyty črevných infekcií – spolu ochorelo 9 osôb, ostatné ochorenia sporadické.

Zo skupiny VH hlásené 1 ochorenie na akútnu vírusovú hepatitídu A. Prameňom nákazy bol brat, ktorý ochorenie zavliekol do okresu RV.

Epidemiologickú situáciu vo výskyte vzdušných nákaz možno hodnotiť ako priaznivú. Výskyt akútnych respiračných ochorení (ARO) a chrípke podobných ochorení zodpovedal sezónnemu výskytu. Priebežne sme sledovali a monitorovali epidemiologickú situáciu týkajúcu sa pandemickej chrípky. Nový typ vírusu chrípky A(H1N1) v hodnotenom období nebol v okrese kultivačne potvrdený, rovnako kultivačne nebol potvrdený iný chrípkový vírus.

Pokračovalo sa v osobitnom sledovaní, vo virologickom vyšetrowaní a v hlásení SARI (ochorenia a úmrtia na závažné ARO infekcie vyžadujúce hospitalizáciu z dôvodu respiračných ťažkostí). V prvom polroku neboli hlásené žiadne prípady.

Z krvných nákaz nebolo zaznamenané ochorenie na vírusovú hepatitídu typ B ani ochorenie na kliešťovú meningoencefalitídu.

Epidemiologickú situáciu vo výskyte neuroinfekcií možno hodnotiť v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka za zhoršenú. Zaznamenali sme 3 meningokokové meningitídy, z toho 2 v jednej rodine, kde náhle zomrelo 5 ročné dieťa z neznámych príčin. Pitevný materiál krv, likvor nevyšetrené, mozog - nález E. coli. Na meningitídu ochorel aj otec, u ktorého bola kultivovaná z likvoru N. meningitidis, následne potvrdená v NRC pre meningokoky. Na základe klinického obrazu a epidemiologickej súvislosti s otcom u dieťaťa klasifikovaná pravdepodobná meningokoková meningitída.

Ďalej boli hlásené 3 purulentné meningitídy, z toho 1 pneumokoková u dospelého muža a 2 nešpecifikované u súrodencov, potvrdené na základe klinického priebehu ochorenia a výraznej elevácie zápalových parametrov.

Z paretických ochorení bol hlásený Guillainov-Barreov syndróm u 17 r. chlapca.

Realizácia surveillance infekčných ochorení sa vykonávala priebežne a umožnila hodnotiť aktuálnu epidemiologickú situáciu, o ktorej po uplynutí kal. mesiaca bola predkladaná analytická správa RÚVZ Košice, RPaVS Rožňava, lekárovi vojenského útvaru Rožňava, riaditeľom zdrav. zariadení na území okresu a, všetkým praktickým lekárom pre deti, dorast a dospelých. Pre verejnosť je k dispozícii na našej web stránke.

Zlepšenie informovanosti a zvýšenie edukácie obyvateľstva v problematike prenosných ochorení sme zabezpečili prostredníctvom web stránky RÚVZ, kde sú uverejnené informácie : „Žltáčka typu A“, „Usmernenie v prevencii ARO a CHPO“, „Chrípková sezóna 2010/2011“, „Vyhodnotenie pandémie chrípky v SR“, „Leto a črevné ochorenia“, „Meningokokové infekcie“, „Informácia o importe poliovírusu do Euroregiónu SZO“, „Výskyt osýpok v Európe“.

6.3. Informačný systém prenosných ochorení (EPIS)

Práca v aplikácii EPIS je súčasťou našej každodennej práce na odd., s ktorou zabezpečujeme systematický zber, sumarizáciu a analýzu údajov o infekčných ochoreniach v okrese. Dokumentujeme v ňom všetky druhy protiepidemických opatrení vykonaných v ohnisku nákazy.

Pre kvalitné analýzy a výstupy sa do individuálnych prípadov opakovane vraciame, dopĺňame potrebné údaje, čo je časovo a personálne veľmi náročné.

Do centrálnej databázy hlásime individuálne prípady prenosných ochorení, hromadné hlásenia chrípky a akútnych respiračných ochorení a mimoriadne udalosti uvádzame v systéme rýchleho varovania (SRV). V SRV v hodnotenom období boli urobené 4 záznamy- epidémie, meningokokové meningitídy, paretické ochorenie.

Na webovej stránke RÚVZ je pre občanov naďalej uverejnená adresa na informačný portál programu EPIS, kde sa občania môžu informovať o infekčných chorobách.

6.4. Nozokomiálne nákazy

Do realizácie surveillance vybraných nozokomiálnych nákaz v programe EÚ HELICS okres Rožňava nie je zapojený.

V prvom polroku zo zdravotníckych zariadení v okrese Rožňava bolo hlásených 19 nozokomiálnych nákaz, o 6 viac ako v rovnakom období minulého roka. NsP sv. Barbory Rožňava, a.s. hlásila 9 nákaz, z toho 4 infekcie operačnej rany, a 5 črevných.

PL S. Bluma Plešivec hlásila 7 nákaz respiračného traktu, z toho 6 ochorelo v menšej epidémii na pav. III. (exponovaných 49 pacientov). Ochorenia mali ľahký a krátky priebeh. Bakteriologické vyšetrenie všetkých chorých bolo neg., od 2 boli zaslané vzorky na virologické vyšetrenia – chrípka kultivačne neg., serolog potvrdený vzostup protilátok proti adenovírusom.

FMC dialyzačné služby pracovisko Rožňava – hlásilo 3 sepsy.

Epidemiológ sa zúčastnil 2 zasadnutí komisie pre sledovanie a analýzu nemocničných nákaz v PL S. Bluma Plešivec, na komisiu v NsP sv. Barbory Rožňava, a.s. nebol pozvaný.

Štátny zdravotný dozor sa vykonával podľa harmonogramu. V prvom polroku sme spolu vykonali 83 kontrol – 14 v lôžkových, 62 v ambulantných zariadeniach a v 7 spol. vyšetrovacích zložkách.

Ako súčasť kontroly hygienicko-epidemiologického režimu bola vo vybraných zdravotníckych zariadeniach aj objektívna kontrola - odobratých 632 vzoriek, z toho 330 vzoriek zo sterilných predmetov a 302 vzoriek z prostredia a z predmetov po dezinfekcii. V porovnaní s prvým polrokom 2010 bol zaznamenaný pokles pozitívnych vzoriek o 16,7 %.

V rámci ŠZD sme preverovali aj výsledky biologicko-funkčných skúšok sterilizačných prístrojov. Boli testované všetky sterilizačné prístroje, opakovane (v zmysle vyhlášky) boli testované sterilizačné prístroje na odd. centrálnej sterilizácie a centrálnych operačných sálach. Všetky biologicko-funkčné skúšky sterilizačných prístrojov boli vykonané akreditovanými pracoviskami. Sterilizačné prístroje vyhovovali.

V máji sme sa zapojili do kampane – hygiena a dezinfekcia rúk ako prevencia nozokomiálnych nákaz.

Listom požiadal RÚVZ – regionálna hygienička NsP, PL, soc. zariadenia, vybrané odborné ambulancie a praktických lekárov o spoluprácu pri propagácii a priebežnej realizácii správnych postupov umývania a dezinfekcie rúk zdravotníckych pracovníkov. Epidemiológ osobne prejednal kampaň s ved. odborom riadenia ošetrovateľskej starostlivosti v nimi riadených zariadeniach.

Správa o kampani bola podaná na RÚVZ so sídlom v Trenčíne.

Verejnosť o kampani bola informovaná letákmi pod heslom „ Umývaj si ruky, zachrániš život“ a „5 momentov v hygiene a dezinfekcii rúk“ – uverejnenými na www.ruvz.sk.

6.5. Surveillance chronických ochorení

V rámci prevencie chronických neinfekčných ochorení boli v prvom polroku 2011 realizované zdravotno-výchovné aktivity pri ktorých sa využívali všetky formy a prostriedky zdravotno-výchovného pôsobenia.

Nadálej prebiehala realizácia úloh v rámci programu CINDI a bola zabezpečená spoluúčasť na Národnom kardiovaskulárnom programe prostredníctvom zaistenia plynulej prevádzky všeobecného poradenského centra ochrany a podpory zdravia (ďalej len PCOPZ) ako aj špecializovaných PCOPZ - správnej výživy a úpravy hmotnosti, prevencie a odvykania od fajčenia a ochrany a podpory zdravia pri práci. V prvom polroku 2011 boli poskytnuté služby všeobecným PCOPZ a špecializovaným PCOPZ 350 klientom (všeobecné 218, špecializované 132).

Zabezpečilo sa individuálne a skupinové poradenstvo aj na pracoviskách a komunitách žijúcich na vidieku výjazdmi všeobecného PCOPZ. V hodnotenom období bolo uskutočnených 10 výjazdov do 5 zariadení s počtom vyšetrených klientov 151.

Kurzy samomerania tlaku krvi boli realizované prostredníctvom všeobecného PCOPZ odbornou pracovníčkou oddelenia podpory zdravia. Absolvovali ich 34 klienti.

V rámci spoluúčasti na realizácii projektu „Obezita“ sa vo všeobecnom PCOPZ z 218 vyšetrených klientov vykonali individuálne ciele intervencie a aktivity pre 119 klientov (55 %) s nadhmotnosťou až obezitou.

6.6. Mimoriadne epidemiologické situácie

Pokračovalo sa v hlásení a monitorovaní akútnych respiračných ochorení vrátane všetkých prípadov ťažkej vírusovej pneumónie, úmrtí na akútne respiračné ochorenia ako aj lokálneho nahromadenia ARO vrátane chrípky. Údaje sme vkladali a spracovávali v týždňových intervaloch. SARI – neg. správa bola podávaná súčasne s hlásením ARO.

Vírusy chrípky na bunkových kultúrach neboli potvrdené, PCR na nový typ A (H1N1) bola pozitívna u dvoch pacientov – ostatné vyšetrenia mali negat..

Vzostup titra protilátok proti vírusu typu A bol u 1 chorého. V I. polroku boli odobraté materiály od 6 chorých.

Lokálne epidémie boli hlásené zo 4 MŠ, 15 ZŠ, 4 SŠ. Epidemiologická situácia vo výskyte ARO zodpovedala sezónnemu výskytu.

6.7. Enviromentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV

Priebežne sme zabezpečovali plnenie úloh vyplývajúcich z Akčného plánu na udržanie stavu bez poliomyelitídy v SR.

Vykonávala sa surveillance akútnych chabých obrn (ACHO) u detí do 15 rokov veku. Z detského, neurologického odd. a z ambulancie prenosných chorôb sme pravidelne týždenne dostávali hlásenie o ochorení resp. podozrení na ACHO. V sledovanom období sme obdržali len negatívne hlásenia až na hlásenie paretického ochorenia u 17 roč. študenta hospitalizovaného s príznakmi G.-B. syndrómu. Virologické vyšetrenia liqvoru a stolice nepotvrdili etiológiu. Chorý bol kompletne očkovaný proti poliomyelitíde.

V zmysle harmonogramu RÚVZ Košice sme zabezpečili odber vzoriek z vonkajšieho prostredia – odpadové vody za účelom zisťovania cirkulácie poliovírusov. Boli odobraté 3 vzorky. Prítomnosť poliovírusov a iných enterálnych vírusov nebola zistená.

Pre verejnosť je informácia o polio výskyte v Euroregióne uverejnená na webovej stránke RÚVZ Rožňava.

6.8. Prevencia HIV/AIDS

Projekt primárnej prevencie HIV/AIDS „Hrou proti AIDS“ sme v prvom polroku nerealizovali. Realizácia plánovaná na šk. rok 2011/2012.

Pre laickú verejnosť je k dispozícii linka pomoci AIDS (058/7323257,58 klapka 146), ktorú v hodnotenom období nevyužil žiaden klient, ani nevyhľadal poradňu AIDS.

Ochorenie ani nosičstvo neboli hlásené.

9. PODPORA ZDRAVIA

V rámci spoluúčasti na realizácii projektu „Obezita“ sa vo všeobecnom PCOPZ z 218 vyšetrených klientov vykonali individuálne ciele intervencie a aktivity pre 119 (55 % osôb s nadhmotnosťou a obezitou).

9.1. Národný program podpory zdravia

Oddelenie podpory zdravia sa podieľalo na plnení úloh vyplývajúcich zo stanovených cieľov – zdravý životný štýl, starostlivosť o zdravie, zdravá výživa, znížiť škody spôsobené alkoholom, drogami a tabakovými výrobkami, prevencia úrazovosti, zdravá rodina, zníženie výskytu neinfekčných ochorení a pohybová aktivita,

Cieľ č. 1 – Zdravý životný štýl

Na zvyšovanie úrovne informovanosti obyvateľstva o **zdravom životnom štýle** bol oddelením podpory zdravia uskutočnené aktivity, pri ktorých sa využili individuálne, skupinové a hromadné metódy zdravotno-výchovného pôsobenia a všetky dostupné formy a prostriedky – články v regionálnych novinách, informácie v infotexte mestskej káblovej televízie, prednášky a besedy pre cieľové skupiny obyvateľstva, ako aj letáky vlastnej edície a tiež letáky dodané z ÚVZ SR, nástenky, internetová stránka RÚVZ Rožňava, internetové stránky miest, obcí, základných a stredných škôl v okrese Rožňava a pod. Naďalej sa vykonávalo individuálne poradenstvo zdravého životného štýlu, v hodnotenom období sa poradenstvo poskytlo 218 klientom. V rámci činnosti vo všeobecnom PCOPZ boli u klientov

doplnené údaje o vybraných determinantoch zdravia (údaje o stravovacích návykoch, pohybovej aktivite boli zadané do databázy TZS v.2009).

Cieľ č. 2 – Starostlivosť o zdravie

V oblasti stanoveného cieľa „**Starostlivosť o zdravie**“ sa organizujú akcie s cieľom zvyšovania informovanosti obyvateľstva o ochrane, zachovaní alebo navrátení zdravia.

V prvom polroku 2011 bola zabezpečená distribúcia dodaných a vyhotovených letákov (na úrady, do priestorov regionálnych médií, do zdravotníckych zariadení, do niektorých materských škôl, do všetkých základných a stredných škôl v okrese, do základných organizácií JDS, pracovníkom RÚVZ a podľa potreby aj klientom PCOPZ). Odborné pracovníčky oddelenia podpory zdravia realizovali cieľené zdravotno-výchovné aktivity pre žiakov na základných školách, pre študentov v študentskom domove, pre záujemcov z radov občanov a pre žiakov a seniorov aj v rámci Týždňa mozgu 2011.

Cieľ č. 3 – Zdravá výživa

Výchova a edukácia obyvateľov bola zameraná aj na **zdravú výživu**, na zlepšenie stravovacích návykov a na zdraviu prospešné potraviny s využitím všetkých foriem a prostriedkov zdravotno-výchovného pôsobenia (besedy, prednášky, letáky, nástenky, články v novinách, atď.). V rámci vykonávania činnosti vo všeobecnom PCOPZ bola u každého klienta vykonaná intervencia o zdravej výžive.

Prostredníctvom všeobecného PCOPZ sa v spolupráci s oddelením hygieny výživy a PBP realizoval projekt „**Sledovanie výživového stavu obyvateľstva**“. U 58 klientov sa monitorovali okrem antropometrických a biochemických parametrov aj hodnoty krvného tlaku a obsah tuku v tele. Respondenti vyplnili dotazník o stravovacích návykoch a jednodňový jedálny lístok. Všetkým klientom bolo poskytnuté individuálne poradenstvo.

Cieľ č. 4 – Znížiť škody spôsobené alkoholom, drogami a tabakovými výrobkami

Zdravotno-výchovné aktivity boli zamerané aj na **zníženie škôd spôsobených alkoholom, drogami a tabakovými výrobkami**. Prostredníctvom individuálnych, skupinových a hromadných metód sa v oblasti prevencie, nebezpečenstva a škodlivého vplyvu návykových látok na človeka pôsobilo na obyvateľstvo, prioritne na deti a mládež (interaktívne metódy zdravotno-výchovného pôsobenia, články, informácie, letáky, nástenky).

U 30 klientov – fajčiarov bol vykonaný **dotazníkový prieskum** zameraný na zistenie závislosti na nikotíne. Vyhodnotením FAGERSTROMOVHO dotazníka sa zistilo, že 12 (40,0%) fajčiarov nie je závislý na nikotíne, 10 (33,3%) vykazuje strednú závislosť, 7 (23,3%) fajčiarov je silne závislý na nikotíne a veľmi silne závislý bol 1 (3,3%) klient. Vo všeobecnom PCOPZ sa vykonávalo individuálne poradenstvo o rizikách nadmerného užívania alkoholu a tabaku u klientov a u ich rodinných príslušníkov.

Cieľ č. 5 – Prevencia úrazovosti

V oblasti **prevencie úrazovosti** boli v rámci zdravotnej výchovy v materských školách a v základných školách využité DVD o problematike bezpečnosti cestnej premávky. Zdravotno-výchovné materiály, ktoré boli zamerané na prevenciu úrazov, boli distribuované do materských a základných škôl, do čakární APL pre deti a dorast, do čakární APL pre dospelých a na lôžkové oddelenia NsP sv. Barbory v Rožňave. Prostredníctvom predsedu OO

JDS v Rožňave bol pre seniorov distribuovaný zdravotno-výchovný materiál zameraný na bezpečnosť cestnej premávky do jednotlivých základných organizácií JDS v okrese.

Cieľ č. 6 – Zdravá rodina

V rámci plnenia cieľa **zdravá rodina** bola pozornosť zameraná hlavne na matky. Na výchovu a vzdelávanie matiek v oblasti zdravého životného štýlu, prevencie úrazov, prevencie násilia týrania v rodinách sa využíval najmä dodaný zdravotno-výchovný materiál.

Vo všeobecnom PCOPZ boli motivovaní mladí klienti k aktívnemu prístupu k vlastnému zdraviu a tým i k zdraviu svojich detí. Zároveň boli upozorňovaní na riziká nesprávneho životného štýlu. V rámci projektu obce Plešivec s názvom „Sociálna práca v rómskej komunite v obci Plešivec“ boli odborní zamestnanci oddelenia podpory zdravia aktívne zapojení do riešenia tohto projektu, kde odborná pomoc bola zameraná na edukáciu v oblasti prevencie infekčných a chronických neinfekčných ochorení, na pohybovú aktivitu, správnu výživu a pitný režim, hygienu tela a bývania.

Cieľ č. 10 – Zníženie výskytu neinfekčných ochorení

Zdravotno-výchovné aktivity sa zamerali aj na edukáciu obyvateľstva o rizikových faktoroch srdcovo-cievnych ochorení, nádorových ochorení, cukrovky a duševných ochorení s cieľom **zníženia výskytu neinfekčných ochorení** v populácii – informácia v káblovej televízii, distribúcia edukačných materiálov vyhotovených odbornými pracovníkmi oddelenia podpory zdravia, názorná propagácia – formou nástenky umiestnenej vo vstupnej hale RÚVZ.

U klientov, ktorí navštívili všeobecné PCOPZ sa sledovala prevalencia najzávažnejších rizikových faktorov neinfekčných ochorení a to spôsob stravovania, pohybová aktivita, stres, fajčenie, obezita, hypertenzia. Jednalo sa o 218 obyvateľov okresu.

Odborní pracovníci OPZ v teréne poskytovali služby všeobecného PCOPZ počas 10 výjazdov v 5 zariadeniach okresu a vyšetrených bolo 151 klientov.

Brzotín	– klub dôchodcov	– 1 výjazd	– 14 seniorov
Rožň – SOŠ, Hviezdoslavova	– 3 výjazdy	– 30 pedagog. pracovníkov	– 12 študentov
Kunová Teplica	– Obecný úrad	– 1 výjazd	– 12 seniorov
Rožňava	– Sociálna poisťovňa	– 4 výjazdy	– 52 pracovníkov
Rožňava	– Námestie baníkov	– 1 výjazd	– 31 klientov

Cieľ č. 11 – Pohybová aktivita

Realizovali sme zdravotno-výchovné akcie zamerané na rozvoj a propagáciu **pohybovej aktivity** obyvateľstva.

Naďalej sme vykonávali skupinové aktivity na zvyšovanie pohybovej aktivity obyvateľstva. Dva razy týždenne od 16⁰⁰–17⁰⁰ hod. sa realizovali aktivity v priestoroch RÚVZ. Pohybové aktivity sa uskutočnili 48-krát a priemerne sa na jednom cvičení zúčastnilo 7 klientov z radov dospelých a zabezpečoval ich externý cvičiteľ. Fitnes centrum na RÚVZ využili 3 pracovníci 28-krát.

Pracovníci oddelenia podpory zdravia v spolupráci s mestom Rožňava, so strediskom Domka v Rožňave, so Strednou zdravotníckou školou v Rožňave, s Územným spolkom Slovenského červeného kríža v Rožňave, s OR PZ v Rožňave, s DPO SR v Rožňave, s Centrom voľného času v Rožňave, s Východoslovenskou vodárenskou spoločnosťou, a.s. Košice, závod Rožňava, so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou pobočka v Košiciach a v Rožňave a s Hypermarketom Tesco v Rožňave 10. 05. 2011 pri príležitosti Svetového dňa pohybom

ku zdraviu usporiadali na Námestí baníkov v Rožňave súťažné športové podujatie s názvom „Čo sa hýbe, to je živé“. Akcia bola prioritne zameraná na žiakov 2. stupňa základných škôl v meste Rožňava ale aj na mládež a dospelú populáciu. Podujatia sa zúčastnilo 291 žiakov z 18 tried zo 6 základných škôl. Žiaci súťažili na 15 stanovištiach (basketbalový kôš, futbalová bránka, hokejbalová bránka, fúrik, prenášanie, šprint, drepy, kliky, bicykle a kolobežky, behom–skokom cez prekážky, policajné prekvapenie, hasičská štafeta, vedomostná súťaž, KPR, ošetrovanie zranenia), ktoré animátorsky zabezpečovali organizátori a študenti zo všetkých stredných škôl v Rožňave. Jednotlivé triedy súťažili o ceny, ktoré mali priamu súvislosť so zvýšením pohybovej aktivity (bowling v **BOWLING CLUBE CÉDER** na Štítnickej ul. 36 v Rožňave, Športové potreby od **Mgr. Miloša Kočtúcha z predajne MIKO-Športové potreby**, voľný vstup na jeden extraligový zápas žien Basketbalového klubu od **MBK Región Rožňava**, športové popoludnie v **Tenisovom klube Betliar s.r.o.**, jeden voľný vstup do bazéna v **Hoteli Hrádok od SMZ - Služby, a.s. Jelšava**, jeden voľný vstup do Mestskej krytej plavárne v Košiciach od **Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s.**, jeden voľný vstup na Letné kúpalisko v Rožňave od **Brantner Gemer s. r. o.**). Počas podujatia si mohli súťažiaci ale aj návštevníci Námestia baníkov zlepšiť náladu a kondíciu pri cvičení Zumbly. Pitný režim zabezpečovala **Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. Košice**, závod Rožňava a občerstvenie pre animátorov **Hypermarket Tesco** v Rožňave. Pracovníci oddelenia podpory zdravia poskytovali pre verejnosť služby všeobecného PCOPZ. Na akcii bolo vyšetrených 31 klientov (vyšetrenie cholesterolu, antropometrické vyšetrenie, vyšetrenie podielu telesného tuku prístrojom OMRON, u fajčiarov vyšetrenie CO a % COHb vo vydychovanom vzduchu prístrojom Smokerlyzer, meranie krvného tlaku a pulzu, individuálna intervencia pre každého vyšetreného klienta a zdravotno-výchovné materiály). V deň konania podujatia bola kvôli prípravám, bezpečnosti a zvýšeniu pohybovej aktivity obyvateľstva pre dopravu uzavreté celé Námestie baníkov.

9.2. Žiť zdravší a kvalitnejší život v staršom veku alebo “mám 65 + a teší ma, že žijem zdravo“.

V prvom polroku 2011 sa uskutočnili 2 výjazdy všeobecného PCOPZ. V Klube dôchodcov v Brzotíne bolo vyšetrených 14 seniorov a na Obecnom úrade v Kunovej Teplici bolo vyšetrených 12 seniorov. V rámci Týždňa mozgu 2011 sa na výročnej členskej schôdzi okresnej organizácie Jednoty dôchodcov Slovenska realizovali zdravotno-výchovné aktivity – prednáška, beseda a boli distribuované zdravotno-výchovné materiály vrátane dotazníkov k danej téme.

Prostredníctvom predsedu OO JDS v Rožňave bol distribuovaný zdravotno-výchovný materiál zameraný na dopravnú výchovu, duševné zdravie a Alzheimerovu chorobu do jednotlivých základných organizácií v okrese.

9.3. Podpora zdravia v predškolských a mimoškolských zariadeniach

9.3.1 Materské centrá

Na výchovu a vzdelávanie matiek v oblasti zdravého životného štýlu sa využíva najmä zdravotno-výchovný materiál – letáky vlastnej réžie, ktoré sa distribuujú na oddelenie gynekologicko-pôrodnice, do gynekologických resp. prenatálnych poradní, do čakární APL pre deti a dorast, do materských škôl, do súkromných jaslí a do predajne **Detský svet** v Rožňave.

9.5. Populačná stratégia – aktivity pri príležitosti významných dní s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané Svetovou zdravotníckou organizáciou

Realizácia úlohy sa zabezpečuje podľa vypracovaného plánu zdravotno-výchovných aktivít. K 30.06. 2011 boli realizované aktivity pre príležitosti 9 významných dní a pri iných príležitostiach (Týždeň uvedomovania si mozgu, Svetový deň vody, Svetový deň zdravia, Vyzvi srdce k pohybu, Svetový deň bezpečnosti a zdravia pri práci, Svetový deň „Pohybom ku zdraviu“, Svetový deň bez tabaku, Svetový deň životného prostredia, Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi). Pri realizácii úlohy sa uplatňovali všetky dostupné metódy a formy zdravotno-výchovného pôsobenia pre cieľové skupiny obyvateľstva v okrese Rožňava, články v regionálnych novinách, informácie v infotexte káblovej televízie, internetová stránka RÚVZ Rožňava, internetové stránky miest, obcí, základných a stredných škôl v okrese, využitie zdravotno-výchovných videokaziet a nástieniek umiestnených vo vstupnej hale RÚVZ Rožňava.

V prvom polroku 2011 bolo celkovo realizovaných 94 zdravotno-výchovných aktivít k témam a termínom odporúčaných SZO a k iným príležitostiam. Pri príležitosti Svetového dňa bezpečnosti a zdravia pri práci bol v regionálnych novinách uverejnený článok s názvom „Práca s počítačom a zdravie“.

9.6. Program podpory zdravia znevýhodnených komunít

Úloha sa v roku 2011 realizuje od 1. apríla 2011 na základe vypracovaného a schváleného „Programu podpory zdravia znevýhodnenej rómskej komunity na Slovensku na roky 2009 – 2015“. Činnosť a úlohy komunitných pracovníkov zdravotnej výchovy (ďalej len KPZV) sa zabezpečujú v zmysle metodického usmernenia ÚVZ SR k realizácii programu.

V okrese Rožňava sa program realizuje prostredníctvom troch KPZV v piatich rómskych osídleniach (Krásnohorské Podhradie, Slavošovce, Roštár, Dobšiná, Rejdová).

Činnosť KPZV je okrem vybraných rómskych osídlení orientovaná aj na školy a školské zariadenia, ktoré navštevujú deti z týchto rómskych osídlení. KPZV v rámci svojej činnosti spolupracujú aj s APL pre dospelých, s APL pre deti a dorast, s gynekológmi, so samosprávami miest a obcí a s terénnymi komunitnými pracovníkmi. KPZV týždenne vyhotovujú týždenný plán práce a správu o činnosti a mesačne predkladajú vedúcej oddelenia podpory zdravia správu o činnosti, ktorá sa odosiela na ÚVZ SR.

9.7. Vyzvi srdce k pohybu

Úloha sa v prvom polroku 2011 realizovala podľa usmernenia gestora. Pri realizácii úlohy sa uplatnili všetky dostupné metódy a formy zdravotno-výchovného pôsobenia pre cieľové skupiny obyvateľstva v okrese Rožňava, článok v regionálnych novinách, informácia v infotexte káblovej televízie, internetová stránka RÚVZ Rožňava, internetové stránky miest, obcí, základných a stredných škôl v okrese. Prihlášky do súťaže a aj zdravotno-výchovný materiál bol distribuovaný na miesta s najvyššou návštevnosťou obyvateľstva (zdravotnícke zariadenia, mestské a obecné úrady, obvodný úrad, lekárne, nákupné strediská a pod.) Na RÚVZ v Rožňave bolo doručených 37 účastníckych listov, ktoré boli odoslané na RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici.

9.8. Národný program prevencie obezity

V prvom polroku 2011 sa zdravotno-výchovné aktivity zamerali na zvýšenie povedomia obyvateľstva v oblasti životného štýlu a zdravej výživy.

Zdravotno-výchovné aktivity v rámci prevencie obezity sa zamerali aj na edukáciu obyvateľstva o rizikových faktoroch srdcovo-cievnych ochorení a nádorových ochorení s cieľom zníženia výskytu neinfekčných ochorení v populácii – distribúcia edukačných materiálov vyhotovených odbornými pracovníkmi oddelenia podpory zdravia, názorná propagácia – formou nástenky umiestnenej vo vstupnej hale RÚVZ.

Prostredníctvom všeobecného PCOPZ sa sledovala prevalencia najzávažnejších rizikových faktorov neinfekčných ochorení a to spôsob stravovania, pohybová aktivita, stres, fajčenie, obezita, hypertenzia u klientov, ktorí navštívili všeobecné PCOPZ. Jednalo sa o 218 obyvateľov okresu, ktorým bolo poskytnuté poradenstvo a zdravotno-výchovné materiály so zameraním na udržanie optimálnej telesnej hmotnosti, zdravú výživu a pohybovú aktivitu. Klientom s nadhmotnosťou a s obezitou bola doporučená návšteva špecializovaného poradenského centra správnej výživy a úpravy hmotnosti.

V rámci projektu zdravé pracoviská boli odborní zamestnanci odd. PPLaT aktívne zapojení do riešenia firemného projektu Health and Lifestyle PCE, kde odborná pomoc bola zameraná na usmernenie výkonu nočnej práce vo vzťahu k zdravému životnému štýlu.

Realizovali sa zdravotno-výchovné akcie zamerané na rozvoj a propagáciu pohybovej aktivity obyvateľstva, ktoré sú opísané v časti 9.1 „Národný program podpory zdravia“ cieľ č. 3 – Zdravá výživa a cieľ č. 11 – Pohybová aktivita.

9.9. CINDI program SR

V rámci CINDI programu SR boli aktivity zamerané na znižovanie rizikových faktorov životného štýlu obyvateľov. Naďalej sa realizovali individuálne a skupinové intervencie vo všeobecnom a špecializovaných PCOPZ.

V prvom polroku 2011 navštívilo všeobecné PCOPZ 218 klientov, z toho 73 (33,5%) mužov a 145 (66,5%) žien. Vo všeobecnom PCOPZ sa monitorujú prioritné rizikové faktory životného štýlu klienta a poskytuje sa cieleňé poradenstvo podľa zhodnotenia zdravotného stavu.

Vykonal sa intervencia na optimalizáciu rizikových faktorov životného štýlu obyvateľstva prostredníctvom výjazdov pracovníkov PCOPZ na vybrané pracoviská, do miest a obcí v okrese Rožňava. V prvom polroku 2011 bolo uskutočnených 10 výjazdov do 5 zariadení s počtom vyšetrených klientov 151.

Úlohy a ciele CINDI programu sa propagovali v masovo-komunikačných prostriedkoch, na webovej stránke RÚVZ, elektronickou poštou boli odoslané do 50 miest a obcí v okrese, do 37 základných škôl a do 9 stredných škôl a prostredníctvom zdravotno-výchovného materiálu.

Naďalej sa realizovali kurzy samomerania krvného tlaku u 34 klientov, ktoré viedli odborné pracovníčky oddelenia podpory zdravia.

9.10. Zdravie detí a mládeže v školskom prostredí

Úloha sa v prvom polroku 2011 realizovala využívaním interaktívnych zdravotno-výchovných metód na základných a stredných školách v oblasti týchto cieľov:

2. Racionálna životospráva, pitný režim, zdravý životný štýl
3. Podpora a ochrana zdravia, otužovanie, prevencia ochorení
4. Podpora pohybových aktivít a športu, rozvíjanie telesnej zdatnosti
8. Aktívne využívanie voľného času
9. Podpora duševného zdravia, výchova k manželstvu a rodičovstvu, sexuálne zdravie
10. Prevencia závislostí

Do jednotlivých školských zariadení boli na tieto témy distribuované články a zdravotno-výchovné materiály.

10. Kontrola tabaku

10.2. Sledovanie a hodnotenie výkonu kontroly zákona o ochrane nefajčiarov na základe oznámení kontrolných inštitúcií.

Dodržiavanie zákona č. 377/2004 Z.z. o ochrane nefajčiarov je sledované v rámci výkonu ŠZD. V zariadeniach pre deti a mládež pracovníčky odd. HDaM vykonali 59 kontrol, v ubytovacích a rekreačných zariadeniach ako aj v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo pracovníčky odd. HŽPaZ vykonali 122 kontrol, na pracoviskách pracovníci odd. PPlaT – 132 kontrol, v zdravotníckych zariadeniach pracovníčky odd. Epidem. – 32 kontrol a v zariadeniach spoločného stravovania či iných potravinárskych prevádzkach pracovníci odd. HVBPaKV realizovali 27 kontrol. Spolu bolo vykonaných 372 kontrol. Ani v jednom prípade nedostatky neboli zistené.

V júni 2011 sa odborná pracovníčka oddelenia podpory zdravia zúčastnila tematického kurzu organizovaného Slovenskou zdravotníckou univerzitou. Kurz bol zameraný na prevenciu fajčenia a alkoholizmu vo výchove k zdraviu.

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Senici**

1. ODBOR HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

1.1. VYPRACOVANIE AKTUALIZOVANÉHO AKČNÉHO PLÁNU PRE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY IV (NATIONAL ACTION PLAN FOR ENVIRONMENT AND HEALTH – NEHAP IV)

1. Odbor hygiena životného prostredia

Na plnení úlohy sa podieľame v súlade s požiadavkami gestora

1.2. ERA-ENVHEALTH: KOORDINÁCIA VÝSKUMNÝCH PROGRAMOV V OBLASTI ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA NA NÁRODNEJ ÚROVNI – ERANET V OBLASTI ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE

Na riešení sa nepodieľame

1.3. NÁRODNÝ INFORMAČNÝ SYSTÉM ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA (EHIS)

Na riešení sa nepodieľame

1.4. PROJEKT COPHES (CONSORTIUM TO PERFORM HUMAN BIOMONITORING ON A EUROPEAN SCALE)

Na riešení sa nepodieľame

1.5. PROJEKT DEMOCOPHES (Demonstration Study of the COPHES)

Na riešení sa nepodieľame

1.6. ZNEČISTENIE VNÚTORNÉHO OVZDUŠIA V ŠKOLÁCH A JEHO VPLYV NA ZDRAVIE DETÍ V EURÓPE (SINPHONIE)

Na riešení sa nepodieľame

1.7. ÚPRAVA PITNEJ VODY VO VEREJNÝCH VODOVODOCH

Plnenie úlohy zabezpečujeme podľa požiadaviek gestora úlohy. K 30.06.2011 boli obdržané Pokyny na plnenie tejto úlohy s postupnými termínami.

1.8. AKTUALIZÁCIA INFORMAČNÉHO SYSTÉMU O KÚPALISKÁCH A KVALITE VODY NA KÚPANIE

Úloha bola v I. polroku 2011 plnená v súlade s požiadavkami gestora úlohy, to znamená, že výstupy boli spracované v kontexte s prípravami a začiatkom kúpacej sezóny na dvoch prírodných kúpaliskách a dvoch umelých kúpaliskách v okresoch Senica a Skalica.

1.9. PHIME PROJEKT „PUBLIC HEALTH IMPACT OF LONG-TERM, LOWLEVEL MIXED ELEMENT EXPOSURE IN SUSCEPTIBLE POPULATION STRATA“ – VPLYV DLHODOBEJ EXPOZÍCIE NÍZKYM KONCENTRÁCIÁM ZMESI KOVOV NA ZDRAVIE CITLIVÝCH POPULAČNÝCH SKUPÍN.

Na riešení sa nepodieľame

1.10. POSILNENIE IMPLEMENTOVANIA HIA (HEALTH IMPACT ASSESSMENT) V POSUDKOVEJ ČINNOSTI ÚVZ SR A RÚVZ V SR.

Úlohy v spojitosti s hodnotením dopadov na zdravie plníme najmä účasťou na odborných seminároch poriadanych pre zamestnancov verejného zdravotníctva.

2. ODBOR PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA A TOXIKOLÓGIE

2.1. ZNIŽOVANIE MIERY ZDRAVOTNÝCH RIZÍK ZAMESTNANCOV Z PRACOVNÉHO PROSTREDIA, PRACOVNÝCH PODMIENOK A SPÔSOBU PRÁCE

2.1.1. Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

Vyhodnotenie

V rámci plnenia tejto úlohy sme v 1. polroku 2011 vydali 12 rozhodnutí o rizikových prácach, v 8 organizáciách boli rizikové práce prehodnotené, novo vyhlásené rizikové práce boli v 4 organizáciách. V rámci výkonu ŠZD bolo v priebehu 1. polroka 2011 vykonaných 13 previerok ukončených záznamom zameraných na rizikové práce.

V súčasnej dobe evidujeme v okrese Senica 610 zamestnancov v riziku, z toho 177 žien. Prevládajúcim faktorom je hluk s počtom exponovaných zamestnancov 540, z toho 154 žien. V okrese Skalica evidujeme 2486 zamestnancov, z toho 355 žien. Prevládajúcim rizikovým faktorom je hluk s počtom exponovaných zamestnancov 2353, z toho 253 žien.

V rámci tejto úlohy bolo vyplnených 20 dotazníkov H o informovanosti zamestnancov.

2.1.2. Znižovanie zdravotných rizík z veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov

Vyhodnotenie

V rámci plnenia tejto úlohy sa zameriavame na uplatňovanie legislatívnych úprav Nariadenia vlády SR č. 300/2007 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 355/2006 Z.z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci.

V priebehu 1. polroka 2011 sme v rámci výkonu ŠZD vykonali 13 previerok ukončených záznamom, v 6 prípadoch išlo o novú prevádzku. V 2 prípadoch boli prejednané zistené nedostatky a uložené pokyny na ich odstránenie.

V 1. polroku 2011 sme nezaznamenali žiadnu mimoriadnu situáciu ani haváriu spôsobenú nesprávnym použitím jedovatých látok.

Problémom ostáva naďalej hodnotenie rizík jedovatých a veľmi jedovatých látok.

2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu

Vyhodnotenie

Uplatňovanie požiadaviek Nariadenia vlády SR č. 301/2007 Z.z, ktorým sa mení nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 356/2006 Z.z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci a Nariadenia vlády SR č. 253/2006 Z.z. o požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci realizujeme prostredníctvom výkonu ŠZD. V okrese Skalica evidujeme jednu organizáciu, kde sú určené rizikové práce – práca s cytostatikami v NsP Skalica a to v profesii lekár (1/0) a zdravotná sestra (3/3).

Evidujeme jednu organizáciu Euroframe, a.s. Skalica, ktorá má oprávnenie na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb.

V 1. polroku 2011 boli vydané 4 rozhodnutia na odstraňovanie stavebných materiálov s obsahom azbestu pre firmy: STAVBA A INŽINIERING s.r.o. Vráble, Peter Dobrovodský Trnava a 2 rozhodnutia pre firmu Marián Chmelár Dolný Kubín.

Ďalej v okresoch Senica a Skalica evidujeme menšie firmy, ktoré prevažne spracovávajú tvrdé drevo.

2.1.4. Znižovanie psychickej pracovnej záťaže

Vyhodnotenie

V okrese Skalica evidujeme jednu organizáciu, v ktorej sú určené rizikové práce z titulu psychickej pracovnej záťaže – Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb pre dospelých Holič.

2.1.5. Znižovanie výskytu chorôb z povolania z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia

Vyhodnotenie

V okresoch Senica a Skalica evidujeme jednu organizáciu, v ktorej sú určené rizikové práce z titulu DNJZ a to Baňa Čáry a.s. v profesii baník – mechanizované razenie a baník na stenovom porube.

V priebehu 1. polroku 2011 sme prešetrovali 8 podozrení na chorobu z povolania položka č. 29 zoznamu chorôb z povolania, priznané boli 3 prípady CHzP položka č.29.

2.1.6. Prevencia ochorení chrbtice súvisiacich s prácou a prešetrovanie podozrení na iné poškodenia zdravia z práce so zameraním na ochorenia chrbtice

Vyhodnotenie

V 1. polroku 2011 sme neprešetrovali ani jedno podozrenie na chorobu z povolania.

2.2. ZNIŽOVANIE RIZIKA VZNIKU OCHORENÍ PODMIENENÝCH PRÁCOU U ZAMESTNANCOV PRI PRÁCI SO ZOBRAZOVACÍMI JEDNOTKAMI

Vyhodnotenie

V priebehu 1. polroka 2011 sme vykonávali kontrolu práce so zobrazovacími jednotkami v rámci výkonu ŠZD a bolo vyplnených 19 dotazníkov Z o informovanosti zamestnancov.

2.3. ZDRAVÉ PRACOVISKÁ

Nepodielame sa.

2.4. PRÍČINNÉ SÚVISLOSTI NÁDOROVÝCH OCHORENÍ V PRACOVNOM A ŽIVOTNOM PROSTREDÍ A ŽIVOTNÝ ŠTÝL

Nepodielame sa.

2.5. ZVYŠOVANIE ÚROVNE OCHRANY ZDRAVIA PRED RIZIKAMI Z CHEMICKÝCH LÁTOK

Vyhodnotenie

Tejto problematike sa venujeme priebežne – prebieha príprava projektu REACH-EN-FORCE 2 (karty bezpečnostných údajov).

3. ODBOR HYGIENY VÝŽIVY, BEZPEČNOSTI POTRAVÍN A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

3.1. SLEDOVANIE VÝŽIVOVÉHO STAVU VYBRANÝCH VEKOVÝCH SKUPÍN DOSPELEJ POPULÁCIE

PLNENIE ÚLOHY: Úloha je riešená priebežne. K 30.06.2011 bolo do projektu zapojených zatiaľ 38 respondentov.

3.2. MONITORING JODIDÁCIE KUCHYNSKEJ SOLI

PLNENIE ÚLOHY: Úloha je riešená priebežne. K 30.06.2011 bolo odobratých 9 vzoriek kuchynskej soli. Všetky vzorky vyhoveli požiadavkám platnej legislatívy.

3.3. BEZPEČNOSŤ KOZMETICKÝCH VÝROBKOV URČENÝCH PRE DETI

PLNENIE ÚLOHY: Úloha je riešená priebežne. K 30.06.2011 bolo odobratých 5 vzoriek kozmetických výrobkov- opaľovacie krémy . Bolo preverených 8 RAPEX hlásení.

3.4. BEZPEČNOSŤ VÝROBKOV URČENÝCH PRE DETI

PLNENIE ÚLOHY: Úloha bola riešená priebežne podľa harmonogramu. Bola odobratá 1 vzorka plastových výrobkov pre deti.

3.5. BEZPEČNOSŤ PAPIEROVÝCH A KARTÓNOVÝCH OBALOVÝCH MATERIÁLOV

PLNENIE ÚLOHY: Úloha bola riešená priebežne, K 30.06.2011 bola zaslaná databáza výrobcov a dovozcov obalových materiálov do NRC v Poprade. Podľa harmonogramu boli odobraté boli 4 vzorky obalových materiálov na potraviny.

3.6. MONITORING SPOTREBY VYBRANÝCH PRÍDAVNÝCH LÁTKOK V POTRAVINÁCH

PLNENIE ÚLOHY: Úloha je riešená priebežne, vykonáva sa zber údajov, ktoré sú vkladané do tabuliek.

4. ODBOR HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

4.2. ZNEUŽÍVANIE NÁVYKOVÝCH LÁTKOK (ALKOHOL, TABAK, DROGY) U DETÍ A MLÁDEŽE NA SLOVENSKU

Projekt splnený. Prieskum „ESPAD 2011 – Európsky školský prieskum o alkohole a ostatných drogách“ bol zrealizovaný podľa požiadaviek gestora. Respondentmi dotazníkového prieskumu bolo 50 študentov Gymnázia Ladislava Novomeského v Senici a Súkromnej strednej odbornej školy podnikania v Senici. Zozbierané údaje boli zaslané gestorovi projektu.

4.4. ZDRAVÉ DETI V ZDRAVÝCH RODINÁCH

Projekt sa plní priebežne. Pokračuje spolupráca so všeobecnými lekármi pre deti a dorast. Celkovo bolo 9 všeobecným lekárom pre deti a dorast rozposlaných 270 skriningových formulárov.

6. ODBOR EPIDEMIOLOGIE

6.1. NÁRODNÝ IMUNIZAČNÝ PROGRAM SR (NIP SR)

Odpočet plnenia:

Očkujúci lekári boli písomne (e-mailami) informovaní o vykonávaní očkovania na základe zaslaného Očkovacieho kalendára na I. a II. polrok 2011. Priebežne boli vykonávané telefonické konzultácie ohľadom očkovania detskej i dospelšej populácie vrátane konzultácii pred cestou do zahraničia.

Kontrola očkovania prebehne k 31.8.2011.

6.2. SURVEILLANCE INFEKČNÝCH CHORÔB

Odpočet plnenia:

Úloha sa vykonáva priebežne v spolupráci s lekármi prvého kontaktu a odbornými lekármi. Zvýšil sa počet hlásení infekčných ochorení, chrípky a chrípke podobných ochorení.

V rámci ŠZD v zdravotníckych zariadeniach bolo vykonaných 48 kontrol.

V okrese Senica a Skalica bola vykonaná kontrola funkčnej schopnosti 36 sterilizačných prístrojov a bolo odobratých 236 vzoriek na kontrolu dezinfekcie a sterility.

Na oddelení bolo celkovo vydaných 43 rozhodnutí vrátane uvedenia do prevádzky priestorov zdravotníckych zariadení a schválenia prevádzkového poriadku v okresoch Senica a Skalica a 52 odborných usmernení na vykonávanie celoplošnej deratizácie v mestách a obciach okresov Senica a Skalica.

Na portále RÚVZ Senica boli publikované články o akútnych respiračných ochoreniach, výskyte prenosných ochorení v okrese Senica a Skalica, rady pre cestovateľov – očkovanie do zahraničia, doporučené schémy očkovania pre deti a dospelých.

V rámci imunizačného týždňa European Immunization Week- EIW 23.4.-30.4.2011 v regionálnej tlači a na webových stránkach miest Senica, Skalica a Holíč, ako aj na stránkach RUVZ Senica boli prezentované články o význame imunity a očkovania a nových očkovacích látkach. V oblasti prenosných ochorení a problematiky očkovania bolo poskytnutých 268 konzultácií.

6.3. INFORMAČNÝ SYSTÉM PRENOSNÝCH OCHORENÍ

Odpočet plnenia:

Údaje o prenosných ochoreniach sú vkladané do informačného systému EPIS

Priebežne počas celého roka. V sledovanom období bolo za okresy Senica a Skalica vložených do systému 492 údajov a 282 epidemiologických šetrení.

6.4. NOZOKOMIÁLNE NÁKAZY

Odpočet:

RÚVZ Senica sa zapája do projektu Helics EU v roku 2011. Spracúvajú sa sledované zdravotné dokumentácie pacientov hospitalizovaných na oddelení OAIM Nsp Skalica a.s. Skalica.

K sledovanému termínu bolo na oddelení epidemiológie evidovaných 5 nozokomiálnych nákaz z dvoch oddelení Nsp Skalica.

6.5. SURVEILLANCE CHRONICKÝCH OCHORENÍ

Odpočet plnenia: Nepodielame sa

6.6. MIMORIADNE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUÁCIE

V roku 2011 nebola zaznamenaná žiadna mimoriadna epidemiologická situácia

6.7. ENVIRONMENTÁLNA SURVEILLANCE POLIOMYELITÍDY A SLEDOVANIE VDPV

Odpočet plnenia:

Podľa celoslovenského harmonogramu v rámci surveillance poliomyelitídy bolo vykonaných 8 odberov odpadových vôd z ČOV v mestách Senica a Skalica.

Všetky obráté vzorky z dvoch odberových miest mali negatívny výsledok.
V sledovanom období neboli hlásené žiadne akútne chabé parézy

6.8. PREVENCIA HIV/AIDS

Odpočet plnenia:

Interaktívny projekt sa bude realizovať v 2.polroku 2011.

9. PODPORA ZDRAVIA

9.2. „Žiť zdravší a kvalitnejší život v staršom veku, alebo mám 65+ a teší ma, že žijem zdravo

Bol poskytnutý edukačný materiál SČK, Zväzu invalidov, Klubu dôchodcov v Senici (Typy pre lepšiu pamäť, Obezita, Stres, Žijeme zdravo, Pyramída zdravej výživy, Alzheimerova choroba, Vysoký tlak).

9.3. Podpora zdravia v predškolských a mimoškolských zariadeniach

9.3.1. Materské centrá -

Bol poskytnutý edukačný materiál – Pyramída zdravej výživy, Bezpečné hračky, Domáce násilie, Stres, Týranie detí, Obezita, Zodpovedný cyklista, Bezpečný bicykel, Pripútaj sa a dodržuj povolenú rýchlosť!, Žijeme zdravo a iný.

9.3.2. „Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku – stomatohygiena“

V predškolských zariadeniach v Senici bolo zrealizovaných 6 interaktívnych besied, pri ktorých bolo využité DVD „Prečo zvieratka bolia zúbky“. Edukovaných bolo 310 detí.

9.5. Populačná stratégia - aktivity pri príležitosti významných dní s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané Svetovou zdravotníckou organizáciou.

Pri príležitosti Svetového dňa zdravia bola v spolupráci s TESCO-m realizovaná prednáška na tému „Zdravý životný štýl“ a vyšetrenia pracovníkov (anamnéza, antropometria, TK, GLY, CHOL, TG, HDLP) spojené s poskytnutím edukačných materiálov. V priestoroch RÚVZ so sídlom v Senici boli dané k dispozícii pre záujemcov edukačné materiály.

Pri príležitosti Svetového dňa vody boli poskytnuté telefonické informácie o možnosti bezplatného vyšetrenia vody a boli poskytnuté materiály s uvedenou tematikou.

Pri príležitosti Svetového dňa hypertenzie bola zverejnená ponuka merania TK a edukácia, ktorú využilo 5 občanov Senice. Ďalej bola urobená nástenka a boli poskytnuté zdravotno-výchovné materiály.

9.7. „Vyzvi srdce k pohybu“

Informácie o súťaži boli uverejnené na internetovej stránke RÚVZ so sídlom v Senici. Bola zabezpečená distribúcia letákov a účastnícky listov všetkým zainteresovaným subjektom (mestá, obce, podniky, stredné školy, atď.).

9.8. Národný program prevencie obezity

Projekt sa realizuje priebežne prostredníctvom CPZ. Klientom sú poskytované informácie o zdravom životnom štýle. V podnikoch (INA, KAUFAND, TESCO, Okresné stavebné bytové družstvo Senica, COOP Jednota, a pod.) boli zrealizované vyšetrenia a prednášky o výžive, pohybovej aktivite, obezite a jej komplikáciách.

9.9. CINDI program SR

Projekt sa plní priebežne. V CPZ v základnej poradni bolo vyšetrených 53 klientov, v špecializovaných poradniach 30 klientov. Počas výjazdových aktivít, ktoré boli realizované v spolupráci so zdravotnou poisťovňou Union bolo vyšetrených 80 klientov v strojárskom podniku INA Skalica. Všetkým bolo poskytnuté poradenstvo.

9.10. Zdravie detí a mládeže v školskom prostredí

Projekt sa plní priebežne. Boli zrealizované prednášky a besedy o ochrane zdravia. CPZ navštívili študenti stredných škôl (26 študentov), ktorí boli vyšetrení (nad 18 rokov) a boli im poskytnuté informácie o činnosti CPZ a prevencii neprenosných ochorení.

10. KONTROLA TABAKU

V I. polroku 2011 RÚVZ Senica sa nepodieľal.

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Spišskej Novej Vsi**

1. ODBOR HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

1.1 Vypracovanie aktualizovaného Akčného plánu pre prostredie a zdravie SR IV. (NEHAP IV)

Gestorom úlohy je ÚVZ SR. V priebehu 1. polroka 2011 neboli dané požiadavky ÚVZ SR na plnenie predmetnej úlohy.

1.2 ERA – ENVHEALTH: Koordinácia výskumných programov v oblasti životného prostredia a zdravia na národnej úrovni – ERA-NET v oblasti životného prostredia a zdravia

Gestorom úlohy je ÚVZ SR, koordinátorom medzinárodného projektu je AFSSET (Francúzsko). Riešiteľskými pracoviskami je 19 participantov z 10 krajín Európskej únie. V priebehu 1. polroka 2011 neboli dané požiadavky ÚVZ SR na plnenie predmetnej úlohy.

1.3 Národný informačný systém životného prostredia a zdravia (EHIS)

Gestorom úlohy je ÚVZ SR, koordinátorom medzinárodného projektu je WHO. Riešiteľským pracoviskom je ÚVZ.

V priebehu 1. polroka 2011 neboli dané požiadavky ÚVZ SR na plnenie predmetnej úlohy.

1.4 Projekt COPHES (Consortium to perform human biomonitoring on a European scale)

Gestorom úlohy je ÚVZ SR, koordinátorom medzinárodného projektu je BiPRO (Nemecko). Riešiteľským pracoviskom je 34 participantov z 26 krajín EÚ a mimo nej.

V priebehu 1. polroka 2011 neboli dané požiadavky ÚVZ SR na plnenie predmetnej úlohy.

1.5 Projekt DEMOCOPHES (Demonstration study of the COPHES)

Gestorom úlohy je ÚVZ SR, koordinátorom medzinárodného projektu je FPS (Belgicko). Riešiteľským pracoviskom je 16 krajín EÚ.

V priebehu 1. polroka 2011 neboli dané požiadavky ÚVZ SR na plnenie predmetnej úlohy.

1.6 Znečistenie vnútorného ovzdušia v školách a jeho vplyv na zdravie detí v Európe (SINFONIE)

Gestorom úlohy je ÚVZ SR. Hlavným cieľom projektu je komplexný výskum zameraný na zlepšovanie kvality vnútorného ovzdušia školských zariadení s účasťou 38 partnerských inštitúcií z 25 európskych krajín.

V priebehu 1. polroka 2011 neboli dané požiadavky ÚVZ SR na plnenie predmetnej úlohy.

1.7 Úprava pitnej vody vo verejných vodovodoch

ÚVZ SR vydal pokyny pre plnenie úlohy 1.7 Úprava pitnej vody vo verejných vodovodoch listom č. OHŽP – 4611/2011 zo dňa 27.06.2011. Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r.2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva, bola zaradená medzi programy a projekty vzhľadom na narastajúci trend zabezpečovania dezinfekcie pitnej vody chemickými látkami, v zahraničí

sa v posledných rokoch začína presadzovať zdravotné zabezpečenie bez prítomnosti chemických látok.

Jednotlivé RÚVZ budú postupne na základe zistených skutočností zadávať údaje do pripravených tabuliek podľa pokynov ÚVZ SR, predbežný termín pre spracovanie tabuliek a zaslanie za kraj na ÚVZ SR je 1. polrok 2012.

1.8 Aktualizácia informačného systému o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie

Pracovníci oddelenia podľa pokynov ÚVZ SR priebežne zadávajú údaje do informačného systému Voda na kúpanie.

Umelé kúpaliská

Štátny zdravotný dozor a odber vzoriek vody na kúpanie na zisťovanie ich kvality sa vykonáva na kúpaliskách v Spišskej Novej Vsi a v Krompachoch a na letnom kúpalisku v Spišskej Novej Vsi. Vo vzorkách odobratých pracovníkmi Regionálneho úradu verejného zdravotníctva a tiež vo vzorkách predložených prevádzkovateľom boli sledované ukazovatele v súlade s platnou legislatívou.

Prírodné kúpaliská

Štátny zdravotný dozor a odber vzoriek vody na zisťovanie ich kvality sa vykonáva z vodnej nádrže Ružín I – západná časť, ktorá sa nachádza v okrese Gelnica. Nádrž je využívaná obyvateľmi okresu a blízkeho okolia na kúpanie aj napriek tomu, že kúpanie v tejto časti nádrže nie je povolené. V blízkosti nie je možnosť kúpania a v okrese Gelnica nie sú kúpaliská pre verejnosť. Rekreačná oblasť Ružín I. - západná časť nebola vyhlásená ako kúpacia oblasť z dôvodu nevyhovujúcej kvality vody v pritekajúcich riekach – Hornád a Hnilec. Odber vzoriek vody je doplnený o sledovanie bankských jazier Gelnica – Thurzov a pri obci Úhorná. Uvedené jazerá nie sú vyhlásené ako kúpacie oblasti a sporadicky sa využívajú na kúpanie.

Odbery vzoriek vôd sú zabezpečené na 4 odberných miestach vo vodnej nádrži: v areáli vodného lyžovania, v lokalite chaty „Pod skalou“, na Hnileckom ramene a na Hornádskom ramene a z bankského jazera Gelnica – Thurzov a z bankského jazera Úhorná. Základné parametre vodnej nádrže Ružín I sú nezmenené a v uplynulom období nedošlo k žiadnym závažným zmenám – ubytovacie kapacity, zmeny v zásobovaní vodou a pod. Vodná nádrž okrem individuálnej chatovej rekreácie a vodnolyžiarskych športov je prevažne využívaná rybármi s divokým stanovaním.

Odbery vzoriek vôd sa vykonávajú na 4 odberných miestach vo vodnej nádrži Ružín I: v areáli vodného lyžovania, v lokalite chaty „Pod skalou“, na Hnileckom ramene a na Hornádskom ramene. Koncom augusta 2010 bola vodná nádrž Ružín I. vypustená z dôvodu rekonštrukčných prác. Termín napustenia nie je známy, vzorky vody preto nemôžu byť odoberané.

Vzorky vôd sa odoberajú aj a z bankského jazera Gelnica – Thurzov a z bankského jazera Úhorná. V mesiaci júni 2011 boli pracovníkmi RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi odobraté 2 vzorky vôd z bankských jazier Úhorná a Thurzov.

V 1. polroku 2011 nebol hlásený výskyt infekčných ochorení súvisiacich s využívaním vodných plôch.

1.9 PHIME projekt „Public health impact of long – term, low - level mixed element exposure in susceptible population strata“ – vplyv dlhodobej expozície nízkym koncentráciám zmesi kovov na zdravie citlivých populačných skupín

Projekt trval od 1.3.2006 do 1.3.2011, RÚVZ Spišská Nová Ves bol riešiteľským pracoviskom spolu s RÚVZ Banská Bystrica, ktorý je zároveň aj gestorom tejto úlohy, projekt bol na našom pracovisku ukončený v určenom termíne. .

1.10 Posilnenie implementovania HIA (Health impact assesment)

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Spišskej Novej Vsi v priebehu 1. polroka 2011 postupne zavádza do svojej činnosti HIA. Požiadavky, ktoré eliminujú vplyv zdraviu škodlivých faktorov na zdravie ľudí sú definované pri posudzovaní všetkých projektov na oddelení HŽP, hlavne pri projektoch územnoplánovacej dokumentácie a v procese EIA.

Úlohy vyplývajúce z problematiky územného obvodu

Sledovanie kvality vody v prameňoch na území Národného parku Slovenský raj

V roku 2011 bolo odobratých 18 vzoriek vôd z 18 prameňov nachádzajúcich sa vedľa najnavštevovanejších turistických trás na území Národného parku Slovenský raj, a to Hrabušice ATC Podlesok – vrt oproti rešturácii Koliba, Hrabušice ATC Podlesok – prameň pri parkovisku, Sokolský prameň – Čingov, Grófska studňa – Košiarny briežok, Rybníky – prameň pod lanovkou, Kráľov prameň – Novoveská Huta, Klauzy – Slovenský raj, Skromná studnička – Košiarny briežok, prameň Suchá Belá – Slovenský raj, prameň Kysel’ – Slovenský raj, Prameň sv. Bruna – Kláštorisko, Cesta medzi Kláštoriskom a Podleskom – Kláštorisko, prameň – potok Lesnica, prameň Stratenská pila, prameň Zejmarská roklina – Geravy, Glacká cesta – prameň Maisgripin, prameň Breznovica (Prielom Hornádu), prameň Bikšova lúka.

Výsledky kvality vody boli oznámené Správe Národného parku Slovenský raj, obecným úradom a hlavným prevádzkovateľom ubytovacích a stravovacích zariadení s požiadavkou na umiestnenie oznámenia o výsledkoch a kvalite vody v prameňoch na informačných tabuliach

Odborne spolupracovať s obecnými úradmi pri riešení problematiky v zásobovaní rómnych osád pitnou vodou

V rómnych osadách – Bystrany, Nálepko, Richnava, Rudňany, Spišská Nová Ves Podskala, Vítkovce, Žehra, bolo odobratých celkom 8 vzoriek vôd zo studní, prameňov a verejného vodovodu, ktoré slúžia na hromadné zásobovanie pitnou vodou. Závadnosť vzoriek je 25 %.

Zo 6 vzoriek vôd odobratých z verejných vodovodov bola 1 vzorka nevyhovujúca v mikrobiologických ukazovateľoch - koliformné baktérie, E.coli, Enterokoky. Z 2 vzoriek odobratých zo studní bola 1 vzorka nevyhovujúca, boli prekročené limity mikrobiologických ukazovateľov – koliformné baktérie.

Nedostatky sú zisťované v udržiavaní a funkčnosti verejných studní. Odstraňovanie týchto nedostatkov je veľmi zdĺhavé a v rómnych osadách často neefektívne. Negatívne je potrebné hodnotiť opakované zničenie uzatvárania na studni a zásahy do prevádzky chlórovacího zariadenia. Okolie studní je znečisťované, nie je možné vytvorenie ochranného pásma. Pretrváva ničenie stavebnej úpravy studní a čerpacích zariadení.

2. ODBOR PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA A TOXIKOLÓGIE

2.1. ZNIŽOVANIE MIERY ZDRAVOTNÝCH RIZÍK ZAMESTNANCOV Z PRACOVNÉHO PROSTREDIA, PRACOVNÝCH PODMIENOK A SPÔSOBU PRÁCE

2.1.1 Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

Evidencia rizikových prác za okresy Spišská Nová Ves a Gelnica v programovom vybavení ASTR sa v prvom polroku neaktualizuje z dôvodu zavedenia nového programu. V prvom polroku 2011 bolo prehodnotených 18 firiem z výskytom rizikových prác. Vypracovaných bolo 14 rozhodnutí o zaradení prác do rizikových kategórií, z toho 5 rozhodnutí bolo vydaných pre nové podnikateľské subjekty. Zrušenie resp. preradenie z 3. kategórie rizika práce do 2. kategórie práce bolo realizované v 4 spoločnostiach. Jedna spoločnosť oznámila zrušenie prevádzky (Poľnonákup Spiš, s.r.o., Spišské Vluchy). Priebežne sa vykonáva hodnotenie protokolov z objektivizácie faktorov pracovného prostredia a navrhuje sa zaradenie prác do rizika. Za prvý polrok bolo predložených 11 protokolov z objektivizácie faktorov v pracovnom prostredí.

Pri výkone ŠZD sa kontroluje vykonávanie preventívnych lekárskeho prehliadok, vypracovanie a schválenie prevádzkových poriadkov a zisťuje sa informovanosť zamestnancov o rizikách. Preventívna lekárska starostlivosť je vykonávaná prostredníctvom PZS a zmluvnými lekármi v meste Krompachy a Gelnica (PZS ProCare). V prípade zaradenia prác do 1. a 2. kategórie rizika sú preventívne lekárske prehliadky vykonávané praktickými lekármi. V územnom obvode RÚVZ Spišská Nová Ves (okres Spišská Nová Ves a Gelnica) podľa zistených podkladov vykonávajú činnosť PZS v rozhodujúcich firmách 3 spoločnosti a to spoločnosť ProCare, a.s. Bratislava Stredisko Košice, Medison, s.r.o. Košice a PaLS s.r.o. Prešov. Pracovná zdravotná služba ProCare a.s. má v Spišskej Novej Vsi ambulanciu na vykonávanie preventívnych lekárskeho prehliadok (MUDr. Peter Jankech). Pracovné zdravotné služby zabezpečujú objektivizáciu faktorov pracovného prostredia, posúdenie rizika, vypracovanie prevádzkových poriadkov. Kvalita predkladaných protokolov je rôzna, v niektorých prípadoch je potrebné protokol vrátiť na dopracovanie. Prevažne sú zisťované chyby v dokumentovaní skutočnej expozície zamestnanca rizikovému faktoru a s tým súvisiaci prepočet.

V počte pracovníkov exponovaných rizikovým faktorom je oproti predchádzajúcemu obdobiu zaznamenaný pokles o 260 pracovníkov a počet exponovaných žien sa znížil o 147 pracovníčok. Celkový počet evidovaných pracovníkov je 2863 z toho je 418 žien. Zníženie počtu exponovaných pracovníkov je dôsledkom prepúšťania v jednotlivých organizáciách a tiež z dôvodu novej objektivizácie faktorov pracovného prostredia a prehodnotenia zdravotných rizík, ktorú vykonali pracovné zdravotné služby.

Hygienická problematika rizikových prác, nutnosť preventívnej lekárskej starostlivosti, používanie OOPP a zariadení na osobnú hygienu, ako aj osvetová a poradenská činnosť v oblasti preventívneho pracovného lekárstva je vykonávaná pri štátnom zdravotnom dozore, pri predkladaní a prejednávaní projektových dokumentácií. Konzultácie sú poskytované najmä v súvislosti s výkonom ŠZD pri uvádzaní zariadení do prevádzky.

2.1.2 Znižovanie zdravotných rizík z veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov

Pri výkone ŠZD v poľnohospodárskych spoločnostiach sa zisťuje len ojedinelá aplikácia chemických prípravkov klasifikovaných ako jedovaté látky a prípravky. Veľmi jedovaté látky a prípravky sa nepoužívajú.

Veľmi jedovaté látky a prípravky sa používajú v spoločnosti SEZ, a.s. Krompachy v prevádzke povrchovej úpravy kovov (galvanizovňa). Povolenie na odber veľmi jedovatých a jedovatých látok bolo spoločnosti vydané.

V regióne profesionálne využíva prípravky na ničenie škodcov 6 firiem. Za sledované obdobie bolo hlásených 28 akcií na reguláciu živočíšnych škodcov (v predajnej sieti TESCO v Krompachoch a v Gelnici, HYPERNOVA, LIDL, ČS OMW, Embraco Slovakia s.r.o. Spišská Nová Ves, Spišské krmné zmesi s.r.o. Spišské Vluchy, Panasonic AVC Networks Slovakia s.r.o. Krompachy, plynovanie sa uskutočnilo v obilnom sile MPC Spišská Nová Ves a iné).

Regionálnemu úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Spišskej Novej Vsi boli v sledovanom období na schválenie predložené 4 prevádzkové poriadky pre prácu s chemickými faktormi a 5 prevádzkových poriadkov k nakladaniu s nebezpečnými odpadmi (nakladanie s nebezpečnými odpadmi bolo posudzované v 4 prípadoch spolu s uvedením do prevádzky a 1 bol schválený samostatným rozhodnutím).

2.1.3 Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu

Pri výkone ŠZD na pracoviskách s výskytom chemických látok je zisťovaná prítomnosť látok zaradených medzi karcinogénne a mutagénne faktory. Azbestové materiály sú zisťované najmä na objektoch určených na prestavbu a rekonštrukciu resp. pri odstraňovaní stavieb.

V súčasnom období sa vykonáva pracovná činnosť pri demolačných prácach (odstraňovanie strešných krytín a obvodových plášťoch s obsahom azbestocementového materiálu) a tiež pracovná činnosť pri výmene kanalizačných potrubí v jadrách bytových domov, ktoré sú z materiálov obsahujúcich azbest. Pracovnú činnosť v spádovom území RÚVZ Spišská Nová Ves vykonáva 7 firiem s oprávnením ÚVZ SR a so schváleným plánom práce. Činnosť je vykonávaná pracovníkmi Bytového družstva Spišská Nová Ves, Správy domov Gelnica, spoločností RONAR s.r.o. Košice, SAMP s.r.o. Bardejov, Jozef Hanák – A JE TO, Spišská Nová Ves, Proservis s.r.o. Strážske a STZ Strojárne s.r.o., Smižany. Odpad je likvidovaný špecializovanými spoločnosťami na skládke nebezpečných odpadov v Žakovciach resp. na skládke v Košiciach.

Karcinogénne a mutagénne látky sú zisťované pri výkone štátneho zdravotného dozoru. Evidujú sa v Nemocnici s poliklinikou Spišská Nová Ves a.s., Spišská Nová Ves, na oddelení POKO, v spoločnosti Embraco Slovakia s.r.o. Spišská Nová Ves pri povrchovej úprave komponentov Mn fosfáciou a pri spracovaní bukového a dubového dreva v dvoch drevoprevádzkach (Tomifa s.r.o. Iľiašovce a Ján Urban, URBAN Art INTARS PARKETT, Spišská Nová Ves), kde predmetná činnosť tvorí asi 5% spracovaného materiálu.

2.1.4 Znižovanie psychickej pracovnej záťaž

V prvom polroku neboli predložené žiadne návrhy zamestnávateľov na zaradenie prác s rizikom psychickej pracovnej záťaž.

2.1.5 Znižovanie výskytu chorôb z povolania z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia

Počet požiadaviek prešetrenia podozrení na chorobu z povolania z DJNZ je približne rovnaký ako v roku 2010. V prvom polroku bolo prešetrených 16 podozrení na choroby z povolania z toho bolo 12 podozrení na DJNZ a vibrácie, v 1 prípade len ochorenie z DNJZ a v 2 prípadoch len ochorenie z vibrácií. Prešetrujú sa prevažne podozrenia v profesii pílič s reťazovou motorovou pílou (SZČO), stavebný robotník, vrtný robotník, operátor pri montáži, razič tunelov, tesár a montážnik strešných konštrukcií, ošetrovateľ oviec, brúsič kovov, obrábač kovov a nástrojár, stavbár kamenár, robotníčka pri výrobe kartónových krabíc a iné. V profesii tunelár ide väčšinou o starú záťaž – lámač z bývalých Železorných baní Spišská Nová Ves. V profesii pílič ide o pôvodného zamestnanca v š.p. Lesy SR.

Profesie ako operátor pri montáži, ošetrovateľ oviec a tesár a montážnik strešných konštrukcií boli posudzované v súlade s vyhláškou č. 542/2007 Z.z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred fyzickou záťažou pri práci, psychickou pracovnou záťažou a senzorickou záťažou pri práci.

Za sledované obdobie bolo priznaných 7 chorôb z povolania s diagnózou ochorenia z JNDZ a vibrácií. Kópie prešetrení chorôb z povolania sú zasielané na ÚVZ SR.

2.1.6 Prevencia ochorení chrbtice súvisiacich s prácou a prešetrovanie podozrení na iné poškodenia zdravia z práce so zameraním na ochorenia chrbtice

Za prvý polrok 2011 bola z Kliniky pracovného lekárstva a klinickej toxikológie LF UPJŠ a FN LP, Rastislavova 43, Košice doručená jedna požiadavka na prešetrenie podozrenia na ochorenie chrbtice. Jednalo sa o pracovníčku, ktorá pracovala pri výrobe kartónových krabíc a okrem iných zdravotných problémov jej diagnostikovali VAS v C oblasti chrbtice. Nebolo možné jednoznačne sa vyjadriť k súvislosti medzi profesionalitou ochorenia a diagnózam týkajúcich sa ochorenia krčnej chrbtice, nakoľko pri výrobe kartónových obalov nie sú také pracovné polohy, pri ktorých by bola krčná chrbtica nadmerne namáhaná, navyše nie je stanovená metodika na posudzovanie ochorenia krčnej chrbtice. Iné podozrenia na možné ochorenie chrbtice neboli hlásené.

2.2. ZNIŽOVANIE RIZIKA VZNIKU OCHORENÍ PODMIENENÝCH PRÁCOU U ZAMESTNANCOV PRI PRÁCI SO ZOBRAZOVACÍMI JEDNOTKAMI

Pokračuje sa v plnení úlohy. V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru sa pracovníci oddelenia okrem iného zameriavajú aj na dodržiavanie uplatňovania Nariadenia vlády SR č. 276/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci so zobrazovacími jednotkami. Zisťujú najmä tieto nedostatky – nevhodné umiestnenie zobrazovacích jednotiek vzhľadom na osvetľovacie otvory, nepoužívanie zodpovedajúceho nábytku (pracovné stoly, stoličky s nastaviteľnou výškou sedu a sklonu opierky, absencia opierok horných končatín a podložiek pod nohy a nevykonávanie očných vyšetrení. Štandardné podmienky pre prácu so zobrazovacími jednotkami sú vytvárané hlavne u novootváraných prevádzkach.

Pri konzultáciách súvisiacich s preventívnou lekárskou starostlivosťou PZS odporúča sa zaradenie pracovísk so zobrazovacími jednotkami do 2. kategórie a to najmä v profesiách fakturant, zadávanie dát do PC, projektant, pracovníci pri sledovaní záberov bezpečnostných kamier (mestská polícia a bezpečnostná služba).

2.3. ZDRAVÉ PRACOVISKÁ

RÚVZ Spišská Nová Ves nie je riešiteľským pracoviskom projektu.

2.4. PRÍČINNÉ SÚVISLOSTI NÁDOROVÝCH OCHORENÍ V PRACOVNOM A ŽIVOTNOM PROSTREDÍ A ŽIVOTNÝ ŠTÝL

RÚVZ Spišská Nová Ves nie je riešiteľským pracoviskom projektu

2.5. ZVYŠOVANIE ÚROVNE OCHRANY ZDRAVIA PRED RIZIKAMI Z CHEMICKÝCH LÁTOK

V mesiaci jún sa konal celoslovenský seminár „Kontrola uplatňovania chemickej legislatívy orgánmi verejného zdravotníctva“ pre pracovníkov odborov a oddelení PPL RÚVZ v SR. Cieľom seminára bolo dosiahnuť jednotný postup orgánov verejného zdravotníctva pri kontrole uplatňovania chemickej legislatívy.

Úlohy vyplývajúce z problematiky okresu:

Pri výkone ŠZD sú aktívne vyhľadávané fyzické osoby pracujúce ako SZČO. Pri plnení úlohy sa spolupracuje s PZS – Pro Care, ambulancia Spišská Nová Ves a s praktickým lekárom NZZ v obci Nálepkovo, PZS Medison a PaLS Prešov. Zástupcovia sa zúčastňujú prešetrenia podozrení na choroby z povolania.

Začínajúci podnikatelia sú na RÚVZ Spišská Nová Ves informovaní o zdravotno-hygienických požiadavkách a platných legislatívnych úpravách.

3. ODBOR HYGIENY VÝŽIVY, BEZPEČNOSTI POTRAVÍN A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

3.1. SLEDOVANIE VÝŽIVOVÉHO STAVU VYBRANÝCH VEKOVÝCH SKUPÍN DOSPELEJ POPULÁCIE

Etapy riešenia

I. a II. etapa – riešenie úlohy v súlade s prijatými postupmi (február – november 2011)

III. etapa – správa a výstupy úlohy (15. január 2012).

V 1 polroku 2011 je úloha plnená v spolupráci s Poradenským centrom RÚVZ v Spišskej Novej Vsi. Sledovanie sa v roku 2011 uskutočňuje u vybraných populačných skupín obyvateľstva u mužov a žien pre ľahkú prácu v celkovom počte klientov 80 za rok.

V 1. polroku 2011 sa sledovanie uskutočnilo u 80 klientov.

Úloha je plnená podľa prijatého harmonogramu.

3.2. MONITORING JODIDÁCIE KUCHYNSKEJ SOLI

Etapy riešenia

I. etapa – odber vzoriek kuchynskej soli (vrátane morskej soli) a jej laboratórne vyšetrenie na množstvo KJ, KJO3

- počet vzoriek: 2 vzorky mesačne

- časové obdobie: január - december 2011

II. etapa – kontrola príjmu jódu z iných druhov potravín a monitorovanie jódu v organizme
- časové obdobie: január – december 2011

III. etapa – porovnanie úlohy so spotrebou potravín ovplyvňujúcich využívanie jódu ľudským organizmom.

V 1. polroku 2011 bol vykonaný odber a vyšetrenie 12 vzoriek kuchynskej soli.

Úlohy II. Etapy a III. Etapy sa budú realizovať podľa pokynov gestorského pracoviska.

Úloha je plnená podľa prijatého harmonogramu.

3.3. BEZPEČNOSŤ KOZMETICKÝCH VÝROBKOV URČENÝCH PRE DETI

Etapy riešenia:

I. etapa: január 2009 - december 2010 - zber a analýzy vzoriek

II. etapa: leto 2009 – kampane

III. etapa: 30. marec 2011 - záverečná správa

Ukončenie úlohy: 30. marec 2011

Úloha bola k 30.3.2011 ukončená, úlohy v jednotlivých etapách boli splnené podľa harmonogramu.

3.4. BEZPEČNOSŤ VÝROBKOV URČENÝCH PRE DETI

Etapy riešenia:

I. etapa : január 2010 - december 2011 - zber a analýzy vzoriek

II. etapa : 30. marec 2012 - záverečná správa

Kontrola dodržania bezpečnosti keramických a plastových výrobkov (PC dojčenské fľaše, plastové výrobky - misky, príbor, tanier, desiatové boxy, športové fľaše atď., keramické výrobky – misky, tanier, hrnčeky atď.) určených pre najrizikovejšiu skupinu populácie – deti so zameraním na kontrolu vybraných kritérií bezpečnosti výrobkov – migrácia formaldehydu, primárnych aromatických amínov, bisfenolu A, ťažkých kovov Cd, Pb resp. iných ukazovateľov v závislosti od materiálového zloženia. Zároveň bude kontrola zameraná aj na označovanie a dokumentárnu časť - dostupnosť vyhlásení o zhode a podpornej dokumentácie v súlade s požiadavkami Potravinového kódexu SR - Materiály a predmety určené na styk s potravinami.

V 1. polroku 2011 bol vykonaný odber a analýzy 1 vzorky zo skupiny plastových výrobkov pre deti (dojčenská fľaša).

Úloha je plnená podľa prijatého harmonogramu.

3.5. BEZPEČNOSŤ PAPIEROVÝCH A KARTÓNOVÝCH OBALOVÝCH MATERIÁLOV

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Poprade, odber vzoriek, laboratórne vyšetrenie, hodnotenie. Úlohu v roku 2011 plní RÚVZ so sídlom v Poprade.

3.6. MONITORING SPOTREBY VYBRANÝCH PRÍDAVNÝCH LÁTOK V POTRAVINÁCH

Monitorovanie spotreby vybraných prídavných látok v potravinách je základom pre hodnotenie zdravotného rizika z potravín s cieľom zistenia miery závažnosti záťaže exponovanej populácie daným rizikovým faktorom v určitom časovom období. Monitorovanie spotreby, ako preventívne opatrenie, umožňuje vytvoriť bázu pre ochranu

zdravia a prijatie legislatívnych opatrení. Monitorovanie spotreby prídavných látok prebieha súčasne na základe požiadavky platnej európskej legislatívy s cieľom získať informácie o úrovni spotreby vybraných prídavných látok v potravinách v danom členskom štáte.

Etapy riešenia

I. etapa: január 2011 - október 2011: odborne – metodická príprava monitoringu; zber údajov a analýzy vzoriek.

II. etapa: december 2011 – vyhodnotenie monitoringu a záverečná správa.

V prvom polroku 2011 bol vykonaný zber údajov a odber vzoriek na analýzy.

Úloha je plnená podľa prijatého harmonogramu.

V ROKU 2011 SA ODD. HV A PBU PODIEĽA NA PLNENÍ ÚLOH, ALEBO PLNÍ NASLEDOVNÉ ÚLOHY

7. OBJEKTIVIZÁCIA FAKTOROV PROSTREDIA /BŽP, MŽP, CHA, FF/

7.3. MINERÁLNE A PRAMENITÉ BALENÉ VODY VO WATERCOOLEROCH

Overenie kvality balenej vody vo watercooleroch vo verejných priestoroch, v nemocniciach a lekárňach.

Kontrola zdravotnej nezávadnosti minerálnych a pramenitých balených vôd určených pre používanie verejnosti v nebytových budovách, v nemocniciach a lekárňach.

Minerálne a pramenité balené vody tuzemské a z dovozu, perlivé aj neperlivé, ohrievané aj chladené vo watercooleroch.

Etapy riešenia

1. monitoring kvality balených vôd vo verejných budovách, v nemocniciach a v lekárňach - 2011 a ďalšie

2. vyhodnotenie – január 2012 a ďalšie roky

Plnenie úlohy podľa prijatého harmonogramu je plánované v mesiaci október 2011.

7.4. RADIAČNE OŠETRENÉ POTRAVINY

Zapojenie do monitoringu krajín EU v nadväznosti na prijaté opatrenia v oblasti potravinového dozoru nad radiačne ošetrenými potravinami v spotrebiteľskej sieti dovážané z tretích krajín a výrobky vyrobené v SR z dovezených surovín

V roku 2011 RÚVZ v Spišskej Novej Vsi na plnenie tejto úlohy nebol určený, v roku 2011 úlohu plnia – RÚVZ Košice a RÚVZ Michalovce.

7.6. REZÍDUÁ PESTICÍDOV V POTRAVINÁCH PRE DOJČENSKÚ A DETSKÚ VÝŽIVU

Participácia na monitoringu krajín EU v nadväznosti na prijaté opatrenia v oblasti kontroly prítomnosti a obsahu rezíduí pesticídov v detskej a dojčenskej výžive a potravinový dozor nad kvalitou dojčenskej a detskej výživy z hľadiska obsahu rezíduí pesticídov v rôznych druhoch dojčenskej a detskej výživy na báze mlieka, ovocia, zeleniny a cereálií.

Etapy riešenia

1. etapa: Zber a analýzy vzoriek potravín pre dojčenskú a detskú výživu z obchodnej siete prostredníctvom RÚVZ ... január – december 2011

2. etapa: Akreditácia metód na stanovenie nových druhov pesticídov: január - apríl 2011

3. etapa: Zavedenie ďalších nových metód LC/MS/MS, GC/MS/MS a GC na stanovenie a ďalších druhov pesticídov v detskej výžive vyžadovaných monitoringom EÚ podľa Nariadenia Komisie č. 915/2010 z 12.10.2010: január – december 2011

4. etapa: Zmeranie obsahu 180 druhov pesticídov (z toho 25 na dobrovoľnej báze) v 10 vzorkách určených pre monitoring Európskej únie.

Plnenie úlohy podľa prijatého harmonogramu je plánované v mesiaci august 2011.

7.7. GLUTÉN V DIÉTNYCH POTRAVINÁCH

Kontrola zdravotnej bezpečnosti potravín určených pre bezlepkovú diétu pre pacientov s intoleranciou na glutén.

Rôzne druhy potravín na báze cereálií a pseudocereálií určených pre bezlepkovú diétu.

Etapy riešenia

- zber vzoriek v obchodnej sieti – január – december 2011

- analýzy vzoriek pre bezlepkovú diétu z obchodnej siete - február – december 2011

- vyhodnotenie – január 2012

Plnenie úlohy podľa prijatého harmonogramu je plánované v mesiaci september 2011.

4. ODBOR HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

4.1. PRIESKUM TELESNÉHO VÝVOJA DETÍ A MLÁDEŽE V SR A ZISTENIE TRENDOV V ICH TELESNOM RASTE A VÝVINE

Cieľom je získať podklady pre zhodnotenie telesného vývoja detí a mládeže v roku 2011 a posúdiť trendy telesného vývoja v porovnaní s rokom 2001, resp. s predchádzajúcimi rokmi. Na základe výsledkov pravidelne vykonávaných antropometrických meraní detí a mládeže vo veku od 0 do 18 rokov získať poznatky o rastovej akcelerácii a sekulárnom trende slovenskej mladej populácie a získať štandardné referenčné hodnoty.

Etapy riešenia:

1. spracovanie jednotnej metodiky na realizáciu prieskumu telesného vývoja detí a mládeže na Slovensku v roku 2011

2. vlastné merania antropometrických ukazovateľov a zber údajov

3. kontrola údajov, štatistické spracovanie získaných údajov, výpočet indexov

4. vyhodnotenie výsledkov za SR a porovnanie s výsledkami z roku 2001

5. získanie štandardných referenčných hodnôt

6. vývinové trendy pre chlapcov a dievčatá, vrátane sekulárnych trendov za posledných 50 rokov,

7. súčasný stav výskytu nadhmotnosti a obezity u mladej slovenskej populácie,

8. sledovanie výskytu nadhmotnosti a obezity u detí a mládeže v súvislosti s vybranými sociálnymi ukazovateľmi (vzdelanie matky, spôsob stravovania dieťaťa),

Plnenie úlohy podľa požiadaviek gestora je plánované v mesiaci september 2011.

4.2. ZNEUŽÍVANIE NÁVYKOVÝCH LÁTOK (ALKOHOL, TABAK, DROGY) U DETÍ A MLÁDEŽE NA SLOVENSKU

Cieľom je na základe dlhodobých štúdií zneužívania alkoholu, tabaku a nelegálnych drog u detí a mládeže v našej republike zistiť trendy v danej oblasti, porovnať výsledky našich

štúdií s výsledkami štúdie vybraných európskych krajín, ktoré sa zrealizovali porovnateľnou metódikou.

V roku 2011 bol realizovaný ESPAD – Európsky školský prieskum o alkohole a ostatných drogách. Prieskum patrí medzi reprezentatívne štúdie na Slovensku a vykonal sa štyrikrát – v roku 1995, 1999, 2003 a 2007. Piata vlna prieskumu bola realizovaná v apríli 2011. Koordinátorom bol VÚDPaP. Prieskum sleduje užívanie tabaku, alkoholu a drog od deviatych ročníkov základných škôl a od prvých po štvrté ročníky všetkých typov stredných škôl v ôsmich krajoch Slovenska.

Školy, ktoré sa zúčastnili prieskumu boli vybraté náhodne a predstavujú reprezentatívnu vzorku sledovanej populácie. Presný rozpis škôl a počtu respondentov bol zaslaný spolu s dotazníkmi, obálkami, záznamami za triedu a pokynmi pre anketára.

Úloha: Zber dát prostredníctvom dotazníkov

Plnenie: Zber údajov bol vykonaný v dňoch 04. – 05. apríla 2011 u 348 respondentov. Úloha bola realizovaná v 2 školách – Gymnázium, Lorencova 46, Krompachy – 232 respondentov a Súkromná stredná odborná škola SEZ, Maurerova 55, Krompachy – 116 respondentov. Prieskum bol anonymný, podrobnosti k riešeniu a pokyny boli realizované v zmysle usmernení gestora projektu a koordinátora.

Dotazníky, spolu s hlásením za triedu, boli zaslané v 22. týždni 2011 podľa usmernení gestora na ÚVZ SR Bratislava.

4.3. MONITORING STRAVOVACÍCH ZVYKLOSTÍ A VÝŽIVOVÝCH PREFERENCIÍ VYBRANEJ POPULÁCIE DETÍ SR A HODNOTENIE EXPOZÍCIE VYBRANÝCH RIZÍK SPOJENÝCH S KONZUMÁCIOU JEDÁL

Cieľom tohto projektu bolo zhodnotiť stravovacie zvyklosti vybraných vekových skupín populácie detí vo vzťahu k OVD a pohybovému režimu. Na základe monitoringu individuálnej spotreby potravín vytvoriť databázu spotreby potravín so zohľadnením veku a regiónov SR.

Dlhodobým cieľom projektu je aj hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál u citlivých populačných skupín SR.

Plnenie: Vzhľadom na skutočnosť, že v roku 2011 sa bude realizovať siedmy celoštátny antropometrický prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR, ktorý je technicky mimoriadne náročný na zber a spracovávanie údajov, IV. etapa monitoringu stravovacích zvyklostí, pôvodne plánovaná na rok 2011, sa pozastavila a bude zrealizovaná v roku 2012, čím sa ukončenie projektu presunie na 31.12.2014.

6. ODBOR EPIDEMIOLOGIE

6.1 NÁRODNÝ IMUNIZAČNÝ PROGRAM

V rámci metodického usmerňovania v Imunizačnom programe, oddelenie epidemiológie RÚVZ v Spišskej Novej Vsi zabezpečilo pre praktických lekárov pre deti a dorast zaslanie písomného usmernenia o zmenách a úpravách v povinnom základnom očkovaní platného od 24.3. 2011 a bol im zaslaný aktuálny očkovací kalendár.

Zabezpečili sme písomné usmernenie a informovanie lekárov primárneho kontaktu:

- informovali sme ich o epidémii osýpok v Európe a upozornili sme ich, vzhľadom na možnosť importu tohto závažného prenosného ochorenia aj na Slovensko, aby venovali zvýšenú pozornosť efektívnej surveillance

- informovali sme lekárov prvého kontaktu o prebiehajúcom EIW v roku 2011, o jeho zameraní a cieľoch, ktoré by mohli v rámci svojej preventívnej činnosti využiť na propagáciu očkovania medzi svojimi pacientami a na zlepšenie ich informovanosti o možnostiach očkovania

V rámci Európskeho imunizačného týždňa boli vykonávané hlavne aktivity na propagáciu očkovania

- najväčší dôraz sme kládli na propagáciu očkovania v sociálne neprispôsobivých skupinách obyvateľstva, hlavne u rómskej populácie

- komunitné asistentky zdravotnej výchovy RÚVZ Spišská Nová Ves boli pracovníčkami oddelenia epidemiológie RÚVZ Spišská Nová Ves usmernené v problematike očkovania, oboznámené s aktuálnym očkovacím kalendárom a efektivitou povinného očkovania, ako usmerniť rómskych rodičov v prípade dlhodobjšieho pobytu dieťaťa v zahraničí s postupom pri očkovaní

- komunitným asistentkám boli poskytnuté propagačné materiály a aktuálny očkovací kalendár

Oddelenie epidemiológie RÚVZ Spišská Nová Ves usporiadalo odbornú prednášku a besedu v zasadacej miestnosti RÚVZ pre pediatriov pôsobiacich v okresoch Spišská Nová Ves a Gelnica o povinnom očkovaní, o aktuálnej legislatívnej úprave povinného očkovania a postupe pri odmietnutí povinného očkovania rodičom dieťaťa

- v priestoroch RÚVZ Spišská Nová Ves a dvoch Detských polikliník v Spišskej Novej Vsi bol pripravený informačný panel a nástenky o prebiehajúcom Európskom imunizačnom týždni, informácie o plnení cieľov Národného imunizačného programu v Slovenskej republike, porovnanie chorobnosti a zaočkovanosti vybraných infekčných ochorení preventabilných očkovaním.

- na webovej stránke RÚVZ v Spišskej Novej Vsi boli zverejnené informácie o prebiehajúcom Európskom imunizačnom týždni a očkovací kalendár platný od 1.4.2011

- praktickí lekári pre deti a dorast, ako aj všeobecní lekári pre dospelých boli písomne oboznámení o prebiehajúcom EIW v roku 2011

- komunitné asistentky zdravotnej výchovy RÚVZ Spišská Nová Ves priebežne aktívne vyhľadávajú a pozývajú rómskych rodičov s deťmi na očkovanie a preventívnu prehliadku, čo tvorí podstatnú časť ich celoročnej činnosti. Súčasne sa zameriavajú na osvetu očkovania, aktívne spolupracujú s pediatrami, ktorí im pripravujú zoznamy detí, ktoré je potrebné v najbližšom období zaočkovať

- v rámci osvetu boli realizované prednášky pre rómske deti materských, základných a špeciálnych škôl a pre rómskych rodičov v komunitných centrách o význame a potrebe očkovania

- komunitným centrá, rómskym rodinám a príslušným obecným úradom boli poskytnuté komunitnými asistentkami zdravotnej výchovy RÚVZ Spišská Nová Ves informačné letáky - týkajúce sa očkovacieho kalendára, vírusovej hepatitídy A, chrípky a informácie o očkovaní pre rómskych rodičov. Informačné letáky o vírusovej hepatitíde A a informácie o očkovaní pre rómskych rodičov boli poskytnuté aj v rómskom jazyku.

- v priestoroch komunitných centier a príslušných obecných úradov boli pripravené informačné panely o prebiehajúcom Európskom imunizačnom týždni a o potrebe a o význame očkovania.

- komunitnými asistentkami zdravotnej výchovy RÚVZ Spišská Nová Ves bolo realizované osobné alebo telefonické poradenstvo v oblasti očkovania pre rodičov rómskych detí, komunitné pracovníčky a lídrov rómskych komunít

- v období marec 2011 sme vykonali mimoriadnu kontrolu očkovania a preočkovania proti poliomyelitíde u detí s nízkym hygienickým štandardom v okresoch Spišská Nová Ves a Gelnica, celková zaočkovanosť v oboch okresoch u detí proti poliomyelitíde je nad 95%.

- dňa 23.5. 2011 sme boli písomne požiadaný praktickým lekárom pre deti a dorast o spoluprácu pri výkone povinného očkovania u rodičov detí, ktorý napriek opakovaným výzvam sa nezúčastňujú povinného očkovania, táto žiadosť bola prejednaná a vybavená 24.5.2011 príslušným ÚPSVaR SR, odborom štátnych a sociálnych dávok
- v súvislosti so závermi celoslovenskej porady epidemiológov nás prostredníctvom e-mailu požiadali o údaje o pacientoch, ktorí ochoreli po očkovaní proti vírusovej hepatitíde A za obdobie 2009 – 2010 vo vybraných epidémiách, v okrese Spišská Nová Ves a Gelnica vo vybraných epidémiách evidujeme 23 ochorení vírusových hepatitíd A po očkovaní

V dňoch 13.1. – 15.1. 2011 sme sa zúčastnili na II. Slovenskom vakcinologickom kongrese na Štrbskom plese a dňa 6.6.2011 sme sa zúčastnili XIV. ročníka Východoslovenského vakcinačného dňa v Košiciach.

Z ochorení ovplyvniteľných očkovaním bolo hlásených:

- 1 podozrenie na pertussis, epidemiologickým šetrením v spolupráci s ošetrojúcimi lekármi a na základe opakovanej a rozšírenej diagnostiky bolo ochorenie potvrdené
- 4 podozrenia na akútnu hepatitídu typu A, len v 1 prípade bola diagnóza laboratórne potvrdená
- 2 ochorenia na akútnu hepatitídu typu B
- 15 ochorení na TBC

Priebežne vykonávame aj kontrolu očkovania detí, narodených HBsAg pozitívnym matkám. V prvom polroku 2011 evidujeme narodenie 25 detí HBsAg pozitívnym matkám.

6.2 SURVEILLANCE INFEKČNÝCH CHORÔB

Znižovanie chorobnosti, úmrtnosti a následkov po prekonaní infekčných ochorení, ktorými sa dosiahne zlepšenie kvality života jednotlivca aj spoločnosti je cieľ, ku ktorému smeruje celé obsahové zameranie práce na oddelení epidemiológie.

Dôsledné a podrobné vykonávanie opatrení na likvidáciu ohnisk prenosných chorôb, doplnené opakovanou edukáciou obyvateľstva zameranou na dodržiavanie prísnych zásad osobnej hygieny osôb podozrivých z nákazy, ako významnej súčasti opatrení na likvidáciu možných ciest prenosu pôvodcu nákazy, zdôrazňovanie konkrétnych rizikových faktorov, ktoré umožňujú prenos pôvodcu infekcie, veľmi intenzívna a každodenná spolupráca s mikrobiológmi, úzke pracovné vzťahy medzi epidemiológmi, trvalý kontakt s praktickými lekármi, odborné vzdelávanie a štúdium nových poznatkov, je súbor činností, ktorý postupne prispeje ku skvalitneniu a vysokej úrovni surveillance prenosných ochorení.

Písomne sú lekári primárneho kontaktu a zdravotnícke zariadenia pravidelne mesačne informovaní o výskyte prenosných ochorení za každý mesiac v okresoch Spišská Nová Ves a Gelnica.

- upozornenie o povinnosti poskytovateľov zdravotnej starostlivosti zdravotníckych pracovníkov podľa § 52 ods. 5 písm. a/ zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov hlásiť výskyt prenosného ochorenia, podozrenie na prenosné ochorenie a nosičstvo choroboplodných zárodkov, hlásiť všetky akútne respiračné ochorenia, vrátane chrípky v každom kalendárnom týždni

- informovali sme o prípadoch cholery na Ukrajine, aby poskytovatelia zdravotnej starostlivosti zvýšili pozornosť na možnosť importu tohto vážneho ochorenia na Slovensko a poskytli sme im aj informácie o nasledovných opatreniach a odporúčaní WHO

V prvom polroku 2011 bolo na RÚVZ Spišská Nová Ves hlásených spolu 925 prenosných chorôb, z nich v okrese Spišská Nová Ves 684 chorôb a v okrese Gelnica 241 chorôb, spracovaných bolo 130 ohnísk, bolo vydaných 57 rozhodnutí o nariadení opatrení na predchádzanie vzniku a šírenia prenosného ochorenia. Aktívne bolo vyhladaných 488 kontaktov chorých, lekársky dohľad bol nariadený 105 osobám, antibiotická profylaxia bola nariadená 49 osobám a aktívna imunizácia 4 osobám.

V prvom polroku 2011 sme zaznamenali 3 laboratórne potvrdené prípady ochorenia na novú chrípku A H1N1 a 1 prípad SARI ochorenia, avšak v tomto prípade nebol laboratórnym vyšetrením potvrdený vírus chrípky A H1N1.

Tabuľka: Rozdelenie podľa jednotlivých skupín diagnóz:

Ochorenia		Okres: SN	Okres: GL	spolu
Črevné a parazitárne ochorenia	Salmonelózy	30	8	38
	Dyzentérie	12	5	17
	Ostatné	87	22	109
	Črevné parazity	8	3	11
Hepatitídy	Vírusová hepatitída A	0	1	1
	Vírusová hepatitída B	8	1	9
	Vírusová hepatitída C	2	0	2
	Nosiči HbsAg	13	1	14
Respiračné nákazy	Varicella	391	176	567
	Herpes zoster	35	1	36
	Tuberkulóza	13	2	15
	Pertussis	1	0	1
	Parapertusis	0	0	0
	Ostatné	17	1	18
Neuroinfekcie	Meningokokové meningitída	1	1	2
	Waterhouseov-Fridrichsenov syndróm	1	0	1
	Akútna meningokcémia	1	0	1
	Ostatné neuroinfekcie	1	1	2
	Kliešťová meningitída	0	0	0
	Vírusová meningitída	2	5	7
Nezatriedené ochorenia	Toxoplazmóza	1	0	1
	Ohrozenie besnotou	19	12	31
	Svrab	12	0	12
	Lymeská choroba	2	0	2
	Tularémia	0	0	0
STD	Syfilis	4	0	4
	Gonokokové infekcie	0	0	0
	Trichomonáza	1	0	11
	SARI	1	0	1
	Chrípka A H1N1	2	1	3
spolu		665	241	916

6.3 INFORMAČNÝ SYSTÉM PRENOSNÝCH OCHORENÍ

Realizácia úloh vyplývajúca zo zavedenia nového programu EPIS bezprostredne nadväzuje na úlohu 6.2. Čo možno najpodrobnejšie údaje získané pri vykonávaní opatrení v ohnisku prenosného ochorenia sú podkladom pre využitie informačného systému na zhromažďovanie údajov, ich spracovanie a analýzu, s cieľom monitorovať zdravie obyvateľstva a informovať o jeho kvalite.

Úspešné zvládnutie nového informačného systému znamená získať pre program EPIS, pri vykonávaní opatrení zameraných na likvidáciu ohnisk prenosných chorôb, čo najviac konkrétnych údajov o pôvodcoch nákazy a cestách prenosu s cieľom postupne znižovať počet neznámych a neobjasnených údajov a informácií. Našou snahou je pracovať s programom EPIS tak dôkladne, aby bolo potrebné vykonať čo najmenej opravných zmien.

Do programu EPIS sú pravidelne vkladané jednotlivé prenosné ochorenia podľa hlásení od ošetrojúcich lekárov, v prvom polroku 2011 bolo do informačného systému zadaných:

- 925 hlásených prenosných ochorení
- 0 epidémii
- 9 hlásení do SRV

V mesačných intervaloch sa vykonáva analýza prenosných ochorení,

V programe Excel máme vytvorenú databázu nosičov HBsAg, ktorú neustále aktualizujeme a dopĺňame, čím sme získali prehľadný register s možnosťou jednoduchého vyhľadávania na základe rôznych výberových kritérií. V prvom polroku 2011 pribudlo 14 nových nosičov HBsAg, 13 v okrese Spišská Nová Ves a 1 v okrese Gelnica.

6.4 NOZOKOMIÁLNE NÁKAZY

V rámci štátneho zdravotného dozoru v zdravotníckych zariadeniach bolo realizovaných 79 kontrol dodržiavania hygienicko – epidemiologického režimu a bariérovej ošetrovateľskej techniky. Odobratých bolo spolu 604 sterov z prostredia – z ktorých v 8,11% bola zistená bakteriálna kontaminácia. S výsledkami kontrol boli oboznámení zástupcovia jednotlivých oddelení, v prípadoch zistenia bakteriálnej kontaminácie boli výsledky s nimi prejednané osobne, písomne boli upozornení na dodržiavanie vykonávania účinnej a dôkladnej dekontaminácie podľa platných právnych predpisov pre zdravotnícke zariadenia.

Na kontrolu sterility predmetov bolo odobratých 170 vzoriek sterilného materiálu z ktorých nebola zistená bakteriálna kontaminácia. Účinnosť dezinfekčných roztokov bola kontrolovaná z 19 vzoriek odobratých dezinfekčných prostriedkov, pričom v 2 prípadoch sa zistila neúčinnosť dezinfekčného roztoku. Kontrola sterilizačnej techniky bola vykonaná v 79 prípadoch, z toho bolo otestovaných 53 horúcovzdušných sterilizátorov, kde výsledky potvrdili účinnosť prebiehajúcej sterilizácie a 26 parných, z toho u 2 parné sterilizátory vykazovali neúčinnú sterilizáciu .

V rámci sledovania výskytu nozokomiálnych nákaz bolo hlásených 11 nozokomiálnych nákaz, z toho 4 na Detskom oddelení, 1 na Gynekologicko – pôrodníckom oddelení a 2 na Chirurgickom oddelení v NsP Spišská Nová Ves, v Nemocnici Krompachy 3 na oddelení Anesteziologickej a intenzívnej medicíny a 1 na Detskom oddelení.

Surveillance vybraných nozokomiálnych nákaz v programe EÚ HELICS – SSI

Uvedenú úlohu začneme plniť zapojením Nemocnice s poliklinikou v Spišskej Novej Vsi do tohto projektu, konkrétne chirurgické oddelenie. Surveillance je zameraný na chirurgické rany po cholecystektómiách.

6.5 SURVEILLANCE CHRONICKÝCH OCHORENÍ

Na plnení úlohy sa podieľa oddelenie podpory zdravia a úsek poradne zdravia, úloha je vyhodnotená v rámci plnenia úloh 9.8 a 9.9.

6.6 MIMORIADNE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUÁCIE VRÁTANE BIOTERRORIZMU

Informovali sme príslušných lekárov prvého kontaktu a nemocnice v regióne o odporúčaní WHO o postpandemickom období v súvislosti s ukončením 6. fázy pandémie novej chrípky.

6.7 ENVIROMENTÁLNA SURVEILLANCE POLIOMYELITÍDY

Odpadové vody z Mesta Spišská Nová Ves sú vyšetrované podľa harmonogramu RÚVZ Košice na prítomnosť poliovírusov a iných enterovírusov. Z odobratých vzoriek odpadovej vody z ČOV v Spišskej Novej Vsi všetky výsledky vyšetrení vzoriek boli negatívne.

Za hodnotené obdobie nebolo hlásené podozrenie na akútnu chabú obrnu u dieťaťa do 15 rokov.

6.8 PREVENCIA HIV/AIDS

Cielené preventívne programy realizuje oddelenie podpory zdravia. Na odd. epidemiológie sa vykonávajú opatrenia proti šíreniu ochorenia v ohnisku hlásených HIV/AIDS prípadov. V roku 2011 nebolo hlásené ani jedno ochorenie ani podozrenie na ochorenie HIV/AIDS.

9. PODPORA ZDRAVIA

3.1 SLEDOVANIE VÝŽIVOVÉHO STAVU VYBRANÝCH VEKOVÝCH SKUPÍN DOSPELEJ POPULÁCIE

Úlohu realizujeme prostredníctvom základnej a terénnej Poradne zdravia ako aj Poradne zdravej výživy v spolupráci s oddelením Hygieny výživy a predmetov bežného užívania. Zaradeným klientom do tejto úlohy vyšetrujeme biochemické a antropometrické ukazovatele, meriame krvný tlak a obsah tuku a zároveň poskytujeme odborné poradenstvo a konzultácie k rizikovým faktorom životného štýlu. Súčasťou konzultácií v Poradni zdravej výživy je u týchto klientov aj vyplňanie dotazníkov obsahovo zameraných na sledovanie výživového stavu a konzumácie jedál a nápojov vrátane jednodňového jedálneho lístka.

Za prvý polrok 2011 sme podľa metodiky z celkového počtu 80 plánovaných osôb zaradených do prieskumu zmonitorovali všetkých klientov 80 u oboch pohlaví v dvoch vekových kategóriách od 19 – 34 rokov a 35 – 54 rokov.

Niektorí klienti na základe našich zistení a odporúčaní navštívili Poradňu zdravia pri RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi aj opakovane. Časť z nich absolvovala aj záťažové ergometrické a spirometrické testy v rámci Poradne pre optimalizáciu pohybovej aktivity, kde sme im odporúčali vhodnú pohybovú aktivitu.

4.2 ZNEUŽÍVANIE NÁVYKOVÝCH LÁTOK (ALKOHOL, TABAK, DROGY) U DETÍ A MLÁDEŽE NA SLOVENSKU

Plnenie úlohy sa realizovalo v prvom polroku 2011 v rámci HBSC štúdie (úloha 9.10 – Zdravie detí a mládeže v školskom prostredí), v rámci ktorej sme formou štandardizovaného dotazníka zmonitorovali u 408 detí z 9. ročníkov všetkých základných škôl v Spišskej Novej Vsi celý životný štýl vrátane konzumácie návykových látok – alkoholu, tabaku a drog. Spracovanie a vyhodnotenie štúdie bude realizované v druhom polroku 2011.

Na stredných školách pôsobia rovesnícke skupiny peer - aktivisti, ktorí boli pripravení na túto prácu počas odborných výcvikov v rámci regionálneho projektu „Mladí ľudia a život“ v spolupráci s oddelením Podpory zdravia Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Spišskej Novej vsi a peer klubom pri Centre voľného času v Spišskej Novej Vsi. Peer aktivisti sa zameriavajú na besedách v školách a v Centre voľného času aj na oblasť užívania návykových látok u stredoškolskej mládeže.

4.4 ZDRAVÉ DETI V ZDRAVÝCH RODINÁCH

Úloha sa v rámci činnosti oddelenia Podpory zdravia v prvom polroku 2011 nerealizovala. Vedúci oddelenia Podpory zdravia je naďalej aktívnym členom pracovnej skupiny „Prevenčia aterosklerózy v detskom a dospelom veku“, ktorá pripravuje metodiku a ďalšie etapy plnenia projektu s rovnomeným názvom „Zdravé deti v zdravých rodinách“ v spolupráci s detskými lekármi.

6.5 SURVEILLANCE CHRONICKÝCH OCHORENÍ

Úloha je plnená v rámci úlohy odboru Podpory zdravia č.9.9 CINDI program SR.

6.8 PREVENCIA HIV/AIDS

Táto úloha sa bude realizovať v druhom polroku 2011 v spolupráci s oddelením Epidemiológie a staršími skúsenými peer - aktivistami, ktorí sú organizovaní v Centre voľného času v Spišskej Novej Vsi v rámci peer klubu a ich činnosť je zameraná na primárnu prevenciu vrátane problematiky HIV/AIDS. V prvom polroku sme nemali doposiaľ k dispozícii panely v rámci projektu „Hrou proti AIDS“, ktoré sú potrebné k realizácii týchto aktivít pre žiakov základných škôl a študentov stredných škôl. Panely budeme mať k dispozícii podľa harmonogramu v mesiacoch október – november 2011 a počas týchto mesiacov naplánujeme v spolupráci s mestskými školami intervenčné aktivity pre asi 300 žiakov a študentov zo 6 škôl.

Besedy a diskusné fóra v oblasti prevencie infekcie HIV a ochorenia AIDS realizujeme aj bez používania panelov v rámci rovesníckych, tzv. peer aktivít určených pre žiakov základných a študentov stredných škôl, v rámci regionálneho projektu „Mladí ľudia a život“.

Za obdobie prvého polroku 2011 sme zrealizovali v spolupráci s peer klubom pri CVČ Spišská Nová Ves 3 odborné výcviky pre novú skupinu peer aktivistov, ktorí sa aktívne zúčastnili posledného 8. ročníka workshopu „Mladí ľudia a život“ v novembri 2010. Peer aktivisti zrealizovali 32 besied na témy „Životný štýl mladých ľudí“, „Sexualita, láska a antikoncepcia“, „Fajčenie, alkohol a prevencia“, „Drogy - primárna prevencia a prvá pomoc“, HIV/AIDS a sexuálne prenosné ochorenia“ ako aj „Duševné zdravie a stres“ . Besedy boli určené žiakom 9. ročníkov základných škôl a študentom 1. a 2. ročníkov stredných škôl v Spišskej Novej Vsi, Krompachoch a v Gelnici.

Besedy mali u cieľovej skupiny pozitívny ohlas a stretli sa s veľkou podporou riaditeľov a koordinátorov primárnej prevencie základných a stredných škôl. Počas týchto aktivít bolo vykonaných viac ako 30 konzultácií zameraných na termíny a obsah besied.

9.1 NÁRODNÝ PROGRAM PODPORY ZDRAVIA

Úloha bola realizovaná v prvom polroku 2011 formou rôznych aktivít (prednášky, besedy, semináre, konzultácie, dotazníky, ankety, kurzy, panely, články, interview) pre cieľové skupiny deti, mládeže, dospelaj populácie a seniorov.

Plnenie úlohy sa obsahovo prekrýva s plnením viacerých ďalších úloh v rámci činnosti oddelenia Podpory zdravia (úlohy 9.2, 9.3, 9.5, 9.7, 9.8, 9.9 a 9.10), kde sú uvedené jednotlivé aktivity v kontexte s Národným programom podpory zdravia s dôrazom na zdravú výživu a pitný režim, zvýšenie pohybovej aktivity, podporu nefajčenia a prevenciu závislostí, výchovu k partnerstvu, manželstvu a rodičovstvu, prevenciu HIV/AIDS a iných sexuálne prenosných chorôb, podporu duševného zdravia a zvládanie stresu.

9.2 ŽIŤ ZDRAVŠÍ A KVALITNEJŠÍ ŽIVOT AJ V STARŠOM VEKU, ALEBO MÁM 65+ A TEŠÍ MA, ŽE ŽIJEM ZDRAVO

Pokračovali sme v aktivitách pre cieľovú skupinu seniorov z predchádzajúceho roku 2010, ktoré boli zamerané na prednáškovú činnosť ako aj kurzy cvičenia zamerané na prevenciu osteoporózy.

V prvom polroku 2011 sme zrealizovali prednášky a besedy na témy: Zdravá výživa a stravovanie v seniorskom veku, Pitný režim, Stomatohygiena, Kvasinkové infekcie a Myslenie a vzťahy v seniorskom veku.

Aktivity boli určené pre seniorov a členov Jednoty dôchodcov v Spišskej Novej Vsi, členov Klubu dôchodcov Smižany, Klubu dôchodcov Lipa a Zväzu zdravotne postihnutých.

V rámci týchto aktivít spolupracujeme s vyškolenými dôchodcami, ktorí okrem iného realizujú pre členov aj pohybové aktivity formou turistických vychádzok do prírody.

Pre cieľovú skupinu seniorov sme sa zapojili aj aktivitami v rámci „Týždňa mozgu“, počas ktorých sme seniorom vysvetľovali činnosť a zloženie mozgu a ako si tréningom zachovať dobrú pamäť aj vo vyššom veku.

Počas mesiacov február – máj sa na RÚVZ v Spišskej Novej Vsi realizovali 4 kurzy cvičenia pre záujemkyne – seniorky, zamerané na prevenciu osteoporózy, správne dýchanie a držanie tela. Niektoré z nich využili aj služby Poradne zdravia.

9.3 PODPORA ZDRAVIA V PREDŠKOLSKÝCH A MIMOŠKOLSKÝCH ZARIADENIACH

9.3.1 MATERSKÉ CENTRÁ

Aktivity pre matky v rámci „Klubu matiek“ pri Centre voľného času v Spišskej Novej Vsi sú plánované v druhom polroku 2011. Naše aktivity budú zamerané na zdravý životný štýl matiek a detí s dôrazom na racionálnu stravu, pitný režim, stomatohygieny, pohybovú aktivitu a prvú pomoc pri úrazoch detí. Matkám plánujeme vykonať aj meranie antropometrických ukazovateľov, meranie krvného tlaku, obsahu tuku a poskytnúť poradenstvo k zdravému životnému štýlu.

V spolupráci s odborníčkou pre predpôrodnú prípravu budúcich matiek taktiež plánujeme zrealizovať besedu na tému „Pálenie záhy počas tehotenstva“.

9.3.2 ZDRAVOTNO-VÝCHOVNÉ PÔSOBENIE U DETÍ PREDŠKOLSKÉHO VEKU - STOMATOHYGIENA

V rámci realizácie tejto úlohy sa pokračovalo v zdravotno – výchovných aktivitách na 2 materských školách (celkom v 9 triedach) – MŠ Tomášikova ul. a MŠ Stolárska ul. formou besied a premietania video filmov pre deti s problematikou hygieny ústnej dutiny a správneho čistenia zúbkov s názvami : „Maškrtná veverička“, „Neposlušný medvedík“, „Prečo vlk šušlal“, „Lakomý sysel“, „Správne čistenie zubov“ a „Prvá návšteva u zubného lekára“.

Na uvedených materských školách sme efektívne využívali pre deti model zúbkov, na ktorom sme názorne oddemonštrovali celý postup správneho čistenia zúbkov.

S pedagogickými pracovníčkami boli vykonané konzultácie k problematike stomatohygieny a kontroly správnosti zubných kefiek a pást u detí predškolského veku ako aj zdravej výživy a pitného režimu.

9.4 EHES – EUROPEAN HEALTH EXAMINATION SURVEY (ZISŤOVANIE ZDRAVIA EURÓPANOV)

Úloha sa v prvom polroku 2011 doposiaľ nerealizovala. Podľa metodiky zberu dát formou dotazníka ako aj vyšetovania respondentov na reprezentatívnej vzorke by sa mal prieskum uskutočniť pod gesciou Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici v druhom polroku 2011.

9.5 POPULAČNÁ STRATÉGIA - AKTIVITY PRI PRÍLEŽITOSTI VÝZNAMNÝCH DNÍ S OSOBNÝM ZAMERANÍM NA TÉMY A TERMÍNY ODPORÚČANÉ SVETOVOU ZDRAVOTNÍCKOU ORGANIZÁCIOU

Tieto aktivity sú zamerané na zdravotno – výchovné akcie pre obyvateľstvo s prioritným zameraním na témy a termíny odporúčané SZO.

Pri príležitosti Svetového dňa vody sme vyhotovili na RÚVZ pre širokú verejnosť panel o význame pitného režimu a dôležitosti vody pre zdravie. Pre žiakov základných škôl sme zrealizovali 5 besied a prednášok na témy „Pitná voda a jej ochrana“ a „Význam vody pre človeka“.

Pri príležitosti **Svetového dňa zdravia** sme v priestoroch lekárne MAX v nákupnom stredisku MADARAS pre obyvateľov mesta zrealizovali terénny výjazd Poradne zdravia, v rámci ktorého sme vykonali 27 záujemcom antropometrické merania, merania krvného tlaku a obsahu tuku ako aj biochemické merania celkového cholesterolu. Zároveň sme týmto klientom poskytli aj individuálne konzultácie a poradenstvo k zmene životného štýlu. Návštevníkom sme poskytli aj osvetový materiál k rôznym zdravotným témam – pohyb, výživa, cholesterol a krvný tlak.

Akcia bola zverejnená aj v regionálnych periodikách. V priestoroch RÚVZ bol zhotovený panel „Svetový deň zdravia“ a taktiež putovný informačný panel k činnosti Poradne zdravia.

V súvislosti so Svetovým dňom zdravia sme oslovili v meste školy, firmy a inštitúcie, kde pracujú ľudia v produktívnom veku a ponúkli sme im kompletne vyšetrenia Poradne zdravia vrátane odborných konzultácií. Oslovené boli firma Embraco, Okresné riaditeľstvo policajného zboru, Stredná priemyselná škola strojnícka, ekonomická a Cirkevná stredná škola uvítali túto ponuku a svojim zamestnancom v celkovom počte 118 umožnili návštevu terénnej Poradne zdravia počas pracovného času.

K **Svetovému dňu nefajčenia** sme v spolupráci s Mestom Spišská Nová Ves a Gymnáziom na Javorovej ulici zrealizovali pre študentov stredných škôl seminár k problematike fajčenia a odvykania a pre širokú verejnosť akciu „Vymeň cigaretu za vitamín“. Súčasťou akcie bola

aj realizácia ankety u dobrovoľníkov – fajčiarov, ktorí boli ochotní zahasiť cigaretu a vymeniť ju za vitamíny ponúknuté študentmi z Gymnázia. Celkom bolo oslovených viac než 80 fajčiarov v uliciach mesta, ktorým boli poskytnuté letáky s výhodami nefajčenia ako aj radami ako sa stať nefajčiarom. K akcii boli poskytnuté interview pre Spišský Korzár a informácie boli zverejnené aj v regionálnej tlači. V rámci tohto dňa sme realizovali pre oslovených záujemcov aj merania oxidu uhoľnatého vo vydychovanom vzduchu prístrojom Smokerlyzer, merania dychových parametrov prístrojom Spirometer a pre fajčiarov sme poskytovali odborné poradenstvo k odvykaniu od fajčenia.

V súvislosti so Svetovým dňom nefajčenia sme sa vo firme Embraco aktívne zúčastnili 2 seminárov k témam „Fajčenie ako závislosť“ a „Nikotín a fajčenie“, v rámci ktorých sme diskutovali so zástupcami firmy o reálnych možnostiach odvykania od fajčenia pre závislých fajčiarov s pomedzi pracovníkov firmy v spojitosti s dlhodobým cieľom vyhlásenia firmy Embraco ako nefajčiarskeho pracoviska.

K **Svetovému dňu pohybu** sme zorganizovali v spolupráci s peer klubom pri Centre voľného času pre študentov stredných škôl 4. ročník florbalového turnaja o putovný pohár primátora mesta. Pohybové aktivity boli súčasťou projektu „Mladí ľudia a život“. Účastníkom sme zdôraznili význam pravidelnej pohybovej aktivity v prevencii srdcovo – cievnych a metabolických ochorení. Záujemcom sme poskytli možnosť testovania telesnej zdatnosti a konzultácie k optimálnej pohybovej aktivite v pohybovej poradni.

V spolupráci s CVC a Mestským úradom sme sa zúčastnili na športových akciách „Deň pohybu v meste“ a „Večerný beh mestom“, kde sme poskytovali odborné konzultácie organizátorom a účastníkom akcií k optimalizácii pohybovej aktivity.

K **Medzinárodnému dňu proti zneužívaniu drog** sme zrealizovali s peer aktivistami na 2 základných a 6 stredných školách v rovesníckom prostredí v rámci nášho regionálneho projektu „Mladí ľudia a život“ 16 besied na tému „Nikotín, alkohol a iné drogové závislosti“ s využitím rôznych zážitkových metód.

Pre žiakov základných škôl sme vykonali 38 besied a prednášok na tému „Prevencia drogových závislostí – fajčenie, alkohol a drogy“. K tomuto dňu sme zorganizovali a odborne viedli 2 semináre pre žiakov 8. ročníkov základnej školy v Smižanoch na tému „Vyber si zdravý štýl a nie drogy“ s aktívnym zapojením žiakov pri riešení modelových situácií rôznych životných príbehov mladých ľudí.

Na RÚVZ je k dispozícii pre verejnosť panel „Závislosti“ s obrazovou a textovou časťou k jednotlivým druhom drog, vrátane príznakov pri užívaní a predávkovaní drogami. Na panely je aj návod ako postupovať pri riešení problému konzumácie drog a vzniku drogovej závislosti.

9.6 PROGRAM PODPORY ZDRAVIA ZNEVÝHODNENÝCH RÓMSKÝCH KOMUNIT NA SLOVENSKU NA ROKY 2009 - 2015

Úloha sa plní v rámci Programu podpory zdravia pre znevýhodnené komunity žijúce v segregovaných a separovaných rómskych osídleniach, ktorú realizuje náš RÚVZ od marca 2007 prostredníctvom 3 komunitných asistentiek zdravotnej výchovy.

Od mesiaca apríl 2011 sa pokračuje v realizácii programu pre rómske komunity v okrese Spišská Nová Ves. Komunitné asistentky realizujú aktivity v oblasti podpory zdravia zamerané na zvýšenie zdravotného povedomia v oblasti povinného očkovania, zdravotného poistenia ako aj zvýšenia návštev u všeobecného lekára, stomatóloga, detského lekára, gynekológa a iných odborných lekárov za účelom prevencie a liečby. V školách vykonávajú pre rómske deti a mládež prednášky a besedy obsahovo zamerané na výchovu k partnerstvu, manželstvu a rodičovstvu ako aj primárnu prevenciu fajčenia, alkoholizmu a drogových

závislostí ako aj infekcie HIV/AIDS a iných sexuálne prenosných ochorení. U menších detí sa vykonáva výchova k starostlivosti o ľudské telo a chrup a v prípade potreby aj odlišenie.

V rómskych osadách sú aktivity zamerané na prednáškovú činnosť v Komunitných centrách so zameraním na rôzne témy – životospráva, hygiena bývania, uskladňovanie potravín, najčastejšie ochorenia u detí a dospelých, prevencia infekčných ochorení, očkovanie, likvidácia komunálneho odpadu a udržiavanie čistoty a poriadku v okolí obydli a zdrojov pitnej vody.

V tejto súvislosti komunitné asistentky spolupracujú so starostami Obecných úradov, riaditeľmi základných a osobitných škôl ako aj detskými lekármi, všeobecnými lekármi pre dospelých a odbornými lekármi.

Za prvý polrok 2011 pracovali v 12 obciach a lokalitách s koncentráciou rómskeho obyvateľstva (Rudňany, Markušovce, Richnava, Poráč, Spišské Tomášovce, Letanovce, Bystrany, Hrabušice, Spišská Nová Ves – Vilčurňa, Žehra – Dobrá Vôľa, Spišská Nová Ves – Podskala Hájik a Smižany), kde vykonali viac ako 50 prednášok v školách a Komunitných centrách pre deti, školskú mládež a dospelú populáciu.

Navštívili viac ako 150 rodín za účelom šírenia osvetu v súvislosti s povinným očkovaním a preventívnymi lekáorskými prehliadkami. V školách a rodinách vykonávali odlišovanie s použitím sprayov zn. Difusil, zakúpených z prostriedkov RÚVZ Spišská Nová Ves a určených na program. Deťom a rodičom poskytli zároveň poradenstvo v prevencii a liečbe tohto infekčného ochorenia. Sociálne slabším rodinám poskytovali aj základné hygienické pomôcky z finančných zdrojov určených na program.

Celkom uskutočnili viac ako 150 metodických návštev na školách, obecných úradoch a zdravotníckych ambulanciách.

9.7 „QUIT AND WIN“ „VYZVI SRDCE K POHYBU“

Tento nepárny kalendárny rok 2011 bola realizovaná úloha „Vyzvi srdce k pohybu“.

Súťaž bola realizovaná formou kampane na regionálnej a celoštátnej úrovni v mesiacoch marec – máj 2011. Kampaň so zameraním na zvýšenie pohybovej aktivity dospeléj populácie bola spropagovaná prostredníctvom regionálnych médií, našej webovej stránky, panelu na RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi ako aj distribúciou účastníckych listov formou osobných návštev a konzultácií na mestských základných a stredných školách, vybraných organizáciách a firmách v meste Spišská Nová Ves v celkovom počte 35. Pre záujemcov bolo distribuovaných viac ako 100 účastníckych listov vrátane klientov Poradne zdravia na RÚVZ a v teréne ako aj Poradne pre optimalizáciu pohybovej aktivity. K téme „Pohyb a zdravie“ v súvislosti s kampaňou bol zrealizovaný odborný seminár pre zamestnancov nášho RÚVZ.

Na oddelenie Podpory zdravia bolo doručených celkom 18 účastníckych listov. Ostatní záujemcovia poslali prihlášky priamo gestorovi kampane RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici.

9.8 NÁRODNÝ PROGRAM PREVENČIE OBEZITY

Realizácia Národného programu prevencie obezity spočívala v rôznych zdravotno – výchovných aktivitách určených pre deti, mládež, dospelú populáciu a seniorov formou prednášok, besied a diskusií obsahovo zameraných na zdravú výživu a pohybovú aktivitu. V rámci činnosti Poradne zdravia, Poradne zdravej výživy a Poradne pre optimalizáciu pohybovej aktivity (úloha č. 9.9 CINDI program SR) boli tieto aktivity zamerané pre jednotlivých klientov, ktorým boli zrealizované rôzne merania a vyšetrenia a poskytnuté individuálne konzultácie a odborné poradenstvo s dôrazom na zdravú výživu, pitný režim

a vhodnú pohybovú aktivitu s cieľom predísť nadváhe a obezite prípadne nadmernú hmotnosť redukovať a znížiť zdravotné riziká s ňou spojené.

Činnosť Poradenského centra ochrany a podpory zdravia sme opakovane propagovali prostredníctvom regionálnych médií. Nadviazali sme spoluprácu s odbornými lekármi z odboru interná medicína a funkčná diagnostika, s ktorými sme konzultovali pri výskyte rizikových biochemických a antropometrických hodnôt možnosť ďalších vyšetrení mimo Poradne zdravia a nasadenie farmakologickej liečby.

V rámci HBSC štúdie, súčasťou ktorej boli okrem rozsiahleho dotazníka aj antropometrické merania, merania krvného tlaku a skladby tela ako aj jednoduchý záťažový Ruffierov test telesnej zdatnosti, sme pre všetkých 408 respondentov – žiakov 9. ročníkov základných škôl zrealizovali po skupinkách prednášky a besedy so zameraním na zdravú výživu, vhodný pitný režim a pravidelnú, dostatočne intenzívnu a časovo odporúčanú pohybovú aktivitu v prevencii nadváhy a obezity ako aj srdcovo – cievnych a metabolických chorôb.

V rámci zdravotno-výchovných aktivít boli zrealizované v prvom polroku 2011 pre 4 skupiny seniorov skupinové diskusie o význame pohybu a zdravej výživy v prevencii nadváhy a obezity.

V nadväznosti na pilotnú štúdiu „Vybrané ukazovatele zdravia a testovanie telesnej zdatnosti športujúcej a nešportujúcej mládeže stredných škôl“, v rámci ktorej sme uskutočnili v roku 2009 zber dát o životospráve u 85 študentov formou dotazníka ako aj merania antropometrických ukazovateľov, krvného tlaku, zloženia tela a vyšetovanie biochemických ukazovateľov z kapilárnej krvi, sme rozšírili databázu respondentov – študentov stredných škôl o ďalších športovcov a nešportovcov. Chlapcom a dievčatám sme realizovali aj testovanie telesnej zdatnosti formou záťažového ergometrického vyšetrenia a vyšetrenie spirometrických parametrov. Pri individuálnych konzultáciách bol kladený dôraz na racionálnu výživu, pravidelný pitný režim vrátane vhodnosti nápojov ako aj pohybovú aktivitu podľa FIT skóre v súvislosti s udrжанím si správnej hmotnosti, zdatnosti a výkonnosti. Výsledky štúdie sme prezentovali v prvom polroku 2011 na viacerých odborných podujatiach - seminári pre VŠ pracovníkov v Košiciach, na stretnutí pracovnej skupiny „Prevencia aterosklerózy v detskom a dospelom veku“ v Banskej Bystrici a na vedeckej konferencii odboru Hygieny detí a mládeže v Dunajskej Strede.

Vo firme Embraco sme pre zamestnancov uskutočnili už druhý rok „Deň zdravia“, počas ktorého sme viedli odborný seminár na tému „Rizikové faktory životného štýlu a prevencia“. Účastníkom sme zdôraznili význam pravidelnej pohybovej aktivity a zdravej výživy ako preventabilných faktorov civilizačných chorôb. V prezentáciách boli názorne demonštrované aj možné ochorenia vrátane nadváhy, obezity, hypertenzie, hypercholesterolémie a diabetu, ktoré vznikajú v súvislosti s nesprávnou životosprávou – pohybovou inaktivitou, kalorickou a nevhodne zloženou stravou s nedostatkom vitamínov, minerálov a vlákniny ako aj fajčením a nadmernou konzumáciou alkoholu. Počas „Dňa zdravia“ sme pre 16 záujemcov vykonali aj skriningové merania celkového a ochranného cholesterolu, glykémie, triglyceridov, krvného tlaku, obsahu tuku v tele a základných antropometrických ukazovateľov vrátane výpočtu BMI a WHR indexov. Všetkým sme poskytli odborné konzultácie a poradenstvo.

9.9 CINDI PROGRAM SR

Túto úlohu plníme v rámci aktivít Poradenského centra zdravotnej výchovy a podpory zdravia. Pri Regionálnom úrade verejného zdravotníctva v Spišskej Novej Vsi máme zriadenú základnú poradňu zdravia a poradňu pre optimalizáciu pohybovej aktivity. Na základe konzultácií a odporúčaní zo základnej poradne poskytujeme klientom aj poradenstvo v oblasti odvykania od fajčenia v poradni pre odvykanie od fajčenia. Od januára 2010 sme

zriadili ďalšiu nadstavbovú poradňu – Poradňu zdravej výživy, kde poskytujeme klientom po absolvovaní vyšetrení a konzultácie v základnej poradni odborné poradenstvo v oblasti zdravej výživy a pitného režimu.

V základnej poradni zdravia vykonávame antropometrické merania (hmotnosť, výška, obvod pásu a bokov, výpočet BMI a WHR indexov), meranie krvného tlaku a percentuálneho obsahu tuku v tele ako aj biochemické vyšetrenia celkového a ochranného cholesterolu, triglyceridov a glykémie na prístroji Reflotron. V terénnych podmienkach realizujeme vyšetrenia krvných parametrov prístrojmi Reflotron a Accutrend. Podľa indikácií realizujeme u klientov nadstavbových poradní vyšetrenia spirometrom (respiračné ukazovatele), smokerlyzerom (obsah CO vo vydychovanom vzduchu a HbCO v krvi), váhomerom a tukomerom OMRON (obsahu celkového a viscerálneho tuku, podiel kostrovej svaloviny, percento aktívnej hmoty, obsah vody v organizme, bazálny metabolizmus), ergometrom (záťažové testy na stanovenie stupňa telesnej zdatnosti a aeróbnej kapacity).

Údaje v základnej poradni spracovávame v Teste zdravého srdca. Klientom poskytujeme poradenstvo k zmene životného štýlu a k pozitívnemu ovplyvneniu rizikových faktorov s dôrazom na srdcovo – cievne ochorenia, metabolické a onkologické ochorenia, nadváhu, obezitu a nefarmakologické ovplyvnenie krvného tlaku.

Za obdobie od 1.1. – 30.6.2011 navštívilo základnú poradňu zdravia celkom 161 klientov, z toho 91 žien a 70 mužov. Prvé vyšetrenie absolvovalo 121 klientov, z toho 69 žien a 52 mužov a kontrolne vyšetrených bolo v prvom polroku 40 klientov, z toho 23 žien a 17 mužov. Merania a konzultácie vykonávame podľa dohody aj v rámci spolupráce s rôznymi firmami a inštitúciami pre uzavreté skupiny klientov v terénnych podmienkach ako aj pri príležitosti Svetového dňa zdravia, kde sú tieto merania s obmedzeným rozsahom určené pre širokú verejnosť.

V rámci týchto výjazdov sme vyšetřili spolu 118 záujemcov, z toho 15 pedagógov zo Strednej priemyselnej školy strojníckej, 19 pedagógov zo Strednej ekonomickej školy, 10 pedagógov z Cirkevného Gymnázia, 31 zamestnancov z Okresného riaditeľstva policajného zboru, 27 klientov v lekární MAX a 16 pracovníkov firmy Embraco.

Vyšetrenia v Poradni pre optimalizáciu pohybovej aktivity na základe odporúčaní zo základnej poradne zdravia absolvovalo v prvom polroku 424 záujemcov, z toho 212 žien a 212 mužov. Do tejto početnej skupiny boli zaradení aj žiaci 9. ročníkov mestských základných škôl v celkovom počte 408, ktorí okrem rozsiahleho dotazníka v rámci HBSC štúdie absolvovali aj antropometrické merania, merania krvného tlaku a zloženia tela ako aj Ruffierov záťažový test. Ostatným klientom bol vykonaný ergometrický záťažový test.

413 klientov bolo vyšetrených a otestovaných prvý krát a 11 absolvovalo kontrolné vyšetrenie. Všetkým boli realizované záťažové testy telesnej zdatnosti s následným počítačovým spracovaním výsledkov meraní a poskytnuté individuálne konzultácie k optimalizácii pohybovej aktivity. U žiakov základných škôl sme sa zamerali aj na zdravú výživu a pitný režim.

Poradňu zdravej výživy navštívilo celkom 102 klientov, z toho 58 žien a 44 mužov. 87 z nich bolo v Poradni prvý krát, 15 využili tieto služby opakovane.

V rámci plnenia úlohy č. 3.1 Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospeléj populácie sme s 80 klientmi, ktorí absolvovali vyšetrenia v Poradni zdravia, vyplnili formou riadeného rozhovoru výživové dotazníky. K dotazníkom sme priradili do tabuliek hodnoty biochemických a antropometrických meraní, hodnoty krvného tlaku a obsahu tuku u vyšetřovaných osôb a odoslali na ďalšie spracovanie na oddelenie Hygieny výživy a predmetov bežného užívania.

V poradni pre odvykanie od fajčenia sme poskytli v prvom polroku individuálne konzultácie pre 41 záujemcov, ktorým sme vykonali vstupné vyšetrenia Smokerlyzerom a Spirometrom

a odporúčali najvhodnejší spôsob zvládnutia nikotínovej závislosti. 7 klientov využilo poradenstvo a merania opakovane.

9.10 ZDRAVIE DETÍ A MLÁDEŽE V ŠKOLSKOM PROSTREDÍ MIMORIADNA ÚLOHA: HBSC ŠTÚDIA

Pre žiakov materských, základných a stredných škôl bolo v prvom polroku 2011 v súlade s projektom „Školy podporujúce zdravie“ ako aj témami súvisiacimi so zdravím detí a mládeže v školskom prostredí vykonaných viac ako 90 besied a prednášok. Témy boli zamerané na zdravú výživu a pitný režim, stomatohygienu, prevenciu nikotinizmu, alkoholizmu a drogových závislostí, prevenciu nadváhy a obezity, pohybovú aktivitu, duševné zdravie, zvládanie stresu ako aj partnerstvo a rodičovstvo.

Pre žiakov 5. ročníkov základných škôl sme v roku 2010 začali realizovať intervenčné aktivity pod názvom „PoZdraVy – pohyb, zdravie a výživa“ formou práce so skupinami v štyroch stanovištiach s využitím rôznych zážitkových metód a hier. Základné témy sa dotýkali oblasti zdravej výživy a pitného režimu, pohybovej aktivity, obezity, srdcovo-cievnych chorôb a metabolických chorôb, fajčenia, alkoholu a závislostí. V týchto aktivitách budeme pokračovať aj v druhom polroku 2011 pre žiakov mestských základných škôl.

V prvom polroku 2011 sme v rámci mimoriadnej úlohy – HBSC štúdie zmonitorovali s použitím štandardizovaného anonymného dotazníka zdravie v súvislosti so správaním u 408 žiakov z 9. ročníkov mestských základných škôl, ktorí absolvovali aj antropometrické merania, meranie krvného tlaku a obsahu tuku a Ruffierov test telesnej zdatnosti v rámci Poradne pre optimalizáciu pohybovej aktivity. Pre týchto žiakov sme vykonali prednášky, besedy a konzultácie s dôrazom na pohybovú aktivitu, zdravú výživu, prevenciu fajčenia a alkoholizmu, duševné zdravie, výchovu k manželstvu a rodičovstvu, vzťahy v rodinnom a školskom prostredí ako aj aktívne využívanie voľného času. Dotazníky budú spracované v druhom polroku 2011 a výsledky štúdie budú využité v rámci intervenčných aktivít pre deti a mládež ako aj prezentované na rôznych odborných podujatiach.

V rámci plnenia mimoriadnej úlohy BECEP (bezpečnosť cestnej premávky), ktorej gestorom je ÚVZ SR Bratislava, boli zrealizované v spolupráci s Dopravným ihriskom a Mestským úradom v Spišskej Novej Vsi pre deti materských a základných škôl z 1. stupňa aktivity, počas ktorých boli deťom premietnuté DVD a CD filmy týkajúce sa bezpečnosti cestnej premávky, prevencie úrazov a zásad poskytovania prvej pomoci pri dopravných nehodách. Deti mali zároveň možnosť preveriť si získané vedomosti z dopravnej výchovy v rámci Dopravného ihriska s použitím bicyklov a kolobežiek na cestičkách. Súčasne deťom a žiakom škôl bol daný k dispozícii aj osvetový materiál na témy: Alkohol zabíja!, Vidíš ma?, BECEP radí cyklistom, korčuliarom a chodcom. Týchto akcií sa zúčastnilo 7 tried z MŠ v počte 120 detí a 13 tried zo ZŠ v počte 267 detí.

10. KONTROLA TABAKU

10.1 PRÍPRAVA A REALIZÁCIA MEDZINÁRODNEJ SÚŤAŽE PRE FAJČIAROV PRESTAŇ A VYHRAJ 2012

Úloha sa bude plniť v roku 2012, kedy bude prebiehať celonárodná kampaň spojená so súťažou „Quit and win“ – „Prestaň a vyhraj“. Súťaž bude spropagovaná prostredníctvom regionálnych médií a webovej stránky RÚVZ pre širokú verejnosť ako aj pre záujemcov

o odvykanie od fajčenia počas vyšetrení a konzultácií v Poradni zdravia a v Poradni pre odvykanie od fajčenia.

10.2 ŠKOLENIE PRACOVNÍKOV RÚVZ V OBLASTI PREVENČIE FAJČENIA

Úloha je plnená na centrálnej úrovni. Riešiteľom je ÚVZ SR Bratislava, Slovenská zdravotnícka univerzita a Slovenská lekárska spoločnosť.

10.3 NÁRODNÝ AKČNÝ PLÁN PRE KONTROLU TABAKU NA ROKY 2012 - 2014

Úloha je plnená na centrálnej úrovni. Riešiteľom sú ÚVZ SR Bratislava a ministerstvá.

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Starej Ľubovni**

1. ODBOR HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

1.1. VYPRACOVANIE AKTUALIZOVANÉHO AKČNÉHO PLÁNU PRE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY IV (NATIONAL ACTION PLAN FOR ENVIRONMENT AND HEALTH – NEHAP IV)

Za hodnotené obdobie boli realizované aktivity na zlepšenie zdravotných ukazovateľov obyvateľstva a na predchádzanie ochoreniam súvisiacich s pitnou vodou a vodou na kúpanie. Mimoriadna pozornosť bola venovaná výkonu ŠZD nad hromadným zásobovaním obyvateľstva okresu pitnou vodou. Kvalita vody pre hromadné zásobovanie obyvateľstva z verejných vodovodov bola monitorovaná podľa stanoveného rozsahu a frekvencií laboratórnych rozborov v súlade so zákonom č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zák. č. 355/2007 Z. z.) a NV SR č. 496/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa NV SR č. 354/2006 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu. Údaje o kvalite pitnej vody sa priebežne zadávali do nového Informačného systému o pitnej vode.

V súvislosti s pitnou vodou u individuálneho zásobovania boli realizované aktivity pri príležitosti Svetového dňa vody (odborné poradenstvo v oblasti otázok zdravotnej bezpečnosti pitnej vody z individuálnych zdrojov pitnej vody, úprava pitnej vody, ochrana vodných zdrojov, zdravotné riziká z pitnej vody, význam vody pre zdravie človeka a pod.). Akcia sa stretla s veľkým ohlasom verejnosti, ktorá prejavila záujem o problematiku pitnej vody.

V rámci ŠZD bola veľká pozornosť venovaná aj vode na kúpanie v bazénoch s celoročnou prevádzkou a pripravenosti letného Termálneho kúpaliska Izabela vo Vyšných Ružbachoch na LTS 2011. Kvalita vody na kúpanie sa pravidelne kontroluje na RÚVZ na základe požiadaviek prevádzkovateľov bazénov. Aktuálne údaje o kvalite vody na kúpanie sú evidované v IS.

V súvislosti s pitnou vodou a vodou na kúpanie neboli za hodnotené obdobie zaznamenané žiadne hromadné ochorenia.

1.7. ÚPRAVA PITNEJ VODY VO VEREJNÝCH VODOVODOCH

Hlavným cieľom úlohy je spracovať prehľad používaných spôsobov úpravy pitnej vody vo verejných vodovodoch, získať prehľad o počte verejných vodovodoch bez dezinfekcie vody vrátane počtu zásobovaných obyvateľov a zhodnotiť kvalitu dodávanej pitnej vody na základe výsledkov monitoringu RÚVZ a prevádzkovej kontroly kvality pitnej vody.

Úprava pitnej vody dezinfekčnými prostriedkami na báze chlóru (chlórnan sodný, plynný chlór) je zabezpečená vo všetkých verejných vodovodoch v okrese Stará Ľubovňa. Na dezinfekciu pitných vôd sú používané chlórrovacie dávkovacie čerpadlá Advance, DK-11 a typu ProMinent.

Za základe pokynov ÚVZ SR Bratislava bude v 2. polroku 2011 spracovaný tabuľkový prehľad verejných vodovodov bez dezinfekcie, prehľad používaných spôsobov úpravy vody a vytipované verejné vodovody pre sledovanie vedľajších produktov dezinfekcie, ktoré súvisia s používaním dezinfekčných prostriedkov na báze chlóru. Vynechanie dezinfekcie vody sa bude týkať len u vodovodov, ktorých zdrojom je voda podzemná, zdravotne bezpečná, ktorá dlhodobo vykazuje stálu kvalitu. Z hľadiska ochrany zdravia obyvateľstva dezinfekciu nebude možné vynechať u skupinového vodovodu Stará Ľubovňa, ktorého zdrojom vody je vodárenský povrchový tok Jakubianka a skupinového vodovodu Lomnička-Podolíne, ktorého vodným zdrojom je vodárenský povrchový tok Lomnický potok.

Pri posudzovaní možnosti vynechania dezinfekcie vody bude nevyhnutná úzka spolupráca s prevádzkovateľmi verejných vodovodov.

Súčasťou úlohy bude aj zhodnotenie výskytu infekčných ochorení prenosných pitnou vodou.

1.8. AKTUALIZÁCIA INFORMAČNÉHO SYSTÉMU O KÚPALISKÁCH A KVALITE VODY NA KÚPANIE

Kvalita vody na kúpanie v krytých bazénoch s celoročnou prevádzkou a na Termálnom kúpalisku Izabela vo Vyšných Ružbachoch so sezónnou prevádzkou je pravidelne kontrolovaná RÚVZ na základe požiadaviek prevádzkovateľov podľa vyhlášky MZ SR č. 72/2008 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na kvalitu vody kúpalísk, vody na kúpanie a jej kontrolu a na kúpaliská.

Aktuálne údaje o kvalite vody na kúpanie, pripravenosť kúpaliska na LTS 2011 a priebežne aktualizovanie údajov počas LTS je zabezpečené prostredníctvom IS o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie. Informácie o stave kúpalísk a kvality vody na kúpanie pre verejnosť sú prístupné aj na web stránke RÚVZ.

1.10. POSILNENIE IMPLEMENTOVANIA HIA (HEALTH IMPACT ASSESSMENT) V POSUDKOVEJ ČINNOSTI ÚVZ SR A RÚVZ V SR.

RÚVZ nie je zapojený účasťou v pracovnej skupine ÚVZ SR Bratislava pre hodnotenie dopadov na zdravie (ďalej len HIA) v súvislosti s prípravou vyhlášky MZ SR, ktorou sa upraví postup pri hodnotení dopadov na zdravie.

S problematikou hodnotenia dopadov na zdravie bol RÚVZ oboznámený na pracovnej porade vedúcich odborov a oddelení hygieny životného prostredia a zdravia ÚVZ SR a RÚVZ v SR, ktorá sa konala v dňoch 11. a 12. mája 2011 v Dudinciach - aktualizácia „Usmernenie k postupu pri uplatňovaní pôsobnosti orgánov verejného zdravotníctva pri hodnotení dopadov na verejné zdravie“. V rámci aktualizácie usmernenia je navrhované vypustiť časť II bod (4) - Povinné hodnotenie dopadov na verejné zdravie u činností, ktoré podliehajú posudzovaniu bez ohľadu na prahovú hodnotu.

Za účelom zvýšenia vedomostí a zručností pri uplatňovaní kompetencií vyžadovania hodnotenia dopadov na zdravie bude RÚVZ v 2. polroku 2011 zapojený účasťou na odborných seminároch poriadaných pre zamestnancov verejného zdravotníctva v rámci vzdelávacieho modulu HIA a pripravovanej vedeckej konferencie - 36. Dni zdravotnej výchovy MUDr. Ivana Stodolu zameranej na HIA.

Za hodnotené obdobie RÚVZ pri posudkovej činnosti nepožadoval predloženie hodnotenia dopadov na verejné zdravie.

2. ODBOR PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA A TOXIKOLÓGIE

2.1. ZNIŽOVANIE MIERY ZDRAVOTNÝCH RIZÍK ZAMESTNANCOV Z PRACOVNÉHO PROSTREDIA, PRACOVNÝCH PODMIENOK A SPÔSOBU PRÁCE

Oddelenie PPL v I. polroku 2011 dozorovalo 542 právnych subjektov, kde bolo vykonaných 181 kontrol v rámci ŠZD.

V dvoch prípadoch (Slovenská sporiteľňa, a. s., Tomášikova ul. č. 48, Bratislava Obchodné miesto Podolínec a DÔVERA zdravotná poisťovňa, a. s., Einsteinova ul. č. 25, Bratislava, pobočka Stará Ľubovňa) sme uložili sankcie vo výške 700,- €, ktoré boli i uhradené.

Posudzovali sme chránené pracoviská v 29 firmách a organizáciách, resp. u fyzických a právnických osôb.

2.1.1. Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

Zamestnanci oddelenia v sledovanom období v rámci štátneho zdravotného dozoru vykonali kontroly v 11 podnikoch zamerané na rizikové profesie.

V 35 /v r. 2010 - 36/ podnikoch evidujeme 431 /v r. 2010 - 425/ osôb (zamestnanci a živnostníci - SZČO) exponovaných rizikovým faktorom. K zvýšeniu počtu exponovaných pracovníkov nastalo po vykonaní objektivizácie a hodnotenia rizík v novootvorenej prevádzke výroby betónových výrobkov v Prefe Orlov s.r.o. v Orlove. V I. polroku bolo v dôsledku prehodnotenia rozhodnutia, ktorým boli určené rizikové profesie v Roľníckom družstve v Plavnici vydané rozhodnutie na preradenie rizikových profesií z 3. kategórie do 2. kategórie rizika.

Výkon ŠZD bol zameraný na dodržiavanie zásad bezpečnej práce, zmeny vo výrobnom procese v súvislosti s pracovným prostredím, pridelenie a používanie osobných ochranných prostriedkov a zabezpečovanie preventívnych lekárskech prehliadok. Zvýšil sa počet väčších a stredných firiem, resp. právnických a fyzických subjektov, ktoré majú uzatvorenú zmluvu s PZS.

2.1.2. Znižovanie zdravotných rizík z veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov

V rámci štátneho zdravotného dozoru kontroly boli zamerané na skladovanie, evidenciu a manipuláciu s chemickými látkami na ochranu rastlín, ako i s nebezpečnými, jedovatými a veľmi jedovatými chemickými látkami a prípravkami. Celkovo boli vykonané 3 kontroly v poľnohospodárskych podnikoch.

Pri uvádzaní nových pracovných priestorov do prevádzky vyžadujeme zároveň i posúdenie prevádzkového poriadku. Posúdených bolo 13 prevádzkových poriadkov.

Priamo na poli neboli vykonané kontroly, nakoľko ošetrovanie porastu sa spočiatku vykonávalo hlavne v sobotu resp. v nedeľu, neskôr sa nevykonávalo z dôvodu nepriaznivého počasia.

V rámci zdravotnej výchovy a prevencie bolo vykonaných 32 konzultácií týkajúcich sa podmienok pre získanie osvedčenia pre odbornú spôsobilosť na prácu s jedmi, predaja agrochemikálií, skladovania a manipulácie s nimi, vypracovania prevádzkového poriadku a pod..

V priebehu sledovaného obdobia neboli hlásené priemyslové otravy, ani podozrenia na choroby z povolania v súvislosti s prácou s jedmi. Neboli hlásené žiadne havarijné situácie.

2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu

Od r. 2006 sú vyhlásené rizikové profesie lekár a zdravotná sestra na Onkologickej ambulancii v Lubovnianskej nemocnici s rizikovým faktorom chemické karcinogény - cytostatiká v kategórii 3. Oproti posudzovanému stavu nenastali podstatné zmeny. Bola realizovaná jedna stena, ktorá oddeľuje pacientov pred ošetrením a pacientov po ošetrení. Práce sú vykonávané v súlade so schváleným prevádzkovým poriadkom a hodnotením rizika. Pracujú tu dvaja lekári a 2 zdravotné sestry, ktorí majú k dispozícii dostatočné množstvo OOPP - ochranný odev, obuv, rúško a jednorázové rukavice.

Buková a dubová drevná hmota sa používa v minimálnom rozsahu pri výrobe nábytku v stolárskych dielňach, hlavne ako spojovacie časti.

V sledovanom období žiadna firma nepožiadala o schválenie odstraňovania azbestu zo stavieb.

2.1.4. Znižovanie psychickej pracovnej záťaže

Úloha sa realizuje priebežne v rámci štátneho zdravotného dozoru. Doposiaľ nebola prehodnocovaná psychická pracovná záťaž. Žiadne práce v okrese Stará Ľubovňa nie sú zaradené do kategórie rizika z hľadiska nadmernej psychickej záťaže.

2.1.5. Znižovanie výskytu chorôb z povolania z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia

Pracovníci v sledovanom období neprešetrovali žiadne podozrenie na profesionálne ochorenie z DNJZ.

Vedúci oddelenia sa zúčastňoval RKD v Košiciach zvolávanej v mesačnej frekvencii.

2.1.6. Prevencia ochorení chrbtice súvisiacich s prácou a prešetrovanie podozrení na iné poškodenia zdravia z práce so zameraním na ochorenia chrbtice

Oproti minulému stavu sa nič podstatného nezmenilo. Zatiaľ sme neprešetrovali podozrenie na chorobu z povolania s osobitným zameraním na ochorenie chrbtice z profesionálnych príčin.

2.2. ZNIŽOVANIE RIZIKA VZNIKU OCHORENÍ PODMIENENÝCH PRÁCOU U ZAMESTNANCOV PRI PRÁCI SO ZOBRAZOVACÍMI JEDNOTKAMI

Počas sledovaného obdobia problematika bola súčasťou kontrol v rámci ŠZD. Zároveň boli získavané údaje pomocou 100 dotazníkov informovanosti zamestnancov na pracoviskách Ľubovnianskej nemocnice n.o. v Starej Ľubovni, OTP banky v Starej Ľubovni a fi Panasonic Eletronic Devices Slovakia s.r.o., prevádzka Stará Ľubovňa. Pri výkone ŠZD neboli zistené závažné hygienické nedostatky. Pri práci so zobrazovacími jednotkami vo fi Panasonic Electronic Devices Slovakia s.r.o prevádzka v Starej Ľubovni majú zamestnanci priebežne vyšetovaný zrak. Pri zistení poškodenia resp. zníženia ostrosti sú posielaní k očnému lekárovi a majú nárok na korekčné pomôcky.

Nadalej budeme pokračovať vo vykonávaní previerok na jednotlivých pracoviskách firiem, kde pracovníci vykonávajú práce so zobrazovacími jednotkami viac ako polovicu pracovnej doby.

2.3. ZDRAVÉ PRACOVISKÁ

Aktívne sa spolupracuje so zástupcami firmy MKEM s.r.o. Stará Ľubovňa pri riešení ochrany zdravia zamestnancov pri práci.

Pri kontrole v rámci štátneho zdravotného dozoru vo fi MKEM s.r.o. neboli zistené závažné hygienické nedostatky. Zamestnanci majú k dispozícii maséra a cvičiteľa na cvičenie s loptou.

Od roku 2007 v spolupráci oddelenie PPL a oddelenie podpory zdravia, PCZ realizujú regionálny projekt „Zdravé pracovisko“ vo firme MKEM v Starej Ľubovni. V septembri 2011 je dohodnuté s vedením firmy vyšetrenie zamestnancov výjazdovou Poradňou zdravia /antropometrické vyšetrenia, biochemické vyšetrenia, TK a poradenstvo/.

Od roku 2007 Oddelenie podpory zdravia zahájilo realizáciu regionálneho projektu „Zdravé pracovisko“. Do projektu bola zaradená prevádzka MKEM v Starej Ľubovni. V rámci realizácie aktivít v priebehu I. polroka 2011 sme vypracovali a zaslali vlastnú edíciu „Svetový deň bezpečnosti a zdravia pri práci“ pre pracovníkov firmy MKEM v Starej Ľubovni, kde sme upriamili ich pozornosť na bezpečnosť zdravia pri práci. V priebehu I. polroka 2011 sme pre pracovníkov projekt realizujúcej prevádzky MKEM zaslali aj vlastné edície v súvislosti so Svetovým dňom zriedkavých ochorení, Svetovým dňom vody, Svetovým dňom zdravia a vyzvali sme ich aj do účasti na celoslovenskej kampani „Vyzvi srdce k pohybu 2011“.

2.5. ZVYŠOVANIE ÚROVNE OCHRANY ZDRAVIA PRED RIZIKAMI Z CHEMICKÝCH LÁTOK

Vedúci oddelenia PPL zúčastnil sa dňa 30. júna 2011 na RÚVZ v Banskej Bystrici celoslovenského seminára, ktorého cieľom bolo dosiahnuť jednotný postup orgánov verejného zdravotníctva pri kontrole uplatňovania chemickej legislatívy.

V zmysle prijatých záverov bude vykonaný prieskum u následných užívateľov a vyplnený dotazník v rámci projektu REACH-EN-FORCE 2 aspoň u jedného formulátora zmesí.

3. ODBOR HYGIENY VÝŽIVY, BEZPEČNOSTI POTRAVÍN A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

3.1. SLEDOVANIE VÝŽIVOVÉHO STAVU VYBRANÝCH VEKOVÝCH SKUPÍN DOSPELEJ POPULÁCIE

Úloha sa plnila v sledovanom období priebežne. Prostredníctvom monitoringu a intervencie bol zabezpečený vplyv na zlepšenie stravovacích návykov u vybraných skupín dospelaj populácie so zameraním na ľahkú prácu. V rámci zisťovania výživového stavu dospelaj populácie sa vyplňovali dotazníky vo vybraných cieľových skupinách. Za sledované obdobie bolo takto vyšetrených 47 respondentov.

V súvislosti s realizáciou tohto projektu sme v I. polroku 2011 oslovili 47 klientov, u ktorých sme zabezpečili vyplnenie Klinicko - somatometrického dotazníka s jednodňovým jedálnym lístkom, dotazníka o životospráve (monitoring spotreby vybraných prídavných látok) poskytli vyšetrenia klientom v Poradni zdravia a zabezpečili vyplnenie záznamového listu pre biochemické vyšetrenie a prostredníctvom zdravotno-výchovných intervencií sme vplývali na zlepšenie stravovacích návykov u týchto vybraných skupín populácie so zameraním sa na ľahkú prácu.

3.2. MONITORING JODIDÁCIE KUCHYNSKEJ SOLI

Úloha sa realizuje v priebehu celého roka. V pravidelných intervaloch (1 krát mesačne) sa odoberajú po 2 vzorky kuchynskej soli z domácej alebo zahraničnej produkcie. Vykonáva sa monitorovanie obsahu jódu v kuchynskej soli s cieľom zabezpečovania kontinuálneho prísunu jódu do ľudského organizmu. Monitoring obsahu jódu pretrváva od roku 1992 prostredníctvom pracovísk hygieny výživy. Zavedenie povinnej fortifikácie kuchynskej soli jódom v SR bolo rozhodnuté koncom 50-tych rokov z dôvodu nedostatočného prísunu jódu do organizmu a ťažkých poškodení zdravia obyvateľov SR.

Spolu bolo odobratých 12 vzoriek v súlade s platnou legislatívou.

3.3. BEZPEČNOSŤ KOZMETICKÝCH VÝROBKOV URČENÝCH PRE DETI

V súlade s cieľom úlohy zameranej na bezpečnosť kozmetických výrobkov určených pre deti bola priebežne, na základe usmernení vykonávaná kontrola vybraných regulovaných látok v kozmetických výrobkoch. Počas I. - III. etapy (január 2009 - 30.3.2011) bolo odobratých 9 kozmetických výrobkov určených pre deti. V rámci rýchleho výstražného systému pre nepotravinárske výrobky (RAPEX) ÚVZ SR upozornil na nepoužívanie, najmä v letnom období počas dovoleniek „black hena“ - dočasnej farby na pokožku z dôvodu stúpajúcej tendencie vzniku alergických reakcií. V rámci kampane zameranej na zníženie vzniku alergických reakcií

bola výstraha o nebezpečenstvách pri použití „black hena“ umiestnená na web stránke RÚVZ (www.vzsl.sk).

3.4. BEZPEČNOSŤ VÝROBKOV URČENÝCH PRE DETI

V rámci I. etapy (január 2010 - december 2011) bola vykonávaná kontrola dodržiavania bezpečnosti keramických a plastových výrobkov určených pre najrizikovejšiu skupinu populácie - deti, so zameraním na kontrolu vybraných kritérií bezpečnosti výrobkov - migrácia formaldehydu, primárnych aromatických amínov, bisfenolu A, ťažkých kovov Cd, Pb resp. iných ukazovateľov v závislosti od materiálového zloženia. Zároveň bola kontrola zameraná aj na označovanie a dokumentáciu v súlade s požiadavkami Potravinového kódexu SR - Materiály a predmety určené na styk s potravinami. V rámci I. etapy boli odobraté 2 vzorky (plastová nádoba a potravinárska dóza) – 2 krát nezávadné.

3.6. MONITORING SPOTREBY VYBRANÝCH PRÍDAVNÝCH LÁTKOK V POTRAVINÁCH

Základom pre hodnotenie zdravotného rizika z potravín s cieľom zistenia miery závažnosti záťaže exponovanej populácie daným rizikovým faktorom v určitom časovom období je monitorovanie spotreby vybraných prídavných látok v potravinách. Monitorovanie spotreby prídavných látok ako preventívneho opatrenia, ktoré sa realizovalo na základe usmernenia ÚVZ SR, bol v rámci I. etapy vykonávaný zber údajov. K 30.6.2011 bolo zozbieraných 21 dotazníkov zameraných na životosprávu a stravovacie zvyklosti (24 hodinový dotazník spotreby potravín) vo vybraných vekových skupinách ľahko, resp. stredne pracujúcich mužov a žien. Odber vzoriek bude zabezpečený podľa pokynov v nasledujúcom období.

4. ODBOR HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

4.1. PRIESKUM TELESNÉHO VÝVOJA DETÍ A MLÁDEŽE V SR A ZISTENIE TRENDOV V ICH TELESNOM RASTE A VÝVINE

Na plnení tejto úlohy sa oddelenie HDaM pri RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni v období január - jún 2011 nepodieľalo, nakoľko realizácia VII. Celoštátneho prieskumu telesného vývoja detí a mládeže v SR je naplánovaná gestorom úlohy v termíne od 26.9.2011 do 4.11.2011.

4.2. ZNEUŽÍVANIE NÁVYKOVÝCH LÁTKOK (ALKOHOL, TABAK, DROGY) U DETÍ A MLÁDEŽE NA SLOVENSKU

Do realizácie projektu ESPAD 2011 o tabaku, alkohole a drogách u žiakov 9. ročníkov ZŠ a 1. - 4. ročníkov SŠ bola v rámci výberu škôl zaradená v okrese Stará Ľubovňa Stredná odborná škola technická v Starej Ľubovni, kde bol uvedený prieskum realizovaný 7.4.2011 a 8.4.2011.

Dňa 7.4.2011 vyplnilo dotazníky ESPAD 2011 v 2.A triede 18 študentov, na vyučovaní v uvedený deň chýbali 6 študenti. V 2.B triede dotazníky vyplnilo 28 študentov, 1 študent na vyučovaní chýbal. V 4.A triede vyplnilo dotazníky 18 študentov, na vyučovaní chýbali v tejto triede 4 študenti. V 4.B triede vyplnilo dotazníky 17 študentov a v uvedený deň chýbali na vyučovaní 7 študenti.

Dňa 8.4.2011 vyplnilo dotazníky ESPAD 2011 v 1.A triede 22 študentov, na vyučovaní v uvedený deň chýbali 4 študenti. V 3.B triede dotazníky vyplnilo 22 študentov a 5 študentov na vyučovaní chýbalo.

Dotazník ESPAD 2011 vyplnilo v 6 triedach celkovo 125 študentov zo 152 študentov, pričom na vyučovaní chýbalo 27 študentov.

Dotazník o fajčení a Dotazník o alkohole vyplnilo 18 študentov 2.A triedy a 18 študentov 4.B triedy dňa 7.4.2011 a 11 študentov 1.A triedy a 11 študentov 3.B triedy dňa 8.4.2011. Dotazník o fajčení a Dotazník o alkohole vyplnilo celkovo 58 študentov.

V súvislosti s realizáciou prieskumu ESPAD 2011 boli uskutočnené 2 telefonické a 1 osobná konzultácia, zameraná na dohodnutie termínu realizácie prieskumu a zároveň bol odovzdaný list riaditeľke SOŠ technickej v Starej Ľubovni o povolení vstupu pracovníkov RÚVZ (anketárov) do tried pre vykonanie školského prieskumu.

6. ODBOR EPIDEMIOLOGIE

6.1. NÁRODNÝ IMUNIZAČNÝ PROGRAM SR (NIP SR)

Plnenie NIP je na území okresu na veľmi dobrej úrovni. Situácia v oblasti imunizácie je monitorovaná. Primárna prevencia je zabezpečovaná prostredníctvom médií, web stránky, letákov z vlastnej edície, názornej propagácií, prednáškovej činnosti a pod..

V priebehu sledovaného obdobia sme nemali hlásené žiadne ochorenie preventabilné očkovaním. V rámci Európskeho imunizačného týždňa boli realizované nasledovné zdravotno-výchovné aktivity:

- 5 prednášok zameraných na stredoškolskú mládež ako budúcich rodičov (Témy: Efektivita očkovania, očkovací kalendár a vývoj prenosných ochorení v SR a okrese Stará Ľubovňa),
- 2 informácie v printových médiách (články na tému: Vírusy nezmizli, len sme proti nim chránení, informácia o EIW),
- spracované 3 letáky a informačný materiál o EIW a význame očkovania pre laickú verejnosť a pre zdravotníckych pracovníkov,
- 3 krát zhotovená nástenka v priestoroch RÚVZ,
- na odd. epidemiológie RÚVZ bolo poskytované poradenstvo v oblasti očkovania, v rámci ktorého bolo poskytnutých celkom 8 konzultácií v súvislosti s očkovaním,
- na web stránke RÚVZ boli uverejnené 2 informácie (EIW a význam očkovania, aktualizovaný očkovací kalendár),
- v rámci iných aktivít bola zabezpečená distribúcia informačného materiálu (vlastná edícia) - 91 subjektom.

Správa o aktivitách bola v termíne odoslaná na ÚVZ SR.

Kontrola očkovania bude vykonaná k 31.8.2011 (v zmysle usmernenia ÚVZ SR).

V zmysle usmernenia HH SR č. OE/2178/2011, RZ-5462/2011 zo dňa 11.3.2011 bola vykonaná mimoriadna kontrola očkovania a preočkovania detí proti poliomyelitíde v pediatrických obvodoch s najväčšou denzitou osôb, žijúcich v podmienkach s nízkym sociálno-hygienickým štandardom, kde pri pravidelnej kontrole očkovania vykonanej k 31.8.2010 nedosiahla zaočkovanosť detí proti poliomyelitíde 100 %. Správa bola v termíne odoslaná krajskej odborníčke pre epidemiológiu Prešovského kraja.

V sledovanom období bola hlásená 1 postvakcinačná reakcia po podaní PriorixTetra u 15-mesačného dieťaťa, 1. dávka (nežiaduci účinok - drobný, tmavoružový lokálny exantém na tvári a hrudníku zaznamenaný 8. deň po vakcinácii, ktorý trval 2 dni, spontánne ustúpil bez liečby). Dieťa bolo očkované v špecializovanom centre (DFNsP Košice) pre zákl. dg. Mastocytosis.

PZS sú v oblasti plnenia NIP pravidelne usmerňovaní formou metodických listov v priebehu celého roka, v prípade potreby je na základe vzájomnej konzultácie očkujúceho lekára a epidemiológa vypracovaný individuálny plán očkovania.

Široká verejnosť je o aktivitách v oblasti plnenia NIP informovaná prostredníctvom regionálnych médií a webovej stránky RÚVZ.

6.2. SURVEILLANCE INFEKČNÝCH CHORÔB

Úloha sa plnila podľa pokynov gestora a členov špecializovaných pracovných skupín, dokumentované boli všetky prenosné ochorenia s príslušnými protiepidemickými opatreniami v ohnisku nákazy, kontakty s prenosným ochorením, výsledky laboratórnych vyšetrení, nariadené opatrenia a pod..

V hodnotenom období bol počet spracovaných a do systému vložených:

- 418 prípadov prenosných ochorení,
- 101 spracovaných ohnisk,
- 5 vydaných rozhodnutí s nariadenými opatreniami a ďalších 218 opatrení uložených na mieste (74 krát dezinfekcia, 1 krát informácia o prenose infekcie, 1 krát sprísnenie hygienicko-epidemického režimu, 41 krát vyhľadanie podozrivých z nákazy, 2 krát vyhľadanie podozrivých z ochorenia, 99 krát zdravotná výchova),
- 1 epidémia hnačkových ochorení so 17 chorými (spoločné etiologické agens ani faktor prenosu neboli zistené).

Informačný systém prenosných ochorení je maximálne (denne) využívaný na evidenciu a hlásenie prenosných ochorení. Analýzy a grafické spracovania vývoja prenosných ochorení sa vykonávajú týždenne, mesačne a podľa potreby.

6.3. INFORMAČNÝ SYSTÉM PRENOSNÝCH OCHORENÍ

Evidencia a analýza prenosných ochorení sa vykonávala prostredníctvom informačného systému prenosných ochorení (EPIS).

Zlepšenie informovanosti a zvýšenie edukácie obyvateľstva v problematike prenosných ochorení (výskyt, prevencia, grafy, mapy a iné) je zabezpečené prostredníctvom:

- programu EPIS (vstupný portál pre verejnosť),
- webová stránka RÚVZ SL (týždenná aktualizácia akútnych respiračných ochorení, mesačná analýza prenosných ochorení, opatrenia na predchádzanie prenosným ochoreniam, edukácia a pod.),
- zdravotno-výchovné aktivity realizované v školských a predškolských zariadeniach, spolupráca s organizovanými skupinami seniorov (Jednota dôchodcov na Slovensku, Klub dôchodcov),
- informácie so zameraním na prevenciu prenosných ochorení v médiách (regionálna televízia, printové médiá).

6.4. NOZOKOMIÁLNE NÁKAZY

Plnenie úlohy na úrovni okresu je v štádiu hlásenia, evidencie, získavania dokumentácie, šetrenia a analýzy výskytu NN (zber hlásení - minimálne 1 krát týždenne, analýza NN - 1 krát mesačne). Komisia NN zasadala v sledovanom období 1 krát, kde boli analyzované príčiny vzniku NN, zásady dodržiavania hygienicko-epidemiologického režimu a bariérovej ošetrovateľskej techniky - prehľad závadností odobratých vzoriek. V rámci okresu bolo v sledovanom období hlásených a analyzovaných 19 NN.

V rámci ŠZD bolo celkovo odobratých a vyšetrených 331 sterov z prostredia (závadnosť 2,7 %) a 296 sterov zo sterilného materiálu (závadnosť 0 %).

Zo 76 evidovaných sterilizačných prístrojov bolo otestovaných 40 prístrojov (závadnosť 0 %). Opakované kontroly (v súlade s frekvenciou kontrol stanovených vyhl. MZ SR č. 553/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na prevádzku zdravotníckych zariadení z hľadiska ochrany zdravia) boli vykonané 10 krát.

Dňa 5. mája 2011 sa uskutočnil 3. ročník kampane "Save Lives: Clean Your Hands" ("Umývaj si ruky - zachrániš život"), ktorý je súčasťou programu Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO). Hlavným cieľom kampane bolo poukázať na to, že správna hygiena rúk je najúčinnjším spôsobom prevencie nozokomiálnych nákaz a šírenia rezistencie mikroorganizmov na antibiotiká. Kampaň bola zameraná na edukáciu zdravotníckych pracovníkov, ako si správne umývať a dezinfikovať ruky. V rámci kampane boli v zdravotníckych zariadeniach na území okresu Stará Ľubovňa realizované nasledovné zdravotno - výchovné aktivity:

- 8 prednášok na oddeleniach Ľubovnianskej nemocnice,
- 6 plagátov umiestnených v priestoroch ZZ,
- letáky distribuované 16 subjektom,
- 3 nástenné panely,
- 9 krát ukážky správnej techniky umývania a dezinfekcie rúk,
- 1 krát informácia na webovej stránke RÚVZ,
- 2 krát iné (využitie baktericídnej lampy, seminár na chirurgickom oddelení),
- vykonaných 19 sterov z rúk zdravotníckych pracovníkov (na 5 vybraných oddeleniach Ľubovnianskej nemocnice),
- vlastná edícia (leták), informačný materiál a jeho distribúcia ZZ na území okresu, metodický list s informáciou o kampani a pod..

6.5. SURVEILLANCE CHRONICKÝCH OCHORENÍ

Dosiahnutie cieľov si vyžaduje dostatočnú pripravenosť, koordinovaný postup odborne podložený a dobre zdokumentovaný, podporu zdravia a edukáciu verejnosti v prevencii chronických ochorení.

V priebehu I. polroka boli realizované zdravotno-výchovné aktivity pri príležitosti svetových dní. Plnenie tejto úlohy zabezpečuje OPZ, PCZ.

Realizácia projektov v rámci programu CINDI

V priebehu I. polroka 2011 sme realizovali individuálne poradenstvo formou výjazdov pracovníkov Poradne zdravia na Daňovom úrade v Starej Ľubovni. Klientom sme poskytli biochemické vyšetrenie rizikových faktorov KVCH (cholesterol, HDL cholesterol, triglyceridy a glukóza) z kapilárnej krvi, antropometrické merania (výška, váha, pás, boky s následným stanovením BMI a WHR, percento telesného tuku), štandardné meranie tlaku krvi. Na základe rozhovoru bola u klienta odobratá anamnéza, zhodnotili sa stravovacie zvyklosti, aktuálne biochemické vyšetrenie, meranie TK a antropometrické merania.

Zistené výsledky sme spracovali v programe Test zdravé srdce a klienta sme oboznámili o význame rizikových faktorov vo vzťahu k zdraviu vo všeobecnosti, ale aj o tých, ktoré boli u klienta prítomné. V prípade zvýšenej alebo rizikovej hladiny jednotlivých meraní sa klientovi odporučila nielen úprava životného štýlu, ale v ďalšom postupe bol pozvaný na opakované vyšetrenie do základnej poradne alebo do nadstavbovej poradne, prípadne sa odporučil do starostlivosti ošetrojúceho lekára. Celkovo sme vyšetrili na Daňovom úrade v Starej Ľubovni 12 klientov. Siedmi klienti Daňového úradu v Starej Ľubovni boli odporúčaní do starostlivosti

ošetrojúceho lekára. Súčasťou vyšetrenia u každého klienta bolo aj poskytnutie zdravotno-výchovných materiálov.

V I. polroku 2011 sme sa zúčastnili III. Odbornej konferencie „Surveillance chronických chorôb, ktorá sa konala v Trenčíne.

6.6. MIMORIADNE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUÁCIE

V I. polroku 2011 sme na území okresu nezaznamenali mimoriadnu epidemiologickú situáciu. Spracovaný je havarijný plán pre prípad výskytu mimoriadnej situácie a pandemický plán, v súlade s ktorými je monitorovaná aktuálna epidemiologická situácia na území okresu. Pri RÚVZ sú zriadené zásahové skupiny, pre ktoré sú v prípade potreby k dispozícii príslušné OOPP.

6.7. ENVIRONMENTÁLNA SURVEILLANCE POLIOMYELITÍDY A SLEDOVANIE VDPV

Úloha sa realizovala podľa pokynu ÚVZ SR a rozpisu odberu vzoriek RÚVZ so sídlom v Košiciach. V sledovanom období boli odobraté 4 vzorky odpadových vôd pred ich vyústením do ČOV v meste Stará Ľubovňa (ukončené laboratórne vyšetrenia - negatívne).

Priebežne (1 krát týždenne) sa monitoruje výskyt akútnych chabých obrň (ACHO), v sledovanom období nebola hlásená žiadna ACHO.

6.8. PREVENCIA HIV/AIDS

Najohrozenejšou skupinou u nás sú mladí ľudia, ktorí v súčasnosti skôr dospievajú, začínajú skôr pohlavne žiť ale nemajú ešte upevnené väzby zodpovednosti voči sebe samým i okoliu. Správajú sa riskantnejšie. Mladí ľudia sú 10 krát náchylnejší k pohlavne prenosným ochoreniam, vrátane AIDS, než dospelí.

Cieľom projektu je, aby mladí ľudia, hlavne žiaci 9. ročníkov základných škôl a stredných škôl diskutovali o týchto problémoch a netradičným spôsobom (hrou), účasťou na tomto projekte, získali a osvojili si čo najviac vedomostí o problematike HIV/AIDS, iných pohlavne prenosných ochorení, antikoncepcii, sexuálnom správaní, až po formovanie humánneho prístupu a podpore sociálneho cítenia k ľuďom HIV pozitívnym a chorým na AIDS. Dôslednou realizáciou projektu očakávame zmenu postojov a chovania sa mladých ľudí.

Na úrovni okresu sa plní úloha realizovaním zdravotno-výchovných aktivít v školských zariadeniach zameraných na prevenciu AIDS. Prednáškovou činnosťou za súčasného využitia audiovizuálnej techniky a formou diskusie mladých ľudí s odborníkmi sa postupne dosahuje zmena postojov mládeže k tejto infekcii a iným pohlavne prenosným ochoreniam. V priebehu 1. polroka 2011 bolo realizovaných 7 prednášok, z toho 3 prednášky pre žiakov ZŠ a 4 prednášky pre žiakov SŠ na území okresu.

9. PODPORA ZDRAVIA

9.1. NÁRODNÝ PROGRAM PODPORY ZDRAVIA

V súvislosti s plnením tejto úlohy prijal RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni členstvo v pracovnej skupine pre aktualizáciu NPPZ pri ÚVZ SR v Bratislave. V tejto súvislosti sme sa dňa 20.6.2011 zúčastnili Pracovného stretnutia k aktualizácii NPPZ na ÚVZ SR v Bratislave.

9.2. „ŽIŤ ZDRAVŠÍ A KVALITNEJŠÍ ŽIVOT V STARŠOM VEKU, ALEBO MÁM 65+ A TEŠÍ MA, ŽE ŽIJEM ZDRAVO“

V I. polroku 2011 sme sa na realizácii uvedeného projektu podieľali v spolupráci s Okresnou organizáciou Jednoty dôchodcov na Slovensku v Starej Ľubovni. V súvislosti s témou „Týždeň uvedomenia si mozgu“ sme v marci 2011 spracovali vlastnú edíciu pod názvom „Týždeň mozgu – 14.-20.3.2011“, ktorú sme následne distribuovali 7 základným organizáciám Jednoty dôchodcov Slovenska v okrese Stará Ľubovňa a Domovu seniorov v Starej Ľubovni.

9.3. PODPORA ZDRAVIA V PREDŠKOLSKÝCH A MIMOŠKOLSKÝCH ZARIADENIACH

9.3.2 Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku - stomatohygiena

V súvislosti s plnením uvedeného projektu sme v I. polroku 2011 dohodli spoluprácu s MŠ v Ľubotíne ohľadom prednášok pre deti na tému Stomatohygiena s názornou ukážkou správneho čistenia zúbkov. V rámci realizácie projektu sme poskytli 1 osobnú konzultáciu.

9.5. POPULAČNÁ STRATÉGIA - AKTIVITY PRI PRÍLEŽITOSTI VÝZNAMNÝCH DNÍ S OSOBNÝM ZAMERANÍM NA TÉMY A TERMÍNY ODPORÚČANÉ SVETOVOU ZDRAVOTNÍCKOU ORGANIZÁCIOU

V roku 2011 sme pri príležitosti **Svetového dňa rakoviny - /4.2.2011/** vypracovali vlastnú edíciu, ktorú sme zaslali všetkým MŠ, ZŠ a SŠ v okrese Stará Ľubovňa (celkom 37) a 9 lekárniam v meste Stará Ľubovňa. Na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni sme propagovali Svetový deň rakoviny, ako aj názornou propagáciou v priestoroch RÚVZ. V súvislosti so svetovým dňom rakoviny sme uskutočnili prednášku v MŠ na Ul. Tatranská v Starej Ľubovni pod názvom „Zdravá životospráva“ a deťom sme distribuovali edukačný materiál.

V súvislosti s **Medzinárodným dňom zriedkavých ochorení - /28.2.2011/** sme spracovali vlastnú edíciu, ktorú sme distribuovali 37 MŠ, ZŠ a SŠ a 9 lekárniam v okrese Stará Ľubovňa. Tento medzinárodný deň sme propagovali na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni, ako aj názornou propagáciou v priestoroch čakárne Poradne zdravia. Pre žiakov ZŠ v Mníšku nad Popradom sme uskutočnili prednášku pod názvom „Zdravý životný štýl“ a poskytli sme im zdravotno-výchovný materiál k danej problematike.

Pri príležitosti **Svetového dňa vody - /22.3.2011/** sme spracovali leták pod názvom „Svetový deň vody“, ktorý sme následne distribuovali všetkým MŠ, ZŠ a SŠ (37 subjektov) a 9 lekárniam v okrese Stará Ľubovňa. Tento svetový deň bol propagovaný aj nástenkou v priestoroch RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni a na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni. Pre žiakov ZŠ na Ul. Levočská v Starej Ľubovni bolo zabezpečených 6 prednášok na tému „Voda a hygiena“, spojených s distribúciou zv materiálu k danej problematike.

V rámci **Týždňa mozgu - /14.-20.3.2011/** sme uskutočnili pre žiakov ZŠ na Ul. Levočská v Starej Ľubovni celkovo 5 prednášok a pre žiakov ZŠ v Šarišskom Jastrabí celkovo 2 prednášky s problematikou fungovania mozgu a potrebe jeho tréningu. V tejto súvislosti boli edukovaným žiakom distribuované zv materiály s uvedenou problematikou.

V rámci **Svetového dňa TBC - /24.3.2011/** sme pre žiakov ZŠ v Haligovciach uskutočnili prednášku na tému „Zdravá životospráva“, ktorú sme doplnili distribúciou edukačného materiálu a distribúciou vlastnej edície pod názvom „Svetový deň TBC“. Táto vlastná edícia bola distribuovaná aj na všetky MŠ, ZŠ a SŠ (37 subjektov) a 9 lekárniam v okrese Stará Ľubovňa. Svetový deň TBC bol propagovaný formou nástenky v priestoroch RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni, ako aj na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni.

Pri príležitosti **Svetového dňa zdravia - /7.4.2011/** sme spracovali vlastnú edíciu pod názvom „Svetový deň zdravia“, ktorú sme následne distribuovali MŠ, ZŠ a SŠ (37 subjektom) a 9 lekárňam v okrese Stará Ľubovňa. O plánovaných a ponúkaných aktivitách v súvislosti so Svetovým dňom zdravia sme širokú verejnosť informovali na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni. Svetový deň zdravia bol propagovaný aj nástenkou v priestoroch RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni. Zároveň sme uskutočnili aktivity spojené s vyšetrením výjazdovou poradňou zdravia pre pedagógov SOŠ sv. Klementa Hofbauera v Podolínci, kde sme 15 klientom poskytli biochemické vyšetrenie rizikových faktorov KVCH (cholesterol, HDL cholesterol, triglyceridy a glukóza) z kapilárnej krvi, antropometrické merania (výška, váha, pás, boky s následným stanovením BMI a WHR, percento telesného tuku), štandardné meranie tlaku krvi. Na základe rozhovoru bola u klienta odobratá anamnéza, zhodnotili sa stravovacie zvyklosti, aktuálne biochemické vyšetrenie, meranie TK a antropometrické merania. Zistené výsledky sme spracovali v programe Test zdravé srdce a klienta sme oboznámili o význame rizikových faktorov vo vzťahu k zdraviu vo všeobecnosti, ale aj o tých, ktoré boli u klienta prítomné. V prípade zvýšenej alebo rizikovej hladiny jednotlivých meraní sa klientovi odporučila nielen úprava životného štýlu, ale v ďalšom postupe bol pozvaný na opakované vyšetrenie do základnej poradne alebo do nadstavbovej poradne, prípadne sa odporučil do starostlivosti ošetrojúceho lekára (5 klienti). Súčasťou vyšetrenia u každého klienta bolo aj poskytnutie zdravotno-výchovných materiálov.

Pri príležitosti **Európskeho dňa práv pacientov - /18.4.2011/** bola spracovaná vlastná edícia zameraná na vyššie uvedenú problematiku. Túto vlastnú edíciu sme distribuovali 9 lekárňam, 19 zubným ambulanciám, 21 ambulanciám praktického lekára, 15 ambulanciám praktického lekára pre deti a dorast. Na vyššie uvedenú problematiku Európskeho dňa práv pacientov sme upriamili pozornosť obyvateľstva názornou propagáciou v priestoroch RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni a tiež na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni.

Európsky imunizačný týždeň (EIW) - /23.-30.4.2011/ sme v súvislosti s EIW spracovali a zabezpečili distribúciu vlastnej edície na všetky MŠ, ZŠ, SŠ v okrese Stará Ľubovňa, 7 základným organizáciám Jednoty dôchodcov Slovenska v pôsobnosti okresu Stará Ľubovňa, Domovu seniorov v Starej Ľubovni, 8 komunitným centrám v okrese Stará Ľubovňa (celkom 53 zariadení). EIW bol propagovaný formou nástenky ale aj webovej stránke RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni.

V súvislosti so **Svetovým dňom bezpečnosti a zdravia pri práci - /28.4.2011/** sme spracovali vlastnú edíciu pod názvom „Svetový deň bezpečnosti a zdravia pri práci“, ktorú sme distribuovali všetkým SŠ v okrese Stará Ľubovňa a 16 organizáciám a podnikom v okrese Stará Ľubovňa. Svetový deň bezpečnosti a zdravia pri práci bol propagovaný aj formou nástenky a webovej stránke RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni.

Pri príležitosti **Svetového dňa - pohybom ku zdraviu - /10.5.2011/** sme spracovali vlastnú edíciu – leták pod názvom „Svetový deň - pohybom ku zdraviu“, ktorú sme distribuovali MŠ, ZŠ a SŠ v okrese Stará Ľubovňa. Opäť bol svetový deň propagovaný formou nástenky a webovej stránke RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni.

V rámci **Svetového dňa hypertenzie - /17.5.2011/** sme spracovali vlastnú edíciu pod názvom „Svetový deň hypertenzie“, ktorú sme distribuovali MŠ, ZŠ a SŠ v okrese Stará Ľubovňa (37 subjektom), 9 lekárňam a 21 ambulanciám praktického lekára pre dospelých v okrese Stará Ľubovňa. Tento svetový deň bol propagovaný formou nástenky a webovej stránke RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni. V rámci stanovišťa zdravia na RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni sme uskutočnili meranie tlaku krvi 16 klientom.

Pri príležitosti **Svetového dňa Sclerosis multiplex - /25.5.2011/** sme spracovali leták pod názvom „Svetový deň Sclerosis multiplex“, ktorý sme distribuovali 9 lekárňam a 21 ambulanciám praktického lekára pre dospelých v okrese Stará Ľubovňa. Svetový deň sme propagovali aj formou nástenky a webovej stránky RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni.

Pri príležitosti **Svetového dňa bez tabaku - /31.5.2011/** sme spracovali vlastnú edíciu pod názvom „Svetový deň bez tabaku“, ktorý sme distribuovali do MŠ, ZŠ a SŠ v okrese Stará Ľubovňa, ambulanciám praktických lekárov pre dospelých v okrese Stará Ľubovňa (celkom 21 zariadení) a do 9 lekární v meste Stará Ľubovňa. Na ZŠ vo Vyšných Ružbachoch sme uskutočnili 3 prednášky pod názvom „Fajčenie“, zabezpečili sme distribúciu zdravotno-výchovného materiálu a meranie CO monitorom 45 študentom, ktorým bolo poskytnuté aj odborné poradenstvo v odvykaní od fajčenia. Svetový deň bez tabaku bol propagovaný na webovej stránke RÚVZ ale aj formou nástenky na RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni.

V súvislosti so Svetovým dňom bez tabaku uskutočnil RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni dňa 31.5.2011 v spolupráci s Územným spolkom SČK - BJ - SL, pracovisko Stará Ľubovňa, pobočkou VŠZP v Starej Ľubovni a Mestským úradom v Starej Ľubovni aktivitu pod názvom „*Vymeň cigaretu za jablko*“. Akcia prebiehala dňa 31. mája 2011 v meste Stará Ľubovňa za účasti Družstiev prvej pomoci mladých z Obchodnej akadémie v Starej Ľubovni. Ich úloha spočívala v oslovovaní okoloidúcich fajčiarov a v ponúknutí jablka výmenou za cigaretu. Okrem jablka mali možnosť oslovení získať aj letáčik s problematikou zameranou na prevenciu fajčenia a informácie o ponúkaných službách na stanovišti zdravia vo vstupných priestoroch Mestského úradu. Mladí zdravotníci pôsobili vo dvojiciach v jednotlivých častiach mesta Stará Ľubovňa - na pešej zóne, v priestoroch nákupného centra LIDL a KAUFAND, v priestoroch Ľubovnianskej nemocnice, n. o., autobusovej a vlakovej stanice a následne aj na námestí mesta Stará Ľubovňa.

Mladým študentom z Družstva prvej pomoci mladých sa podarilo osloviť na jednotlivých stanovištiach celkom 65 fajčiarov a vyzbierať tak 65 cigariet.

Odborní zamestnanci RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni v rámci sprievodných aktivít k Svetovému dňu bez tabaku poskytovali na stanovišti zdravia vo vstupných priestoroch Mestského úradu v Starej Ľubovni meranie hladiny CO v pľúcach a v krvi pomocou prístroja CO monitor a meranie tlaku krvi. Každému vyšetrenému klientovi bolo poskytnuté poradenstvo v oblasti odvykania od fajčenia, prevencie hypertenzie a následne bol odovzdaný výsledok vyšetrenia a zdravotno-výchovný materiál s uvedenou problematikou.

Krvný tlak si nechalo odmerať 59 klientov a 71 klientov si nechalo odmerať hladinu CO v pľúcach a v krvi pomocou CO monitora. V súvislosti s vybavením jablák pre akciu „*Vymeň cigaretu za jablko*“ sme uskutočnili 1 osobnú a 1 telefonickú konzultáciu a v súvislosti s prípravou aktivít k Svetovému dňu bez tabaku 1 telefonickú konzultáciu.

O realizovaní jednotlivých aktivít bola spracovaná fotodokumentácia a článok pod názvom „Odolali pokušeniu zapáliť si svoju cigaretu“, ktorý bol uverejnený v Ľubovnianskych novinách. Pri príležitosti **Svetového dňa životného prostredia - /5.6.2011/** sme spracovali vlastnú edíciu k uvedenému svetovému dňu, ktorý sme distribuovali 50 obecným a mestským úradom v okrese Stará Ľubovňa, 37 MŠ, ZŠ, SŠ v okrese Stará Ľubovňa. Uvedený svetový deň sme propagovali aj formou nástenky v priestoroch RÚVZ a na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni.

V súvislosti so **Svetovým dňom darcov krvi - /14.6.2011/** sme spracovali leták pod názvom „Svetový deň darcov krvi“, ktorý sme distribuovali na jednotlivé MŠ, ZŠ a SŠ v okrese Stará Ľubovňa, 9 lekárňam, 21 APL pre dospelých a 15 APL pre deti a dorast v okrese Stará Ľubovňa. Tento svetový deň bol propagovaný nástenkou v priestoroch RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni a na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni.

9.6. PROGRAM PODPORY ZDRAVIA ZNEVÝHODNENÝCH KOMUNÍT NA SLOVENSKU NA ROKY 2009 – 2015

RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni bol do realizácie 2. etapy Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít zapojený od 1. marca 2009. V 2. etape realizácie Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít v roku 2011 pôsobí na pracovnej pozícii komunitný pracovník – koordinátor (KPZV-K) Bc. Anna Kyseľová, ktorá vykonávala činnosť na tejto pozícii aj v roku 2009 a 2010.

Na pozícii komunitného pracovníka - asistenta (KPZV-A) bola na 2. etapu realizácie programu v roku 2011 prijatá Čurejová Mária, ktorá vykonávala svoju činnosť na tejto pozícii od 22.03.2010.

Komunitný pracovník - asistent a koordinátorka nastúpili na realizáciu programu v roku 2011 dňa 1.4.2011. V tento deň sa zúčastnili stretnutia s povereným gestorom Oddelenia podpory zdravia, PCZ na ktorom boli oboznámení s cieľmi, obsahom a očakávanými výstupmi Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít pre rok 2011 a zároveň podpísali príkaznú zmluvu na realizáciu 2. etapy Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít pre rok 2011.

Od 1.4.2011 začali asistenti vykonávať jednotlivé činnosti v teréne samostatne, pričom každému z nich boli pridelené rómske osady - Bc. Kyseľovej obce Ľubotín, Kyjov, Šarišské Jastrabie, Čirč a osada Podsadek v Starej Ľubovni a Čurejovej Márii obce Lomnička, Jakubany, Kolačkov a Ul. Továrenská v Starej Ľubovni.

Počas apríla - júna 2011 v rámci realizácie 2. etapy **PPZZRK** uskutočnili komunitné pracovníčky celkovo **8 prednášok**, ktorými edukovali 113 detí a mládeže. Zabezpečili **6 besied**, ktorými edukovali 116 detí, mládež a dospelých a odpremietali v rámci besied **6 DVD** 116 osobám.

Pri osobných konzultáciách edukovali obyvatel'ov rómskych osád a v súvislosti s prácou v teréne pracovali formou osobných konzultácií s predstaviteľmi samosprávy, vedením škôl ako aj s pedagógmi, lekármi a pracovníkmi komunitných centier.

Celkovo v období od apríla do júna 2011 poskytli 678 osobných konzultácií, ktoré sa dotýkali prevažne opatrení v súvislosti s pedikulózou, dodržiavania liečebného postupu, liečby a prevencie infekčného ochorenia, výživou u detí do jedného roka, odporúčaní, ako žiť s vysokým TK, liečby hypertenzie, dôležitosti užívania liekov, starostlivosti o novorodenca a o choré dieťa, dôležitosti povinného očkovania v detskom veku, ošetrovanie dieťaťa po očkovaní, dôležitosti pravidelných kontrol po operácii a dodržiavanie pokynov lekára, ohľadom zdravotnej dokumentácie, dôležitosti návštev v detskej, tehotenskej a diabetologickej poradne, ohľadom životosprávy, škodlivosti fajčenia, znečisťovania zdrojov pitnej vody a prostredia, podpísania zmluvy s praktickým lekárom. V uvedenom období zároveň zabezpečili meranie TK 1617 klientom. V priebehu I. polroka 2011 zabezpečili KPZV distribúciu zdravotno-výchovného materiálu celkovo 171 klientom, pričom išlo o distribúciu letáku pod názvom „Čo robiť pri vysokom krvnom tlaku?“ (42 klientom), „Očkovanie“ (23 klientom), „Ja a môj krvný tlak“ (92 klientom), „Vysoký krvný tlak – Hypertenzia“ (14 klientov).

V rámci spolupráce s praktickými lekármi pre deti a dorast a praktickými lekármi pre dospelých a odbornými lekármi absolvovali komunitné pracovníčky celkovo 65 návštev, pri ktorých zisťovali stav zaočkovania, kontrolu dochádzky na očkovanie, zabezpečili odovzdanie predvolaní, prípadne opakovaných výziev na očkovanie, na povinnú kontrolu, na preventívnu prehliadku a zabezpečili zber dát v rámci hodnotenia indikátorov Programu podpory zdravia znevýhodnenej rómskej komunity. Absolvovali zároveň 45 návštev na Obvodných úradoch v súvislosti s realizáciou plánovaných aktivít a zberom dát v rámci hodnotenia indikátorov PPZZRK. V rámci spolupráce s vedením jednotlivých škôl uskutočnili 16 návštev, ktoré boli zamerané na realizáciu edukačných a zdravotno-výchovných aktivít, zber dát v rámci hodnotenia

indikátorov PPZZRK. Počas pôsobenia v osadách spolupracovali s terénnymi sociálnymi pracovníkmi a uskutočnili celkovo 47 návštev, ktoré sa týkali ohlásaenia výkonu, realizácie plánovaných aktivít a zber dát v rámci hodnotenia indikátorov PPZZRK.

Na základe odovzdaných predvolaní 388 osobám na očkovanie, 85 osobám na preventívnu prehliadku, 11 osobám na odber krvi, 46 osobám do detskej poradne sa dostavilo na podnet komunitných pracovníkov na preventívnu prehliadku 66 osôb, na očkovanie 303 osôb a na odber krvi 7 osôb, do detskej poradne 46 osôb.

Pri príležitosti Európskeho imunizačného týždňa (24. - 30.4.2011) bola komunitnou pracovníčkou - koordinátorkou a komunitnou pracovníčkou - asistentkou zabezpečená distribúcia vlastnej edície „Európsky imunizačný týždeň - 23.-30.4.2011“ na jednotlivé komunitné centrá v okrese Stará Ľubovňa.

Dňa 24. marca 2011 sa KPZV - K zúčastnila s regionálnou hygieničkou - zastupujúcou pracovného stretnutia za okrúhlym stolom k realizácii PPZZRK na Slovensku, ktoré sa konalo v Bratislave.

Dňa 19. mája 2011 sa KPZV - K zúčastnila edukačného stretnutia zdravotných sestier z USA zameraného na zdravie rómskych žien žijúcich v osadách. Organizátorom akcie bola nadácia CBF Domari and Roman Ministri, ktorá pôsobí na Slovensku od roku 2003. Edukačné stretnutie prebiehalo v obciach Ľubotín, Čirč a Kyjov.

Dňa 22.6.2011 RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni uskutočnil pracovné stretnutie k realizácii PPZZRK na Slovensku pod gesciou ÚVZ SR v Bratislave.

V priebehu mesiaca apríl - máj 2011 prebiehala realizácia Hodnotenia indikátorov PPZZRK v okrese Stará Ľubovňa v osadách, v ktorých pôsobia KPZV-A a KPZV-K v rámci svojej terénnej práce: Stará Ľubovňa - Podsadek, Stará Ľubovňa - Ul. Továrenská, Kolačkov, Jakubany, Lomnička, Ľubotín, Kyjov, Šarišské Jastrabie, Čirč.

Celkovo bolo KPZV-K pôsobiacom v 5 osadách (Stará Ľubovňa - Podsadek, Ľubotín, Kyjov, Šarišské Jastrabie, Čirč) oslovených nezávisle od seba 67 hodnotiteľov (zo 67 odovzdaných formulárov č. 1 bolo vyplnených 66, zo 67 odovzdaných formulárov č. 2 bolo vyplnených 66) a KPZV-A pôsobiacom v 4 osadách (Stará Ľubovňa - Ul. Továrenská, Kolačkov, Jakubany, Lomnička) oslovených nezávisle od seba 54 hodnotiteľov (z 54 odovzdaných formulárov č. 1 bolo vyplnených 54, z 54 odovzdaných formulárov č. 2 bolo vyplnených 53). V rámci realizácie monitoringu zabezpečili KPZV - K a KPZV- A celkovo 52 osobných konzultácií a 9 riadených rozhovorov.

Zozbierané údaje z Formulárov č.1 a č. 2 získanými v súvislosti s realizáciou Hodnotenia indikátorov PPZZRK boli KPZV-A a KPZV-K vkladané do mustry a v požadovanom termíne budú zaslané na ÚVZ SR v Bratislave.

V súvislosti s realizáciou PPZZRK sme v I. polroku 2011 zaslali na ÚVZ SR v Bratislave požadovaný zoznam KPZV pri RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni a ich dosiahnuté vzdelanie v roku 2011, údaje ohľadom osídlenia a lokalít pôsobenia KPZV v rámci RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni v roku 2011.

Prácu KPZV-K a KPZV-A počas realizácie programu v období apríl - jún 2011 možno hodnotiť pozitívne, o čom svedčia uskutočnené aktivity ale aj pozitívne ohlasy adresované komunitným pracovníkom v teréne. S pozitívnym ohlasom sa stretli najmä u lekárov pre deti a dorast, v zariadeniach pre deti a mládež ale aj u samotnej znevýhodnenej komunity žijúcej v osadách.

Odborní zamestnanci OPZ, PCZ pri RÚVZ so sídlom v starej Ľubovni v I. polroku 2011 v súvislosti s realizáciou PPZZRK oslovili ÚVZ SR ohľadom povinnosti štatútu zamestnanca, ktoré sa dotkli pracovného vzťahu KPZV-K a KPZV-A v súvislosti s nadobudnutím účinnosti príslušnej legislatívy. V tejto súvislosti sme uskutočnili 4 telefonické konzultácie. V marci 2011

sme pre denník SME poskytli rozhovor k problematike života v osadách okresu Stará Ľubovňa a následne 9. marca 2011 bol uverejnený článok v tomto denníku pod názvom „V osadách sa nežije zdravšie“. Odborní zamestnanci OPZ, PCZ poskytli pre KPZV-K, KPZV-A počas I. polroka 2011 celkovo 58 osobných konzultácií ohľadom podpísania príkazných zmlúv, plánov práce na nasledujúce kalendárne týždne, kontrolu týždenných a mesačných správ a cestovných príkazov.

Pre Komunitné centrum v obci Kolačkov a pre obyvateľov tejto osady sme v marci 2011 zabezpečili besedu pod názvom „Starostlivosť o vlastné zdravie“, spojenú s premietnutím DVD a následnou distribúciou zdravotno-výchovného materiálu. Pri tejto príležitosti sme uskutočnili meranie tlaku krvi 10 klientom. S prípravou týchto aktivít bolo poskytnutá 1 telefonická konzultácia.

Odborný zamestnanec RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni sa ako člen pracovnej skupiny za MZ SR zúčastnil 3 pracovných stretnutí v Bratislave na MPSVaR v Bratislave ohľadom prípravy a tvorby legislatívneho zámeru zákona o Sociálne vylúčených spoločenských.

Dňa 3.6.2011 sme sa zúčastnili regionálneho stretnutia zameraného na spoluprácu medzi partnermi pôsobiacimi v oblasti sociálnej inklúzie v okrese Stará Ľubovňa, ktoré organizovalo Partnerstvo sociálnej inklúzie okresov Kežmarok a Stará Ľubovňa v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni. Na uvedenom pracovnom stretnutí v ZŠ v Jakubanoch sme aktívnou účasťou odprezentovali legislatívny zámer zákona o SVS za oblasť Zdravie a životné prostredie.

RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni v súvislosti s Pracovným stretnutím k realizácii PPZZRK na Slovensku pod gesciou ÚVZ SR v Bratislave, ktoré sa konalo 22.6.2011 na RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni uskutočnilo 3 osobné a 1 telefonickú konzultáciu.

Samotná realizácia programu v podmienkach regiónu Stará Ľubovňa v I. polroku 2011 bola opäť prínosom v oblasti ochrany, podpory a rozvoja zdravia obyvateľov v znevýhodnených komunitách.

9.7. VYZVI SRDCE K POHYBU

V súvislosti s realizáciou kampane „Vyzvi srdce k pohybu 2011“ Oddelenie podpory zdravia, PCZ pri RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni spracovalo výzvu, prostredníctvom ktorej sme informovali podniky, organizácie, inštitúcie, športovo-relaxačné centrum, plaváreň, ako aj všetkých praktických lekárov, lekáreň, Ľubovniansku nemocnicu, n. o., MŠ, ZŠ a SŠ v okrese Stará Ľubovňa o cieľoch a podmienkach zapojenia sa do kampane. Celkovo bolo oslovených 81 subjektov, ktorým boli zaslané účastnícke listy a plagáty.

V rámci zahájenia kampane sme zabezpečili pre obyvateľov mesta Stará Ľubovňa informáciu v mestskom rozhlase. Zároveň sme spracovali vlastnú edíciu pod názvom „Prekonajte pohodlnosť - vyhráte zdravie!“, ktorá bola formou televízneho oznamu vysielaná týždeň počas kampane regionálnou televíziou v Starej Ľubovni. Počas kampane sme uverejnili v Ľubovnianskych novinách článok pod názvom „Cholesterol a nadváha“.

Kampaň „Vyzvi srdce k pohybu“ bola prezentovaná aj názornou propagáciou v priestoroch RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni s podrobnými informáciami pre verejnosť, ale aj prostredníctvom webovej stránky RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni.

Počas kampane sme realizovali vyšetrenia výjazdovou poradňou zdravia na Mestskom úrade v Starej Ľubovni, kde sme 18 zamestnancom poskytli biochemické vyšetrenie rizikových faktorov KVCH (cholesterol, HDL cholesterol, triglyceridy a glukóza) z kapilárnej krvi, antropometrické merania (výška, váha, pás, boky s následným stanovením BMI a WHR, percento telesného tuku), štandardné meranie tlaku krvi. Na základe rozhovoru bola u klienta odobratá anamnéza,

zhodnotili sa stravovacie zvyklosti, aktuálne biochemické vyšetrenie, meranie TK a antropometrické merania. Zistené výsledky sme spracovali v programe Test zdravé srdce a klienta sme oboznámili o význame rizikových faktorov vo vzťahu k zdraviu vo všeobecnosti, ale aj o tých, ktoré boli u klienta prítomné. V prípade zvýšenej alebo rizikovej hladiny jednotlivých meraní sa klientovi odporučila nielen úprava životného štýlu, ale v ďalšom postupe bol pozvaný na opakované vyšetrenie do základnej poradne alebo do nadstavbovej poradne, prípadne sa odporučil do starostlivosti ošetrojúceho lekára. Súčasťou vyšetrenia u každého klienta bolo poskytnutie zdravotno-výchovných materiálov, účastníckych listov ku kampani „Vyzvi srdce k pohybu“ a bližších informácií ohľadom kampane.

Všetci klienti, ktorí navštívili Poradňu zdravia pred a počas prebiehajúcej kampane, ako aj zamestnanci RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni dostali bližšie informácie ohľadom zapojenia sa do kampane a zároveň im boli distribuované účastnícke listy. Dňa 3.6.2011 sme zaslali odpočet aktivít a vyplnené účastnícke listy na RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici. RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni v súvislosti s realizovaním kampane „Vyzvi srdce k pohybu“ zabezpečil účasť odborného zamestnanca na pracovnom seminári, ktorý sa konal v Martine 23.3.2011.

9.8. NÁRODNÝ PROGRAM PREVENIE OBEZITY

Na plnení tejto úlohy sa OPZ, PCZ pri RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni počas I. polroka 2011 podieľal realizáciou individuálneho poradenstva formou výjazdov pracovníkov Poradne zdravia na Daňovom úrade v Starej Ľubovni. Klientom sme poskytli biochemické vyšetrenie rizikových faktorov KVCH (cholesterol, HDL cholesterol, triglyceridy a glukóza) z kapilárnej krvi, antropometrické merania (výška, váha, pás, boky s následným stanovením BMI a WHR, percento telesného tuku), štandardné meranie tlaku krvi. Na základe rozhovoru bola u klienta odobratá anamnéza, zhodnotili sa stravovacie zvyklosti, aktuálne biochemické vyšetrenie, meranie TK a antropometrické merania.

Zistené výsledky sme spracovali v programe Test zdravé srdce a klienta sme oboznámili o význame rizikových faktorov vo vzťahu k zdraviu vo všeobecnosti, ale aj o tých, ktoré boli u klienta prítomné. V prípade zvýšenej alebo rizikovej hladiny jednotlivých meraní sa klientovi odporučila nielen úprava životného štýlu, ale v ďalšom postupe bol pozvaný na opakované vyšetrenie do základnej poradne alebo do nadstavbovej poradne, prípadne sa odporučil do starostlivosti ošetrojúceho lekára. Celkovo sme vyšetřili na Daňovom úrade v Starej Ľubovni 12 klientov. Siedmi klienti Daňového úradu v Starej Ľubovni boli odporúčaní do starostlivosti ošetrojúceho lekára. Súčasťou vyšetrenia u každého klienta bolo aj poskytnutie zdravotno-výchovných materiálov.

9.9. CINDI PROGRAM SR

V I. polroku 2011 sme poskytli služby celkom 178 klientom v rámci činnosti PCZ. Základnú poradňu navštívilo v I. polroku 2011 spolu 106 klientov, ktorých vyšetřujeme podľa štandardných postupov vyšetrenia klienta v základnej poradni.

Možnosť návštevy PZV využilo v I. polroku 2011 celkom 47 klientov, ktorým sa poskytlo individuálne poradenstvo hodnotením stravovacích zvyklostí, najčastejšie analýzou jednodňového jedálneho lístka, spracovaného v počítačovom programe Alimenta a ktorý je východiskom pre intervenciu. Individuálne poradenstvo v POF využil v I. polroku 2011 jeden klient.

V oblasti ochrany zdravia pri práci sme v I. polroku 2011 poskytli služby v rámci POPZP 21 klientom. V I. polroku 2011 sme prostredníctvom anonymnej telefónnej linky poskytovali občanom okresu možnosť získania odborných informácií súvisiacich s rizikom prenosu,

priebehom infekcie a vyšetrením so zameraním najmä na otázky prevencie HIV/AIDS. Celkovo sme poskytli 3 konzultácie. V rámci anonymnej telefónnej linky zameranej na prevenciu odvykania od fajčenia nebola poskytnutá žiadna konzultácia.

V rámci výjazdovej poradne pri významných dňoch podľa WHO a iných zv aktivitách sme v I. polroku 2011 klientom poskytovali vyšetrenie biochemických parametrov, antropometrických ukazovateľov, meranie TK, vyšetrenie tukomerom, CO monitorom, anamnézu, poradenstvo. Celkom sme uskutočnili 3 aktivity, pri ktorých bolo vyšetrených 45 klientov. Meranie TK v tomto roku mimo základnej a výjazdovej poradne sme vykonali pri 5 aktivitách 114 klientom. Meranie CO monitorom sme realizovali pri 14 aktivitách 304 klientom. S praktickými a odbornými lekármi vzájomne spolupracujeme pri odporúčaní klientov z Poradne zdravia do ich ambulancie starostlivosti. V I. polroku 2011 sme takto odporúčali 47 klientov PZ. Samozrejme aj títo lekári odporúčajú k nám svojich pacientov do základnej poradne, alebo do nadstavbových poradní napr. POF, PZV.

9.10. ZDRAVIE DETÍ A MLÁDEŽE V ŠKOLSKOM PROSTREDÍ

V súvislosti s plnením Národného programu starostlivosti o deti a dorast v Slovenskej republike na roky 2008 - 2015 sme začiatkom roka 2011 zaslali na ÚVZ SR v Bratislave požadovaný odpočet - Rozsah využitia edukačných materiálov BECEP RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni stav k 31.12.2010.

10. KONTROLA TABAKU

10.2. ŠKOLENIE PRACOVNÍKOV RÚVZ V OBLASTI PREVENCIE FAJČENIA

Na plnení tejto úlohy sa OPZ, PCZ pri RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni v I. polroku 2011 podieľal zabezpečením dvoch prednášok pod názvom „Výskyt užívania tabakových výrobkov a pasívneho fajčenia na Slovensku a v Európe“ a „Výchova k nefajčeniu“, ktoré boli odprezentované dňa 23.6.2011 na Slovenskej zdravotníckej univerzite v súvislosti so vzdelávaním a školením pracovníkov RÚVZ v oblasti prevencie fajčenia.

DOMÁCE PROGRAMY A PROJEKTY RÚVZ SO SÍDLOM V STAREJ ĽUBOVNI

„Adamko, hravo - zdravo“

Do projektu „Adamko, hravo-zdravo“ sú v okrese Stará Ľubovňa zapojené MŠ Kamienka, MŠ Nová Ľubovňa, MŠ a ZŠ Podolíneec.

Jednotlivým projekt realizujúcim školám poskytujeme poradenstvo a spolupracujeme priamo s jednotlivými koordinátormi. V I. polroku 2011 nebola predložená žiadna požiadavka, či záujem o aktivity zo strany škôl, ktoré realizujú vyššie uvedený projekt.

„Zdravé mestá“

Odborní zamestnanci OPZ, PCZ v rámci realizácie projektu Zdravé mesto spolupracovali s garantom projektu pri MÚ v Starej Ľubovni pri príprave Stanovišťa zdravia pri príležitosti Svetového dňa bez tabaku.

Pre obyvateľov zdravého mesta sme zvlášť iniciovali v I. polroku 2011 Svetový deň rakoviny, Medzinárodný deň zriedkavých ochorení. V rámci týchto aktivít sme zasielali výzvy, vlastnú edíciu a podporovali realizáciu zv aktivít.

„Rozhovory pod lampou“

Lubovnianskou knižnicou v Starej Ľubovni sme boli oslovení pre opakovanú spoluprácu na realizácii aktivít v súvislosti s uvedeným projektom. Samotná realizácia projektu bola zameraná na uskutočnenie 3 besied na tému „Prevencia drogovej závislosti“ pre študentov Obchodnej akadémie v Starej Ľubovni a Strednej odbornej školy technickej v Starej Ľubovni. Tieto besedy boli zároveň spojené s premietnutím DVD pod názvom „Deti a drogy“. Zároveň sme poskytli 1 telefonickú konzultáciu ohľadom dohody plánovaných aktivít.

„Umývaj si ruky, zachrániš život“

Na plnení tejto úlohy sa OPZ, PCZ pri RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni v období I. polroka 2011 podieľalo spracovaním vlastnej edície ohľadom kampane: „Save Lives: Clean Your Hands“ s následnou distribúciou informácie o tejto kampani 9 lekárňam, 21 APL pre dospelých a 15 APL pre deti a dorast v okrese Stará Ľubovňa. Vlastnú edíciu sme zároveň prezentovali aj formou webovej stránky RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni. Tento 3. ročník kampane bol propagovaný aj nástenkou na RÚVZ. V súvislosti s realizáciou vyššie uvedených aktivít sme v rámci výskumnej a prieskumnej činnosti vyplnili dotazník pod názvom „Hygiena a dezinfekcia rúk ako prevencia MRSA“.

Štúdia „GYTS“ /súčasťou projektu Global Tobacco Surveillance System/

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Starej Ľubovni sa v súvislosti s realizáciou prieskumu Global Youth Tobacco Survey (GYTS) zúčastnil dňa 28.4.2011 v Martine pracovného stretnutia ohľadom realizácie štúdie GYTS. Odborní zamestnanci OPZ, PCZ uskutočnili samotný zber údajov v priebehu júna 2011.

V okrese Stará Ľubovňa bola do prieskumu zaradená ZŠ s MŠ v Ľubotíne, kde bol zber údajov vykonaný dňa 17.06.2011 a do prieskumu podľa metodiky boli zaradené 3 triedy s celkovým počtom 69 zúčastnených žiakov (24 žiakov 7.roč.; 24 žiakov 8.roč.; 21 žiakov 9.roč.).

V okrese Stará Ľubovňa bola do prieskumu zaradená aj ZŠ s MŠ v Mníšku nad Popradom, kde bol zber údajov vykonaný dňa 20.06.2011 a do prieskumu podľa metodiky boli zaradené 3 triedy s celkovým počtom 45 zúčastnených žiakov (13 žiakov 7.roč. ; 15 žiakov 8.roč. ; 17 žiakov 9.roč.).

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Starej Ľubovni zabezpečoval zber údajov aj na ZŠ s MŠ v Gaboltove v okrese Bardejov, kde zber údajov prebehol 21.06.2011 a do prieskumu podľa metodiky bolo zaradených 6 tried s celkovým počtom 63 zúčastnených žiakov (17 žiakov 7.A.; 9 žiakov 7.B; 11 žiakov 8.A; 4 žiaci 8.B; 16 žiakov 9.A; 6 žiakov 9.B).

Dňa 22.6.2011 sme vyplnené dotazníky so sprievodnou správou a odpočtom aktivít odovzdali osobne na ÚVZ SR v Bratislave. Počas realizácie sme zabezpečili 5 telefonických konzultácií ohľadom zberu dát a realizácie štúdie.

Školy podporujúce zdravie

Do projektu Školy podporujúce zdravie je v okrese Stará Ľubovňa zapojených 6 materských škôl /Podolíneč, Malý Lipník, Nová Ľubovňa, Kamienska, Tatranská SL, Vsetínska SL/, 8 ZŠ /ZŠ Za vodou, ZŠ Levočská, ZŠ Komenského Stará Ľubovňa, ZŠ Šarišské Jastrabie, Jakubany, Kamienska, Malý Lipník, Podsadek/, 1 ŠZŠ Levočská Stará Ľubovňa a 3 SŠ /Obchodná akadémia, SOŠ Jarmočná Stará Ľubovňa, Gymnázium T. Vansovej Stará Ľubovňa/. Oproti roku 2010 nedošlo k zmene počtu škôl podporujúcich zdravie.

K jednotlivým projektom poskytujeme poradenstvo a spolupracujeme priamo s jednotlivými koordinátormi. Zdravotno-výchovné pôsobenie realizujeme v oblasti zdravého životného štýlu,

prevencie drogovej závislosti, v oblasti podpory nefajčenia a abstinencie, stomatohygieny, zdravej výživy, poruchy príjmu potravín a anorexie, chrbtice školáka pre žiakov, pedagógov a rodičov formou prednášok, besied, praktických ukážok správneho čistenia zubov na stomatologickom modeli zuba.

Zapožičiavame a premietame videokazety, distribuujeme zdravotno-výchovný a propagačný materiál, telefonické a osobné konzultácie, meranie tlaku krvi a CO v pľúcach a v krvi pomocou CO monitora a podľa záujmu realizujeme aktivity výjazdovej poradne zdravia.

V I. polroku 2011 sme v týchto školách uskutočnili 9 prednášok, 3 besedy, poskytli 11 telefonických konzultácií, premietli sme 3 videofilm v rámci edukačných aktivít. Poskytli sme meranie tlaku krvi pri 2 aktivitách 29 zamestnancom škôl a meranie CO monitorom pri 4 aktivitách 64 žiakom.

Na začiatku školského roka týmto MŠ, ZŠ, ŠZŠ a SŠ zasielame Ponukový list oddelenia podpory zdravia, PCZ a zoznam videokaziet, ktorý im napomáha pri výbere a plánovaní aktivít.

Pri príležitosti významných dní vyhlásených SZO realizujeme zväčša rôzne aktivity.

V týchto školách podporujúcich zdravie sme zvlášť iniciovali v I. polroku 2011 Svetový deň rakoviny, Medzinárodný deň zriedkavých ochorení, Svetový deň vody, Svetový deň TBC, Svetový deň zdravia, Európsky imunizačný týždeň, Svetový deň bezpečnosti a zdravia pri práci, Svetový deň pohybom pre zdravie, Svetový deň hypertenzie, Svetový deň bez tabaku, Svetový deň životného prostredia a Svetový deň darcov krvi. V rámci týchto aktivít sme zasielali výzvy, vlastnú edíciu a podporovali realizáciu mnohých iných zväčša aktivít.

Na všetkých zdravie podporujúcich MŠ sa realizuje pitný režim, zdravá výživa, ktorú sa v spolupráci s rodičmi darí presadzovať komplexnejšie. Zúčastňujeme sa pravidelne rodičovských združení, ktoré vždy končia ochutnávkou určitého druhu zdravej výživy /šaláty, nátierky, jednohubky, zdravé sladkosti, ovocie, mliečny banánový kokteil/.

V súvislosti s realizáciou kampane „Vyzvi srdce k pohybu 2011“ sme zaslali týmto školám informáciu o kampani a prihlášky do súťaže „Vyzvi srdce k pohybu“.

Školský mliečny program

Školský mliečny program, ktorého výkon a organizácia boli usmernené metodickým pokynom MŠ SR č. 1227/1999 - 4 zo dňa 30.7.1999 sa v našom okrese realizuje.

Oproti školskému roku 2009/2010 došlo k miernemu zostupu zapojenia škôl do školského mliečného programu. V školskom roku 2010/2011 je do programu zapojených 13 školských jedální pri ZŠ s MŠ z celkového počtu 29 (zariadenia tohto druhu) a 4 školské jedálne pri ZŠ z celkového počtu 5 (zariadenia tohto druhu). Záujem o mliečne desiaty malo celkovo 2750 žiakov. Možným dôvodom tohto mierneho zostupu je aj pokles počtu stravujúcich sa školopovinných detí v školských jedálňach.

V rámci programu boli žiakom podávané nasledovné výrobky: tekuté mlieko s predĺženou trvanlivosťou v objeme 0,25 l, mliečne výrobky vo forme ochutených kyslomliečnych výrobkov, ovocné jogurty. Dodávateľom výrobkov je Mliekareň Kežmarok, firma DANONE.

Školský mliečny program je realizovaný v 17 prípadoch podávaním mlieka a mliečnych výrobkov v školskej jedálni.

Z poznatkov zistených pri výkone štátneho zdravotného dozoru vyplýva, že aj napriek snahe zriaďovateľov zariadení pre deti a mládež, štatutárnych zástupcov zariadení pre deti a mládež a vedúcich školských jedální nedochádza k zvýšeniu záujmu a využívania školského mliečného programu v okrese Stará Ľubovňa. Na realizácii uvedeného programu sa podieľame ako riešiteľ.

Cielené prieskumy zamerané na problematiku spoločného stravovania detí a mládeže v nadväznosti na súčasné ekonomické podmienky

Hlavným cieľom tejto úlohy bolo získať podklady pre zhodnotenie kvality podávaných jedál a pestrosti zostavovaných jedálnych lístkov vo vybraných zariadeniach spoločného stravovania pre deti a mládež.

V rámci plnenia tejto úlohy sme v I. polroku 2011 pokračovali v tomto prieskume na vidieckych školách - v školskej jedálni pri ZŠ s MŠ v Orlove a v školskej jedálni pri ZŠ s MŠ v Chmeľnici. V tejto súvislosti sme zabezpečili odber vzoriek stravy náhodným spôsobom od žiaka a súčasne aj navážku podľa rozpisu na laboratórne vyšetrenie energetických a nutričných hodnôt. Počas I. polroka 2011 sme zatiaľ odobrali celkovo 2 vzorky stravy v školskej jedálni pri ZŠ s MŠ v Orlove (1 navážku, 1 náhodnú od stravníka). O realizácii uvedenej úlohy vo vybraných školských jedálňach pri ZŠ s MŠ sme riaditeľov týchto škôl informovali písomne zaslanou informáciou.

Po odobratí všetkých naplánovaných vzoriek stravy v priebehu roka 2011 laboratórne výsledky energetickej hodnoty stravy odobratej v školskej jedálni pri ZŠ s MŠ v Orlove a v školskej jedálni pri ZŠ s MŠ v Chmeľnici spracujeme a porovnáme s inventórnou metódou a s OVD pre danú vekovú kategóriu. Záverečné vyhodnotenie výsledkov laboratórných rozborov stravy zašleme aj riaditeľom vybraných škôl.

Sledovanie a hodnotenie výkonu kontroly zákona o ochrane nefajčiarov

Odborní zamestnanci oddelenia HDaM v období I. polroka 2011 vykonali celkovo 48 kontrol v základných školách, materských školách, stredných školách, školských stravovacích zariadeniach, v bufetoch v rámci školských zariadení zameraných na dodržiavanie ustanovenia zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov. V rámci uvedených kontrol nebola uložená žiadna bloková pokuta a ani riešený žiaden priestupok pokarhaním.

Uvedené kontroly boli zasielané na OPZ, PCZ boli zapracované do Hlásenia o počte vykonaných kontrol za RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni za mesiac Január, Február, Marec, Apríl, Máj, Jún 2011 a následne v mesačných intervaloch zaslané na ÚVZ SR v Bratislave.

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom vo Svidníku**

ODDELENIE HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

1.1. Vypracovanie aktualizovaného akčného plánu pre životné prostredie a zdravie Slovenskej republiky IV (National action plan for environment and health – NEHAP IV)

Cieľ

Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva SR prostredníctvom environmentálnych determinantov zdravia; redukcia ochorení súvisiacich s kvalitou vonkajšieho i vnútorného ovzdušia, ochorení súvisiacich s pitnou a rekreačnou vodou, ochorení súvisiacich s nadmerným environmentálnym hlukom, úrazmi, UV žiarením, klimatickými zmenami.

Popis výsledkov

- *V rámci monitoringu sledujeme kvalitu vody vo všetkých verejných vodovodoch v okrese Svidník a Stropkov,*

V tomto roku bolo odobratých 77 vzoriek vôd z verejných vodovodov v okrese Svidník a Stropkov so zameraním na zníženie rizika ochorení a poškodenia zdravia. Ani v jednej vzorke neboli prekročené ťažké kovy a dusikaté látky. V roku 2011 nedošlo k zhoršeniu zdravia obyvateľov v okresoch Svidník a Stropkov v dôsledku nevyhovujúcej kvality pitnej vody, nebola zaznamenaná epidémia vodou prenosných ochorení, ani dusičnanová alimentárna methemoglobinémia.

- *monitorujeme prírodné kúpaliská v rekreačnej oblasti Veľká Domaša – lokalita Valkov a Tíšava.*

Všetky odobraté vzorky vody vyhovovali požiadavkám kvality vody na kúpanie.

- *sledujeme kvalitu bazénov vody*

V meste Svidník a Stropkov sú v prevádzkach počas LTS len kúpaliská s netermálnou vodou. Letné kúpalisko v Stropkove tvorí plavecký bazén a detský bazén do 3 rokov. Na Letnom kúpalisku vo Svidníku bolo v prevádzke všetkých 5 bazénov – plavecký, umelé vlny, dojazdový bazén pre tobogán, detský bazén do 3 rokov a relaxačný bazén. Vzorky vody vyhovujú požiadavkám kvality vody na kúpanie.

- *V rámci regionálnej úlohy „Pramene – sledovanie kvality vody z prameňov, ktoré obyvatelia hromadne využívajú na pitné účely“ sledujeme kvalitu vody v takýchto prameňoch*

V okrese Svidník v roku 2011 bolo odobratých 9 vzoriek. Vzorky vody z prameňov Dubová, Vyšný Orлік, odpočívadlo - smer Mestisko, Svidník – záhradkárska oblasť a Čierna hora vyhovovali požiadavkám na kvalitu pitnej vody vo všetkých sledovaných ukazovateľoch. Vo vzorkách vody z prameňa Svidník - Pod cerkvou, Radoma, Nová Polianka boli prekročené mikrobiologické ukazovatele /Koliformné baktérie, Kultivovateľné mikroorganizmy, enterokoky, E.coli/. V okrese Stropkov v roku 2011 boli odobraté vzorky vôd z prameňov Sitník, Gribov, Staškovce a Bukovce. Ani jedna vzorka nespĺnila limity ukazovateľov kvality pitnej vody v mikrobiologických ukazovateľoch. Vo všetkých vzorkách boli prekročené najvyššie medzné hodnoty v ukazovateli koliformné baktérie, v 1 vzorke aj enterokoky alebo Escherichia coli.

- *Zvyšuje sa úroveň informovanosti obyvateľstva o význame pitnej vody a vody na kúpanie /v rámci Svetového dňa vody články v regionálnej tlači, letáky a prednášky o pitnej vode, informácie na webovej stránke/*

1.7 Úprava pitnej vody vo verejných vodovodoch

Cieľ

Urobiť prehľad spôsobov úpravy pitnej vody vo verejných vodovodoch v Slovenskej republike a používaných chemických látok na báze chlóru v súvislosti so vznikom vedľajších

produktov chlórovania. Získať prehľad o počte verejných vodovodov bez dezinfekcie a zhodnotiť kvalitu dodávanej pitnej vody v nich na základe výsledkov prevádzkovateľa a monitorovania RÚVZ. Vytipovať verejné vodovody, v ktorých sa bude sledovať vplyv chlórovania na kvalitu vody a vznik vedľajších produktov a sledovať kvalitu vody v nedezinfikovaných verejných vodovodov.

Popis výsledkov

Pri plnení tejto úlohy budeme postupovať podľa pokynov ÚVZ SR
Termín spracovania tabuliek a informácii je 2. polrok 2011

1.8. Aktualizácia informačného systému o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie

Cieľ

Úpravou a doplnením funkčnosti *Informačného systému o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie* prispôbiť systém novým legislatívnym požiadavkám, aktuálnej situácii a požiadavkám v oblasti informovania, zefektívniť a zlepšiť prácu orgánov verejného zdravotníctva v oblasti vôd na kúpanie na všetkých úrovniach. V súvislosti s reportingovými povinnosťami Slovenska voči EK zabezpečiť plnenie požiadaviek európskej smernice č. 2006/7/ES o riadení kvality vody určenej na kúpanie a automatickým spracovaním dát predísť chybovosti poskytovaných údajov.

Popis výsledkov

V roku 2008 bol na všetkých úradoch verejného zdravotníctva uvedený do prevádzky *Informačný systém o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie*, ktorý zefektívnil prácu orgánov verejného zdravotníctva v oblasti vôd na kúpanie. Systém zaviedol jednotný postup nielen pri vkladaní a sumarizácii údajov o vode na kúpanie a kúpaliskách, ale aj pri spracovaní údajov, vyhodnotení dát, aktualizácii stavov kúpalísk počas kúpacej sezóny a vypracovaní hodnotiacich správ. Systém prispel k výraznému urýchleniu poskytovaniu informácií verejnosti a médiám a bol prvým krokom k systematizácii zberu, spracovania, zdieľania a zverejňovania informácií o kvalite vody na kúpanie v SR.

V roku 2011 boli v rámci IS spracované a zverejnené tieto výstupy

- *Zoznam vôd vhodných na kúpanie pred začiatkom LTS* – pred začiatkom kúpateľskej sezóny podľa požiadaviek smernice č. 2006/7/ES,
- *Správa o pripravenosti prírodných a umelých kúpalísk na LTS* – pred jej začiatkom
- *Aktualizácia stavu kúpalísk počas LTS* – vždy v týždňových intervaloch vo štvrtok),
- Aktuálny stav kúpalísk, ich vody na kúpanie a prevádzky – priebežne počas celej kúpateľskej sezóny

1.10 Posilnenie implementovania HIA (Health Impact Assessment) v posudkovej činnosti ÚVZ SR a RÚVZ SR.

Cieľ

Posilnenie odbornosti zamestnancov verejného zdravotníctva v oblasti hodnotenia dopadov na zdravie. Zlepšenie riadenia a odborného usmerňovania procesov hodnotenia dopadov na zdravie pri rozhodovaní na národnej a regionálnej úrovni vydaním vyhlášky MZ SR, ktorá upraví postup pri hodnotení dopadov na zdravie.

Popis výsledkov

Hodnotenie dopadov na zdravie je v SR zákonnou požiadavkou na základe novely zákona č. 355/2007 Z.z. s účinnosťou od 1. januára 2011. Postupy orgánov verejného zdravotníctva pri

uplatňovaní tejto pôsobnosti sú upravené metodickým usmernením ÚVZ SR Hlavného hygienika SR. HIA sa požaduje pri predkladaní návrhov strategických dokumentov a činností podliehajúcich posudzovaniu ich vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia podľa prílohy č. 1 k zákonu č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon č. 24/2006 Z.z.) a činností podliehajúcich posudzovaniu ich vplyvu na životné prostredie podľa prílohy č. 8 k zákonu č. 24/2006 Z.z.. Problematika hodnotenia dopadov na zdravie bude náplňou odborných seminárov poriadaných pre zamestnancov verejného zdravotníctva. Pre posilnenie procesov hodnotenia dopadov na zdravie uplatňovaním princípu opatrnosti bude vypracovaná vyhláška MZ SR, ktorou sa upraví postup pri hodnotení dopadov na zdravie.

Regionálna úloha:

Pramene – sledovanie kvality vody z prameňov, ktoré obyvatelia hromadne využívajú na pitné účely

Cieľ : Sledovanie kvality vody z prameňov v okrese Svidník a Stropkov, ktoré obyvatelia hromadne využívajú na pitné účely.

Popis výsledkov:

V roku 2011 bolo v okrese Svidník odobratých 9 vzoriek vôd z prameňov a to v obciach Radoma, Dubová, Vyšný Orлік /prameň pri lese, smer Kečkovce/, Šarišský Štiavnik, Nová Polianka, odpočívadlo - smer Mestisko a 3 pramene v meste Svidník – Čierna hora, Pod cerkvou a Záhradkárská oblasť. V okrese Stropkov boli odobraté 4 vzorky a to v obciach Gribov, Staškovce, Bukovce a Stropkov – Sítники.

Pramene v obci Šarišský Štiavnik, Dubová, Radoma, Gribov, Staškovce sú zaradené medzi minerálne pramene. Minerálny prameň v obci Šarišský Štiavnik je na základe Referenčného centra pre ochranu a rozvoj prírodných liečebných kúpeľov a prírodných liečivých a minerálnych stolových vôd v SR možné zaradiť medzi vody stredne mineralizované, hydrogénuhličitanovo-sodné. Nachádza sa v areáli detskej ozdravovne. Ďalší prameň minerálnej vody sa nachádza vpravo od štátnej cesty Dubová – Cigla. Vede k nemu poľná spevnená cesta v dĺžke cca 150 m. Minerálna voda v obci Dubová je v okolí známa, je často využívaná občanmi, má chuť málo slanej kyselky. Prameň minerálnej vody sa nachádza aj asi 20 m od štátnej cesty medzi obcami Radoma a Šarišský Štiavnik. Je intenzívne využívaný okoloidúcimi motoristami ako aj obyvateľmi okolitých obcí na pitné účely. Voda sa odoberá ručnou pumpou. Odtok je voľne na terén, preto okolie prameňa je rozbahnené.

V okrese Stropkov sa prameň minerálnej vody sa nachádza asi 1,5 km na západ od obce Gribov /smerom na Olšavku/. Prameň je 30 m od okraja lesa v rokli v betónovej skruži, hĺbky asi 40 cm s odtokom do potôčika. Voda je sírna /vajcovka/. Medzi minerálne pramene je zaradený aj prameň so sírnou vodou v obci Staškovce. Prameň je obrastený krovím, neupravený, málo využívaný. Voda voľne steká na terén.

Vzorky vody z prameňov Dubová, Vyšný Orлік, odpočívadlo - smer Mestisko, Svidník – záhradkárská oblasť a Čierna hora vyhovovali požiadavkám na kvalitu pitnej vody vo všetkých sledovaných ukazovateľoch. Vo vzorkách vody z prameňa Svidník - Pod cerkvou, Radoma, Nová Polianka boli prekročené mikrobiologické ukazovatele /Koliformné baktérie, Kultivovateľné mikroorganizmy, enterokoky, E.coli/. V okrese Stropkov v roku 2011 boli odobraté vzorky vôd z prameňov Sítник, Gribov, Staškovce a Bukovce. Ani jedna vzorka nespĺnila limity ukazovateľov kvality pitnej vody v mikrobiologických ukazovateľoch.. Vo všetkých vzorkách boli prekročené najvyššie medzné hodnoty v ukazovateli koliformné baktérie, v 1 vzorke aj enterokoky alebo Escherichia coli,.

ODDELENIE PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA

2.1. Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce

Cieľ

Zvýšiť odbornú úroveň hodnotenia pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce vo vzťahu k zdravotným rizikám zamestnancov. Na hodnotenie využívať odborné usmernenia ÚVZ SR. Pri výkone štátneho zdravotného dozoru uplatňovať legislatívne úpravy v oblasti ochrany zdravia pri práci vrátane legislatívnych úprav harmonizovaných s právom Európskych spoločenstiev. Pomocou kontrolných listov informovanosti zamestnancov overovať poskytovanie informácií zamestnancom v oblasti ochrany zdravia pri práci zo strany zamestnávateľov. Zvýšiť úroveň údajov o rizikových prácach a zabezpečiť ich efektívne využitie v ochrane zdravia pri práci usmerňovaním činnosti pracovnej zdravotnej služby v podnikoch.

Gestor: ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

Riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR

2.1.1. Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

V dozorovaných okresoch evidujeme k 30.06.2011 v programe ASTR 189 zamestnancov, ktorí vykonávajú prácu zaradenú do 3. a 4. kategórie z hľadiska zdravotných rizík, a to v 9 organizáciach okresu Svidník a 8 organizáciach okresu Stropkov. Evidencia v programe sa pravidelne aktualizuje - na základe návrhu zamestnávateľov a predložených výsledkov meraní sa vyhlasovali nové rizikové práce, kde boli zamestnanci zaradení do kategórie rizika v súlade s Vyhláškou MZ SR č.448/2007 Z.z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach na zaradenie prác do kategórii.

V rámci posudkovej činnosti RÚVZ so sídlom vo Svidníku vydalo podľa § 13 ods.4 písm.m) zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov 3 rozhodnutia na zaradenie pracovných činností do kategórie rizikových prác, všetky v okrese Svidník, a to:

- Metal Container, a.s., Svidník, rizikový faktor-hluk, kategória 3 a 4
- Rikostav Container, s.r.o., prevádzka Giraltovce, rizikový faktor-hluk, pevný aerosól zo zvarovania, kategória 3
- DREVOKAP s.r.o., Kapišova, rizikový faktor-hluk, kategória 3

Súčasne boli prehodnotené vydané rozhodnutia o určení rizikových prác v 2 organizáciach, kde došlo k zrušeniu rizikových prác a vyradeniu z evidencie:

- Domov sociálnych služieb Stropkov, rizikový faktor - psychická pracovná záťaž, kategória 3
- Poliklinika Giraltovce ILB s.r.o., Giraltovce, rizikový faktor - biologické faktory, kategória 3

Je potrebné podotknúť, že výstupy z programu ASTR už nevyhovujú súčasnej legislatíve.

Pri vykonávaní štátneho zdravotného dozoru sa kontrolovalo aj vykonávanie lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci, používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov, objektivizácia faktorov pracovného prostredia a vypracovanie prevádzkových poriadkov a posudkov o riziku. Na všetkých pracoviskách, kde sú vyhlásené rizikové práce, sa zamestnanci podrobujú lekárskeho preventívneho prehliadkam v intervale určeným

zákonom, sú vykonané objektivizácie faktorov práce a pracovného prostredia, kde sú súčasne vypracované a schválené prevádzkové poriadky a posudky o rizikách pre jednotlivé faktory.

Počet zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce v okrese Svidník a Stropkov – podľa druhu a kategórie rizikových faktorov:

Faktor	počet exponovaných zamestnancov					
	2009		2010		k 30.6.2011	
<i>názov</i>	celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
Prach	63	2	40	0	45	0
Hluk	181	22	155	17	176	17
Chemické faktory	0	0	0	0	2	0
Vibrácie	7	0	7	0	7	0
Karcinogénne a mutagénne faktory	3	3	3	3	3	3
Faktory spôsobujúce vznik prof. kožných ochor.	2	0	2	0	2	0
Ionizujúce žiarenie	21	11	0	0	0	0
Biologické faktory	5	4	5	4	2	2
Psychická pracovná záťaž	0	0	34	32	0	0
Spolu	208	37	205	56	189	22

K 30.06.2011 je v riziku v spádových okresoch evidovaných:

- v okrese Svidník 90 zamestnancov, z toho 5 žien
- v okrese Stropkov 99 zamestnancov, z toho 17 žien.

Počet zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce podľa výstupov z programu ASTR má klesajúcu tendenciu. Najzávažnejším škodlivým faktorom v pracovnom prostredí je nadmerný hluk, ktorým je exponovaných 85 zamestnancov v okrese Svidník a 91 zamestnancov v okrese Stropkov. Ďalšie najčastejšie sa vyskytujúce škodlivé faktory práce a pracovného prostredia sú prach, vibrácie, karcinogénne a mutagénne faktory.

Zamestnávateľom, ktorých zamestnanci vykonávajú rizikové práce, neboli v I. poroku 2011 uložené sankcie na neplnenie opatrení na ochranu zdravia zamestnancov.

2.1.2. Znižovanie zdravotných rizík z veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov

K 30.06.2011 zamestnanci oddelenia preventívneho pracovného lekárstva vykonali 33 previerok v okrese Svidník a Stropkov v rámci štátneho zdravotného dozoru, kde sa zamerali na uplatňovanie Nariadenia vlády SR č.355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení NV SR č.300/2007 Z. z.. Kontroloval sa najmä predaj, používanie, evidencia a skladovanie jedovatých a veľmi jedovatých látok a prípravkov, predloženie posudku o riziku a prevádzkového poriadku na schválenie orgánom verejného zdravotníctva, preukázanie odbornej spôsobilosti na prácu

s jedovatými a veľmi jedovatými látkami a prípravkami, poskytovanie OOPP zamestnancom a ich používanie, likvidácia prázdnych obalov a nespotrebovaných zvyškov prípravkov na ochranu rastlín a zabezpečenie zdravotného dohľadu pre zamestnancov.

V poľnohospodárskych objektoch-v rastlinnej výrobe sa sledovalo používanie prípravkov na ochranu rastlín, ich skladové priestory, príp. vykonávanie postrekových prác a osvedčenie o odbornej spôsobilosti na prácu s jedmi. Organizácie uprednostňujú nákup prípravkov na ochranu rastlín priamo pred ich aplikáciou a len v potrebnom množstve, t.j. nevytvárajú si skladové zásoby, príp. sa zabezpečuje chemická ochrana rastlín dodávateľským spôsobom.

Najčastejšie zisťovanými nedostatkami pri výkone ŠZD boli nevypracované prevádzkové poriadky a posudky o riziku. Uvedené nedostatky sa riešili určením termínov na ich odstránenie.

Na RÚVZ so sídlom vo Svidníku boli k 30.06.2011 doručené 4 oznámenia o vykonaní DDD činnosti, ktoré realizovala firma CSS – Slovakia, a.s Veľký Šariš (deratizácia a dezinfekcia v obchodných reťazcoch v meste Svidník a Stropkov), Asanarates s.r.o. Košice (deratizácia a dezinfekcia v Domove dôchodcov a domove sociálnych služieb Svidník).

K 30.06.2011 neboli zamestnancami odd.PPL riešené žiadne mimoriadne situácie a havárie.

Mieru poznania zdravotných rizík zamestnancov z expozície chemickým faktorom sme overovali formou kontrolných listov informovanosti zamestnancov. Vo väčšine prípadov boli kladne hodnotené oboznámenia sa s prevádzkovým poriadkom na pracovisku, poskytovaní osobných ochranných pracovných prostriedkov ako aj oboznámení s výsledkami meraní chemických škodlivín na pracoviskách, kde sú zamestnanci exponovaní pri výrobných, technologických postupoch chemickým faktorom.

Nebezpečné chemické látky a prípravky podľa NV SR č. 355/2006 Z. z. v znení NV SR č. 300/2007 Z. z. NV SR č. 356/2006 Z. z. v znení NV SR č. 301/2007 Z. z. NV SR č. 253/2006 Z. z.	Počet súhlas / nesúhlas	
	RÚVZ	ÚVZ SR
Schválenie prevádzkového poriadku	32	
Oznámenia o začatí regulácie živočíšnych škodcov podľa § 52 ods. 4 zák. č. 355/2007 Z. z.	4	-

V rámci posudkovej činnosti RÚVZ so sídlom vo Svidníku vydalo 32 rozhodnutí na schválenie prevádzkových poriadkov, kde v niektorých prípadoch účastníci konania súčasne s uvedením priestorov do prevádzky predkladali a žiadali aj o súhlas k schváleniu prevádzkového poriadku.

2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu

Aj v I. polroku 2011 evidujeme v organizácii Nemocnica arm. generála L. Svobodu, n.o. Svidník-onkologická ambulancia zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce s karcinogénnymi a mutagénnymi faktormi – cytostatiká. Ide o 3 osoby, ktoré pacientom podávajú cytostatiká v ampulkách alebo vo forme tabliet. Celkový počet používaných ampuliek a cytostatík formou tabliet za kalendárny rok bude upresnený vo vyhodnotení za rok 2011.

V I.polroku sme štátny zdravotný dozor zamerali aj na kontrolu dodoržievania povinností zamestnávateľov vyplývajúcich z Nariadenia vlády SR č. 356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci. Previerky boli vykonané v drevospracujúcich prevádzkach. Vzhľadom na

nelichotivú ekonomickú situáciu mnohé drevoprevádzky prerušujú svoju podnikateľskú činnosť. V súčasnosti evidujeme 6 prevádzok, v ktorých sú zamestnanci exponovaní predovšetkým tvrdým drevom, vo všetkých bola vykonaná objektivizácia prachu v pracovnom prostredí – limity v norme.

V prípadoch expozície materiálmi obsahujúcimi azbest, postupuje sa a nariaďujú sa účinné opatrenia na minimalizáciu expozície zamestnancov a obyvateľstva podľa Nariadenia vlády SR č.253/2006 Z.z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci. V 1.polroku 2011 nás firma RONAR, s.r.o. Košice požiadala o súhlas na odstraňovanie materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb z bytového domu na Ul. Bardejovskej vo Svidníku. Táto firma vykonáva sanáciu osobami s odbornou spôsobilosťou, zabezpečuje minimálnu kontamináciu sanovaných priestorov určených na bývanie azbestovými vláknami a pri búracích prácach používa schválené technické zariadenia a bezpečné pracovné postupy.

Databáza organizácií, v ktorých sú zamestnanci vystavení karcinogénnym a mutagénnym faktorom a pracovným procesom s rizikom chemickej karcinogenity:

Organizácia	Chemický karcinogén, proces s rizikom chemickej karcinogenity	Klasifikácia* podľa NV SR č. 356/2006 Z. z. v znení NV SR č. 301/2007 Z. z.
Nemocnica arm. generála L.Svobodu, n.o. Svidník – onko- logická ambulancia	cytostatiká	Proces s rizikom chemickej karcinogenity

2.1.4. Znižovanie psychickej pracovnej záťaž

V apríli 2011 Domov sociálnych služieb v Stropkove požiadal o prehodnotenie kategórie rizikových prác v Domove sociálnych služieb v Stropkove v rizikovom faktore psychická pracovná záťaž, ktorá bola zaradená do 3.kategórie rizika.

Pri hodnotení rizika z expozície zamestnancov psychickou pracovnou záťažou sa vychádzalo z údajov zaznamenaných v protokole o hodnotení psychickej záťaž z hľadiska úrove pracovných podmienok na pracovisku, z hodnotenia psychickej záťaž podľa charakteristík práce a pracovného prostredia a zhodnotenia technických a organizačných opatrení na ochranu zdravia, ktoré vypracovala pracovná zdravotná služba PaLS s.r.o., Budovateľská 50, 080 01 Prešov. Na základe hodnotenia rizík došlo k preradeniu prác v profesiách vedúca sociálneho úseku – sociálny pracovník v priamom kontakte s klientom, sociálny pracovník v priamom kontakte s klientom, ergoterapeut, vedúca opatrovateľského úseku-zdravotná sestra, zdravotná sestra, opatrovateľka z 3.kategórie rizika do 2.kategórie.

Z uvedeného dôvodu psychickú pracovnú záťaž ako rizikový faktor neevidujeme na žiadnom pracovisku v dozorovaných okresoch.

2.1.5. Znižovanie výskytu chorôb z povolania z dlhodobého, nadmerného a jednoranného zaťaženia

K 30.06.2011 neboli NsP Prešov, oddelenie pracovného lekárstva a klinickej toxikológie hlásené žiadne podozrenia na chorobu z povolania z položky 29 „Zoznamu“ .

Prešetrovanie podozrení na choroby z povolania v položke 29 v rokoch 2000-k 30.06.2011:

Rok	Organizácia	Profesia
k 30.06.2011	-	-
2010	Nemocnica arm. gen. L. Svobodu Svidník, n.o.	masér
2009	Lisovňa plastov Veľkrop	robotníčka
2008	MOTYKA Stropkov MIJA Oľšavka AGROSTAV Stropkov Detský domov Svidník	robotníčka murár údržbár, vodič kuchárka
2007	TESLA a.s. Stropkov	robotníčka
2006	KOVO SIPOX a.s. Stropkov TESLA a.s. Stropkov	zámočník robotníčka
2005	KOVO SIPOX a.s. Stropkov Potravínárske strojárne Svidník, a.s. Svidník	robotník klampiar
2004	ALFASTAV, Stropkov LIGE Kuková	zámočník robotník
2003	-	-
2002	Lesy SR, š.p., OZ Bardejov, LS Giraltovce	piliar
2001	LS Stropkov GIRA Giraltovce LS Giraltovce	lesný robotník klampiar piliar
2000	TESLA a.s. Stropkov	robotník

Prešetrenia z položky č.29 sa vykonávajú od roku 2000. Počet prešetrených prípadov má kolísavú tendenciu, no v posledných rokoch vidieť nárast prípadov, hlavne rok 2008.

Pri prešetrovaní podozrenia na CHZP najväčším problémom je získať potrebné podklady z firiem, v ktorej prešetrovaný pracoval a ktorá už ukončila svoju činnosť. Údaje sa získavajú len od prešetrovanej osoby a tým nie je možné overiť ich pravdivosť. Ďalším problémom je poskytovanie rozdielnych údajov od zamestnávateľa a od prešetrovaného, v takom prípade len veľmi ťažko môžeme vysloviť jednoznačný názor na priamu súvislosť medzi ochorením a vykonávanou prácou. V súčasnosti je najväčším problémom to, že pri šetrení sa zistí, že

spoločnosť registrovaná v SR zamestnáva ľudí na výkon prác v zahraničí – nie je možné zistiť pracovné podmienky na pracovisku.

Kópie z prešetrení sa zasielajú na Úrad verejného zdravotníctva SR Bratislava.

V dozorovaných okresoch nemáme vyhlásené rizikové práce z hľadiska dlhodobého nadmerného jednostranného zaťaženia.

2.1.6. Prevencia ochorení chrbtice súvisiacich s prácou a prešetrovanie podozrení na iné poškodenia zdravia z práce so zameraním na ochorenia chrbtice

K 30.06.2011 zamestnanci oddelenia preventívneho pracovného lekárstva neprešetrovali žiadne podozrenia na ochorenie chrbtice.

2.2. Znižovanie rizika vzniku ochorení podmienených prácou u zamestnancov pri práci so zobrazovacími jednotkami

Cieľ

Znížiť riziko vzniku ochorení podmienených prácou a pracovnými podmienkami na pracoviskách so zobrazovacími jednotkami (ZJ) u zamestnancov, ktorí vykonávajú prácu so ZJ prevažnú časť pracovnej zmeny (t.j. viac ako 4 hodiny denne)

Gestor: ÚVZ SR

Riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR

V rámci štátneho zdravotného dozoru sme sledovali pracovné podmienky a režim práce a odpočinku zamestnancov pri práci so zobrazovacími jednotkami, ktorí vykonávajú prácu so zobrazovacími jednotkami prevažnú časť pracovnej zmeny t.j. viac ako 4 hodiny denne a plnenie povinností vyplývajúcich pre zamestnávateľov z Nariadenia vlády SR č.276/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci so zobrazovacími jednotkami.

Bol vykonaný štátny zdravotný dozor v zariadeniach, kde zamestnanci vykonávajú prácu so zobrazovacími jednotkami prevažnú časť pracovnej zmeny- kancelárie, internetové miestnosti (aj v súvislosti s podaním žiadosti). Išlo celkovo o 41 zariadení. Súčasne zamestnanci vyplňovali dotazníky informovanosti zamestnancov, celkovo bolo vyplnených 34 dotazníkov. Sankcie neboli uložené.

2.5. Zvyšovanie úrovne ochrany zdravia pred rizikami z chemických látok

Cieľ

Presadzovanie právnych predpisov EÚ týkajúcich sa chemických látok a zvyšovanie úrovne ochrany zdravia pred rizikami z chemických látok.

Gestor: ÚVZ SR, RÚVZ Banská Bystrica

Riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR

V I. polroku 2011 sme sa zapojili do plnenia tejto úlohy. V rámci štátneho zdravotného dozoru sa sledovalo vyplnenie špeciálneho dotazníka a súlad s právnymi záväzkami týkajúcimi sa predregistrácie a registrácie zavedených látok ako takých alebo látok v prípravkoch, ako aj na dodržiavanie ustanovení súvisiacich s kartami bezpečnostných údajov.

Preverka bola vykonaná v TESLA a.s. Stropkov, ktorá je následným užívateľom. Vyplnený dotazník bol zaslaný v elektronickej forme na RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici.

ODDELENIE HYGIENY VÝŽIVY, BEZPEČNOSTI POTRAVÍN A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

3.1. Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospeljej populácie

Cieľ

Prostredníctvom monitoringu a intervencie vplývať na zlepšenie stravovacích návykov u vybraných skupín dospeljej populácie (so zameraním sa na ľahkú prácu). Zisťovanie vývoja výživového stavu v sledovaných populačných skupinách.

Anotácia

Výživa a správne stravovacie návyky môžu prispieť k zlepšeniu zdravotného stavu obyvateľov. V Slovenskej republike naďalej pretrváva vysoký výskyt kardiovaskulárnych a onkologických ochorení, a preto bol už v roku 1999 vládou SR prijatý „Program ozdravenia výživy obyvateľov SR“, ktorého aktualizácia bola prijatá vládou SR v roku 17. decembra 2008.

Ciele na ozdravenie výživy sú v súlade s celoeurópskymi princípmi vychádzajúcimi z dokumentu „Zdravie 21. storočia“.

Etapy riešenia

I. a II. etapa – riešenie úlohy v súlade s prijatými postupmi (február – december 2011)

III. etapa – správa a výstupy úlohy (15. január 2012).

V roku 2011 bude úloha plnená v spolupráci s Poradenským centrom RÚVZ vo Svidníku.

Sledovanie sa uskutoční u vybraných populačných skupín obyvateľstva u mužov a žien pre ľahkú prácu v celkovom počte klientov 80, z toho ženy v dvoch vekových kategóriách (20 + 20 klientov) a muži v dvoch stanovených vekových kategóriách (20 + 20 klientov).

Získané údaje budú odd. HV spracované do požadovanej formy a zaslané gestorskému pracovisku na RÚVZ Poprad na ďalšie spracovanie.

Pre sledovanie výživových faktorov bude použitý 1-dňový jedálny lístok, na spracovanie dát bude použitý software – Alimenta v nadstavbovej verzii.

Zodpovedný: MVDr. Kveta Kurucová, MPH

Úlohu plnia: Anna Pustá, Renáta Tyčová, Emília Krifková, Jana Ufnárová, Mgr. Edita Podaná

Termín: priebežne v roku 2011, podľa termínov etáp ako sú uvedené.

Plnenie stanovenej úlohy k 30.6.2011:

Celkovo bolo doteraz vyšetrených 20 klientov. Výber cieľovej skupiny bol dobrovoľný, pracujúci boli zamestnancami ZŠ.

3.2. Monitoring jodidácie kuchynskej soli

Cieľ

Monitorovanie obsahu jódu v kuchynskej soli, vo vybraných potravinách a ľudskom organizme s cieľom zabezpečovania kontinuálneho prísunu jódu do ľudského organizmu a jeho predpokladaného obsahu v organizme.

Anotácia

Monitoring obsahu jódu prebieha od roku 1992 prostredníctvom pracovísk hygieny výživy. Zavedenie povinnej fortifikácie kuchynskej soli jódom v SR bolo rozhodnuté koncom 50-tych rokov, z dôvodu nedostatočného prísunu jódu do organizmu a ťažkých poškodení zdravia obyvateľov SR. V rámci Potravinového kódexu SR po 1. máji 2004 je ponechaná národná legislatíva pre fortifikáciu kuchynskej soli jódom. Sledovanie príjmu jódu z vybraných druhov potravín a monitorovanie jódu v organizme poukážu na stav saturácie jódom vybraných populačných skupín.

Etapy riešenia

- I. etapa – odber vzoriek kuchynskej soli z dovozu (vrátane morskej soli) a domáceho pôvodu a ich laboratórne vyšetrenie na množstvo KJ, KJO₃.
 - počet vzoriek: 2 vzorky (1 dovoz, 1 domáci pôvod),
 - časové obdobie: január - december 2011
- II. etapa – kontrola príjmu jódu z iných druhov potravín a monitorovanie jódu v organizme
 - časové obdobie: január – december 2011
- III. etapa - porovnanie úlohy so spotrebou potravín ovplyvňujúcich využívanie jódu ľudským organizmom

V roku 2011 bude vykonaný odber a vyšetrenie 30 vzoriek kuchynskej soli, z toho 14 vzoriek z dovozu a 16 vzoriek domáceho pôvodu.

II Etapa – kontrola príjmu jódu z iných druhov potravín a monitorovanie jódu v organizme sa bude realizovať podľa pokynov gestorského pracoviska.

Zodpovedný: MVDr. Kveta Kurucová, MPH

Úlohu plnia: Anna Pustá, Renáta Tyčová, Emília Krifková

Termín: priebežne v roku 2011, podľa termínov etáp ako sú uvedené.

Plnenie stanovenej úlohy k 30.6.2011:

Celkovo bolo doteraz odobratých 11 vzoriek hodnoty neboli prekročené, / 6 vzoriek odobratých z dovozu a 5 vzoriek domáca produkcia/.

3.3. Bezpečnosť kozmetických výrobkov určených pre deti

Cieľ

1. kontrola dodržania bezpečnosti kozmetických výrobkov v oblasti regulovaných látok
2. dodržiavanie povinnosti označenia vybraných regulovaných látok v zložení na obale kozmetických výrobkov
3. kampaň zameraná na získanie správnych návykov na ochranu pokožky počas pobytu na slnku
4. kampaň na zníženie vzniku alergických reakcií v dôsledku používania „black hena“ dočasnej farby na pokožku

Anotácia: Kontrola vybraných regulovaných látok v kozmetických výrobkoch bude vychádzať z usmernenia EK a vyplýva z ich významného potenciálneho rizika pre zdravie detí z pohľadu možných toxických účinkov a karcinogenity.

Kampane budú zamerané na upevnenie správnych návykov na dosiahnutie ochrany pokožky pred nežiaducimi účinkami UVA a UVB žiarenia a nepoužívanie, najmä v letnom období

počas dovoleník „black hena“ - dočasnej farby na pokožku z dôvodu stúpajúcej tendencie vzniku alergických reakcií.

Etapy riešenia:

- I. etapa: január 2009 - december 2010 - zber a analýzy vzoriek
- II. etapa: leto 2010 – kampane – kontrola regulovaných látok v detskej kozmetike 3 vzorky
- III. etapa: 30. marec 2011 - záverečná správa

Ukončenie úlohy 30. marec 2011. **Záverečná správa** 30. marec 2011

Zodpovedný: MVDr. Kveta Kurucová, MPH

Úlohu plnia: Anna Pustá, Renáta Tyčová, Emília Krifková

Termín: priebežne v roku 2011, podľa termínov etáp ako sú uvedené

Plnenie stanovenej úlohy k 30.6.2011

Plnenie tejto úlohy oddelenie hygieny výživy nemá na rok 2011 len v prípade mimoriadnej udalosti.

3.4. Bezpečnosť výrobkov určených pre deti

Cieľ

1. kontrola dodržania bezpečnosti keramických a plastových výrobkov určených pre deti so zameraním na kontrolu vybraných kritérií bezpečnosti výrobkov – migrácia Cd, Pb, formaldehydu, primárnych aromatických amínov, bisfenolu A resp. iných ukazovateľov v závislosti od materiálového zloženia,
2. kontrola označovania a dokumentácie v súlade s Potravinovým kódexom SR - Materiály a predmety určené na styk s potravinami.

Anotácia: Kontrola dodržania bezpečnosti keramických a plastových výrobkov (PC dojčenské fľaše, plastové výrobky - misky, príbor, tanier, desiatové boxy, športové fľaše atď., keramické výrobky – misky, tanier, hrnceky atď.) určených pre najrizikovejšiu skupinu populácie – deti so zameraním na kontrolu vybraných kritérií bezpečnosti výrobkov – migrácia formaldehydu, primárnych aromatických amínov, bisfenolu A, ťažkých kovov Cd, Pb resp. iných ukazovateľov v závislosti od materiálového zloženia. Zároveň bude kontrola zameraná aj na označovanie a dokumentárnu časť - dostupnosť vyhlásení o zhode a podpornej dokumentácie v súlade s požiadavkami Potravinového kódexu SR - Materiály a predmety určené na styk s potravinami.

Etapy riešenia:

- I. etapa : január 2010 - december 2011 - zber a analýzy vzoriek
- II. etapa : 30. marec 2012 - záverečná správa

Výstupy

Záverečná správa. Zistené výsledky sa uplatnia pri príprave informačných materiálov na ochranu zdravia spotrebiteľov.

RÚVZ Svidník má na rok 2011 naplánovaný odber vzoriek podľa harmonogramu a to odobrať 1 vzorku melamínové pomôcky.

Zodpovedný: MVDr. Kveta Kurucová, MPH
Úlohu plnia: Anna Pustá, Renáta Tyčová, Emília Krifková
Termín: priebežne v roku 2011

Plnenie stanovenej úlohy k 30.6.2011

Plnenie tejto úlohy je naplánované na september 2011 odberom plánovaných vzoriek

3.5. Bezpečnosť papierových a kartónových obalových materiálov

Cieľ

kontrola bezpečnosti papierových a kartónových obalových materiálov vo vzťahu k migrácii určitých fotoiniciátorov, ktoré môžu migrovať z tlačiarenských farieb cez primárny obalový materiál používaných na vrchnú potlač papierových a kartónových obalových materiálov.

Riešiteľské pracovisko

RÚVZ so sídlom v Poprade – odber vzoriek, laboratórne vyšetrenie, hodnotenie

Anotácia: Kontrola dodržania bezpečnosti papierových a kartónových obalových materiálov vo vzťahu k migrácii určitých fotoiniciátorov (benzofenón, 4-metylbenzofenón resp. 4-hydroxybenzofenón), ktoré môžu migrovať z tlačiarenských farieb cez primárny obalový materiál používaných na vrchnú potlač papierových a kartónových obalových materiálov do potravinárskych výrobkov.

Etapy riešenia:

- I. etapa : január 2010 - december 2011 - zber a analýzy vzoriek
- II. etapa : 30. marec 2012 - záverečná správa

Výstupy

Záverečná správa. Zistené výsledky sa uplatnia pri príprave informačných materiálov na ochranu zdravia spotrebiteľov.

Ukončenie úlohy

31. december 2011

Záverečná správa

30. marec 2012

RÚVZ Svidník nemá na rok 2011 naplánované odbery vzoriek podľa harmonogramu len v prípade mimoriadnej udalosti.

Zodpovedný: MVDr. Kveta Kurucová, MPH
Úlohu plnia: Anna Pustá, Renáta Tyčová, Emília Krifková
Termín: podľa usmernenia

Plnenie stanovenej úlohy k 30.6.2011

Plnenie tejto úlohy oddelenie hygieny výživy nemá na rok 2011 len v prípade mimoriadnej udalosti.

3.6. Monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách

Cieľ

Monitorovanie spotreby vybraných prídavných látok v potravinách u dospelých populácie, s cieľom zistiť úroveň ich spotreby a porovnať príjem každej vybranej prídavnej látky s jej stanoveným prijateľným denným príjmom (ADI).

Gestor

ÚVZ SR

Riešiteľské pracoviská

RÚVZ v SR

Anotácia

Monitorovanie spotreby vybraných prídavných látok v potravinách je základom pre hodnotenie zdravotného rizika z potravín s cieľom zistenia miery závažnosti záťaže exponovanej populácie daným rizikovým faktorom v určitom časovom období. Monitorovanie spotreby, ako preventívne opatrenie, umožňuje vytvoriť bázu pre ochranu zdravia a prijatie legislatívnych opatrení. Monitorovanie spotreby prídavných látok prebieha súčasne na základe požiadavky platnej európskej legislatívy s cieľom získať informácie o úrovni spotreby vybraných prídavných látok v potravinách v danom členskom štáte.

Etapy riešenia

I. etapa : január 2011 - október 2011: odborne – metodická príprava monitoringu; zber údajov a analýzy vzoriek

II. etapa : december 2011 – vyhodnotenie monitoringu - záverečná správa

Realizačné výstupy

Záverečná správa obsahujúca údaje o úrovni spotreby vybraných prídavných látok do potravín

Pokračovanie v úlohe

Rok 2011 a ďalšie roky

V roku 2011 bude úloha plnená v spolupráci s Poradenským centrom RÚVZ vo Svidníku.

Monitoring sa uskutoční u vybraných populačných skupín obyvateľstva u mužov a žien pre ľahkú prácu v celkovom počte klientov 80, z toho ženy v dvoch vekových kategóriách (20 + 20 klientov) a muži v dvoch stanovených vekových kategóriách (20 + 20 klientov). V rámci monitoringu bude sledovaná spotreba vybraných 4 prídavných látok / E104 chinolínová žltá, E 129 allura červená AC, E 124 košenilová červená A, E 102 tartrazín/ na základe dotazníkovej metódy a laboratórneho vyšetrenia vytypovaných potravín.

Získané údaje budú odd. HV spracované do požadovanej formy a zaslané gestorskému pracovisku na ÚVZ SR Bratislava na ďalšie spracovanie.

Pre sledovanie výživových faktorov bude použitý 1-dňový jedálny lístok, na spracovanie dát bude použitý software – Alimenta v nastavbovej verzii. 24 hodinový dotazník spotreby potravín/nápojov/2x/:jeden deň pracovný + jeden deň sobota alebo nedeľa, týždenný dotazník frekvencie spotreby potravín

Zodpovedný: MVDr. Kveta Kurucová, MPH

Úlohu plnia: Anna Pustá, Renáta Tyčová, Emília Krifková

Termín: priebežne v roku 2011

Plnenie stanovenej úlohy k 30.6.2011:

Celkovo bolo doteraz vyšetrených 20 klientov. Výber cieľovej skupiny bol dobrovoľný, pracujúci boli zamestnancami ZŠ. Úloha pokračuje.

V ROKU 2011 SA ODD. HV A PBU PODIEĽA NA PLNENÍ ÚLOH, ALEBO PLNÍ NASLEDOVNÉ ÚLOHY

7.3. Minerálne a pramenité balené vody

Cieľ

- overenie kvality minerálnej a pramenitej balenej vody pri skladovaní v predpísaných podmienkach
- overenie doby trvanlivosti minerálnych a pramenitých balených vôd,
- kontrola zdravotnej nezávadnosti minerálnych a pramenitých balených vôd v obchodnej sieti

Anotácia

Potravinový dozor nad kvalitou minerálnych a pramenitých balených vôd pri ich plnení a pri skladovaní a predaji v obchodnej sieti.

Druhy vôd

Minerálne a pramenité balené vody tuzemské a z dovozu, perlivé aj neperlivé

Etapy riešenia

1. monitoring kvality čerstvo naplnených tuzemských balených vôd a preverenie ich doby trvanlivosti - 2011
2. monitoring kvality vody tuzemských a dovážaných vôd v obchodnej sieti – 2011
3. vyhodnotenie – január 2012

V roku 2011, v mesiacoch február - marec 2011 bude vykonaný monitoring kvality tuzemských a dovážaných vôd prostredníctvom odberu a vyšetrenia 8 vzoriek vôd podľa prijatého harmonogramu.

Zodpovedný: MVDr. Kveta Kurucová, MPH

Úlohu plnia: Anna Pustá, Renáta Tyčová, Emília Krifková

Termín: priebežne v roku 2011, podľa termínov etáp ako sú uvedené.

Plnenie stanovenej úlohy k 30.6.2011:

Úloha splnená bolo odobratých 10 vzoriek 1,5 balenia / minerálne vody /z obchodnej siete v okrese Svidník a Stropkov, všetky nami odobraté vzorky boli vyhovujúce.

7.4. Radiačne ošetrené potraviny

Cieľ

- monitoring radiačne ošetrených potravín s obsahom tuku v obchodnej sieti
- monitoring radiačne ošetrených potravín rastlinného pôvodu v obchodnej sieti
- ochrana zdravia obyvateľstva pred nepriaznivými účinkami radiačne ošetrených potravín dovážaných z tretích krajín
- ochrana zdravia obyvateľstva pred nepriaznivými účinkami radiačne ošetrených potravín vyrábaných v SR zo surovín dovážaných z tretích krajín
- plnenie prijatých opatrení v rámci dohovoru s krajinami EU nad kontrolou označovania použitia technológie ožiarenia potravín

Anotácia

Zapojenie do monitoringu krajín EU v nadväznosti na prijaté opatrenia v oblasti potravinového dozoru nad radiačne ošetrovanými potravinami v spotrebiteľskej sieti dovážané z tretích krajín a výrobky vyrobené v SR z dovezených surovín.

Druhy potravín

Rôzne druhy nebalených orechov, hydinové mäso z dovozu z 3.krajín, morské živočíchy, syry z dovozu, koreniny a byliny, kakaový prášok, sušená zelenina, rôzne druhy čajov

Etapy riešenia

Etapy riešenia

1. zber a analýzy vzoriek radiačne ošetrovaných potravín s obsahom tuku z obchodnej siete: január - december 2011
2. zber a analýzy vzoriek radiačne ošetrovaných potravín rastlinného pôvodu bez obsahu tuku; akreditácia novej metódy: január - december 2011
3. zber a analýzy vzoriek radiačne ošetrovaných potravín s obsahom tuku a ostatných potravín rastlinného pôvodu z obchodnej siete; vyhodnotenie výsledkov monitoringu: január - december 2011

V roku 2011 odd. HV a PBU Svidník nemá podľa prijatého harmonogramu naplánovaný žiadny odber vzoriek, len v prípade mimoriadnej udalosti.

Zodpovedný: MVDr. Kveta Kurucová, MPH

Úlohu plnia: Anna Pustá, Renáta Tyčová, Emília Krifková

Termín: podľa usmernenia

Plnenie stanovenej úlohy k 30.6.2011

Plnenie tejto úlohy oddelenie hygieny výživy nemá na rok 2011 len v prípade mimoriadnej udalosti.

7.6. Rezíduá pesticídov v potravinách pre dojčenskú a detskú výživu

Cieľ

- monitoring obsahu reziduí pesticídov v potravinách pre dojčenskú a detskú výživu v obchodnej sieti,
- ochrana zdravia detskej populácie,
- plnenie prijatých opatrení v rámci dohovoru s krajinami EU nad kontrolou obsahu reziduí pesticídov v dojčenskej a detskej výžive.

Anotácia

Participácia na monitoringu krajín EU v nadväznosti na prijaté opatrenia v oblasti potravinového dozoru nad kvalitou dojčenskej a detskej výživy z hľadiska obsahu reziduí pesticídov na rôznych druhoch dojčenskej a detskej výživy na báze mlieka, ovocia, zeleniny a cereálií.

Etapy riešenia

1. etapa: Zber a analýzy 40 vzoriek potravín pre dojčenskú a detskú výživu z obchodnej siete prostredníctvom RÚVZ na obsah α -HCH, β -HCH, γ -HCH, dieldrinu, HCB, endrinu; heptachlóru, aldrinu, DDT,DDD,DDE, metoxychlóru, α - β -endosulfánu, disulfotonu / jeho

metabolitov/, fensulfothionu, omethoatu, dimethoatu, terbufosu/ jeho metabolitov/, cadufosu, demeto-S-methylu, demethon-S-methyl sulfonu, oxydemethon-methylu, ethoprofosu, fipronilu, nitrofeny, propylentiourei, fentinu, haloxyfopu, január – september 2011

2. etapa: Akreditácia metód na stanovenie nových druhov pesticídov: január – apríl 2011

3. etapa: Zavedenie ďalších nových metód LC/MS/MS, GC/MS/MS a GC na stanovenie a ďalších druhov pesticídov v detskej výžive vyžadovaných monitoringom EÚ podľa Nariadenia Komisie č. 915/2010 z 12.10.2010: január – december 2011

4. etapa: Zmeranie obsahu 180 druhov pesticídov / z toho 25 na dobrovoľnej báze/ v 10 vzorkách určených pre monitoring Európskej únie.

V roku 2011 odd. HV a PBU Svidník nemá podľa prijatého harmonogramu naplánovaný žiadny odber vzoriek, len v prípade mimoriadnej udalosti.

Zodpovedný: MVDr. Kveta Kurucová, MPH

Úlohu plnia: Anna Pustá, Renáta Tyčová, Emília Krifková

Termín: podľa usmernenia.

Plnenie stanovenej úlohy k 30.6.2011

Plnenie tejto úlohy oddelenie hygieny výživy nemá na rok 2011 len v prípade mimoriadnej udalosti.

7.8. Glutén v diétnych potravinách

Cieľ

- kontrola potravín určených na bezlepkovú diétu v obchodnej sieti,
- ochrana pacientov chorých na celiakiu pred použitím nevhodných potravín.

Riešiteľské pracovisko

RÚVZ vo Svidníku

Anotácia

Kontrola zdravotnej bezpečnosti potravín určených pre bezlepkovú diétu pre pacientov s intoleranciou na glutén.

Druhy potravín

Rôzne druhy potravín na báze cereálií a pseudocereálií určených pre bezlepkovú diétu.

Etapy riešenia

- zber vzoriek v obchodnej sieti – január – december 2011
- analýzy vzoriek pre bezlepkovú diétu z obchodnej siete, - február – december 2011
- vyhodnotenie – január 2012

Výstupy

- Protokoly o skúškach
- Podklady k hodnotiacej správe

V roku 2011 odd. HV a PBU Svidník nemá podľa prijatého harmonogramu naplánovaný žiadny odber vzoriek, len v prípade mimoriadnej udalosti.

Zodpovedný: MVDr. Kveta Kurucová, MPH

Úlohu plnia: Anna Pustá, Renáta Tyčová, Emília Krifková

Termín: podľa usmernenia.

Plnenie stanovenej úlohy k 30.6.2011

Plnenie tejto úlohy oddelenie hygieny výživy nemá na rok 2011 len v prípade mimoriadnej udalosti.

ODDELENIE HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

4.1. Prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR a zistenie trendov v ich telesnom raste a vývine

Cieľ

Získať podklady pre zhodnotenie telesného vývoja detí a mládeže v roku 2011 a posúdiť trendy telesného vývoja v porovnaní s rokom 2001, resp. s predchádzajúcimi rokmi. Na základe výsledkov pravidelne vykonávaných antropometrických meraní detí a mládeže vo veku od 0 do 18 rokov získať poznatky o rastovej akcelerácii a sekulárnom trende slovenskej mladej populácie a získať štandardné referenčné hodnoty.

Gestor : ÚVZ SR, ÚH LF UK Bratislava

Riešiteľské pracoviská : ÚVZ SR, RÚVZ v SR, pediatri

Termín realizácie : od 26.09.2011 do 04.11.2011

4.2. Zneužívanie návykových látok (alkohol, tabak, drogy) u detí a mládeže na Slovensku

Cieľ

Cieľom je na základe dlhodobých štúdií zneužívania alkoholu, tabaku a nelegálnych drog u detí a mládeže v našej republike zistiť trendy v danej oblasti, porovnať výsledky našich štúdií s výsledkami štúdie vybraných európskych krajín, ktoré sa zrealizovali porovnateľnou metodikou.

Gestor : Úrad vlády SR – Národné monitorovacie centrum – Generálny sekretariát Výboru ministrov pre kontrolu drog a drogové závislosti, Národné monitorovacie centrum, VÚDPaP (Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie), ÚVZ SR

Riešiteľské pracoviská : ÚVZ SR, vybrané RÚVZ v SR. RÚVZ so sídlom vo Svidníku bol zaradený medzi vybrané RÚVZ v SR.

Na základe usmernenia ÚVZ SR a náhodného výberu reprezentatívnej vzorky žiakov a študentov štatistikom zo Štatistického úradu SR bola úloha realizovaná v termíne od 04.04.2011 do 08.04.2011 na dvoch základných školách a jednej strednej škole v okrese Svidník. Pri realizácii prieskumu boli riaditelia škôl požiadaní o spoluprácu listom Ministerstva školstva SR – generálneho riaditeľa sekcie regionálneho školstva.

Prieskum je zameraný, okrem iného na oblasť závislostí . t.j. fajčenie, konzumáciu alkoholu, hranie na výherných automatoch, zneužívanie liekov a drog a pod. Celkove sa prieskumu zúčastnilo 240 respondentov. Prieskum sa realizoval na Základnej škole, Komenského

307/22, Svidník, (90 respondentov), Základnej škole v Okrúhľom, (20 respondentov) a Strednej odbornej škole, Bardejovská 715, Svidník (130 respondentov). V základných školách sa prieskumu zúčastnili žiaci deviateho ročníka, v strednej škole vyplňovali dotazníky študenti 1. - 4. ročníka. Účasť respondentov na projekte bola dobrovoľná a prísne anonymná. Každý respondent vyplnil základný dotazník. Polovica zúčastnených respondentov vyplnila aj dva dodatkové dotazníky (dotazník o alkohole a dotazník o fajčení) a vyplnené dotazníky vložili do obálky a zalepili ju. Anketári vyplnili priložený formulár „Hlásenie za triedu“ a spolu s vyplnenými dotazníkmi zaslali na ÚVZ SR k celoslovenskému vyhodnoteniu.

Termín ukončenia: priebežne podľa požiadaviek gestora

4.3. Monitoring stravovacích zvyklostí a výživových preferencií vybranej populácie detí SR a hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál

V roku 2011 sa IV. etapa monitoringu stravovacích zvyklostí neuskutočnil z dôvodu realizácie siedmeho celoštátneho antropometrického prieskumu telesného vývoja detí a mládeže v SR, ktorý je technicky mimoriadne náročný na zber a spracovávanie údajov. Realizácia ďalšej etapy je naplánovaná na rok 2012, čím sa ukončenie projektu presunie na 31.12.2014.

4.4. Zdravé deti v zdravých rodinách

Cieľ

Na základe výsledkov pravidelne vykonávaných meraní hladiny cholesterolu u detí a mládeže vo veku 11 a 17 rokov získať poznatky o životnom štýle a zdraví mladej populácie a aktualizovať intervenčné opatrenia na individuálnej a populačnej úrovni.

Gestor

RÚVZ Banská Bystrica

ÚVZ SR

Riešiteľským pracoviskom sú vybrané RÚVZ v SR. RÚVZ so sídlom vo Svidníku nebol zaradený medzi vybrané RÚVZ v SR.

ODDELENIE EPIDEMIOLOGIE

6.1. Národný imunizačný program SR (NIP SR)

Riešiteľská organizácia: Regionálny úrad verejného zdravotníctva
oddelenie epidemiológie
ul. Sovietskych hrdinov 79
Svidník

Gestor: Epidemiológia

Spoluriešitelia: poskytovatelia zdravotnej starostlivosti

Popis výsledkov:

Lekári vykonávajúci očkovanie v okresoch Svidník a Stropkov boli priebežne metodicky usmerňovaní o všetkých zmenách v očkovačom kalendári v súlade s obdržanými

odbornými usmerneniami MZ SR. Obdržali aktuálny očkovací kalendár, informácie o zmene v úhrade očkovacej látky Prevenar a Synflorix.

V rámci mesačných hlásení je zdravotnícky personál pravidelne informovaný o všetkých mimoriadne vzniknutých ochoreniach vo svete prostredníctvom metodických usmernení.

Počas celého roka sa monitoruje výskyt ochorení preventabilných očkovaním. V hodnotenom období sa v okrese Stropkov vyskytli 4 ochorenia na TBC u dospelých osôb, 1 rotavírusová enteritída a 3 novozistené nosičstva HBsAg v okrese Svidník.

Z ostatných nákaz preventabilných očkovaním sme nezaznamenali ani jedno ochorenie.

V priebehu Európskeho imunizačného týždňa boli vykonané tieto aktivity:

V okresoch Svidník a Stropkov boli v rámci predmetnej kampane vykonané tieto aktivity: verejnosť bola informovaná o Európskom imunizačnom týždni /ďalej EIW/ prostredníctvom mestskej televízie vo Svidníku a Stropkove, v regionálnych novinách Dukla, Podduklianske novinky a Spektrum boli uverejnené články o EIW - zdôraznení významu očkovania a o čiernom kašli.

Praktickí lekári pre deti a dorast, praktickí lekári pre dospelých a zdravotnícke zariadenia boli informovaní o prebiehajúcom EIW. Pre pracovníkov RÚVZ bola realizovaná prednáška o zmenách v očkovaní a o očkovaní do zahraničia. Na webových stránkach RÚVZ Svidník boli uverejnené informácie o EIW a čiernom kašli.

Materským škôlkam sme poskytli informačný materiál o prebiehajúcom EIW, možnostiach očkovania detí, ktoré boli umiestnené na nástenkách jednotlivých oddelení škôlok v okresoch Svidník a Stropkov.

Na nástenkách RÚVZ boli umiestnené informačné materiály o EIW, očkovaní a možnostiach očkovania pred cestou do zahraničia.

V rámci vakcinačnej poradne bola poskytovaná poradenská konzultačná činnosť v problematike očkovania (zmeny očkovacieho kalendára, možnosti očkovania do zahraničia, očkovanie proti VHA a VHB...).

Propagácia očkovania a výchova obyvateľstva prebiehala formou uverejňovania článkov v miestnej tlači a na web stránkach nášho úradu, kde sú aktualizované novinky v oblasti vakcinácie.

Vedie sa evidencia kontaktov s VHB, HBsAg a zdravotníckych pracovníkov a kontroluje sa priebežne zaočkovanosť proti VHB.

Kontrola očkovania bude vykonaná v septembri 2011 na všetkých ambulanciách pre deti a dorast v okrese Svidník a Stropkov.

6.2. Surveillance infekčných chorôb

Riešiteľská organizácia: Regionálny úrad verejného zdravotníctva
oddelenie epidemiológie
ul. Sovietskych hrdinov 79
Svidník

Gestor: Epidemiológia
Spoluriešitelia: poskytovatelia zdravotnej starostlivosti

Popis výsledkov:

V mesačných intervaloch sa vykonáva analýza prenosných ochorení v okresoch Svidník a Stropkov. Lekári prvého kontaktu, infektológ, veterinári sú spätne informovaní.

Akútne respiračné a chrípkové ochorenia sú pravidelne týždenne spracovávané za okresy Svidník a Stropkov. V čase chrípkovej epidémie bola verejnosť v miestnej tlači informovaná o aktuálnej situácii, rovnako ako aj o prenosných ochoreniach.

Surveillance zoonóz v okresoch Svidník a Stropkov sa vykonáva v spolupráci s RVPS.

K 30.6.2011 bolo spracovaných 23 ohnisk infekčných ochorení, kde boli vykonané protiepidemické opatrenia a spolu bolo hlásených do EPIS-u 426 ochorení. Do systému rýchleho varovania bolo vložených 20 správ o mimoriadnych situáciách v okresoch Svidník a Stropkov.

V priebehu roku 2011 bolo zabezpečené hlásenie SARI z lôžkových oddelení, zaznamenali sme 23 prípadov, z toho v 5 prípadoch bol potvrdený pandemický vírus H1N1. Boli odobraté 3 TN a TH od sentinelových lekárov, výsledky boli negatívne.

Zaznamenali sme 8 septikémii, ktoré boli hlásené do systému EPIS.

V regionálnych týždenníkoch bolo uverejnených 6 článkov – chrípka, európsky imunizačný týždeň, aktuálny stav vo výskyte ARO a čierny kašeľ. Informácie boli uverejňované aj na webovej stránke RÚVZ Svidník.

6.3. Informačný systém prenosných ochorení

Riešiteľská organizácia: Regionálny úrad verejného zdravotníctva
oddelenie epidemiológie
ul. Sovietskych hrdinov 79
Svidník

Gestor: Epidemiológia
Spoluriešitelia: poskytovatelia zdravotnej starostlivosti

Popis výsledkov:

Do programu EPIS sú pravidelne vkladané jednotlivé prenosné ochorenia podľa hlásení od ošetrovujúcich lekárov. V mesačných intervaloch sa vykonáva analýza prenosných ochorení.

Do systému rýchleho varovania bolo vložených 20 správ o mimoriadnych situáciách v okresoch Svidník a Stropkov. Hlásenie o výskyte chrípky a akútnych respiračných ochorení bolo spracované za 25 kalendárnych týždňov

Manažment epidémií:

Analyzované boli 2 epidemické výskyty, ktoré boli hlásené do systému EPIS.

Okres Svidník Epidémia gastroenteritíd v MŠ na ul. 8. mája vo Svidníku. Začiatok ochorení bol od 1.-3.6.2011. Z celkového počtu 84 detí a 16 pracovníkov MŠ, ochorelo 17 detí. Z pracovníkov MŠ nikto neochorel. Ochorenia prebiehali pod klinickým obrazom – zvracanie, hnačky, febrílie, bolesti brucha. Priebeh ochorení bol ľahký.

Odobraté výtery z rekta aj stolica na rotavírusy, adenovírusy a norovírusy boli negatívne.

Okres Stropkov – Epidémia A048 Bukóza

V dňoch 17.-18.6.2011 a 19.-20.6.2011 zorganizovala Skupina spoločností Bukóza Holding okres Vranov nad Topľou manažérske školenie vybratých vedúcich zamestnancov v Hoteli Šport Domaša, Valkov, okres Stropkov. Celkovo sa na školení zúčastnilo 54 zamestnancov a 2 lektori. Prvé príznaky sa objavili v prvej skupine osôb 18.6.2011 o 16.00 hodine u prvej osoby po návrate domov. Celkovo ochorelo 15 osôb, z toho 8 z prvej skupiny a 7 z druhej. Klinické príznaky: teploty 39-40C, zimnica, bolesti svalov, kĺbov a u niektorých aj hnačky a zvracanie. U jednej osoby si ochorenie vyžiadalo hospitalizáciu. Všetci ochoreli až po príchode domov, ošetrovaných bolo 10 osôb, ostatní nevyhľadali lekársku pomoc.

Epidemiologické šetrenie u chorých osôb vykonali pracovníci RÚVZ Vranov nad Topľou.

V zariadení boli v rámci protiepidemiologických opatrení odobraté stery z prostredia, pitná voda z vlastného vodného zdroja, vzorky surovín aj hotovej stravy. Od všetkých zamestnancov kuchyne boli odobraté TR na mikrobiologické vyšetrenie.

Výsledky laboratórných vyšetrení: V dvoch vzorkách stravy bol identifikovaný *Citrobacter* sp – masívny nález, a to v tlačienke a v jaternici, ostatné vzorky boli negatívne na prítomnosť patogénov. U jedného chorého - TR- *Citrobacter* sp., Výsledky TR od ostatných pacientov aj od zamestnancov kuchyne boli negatívne. Pravdepodobným faktorom prenosu bola tlačienka a jaternica.

Do systému EPIS spolu bolo hlásených 426 ochorení. V okrese Svidník bolo spracovaných 19 ohnisk prenosných ochorení, najviac bolo u salmonelóz 11. V ohniskách bolo prijatých 39 opatrení. Najviac opatrení bolo u salmonelóz – 27. Celkovo bolo chránených 83 osôb, najviac u salmonelóz – 57.

V okrese Stropkov boli 4 ohniska. Nariadených bolo 11 protiepidemických opatrení. Najviac opatrení bolo u VHA – 3. Chránených bolo 81 osôb.

Vykonáva sa epidemiologické vyšetovanie nosičov s pozitívnym HBsAg so zabezpečením očkovania rodinných príslušníkov.

6.4. Nozokomiálne nákazy

Riešiteľská organizácia: Regionálny úrad verejného zdravotníctva
oddelenie epidemiológie
ul. Sovietskych hrdinov 79
Svidník

Gestor: Epidemiológia
Spoluriešitelia: poskytovatelia zdravotnej starostlivosti

Popis výsledkov:

Úloha sa plní priebežne v spolupráci so zdravotníckymi zariadeniami.

Pravidelne v mesačných intervaloch sa vykonáva analýza NN v spolupráci pri ich vyhľadávaní s mikrobiológmi, infektológom. Pri zvýšenom výskyte sa prijímajú protiepidemické opatrenia na jednotlivých oddeleniach nemocnice.

K 30.6.2011 na uvedenie priestorov do prevádzky bolo vykonaných 8 previerok. V rámci štátneho zdravotného dozoru sme vykonali 45 previerok, pri ktorých bolo odobratých 220 sterov z prostredia, 2 dezinfekčné roztoky. Otestovaných bolo 10 HS sterilizátorov a 5 autoklávov na neštátnych zdravotníckych ambulanciách. V Nemocnici Svidník n.o., na základe objednávky boli otestované 2 autoklávy – 1x mesačne, 1 formaldehydový sterilizátor 1x mesačne a vyšetrených 8 vzoriek sterilného materiálu na oddelení centrálnej sterilizácie, 8 HS - 1x mesačne na operačných a zákrových sálach, 8 HS – 2 ročne na ambulanciách a oddeleniach, 1 autokláv – 2x ročne na ambulancii.

Z Nemocnice Svidník, n. o. bolo hlásených 11 NN. Nemocnica v Stropkove nehlásila NN.

V rámci dňa rúk bola zorganizovaná prednáška pre študentov zdravotníckej školy o dôležitosti dezinfekcie rúk spojenej s praktickou ukážkou vykonanej dezinfekcie. Zdravotnícki pracovníci oddelení OAIM, JIS interná, chirurgická, chirurgické odd., interné oddelenie, geriatrické a doliečovacie oddelenie Nemocnice vo Svidníku si pomocou UV lampy mohli preveriť ako vykonávajú dezinfekciu rúk.

6.6. Mimoriadne epidemiologické situácie, vrátane bioterorizmu

Riešiteľská organizácia: Regionálny úrad verejného zdravotníctva
oddelenie epidemiológie
ul. Sovietskych hrdinov 79
Svidník

Gestor: Epidemiológia

Spoluriešitelia: **poskytovatelia zdravotnej starostlivosti**

Popis výsledkov:

Na RÚVZ so sídlom vo Svidníku bol v roku 2009 spracovaný štatút regionálnej protiepidemickej komisie, aktualizovaný havarijný plán na vykonanie mimoriadnych opatrení v okresoch Svidník a Stropkov v prípade zvýšeného výskytu prenosných ochorení, prípadne pri nebezpečenstve ich zavlečenia.

Po obdržaní aktuálnych usmernení zo strany ÚVZ SR sú zdravotnícki pracovníci pravidelne informovaní o mimoriadnych epidemiologických situáciách, rovnako ako aj obyvateľstvo.

Zabezpečený bol odber biologického materiálu na chrípku aj od sentinelových lekárov, aj z lôžkových zdravotníckych zariadení /SARI/. Spolu bolo odobratých 26 vzoriek materiálu, z toho v 5 prípadoch bol potvrdený pandemický vírus A(H1N1). SARI bolo hlásené v 23 prípadoch.

6.7. Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV

Riešiteľská organizácia: Regionálny úrad verejného zdravotníctva
oddelenie epidemiológie
ul. Sovietskych hrdinov 79
Svidník

Gestor: Epidemiológia

Spoluriešitelia: **poskytovatelia zdravotnej starostlivosti**

Popis výsledkov:

V priebehu roku 2011 boli odoberané odpadové vody z čističky odpadových vôd vo Svidníku podľa vypracovaného harmonogramu zaslaného z RÚVZ Košice.

Výsledky virologických vyšetrení odpadových vôd na prítomnosť divých poliovírusov v odpadových vodách boli negatívne.

Nebolo hlásené ani jedno podozrenie na ACHO.

6.7. Prevencia HIV/AIDS

Riešiteľská organizácia: Regionálny úrad verejného zdravotníctva
oddelenie epidemiológie
ul. Sovietskych hrdinov 79
Svidník

Gestor: Epidemiológia

Spoluriešitelia: **odd. HDM, odd. PCZVPZ, študenti základných a stredných škôl**

Popis výsledkov:

Na RÚVZ je k dispozícii linka pomoci AIDS, ktorú využili 3 klienti. Boli poskytnuté informácie zamerané na spôsob prenosu, imunologické okno a možnosti testovania.

Projekt „Hrou proti AIDS“ sa bude na RÚVZ so sídlom vo Svidníku realizovať v mesiacoch október – november 2011. Aktivity k Svetovému dňu boja proti AIDS budú realizované k 1.12.2011.

ODDELENIE PODPORY ZDRAVIA**3.1. Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospelaj populácie****Cieľ**

Prostredníctvom monitoringu a intervencie vplývať na zlepšenie stravovacích návykov u vybraných skupín dospelaj populácie / so zameraním sa na stredne ťažkú prácu/.

Zisťovanie vývoja výživového stavu v sledovaných populačných skupinách.

- Túto úlohu plníme v spolupráci s pracovníkmi oddelenia výživy, pričom klientom zapojeným do tohto projektu vyšetrojeme rizikové faktory srdcovo-cievnych chorôb (celk. chol., HDL chol., Tg, glu., antropometrické vyš. a TK).

6.5. Surveillance chronických ochorení**Cieľ**

1. prevencia chronických chorôb
2. znižovanie chorobnosti a úmrtnosti na chronické ochorenia a zlepšenie kvality života populácie
3. ochrana občanov pred ohrozeniami zdravia
4. presadzovanie štátnej zdravotnej politiky, ktorá vedie k zdravšiemu spôsobu života

Dosiahnutie cieľov si vyžaduje dostatočnú pripravenosť, koordinovaný postup odborne podložený a dobre zdokumentovaný, podporu zdravia a edukáciu verejnosti v prevencii chronických ochorení.

- Realizácia kampane „Vyzvi srdce k pohybu“

Ide o celonárodnú medzinárodne koordinovanú kampaň na zvýšenie pohybovej aktivity dospelaj populácie. Informačný materiál o kampani sme distribuovali na zdravotné strediská, do lekární, do škôl, do športového klubu. Taktiež sme účastnícke listy ponúkali klientom v Pohybovom centre pri RÚVZ Svidník, ako aj pri výjazdových akciách v meste. Informácie sme uverejnili v regionálnych novinách, na infokanáloch mesta Svidník a Stropkov, aj na web stránky mesta Svidník a Stropkov.

Osobne nám doručili 20 účastníckych listov, aj napriek tomu, že si ich vyzdvihlo oveľa viac záujemcov.

- Realizácia projektov v rámci programu CINDI.

Vyhodnotenie programu CINDI je v projekte č. 9.9 - CINDI program SR.

- Spoluúčasť na projekte „Obezita“.

Pri poradenskom centre je zriadená poradňa na optimalizáciu pohybovej aktivity a redukciu nadváhy. Klientom sa poskytuje individuálne a skupinové poradenstvo, ako aj vyšetrenie telesnej skladby prístrojom Bodystat. Klienti majú možnosť zúčastniť sa aj pohybových kurzov, ktoré realizujeme v pohybovom centre zriadenom pri poradni zdravia. V 1. polroku

2011 sa týchto kurzov zúčastnilo 81 klientov. Prevencii obezity sa venujeme aj v rámci prednášok o zdravom životnom štýle, kde okrem iného zúčastneným meriame aj množstvo podkožného tuku prístrojom Omron.

9.1. Národný program podpory zdravia

Cieľ

Vytváranie partnerstiev medzi jednotlivými zložkami spoločnosti s cieľom podporovať a rozvíjať verejné zdravie tak, aby sa dosiahlo trvalé zlepšenie zdravia obyvateľstva.

V oblasti podpory zdravia a výchovy ku zdraviu sme zrealizovali v okrese Svidník a Stropkov 106 zdravotno-výchovných aktivít, z toho 25 bolo zameraných na zvyšovanie pohybovej aktivity, 23 na ozdravovanie výživy, 34 na podporu nefajčenia a abstinencie, 2 na prevenciu drogových závislostí a 22 aktivít bolo zameraných na znižovanie krvného tlaku nemedikamentózne.

Zdravotno-výchovné akcie boli určené pre rôzne vekové kategórie. Najmladšou cieľovou skupinou boli deti predškolského a mladšieho školského veku, pre ktorých sme pripravili akcie zamerané na osobnú hygienu, stomatohygienu, výživu, na správne držanie tela, pohybovú aktivitu, na podporu nefajčenia a bezpečnosť na cestách. Súčasťou týchto aktivít bolo aj premietanie videofilmov a DVD „Haló, Fitko“, „Pošlime chrbticu do školy“, „Zúbky“, „Prečo zvieratka bolia zúbky?“, „Najlepšia správa je dobrá životospráva“, „Kde bolo tam bolo fajčenie škodilo“ a „Becepáčik“.

Pre starších žiakov základných škôl sme pripravili prednášky a besedy zamerané na zdravý životný štýl, výživu, pohybovú aktivitu, fajčenie, alkohol a drogy. Aktivity pre túto vekovú kategóriu boli rozšírené aj o meranie krvného tlaku, % telesného tuku a o vyšetrenie prístrojom Smokerlyzer, čím sa zisťuje obsah CO v pľúcach a COHb v krvi fajčiara, pričom sme využívali premietanie DVD a videofilmov „Najlepšia správa je dobrá životospráva“, „Vraždiaci návyk fajčenie“, „Alkohol skrytý nepriateľ“, „Sila osobnosti“ a „Becep – dopravné nehody a prvá pomoc“.

Pre obyvateľov v produktívnom a v poproduktívnom veku sme zabezpečili vyšetrenie rizikových faktorov srdcovo-cievnych ochorení v rámci výjazdových vyšetrení Poradne zdravia.

Pri práci sme využívali edičný materiál, ktorý sme obdržali od ÚVZ SR a edičný materiál z vlastnej produkcie.

Informácie o pripravovaných aktivitách, ich výsledky, články so zdravotno-výchovným zameraním a informácie o činnosti Poradne zdravia sme publikovali v regionálnej tlači Dukla, Spektrum, Podduklianske noviny, na infokanáloch mesta Svidník a Stropkov, aj na web stránkach mesta Svidník a Stropkov.

9.2. Žiť zdravší a kvalitnejší život v staršom veku, alebo mám 65+ a teší ma, že žijem zdravo

Cieľ

Zlepšiť životný štýl a zdravotné uvedomenie starších ľudí. Eliminovať sociálnu izoláciu, ktorá má negatívny vplyv na mortalitu a morbiditu starších ľudí. Využiť vzájomne prospešnú aktivitu seniorov pre zdravie. Aktivovať záujem starších ľudí o vlastné zdravie.

Tento projekt priebežne realizujeme.

Pri príležitosti Svetového dňa zdravia a Svetového dňa pohybu sme zrealizovali v rámci výjazdovej poradne v centre mesta Svidník vyšetrenie rizikových faktorov srdcovo-cievnych ochorení pre seniorov ako aj pre širokú verejnosť. Na požiadanie obce Roztoky sme

v spolupráci s Podduklianskym osvetovým strediskom vo Svidníku uskutočnili pre seniorov vyšetrenie RF SCCH.

V 1. polroku 2011 sme v rámci poradne zdravia vyšetrili 41 klientov starších ako 65 rokov.

9.3. Podpora zdravia v predškolských a mimoškolských zariadeniach

9.3.2. „Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku – stomatohygiena“ Cieľ

Zdravotno - výchovné pôsobenie u detí predškolského veku za účelom zlepšenia orálneho zdravia a vytvorenie správnych návykov starostlivosti o chrup.

Neuspokojivý stav chrupu našich detí a obyvateľov SR je nevyhnutným krokom k posunu prevencie zameranej na predchádzanie zubných ochorení na prioritné miesto vo verejnom zdravotníctve.

Vštepovanie základných zdravotných návykov v skorých rokoch vytvorí podklad, na ktorom sa bude budovať zdravie a plnohodnotný životný štýl v dospelosti. V tomto období je možné pôsobiť na deti v malých skupinkách za účelom prevencie kazivosti zubov, ako aj upevnenia návyku na pravidelnú, každodennú starostlivosť o chrup a ústnu dutinu.

Tento projekt realizujeme od roku 2006 v MŠ v okresoch Svidník a Stropkov. Vzhľadom na dobrú odozvu v ňom pokračujeme aj naďalej. Raz v mesiaci navštevujeme MŠ, kde im podávame základné informácie o stomatohygieni, správnej výžive, opakovane nacvičujeme správnu techniku čistenia zubov.

V 1. polroku 2011 sme odprednášali 11 prednášok o správnom umývaní zúbkov s názornými a praktickými ukážkami, pričom sme využívali DVD nosiče, omaľovanky a model trvalého chrupu. Edukačné materiály v podobe letákov boli dané aj rodičom týchto detí.

9.5. Aktivity pri príležitosti významných dní s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané Svetovou zdravotníckou organizáciou

Pri príležitosti Svetového dňa zdravia sme v spolupráci s Podduklianskym osvetovým strediskom vo Svidníku zrealizovali prednášku a besedu spojenú s vyšetrením RF SCCH v ZŠ Kružľová, kde sme okrem iného vykonali meranie % podkožného tuku prístrojom Omron a taktiež sme im umožnili vyšetrenie prístrojom Smokerlyzer, čím sa zisťuje obsah CO v pľúcach a COHb v krvi fajčiara.

V priestoroch zasačky RÚVZ vo Svidníku sme zorganizovali prednášku a besedu zameranú na zdravú výživu detí pre žiakov 1. stupňa III. ZŠ vo Svidníku.

Pri príležitosti Svetového dňa pohybu pre zdravie sme v rámci výjazdovej poradne na pešej zóne mesta Svidník poskytli vyšetrenie obyvateľom mesta a okresu prístrojom Reflotron. Zisťovali sme rizikové faktory SCCH - celkový cholesterol, glukózu, triglyceridy, HDL cholesterol, merali krvný tlak, % podkožného tuku prístrojom Omron, množstvo CO v pľúcach fajčiara pomocou prístroja Smokerlyzer a poskytovali odborné poradenstvo v oblasti výživy a pohybovej aktivity.

V mesiaci máj pri príležitosti Svetového dňa Červeného kríža a Červeného polmesiaca sme v spolupráci s hliadkou mladých zdravotníkov na pešej zóne vo Svidníku pre verejnosť zorganizovali spoločnú akciu. Okrem ukážok poskytovania prvej pomoci sme záujemcom merali krvný tlak, množstvo CO v pľúcach fajčiara pomocou prístroja Smokerlyzer a % podkožného tuku prístrojom Omron.

V rámci Svetového dňa bez tabaku sme zrealizovali prednášky pre študentov Strednej odbornej školy elektrotechnickej v Stropkove, pre žiakov 1. ZŠ v Stropkove, ZŠ v Havaji, ZŠ v Bukovciach, 1. ZŠ vo Svidníku, IV. ZŠ vo Svidníku, ZŠ v Šarišskom Štiavniku, ZŠ v N. Mirošove a pre deti MŠ na ulici gen. Svobodu vo Svidníku. Študentom a žiakom sme poskytli vyšetrenie pomocou prístroja Smokerlyzer.

9.7. Vyzvi srdce k pohybu

Projekt je v súlade s čiastkovým plnením cieľa č. 8 „Do r. 2020 v celom regióne zredukovať na čo najnižšiu úroveň morbiditu, invalidizáciu a predčasnú mortalitu na chronické neinfekčné ochorenia“ v rámci programu SZO „Zdravie 21. storočia“.

Podobné kampane sa realizujú vo viacerých krajinách plniacich CINDI program /Poľsko, Rumunsko, Česká republika, Slovinsko, Rusko, Malta a iné/.

Informačný materiál o kampani sme distribuovali na zdravotné strediská, do lekární, do škôl, do športového klubu. Taktiež sme účastnícke listy ponúkali klientom v Pohybovom centre pri RÚVZ Svidník, ako aj pri výjazdových akciách v meste. Informácie sme uverejnili v regionálnych novinách, na infokanáloch mesta Svidník a Stropkov, aj na web stránky mesta Svidník a Stropkov.

Osobne nám doručili 20 účastníckych listov, aj napriek tomu, že si ich vyzdvihlo oveľa viac záujemcov.

9.8. Národný program prevencie obezity

Pri poradenskom centre je zriadená poradňa na optimalizáciu pohybovej aktivity a redukcie nadváhy. Klientom sa poskytuje individuálne a skupinové poradenstvo, ako aj vyšetrenie telesnej skladby prístrojom Bodystat. Klienti majú možnosť zúčastniť sa aj pohybových kurzov, ktoré realizujeme v pohybovom centre zriadenom pri poradni zdravia. V 1. polroku 2011 sa týchto kurzov zúčastnilo 81 klientov. V rámci prevencie obezity sme zrealizovali 15 prednášok o zdravom životnom štýle, kde okrem iného zúčastneným meriame aj % podkožného tuku prístrojom Omron.

Pri príležitosti Svetového dňa pohybu pre zdravie sme v rámci výjazdovej poradne na pešej zóne mesta Svidník poskytli vyšetrenie obyvateľom mesta a okresu prístrojom Reflotron. Zisťovali sme rizikové faktory SCCH - celkový cholesterol, glukózu, triglyceridy, HDL cholesterol, merali krvný tlak, % podkožného tuku prístrojom Omron, množstvo CO v pľúcach fajčiara pomocou prístroja Smokerlyzer a poskytovali odborné poradenstvo v oblasti výživy a pohybovej aktivity.

9.9. CINDI program SR

Cieľ

Znižovať celkovú úmrtnosť populácie predovšetkým na choroby srdcovo-cievne a nádorové, eliminovať predčasné úmrtia, t.j. do 65 rokov veku a predĺžiť strednú dĺžku života, najmä u mužov. Znížiť prevalenciu osôb s rizikovým životným štýlom, a to najmä prevalenciu fajčiarov, osôb nezdravo sa stravujúcich, znížiť počet osôb s nedostatočnou pohybovou aktivitou, osôb s nadmerným užívaním alkoholu a neschopnosťou zvládať stres. Zvýšiť informovanosť obyvateľstva o následkoch rizikového životného štýlu a o možnostiach eliminácie rizika úpravou životosprávy.

Činnosť a rozsah vyšetrení v základnej poradni, poradni optimalizácie pohybovej aktivity /POPA/ a redukcie nadváhy a poradni na odvykanie od fajčenia /POF/ sa oproti minulému roku nezmenili.

Všeobecné poradenstvo v základnej poradni sa poskytuje v dňoch utorok a štvrtok od 8.00 do 12.00 hod., POF podľa dohodnutého termínu s klientom, POPA v pondelok, utorok, štvrtok a piatok.

V 1. polroku 2011 sme v poradni zdravia vyšetřili 223 klientov. V rámci 4 výjazdov sme vyšetřili 103 klientov, z toho 16 zamestnancov ZŠ v Kružľovej, 48 účastníkov výstavy kompenzačných pomôcok ÚPSVaR v Stropkove, 18 ľudí pri príležitosti Svetového dňa pohybu, 21 ľudí v spolupráci s Podduklianskym osvetovým strediskom v obci Roztoky.

Informovanie obyvateľstva o činnosti poradne zdravia a medializácia aktuálnych tém v oblasti ochrany a podpory zdravia bola realizovaná v regionálnych novinách Dukla, Podduklianske novinky, Spektrum, na Infokanále mesta Svidník a Stropkov, na internetovej stránke Regionálneho úradu verejného zdravotníctva vo Svidníku a internetovej stránke mesta Svidník a Stropkov.

9.10. Zdravie detí a mládeže v školskom prostredí

V materských školách, základných školách a stredných školách realizujeme zdravotno-výchovné aktivity v priebehu celého školského roka. Ide o prednášky, besedy, premietanie videofilmov, DVD, organizovanie súťaží, distribúciu zdravotno-výchovného materiálu a pod.

10.1. Príprava a realizácia medzinárodnej súťaže pre fajčiarov Prestaň a vyhraj 2012

Cieľom súťaže Prestaň a vyhraj je motivovať fajčiarov k zmene životného štýlu a podpore nefajčenia u tých, ktorí sa neúspešne pokúšajú prestať užívať tabakové výrobky.

Súťaž bude prebiehať v roku 2012.

Regionálny projekt :

Názov projektu: Telesná zdatnosť žiakov stredných škôl a učilíšť v okrese Svidník a Stropkov

Cieľ: Zmeniť postoj študentov k vlastnému zdraviu a zvýšiť ich záujem o pohybovú aktivitu.

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ Svidník

Zodpovedný riešiteľ: Pracovníci OPZ RÚVZ Svidník

Stručný opis projektu: Tento projekt je zameraný na študentov stredných škôl a učilíšť. Hlavným organizátorom sú pracovníci OPZ RÚVZ vo Svidníku, ktorí organizačne zabezpečujú priebeh tejto aktivity. V mesiaci september obdržia všetky SŠ a SOU informácie o športovej súťaži telesnej zdatnosti. V propozíciách budú uvedené podmienky a termíny realizácie, súťažné disciplíny, ako aj spôsob hodnotenia. Po realizácii školských kôl by v novembri nasledovala súťaž medzi školami. Víťazné družstvo obdrží putovný pohár tejto súťaže. Počas celého podujatia by pracovníci OPZ merali záujemcom /fajčiarom/ množstvo CO vo vydychovanom vzduchu pomocou prístroja Smokerlyzer a % podkožného tuku prístrojom Omron.

Výsledky: V roku 2011 sa uskutoční 15. ročník tejto súťaže v spolupráci so Strednou zdravotníckou školou milosrdného Samaritána vo Svidníku.

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Topolčanoch**

1. ODBOR HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

1.1. Vypracovanie aktualizovaného Akčného plánu pre prostredie a zdravie SR IV. (NEHAP IV)

- cieľom úlohy je zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva SR prostredníctvom environmentálnych determinantov zdravia; redukcia ochorení súvisiacich s kvalitou vonkajšieho i vnútorného ovzdušia, ochorení súvisiacich s pitnou a rekreačnou vodou, ochorení súvisiacich s nadmerným environmentálnym hlukom, úrazmi, UV žiarením, klimatickými zmenami. V prvom polroku 2011 sme sa zamerali na plnenie prioritných cieľov APPZ schválených v predchádzajúcom období (NEHAP III)
- v rámci regionálneho prioritného cieľa I vykonávame monitorovanie kvality vody na kúpanie vo Vodnej nádrži Duchonka, kvalitu vody na kúpanie sledujeme podľa Pokynov na zabezpečenie monitoringu a výkonu štátneho zdravotného dozoru nad vodou na kúpanie pre LTS 2011 a v rozsahu podľa nariadenia vlády SR č. 87/2008 Z. z. o požiadavkách na prírodné kúpaliská. Pred začiatkom letnej sezóny boli odobraté 3 vzorky vôd z troch odberových miest (malá pláž, veľká pláž, hrádzny múr). Podľa výsledkov analýzy fyzikálno-chemických ukazovateľov, vzorky vody nevyhovovali požiadavkám na vodu na kúpanie podľa NV č. 87/2008 Z. z. o požiadavkách na prírodné kúpaliská v ukazovateľoch farba, fenoly a priehľadnosť. V blízkosti nádrže boli osadené informačné tabule o zákaze kúpania a nevhodnosti vody na kúpanie.
- v rámci regionálneho prioritného cieľa III - v rámci aktivít na podporu nefajčenia sme vykonávali kontrolu dodržiavania zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Od 1.1.2011 do 30.6.2011 zamestnanci HŽP a Z vykonali 41 kontrol dodržiavania zákazu fajčenia (v telovýchovno-sportových zariadeniach, v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo, v úradných budovách, v zdravotníckych zariadeniach, v predajniach). Nebolo zistené porušenie zákona o ochrane nefajčiarov.
- v rámci redukcie ochorení a úmrtnosti detí spôsobenej gastrointestinálnymi poruchami v dôsledku nevyhovujúcej pitnej vody sme na úseku HŽP a Z venovali zvýšenú pozornosť tzv. dojčenským vodám – v obciach kde nie je k dispozícii verejný vodovod bolo bezplatne zabezpečené vyšetrenie vôd na dusíkaté látky, vyšetrených bolo 11 vzoriek tzv. dojčenskej vody. Pri vodárenských zdrojoch určených na hromadné zásobovanie obyvateľov okresu Topoľčany pitnou vodou je obsah dusičnanov pod limitnými hodnotami pre dojčatá. V rámci aktivít k Svetovému dňu vody sme zabezpečovali orientačné vyšetrenie vôd z individuálnych vodných zdrojov na vyšetrenie obsahu dusičnanov Nitrotestom – vyšetrených bolo spolu 221 vzoriek vôd, poskytli sme 275 konzultácií. Z uvedeného počtu vzoriek bolo nevyhovujúcich až 81,9 %.

1.7 Úprava pitnej vody vo verejných vodovodoch

- na základe záverov z celoslovenskej porady odboru HŽP a Z v máji 2011 a podľa pokynov ÚVZ SR zo dňa 27.6.2011 pre plnenie úlohy č. 1.7. sme spolu s prevádzkovateľmi verejných vodovodov začali analyzovať spôsoby dezinfekcie vody v jednotlivých vodovodoch prevádzkovaných v okrese Topoľčany a začali sme zbierať podklady potrebné na vyplnenie tabuliek č. 1, 2 a 3

1.8. Aktualizácia informačného systému o kúpaliskách a kvalite vôd na kúpanie

- v prvom polroku 2011 sme konzultovali so zamestnancami ÚVZ SR problémy vzniknuté pri práci s IS Voda na kúpanie, nedostatky boli priebežne odstraňované (napr. uzamknutie výsledkov kvality vody zadaných do IS)
- v rámci plnenia úlohy sme v stanovenom termíne – do 14.6.2011 - spracovali a prostredníctvom IS zaslali Správu o pripravenosti prírodných a umelých kúpalísk na LTS - pred začiatkom LTS
- v týždňových intervaloch vždy pred víkendom vykonávame aktualizáciu stavu kúpalísk počas LTS
- zabezpečujeme odbery vzoriek vôd na kúpanie z VN Duchonka a LK Topoľčany (sezónne kúpaliská) a Krytej plavárne v Topoľčanoch (celoročná prevádzka). Z vodnej nádrže Duchonka boli odobraté 3 vzorky vody a z Letného kúpaliska v Topoľčanoch bolo odobratých 12 vzoriek vôd zo všetkých 4 prevádzkovaných bazénov a to pred začiatkom prevádzky v mesiaci máj 2001 a počas prevádzky v mesiaci jún 2011. Z Krytej plavárne v Topoľčanoch bolo odobratých 12 vzoriek vôd.

Do IS sa priebežne po obdržaní výsledkov z laboratória zadávajú údaje o všetkých vyšetrených vzorkách vôd na kúpanie vrátane vyšetrených ukazovateľov.

2. ODBOR PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA

2.1. ZNIŽOVANIE MIERY ZDRAVOTNÝCH RIZÍK ZAMESTNANCOV Z PRACOVNÉHO PROSTREDIA, PRACOVNÝCH PODMIENOK A SPÔSOBU PRÁCE

2.1.1. Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

V rámci tejto úlohy získavame aktuálne údaje o počte exponovaných zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce, vedieme evidenciu rizikových prác za náš okres, prehodnocujeme vydané rozhodnutia o určení rizikových prác podľa platnej legislatívy. Bolo vydaných 13 rozhodnutí, z toho bolo 5 na zrušenie rizikových prác. Prerušené konanie vo veci vydania rozhodnutia na RP bolo 1 a 1 bolo zastavené konanie.

V súčasnosti vedenie evidenciu rizikových prác v 73 organizáciách okresu Topoľčany. Celkový počet pracovníkov exponovaných rizikovým faktorom je 1520 z toho 381 žien. V III. kategórii rizika je exponovaných 1449 pracovníkov z toho 361 žien a v IV. Kategórii 77 pracovníkov z toho 24 žien. Pri výkone ŠZD bolo použitých 85 dotazníkov informovanosti zamestnancov.

2.1.2. Znižovanie zdravotných rizík z veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov

V rámci úlohy znižovania zdravotných rizík z veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov sledujeme zabezpečenie ochrany zdravia zamestnancov pri výrobe, skladovaní, predaji a zaobchádzaní s veľmi jedovatými látkami a prípravkami a jedovatými látkami a prípravkami, bolo posúdených a schválených 14 prevádzkových poriadkov. Úrad dostal 11 oznámení o začatí DDD činnosti.

2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu

V rámci úlohy znižovania rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu sme uplatňovaním príslušnej legislatívy vyhľadávali pracovné postupy a technológie s použitím chemických karcinogénov a mutagénov hlavne u spracovateľov tvrdého dreva.

Riešili sme odstraňovanie azbestu zo striech rodinných domov v obciach Oponice, Súľovce a Prašice. Rozhodnutie bolo vydané aj na odstraňovanie azbestu z balkónov bytového domu na Ul. Stred'anská v Topoľčanoch. Pri výkone ŠZD sme použili 5 dotazníkov informovanosti zamestnancov.

2.1.4. Znižovanie psychickej pracovnej záťaže

V I. polroku 2011 nebola táto problematika riešená v organizáciách okresu. Organizácie nepredložili na posúdenie návrhy na vyhlásenie psychickej pracovnej záťaže ako rizikového faktora.

2.1.5. Znižovanie výskytu chorôb z povolania z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženie

V I. polroku 2011 neboli šetrené podozrenia na chorobu z povolania v súvisi s DNJZ.

2.1.6. Prevencia ochorení chrbtice súvisiacich s prácou a prešetrovanie podozrení na iné poškodenia zdravia z práce so zameraním na ochorenia chrbtice

Vid' hodnotenie v bode 2.1.5.

2.2. ZNIŽOVANIE RIZIKA VZNIKU OCHORENÍ PODMIENENÝCH PRÁCOU U ZAMESTNANCOV PRI PRÁCI SO ZOBRAZOVACÍMI JEDNOTKAMI

V I. polroku 2011 bola úloha realizovaná v spoločnosti PRIMA PRINT, a.s. Tovarníky ZJ sú na pracoviskách, kde zamestnanci vykonávajú administratívne a odborné práce, práca so ZJ je vykonávaná viac ako 4 hod. Pri výkone ŠZD neboli zistené závažné nedostatky, vyplývajúce z príslušnej legislatívy, bolo použitých 10 dotazníkov informovanosti zamestnancov.

2.5. ZVYŠOVANIE ÚROVNE OCHRANY ZDRAVIA PRED RIZIKAMI Z CHEMICKÝCH LÁTOK

Úloha bude realizovaná v II. polroku 2011

3. ODBOR HYGIENY VÝŽIVY, BEZPEČNOSTI POTRAVÍN A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

3.1. SLEDOVANIE VÝŽIVOVÉHO STAVU VYBRANÝCH VEKOVÝCH SKUPÍN DOSPELEJ POPULÁCIE

V plnení projektu pokračujeme v súlade s prijatými postupmi zaslanými gestormi projektu (ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Poprade, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici). Na riešení spolupracujeme s oddelením podpory zdravia. Cieľové skupiny sú pre rok 2011 ľahko pracujúci muži a ženy v dvoch vekových kategóriách (produktívny vek). V 1. polroku 2011 máme zozbierané materiály od 50 probandov z celkového počtu 80 probandov. Ide o dotazníky o životospráve a stravovacích návykoch, jedálne lístky, výsledky biochemických vyšetrení a antropometrických, ktoré budeme následne spracovávať do tabuľkových sumárov, vrátane údajov „výživové faktory“ zistených zo spracovaných jedálnych lístkov v programe ALIMENTA.

Výsledky budú v kompletnej správe za rok 2011 zaslané na ďalšie spracovanie na RÚVZ so sídlom v Nitre, kde sa vytvorí správa za NR kraj.

3.2. MONITORING JODIDÁCIE KUCHYNSKEJ SOLI

Uvedenú úlohu plníme podľa harmonogramu, ktorý, ako vyplynulo z plánu úradných kontrol na rok 2011, je upravený na odber 2 vzoriek mesačne z vytypovaných odberových miest. Spolu bolo k 30.06.2011 odobratých a laboratórne vyšetrených 12 vzoriek soli. Ani v jednom prípade nebolo množstvo jodidu draselného prekročené a neboli zistené ani podlimitné hodnoty. V rámci úlohy sledujeme v kuchynskej soli aj množstvo feroxyanu draselného. Vo vyšetovaných vzorkách neboli prekročené najvyššie prípustné množstvá ani v jednom prípade. Úloha je v ďalších etapách čiastočne prepojená i s projektom 3.1.

Úplná správa za rok 2011 s tabuľkovými sumármi bude zaslaná na ďalšie spracovanie za nitriansky kraj na RÚVZ so sídlom v Nitre.

3.3. BEZPEČNOSŤ KOZMETICKÝCH VÝROBKOV URČENÝCH PRE DETI

V prípade plnenia úlohy, ktorá mala od januára 2009 do 30. marca 2011 tri etapy, sme sa zameriavali na analýzu vzoriek kozmetických výrobkov pre deti, kde sme sledovali zakázané látky (ťažké kovy v dekoratívnej kozmetiky) a vybrané regulované látky a ich označovanie v zložení na obaloch (konzervačné látky, fluór a dietylén glykol, ultrafialové filtre).

Formou kampaní, ktoré boli zamerané na získanie správnych návykov na ochranu pokožky počas pobytu na slnku a zníženia vzniku alergických reakcií v dôsledku používania „black hena“ dočasnej farby na pokožku, boli informácie zverejňované na webovej stránke úradu, na výveskách atď.). Správa z uvedenej úlohy bola spracovaná za SR ÚVZ SR v marci 2011.

3.4. BEZPEČNOSŤ VÝROBKOV URČENÝCH PRE DETI

Cieľom tejto úlohy bola kontrola dodržiavania bezpečnosti keramických a plastových výrobkov (PC dojčenské fľaše, plastové výrobky – misky, príbor, tanierne atď.) určených pre deti so zameraním na kontrolu vybraných kritérií bezpečnosti výrobkov – migrácia Cd, Pb,

formaldehydu, primárnych aromatických amínov, bisfenolu A resp. iných ukazovateľov v závislosti od materiálového zloženia a kontrola označovania dokumentácie v súlade s Potravinovým kódexom SR – Materiály a predmety určené na styk s potravinami.

V súlade s harmonogramom sa naše pracovisko v 1. polroku 2011 podieľalo na odbere vzorky dojčenskej fľaše (dôkaz a stanovenie bisfenolu A). Výsledkami laboratórnej analýzy, ktorú realizuje NRC pre predmety bežného používania a obalové materiály, toho času ešte nedisponujeme.

3.6. MONITORING SPOTREBY VYBRANÝCH PRÍDAVNÝCH LÁTOK V POTRAVINÁCH

Cieľom je monitorovanie spotreby vybraných prídavných látok v potravinách u dospeljej populácie, s cieľom zistiť úroveň spotreby a porovnať príjem každej vybranej prídavnej látky s jej stanoveným prijateľným denným príjmom (ADI). V rámci tejto úlohy bola v prvom polroku 2011 realizovaná metodická príprava pre zber údajov o spotrebe azo farbív (Chinolínová žltá, Allura červená, Košenilová červená, Tartrazín), príprava dotazníkov a podkladov k jedálnym lístkom na spracovanie a inštruktáže pre ich saturovanie údajmi o spotrebe.

4. ODBOR HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

4.2 PROJEKT ESPAD 2011 – EURÓPSKY ŠKOLSKÝ PRIESKUM O ALKOHOLE A OSTATNÝCH DROGÁCH.

Cieľom projektu je na základe dlhodobých štúdií zneužívania alkoholu, tabaku a nelegálnych drog u detí a mládeže zistiť trendy v danej oblasti, porovnať výsledky našich štúdií s výsledkami štúdie vybraných európskych krajín. Gestorom projektu je Úrad vlády SR – Národné monitorovacie centrum – Generálny sekretariát Výboru ministrov pre kontrolu drog a drogové závislosti, Národné monitorovacie centrum, Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie, ÚVZ SR.

Projekt bol realizovaný v termíne od 5. apríla do 7. apríla 2011. Jednalo sa o dotazníkovú formu plnenia projektu žiakov 9. ročníkov základných a a všetkých ročníkov stredných škôl. Prieskum bol realizovaný na základe vybraných škôl zaslaných ÚVZ SR Bratislava- odborom hygieny detí a mládeže. Na prieskum 9. ročníka ZŠ bola náhodným výberom vybraná Základná škola Kovarce. Prieskum bol realizovaný dňa 5.4.2011 na základe anonymity a dobrovoľnosti žiakov, za účasti pracovníčky oddelenia HDM. Do projektu sa zapojilo celkovo 20 respondentov. Dňa 6.4.2011 bol realizovaný prieskum v Strednej odbornej škole drevárskej, Pílska 7 Topoľčany, realizovaný taktiež na báze anonymity a dobrovoľnosti, dotazníkovou formou. Do projektu sa zapojilo 104 respondentov všetkých štyroch ročníkov jednej školy. Dňa 7.4.2011 bol realizovaný prieskum, taktiež na báze dobrovoľnosti a anonymity dotazníkovou formou u študentov všetkých ročníkov na Cirkevnej škole užitkového výtvarníctva, Stummerova 20 Topoľčany. Do projektu sa zapojilo 66 respondentov. Anketári – pracovníčky oddelenia hygieny detí a mládeže pri RÚVZ so sídlom v Topoľčanoch v každej triede spracovali hlásenia za triedu. Po vyplnení príslušných dotazníkov žiaci i študenti vložili vyplnení dotazník do obdržanej obálky od anketára a odovzdali obálku anketárke projektu, čím bola zabezpečená anonymita dotazníka. Všetky obálky za jednotlivé triedy boli na základe pokynov ÚVZ SR so sídlom v Bratislave boli vložené

do jednej veľkej obálky, označené príslušnou školou a kódom školy. Dotazníky boli v stanovenom termíne zaslané na ÚVZ SR so sídlom v Bratislave, na odbor HDM.

6. ODBOR EPIDEMIOLOGIE

6.1. NÁRODNÝ IMUNIZAČNÝ PROGRAM SR (NIP SR)

Cieľ

1. rozvoj a zlepšenie prevencie ochorení preventabilných očkovaním, očkovania, monitorovania situácie v oblasti imunizácie
2. príprava stratégií a opatrení pre NIP SR a odporúčaní na ich vykonávanie
3. zhromažďovanie údajov, monitorovanie ochorení preventabilných očkovaním
4. zlepšenie informovanosti a poznatkov populácie o problematike imunizácie
5. odstránenie rozdielov v zaočkovaní, ktoré existujú najmä v ťažko dostupných marginálnych skupinách obyvateľstva (rómske komunity, migranti).

Dosiahnutie cieľov si vyžaduje dostatočnú pripravenosť, koordinovaný postup odborne podložený a dobre zdokumentovaný, podporu zdravia a edukácie verejnosti v prevencii antivakcinačných postojov.

Gestor

ÚVZ SR

Riešiteľské pracoviská

RÚVZ v SR

Anotácia

Pravidelné povinné očkovanie sa vykonáva proti jedenástim prenosným ochoreniam a to proti tuberkulóze, detskej obrne, záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu, hemofilovým invazívnym infekciám, vírusovej hepatitíde typu B, osýpkam, ružienke, mumpsu a pneumokokovým invazívnym infekciám. Očkovacie schémy sú súčasťou očkovacieho kalendára na rok 2011, vypracovaného v súlade so zákonom 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a s kategorizáciou očkovacích látok, určených na povinné očkovanie detí platnou od 1. 1. 2010. Cieľom špecifickej prevencie je podstatná redukcia až eliminácia výskytu vybraných ochorení preventabilných očkovaním, a tým zlepšenie kvality života pri dosiahnutí minimálne 95 % zaočkovanosti na celoslovenskej, krajskej a okresnej úrovni. NIP SR sa v roku 2011 bude realizovať v súlade s cieľmi „Zdravie 21“, s celosvetovými eradikačnými a eliminačnými a Národným programom starostlivosti o deti a dorast na roky 2008 - 2015.

Etapy riešenia

Realizácia vlastného očkovania:

Vlastné očkovanie si vyžaduje funkčný zdravotnícky systém, výkon je daný očkovacou schémou a trendom sú kombinované vysoko účinné a bezpečné očkovacie látky.

Vyhodnotenie:

Očkovanie prebiehalo podľa očkovacích kalendárov, ktoré boli schválené v súlade s § 5 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v súlade s vyhláškou MZ SR č. 585/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení v znení vyhlášky MZ SR č. 273/2010 Z. z..

V očkovacom kalendári, platnom od 1.1.2011 bola schválená zmena v očkovacej schéme pre očkovanie dojčiat 13-valentnou vakcínou je 2+1 t. j. prvá dávka v 3.-4. mesiaci života, druhá dávka v 5. -6. mesiaci života a tretia posilňujúca dávka v 11.-12. mesiaci života. Očkovacia schéma pre očkovanie dojčiat 10-valentnou vakcínou je 3+1, t. j. prvá dávka v 3.-4. mesiaci života, druhá dávka v 5. -6. mesiaci života, tretia dávka v 11.-12. mesiaci života a štvrtá posilňovaciu dávku (platí len v prípade očkovania 10-valentnou vakcínou) možno podať po uplynutí minimálne 6 mesiacov od poslednej dávky základného očkovania, t. j. v 17.-18. mesiaci života. V očkovacom kalendári na rok 2011 táto štvrtá dávka nie je uvedená, nakoľko jej podanie v roku 2011 pre ročník narodenia 2011 nie je reálne a bude súčasťou očkovacieho kalendára na rok 2012.

Preočkovanie dospelých proti záškrtu a tetanu sa vykonáva kombinovanou očkovacou látkou každých 15 rokov. V prípade prekročenia odporúčaného intervalu sa preočkovanie proti záškrtu a tetanu vykoná vždy len jednou dávkou pokiaľ je v zdravotnej dokumentácii pacienta dokumentované základné očkovanie tromi dávkami očkovacej látky proti tetanu. Základné očkovanie dospelých proti tetanu a záškrtu tromi dávkami sa vykoná len v prípade, že nie je dôveryhodná dokumentácia základného očkovania v minulosti. Prvé preočkovanie dospelých proti záškrtu a tetanu sa odporúča vo veku 30 rokov a ďalej každých 15 rokov.

V súlade s návrhom Pracovnej skupiny pre imunizáciu ÚVZ SR schválil hlavný hygienik Slovenskej republiky s platnosťou od 24.3.2011 zmenu očkovacej schémy vakcíny Synflorix v povinnom očkovaní dojčiat na "2+1" – očkovanie proti pneumokokovým invazívnym ochoreniam 13-valentnou konjugovanou vakcínou alebo 10-valentnou konjugovanou vakcínou. Všetky dávky základného očkovania sa majú vykonať rovnakou očkovacou látkou.

V okrese Topoľčany boli v týždni od 23.4.2011 do 30.4.2011, kedy prebiehal Európsky imunizačný týždeň, realizované tieto aktivity:

1. na vývesnej tabuli v centre mesta Topoľčany a v budove RÚVZ boli propagačné materiály a článok s názvom Európsky imunizačný týždeň (EIT) 23.4.2011 do 30.4.2011 - Spoločné riešenia spoločných hrozieb“.
2. na internetovej stránke RÚVZ Topoľčany bol uverejnený materiál k tejto tematike s názvom „Téma EIW 2011: "Spoločné riešenia spoločných hrozieb".
3. osobne sme distribuovali písomný materiál zameraný na zvýšenie povedomia verejnosti po všetkých ambulanciách lekárov prvého kontaktu v okrese Topoľčany
4. formou dialógov sme apelovali na lekárov a náhodných návštevníkov v ambulanciách
5. osobné a telefonické konzultácie - osobné a telefonické informácie ohľadom kontraindikácií, očkovania proti KE, pneumokokom, hemofilovým nákazám, HPV a očkovania do zahraničia

Zabezpečenie prioritných úloh pre rok 2011:

V roku 2011 budú realizované nasledovné úlohy .

- zabezpečenie očkovacieho kalendára na rok 2011
- zabezpečenie realizácie aktuálnych zmien v povinnom a odporúčanom očkovaní detskej populácie

- udržanie vysokej úrovne zaočkovanosti v rámci povinného očkovania
- zabezpečenie Národného imunizačného programu SR:
- realizácie v prípadoch ochorení, ktorým možno predchádzať očkovaním v súlade s odporúčaním WHO a ECDC
- udržať a aktualizovať rozsah povinného a odporúčaného očkovania podľa najnovších odborných poznatkov a aktuálnej epidemiologickej situácie v Slovenskej republike.

Vyhodnotenie: úloha bola plnená podľa pokynov ÚVZ SR. V roku 2011 boli schválené 2 očkovacie kalendáre – jeden platný od 1.1.2011 a druhý platný od 24.3.2011. So všetkými zmenami boli po schválení ihneď oboznámení všetci lekári prvého kontaktu a očkovanie prebiehalo podľa platných očkovacích kalendárov.

Surveillance a kontrola ochorení preventabilných očkovaním:

Základným predpokladom pre tieto činnosti je kvalitný monitoring, hodnotenie a laboratórna diagnostika ochorení preventabilných očkovaním. Táto činnosť si vyžaduje priebežné vzdelávanie a doškoloňovanie zdravotníckeho personálu, ako aj vzdelávanie rodičov v prevencii antivakcinačných aktivít.

Vyhodnotenie: očkovanie prebiehalo podľa schválených očkovacích kalendárov.

Za sledované obdobie sme vykazovali 145 hnačkových ochorení spôsobených rotavírusom – všetky ochorenia sa vyskytli u neočkovaných detí a 57 ochorení na varicellu, tak isto všetky ochorenia sa vyskytli u neočkovaných detí. V roku 2011 sme vykazovali iba 1 ochorenie na pertussis u 65 ročnej ženy, u ktorej sa nepodaril údaj o očkovaní zistiť.

Okrem toho sme mali hlásené aj 1 ochorenie na chronickú vírusovú hepatitídu B u dospeljej neočkovanej osoby, zistené v rámci iných lekárskejších vyšetrení.

Manažment očkovania:

Základnými predpokladmi pre manažment v očkovaní je jeho legislatívne zabezpečenie, vypracovanie odborných usmernení v súvislosti s novou vyhláškou, inštruktáž a tréning pracovníkov RÚVZ, správna evidencia (záznamy) o očkovaní, o dodržiavaní chladového reťazca a hospodárení s vakcínami.

Kontrola očkovania v SR:

Postupovať podľa odborného usmernenia na kontrolu očkovania a na kritériá vyhodnotenia administratívnej kontroly.

Realizačné výstupy

- zabezpečenie včasnosti a plynulosti pravidelného povinného očkovania
- zosúladenie pravidelného povinného očkovania s očkovaním v krajinách EÚ
- spracovanie výsledkov kontroly očkovania a analýza ochorení preventabilných očkovaním za rok 2011
- porovnanie trendu ochorení preventabilných očkovaním so získanými výsledkami administratívnej kontroly očkovania
- odstránenie rozdielov v zaočkovanosti na všetkých úrovniach, ktoré zabezpečí udržanie vysokej zaočkovanosti slovenskej populácie
- zaslanie výsledkov do medzinárodnej siete EUVACNET, do WHO, UNICEF a ECDC .

– publikovanie a oboznámenie širšej odbornej a laickej verejnosti o význame očkovania a dosiahnutej zaočkovanosti.

Vyhodnotenie: kontrola očkovania sa vykonávala námatkovo a priebežne pri návštevách ambulancií. Administratívna kontrola očkovania v okrese Topoľčany bude vykonaná až 2. polroku 2011. Mimoriadne očkovanie v okrese nebolo vykonané.

6.2. SURVEILLANCE INFEKČNÝCH CHORÔB

Cieľ

1. znižovanie chorobnosti, úmrtnosti a následkov po prekonaní infekčných ochorení a tým dosiahnutie zlepšenia kvality života
2. skvalitnenie surveillance prenosných ochorení
3. edukácia obyvateľstva v problematike prenosných ochorení

Dosiahnutie cieľa si vyžaduje dostatočnú pripravenosť, koordinovaný, odborne podložený a dobre zdokumentovaný postup a epidemiologický informačný systém.

Gestor

ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

Riešiteľské pracoviská

RÚVZ v SR

Anotácia

Infekčné ochorenia sú závažným problémom zdravotným, ekonomickým i sociálnym. V súlade s Akčným programom Spoločenstva v oblasti zdravia (2007-2013) a na základe analýzy epidemiologickej situácie v SR za rok 2009 je potrebné zabezpečiť vysokú úroveň ochrany pred infekčnými chorobami s dodržaním etických hodnôt a neporušovaním existujúcich kódexov správania. Veľkú pozornosť si vyžaduje možné ohrozenie zdravia našich obyvateľov zvonku, teda importovanými nákazami prostredníctvom príst'ahovalcov a zvyšujúcim sa cestovným ruchom, ako aj hrozba ochorení vyvolaných novými alebo „staronovými“ patogénnymi mikroorganizmami. Skvalitnenie epidemiologického dohľadu, zhromažďovania údajov, monitorovania, kontroly a hlásenia prenosných ochorení, zlepšenie laboratórnej spolupráce a monitorovanie rezistencie na ATB sú dôležité pre ochranu našich občanov a zvyšujú schopnosť vysporiadať sa s prenosnými ochoreniami. Ochrana pred infekčnými chorobami musí byť zabezpečená na všetkých úrovniach za účasti národných, regionálnych a miestnych orgánov v súlade s vnútroštátnymi predpismi. Pre rozvoj verejného zdravotníctva v oblasti infekčných ochorení je potrebné zlepšiť informovanosť verejnosti a odstrániť všetky rozdiely, aby mali občania SR rovnaký prístup k zdravotníckej starostlivosti bez ohľadu na pohlavie, vek, etnický pôvod, vzdelanie alebo miesto bydliska.

Etapy riešenia

Zlepšenie laboratórnej spolupráce:

Zlepšením laboratórnej spolupráce na národnej, krajskej a okresnej úrovni sa zaručí vyššia kvalita diagnostických možností a ich využitia v epidemiologickej praxi, čo v konečnom dôsledku významne ovplyvní epidemiologickú situáciu a zvýši schopnosť vysporiadať sa s prenosnými chorobami.

Vyhodnotenie: spolupracovali sme s laboratóriami nielen v okrese Topoľčany (laboratórium klinickej mikrobiológie NsP n.o. Topoľčany, biochemické laboratórium NsP n.o. Topoľčany, súkromné biochemické laboratórium a laboratórium klinickej mikrobiológie HPL), ale i s oddelením klinickej mikrobiológie FN Nitra, s referenčným laboratóriom pre chrípku v ÚVZ SR Bratislava, v prípade potreby i s inými (laboratórium pri ŠVÚ Košice, súkromné veterinárne laboratórium Bratislava).

Zlepšenie hlásenia prenosných ochorení:

Vyžaduje si veľmi úzku spoluprácu s lekármi primárneho kontaktu pre dospelých, deti a dorast, ako aj spoluprácu s infektológmi, odborníkmi pre tuberkulózu, pohlavne prenosné ochorenia a laboratóriami, ktoré zabezpečujú mikrobiologickú diagnostiku. Významné zlepšenie v tejto oblasti očakávame od zavedenia elektronického hlásenia prenosných ochorení terénymi lekármi. Súčasťou plnenia tejto úlohy je aj propagácia využívania on-line hlásenia prostredníctvom internetu do existujúceho epidemiologického informačného systému EPIS.

Vyhodnotenie: osobnými a telefonickými konzultáciami podľa potreby a písomnými informáciami sme spolupracovali minimálne 1x mesačne s lekármi primárneho kontaktu pre dospelých, deti a dorast a ostatnými odbornými lekármi. Opakovane sme upozorňovali všetkých lekárov na výhody využívania epidemiologického informačného systému EPIS, avšak nakoľko ambulancie nie sú vybavené počítačovou technikou a internetom on-line hlásenie odmietajú.

Analýza rizika hrozby nových alebo „staronových“ infekčných ochorení:

Základným predpokladom pre túto činnosť je kvalitný monitoring, hodnotenie a zavedenie laboratórnej diagnostiky v rámci surveillance nových alebo „staronových“ infekčných ochorení, ktoré vznikajú vplyvom ekosystémového narušenia. Jedná sa o nové patogénny, známe choroby, pri ktorých sa zistili noví pôvodcovia alebo došlo u nich k vývojovým zmenám, znovuobjavené staré patogény, rozvoj virulentných foriem (modifikácia klinických a epidemiologických znakov, zmeny na úrovni pôvodcov nákazy, zmeny reakcie hostiteľského organizmu). Táto činnosť si vyžaduje priebežné vzdelávanie a doškoľovanie zdravotníckeho personálu, ako aj veľmi úzku spoluprácu s mikrobiológmi, infektológmi a lekármi primárneho kontaktu. Dôležitú úlohu zohrá aj využívanie systému rýchleho varovania ECDC a WHO a rozširovanie týchto informácií cestou portálu epidemiologického informačného systému EPIS.

Vyhodnotenie: k 30.06.2011 bolo za RÚVZ so sídlom v Topoľčanoch do SRV hlásených 5 udalostí. Využívanie systému rýchleho varovania ECDC, WHO a rozširovanie týchto informácií cestou portálu epidemiologického informačného systému EPIS je v maximálnej možnej miere.

Epidemiologický dohľad, monitorovanie, kontrola a riadenie importovaných prenosných ochorení prostredníctvom príst'ahovalcov:

Skvalitnenie dohľadu nad utečeneckými tábormi a strediskami, zrýchlenie prijímania preventívnych a represívnych opatrení vrátane očkovania v úzkej spolupráci s MV SR.

Vyhodnotenie: na území okresu Topoľčany sa nenachádza žiaden utečenecký tábor.

Zlepšenie informovanosti a zvýšenie edukácie obyvateľ'stva v problematike prenosných ochorení

Vstupný portál programu EPIS sprostredkuje širokej verejnosti všetky základné informácie o prenosných ochoreniach, ich výskyte v SR, o možnostiach ich predchádzania, o očkovaní, a ďalších preventívnych opatreniach. Predpokladom využívania tohto nového zdroja informácií je jeho reklama cestou všetkých RÚVZ v SR ako aj centrálne prostredníctvom médií.

Realizačné výstupy

- analýza prenosných ochorení za 1. polrok **2011**
- porovnanie výskytu prenosných ochorení v roku **2011** s výskytom v roku **2010**
- skvalitnenie surveillance prenosných ochorení zabezpečením:
- včasnosti a vysokej kvality diagnostických možností patogénnych mikroorganizmov
- včasnosti a vysokej kvality hlásenia prenosných ochorení na všetkých úrovniach
- vysokej kvality monitorovania a kontroly prenosných ochorení
- monitorovania rezistencie mikroorganizmov na ATB
- hlásenie vybraných prenosných ochorení do medzinárodných sietí podľa požiadaviek ECDC a WHO
- zvýšením informovanosti zlepšiť a skvalitniť „individuálnu“ prevenciu obyvateľov v oblasti prenosných ochorení a tým zvýšiť ich schopnosť vysporiadať sa s prenosnými ochoreniami

Vyhodnotenie: úloha je priebežne plnená, portál programu EPIS je prístupný aj pre odbornú a laickú verejnosť. Na používanie programu EPIS sú opakovane upozorňovaní všetci lekári prvého kontaktu pre dospelých a deti a dorast, odborná a laická verejnosť prostredníctvom web stránok RÚVZ so sídlom v Topoľčanoch.

K 30.06.2011 sme spolu vykazovali v informačnom programe EPIS spolu 400 ochorení a 18429 akútnych respiračných ochorení, z toho 935 chrípke podobných ochorení. spolu bolo hlásených 313 komplikácií, čo je 1,70% z celkovo hlásených ARO a CHPO.

- z celkového počtu vykazovaných ochorení bolo 29 salmonelových enteritíd, z toho 1 bezpríznakové nosičstvo, 1 mimočrevná lokalizovaná salmonelová infekcia, 54 iných hnačkových ochorení, 145 rotavírusových hnačkových ochorení, 10 adenovírusových hnačkových ochorení, 7 lymských borelióz, 57 ochorení na varicellu, 30 herpes zoster, 5 ochorení na šarlach, 2 erysipelas, 7 mononukleóz, 1 pertussis, 1 chornická VHB, 1 akútna VHC, 1 chronickú VHC, 3 ohrozenia besnotou, 2 ochorenia na sepsu, 1 toxoplazmóza, 1 estraintestinálna yerssnióza, 3 potvrdené ochorenia na chrípku, 3 SARI a 41 nozokomiálnych infekcií.

V 1. polroku 2011 sme nezaznamenali úmrtie na infekčné ochorenie.

- v porovnaní s rovnakým obdobím v roku 2010 sa najviac zvýšil počet hlásených rotavírusových infekcií – v roku 2010 sme vykazovali 31 a v roku 2011 – 145. V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roku sa najviac sa znížil počet ochorení viac na varicellu – z 548 ochorení hlásených v 1. polroku 2010, na 57 ochorení hlásených v rovnakom období 2011. Nadalej pokračuje priaznivá situácia v hlásení nozokomiálnych infekcií. Výrazný rozdiel vo výskyte ostatných ochorení v porovnaní s minulým rokom sme nezaznamenali.

- počas zvýšeného výskytu akútnych respiračných ochorení a chrípke podobných ochorení boli informovaní obyvatelia formou letákov na vývesných paneloch v meste Topoľčany, na webových stránkach RÚVZ Topoľčany, v regionálnej tlači, počas zdravotno-výchovných akcií oddelenia podpory zdravia formou letákov a propagačných materiálov, v mesačných hláseniach pre lekárov okresu, informačných paneloch na RÚVZ Topoľčany.

6.3. INFORMAČNÝ SYSTÉM PRENOSNÝCH OCHORENÍ

Cieľ

1. posilnenie surveillancie a kontroly infekčných ochorení
2. začlenenie surveillancie infekčných ochorení v SR do siete EÚ

Dosiahnutie cieľov si vyžaduje dostatočnú pripravenosť, koordinovaný odborne podložený a dobre zdokumentovaný postup a vytvorenie špecializovaných pracovných skupín. Tie sa budú starať o vybrané skupiny prenosných ochorení a sledovať kvalitu hlásených údajov. Zodpovední za činnosť jednotlivých pracovných skupín budú určení epidemiológovia z vybraných RÚVZ.

Pre dosiahnutie cieľov je potrebné pripraviť a dodržiavať „Štandardné postupy pre manažment prípadov infekčných ochorení“ v záväznom právnom formáte pre verejné zdravotníctvo.

Gestor

ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

Riešiteľské pracoviská

RÚVZ v SR

Anotácia

Posilnenie surveillancie a kontroly infekčných ochorení na Slovensku používaním epidemiologického informačného systému EPIS pripraveného v roku 2006 a využívaním všetkých možností, ktoré poskytuje - centrálnej databázy prípadov infekčných ochorení hlásených individuálne, centrálnej databázy prípadov chrípky, chrípke podobných ochorení a akútnych respiračných ochorení hlásených hromadne, centrálnej databázy vyšetrení vykonaných v NRC zahrnutých do projektu, systému rýchleho varovania. V súlade s Akčným programom Spoločenstva v oblasti zdravia (2007-2013) je potrebné zabezpečiť systematický zber, sumarizáciu a analýzu údajov o infekčných ochoreniach a monitorovaní zdravia obyvateľov, nájsť vhodný spôsob a mechanizmy podávania správ o epidemiologickej situácii na Slovensku a informovanosťou obyvateľov znižovať riziko vzniku infekčných ochorení.

Etapy riešenia

Skvalitňovanie hlásenia zo strany poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, ktorí sú povinní zo zákona hlásiť

- propagácia využívania on-line hlásenia všeobecných lekárov pre deti, dorast a dospelých
- rozširovanie on-line hlásenia z oddelení klinickej mikrobiológie, rozširovanie spektra laboratórnych výsledkov

Zodpovední: ÚVZ SR, RÚVZ Banská Bystrica, pracovná skupina pre EPIS.

Spolupracujú: všetky RÚVZ v SR

Kontrola kvality údajov v EPISe :

Zodpovední: určené pracovné skupiny

Spolupracujú: všetky RÚVZ v SR

Vyhodnotenie: úloha bola priebežne plnená. Informačný systém EPIS sa využíva v plnej miere na monitorovanie výskytu infekčných ochorení v okrese Topoľčany, ale i v celej SR prostredníctvom Systému rýchleho varovania. O epidemiologickej situácii v okrese 1x mesačne podávali sme správy na RÚVZ Banská Bystrica, okolitým RÚVZ, všetkým RÚVZ v nitrianskom

kraji, vedeniu NsP n.o. Topoľčany a všetkým lekárom prvého kontaktu v okrese. Opakovane sme upozorňovali všetkých lekárov na výhody využívania epidemiologického informačného systému EPIS. V tomto roku sa postupne zapájajú do hlásenia v programe EPIS aj laboratória klinickej mikrobiológie. V našom okrese touto formou hlási výsledky laboratórných vyšetrení zatiaľ jedno (nešťátne) laboratórium.

Vyhľadanie všetkých relevantných údajov podľa požiadaviek legislatívy EÚ:

Zodpovedné osoby za vybrané nákazy pripravili zoznam položiek povinne hlásených do sietí, ktoré boli zohľadnené pri tvorbe programu. Tieto je potrebné ďalej aktívne sledovať, reagovať na nové požiadavky a tieto implementovať do položiek programu EPIS.

Manažment epidémií:

Manažujú sa epidémie nadregionálneho rozsahu s pridelovaním jedného hesla, ku ktorému sa priradujú príslušné prípady z iných regiónov.

Za pridelovanie kódov epidémií zodpovedá ÚVZ SR.

Vyhodnotenie: v 1. polroku 2011 sme zaznamenali jednu epidémiu hnačkových ochorení – A09 na neurologickom oddelení NsP Topoľčany, zistenú pri výkone štátneho zdravotného dozoru na oddelení. Zo 14 exponovaných ochorelo v priebehu 1 týždňa 6 pacientov. Etiologické agens kultivačne negat. Ochorenia zostali epidemiologicky neobjasnené.

Manažment kontaktov a ohnisk:

Dokumentujú sa všetky druhy protiepidemických opatrení pre pacienta, kontakty a ohnisko. Údaje slúžia pre posúdenie objemu práce v ohnisku/ohniskách, ako aj pre zadministrowanie opatrení.

Vyhodnotenie: úloha bola priebežne plnená, opatrenia v ohniskách nákazy sa zdokumentujú v liste epidemiologického vyšetrenia a v programe EPIS, prípadne v zázname o návšteve ohniska.

Pravidelné hlásenie prenosných ochorení do systému ECDC – TESSY- „The Epidemiological Surveillance System“, úprava existujúceho systému EPIS podľa nových definovaných požiadaviek ECDC.

Realizačné výstupy

- aktualizácia údajov zverejňovaných na informačnom portáli :

1. pre verejnosť
2. pre iných odborníkov
3. pre užívateľov

- dopĺňanie a udržiavanie centrálnej databázy:

1. prípadov infekčných ochorení hlásených individuálne
2. prípadov chrípky, chrípke podobných ochorení a akútnych respiračných ochorení hlásených hromadne
3. vyšetrení vykonaných v NRC zahrnutých do projektu
4. systému rýchleho varovania

- využívanie manažérskeho informačného systému na rýchle a neštandardné analýzy údajov, zaškolenie dostatočného počtu pracovníkov zo všetkých odborov epidemiológie RÚVZ v SR

- deskriptívne, analytické a komparatívne výstupy z databáz

- skvalitňovanie informovanosti laickej i odbornej verejnosti o výskyte prenosných ochorení a možnostiach ich predchádzania.
- uplatňovanie výstupov z analýz pri tvorbe odporúčaní a legislatívy uplatňovanej v prevencii a kontrole prenosných ochorení.

Vyhodnotenie: úloha bola priebežne plnená, do programu EPIS sa vkladajú ďalšie údaje, ktoré vyžaduje systém TESSY.

6.4. NOZOKOMIÁLNE NÁKAZY

Cieľ

1. zvyšovanie bezpečnosti pacientov v nemocničných zariadeniach
2. rozšírenie prevencie NN na princípe dobrovoľnosti a anonymity so spätnou väzbou k poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti
3. ovplyvnenie výskytu NN prostredníctvom opatrení navrhnutých na základe analýzy hlásených NN
4. získanie výsledkov jednotnou metodikou ako v iných krajinách EU s cieľom možnosti porovnania s inými krajinami a vrámci nemocníc

Dosiahnutie cieľov si vyžaduje dostatočnú pripravenosť, koordinovaný odborne podložený a dobre zdokumentovaný postup, dobrú medziodborovú spoluprácu odborníkov verejného zdravotníctva a zdravotníckej starostlivosti, zdokonalenie a rozpracovanie legislatívy v oblasti nemocničnej epidemiológie zdravotníckych zariadení, vytvorenie štandardných pracovných postupov pre výkon štátneho zdravotného dozoru v zdravotníckych zariadeniach, zintenzívnenie edukačných pregraduálnych a postgraduálnych programov.

Gestor

RÚVZ so sídlom v Trenčíne a v Banskej Bystrici

Riešiteľské pracoviská

RÚVZ v SR

Anotácia

Požiadavky na posilnenie surveillance a kontroly závažných nozokomiálnych nákaz na rizikových lôžkových oddeleniach zdravotníckych zariadení (chirurgické smery, OAIM, JIS), vykonávanie prevalenčných sledovaní NN v zdravotníckych zariadeniach sú v súlade s Akčným programom Spoločenstva v oblasti zdravia (2007-2013) a odporúčaním Rady Európy o bezpečnosti pacientov vrátane prevencie a kontroly infekcií vzniknutých v súvislosti so zdravotnou starosťou (2009/C 151/01). Skvalitnením surveillance a kontroly NN, kontroly hygienicko-epidemiologického režimu a bariérovej ošetrovateľskej techniky, manažmentu závažných NN a spätnej väzby k ošetrovateľom, ako poskytovateľom údajov o NN, môžeme významne ovplyvniť výskyt NN a zvýšiť bezpečnosť pacientov. Sledovanie mikrobiálnej rezistencie na ATB a biocídy, kontrola endemického osídľovania nemocníc nemocničnými polyrezistentnými kmeňmi, aplikácia správnych režimových opatrení, zlepšenie laboratórnej spolupráce, využitie existujúcich programov EÚ a edukácia odborníkov na kontrolu nemocničných infekcií sú neoddeliteľnou súčasťou všetkých programov zaoberajúcich sa zlepšením bezpečnosti pacientov v zdravotníckych zariadeniach.

Etapy riešenia

Realizácia surveillance vybraných nozokomiálnych nákaz v programe EÚ HELICS:

Realizácia HELICS vo vybraných nemocniciach v SR na báze dobrovoľnosti a anonymity sa uskutočňuje od roku 2005. Program sa realizuje na oddeleniach anesteziológie a intenzívnej medicíny a jednotkách intenzívnej starostlivosti. Na základe výsledkov analýzy prijať príslušné opatrenia a postupy. V roku 2011 sa počíta so zapojením ďalších nemocníc.

Časové obdobie: priebežne (zapojenie ďalších nemocníc do programu HELICS).

Vykonanie bodovej prevalenčnej štúdie nemocničných nákaz podľa štandardného protokolu vypracovaného v ECDC

2011 – vyhodnotenie pilotnej časti bodovej prevalenčnej štúdie

2011 – preklad štandardného protokolu do národného jazyka

2011 – realizácia tréningových stretnutí k výkonu štúdie

2012 – vykonanie bodovej prevalenčnej štúdie

2012 a ďalšie roky – vyhodnotenie štúdie, publikácia výsledkov

Implementácia moderných foriem vzdelávania cieľových skupín zdravotníckych pracovníkov v oblasti prevencie NN:

V rámci postgraduálneho doškolovania zdravotníckych pracovníkov spolupracovať so SZU a lekáorskými fakultami v implementácii moderných foriem vzdelávania v oblasti prevencie nozokomiálnych nákaz v kontexte odporúčania Rady z 9.júla 2009 o bezpečnosti pacientov vrátane prevencie a kontroly infekcií spojených so zdravotnou starostlivosťou č. 2009/C 151/01.

Realizačné výstupy

- analýza výskytu nozokomiálnych nákaz za rok 2011
- porovnanie výskytu nozokomiálnych nákaz v roku 2011 s výskytom v roku 2010
- skvalitnenie surveillance a kontroly nozokomiálnych nákaz zabezpečením:
- vykonaním incidenčných a prevalenčných štúdií výskytu nemocničných nákaz, analýzou najrizikovejších faktorov ich vzniku, publikáciou ich výsledkov pre odbornú zdravotnícku verejnosť
- vytvorením štandardných pracovných postupov pre výkon štátneho zdravotného dozoru v zdravotníckych zariadeniach
- vysokej kvality diagnostických možností patogénnych mikroorganizmov
- vysokej kvality monitorovania a kontroly nozokomiálnych nákaz

Vyhodnotenie: výkon štátneho zdravotného dozoru sa vykonával v okrese Topoľčany nad týmito zdravotníckymi zariadeniami:

lôžkové zdravotnícke zariadenia: 1 - NsP n.o. Topoľčany, 14 oddelení s počtom lôžok 391.

V spádovom území okresu Topoľčany evidujeme spolu 194 neštátnych zdravotníckych zariadení. Nemocnica v Topoľčanoch nie je zapojená do programu EÚ HELICS.

Štátny zdravotný dozor bol zameraný na mikrobiálny monitoring oddelení a kontrolu prevádzkových poriadkov a vykonal sa na týchto oddeleniach: centrálné operačné sály 1x + 1x kontrola čistoty ovzdušia aeroskopom v spolupráci s RÚVZ Nitra, chirurgické, interné, ODCH ortopedické 2x a neurologické oddelenie 2x a kontrola úrovne dezinfekcie termoportov. Spolu bolo odobratých 98 vzoriek zo sterilného materiálu, z prostredia, z rúk personálu, z odevu personálu a dezinfekčných roztokov.

K 30.06.2011 bolo vykonaných 71 kontrol funkčnej schopnosti sterilizačných prístrojov. Všetky vzorky boli vyšetrované v akreditovanom laboratórnom pracovisku RÚVZ Nitra.

Za sledované obdobie z NsP n.o. Topoľčany bolo nahlásených 41 nozokomiálnych infekcií, čo je o takmer 100% nárast oproti rovnakému obdobiu minulého roka. Najviac infekcií hlásilo OAIM+CJIS.

6.6. MIMORIADNE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUÁCIE

Cieľ

1. ochraňovať občanov pred mimoriadnymi epidemiologickými situáciami,
2. zabezpečiť pripravenosť, rýchlu a koordinovanú reakciu na mimoriadne epidemiologické situácie (hrozby a naliehavé situácie) a ich udržateľný priebeh,
3. podporovať medzirezortnú spoluprácu,
4. skvalitniť pripravenosť na pandémiu chrípky a riešenie osobitných zdravotných hrozieb,
5. rozvíjať stratégiu spoločnej krízovej komunikácie.

Dosiahnutie cieľov si vyžaduje dostatočnú pripravenosť, koordinovaný postup odborne podložený a dobre zdokumentovaný, komunikáciu na národnej a medzinárodnej úrovni.

Gestor

ÚVZ SR

Riešiteľské pracoviská

RÚVZ v SR

Anotácia

Rýchla a koordinovaná reakcia na mimoriadne epidemiologické situácie, hrozby a naliehavé situácie (ktoré môžu vzniknúť v súvislosti s vypustením biologických látok týkajúcich sa prenosných ochorení) alebo v súvislosti s očakávanou pandémiou chrípky, si vyžaduje dostatočné kapacity v oblasti ľudských zdrojov, materiálneho zabezpečenia a vedomostného potenciálu. Na úrovni EÚ, ale aj na národnej, krajských a okresných úrovniach, svoju nezastupiteľnú úlohu zohrávajú stratégie spoločnej krízovej komunikácie, pripravenosť zdravotníctva, medzirezortná spolupráca, risk assesment a risk manažment. Prioritami sú plány na podporu všeobecnej pripravenosti a vhodnej reakcie na ohrozenie zdravia v prípade potreby. V oblasti verejného zdravotníctva dôležitú úlohu zohráva aj informovanosť obyvateľov. Všetky činnosti na ochranu pred zdravotnými ohrozeniami obyvateľov SR sú koordinované s ECDC a EK.

Etapy riešenia

Stratégie súvisiace s pripravenosťou a kontrolou prenosných ochorení predstavujúcich závažnú hrozbu pre obyvateľstvo

Príprava plánov, rozvoj stratégií a postupov pre stanovenie, testovanie, hodnotenie a revidovanie nepredvídaných udalostí na národnej úrovni, krajských, okresných a miestnych úrovniach, a ich súčinnosť v rámci našej krajiny, ale i medzi členskými štátmi EÚ. Tieto úlohy zabezpečujúce vysokú ochranu zdravia obyvateľov je možné plniť len v prípade monitoringu, zabezpečenia včasného varovania pred závažnými ohrozeniami zdravia a pri získavaní a využívaní spoľahlivých informácií.

Posilniť globálnu zdravotnú bezpečnosť (varovanie a reakciu na epidémie, ohrozenie biologickými zbraňami)

Implementovanie Medzinárodných zdravotných predpisov (2005) do legislatívy SR.

Realizačné výstupy

- zlepšenie všeobecnej pripravenosti verejného zdravotníctva na Slovensku na krízové situácie
- príprava stratégie krízovej komunikácie
- príprava koordinovaného postupu v prípade mimoriadnej epidemiologickej situácie

Vyhodnotenie:

V roku 2011 sme mali hlásené 2 ochorenia a 1 podozrenie na SARI. Jednalo sa o v ženy – 46 ročnú (zdravotná sestra), 29 ročnú a 1 42 muža, u ktorého sa ochorenie virologicky nepotvrdilo. Všetci pacienti boli hospitalizovaní v nemocnici – 2 na internom odd. v NsP Topoľčany a 1 v Špecializovanej nemocnici Zobor, Nitra. Všetkým pacientom bol odobratý výter z nosohltanu na virologické vyšetrenie a odoslaný do NRC pre chrípku v Bratislave. V jednom prípade bol pozitívny výsledok na vírus chrípky A H1N1 – pandemický, v jednom prípade vírus sezónnej chrípky A a v jednom prípade sa ochorenie virologicky nepotvrdilo.

Okrem toho sme mali v sledovanom období potvrdené aj 3 prípady chrípky vyvolanej identifikovaným vírusom chrípky – 1x vírus chrípky B /Brisbane/60/2008-like, 1x vírus sezónnej chrípky A a v jednom prípade vírus chrípky A H1. Dvaja pacienti boli hospitalizovaní – 1 na IK FN Trnava a 1 na OAIM Topoľčany, jeden pacient bol izolovaný v domácom prostredí.

V období od 3. do 14. kalendárneho týždňa sa vyskytovala zvýšená chorobnosť na akútne respiračné a chrípke podobné ochorenia v predškolských a školských kolektívoch, v ktorých boli rozhodnutím regionálneho hygienika nariadené príslušné protiepidemické opatrenia. K 30.06.2011 sentineloví lekári neodoberali ani jeden materiál na virologické vyšetrenie.

6.7. ENVIRONMENTÁLNA SURVEILLANCE POLIOMYELITÍDY A SLEDOVANIE VDPV

Cieľ

Monitorovanie cirkulácie divokých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov vyšetrením odpadových vôd s osobitným zreteľom na sledovanie tzv. VDPV (Vaccine Derived Polio Viruses).

Gestor

ÚVZ SR, NRC pre poliomyelitídu

Riešiteľské pracoviská

RÚVZ v SR

Anotácia

Po úspešnej eradikácii poliomyelitídy v Slovenskej republike je potrebné naďalej pokračovať vo všetkých doteraz vykonávaných surveillance poliomyelitídy, ku ktorým patrí aj vykonávanie pravidelného virologického vyšetrenia odpadových vôd na zistenie prítomnosti poliovírusov vo vonkajšom prostredí. Sledovanie cirkulácie poliomyelitických vírusov vyšetrením

odpadových vôd sa začalo v rámci surveillance poliomyelitídy vykonávať vo vybraných lokalitách Slovenska v roku 1970.

Environmentálna surveillance spočíva vo virologickom vyšetrení odpadových vôd vykonávanom celoslovensky podľa pokynov riaditeľa ÚVZ. Vzorky sa odoberajú systematicky najmä vo väčších mestách a v utečeneckých táboroch a to v mieste vyústenia odpadových vôd do čističky odpadových vôd.

Etapy riešenia

II. etapa

Vykonanie odberov v niekoľkých lokalitách spádového územia každého z troch virologických laboratórií regionálnych úradov verejného zdravotníctva. Odbery sa vykonajú každý druhý mesiac podľa platných pokynov riaditeľa ÚVZ SR vypracovaných NRC ÚVZ SR. Sledovanie cirkulácie divých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov v odpadových vodách.

Vyhodnotenie: v rámci plnenia tejto úlohy boli k 30.06.2011 odobraté vzorky odpadovej vody v ČOV Topoľčany podľa vopred stanoveného harmonogramu ÚVZ SR Bratislava a to: 23.02.2011, 13.04.2011 a 01.06.2011. Vzorky odpadových vôd boli vyšetrené vo virologickom laboratóriu Bratislava - všetky s negatívnym výsledkom.

Počas sledovaného obdobia sme nemali hlásené ani jedno ochorenie na akútnu chabú obrnu.

6.8. PREVENCIA HIV/AIDS

Gestor

RÚVZ so sídlom v Košiciach

Riešiteľské pracoviská

RÚVZ v sídlach krajov a všetky RÚVZ košického kraja

Cieľ

Najohrozenejšou skupinou u nás sú mladí ľudia, ktorí v súčasnosti skôr dospievajú, začínajú skôr pohlavne žiť ale nemajú ešte upevnené väzby zodpovednosti voči sebe samým i okoliu. Správajú sa riskantnejšie. Mladí ľudia sú 10x náchylnejší k pohlavne prenosným ochoreniam, vrátane AIDS, než dospelí.

Cieľom projektu je, aby mladí ľudia, hlavne žiaci 9.ročníkov základných škôl a stredných škôl diskutovali o týchto problémoch a netradičným spôsobom (hrou), účasťou na tomto projekte, získali a osvojili si čo najviac vedomostí o problematike HIV/AIDS, iných pohlavne prenosných ochorení, antikoncepcii, sexuálnom správaní, až po formovanie humánneho prístupu a podpore sociálneho cítenia k ľuďom HIV pozitívnym a chorým na AIDS. Dôslednou realizáciou projektu očakávame zmenu postojov a chovania sa mladých ľudí.

Anotácia

Projekt vychádza z prijatých programov a aktivít HIV/AIDS v SR a z interaktívneho projektu „Hrou proti AIDS“, predlohou ktorého bol projekt nemeckej Spolkovej centrály pre zdravotnú osvetu BZgA, nazvaný „Mitmach - Parcours zu AIDS, Liebe und Sexualität“.

I napriek dostupnosti informácií, ktoré sú v dnešnej dobe k dispozícii, sa počet HIV pozitívnych stále zvyšuje. Prevencia je prevažne založená na báze pasívneho prijímania informácií. Pokiaľ nie je vytvorený priestor pre diskusiu a hlbšie pochopenie, základné fakty bývajú väčšinou čiastočne

známe, ale neakceptované. Preto v rámci projektu sa na školách budú organizovať stretnutia so študentmi, kde získajú potrebné vedomosti a informácie v danej problematike netradičnými metódami. Súčasťou projektu bude aj formou dotazníkov zistenie vedomostnej úrovne a zmeny postojov študentov pred účasťou a po účasti na stretnutí.

Potrebu realizovať tento projekt v čo najširšom meradle potvrdzujú aj najnovšie prieskumy Eurobarometru, v ktorom Slováci patria k národom s najslabšími informáciami v tejto problematike.

Etapy riešenia

Projekt sa uskutoční v rokoch 2007 – 2011 (5 rokov)

Každoročne sa zabezpečí:

- v mesiacoch január - február vypracovanie metodického postupu na riešenie projektu v danom roku a zaslanie riešiteľským pracoviskám – RÚVZ Košice
- marec - vypracovanie špeciálneho dotazníka na vyhodnotenie vedomostnej úrovne študentov pred a po účasti na jednotlivých stretnutiach – RÚVZ Košice
- marec - november vlastná realizácia projektu na RÚVZ Košického kraja
- dotazníkové spracovanie a vyhodnotenie vedomostnej úrovne študentov pred a po účasti na stretnutí - RÚVZ Košického kraja
- december - zaslanie, spracovanie a vyhodnotenie výsledkov stretnutí na školách na RÚVZ Košice
- december - zaslanie, spracovanie a vyhodnotenie výsledkov dotazníkov na RÚVZ Košice
- RÚVZ Košice predloží záverečnú správu na ÚVZ SR

Výstupy

Zvýšiť úroveň informovanosti a zmeny postojov mladých ľudí v problematike HIV/AIDS a iných pohlavne prenosných ochorení.

Vyhodnotenie plnenia aktivít Národného programu prevencie HIV/AIDS v Slovenskej republike na roky 2009 – 2012 k 30.06.2011.

- v našom okrese sme v 1. polroku 2011 ochorenie na AIDS hlásené nemali; vyšetrených bolo spolu 2666 osôb v 2 laboratóriách (darcovia krvi, gravidné ženy, pacienti s pohlavnými chorobami, užívatelia drog a iné), certifikát v tomto období nebol vydaný.
- pohlavné ochorenia vyšetrujú a liečia, vrátane sexuálnych kontaktov, gynekológovia, resp. urológovia; k nám chodia hlásenia štvrťročne, aj to len počet ochorení. K epidemiologickému šetreniu by sme pristúpili v prípade, že by sa jednalo o viac prípadov v epidemiologickej súvislosti, taký prípad v 1. polroku 2011 nebol hlásený.
- v okrese evidujeme 2 prípady bezpríznakových stavov infekcie HIV – Z2, ktoré boli hlásené a vykazované ešte v roku 2010. V tomto roku sme infekcie HIV hlásené nemali.

9. PODPORA ZDRAVIA

9.2. „ŽIŤ ZDRAVŠÍ A KVALITNEJŠÍ ŽIVOT V STARŠOM VEKU, ALEBO MÁM 65 + A TEŠÍ MA, ŽE ŽIJEM ZDRAVO“

❖ máj - beseda na tému „Nefarmakologické ovplyvňovanie krvného tlaku“ so seniormi na SČK v Topoľčanoch. Na tomto stretnutí sme zároveň záujemcom merali krvný tlak. Besedy sa zúčastnilo 41 dôchodcov.

❖ jún – biochemické a antropometrické vyšetovanie pre členov mimovládnej organizácie „Liga proti rakovine“, pobočka Topoľčany. Vyšetovania sa zúčastnilo 9 členov.

9.5. POPULAČNÁ STRATÉGIA - AKTIVITY PRI PRÍLEŽITOSTI VÝZNAMNÝCH DNÍ S OSOBITNÝM ZAMERANÍM NA TÉMY A TERMÍNY ODPORÚČANÉ SVETOVOU ZDRAVOTNÍCKOU ORGANIZÁCIOU.

22. marec 2011 – SVETOVÝ DEŇ VODY

Panel a informácie na výveske v meste k aktuálnej téme – zásobovanie okresu Topoľčany pitnou vodou.

7. apríl 2011 - SVETOVÝ DEŇ ZDRAVIA

15.04. 2011 sme v rámci Svetového dňa zdravia v spolupráci s Mestom Topoľčany a mimovládnu organizáciou „Liga proti rakovine“, pobočka Topoľčany v miestnej galérii na námestí v Topoľčanoch pripravili pre obyvateľov mesta Deň zdravia. Na tomto podujatí sme záujemcom merali TK, telesný tuk, antropometriu a poskytovali poradenstvo a distribúciu zdravotno - výchovného materiálu a poskytovali informácie o celoslovenskej akcii „Vyzvi srdce k pohybu“. Pri tejto príležitosti bolo vyšetrených 125 ľudí, a 44. fajčiarom sme smokerlyzerom merali obsah CO vo výdychovom vzduchu. Zároveň sme uverejnili článok na internetovej stránke RÚVZ a pripravili informačný panel v priestoroch RÚVZ.

31. máj 2011 – SVETOVÝ DEŇ BEZ TABAKU

V mestskej výveske, na paneloch v RÚVZ, a na internete sme informovali obyvateľov o tomto významnom dni. Zároveň sa na túto tému uskutočnilo 8 prednášok pre 218 žiakov a študentov základných a stredných škôl v okrese Topoľčany. Dňa 31. mája sme k tomuto dňu v priestoroch RÚVZ uskutočnili **deň otvorených dverí**. Na tejto akcii sme klientom smokerlyzerom stanovovali koncentráciu CO vo výdychovom vzduchu a zároveň sme zdôrazňovali zdravotné riziká fajčenia. Túto možnosť využilo 8 klientov.

V regionálnom týždenníku a na internetovej stránke RÚVZ sme zverejnili nasledovné články:

- ❖ Dni vyhlásené WHO na rok 2011
- ❖ 31. máj – Svetový deň bez tabaku
- ❖ Deň otvorených dverí – fajčenie
- ❖ 7. apríl – Svetový deň zdravia
- ❖ „Vyzvi srdce k pohybu“

Prednášková činnosť:

Obezita – zdravie žiakov	ZŠ Škultétyho	1 prednáška	24
Obezita – zdravie študentov	OA Topoľčany	1 prednáška	81
Zdravá výživa študentov	OA Topoľčany	4 prednášky	100
Drogy, alkohol študentov	SOŠ potravinárska	3 prednášky	96
Drogy študentov	SOŠ potravinárska	3 prednášky	150
Drogy žiakov	ZŠ Preseľany	3 prednášky	82
Zneužívanie drog prednášky	SZŠ Topoľčany	92 študentov	4
Zneužívanie drog prednášok	SOŠ Tovarnícka	254 študentov	8
Rizika fajčenia prednášky	SOŠ Tovarnícka	62 študentov	2
Alkohol prednášky	SOŠ Tovarnícka	150 študentov	4
Rizika fajčenia prednášok	ZŠ Nitrianska Streda ...	156 žiakov	6
Zneužívanie drog prednáška	ObÚ Topoľčany.....	62 pedagógov a študentov .	1

9.9. CINDI program SR

Na oddelení Podpory zdravia realizujeme i programy zamerané na ochranu a podporu zdravia. Pri riešení týchto programov sa zameriavame hlavne na zdravý spôsob života, ktorý významne ovplyvňuje rozvoj rizikových faktorov chronických ochorení a ich biologických indikátorov. V poradni zdravia sme vyšetřili 97 klientov, ktorým sme porobili biochemické vyšetřenia Reflotronom, meranie TK a antropometrické merania. 78 klientom sme na základe ich aktuálneho stavu a výsledkov vyšetření stanovili skóre rizika KVCH. V indikovaných prípadoch sme klientom odporúčali aj ďalšie sledovanie a kontrolne vyšetřenie v Poradni zdravia.

V teréne sme za štandardných podmienok vyšetřili 9 klientov a za neštandardných podmienok sme vyšetřili 259 klientov. V tomto prípade sme záujemcom merali cholesterol, krvný tlak, telesný tuk a poskytli im zdravotno-výchovné poradenstvo.

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Trebišove**

1. ODBOR HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

1.1. Vypracovanie aktualizovaného akčného plánu pre životné prostredie a zdravie Slovenskej republiky IV (NEHAP IV)

V rámci aktualizovaného akčného plánu pre životné prostredie a zdravie Slovenskej republiky IV je implementovaný akčný plán pre prostredie a zdravie detí (CEHAPE) a jeho 4 regionálne ciele. V rámci týchto cieľov sú plnené aktivity zamerané okrem iných na zavedenie monitoringu kvality vôd na kúpanie v prírodných a rekreačných vodách (umelé kúpaliská). Od roku 2008 je do činnosti RÚVZ zavedený funkčný softvérový Informačný systém o kúpaliskách a kvalite vôd na kúpanie. Údaje o kúpaliskách sú priebežne doplňované do informačného systému (aktualizácia nových informácií prebieha počas letnej turistickej sezóny každý štvrtok do 17.00 hod).

1.3. Národný Informačný systém životného prostredia a zdravia ENHIS

Táto úloha sa zatiaľ neplní (pripravuje sa testovanie informačného systému pre pitnú vodu).

1.7. Úprava pitnej vody vo verejných vodovodoch

Právnym predpisom pre hodnotenie kvality pitnej vody bolo NV SR č. 496/2010 Z. z., ktorým sa mení a doplňa NV SR č. 354/2006 Z. z, ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu, ktoré rešpektuje odporúčania SZO z r. 2004 a je harmonizované so Smernicou 98/83/ES o kvalite vody určenej pre ľudskú spotrebu z roku 1998.

Úloha sa plní priebežne podľa harmonogramu odberov vzoriek pitnej vody, u kompletných rozborov podľa harmonogramu laboratórií RÚVZ Košice. V I. polroku 2011 bolo v rámci monitoringu odobratých 22 vzoriek pitnej vody na analýzu podľa minimálneho rozsahu a 6 vzoriek pitnej vody na úplný rozbor (Trebišov – sieť, sídlisko STRED, Hrčel'- Obecný úrad, Sečovce –sieť, potraviny - Milk Agro, ÚV Borša – upravená voda, ÚV Boťany – upravená voda, Dvorianky – Obecný úrad). Kvalita vody vyhovovala požiadavkám Nariadenia vlády SR č. 496/2010 Z.z.. Všetky odobraté a vyšetrené vzorky pitnej vody sú archivované v Informačnom systéme o pitnej vode. Podľa pokynov ÚVZ SR v Bratislave boli spracované údaje a informácie o verejných vodovodoch a prehľad spôsobu dezinfekcie pitnej vody vo verejných vodovodoch v okrese Trebišov.

1.8. Aktualizácia informačného systému o kúpaliskách a kvalite vôd na kúpanie

Úroveň vybavenosti, kvalita prevádzky a zdravotná nezávadnosť vody sa kontrolovali na začiatku a počas celej LTS v umelých rekreačných lokalitách z hľadiska ochrany zdravia ľudí v súlade s platnou legislatívou. Kvalita vody na kúpanie sa monitorovala z výsledkov laboratórnych rozborov vzoriek vôd, ktoré boli odobraté zamestnancami RÚVZ Trebišov a vyšetrené RÚVZ Košice na základe objednávok prevádzkovateľov kúpalísk resp. bazénov a v rámci ŠZD . Celkovo bolo vyšetrených 5 vzoriek bazénových vôd. Na webovej stránke odboru HŽP sú zverejňované údaje o náplni činnosti odboru, súvisiace právne predpisy a aktuálne informácie o priebehu LTS na kúpaliskách v okrese. Súčasťou stránky je odkaz, ktorý presmeruje záujemcu na Informačný systém o kvalite vody na kúpanie ÚVZ SR, kde získa podrobnejšie informácie o stave na jednotlivých kúpaliskách.

2. ODBOR PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA

2.1. ZNIŽOVANIE MIERY ZDRAVOTNÝCH RIZÍK ZAMESTNANCOV Z PRACOVNÉHO PROSTREDIA, PRACOVNÝCH PODMIENOK A SPÔSOBU PRÁCE

2.1.1. Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

RÚVZ v Trebišove získava údaje o zdravotných rizikách, vydáva rozhodnutia o zaradení prác do kategórie rizikových prác a vedie evidenciu o počte exponovaných zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce v zamestnávateľských subjektoch nášho okresu.

V roku 2011 boli priebežne vykonávané kontroly plnenia opatrení vyplývajúcich zamestnávateľom z rozhodnutí o určení rizikových prác.

Zamestnávateľské subjekty boli usmerňované k dôslednému hodnoteniu zdravotných rizík v súlade s platnou legislatívou a prijímaniu preventívnych a ochranných opatrení na ich zníženie.

Z výstupov programu ASTR k 30. 6. 2011 bolo v 3. a 4. kategórii rizikových prác v našom okrese evidovaných **celkom 534 zamestnancov z toho 130 žien**, čo je oproti roku 2010 nárast celkového počtu zamestnancov vykonávajúcich RP o 24, z toho u žien o 10.

V priebehu roka 2011 bolo na základe návrhu zamestnávateľov vydaných **5 rozhodnutí** vo veci zaradenia prác do kategórií z hľadiska zdravotných rizík. V 2 prípadoch (Eustream a.s., líniová časť Sečovce, SAB Slovakia s.r.o. Veľaty) boli určené rizikové práce 3. a 4. kategórie (hluk a chemické faktory) novým právnym subjektom s celkovým počtom zamestnancov 45 z toho 14 žien. V 3 prípadoch (IS-Lom s.r.o. Brehov, Pekáreň Zemplínske Hradište, Tatravagónka, a.s. Poprad, prevádzka Trebišov) boli vydané nové rozhodnutia po prehodnotení miery rizika na základe výsledkov meraní, ktorými boli určené rizikové práce 3. a 4. kategórie (hluk a chemické faktory), s celkovým počtom zamestnancov 145 z toho 6 žien. U jedného zamestnávateľa (Odeta Sečovce) bolo zrušené rozhodnutie o určení rizikových prác z dôvodu zániku firmy s celkovým počtom 8 zamestnancov z toho 7 žien v riziku hluku a chemických faktorov.

2.1.2. Znižovanie zdravotných rizík z veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov

V roku 2011 bolo vykonaných 14 previerok v rámci ŠZD v prevádzkach okresu so zameraním na skladovanie a používanie veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov a na kontrolu dodržiavania povinností zamestnávateľov. Previerky boli zamerané na predajne záhradkárskych potrieb a predaj prípravkov na ochranu rastlín a preverenie podmienok predaja, evidencie, manipulácie, skladovania a odbornej spôsobilosti zamestnancov na prácu s veľmi jedovatými a jedovatými látkami a prípravkami podľa NV SR č. 355/2007 Z. z.

V rámci posudkovej činnosti RÚVZ Trebišov vydal 12 rozhodnutí na manipuláciu a skladovanie jedovatých látok a prípravkov a to: 6 rozhodnutí na predajne, kde sa predávajú chemické prípravky na ochranu rastlín, 2 rozhodnutia pre pneuservisy s predajom olejov, náplní a mazadiel pre osobné automobily, 2 rozhodnutia pre spoločnosti, ktoré pri výrobe používajú chemické látky a prípravky, 1 rozhodnutie pre zdravotnícke zariadenie, ktoré

používa pracie prášky pri praní nemocničnej bielizne a 1 rozhodnutie v pekárni kde sa používa múka na výrobu pekárenských výrobkov.

Zároveň sme vydali 8 rozhodnutí, ktorými sme schválili 8 prevádzkových poriadkov na manipuláciu s veľmi jedovatými a jedovatými látkami a prípravkami.

K tejto problematike sme poskytovali odborné konzultácie, týkajúce sa vypracovania prevádzkových poriadkov a posudkov o riziku, odbornej spôsobilosti, preventívnych opatrení ako aj ďalších povinností zamestnávateľov, podľa súčasne platnej legislatívy.

Do 2 náhodne vybraných firiem v našom okrese sme rozdali 14 dotazníkov informovanosti zamestnancov, ktorí sú exponovaní jedovatým a veľmi jedovatým látkam a prípravkom.

2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu

V roku 2011 sme vykonali previerky v rámci ŠZD so zameraním na manipuláciu a skladovanie chemických karcinogénov a mutagénov a na kontrolu dodržiavania povinností zamestnávateľov vyplývajúcich z NV SR č. 356/2006 Z. z. Previerky boli vykonané v zdravotníckom zariadení NsP a.s. Trebišov a drevospracujúcich prevádzkach okresu.

V NsP a.s. Trebišov evidujeme **2 rizikové pracoviská**, na ktorých sa pracuje **s chemickými karcinogénmi**, s celkovým počtom exponovaných **25 pracovníkov, z toho 20 žien**. Jedná sa o onkologické oddelenie NsP a.s. Trebišov s celkovým počtom exponovaných 23 pracovníkov, z toho 19 žien a onkologickú ambulanciu NsP Trebišov s celkovým počtom exponovaných 2 pracovníkov, z toho 1 žena. Na oboch pracoviskách sa pacientom podávajú chemoterapeutické prípravky v tabelárnej i v injekčnej forme. Na týchto pracoviskách sme vykonali kontrolu pracovných podmienok a kontrolu vykonávania lekárskeho prehliadok u pracovníkov tohto pracoviska. Všetci pracovníci onkologického oddelenia sa zúčastňujú preventívnych lekárskeho prehliadok priebežne u lekára v NsP a.s. Trebišov. Taktiež sa pracovníci zúčastnili začiatkom roka 2011 školenia, ktoré vykonala technik OBP a vrchná sestra. Vrchná sestra vedie register exponovaných pracovníkov na oddelení, ktorí sú v riziku chemických karcinogénov a taktiež evidenciu podávania cytostatík.

Opatrenia na ochranu zdravia, zníženie a minimalizáciu expozície pracovníkov oddelenia pri práci s karcinogénmi spočíva v dôslednom dodržiavaní prevádzkového poriadku oddelenia a zúčastňovaní sa pracovníkov na pravidelnom školení.

Zároveň boli k problematike manipulácie a skladovania chemických karcinogénov a mutagénov poskytnuté 3 konzultácie týkajúce sa vypracovania prevádzkového poriadku a posudku o riziku, klasifikácie karcinogénov a mutagénov, ochranných preventívnych opatrení, ako aj ďalších povinností zamestnávateľa v zmysle platnej legislatívy.

V roku 2011 sme pokračovali v previerkach drevospracujúcich pracovísk nášho okresu. Väčšina drevospracujúcich prevádzok (stolárstva, výroba nábytku na zákazku) používajú prevažne drevotriekové materiály a spracovanie dreva z tvrdých drevín je v malom množstve.

V roku 2011 boli v našom okrese hlásené a vykonané 3 odborné sanácie budov s obsahom azbestových materiálov spoločnosťou, ktorá má ÚVZ SR vydané oprávnenie na odstraňovanie azbestových materiálov zo stavieb. Odstraňovanie sa týkalo odpadových potrubí v bytovom jadre bytového domu, v druhom prípade išlo o sanáciu azbestového

podhľadu vo vstupnej chodbe bytového domu mesta Trebišov a v treťom prípade išlo o demontáž minigolfového ihriska v Areáli vodných športov mesta. Vydali sme 3 rozhodnutia na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb, pretože firma si splnila povinnosti v zmysle NV SR č. 253/2006 Z. z.

Tiež sme riešili sťažnosť obyvateľa obce Michalany, predmetom ktorej bolo neodborné odstraňovanie, skladovanie a manipulácia so strešnou krytinou obsahujúcou azbest, ktorá bola demontovaná zo strechy rodinného domu suseda.

2.1.4. Znižovanie psychickej pracovnej záťaž

Túto úlohu tunajšie oddelenie PPL zatiaľ neplnilo.

2.1.5. Znižovanie výskytu chorôb z povolania z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia

V prvom polroku 2011 sme prešetrili 5 podozrení na chorobu z povolania z DNJZ. V jednom prípade sme chorobu prešetrovali u šičky zvrškov obuvi v Odete Sečovce, v 1 prípade u šičky domácej obuvi v Odete Trebišov, v 1 prípade u pracovníčky firmy SONaP s.r.o. Michalovce – výroba kábelový zväzkov, v 1 prípade u zdravotnej sestry v NsP a.s. Trebišov a v 1 prípade u elektromontéra v Tatravagónke, a.s. Poprad, prevádzka Trebišov.

Vo všetkých prešetrovaných prípadoch sme nevedeli jednoznačne rozhodnúť, či je priama súvislosť medzi ochorením pacienta a vykonávanou prácou.

Z kliniky pracovného lekárstva v Košiciach nám nebola hlásená choroba z povolania z DNJZ.

2.1.6. Prevencia ochorení chrbtice súvisiacich s prácou a prešetrovanie podozrení na iné poškodenia zdravia z práce so zameraním na ochorenia chrbtice

V prvom polroku 2011 sme neprešetrovali žiadne podozrenie, alebo iné poškodenie zdravia so zameraním na ochorenie chrbtice.

V záujme prevencie a zníženia výskytu ochorení podporno-pohybovej sústavy sme v rámci štátneho zdravotného dozoru kontrolovali povinnosti zamestnávateľov ustanovených v § 38, zákona. č. 355/2007 Z. z. Pozornosť sme venovali hlavne pracoviskám hypermarketov a pekárni, kde výkon pracovnej činnosti súvisí so záťažou opornej sústavy – chrbtice krčnej a bedrovej ako aj záťažou horných končatín. Previerky boli vykonané v COOP Jednota Trebišov, Kráľovský Chlmec, Labaš s.r.o. Sečovce a pekárni Medipek s.r.o. Kráľovský Chlmec a pekáreň v obci Svätá Mária, ktoré boli zamerané na predchádzanie fyzickej záťaži a zabezpečenie opatrení – technických, organizačných, úprava pracovísk a iných opatrení na pracoviskách.

Formou 26 dotazníkov boli zisťované informácie o spokojnosti zamestnancov na pracovisku, o rizikách v pracovnom prostredí a o zdravotných ťažkostiach týkajúcich sa podporno-pohybovej sústavy.

2.2. ZNIŽOVANIE RIZIKA VZNIKU OCHORENÍ PODMIENENÝCH PRÁCOU U ZAMESTNANCOV PRACUJÚCICH SO ZOBRAZOVACÍMI JEDNOTKAMI

V roku 2011 sme vykonali v rámci ŠZD 2 previerky v bankových inštitúciách (OTP Banka – Slovensko a.s., pobočka Sečovce, VÚB a.s., pobočka Kráľovský Chlmec).

Predmetom tejto kontroly bolo dodržiavanie ustanovení NV 276/2006 o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci so zobrazovacími jednotkami. Vyplnené boli 2 dotazníky informovanosti, ktorými sme overili dodržiavanie požiadaviek legislatívy zo strany zamestnávateľa poskytovať informácie zamestnancov v oblasti ochrany zdravia pri práci.

2.3. ZDRAVÉ PRACOVISKÁ

RÚVZ so sídlom v Trebišove doposiaľ neriešil program Zdravé pracoviská.

3. ODBOR HYGIENY VÝŽIVY, BEZPEČNOSTI POTRAVÍN A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

3.1. SLEDOVANIE VÝŽIVOVÉHO STAVU VYBRANÝCH VEKOVÝCH SKUPÍN DOSPELEJ POPULÁCIE

Úloha je plnená v spolupráci s oddelením podpory zdravia. Cieľová skupina pre tento projekt je ľahká práca v zmysle OVD SR pre ženy a mužov v dvoch vekových kategóriách. Spolu je sledovaných 80 respondentov v dvoch vekových kategóriách 19 – 34 ročných a 35 – 54 ročných mužov a žien. Počet respondentov pre uvedené kategórie je 20.

K prvému polroku 2011 bolo v programe ALIMENTA spracovaných a vyhodnotených 34 jednodenných jedálnych lístkov od 34 respondentov. Respondentmi boli prevažne učitelia základných a stredných škôl. Z uvedeného počtu bolo 30 žien (10 v kategórii 19 až 35 r., 20 v kategórii 36 až 54 r.) a 4 muži (2 v kategórii 19 až 35 r., 2 v kategórii 36 až 54 r.). U všetkých respondentov bolo vykonané somatometrické vyšetrenie, spracované a vyhodnotené stravovacie zvyklosti a pohybová aktivita. V plnení úlohy sa pokračuje aj v druhom polroku 2011.

3.2. KONTROLA JODIDÁCIE KUCHYNSKEJ SOLI

V rámci plnenia úlohy bolo spolu odobratých 14 vzoriek kuchynskej soli z toho 7 vzoriek domácej produkcie a 7 vzoriek z dovozu. K 30. 6. 2011 bolo vyhodnotených 11 vzoriek soli (6 vz z dovozu a 5 vzoriek domácej produkcie).

Všetky vyšetrené vzorky soli v sledovaných ukazovateľoch boli vyhovujúce. Označovanie kontrolovaných výrobkov bolo v súlade s platnou legislatívou.

V plnení úlohy sa pokračuje aj v druhom polroku 2011.

3.6. MONITORING SPOTREBY VYBRANÝCH PRÍDAVNÝCH LÁTOK V POTRAVINÁCH

S cieľom zistiť úroveň spotreby vybraných prídavných látok (E 104 chinolínová žltá, E 129 allura červená AC, E 124 košenilová červená A, E 102 Tartrazín) v potravinách u dospelaj populácie a porovnať príjem každej vybranej prídavnej látky s jej stanoveným prijateľným denným príjmom (ADI) je vykonávaný monitoring u 80

respondentov s ľahkou prácou v dvoch vekových kategóriách 19 – 35 ročných a 36 – 54 ročných mužov a žien. Počet respondentov pre uvedené kategórie je 20.

K prvému polroku 2011 bolo spracovaných 41 dvojdňových jedálnych lístkov (jeden deň pracovný a jeden deň pracovného pokoja) a 41 týždenných dotazníkov frekvencie spotreby potravín. Z uvedeného počtu bolo spolu 39 žien z toho 11 žien v kategórii 19 – 35 ročných a 28 žien v kategórii 36 – 54 ročných a 2 muži v kategórii 36 – 54 ročných. V plnení úlohy sa pokračuje aj v druhom polroku 2011.

4. ODBOR HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

4.1. PRIESKUM TELESNÉHO VÝVOJA DETÍ A MLÁDEŽE V SR A ZISTENIE TRENDOV V ICH TELESNOM RASTE A VÝVINE

Cieľ

Získať podklady pre zhodnotenie telesného vývoja detí a mládeže v roku 2011 a posúdiť trendy telesného vývoja v porovnaní s rokom 2001, resp. s predchádzajúcimi rokmi. Na základe výsledkov pravidelne vykonávaných antropometrických meraní detí a mládeže vo veku od 0 do 18 rokov získať poznatky o rastovej akcelerácii a sekulárnom trende slovenskej mladej populácie a získať štandardné referenčné hodnoty.

Gestor

ÚVZ SR, ÚH LF UK Bratislava

Riešiteľské pracoviská

ÚVZ SR, RÚVZ v SR, pediatri

Anotácia

V zmysle spracovanej jednotnej metodiky zrealizovať merania antropometrických ukazovateľov v populácii detí a mládeže Slovenska od 0 do 18 rokov veku.

Výsledky meraných parametrov výšky, hmotnosti, obvodových mier a vypočítaných indexov (Rohrerov index, Body mass index, Waist-hip-ratio) prezentovať formou tabuliek a grafov.

Štatisticky spracovať ukazovatele výživovej a sociálno – ekonomickej situácie v rodinách respondentov a vyhodnotiť súvislosti.

Na základe zachovaných údajov z antropometrického prieskumu vykonaného v roku 2001 a zostavených percentilových tabuliek a grafov, určujúcich hraničné hodnoty BMI pre nadhmotnosť a obezitu, t.j. 90. a 97. percentil pre každú vekovú skupinu, zistiť percentuálne zastúpenie detskej populácie s nadhmotnosťou, resp. obezitou.

Na základe výsledkov antropometrických meraní zhodnotiť trendy v telesnom raste a vývine detí a mládeže.

Etapy riešenia projektu budú zamerané na:

1. spracovanie jednotnej metodiky na realizáciu prieskumu telesného vývoja detí a mládeže na Slovensku v roku 2011
2. vlastné merania antropometrických ukazovateľov a zber údajov
3. kontrola údajov, štatistické spracovanie získaných údajov, výpočet indexov
4. vyhodnotenie výsledkov za SR a porovnanie s výsledkami z roku 2001
5. získanie štandardných referenčných hodnôt

6. vývinové trendy pre chlapcov a dievčatá, vrátane sekulárnych trendov za posledných 50 rokov,
7. súčasný stav výskytu nadhmotnosti a obezity u mladej slovenskej populácie,
8. sledovanie výskytu nadhmotnosti a obezity u detí a mládeže v súvislosti s vybranými sociálnymi ukazovateľmi (vzdelanie matky, spôsob stravovania dieťaťa),
9. porovnanie výsledkov hodnotenia nadhmotnosti a obezity vyhodnotených podľa kritérií IOTF a podľa slovenských štandard spracovaných na základe výsledkov celoslovenského antropometrického prieskumu z roku 2011,
10. publikáciu výsledkov v odbornej literatúre s cieľom oboznámiť európsku odbornú verejnosť so skutočnosťou, že Slovensko má dlhoročnú tradíciu vo vykonávaní prieskumov telesného rastu a vývinu detí a mládeže a ako jedna z mála európskych krajín má národné rastové štandardy.

Realizačné výstupy

- pripraviť po metodickej a odbornej stránke realizáciu VII. celoštátneho antropometrického prieskumu (r. 2011)
- získať podklady pre zhodnotenie telesného vývoja detí a mládeže v r. 2011 a posúdiť trendy telesného vývoja v porovnaní s rokom 2001
- na základe spracovania výsledkov antropometrického prieskumu vykonaného v roku 2011 zovšeobecniť získané poznatky o trendoch vývinu slovenských detí a mládeže
- využitie získaných výsledkov pri ochrane zdravia a podpore telesného vývinu detí a mládeže v SR
- preskúmať vplyv socio-ekonomických zmien v SR na antropometrické parametre detí a mládeže
- porovnať trendy k obezite v závislosti na veku a pohlaví v období rokov 2001 až 2011

T.: rok 2020, kontrola 2x do roka, k 30.6.2011 a k 31.12.2011

Z: ved. odd. hygieny detí a mládeže

Vyhodnotenie: Úloha sa plní priebežne podľa požiadaviek ÚVZ SR.

4.2. ZNEUŽÍVANIE NÁVYKOVÝCH LÁTOK (ALKOHOL, TABAK, DROGY) U DETÍ A MLÁDEŽE NA SLOVENSKU

Cieľ

Cieľom je na základe dlhodobých štúdií zneužívania alkoholu, tabaku a nelegálnych drog u detí a mládeže v našej republike zistiť trendy v danej oblasti, porovnať výsledky našich štúdií s výsledkami štúdie vybraných európskych krajín, ktoré sa zrealizovali porovnateľnou metodikou.

Gestor

Úrad vlády SR – Národné monitorovacie centrum – Generálny sekretariát Výboru ministrov pre kontrolu drog a drogové závislosti, Národné monitorovacie centrum, VÚDPaP (Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie), ÚVZ SR

Riešiteľské pracoviská

ÚVZ SR, vybrané RÚVZ v SR

Anotácia

Prieskum je zameraný, okrem iného, na oblasť závislostí – t.j. fajčenie, konzumáciu alkoholu, hranie na výherných automatoch, zneužívanie liekov a drog a pod.

Etapy riešenia projektu budú zamerané na:

- účasť na pracovných stretnutiach, organizovaných Národným monitorovacím centrom pre drogy Úradu vlády SR v pracovných skupinách:
- pracovná skupina NMCD pre prevenciu
- pracovná skupina NMCD pre populačné prieskumy
- pracovné stretnutia prispievateľov do Národnej správy o drogách na Slovensku

Realizačné výstupy

- Získanie výsledkov zneužívania návykových látok na základe realizácie opakovaných celoslovenských prieskumov na základných a stredných školách na Slovensku
- Spolupráca na príprave Národnej správy o drogách a jej poskytnutie RÚVZ v SR
- Sledovanie trendov zneužívania návykových látok u žiakov, študentov a učiteľov základných a stredných škôl
- Vytváranie intervenčných programov na školách, zameraných na prevenciu zneužívania návykových látok, vrátane zdravotnej výchovy v tejto oblasti (prednášky, letáky, plagáty, brožúry)
- Vyškolenie rovesníckych skupín na pôsobenie medzi mládežou
- Spolupráca pri rozpracovaní systému monitoringu a vyhodnocovania niektorých kľúčových indikátorov drogovej problematiky
- Spracovanie podkladov pre Národnú správu o drogách
- Podpora Národného programu boja proti drogám

Termín ukončenia

priebežne podľa požiadaviek gestora

T.: rok 2020, kontrola 2x do roka, k 30.6.2011 a k 31.12.2011

Z: ved. odd. hygieny detí a mládeže

Vyhodnotenie:

Úloha sa plní priebežne podľa požiadaviek gestora.

– Na základe metodických usmernení gestora bol v súlade s Programami a projektmi úradov verejného zdravotníctva v SR realizovaný v okrese Trebišov v apríli roku 2011 projekt ESPAD 2011 – „Európsky školský prieskum o alkohole a ostatných drogách“. Prieskumu sa zúčastnilo 438 respondentov, žiakov vybraných základných škôl - ZŠ s MŠ Kuzmice, ZŠ Streda nad Bodrogom a SOŠ ul. Komenského 12 Trebišov. Zber údajov zabezpečili pracovníci oddelenia hygieny detí a mládeže.

– Údaje boli spracované do dotazníkov, ktoré boli zaslané na spracovanie na sumarizáciu na ÚVZ SR.

4.3. MONITORING STRAVOVACÍCH ZVYKLOSTÍ A VÝŽIVOVÝCH PREFERENCIÍ VYBRANEJ POPULÁCIE DETÍ SR A HODNOTENIE EXPOZÍCIE VYBRANÝCH RIZÍK SPOJENÝCH S KONZUMÁCIOU JEDÁL

Poznámka:

Vzhľadom na skutočnosť, že v roku 2011 sa bude realizovať siedmy celoštátny antropometrický prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR, ktorý je technicky mimoriadne náročný na zber a spracovávanie údajov, IV. etapa monitoringu stravovacích zvyklostí, pôvodne plánovaná na rok 2011, sa pozastaví a zrealizuje v roku 2012, čím sa ukončenie projektu presunie na 31.12.2014.

Cieľ

Zhodnotiť stravovacie zvyklosti vybraných vekových skupín populácie detí vo vzťahu k OVD a pohybovému režimu. Na základe monitoringu individuálnej spotreby potravín vytvoriť databázu spotreby potravín so zohľadnením veku a regiónov SR. Získané informácie využiť v rámci poradenských aktivít zameraných na podporu a rozvoj zdravia detí v zriadených poradniach zdravia pre deti a mládež.

Dlhodobým cieľom projektu je aj hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál u citlivých populačných skupín SR.

Gestor

RUVZ so sídlom v Rimavskej Sobote, UVZ SR,

Spolupracuje

LF UK Bratislava, RUVZ Banská Bystrica, VUP Bratislava

Riešiteľské pracoviská

RUVZ v SR

Anotácia

Konzumácia stravy, ktorá svojim množstvom a zložením nezodpovedá veku dieťaťa, jeho pohybovej aktivite, vedie k stúpajúcemu výskytu obezity a výrazne zvyšuje riziko kardiometabolických ochorení. Vychádzajúc z implementácie Európskej stratégie k danému problému boli vládou SR prijaté základné dokumenty ako Národný program starostlivosti o deti a dorast v SR na roky 2008-2015 a Národný program prevencie obezity, ktorých časť sa dotýka aj výživy detí a ich fyzickej aktivity a u ktorých pre naplnenie stanovených cieľov je potrebné poznať východiskovú úroveň či už stravovacích zvyklostí alebo aj individuálnej spotreby potravín v citlivej časti populácie, ktoré za SR absentujú, resp. sú k dispozícii len z niektorých regiónov.

Realizácia projektu umožní poskytnúť reprezentatívne údaje do Európskej databázy o konzumácii potravín, ktorú vytvára EFSA so zámerom jej využitia pre hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál u detí, umožní hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál u detí SR. Vytvorí reálny základ pre ovplyvňovanie stravovacích zvyklostí v populačných skupinách detí na báze poradní zdravia a v rámci výkonu ŠZD v zariadeniach spoločného stravovania detí a mládeže.

Základom pre vytvorenie databázy bude dotazníková metóda, údaje sa budú čerpať z dotazníkov pre rodičov, deti a pedagógov. Časť údajov bude získaná laboratórnym rozborom vzoriek stráv a stanovením nutričov a cudzorodých látok v preferovaných potravinových komoditách. Na spracovanie údajov sa využije softwarový produkt ALIMENTA verzia 4.3. E, ktorej základné databázy bude možné priebežne dopĺňať podľa

laboratórnych zistení, na spracovanie dotazníkov stravovacích zvyklostí sa použije MS Excel a EPI INFO.

Veľkosť základného súboru bude tvoriť vzorka populácie získaná náhodným výberom v počte 16 300 detí nasledovne v jednotlivých vekových skupinách podľa uvedenej tabuľky:

vek. skup.	počet detí	vzorka	vzorka + 10%	počet pre výber
4-6	155 238	2329	2562	2600
7-10	229917	3449	3794	3800
11-14	272991	4095	4505	4600
15-18	317086	4756	5232	5300
Spolu	975232	14629	16092	16300

Etapy riešenia

I. rok 2008

- návrh projektu, príprava metodiky a dotazníkov, pripomienkové konanie, schválenie projektu,

II. rok 2009

- celoplošná realizácia dotazníkového prieskumu stravovacích zvyklostí a 24 hodinovej spotreby potravín a pohybových aktivít detí vekovej skupiny 4-6 ročných
- priebežná tvorba databázy
- vyšetrenie vzoriek stráv a vybraných potravinových komodít
- prvé hodnotenie, spracovanie správy

III. rok 2010

- celoplošná realizácia dotazníkového prieskumu stravovacích zvyklostí a 24 hodinovej spotreby potravín a pohybových aktivít detí vekovej skupiny 7 - 10 ročných
- priebežná tvorba databázy
- vyšetrenie vzoriek stráv a vybraných potravinových komodít
- prvé hodnotenie, spracovanie správy

rok 2011 – projekt dočasne prerušený z organizačných dôvodov

IV. rok 2012

- celoplošná realizácia dotazníkového prieskumu stravovacích zvyklostí a 24 hodinovej spotreby potravín a pohybových aktivít detí vekovej skupiny 11 - 14 ročných
- priebežná tvorba databázy
- vyšetrenie vzoriek stráv a vybraných potravinových komodít
- prvé hodnotenie, spracovanie správy

V. rok 2013

- celoplošná realizácia dotazníkového prieskumu stravovacích zvyklostí a 24 hodinovej spotreby potravín a pohybových aktivít detí vekovej skupiny 15 - 18 ročných
- priebežná tvorba databázy
- vyšetrenie vzoriek stráv a vybraných potravinových komodít
- prvé hodnotenie, spracovanie správy

VI. rok 2014

- ukončenie zberu a sumarizácia údajov individuálnej spotreby potravín pre hodnotenie expozície vybraným škodlivinám
- celkové vyhodnotenie stravovacích a pohybových zvyklostí detí a mládeže,

Realizačné výstupy

- záverečná správa
- spracovanie návrhu opatrení a podporných programov pre bezpečné stravovanie detí a mládeže, pripraviť manuál činnosti PZ pre deti a mládež

Trvanie projektu

22.5.2008 – 31.12.2014

T.: rok 2020, kontrola 2x do roka, k 30.6.2011 a k 31.12.2011

Z: ved. odd. hygieny detí a mládeže

Vyhodnotenie:

Úloha sa plní priebežne podľa požiadaviek ÚVZ SR. V roku 2011 sa projekt nerealizuje.

6. ODBOR EPIDEMIOLOGIE

6.1. NÁRODNÝ IMUNIZAČNÝ PROGRAM SR (NIP SR)

1. Zabezpečenie prioritných úloh pre rok 2011

1. Zabezpečené bolo *metodické usmerňovanie* príslušných NZZ pre deti a dorast a NZZ pre dospelých v okrese Trebišov.

- V mesiaci január, marec a apríl bol aktualizovaný očkovací kalendár pre pravidelné povinné očkovanie detí a dospelých v roku 2011, zaslané boli informácie o zmene v úhrade očkovacej látky Prevenar a Synflorix.
- V mesiaci január, jún boli zaslané usmernenie pre zdravotnícke zariadenia o výskyte meningokokových nákaz a cholere na Ukrajine, o výskyte nákaz, ktoré vyvolali baktérie *E. coli* v Nemecku.
- V mesiaci máj bolo zaslané usmernenie pre zdravotnícke zariadenia o povinnosti hlásiť nežiaduce účinky očkovacích látok.

2. V rámci *Európskeho imunizačného týždňa (EIT)* boli vykonané aktivity na propagáciu očkovania:

- Článok na webovej stránke RÚVZ Trebišov – Prečo očkovať?, Informácia o konaní EIT.
- Usmernenie pre lekárov prvého kontaktu o Európskom imunizačnom týždni, s letákmi o význame očkovania, očkovaní proti pneumokokom.
- Besedy o význame očkovania - s praktickými lekármi pre deti a dorast v Trebišove.
- Informačný panel o EIT – RÚVZ Trebišov.

3. V rámci *vakcinačnej poradne* bola priebežne poskytovaná poradenská a bezplatná konzultačná činnosť v problematike imunizácie:

- poskytnutých bolo 5 konzultácií o očkovaní do zahraničia,
- poskytnutých bolo 78 konzultácií o očkovaní pre lekárov prvého kontaktu v okrese Trebišov.

2. Surveillance a kontrola ochorení preventabilných očkovaním:

1. Táto úloha je vykonávaná priebežne. Kontrola očkovania bude vykonaná v septembri 2011.
2. V skupine ochorení preventabilných očkovaním boli hlásené tieto ochorenia:
 - 19 rotavírusových enteritíd.
 - 3 chronické vírusové hepatitídy typu B, 18 novoevidovaných nosičov HBsAg. Ani v jednom prípade ochorenia nebolo zabezpečené očkovanie proti VHB.
 - 2 septikémie vyvolané *streptococcom pneumoniae*.
3. Zabezpečené bolo hlásenie SARI z lôžkových NZZ: spravovaných bolo 12 podozrení na SARI, z toho v 8 prípadoch bol ako pôvodca ochorenia potvrdený pandemický vírus chrípky typu A(H1N1).

3. Manažment očkovania:

Zabezpečený bol pravidelný zber údajov o zaočkovaných deťoch zo všetkých detských ambulancií v okrese.

4. Kontrola očkovania v SR:

V priebehu mesiaca január - jún 2011 bolo vykonaných 34 kontrol očkovania.

5. Odstránenie rozdielov v zaočkovaní, ktoré existujú najmä v rizikových skupinách obyvateľstva (Rómovia, migranti).

V spolupráci s mestským úradom v Sečovciach bola vykonaná 1 beseda s rómskymi asistentmi.

6.2. SURVEILLANCE INFEKČNÝCH CHORÔB

1. Zlepšenie laboratórnej spolupráce:

1. Laboratórna spolupráca na okresnej úrovni je dobrá. Invazívne kmene H. influenzae typu B neboli vykultivované. Vykultivované boli 2 invazívne kmene *Streptococcus pneumoniae*, ktoré vyvolali septikémie. Zachytených bolo 10 neinvazívnych kmeňov z hrdla a nosa *N. meningitidis*.
2. Pravidelne je vykonávaná analýza polyrezistentných kmeňov. Z 5 kmeňov, ktoré boli vykultivované z hemokultúr, boli potvrdené 2 multirezistentné kmene. Pri ostatných nozokomiálnych nákazach (mimo septikémií) boli potvrdené 4 multirezistentné kmene.

2. Zlepšenie hlásenia prenosných ochorení:

1. Úloha je plnená priebežne. Zlepšenie nastalo pri hlásení prenosných ochorení z laboratórií v Košiciach a dermatovenerologických ochorení z kožných ambulancií.
2. Od začiatku roka 2011 bolo prihlásených ďalších 5 lekárov, ktorí majú záujem využívať systém EPIS. V priebehu prvého polroka 2011 hlási chrípku a prenosné ochorenia 9 lekárov.
3. Pravidelne bolo zabezpečené hlásenie SARI z lôžkových zdravotníckych zariadení – hlásených 12 ochorení.

3. Spolupráca na zabránení šíreniu ochorení prenosných zo zvierat na ľudí s RVPS

Mesačne je zasielaná analýza o epidemiologickej situácii v okrese Trebišov pre RVPS.

4. Analýza rizika hrozby nových alebo „staronových“ infekčných ochorení:

1. Priebežne sa vykonáva *epidemiologické vyšetovanie v ohniskách nákaz* v závislosti na epidemiologickej situácii vo výskyte prenosných ochorení:

V systéme EPIS bolo vykázaných **823 ochorení**, spracovaných bolo **125 ohnisk**.

2. Spracovaná bola *mesačná analýza* prenosných ochorení v okrese Trebišov - je zabezpečená spätná informovanosť RÚVZ v Košiciach, v Banskej Bystrici, lekárov prvého kontaktu, mikrobiológov, infektológov, RVPS a obyvateľstva, písomne aj na webovej stránke RÚVZ Trebišov.

3. *Systém rýchleho varovania (SRV)* – vložených bolo **20 informácií** o mimoriadnych epidemiologických situáciách v okrese Trebišov.

4. Priebežne sa vykonávala *surveillance hemokultúr*, s následným epidemiologickým vyšetrením na príslušnom oddelení. V priebehu mesiacov január - jún bolo vyšetrených **5 septikémií**, ktoré boli hlásené do systému EPIS.

5. Analýza *chrípkovej situácie* v okrese Trebišov:

- 6 x mesačná bola vykonaná analýza situácie v okrese Trebišov. Uverejnená je na webovej stránke RÚVZ Trebišov, 25 x týždenne bolo spracovanie hlásení o výskyte chrípky a akútnych respiračných ochorení, tieto údaje sú uverejnené na webovej stránke RÚVZ Trebišov

6. Spolupracovalo sa na odberoch materiálu na chrípku so sentinelovými lekármi v okrese. V roku 2011 bolo odobratých *21 odberov na virologické vyšetrenie*. Zachytených bolo 12 pozitívnych výsledkov pandemickej chrípky typu A (H1N1).

5. Epidemiologický dohľad, monitorovanie, kontrola a riadenie importovaných prenosných ochorení prostredníctvom príst'ahovalcov:

Kontrola očkovania v UT v Sečovciach bude vykonaná v druhom polroku

6. Zlepšenie informovanosti a zvýšenie edukácie obyvateľstva v problematike prenosných ochorení

1. Na webovej stránke RÚVZ Trebišov je zabezpečená informovanosť obyvateľstva o prenosných ochoreniach v okrese Trebišov a počte ochorení na chrípku v okrese.

2. Uverejnené boli články v regionálnom týždenníku Slovo Zemplína: Hygiena rúk.

6.3. INFORMAČNÝ SYSTÉM PRENOSNÝCH OCHORENÍ

1. Skvalitniť hlásenie zo strany poskytovateľov zdravotnej starostlivosti:

Od začiatku roka 2011 bolo prihlásených ďalších 5 lekárov, ktorí majú záujem využívať systém EPIS. V priebehu prvého polroka 2011 hlási chrípku a prenosné ochorenia 9 lekárov.

2. Vyhľadanie všetkých relevantných údajov podľa požiadaviek legislatívy EÚ a jednotlivých EÚ sietí:

Do systému EPIS sa vkladajú údaje podľa zoznamu položiek povinne hlásených do sietí od januára 2007.

1. *Systém rýchleho varovania (SRV)* – vložených bolo **20 informácií** o mimoriadnych epidemiologických situáciách v okrese Trebišov.

2. *Chrípka* - **25 x týždenne** spracovanie hlásení o výskyte chrípky a akútnych respiračných ochorení

3. Manažment epidémií:

Analyzované boli 3 *epidémie*, ktoré boli hlásené do systému EPIS.

- Epidémia VHA v Lelesi – exponovaných bolo 745 osôb, hlásených 6 ochorení, posledné ochorenie hlásené dňa 21.6.2011
- Epidémia syfilisu v okrese Trebišov – hlásených 38 ochorení, posledné ochorenie hlásené dňa 29.6.2011
- Epidémia salmonelózy v reštaurácii Dargov v Sečovciach – exponovaných bolo 15 osôb, hlásených 11 ochorení, posledné ochorenie hlásené dňa 4.2.2011

4. Manažment kontaktov a ohnisk:

1. Do systému EPIS bolo spolu *hlásených 823 ochorení*:

- Potvrdené prípady: 156
- Pravdepodobné prípady: 9
- Možné prípady: 639
- Nosiči: 22
- 1 ochorenie bolo nepotvrdené
- Importované ochorenia: neboli hlásené
- Profesionálne ochorenia: 1
- Úmrtie na infekčné ochorenia: 0

2. Spracovaných bolo **125 ohnisk prenosných ochorení**, v ktorých boli vykonané protiepidemické opatrenia. V ohniskách bolo **vydaných 425 opatrení pre ohniská**.

3. Vo všetkých ohniskách bolo vyšetrených **277 kontaktov** a vykonaných bolo **224 návštev v ohnisku**.

4. Analýza jednotlivých ohnisk:

- Pri **vírusových hepatitídach** bolo vyšetovaných **171 kontaktov**, vydaných bolo 223 *rozhodnutí* (aj pre kontakty VHA z iných okresov) pre opatrenia v ohniskách vírusových hepatitíd.
- Vykonaných bolo **18 návštev ohnisk HBsAg nosičov**, 29 kontaktov bolo odoslaných na vyšetrenie k obvodným lekárom.
- Pri alimentárných nákazách bolo najviac vyšetovaných 13 *kontaktov* pri **salmonelózach**.

5. Pravidelné hlásenie prenosných ochorení do systému ECDC – TESSY – „The Epidemiological Surveillance System“, úprava existujúceho systému EPIS podľa nových definovaných požiadaviek ECDC.

Údaje sú zadávané priebežne do systému EPIS. Podľa požiadaviek RÚVZ Banská Bystrica sú priebežne opravované aj údaje za predchádzajúce roky.

6.4. NOZOKOMIÁLNE NÁKAZY

1. Zavádzanie surveillance vybraných nozokomiálnych nákaz v programe EÚ HELICS:

Na úlohe sa bude pracovať podľa pokynov ÚVZ SR.

2. Implementácia moderných foriem vzdelávania cieľových skupín zdravotníckych pracovníkov v oblasti prevencie NN:

RÚVZ v Trebišove, oddelenie epidemiológie zorganizovalo pre zdravotné sestry NsP Trebišov a.s. prednášky: máj 2011 – Dezinfekcia rúk v zdravotníckej praxi.

3. Surveillance nozokomiálnych nákaz:

1. Za obdobie od 1.1.2011 do 30.6.2011 bolo vykonaných 13 *previerok* v lôžkových zdravotníckych zariadeniach, 29 *previerok* v ambulantných lôžkových zariadeniach, odobratých bolo 17 *vzoriek sterilného materiálu*, 367 *sterov z prostredia*.

3. Otestovaných bolo spolu 48 *sterilizátorov* a 32 *autoklávov* centrálnych sterilizácií a v ambulantných NZZ.

4. Hlásenie výskytu *nozokomiálnych nákaz*:

NsP Trebišov, a.s. - 6 NN, NsP Kráľovský Chlmec: 2 NN

6.6. MIMORIADNE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUÁCIE, VRÁTANE BIOTERORIZMU.

1. Stratégie súvisiace s pripravenosťou a kontrolou prenosných ochorení predstavujúcich závažnú hrozbu pre obyvateľstvo (pandémia, bioteroristické útoky)

- V roku 2011 bude aktualizovaný plán pre mimoriadne udalosti, aj spojovací poriadok v druhom polroku.
- Bol prekontrolovaný stav OOPP pre pracovníkov RÚVZ, ktorí v prípade výskytu ľudskej chrípky budú zasahovať v ohniskách nákaz.

2. Pandemická pripravenosť:

- 25 x týždenne bolo spracovanie hlásení o výskyte chrípky a akútnych respiračných ochorení, tieto údaje sú uverejnené na webovej stránke RÚVZ Trebišov

- Pokračuje sa v hlásení SARI z lôžkových zdravotníckych zariadeniach – hlásených 12 ochorení, u ktorých bol vykonaný odber biologického materiálu (8 x potvrdený pandemický vírus A(H1N1)).
- Zabezpečený bol odber biologického materiálu na chrípku aj od sentinelových lekárov, aj z lôžkových zdravotníckych zariadení. Spolu bolo odobratých 9 vzoriek materiálu, z toho v 4 prípadoch bol potvrdený pandemický vírus A(H1N1).

6.7. ENVIRONMENTÁLNA SURVEILLANCE POLIOMYELITÍDY A SLEDOVANIE VDPV

- V priebehu prvého polroka 2011 boli odobraté 3 vzorky odpadových vôd na záchytnosť enterovírusov v meste Sečovce.
- V priebehu prvého polroka 2011 boli odobraté 3 vzorky odpadových vôd na záchytnosť enterovírusov v meste Trebišov. Všetky odobraté vzorky sú s negatívnymi výsledkami.
- Bolo vykonaných 8 kontrol mimoriadneho očkovania proti POLIO vo vybraných obvodoch v okrese Trebišov.

6.8. PREVENCIA HIV/AIDS

1. Činnosť liniek pomoci AIDS.

Pre laickú verejnosť bola k dispozícii linka pomoci AIDS (056/6660198), ktorú využili 2 klienti a 3 klienti využil e-mailovú konzultáciu tv.tintova@uvzs.sk. Klienti na linke pomoci AIDS položili cca 7 otázok, ktoré boli zamerané na spôsoby šírenia, možnosti ochrany vrátane prezervatívom, možnosti laboratórnych vyšetrení a o frekvencii testovania protilátok proti AIDS v prípade nechráneného pohlavného styku (najčastejšia otázka).

2. Edukačné programy zamerané na mládež „ Hrou proti AIDS“, rovesnícke programy a iné edukačné aktivity.

Projekt primárnej prevencie HIV/AIDS „ Hrou proti AIDS“ bude realizovaný v druhom polroku.

3. Aktivity k Svetovému dňu boja proti AIDS.

Aktivity budú realizované v druhom polroku.

4. Testovanie, poradenstvo, sledovanie

Odber krvi na vyšetrenie anti HIV protilátok nebo vykonaný.

5. Sledovanie pohlavných ochorení.

- V priebehu roka 2011 boli upozornení všetci gynekológovia v okrese Trebišov na povinnosť hlásiť pohlavné ochorenia.
- V roku 2011 bolo hlásených 38 prípadov *syfilisu* (do systému EPIS). Vyšetrených bolo spolu 78 kontaktov. Analýza ochorení: Počet ochorení u mužov: 15, počet ochorení u žien: 23 (z toho tehotných: 5). Najvyššia chorobnosť bola vo vekovej skupine 15-19 ročných a 20-24 ročných. Rozdelenie ochorení podľa miesta vzniku nákazy: Čerhov 1, Sečovce 3, Trebišov 29, Veľaty 1, Veľké Trakany 1, Vojčice 2, Hrčeľ: 1
- Hlásené 1 ochorenie na gonokokovú nákazu (do systému EPIS). Ochorenie bolo u muža vo vekovej skupine 20-24 r.
- Hlásená 1 chlamýdiová nákaza prenášaná pohlavným stykom u ženy vo vekovej skupine 15-19 r.

9. PODPORA ZDRAVIA

9.1. NÁRODNÝ PROGRAM PODPORY ZDRAVIA

Cieľ

Vytváranie partnerstiev medzi jednotlivými zložkami spoločnosti s cieľom podporovať a rozvíjať verejné zdravie tak, aby sa dosiahlo trvalé zlepšenie zdravia obyvateľstva.

Realizácia úlohy a výstupy

1. Nadalej pokračovať v realizácii aktivít zameraných na splnenie čiastkových cieľov NPPZ.
2. V súlade s Programovým vyhlásením vlády SR na roky 2010 – 2014 na úseku verejného zdravotníctva aktualizovať Národný program podpory zdravia obyvateľov Slovenskej republiky. Predpokladaná koordinácia plnenia čiastkových cieľov aktualizovaného NPPZ sa bude od marca budúceho roku (2012) realizovať prostredníctvom poradného orgánu MZ SR – ústrednou koordinačnou radou ochrany a podpory zdravia.
3. Iniciovať doplnenie plánov hospodárskeho a sociálneho rozvoja vyšších územných celkov v SR o indikátory zdravotného stavu a aktivity podporujúce verejné zdravie.

Plnenie

Oddelenie podpory zdravia v rámci svojej činnosti vykonáva aktivity (scríningové vyšetrenia, poradenstvo, inštruktáž, skupinové a hromadné edukačné aktivity) a realizuje dva regionálne programy (Peer program, Program systematickej podpory zdravia na školách), ktoré sú zamerané na napĺňanie čiastkových cieľov č. 1 Zdravý životný štýl, č. 2 Starostlivosť o zdravie, č. 3 Zdravá výživa, č. 4 Znížiť škody spôsobené alkoholom, drogami a tabakovými výrobkami, č. 5 Prevencia úrazovosti, č. 6 Zdravá rodina, č. 10 Zníženie výskytu neinfekčných ochorení, č. 11 Pohybová aktivity platného NPPZ. V rámci realizácie Národného programu podpory zdravia bolo uskutočnených pracovníkmi oddelenia PZ spolu 768 výkonov.

9.2. „ŽIŤ ZDRAVŠÍ A KVALITNEJŠÍ ŽIVOT V STARŠOM VEKU, ALEBO MÁM 65+ A TEŠÍ MA, ŽE ŽIJEM ZDRAVO“

Téma: „Seniori v rodine a v spoločnosti“.

Cieľ

Zmeniť súčasné vnímanie starnutia populácie a postavenia seniorov v spoločnosti len ako problém sociálnej a ekonomickej záťaže spoločnosti.

Anotácia

Demografický vývoj vo svete i na Slovensku je charakterizovaný starnutím populácie. Počet starých ľudí sa v priebehu prvej polovice 21. storočia zdvojnásobí. Prírastok počtu starších ľudí bude najväčší v najvyšších vekových skupinách. Ide o tzv. fenomén „dvojitého(vnútorého) starnutie populácie“.

Súčasná mladá generácia by mala byť na túto situáciu pripravená, mala by vedieť, že staroba je súčasťou nášho života, ktorú treba akceptovať a pripravovať sa na ňu od mladosti.

Formou intenzívnej mediálnej kampane, sprievodných podujatí a aktivít upozorniť na problematiku starnutia, podporovať harmonické spolunažívanie všetkých generácií a propagovať aktívny prístup k životu v každom veku.

Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky začal realizovať projekt s názvom „**Tvorba a realizácia systému vzdelávania pracovníkov RÚVZ v SR**“. Hlavným cieľom projektu je vytvoriť komplexný systém celoživotného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov.

Plnenie

Pracovníci pôsobiaci v oblasti podpory zdravia vykonávajú edukačné skupinové a hromadné aktivity zamerané na problematiku zdravého starnutia a zároveň sa táto úloha napĺňa činnosťou Poradne zdravia.

9.3. PODPORA ZDRAVIA V PREDŠKOLSKÝCH A MIMOŠKOLSKÝCH ZARIADENIACH

9.3.1 Materské centrá

Cieľ

Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľov prostredníctvom výchovy a vzdelávania mladých matiek v oblasti zdravého životného štýlu.

Plnenie

Oddelenie PZ pri RÚVZ so sídlom v Trebišove v tomto období nemohlo pokračovať v edukačno – intervenčnom cykle prednášok o zdravom životnom štýle detí aj dospelých pretože činnosť Materského centra Sedmokráska, ktoré bolo zriadené SČK v Trebišove, bola pozastavená.

9.3.2 Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku - stomatohygiena

Cieľ

Zlepšenie orálneho zdravia detskej populácie a vytvorenie predpokladov k zlepšeniu orálneho zdravia aj v dospelosti.

Anotácia

Hlavnou cieľovou skupinou projektu zameraného na zlepšenie orálneho zdravia sú 3 – 6 ročné deti, ktoré navštevujú materské školy. Materské školy umožňujú súbežne pôsobiť na skupinu detí, čím sa zdravotno-edukačné pôsobenie umocňuje. Jeho obsahom má byť nácvik správnej techniky čistenia zubov, návyk celodenného udržiavania orálnej hygieny, formovanie postojov detí k správnej výžive, zubným prehliadkam a zubnému ošetrovaniu.

Ďalšou cieľovou skupinou, ku ktorej smerujú opatrenia na prevenciu orálnych ochorení sú rodičia detí a učiteľky materských škôl. Ide o kontaktné a z hľadiska dieťaťa kľúčové osoby, ktoré formujú jeho postoje k zdraviu vo všeobecnosti, vytvárajú pre dieťa výživové podmienky relevantné k stomatologickému zdraviu, podmienky pre tvorbu návykov starostlivosti o chrup atď.

Plnenie

Oddelenie Podpory zdravia spracovalo sériu štyroch na seba nadväzujúcich edukačných aktivít prostredníctvom, ktorých sa vykonáva edukácia detí predškolského veku v oblasti dentálneho zdravia. V prvom polroku 2011 bolo vykonaných 40 besied a realizovaných ďalších 20 súvisiacich výkonov.

9.4. EHES – EUROPEAN HEALTH EXAMINATION SURVEY (Zisťovanie zdravia Európanov)

Cieľ projektu

Projekt EHES vznikol z dôvodu nutnosti získania kvalitných a porovnateľných údajov o zdraví a zdravotných rizikách dospeljej populácie v Európe. Získané informácie budú použité na plánovanie zdravotnej politiky, preventívnych aktivít, potrieb zdravotnej starostlivosti v závislosti od sociálno-ekonomických podmienok a veku. Projekt pozostáva z 2 fáz – I. fáza – pilotná štúdia, II. fáza – štúdia na národnej úrovni.

Plnenie

Oddelenie podpory zdravia bude zapojené do plnenia tohto projektu v priebehu tohto kalendárneho roka v druhom polroku. (Oboznámenie sa s metodikou štúdie a prípravou na jej realizáciu v regióne RÚVZ so sídlom v Trebišove.)

9.5. POPULAČNÁ STRATÉGIA - AKTIVITY PRI PRÍLEŽITOSTI VÝZNAMNÝCH DNÍ S OSOBITNÝM ZAMERANÍM NA TÉMY A TERMÍNY ODPORÚČANÉ SVETOVOU ZDRAVOTNÍCKOU ORGANIZÁCIOU

Cieľ

Zlepšiť informovanosť obyvateľstva o prioritných a aktuálnych problémoch ohrozujúcich zdravie. Prehĺbiť záujem obyvateľov o problematiku zdravia. Mobilizovať obyvateľstvo k aktívnej ochrane a podpore zdravia.

Anotácia úlohy

Úloha je zameraná na uplatňovanie všetkých dostupných metód a foriem skupinového a hromadného pôsobenia na obyvateľstvo s využitím odborného-metodického usmerňovania pracovísk zdravotnej výchovy, ktoré majú iniciovať a organizovať zdravotno-výchovné akcie pre obyvateľov s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané SZO.

Plnenie

Oddelenie PZ realizovalo intervenčné hromadné, skupinové a individuálne aktivity edukačného a poradenského charakteru pri príležitosti Svetového dňa zdravia (7.4.2011) a Svetového dňa pohybu ku zdraviu (10.5.2011). Spolu bolo za obdobie tohto polroka aktivitami pracovníkov PZ uskutočnených 76 výkonov.

9.6. PROGRAM PODPORY ZDRAVIA ZNEVÝHODNENÝCH KOMUNIT NA SLOVENSKU NA ROKY 2009 – 2015

Cieľ

Prostredníctvom komunitných pracovníkov zdravotnej výchovy (KPZV) dosiahnuť významné zlepšenie zdravotného stavu populácie v rómskych komunitách cestou zlepšenia informovanosti, hygienických návykov, ako aj návykov súvisiacich s podporou a udržiavaním zdravia. Prostredníctvom KPZV zlepšiť akceptáciu zdravého životného štýlu a upevniť vnímanie zdravia ako hodnoty cieľovou skupinou projektu. Znížiť relatívny výskyt ochorení ktoré sa u cieľovej skupiny vyskytujú častejšie než u väčšinovej populácie.

Plnenie

RÚVZ so sídlom v Trebišove nebolo zapojené do realizácie tohto programu.

9.7. VYZVI SRDCE K POHYBU

Cieľ

Zlepšiť zdravotný stav obyvateľov Slovenska – znížiť chorobnosť a úmrtnosť na chronické neinfekčné ochorenia elimináciou jedného z najvýznamnejších rizikových faktorov – pohybovej inaktivity

Anotácia úlohy

Formou intenzívnej mediálnej kampane, sprievodných podujatí a súťaže zvýšiť informovanosť obyvateľstva o význame pohybovej aktivity v prevencii chronických neinfekčných ochorení, propagovanie minimálneho objemu a intenzity pohybovej aktivity, ktoré už môžu byť efektívne pri priaznivom ovplyvnení zdravia jedinca s cieľom zvýšiť úroveň pohybovej aktivity dospeljej populácie SR aspoň na túto postačujúcu hranicu, vytvoriť u účastníkov súťaže návyk na pravidelnú pohybovú aktivitu

Plnenie

Oddelenie podpory zdravia realizovalo v prvom polroku 2011 regionálnu kampaň „Vyzvi srdce k pohybu“. V rámci kampane bola nadviazaná spolupráca s klinickými pracoviskami (ambulancie lekárov) a lekárňami, školami a školskými zariadeniami, orgánmi miestnej samosprávy, štátnymi organizáciami a organizáciami tretieho sektora za účelom informovania a motivácie širokej verejnosti k zapojeniu sa do menovanej kampane. Pri realizácii tohtoročnej kampane bolo uskutočnených spolu 48 výkonov.

9.8. NÁRODNÝ PROGRAM PREVENČIE OBEZITY

Cieľ

Zámerom Národného programu prevencie obezity je vytvoriť spoločensky prospešný systém, ktorý povedie k zníženiu incidencie a prevalencie nadhmotnosti a obezity v populácii a eliminuje epidemický výskyt nadhmotnosti a obezity. Ciele programu: zabrániť vzniku nadhmotnosti a obezity u detí, zastaviť nárast počtu občanov trpiacich nadhmotnosťou a obezitou, znížiť počet občanov trpiacich nadhmotnosťou a obezitou.

Etapy riešenia

Súčasťou spolupráce jednotlivých subjektov je tiež zameranie sa na plnenie aktivít Národného programu prevencie obezity formou individuálnych a skupinových intervencií, ako aj realizácia celonárodných programov, zameraných na oblasť ozdravenia výživy a pohybovej aktivity. Zároveň formou poradenstva sledovať u obyvateľov SR aj prevalenciu obezity, ktorá patrí medzi najzávažnejšie rizikové faktory neinfekčných ochorení, čím sa naplnia sekundárny cieľ NPPPO, a to: zníženie počtu nových prípadov ochorenia súvisiacich s nadhmotnosťou a obezitou, ako aj zníženie výskytu a vplyvu ostatných modifikovateľných rizikových faktorov týchto ochorení.

V súlade s Programovým vyhlásením vlády SR na roky 2010 – 2014 na úseku verejného zdravotníctva pokračovať v realizácii úloh NPPPO; zamerať sa predovšetkým na rozvoj spolupráce praktických lekárov s poradenskými centrami ochrany a podpory zdravia v sieti regionálnych úradov verejného zdravotníctva.

- informačným listom o poradenských centrách ochrany a podpory zdravia osloviť jednotlivých lekárov samosprávnych krajov v SR požiadať ich o spoluprácu.

Plnenie

Národný program prevencie obezity bol tunajším oddelením podpory zdravia realizovaný hlavne prostredníctvom intervenčných a zdravotno-výchovných aktivít. Vykonaných bolo 29 besied a intervencií so zameraním na optimalizáciu výživy a pohybovej aktivity v kontexte prevencie obezity u detí školského veku a dospelých. Počas týchto aktivít sa uskutočnilo testovanie telesnej zdatnosti, určovanie stavu telesnej hmotnosti, rozbor jedálneho lístka a bežne vykonávaných pohybových aktivít. Na základe získaných údajov a informácií sa žiakom poskytovalo individuálne poradenstvo zamerané na optimalizáciu pohybovej aktivity a stravovacieho režimu za účelom optimalizácie telesnej hmotnosti a telesnej zdatnosti.

Zároveň sa realizoval projekt „Školské ovocie“, v rámci ktorého bolo uskutočnených 24 besied zameraných na podporu konzumácie ovocia a zeleniny u detí školského. NPPO je napĺňaný aj činnosťou Poradne zdravia, ktorá poskytuje každému klientovi individuálne poradenstvo zamerané na zvýšenie pohybovej aktivity a zdravej výživy v záujme zachovania optimálnej telesnej hmotnosti alebo z dôvodu potreby redukcie telesnej hmotnosti.

Pri realizácii NPPO bolo uskutočnených spolu 29 výkonov.

9.9. CINDI PROGRAM SR

Cieľ

Dlhodobý a konečný cieľ programu: Znižovať celkovú úmrtnosť populácie Slovenska, predovšetkým úmrtnosti na choroby srdcovo-cievne a nádorové, eliminovať predčasné úmrtia, t.j. do 65 rokov veku a predĺžiť strednú dĺžku života, najmä u mužov.

Strednodobý cieľ programu: Zlepšiť zdravotný stav obyvateľov Slovenska – znížiť chorobnosť a úmrtnosť na vybrané ochorenia obehovej sústavy a onkologické ochorenia vhodnými formami intervencie, zameranými na znižovanie výskytu prioritných rizikových faktorov (RF) chronických (tzv. civilizačných) ochorení.

Krátkodobý cieľ programu: Znížiť prevalenciu osôb s rizikovým životným štýlom a to najmä prevalenciu fajčiarov, osôb nezdravo sa stravujúcich, znížiť počet osôb s nedostatočnou pohybovou aktivitou, osôb s nadmerným užívaním alkoholu a neschopnosť zvládať stres. Zvýšiť informovanosť obyvateľstva o následkoch rizikového životného štýlu a o možnostiach eliminácie rizika úpravou životosprávy.

Anotácia

Vytvorenie integrovanej stratégie na trvalé ovplyvnenie determinantov chronických ochorení v populácii SR na národnej a regionálnych úrovniach. Zahŕňa tri kľúčové funkcie verejného zdravotníctva / podpory zdravia na všetkých úrovniach riadenia.

1. Systematické a pravidelné monitorovanie zdravotného stavu a potrieb komún v oblasti zdravia.
2. Tvorba komplexnej politiky, ktorá je založená na aktuálnych, dostupných znalostiach a reaguje na potreby komún v oblasti zdravia.
3. Zabezpečenie zo strany riadiacich orgánov na všetkých úrovniach, že odsúhlasené, vysoko prioritné služby v oblastiach podpory zdravia sa poskytnú a budú dostupné každému členovi komunity kvalifikovanými organizáciami.

Plnenie

RÚVZ so sídlom v Trebišove už od roku 1992 realizuje **Program CINDI – Slovensko**. V rokoch 1998 a 2003 bol uskutočnený aj v okrese Trebišov skrining zdravotného stavu obyvateľstva okres Trebišov (a následne analyzovaný) podľa intencií tohto medzinárodného programu.

Mimo tieto roky plynulo prebieha v rámci **poradenského centra** práca s klientmi, kde sú individuálni klienti vyšetrovaní podľa metodiky. Vyhodnocovanie získaných údajov je realizované v počítačovom programe Test zdravé srdce.

Okrem týchto individuálnych aktivít sú realizované aj skupinové a populačné aktivity na ovplyvnenie životného štýlu obyvateľstva okresu Trebišov, a tým zníženie chorobnosti a úmrtnosti na chronické ochorenia, ktoré sú zakotvené v programe CINDI .

Za obdobie prvého polroku 2011 bolo vyšetrených **64 klientov**, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo podľa zistených výsledkov. V rámci vyšetrení týchto klientov bolo uskutočnených **1082 odborných výkonov**.

9.10. ZDRAVIE DETÍ A MLÁDEŽE V ŠKOLSKOM PROSTREDÍ

Cieľ

1. Vytváranie zdravého životného prostredia, jeho tvorba a ochrana
2. Racionálna životospráva, pitný režim, zdravý životný štýl
3. Podpora a ochrana zdravia, otužovanie, prevencia ochorení
4. Podpora pohybových aktivít a športu, rozvíjanie telesnej zdatnosti
5. Humanizácia a demokratizácia výchovno-vzdelávacieho procesu
6. Environmentálna a ekologická výchova a vzdelávanie, environmentálne zdravie
7. Zvyšovanie bezpečnosti pri práci, znižovanie rizika úrazov, prvá pomoc
8. Aktívne využívanie voľného času
9. Podpora duševného zdravia, výchova k manželstvu a rodičovstvu, sexuálne zdravie
10. Prevencia závislostí

Anotácia projektu

V rámci venovania osobitnej pozornosti zdravotnej uvedomelosti detí a mládeže, ich emóciám, hodnotovej štruktúre, orientácii osobnosti, jej pohotovosti a schopnosti správať sa v rôznych situáciách a vzťahoch sa akcent projektu posúva k budovaniu individuálnej zodpovednosti za vlastné zdravie u detí a mládeže. Týmto smerom je potom dôležité pôsobiť v príprave a ďalšom vzdelávaní učiteľov. Práca učiteľov sa následne orientuje najmä na vytvorenie aktívnej osobnosti vo vzťahu k zdraviu – aby získané poznatky a uvedomelosť mali svoj prejav v správaní a konaní v bežných životných situáciách, ako aj v celom živote vytvorením zdravého životného štýlu.

Plnenie

Oddelenie podpory zdravia sa podieľa na realizácii tohto programu prostredníctvom realizácie skupinových intervencií na školách. V prvom polroku 2011 v rámci tohto programu bolo uskutočnených 162 výkonov spolu.

10. KONTROLA TABAKU

10.2. SLEDOVANIE A HODNOTENIE VÝKONU KONTROLY ZÁKONA O OCHRANE NEFAJČIAROV NA ZÁKLADE OZNÁMENÍ KONTROLNÝCH INŠTITÚCIÍ

Sledovanie a následne hodnotenie účinnosti zákona o ochrane nefajčiarov v praxi predstavuje jeden z dôležitých indikátorov merania jeho možností na ďalšie skvalitnenie cestou jeho novelizácie. Údaje o počte vykonaných kontrol a počte udelených pokút môžu viesť k novým návrhom, ktoré budú viesť k skvalitneniu kontroly zo strany poverených inštitúcií.

Plnenie

Súčasťou previerok nami dozorovaných zariadení v rámci ŠZD je sledované a hodnotené aj dodržiavanie príslušných ustanovení Zákona o ochrane nefajčiarov, v prípade zistenie nedostatkov sú uložené nápravné opatrenia.

1x mesačne bola aj v období 1. polroka 2011 vypracovávaná a zasielaná správa v zmysle požiadaviek ÚVZ SR. Za obdobie prvého polroka 2011 vylo vykonaných spolu **263 kontrol** dodržiavania zákona o ochrane nefajčiarov. Sankcie uložené neboli.

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Trenčíne**

1. ODBOR HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

1.7. ÚPRAVA PITNEJ VODY VO VEREJNÝCH VODOVODOCH

Cieľom úlohy je urobiť prehľad spôsobov úpravy pitnej vody vo verejných vodovodoch v Slovenskej republike a používaných chemických látok na báze chlóru v súvislosti so vznikom vedľajších produktov chlórovania. Získať prehľad o počte verejných vodovodov bez dezinfekcie a zhodnotiť kvalitu dodávanej pitnej vody v nich na základe výsledkov prevádzkovateľa a monitorovania RÚVZ. Vytipovať verejné vodovody, v ktorých sa bude sledovať vplyv chlórovania na kvalitu vody a vznik vedľajších produktov a sledovať kvalitu vody v nedezinfikovaných verejných vodovodoch.

RÚVZ v Trenčíne disponuje aktuálnymi údajmi, ktoré boli zhromaždené od prevádzkovateľov verejných vodovodov o používaných spôsoboch dezinfekcie pitnej vody a používaných chemických látok na báze chlóru. Všetky verejné vodovody v spádovej oblasti RÚVZ v Trenčíne sú dlhodobo dezinfikované. V ďalšom kroku úlohy čakáme na zaslanie materiálov a požiadaviek z ÚVZ SR (tabuliek), ktoré budú skompletizované na základe doteraz získaných údajov pre ďalšie pokračovanie úlohy.

1.8. AKTUALIZÁCIA INFORMAČNÉHO SYSTÉMU O KÚPALISKÁCH A KVALITE VODY NA KÚPANIE

RÚVZ v Trenčíne sa podieľal v roku 2011 na pripomienkovaní aktuálneho IS ako aj na pripomienkovaní zozbieraných požiadaviek z RÚVZ v SR na aktualizáciu IS.

Výstupy za RÚVZ n Trenčíne

V oblasti vôd na kúpanie sú za RÚVZ v Trenčíne pomocou IS pre ďalšie spracovanie ÚVZ SR každoročne spracované a zverejnené nasledovné výstupy:

- *Zoznam vôd vhodných na kúpanie pred začiatkom LTS* – pred začiatkom kúpaciej sezóny podľa požiadaviek smernice č. 2006/7/ES,
 - *Správa o pripravenosti prírodných a umelých kúpalísk na LTS* - pre začiatkom LTS na národnej úrovni,
 - *Aktualizácia stavu kúpalísk počas LTS* - v týždňových intervaloch vždy pred víkendom),
 - *Správa o sledovaní hygienickej situácie na prírodných a umelých kúpaliskách v LTS* – hodnotiaca správa po ukončení LTS na národnej úrovni,
 - *Výročná správa RÚVZ z monitoringu a výkonu ŠZD nad vodou na kúpanie* – národná správa za uplynulý rok,
 - Aktuálny stav kúpalísk, ich vody na kúpanie a prevádzky – priebežne počas celého roku
- Podľa požiadaviek smernice č. 2006/7/ES v oblasti vôd na kúpanie RÚVZ v Trenčíne zverejnil na svojej webovej stránke v roku 2011:
- *Profil vody vhodnej na kúpanie – Zelená voda – Nové Mesto nad Váhom*, ktorý bude priebežne aktualizovať a ktorý obsahuje interaktívne prepojenia napr. na internetovú stránku Zbierky zákonov, Európskej komisie atď.

2. ODBOR PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA A TOXIKOLÓGIE

2.1. Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce

2.1.1. Znižovanie miery zdravotných rizík /rizikové práce/

Odbor preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie RÚVZ so sídlom v Trenčíne vo svojom dozorovanom území eviduje podľa prevažujúcej činnosti najvyšší počet exponovaných zamestnancov v priemyselnej oblasti. Druhou najexponovanejšou činnosťou v týchto okresoch je poľnohospodárstvo, ďalej poľovníctvo a lesné hospodárstvo. Podľa druhu a kategórie rizika, najviac zamestnancov evidujeme v riziku hluku, na druhom mieste je riziko chemických škodlivín - prach.

Do 30.06.2011 sme vykonali 596 štátnych zdravotných dozorov ukončených záznamom so zameraním na zisťovanie stavu pracovného prostredia, vyhlasovali sme rizikové práce, prešetrovali sme pracovné podmienky vo vzťahu k hláseným podozreniam na choroby z povolania, kde sme zároveň zvolávali jednania v zmysle usmernenia MZ SR k ochoreniam z DNJZ. Vydali sme 248 rozhodnutí a 58 záväzných stanovísk.

Do 30. 6. 2011 boli vyhlásené rizikové práce v 35 organizáciách. Zrušené rizikové práce boli v 6 organizáciách, v 1 organizácii boli vyhlásené nové rizikové práce. Za účelom odstránenia nedostatkov zistených pri ŠZD sme uložili celkovo 7 pokynov.

V rámci kontroly pracovných podmienok sme dotazníkovou formou zisťovali informovanosť zamestnancov o riziku

- chemických faktorov v 1 firme
- hluku v 2 firmách
- mikroklimatických faktorov v 2 organizáciách
- práce so ZJ v 2 firmách
- psychickej záťaže v 1 firme
- práca s bremenami v 1 firme

V prvom polroku 2011 sme neuskutočnili spoločnú kontrolu pracovných podmienok s inšpektormi bezpečnosti pri práci.

2.1.2. Znižovanie miery zdravotných rizík z veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov

V 5 organizáciách bol vykonaný ŠZD zameraný na plnenie opatrení na ochranu zdravia pri práci s veľmi jedovatými a jedovatými látkami a prípravkami. Boli vydané 2 rozhodnutia k skladovaniu a manipulácii s veľmi jedovatými a jedovatými látkami a prípravkami. Vydali sme 16 rozhodnutí k schváleniu Prevádzkových poriadkov pre prácu s chemickými faktormi.

V rámci kontroly pracovných podmienok sme dotazníkovou formou zisťovali informovanosť zamestnancov o riziku chemických faktorov v jednej firme.

V prvom polroku 2011 sme zvolali jedno zasadnutie komisie a boli preskúšaní 3 žiadatelia. Na základe dĺžky praxe sme vydali bez vyskúšania pred komisiou 1 osvedčenie.

Osemnásť organizácií oznámilo začiatok vykonávania dezinfekcie a regulácie živočíšnych škodcov ako profesionálnu činnosť.

2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu

Vydali sme 6 rozhodnutí na odstraňovanie materiálov obsahujúcich azbest.

2.1.4. Znižovanie psychickej pracovnej záťaž

V našom regióne sme v prvom polroku 2011 nezaznamenali podnety zo strany zamestnancov na zvýšenú psychickú záťaž pri práci a neboli nám doručené návrhy na vyhlásenie rizikových prác v kategórii psychickej záťaž pri práci, ani neboli predložené protokoly z výsledkov hodnotení tohto druhu záťaž.

V rámci štátneho zdravotného dozoru sme uplatňovali Vyhlášku MZ SR č. 542/2007 o podrobnostiach o ochrane zdravia pred fyzickou záťažou pri práci, psychickou pracovnou záťažou a senzorickou záťažou pri práci. Kontrola zameraná na sledovanie psychickej pracovnej záťaž bola vykonaná v jednom podniku. Súčasťou kontroly bolo dotazníkové zisťovanie informovanosti zamestnancov, ktoré sa uskutočnilo v spoločnosti UMC Slovakia s.r.o., Nové Mesto nad Váhom. Z profesií sme sa zamerali najmä na montážnych pracovníkov pri páse, THP pracovníkov. Doteraz bolo vrátených a vyplnených 19 dotazníkov.

2.1.5. Znižovanie výskytu chorôb z povolania z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia

V spádovom území Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne (okresy Trenčín, Nové Mesto nad Váhom, Bánovce nad Bebravou, Myjava) bolo v prvom polroku 2011 prešetrených 10 podozrení na chorobu z povolania, z toho 4 prípady DNJZ, 2 prípady kontaktný ekzém, po jednom prípade hypacusis, vasoneurosis, keratoconjunctivitis a intoxikácia CO. Jeden prípad v okrese Myjava (syndróm canalis carpi), 1 prípad v okrese Nové Mesto nad Váhom (epicondilitis radialis et ulnaris humeri l. dx.), 2 prípady v okrese Bánovce nad Bebravou (Impingement syndróm l. dx., epicondilitis radialis et ulnaris humeri l. dx.). Jedno ochorenie bolo priznané ako choroba z povolania v Bánovciach nad Bebravou (Gabor s.r.o. – vysekávanie kože).

U všetkých chorôb z povolania bolo zvolané jednanie s príslušnými štatutárnymi zástupcami organizáciami a boli prejednané pracovné podmienky a návrhy na elimináciu alebo zníženie výskytu týchto ochorení.

2.1.6. Prevencia ochorení chrbtice súvisiacich s prácou a prešetrovanie podozrení na iné poškodenia zdravia z práce so zameraním na ochorenia chrbtice

V prvom polroku 2011 sme vykonali previerku zameranú na prácu s bremenami v záujme prevencie ochorení oporno-pohybovej sústavy v spoločnosti ML Produktion s.r.o., Myjava, bolo rozdaných 13 dotazníkov informovanosti pre zamestnancov, ktorí pracujú s bremenami.

Prešetrovanie podozrení na choroby z povolania – ochorenia chrbtice

V prvom polroku 2011 nám neboli doručené žiadosti o prešetrenie – hygienický prieskum pracoviska, týkajúce sa ochorenia chrbtice.

2.2. Znižovanie rizika vzniku ochorení podmienených prácou u zamestnancov pri práci so zobrazovacími jednotkami

V rámci štátneho zdravotného dozoru sme vykonali dve previerky zamerané na plnenie požiadaviek NV SR č.276/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci so zobrazovacími jednotkami spojené s dotazníkovým zisťovaním informovanosti zamestnancov.

Uvedené previerky boli vykonané v nasledovných organizáciách: ML Produktion s.r.o., Myjava, UMC Slovakia s.r.o., Nové Mesto nad Váhom. Z profesií sme sa zamerali na zamestnancov, ktorí so ZJ pracujú polovicu alebo viac ako polovicu pracovnej doby. Bolo vyplnených a vrátených 31 dotazníkov informovanosti.

2.3. Zdravé pracoviská

V rámci projektu „Zdravé pracoviská“, sme v spolupráci so zamestnancami odboru ochrany a podpory zdravia v prvom polroku 2011 vykonali hodnotenia pracovného prostredia a vyšetrenia v dvoch podnikoch TRW Steering Systems Slovakia s.r.o., Nové Mesto nad Váhom a eterna s.r.o., Bánovce nad Bebravou. Spoločnosti sa zaoberajú výrobou elektromotorov do automobilov a výrobou odevov.

Vyšetrenia v rámci projektu „Prevencia srdcovo-cievnych ochorení“ sme vykonali u 174 zamestnancov, z toho 105 žien. Išlo o výrobných zamestnancov aj o administratívu.

Pre zamestnancov bolo priamo v podniku zabezpečené :

- meranie antropometrických parametrov – hmotnosť, výška, obvod pása a bokov, BMI, WHR, meranie % tuku v tele a biochemických parametrov - hladina celkového cholesterolu
- meranie tlaku krvi
- priamo na mieste vyhodnotenie a individuálne poradenstvo.

2.4. Príčinné súvislosti nádorových ochorení v pracovnom a životnom prostredí a životný štýl

2.4.1. Epidemiologická štúdia nádory a iných ochorení slinivky brušnej (ESNAP) – pilotná štúdia

RÚVZ so sídlom v Trenčíne je jedným z riešiteľských pracovísk pilotnej štúdie ESNAP, pričom gestorom je RÚVZ v Banskej Bystrici, v prvom polroku 2011 nebol hlásený žiaden prípad.

2.5. Zvyšovanie úrovne ochrany zdravia pred rizikami z chemických látok

V rámci novej chemickej legislatívy bol dňa 30.6.2011 zvolaný Celoslovenský seminár pracovníkov odborov PPLaT, ktorý sa konal na RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici. Zo záverov seminára vyplynulo vykonanie cielej kontroly najmenej u dvoch následných užívateľov chemických látok a vyplnenie jednotného dotazníka predloženého na seminári.

Výkon kontroly bude realizovaný v rámci projektu REACH-EN-FORCE 2 a práca s dotazníkov kariat bezpečnostných údajov. Kontroly budú vykonané v spolupráci s Inšpektorátom práce v druhom polroku 2011.

3. ODBOR HYGIENY VÝŽIVY, BEZPEČNOSTI POTRAVÍN A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

3.1. SLEDOVANIE VÝŽIVOVÉHO STAVU VYBRANÝCH VEKOVÝCH SKUPÍN DOSPELEJ POPULÁCIE

Cieľ

Prostredníctvom monitoringu a intervencie vplývať na zlepšenie stravovacích návykov u vybraných skupín dospelých populácie (so zameraním sa na ľahkú prácu). Zisťovanie vývoja výživového stavu v sledovaných populačných skupinách. RUVZ vyšetrilo v odpočítanom období 52 osôb.

3.2. MONITORING JODIDÁCIE KUCHYNSKEJ SOLI

Cieľ

Monitorovanie obsahu jódu v jedlej soli, vo vybraných potravinách a ľudskom organizme s cieľom zabezpečovania kontinuálneho prísunu jódu do ľudského organizmu a jeho predpokladaného obsahu v organizme.

RUVZ odobralo v odpočítanom období 10 vzoriek, z ktorých v jednej boli prekročené najvyššie prípustné množstvo jodidu draselného (hodnota $41,7 \text{ mg} \cdot \text{kg}^{-1}$ oproti norme $35,00 \text{ mg} \cdot \text{kg}^{-1}$).

3.3. BEZPEČNOSŤ KOZMETICKÝCH VÝROBKOV URČENÝCH PRE DETI

Cieľ

1. kontrola dodržania bezpečnosti kozmetických výrobkov v oblasti zakázaných /ťažké kovy/ látok
2. dodržiavanie povinnosti označenia vybraných regulovaných látok v zložení na obale kozmetických výrobkov

RUVZ odobralo v odpočítanom období 5 vzoriek, z ktorých ani v jednej neboli prekročené najvyššie prípustné limity ťažkých kovov, v označovaní nevyhovovala jedna vzorka.

3.4. BEZPEČNOSŤ VÝROBKOV URČENÝCH NA STYK S POTRAVINAMI

1. kontrola dodržania bezpečnosti keramických a plastových výrobkov na kontrolu vybraných kritérií bezpečnosti výrobkov – migrácia Cd, Pb, formaldehydu, primárnych aromatických amínov, bisfenolu A resp. iných ukazovateľov v závislosti od materiálového zloženia,
2. kontrola označovania a dokumentácie v súlade s Potravinovým kódexom SR - Materiály a predmety určené na styk s potravinami.

RUVZ odobralo v odpočítanom období 1 vzorku, výsledok vyšetrenia ešte nie je k dispozícii, v označovaní výrobkov pri výkone ŠZD nebola zistené žiadne nedostatky.

3.6. MONITORING SPOTREBY VYBRANÝCH PRÍDAVNÝCH LÁTOK V POTRAVINÁCH

Cieľ

Monitorovanie spotreby vybraných prídavných látok v potravinách u dospeljej populácie, s cieľom zistiť úroveň ich spotreby a porovnať príjem každej vybranej prídavnej látky s jej stanoveným prijateľným denným príjmom (ADI).

Etapy riešenia

I. etapa : január 2011 - október 2011: odborne – metodická príprava monitoringu; zber údajov a analýzy vzoriek

II. etapa : december 2011 – vyhodnotenie monitoringu - záverečná správa, táto etapa je v súčasnosti v realizácii a bude predmetom odpočtu na konci roka 2011.

4. ODBOR HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

4.1. Prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR a zistenie trendov v ich telesnom raste a vývine

Cieľom projektu je získať podklady pre zhodnotenie telesného vývoja detí a mládeže v roku 2011 a posúdiť trendy telesného vývoja v porovnaní s rokom 2001, resp. s predchádzajúcimi rokmi. Projekt bude realizovaný od 26.09.2011 do 04.11.2011 v štatisticky náhodne vybraných školských zariadeniach. V zmysle spracovanej jednotnej metodiky sa budú realizovať merania antropometrických ukazovateľov v populácii detí a mládeže Slovenska od 0 do 18 rokov veku.

4.2. Zneužívanie návykových látok (alkohol, tabak, drogy) u detí a mládeže na Slovensku

Cieľom projektu je na základe dlhodobých štúdií zneužívania alkoholu, tabaku a nelegálnych drog u detí a mládeže v našej republike zistiť trendy v danej oblasti, porovnať výsledky našich štúdií s výsledkami štúdie vybraných európskych krajín, ktoré sa zrealizovali porovnateľnou metodikou.

Oddelenie hygieny detí a mládeže podľa požiadaviek gestora úlohy vykonalo v mesiaci apríl 2011 zber dát v rámci Projektu ESPAD 2011 o tabaku, alkohole a drogách u žiakov základných a študentov stredných škôl. Správa o zhodnotení realizácie prieskumu bola zaslaná na ÚVZ SR listom č. B/2011/007906 zo dňa 12.04.2011. Anonymného prieskumu sa zúčastnilo 857 respondentov 2 základných a 4 stredných škôl v pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Trenčíne.

Ďalšie aktivity:

– K termínu odpočtu oddelenie hygieny detí a mládeže v zariadeniach pre deti a mládež vykonalo 124 kontrol na preverenie uplatňovania ustanovení zákona NR SR č.377/2004 Z.z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení

neskorších predpisov. Všetky preverené zariadenia pre deti a mládež dodržiavajú ustanovenia zákona č.377/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov .

4.3. Monitoring stravovacích zvyklostí a výživových preferencií vybranej populácie detí SR a hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál

Vzhľadom na skutočnosť, že v roku 2011 sa bude realizovať siedmy celoštátny antropometrický prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR, ktorý je technicky mimoriadne náročný na zber a spracovávanie údajov, IV. etapa monitoringu stravovacích zvyklostí, pôvodne plánovaná na rok 2011, sa pozastaví a zrealizuje v roku 2012, čím sa ukončenie projektu presunie na 31.12.2014.

4.4. Zdravé deti v zdravých rodinách

Cieľom projektu je na základe výsledkov pravidelne vykonávaných meraní hladiny cholesterolu u detí a mládeže vo veku 11 a 17 rokov získať poznatky o životnom štýle a zdraví mladej populácie a aktualizovať intervenčné opatrenia na individuálnej a populačnej úrovni. Etapy riešenia projektu sú zamerané na rozšírenie spolupráce s pediatrickými ambulanciami a sledovanie výskytu hypercholesterolémie a hypocholesterolémie u detí vo veku 11 a 17 rokov v regióne RÚVZ Trenčín, sledovanie rastového vývoja detí od narodenia a životného štýlu ich rodičov, metodiku poradenstva pre deti a mládež, publikáciu výsledkov v odbornej literatúre za región Trenčín, vypracovanie návrhu záznamovej knižky pre pediatra, ktorá bude obsahovať referenčné percentilové grafy pre BMI, výšku, váhu dieťaťa a údaje o životnom štýle rodičov a detí.

Spolupráca s krajským pediatrom, pediatrickými ambulanciami v rámci Trenčianskeho kraja pokračuje. Počet respondentov zaradených do projektu v roku 2011 je 588. Získané údaje boli zadané do pripravenej databázy a boli odoslané na RÚVZ Banská Bystrica na spracovanie.

Ostatné aktivity:

V rámci plnenia programov, projektov a úloh oddelenie hygieny detí a mládeže úzko spolupracuje s oddelením podpory zdravia pri realizácii „výchovy ku zdraviu“ v školských zariadeniach. Šírenie informácií zabezpečujeme prostredníctvom webovej stránky.

6. ODBOR EPIDEMIOLOGIE

6.1. Národný imunizačný program

Aktivity vykonané odborom epidemiológie RÚVZ Trenčín:

Zasielanie aktualít a informácií lekárom prvého kontaktu, usmerňovanie v oblasti povinného i odporúčaného očkovania, zaslanie očkovacieho kalendára na rok 2011, informácia o epidemickom výskyte osýpok v Európe, informácie o zmenách v oblasti očkovania súvisiacich s kategorizáciou vakcín a s indikačným zoznamom napr. očkovanie proti invazívnym pneumokokovým nákazám v rámci povinného očkovania osôb, ktoré dosiahli určený vek, upozornenie na výskyt VHA v okrese a protiepidemické opatrenia vrátane vakcinácie, či upozornenie na možnosť očkovať proti KE aj v letných mesiacoch. Bolo poskytované odborné

poradenstvo v prípade očkovania stigmatizovaných osôb a pri očkovaní osôb cestujúcich do zahraničia a prichádzajúcich zo zahraničia. Aktuálne informácie týkajúce sa výskytu infekčných ochorení ako aj informácie o prevencii voči nim sú priebežne uverejňované na web stránke nášho úradu.

Aktivity počas kampane Európsky imunizačný týždeň: vytvorenie plagátov pre možnosť využitia v informačných stánkoch, uverejnenie článku na web stránke úradu, vytvorenie informačných panelov na RÚVZ Trenčín s dôrazom na význam očkovania, zriadenie informačných stánkov na výstave Zdravý životný štýl EXPO Center Trenčín a na odbornej výstave Medipharm EXPO Center Trenčín, pre možnosť informovania v oblasti očkovania laickej i odbornej verejnosti, informovanie verejnosti o kampani prostredníctvom médií, konferencie, seminárov.

6.2. Surveillance infekčných chorôb

Surveillance infekčných ochorení je vykonávaná sústavne, v prípade výskytu ochorení imunizačného programu sa zabezpečuje laboratórna verifikácia diagnózy v našom regióne tak ako v celej SR. V období od 01.01.2011 do 30.06.2011 sme z ochorení preventabilných očkovaním zaznamenali: 9 ochorení na TBC (1 krát neočkovaný, 8 krát údaj o očkovaní nezistený), 2 ochorenia na VHB a 2 ochorenia na VHA u neočkovaných. Na pertussis sme evidovali 35 ochorení (33 krát očkovanie v súlade s OK, 2 krát neočkovaný pre vek). V rámci sledovania výskytu akútnych chabých paréz sme zaznamenali 2 ochorenia na Gullain Barré syndróm u riadne očkovaných osôb nad 15 rokov veku, 8 ochorení na nešpecifikovanú vírusovú meningitídu (očkovanie proti poliomyelitíde: 4x očkovaný riadne, 1x neočkovaný vzhľadom k veku, 3x údaj o očkovaní zo ZD nezistený). Ďalej sme zaznamenali 2 ochorenia na pneumokokovú meningitídu u neočkovaných osôb. Z ostatných ochorení preventabilných očkovaním sme zaevidovali 630 prípadov ovčích kiahní v lokálnych epidémiách u neočkovaných detí. V prvom štvrtroku 2011 bola vykonaná analýza výskytu prenosných ochorení za rok 2010 v okresoch spadajúcich pod RÚVZ Trenčín a v Trenčianskom kraji.

NIS vo Fakultnej nemocnici Trenčín je lekármi oddelení nemocníc využívaný na hlásenie prenosných ochorení ako aj hlásenie nemocničných nákaz.

V pôsobnosti RÚVZ Trenčín sa nachádza detský domov pre maloletých bez sprievodu, kde sú umiestňované deti a mladiství imigranti. Po záchyte sú prijímaní do karanténnej časti zariadenia. Všetky osoby sú vyšetřované po umiestnení do domova zmluvným lekárom a následne sa vykonáva očkovanie u tých, ktorí v domove zotrávajú.

6.3. Informačný systém prenosných ochorení

Program EPIS sa okrem iného využíva pre hlásenie vybraných ochorení do SRV. Pracovníci RÚVZ so sídlom v Trenčíne sú pod vedením krajskej odborníčky pre epidemiológiu zodpovední za činnosť pracovnej skupiny pre nozokomiálne nákazy. Na pracovisku sa vykonáva kontrola kvality zadávania hlásení nemocničných nákaz za celú SR.

6.4. Nozokomiálne nákazy

V SR sa pod gestorstvom RÚVZ so sídlom v Trenčíne (MUDr. Mária Štefkovičová, PhD., MPH je kontaktnou osobou pre nozokomiálne nákazy pre ECDC) vykonáva surveillance nozokomiálnych nákaz na JIS programom HELICS a v roku 2010 bola vykonaná pilotná bodová

prevalenčná štúdia nozokomiálnych nákaz (PPS) v dvoch nemocniciach na Slovensku. Výsledky pilotnej PPS a postup realizácie PPS boli v roku 2011 odprezentované na dvoch celoslovenských konferenciách zameraných na problematiku NN. V marci tohto roku prebehol výcvik nominovaných osôb v metodológii PPS NN podľa protokolu ECDC v Londýne, ktorého sa zúčastnila pracovníčka RÚVZ Trenčín. Základným cieľom výcviku bolo osvojenie si definícií zaradovania nozokomiálnych nákaz a užívania antibiotík u pacientov v nemocniciach poskytujúcich akútnu zdravotnú starostlivosť s následnou edukáciou pracovníkov, ktorí budú vykonávať zber údajov v nemocniciach. V súčasnosti prebieha prípravná fáza PPS vrátane prekladu protokolu a knihy kódov v spolupráci s RÚVZ v Martine, spracovanie zoznamu zdravotníckych zariadení, ktoré budú zapojené do sledovania v SR a vytvorenie edukačných materiálov na výcvik metodológie PPS. V pláne je vykonanie štúdie na jeseň 2011, pričom pred začatím zberu údajov prebehne výcvik pracovníkov oddelení epidemiológie v metodológii PPS podľa protokolu ECDC.

Sledovanie JIS akvirovaných infekcií v programe HELICS:

Bola vypracovaná analýza údajov zapojených JIS na Slovensku za obdobie rokov 2005-2009 s následným porovnaním výsledkov s údajmi z celej databázy zapojených krajín.

V roku 2010 boli zbierané údaje za rok 2009 na 6 JIS (zber údajov RÚVZ Trenčín 2 JIS, RÚVZ MT, RÚVZ KN, RÚVZ TT, RÚVZ BA). Do sledovaného súboru bolo zapojených 864 pacientov, u ktorých bolo zaznamenaných 296 nozokomiálnych nákaz. Kumulatívna incidencia (KI) pneumónii (PN) v našom súbore je 15,2 % (v súbore všetkých zapojených krajín 8,7 %), KI infekcií krvného riečiska (BSI) je 6,1 % (v súbore všetkých zapojených krajín 3,3 %). Bola zistená vyššia letalita u pacientov hospitalizovaných na JIS v SR, ktorí neakvirovali sledované NN (PN alebo BSI) ako u pacientov s nozokomiálnou nákazou. V našom sledovanom súbore ako etiologický agens dominuje gramnegatívna bakteriálna flóra. V súčasnosti prebieha zber údajov za rok 2010 aj na novozapojených pracoviskách. Po ich skompletizovaní v národnej databáze budú zasielané do TESSy.

RÚVZ Trenčín sa zapojil do kampane Clean Care is Safer Care – 5. máj Deň hygieny rúk. Bola vytvorená edukačná prednáška, plagáty a stánok v rámci výstavy Medipharm so zameraním na 5 momentov v hygiene rúk. RÚVZ Trenčín pripravil podklady pre kampaň na celoslovenskej úrovni, ktoré boli odoslané ÚVZ SR a taktiež bola na našom úrade vykonaná analýza aktivít všetkých RÚVZ v tejto kampani.

6.5.Surveillance chronických ochorení

Realizácia kampaní a projektov je rozpracovaná v kapitole 9.

6.6.Mimoriadne epidemiologické situácie

V priebehu chrípkovej sezóny 2010/2011 boli o aktuálnej epidemiologickej situácii informovaní všetci členovia Protiepidemickej komisie zriadenej pri RÚVZ ako aj členovia KŠ ObÚ Trenčín. V danej súvislosti bola vykonaná aktualizácia spojovacieho poriadku pre mimoriadne udalosti. Pracovníci odboru epidemiológie boli pravidelne informovaní o aktuálnej situácii vo výskyte chrípky, o MES napr. epidémia osýpok v Európe, epidémia Escherichia coli STEC O104 v Nemecku a výskyt cholery na Ukrajine prostredníctvom interných seminárov. Údaje o aktuálnej epidemiologickej situácii a prípadných opatreniach pri výskyte ochorení boli zasielané lekárom primárneho kontaktu a riaditeľom nemocníc v spádovom území alebo uverejnené na web stránke nášho úradu.

Bola realizovaná prednáška pre členov krízových štábov v Trenčianskom kraji s témou: Zhodnotenie pandémie chrípky a chrípkovej sezóny 2010/2011. V priebehu chrípkovej sezóny boli odoberané vzorky biologického materiálu na záchyt vírusu chrípky prostredníctvom sentinelových lekárov a sústavne sú vykonávané vyšetrenia všetkých hlásených SARI.

6.7. Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV

V spádovom území RÚVZ Trenčín odoberáme vzorky odpadovej vody podľa plánu odberov ÚVZ SR z čističky odpadových vôd v Trenčíne a odpadovej vody z DD pre maloletých bez sprievodu - Horné Orechové. Všetky odobraté vzorky vôd boli v 1. polroku 2011 s negatívnym výsledkom na prítomnosť enterálnych vírusov. Plnili sa aj ďalšie úlohy pre udržanie certifikácie eradikácie poliomyelitídy v SR vrátane epidemiologického vyšetovania ACHP.

6.8. Prevencia HIV/AIDS

Na RÚVZ so sídlom v Trenčíne v rámci odboru epidemiológie je k dispozícii telefonická linka a mailová adresa, v rámci ktorých sú poskytované informácie o možnosti vykonania testovania na protilátky anti HIV a informácie o spôsobe prenosu a prevencie tejto infekcie. V rámci poradne je poskytované pred a po testové poradenstvo vrátane odberu krvi na detekciu protilátok anti HIV u osôb, ktoré o to požiadajú. V prvom polroku 2011 bolo takto vyšetrených 32 osôb.

Oddelením podpory zdravia nášho úradu je zabezpečovaný projekt „Hrou proti AIDS“. Boli vykonané prednášky na 2 školách (ZŠ Bánovce nad Bebravou, ZŠ Tr. Stankovce) pre celkovo 92 žiakov. Problematika HIV/AIDS je súčasťou výchovných prednášok pre deti a adolescentov v rámci témy Reprodukčné zdravie.

Ostatné lokálne projekty a spoluúčasť na projektoch:

LP: Surveillance rotavírusových infekcií v detskej populácii spádového územia FN Trenčín. V rokoch 2006-2010 bolo do projektu zahrnutých 324 detí s RVGE. Pričom 25,3% z nich bolo nozokomiálnych (priemerný vek detí s nRVGE je 15,57 mesiaca). Väčšina RVGE vznikla do 24 mesiacov veku (56,0 %), z toho nozokomiálnych 79,3 %. V sledovanom súbore bola vykonaná typizácia rotavírusov v 35 prípadoch s dominanciou typu G1P8 (32 krát). Problematika RVGE a výsledky surveillance boli odprezentované na regionálnej úrovni i na celoslovenskom seminári Škola vakcinológie.

7. OBJEKTIVIZÁCIA FAKTOROV PROSTREDIA (BŽP, MŽP, CHA, FF)

7.1. Cyanobaktérie

Na sledovaných prírodných kúpacích lokalitách v priebehu I. polroka 2011 nebol zistený výskyt vodného kvetu.

7.3. Minerálne a pramenité balené vody

Úloha je realizáciou potravinového dozoru nad kvalitou minerálnych a pramenitých balených vôd, tuzemských i z dovozu, perlivých i neperlivých, pri ich plnení a pri skladovaní v predaji

v obchodnej sieti. Rozsah vyšetrovaných ukazovateľov vychádza z požiadaviek 28. hlavy Potravinového kódexu SR a z aktuálnych požiadaviek interného zákazníka.

Za I. polrok 2011 bolo v súvislosti s riešením tejto úlohy vyšetrených chemicky 46 vzoriek, mikrobiologicky a biologicky 28 vzoriek minerálnych a pramenitých vôd

7.12. Stanovenie chemických kontaminantov v piesku detských pieskovísk

Úloha je zameraná na monitorovanie kontaminácie piesku detských pieskovísk vo vybraných lokalitách chemickými anorganickými kontaminantami (toxickými prvkami -arzén, olovo, kadmium, ortuť, chróm, nikel, meď, zinok) a inými organickými kontaminantami. Na stanovenie uvedených toxických prvkov bolo v priebehu I poloka 2011 odobratých 6 vzoriek piesku z detských pieskovísk.

7.13. Stanovenie markerov expozície tabakového dymu v ovzduší a v biologickom materiáli

Koncentrácia kotinínu ako ukazovateľa aktuálnej expozície bola v priebehu I. polroka 2011 stanovená v jednej vzorke moču.

Podiel L RÚVZ na úlohách iných odborov a oddelení

Spolupráca s Odborom hygieny životného prostredia a zdravia

1.8. Aktualizácia informačného systému o kúpaliskách a kvalite vôd na kúpanie.

L RÚVZ sa podieľa na plnení tejto úlohy analýzami vzoriek vôd z prírodných kúpalísk a tiež vzoriek vôd umelých kúpalísk-bazénov. Ukazovatele v nich sa stanovujú podľa požiadaviek daných Nariadením vlády č. 87/2008 o požiadavkách na prírodné kúpaliská, Vyhláškou č. 72/2008 o podrobnostiach o požiadavkách na kvalitu vody kúpalísk, vody na kúpanie a jej kontrolu a na kúpaliská a podľa aktuálnych požiadaviek oddelenia HŽP – nášho interného zákazníka.

V priebehu I. polroku 2011 bolo vyšetrených celkom 11 vzoriek vôd prírodných kúpacích oblastí a 248 umelých kúpalísk.

Spolupráca s Odborom preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie

Objektívizáciou pracovných podmienok v pracovnom prostredí sú merania hluku, nebezpečných chemických škodlivín a taktiež biologických faktorov - biologické expozičné testy .

V priebehu I. polroku 2011 bolo v súvislosti s objektívizáciou pracovných podmienok v pracovnom prostredí vyšetrených 75 vzoriek -chemické škodliviny a pevný aerosól, 10 vzoriek -biologické expozičné testy a 109 vzoriek -hluk.

Spolupráca s Odborom hygieny výživy a bezpečnosti potravín

V rámci úlohy **3.2. Monitoring jodidácie kuchynskej soli** vykonávame laboratórne vyšetrenia kuchynskej soli, vrátane morskej soli, zamerané na obsah KI a KIO₃, a tiež na obsah protihrudkujúcej zložky - ferokyanidu draselného.

V I. polroku 2011 v súvislosti s riešením tejto úlohy bol v jedlej soli vyšetrený obsah KI a KIO₃ v 33 vzorkách, obsah ferokyanidu draselného v 24 vzorkách.

ŠPECIALIZÁCIA ODBORNÝCH ČINNOSTÍ

OBJEKTIVIZÁCIA FAKTOROV PROSTREDIA

Okruhom špecializovanej činnosti v oblasti Objektívizácie faktorov prostredia je pre Laboratóriá RÚVZ Trenčín:

- **diagnostika baktérií rodu *Campylobacter***. V priebehu I. polroku 2011 bola požiadavka na vyšetrenie tohto ukazovateľa v 3 vzorkách potravín – s negatívnym výsledkom

- **analýza biologického materiálu (moč) na obsah:** kotinínu, kyselín hipurovej, metylhipurových, mandľovej. Uvedené ukazovatele boli v priebehu I. polroku 2011 vyšetrované spolu v 9 vzorkách biologického materiálu

Oddelenie mikrobiológie a biológie životného prostredia sa spolupodieľa na výkone špecializovaných činností pre Hodnotenie zdravotného rizika a legislatívy:

- **surveillance alimentárnych infekcií.** V I. polroku 2011 bolo celkovo vyšetrených 1343 vzoriek potravín. Z toho na stanovenie prítomnosti a počtu *Listeria monocytogenes* bola požiadavka 213 s jedným pozitívnym výsledkom (lahôdkársky výrobok), v 1315 vzorkách bola vyšetrená prítomnosť *Salmonella* sp., izolovaná bola z 1 vzorky vajec, v 5 vzorkách z 360 bol potvrdený *Staphylococcus aureus*, *Cronobacter sakazakii* bol vyšetrený v 44 vzorkách s negatívnym výsledkom.

- **nozokomiálne nákazy**

Na predchádzanie nozokomiálnym nákazám vyšetrojeme vzorky prostredia, vzorky materiálu na kontrolu sterility, bioindikátory na kontrolu správnej funkcie sterilizačných prístrojov a stanovujeme účinnosť dezinfekčných prostriedkov na bakteriálne kmene.

Stery z nemocničného prostredia a kontrola sterility v I. polroku 2011 boli vyšetrené v 1247 vzorkách, 15-krát bol vyizolovaný *Pseudomonas aeruginosa* a 14-krát *Staphylococcus aureus*, 18-krát *Clostridium perfringens* a 8-krát *Klebsiella pneumoniae*, 2-krát *Klebsiella oxytoca* a 14-krát *Escherichia coli*, *Enterococcus faecalis* 52-krát. Účinnosť dezinfekčných prostriedkov bola vyšetrená v 3 vzorkách.

sterilizácia, DD a regulácia živočíšnych škodcov.

Správna funkcia sterilizačných prístrojov bola v I. polroku 2011 overená u horúcovzdušných sterilizátorov bioindikátorom *Bacillus atrophaeus* (645 vzoriek, z nich 3 pozitívne) a u parných sterilizátorov bioindikátorom *Geobacillus stearothermophilus* (523 vzoriek, z nich 13 pozitívnych).

9. PODPORA ZDRAVIA

9.2. Žiť zdravší a kvalitnejší život v staršom veku, alebo mám 65+ a teší ma, že žijem zdravo

Dňa 21.3.2011 bola uskutočnená prednáška na tému: „Týždeň uvedomenia si mozgu“, „Prevenca osteoporózy a zdravé stravovanie“ pre 50 seniorov v Domove sociálnych služieb, Trenčín JUH. Súčasťou bolo i meranie tlaku krvi a poradenstvo v oblasti zdravého životného štýlu. MUDr. Dobiášová aktívne vstúpila na XXXIX. celoslovenskej konferencii Sekcie sociálnych sestier a sociálnych pracovníkov, 03.06.2011, Trenčín – počet účastníkov 300. Téma: **Zdravotné uvedomenie obyvateľov Slovenska s akcentom na staršiu populáciu.**

Akadémia vzdelávania III. veku – 11.05.2011 – Aktivity pre seniorov – 134 osôb

9.3. Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku – stomatohygiena

V realizácii projektu sme pokračovali na v ZŠ Nové Mesto n/V., ul. Odborárska, kde v rámci prednášky „Zdravá výživa“ pre žiakov 1.a 2. ročníkov (55 žiakov) bola zdôrazňovaná prevencia

zubného kazu, o význame hygieny ústnej a súčasne bol premietnutý animovaný film „Maškrtná veвериčka.“ Akcie na rovnakú tému boli uskutočnené :

- 22.3.2011 v ZŠ Mníchova Lehota – prednáška: „Zdravá výživa“ pre žiakov 1.-4. ročníka (28 žiakov)

- 4.4.2011 v ZŠ Chocholná pre 1.-4. ročník (38 žiakov)

-24.5.2011 v MŠ Trenčianske Stankovce (24 detí- predškôľakov)

9.4. Projekt „Hrou proti AIDS“

Projekt „Hrou proti AIDS“, ktorý je súčasťou Národného programu podpory zdravia ako aj Národného programu prevencie HIV/AIDS, ktorého cieľom je dať možnosť mládeži hrou získať základné informácie o spôsobe prenosu HIV ako aj o ďalších pohlavne prenosných chorobách a o vlastných postojoch v rizikových situáciách sme realizovali na 2 základných školách - ZŠ Bánovce n/B., ul.Duklianska (pre 9. ročník-48 žiakov) a v ZŠ Trenčianske Stankovce (pre 9. ročník – 44 žiakov). Prevencia ochorenia AIDS bola súčasťou i prednášok : „Reprodukčné zdravie.“

Populačná stratégia , aktivity pri príležitosti významných dní.

Aktivity pri príležitosti svetových dní – nástenná propagácia:

Nástenná propagácia vo vestibule RÚVZ Trenčín:

4.február- „Svetový deň rakoviny“ – prevencia vzniku, varovné príznaky ochorenia

24.marec- „Svetový deň TBC“ – pôvodca ochorenia, objavenie pôvodcu ochorenia, riziká, prevencia

marec – „Týždeň uvedomenia so mozgu“

apríl – „Vyzvi srdce k pohybu!“

15. apríl – Deň narcisov

14.jún – Svetový deň darcov krvi

Na web stránke RÚVZ Trenčín boli uverejnené články:

„Týždeň uvedomenia si mozgu“

„ Deň narcisov“

14.-20.3.2011- Týždeň uvedomenia si mozgu

- Zaslanie vedomostných testov na precvičovanie si pamäti na ZŠ v Trenčíne, na všetky Školské úrady v Trenčianskom kraji, do Domovov dôchodcov

- Dňa 16.3.2011 – Cvičenie pamäti – vedomostné úlohy pre 62 žiakov ZŠ Bánovce n/B., Duklianska ul.

- Dňa 21.3.2011- prednáška v Domove dôchodcov na sídl. JUH v Trenčíne pod názvom: „Mozog a jeho funkcie, „Pamät““ a precvičovanie si pamäti inšpiratívnymi nápadmi pre seniorov

- SZŠ Trenčín – na hodine anatómie - prezentácia pre študentov: „Mozog a jeho funkcie“ počet študentov -28

- Stredná súkromná odborná škola Trenčín- na hodine zdravovedy- prezentácia pre študentov: „Mozog a jeho funkcie“ počet študentov -11

7. apríl Svetový deň zdravia

– sme propagovali na celoslovenskej výstave „Zdravý životný štýl“ s intervenčnými aktivitami pre odbornú ale aj laickú verejnosť.

Začiatkom mája sa uskutočnila prednáška na tému: „Zdravý životný štýl“ v ZŠ Kostolné pre 1.a 4. ročník (40 žiakov)

31. máj Svetový deň bez tabaku

V tomto týždni sme uskutočnili prednášky na tému: „Prevencia fajčenia“ na uvedených základných školách : ZŠ Motešice (pre 7.-9.ročník)
ZŠ Beckov (5.-9.ročník)

Prednášok sa zúčastnilo 197 žiakov.Fajčiarom sa odmeral CO vo vydychovanom vzduchu.

9.7. „ Vyzvi srdce k pohybu“

Súťaž prebiehala v mesiaci máji. Bola určená pre širokú verejnosť . Súťaž sme propagovali v regionálnych tlačových, v elektronických médiách, v školách, v závodoch, v poradni zdravia, kde sme zdôrazňovali nielen význam zdravotného hľadiska, ale aj možnosť vyhrať hodnotné ceny.

• distribúcia prihlášok:

- ZŠ (ZŠ Novomeského.ul. Trenčín, ZŠ Trenčín – Východná ul., ZŠ Trenčín Na Dolinách, ZŠ Trenčianske Stankovce, ZŠ Krajné, ZŠ Duklianska ul. Bánovce n/B., ZŠ Kostolné...)
- SOŠ, Gymnázia, Akadémia vzdelávania,
- Jednota dôchodcov,
- Centrum sociálnych služieb,
- Krajský štatistický úrad,
- závody (Leoni Trenčín, TESCO Myjava)
- Materské centrá v Trenčíne, v Bánovciach n/B., v Novom Meste n/V. a v Myjave.
- v zdravotníckych zariadeniach kraja, a počas výstavy „Zdravý životný štýl“ konanej v dňoch 13.-16.4.2011 v EXPOCENTER Trenčín.
- prihlášky boli k dispozícii aj vo vestibule RÚVZ a v poradni zdravia

Výsledky súťaže „Vyzvi srdce k pohybu“ , zastúpenie účastníkov súťaže v jednotlivých krajoch počas rokov 2005-2009 , ktoré boli graficky spracované spolu s výzvou na podporu kampane v roku 2011 sme uverejnili vo vestibule RÚVZ a počas výstavy „Zdravý životný štýl 2011.“

9.8. Národný program prevencie obezity

Uskutočnila sa realizácia prednášok o zdravej výžive v rámci realizácie „Programu ovocie a zelenina do škôl“, ktorého cieľom bolo zvýšiť spotrebu ovocia a zeleniny u detí predškolského a školského veku a o význame pravidelnej konzumácie OZ.

Prednášky sa uskutočnili :

ZŠ a MŠ Trenčianske Stankovce (60 žiakov)

ZŠ Tematínska Nové Mesto n/Váhom (40 žiakov)

MŠ Trenčianske Stankovce (24 detí)

ZŠ Chochoľná (38 žiakov)

ZŠ Novomeského ul. (45 žiakov)

ZŠ Mníchova Lehota (28 žiakov)

ZŠ ul.Odborárov , Nové Mesto n/V.(55 žiakov)

Význam zdravej výživy a pohybu pre prevenciu obezity je nami zdôrazňovaný v mnohých vykonávaných aktivitách. Najdôležitejšie je zdôrazňované pri individuálnom poradenstve u vyšetrovaných osôb či už na RÚVZ v poradni alebo pri vyšetrení mimo pracoviska .

9.9. CINDI program

NPPZ – „Zdravie pre všetkých v 21. storočí“, CINDI Slovensko

Prevenia neinfekčných ochorení, stanovenie individuálneho rizika vzniku srdcovo-cievnych ochorení u klientov poradenského centra bolo zrealizovaných celkovo u klientov. Súčasťou vyšetrení je i doporučenie zdravého spôsobu života.

Celkovo bolo v 1.polroku 2011 v ZP vyšetrených 990 klientov.

Počet meraní tlaku krvi: 877

celkového cholesterolu : 509

tuku v tele: 784

Projekt: Global Youth Tobacco Survey (GYTS) na Slovensku

Zapojili sme sa do projektu GYTS, ktorý vypracovala a vykonáva WHO v spolupráci s Center for Disease Control and Prevention v Atlante, USA. Projekt je zameraný na monitorovanie užívania tabaku, odrazu opatrení kontroly tabaku vo vybraných cieľových skupinách.

Náhodným výberom sme zabezpečili distribúciu dotazníkov a ich vyplnenie na týchto školách:

- ZŠ Sv.Jozefa Nové Mesto n/Váhom (6.ročník),

-ZŠ V.Riznera Bošáca (38 žiakov),

-ZŠ Sednice Tatrína Čachtice (52 žiakov)

-Gymnázium Myjava 8.ročné

Celkovo bolo vyplnených metódou náhodného výberu 196 dotazníkov. Vyplnené dotazníky boli okódované a zaslané na ÚVZ SR Bratislava.

Lokálny projekt - Zabezpečiť vzdelávanie vybraných skupín obyvateľov v SR v podpore zdravia

RÚVZ Trenčín zabezpečuje vzdelávanie študentov verejného zdravotníctva Trnavskej univerzity v Trnave, Jeseniovej univerzity v Martine, študentov ošetrovateľstva Trenčianskej univerzity – Fakulty zdravotníctva. V dňoch 25.5.2011 – 26.5.2011 – Výstava Medipharm - vyšetrenia pre účastníkov výstavy, prezentácia činnosti Poradne zdravia a v spolupráci s Fakultou zdravotníctva TnUAD v Trenčíne s odborom ošetrovateľstva sme pokračovali v edukácii poslucháčov 2. ročníka o význame výchovy k zdraviu a podpore zdravia v dennej praxi zdravotníckych pracovníkov (80 študentov).

Študentom boli prednesené prednášky, spravené vyšetrenie tukového metabolizmu, odmeraný tlak krvi, CO u fajčiarov .

Prednášky:

Zdravotné uvedomenie zdravotníckych pracovníkov – vedecká konferencia „Ošetrovateľstvo a zdravie V“ – 15.04.2011, Trenčín

Vedomosti o RF SCCh u študentov fakulty zdravotníctva TnAD - vedecká konferencia „Ošetrovateľstvo a zdravie V“ – 15.04.2011, Trenčín

Zborník príspevkov „Ošetrovateľstvo a zdravie V“.

Lokálny projekt ZDRAVÝ ŽIVOTNÝ ŠTÝL harmónia tela a ducha.

V dňoch 13.-16.4.2011 sa uskutočnil 13. ročník výstavy „Zdravý životný štýl“, kde sme robili nasledovné vyšetrenia : merali krvný tlak, celkový cholesterol, tuk v tele, CO vo výdychu fajčiarom, vitálnu kapacitu pľúc. Odobraná bola i osobná a rodinná anamnéza a poradenstvo v oblasti zdravého životného štýlu. Na výstavisku sme umiestnili i nástennú propagáciu celonárodnej medzinárodne koordinovanej kampane na zvýšenie pohybovej aktivity dospelaj populácie „Vyzvi srdce k pohybu“ konanej v dňoch 14.3. až 22.5.2011.

Lokálny projekt – Dni zdravia EMESON Nové Mesto n/V.

V dňoch 7.-11.2.2011 sa uskutočnil týždeň zdravia pre pracovníkov EMERSON Nové Mesto n/V. Preventívne vyšetrenia pracovníkov v rámci kardiovaskulárneho rizika sme zabezpečili v dňoch 8. a 11.2.2011. Pracovníci vyplňali i dotazník o stravovacích zvyklostiach v rámci projektu : „Sledovanie výživového stavu obyvateľstva SR“ Počet vyšetrených: 30 pracovníkov
Dňa 9.2. 2010 Dr.Dobiášová predniesla prednášky na tému:

„Prevenция ochorení dýchacích ciest“
“ Zdravý životný štýl“

Lokálny projekt - Zdravotnícka uvedomelosť zdravotníckych pracovníkov – v rámci projektu bolo vyplnených a v EPI info programe spracovaných 616 dotazníkov . Projektu sa zúčastnili pracovníci FN Trenčín a RÚVZ Trenčín. Vyhodnotenie projektu bolo prednesené na : „Zdravom životnom štýle“ počas výstavy v EXPO CENTER Trenčín na III. konferencii „Surveillance chronických ochorení“ ako aj na medzinárodnej konferencii „Ošetrovatel'stvo a zdravie V“.

10. KONTROLA TABAKU

10.2. ŠKOLENIE PRACOVNÍKOV RÚVZ V OBLASTI PREVENČIE FAJČENIA

Na základe požiadavky ÚVZ SR CKTA/3046/2008 zo dňa 26. 2. 2008 o pravidelnom hlásení vykonávaných kontrol fajčenia v zmysle zákona č. 377/2004 Z.z. o ochrane nefajčiarov vždy ku koncu kalendárneho mesiaca sme v rámci ŠZD vykonávali previerky na stanovených verejných miestach.

V I. polroku 2011 sme uskutočnili:

1. Celkový počet vykonaných kontrol fajčenia : **737**
2. Počet uložených sankcií na základe priestupkového konania: 0
3. Výška pokút v rámci priestupkového konania (vrátane blokových pokút): 0
4. Počet uložených sankcií v rámci správneho konania rozhodnutím: 0
5. Výška pokút v rámci správneho konania : 0
6. Rozhodnutie o uložení pokuty bolo zrušené : 0

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Trnave**

1. ODBOR HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY	GESTOR ÚLOHY
1.1.	Vypracovanie aktualizovaného Akčného plánu pre prostredie a zdravie SR IV. (NEHAP IV) <u>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</u>	ÚVZ SR
	RÚVZ v SR	TERMÍN UKONČENIA 30.12.2011
1.2.	ERA-ENVHEALTH: Koordinácia výskumných programov v oblasti životného prostredia a zdravia na národnej úrovni – ERA-NET v oblasti životné prostredie a zdravie 19 participantov z 10 krajín Európskej Únie	ÚVZ SR
		31.8.2012
1.3.	Národný Informačný systém životného prostredia a zdravia ENHIS	ÚVZ SR
	ÚVZ SR a RÚVZ SR	30.12.2016
1.4.	Projekt COPHES (Consortium to Perform Human Biomonitoring on a European Scale)	ÚVZ SR
	RÚVZ BB, 34 participantov z 26 krajín EÚ a mimo nej	30.11.2011
1.5.	Projekt DEMOCOPHES (Demonstration Study of the COPHES)	ÚVZ SR
	RÚVZ v BB, 16 krajín EÚ	30.9.2012
1.6.	Znečistenie vnútorného prostredia ovzdušia v školách a jeho vplyv na zdravie detí v Európe (SINPHONIE)	ÚVZ SR
	RÚVZ v SR	trvale
1.7.	Úprava pitnej vody vo verejných vodovodoch <u>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</u>	ÚVZ SR
	RÚVZ v SR	30.11.2011
1.8.	Aktualizácia informačného systému o kúpaliskách a kvalite vôd na kúpanie	ÚVZ SR
	RÚVZ v SR	30.6.2011

1.9.	PHIME projekt „PUBLIC HEALTH IMPACT OF LONG-TERM, LOW LEVEL MIXED ELEMENT EXPOSURE IN SUSCEPTIBLE POPULATION STRATA	RÚVZ v BB
	RÚVZ v BB, RÚVZ v SN	1.3.2011
1.10.	Posilnenie implementovania HIA v posudkovej činnosti ÚVZ SR a RÚVZ v SR <u>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</u>	ÚVZ SR, pracovná skupina ÚVZ SR – hodnotenie dopadov na zdravie
	ÚVZ SR, RÚVZ v SR	30.12.2011

1.1. VYPRACOVANIE AKTUALIZOVANÉHO AKČNÉHO PLÁNU PRE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY IV (NATIONAL ACTION PLAN FOR ENVIRONMENT AND HEALTH – NEHAP IV)

Anotácia

Od roku 1997 prebiehajú v Slovenskej republike aktivity zamerané na zlepšenie zdravotných ukazovateľov populácie poukazujúce na negatívny vplyv zložiek a faktorov životného prostredia na zdravie ľudí. SR je zapojená do celoeurópskeho procesu v rámci ktorého sa vyvíja veľké úsilie na redukciiu resp. predchádzanie ochoreniam, ktoré priamo alebo nepriamo súvisia s podmienkami života populácie. Na 5.ministerskej konferencii o životnom prostredí a zdraví v Parme v marci 2010 bolo konštatované, že napriek tomu že sa v oblasti environmentálneho zdravia dosiahli pozitívne výsledky, neustále sa objavujú nové hrozby zo životného prostredia, ktorým je európska populácia vystavovaná (nanotechnológie, klimatické zmeny, chemické disruptory a pod.). Na základe nových vedeckých dôkazov sú identifikované nové oblasti ktorým je potrebné venovať pozornosť zo strany odborných inštitúcií a odborníkov verejného zdravotníctva. Identifikácia a prioritizácia takýchto hrozieb pre populáciu v SR na národnej úrovni (SR) bude predmetom aktualizácie súčasného Akčného plánu – NEHAP III.

Aktualizácia NEHAP svojim zameraním a obsahom patrí medzi najvýznamnejšie národné programy vo verejnom zdravotníctve, ktoré boli zaradené aj do programového vyhlásenia vlády SR rezortu zdravotníctva v opatrení 3.3 1c), Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2010 – 2014 na úseku verejného zdravotníctva.

V tejto oblasti sa nevykonávali žiadne aktivity.

1.2. ERA-ENVHEALTH: KOORDINÁCIA VÝSKUMNÝCH PROGRAMOV V OBLASTI ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA NA NÁRODNEJ ÚROVNI – ERANET V OBLASTI ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE

Anotácia

Odhaduje sa, že okolo 20% ochorení v rozvinutých krajinách môže byť pripisovaných environmentálnym faktorom a závažnosť tohto problému je vnímaná u väčšiny Európanov. Hodnotenie zdravotných dopadov je založené hlavne na nedostatočnom množstve údajov a limitujúcich informáciách vo vzťahu medzi expozíciou zo životného prostredia a zdravím. Preto je potrebné posilniť výskum v tejto oblasti a rozvíjať metódy a nástroje, ktoré budú zlepšovať

porovnateľnosť údajov. Členské štáty rozvíjajú zručnosti a expertízu použitím odlišných mechanizmov na financovanie výskumu v oblasti životného prostredia a zdravia. Vedecké hranice vytvorené kompetenciami rôznych dotujúcich organizácií sú často prekážkou pri vzájomnej spolupráci. I keď ciele sú smerom k relevancii a účinnosti, výsledky zostávajú roztrieštené a neaktuálne pre podporu tvorby politických nástrojov. A preto výsledky zo štúdií ERA-ENVHEALTH budú viesť k návrhu koherentného zoznamu predložených prioritných oblastí, k implementácii spoločných aktivít a spoločných medzinárodných výziev (calls). ERA-ENVHEALTH prostredníctvom 19 participantov z 10 krajín prispeje k vybudovaniu medzinárodnej trvaloudržateľnej siete založenej na spolupráci prostredníctvom rôznych organizácií v oblasti výskumu environmentálneho a verejného zdravia.

Neparticipujeme na riešení projektu.

1.3. NÁRODNÝ INFORMAČNÝ SYSTÉM ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA (EHIS)

Anotácia

Informačný systém životného prostredia a zdravia (EHIS) je účinným nástrojom na podporu tvorby politiky, umožňuje nastavenie priorít na základe súboru dôkazov, zdokonaľuje prístup k informáciám a posilňuje komunikáciu s verejnosťou. Piata ministerská konferencia o životnom prostredí a zdraví v Parme 2010 odporučila ďalšie aktivity na rozvoj systému v jednotlivých krajinách s jednotnou koordináciou, s cieľom rozvíjať tento systém aj naďalej, a to na príslušnej regionálnej úrovni členských krajín.

Pokračovanie projektu, ktorý prebiehal v rokoch 2004 - 2007 bude zamerané na prehodnotenie indikátorov 4RPG CEHAPE v zmysle záverov 5. ministerskej konferencie a testovanie návrhov nových indikátorov z hľadiska dostupnosti a ich sledovania na národnej a regionálnej úrovni.

Za oddelenie HŽP sú pravidelne zverejňované aktuálne informácie o prebiehajúcich aktivitách. Prioritnými oblasťami sú aktuality v kúpacej sezóne, informácie k svetovému dňu vody, a pod.

1.4. PROJEKT COPHES (CONSORTIUM TO PERFORM HUMAN BIOMONITORING ON A EUROPEAN SCALE)

Anotácia

Roztrieštenosť, nedostatočná porovnateľnosť a slabá dostupnosť údajov vyplývajúcich z ľudského biomonitoringu podnietila štáty EÚ a mimo nej, s podporou významných medzinárodných dokumentov na ochranu environmentálneho zdravia, zaviesť jednotný a koordinovaný prístup k ľudskému biomonitoringu na celoeurópskej úrovni. Medzinárodný projekt do ktorého sa zapojilo 26 krajín vrátane Slovenska bude zameraný na zjednotenie metodiky v oblasti ľudského biomonitoringu v štátoch Európskej únie a mimo nej. Teoretické podklady budú nástrojom pre praktickú realizáciu pilotného projektu.

Na plnení úlohy sa nepodieľame nakoľko nie sme riešiteľským pracoviskom.

1.5. PROJEKT DEMOCOPHES (Demonstration Study of the COPHES)

Anotácia

Rozdielnosť kvality životného prostredia sa následne odráža na celkovom zdravotnom stave. Najcitlivejšou populáciou sú deti. Prostredníctvom biomarkerov je možné zistiť expozíciu voči vybraným chemickým látkam a zistiť súvislosť medzi environmentálnym zdravím a možnými ochoreniami. Študovanou populáciou v projekte budú deti v predpubertálnom veku (6-11 roční) a ženy (matky vo veku 20-45 rokov). Vyšetrovanými biomarkermi budú ortuť, kadmium, kotinín a ftaláty.

Na plnení úlohy sa nepodieľame nakoľko nie sme riešiteľským pracoviskom.

1.6. ZNEČISTENIE VNÚTORNÉHO OVZDUŠIA V ŠKOLÁCH A JEHO VPLYV NA ZDRAVIE DETÍ V EURÓPE (SINPHONIE)

Anotácia

Projekt SINPHONIE je príkladom medzinárodnej spolupráce európskych krajín pri implementácii revidovaného Akčného plánu pre životné prostredie a zdravie detí v Európe (CEHAPE) v nadväznosti na regionálny prioritný cieľ č. 3 (RPG III) zameraný na prevenciu akútnych a chronických respiračných ochorení prostredníctvom zlepšovania kvality vnútorného a vonkajšieho ovzdušia znečisteného dopravou, priemyslom ako aj vnútornými zdrojmi. Zámerom uvedeného projektu je rozšíriť súčasné spektrum poznatkov realizáciou komplexného výskumu v oblasti expozície znečisťujúcim látkam vo vnútornom prostredí škôl s osobitným zameraním na detskú populáciu a prispieť tak k vývoju nových politík a postupov zameraných na redukciiu tohto znečistenia.

V rámci projektu bude spoločnou metodikou vykonané meranie a hodnotenie vybraných chemických, fyzikálnych a biologických faktorov prostredia škôl so súčasným zberom údajov o zdravotnom stave detí prostredníctvom dotazníkov aj klinických štúdií. Snahou tohto projektu je aj zhodnotenie vplyvu externých faktorov ovplyvňujúcich kvalitu ovzdušia v školách (doprava, klimatické zmeny).

Na plnení úlohy sa nepodieľame nakoľko nie sme riešiteľským pracoviskom.

1.7. ÚPRAVA PITNEJ VODY VO VEREJNÝCH VODOVODOCH

Anotácia

Sledovanie pitnej vody patrí k prioritám odboru hygieny životného prostredia, pretože kvalita pitnej vody môže mať významný vplyv na zdravie obyvateľstva, a to z hľadiska krátkodobého ale aj dlhodobého pôsobenia. Požiadavky na kvalitu vody určenú na ľudskú spotrebu stanovuje zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoj verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a nariadenie vlády SR č. 354/2006 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu. Uvedené predpisy umožňujú prevádzkovateľovi verejného vodu pitnú vodu nedezinfikovať, pokiaľ pitná voda vo vodárenskom zdroji dlhodobo spĺňa limity jej kvality a zároveň nehrozí jej kontaminácia v zdroji a v rozvodnej sieti.

Úprava pitnej vody chlóróm a jeho zlúčeninami patrí k najrozšírenejším spôsobom jej hygienického zabezpečenia. V zahraničí je trendom distribuovať vodu bez chlóru. Dôvodom sú

obavy zo vzniku vedľajších produktov dezinfekcie a ich toxických prípadne karcinogénnych účinkov a snaha zachovať senzorické vlastnosti vody, prijateľné pre spotrebiteľa. Skúsenosti prevádzky vodovodných systémov bez chlórovania v zahraničí i z Českej republiky potvrdzujú, že za určitých podmienok je možná distribúcia pitnej vody aj bez použitia chemickej dezinfekcie príp. bez zachovania jeho rezidua v sieti.

Platná európska legislatíva (*Smernica č. 98/83/ES o kvalite vody určenej na ľudskú spotrebu*) upravuje v problematike dezinfikovania pitnej vody len požiadavku na zisťovanie prítomnosti celkovej sumy špecifikovaných trihalometánov. Výsledkom revízie smernice je však návrh na sledovanie ďalších vedľajších produktov, ktoré súvisia s používaním dezinfekčných prostriedkov na báze chlóru (napr. kyseliny halogénoctovej atď.).

S vykonávaním dezinfekcie a dodržiavaním požiadaviek na kvalitu výroby vody od výrobcu k spotrebiteľovi súvisí potenciálny výskyt infekčných ochorení prenosných pitnou vodou. Súčasťou úlohy bude zhodnotenie výskytu infekčných ochorení prenosných pitnou vodou v SR podľa administratívneho členenia a typu zásobovania pitnou vodou.

Ide súčasne o plnenie jedného z národných cieľov SR Protokolu o vode a zdraví k Dohovoru o ochrane a využívaní hraničných tokov a medzinárodných jazier z roku 1992 (cieľ č. 5).

Plnenie Protokolu o vode a zdraví je súčasťou Programového vyhlásenia vlády SR rezortu zdravotníctva v opatrení 3.3 1d) Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2010 – 2014 na úseku verejného zdravotníctva.

V spádovom území RÚVZ Trnava sú všetky vodovody dezinfikované prípravkami na báze chlóru a nemáme v evidencii žiadny vodovod bez zdravotného zabezpečenia. Súbežne bude prebiehať sledovanie výskytu infekčných ochorení, k I. polroku neboli zaznamenané žiadne infekčné ochorenia prenosné vodou.

1.8. AKTUALIZÁCIA INFORMAČNÉHO SYSTÉMU O KÚPALISKÁCH A KVALITE VODY NA KÚPANIE

Anotácia

V roku 2008 bol na všetkých úradoch verejného zdravotníctva uvedený do prevádzky *Informačný systém o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie*, ktorý zefektívnil prácu orgánov verejného zdravotníctva v oblasti vôd na kúpanie. Systém zaviedol jednotný postup nielen pri vkladaní a sumarizácii údajov o vode na kúpanie a kúpaliskách, ale aj pri spracovaní údajov, vyhodnotení dát, aktualizácii stavov kúpalísk počas kúpacej sezóny a vypracovaní hodnotiacich správ. Systém prispel k výraznému urýchleniu poskytovaniu informácií verejnosti a médiám a bol prvým krokom k systematizácii zberu, spracovania, zdieľania a zverejňovania informácií o kvalite vody na kúpanie v SR.

3-ročná prevádzka *Informačného systému o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie* však preukázala aj určité nedostatky, vzniknuté nielen nedostatočným definovaním požiadaviek na IS v čase jeho vývoja, ale aj novovzniknutými požiadavkami, ktoré sa v tejto oblasti neustále objavujú a ktoré si vyžadujú úpravu a doplnenie niektorých funkcií systému napr. v dôsledku prijatia novej legislatívy v oblasti vody na kúpanie v roku 2008, vzniku nového typu kúpalísk (tzv. prírodných biotopov) a pod. Okrem toho nebola v čase vývoja systému v platnosti európska smernica č. 2006/7/ES o riadení kvality vody určenej na kúpanie, ktorá prináša nový pohľad na hodnotenie kvality vody na kúpanie, jej klasifikáciu a zverejnenie profilov vôd na kúpanie a preto nie je v systéme ani zahrnutá možnosť spracovania a poskytovania údajov o vode na kúpanie EK podľa jej požiadaviek. Spracovanie údajov pre *Správu o kvalite vody na kúpanie v SR*, ktorú SR

od vstupu do Európskej únie každoročne vypracúva a poskytuje Európskej komisii, sa tak vykonáva stále manuálne.

V posledných rokoch sú zaznamenávané tiež rastúce nároky verejnosti a médií na poskytovanie informácií o stave kúpalísk najmä v letnom období, ktoré sú späté s celkovým trendom v spoločnosti v oblasti informovania. Mimoriadny význam informovaniu verejnosti a jej účasti vo všetkých oblastiach verejného života prikladá aj Európska únia, čo plne dokazuje aj spomínaná nová európska legislatíva v oblasti vôd na kúpanie. Aktualizácia IS by mala preto viesť aj k úpravám podľa aktuálnych požiadaviek verejnosti a sprístupniť príp. zatriktívniť aj ďalšie dostupné informácie podľa jej požiadaviek.

V kúpacjej sezóne roku 2011 v okrese Trnava, Piešťany a Hlohovec nie sú v prevádzke žiadne prírodné lokality, resp. doteraz kontrolované kúpacie oblasti nemajú prevádzkovateľa a neboli vyhlásené za kúpacie oblasti.

Pri kontrole začiatku prevádzky umelých kúpalísk bol hodnotený technický stav bazénov, kvalita vody, ktorou sa naplňajú bazény, prevádzkový poriadok a celková vybavenosť areálov. K termínu 30.06.2011 bola vykonaná kontrola v 6 zariadeniach kúpalísk a vydané rozhodnutie k začatiu prevádzky pre 5 kúpalísk (kúpalisko Castiglione Trnava, kúpalisko Kamenný mlyn, kúpalisko Eva Piešťany, kúpalisko Cífer, kúpalisko Hlohovec). Zaslana bola správa o pripravenosti umelých kúpalísk prostredníctvom Informačného systému o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie a priebežne každý štvrtok sú údaje aktualizované.

1.9. PHIME PROJEKT „PUBLIC HEALTH IMPACT OF LONG-TERM, LOWLEVEL MIXED ELEMENT EXPOSURE IN SUSCEPTIBLE POPULATION STRATA“ – VPLYV DLHODOBEJ EXPOZÍCIE NÍZKYM KONCENTRÁCIÁM ZMESI KOVOV NA ZDRAVIE CITLIVÝCH POPULAČNÝCH SKUPÍN.

Anotácia

Integrovaný projekt je zameraný na hodnotenie expozície ľudí zo životného prostredia a vplyvu faktorov ŽP na zdravie (osteoporóza, kardiovaskulárne ochorenia, nádorové ochorenia, vplyv na neuro-vegetatívny systém a ďalšie). Zahŕňa viaceré oblasti Európy, ale i iných častí sveta. Projektu sa zúčastňuje 31 odborných inštitúcií z 20-tich krajín sveta (štáty západnej a strednej Európy, Čína, USA, Bangladéš). Zahraničným gestorským pracoviskom je Lund Univerzita, Švédsko. Projekt, v ktorom je zapojená SR, je jeho súčasťou. Zameraný je na hodnotenie expozície citlivých populačných skupín – detí a žien nízkym koncentráciám kovov – Pb, Cd, Hg, Pt, Rh, Pd). Obsah vybraných kovov – Pb, Hg, Cd bol stanovený vo venóznej krvi 150 detí vo veku 7-10 rokov (po 50 v každej oblasti). Vo venóznej krvi žien (52) vo fertilmom veku v kategórii 55-59 ročných z mestskej oblasti bol stanovený aj obsah platiny, paládia a ródia. Analýzy boli robené v laboratóriách Lund Univerzity vo Švédsku.

Na plnení úlohy sa nepodieľame nakoľko nie sme riešiteľským pracoviskom.

1.10. POSILNENIE IMPLEMENTOVANIA HIA (HEALTH IMPACT ASSESSMENT) V POSUDKOVEJ ČINNOSTI ÚVZ SR A RÚVZ V SR.

Anotácia

Hodnotenie dopadov na zdravie je v SR zákonnou požiadavkou na základe novely zákona č. 355/2007 Z. z. s účinnosťou od 1. januára 2011. Uplatnenie zákonných požiadaviek na úseku

hodnotenia dopadov na zdravie si vyžaduje nové prístupy v práci zamestnancov verejného zdravotníctva, posilnenie ich vedomostí a zručností pri uplatňovaní kompetencií vyžadovania a posudzovania hodnotenia dopadov na zdravie. Problematika hodnotenia dopadov na zdravie bude náplňou odborných seminárov poriadaných pre zamestnancov verejného zdravotníctva. Pre posilnenie procesov hodnotenia dopadov na zdravie uplatňovaním princípu opatrnosti bude vypracovaná vyhláška MZ SR, ktorou sa upraví postup pri hodnotení dopadov na zdravie. Aktivity verejného zdravotníctva v problematike HIA a spracovanie vyhlášky MZ SR sú zaradené aj do programového vyhlásenia vlády SR rezortu zdravotníctva v opatrení 5.1 e), Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2010 – 2014 na úseku verejného zdravotníctva.

Hodnotenie dopadov na zdravie je riešené pri povoľovaní stavieb v rozsahu zákonných požiadaviek na úseku hodnotenia dopadov na zdravie.

2. ODBOR PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA A TOXIKOLÓGIE

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY	GESTOR ÚLOHY
2.1.	Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce <u>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</u>	ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici
	RIEŠITEĽSKÉ PRACOVISKO	TERMÍN UKONČENIA
	RÚVZ v SR	Rok 2011 a ďalšie roky
2.2.	Znižovanie rizika vzniku ochorení podmienených prácou u zamestnancov pri práci so zobrazovacími jednotkami <u>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</u>	ÚVZ SR
	RÚVZ v SR	Rok 2011 a ďalšie roky
2.3.	Zdravé pracoviská	ÚVZ SR
	Vybrané RÚVZ v SR	Rok 2011 a ďalšie roky
2.4.	Príčinné súvislosti nádorových ochorení v pracovnom a životnom prostredí a životný štýl <u>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</u>	RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici
2.4.1.		
2.4.2.	ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, Trenčín, Martine, Žiline	Rok 2011 a ďalšie roky

	ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, Nitre, Bratislave hl. m.	
2.5.	Zvyšovanie úrovne ochrany zdravia pred rizikami z chemických látok <u>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</u>	ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici
	RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, Košiciach, Nitre (1.etapa) RÚVZ v SR (2.etapa)	Rok 2010 a ďalšie roky

2.1. ZNIŽOVANIE MIERY ZDRAVOTNÝCH RIZÍK ZAMESTNANCOV Z PRACOVNÉHO PROSTREDIA, PRACOVNÝCH PODMIENOK A SPÔSOBU PRÁCE

2.1.1. Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

Anotácia

Viesť evidenciu rizikových prác za príslušný okres, región a SR podľa vyhlášky MZ SR č. 448/2007 Z. z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaradenie prác do kategórií. Prehodnotiť vydané rozhodnutia o určení rizikových prác (resp. profesií) podľa predchádzajúcich legislatívnych úprav. V rámci ŠZD sledovať pracovné podmienky zamestnancov, mieru expozície zamestnancov a realizáciu náhradných opatrení zo strany zamestnávateľov na pracoviskách, kde zamestnanci vykonávajú rizikové práce. V rámci výkonu ŠZD sledovať výsledky a intervaly lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci a zaradenie zamestnancov do pracovného procesu na základe posúdenia zdravotnej spôsobilosti na prácu pracovnou zdravotnou službou. Pripravovať nový informačný systém o rizikových prácach obsahovo zosúladený s platnými právnymi predpismi na ochranu zdravia pri práci a umožňujúci napojenie individuálnych údajov v jednotnom zdravotníckom informačnom systéme.

Zadávaním údajov o nových pracoviskách s vyhlásenými RP, počte zamestnancov, rizikových faktoroch atď. do programu ASTR vedieme evidenciu rizikových prác za región Trnava (okresy Trnava, Piešťany, Hlohovec).

V rámci ŠZD sledujeme pracovné podmienky zamestnancov, vykonávanie objektivizácie rizikových faktorov, používanie OOPP, realizáciu opatrení na zníženie rizika, výsledky a intervaly preventívnych lekárskeho preventívneho prehliadok a pod. Upozorňujeme zamestnávateľov hlavne na potrebu prehodnotenia pracovných činností zaradených do 4. ktg rizika, resp. na potrebu realizácie opatrení zo strany zamestnávateľov na pracoviskách, kde zamestnanci vykonávajú rizikové práce 4. ktg.

V termíne od 01.01.2011 – 30.06.2011 sme vykonali 31 previerok v rámci ŠZD, boli vydané 3 nové rozhodnutia o zaradení pracovných činností do rizikových prác, 3 boli zrušené, prehodnotených bolo 16.

V rámci výkonu ŠZD sledujeme vykonávanie preventívnych lekárskeho prehliadok u zamestnancov zaradených na rizikové práce.

2.1.2. Znižovanie zdravotných rizík z veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov

Anotácia

Uplatňovanie legislatívnej úpravy - nariadenia vlády SR č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení nariadenia vlády SR č. 300/2007 Z. z., harmonizovanej s právom Európskych spoločenstiev, pri výkone ŠZD. Cielene kontrolovať zabezpečenie ochrany zdravia zamestnancov pri výrobe, skladovaní, predaji a zaobchádzaní s veľmi jedovatými a jedovatými látkami a prípravkami. Zabezpečovať poradenstvo a konzultácie pre zamestnávateľov a zamestnancov. Získavanie údajov o likvidácii obalov a nepoužiteľných zbytkov od veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov a ďalej sledovať ich používanie podľa aktuálneho „Zoznamu a rozsahu použitia povolených prípravkov na ochranu rastlín a mechanizačných prostriedkov na ochranu rastlín“ vydaného na príslušný rok.

V prvom polroku 2011 sme vykonali celkovo 57 previerok zameraných na činnosť podľa NV SR 355/2006 Z. z., v znení NV SR č. 300/2007 Z. z. v organizáciách, kde sa používajú nebezpečné chemické faktory. Previerky boli vykonané: v priemyselných podnikoch - 13, v poľnohospodárskych organizáciách - 2, v predajniach - 6, na univerzite - 4, v laboratóriách - 16, na nakladanie s NO - 16. Pri previerkach sa sledovalo skladovanie nebezpečných chemických látok a prípravkov, odborná spôsobilosť pracovníkov, spôsob evidencie jedovatých látok a prípravkov, vypracovanie prevádzkových poriadkov, podmienky predaja, používanie OOPP, spôsob nakladania s nebezpečnými odpadmi.

Bolo vydaných 6 povolení na používanie veľmi jedovatých látok a prípravkov a 18 povolení na nakladanie s nebezpečnými odpadmi.

Osvedčenia o odbornej spôsobilosti na prácu alebo obchodovanie s veľmi jedovatými a jedovatými látkami a prípravkami boli vydané po preskúšaní pre 30 žiadateľov, bez skúšok pre 29 žiadateľov.

Pre zamestnávateľov i zamestnancov sme poskytovali konzultácie, týkajúce sa práce s nebezpečnými chemickými faktormi.

Štátny zdravotný dozor na pracoviskách s expozíciou chemickým faktorom (NV SR č. 355/2006 Z. z.)	P o č e t
Celkový počet previerok	57
Kontrolné listy	5

2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu

Anotácia

Uplatňovanie legislatívnych úprav - nariadenia vlády SR č. 356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci v znení nariadenia vlády SR č. 301/2007 Z. z. a nariadenia vlády SR č. 253/2006 Z. z. o požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci, harmonizovaných s právom Európskych spoločenstiev, pri výkone ŠZD.

Vyhľadávať pracovné postupy a technológie s použitím chemických karcinogénov a mutagénov. Objektivizovať expozíciu, zavádzať nové meracie a hodnotiace metódy expozície týmto látkam (BET, priame, nepriame). Vytvárať a viesť databázu organizácií, v ktorých sú zamestnanci vystavení karcinogénnym a mutagénnym faktorom a pracovným procesom s rizikom chemickej karcinogenity. Cieľene vyhľadávať pracovné procesy súvisiace so zvýšenou expozíciou azbestu (búracie, stavebné činnosti) a nariaďovať účinné opatrenia na minimalizáciu expozície zamestnancov a obyvateľstva a na zvyšovanie uvedomovania si súvisiacich zdravotných rizík a možností účinnej prevencie.

V rámci ŠZD vyhľadávame pracovné postupy a technológie s použitím chemických karcinogénov a mutagénov a zamestnávateľov upozorňujeme na povinnosť mať tieto postupy posúdené orgánom verejného zdravotníctva. Bolo vydaných 11 súhlasných rozhodnutí na manipuláciu s chemickými karcinogénmi a mutagénmi, z toho bolo vydaných 5 rozhodnutí na manipuláciu s azbestom pri búraní stavieb a výmene AZC rúr v bytových domoch. V rámci ŠZD a na základe žiadostí bolo v 1. polroku roku 2011 vykonaných 15 previerok pracovných postupov a technológií s použitím chemických karcinogénov a mutagénov. Pri ŠZD kontrolujeme zabezpečenie ochrany zdravia zamestnancov pri manipulácii s chemickými karcinogénmi a mutagénmi v zmysle príslušných nariadení vlády SR. Vedíme databázu organizácií, v ktorých sú zamestnanci vystavení karcinogénnym a mutagénnym faktorom a pracovným procesom s rizikom chemickej karcinogenity.

Štátny zdravotný dozor na pracoviskách s expozíciou chemickým karcinogénom a mutagénom vrátane azbestu (NV SR č. 356/2006 Z. z. , v znení NV SR č. 301/2007 Z. z. a NV SR č. 253/2006 Z. z.)	P o č e t
<i>Celkový počet previerok</i>	<i>15</i>
<i>Kontrolné listy</i>	<i>4</i>

2.1.4. Znižovanie psychickej pracovnej záťaž

Anotácia

Uplatňovanie legislatívnej úpravy – vyhlášky MZ SR č. 542/2007 Z. z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred fyzickou záťažou pri práci, psychickej pracovnou záťažou a senzorickou záťažou pri práci, pri výkone ŠZD.

Priebežne prehodnocovať psychickú pracovnú záťaž za účelom zaradenia prác do kategórií rizika

z hľadiska nadmernej psychickej pracovnej záťaže u vybraných profesií.

Prehodnotiť vydané rozhodnutia o určení rizikových prác vo faktore psychická pracovná záťaž podľa vyhlášky MZ SR č. 448/2007 Z. z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaradenie prác do kategórií.

V súčinnosti s ÚVZ SR sme posudzovali hodnotenie psychickej pracovnej záťaže /PPZ/ u zamestnancov Základnej školy M. Gorkého v Trnave. Hodnotenie PPZ vypracovala pracovná zdravotná služba. Z hľadiska psychickej pracovnej záťaže uvedené hodnotenie spĺňalo formálne aj obsahové náležitosti hodnotenia psychickej pracovnej záťaže a kategorizácie prác z hľadiska psychickej pracovnej záťaže podľa Vyhlášky MZ SR č. 542/2007 Z. z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred fyzickou záťažou pri práci, psychickou pracovnou záťažou a senzorickou záťažou pri práci a podľa Vyhlášky MZ SR č. 448/2007 Z. z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaradenie prác do kategórií.

Rizikové práce z hľadiska psychickej pracovnej záťaže, RÚVZ so sídlom v Trnave eviduje na dvoch základných školách u pedagogických pracovníkov – riaditeľ, zástupca riaditeľa a učiteľ I. stupňa ZŠ.

Ďalej monitorujeme problémy so spánkom u pracovníkov vrcholového manažmentu vo vzťahu k životným a pracovným podmienkam. S každým manažérom, ktorý súhlasí s účasťou, je dohodnuté individuálne stretnutie, počas ktorého vyplní dotazníky a test. V prvom polroku boli oslovení štyria manažéri, ale opakovane nám odmietli účasť na tomto prieskume, z dôvodu ich časovej zaneprázdnenosti. Výsledky sa budú vyhodnocovať a spracovávať po zozbieraní vytýčeného množstva dát.

Štátny zdravotný dozor na pracoviskách s psychickou záťažou (NV SR č. 542/2007 Z. z.)	P o č e t
Celkový počet previerok	1
Kontrolné listy	34

2.1.5. Znižovanie výskytu chorôb z povolania z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia

Anotácia

Uplatňovanie legislatívnych úprav - vyhlášky MZ SR č. 542/2007 Z. z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred fyzickou záťažou pri práci, psychickou pracovnou záťažou a senzorickou záťažou pri práci so zameraním najmä na požiadavky na miesto výkonu práce, prípustné hodnoty fyzickej záťaže zamestnancov, primeranú pracovnú polohu, organizáciu práce, režim práce a odpočinku a ďalšie faktory prispievajúce k vzniku predmetných ochorení.

Zdokonalenie systému prešetrovania podozrení na chorobu z povolania. Zjednotiť a skvalitniť hodnotenie pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce zamestnancov vo vzťahu k výskytu ochorení z dlhodobého nadmerného a jednostranného zaťaženia (DNJZ).

V prvom polroku 2011 sme prešetrovali 3 podozrenia na vznik choroby z povolania z DNJZ. V prvom prípade išlo o syndrom canalis carpi obojstranne u pracovníka – operátora výroby, kde nepredpokladáme súvis medzi pracovnou činnosťou a vznikom choroby z povolania. V druhom prípade išlo o impingement syndrom u pracovníka – ťahač, kde tiež nepredpokladáme súvis medzi pracovnou činnosťou a vznikom choroby z povolania. V treťom prípade išlo o operátora výroby pri obsluhu liniek v automobilovom priemysle s podozrením na impingement syndrom, kde predpokladáme súvis medzi pracovnou činnosťou a vznikom choroby z povolania.

2.1.6. Prevencia ochorení chrbtice súvisiacich s prácou a prešetrovanie podozrení na iné poškodenia zdravia z práce so zameraním na ochorenia chrbtice

Anotácia

Uplatňovanie legislatívnych úprav - vyhlášky MZ SR č. 542/2007 Z. z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred fyzickou záťažou pri práci, psychickou pracovnou záťažou a senzorickou záťažou pri práci a vyhlášky MZ SR č. 281/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri ručnej manipulácii s bremenami, najmä na dodržiavanie limitov fyzickej záťaže a hmotnosti manipulovaných bremien, hodnotenie pracovných polôh pri výkone práce a ďalších prispievajúcich faktorov podieľajúcich sa na vzniku ochorení chrbtice.

Pri prešetrovaní podozrení na ochorenia chrbtice vo vzťahu k profesii zamestnanca overovať v terénnej praxi metodický postup, úzko spolupracovať s odborníkmi klinického pracovného lekárstva a klinickej toxikológie. Zistené ochorenia slúžia ako indikátor stavu pracovných podmienok a spôsobu výkonu práce a podnet na prijímanie účinných opatrení v prevencii vzniku takýchto ochorení u ďalších zamestnancov.

V sledovanom období sme neprešetrovali ani jedno podozrenie na ochorenia chrbtice vo vzťahu k profesii.

2.2. ZNIŽOVANIE RIZIKA VZNIKU OCHORENÍ PODMIENENÝCH PRÁCOU U ZAMESTNANCOV PRI PRÁCI SO ZOBRAZOVACÍMI JEDNOTKAMI

Anotácia

Uplatňovanie legislatívnej úpravy - nariadenia vlády SR č. 276/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci so zobrazovacími jednotkami, harmonizovanej s právom Európskych spoločenstiev, pri výkone štátneho zdravotného dozoru. Zamerať sa najmä na umiestnenie ZJ, priestorové podmienky na pracoviskách so ZJ, denné a umelé osvetlenie, mikroklimatické podmienky, požiadavky na pracovné miesto a jeho usporiadanie a na režim práce a odpočinku zamestnancov.

Pomocou kontrolných listov informovanosti zamestnancov overiť poskytovanie informácií zamestnancom v oblasti ochrany zdravia pri práci so ZJ zo strany zamestnávateľov.

V rámci štátneho zdravotného dozoru sme vykonali ciele previerky zamerané na uplatňovanie NV SR č. 276/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci so zobrazovacími jednotkami v dvoch organizáciách: Poštová banka, a.s., pobočka Trnava a na Trnavskej univerzite v Trnave na pracovisku centrum informačných systémov. Na základe výkonu štátneho zdravotného dozoru môžeme konštatovať, že pracovné miesta v obidvoch organizáciách splňali minimálne bezpečnostné a zdravotné požiadavky na

zariadenia a prostredie pracovísk so zobrazovacími jednotkami uvedených v prílohe č. 1 k NV SR č. 276/2006 Z. z.. U zamestnancov pracujúcich so zobrazovacími jednotkami neboli zatiaľ zaznamenané zmeny zdravotného stavu v súvislosti s vykonávaním uvedenej práce. Na pracovisku Trnavskej univerzity v centre informačných technológií sme uložili opatrenie a to: zabezpečiť analýzu pracovných podmienok pri práci so zobrazovacími jednotkami, osobitne z hľadiska záťaže zraku, podporno-pohybovej sústavy a psychickej pracovnej záťaže u zamestnancov.

Štátny zdravotný dozor na pracoviskách so zobrazovacími jednotkami (NV SR č. 276/2006 Z. z.)	P o č e t
Celkový počet previerok	2
Kontrolné listy	19

2.3. ZDRAVÉ PRACOVISKÁ

Anotácia

Analyzovať riziká práce a pracovného prostredia spolu s objektivizáciou rizikových faktorov v pracovnom prostredí. Sledovať zdravotný stav zamestnancov rizikových profesií pomocou objektívnych vyšetrení rizikových faktorov životného štýlu a pomocou dotazníka. Navrhovať a realizovať intervenčné aktivity zamerané na zlepšenie pracovného prostredia a zdravotného stavu zamestnancov, ochranu a podporu zdravia zamestnancov. Úloha je konkrétnym riešením aktivity 3.2. Programového vyhlásenia vlády „Rozšírenie podpory zdravia do iných oblastí života obyvateľstva SR“.

Nakoľko nie sme riešiteľské pracovisko, neboli realizované žiadne úlohy.

2.4. PRÍČINNÉ SÚVISLOSTI NÁDOROVÝCH OCHORENÍ V PRACOVNOM A ŽIVOTNOM PROSTREDÍ A ŽIVOTNÝ ŠTÝL

2.4.1 *Epidemiologická štúdia nádorov a iných ochorení slinivky brušnej (ESNAP) – pilotná štúdia*

Anotácia

Epidemiologická štúdia typu prípad – kontrola zameraná na objasnenie vplyvu faktorov životného prostredia, pracovného prostredia a životného štýlu na výskyt ochorení a nádorov pankreasu. Práca bude zameraná na rizikové faktory životného štýlu (fajčenie, stravovacie zvyklosti, fyzická aktivita), osobnú a zdravotnú anamnézu, biologické rizikové faktory a pracovnú expozíciu. Spojí sa úsilie zdravotníckych pracovníkov viacerých odborov preventívnej aj klinickej medicíny a ďalších vedeckých pracovníkov v objasňovaní kauzálnych súvislostí nádorových ochorení. Poznatky sa budú priebežne uplatňovať v podpore zdravia obyvateľstva.

Úloha je konkrétnym riešením aktivity 3.2. Programového vyhlásenia vlády „Rozšírenie podpory zdravia do iných oblastí života obyvateľstva SR“.

Na úlohe sme sa nepodíleli nakoľko nie sme riešiteľské pracovisko.

2.4.2. Nadväzujúca štúdia nádorových ochorení pľúc a hornej časti tráviaceho a dýchacieho systému u pacientov Stredoeurópskej multicentrickej štúdie typu prípad-kontrola

Anotácia

Epidemiologická štúdia typu prípad-kontrola nadväzuje na štúdiu realizovanú uvedenými riešiteľskými pracoviskami v rokoch 1998 – 2003. Štúdia je zameraná na preskúmanie najvýznamnejších ukazovateľov podmieňujúcich prežívanie a prognózu pacientov s nádormi pľúc a hornej časti tráviaceho a dýchacieho systému v krajinách Strednej a Východnej Európy. Práca bude zameraná na preskúmanie faktorov životného štýlu, zdravotných zvyklostí, terapeutických postupov, zamestnania, stravovacích zvyklostí a ich výsledného vplyvu na prežívanie pacientov s definovanými onkologickými ochoreniami.

Úloha je konkrétnym riešením aktivity 3.2. Programového vyhlásenia vlády „Rozšírenie podpory zdravia do iných oblastí života obyvateľstva SR“.

Na úlohe sme sa nepodielali nakoľko nie sme riešiteľským pracoviskom.

2.5. ZVYŠOVANIE ÚROVNE OCHRANY ZDRAVIA PRED RIZIKAMI Z CHEMICKÝCH LÁTKO

Anotácia

Na Slovensku ako aj v ostatných štátoch EÚ sa od 1.6.2007 uplatňuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok. Je potrebné zapojiť sa do koordinovaných projektov v rámci štátov EÚ a EHP/EZVO zameraných na zabezpečenie vyhovujúcej úrovne používania chemických látok formulované do zásady „žiadne údaje, žiadny trh“. Prvý projekt (participácia vybraných RÚVZ v 4. štvrtroku 2009 – 1. polroku 2010) na presadzovanie nariadenia sa zameriava na výrobcov a dovozcov a ich súlad s právnymi záväzkami týkajúcimi sa predregistrácie a registrácie zavedených látok ako takých alebo látok v prípravkoch, ako aj na dodržiavanie ustanovení súvisiacich s kartami bezpečnostných údajov. V rámci tohto projektu sa vyplní špeciálny dotazník odbornými pracovníkmi vybraných RÚVZ v konkrétnych podnikoch uvádzajúcich na trh chemické látky. Poznatky všetkých zúčastnených orgánov kontroly činných podľa zákona č. 163/2001 Z.z. budú podkladom pre ďalší postup na usmernenie zavádzania platných právnych úprav v tejto oblasti do praxe výrobných, dovozných organizácií ako aj následných užívateľov chemických látok. Realizácia projektu napĺňa ciele aktivity 3.4 Programového vyhlásenia vlády- medzinárodné zdravotné predpisy pri posilňovaní globálnej zdravotnej bezpečnosti pri používaní chemických látok.

Realizácia projektu napĺňa ciele aktivity 3.4 Programového vyhlásenia vlády- medzinárodné zdravotné predpisy pri posilňovaní globálnej zdravotnej bezpečnosti pri používaní chemických látok.

Kontrola nad dodržiavaním chemickej legislatívy v SR - Dotazník „REACH – EN – FORCE 2“, zameraný na kontrolu kariet bezpečnostných údajov u následných užívateľov bude vykonaná v II. polroku 2011.

3. ODBOR HYGIENY VÝŽIVY, BEZPEČNOSTI POTRAVÍN A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY	GESTOR ÚLOHY
3.1.	Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospelaj populácie <u>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</u> RÚVZ v SR	ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Poprade a v Banskej Bystrici 15. január 2012 a ďalšie roky
3.2.	Monitoring jodidácie kuchynskej soli <u>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</u> RÚVZ v SR	ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Košiciach 30. december 2011 a ďalšie roky
3.3.	Bezpečnosť kozmetických výrobkov určených pre deti RÚVZ v SR	ÚVZ SR 30. marec 2011
3.4.	Bezpečnosť výrobkov určených pre deti RÚVZ v SR, RÚVZ so sídlom v Poprade	ÚVZ SR 31. december 2011
3.5.	Bezpečnosť papierových a kartónových obalových materiálov RÚVZ so sídlom v Poprade	ÚVZ SR 31. december 2011
3.6.	Monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách <u>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</u> RÚVZ v SR	ÚVZ SR 30. december 2011 a ďalšie roky

3.1. SLEDOVANIE VÝŽIVOVÉHO STAVU VYBRANÝCH VEKOVÝCH SKUPÍN DOSPELEJ POPULÁCIE

Anotácia

Výživa a správne stravovacie návyky môžu prispieť k zlepšeniu zdravotného stavu obyvateľov. V Slovenskej republike naďalej pretrváva vysoký výskyt kardiovaskulárnych a onkologických ochorení, a preto bol už v roku 1999 vládou SR prijatý „**Program ozdravenia výživy obyvateľov SR**“, ktorého aktualizácia bola prijatá vládou SR 17. decembra 2008.

Aktualizácia Programu ozdravenia výživy obyvateľov SR je súčasťou preventívnych programov v rámci úloh PVV na r. 2010 a 2014 na úseku verejného zdravotníctva. Ciele na ozdravenie výživy sú v súlade s celoeurópskymi princípmi vychádzajúcimi z dokumentu „Zdravie 21. storočia“.

Projekt - Sledovanie výživového stavu vybraných skupín obyvateľstva bol v prvom polroku čiastočne realizovaný. V hypermarkete Tesco Piešťany bolo vyšetrených 17 klientov. Z dôvodu pracovného zaťaženia a realizácie mimoriadnych úloh bude projekt pokračovať v druhom polroku 2011. V rámci úlohy boli počas Dní zdravia v Trnave v júni 2011 záujemcovia usmerňovaní o racionálnej výžive, o zmene stravovacích návykov a životného štýlu.

3.2. MONITORING JODIDÁCIE KUCHYNSKEJ SOLI

Anotácia

Monitoring obsahu jódu prebieha od roku 1992 prostredníctvom pracovísk hygieny výživy. Zavedenie povinnej fortifikácie kuchynskej soli jódom v SR bolo rozhodnuté koncom 50 – tých rokov, z dôvodu nedostatočného prísunu jódu do organizmu a ťažkých poškodení zdravia obyvateľov SR. Sledovanie príjmu jódu z vybraných druhov potravín a monitorovanie jódu v organizme poukážu na stav saturácie jódom vybraných populačných skupín.

Úloha je ako súčasť realizácie preventívnych programov verejného zdravotníctva PVV na r. 2010 – 2014 a bude vyhodnotená v rámci aktualizovaného Programu ozdravenia výživy obyvateľov SR.

Na zisťovanie obsahu KI, KIO₃ a ferokyanidu bolo v trnavskom regióne odobraných 11 vzoriek kuchynskej soli. Vzorky jedlej jóduvanej soli zodpovedali obsahom KI, KIO₃ a ferokyanidu v sledovaných parametroch požiadavkám PK SR.

Odbor objektivizácie a hodnotenia faktorov prostredia RÚVZ Trnava sa podieľa na plnení tejto úlohy nasledovne:

- vyšetrovaním vzoriek kuchynskej soli na obsah jodidu a jodičnanu draselného. Za 1. polrok 2011 bolo za trnavský kraj vyšetrených 40 vzoriek.

3.3. BEZPEČNOSŤ KOZMETICKÝCH VÝROBKOV URČENÝCH PRE DETI

Anotácia

Kontrola vybraných regulovaných látok v kozmetických výrobkoch bude vychádzať z usmernenia EK a vyplýva z ich významného potenciálneho rizika pre zdravie detí z pohľadu možných toxických účinkov a karcinogenity. Kampane budú zamerané na upevnenie správnych návykov na dosiahnutie ochrany pokožky pred nežiaducimi účinkami UVA a UVB žiarenia a nepoužívanie, najmä v letnom období počas dovolení „black hena“ - dočasnej farby na pokožku z dôvodu stúpajúcej tendencie vzniku alergických reakcií.

Na úlohe sa nepodieľame. V rámci hodnotenia kvality kozmetických výrobkov bolo odobratých 5 vzoriek kozmetických výrobkov s obsahom Q-10. Vzorky vyhovovali požiadavkám Nariadenia vlády SR na kozmetické výrobky.

3.4. BEZPEČNOSŤ VÝROBKOV URČENÝCH PRE DETI

Anotácia

Kontrola dodržania bezpečnosti keramických a plastových výrobkov (PC dojčenské fľaše, plastové výrobky - misky, príbor, tanier, desiatové boxy, športové fľaše atď., keramické výrobky – misky, tanier, hrnčeky atď.) určených pre najrizikovejšiu skupinu populácie – deti so zameraním na kontrolu vybraných kritérií bezpečnosti výrobkov – migrácia formaldehydu, primárnych aromatických amínov, bisfenolu A, ťažkých kovov Cd, Pb resp. iných ukazovateľov v závislosti od materiálového zloženia. Zároveň bude kontrola zameraná aj na označovanie a dokumentáciu časť - dostupnosť vyhlásení o zhode a podpornej dokumentácie v súlade s požiadavkami Potravinového kódexu SR - Materiály a predmety určené na styk s potravinami.

V rámci rozpracovaného plánu úradnej kontroly odbery vzoriek v rámci kraja zabezpečujú iné RÚVZ. Dokumentárna kontrola sa bude vykonávať v druhom polroku.

3.5. BEZPEČNOSŤ PAPIEROVÝCH A KARTÓNOVÝCH OBALOVÝCH MATERIÁLOV

Anotácia

Kontrola dodržania bezpečnosti papierových a kartónových obalových materiálov vo vzťahu k migrácii určitých fotoiniciátorov (benzofenón, 4-metylbenzofenón resp. 4-hydroxybenzofenón), ktoré môžu migrovať z tlačiarenských farieb cez primárny obalový materiál používaných na vrchnú potlač papierových a kartónových obalových materiálov do potravinárskych výrobkov.

V rámci rozpracovaného plánu úradnej kontroly odbery vzoriek v rámci kraja zabezpečujú iné RÚVZ. Dokumentárna kontrola sa bude vykonávať v druhom polroku.

3.6. MONITORING SPOTREBY VYBRANÝCH PRÍDAVNÝCH LÁTOK V POTRAVINÁCH

Anotácia

Monitorovanie spotreby vybraných prídavných látok v potravinách je základom pre hodnotenie zdravotného rizika z potravín s cieľom zistenia miery závažnosti záťaže exponovanej populácie daným rizikovým faktorom v určitom časovom období. Monitorovanie spotreby, ako preventívne opatrenie, umožňuje vytvoriť bázu pre ochranu zdravia a prijatie legislatívnych opatrení. Monitorovanie spotreby prídavných látok prebieha súčasne na základe požiadavky platnej európskej legislatívy s cieľom získať informácie o úrovni spotreby vybraných prídavných látok v potravinách v danom členskom štáte.

V rámci úlohy sú preverované označovania obsahu prídavných látok. Monitoring spotreby prídavných látok formou dotazníkov bol zatiaľ získaný od 22 respondentov. Priebežne sa získavajú údaje od respondentov tak, aby bolo vyhodnotenie v stanovenom termíne – november 2011.

Odbor objektivizácie a hodnotenia faktorov prostredia RÚVZ Trnava sa podieľa na plnení tejto úlohy nasledovne:

V 1. polroku 2011 bola pripravená nová skúšobná metóda na kvantitatívne stanovenie vybraných syntetických farbív v potravinách.

4. ODDELENIE HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY	GESTOR ÚLOHY
4.1.	Prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR a zistenie trendov v ich telesnom raste a vývine <u>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</u>	ÚVZ SR, ÚH LF UK Bratislava
	RIESITEĽSKÉ PRACOVISKO	TERMÍN UKONČENIA
	ÚVZ SR, RÚVZ v SR, pediatri	Rok 2020
4.2.	Zneužívanie návykových látok (alkohol, tabak, drogy) u detí a mládeže na Slovensku <u>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</u>	ÚVZ SR, ÚV SR, Národné monitorovacie centrum, VÚDPaP, ÚVZ SR
	ÚVZ SR a vybrané RÚVZ v SR	Priebežne podľa požiadaviek gestora
4.3.	Monitoring stravovacích zvyklostí a výživových preferencií vybranej populácie detí SR a hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál	RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote, ÚVZ SR
	RÚVZ v SR	v roku 2011 sa nerealizuje Rok 2014
4.4.	Zdravé deti v zdravých rodinách <u>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</u>	RÚVZ Banská Bystrica, ÚVZ SR
	ÚVZ SR a vybrané RÚVZ v SR	Rok 2012

4.1. PRIESKUM TELESNÉHO VÝVOJA DETÍ A MLÁDEŽE V SR A ZISTENIE TRENDOV V ICH TELESNOM RASTE A VÝVINE

Anotácia

V zmysle spracovanej jednotnej metodiky zrealizovať merania antropometrických ukazovateľov v populácii detí a mládeže Slovenska od 0 do 18 rokov veku.

Výsledky meraných parametrov výšky, hmotnosti, obvodových mier a vypočítaných indexov (Rohrerov index, Body mass index, Waist-hip-ratio) prezentovať formou tabuliek a grafov.

Štatisticky spracovať ukazovatele výživovej a sociálno – ekonomickej situácie v rodinách respondentov a vyhodnotiť súvislosti.

Na základe zachovaných údajov z antropometrického prieskumu vykonaného v roku 2001 a zostavených percentilových tabuliek a grafov, určujúcich hraničné hodnoty BMI pre

nadhmotnosť a obezitu, t.j. 90. a 97. percentil pre každú vekovú skupinu, zistiť percentuálne zastúpenie detskej populácie s nadhmotnosťou, resp. obezitou.

Na základe výsledkov antropometrických meraní zhodnotiť trendy v telesnom raste a vývine detí a mládeže.

Realizácia projektu je naplánovaná na september 2011.

4.2. ZNEUŽÍVANIE NÁVYKOVÝCH LÁTOK (ALKOHOL, TABAK, DROGY) U DETÍ A MLÁDEŽE NA SLOVENSKU

Anotácia

Prieskum je zameraný, okrem iného, na oblasť závislostí – t.j. fajčenie, konzumáciu alkoholu, hranie na výherných automatoch, zneužívanie liekov a drog a pod.

V mesiaci apríl 2011 sme zrealizovali projekt ESPAD – európsky školský prieskum o tabaku, alkohole a drogách u žiakov 9. ročníkov ZŠ a 1. – 4. ročníkov SŠ. Realizoval sa formou anonymných dotazníkov. Vyplnený dotazník respondent vložil do obálky a zalepil. Dotazník spolu vyplnilo 745 žiakov. Obálky s dotazníkmi boli po skončení zberu údajov zaslané na odbor HDM ÚVZ SR na ďalšie štatistické spracovanie.

4.3. MONITORING STRAVOVACÍCH ZVYKLOSTÍ A VÝŽIVOVÝCH PREFERENCIÍ VYBRANEJ POPULÁCIE DETÍ SR A HODNOTENIE EXPOZÍCIE VYBRANÝCH RIZÍK SPOJENÝCH S KONZUMÁCIOU JEDÁL

Anotácia

Konzumácia stravy, ktorá svojim množstvom a zložením nezodpovedá veku dieťaťa, jeho pohybovej aktivite, vedie k stúpajúcemu výskytu obezity a výrazne zvyšuje riziko kardiometabolických ochorení. Vychádzajúc z implementácie Európskej stratégie k danému problému boli vládou SR prijaté základné dokumenty ako Národný program starostlivosti o deti a dorast v SR na roky 2008-2015 a Národný program prevencie obezity, ktorých časť sa dotýka aj výživy detí a ich fyzickej aktivity a u ktorých pre naplnenie stanovených cieľov je potrebné poznať východiskovú úroveň či už stravovacích zvyklostí alebo aj individuálnej spotreby potravín v citlivej časti populácie, ktoré za SR absentujú, resp. sú k dispozícii len z niektorých regiónov.

Realizácia projektu umožní poskytnúť reprezentatívne údaje do Európskej databázy o konzumácii potravín, ktorú vytvára EFSA so zámerom jej využitia pre hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál u detí, umožní hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál u detí SR. Vytvorí reálny základ pre ovplyvňovanie stravovacích zvyklostí v populačných skupinách detí na báze poradní zdravia a v rámci výkonu ŠZD v zariadeniach spoločného stravovania detí a mládeže.

Základom pre vytvorenie databázy bude dotazníková metóda, údaje sa budú čerpať z dotazníkov pre rodičov, deti a pedagógov. Časť údajov bude získaná laboratórnym rozborom vzoriek stráv a stanovením nutričov a cudzorodých látok v preferovaných potravinových komoditách. Na spracovanie údajov sa využije softwarový produkt ALIMENTA verzia 4.3. E, ktorej základné databázy bude možné priebežne dopĺňať podľa laboratórných zistení, na spracovanie dotazníkov stravovacích zvyklostí sa použije MS Excel a EPI INFO.

Realizácia projektu bola v roku 2011 dočasne prerušená z organizačných dôvodov.

4.4. ZDRAVÉ DETI V ZDRAVÝCH RODINÁCH

Anotácia

Na základe zachovaných údajov z projektu Primárna prevencia aterosklerózy v detskom veku, ktorý bol realizovaný v roku 2001 – 2003 v rámci projektu CINDI- Zdravé deti v zdravých rodinách na celoslovenskej úrovni a zostavených percentilových tabuliek a grafov, určujúcich hraničné hodnoty pre hodnotu celkového cholesterolu, BMI a TK pre deti vo veku 11 a 17 rokov, bude prehĺbená spolupráca s pediatrickými ambulanciami a údaje z preventívnych prehliadok u týchto vekových kategórií budú priebežne zaznamenávané a sledované ich trendy.

Výsledky budú po spracovaní poskytnuté WHO, Regional Office for Europe pre účely medzinárodných porovnaní a pre aktualizáciu intervenčných opatrení v oblasti životného štýlu detí a mládeže v rámci poradenstva vykonávaného na RÚVZ.

Skriningové formuláre boli zaslané 15 pediatrom v okrese Trnava, Hlohovec a Piešťany. T. č. čakáme na vyplnené formuláre od pediatrov. Údaje, ktoré získame z dotazníkov, budú zadávané do vopred pripravenej databázy a do konca roka 2011 budú zaslané na RÚVZ Banská Bystrica na ďalšie spracovanie.

5. ODBOR OCHRANY ZDRAVIA PRED ŽIARENÍM

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY	GESTOR ÚLOHY
5.1.	Zhodnotenie zdravotného rizika z prírodnej rádioaktivity v balených vodách dodávaných do distribučnej siete v rámci SR	RÚVZ Banská Bystrica
	RIEŠITEĽSKÉ PRACOVISKÁ	TERMÍN UKONČENIA
	ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, v Košiciach	2014
5.2.	Radiačná ochrana na dočasných defektoskopických pracoviskách v SR	ÚVZ SR
	ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, v Košiciach, v Bratislave hl. m. a v Nitre	2014
5.3.	Sledovanie a hodnotenie veľkosti ožiarenia pacientov z lekárskeho ožiarenia	ÚVZ SR
	ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Bratislave, Banskej Bystrici, Nitre a v Košiciach	2015
5.4.	Monitorovanie rádioaktivity v životnom prostredí pre účely plnenia požiadaviek odporúčania Európskej	ÚVZ SR

	komisie C(2000) 1299)(2000/473/Euratom a zabezpečovanie činnosti komunikačného informačného systému medzi ÚVZ SR a Európskou Komisiou	
	ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, Košiciach a SHMÚ	Priebežne

Nakoľko nie sme riešiteľským pracoviskom, na plnení úloh sme sa nepodieľali.

6. ODBOR EPIDEMIOLOGIE

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY	GESTOR ÚLOHY
6.1.	Národný imunizačný program SR Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku <u>verejného zdravotníctva</u>	ÚVZ SR
	RIEŠITEĽSKÉ PRACOVISKO	TERMÍN UKONČENIA
	RÚVZ v SR	priebežne
6.2.	Surveillance infekčných chorôb	ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici
	RÚVZ v SR	priebežne
6.3.	Informačný systém prenosných ochorení	ÚVZ SR RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici
	RÚVZ v SR	priebežne
6.4.	Nozokomiálne nákazy	RÚVZ so sídlom v Trenčíne a v Banskej Bystrici
	RÚVZ v SR	priebežne
6.5.	Surveillance chronických ochorení	RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici
	RÚVZ v SR	Priebežne
6.6.	Mimoriadne epidemiologické situácie	ÚVZ SR
	RÚVZ v SR	Priebežne

6.7.	Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV	ÚVZ SR, NRC pre poliomyelitídu
	RÚVZ v SR	Priebežne
6.8.	Prevenčia HIV/AIDS	RÚVZ so sídlom v Košiciach
	RÚVZ v sídlach krajov, všetky RÚVZ košického kraja	december 2011

6.1. NÁRODNÝ IMUNIZAČNÝ PROGRAM SR (NIP SR)

Anotácia

Pravidelné povinné očkovanie sa vykonáva proti jedenástim prenosným ochoreniam a to proti tuberkulóze, detskej obrne, záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu, hemofilovým invazívnym infekciám, vírusovej hepatitíde typu B, osýpkam, ružienke, mumpsu a pneumokokovým invazívnym infekciám. Očkovacie schémy sú súčasťou očkovacieho kalendára na rok 2011, vypracovaného v súlade so zákonom 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a s kategorizáciou očkovacích látok, určených na povinné očkovanie detí platnou od 1. 1. 2010. Cieľom špecifickej prevencie je podstatná redukcia až eliminácia výskytu vybraných ochorení preventabilných očkovaním, a tým zlepšenie kvality života pri dosiahnutí minimálne 95 % zaočkovanosti na celoslovenskej, krajskej a okresnej úrovni. NIP SR sa v roku 2011 bude realizovať v súlade s cieľmi „Zdravie 21“, s celosvetovými eradikačnými a eliminačnými a Národným programom starostlivosti o deti a dorast na roky 2008 - 2015.

- *Očkujúci lekári boli písomne elektronickou formou informovaní o zmenách v Očkovacom kalendári na rok 2011 - nový OK od 24.3.2011.*
- *VLD a VLDD boli zaslané formuláre pri odmietnutí povinného očkovania.*
- *Na RÚVZ sme vykonávali pohovory s rodičmi odmietajúcimi očkovanie svojho dieťaťa, zaevidovaných bolo 21 odmietnutí očkovania zákonnými zástupcami detí.*
- *Lekári boli mailmi upozornení na dodržiavanie hlásenia nežiaducich reakcií po očkovaní a súčasne im bol zaslaný formulár na hlásenie nežiaducich reakcií.*
- *Priebežne boli vykonávané telefonické konzultácie ohľadom očkovania detskej i dospelšej populácie vrátane konzultácii pred cestou do zahraničia.*
- *Cestou kancelárie Zdravé mesto Trnava – Noviniek z radnice bola v mesačných intervaloch laická verejnosť informovaná o možnostiach prevencie vybraných ochorení, ktoré sú preventabilné očkovaním, v rámci Európskeho imunizačného týždňa boli publikované články o význame očkovania v regionálnych periodikách, realizovaná bola prednáška v Materskom centre Trnava a relácia v Mestskej televízii Trnava.*
- *Príprava kontroly očkovania k 31.8.2011 sa začne realizovať v priebehu mesiacov júl / august.*

6.2. SURVEILLANCE INFEKČNÝCH CHORÔB

Anotácia

Infekčné ochorenia sú závažným problémom zdravotným, ekonomickým i sociálnym. V súlade s Akčným programom Spoločenstva v oblasti zdravia (2007-2013) a na základe analýzy

epidemiologickej situácie v SR za rok 2009 je potrebné zabezpečiť vysokú úroveň ochrany pred infekčnými chorobami s dodržaním etických hodnôt a neporušovaním existujúcich kódexov správania. Veľkú pozornosť si vyžaduje možné ohrozenie zdravia našich obyvateľov zvonku, teda importovanými nákazami prostredníctvom príchovcov a zvyšujúcim sa cestovným ruchom, ako aj hrozba ochorení vyvolaných novými alebo „staronovými“ patogénnymi mikroorganizmami. Skvalitnenie epidemiologického dohľadu, zhromažďovania údajov, monitorovania, kontroly a hlásenia prenosných ochorení, zlepšenie laboratórnej spolupráce a monitorovanie rezistencie na ATB sú dôležité pre ochranu našich občanov a zvyšujú schopnosť vysporiadať sa s prenosnými ochoreniami. Ochrana pred infekčnými chorobami musí byť zabezpečená na všetkých úrovniach za účasti národných, regionálnych a miestnych orgánov v súlade s vnútroštátnymi predpismi. Pre rozvoj verejného zdravotníctva v oblasti infekčných ochorení je potrebné zlepšiť informovanosť verejnosti a odstrániť všetky rozdiely, aby mali občania SR rovnaký prístup k zdravotníckej starostlivosti bez ohľadu na pohlavie, vek, etnický pôvod, vzdelanie alebo miesto bydliska.

- *V zmysle Prílohy č. 7 k zákonu č. 355/2007 Z. z. sme sledovali plnenie povinnosti hlásenia prenosných ochorení v 5 laboratóriách klinickej mikrobiológie v spádovej oblasti RÚVZ Trnava.*
- *Výskyt osýpok v Euroregióne - boli zaslané písomné upozornenia pre infektológov, OKM, VLD a VLDD i ústavné ZZ v spádovej oblasti na potrebu realizovania efektívnej surveillance osýpok a vykonávanie laboratórnej diferencálnej diagnostiky každého suspektného prípadu osýpok v súlade s ustanoveniami strategického plánu WHO pre Euroregión*
- *Na Odbor epidemiológie bolo k 30.6.2011 so systému EPIS nahlásených 1458 prípadov prenosných ochorení z ambulantných zdravotníckych zariadení lekárov prvého kontaktu, z mikrobiologických laboratórií, z ambulancií odborných lekárov a z ústavných zdravotníckych zariadení. Epidemiologicky bolo za I. polrok 2011 vyšetrených 117 ohnisk prenosných ochorení, 3 epidémie gastroenteritíd s rotavírusovou etiológiou v okrese Trnava (DD Cífer, MŠ Hodžova Trnava, Psychiatrické odd. FN Trnava) s celkovým počtom 40 prípadov ochorení. V rámci zabezpečenia karanténnych opatrení bolo vydaných spolu 30 rozhodnutí - z toho 25x lekársky dohľad pre osoby v kontakte s prenosnými ochoreniami a 5 rozhodnutí z dôvodu nariadenia protiepidemických opatrení pri hromadnom výskyte prenosných ochorení v kolektívnom zariadení. Karanténne opatrenia formou zvýšeného zdravotného dozoru v I. polroku neboli nariadené.*

6.3. INFORMAČNÝ SYSTÉM PRENOSNÝCH OCHORENÍ

Anotácia

Posilnenie surveillance a kontroly infekčných ochorení na Slovensku používaním epidemiologického informačného systému EPIS pripraveného v roku 2006 a využívaním všetkých možností, ktoré poskytuje - centrálnej databázy prípadov infekčných ochorení hlásených individuálne, centrálnej databázy prípadov chrípky, chrípke podobných ochorení a akútnych respiračných ochorení hlásených hromadne, centrálnej databázy vyšetrení vykonaných v NRC zahrnutých do projektu, systému rýchleho varovania. V súlade s Akčným programom Spoločenstva v oblasti zdravia (2007-2013) je potrebné zabezpečiť systematický zber, sumarizáciu a analýzu údajov o infekčných ochoreniach a monitorovaní zdravia obyvateľov, nájsť vhodný spôsob a mechanizmy podávania správ o epidemiologickej situácii na Slovensku a informovanosťou obyvateľov znižovať riziko vzniku infekčných ochorení.

- *V rámci vykonávania ŠZD na ambulanciách všeobecných lekárov sústavne propagujeme hlásenie prenosných ochorení on - line cez program EPIS. Z celkového počtu 30 prihlásených lekárov pravidelne hlási cca 15 lekárov a nešátne laboratórium klinickej mikrobiológie v Piešťanoch .*
- *V programe EPIS bolo v prvom polroku 2011 zaevidovaných celkom 1458 prípadov prenosných ochorení , 3 epidémie a 26 týždenných krajských hlásení do SRV.*
- *Do TESSY boli v týždenných intervaloch cestou ÚVZ SR hlásené jednotlivé prípady SARI. V sezóne chrípky bolo hlásených 11 prípadov SARI, z toho 9 bolo laboratórne potvrdených. Zaznamenané boli 3 úmrtia na SARI s laboratórne potvrdeným novým vírusom chrípky A H1N1.*
- *Výstupy z programu EPIS slúžia na okamžitú analýzu epidemiologickej situácie, na spracovávanie mesačných výstupov prenosných ochorení a nozokomiálnych nákaz. Spätne sú o epidemiologickej situácii podľa spádových okresov v mesačných intervaloch informovaní všetci VLD a VLDD.*
- *Z výstupov programu EPIS sme v prvom polroku skontrolovali plnenie si hlásnej povinnosti lekárov vyplývajúcej zo zákona č. 355/2007 Z. z. a písomne sme upozornili 10 lekárov na nedostatočné plnenie si tejto povinnosti s možnosťou uplatnenia sankcií.*

6.4. NOZOKOMIÁLNE NÁKAZY

Anotácia

Požiadavky na posilnenie surveillance a kontroly závažných nozokomiálnych nákaz na rizikových lôžkových oddeleniach zdravotníckych zariadení (chirurgické smery, OAIM, JIS), vykonávanie prevalenčných sledovaní NN v zdravotníckych zariadeniach sú v súlade s Akčným programom Spoločenstva v oblasti zdravia (2007-2013) a odporúčaním Rady Európy o bezpečnosti pacientov vrátane prevencie a kontroly infekcií vzniknutých v súvislosti so zdravotnou starostlivosťou (2009/C 151/01). Skvalitnením surveillance a kontroly NN, kontroly hygienicko-epidemiologickeho režimu a bariérovej ošetrovateľskej techniky, manažmentu závažných NN a spätnej väzby k ošetrovateľom, ako poskytovateľom údajov o NN, môžeme významne ovplyvniť výskyt NN a zvýšiť bezpečnosť pacientov. Sledovanie mikrobiálnej rezistencie na ATB a biocídy, kontrola endemického osídľovania nemocníc nemocničnými polyrezistentnými kmeňmi, aplikácia správnych režimových opatrení, zlepšenie laboratórnej spolupráce, využitie existujúcich programov EÚ a edukácia odborníkov na kontrolu nemocničných infekcií sú neoddeliteľnou súčasťou všetkých programov zaoberajúcich sa zlepšením bezpečnosti pacientov v zdravotníckych zariadeniach.

- *RÚVZ Trnava je zapojený do projektu Helics EÚ do tejto úlohy od roku 2007- tieto úlohy riešila za RÚVZ Trnava PhDr. M. Marková*
- *Spracovávanie údajov o hospitalizovaných pacientoch na KAIM FN Trnava k 30.6.2011 vykonáva od 15.6.2011 MUDr. D. Kollárová a Mgr. D. Andelková*
- *V prvom polroku 2011 bola vykonaná analýza hlásených NN za rok 2010 z ústavných zdravotníckych zariadení - na RÚVZ bolo zaevidovaných spolu 347 prípadov NN.*
- *Epidemiológ je pravidelne v štvrtročných intervaloch prizývaný na zasadnutie komisie RALAP vo FN Trnava v rámci ktorej sa riešia aktuálne problémy zistené pri výkone ŠZD na jednotlivých oddeleniach FN.*
- *Do činnosti Pracovnej skupiny (PS) pre tvorbu štandardných postupov pre výkon ŠZD v zdravotníckych zariadeniach sú za RÚVZ TT zapojené MUDr. Ondicová (ako*

spolukoordinátorka PS) a PhDr. Marková ako členka PS. Potreba činnosti tejto PS skupiny – tvorby štandardných pracovných postupov, bola odsúhlasená na Celoslovenskej porade epidemiológov v roku 2009. K 30.6.2011 sú vo finálnej fáze prípravy 3 štandardné postupy.

- RÚVZ TT sa aktívne podieľal na vnútrorezortnom zdôvodnení opodstatnenosti používania UZV čističiek a prachotesných skriň v materiálno – technickom vybavení gastroenterologických ambulancií.

- V rámci ŠZD bolo na oddelení NN vykonaných v prvom polroku 2011 34 previerok zdravotníckych zariadení, v rámci ktorých bolo odobratých 140 vzoriek z prostredia a z vysterilizovaného materiálu. Za nedostatky zistené pri vykonávaní ŠZD boli udelené 2 blokové pokuty spolu vo výške 180 €.

- Vydaných bolo 21 rozhodnutí (priestory do prevádzky a schválenia prevádzkových poriadkov) a 2 záväzné stanoviská. Otestovaných bolo 46 sterilizátorov formou platenej služby.

Odbor objektivizácie a hodnotenia faktorov prostredia RÚVZ Trnava sa podieľa na plnení tejto úlohy nasledovne:

- mikrobiologickým vyšetrovaním vzoriek sterov z prostredia zdravotníckych zariadení a sterility materiálov a inštrumentálnej techniky používanej v zdravotníckych zariadeniach. Za 1. polrok 2011 bolo za trnavský kraj vyšetrených 802 vzoriek.

6.5. SURVEILLANCE CHRONICKÝCH OCHORENÍ

Anotácia

Chronické ochorenia sú závažným zdravotným, ekonomickým a sociálnym problémom najmä vo vyspelých krajinách. V súlade s Akčným programom Spoločenstva v oblasti zdravia (2007-2013), na základe analýz výsledkov CINDI a doteraz realizovaných intervenčných programov (Slovensko bez tabaku, primárna prevencia hypertenzie, Zdravé deti v zdravých rodinách), ako aj individuálneho a skupinového poradenstva obyvateľov SR je potrebné zabezpečiť vysokú úroveň ochrany zdravia s dodržaním etických hodnôt a neporušovaním existujúcich kódexov správania. Osobitný dôraz EÚ kladie na zlepšenie zdravotného stavu a podporu zdravého životného štýlu detí a mladých ľudí. Pre pohodu občanov je dôležité zvýšenie počtu rokov zdravého života, predchádzanie chorobám a podpora starnutia. Rozvoj verejného zdravotníctva v oblasti chronických ochorení si vyžaduje zlepšiť informovanosť verejnosti a odstrániť všetky rozdiely, aby mali občania SR rovnaký prístup k zdravotníckej starostlivosti bez ohľadu na pohlavie, vek, etnický pôvod, vzdelanie alebo miesto bydliska.

Na plnení úlohy sa nepodieľame nakoľko nie sme riešiteľským pracoviskom.

6.6. MIMORIADNE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUÁCIE

Anotácia

Rýchla a koordinovaná reakcia na mimoriadne epidemiologické situácie, hrozby a naliehavé situácie (ktoré môžu vzniknúť v súvislosti s vypustením biologických látok týkajúcich sa prenosných ochorení) alebo v súvislosti s očakávanou pandémiou chrípky, si vyžaduje dostatočné kapacity v oblasti ľudských zdrojov, materiálneho zabezpečenia a vedomostného potenciálu. Na úrovni EÚ, ale aj na národnej, krajských a okresných úrovniach, svoju nezastupiteľnú úlohu zohrávajú stratégie spoločnej krízovej komunikácie, pripravenosť zdravotníctva, medzirezortná

spolupráca, risk assesment a risk manažment. Prioritami sú plány na podporu všeobecnej pripravenosti a vhodnej reakcie na ohrozenie zdravia v prípade potreby. V oblasti verejného zdravotníctva dôležitú úlohu zohráva aj informovanosť obyvateľov. Všetky činnosti na ochranu pred zdravotnými ohrozeniami obyvateľov SR sú koordinované s ECDC a EK.

- *VI. polroku 2011 sme pokračovali v plnení úloh vyplývajúcich z úloh WHO v postpandemickom období. Naďalej sa monitoroval výskyt SARI, ktoré boli cestou SRV a ÚVZ SR hlásené do TESSY. V Trnavskom kraji bolo hlásených 19 prípadov ochorení na SARI, z toho z Dunajskej Stredy 2, z Galanty 3, z Hlohovca 1, z Piešťan 4, zo Senice 1, zo Skalice 2 a z Trnavy 6 prípadov.*

Vykonával sa denný monitoring medzinárodnej epidemiologickej situácie vo výskyte AH1N1 na stránkach ECDC a CDC.

- *Úzko sme spolupracovali najmä s ÚVZ SR v Bratislave - NRC pre chrípku, s Infekčnou klinikou FN Trnava, sentinelovými lekármi, LSPP a so všetkými lekármi prvého kontaktu.*
- *Na stránkach ECDC sme pravidelne sledovali epidemiologickú situáciu vo výskyte morbíl ako i EHEC – STEC v Európe a informovali sme o možnosti importovania týchto ochorení na územie SR infektológov, VLD a VLDD a spadové mikrobiologické laboratória.*
- *V prvom polroku 2011 sme vyšetrovali 3 epidémie rotavírusových GE s celkovým počtom 40 prípadov ochorení.*

Odbor objektivizácie a hodnotenia faktorov prostredia RÚVZ Trnava sa podieľa na plnení tejto úlohy nasledovne:

- epidemiologickým vyšetrením dispenzarizovaných nosičov toxinogénnych kmeňov Staphylococcus aureus u zdravotníckeho personálu a u potravinárov.

6.7. ENVIRONMENTÁLNA SURVEILLANCE POLIOMYELITÍDY A SLEDOVANIE VDPV

Anotácia

Po úspešnej eradikácii poliomyelitídy v Slovenskej republike je potrebné naďalej pokračovať vo všetkých doteraz vykonávaných surveillancie poliomyelitídy, ku ktorým patrí aj vykonávanie pravidelného virologického vyšetrenia odpadových vôd na zistenie prítomnosti poliovírusov vo vonkajšom prostredí. Sledovanie cirkulácie poliomyelitických vírusov vyšetrením odpadových vôd sa začalo v rámci surveillancie poliomyelitídy vykonávať vo vybraných lokalitách Slovenska v roku 1970.

Environmentálna surveillancie spočíva vo virologickom vyšetrení odpadových vôd vykonávanom celoslovensky podľa pokynov riaditeľa ÚVZ. Vzorky sa odoberajú systematicky najmä vo väčších mestách a v utečeneckých táboroch a to v mieste vyústenia odpadových vôd do čističky odpadových vôd.

- *Vzorky odpadových vôd boli v prvom polroku 2011 odoberané podľa časového harmonogramu stanoveného ÚVZ SR Bratislava Nariadením HH SR č.j.OLM/843/1920/2011 z 26.1.2011. Vzorky odpadových vôd odoberané paralelne z 2 odberových miest ČOV Zeleneč (7 odberov) a ČOV Piešťany (7 odberov). Zo 4 odobratých vzoriek nebola zistená pozitivita na enterovírusy.*

- *V týždenných intervaloch sledujeme hlásenia ACHO ústavných zdravotníckych zariadení - na detských, infekčných a neurologických oddeleniach. K 30.6.2011 bol z detského oddelenia FN Trnava nahlásený 1 prípad ACHO u 12 ročnej žiačky. Virologickým vyšetrením v NRC sa enterovírusová etiológia ochorenia nepotvrdila.*

6.8. PREVENCIA HIV/AIDS

Anotácia

Projekt vychádza z prijatých programov a aktivít HIV/AIDS v SR a z interaktívneho projektu „Hrou proti AIDS“, predlohou ktorého bol projekt nemeckej Spolkovej centrály pre zdravotnú osvetu BZgA, nazvaný „Mitmach - Parcours zu AIDS, Liebe und Sexualität“.

I napriek dostupnosti informácií, ktoré sú v dnešnej dobe k dispozícii, sa počet HIV pozitívnych stále zvyšuje. Prevencia je prevažne založená na báze pasívneho prijímania informácií. Pokiaľ nie je vytvorený priestor pre diskusiu a hlbšie pochopenie, základné fakty bývajú väčšinou čiastočne známe, ale neakceptované. Preto v rámci projektu sa na školách budú organizovať stretnutia so študentmi, kde získajú potrebné vedomosti a informácie v danej problematike netradičnými metódami. Súčasťou projektu bude aj formou dotazníkov zistenie vedomostnej úrovne a zmeny postojov študentov pred účasťou a po účasti na stretnutí.

Potrebu realizovať tento projekt v čo najširšom meradle potvrdzujú aj najnovšie prieskumy Eurobarometru, v ktorom Slováci patria k národom s najslabšími informáciami v tejto problematike.

Táto úloha je realizovaná v rámci Oddelenia podpory zdravia RÚVZ Trnava:

Pokračujeme v projekte: „Hrou proti AIDS“, ktorý je realizovaný pre stredné školy a 9. ročníky základných škôl. Prednáškami spojenými s besedami zvyšujeme informovanosť a zmeny postojov mladých ľudí v problematike HIV/AIDS a iných pohlavne prenosných ochorení. Aktivity budú vykonávané v II. polroku 2011.

V poradni prevencie HIV/AIDS bolo poskytnuté anonymne individuálne poradenstvo 77 klientom. Účastníci boli informovaní o činnosti poradne prevencie HIV/AIDS, telefonickej linke pomoci AIDS. Celá činnosť poradenstva bola spropagovaná v tlači, na teletexte mestskej televízie, webových stránkach RÚVZ.

7. OBJEKTIVIZÁCIA FAKTOROV PROSTREDIA (BŽP, MŽP, CHA, FF)

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY	GESTOR ÚLOHY
7.1.	Cyanobaktérie	ÚVZ SR
	RIEŠITEĽSKÉ PRACOVISKO	
	ÚVZ SR, RÚVZ Michalovce, RÚVZ Košice, RÚVZ Humenné, RÚVZ Martin	
7.2.	Legionely a améby v zdravotníckych zariadeniach, nebytových budovách a v oddychových zónach	ÚVZ SR
	ÚVZ SR, RÚVZ Banská Bystrica, RÚVZ Nitra, RÚVZ Žilina, RÚVZ Humenné, RÚVZ Prešov	
7.3.	Minerálne a pramenité balené vody vo watercooleroch	ÚVZ SR
	ÚVZ SR	
7.4.	Radiačne ošetrované potraviny	ÚVZ SR
	ÚVZ SR	
7.5.	Materské mlieko	ÚVZ SR
	ÚVZ SR, RÚVZ Žilina	
7.6.	Rezíduá pesticídov v potravinách pre dojčenskú a detskú výživu	ÚVZ SR
	ÚVZ SR	
7.7.	Glutén v diétnych potravinách	ÚVZ SR
	ÚVZ SR	
7.8.	Identifikácia a typizácia patogénnych mikroorganizmov metódami molekulárnej biológie	ÚVZ SR
	ÚVZ SR	
7.9.	Stanovenie PAU v ovzduší a hydroxypyrénu v moči u pracovníkov vybraných profesií	RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici
	RÚVZ v Banskej Bystrici, v Košiciach a v Žiline	
7.10.	Stanovenie olova v krvi exponovaných pracovníkov	ÚVZ SR
	ÚVZ SR, RÚVZ v Banskej Bystrici, Košiciach	

7.11.	Objektívizácia účinkov zdrojov optického žiarenia v pracovnom a životnom prostredí	ÚVZ SR
	ÚVZ SR, RÚVZ v SR	
7.12.	Stanovenie chemických kontaminantov v piesku detských pieskovísk	RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici
	RÚVZ v Banskej Bystrici, v Trenčíne a v Žiline	
7.13.	Stanovenie markerov expozície tabakovému dymu v ovzduší a v biologickom materiáli	RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici
	RÚVZ v Banskej Bystrici, Trenčíne	
7.14.	Stanovenie metabolitov toluénu v moči exponovaných zamestnancov	ÚVZ SR
	ÚVZ SR, RÚVZ v SR	

7.1. CYANOBAKTÉRIE

Anotácia

Identifikácia a kvantifikácia cyanobaktériových vodných kvetov a ich toxínov vo vodárenských nádržkách a na rekreačných vodných plochách s cieľom zníženia zdravotného rizika obyvateľstva pri zásobovaní obyvateľstva pitnou vodou a pri kúpaní.

Na plnení úlohy sme sa podieľali biologickým vyšetrením vzoriek vôd z prírodných kúpalísk. Za obdobie 1. polroka 2011 bolo v rámci trnavského kraja vyšetrených 5 vzoriek vôd z prírodných kúpalísk.

7.3. MINERÁLNE A PRAMENITÉ BALENÉ VODY VO WATERCOOLEROCH

Anotácia

Kontrola zdravotnej nezávadnosti minerálnych a pramenitých balených vôd určených pre používanie verejnosti v nebytových budovách, v nemocniciach a lekárňach.

Na plnení úlohy sme sa podieľali vyšetrením vzoriek balených vôd v mikrobiologických a chemických ukazovateľoch. Za 1. polrok 2011 bolo v rámci trnavského kraja vyšetrených 41 vzoriek.

7.14. STANOVENIE METABOLITOV TOLUÉNU V MOČI EXPONOVANÝCH ZAMESTNANCOV

Anotácia

Toluén patrí do skupiny aromatických uhľovodíkov a jeho priemyselné použitie je veľmi rozšírené. Používa ako medziprodukt na syntézu mnohých chemikálií, pri výrobe plastov, papiera, v textilnom a elektrotechnickom priemysle.

Najčastejším biologickým expozičným testom využívaným pri profesionálnej expozícii toluénu je dodnes kyselina hippurová v moči. Nakoľko sa nachádza aj v moči neexponovaných osôb (konzervačné látky v potrave, niektoré lieky, fajčenie), výsledky môžu byť skreslené (falošne pozitívne). Preto aj zahraničné legislatívy (USA, Nemecko) upúšťajú od jej používania a udávajú len limity pre toluén v krvi a o-krezol v moči.

Úloha je zameraná na zistenie korelácií medzi vylučovaním kyseliny hippurovej a o-krezolu v moči pri rôznej koncentrácii toluénu v pracovnom prostredí a na podporenie používania stanovenia o-krezolu ako výhradného biologického expozičného testu pri profesionálnej expozícii toluénu. Medzilaboratórnymi porovnávacími testami sa overí správnosť výsledkov získaných pri analytickom stanovení o-krezolu v moči.

Na stanovenie biomarkerov expozície toluénu sa využívajú metódy HPLC.

V rámci plnenia tejto úlohy v 2. polroku 2011 plánujeme zaviesť skúšobnú metódu stanovenia o – krezolu v moči pri rôznej koncentrácii toluénu v pracovnom prostredí.

Na ostatných úlohách v rámci objektivizácie faktorov prostredia sa nepodielame z dôvodu nedostatočného prístrojového vybavenia, alebo nie sme riešiteľským pracoviskom.

8. LEKÁRSKA MIKROBIOLÓGIA

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY	GESTOR ÚLOHY
	RIEŠITEĽSKÉ PRACOVISKO	TERMÍN UKONČENIA
8.1.	Antibakteriálna rezistencia klinických izolátov salmonel Slovenská zdravotnícka univerzita, ÚVZ SR	Slovenská zdravotnícka univerzita
8.2.	Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení ÚVZ SR - odbor lekárskej mikrobiológie RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici Riešiteľské pracovisko: ÚVZ SR, RÚVZ BB, RÚVZ KE	ÚVZ SR
8.3.	Diferenciálna diagnostika hnačkových ochorení RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, ÚVZ SR - odbor lekárskej mikrobiológie Riešiteľské pracovisko: ÚVZ SR, RÚVZ BB, RÚVZ KE	RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici
8.4.	Diagnostika <i>Naegleria fowleri</i> vo vodnom prostredí RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, odbor lekárskej mikrobiológie	RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici
8.5.	Typizácia rotavírusov ÚVZ SR - odbor lekárskej mikrobiológie	ÚVZ SR

Nakoľko nie sme riešiteľským pracoviskom, nepodielali sme sa na plnení žiadnej úlohy.

9. PODPORA ZDRAVIA

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY	GESTOR ÚLOHY
9.1.	„Národný program podpory zdravia“ Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva	ÚVZ SR
	RIEŠITEĽSKÉ PRACOVISKO ÚVZ SR, RÚVZ v SR	TERMÍN UKONČENIA
9.2.	„Žiť zdravší a kvalitnejší život v staršom veku, alebo mám 65+ a teší ma, že žijem zdravo“	ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Trenčíne
	ÚVZ SR, RÚVZ v SR	
9.3.	Podpora zdravia v predškolských a mimoškolských zariadeniach	ÚVZ SR
	9.3.1. Materské centrá	ÚVZ SR
	9.3.2. „Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku – stomatohygiena“	RÚVZ so sídlom v Košiciach
	ÚVZ SR, RÚVZ v SR – podľa kapacitných možností	
9.4.	EHES – European Health Examination Survey (Zisťovanie zdravia Európanov)	RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici
	ÚVZ SR, RÚVZ v SR	
9.5.	Populačná stratégia - aktivity pri príležitosti významných dní s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané Svetovou zdravotníckou organizáciou.	ÚVZ SR
	ÚVZ SR, RÚVZ v SR	
9.6.	Program podpory zdravia znevýhodnených komunit	ÚVZ SR
	Vybrané RÚVZ v SR	
9.7.	„Quit and win“ (párny kalendárny rok)	ÚVZ SR
	„Vyzvi srdce k pohybu“ (nepárny kalendárny rok)	RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici
	ÚVZ SR a RÚVZ v SR	
9.8.	Národný program prevencie obezity	ÚVZ SR
	Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva	
	ÚVZ SR a RÚVZ v SR	

9.9.	CINDI program SR Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva	ÚVZ SR a RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici
	ÚVZ SR a RÚVZ v SR	
9.10.	Zdravie detí a mládeže v školskom prostredí Mimoriadna úloha: HBSC štúdia	ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Košiciach
	ÚVZ SR, RÚVZ SR	

9.1. NÁRODNÝ PROGRAM PODPORY ZDRAVIA

Anotácia

Realizácia cieľov Národného programu podpory zdravia (NPPZ) zabezpečuje intervenciu v širokom zmysle slova – od hospodárskej, sociálnej, zdravotnej politiky štátu, až po intervenčné projekty na všetkých úrovniach spoločnosti. Súčasne platný NPPZ bol vypracovaný z iniciatívy Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky a vláda ho vzala na vedomie dňa 6. 7. 2005. Vláda SR sa vo svojom Programovom vyhlásení na roky 2010 – 2014 na úseku verejného zdravotníctva zaviazala posilniť prevenciu a motiváciu k nej aj prostredníctvom NPPZ, ktorého realizácia je vo významnej miere úlohou regionálnych úradov verejného zdravotníctva, a to predovšetkým odborov/oddelení podpory zdravia.

I zamestnanec OPZ je členom skupiny na realizáciu aktualizácie NPPZ.

9.2. „ŽIŤ ZDRAVŠÍ A KVALITNEJŠÍ ŽIVOT V STARŠOM VEKU, ALEBO MÁM 65+ A TEŠÍ MA, ŽE ŽIJEM ZDRAVO“

Téma: „Seniori v rodine a v spoločnosti“.

Anotácia

Demografický vývoj vo svete i na Slovensku je charakterizovaný starnutím populácie. Počet starých ľudí sa v priebehu prvej polovice 21. storočia zdvojnásobí. Prírastok počtu starších ľudí bude najväčší v najvyšších vekových skupinách. Ide o tzv. fenomén „dvojitého(vnútorného) starnutie populácie“.

Súčasná mladá generácia by mala byť na túto situáciu pripravená, mala by vedieť, že staroba je súčasťou nášho života, ktorú treba akceptovať a pripravovať sa na ňu od mladosti.

Formou intenzívnej mediálnej kampane, sprievodných podujatí a aktivít upozorniť na problematiku starnutia, podporovať harmonické spolunažívanie všetkých generácií a propagovať aktívny prístup k životu v každom veku.

Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky začal realizovať projekt s názvom „Tvorba a realizácia systému vzdelávania pracovníkov RÚVZ v SR“. Hlavným cieľom projektu je vytvoriť komplexný systém celoživotného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov.

Projekt bude plnený v II. polroku 2011.

9.3. PODPORA ZDRAVIA V PREDŠKOLSKÝCH A MIMOŠKOLSKÝCH ZARIADENIACH

9.3.1 Materské centrá

Anotácia

Výchova a vzdelávanie matiek v oblasti zdravého životného štýlu. Edukáciou matiek je možné pozitívne ovplyvniť životný štýl celej rodiny. Vzdelaná matka ďalej vzdeláva celú svoju rodinu a zdravé návyky prenáša do výchovy dieťaťa. Vzdelaná a zdravá rodina je základom pre prosperujúcu spoločnosť.

Do tohto projektu sme sa zapojili ponukou edukačno-intervenčných prednášok o zdravom životnom štýle detí aj dospelých, zásadách poskytovania prvej pomoci. Okrem toho sme distribuovali zdravotno-výchovný materiál k zdravému životnému štýlu. Informácie o zdravom životnom štýle sú tiež prezentované na webových stránkach RÚVZ.

V spolupráci so VŠZP v Trnave sme sa zapojili do akcie „Míľa pre mamu“, kde sme poskytli vhodný zdravotno-výchovný materiál.

Letáky – „Kto sa hrá, musí byť v bezpečí“ – bezpečné hračky sme distribuovali pracovníckam Materského centra.

9.3.2 Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku - stomatohygiena

Anotácia

Hlavnou cieľovou skupinou projektu zameraného na zlepšenie orálneho zdravia sú 3 – 6 ročné deti, ktoré navštevujú materské školy. Materské školy umožňujú súbežne pôsobiť na skupinu detí, čím sa zdravotno-edukačné pôsobenie umocňuje. Jeho obsahom má byť nácvik správnej techniky čistenia zubov, návyk celodenného udržiavania orálnej hygieny, formovanie postojov detí k správnej výžive, zubným prehliadkam a zubnému ošetrovaniu.

Ďalšou cieľovou skupinou, ku ktorej smerujú opatrenia na prevenciu orálnych ochorení sú rodičia detí a učiteľky materských škôl. Ide o kontaktné a z hľadiska dieťaťa kľúčové osoby, ktoré formujú jeho postoje k zdraviu vo všeobecnosti, vytvárajú pre dieťa výživové podmienky relevantné k stomatologickému zdraviu, podmienky pre tvorbu návykov starostlivosti o chrup atď.

Intervenčné aktivity v tejto oblasti sme uskutočňovali na materských školách formou praktického nácviku správnej stomatohygieny. Naučené zručnosti sme u detí fixovali pomocou vizuálneho obrazu – vo forme omalovánky. Pre rodičov a učiteľov sme zabezpečili edukačné materiály vo forme letákov. Tento projekt sme realizovali tiež v súčinnosti s projektom „Adamko – hravo, zdravo“, „Lakomý sysel“, Pozor na zubokazy, Kde bolo, tam bolo...

9.4. EHES – EUROPEAN HEALTH EXAMINATION SURVEY (Zisťovanie zdravia Európanov)

Stručný opis projektu

EHES sumarizuje údaje prostredníctvom dotazníka, fyzikálneho vyšetrenia a analýzy vzoriek krvi.

Dotazník obsahuje základné údaje ako je vek, pohlavie, sociálno-ekonomický stav respondentov, správanie v súvislosti so zdravím a otázky o zdravotnom stave. Čiastočne budú použité otázky z dotazníka EHIS (European Health Interview Survey) a pre zachovanie kontinuity a porovnateľnosti aj z dotazníka používaného v štúdiách v rámci CINDI programu (otázky o stravovaní a fyzickej aktivite).

Fyzikálne vyšetrenie zahŕňa vyšetrenie výšky, váhy, obvodu pása a meranie krvného tlaku.

Vzorka krvi sa vyšetruje na celkový, HDL cholesterol, triacylglycerol a glukózu.

Každá krajina môže obohatiť tieto vyšetrenia podľa potreby o test fyzickej zdatnosti, vyšetrenie chrupu, denzitu kostí, mentálne zdravie, ďalšie vyšetrenia vzorky krvi a rozšíriť aj otázky v dotazníku.

Z dôvodu zabezpečenia kvality a porovnateľnosti údajov sa kladie veľký dôraz na štandardizáciu meraní, dobrú prípravu personálu a spoluprácu s referenčnými centrami (Helsinki, Rím, Oslo).

Budeme realizovať v II. polroku 2011.

9.5. POPULAČNÁ STRATÉGIA - AKTIVITY PRI PRÍLEŽITOSTI VÝZNAMNÝCH DNÍ S OSOBNÝM ZAMERANÍM NA TÉMY A TERMÍNY ODPORÚČANÉ SVETOVOU ZDRAVOTNÍCKOU ORGANIZÁCIOU

Anotácia úlohy

Úloha je zameraná na uplatňovanie všetkých dostupných metód a foriem skupinového a hromadného pôsobenia na obyvateľstvo s využitím odborného-metodického usmerňovania pracovníkov zdravotnej výchovy, ktoré majú iniciovať a organizovať zdravotno-výchovné akcie pre obyvateľov s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané SZO.

Predpokladom plnenia úlohy je okrem aktivít pracovníkov RÚVZ (prednášky a besedy, semináre, nástenky a panely, zážitkové podujatia, vlastná edičná činnosť, informácie prostredníctvom internetu, články a prezentácia v elektronických médiách) aj úzka spolupráca s príslušnými klinickými odborníkmi a médiami, ktoré môžu adekvátnou medializáciou daných zdravotných tém prispieť k vyššej úrovni informovanosti verejnosti. Dôležitou súčasťou zdravotno-výchovných aktivít sú výjazdové poradenstvo, tematické putovné výstavy, videofilmy. Vhodné je pri organizovaní podujatí, prezentovaní aktuálnych tém a pri šírení informácií spolupracovať aj s mimorezortnými partnermi – so školami, orgánmi štátnej správy a miestnej samosprávy, sociálnymi ústavmi, komunitami, záujmovými a spoločenskými organizáciami a s významnými zamestnávateľmi v regióne.

Túto úlohu sme plnili formou skupinového a hromadného pôsobenia na obyvateľstvo, využívajúc všetky formy zdravotno-výchovného pôsobenia v úzkej spolupráci s médiami.

24. marec 2011 Svetový deň TBC

Distribúciou zdravotno-výchovného materiálu v spolupráci s NZZ - odbornou plúcnou ambulanciou sme zabezpečili propagáciu tohto dňa pre širokú verejnosť.

7. apríl 2011 Svetový deň zdravia

Zabezpečili sme Deň otvorených dverí pri príležitosti svetového dňa zdravia (7.4.2011). Verejnosť využila poradenské služby v poradenskom centre podpory zdravia. Akcia bola spropagovaná na webových stránkach RÚVZ.

15. apríl 2011 Deň narcisov

Oddelenie podpory zdravia v spolupráci s Ligou proti rakovine a Trnavským osvetovým strediskom sa zapojil do celoslovenskej akcie „Deň narcisov“. Akcia bola zabezpečená v centre mesta Trnava – pešia zóna, Hypermarket Tesco, Kaufland, Billa a MAX.

Zabezpečili sme poskytovanie informácií o činnosti odboru podpory zdravia, o správnom životnom štýle a poskytli sme vhodný zdravotno-výchovný materiál pre verejnosť.

10.5.2011 Svetový deň pohybu

Zabezpečili sme poradenstvo o telesnej aktivite, prednášky s besedami, panelové výstavy, letáky, propagácia cestou regionálnej tlače. Verejnosť mala možnosť využiť poradňu podpory pohybovej aktivity.

31.5.2011 Svetový deň bez tabaku

Dňa 31.5.2011 bolo v poradenskom centre podpory zdravia celodenné poradenstvo poradne odvykania od fajčenia, zároveň bol klientom poskytnutý vhodný zdravotno-výchovný materiál.

26. jún 2011 Medzinárodný deň boja proti drogám a obchodovaniu s nimi

V rámci tohto dňa resp. týždňa sme sa zamerali na prevenciu drogových závislostí formou prezentácií výstav, workshopov a prednášok s besedami na školách.

9.6. PROGRAM PODPORY ZDRAVIA ZNEVÝHODNENÝCH KOMUNIT NA SLOVENSKU NA ROKY 2009 – 2015

Anotácia

I. etapa tohto programu realizovaná v rokoch (2007 - 2008) bola o. i. zameraná na monitoring zdravotného stavu rómskej populácie, v II. etape ide o aktívnu intervenciu založenú na spolupráci medzi príslušnými RÚVZ, školami, obecnými úradmi (napr. pri využívaní komunitných centier), lekármi I. kontaktu a KPZV, ktorých bude na začiatku projektu celkove 30, neskôr sa bude ich počet rozširovať resp. priebežne meniť v závislosti od efektívnosti uskutočnených opatrení. Na základe zmapovania situácie uskutočnenej v predchádzajúcej fáze projektu, orientovať sa v snahe o zlepšenie stavu na tie atribúty zdravotného stavu Rómov, ktoré sa javia ako najnaliehavejšie. Pokračovať v systematickej elementárnej zdravotnej výchove formou primeranou vzdelanostnej úrovni cieľovej skupiny

Cieľovou skupinou budú obyvatelia vybraných segregovaných a separovaných rómskych osídlení a lokalít v rámci okresov, ktoré sa nachádzajú v spádovom území RÚVZ zapojených do Programu. Počet segregovaných a separovaných rómskych osídlení a lokalít sa bude rozširovať resp. meniť v závislosti od počtu KPZV a počtu RÚVZ zapojených do Programu, ktoré sa budú meniť v závislosti od efektívnosti získaných výsledkov, ako aj od počtu obyvateľov v rómskych osídleniach v rámci okresov.

V tejto oblasti sme pôsobili formou zdravotno-výchovných aktivít - prednáškami k aktuálnym problematikám s distribúciou zdravotno-výchovného materiálu, pre rómsku komunitu sme zabezpečovali prednášky na špeciálnych školách v našom regióne, kde je zvýšená koncentrácia detí zo sociálne znevýhodnených rodín a detí rómskej národnosti. Deťom bol poskytnutý vhodný zdravotno-výchovný materiál, formou ktorého sme sa snažili vplývať aj na ich rodiny.

9.7. VYZVI SRDCE K POHYBU

- Celonárodná medzinárodne koordinovaná kampaň na zvýšenie pohybovej aktivity dospelaj populácie

Anotácia úlohy

Formou intenzívnej mediálnej kampane, sprievodných podujatí a súťaže zvýšiť informovanosť obyvateľstva o význame pohybovej aktivity v prevencii chronických neinfekčných ochorení, propagovanie minimálneho objemu a intenzity pohybovej aktivity, ktoré už môžu byť efektívne pri priaznivom ovplyvnení zdravia jedinca s cieľom zvýšiť úroveň pohybovej aktivity dospelaj populácie SR aspoň na túto postačujúcu hranicu, vytvoriť u účastníkov súťaže návyk na pravidelnú pohybovú aktivitu

Analýza údajov z účastníckych listov a výsledkov vyšetrení u účastníkov so záujmom o konzultáciu v „poradni pre optimalizáciu pohybovej aktivity“ metódami bioštatistiky.

Zapojili sme sa do celonárodnej kampane na zvýšenie pohybovej aktivity „Vyzvi srdce k pohybu“. V rámci projektu sme oslovili mestské a obecné úrady v regiónoch. Súťaž bola spropagovaná na internetových stránkach RÚVZ Trnava, Mestský úrad Trnava, ZOC MAX. Propagačný materiál a účastnícke listy boli zasielané základným, stredným a vysokým školám, zdravotníckym zariadeniam, mestským úradom, VÚC, sociálnej poisťovni, VšZP, Akadémii vzdelávania, TOS, Pilates – centrum, poliklinike, lekárniam, SČK. Projekt sme realizovali v rámci činnosti poradne o pohybovej aktivite s cieľom zlepšiť zdravotný stav obyvateľov – znížiť chorobnosť a úmrtnosť na chronické neinfekčné ochorenia elimináciou jedného z najvýznamnejších rizikových faktorov - pohybovej inaktivity.

9.8. NÁRODNÝ PROGRAM PREVENČIE OBEZITY

Anotácia

Úspešné dosiahnutie cieľov programu si vyžaduje celospoločenskú aktivitu, teda spoluprácu a zodpovednosť všetkých zainteresovaných sektorov, rezortov a zložiek spoločnosti, vrátane súkromného sektora, tretieho sektora, či samospráv.

Úlohu sme plnili v poradenskom centre podpory zdravia monitorovaním zdravotného stavu a potrieb komún v oblasti zdravia spoluprácou s praktickými lekármi v nasledovných projektoch:

Plnenie harmonogramu trvalých projektov:

- Zdravé mestá,
- Školy podporujúce zdravie,
- Zdravé pracoviská,

a v nasledovných poradniach :

- základná poradňa na podporu zdravia (poradňa zdravej výživy),
- poradenstvo o telesnej aktivite,
- poradenstvo o oblasti používania zdravotno-výchovných metodík a postupov pre orgány, organizácie, inštitúcie, hnutia, svojpomocné skupiny, kluby, školy a iné.

Zdravé mestá

„Deň zdravia mesta Hlohovec“

Dňa 16.4.2011 sa pracovníci oddelenia podpory zdravia zúčastnili výjazdom poradne zdravia akcie Dni zdravia mesta Hlohovec. Počas tohto dňa oddelenie podpory zdravia zabezpečilo vyšetrenie cholesterolu a cukru v krvi, meranie % množstva telesného tuku, dotazníkový prieskum životnej pohody a závislosti na nikotíne u fajčiarov, vyhodnotenie rizikových faktorov ovplyvňujúcich zdravý životný štýl testom zdravé srdce /TZS/ a individuálne poradenstvo k zdravej výžive, nefarmakologickému ovplyvňovaniu TK, pohybovej aktivite, zvládaniu stresu a odvykaniu od fajčenia.

„Dni zdravia Trnava“

RÚVZ – oddelenie podpory zdravia bol na uvedenej akcii jeden z hlavných účastníkov a spoluorganizátorov Mestského úradu v Trnave.

Klienti vyplnili Test zdravé srdce, ktorého súčasťou je dotazník pozostávajúci z rodinnej, osobnej anamnézy, zhodnotenia stravovacích zvyklostí, úrovne pohybovej aktivity. Spektrum bolo doplnené zhodnotením aktuálnych biochemických a antropometrických vyšetrení.

Klientom následne poskytol lekár pohovor formou komplexného individuálneho poradenstva a odporučil optimálne a primerané zmeny v spôsobe životného štýlu zamerané na zlepšenie zdravia prirodzeným nefarmakologickým spôsobom.

Po zhodnotení dotazníka životnej pohody bol pohovor zameraný na zvýšenie kvality života, zlepšenie životného štýlu, podporu psychického zdravia a zvládania stresových situácií.

Bolo poskytnuté poradenstvo v oblasti zdravej výživy a poradenstvo o telesnej aktivite, ktorému predchádzalo meranie percentuálneho množstva telesného tuku prístrojom OMRON BF 300.

Zdravotno-výchovnú činnosť v zmysle prevencie ochorení, ochrany a podpory zdravia sme uskutočňovali aj formou distribúcie zdravotno-výchovného materiálu (letáky, brožúrky).

Školy podporujúce zdravie

Tento projekt sme realizovali formou Dňa zdravia na Spojenej základnej škole v Trnave formou prednáškových aktivít, ktoré boli súčasťou nimi poriadaných Dní zdravia. Súčasťou tohto podujatia bola prezentácia zdravého stravovania a cieľom bolo naučiť deti zásadám správneho životného štýlu.

ÚVZ SR prostredníctvom vybraných RÚVZ vykonáva prieskum Global Youth Tobacco Survey (GYTS) na Slovensku. Ide o projekt globálneho monitorovania užívania tabaku vypracovaného a koordinovaného Svetovou zdravotníckou organizáciou, Centrom pre kontrolu chorôb a prevenciu.

Do uvedeného prieskumu bol zapojený i náš RÚVZ. Monitoring a vykonávanie realizácie terénnej práce na školách uskutočnili pracovníci OPZ na vybraných ZŠ v regióne. Ako prvá bola vybraná ZŠ Kornela Mahra v Trnave, kde sa monitoring vykonal v 6 triedach u žiakov 7,8,9 ročníka v počte 139 detí.

Zdravé pracoviská

Dňa 5.4.2011 sa pracovníci oddelenia podpory zdravia zúčastnili výjazdom poradne zdravia akcie Deň zdravia v hypermarkete TESCO Piešťany. Počas tohto dňa oddelenie podpory zdravia zabezpečilo vyšetrenie cholesterolu a glukózy, triglyceridov a HDL cholesterolu v krvi, meranie

% množstva telesného tuku, dotazníkový prieskum životnej pohody a závislosti na nikotíne u fajčiarov, vyhodnotenie rizikových faktorov ovplyvňujúci zdravý životný štýl testom zdravé srdce /TZS/ a individuálne poradenstvo k zdravej výžive, nefarmakologickému ovplyvňovaniu TK, pohybovej aktivite, zvládaniu stresu a odvykaniu od fajčenia.

Na základe požiadania Všeobecnej zdravotnej poisťovne sa pracovníci oddelenia podpory zdravia zúčastnili výjazdom poradne zdravia akcie Deň zdravia v spoločnosti SAMSUNG Voderady. Zabezpečili sme vyšetrenie cholesterolu a glukózy v krvi prístrojom reflotron, merali krvný tlak, stanovili % množstvo telesného tuku prístrojom OMRON, vykonali edukáciu formou individuálneho poradenstva o zdravom spôsobe života.

V rámci sledovania výživového stavu obyvateľstva oddelenie podpory zdravia v spolupráci s hygienou výživy uskutočnilo u pracovníkov TESCO Piešťany dňa 5.5.2011 meranie hladiny cholesterolu, glukózy, triglyceridov, HDL – cholesterolu, meranie TK a určovanie % množstva telesného tuku, BMI s následným poradenstvom k daným výsledkom.

Základná poradňa na podporu zdravia:

Poradňa je určená všetkým obyvateľom spádového územia, ktorí prejavia záujem o svoje zdravie. Odhaľuje individuálne riziká vzniku chronických neinfekčných ochorení poskytovaním spektra vyšetrení:

- anamnestické vyšetrenia
- antropometrické vyšetrenia (BMI, WHR)
- biochemické vyšetrenia na prístroji Reflotrón (celkový cholesterol, HDL cholesterol, triglyceridy a glukóza)
- somatické vyšetrenie, štandardné merania TK
- hodnota percentuálneho množstva telesného tuku (tukomer Omron BF 300)

Na základe analýz zistených údajov odporúčame optimálne zmeny okamžitou intervenciou:

- vo výžive a spotrebe alkoholu
- vo fyzickej aktivite
- v zvládaní stresu
- vo fajčiarskych návykoch
- nefarmakologickom ovplyvňovaní TK

Výsledok našej intervencie posudzujeme pri následnej kontrole. Pri pretrvávani rizik odporúčame návštevu ďalších poradní v našom poradenskom centre, prípadne návštevu lekára.

Počet návštev klientov v poradni zdravia v prvom polroku 2011 bol 511 klientov, čo činilo 524 návštev, 4 435 výkonov, mimo TZS bolo vyšetrených 54 klientov.

Poradňa zdravej výživy:

Poradenstvo je zamerané na racionálnu výživu a pyramídou zdravej výživy na prevenciu nadváhy a obezity. Poradenstvo bolo poskytnuté 511 klientom.

Poradenstvo v oblasti používania zdravotno-výchovných metodík a postupov pre orgány, organizácie, inštitúcie, hnutia, svojpomocné skupiny, kluby, školy, TU a iné:

Na oddelení výchovy obyvateľstva k zdraviu ako i v poradenskom centre podpory zdravia sme realizovali a vyhodnocovali praktickú výučbu študentov Trnavskej univerzity z odboru verejného zdravotníctva. Konzultačnú a poradenskú činnosť sme poskytovali študentom

stredných a vysokých škôl pri vypracovávaní diplomových, bakalárskych a iných prác. Konzultácie v používaní zdravotno-výchovných metodík sme poskytli Centru voľného času v Trnave a v Hlohovci, Mestskému kultúrnemu stredisku Piešťany a Hlohovec, Trnavskému osvetovému stredisku, základným školám v Trnave a klubom dôchodcov.

V rámci ochrany a podpory zdravia sme poskytovali pre širokú verejnosť informácie o správnom životnom štýle, o prevencii drogových závislostí, infekcie HIV.

Poradenstvo o telesnej aktivite:

V rámci rozširovania a zefektívňovania pohybových aktivít sme realizovali projekt na rozšírenie činnosti v rámci poradne optimalizácie pohybovej aktivity.

Pohybovú poradňu navštevujú klienti poradne zdravia s nadváhou, nedostatkom pohybovej aktivity a vysokými percentuálnymi hodnotami telesného tuku. Niektorí klienti prichádzajú priamo do poradne. Pri intervencii je nutné individuálne posúdenie zdravotného stavu komplexne s ďalšími rizikovými faktormi. Poradenstvo bolo poskytnuté 242 klientom. Zo základnej poradne bolo doporučených 209. Súčasťou činnosti o pohybovej aktivite sú individuálne cvičenia so sledovaním zdravotného stavu. Za I. polrok 2011 navštívili za týmto účelom poradňu klienti 117 krát. Merania telesného tuku prístrojom OMRON boli písomne a graficky spracované.

Poradňa na odvykanie od fajčenia

Jedným z rizík, ktoré sa významne podieľajú na chorobnosti a úmrtnosti je fajčenie. Cieľom poradenstva odvykania od fajčenia je zmeniť správanie fajčiara a navrhnúť adekvátnu metódu zanechania fajčenia. V I. polroku 2011 navštívilo poradňu celkom 76 klientov. Zo základnej poradne bolo odporučených 66 klientov. Najpočetnejšia bola veková kategória 45-54 rokov.

Poradenstvo pre podporu duševného zdravia

Bolo poskytnuté 27 klientom, čo činilo 34 návštev.

9.9. CINDI PROGRAM SR

Anotácia

Vytvorenie integrovanej stratégie na trvalé ovplyvnenie determinantov chronických ochorení v populácii SR na národnej a regionálnych úrovniach. Zahŕňa tri kľúčové funkcie verejného zdravotníctva / podpory zdravia na všetkých úrovniach riadenia.

1. Systematické a pravidelné monitorovanie zdravotného stavu a potrieb komunít v oblasti zdravia.
2. Tvorba komplexnej politiky, ktorá je založená na aktuálnych, dostupných znalostiach a reaguje na potreby komunít v oblasti zdravia.
3. Zabezpečenie zo strany riadiacich orgánov na všetkých úrovniach, že odsúhlasené, vysoko prioritné služby v oblastiach podpory zdravia sa poskytnú a budú dostupné každému členovi komunity kvalifikovanými organizáciami.

Súčasťou je vývoj, testovanie a vyhodnocovanie systémov determinantov a indikátorov zdravia, dotváranie a vylepšovanie programu Test zdravé srdce, vyhodnocovanie efektivity intervencií, tvorba metodík a vzdelávacích programov, budovanie partnerstiev a tvorba koordinačných nástrojov, tvarovanie sociálnych vzťahov, mestského plánovania, dlhodobé spoločenské plánovanie. Významnou stratégiou je spolupráca v rámci rezortu a snaha o zapojenie všetkých zdravotníkov do primárno-preventívnych aktivít, ako aj intersektorálna spolupráca (zdravé školy, zdravé pracoviská, zdravé mestá a i.). Táto úloha je zároveň v súlade s opatrením č. 4

Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2010 – 2014 na úseku verejného zdravotníctva – zaviesť ukazovatele merania výkonnosti preventívnych intervenčných programov a merania ich dopadov na zdravie obyvateľstva.

Intervencia v rámci programu CINDI:

Populačná stratégia (zameraná na populačné riziko) zahŕňa skupinové intervenčné aktivity (kurzy, prednášky, besedy, podujatia, hry, tvorivé dielne), mediálne kampane (TV, rozhlas, tlač, veľkoplošné panely, plagáty, internet) a súťaže (Prestaň a vyhraj, Vyzvi srdce k pohybu).

Individuálna stratégia (zameraná na individuálne riziko) zahŕňa vyhľadávanie zdravých osôb v riziku a chorých, nepodchytených v kuratívne, vyšetrenie a anamnéza, identifikácia individuálneho rizika, poradenstvo spojené s nefarmakologickou intervenciou v oblasti zmeny životného štýlu, manažment klienta v poradniach zdravia, v špecializovaných nadstavbových poradniach, zameraných na elimináciu jednotlivých rizikových faktorov, počas výjazdových akcií poradní zdravia do obcí, na pracoviská, školy, úrady a účasťou na výstavách, hromadných podujatiach.

Zdravotno-výchovná činnosť bola zameraná na zníženie chorobnosti a úmrtnosti na vybrané skupiny civilizačných ochorení a zníženie prevalencie osôb s rizikovým životným štýlom. Cestou činnosti centra podpory zdravia zdravotno-výchovná intervencia bola realizovaná individuálnou, skupinovú a mediálnou formou poradenskej činnosti so zameraním na správnu výživu, prevenciu fajčenia, požívanie alkoholu, nedostatočnú pohybovú aktivitu, hypertenziu, stres a zmenu životného štýlu. Ťažiskom poradenskej činnosti okrem individuálneho poradenstva bolo poskytnúť základné informácie o zdravotnom stave a poradenstvo čo najväčšiemu počtu klientov, čo bolo realizované výjazdmi základnej poradne zdravia a realizáciou ostatného poradenstva v spolupráci so školami, závodmi, sociálnymi zariadeniami a mestskými úradmi.

9.10. ZDRAVIE DETÍ A MLÁDEŽE V ŠKOLSKOM PROSTREDÍ

Anotácia projektu

V rámci venovania osobitnej pozornosti zdravotnej uvedomelosti detí a mládeže, ich emóciám, hodnotovej štruktúre, orientácii osobnosti, jej pohotovosti a schopnosti správať sa v rôznych situáciách a vzťahoch sa akcent projektu posúva k budovaniu individuálnej zodpovednosti za vlastné zdravie u detí a mládeže. Týmto smerom je potom dôležité pôsobiť v príprave a ďalšom vzdelávaní učiteľov. Práca učiteľov sa následne orientuje najmä na vytvorenie aktívnej osobnosti vo vzťahu k zdraviu – aby získané poznatky a uvedomelosť mali svoj prejav v správaní a konaní v bežných životných situáciách, ako aj v celom živote vytvorením zdravého životného štýlu.

Mimoriadna úloha

HBSC (Health Behaviour in School Aged Children) štúdia – 8. vlna zberu údajov

HBSC je jedna z prvých medzinárodných prierezných štúdií, ktorá začala ako iniciatíva troch krajín v roku 1983 (UK, Fínsko a Nórsko). Postupne sa pridávali i ďalšie krajiny, štúdia bola prijatá Svetovou Zdravotníckou Organizáciou (1983) a v súčasnosti na nej spolupracuje viac ako 40 krajín.

Zatiaľ sa v roku 2011 nerealizovalo.

10. KONTROLA TABAKU

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY	GESTOR ÚLOHY
	RIEŠITEĽSKÉ PRACOVISKA	TERMÍN UKONČENIA
10.1.	Príprava a realizácie medzinárodnej súťaže pre fajčiarov Prestaň a vyhraj 2012	ÚVZ SR
	ÚVZ SR, RÚVZ, sponzori	31.12.2012
10.2.	Školenie pracovníkov RÚVZ v oblasti prevencie fajčenia	ÚVZ SR
	ÚVZ SR	31.12.2011
10.3.	„Národný akčný plán pre kontrolu tabaku na roky 2012 – 2014“ <u>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</u>	ÚVZ SR
	ÚVZ SR, ministerstvá	30. 11. 2011

10.1. PRÍPRAVA A REALIZÁCIE MEDZINÁRODNEJ SÚŤAŽE PRE FAJČIAROV PRESTAŇ A VYHRAJ 2012

Anotácia

Cieľom súťaže Prestaň a vyhraj je motivovať fajčiarov k zmene životného štýlu a podpore nefajčenia u tých, ktorí sa neúspešne pokúšajú prestať užívať tabakové výrobky.

Súťaž je vyhlasovaná každé dva roky, pretože rok po súťaži sa koná reprezentatívny prieskum medzi účastníkmi o stave ich fajčiarskej abstinencie.

V tomto roku sa nerealizovala.

10.2. ŠKOLENIE PRACOVNÍKOV RÚVZ V OBLASTI PREVENCIE FAJČENIA

Anotácia

Projekt školenia zdravotníckych pracovníkov v prevencii fajčenia je jedným z odporúčaných prostriedkov v rámci Rámcového dohovoru o kontrole tabaku. V rámci dohovoru je článok č. 14 venovaný aspektom vzdelávania, tréningu a zdravotného uvedomenia obyvateľstva. Taktiež ďalšiemu vzdelávaniu zdravotníckych a iných pracovníkov.

Budeme realizovať v II. polroku 2011.

10.3. „NÁRODNÝ AKČNÝ PLÁN PRE KONTROLU TABAKU NA ROKY 2012 – 2014“

Anotácia

Návrh Národného akčného plánu pre kontrolu tabaku na roky 2012 – 2014 nadväzuje na Národný akčný plán na kontrolu tabaku na roky 2008 – 2009. Obsahuje úlohy pre jednotlivé rezorty v oblasti práva, edukácie, kontroly a poradenstva.

V oblasti prevencie fajčenia sa oddelenie podpory zdravia zameriava na zdravotno-výchovné akcie a poradenstvo pre obyvateľov odporúčané v tejto oblasti WHO a Národným programom kontroly tabaku a Akčným plánom na kontrolu tabaku. Vykonávame poradenstvo v poradni prevencie drogových závislostí a odvykania od fajčenia s cieľom diagnostiky fajčenia (Fagerstromov dotazník, analýzy vydychaného vzduchu prístrojom MICRO CO). Úlohou je zmeniť chovanie fajčiara, navrhnúť adekvátnu metódu zanechania fajčenia. V I. polroku 2011 navštívilo poradňu celkom 76 klientov.

Pri výkone kontrol v rámci ŠZD sa priebežne kontroluje dodržiavanie zákona o ochrane nefajčiarov a mesačne sa podávajú hlásenia na ÚVZ SR o výkone kontroly a uložených sankciách za celý úrad. Za I. polrok 2011 bolo vykonaných 208 kontrol. Porušenie zákona o ochrane nefajčiarov č. 377/2004 Z. z. zistené nebolo.

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom vo Veľkom Krtíši**

1. ODBOR HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

1.1. Vypracovanie aktualizovaného akčného plánu pre životné prostredie a zdravie obyvateľov SR IV (NEHAP IV)

Odpočet plnenia úlohy

Jedným veľmi dôležitým determinantom zdravia v okrese Veľký Krtíš je kvalita pitnej vody. Dusičnany sú v našom okrese najčastejšie nedodržaným ukazovateľom s najvyššou medznou hodnotou v pitnej vode, čo sa týka individuálnych studní zásobujúcich 13 193 obyvateľov, ale aj dvoch malých vodovodov v obciach Malá a Veľká Čalomija zásobujúcich 854 obyvateľov. Znáмым a preukázaným zdravotným rizikom je v tejto súvislosti vznik (kojeneckej) methemoglobinémie. V I. polroku 2011 nebol zaznamenaný výskyt kojeneckej alimentárnej methemoglobinémie. Veľkým prínosom pri plnení tejto úlohy bola výstavba vodovodu na zásobovanie Poiplia pitnou vodou. Výstavba bola ukončená v roku 2011. Je pripravené zásobovanie všetkých 36 obcí pitnou vodou, ktoré nemali predtým verejný vodovod a 15 obcí, kde došlo k vylepšeniu vodovodnej infraštruktúry, ich napojenie na nové vodné zdroje sa týka viac ako 20000 obyvateľov okresu. Ďalším prínosom výstavby tohto vodovodu je zabezpečenie zásobovania pitnou vodou aj počas mimoriadnych udalostí – záplav, ktoré v predchádzajúcich rokoch neraz zatopili individuálne vodné zdroje na celom Poiplí a pravidelne zatápajú v obciach, kde Ipeľ nemá postavenú hrádzu. Vodovod zatiaľ nebol daný do prevádzky. V súčasnosti prebieha na vodovode montovanie vodomero, prevítavanie prípojok a uzatváranie zmlúv. Obyvatelia týchto obcí budú musieť napojiť svoj existujúci vodovodný systém na nové prípojky. Avšak zlá sociálna situácia rodín, ktoré nemajú dostatok finančných prostriedkov na napojenie vodovodného systému na nové prípojky, na zaplatenie pitnej vody, nízka vzdelanostná úroveň niektorých občanov a existujúce studne /pitné vody s vysokým obsahom dusičnanov,/ predpokladá aj výskyt kojeneckej alimentárnej methemoglobinémie.

1.7. Úprava pitnej vody vo verejných vodovodoch.

Odpočet plnenia úlohy

RÚVZ vo V. Krtíši monitoruje kvalitu pitnej vody na spotrebisku na všetkých verejných vodovodoch v okrese. Voda vo všetkých verejných vodovodoch v našom okrese je dezinfikovaná prípravkami na báze chlóru. Vodovod bez dezinfekčných prostriedkov na báze chlóru nemáme. Na dezinfekciu sa v našom okrese používa chlórdioxid (v 3 vodojemoch) a chlórnan sodný (vo všetkých ostatných vodojemoch). Nepredpokladáme, že niektorý vodovod v našom okrese by bolo možné prevádzkovať bez dezinfekcie vody. Úloha bude podrobnejšie riešená v II. polroku 2011 podľa pokynov ÚVZ SR.

1.8. Aktualizácia informačného systému o kúpaliskách a kvalite vôd na kúpanie

Odpočet plnenia úlohy

Aktualizácia informačného systému je potrebná aj z požiadavky nášho RÚVZ, v dôsledku vzniku nového umelého prírodného kúpaliska (tzv. prírodného biotopu) vo Veľkom Krtíši, ktoré v súčasnosti musíme zadávať medzi prírodné kúpaliská.

Výsledky kontroly vôd na kúpanie vykonané prevádzkovateľmi kúpalísk a výsledky ŠZD nad kvalitou vôd na kúpanie uverejňujeme na Informačnom systéme pre vody na kúpanie. Pred začiatkom LTS sme uverejnili na informačný systém správu o pripravenosti na LTS 2011. Od

16.6.2011 prostredníctvom Informačného systému pre vody na kúpanie informujeme verejnosť o priebehu LTS 2011 na jednotlivých kúpaliskách s aktualizáciou informácií každý týždeň.

2. ODBOR PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA

2.1. ZNIŽOVANIE MIERY ZDRAVOTNÝCH RIZÍK ZAMESTNANCOV Z PRACOVNÉHO PROSTREDIA, PRACOVNÝCH PODMIENOK A SPÔSOBU PRÁCE

2.1.1. Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

Odpočet plnenia úlohy:

Prevádzky s rizikovými pracoviskami sledujeme priebežne v rámci štátneho zdravotného dozoru. V prípade zistených zmien upozorňujeme zamestnávateľov na vykonanie potrebných opatrení. S takýmito prípadmi sa však stretávame stále v menšej miere, najviac v poľnohospodárstve, kde úroveň ochrany zdravia na pracovisku stále zaostáva. Je to najmä ekonomickou situáciou podniku a sezónnou zamestnanosťou v tejto oblasti. V priemyselných podnikoch až na malé výnimky sa nestretávame s nedostatkami v oblasti ochrany zdravia a uplatňovaním nových legislatívnych úprav. Podieľajú sa na tom aj niektoré pracovné zdravotné služby, ktoré sledujú trend vývoja podnikov a včas reagujú na zmenu situácie výrobných podmienok.

V prvom polroku bolo vydané štyri rozhodnutia, ktorými boli vyhlásené rizikové práce a to v spoločnostiach OSRAM Slovakia a.s., Nové Zámky – výroba žiarovkových päťíc, prevádzka Veľký Krtíš, SH CAPITAL, s.r.o. Veľké Zlievce a dve rozhodnutia v spoločnosti eustream, a.s., Bratislava, miesto výkonu práce Veľké Zlievce. V prevádzke na výrobu žiarovkových päťíc spoločnosti OSRAM Slovakia a.s. došlo k rozšíreniu technológie výroby o nové výrobné linky. Zamestnávateľ vykonal posúdenie rizika na pracoviskách kde sa uskutočnili významné zmeny v technológii a zostave technologických liniek a zabezpečil objektivizáciu úrovne hluku v pracovných priestoroch aktuálnym meraním. Na základe výsledkov objektivizácie hluku a chemických faktorov zamestnávateľ požiadal RÚVZ o zaradenie pracovných činností do 3.kategórie s rizikovým faktorom hluk. Zdrojom hluku sú lisovacie stroje, vitrovacie automaty a umývačka caber. Týždenné priemery denných hodnôt normalizovanej hladiny expozície hluku u jednotlivých profesií prekročovali 87 dB. V spoločnosti eustream, a.s.Bratislava, pracovisko Veľké Zlievce boli vydané 2 rozhodnutia, ktorými boli vyhlásené rizikové práce. Bolo to z dôvodu organizačných zmien v spoločnosti. Prevádzka je zameraná na prečerpávanie zemného plynu prostredníctvom strojno-technologického turbosústrojenstva umiestneného v halách. Zdrojom hluku je práve chod týchto zariadení. Pracovníci vykonávajú ich obsluhu a kontrolu. Posúdenie rizika expozície hluku bolo vykonané pre všetky profesie, ktoré sú v priebehu pracovnej zmeny vystavené pôsobeniu zdrojov hluku z prevádzky jednotlivých zariadení kompresorovej stanice. Na základe objektivizácie boli profesie zaradené do rizika hluku v 3. a 4. kategórie a tepelnej záťaže /mikroklima/ do 3. kategórie.

Pracovné činnosti zaradené do kategórie 4 v riziku hluku sa určili na časovo vymedzené obdobie.

Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky, skúšobná stanica Dolné Plachtince požiadal o zrušenie vyhlásených rizikových prác v profesiách technik, skladník a traktorista

s rizikovým faktorom –chemický faktor, v profesiách zvárač s rizikovým faktorom-zváračské dymy a v profesiách vodič s rizikovým faktorom-hluk. Všetky profesie boli zaradené do kategórie 3. V prevádzke došlo k prehodnoteniu zdravotného rizika, bol predložený prevádzkový poriadok a posudok o riziku pre pracovné činnosti. Došlo k zmene v úrovni, trvaní a charaktere expozície uvedeným rizikového faktora-chemické faktory. Na základe nového posúdenia rizika a vykonaných opatrení práce zodpovedajú profesie kritériám pre zaradenie do 2. kategórie. Profesie zvárač a vodič boli v prevádzke zrušené.

2.1.2. Znižovanie zdravotných rizík z veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov

Odpočet plnenia úlohy:

Previerky boli zamerané na ochranu zdravia zamestnancov v prevádzkach, kde dochádza k akejkoľvek manipulácii s veľmi jedovatými a jedovatými látkami a prípravkami. Jedná sa predovšetkým o poľnohospodárske spoločnosti, ktoré používajú tieto látky na ochranu rastlín a likvidáciu škodcov a tiež predajne poľnohospodárskych potrieb, ktoré okrem iného tovaru zabezpečujú aj predaj látok na ochranu rastlín, ktoré sú klasifikované ako jedovaté a veľmi jedovaté chemické látky a prípravky. Zamestnávateľia majú vypracovaný a schválený prevádzkový poriadok podľa NV SR č.355/2006 Z.z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci a sú pravidelne preškoľovaní o ochrane a bezpečnosti zdravia pri práci. Na zvýšenie miery uvedomenia si zdravotných rizík pri používaní veľmi jedovatých a jedovatých látok sa snažíme vplývať formou konzultácií a poradenstvom aj v legislatívnej oblasti.

2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu

Odpočet plnenia úlohy:

Previerky sme vykonávali na základe existujúcej databázy v ktorej vedieme evidenciu organizácií v ktorých existuje zdravotné riziko z karcinogénnych a mutagénnych faktorov. Jedná sa predovšetkým o drevospracujúce prevádzky, ktorých výroba je založená na práci s tvrdým drevom. Tieto prevádzky majú vypracovaný prevádzkový poriadok a posudok o riziku. Pracovníci sú informovaní o karcinogénnych vlastnostiach prachu z tvrdého dreva a o dôležitosti používania OOPP na ochranu dýchacích ciest. Evidencia zamestnancov pracujúcich s karcinogénnymi faktormi nie je všade vedená podľa legislatívnej úpravy. Zamestnancom aj zamestnávateľom poskytujeme poradenské služby a konzultácie s dôrazom na uvedomovanie si nebezpečenstva týchto látok a dôležitosti spolupôsobenia pri vlastnej ochrane zdravia.

Je evidované jedno pracovisko s dvoma pracovníčkami, ktoré sú exponované chemickým karcinogénom – cytostatikám na onkologickej ambulancii - Oncomedical s.r.o. vo Veľkom Krtíši. Cytostatiká sa podávajú ambulantne infúznou formou.

V prvom polroku sme vydali 4 rozhodnutia na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest. Jednalo sa o odstránenie azbestocementovej izolácie potrubia na turbosústrojoch v spoločnosti eustream, a.s., Bratislava, pracovisko Veľké Zlievce a rekonštrukciu kuchyne a jedálne v tej istej spoločnosti. Práce vykonali firmy, ktoré vlastnia oprávnenie na odstraňovanie azbestocementových materiálov (A.A.Service, spol. s r.o., ELLIO, spol.s.r.o.). V dvoch prípadoch sa jednalo o rekonštrukčné práce stupačiek v bytových domoch vo Veľkom Krtíši. Výkon prác bol pod odborným dohľadom a bola zabezpečené komplexné opatrenia na ochranu zdravia.

2.1.4. Znižovanie psychickej pracovnej záťaže

Odpočet plnenia úlohy:

RÚVZ vo Veľkom Krtíši sa do úlohy nezapojil z dôvodu, že na území okresu nie sú zaradené pracoviská do kategórie rizika z hľadiska nadmernej psychickej pracovnej záťaže.

2.1.5. Znižovanie výskytu chorôb z povolania z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia

Odpočet plnenia úlohy:

V prvom polroku r. 2010 sme na oddelení PPL vykonali šetrenie 10 prípadov podozrenia na profesionálne poškodenie zdravia z dlhodobého nadmerného jednostranného zaťaženia. Išlo o profesie šička obuvníckych zvrškov, opravár poľnohospodárskych strojov, pomocný robotník, krmička HD a baník. Vo všetkých prípadoch išlo o ochorenia horných končatín. V porovnaní s predchádzajúcim rokom, kedy bol zaznamenaný pokles sa počet prípadov šetrenia na uvedené ochorenie zvýšil. Šetrenie pracovných podmienok sa vykonávalo priamo na pracovisku za prítomnosti zamestnávateľa, zamestnanca a odborných pracovníkov OPPL - RÚVZ Veľký Krtíš.

2.1.6. Prevencia ochorení chrbtice súvisiacich s prácou a prešetrovanie podozrení na iné poškodenia zdravia z práce so zameraním na ochorenia chrbtice

Odpočet plnenia úlohy:

Za sledované obdobie neboli oddeleniu PPL pracoviskami klinického pracovného lekárstva nahlásené podozrenia na ochorenia chrbtice z profesionálnych príčin.

2.2. Znižovanie rizika vzniku ochorení podmienených prácou u zamestnancov pri práci so zobrazovacími jednotkami

Odpočet plnenia úlohy:

Na prácu so zobrazovacími jednotkami sa zameriavame pri výkone každého ŠZD. Pri otváraní nových prevádzok si okrem iného vždy všimame aj umiestnenie a usporiadanie pracovných miest so ZJ, priestorové podmienky, osvetlenie, mikroklimatické podmienky na pracovisku. Zamestnanci aj zamestnávateľia nemajú dostatočné množstvo potrebných odborných informácií o prácach so zobrazovacími jednotkami a naše usmernenia sa stretávajú s veľkou ústretovosťou. I keď priestorové podmienky pracoviska sú vyhovujúce, usporiadanie a umiestnenie pracovných miest so ZJ nie je správne vzhľadom k osvetleniu, ergonomické parametre pracovných stolov a sedadiel nie sú prispôbené konkrétnym potrebám zamestnancov. V prvom polroku sme vykonali 15 kontrol so zameraním na prácu so zobrazovacími jednotkami. Nedostatky boli zistené v spoločnosti LIAZ s.r.o., výrobná prevádzka vo Veľkom Krtíši a v spoločnosti MRS s.r.o., Veľký Krtíš v administratívnej časti pracoviska, kde zamestnanci pracujú prevažnú časť pracovnej zmeny na monitoroch, ktoré sú zastaralé, požiadavky na pracovné miesta, sedadlá a stoly nezodpovedajú základným požiadavkám v zmysle nariadenia vlády SR č. 276/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci so zobrazovacími jednotkami. U zamestnancov nebolo vykonané posúdenie zdravotnej spôsobilosti na prácu so ZJ. Spoločnosti boli v rámci zistených nedostatkov uložené termínované opatrenia na ich odstránenie.

3. Odbor hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov

3.1. Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospeljej populácie.

Odpočet plnenia úlohy:

Pri plnení projektu bolo doposiaľ oslovených 44 respondentov, pokračuje sa v monitorovaní výživového stavu v štyroch vekových kategóriách, v dvoch vekových kategóriách muži a v dvoch vekových kategóriách ženy, so zameraním sa na ľahkú prácu. Osloveným respondentom bola odobratá krv na stanovenie parametrov lipoproteínového metabolizmu, vyplnili jednoduchý jedálny lístok, dotazníky na spracovanie somatometrických a biochemických údajov a dotazník životosprávy. Získané údaje sú spracovávané v programe ALIMENTA – nadstavbovej verzii. V spolupráci s poradňou zdravia apelujeme na zásady zdravej výživy a správne stravovacie návyky.

3.2. Monitoring jodidácie kuchynskej soli

Odpočet plnenia úlohy:

V rámci tejto úlohy sa monitoruje obsahu jódu v jedlej soli s cieľom sledovania zabezpečovania kontinuálneho prísunu jódu do ľudského organizmu a jeho predpokladaného obsahu v organizme.

V prvom polroku 2011 sme sa podieľali na plnení uvedenej úlohy, v rámci ktorej bolo odobratých v okrese Veľký Krtíš 12 vzoriek jedlej soli na chemické analýzy.

Všetky odobraté vzorky boli vyšetrené na KJ a KJO3.

Na základe laboratórnych rozborov bolo zistené, že všetky vyšetrené vzorky vyhovujú požiadavkám na označovanie uvedeným v príslušnej hlave potravinového kódexu na obsah KJ.

3.3. Bezpečnosť kozmetických výrobkov určených pre deti

Odpočet plnenia úlohy:

Cieľom tejto úlohy je kontrola dodržiavania bezpečnosti kozmetických výrobkov v oblasti regulovaných látok a kontrola dodržiavania povinnosti označenia vybraných regulovaných látok v zložení na obale kozmetických výrobkov.

Na základe usmernenia ÚVZ SR na zabezpečenie jednotného výkonu štátneho zdravotného dozoru nad kozmetickými výrobkami v roku 2011 a plánu odberu vzoriek sme uskutočnili odber vzoriek týchto kozmetických výrobkov určených pre deti:

V mesiaci jún sme uskutočnili odber 5 vzoriek zubných pást pre deti a dospelých na vyšetrenie obsahu fluóru a dietylglýkolu. Pred zaslaním vzoriek na analýzu bola vykonaná kontrola označovania u odobratým druhov vzoriek.

Odobraté vzorky vyhoveli požiadavkám na označovanie, laboratórne výsledky nám ešte neboli doručené.

3.4. Bezpečnosť výrobkov určených pre deti

Odpočet plnenia úlohy:

Na tejto úlohe sa náš úrad nepodieľa.

3.5. Bezpečnosť papierových a kartónových obalových materiálov.

Odpočet plnenia úlohy:

Na tejto úlohe sa náš úrad nepodieľa.

3.6. Monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách

Odpočet plnenia úlohy:

V rámci monitoringu vybraných prídavných látok v potravinách je sledovaná spotreba vybraných 4 prídavných látok – E 104 chinolínová žltá, E 129 allura červená AC, E 124 košenilová červená A, E 102 tartrazín na základe dotazníkovej metódy a laboratórneho vyšetrenia vytypovaných potravín.

Respondentom dvoch vekových kategórií / 19-35 rokov a 36-54 rokov / vykonávajúcich ľahkú alebo stredne ťažkú prácu boli rozdane 24 hodinové dotazníky spotreby potravín/pokrmov/nápojov za dva dni / jeden deň pracovný + jeden deň sobota alebo nedeľa / a týždenný dotazník frekvencie spotreby potravín.

V prvom polroku bolo oslovených 32 respondentov (pracovníci RÚVZ, zamestnanci potravinárskych firiem a klienti poradne zdravia /.

4. Odbor hygieny detí a mládeže

V kalendárnom roku 2011 pre Odbor hygieny detí a mládeže v rámci plnenia Programov a projektov Úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike boli určené nasledovné úlohy:

4.1. Prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR a zistenie trendov v ich telesnom raste a vývine.

Odpočet plnenia úlohy:

Cieľom projektu je získať podklady pre zhodnotenie telesného vývoja detí a mládeže v roku 2011 a posúdiť trendy telesného vývoja v porovnaní s rokom 2001, resp. s predchádzajúcimi rokmi. Na základe výsledkov pravidelne vykonávaných antropometrických meraní detí a mládeže vo veku od 0 do 18 rokov získať poznatky o rastovej akcelerácii a sekulárnom trende slovenskej mladej populácie a získať štandardné referenčné hodnoty.

Riešiteľským pracoviskom tejto úlohy je ÚVZ SR a RÚVZ v SR. Realizácia projektu podľa usmernenia ÚVZ SR je naplánovaná v II. polroku 2011 v termíne od 26.09.2011 do 04.11.2011.

4.2. Zneužívanie návykových látok (alkohol, tabak, drogy) u detí a mládeže na Slovensku.

Odpočet plnenia úlohy:

Cieľom projektu je na základe dlhodobých štúdií zneužívania alkoholu, tabaku a nelegálnych drog u detí a mládeže v našej republike zistiť trendy v danej oblasti, porovnať výsledky našich

štúdií s výsledkami štúdie vybraných európskych krajín, ktoré sa zrealizovali porovnateľnou metódikou.

Riešiteľským pracoviskom tejto úlohy je ÚVZ SR a RÚVZ v SR.

Celoslovenský prieskum o tabaku, alkohole a drogách ESPAD 2011 u žiakov 9. ročníkov základných a študentov 1.-4. ročníkov stredných škôl bol realizovaný u študentov Gymnázia A. H. Škultétyho, ul. Školská 21, 990 01 Veľký Krtíš. Anonymným dotazníkovým prieskumom bol uskutočnený zber údajov od študentov uvedenej školy. Počet vyplnených dotazníkov v rámci projektu ESPAD 2011 bol 43 ks. Dotazníky získané od respondentov boli zaslané v zalepených obálkach na ďalšie štatistické spracovanie na ÚVZ SR. K zaslaným dotazníkom bola priložená aj správa o pnení projektu.

4.3. Monitoring stravovacích zvyklostí a výživových preferencií vybranej populácie detí SR a hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál.

Odpočet plnenia úlohy:

Cieľom projektu je zhodnotiť stravovacie zvyklosti vybraných vekových skupín populácie detí vo vzťahu k OVD a pohybovému režimu. Na základe monitoringu individuálnej spotreby potravín vytvoriť databázu spotreby potravín so zohľadnením veku a regiónov SR. Získané informácie využiť v rámci poradenských aktivít zameraných na podporu a rozvoj zdravia v zriadených poradniach zdravia pre deti a mládež. Dlhodobým cieľom projektu je aj hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál u citlivých populačných skupín SR.

Riešiteľským pracoviskom tejto úlohy sú všetky RÚVZ v SR.

V roku 2011 podľa usmernenia ÚVZ SR projekt sa nerealizuje vzhľadom na skutočnosť, že v roku 2011 sa bude realizovať siedmy celoštátny antropometrický prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR, ktorý je technicky mimoriadne náročný na zber a spracovávanie údajov. IV. Etapa monitoringu stravovacích zvyklostí, pôvodne plánovaná na rok 2011 sa pozastaví a zrealizuje v roku 2012, čím sa ukončenie projektu presunie na 31.12.2014.

4.4. Zdravé deti v zdravých rodinách.

Odpočet plnenia úlohy:

Cieľom projektu je na základe výsledkov pravidelne vykonávaných meraní hladiny cholesterolu u detí a mládeže vo veku 11 a 17 rokov získať poznatky o životnom štýle a zdraví mladej populácie a aktualizovať intervenčné opatrenia na individuálnej a populačnej úrovni.

Riešiteľským pracoviskom tejto úlohy je ÚVZ SR a vybrané RÚVZ v SR.

Dňa 29.6.2011 sa na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici uskutočnila porada riešiteľov projektu „Zdravé deti v zdravých rodinách / Primárna prevencia aterosklerózy v detskom veku“, kde boli riešitelia projektu informovaní, že ďalší zber údajov v roku 2011 sa nebude vykonávať.

6. Odbor epidemiológie

6.1. Národný imunizačný program

Odpočet plnenia úlohy:

Vzhľadom na dlhodobosť projektu a pevne stanovené termíny kontrol sa v priebehu prvého polroku na projekte nepracovalo. Kontrola očkovania bude vykonaná v mesiacoch september - október 2011.

V rámci európskeho imunizačného týždňa, ktorá vyhlasuje európska úradovňa Svetovej zdravotníckej organizácie zameranej na posilnenie významu očkovania a zvýšenia zaočkovanosti bol vypracovaný a rozoslaný propagačný materiál pre všetky pediatrické ambulancie, základné školy, komunitné centrá a zariadeniam sociálnych služieb v okrese Veľký Krtíš.

6.2. Surveillance infekčných chorôb

Odpočet plnenia úlohy:

Odborní pracovníci oddelenia epidemiológie vykonávali šetrenia výskytu infekčných ochorení v ohniskách nákazy. Za uvedené obdobie bolo vykonaných celkom 50 terénnych šetrení v ohniskách nákazy, z toho 13 v ohniskách salmonelóz, 12 v ohniskách šigelóz, 11 v ohniskách kontaktu, alebo ohrozenia besnotou, 1 v ohnisku zápalovej polyneuropathie, 4 kontakty so zápalovou polyneuropathiou, 1 v ohnisku akútnej hepatitídy typu B, 3 kontakty s akútnou hepatitídou B, 1 šetrenie v ohnisku nákazy nosiča hepatitídy typu B a 2 tenióz.

V roku 2011 boli vykonané 2 šetrenia v súvislosti s podozrením na chrípku typu A (H1N1).

V rámci sledovania HER v zdravotníckych zariadeniach bolo odobratých 110 sterov mikrobiálnej čistoty. Podľa vopred určeného harmonogramu sme sledovali vzorky odpadových vôd z ČOV mesta Veľký Krtíš a z ČOV Opatovská Nová Ves.

6.3. Informačný systém prenosných ochorení

Odpočet plnenia úlohy:

S informačným systémom sa pracuje denne a to, zadávaním prenosných ochorení, sleduje sa systém rýchleho varovania a týždenne sa zadávajú údaje o výskyte akútnych respiračných ochorení a chrípke podobných ochorení.

6.4. Nozokomiálne nákazy

Odpočet plnenia úlohy:

V roku 2011 oddeleniu epidemiológie bola nahlásená jedna nozokomiálna nákaza z detského oddelenia po podaní infúzneho roztoku cez braunylu.

6.5. Surveillance chronických ochorení

Odpočet plnenia úlohy:

Pracovníci oddelenia epidemiológie spolupracujú s ostatnými oddeleniami RÚVZ pri riešení a realizácii úloh podpory zdravia verejnosti a to prednáškami a článkami do regionálnych novín.

6.6. Mimoriadne epidemiologické situácie

Odpočet plnenia úlohy:

V priebehu roka sa v okrese Veľký Krtíš vyskytli lokálne epidémie v jednotlivých školských zariadeniach. Prerušením výchovno-vzdelávacieho procesu sa zabránilo ďalšiemu šíreniu respiračných ochorení. Oddelenie epidemiológie od januára pracovalo na opatreniach s v súvislosti s pandemickým vírusom chrípky A (H1N1) podľa hlavného hygienika SR.

9. Podpora zdravia

9.1. „NÁRODNÝ PROGRAM PODPORY ZDRAVIA“

Aj v tomto roku sme naďalej pokračovali v realizácii aktivít zameraných na splnenie čiastkových cieľov NPPZ. Na celoslovenskej porade odborov podpory zdravia sme boli oboznámení s plnením NPPZ a s jeho pripravovanou aktualizáciou. Na krajskej porade vedúcich OPZ sme sa oboznámili s akčným plánom pre oblasť zdravotníctva bansko-bystrického samosprávneho kraja. V rámci opatrenia 3.1, aktivity 3.1.1 sme zaslali stav nášho prístrojového vybavenia v poradni zdravia vedúcej krajského OPZ v Banskej Bystrici. V rámci opatrenia 3.3, aktivity 3.3.1 budeme spolupracovať s VÚC pri koordinácii a realizácii poradenských aktivít v našom regióne.

9.2. „Žiť zdravší a kvalitnejší život v staršom veku, alebo mám 65+ a teší ma, že žijem zdravo“

Tento projekt plníme s členmi klubu dôchodcov a s klientmi domova dôchodcov v našom meste. Prevažná časť našich aktivít ohľadom tohto projektu je sústredená na mesiac október, ale v prípade záujmu uskutočňujeme besedy a vyšetrenia aj počas roka.

9.3. podpora zdravia v predškolských a mimoškolských zariadeniach

9.3.1. materské centrá

V našom regióne nemáme zriadené ani jedno materské centrum, preto sa edukáciu matiek snažíme realizovať prostredníctvom iných aktivít, napr. distribúciou vhodných zdravotno-výchovných materiálov na gynekologické a detské ambulancie.

9.3.2. „Zdravotno - výchovné pôsobenie u detí predškolského veku – stomatohygienu“

V rámci dosiahnutia cieľa tohto projektu – zlepšiť orálne zdravie detskej populácie a vytvorenie predpokladov k zlepšeniu orálneho zdravia v dospelosti - sme v troch

materských školách okresu pripravili pre deti prednášku o starostlivosti o zúbky, spojenú s názornou ukážkou a besedou. Premietli sme im rozprávky s tematikou stomatohygieny. Deťom sme rozdali zdravotno-výchovné materiály, prostredníctvom ktorých sme edukovali aj ich rodičov a tiež učiteľky MŠ.

9.4. „EHES“ – European health examination survey (zist'ovanie zdravia európanov)

Po oboznámení sa s metodikou štúdie a príprave na II. fázu sa zapojíme do realizácie projektu podľa poskytnutých pokynov.

9.5. populačná stratégia - Aktivity pri príležitosti významných dní S OSOBITNÝM ZAMERANÍM NA TÉMY A TERMÍNY ODPORÚČANÉ SVETOVOU ZDRAVOTNÍCKOU ORGANIZÁCIOU

Svetový deň zdravia - propagácia v priestoroch RÚVZ a prostredníctvom mestského rozhlasu a týždenníka Pokrok, na stránke RÚVZ a mesta Veľký Krtíš - vyšetovanie Reflotronom v mestskej knižnici (26)
- rozdávanie zdravotno-výchovných materiálov

Svetový deň bez tabaku - propagácia u zamestnancov RÚVZ
- informačné tabule a nástenky v priestoroch RÚVZ
- tejto problematike bola venovaná aj beseda v Spojenej škole v Modrom Kameni

Svetový deň tuberkulózy - informačné tabule v priestoroch RÚVZ V. Krtíš

Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi
- informačné tabule a nástenky v priestoroch RÚVZ

Svetový deň vody - informačné tabule a nástenky v priestoroch RÚVZ

Svetový deň srdca - poradňa zdravia pri RÚVZ vo Veľkom Krtíši v spolupráci s Gymnáziom A. H. Škultétyho, Akadémiou vzdelávania vo V. Krtíši a zdravotnou poisťovňou Dôvera, dohodla spoluprácu pri realizácii podujatia Deň „D“, ktoré sa bude konať v septembri 2011

Svetový deň duševného zdravia - budeme realizovať v spolupráci so starostami obcí v okrese

Svetový deň pohybom ku zdraviu - nástenka v priestoroch RÚVZ
- iniciovanie športového dňa zamestnancov

9.6. PROGRAM PODPORY ZDRAVIA ZNEVÝHODNENÝCH KOMUNÍT

Náš RÚVZ zatiaľ nie je riešiteľským pracoviskom tohto projektu.

9.7. „VYZVI SRDCE K POHYBU“ - Celonárodná medzinárodne koordinovaná kampaň na zvýšenie pohybovej aktivity dospelaj populácie

Do projektu sa v čase jeho konania pravidelne zapájame. Zúčastnili sme sa seminára zameraného na realizáciu kampane. Účastnícke listy sme distribuovali do 26 subjektov

okresu, akciu sme spropagovali v regionálnych médiách a pri príležitosti svetového dňa zdravia. Vybierané účastnícke listy, ktoré nám doručili záujemcovia, sme odoslali koordinátorovi kampane.

9.8. NÁRODNÝ PROGRAM PREVENČIE OBEZITY

V súlade s cieľom NPPO vytvoriť spoločensky prospešný systém, ktorý má viesť k zníženiu incidencie a prevalencie nadhmotnosti a obezity, sme naďalej pokračovali v aktivitách, ktorých cieľom je ich eliminovať.

Úlohy plníme v súčinnosti s inými oddeleniami. V nadväznosti na preventívne programy sa naďalej zameriavame na vybrané chronické ochorenia, ktoré vo veľkej miere súvisia s nadhmotnosťou a obezitou. Súčasťou vyšetrení v poradni zdravia je poskytovanie odborného poradenstva zamerané na dosiahnutie správneho životného štýlu, vrátane eliminácie výskytu obezity a osvojenie si primeranej pohybovej aktivity.

V spolupráci s oddelením hygieny výživy sme v rámci projektu Výživový stav obyvateľstva vyšetrili 34 klientov, ktorým bolo tiež poskytnuté odborné poradenstvo.

Prednášky o správnej životospráve, zamerané na prevenciu obezity, sme vykonali v Špeciálnej ZŠ vo Veľkom Krtíši, v materských školách v Čebovciach, Dolnej Strehovej a vo Vinici a v Spojenej strednej škole v Modrom Kameni. V rámci týchto prednášok sme deťom a žiakom premietli DVD s príslušnou tematikou a besedovali sme s nimi o otázkach dôležitosti pohybovej aktivity, hlavne v období dospievania.

9.9. CINDI PROGRAM SR

Pri plnení dlhodobého cieľa programu - znižovať celkovú úmrtnosť populácie Slovenska, predovšetkým úmrtnosti na choroby srdcovo-cievne a nádorové, eliminovať predčasné úmrtia, t.j. do 65 rokov veku a predĺžiť strednú dĺžku života, sme sa zamerali na osoby s rizikovým životným štýlom, a to najmä fajčiarov, nezdravo sa stravujúce osoby, osoby s nedostatočnou pohybovou aktivitou s nadmerným užívaním alkoholu. Svojou zdravotno-výchovnou činnosťou sa snažíme zvýšiť informovanosť obyvateľstva o následkoch rizikového životného štýlu a o možnostiach eliminácie rizika úpravou životosprávy a zvýšením pohybovej aktivity. S týmto zameraním sme vykonali 35 zdravotno-výchovných intervencií pre rôzne vekové skupiny obyvateľstva.

V poradni zdravia bolo v prvom polroku vyšetrených 141 klientov, z toho 33 mužov a 108 žien. Každému z nich bolo poskytnuté odborné poradenstvo zamerané na zlepšenie životného štýlu. Klientov vyšetrujeme nielen v priestoroch poradne zdravia, ale aj na výjazdových akciách v regióne.

Okrem základnej poradne pracujeme s klientmi aj v nastavbových poradniach pre nefarmakologické znižovanie krvného tlaku a zvýšenie pohybovej aktivity, ako aj v poradni zdravej výživy.

9.10. ZDRAVIE DETÍ A MLÁDEŽE V ŠKOLSKOM PROSTREDÍ. Mimoriadna úloha: HBSC ŠTÚDIA

Náš RÚVZ sa do tejto štúdie zapojil zberom údajov v rokoch 2005/2006.

10. KONTROLA TABAKU

10.1. PRÍPRAVA A REALIZÁCIA MEDZINÁRODNEJ SÚŤAŽE PRE FAJČIAROV “PRESTAŇ A VYHRAJ 2012“

Do tejto súťaže, ktorej cieľom je motivovať fajčiarov k zmene životného štýlu a podpore nefajčenia u tých, ktorí sa neúspešne pokúšajú prestať užívať tabakové výrobky, sa pravidelne zapájame. Súťaž sa bude konať na budúci rok, tento rok sme sa zapojili do kampane Vyzvi srdce k pohybu.

10.2. ŠKOLENIE PRACOVNÍKOV RÚVZ V OBLASTI PREVENČIE FAJČENIA

Do projektu školenia pracovníkov v prevencii fajčenia sa zapojíme v termíne, ktorý bude presne stanovený ÚVZ SR.

10.3. „NÁRODNÝ AKČNÝ PLÁN PRE KONTROLU TABAKU NA ROKY 2012 - 2014

Tento bod nie je v kompetencii nášho úradu.

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom vo Vranove nad Topľou**

1. ODBOR HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY	GESTOR ÚLOHY
1.1.	Vypracovanie aktualizovaného Akčného plánu pre prostredie a zdravie SR IV. (NEHAP IV) <u>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</u>	ÚVZ SR
	RÚVZ v SR	TERMÍN UKONČENIA 30.12.2011
1.2.	ERA-ENVHEALTH: Koordinácia výskumných programov v oblasti životného prostredia a zdravia na národnej úrovni – ERA-NET v oblasti životné prostredie a zdravie 19 participantov z 10 krajín Európskej Únie	ÚVZ SR
		31.8.2012
1.3.	Národný Informačný systém životného prostredia a zdravia ENHIS	ÚVZ SR
	ÚVZ SR a RÚVZ SR	30.12.2016
1.4.	Projekt COPHES (Consortium to Perform Human Biomonitoring on a European Scale)	ÚVZ SR
	RÚVZ BB, 34 participantov z 26 krajín EÚ a mimo nej	30.11.2011
1.5.	Projekt DEMOCOPHES (Demonstration Study of the COPHES)	ÚVZ SR
	RÚVZ v BB, 16 krajín EÚ	30.9.2012
1.6.	Znečistenie vnútorného prostredia ovzdušia v školách a jeho vplyv na zdravie detí v Európe (SINPHONIE)	ÚVZ SR
	RÚVZ v SR	trvale
1.7.	Úprava pitnej vody vo verejných vodovodoch <u>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</u>	ÚVZ SR
	RÚVZ v SR	30.11.2011
1.8.	Aktualizácia informačného systému o kúpaliskách a kvalite vôd na kúpanie	ÚVZ SR
	RÚVZ v SR	30.6.2011

1.9.	PHIME projekt „PUBLIC HEALTH IMPACT OF LONG-TERM, LOW LEVEL MIXED ELEMENT EXPOSURE IN SUSCEPTIBLE POPULATION STRATA	RÚVZ v BB
	RÚVZ v BB, RÚVZ v SN	1.3.2011
1.10.	Posilnenie implementovania HIA v posudkovej činnosti ÚVZ SR a RÚVZ v SR Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva	ÚVZ SR, pracovná skupina ÚVZ SR – hodnotenie dopadov na zdravie
	ÚVZ SR, RÚVZ v SR	30.12.2011

Úloha 1.1. Vypracovanie aktualizovaného Akčného plánu pre prostredie a zdravie SR IV(NEHAP IV)

Sledovanie a hodnotenie kvality vody na kúpanie na prírodných a umelých rekreačných lokalitách sa vykonáva v súlade s požiadavkami platných predpisov zák. NR SR č. 355/2007 o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, Nariadenia vlády SR č. 87/2008 o požiadavkách na prírodné kúpaliská a vyhlášky MZ SR č. 72/2008 Z.z. o podrobnostiach o požiadavkách na kvalitu vody kúpalísk, vody na kúpanie a jej kontrolu a na kúpaliská.

RÚVZ pravidelne sleduje a kontroluje **kvalitu vody na kúpanie** na prírodných kúpaliskách VN Veľká Domaša a v bazénoch letného kúpaliska mesta Vranov nad Topľou. Údaje o kvalite vody na kúpanie sú pravidelne aktualizované v IS.

Kvalita vody v sieti verejných vodovodov (v spotrebisku) sa sleduje v súlade s požiadavkami NV SR č. 354/2006 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu.

Od 1.01.2010 sú údaje o kvalite vody z verejných vodovodov spracovávané prostredníctvom nového **Informačného systému o pitnej vode**.

K 30.06.2011 boli do programu vložené údaje v súlade s pokynmi ÚVZ SR, pre jednotný postup pri vkladaní údajov a vypracovaným Prevádzkovým manuálom IS Pitná voda.

Epidemiologická situácia v okrese nebola negatívne ovplyvnená kvalitou pitnej vody z verejných vodovodov. **Kvalitu vody hodnotíme aj v I. polroku 2011 ako stabilne dobrú.**

Kvalita vody v zdrojoch individuálneho zásobovania je sledovaná na požiadanie vlastníkov zdrojov, najmä v období dažďov (pri záplavách), prípadne iných podozreniach na znečistenie pitnej vody v zdroji.

Odborní pracovníci RÚVZ taktiež poskytujú priebežne a v rámci Svetového dňa vody v roku 2011 poskytli odborné poradenstvo v otázkach ochrany a úpravy pitnej vody z individuálnych vodných zdrojov, zdravotnej bezpečnosti pitnej vody z týchto zdrojov a zdravotných rizík (28 konzultácií).

Úloha 1.7. Úprava pitnej vody vo verejných vodovodoch

V okrese Vranov nad Topľou je pitná voda zabezpečená z podzemných zdrojov pitnej vody a VVS STARINA (povrchový odber).

Vo všetkých verejných vodovodoch v okrese Vranov nad Topľou je úprava pitnej vody zabezpečovaná dezinfekčnými prostriedkami na báze chlóru (chlórnan sodný a plynný chlór).

Z dlhoročného sledovania kvality vody zo zdrojov podzemnej vody je zrejmé, že voda z týchto zdrojov je zdravotne bezpečná a dlhodobo vykazuje stálu kvalitu (a to aj v prípade, že pri odbere vzorky nie je zistené ani minimálne množstvo voľného chlóru).

Pri posudzovaní kvality vody z verejných vodovodov napojených na VVS STARINA, hodnotíme kvalitu pitnej vody ako stabilne dobrú, avšak pri posudzovaní zvažovanej možnosti prípadného vynechania dezinfekcie vody, bude nevyhnutné úzko spolupracovať s prevádzkovateľmi verejných vodovodov.

Úloha 1.8. Aktualizácia Informačného systému o kúpaliskách a o kvalite vody na kúpanie.

RÚVZ so sídlom vo Vranove nad Topľou i v roku 2011 (počas LTS) naďalej vykonáva monitoring kvality vody na prírodných lokalitách VN Veľká Domaša, **na rekreačných strediskách Nová Kelča – pláž, Nová Kelča – polostrov KRYM, Holčíkovce, Poľany, Dobrá.** Tieto lokality nemajú prevádzkovateľa, ale sú verejnosťou využívané na kúpanie. Odbery vzoriek boli vykonané v dňoch 13.06.2011 a 29.06.2011. Vyšetrené vzorky vody zodpovedali požiadavkám platnej legislatívy.

Počas LTS 2011 sa odbery budú vykonávať v intervaloch 1 x za 14 dní.

Kontrola kvality vody bazénov v areáli letného kúpaliska mesta Vranov nad Topľou bola vykonaná dňa 27.06.2011, pred uvedením do prevádzky. Vyšetrené vzorky vody zodpovedali požiadavkám platnej legislatívy.

Prevádzka kúpaliska bola zahájená dňa 1.07.2011.

Prevádzkovateľ umelého kúpaliska v obci Hermanovce a umelého kúpaliska RAGLENG v obci Pavlovce nie sú doposiaľ uvedené do prevádzky z dôvodu, že prevádzkovatelia uvedených kúpalísk o uvedenie do prevádzky nepožiadali.

Okrem kvality vody na kúpanie je sledovaná aj vybavenosť a prevádzka prírodných a umelých rekreačných lokalít, ako súčasť štátneho zdravotného dozoru.

Údaje o pripravenosti kúpalísk na LTS 2011 a o kvalite vody na kúpanie, boli priebežne aktualizované prostredníctvom IS o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie.

Informácie o stave kúpalísk a kvalite vody na kúpanie v okrese Vranov nad Topľou sú prístupné pre verejnosť aj na web stránke RÚVZ.

Úloha 1.10. Posilnenie implementovania HIA v posudkovej činnosti ÚVZ SR a RÚVZ v SR.

Odborní pracovníci RÚVZ sa nezúčastňujú na činnosti pracovnej skupiny ÚVZ SR Bratislava pre hodnotenie dopadov na zdravie (HIA) v súvislosti s prípravou vyhlášky MZ SR, ktorou bude upravený postup pri hodnotení dopadov na zdravie.

Pri posudzovaní posudkovej činnosti požadoval RÚVZ vo Vranove nad Topľou (za hodnotené obdobie) v jednom prípade predloženie hodnotenia dopadov na verejné zdravie

2. ODBOR PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA A TOXIKOLÓGIE

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY	GESTOR ÚLOHY
2.1.	Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce <u>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</u>	ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici
	RIEŠITEĽSKÉ PRACOVISKO	TERMÍN UKONČENIA
	RÚVZ v SR	Rok 2011 a ďalšie roky
2.2.	Znižovanie rizika vzniku ochorení podmienených prácou u zamestnancov pri práci so zobrazovacími jednotkami <u>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</u>	ÚVZ SR
	RÚVZ v SR	Rok 2011 a ďalšie roky
2.3.	Zdravé pracoviská	ÚVZ SR
	Vybrané RÚVZ v SR	Rok 2011 a ďalšie roky
2.4.	Príčinné súvislosti nádorových ochorení v pracovnom a životnom prostredí a životný štýl <u>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</u>	RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici
2.4.1.	ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici,	Rok 2011 a ďalšie roky
2.4.2.	Trenčína, Martine, Žilina	
	ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, Nitre, Bratislave hl. m.	
2.5.	Zvyšovanie úrovne ochrany zdravia pred rizikami z chemických látok <u>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</u>	ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici
	RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, Košiciach, Nitre (1.etapa)	Rok 2010 a ďalšie roky
	RÚVZ v SR (2.etapa)	

2.1. ZNIŽOVANIE MIERY ZDRAVOTNÝCH RIZÍK ZAMESTNANCOV Z PRACOVNÉHO PROSTREDIA, PRACOVNÝCH PODMIENOK A SPÔSOBU PRÁCE

2.1.1. Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

2.1. Zabezpečiť znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce (hluk, vibrácie, nebezpečné chemické faktory, karcinogénne a mutagénne faktory, azbest, biologické faktory, dlhodobé nadmerné a jednostranné zaťaženie, psychická pracovná záťaž), najmä zamestnancov, ktorí vykonávajú rizikové práce.

V okrese Vranov nad Topľou bolo k 30.06.2011 evidovaných 24 organizácií, ktorých zamestnanci vykonávajú rizikové práce. Škodlivým faktorom je takto pri práci exponovaných 867 osôb. Rizikovými faktormi, ktorým je exponovaných najviac zamestnancov je hluk 632 zamestnancov a prach 354 zamestnancov. Z ďalších rizikových faktorov sú chemické látky, ktorým je exponovaných 147 zamestnancov, vibrácie 71 zamestnancov, dermatotropné látky 4 zamestnanci, chemické karcinogény 6 zamestnancov, alergény 7 zamestnancov, infekcie 3 zamestnanci, lasery 2 zamestnanci a 44 zamestnancov je vystavených rizikovému faktoru psychickej záťaže. Na mnohých pracoviskách sa kumuluje účinok viacerých škodlivých faktorov, napr. v drevovýrobách, kovovýrobách, na zvaračských pracoviskách či pri výrobe cementu.

V priebehu roka 2011 boli z evidencie vyradené 3 pracoviská s výskytom rizikových prác: Agrodružstvo Bystré, Agrodružstvo Sol' a Poľnohospodárske družstvo Kvakovce – Malá Domaša. Práce s rizikovým faktorom - chemický faktor agrochemikálie boli vyradené z rizika, pretože sa vykonávanie ochrany rastlín obmedzilo a realizuje sa hlavne dodávateľským spôsobom. Na ochranu rastlín sa používajú nové prípravky, ktoré nie sú zaradené medzi toxické a veľmi toxické látky a zmesi. **Prácu vykonávalo 11 zamestnancov.**

Do evidencie pribudli 3 zamestnanci spoločnosti SLO.VI s.r.o. Hencovce, ktorí sú vystavení rizikovému faktoru hluk pri šití pančuchového tovaru.

V porovnaní s rokom 2010 nedošlo k výrazným zmenám v počte evidovaných osôb.

Organizácie, ktorých zamestnanci vykonávajú práce evidované v kategórii rizika 3 a 4, majú zmluvne zabezpečený dohľad nad zdravotnou starostlivosťou a lekárske preventívne prehliadky vo vzťahu k práci prostredníctvom pracovnej zdravotnej služby.

Za účelom hodnotenia rizika poškodenia zdravia pri práci vykonalo tohto roku objektivizáciu škodlivých faktorov 6 podnikov. Boli predložené 4 protokoly o meraní imisií hluku a 8 protokolov o meraní chemických škodlivých faktorov.

2.1.2. Znižovanie zdravotných rizík z veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov

V prvom polroku nebolo vydané žiadne rozhodnutie na skladovanie a manipuláciu s veľmi jedovatými látkami a prípravkami. Boli posúdené 4 prevádzkové poriadky pre prácu s chemickými faktormi.

2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu

Na monitorovanie mutagenity pracovného prostredia zamestnancov Bukocelu a.s. (varňa, regeneračný kotol) pracovníci RÚVZ so sídlom v Košiciach odobrali vzorky periférnej krvi na

testy mutagenity pracovného prostredia (výskyt chromozómových aberácií v periférnych lymfocytoch).

2.1.4. Znižovanie psychickej pracovnej záťaže

V prvom polroku nebola posudzovaná psychická záťaž na žiadnom pracovisku.

2.1.6. Prevencia ochorení chrbtice súvisiacich s prácou a prešetrovanie podozrení na iné poškodenia zdravia z práce so zameraním na ochorenia chrbtice

V prvom polroku bolo prešetrených 7 podozrení na chorobu z povolania: u 3 šičiek sa jednalo o ochorenia horných končatín z DJNZ, u 1 piliča a 1 stavebného robotníka o poškodenie HK z vibrácií a u brúsiča píl o siderózu. Podozrenie na ochorenie chrbtice z profesionálnych príčin nebolo prešetrované.

2.2. ZNIŽOVANIE RIZIKA VZNIKU OCHORENÍ PODMIENENÝCH PRÁCOU U ZAMESTNANCOV PRI PRÁCI SO ZOBRAZOVACÍMI JEDNOTKAMI

V prvom polroku 2011 bolo uvedených do prevádzky 28 pracovísk (kancelárske a administratívne priestory, banky, poisťovne), na ktorých sa používajú pri práci zobrazovacie jednotky. Osobné počítače sa však používajú aj vo vzorkových predajniach, autoservisoch, pneuservisoch a i. Pri ohliadkach bol kladený dôraz na správne osvetlenie pracovnej plochy pri práci s PC a na to, aby pracovný stôl a pracovné kreslo zodpovedalo ergonomickým požiadavkám.

2.3. ZDRAVÉ PRACOVISKÁ

Do riešenia úlohy: „Zdravé pracoviská“ sa RÚVZ so sídlom vo Vranove nad Topľou zapojil už v roku 2008. Ako „zdravé pracovisko“ bola vytypovaná kovovýroba KOVO Hudák spol. s r.o., Čaklov. Spoločnosť vyrába zárubne, lešenie pre stavebný priemysel, brzdové valce pre automobilový priemysel, náhradné diely pre malotraktory, spojovací materiál pre podlahové rošty a bočnice.

Spoločnosť zamestnáva 44 pracovníkov, z toho 15 v profesii zámočník, 9 v profesii zámočník zvärač, 4 v profesii kovoobrábač a 2 lakovník. Zámočníci a kovoobrábači sú počas práce exponovaní hluku. Zámočníci zvärači sú exponovaní pevnému aerosólu zo zvärania, pevnému aerosólu z brúsenia, hluku a pri práci s ručnou flexibrúskou aj vibráciám, prenášaným na ruky. Lakovníci sú pri namáčaní zárubní do vane so základnou farbou exponovaní organickým rozpúšťadlám (toluén, xylény).

Na zníženie rizika poškodenia zdravia zamestnancov pri práci spoločnosť priebežne vykonáva technické opatrenia (pravidelná údržba a výmena strojov za nové).

V druhej polovici roka 2011 plánujeme v prevádzke vykonať spoločnú previerku s pracovníkmi orgánov inšpekcie práce za účelom vyhodnotenia stavu ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti pri práci.

2.5. ZVYŠOVANIE ÚROVNE OCHRANY ZDRAVIA PRED RIZIKAMI Z CHEMICKÝCH LÁTKOK

V priebehu polroka roka 2011 nebol na území okresu evidovaný žiaden subjekt, ktorý by produkoval alebo dovážal toxické látky a zmesi ani veľmi toxické látky a zmesi v množstve nad 1000 t a ktorý by mal povinnosť predregistrovať alebo registrovať tieto látky podľa nariadenia REACH.

Pracovníci odborov a oddelení PPLaT RÚVZ sa zúčastnili celoslovenského seminára s témou „Kontrola uplatňovania chemickej legislatívy orgánmi verejného zdravotníctva“.

Pripravuje sa vykonanie spoločnej previerky s pracovníkmi orgánov inšpekcie práce za účelom kontroly uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok.

3. ODBOR HYGIENY VÝŽIVY, BEZPEČNOSTI POTRAVÍN A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY	GESTOR ÚLOHY
3.1.	Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospelaj populácie <u>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</u> RÚVZ v SR	ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Poprade a v Banskej Bystrici 15. január 2012 a ďalšie roky
3.2.	Monitoring jodidácie kuchynskej soli <u>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</u> RÚVZ v SR	ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Košiciach 30. december 2011 a ďalšie roky
3.3.	Bezpečnosť kozmetických výrobkov určených pre deti RÚVZ v SR	ÚVZ SR 30. marec 2011
3.4.	Bezpečnosť výrobkov určených pre deti RÚVZ v SR, RÚVZ so sídlom v Poprade	ÚVZ SR 31. december 2011
3.5.	Bezpečnosť papierových a kartónových obalových materiálov RÚVZ so sídlom v Poprade	ÚVZ SR 31. december 2011
3.6.	Monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách <u>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</u> RÚVZ v SR	ÚVZ SR 30. december 2011 a ďalšie roky

Číslo úlohy: **3.1.**

Názov úlohy: **Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospelaj populácie.**

Cieľ úlohy: Prostredníctvom monitoringu a intervencie vplývať na zlepšenie stravovacích návykov u vybraných skupín dospelaj populácie (so zameraním sa na stredne ťažkú prácu). Zisťovanie vývoja výživového stavu v sledovaných populačných skupinách.

V 1. polroku 2011 sme v spolupráci s poradňou zdravia plnili projekt „Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospelaj populácie“.

Vyšetrených bolo 39 respondentov rozdelených ľahko pracujúce ženy a mužov, kde sa veková kategória pohybovala od 19 - 34 rokov a 35 - 60 rokov.

Každý klient obdržal a vyplnil 1-dňový jedálny lístok a dotazník o životospráve a pohybovej aktivite.

V poradni zdravia sa zhodnotilo kardiovaskulárne riziko po vyplnení záznamového listu pre biochemické vyšetrenie. V klinicko-somatickom dotazníku sa vyhodnotila – váha, výška, BMI, WHR a krvný tlak.

Po spracovaní získaných údajov sa tieto následne vyhodnotia.

Číslo úlohy : **3.2.**

Názov úlohy: **Monitoring jodidácie kuchynskej soli .**

Cieľ úlohy: Monitorovanie obsahu jódu v kuchynskej soli vo vybraných potravinách a ľudskom organizme s cieľom zabezpečovania kontinuálneho prísunu jódu do ľudského organizmu a jeho predpokladaného obsahu v organizme.

V 1. polroku 2011 sme v RÚVZ so sídlom vo Vranove nad Topľou odobrali **16 vzoriek** kuchynskej soli z distribučnej siete na laboratórny rozbor. Boli to vzorky zahraničnej produkcie. Ani v jednej vzorke nebol prekročený obsah jódu, jodičnanu draselného, ferokyanidu draselného a jodičnanu draselného vyjadreného ako KJ. Všetky odobraté vzorky kuchynskej soli vyhoveli zdravotným požiadavkám PK SR.

Číslo úlohy : **3.3.**

Názov úlohy: **BEZPEČNOSŤ KOZMETICKÝCH VÝROBKOV
URČENÝCH PRE DETI**

Cieľ úlohy:

1. kontrola dodržiavania bezpečnosti kozmetických výrobkov v oblasti regulovaných látok
2. dodržiavanie povinnosti označenia vybraných regulovaných látok v zložení na obale kozmetických výrobkov
3. zavedenie laboratórnych metód na kontrolu vybraných regulovaných látok.

ŠZD nad kozmetickými výrobkami bol vykonávaný v zmysle zák. NR SR 355/2007 Z.z. podľa jednotnej osnovy a plánu odberu vzoriek kozmetických výrobkov.

V rámci ŠZD bolo v 1. polroku 2011 odobratých **5 vzoriek** kozmetických výrobkov z domácej a zahraničnej produkcie. Z odobratých 5 vzoriek bola 1 vzorka domácej produkcie a 4 vzorky

zahraničnej produkcie. V uvedených vzorkách bolo stanovenie deklarovaných konzervantov. Vzorky boli vyšetované v laboratóriu RÚVZ Bratislava. Výsledky laboratórnych rozborov všetkých 5 vzoriek vyhoveli požiadavkám NV SR č.658/2005 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na kozmetické výrobky.

Nedostatky pri odbere kozmetických výrobkov v predajniach neboli zisťované. Výrobca, dovozcu a distribútora kozmetických výrobkov v okrese Vranov nad Topľou nemáme.

Číslo úlohy : **3.4.**

Názov úlohy: **BEZPEČNOSŤ VÝROBKOV URČENÝCH PRE DETI**

Cieľ úlohy:

1. kontrola dodržiavania bezpečnosti keramických a plastových výrobkov určených pre deti so zameraním na kontrolu vybraných kritérií bezpečnosti výrobkov – migrácia Cd, Pb, formaldehydu, primárnych aromatických amínov, bisfenolu A resp. iných ukazovateľov v závislosti od materiálového zloženia,
 2. kontrola označovania a dokumentácie v súlade s Potravinovým kódexom SR
- Materiály a predmety určené na styk s potravinami.

V 1.polroku 2011 v rámci výkonu úradnej kontroly nad materiálmi a predmetmi na styk s potravinami bola odobratá **1 vzorka plastových výrobkov** pre deti na laboratórne vyšetrenie. Vzorka bola odobratá z distribučnej siete na stanovenie melamínu a formaldehydu . Vzorka bola vyšetovaná v akreditovanom špecializovanom laboratóriu RÚVZ so sídlom v Poprade. Výsledok laboratórneho rozboru ešte nebol zaslaný.

Číslo úlohy: **3.6.**

Názov úlohy: **MONITORING SPOTREBY VYBRANÝCH PRÍDAVNÝCH LÁTOK V POTRAVINÁCH**

Cieľ úlohy:

Monitorovanie spotreby vybraných prídavných látok v potravinách u dospeljej populácie, s cieľom zistiť úroveň ich spotreby a porovnať príjem každej vybranej prídavnej látky s jej stanoveným prijateľným denným príjmom(ADI).

Monitorovanie spotreby prídavných látok prebieha. Respondenti vyplňajú dotazník spotreby potravín, pokrmov a nápojov, pričom jeden deň tvorí jedálny lístok z pracovného týždňa a druhý deň z víkendu.

Číslo úlohy: **7.8.**

Názov úlohy: **Glutén v diétnych potravinách.**

Cieľ úlohy:

1. kontrola potravín určených na bezlepkovú diétu v obchodnej sieti
2. ochrana pacientov chorých na celiakiu pred použitím nevhodných potravín.

RÚVZ so sídlom vo Vranove nad Topľou túto úlohu v roku 2009 neplní.

4. ODBOR HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY RIEŠITEĽSKÉ PRACOVISKO	TERMÍN UKONČENIA
4.1.	Prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR a zistenie trendov v ich telesnom raste a vývine	ÚVZ SR , ÚH LF UK Bratislava
	ÚVZ SR, RÚVZ v SR, pediatri	Rok 2020
4.2.	Zneužívanie návykových látok (alkohol, tabak, drogy) u detí a mládeže na Slovensku	ÚVZ SR, ÚV SR., Národné monitorovacie centrum, VÚDPaP, ÚVZ SR
	ÚVZSR a vybrané RÚVZ v SR	Priebežne, podľa požiadaviek gestora
4.3	Monitoring stravovacích zvyklostí a výživových preferencií vybranej populácie detí SR a hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál.	RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote ÚVZSR
	Všetky RÚVZ v SR	V roku 2011 sa nerealizuje Rok 2014
4.4	Zdravé deti v zdravých rodinách	RÚVZ Banská Bystrica ÚVZSR
	ÚVZSR a vybrané RÚVZ v SR	Rok 2012

Číslo úlohy: 4.1.

Prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR a zistenie trendov v ich telesnom raste a vývine.

S realizáciou tohto projektu sa začne v mesiaci september 2011. V posudzovanom období prebiehala prípravná fáza pre jeho realizáciu (informačné listy školám).

Číslo úlohy: 4.2.

Zneužívanie návykových látok (alkohol, tabak, drogy) u detí a mládeže na Slovensku.

Plnenie úlohy:

V 14. kalendárnom týždni r. 2011 prebiehal v rámci „Školského prieskumu užívania legálnych a nelegálnych drog u žiakov ZŠ a študentov stredných škôl“ na strednej odbornej škole drevárskej Ul. Lúčna 1055 Vranov nad Topľou zber údajov o užívaní návykových látok (alkohol, tabak, drogy). Prieskum sa uskutočňoval formou dotazníkov, zúčastnilo sa ho 141 študentov (11 dievčat, 130 chlapcov) z 8 tried tejto školy. **Počet respondentov: 141 študentov.**

Číslo úlohy: 4.3.

Monitoring stravovacích zvyklostí a výživových preferencií vybranej populácie detí SR a hodnotenie expozície vybratých rizík spojených s konzumáciou jedál.

V tomto roku sa tento projekt nerealizuje. S jeho realizáciu sa znovu začne v r. 2014.

Číslo úlohy: 4.4.

Zdravé deti v zdravých rodinách

V okrese Vranov sa neplní.

Programy a projekty (okrem vyhlásených ÚVZ SR)

1. Školský mliečny program.

Plnenie úlohy:

Formy: - predaj mlieka a mliečnych výrobkov pracovníkmi ŠS
- predaj mliečnych nápojov formou automatov (fi: RAJO)

V sledovanom období sa nezvýšil počet mliečnych automatov pre predaj mlieka a mliečnych výrobkov (4 mliečne automaty), ani počet zariadení, v ktorých sa mliečny program realizuje (t.č. evidujeme 21 zariadení zapojených do tohto programu).

2. Prevenia dusičnanovej methemoglobinémie.

Plnenie úlohy:

Z dôvodu prevencie dusičnanovej methemoglobinémie je naďalej ponúknutá možnosť mamičkám detí do 1 roka života na bezplatné laboratórne vyšetrenia vzorky pitnej vody zo studne, z ktorej sa kojenecká strava pripravuje.

Počet vyšetrených vzoriek: 4 vzorky pitných vôd

Výsledky: 2 vzorky neboli zdravotne bezpečné

2 vzorky boli zdravotne bezpečné

Opatrenia: pre prípravu dojčeneckej stravy boli odporúčané iné zdroje pitnej vody, resp. používanie kojenecký vôd.

3. Sledovanie úrazovosti u 0 – 19 ročných.

Plnenie úlohy:

Pracovníci oddelenia sa pri ŠZD základných a materských škôl pravidelne zúčastňujú na realizácii tohoto projektu.

Zámerom projektu je:

- kontrola možných rizík úrazovosti (kontrola stavu vybavenosti školských vonkajších plôch – detských preliezačiek, hojdačiek, pieskovísk, vybavenia telocvičien telocvičným náradím, kontrola ochranných krytov topných telies, stav školského nábytku, zabezpečenia zmiešavacích batérií v umývarkach detí a pod.).

V meste sa dozoruje jedno dopravné ihrisko detí základných škôl, zamerané na odborné zaškolenie žiakov základom dopravnej výchovy.

V rámci realizácie tejto úlohy bolo vykonaných:

- 16 previerok vonkajších plôch a vnútorného vybavenia materských škôl
- 1 previerka telocvične
- 1 previerka plaveckej učebne
- 7 previerok základných škôl

V dvoch prípadoch boli vydané pokyny k odstráneniu nedostatkov, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť detí. Nedostatky sa týkali vybavenosti vonkajších plôch zariadení – nevhodné prekrytie šachty na odvádzanie odpadových vôd a úprava okolitého terénu, nevyhovujúci stav prístupových chodníkov do zariadenia).

6. Program ovocie a zelenina.

Plnenie úlohy:

Čas riešenia projektu je r. 2010 a 2011.

S realizáciou tohto projektu sme začali v r. 2010 a zahŕňal zber údajov, zadávanie údajov do databázy a zaslanie na ÚVZ SR Bratislava k celkovému spracovaniu.

V r. 2011 je činnosť zameraná na spoluprácu so zapojenými zariadeniami do tohto projektu (objasňovanie dôvodov pravidelného konzumovania ovocia a zeleniny, vzdelávanie ich v oblasti dôležitosti konzumácie pre ich zdravie, naučiť dôverovať ovociu a zelenine vypestovanému v Slovenskej republike, zvýšenie zaraďovania ovocia zeleniny ako aj šalátov a ovocných štiav do jedálnych lístkov)

Projekt sa realizuje v týchto zariadeniach: (MŠ Nižný Hrušov, MŠ Nižný Hrabovec, MŠ Vranov n/T-JUH, MŠ Hencovce, ZŠ Nižný Hrabovec, ZŠ Seč. Polianka, ZŠ Vranov n/T-Lúčna, CZŠ Vranov n/T, Ul. Školská 640), ale sú do neho zapojené aj niektoré iné školské zariadenia.

Dodávku ovocia a zeleniny do školských zariadení zabezpečuje fi: AGROMIX s.r.o. Sedliská.

5. ODBOR OCHRANY ZDRAVIA PRED ŽIARENÍM

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY	GESTOR ÚLOHY
5.1.	Zhodnotenie zdravotného rizika z prírodnej rádioaktivity v balených vodách dodávaných do distribučnej siete v rámci SR	RÚVZ Banská Bystrica
	RIEŠITEĽSKÉ PRACOVISKÁ	TERMÍN UKONČENIA
	ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, v Košiciach	2014
5.2.	Radiačná ochrana na dočasných defektoskopických pracoviskách v SR	ÚVZ SR
	ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, v Košiciach, v Bratislave hl. m. a v Nitre	2014

5.3.	Sledovanie a hodnotenie veľkosti ožiarenia pacientov z lekárskeho ožiarenia	ÚVZ SR
	ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Bratislave, Banskej Bystrici, Nitre a v Košiciach	2015
5.4.	Monitorovanie rádioaktivity v životnom prostredí pre účely plnenia požiadaviek odporúčania Európskej komisie C(2000) 1299(2000/473/Euratom a zabezpečovanie činnosti komunikačného informačného systému medzi ÚVZ SR a Európskou Komisiou	ÚVZ SR
	ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, Košiciach a SHMÚ	Priebežne

Úlohu neplníme

6. ODBOR EPIDEMIOLOGIE

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY	GESTOR ÚLOHY
6.1.	Národný imunizačný program SR	ÚVZ SR
	RIEŠITEĽSKÉ PRACOVISKO	TERMÍN UKONČENIA
	RÚVZ v SR	priebežne
6.2.	Surveillance infekčných chorôb	ÚVZ SR
	RÚVZ v SR	priebežne
6.3.	Informačný systém prenosných ochorení	ÚVZ SR
	RÚVZ v SR	RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici priebežne
6.4.	Surveillance vybraných nozokomiálnych nákaz v programe EÚ HELICS – IPSE.	RÚVZ so sídlom v Trenčíne
	ÚVZ SR a RÚVZ v SR	priebežne
6.5.	Surveillance chronických ochorení	RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici
	RÚVZ v SR	Priebežne

6.6.	Mimoriadne epidemiologické situácie	ÚVZ SR
	RÚVZ v SR	priebežne
6.7.	Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV	ÚVZ SR
	RÚVZ v SR	Priebežne
6.8.	Prevenca HIV/AIDS	RÚVZ so sídlom v Košiciach
	RÚVZ v sídlach krajov, všetky RÚVZ košického kraja	december 2011

6.1. NÁRODNÝ IMUNIZAČNÝ PROGRAM SR (NIP SR)

Dosiahnutie cieľov – vysokú zaočkovanosť populácie, si vyžaduje dostatočnú pripravenosť, koordinovaný postup odborne podložený a dobre zdokumentovaný, podporu zdravia a edukácie verejnosti v prevencii antivakcinačných postojov.

Riešiteľské pracoviská
RÚVZ v SR

Časové obdobie: priebežne

Etapy riešenia

1. Realizácia vlastného očkovania:

Aktuálny kalendár očkovania pre rok 2011 bol zaslaný všetkým očkujúcim lekárom s ďalším usmernením vykonávania vakcinácie. Všetkým všeobecným lekárom pre dospelých, pre deti a dorast a primárom všetkých lôžkových oddelení bolo zaslané odborné usmernenie na vykonávanie očkovania s ohľadom na kontraindikácie očkovania, podľa odborného usmernenia MUDr. Ingrid Urbančíkovej, Ambulancia pre očkovanie rizikových detí, DFN Košice.

Kontrola očkovania zo strany RÚVZ sa vykonáva formou kontroly zasielaných výpisov o vykonaných očkovacích úkonoch očkujúcimi lekármi – písomná forma, resp. elektronická forme.

2. Zabezpečenie prioritných úloh pre rok 2011

V roku 2011 budú realizované nasledovné zmeny očkovacieho kalendára:

- Zabezpečenie realizácie aktuálnych zmien v povinnom a odporúčanom očkovaní detskej populácie.
- Zabezpečenie očkovania určených rizikových skupín obyvateľstva pandemickou vakcínou proti pandemickej chrípke schválené Pandemickou komisiou vlády SR
- Udržanie vysokej úrovne zaočkovanosti v rámci povinného očkovania.

Vyhodnotenie:

Všetci očkujúci lekári boli písomnou formou oboznámení so zmenami v očkovaní v roku 2011.

3. Surveillance a kontrola ochorení preventabilných očkovaním:**Úloha:**

- vykonávanie monitoringu ochorení preventabilných očkovaním,
- zabezpečenie vzdelávania a doškolovania zdravotníckeho personálu v otázkach vakcinácie s dôrazom na vzdelávanie rodičov v prevencii antivakcinačných aktivít.

Vyhodnotenie:

Ochorenia preventabilné očkovaním v 1. polroku t.r. neboli hlásené. V zmysle vyššie uvedených úloh boli lekári vykonávajúci vakcináciu informovaní o všetkých zmenách týkajúcich sa vakcinácie, očkovačom kalendári, antivakcinačnom týždni EIW (články do novín, leták, informačné tabule, osobné konzultácie s lekármi, s rodičmi, vysvetľovanie dôležitosti očkovania rodičom detí a pod.)

4. Manažment očkovania:**Úlohy**

- zabezpečenie kontroly vykonávania očkovania, dodržiavania termínov očkovania podľa očkovačieho kalendára s vypracovaním záznamu o očkovaní,
- zabezpečenie mesačnej kontroly očkovania formou písomných, resp. E-mailových oznamovaní počtu zaočkovaných osôb na jednotlivých zdravotných obvodoch a ich pravidelnom vyhodnocovaní,
- v prípade zistenia nedostatkov v očkovaní zabezpečiť ich promptné odstránenie

Časové obdobie: priebežne

Vyhodnotenie

Plní sa priebežne. Lekári vykonávajúci vakcináciu zasielajú mesačné vyhodnotenie vakcinačných aktivít.

Kontrola očkovania v SR:

- vykonať kontrolu očkovania v ročníkoch narodenia určených ÚVZSR k stanovenému termínu
- vyhodnotiť očkovanie a v prípade zistenia nedostatkov ich vyriešiť s kompetentnými orgánmi

Časové obdobie: september – október 2011

Vyhodnotenie

Kontrola sa vykoná v stanovených termínoch - september – október 2011

6.2. SURVEILLANCE INFEKČNÝCH CHORÔB

Cieľ

1. znižovanie chorobnosti, úmrtnosti a následkov po prekonaní infekčných ochorení a tým dosiahnutie zlepšenia kvality života
 2. skvalitnenie surveillance prenosných ochorení
 3. edukácia obyvateľstva v problematike prenosných ochorení
- Dosiahnutie cieľa si vyžaduje dostatočnú pripravenosť, koordinovaný, odborne podložený a dobre zdokumentovaný postup a epidemiologický informačný systém.

Riešiteľské pracoviská

RÚVZ v SR

Etapy riešenia

1. Zlepšenie laboratórnej spolupráce:

- udržiavať spolu prácu s OKM, ktorá je v súčasnosti na dobrej úrovni a spolupracovať aj s ďalšími laboratóriami OKM, ktoré vykonávajú vyšetrenia pre lekárov okresu Vranov nad Topľou (Ružomberok, Snina, Stropkov a pod.)

Časové obdobie: priebežne

Vyhodnotenie

Spolupráca s OKM vo Vranove n/T aj v Ružomberku, Stropkove je na veľmi dobrej úrovni. Pozitívne výsledky sú hlásené telefonicky ihneď po diagnostikovaní etiologického agens a následne aj písomne

2. Zlepšenie hlásenia prenosných ochorení:

- úzkou spoluprácou s lekármi primárneho kontaktu pre dospelých, deti a dorast, s infektológmi, odborníkmi pre tuberkulózu, pohlavné prenosné ochorenia a laboratóriami, ktoré zabezpečujú laboratórnu diagnostiku;
- zavedenie elektronického hlásenia prenosných ochorení terénymi lekármi;
- propagovaním vyžívania on-line hlásenia prostredníctvom internetu do EPIS

Časové obdobie: priebežne

Vyhodnotenie

Hlásenie prenosných ochorení je na dobrej úrovni. Pozitívne výsledky z OKM sú hlásené okamžite telefonicky a následne aj písomnou formou na RÚVZ. Hlásenie prenosných ochorení E-mailovou poštou využívajú len lôžkové oddelenia Vranovskej nemocnice, n.o. Väčšina ambulancií praktických lekárov pre dospelých aj pre deti a dorast nepracujú s počítačmi a preto hlásenie do EPIS nevykonávajú.

3. Analýza rizika hrozby nových alebo „staronových“ infekčných ochorení:

- vykonávať kvalitný monitoring v rámci surveillance nových alebo „staronových“ infekčných ochorení, ktoré vznikajú vplyvom ekosystémového narušenia,
- spolupracovať so SLS pri Vranovskej nemocnici, n.o. pri priebežnom vzdelávaní a doškoloňovaní zdravotníckeho personálu,,
- zabezpečiť veľmi úzku spoluprácu s mikrobiológmi, infektológmi a lekármi primárneho kontaktu pri zistení nových patogénov, známych chorobách, pri ktorých sa zistili noví pôvodcovia, alebo došlo u nich k vývojovým zmenám,, pri znovu objavení sa starých patogénov a pod.

Časové obdobie: priebežne

Vyhodnotenie:

Plní sa priebežne; „staronové“ ochorenia v uplynulom polroku 2011 sme mali hlásené jedno ochorenie na **Legionárske ochorenie** u 73 ročnej ženy – pľúcna forma ochorenia, hospitalizovanej na internom oddelení Vranovskej nemocnice n.o. Diagnóza bola stanovená na základe serologického vyšetrenia séra v mikroaglutinačnom teste 1:256 s antigénom **Legionella pneumophila séroskupiny 5**. Pacientka sa nezdržiavala v objekte so vzduchotechnikou. Vzhľadom k dlhodobejšej hospitalizácii bola odobratá voda zo sprchovej hlavice a umývadla v zdravotníckom zariadení – interného oddelenia, aj v domácnosti.

Laboratórnym vyšetrením vody odobratej z interného oddelenia Vranovskej nemocnici n.o. bola zistená **L. pneumophila rovnaký sérotyp, ako u pacientky interného oddelenia s Pleuropneumóniou**. Na základe tohto nálezu bol vydaný pokyn pre objasnenie príčiny kontaminácie vody vo vodovodnom potrubí v budove „Interného pavilónu“ baktériami *Legionelle pneumophila* a odstránenia príčiny kontaminácie vody.

Pri každom výskyte prenosného ochorenia v zdravotníckom zariadení sú primári oddelení písomne a personál oddelení aj osobným rozhovorom, vedení k správne vykonávaniu protiepidemických opatrení vrátane dekontaminácie, dodržiavaniu bariérového ošetrovateľského režimu, izolácii pacientov a pod.

4. Zlepšenie informovanosti a zvýšenie edukácie obyvateľstva v problematike prenosných ochorení

- cestou regionálnych médií sprostredkovať širokej verejnosti všetky základné informácie o prenosných ochoreniach, ich výskyte v SR, o možnostiach ich predchádzania, o očkovaní, a ďalších preventívnych opatreniach. Upozorniť na vstupný portál programu EPIS ako nového zdroja informácií o prenosných ochoreniach.

Časové obdobie: priebežne

Vyhodnotenie:

Na webovej stránke RÚVZ sú uverejňované informácie o aktuálnej epidemiologickej situácii, podľa epidemiologickej naliehavosti. Veľmi dobrá je spolupráca s miestnymi novinami „Vranovské noviny a „Vranovské novinky“, „Vranovské Spektrum“, „Región“, ktoré uverejňujú aktuálnu situáciu vo výskyte prenosných ochorení, prípadne aj ďalšie informácie o prenosných

ochoreniach a ochrane proti ich šíreniu (chripka, ochorenia ovplyvnené očkovaním, alimentárne nákazy – E.coli, a pod.)

6.3. INFORMAČNÝ SYSTÉM PRENOSNÝCH OCHORENÍ

Cieľ

1. posilnenie surveillance a kontroly infekčných ochorení
2. začlenenie našej surveillance infekčných ochorení do sieti EÚ

Riešiteľské pracoviská

RÚVZ v SR

Etapy riešenia

Vyhodnotenie :

Počet spracovaných a do systému vložených prípadov :	202
Z toho počet uzavretých	202
Nepotvrdené	52
Počet spracovaných ohnisk	155
Počet chránených kontaktov očkovaním, aktívne, pasívne	84
Opatrenia prijaté rozhodnutím	67
Pokynom na mieste	1256

Úlohy sa plnia každodenne vkladáním hlásených ochorení do EPIS, ich mesačnou analýzou, ako podklad pre mesačné správy, systémom rýchleho varovania podľa aktuálnej situácie

6.4. NOZOKOMIÁLNE NÁKAZY

Riešiteľské pracoviská

RÚVZ v SR

Anotácia

Etapy riešenia

1. Realizácia surveillance vybraných nozokomiálnych nákaz v programe EÚ HELICS:

Plnenie: Vranovská nemocnica, n.o. nie je zapojená do programu HELICS

2. Implementácia moderných foriem vzdelávania cieľových skupín zdravotníckych pracovníkov v oblasti prevencie NN:

V 1. polroku t.r. sa neuskutočnila žiadna vzdelávacia akcia pre zdravotníckych pracovníkov.

3. Úlohy pre RÚVZ Vranov n/T

- vykonať analýzu výskytu nozokomiálnych nákaz (NN) za rok 2011

- porovnať výskyt NN v roku 2010 a 2011 s výskytom v roku 2008 a za posledných 5 rokov
- skvalitniť surveillance a kontroly NN zabezpečením:
 - vysokej kvality diagnostických možností patogénnych mikroorganizmov v spolupráci s OKM
 - vysokej kvality monitorovania a kontroly nozokomiálnych nákaz zaktivizovaním činnosti komisie pre evidenciu a analýzu NN
 - zvýšenie bezpečnosti pacientov v zdravotníckych zariadeniach zabezpečením kontroly dekontaminačných postupov a verifikáciou mikrobiologickej kontroly prostredia, sterility, dezinfekcie podľa harmonogramu odd. epidemiológie RÚVZ.
 - štandardné postupy hygienickej a chirurgickej dezinfekcie rúk

Časové obdobie: priebežne

VYHODNOTENIE ZA .1.POLROK 2011

KONTROLA STERILITY

STERILNÉ PREDMETY	320
STEROV Z PROSTREDIA	192
DEZINFEKČNÝCH ROZTOKOV	16
KONTROLA HS	30
KONTROLA AUT.	20
ČISTENÉ VODY	2

POČET HLÁSENÝCH NOZOKOMIÁLNYCH NÁKAZ ZA 1.POLROK 2011

OAIM	4
CHIRURGICKÉ	0
DOLIEČOVACIE	1
NOVORODENECKÉ	1
GYN.POROD,	1
NEUROLOGICKÉ	5
DETSKÉ	6
INTERNÉ	0
SPOLU	18

6.5. SURVEILLANCE CHRONICKÝCH OCHORENÍ

CINDI program SR“

V programe CINDI sa zameriavame na monitoring a evidenciu rizikových faktorov srdcovocievnych, ale aj niektorých metabolických ochorení. Preventívne vyšetrenia poskytujeme celej populácii bez vekového obmedzenia a rájonnej príslušnosti, vždy u osôb bez manifestného

ochorenia. Ak sú hodnoty RF kritické, klienta odosielame do starostlivosti praktického lekára pre dospelých, alebo priamo do metabolickej poradne.

Klienti s hraničnými hodnotami sa podrobia poradenstvu, ktorým nefarmakologicky intervenujeme do životného štýlu. Kladný výsledok sa odrazí najskôr po 3 mesiacoch, kedy klienta objedávame na 1. kontrolné vyšetrenie.

K 30.06.2011 PZ mala nasledovnú návštevnosť:

Počet vyšetrení:	155 (53 M, 102 Ž)
Počet klientov:	147 (49 M, 98 Ž)
Počet štandardných vyšetrení:	127 (39M, 88 Ž)
Počet klientov vyšetrených prvý krát:	31 (18 M, 13 Ž)
Počet klientov vyšetrených opakovane:	96 (21 M, 75 Ž)
Počet výjazdových aktivít:	1
Počet vyšetrení pri výjazdových aktivitách:	12
Celková návštevnosť v sledovanom období:	155

V súbore prvovyšetrených dosiahli prvenstvo v návštevnosti klienti zo skupiny 45-54 ročných. Najpočetnejšiu skupinu v kontrolných vyšetreniach tvorili 55-64 roční klienti. V celkovej návštevnosti mali prevahu ženy (102) nad mužmi (53).

Z analýz prvovyšetrených klientov vyplýva, že najviac rizikových faktorov sa vyskytlo v skupine 55-64 ročných žien a 45-54 ročných mužov.

Ku klinickým odborníkom sme odoslali **2 klientov** pre kritické hodnoty **cholesterolu** , **3** pre kritické hodnoty **glykémie**. U **4** nových klientov sme zistili **hypertenziu**.

Nadstavbové poradne

Najväčší záujem z nadstavbových poradní javili klienti o **poradňu zdravej výživy**. Navštívili ju temer všetci klienti s hraničnými a kritickými hodnotami cholesterolu, glykémie, BMI a TK (27 klientov).

„Národný program prevencie obezity“

Tento program sme uplatňovali v rámci práce PZ už dávno pred jeho schválením (január 2008). Klasickú obezitologickú poradňu s potravinovou váhou a nutričným programom nemáme, ale nosným pilierom našej práce sú stále informácie o správnej výžive a optimálnej pohybovej aktivite pri všetkých skupinových aktivitách a individuálnom poradenstve, zvlášť s dôrazom u klientov v rizikovom pásme dyslipidémie, nadváhy, hyperglykémie a samozrejme u obéznych. Zamerali sme sa aj na spoluprácu s praktickými lekármi oslovením informačným listom o činnosti Poradenského centra.

Aktivity sme realizovali v dvoch základných oblastiach: výživa a fyzická aktivita.

Výživa:

- v regionálnej tlači a na web.stránke uverejnený článok s názvom „Obezita - problém viac než estetický“
- beseda o správnej výžive so žiakmi Strednej odbornej školy A. Dubčeka vo Vranove nad Topľou

- beseda o životnom štýle so seniormi v Domove dôchodcov vo Vranove nad Topľou
- beseda o životospráve pri hypertenzii v Domove dôchodcov vo Vranove nad Topľou
- monitoring výskytu nadváhy a obezity klientov vyšetrených v PZ a individuálne poradenstvo

Fyzická aktivita :

Realizácia kampane „Vyzvi srdce k pohybu“

- v rámci spolupráce sme sa obrátili na ambulancie praktických lekárov a lekárne
- materské centrum Slniečko (Míľa pre mamu)
- komunitné centrá Rómov (Čičava, Čaklov, Bystre)
- športové kluby
- Mestský úrad vo Vranove nad Topľou
- stredné školy v meste
- oslovili sme aj klientov PZ, ktorí mali problémy a dyslipidémiou, nadváhou a obezitou, metabolickým syndrómom a klientov so sedavým spôsobom života.

Do súťaže sa prihlásilo 76 účastníkov, 13.júla 2011 očakávame výsledok zlosovania.

6.6. MIMORIADNE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUÁCIE

Dosiahnutie cieľov si vyžaduje dostatočnú pripravenosť, koordinovaný postup odborne podložený a dobre zdokumentovaný, komunikáciu na národnej a medzinárodnej úrovni.

Gestor

ÚVZ SR

Riešiteľské pracoviská

RÚVZ v SR

Etapy riešenia

Stratégie súvisiace s pripravenosťou a kontrolou prenosných ochorení predstavujúcich závažnú hrozbu pre obyvateľstvo

Príprava plánov, rozvoj stratégií a postupov pre stanovenie, testovanie, hodnotenie a revidovanie nepredvídaných udalostí na národnej úrovni, krajských, okresných a miestnych úrovniach, a ich súčinnosť v rámci našej krajiny, ale i medzi členskými štátmi EÚ. Tieto úlohy zabezpečujúce vysokú ochranu zdravia obyvateľov je možné plniť len v prípade monitoringu, zabezpečenia včasného varovania pred závažnými ohrozeniami zdravia a pri získavaní a využívaní spoľahlivých informácií.

Vyhodnotenie: V 1. polroku t.r. sa ešte úloha neplnila

Posilniť globálnu zdravotnú bezpečnosť (varovanie a reakciu na epidémie, ohrozenie biologickými zbraňami)

Implementovanie Medzinárodných zdravotných predpisov (2005) do legislatívy SR.

Realizačné výstupy

- zlepšenie všeobecnej pripravenosti verejného zdravotníctva na Slovensku na krízové situácie
- príprava stratégie krízovej komunikácie

- príprava koordinovaného postupu v prípade mimoriadnej epidemiologickej situácie

V 1. polroku v okrese Vranov nad Topľou nevznikla mimoriadna situácia

6.7. ENVIRONMENTÁLNA SURVEILLANCE POLIOMYELITÍDY A SLEDOVANIE VDPV

Vyhodnotenie:

RÚVZ Vranov nad Topľou plní úlohu – odoberá vzorky odpadových vôd na zistenie cirkulácie vírusu poliomyelitídy podľa harmonogramu, ktorý spracoval RÚVZ Košice (odber bol vykonaný 2.3.2011, 20.4.2011, 15.6.2011). Vyšetrenie na Poliovírusy, resp. iné Enterovírusy boli negatívne.

6.8. PREVENCIA HIV/AIDS

Riešiteľské pracoviská

RÚVZ v sídlach krajov a všetky RÚVZ košického kraja

Plnenie v RÚVZ Vranov nad Topľou:

V 1. polroku sa úloha neplnila

9. PODPORA ZDRAVIA

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY	GESTOR ÚLOHY
9.1.	„Národný program podpory zdravia“ Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva	ÚVZ SR
	RIEŠITEĽSKÉ PRACOVISKO ÚVZ SR, RÚVZ v SR	TERMÍN UKONČENIA
9.2.	„Žiť zdravší a kvalitnejší život v staršom veku, alebo mám 65+ a teší ma, že žijem zdravo“	ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Trenčíne
	ÚVZ SR, RÚVZ v SR	
9.3.	Podpora zdravia v predškolských a mimoškolských zariadeniach	ÚVZ SR
	9.3.1. Materské centrá	ÚVZ SR
	9.3.2. „Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku – stomatohygienu“	RÚVZ so sídlom v Košiciach
	ÚVZ SR, RÚVZ v SR – podľa kapacitných možností	

9.4.	EHES – European Health Examination Survey (Zisťovanie zdravia Európanov)	RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici
	ÚVZ SR, RÚVZ v SR	
9.5.	Populačná stratégia - aktivity pri príležitosti významných dní s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané Svetovou zdravotníckou organizáciou.	ÚVZ SR
	ÚVZ SR, RÚVZ v SR	
9.6.	Program podpory zdravia znevýhodnených komúní	ÚVZ SR
	Vybrané RÚVZ v SR	
9.7.	„Quit and win“ (párny kalendárny rok) „Vyzvi srdce k pohybu“ (nepárny kalendárny rok)	ÚVZ SR RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici
	ÚVZ SR a RÚVZ v SR	
9.8.	Národný program prevencie obezity <u>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</u>	ÚVZ SR
	ÚVZ SR a RÚVZ v SR	
9.9.	CINDI program SR <u>Úloha nadväzuje na úlohy PVV na r. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva</u>	ÚVZ SR a RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici
	ÚVZ SR a RÚVZ v SR	
9.10.	Zdravie detí a mládeže v školskom prostredí Mimoriadna úloha: HBSC štúdia	ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Košiciach
	ÚVZ SR, RÚVZ SR	

9.1. „Národný program podpory zdravia“

Na návrh ÚVZ budeme spolupracovať pri návrhu zmien smerujúcich k jeho aktualizácii (pripomienkovaním).

NPPZ zatiaľ nebol pripomienkovaný.

9.2. „Žiť zdravší a kvalitnejší život v staršom veku, alebo mám 65+ a teší ma, že žijem zdravo“

Motivovať obyvateľstvo k väčšiemu záujmu o problematiku zdravého starnutia článkami, besedami, prednáškami a individuálnym poradenstvom.

Systém I. etapy projektu – vzdelávanie vrstovníckym pôsobením sa neujal pre nedostatok lektorov z vlastných radov, preto sme pokračovali vo vzdelávaní seniorov formou besied v kluboch a iných združeniach. Intervenovali sme hlavne v oblasti výživy s dôrazom na niektoré ochorenia: hypertenzia, diabetes mellitus, osteoporóza a pod.

- marec 2011: prednáška na tému „Osteoporóza – tichý zlodej kostí“, zasadačka Mestského úradu vo Vranove n.T.
- apríl 2011: Klub dôchodcov Malá Domaša - prednáška na tému „Aktívny v každom veku“ – spolupráca s HZOS vo Vranove nad Topľou.
- máj 2011: Klub dôchodcov Nižný Hrabovec a Nižný Hrušov - informácie o bezpečnej cestnej premávke (BECEP – audiovizuálna podoba), v spolupráci s HZOS vo Vranove nad Topľou.
- máj 2011: Domov dôchodcov vo Vranove nad Topľou, prednáška spojená s besedou na tému „Životný štýl seniorov“.
- Jún 2011 – Domov dôchodcov vo Vranove nad Topľou, prednáška s besedou na tému „Hypertenzia“.

9.5. „Populačná stratégia – aktivity príležitosti významných dní s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané SZO“

V rámci tejto úlohy sme sa snažili zlepšiť informovanosť obyvateľstva o aktuálnych problémoch ohrozujúcich naše zdravie. Aktivity sme organizovali bez časového obmedzenia, ale s intenzívnejšou kumuláciou v termínoch odporúčaných SZO.

K významným dňom sme písali články do miestnych novín, vkladali informácie do násteniek, organizovali poradenské aktivity, besedy, dni otvorených dverí a podobne.

Svetový deň vody – článok v regionálnej tlači

Svetový deň zdravia 2011: niesol sa v znamení hesla „Globalizácie šírenia antibiotickej rezistencie“.

Aktivity :

- Dni otvorených dverí PZ od 06.04. do 09.04.2010
- článok v regionálnych novinách a na web. stránke pod názvom „**Neliečme sa sami zvyškami antibiotík**“
- nástenky s uvedenou témou v budovách RÚVZ
- beseda o zdravom životnom štýle + meranie TK personálu a žiakom ZŠ A. Dubčeka (64), v Deň otvorených dverí spojeným s prehliadkou zručnosti jednotlivých odborov tejto školy.

Svetový deň bez tabaku : niesol sa v znamení hesla : „**Rámcový dohovor o kontrole tabaku**“.

Heslo vystihuje prioritu pre zlepšenie životných podmienok pre nefajčiarov, vytvorenie zdravších podmienok pre deti a mládež ohrozených fajčením a v konečnom dôsledku zníženie počtu fajčiarov v SR. Vzhľadom na to, sme sa zamerali na tieto aktivity:

- článok uverejnený v regionálnej tlači a na web.stránke s názvom „Bojujme s epidémiou fajčenia“
 - prednášky pre žiakov II. ročníka Gymnázia vo Vranove nad Topľou – Fajčenie zabíja
 - beseda s PEER skupinou o škodlivosti fajčenia - ZŠ a Pastoračné centrum Čičava
- Informácie o škodlivosti fajčenia boli súčasťou temer každej aktivity a poradenstva.

Deň narcisov

- článok v regionálnych novinách s názvom „Povedzte to kvetom!“
- prednáška na tému „Fajčenie spôsobuje rakovinu“ pre žiakov II. ročníka Gymnázia vo Vranove nad Topľou

Deň hypertenzie

V PZ sme priebežne poskytovali informácie o prevencii, liečbe a životnom štýle osôb s týmto problémom. Aktivity sme usporiadali hlavne pre kluby seniorov, (máj - prednáška v Dome dôchodcov vo Vranove nad Topľou).

Európsky týždeň obezity -16.-22.05.2011

Článok o obezite na web.stránke RÚVZ s názvom „Obezita – problém viac než estetický“

9.6. „Program podpory zdravia znevýhodnených komunit na Slovensku na roky 2009 – 2015“

RÚVZ so sídlom vo Vranove nad Topľou sa do plnenia II. etapy uvedeného programu zapojilo v marci 2009. V roku 2011 sme v jeho realizácii pokračovali až v apríli. Cieľom programu je zvýšenie zdravotného uvedomenia, osvojenie si návykov zdravého životného štýlu a zvýšenie zodpovednosti za vlastné zdravie, výsledkom čoho je očakávané zlepšenie zdravia Rómov.

Program sme realizovali prostredníctvom KPZV, ktorý sa venoval práci v teréne podľa navrhnutého obsahového zamerania. Plán aktivít a správy o činnosti v komunitách predkladal v pravidelných týždenných intervaloch Poradni zdravia ako koordinujúcemu oddeleniu. Mesačné správy o činnosti v komunitách sme zasielali na ÚVZ SR. Metodika riešenia programu mala niekoľko oblastí:

- zdravotná výchova
- asistencia príslušným lekárom v regióne
- spolupráca so školami
- spolupráca so zainteresovanými partnermi
- organizovanie kultúrnych a športových aktivít

Objektom najčastejšieho pôsobenia bolo rómske osídlenie pri obci Čičava, kde pracoval v osade, v Pastoračnom centre Rómov a v ZŠ. Pôsobil aj v iných lokalitách podľa naliehavosti problémov v regióne.

Zdravotná výchova :

Výchovu k zdraviu zabezpečoval neformálnymi besedami, diskusiami, poradenstvom, formou PEER skupiny, tvorivými dielňami, rôznymi formami súťaží a pod.

Šíril hlavne elementárnu osvetu o **osobnej hygiene**, základných hygienických návykoch, hygiene rúk a vlasov, o čistote šatstva a podobne.

Venoval sa **prevencii infekčných ochorení**, so zameraním aktivít na špecifické problémy, napr. pedikulózu a svrab.

Venoval sa aj **hygiene výživy**, hlavne manipulácii s potravinami, ich skladovaniu a podobne.

Dotkol sa tém o **životnom prostredí** a hygiene bývania. Venoval sa obhliadke problematických obydľí a podával inštruktaž o dezinfekciách a o správnom nakladaní s odpadom.

Starostlivosť o dieťa: sústavne zdôrazňoval dôležitosť udržiavania čistoty, prirodzenej výživy, správneho denného režimu, dôležitosť návštevy detských poradní, zákaz fajčenia v rodine a podobne. Prednášal o význame očkovania.

Snažil sa ovplyvňovať **životný štýl** Rómov aj prevenciou pred návykovými látkami, alkoholom a fajčením.

V **Európskom týždni boja proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s drogami** usporiadal interaktívne besedy o návykových látkach v ZŠ Juh vo Vranove nad Topľou.

KPZV pomáhal aj pri riešení sociálnych vecí Rómov cez rôzne organizácie. Zabezpečoval aj humanitárnu pomoc cez Potravinovú banku Lipany priebežne. Venoval sa aj právnym otázkam, hlavne obchodovaniu s osobnými údajmi a ľuďmi v rómskych komunitách. Organizoval prednášky na tému „Ilegálna práca v štátoch EÚ“. Spolupracoval s kanceláriou TSP v meste Vranov nad Topľou.

Pôsobil aj na poli **kultúrnom**. V Deň Rómov (8.4.2011) organizoval a moderoval predstavenia rómskej kultúry. Súčasne usporiadal športový deň Rómov. Podujatia sa konali v obci Čičava. V Deň detí organizoval športové hry v ZŠ Čičava.

Asistencia lekárom

Navštevoval rodiny, ktoré nespolupracovali pri povinnom očkovaní detí.

Iné aktivity :

- 27.05.2011 pracovné stretnutie KPZV v rómskych komunitách na tému PEER PROGRAM v oblasti zdravia Rómov – v Prešove
- 22.06.2011 pracovné stretnutie na tému Podpora a ochrana klientov rómskych osád prostredníctvom aktivít, prevencie v téme boja proti obchodovaniu s ľuďmi – Zemplínska šírava
- Od júna 2011 – účasť v národnom projekte KomPrax (kompetencie pre prax). Je to projekt na vzdelávanie dobrovoľných pracovníkov s mládežou.
- Je zapojený v programe EU ROMA.

9.7. „Vyzvi srdce k pohybu“ – celonárodná medzinárodne koordinovaná kampaň na zvýšenie pohybovej aktivity dospeljej populácie.

Náplňou programu je motivácia ľudí k pravidelnej pohybovej aktivite, ako jedného z dôležitých determinantov zdravia.

Od 14. marca do 22. mája 2011 sa na celom území Slovenska uskutočnil 4. ročník kampane „Vyzvi srdce k pohybu“. Kampaň bola koordinovaná medzinárodne, na Slovensku prebehla pod gesciou programu CINDI SR a RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici. Týkala sa dospeljej populácie, ale do súťaže sa mohli zapojiť aj deti a mládež vo veku od 7 –18 rokov, ako podporovatelia súťaže.

Poradňa zdravia kampaň súťaže spropagovala článkami o význame pohybu a pravidlách súťaže v regionálnej tlači (Vranovské noviny, Novinky), na web.stránke RÚVZ, plagátmi na vývesných tabuliach v meste a obciach regiónu, na miestach s vyššou frekvenciou obyvateľov (markéty, stanice). V rámci spolupráce sme sa obrátili aj na ambulancie praktických lekárov a lekárne, MC Slniečko (Míľa pre mamu), Komunitné centrá Rómov Bystré, Čičava, Čaklov, športové kluby , Mestský úrad vo Vranove nad Topľou a stredné školy v meste. Oslovili sme klientov PZ, ktorí mali problémy s dyslipidémiou, nadváhou a obezitou, metabolickým syndrómom a klientov so sedavým spôsobom života.

Do súťaže sa prihlásilo 76 účastníkov, zlosovanie výhercov sa očakáva 13.júla 2011.

9.8. „Národný program prevencie obezity“

Tento program sme uplatňovali v rámci práce PZ už dávno pred jeho schválením (január 2008). Klasickú obezitologickú poradňu s potravinovou váhou a nutričným programom nemáme, ale nosným pilierom našej práce sú stále informácie o správnej výžive a optimálnej pohybovej aktivite pri všetkých skupinových aktivitách a individuálnom poradenstve, zvlášť s dôrazom u klientov v rizikovom pásme dyslipidémie, nadváhy, hyperglykémie a samozrejme u obéznych. Zamerali sme sa aj na spoluprácu s praktickými lekármi oslovením informačným listom o činnosti Poradenského centra.

Aktivity sme realizovali v dvoch základných oblastiach: výživa a fyzická aktivita.

Výživa:

- v regionálnej tlači a na web.stránke uverejnený článok s názvom „Obezita - problém viac než estetický“
- beseda o správnej výžive so žiakmi Strednej odbornej školy A. Dubčeka vo Vranove nad Topľou
- beseda o životnom štýle so seniormi v Domove dôchodcov vo Vranove nad Topľou
- beseda o životospráve pri hypertenzii v Domove dôchodcov vo Vranove nad Topľou
- monitoring výskytu nadváhy a obezity klientov vyšetrených v PZ a individuálne poradenstvo

Fyzická aktivita :

Realizácia kampane „Vyzvi srdce k pohybu“

- v rámci spolupráce sme sa obrátili na ambulancie praktických lekárov a lekárne
- materské centrum Slniečko (Míľa pre mamu)
- komunitné centrá Rómov (Čičava, Čaklov, Bystré)
- športové kluby
- Mestský úrad vo Vranove nad Topľou
- stredné školy v meste
- oslovili sme aj klientov PZ, ktorí mali problémy a dyslipidémiou, nadváhou a obezitou, metabolickým syndrómom a klientov so sedavým spôsobom života.

Do súťaže sa prihlásilo 76 účastníkov, 13.júla 2011 očakávame výsledok zlosovania.

9.9. „CINDI program SR“

V programe CINDI sa zameriavame na monitoring a evidenciu rizikových faktorov srdcovocievnych, ale aj niektorých metabolických ochorení. Preventívne vyšetrenia poskytujeme celej populácii bez vekového obmedzenia a rajónnej príslušnosti, vždy u osôb bez manifestného ochorenia. Ak sú hodnoty RF kritické, klienta odosielame do starostlivosti praktického lekára pre dospelých, alebo priamo do metabolickej poradne.

Klienti s hraničnými hodnotami sa podrobia poradenstvu, ktorým nefarmakologicky intervenujeme do životného štýlu. Kladný výsledok sa odrazí najskôr po 3 mesiacoch, kedy klienta objedávame na 1. kontrolné vyšetrenie.

K 30.06.2011 PZ mala nasledovnú návštevnosť:

Počet vyšetrení:	155 (53 M, 102 Ž)
Počet klientov:	147 (49 M, 98 Ž)
Počet štandardných vyšetrení:	127 (39M, 88 Ž)
Počet klientov vyšetrených prvý krát:	31 (18 M, 13 Ž)
Počet klientov vyšetrených opakovane:	96 (21 M, 75 Ž)
Počet výjazdových aktivít:	1
Počet vyšetrení pri výjazdových aktivitách:	12
Celková návštevnosť v sledovanom období:	155

V súbore prvovyšetrených dosiahli prvenstvo v návštevnosti klienti zo skupiny 45-54 ročných. Najpočetnejšiu skupinu v kontrolných vyšetreniach tvorili 55-64 roční klienti. V celkovej návštevnosti mali prevahu ženy (102) nad mužmi (53).

Z analýz prvovyšetrených klientov vyplýva, že najviac rizikových faktorov sa vyskytlo v skupine 55-64 ročných žien a 45-54 ročných mužov.

Ku klinickým odborníkom sme odoslali **2 klientov** pre kritické hodnoty **cholesterolu**, **3** pre kritické hodnoty **glykémie**. U **4** nových klientov sme zistili **hypertenziu**.

Nadstavbové poradne

Najväčší záujem z nadstavbových poradní javili klienti o **poradňu zdravej výživy**. Navštívili ju temer všetci klienti s hraničnými a kritickými hodnotami cholesterolu, glykémie, BMI a TK (27 klientov).

10. Kontrola tabaku

10.1 Príprava a realizácia medzinárodnej súťaže pre fajčiarov

„Prestaň a vyhraj 2012“

Tohto roku sa medzinárodná súťaž pre fajčiarov nekonala.

„Materské centrá“

Cieľom práce v programe bolo vzdelávanie matiek v oblasti zdravého životného štýlu, aby prenášali svoje návyky do výchovy dieťaťa a celej rodiny. Poskytli sme audiovizuálny materiál „Lakomý sysel“ na propagovanie zásad ústnej hygieny a rôzne edukačné materiály v podobe letákov vydaných ÚVZ SR: Týranie detí, Stres, Žijeme zdravo, Domáce násilie, Zodpovedný rodič- zodpovedné dieťa, Becep radí cyklistom, korčuliarom, chodcom, Zodpovedný cyklista – bezpečný bicykel, Pripútaj sa!, Kto sa hrá, musí byť v bezpečí!.

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom vo Zvolene**

1. ODBOR HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

1.1. VYPRACOVANIE AKTUALIZOVANÉHO AKČNÉHO PLÁNU PRE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY IV (NATIONAL ACTION PLAN FOR ENVIRONMENT AND HEALTH – NEHAP IV)

Do tejto úlohy nebol RÚVZ so sídlom vo Zvolene zapojený.

1.6. ÚPRAVA PITNEJ VODY VO VEREJNÝCH VODOVODOCH

RÚVZ so sídlom vo Zvolene zatiaľ neobdržal od ÚVZ SR pokyny na postup pri plnení tejto úlohy.

1.7. AKTUALIZÁCIA INFORMAČNÉHO SYSTÉMU O KÚPALISKÁCH A KVALITE VODY NA KÚPANIE

RÚVZ so sídlom vo Zvolene pravidelne vkladá do Informačného systému o kvalite vody na kúpanie aktuálne informácie o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie (registrácia nových kúpalísk, registrácia vzoriek predkladaných prevádzkovateľom a vzoriek odobratých v rámci výkonu ŠZD a pod.). V spádovom území RÚVZ so sídlom vo Zvolene je celkovo 28 bazénov so sezónnou prevádzkou, z toho 19 netermálnych a 9 termálnych a 32 bazénov s celoročnou prevádzkou, z toho 11 termálnych a 21 netermálnych. Pred LTS bola do systému vložená správa o pripravenosti LTS 2011, aktuálne informácie o kúpaliskách v prevádzke. Týždenne sa aktualizuje priebeh LTS.

1.10. POSILNENIE IMPLEMENTOVANIA HIA (HEALTH IMPACT ASSESSMENT) V POSUDKOVEJ ČINNOSTI ÚVZ SR A RÚVZ V SR

Pracovníci RÚVZ so sídlom vo Zvolene sa zúčastnili odborného semináru ohľadom HIA. Predkladané návrhy sa posudzujú v zmysle platnej legislatívy a pri preukázaní možných negatívnych vplyvov na verejné zdravie sa vyžaduje vykonanie HIA.

2. ODBOR PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA A TOXIKOLÓGIE

2.1. ZNIŽOVANIE MIERY ZDRAVOTNÝCH RIZÍK ZAMESTNANCOV Z PRACOVNÉHO PROSTREDIA, PRACOVNÝCH PODMIENOK A SPÔSOBU PRÁCE

2.1.1. Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

- Počet exponovaných zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce v okrese

Zvolen: 501 z toho 174 žien

Detva: 367 z toho 45 žien

Krupina: 258 z toho 16 žien

Celkom: 1126z toho 235 žien

- Počet nových rizikových prác v okrese:
 - Zvolen: 93
 - Detva: 18
 - Krupina: 89
 - Celkom: 200**

- Počet zrušených rizikových prác v okrese:
 - Zvolen: 0
 - Detva: 5
 - Krupina: 6
 - Celkom: 11**

V okrese Zvolen bola vyhlásená riziková práca z titulu hluku, 3. kat v spoločnostiach: Continental Automotive Systems Slovakia s.r.o., Zvolen a NIVA EXPO, spol. s.r.o., Dobrá Niva. Z titulu prachu, 3. kat. bola vyhlásená riziková práca v spoločnosti NIVA EXPO, spol. s.r.o., Dobrá Niva.

V okrese Detva bola vyhlásená riziková práca z titulu hluku, 3. kat., z titulu pevných aerosólov, 3. kat., z titulu vibrácií, 4. kat. v spoločnosti SLAVIA TOOLS a.s., Detva a z titulu hluku, 3. kat. v spoločnosti PPS VEHICLES, s.r.o. Detva. V KNK VD, závod NAKO, Hriňová bola vyhlásená riziková práca z titulu hluku, 3. kat..

V okrese Krupina bola vyhlásená riziková práca z titulu hluku, 3.kat., z titulu chemických faktorov, 3. kat. a z titulu pevných aerosólov, 3. a 4. kat. v spoločnosti WAY INDUSTRIES, a.s., Krupina.

V okrese Zvolen do 30.6.2011 bola zrušená riziková práca v spoločnosti Zvolenská teplárenská, a.s., Zvolen z titulu hluku kat. 3.

V okrese Detva bola zrušená riziková práca z titulu hluku, 3. kat. v spoločnosti Skanska SK a.s., Bratislava – stredisko pokládky asfaltových zmesí, Vígľaš z dôvodu organizačných opatrení v spoločnosti.

V okrese Krupina bola v spoločnosti BROTHER INDUSTRIES (SLOVAKIA) s.r.o. Krupina zrušená riziková práca z titulu hluku a chemický faktor, 3. kat z dôvodu objektivizácie faktorov pracovného prostredia a predloženia novej karty bezpečnostných údajov.

V sledovanom období neboli uložené sankcie zamestnávateľom za neplnenie opatrení na ochranu zdravia na pracoviskách, kde zamestnanci vykonávajú rizikové práce.

Kontroly na rizikových pracoviskách boli vykonané v spoločnostiach KOPAST s.r.o., Zvolen, NIVA EXPO, spol. s.r.o., Dobrá Niva, BUČINA DDD, a.s., Zvolen, LIND MOBLER SLOVAKIA s.r.o. Krupina, Lesy SR š.p., odštepny závod, Krupina, Poľnohospodárske družstvo Detsianska Huta, družstvo, Detsianska Huta, PPS Group a.s., Detva, KNK VD, závod NAKO, Hriňová, MRAMOR spol. s r.o., Krupina, WAY INDUSTRIES Krupina s.r.o., Krupina, Doprastav , a.s. Zvolen, Lesy SR š.p., Odštepny závod Kriváň, XEPAP, spol. s.r.o. Zvolen, Zvolenská teplárenská a.s. Zvolen.

2. 1.2. Znižovanie zdravotných rizík z veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov

Vykonané previerky zamerané na plnenie opatrení na ochranu zdravia pri práci s toxickými látkami a prípravkami:

- 4 previerky: RD Bzovík, PD Pliešovce, PD Očová, Agrochov s.r.o. Bebrava, Krupina

- 3 previerky boli vykonané v maloobchodných predajniach: Mária Golianová, Kvetinárstvo Lotus, Detva, Ing. Miroslav Očenáš MM- Flóra, Kvetinárstvo MM- Flóra, Kriváň 351, Ing. Miroslav Očenáš MM- Flóra, Kvetinárstvo MM- Flóra, Detva.

- 1 previerka bola vykonaná v záhradníctve v Záhradnom centre Kvety. sk s.r.o., Kriváň 479.

- 1 previerka bola vykonaná v spoločnosti Continental Automotive System Slovakia s.r.o., Zvolen pri uvedení galvanizovne do skúšobnej prevádzky z dôvodu objektivizácie chemických faktorov na pracovisku galvanického pokovovania. K prevádzke patrí aj laboratórium, kde sa vykonávajú potrebné laboratórne skúšky a stanovenia. V galvanizovni sa vykonáva galvanické pokovovanie výrobkov z liatej ocele (držiačky, puzdrá).

V dozorovaných prevádzkach vedúci zamestnanci majú odbornú spôsobilosť pre prácu s veľmi toxickými a toxickými látkami a prípravkami. Na družstvách sa používajú prípravky na ochranu rastlín podľa aktuálneho „Zoznamu a rozsahu použitia povolených prípravkov na ochranu rastlín a mechanizačných prostriedkov na ochranu rastlín.“ Likvidácia obalov a nepoužiteľných zvyškov od veľmi toxických a toxických látok a prípravkov sa zabezpečuje oprávnenými spoločnosťami na túto činnosť.

Mimoriadne situácie a havárie sa nevyskytli.

Schválené prevádzkové poriadky boli v maloobchodných predajniach záhradníctva a kvetinárstva: Mária Golianová, Kvetinárstvo Lotus, Detva, Ing. Miroslav Očenáš MM- Flóra, Kvetinárstvo MM- Flóra, Kriváň 351, Ing. Miroslav Očenáš MM- Flóra, Kvetinárstvo MM- Flóra, Detva, Záhradné centrum Kvety. sk s.r.o., Kriváň 479 a v spoločnostiach: Hriňovské strojárne, a.s., Hriňová a v Poľnohospodárske družstvo, Lieskovec.

2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu

Neevidujeme rizikové práce s karcinogénnymi a mutagénnymi faktormi. Ako práce s expozíciou karcinogénom sme identifikovali prácu s cytostatikami v spoločnosti Nemocnica Zvolen a.s., Zvolen a prácu s rôznymi druhmi tvrdého dreva.

Organizácia	Chemický karcinogén, proces s rizikom chemickej karcinogenity	Klasifikácia podľa NV SR č. 356/2006 Z.z. v znení NV SR č. 301/2007 Z.z.	Počet exponovaných spolu /žien	Množstvo spotrebovaných látok do 30.6.2011
Nemocnica Zvolen a.s., Zvolen	- geriatrické odd. - hematologická amb.	1	5/5	1 pac. per os+ injekčne 3 pacientov - perorálne

- práce s rôznymi druhmi tvrdého dreva – v sledovanom období bol vykonaný štátny zdravotný dozor v spoločnostiach: AD – PLUS s.r.o., Detva, LIGNUM MS, s.r.o., Detva, BDM s.r.o., Sielnica, STOKAT – M, s.r.o. Zvolen a u živnostníkov: Ing. Jozef Torkoš, Zvolen, Ľubomír Očenáš DREVOVÝROBA plus Podkriváň, Stolárstvo Kalamár, Hriňová, Ján Hronček, Stolárstvo, Kriváň, Miroslav Krpelan, Stolárstvo, Kriváň, J.M.J.K. Continental s.r.o., Hriňová.

- vývojový trend je porovnateľný s predchádzajúcim rokom v dôsledku útlmu výroby v drevospracujúcom priemysle, dochádza k znižovaniu počtu zamestnancov.
- v sledovanom období práca s azbestom sa prehodnocovala v spoločnosti OK-plus s.r.o., Bratislava – odstraňovanie materiálov obsahujúcich azbest vonkajších azbestocementových obkladových dosiek a vnútorných azbestocementových stropov a v spoločnosti Emtrade NR, s.r.o., Nitra – odstraňovanie azbestovej krytiny – šablony zo strechy budovy. Pri odstraňovaní materiálov obsahujúcich azbest boli nariadené opatrenia na minimalizáciu expozície zamestnancov a obyvateľstva (vykonať meranie na stanovenie koncentrácie azbestových vlákien po ukončení prác a predložiť protokol o meraní, dodržiavať predložený plán práce pre stabilizáciu, demontáž, odvoz a uskladnenie nebezpečného odpadu azbesto-cementových materiálov, informovanie obyvateľstva o vykonaní sanačných prác).

2.1.4. Znižovanie psychickej pracovnej záťaže

V sledovanom období sa psychická záťaž neprehodnocovala.

2.1.5. Znižovanie výskytu chorôb z povolania z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženie

V sledovanom období je v štádiu šetrenia 1 podozrenie na ochorenie z povolania u profesie – bagrista v spoločnosti Doprastav, a.s., MDZ, Zvolen. Prácu, ktorú menovaný vykonával- obsluha nakladača a obsluha pásového rýpadla (bagra), bola vyhlásená za rizikovú z titulu hluku a prachu, kategória 3. Menovaný sa zúčastňoval ako zamestnanec MDZ Zvolen pravidelných preventívnych lekárskech prehliadok a bol uznaný ako spôsobilý na výkon konkrétnej činnosti strojníka. Posledná preventívna lekárska prehliadka z roku 2008 s výsledkom schopný pracovať ako strojník. Doposiaľ údaje o hladine vibrácií u uvedených typov bagrov, s ktorými zamestnanec pracoval v lome Ružomberok nám nie sú k dispozícii, preto sme požiadali o zhodnotenie záťaže k expozícii DNJZ RÚVZ Liptovský Mikuláš.

2.1.6. Prevencia ochorení chrbtice súvisiacich s prácou a prešetrovanie podozrení na iné poškodenie zdravia z práce so zameraním na ochorenia chrbtice.

V sledovanom období sa neprešetrovalo podozrenie na iné poškodenie zdravia z práce so zameraním na ochorenia chrbtice.

2.2. ZNIŽOVANIE RIZIKA VZNIKU OCHORENÍ PODMIENENÝCH PRÁCOU U ZAMESTNANCOV PRI PRÁCI SO ZOBRAZOVACÍMI JEDNOTKAMI

Štátny zdravotný dozor na pracoviskách so zobrazovacími jednotkami (podľa NV SR č.276/2006 Z.z.)	Počet
Previerka (ukončená záznamom)	2
Kontrolné listy	17
Pokyny pre odstránenie nedostatkov	0
Sankčné opatrenia	0

V sledovanom období boli vykonané kontroly zamerané na prácu so zobrazovacími jednotkami v spoločnosti CC Level Group s.r.o., Zvolen u profesie operátor call centra a v spoločnosti RENOMIA, s.r.o., Zvolen u profesie manažér. Práca so zobrazovacími jednotkami spĺňala všetky požadované kritériá NV SR č. 276/2006 Z.z.

Zamestnancom boli poskytnuté kontrolné listy informovanosti v počte 19 kusov, pomocou ktorých sme overovali poskytovanie informácií v oblasti ochrany zdravia pri práci so zobrazovacími jednotkami zo strany zamestnávateľa. Pracovníci, ktorí vyplnili dotazníky, používajú pri práci zobrazovaciu jednotku viac ako polovicu pracovnej zmeny. Všetci sú informovaní o vplyve práce a pracovných podmienok na ich zdravie, predovšetkým formou účasti na školeniach. Pracovníci uprednostňujú tento spôsob získavania informácií. Prácu so zobrazovacou jednotkou majú možnosť prerušiť kedykoľvek. Všetci absolvovali vstupnú lekársku prehliadku pred zaradením na prácu so zobrazovacou jednotkou. Avšak nie všetci sa zúčastňujú pravidelných lekárskeho vyšetrení zraku. Poznajú výsledok hodnotenia pracovného rizika pri výkone svojej práce. Ďalej uvádzajú, že zamestnávateľ vykonal na ochranu zdravia zamestnancov opatrenia (zaradil pravidelné prestávky počas práce, zabezpečil kvalitné monitory), ktoré zamestnanci dodržiavajú na pracovisku.

2.3. ZDRAVÉ PRACOVISKÁ

V spoločnosti MRAMOR spol. s r.o., Krupina zdravotný dozor vykonáva PZS – ANIMA, s.r.o., Zvolen.

Z vykonaného štátneho zdravotného dozoru bolo zistené, že zamestnávateľ vykonal technické a organizačné opatrenia na rizikových pracoviskách. K závažným zmenám v 1. polroku 2011 na rizikových pracoviskách spoločnosti nedošlo. Pracoviská sú vyhlásené z titulu hluku, 3.kat. a z titulu vibrácií, 4. kat. bola vyhlásená riziková práca na pracovisku brusiareň rozhodnutím č. spisu 2011/756-572-Sd zo dňa 19.4.2011 na časovo vymedzené obdobie do 19.4.2012.

Spoločnosť predložila prevádzkový poriadok pre prácu s expozíciou vibráciám spoločnosti MRAMOR spol. s r.o., Krupina bol schválený regionálnym hygienikom č. 2011/566- 426/Sd zo dňa 16.3.2011.

Na pracoviskách spoločnosti sú zabezpečené minimálne bezpečnostné a zdravotné požiadavky.

V 2. polroku 2011 budú opakovane vyšetrené zamestnancom spoločnosti základné biochemické hodnoty v rámci kardiovaskulárneho programu pomocou prístroja REFLOTTRON. Dotazníkovou metódou bude sledovaný výživový stav v rámci plnenia projektu „Sledovanie výživového stavu u vybratých vekových skupín dospelého populácie“.

2.5. ZVYŠOVANIE ÚROVNE OCHRANY ZDRAVIA PRED RIZIKAMI Z CHEMICKÝCH LÁTOK

V 1. polroku 2011 sa projekt nevykonával, jeho realizácia bude v 2. polroku.

3. ODBOR HYGIENY VÝŽIVY, BEZPEČNOSTI POTRAVÍN A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

3.1. SLEDOVANIE VÝŽIVOVÉHO STAVU VYBRANÝCH VEKOVÝCH SKUPÍN DOSPELEJ POPULÁCIE

Projekt vychádza z „Programu ozdravenia výživy obyvateľstva SR“. Cieľ projektu je cieleným sledovaním výživy vybraných skupín obyvateľstva vytvoriť trvalé signálne centrá v SR, ktoré budú získavať a hodnotiť informácie o celkovom vývoji a zmenách spôsobu stavu výživy sledovaných populačných skupín a tým súčasne poskytovať podklady pre regionálnu a celoštátnu realizáciu výživovej a zdravotnej politiky u obyvateľov SR. Týmto projektom sa získa informácia o výživovom stave vybranej populačnej skupiny obyvateľstva s dôrazom na výskyt nadváhy a obezity.

Úloha je rozdelená do troch častí: Výber cieľovej skupiny – 2 vekové kategórie mužov a žien so zameraním sa na ľahkú prácu v zmysle odporúčaných výživových dávok pre obyvateľov SR (Vestník MZ SR čiastka 7 – 8/1997, číslo SOZO – 1586/1997-08 zo dňa 3.marca 1997. RÚVZ so sídlom vo Zvolene doposiaľ vyšetril v kategórií:

ľahká práca – ženy – veková kategória 19 – 34 r., v počte 10

ľahká práca – ženy – veková kategória 35 – 54 r., v počte 10

ľahká práca – muži – veková kategória 19 – 34 r., v počte 5

ľahká práca – muži – veková kategória 35 – 59 r., v počte 5

Každý klient obdržal návod na vyplnenie 1 – dňového jedálneho lístka, ktorý je po vyplnení spracovaný v programe Alimenta. Ďalej sa vyplňa dotazník o životospráve – A. Spotreba potravín a pokrmov – stravovacie zvyklosti a B. Pohybová aktivita a životospráva.

Druhú časť tvorí Klinicko – somatometrický dotazník, ktorý poskytne informáciu o : hmotnosti, výške, BMI, WHR, TK. Tretiu časť tvorí záznamový list pre biochemické vyšetrenie. Táto časť úlohy je plnená prostredníctvom poradní zdravia. Každému klientovi bola odobratá kapilárna krv na stanovenie lipoproteinového metabolizmu (Cchol.,TGL,HDL,LDL,Glu). Vyšetrenie sa vykonáva na prístroji Reflotron. Analýza výsledkov, tabuľky, grafy sú spracovávané v programe Microsoft Excel. Výber klientov, ako aj následné vyšetrenia boli vykonané u personálu Mramor a.s., Krupina, Continental Zvolen, PPS Hriňová.

3.2. MONITORING JODIDÁCIE KUCHYNSKEJ SOLI

K 30.06.2011 v zmysle plnenia úlohy „Systém kontroly obsahu jódu v jedlej soli“ boli mesačne odoberané dve vzorky jedlej soli. Spolu bolo odobratých 12 vzoriek kuchynskej soli.

3.3. BEZPEČNOSŤ KOZMETICKÝCH VÝROBKOV URČENÝCH PRE DETI

V zmysle odborného usmernenia na zabezpečenie jednotného výkonu štátneho zdravotného dozoru nad kozmetickými výrobkami v roku 2011 pracovníčka RÚVZ so sídlom vo Zvolene odobrala päť vzoriek kozmetických výrobkov na ochranu pred slnečným žiarením pre deti v prevádzke dm drogerie markt, s.r.o., OD Centrum, Kozačeka 8, Zvolen – filiálka 138 a to:

1.) SUN DANCE KIDS SONNEN – MILCH, 50 HOCH, LSF 50, mlieko na opaľovanie **detské** OF 50, pre citlivú a jemnú detskú pokožku, balenie 200 ml, krajina pôvodu: Nemecko,

distribútor: dm drogerie markt, s.r.o., Na pántoch 18, 831 06 Bratislava, s označenou dobou spotreby 03/2013, kód 53500313402.3.

2.) SUN DANCE KIDS DERMO SONNEN MILCH, 50+ SEHR HOCH, mlieko na opaľovanie **detské**, OF 50+ zvlášť vode odolný vhodný na tvár a telo, balenie 200 ml, krajina pôvodu: Nemecko, distribútor: dm drogerie markt, s.r.o., Na pántoch 18, 831 06 Bratislava, s označenou dobou spotreby 06/2013, kód 35101734903.1.

3.) SUN DANCE KIDS SONNENSpray, 30 HOCH, vode – odolný detský krém na opaľovanie v spreji s extraktom beta karoténu a vôňou marhúl OF 30, balenie 200 ml, krajina pôvodu: Nemecko, distribútor: dm drogerie markt, s.r.o., Na pántoch 18, 831 06 Bratislava, s označenou dobou spotreby 07/2013, 818011, kód 4010355677327

4.) SUN DANCE KIDS SONNEN – MILCH, 30 HOCH, detské mlieko na opaľovanie, OF 30, balenie 300 ml, krajina pôvodu: Nemecko, distribútor: dm drogerie markt, s.r.o., Na pántoch 18, 831 06 Bratislava, s označenou dobou spotreby 06/2013, kód 35102505301.3

5.) SUN DANCE KIDS SONNEN CREME, 30 HOCH, LSF 30, krém na opaľovanie pre zvlášť citlivú **detskú** pokožku, zvlášť vode odolný, balenie 150 ml, krajina pôvodu: Nemecko, distribútor: dm drogerie markt, s.r.o., Na pántoch 18, 831 06 Bratislava, s označenou dobou spotreby 06/2013, 674120, kód 4010355757395.

Odobratých bolo päť vzoriek výrobkov na ochranu pred slnečným žiarením pre deti na chemickú analýzu. Vyšetrenie vzoriek vykonalo laboratórium RÚVZ hlavné mesto SR, Ružinovská 8, so sídlom v Bratislave.

Z ultrafialových filtrov boli zistené nasledovné: oktokrylén; 1-(4-terc-butylylfenyl)-3-(4-metoxifyfenyl) propán-1,3-diól (butylmetoxydibenzoyl metan), oktylsalicylát.

Zistené množstvá UV filtrov vyhovovali požiadavkám prílohy č.7 k NV SR č. 658/2005 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na kozmetické výrobky, okrem vzorky č. HV- 113, V11-03171 SUN DANCE KIDS DERMO SONNEN MILCH, 50+ SEHR HOCH, mlieko na opaľovanie **detské**, F 50 + zvlášť vode odolné vhodné na tvár a telo, balenie 200 ml. Z protokolu o skúške č.P11-004378 vyplýva, že u daného výrobku bolo zistené prekročenie najvyššie prípustnej koncentrácia oktokrylénu 113280 mg/kg t.j. 11,3280 hm %, pričom NV SR č. 658/2005 Z. z., stanovuje najvyššie prípustnú koncentráciu oktokrylénu 10 hm %. Keďže bol zistený nesúlad laboratórneho výsledku s limitom v nariadení vlády, zapečatená vzorka bola zaslaná na opakovanú analýzu do laboratória RÚVZ hl. m. Bratislava. Z protokolu o skúške č.P11-005087 bola opäť zistená prekročená koncentrácia oktokrylénu a to 112476 mg/kg, t.j. 11,2476 hm %.

Z uvedeného dôvodu písomne žiadame RÚVZ hl. mesta SR, Ružinovská č.8, Bratislava o spoluprácu a došetrenie, pretože dodávateľom vyššie uvedených kozmetických výrobkov pre deti na ochranu pred slnečným žiarením je Centrálny sklad dm drogerie markt s.r.o., na pántoch 18, Bratislava.

V označovaní týchto vzoriek neboli zistené nedostatky.

3.4. BEZPEČNOSŤ VÝROBKOV URČENÝCH PRE DETI

Na sledovanie obsahu dusičnanov bolo k 30.06.2011 odobratých 6 vzoriek dojčenskej a detskej výživy, pričom všetky vzorky vyhovovali požiadavkám Nariadenia komisie (ES) č. 1881/2006, z 19. decembra 2006, ktorým sa ustanovujú maximálne hodnoty obsahu niektorých kontaminantov v potravinách. Na monitoring obsahu dusitanov bolo k 30.06.2011 odobratých 6 vzoriek dojčenskej a detskej výživy, pričom u všetkých vzoriek dusitany neboli zistené danou metódou – ND.

Na mikrobiologické vyšetrenie (*analýza požadovaných ukazovateľov: Salmonella sp., Cronobacter spp., E. coli, Staphylococcus aureus, Listeria monocytogenes, Bacillus cereus / potraviny na báze obilia a sóje*) podľa plánu odberu vzoriek potravín a pokrmov v rámci výkonu úradnej kontroly na rok 2011 bolo k 30.06.2011 odobratých 7 vzoriek dojčenskej a detskej výživy, s výsledkom skúšok - všetky vzorky vyhovovali požiadavkám.

Na sledovanie obsahu ťažkých kovov bolo k 30.06.2011 odobratých 6 vzoriek dojčenskej a detskej výživy, pričom všetky vzorky vyhovovali požiadavkám Nariadenia komisie (ES) č. 1881/2006, z 19. decembra 2006, ktorým sa ustanovujú maximálne hodnoty obsahu niektorých kontaminantov v potravinách (Pb), zároveň sa v rámci monitoringu analyzovali aj ďalšie kontaminanty t.j. kadmium a ortuť, u ktorých limit nie je stanovený v súčasnej platnej legislatíve.

Na sledovanie MYKOTOXÍNOV: deoxynivalenol, patulín a aflatoxín B1 vo vzorkách dojčenskej a detskej výživy bolo odobratých 6 vzoriek, s výsledkom skúšok - u deoxynivalenolu nezistené danou metódou (ND) a u patulínu a aflatoxínu B1 výsledky ešte nie sú.

Na sledovanie KUMARÍNU vo vzorke cereálnej výrobky s obsahom škorice pre deti do 3. rokov bola odobratá 1 vzorka, s výsledkom skúšok - vyhovuje.

Na kontrolu reziduí prípravkov na ochranu rastlín u potravín určených pre dojčatá a malé deti bola odobratá 1 vzorka potraviny pre dojčatá a malé deti na báze mlieka, zeleniny a ovocia a na báze obilia, s výsledkom skúšok - výsledky ešte nie sú.

Na kontrolu PCB u potravín určených pre dojčatá a malé deti bola odobratá 1 vzorka potraviny pre dojčatá a malé deti na báze mlieka, s výsledkom skúšok - nezistené danou metódou (ND). Pre PCB platí monitoring v súlade s odporúčaním Komisie 2006/794/ES o monitorovaní bežných hodnôt dioxínov, PCB podobných dioxínom a PCB, ktoré nie sú podobné dioxínom v potravinách, limit nie je stanovený v súčasnej platnej legislatíve.

K 30.06.2011 bolo spolu odobratých a vyšetrených 28 vzoriek detskej a dojčenskej výživy (DDV).

3.5. BEZPEČNOSŤ PAPIEROVÝCH A KARTÓNOVÝCH OBALOVÝCH MATERIÁLOV

K 30.06.2011 v zmysle plnenia úlohy „Materiály a predmety určené na styk s potravinami“ neboli odobraté žiadne vzorky PBU. Predpoklad odberu je podľa plánu: júl 2011 – 1 vzorka pizza kramice, a október 2011 – 1 vzorka nylonové kuchynské pomôcky.

3.6. MONITORING SPOTREBY VYBRANÝCH PRÍDAVNÝCH LÁTOK V POTRAVINÁCH

V rámci monitoringu bude sledovaná spotreba vybraných 4 prídavných látok (E 104 chinolínová žltá, E 129 allura červená AC, E 124 košenilová červená A, E 102 tartrazín) na základe dotazníkovej metódy (a to 24 hodinového dotazníka a týždenného dotazníka frekvencie spotreby potravín) a laboratórneho vyšetrenie vytypovaných potravín.

RÚVZ so sídlom vo Zvolene vyšetрил doposiaľ v kategórií:

ľahká práca – ženy – veková kategória 19 – 35 r., v počte 16

ľahká práca – ženy – veková kategória 36 – 54 r., v počte 19

ľahká práca – muži – veková kategória 19 – 35 r., v počte 14

ľahká práca – muži – veková kategória 36 – 54 r., v počte 14.

4. ODBOR HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

4.1. PRIESKUM TELESNÉHO VÝVOJA DETÍ A MLÁDEŽE V SR A ZISTENIE TRENDOV V ICH TELESNOM RASTE A VÝVINE

Cieľom prieskumu je získať podklady pre zhodnotenie telesného vývoja detí a mládeže v roku 2011 a posúdiť trendy telesného vývoja v porovnaní s rokom 2001, resp. s predchádzajúcimi rokmi. Termín realizovania prieskumu je stanovený v termíne od 26.9. do 4.11.2011 v štatisticky náhodne vybraných základných a stredných školách v okresoch Zvolen, Detva a Krupina.

4.2. ZNEUŽÍVANIE NÁVYKOVÝCH LÁTOK (ALKOHOL, TABAK, DROGY) U DETÍ A MLÁDEŽE NA SLOVENSKU

Prieskum „ ESPAD 2011 – Európsky školský prieskum o alkohole a ostatných drogách “ bol vykonaný v súlade s pokynmi gestora (Úrad vlády SR – Národné monitorovacie centrum – Generálny sekretariát Výboru ministrov pre kontrolu drog a drogové závislosti, Národné monitorovacie centrum, VÚDPaP , ÚVZ SR) .

V regióne Zvolen, Detva a Krupina sa prieskum uskutočnil dňa 5.4.2011 v Základnej škole ul. Čsl. armády 109/91, 962 23 Očová, kód školy 94. Do projektu boli zapojení všetci žiaci deviateho ročníka, celkovo 15 žiakov základnej školy.

Na zber údajov boli použité dotazníky, ktoré vyplnilo 7 respondentov (ostatní boli neprítomní na vyučovaní zo zdravotných dôvodov). Neprítomní žiaci dotazníky nevyplňovali v náhradnom termíne, ich neúčast' na prieskume sa uviedla na priloženom tlačive - Hlásenie za triedu. Priemerný čas pre vyplnenie dotazníka bol 45 minút. Dotazníky boli anonymné a ich vyplňanie bolo dobrovoľné. Vyplnené dotazníky a priložené tlačivo „ Hlásenie za triedu „ boli zaslané na spracovanie ÚVZ SR.

4.3. MONITORING STRAVOVACÍCH ZVYKLOSTÍ A VÝŽIVOVÝCH PREFERENCIÍ VYBRANEJ POPULÁCIE DETÍ SR A HODNOTENIE EXPOZÍCIE VYBRANÝCH RIZÍK SPOJENÝCH S KONZUMÁCIOU JEDÁL

Vzhľadom na skutočnosť, že v roku 2011 sa bude realizovať siedmy celoštátny antropometrický prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR, ktorý je technicky mimoriadne náročný na zber a spracovávanie údajov, IV. etapa monitoringu stravovacích zvyklostí, pôvodne plánovaná na rok 2011, sa podľa pokynov ÚVZ SR pozastavila a zrealizuje sa v roku 2012.

4.4. ZDRAVÉ DETI V ZDRAVÝCH RODINÁCH

Cieľom projektu je prevencia kardiometabolických ochorení u detí s ohľadom na prvostupňovú a druhostupňovú predispozíciu kardiovaskulárnych ochorení v ich rodine. Do projektu je zapojených 10 praktických lekárov pre deti a dorast z okresov Zvolen, Detva a Krupina , ktorí počas roku 2011 vykonajú vyšetrenia v rámci preventívnej prehliadky u 11 a 17- ročných detí z mesta aj vidieka zamerané na vybrané kardiometabolické rizikové faktory, ktorých súčasťou je odber krvi za cieľom určenia hladiny celkového cholesterolu, HDL, LDL cholesterolu, triglyceridov a glykémie a vyplnenie skríningového formulára, ktorého súčasťou je dotazník

o životnom štýle dieťaťa. Zber skríningových formulárov a ich spracovanie zrealizujeme koncom kalendárneho roka.

Monitorovanie zdravotného stavu orálneho zdravia, zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku

Projekt je zameraný na vekovú skupinu 4 – 6 ročných detí, ich rodičov a pedagógov, na zlepšenie vedomostí a stomatohygienických návykov u nich.

Projekt sme realizovali vo väčšom rozsahu v Materskej škole ul. Tehelná Zvolen. Deti zapojené do projektu ovládajú správnu techniku čistenia zubov teoreticky i prakticky, základné vedomosti z oblasti stomatohygiény, ako aj používanie dentálnych pomôcok. Pre názornejšiu a pútavejšiu formu edukácie v oblasti stomatohygiény pre deti predškolského veku využívame dentálne modely – dentálny model trvalého chrupu, súpravu 3 demonštračných, rozoberateľných, plastových modelov zubov a CD / Lakomý syseľ/, DVD (Zúbky, Maškrtná veвериčka).

Počas výkonu ŠZD v každom predškolskom zariadení venujeme pozornosť stomatohygiéne a usmerňujeme riaditeľov a učiteľov materskej školy na dodržiavanie zásad pri jej uplatňovaní u detí predškolského veku.

6. ODBOR EPIDEMIOLOGIE

6.1. NÁRODNÝ IMUNIZAČNÝ PROGRAM SR

Realizácia vlastného očkovania.

Zabezpečili sme distribúciu očkovacieho kalendára pre povinné pravidelné očkovanie osôb, ktoré dosiahli určitý vek (platnosť od 1.1.2011 do 23.3.2011 a od 24.3. 2011 - doposiaľ). Dbáme na dodržiavanie očkovacej schémy (termínov) očkovania u lekárov prvého kontaktu. Radíme pri kontraindikáciách a posúvaní termínov z dôvodu dočasných a trvalých kontraindikácií. Cieľom je redukcia až eliminácia výskytu vybraných ochorení preventabilných očkovaním. Ďalej dosiahnuť minimálne 95% zaočkovanosť v našom regióne.

Zabezpečiť realizáciu zmeny očkovacieho kalendára pre rok 2011

- dohliadali sme na pokračovanie pravidelného povinného očkovania proti pneumokokovým invazívnym infekciám 13 alebo 10 valentnou konjugovanou vakcínou.

Zabezpečenie prioritných úloh pre rok 2011.

Realizovali sme aktuálne zmeny v povinnom a odporúčanom očkovaní detskej populácie. Realizovali sme imunizačný program u infekčných ochorení, ktorým možno predchádzať očkovaním. Udržiavame a aktualizujeme rozsah povinného a odporúčaného očkovania podľa aktuálnej epidemiologickej situácie v SR.

Rozhodnutím bolo nariadené sledovanie zdravotného stavu osôb podozrivých z nákazy formou lekárskeho dohľadu.

Surveillance a kontrola ochorení preventabilných očkovaním

Priebežne sme sa podieľali na vzdelávaní zdravotníckeho personálu v jednotlivých detských ambulanciách a v ambulanciách pre dospelých. Prostredníctvom médií – články v regionálnych novinách (Zvolenské noviny, MY Žurnál, Detviensky aperitív, Hont, internetovej stránky Mestských úradov Zvolen, Detva a Krupina, internetovej stránky základných, stredných

a vysokých škôl) sme zdôrazňovali význam očkovania pre deti a dospelých. V Európskom imunizačnom týždni v mesiaci apríl 2011 sme sa okrem prevencie očkovania, ktoré chráni život a zdravie zamerali aj na antivakcinačné aktivity.

Manažment očkovania

Na základe novej Vyhlášky 585/2008 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení sme vypracovávali odborné usmernenia pre lekárov prvého kontaktu. Vykonávame inštruktáž pracovníkov odd. epidemiológie RÚVZ so sídlom vo Zvolene (evidencia o očkovaní v zdravotných záznamoch, sledovanie chladového reťazca v ambulanciách, hospodárenie s vakcínami).

Kontrola očkovania v regióne Zvolen

Organizačne sme sa pripravovali ku kontrole očkovania v okresoch Zvolen, Detva a Krupina u praktických lekárov pre deti a dorast. Kontrolu budeme vykonávať podľa vypracovaného odborného usmernenia na kontrolu očkovania.

6.2. SURVEILLANCE INFEKČNÝCH CHOROB

Zlepšiť laboratórnu spoluprácu.

Zlepšením laboratórnej spolupráce v našom regióne a v regióne Banská Bystrica došlo k priaznivému ovplyvneniu epidemiologickej situácie a zvýšila sa schopnosť včas zahájiť príslušné protiepidemické opatrenia pri jednotlivých prenosných ochoreniach. V I. polroku 2011 v súvislosti s výskytom pohlavného ochorenia sme mali opakované spoločné stretnutia v odborných kožných ambulanciách a mikrobiologickom laboratóriu NsP Zvolen, čo nám v konečnom dôsledku zvýši schopnosť vysporiadať sa s prenosnou chorobou.

Zlepšiť hlásenie prenosných ochorení.

Opakovane sme písomne informovali lekárov prvého kontaktu a ďalších zdravotníckych pracovníkov, o povinnosti zo zákona hlásiť výskyt infekčných ochorení. O možnosti získania informácií o výskyte infekčných ochorení v našom regióne cestou otvoreného portálu programu EPIS.

Propagujeme využívanie on-line hlásenia prostredníctvom internetu do existujúceho epidemiologického informačného systému EPIS.

Analyzovať riziká hrozby nových alebo „staronových“ infekčných ochorení.

Pracovník odd. epidemiológie už absolvoval školiacu akciu SZU Bratislava zameranú na problematiku nových a staronových infekčných ochorení a na opatrenia pri ich vzniku a šírení. Pre možnosť rizika vzniku horeuvedených infekčných ochorení vrátane laboratórnej diagnostiky máme spracovaný havarijný plán so Zoznamom členov koordinačnej komisie, Zoznam monitorovacej skupiny RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici a Zoznam členov výjazdovej skupiny oddelenia epidemiológie RÚVZ Zvolen. s kontaktnými adresami a telefonickými číslami. Máme veľmi úzku spoluprácu s pracovníkmi odd. mikrobiológie NsP Zvolen, mikrobiologickým odborom RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, taktiež s lekármi prvého kontaktu a s lekármi infekčného odd. z Banskej Bystrice.

Zlepšit' informovanosť a zvýšenie edukácie obyvateľstva v problematike prenosných ochorení.

Lekárov prvého kontaktu informujeme o epidemiologickej situácii prostredníctvom mesačníkov o výskyte infekčných chorôb v regióne Zvolen, ďalej o možnosti získania informácií prostredníctvom otvoreného Portálu EPIS o prenosných ochoreniach a o ich výskyte v SR. Verejnoscť informujeme prostredníctvom médií (okresných novín), internetových stránok, o možnostiach predchádzania infekčným ochoreniam hlavne očkovaním, ale i ďalšími preventívnymi opatreniami. Písomne sme informovali školské zariadenia v regióne Zvolen o význame očkovania na predchádzanie infekčným ochoreniam a o preventívnych opatreniach v súvislosti s výskytom nového vírusu chrípky.

6.3. INFORMAČNÝ SYSTÉM PRENOSNÝCH OCHORENÍ

Skvalitňovanie hlásenia zo strany poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, ktorí sú povinní zo zákona hlásiť prenosné ochorenia.

Propagujeme možnosť využívania on – line hlásenia všeobecných lekárov pre deti, dorast a dospelých v mesačných hláseniach o epidemiologickej situácii v regióne Zvolen.

Kontrola kvality údajov v EPISe.

Pracovníčky oddelenia epidemiológie priebežne zadávajú do EPISU údaje o prípadoch, sledujú systém rýchleho varovania. Kontrolujú uložené údaje.

Vyhľadávať všetky relevantné údaje podľa požiadaviek legislatívy EÚ a jednotlivých EÚ sietí.

U vybraných nákaz sme aktívne sledovali zoznamy položiek povinne hlásených do sietí. Tieto sme implementovali do položiek programu EPIS. Zadávame všetky prípady podozrenia z nákazy chrípkou typu A (H1,N1) vrátane laboratórnej diagnostiky, cestovateľskej anamnézy, začiatku klinických príznakov, kontaktu s chorými ap.

Manažment epidémií.

V prvom polroku 2011 sme zaevidovali 2 epidémie – epidémia Svrabu Nemocnica a.s. Zvolen a epidémiu Salmonelózy v DD Terany. Vykonané boli príslušné protiepidemické opatrenia.

Manažment kontaktov a ohnísk.

Dokumentujeme všetky druhy protiepidemických opatrení pre pacienta, kontakty a ohnisko. Tieto údaje nám slúžia pre posúdenie množstva práce v ohnisku nákazy.

Hodnotenie I. polrok 2011

Spracované a vložené prípady do systému – potvrdené + pravdepodobné	163			
	Zvolen	Detva	Krupina	Spolu:
Počet spracovaných ohnisk	47	18	9	74
Počet chránených kontaktov očkovaním	128	32	10	170
Počet chránených kontaktov inak	341	101	57	499
Opatrenia prijaté rozhodnutím	134	36	14	184
Opatrenia prijaté pokynom na mieste	179	69	43	291
Zoznam epidémií	1	0	1	2
Počet lekárov hlásiacich cez internet EPIS	1	0	0	1

Pravidelné hlásenie prenosných ochorení do systému ECDC – TESSY , úprava existujúceho systému EPIS podľa nových definovaných požiadaviek ECDC.

Priebežne kontrolujeme údaje zasielané do ECDC – TESSY.

6.4. NOZOKOMIÁLNE NÁKAZY

Surveillance vybraných nozokomiálnych nákaz v programe EÚ HELICS

Prípisom RÚVZ so sídlom vo Zvolene sme upozornili zdravotnícke zariadenia – lôžkové okresov Zvolen, Detva a Krupina na plnenie platnej legislatívy (vrátane hlásenia NN) pre zdravotnícke zariadenia - Vyhlášky č. 553/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na prevádzku zdravotníckych zariadení z hľadiska ochrany zdravia.

V rámci kontrol ŠZD sa vykonávalo aktivizovanie hlásenia nemocničných nákaz.

Počet NN vo Zvolene – 5 Scabies, počet NN v Krupine – 3 (2x Bronchitis acuta, 1x Scabies)

Počet NN v Detve – 3x Scabies.

Implementovať moderné formy vzdelávania cieľových skupín zdravotníckych pracovníkov v oblasti prevencie NN

Pracovníčka oddelenia epidemiológie sa zúčastnila odbornej konferencie v prevencii nozokomiálnych nákaz v Trenčíne. Poznatky zo vzdelávania v prevencii NN sú predkladané zdravotníckym pracovníkom aj pri kontrolách ŠZD v ambulantných a lôžkových zdravotníckych zariadeniach.

6.5. SURVEILLANCE CHRONICKÝCH OCHORENÍ

Realizovať kampaň „Prestaň a vyhraj“

Propagácia kampane bola v masovokomunikačných prostriedkoch (Zvolenské noviny, Hont, Detviansky aperitív), na www stránkach MÚ Zvolen, Detva a Krupina, ZŠ SŠ, VŠ, a v RÚVZ so sídlom vo Zvolene. V rámci poradenstva bola vedená kampaň „ Prestaň a vyhraj“.

Spoluúčasť na Národnom kardiovaskulárnom programe

Pracovník odd. epidemiológie vedie poradňu na odvykanie fajčenia.

S odd. podpory zdravia je tesná spolupráca v získavaní nových klientov – fajčiarov, taktiež v zdravotno-výchovnej činnosti. Klienti – fajčiari sa získavajú na dňoch zdravia ktoré sa uskutočnili v meste Zvolen, v meste Sliac a v meste Detva.

Poradňa na odvykanie od fajčenia pri RÚVZ Zvolen je vždy v stredu. Počet klientov v polroku 2011 – 2 klienti. Ku dňu zdravia mesta Zvolen bolo vyšetrených prístrojom smokerlyzéróm na obsah kysličníka uhoľnatého u 19 klientov.

Spoluúčasť na projekte „Obezita“

V rámci vyšetrení klientov v poradni zdravia sa vykonávajú intervenčné aktivity u klientov so zistenou nadváhou alebo obezitou. Poskytne sa im odborné poradenstvo k rizikovým faktorom. Zdravotnou výchovou zameranou na správne stravovacie návyky v rodine predchádzame nárastu chronických neinfekčných ochorení v populácii SR. V poradni na odvykanie od fajčenia v priebehu odvykania dostane každý klient inštrukcie (poučenie a leták), aby po zanechaní fajčenia zabránil nadváhe a obezite.

6.6. MIMORIADNE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUÁCIE, VRÁTANE BIOTERRORIZMU

Stratégie súvisiace s pripravenosťou a kontrolou prenosných ochorení predstavujúcich závažnú hrozbu pre obyvateľstvo.

RÚVZ Zvolen má vypracovaný havarijný plán mimoriadnych opatrení pre región Zvolen pri hromadnom výskyte nákaz. Obsahuje okrem opatrení havarijného plánu aj opatrenia na predchádzanie vzniku a šírenia ochorení spôsobených vysokopatogénnymi vírusmi, ďalej zabezpečenie činnosti pre likvidáciu následkov použitia bojových biologických prostriedkov. Havarijný plán obsahuje postupy pri možnom vzniku pandémie chrípky. Sentineloví lekári (6) odoberajú biologický materiál pri výskyte chrípky a chrípke podobných ochoreniach v rámci surveillancie chrípky

Posilniť globálnu zdravotnú bezpečnosť (varovanie a reakciu na epidémie, ohrozenie biologickými zbraňami).

Havarijný plán mimoriadnych opatrení pre región Zvolen pri hromadnom výskyte nákaz obsahom ktorého je varovanie na epidémie, reakcia na epidémie alebo na ohrozenie biologickými zbraňami.

6.7. ENVIROMENTIÁLNA SURVEILLANCE POLIOMYELITÍDY A SLEDOVANIE VDPV

Vykonávame odbery odpadovej vody z ČOV Zvolen – Pustý Hrad na sledovanie cirkulácie divých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov. Zabezpečujeme transport odpadovej vody do Virologického laboratória v Banskej Bystrici. Odber odpadovej vody je podľa harmonogramu RÚVZ Banská Bystrica. Doposiaľ boli všetky laboratórne vyšetrenia vzoriek odpadovej vody negatívne.

9. PODPORA ZDRAVIA

9.1. NÁRODNÝ PROGRAM PODPORY ZDRAVIA

Realizáciu jednotlivých cieľov NPPZ sme zabezpečovali plnením programov, projektov a aktivít na národnej a regionálnej úrovni.

A. Zdravý životný štýl – starostlivosť o zdravie

Zdravá výživa :

Na tému „Výživa a riziko obezity“ sme edukovali 31 pedagógov na 3. základnej škole vo Zvolene. Akcia bola spojená s meraním krvného tlaku a besedou k danej problematike. Na Gymnáziu Ľudovíta Štúra vo Zvolene sme na danú tému edukovali 21 študentov. Záujemcom sme merali % telesného tuku. Na Strednej škole hotelových služieb a obchodu vo Zvolene sa prednášky zúčastnilo 21 študentov a pedagógov.

Počas Dní mesta Sliač sme zabezpečovali pre 27 účastníkov poradenstvo o zdravom životnom štýle. Akcia prebiehala pod záštitou mesta a záujemci si mohli vybrať aj z pestrej ponuky výrobkov firmy Alfa Bio Banská Bystrica, ako i predávanej odbornej literatúry.

Pracovníčka OPZ si pripravila pre 30 zamestnancov RÚVZ Zvolen prednášku na tému „Hypertenzia“ s názornou ukážkou správneho merania krvného tlaku za účasti dobrovoľníkov. Zároveň sme pripravili k danej problematike edukačné panely a výsledky práce poradne zdravia sme zverejnili aj na webovej stránke RÚVZ Zvolen.

Vo februári 2011 sme zasielali na UVZ SR, Trnavská cesta 1, informácie o plnení rozpracovaných úloh aktualizácie Programu ozdravenia výživy obyvateľov SR.

Pri príležitosti Svetového dňa vody (22.3.) sme pripravili edukačnú nástenku a informovali verejnosť o možnosti dať si zadarmo vyšetriť pitnú vodu. OPZ zabezpečilo informačný panel na tému „Zdravou stravou proti obezite“. OPZ participuje na plnení projektu „Školské ovocie“ a „Výživový stav obyvateľov SR“.

B. Alkohol, tabak, drogy

Prevenia drogových závislostí :

OPZ participuje na plnení plánu „Stratégia prevencie a riešenia závislostí v meste Zvolen na obdobie 5 rokov“. Zúčastňujeme sa na stretnutiach pracovnej skupiny, ktorej gestorom je viceprimátor mesta Zvolen. Odbornú časť zastrešujú pracovníci odboru rozvoja mesta, mestskej polície, odboru školstva, sociálnych vecí a zdravia, pedagogicko-psychologickej poradne a osvetového strediska. Je zriadená webová stránka Zvolen-stop-drogy s potrebnými informáciami pre verejnosť.

OPZ pripravilo pri príležitosti Svetového dňa bez tabaku (31.5) aktuálnu nástenku s výzvou pre zamestnancov RÚVZ Zvolen zdržať sa počas tohto dňa fajčenia, alebo ho aspoň obmedziť. Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog (26.6.) sme propagovali formou edukačného panelu.

Podpora nefajčenia a abstinencie :

Počas Dní mesta Sliač sme okrem iného vyšetřili prístrojom smokrelyzér 27 záujemcov

i s odborným poradenstvom. Na Dni zdravia vo Zvolene bolo vyšetrených 19 ľudí na obsah CO vo výdychu prístrojom smokerlyzér. Možnosť zanechať fajčenie a motiváciu k náhradným možnostiam a aktivitám podporujúcim zdravie sme ponúkli všetkým záujemcom. Počas Športového dňa Slovenského zväzu telesne postihnutých, okresné centrum Zvolen sme spirometrom vyšetřili 31 dobrovoľníkov.

C. Zdravá rodina

Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku – stomatohygienu :

Projekt sme realizovali v Materskej škole Tehelná Zvolen. Deti zapojené do projektu ovládajú správnu techniku čistenia zubov teoreticky i prakticky, základné vedomosti z oblasti stomatohygieny, ako aj používanie dentálnych pomôcok. Distribuovali sme i aktuálny edukačný materiál - dentálna hygiena.

D. Zdravé pracovné a životné podmienky

V Národnom Lesníckom centre vo Zvolene sme v spolupráci so zdravotnou poisťovňou Dôvera a.s. pobočka Zvolen zrealizovali Dni zdravia pre 49 zamestnancov firmy spojené s vyšetřovaním vybraných biochemických parametrov krvi a odborným poradenstvom o zdravých životných a pracovných podmienkach.

E. Zníženie výskytu infekčných ochorení

V spolupráci s oddelením Epidemiológie sme v mesačných intervaloch zabezpečovali aktuálne informácie o výskyte VHA v našom regióne. Verejnosť sme informovali formou vývesných panelov na RÚVZ Zvolen. Zapožičali sme „putovné“ video pre najviac postihnuté základné školy v regióne Zvolen, Detva, Krupina. OPZ zabezpečilo distribúciu letákov a zdravotno-výchovného materiálu do materských a základných škôl – správne umývanie rúk. Na vývesných paneloch sú sprístupnené informácie o očkovanom kalendári na rok 2011 ako aj názorná ukážka techniky hygieny a dezinfekcie rúk. Zapojili sme sa do pilotnej štúdie CHOCHP- SZU Bratislava.

F. Zníženie výskytu neinfekčných ochorení

OPZ plní Národný program prevencie obezity, program CINDI, Mám 65+ a teší ma, že žijem zdravo. Participujeme na plnení projektu Školské ovocie, MOST. Na lokálnej úrovni od roku 2008 realizujeme Kampaň „Schody ako výzva“. V roku 2011 sme zabezpečovali 4. ročník Kampane „Vyzvi srdce k pohybu“. Lokálny Projekt „Úprava telesnej hmotnosti a zdravie“ sa pre nízky počet záujemcov nepodarilo zrealizovať.

G. Pohybová aktivita

Zvýšenie pohybovej aktivity :

OPZ zabezpečovalo intervenčné a zdravotno - edukačné aktivity. V marci 2011 súťažila v behu oslobodenia obce Sielnica pracovníčka OPZ. Pri tejto príležitosti všetkých zúčastnených informovala o možnosti verejnosti zapojiť sa do 4. ročníka Kampane „Vyzvi srdce k pohybu“

a pripomenula, že 10. máj je Svetovým dňom – Pohybom ku zdraviu.

V priestoroch RÚVZ Zvolen je zabezpečené cvičenie Jogy jedenkrát v týždni a je spojené s odborným poradenstvom externej cvičiteľky. Cvičenie kalanetiky prebieha v priestoroch 3. ZŠ Zvolen dvakrát v týždni. Aktivity môže využívať aj verejnosť. Pravidelne sa stretáva cca 5-15 žien. Skupine 13 cvičiacich žien sme umožnili návštevu poradne zdravia a v poobedňajších hodinách sme im zabezpečili antropometrické vyšetrenia. Od 1.1.-30.3.2011 všetci zamestnanci RÚVZ Zvolen nepoužívali výťah v práci a chodili pešo na 3. poschodie v rámci Kampane „Schody ako výzva“. Zúčastní pred a po ukončení akcie mali možnosť využiť služby poradne zdravia za účelom vyšetrenia dynamiky zmien vybraných biochemických parametrov krvi, antropometrických ukazovateľov.

V spolupráci s nadáciou Priaznivci Pustého Hradu vo Zvolene a mestom Zvolen sme zorganizovali výstup na Pustý hrad a zúčastní si mohli dať zmerať tlak, obsah CO vo výdychu, % telesného tuku. Naše služby využilo 62 zúčastnených. Pre zdravotne ťažko postihnutých sme pripravili v spolupráci so Slovenským zväzom telesne postihnutých, okresné centrum Zvolen Športový deň, počas ktorého sme záujemcom vyšetrovali vybrané biochemické parametre krvi, antropometriu a dobrovoľníkom sme umožnili vyšetrenie spirometrom. Zabezpečovali sme aj 4. ročník Kampane

„Vyzvi srdce k pohybu“.

9.2. „ŽIŤ ZDRAVŠÍ A KVALITNEJŠÍ ŽIVOT V STARŠOM VEKU, ALEBO MÁM 65+ A TEŠÍ MA, ŽE ŽIJEM ZDRAVO“

Kluby dôchodcov v spádovom území RÚVZ Zvolen majú záujem najmä o meranie biochemických parametrov krvi a len sporadicky o prednášky.

Vo februári 2010 sme vyšetřili 25 dôchodcov v KD Lieskovec. Individuálne poradenstvo sme zamerali na kvalitnejší život vo vyššom veku.

V marci počas Týždňa uvedomovania si mozgu sme pre 39 dôchodcov pripravili poradenstvo o tréningu mozgu. Zúčastnení mali možnosť spoznať aj osobné riziko srdcovo-cievnych ochorení. Propagovali sme aktívny prístup k zdraviu a podpore zdravého stárnutia. Akcia bola medializovaná v miestnom rozhlase.

V máji v rámci podujatia „Rytierske dni na Pustom hrade“ sme so seniormi regiónu Zvolen absolvovali výstup na Pustý hrad vo Zvolene. Zmerali sme hodnoty krvného tlaku 62 záujemcom z radov účastníkov. Rytierske dni na Pustom hrade prebiehali v spolupráci s Mestom Zvolen, rádiom Express, Ministerstvom kultúry, Českým spolkom vo Zvolene, Klubom turistiky priaznivcov Pustého hradu Zvolen, Jednotou dôchodcov Slovenska a ďalších. Medializačnú kampaň akcie zabezpečilo Mesto Zvolen v rôznych masovo- komunikačných prostriedkoch.

9.3. PODPORA ZDRAVIA V PREDŠKOLSKÝCH A MIMOŠKOLSKÝCH ZARIADENIACH

9.3.1. Materské centrá

V regióne Zvolen pracuje jedno materské centrum. Ani po opakovanom oslovení zo strany RÚVZ neprejavilo záujem o vzájomnú spoluprácu. Materské centrá sa orientujú na vlastné aktivity.

9.3.2. Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku – stomatohygiena

Oddelenie hygieny detí a mládeže pri RÚVZ Zvolen realizovalo projekt v Materskej škole Tehelná Zvolen.

Deti zapojené do projektu ovládajú správnu techniku čistenia zubov teoreticky i prakticky, základné vedomosti z oblasti stomatohygieny, ako aj používanie dentálnych pomôcok. Zabezpečili sme deťom zdravotno-výchovné materiály.

9.4. EHES – EUROPEAN HEALTH EXAMINATION SURVEY (Zisťovanie zdravia Európanov)

RÚVZ Zvolen ešte nebolo do plnenia projektu zapojené.

9.5. POPULAČNÁ STRATÉGIA - AKTIVITY PRI PRÍLEŽITOSTI VÝZNAMNÝCH DNÍ S OSOBITNÝM ZAMERANÍM NA TÉMY A TERMÍNY ODPORÚČANÉ SVETOVOU ZDRAVOTNÍCKOU ORGANIZÁCIOU

14.-20.3.2010 Medzinárodný týždeň uvedomovania si mozgu

Pre členov Klubu dôchodcov v Dobrej Nive sme zorganizovali zdravotno-výchovnú akciu zameranú na možnosti tréningu mozgu spojenú s vyšetrením vybraných biochemických parametrov krvi. V spolupráci so Slovenskou Alzheimerovou spoločnosťou sme distribuovali propagačný materiál. Participujeme aj na plnení projektu „Mám 65+ a teší ma, že žijem zdravo“ v regióne Zvolen.

22. marec Svetový deň vody

Aktuálnu tematiku sme spracovali na vývesnom paneli v priestoroch RÚVZ Zvolen.

7. 4. Svetový deň zdravia

V spolupráci s mestom Zvolen, zdravotnou poisťovňou Dôvera a.s. pobočka Zvolen už tradične zabezpečujeme Dni zdravia vo Zvolene, ktoré boli 5.-6.4.2011. Vyšetřili sme 70 záujemcov, ktorým sme poskytli aj odborné poradenstvo o prevencii srdcovo-cievnych ochorení a edukačný materiál. Návštevnosť prevyšuje naše možnosti. Akcie sa zúčastnili aj regionálne médiá TV HRONKA a TV 13, Zvolenské noviny, ktorým sme poskytli rozhovory. Aj mesto Sliač malo svoj Deň zdravia spojený s viacerými aktivitami - NTZ Banská Bystrica zabezpečovala možnosť odberu krvi a získavanie nových darcov. Spoluprácu poskytla aj Dôvera a.s. pobočka Zvolen a firma Alfa Bio Banská Bystrica ochutnávkou sójových produktov. Záujemci si mohli zakúpiť odbornú literatúru zameranú na zdravý životný štýl.

10.5. Svetový deň - Pohybom ku zdraviu

Odborná pracovníčka OPZ RÚVZ Zvolen sa aktívne zúčastnila na Behu oslobodenia Sielnice. Všetkých zúčastnených motivovala a informovala o potrebe rozvíjať pohybovú aktivitu v každom veku a možnosti zapojiť sa do 4.ročníka Kampane „Vyzvi srdce k pohybu“ 2011.

V máji pracovníci OPZ Zvolen s dôchodcami z regiónu absolvovali spoločný výstup na Pustý hrad vo Zvolene. Lokálna Kampaň „Schody ako výzva“ je otvorená od roku 2009 s možnosťou zamestnancov RÚVZ Zvolen nepoužívať v práci výťah, chodiť pešo na 3. poschodie. Od 1.1.-30.3.2011 bol výťah na RÚVZ odstavený.

Časť zamestnancov využíva priestory telocvične na RÚVZ Zvolen v rámci harmonogramu individuálnych cvičení.

Verejnosť i zamestnanci RÚVZ (v priemere 5-15 ľudí) jedenkrát v týždni absolvuje pohybovo-dychové cvičenia pre ženy v produktívnom veku pod vedením odborníka. Dvakrát v týždni sa cvičí kalanetika na 3. ZŠ vo Zvolene. Informácie o pohybových aktivitách sú uverejnené na webových stránkach RÚVZ Zvolen.

19.5. Svetový deň hepatitídy

Na zníženie výskytu infekčných ochorení v spolupráci s oddelením epidemiológie sme v mesačných intervaloch zabezpečovali aktuálne informácie o výskyte VHA v našom regióne. Verejnosť sme informovali formou vývesných panelov na RÚVZ Zvolen. Zapožičali sme „putovné“ video pre najviac VHA postihnuté základné školy v regióne Zvolen, Detva, Krupina. OPZ zabezpečilo distribúciu letákov a zdravotno-výchovného materiálu do materských a základných škôl – správne umývanie rúk. Na vývesných paneloch sú sprístupnené informácie o očkovačom kalendári na rok 2011 ako aj názorná ukážka techniky hygieny a dezinfekcie rúk.

22.5. Prvý Európsky deň obezity

Na tému „Výživa a riziko obezity“ sme edukovali 31 pedagógov na 3. základnej škole vo Zvolene. Akcia bola spojená s meraním krvného tlaku a besedou k danej problematike. Na Gymnáziu Ľudovíta Štúra vo Zvolene sme na danú tému edukovali 21 študentov. Záujemcom sme merali % telesného tuku. Na Strednej škole hotelových služieb a obchodu vo Zvolene sa prednášky zúčastnilo 21 študentov a pedagógov.

31.5. Svetový deň bez tabaku

OPZ pripravilo pri príležitosti Svetového dňa bez tabaku aktuálnu nástenku s výzvou pre zamestnancov RÚVZ Zvolen zdržať sa počas tohto dňa fajčenia, alebo ho aspoň obmedziť.

26.6. Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog

Aktuálnu tematiku sme propagovali formou edukačného panelu v priestoroch RÚVZ Zvolen. Počas Dní mesta Sliač sme okrem iného vyšetrili prístrojom spirometer 27 záujemcov i s odborným poradenstvom

9.6. PROGRAM PODPORY ZDRAVIA ZNEVÝHODNENÝCH KOMUNIT NA SLOVENSKU NA ROKY 2009 – 2015

RÚVZ so sídlom vo Zvolene nebol do riešenia tejto úlohy zaradený.

9.7. VYZVI SRDCE K POHYBU

Úsek podpory zdravia – RÚVZ Zvolen sa aktívne zúčastnil na realizácii 4. ročníka Kampane „Vyzvi srdce k pohybu“. Akcia trvala od 14.3.2011 do 22.5.2011. Na RÚVZ Banská Bystrica sme sa zúčastnili 10.3. 2011 úvodného pracovného seminára spojeného s tlačovou konferenciou k danej akcii. Cieľom kampane je vytvoriť návyk na každodennú pohybovú aktivitu a tak predchádzať civilizačným ochoreniam. Oslovili sme dospelých nad 18 rokov ako potenciálnych účastníkov kampane a deti a mládež vo veku 7-18 rokov ako podporovateľov kampane. Jednotlivé populačné skupiny obyvateľov sme informovali cez webové stránky ZŠ, SŠ v regióne. Maily boli rozposlané na všetky fakulty Technickej univerzity vo Zvolene. Oslovili sme Akadémiu vzdelávania vo Zvolene, Detve ako aj 76 OcÚ, MsÚ v našej spádovej oblasti. Odborná pracovníčka OPZ RÚVZ Zvolen sa v marci 2011 aktívne zúčastnila na Behu oslobodenia obce Sielnica. Účastníkov akcie informovala o 4. ročníku Kampane „Vyzvi srdce k pohybu“ a možnosti aktívne sa zapojiť do súťaže.

Organizácie v okresoch Zvolen, Detva, Krupina sme informovali cez VŠZP pobočka Zvolen s ktorou máme dobrú spoluprácu. Propagačný materiál pracovníci RÚVZ Zvolen distribuovali i osobne napr. 17.3. 2011 v Národnom lesníckom centre, ul. Masarykova vo Zvolene, 18.3.2011 v Národnom lesníckom centre na Sokolskej ulici vo Zvolene Informovali sme i Vojenský útvar Sliač, Kluby dôchodcov a Slovenský červený kríž, pobočka Zvolen. Oznamy boli vyvesené aj na autobusových zastávkach. Akciu sme propagovali na nástenkách a vývesných tabuliach škôl, MsÚ Zvolen, RÚVZ Zvolen, v Informačnom centre vo Zvolene, vo vstupnej hale do Regecentra Zvolen a iných organizáciách. Podľa záujmu jednotlivcov sme poskytovali potrebné informácie. Vyplnené účastnícke listy, ktoré boli doručené na oddelenie, sme zaslali na spracovanie do RÚVZ Banská Bystrica.

9.8. NÁRODNÝ PROGRAM PREVENIE OBEZITY

Na tému „Výživa a riziko obezity“ sme edukovali 31 pedagógov na 3. základnej škole vo Zvolene. Akcia bola spojená s meraním krvného tlaku a besedou k danej problematike. Na Gymnáziu Ľudovíta Štúra vo Zvolene sme na danú tému edukovali 21 študentov. Záujemcom sme merali % telesného tuku. Na Strednej škole hotelových služieb a obchodu vo Zvolene sa prednášky zúčastnilo 21 študentov a pedagógov.

Počas Dní mesta Sliač sme zabezpečovali pre 27 účastníkov poradenstvo o zdravom životnom štýle. Akcia prebiehala pod záštitou mesta a záujemci si mohli vybrať aj z pestrej ponuky výrobkov firmy Alfa Bio Banská Bystrica, ako i predávanej odbornej literatúry.

Pracovníčka OPZ si pripravila pre 30 zamestnancov RÚVZ Zvolen prednášku na tému „Hypertenzia“ s názornou ukážkou správneho merania krvného tlaku za účasti dobrovoľníkov. Zároveň sme pripravili k danej problematike edukačné panely a výsledky práce poradne zdravia sme zverejnili aj na webovej stránke RÚVZ Zvolen.

9.9. CINDI PROGRAM SR

Od 1.1.-30.6. 2011 sme v základnej poradni zdravia vyšetrili spolu 376 klientov. Prvovýšetrených bolo spolu 207 z toho 63 mužov a 144 žien. Opakovane vyšetrených bolo 169 z toho 46 mužov a 123 žien.

V spolupráci so sponzormi na výjazdových vyšetreniach PZ bolo so zdravotnou poisťovňou Dôvera, a.s., pobočka Zvolen vyšetrených:

49 zamestnancov Národného lesníckeho centra vo Zvolene
70 občanov Zvolena počas Dňa zdravia Mesta Zvolen
48 zamestnancov firmy Continental Automotive Systems s.r.o. Zvolen na zdravotno-
preventívnych
akciách
23 zamestnancov Technickej univerzity vo Zvolene
30 zamestnancov Vzoru v.d. Zvolen
25 zamestnancov DRU a.s. Zvolen
27 klientov na Dňoch Mesta Sliac
Skríning srdcovo-cievnych ochorení sme vykonávali u zamestnancov rôznych firiem a inštitúcií
v regióne:
33 pedagógov 9. ZŠ Zvolen
27 pedagógov Gymnázia E.Štúra vo Zvolene
39 dôchodcov v KD Dobrá Niva
25 dôchodcov v KD Lieskovec
10 občanov obce Podzámčok
31 ZŤP – Slovenský zväz telesne postihnutých, okresné centrum Zvolen.
V poradni zdravia sme zrealizovali: 364 biochemických vyšetrení cholesterolu z toho 104
u mužov a 260 u žien, 109 vyšetrení triglyceridov z toho 29 u mužov a 80 u žien, 354 vyšetrení
glukózy z toho 102 u mužov a 252 u žien, 34 vyšetrení HDL z toho 7 u mužov a 27 u žien, iných
vyšetrení
(AST,ALT, kyselina močová) u 7 žien.

9.10. ZDRAVIE DETÍ A MLÁDEŽE V ŠKOLSKOM PROSTREDÍ

RÚVZ úsek podpory so sídlom vo Zvolene nebol do riešenia tejto úlohy zaradený.

10. KONTROLA TABAKU

10.1. PRÍPRAVA A REALIZÁCIE MEDZINÁRODNEJ SÚŤAŽE PRE FAJČIAROV PRESTAŇ A VYHRAJ 2012

Cieľom tejto súťaže je motivovať fajčiarov k zmene životného štýlu a podpore nefajčenia u tých, ktorí sa neúspešne pokúšajú prestať užívať tabakové výrobky. V regióne Zvolen budú rozdane dotazníky pre súťaž Prestaň a vyhraj. Ďalší postup súťaže „Prestaň a vyhraj“ sa vykoná I-VII etapou podľa pokynov č. ú. 10.1. „Programov a projektov Úradov verejného zdravotníctva v SR na rok 2011“.

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Žiari nad Hronom**

1. ODDELENIE HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA

1.3. NÁRODNÝ INFORMAČNÝ SYSTÉM ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA (EHIS)

Gestor v SR

ÚVZ SR

Koordinátor medzinárodného projektu: WHO

Riešiteľské pracoviská

ÚVZ SR

Cieľ

Cieľom tohto projektu je zaviesť trvalo udržateľný informačný systém v oblasti životného prostredia a zdravia, ktorý je založený na zbere a spracovaní údajov o indikátoroch ako nástroja pre hodnotenie stavu environmentálneho zdravia na národnej aj regionálnej úrovni s uplatnením medzinárodných metodík spracovania pre možnosť porovnateľnosti údajov v medzinárodnom kontexte s reflektovaním aktuálnych problémov a výziev.

Anotácia

Informačný systém životného prostredia a zdravia (EHIS) je účinným nástrojom na podporu tvorby politiky, umožňuje nastavenie priorít na základe súboru dôkazov, zdokonaľuje prístup k informáciám a posilňuje komunikáciu s verejnosťou. Piata ministerská konferencia o životnom prostredí a zdraví v Parme 2010 odporučila ďalšie aktivity na rozvoj systému v jednotlivých krajinách s jednotnou koordináciou, s cieľom rozvíjať tento systém aj naďalej, a to na príslušnej regionálnej úrovni členských krajín. Pokračovanie projektu, ktorý prebiehal v rokoch 2004 - 2007 bude zamerané na prehodnotenie indikátorov 4RPG CEHAPE v zmysle záverov 5. ministerskej konferencie a testovanie návrhov nových indikátorov z hľadiska dostupnosti a ich sledovania na národnej a regionálnej úrovni.

Etapy riešenia: 2010 - 2016

Tento projekt by mal nadviazať na predchádzajúce aktivity z medzinárodného projektu ENHIS2 v rokoch 2004 -2007 a odporúčaní vyplývajúcich z 5. ministerskej konferencie. V jednotlivých etapách projektu bude prebiehať overenie dostupnosti nových indikátorov 4RPG pod koordináciou WHO. Súbor predbežne vytipovaných indikátorov v rámci jednotlivých regionálnych prioritných cieľov CEHAPE sa po štúdiu uskutočniteľnosti môže pozmeniť v súlade s dostupnosťou údajov v jednotlivých krajinách. V roku 2016 bude nový zoznam indikátorov prezentovaný na 6. ministerskej konferencii o životnom prostredí a zdraví.

Výstupy

Výstupom projektu bude nový zoznam indikátorov 4 RPG CEHAPE porovnateľný v medzinárodnom kontexte. Súbor indikátorov potrebných na vybudovanie informačného systému sa môže počas priebehu projektu variabilne meniť, v závislosti od dostupnosti údajov v jednotlivých krajinách a kvality údajov potrebných na vyhodnotenie situácie v jednotlivých regionálnych prioritných cieľoch CEHAPE. Zhromažďovanie, integrácia a pravidelné publikovanie bude vytvárať podklad pre kvalifikované rozhodovanie v oblasti životného prostredia a zdravia.

Vyhodnotenie plnenia úlohy:

Pilotne bol spracovaný na úrovni krajov indikátor Kvalita vôd na kúpanie. RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom, odd. HŽPZ pravidelne pracuje v Informačnom systéme Vody na kúpanie, ktorý je funkčný od roku 2007. V roku 2010 sme začali pracovať aj v Informačnom systéme Pitná voda, do ktorého boli vložené výsledky monitoringu kvality pitnej vody z verejných vodovodov za roky 2008, 2009 a 2010. Vo vkladaní údajov do oboch informačných systémov o výsledkoch kvality pitnej vody a kvality vody na kúpanie pokračujeme. Cez IS Vody na kúpanie sú spracovávané aj správy o pripravenosti prírodných a umelých kúpalísk na letnú turistickú sezónu a vyhodnotení priebehu LTS na jej konci a týždenná aktualizácia údajov o priebehu letnej turistickej sezóny na prírodných a umelých kúpaliskách. Cez informačné systémy boli spracované výročné správy o pitnej vode a vode na kúpanie za predchádzajúci rok. K spolupráci k ďalším indikátorom životného prostredia sme zatiaľ neboli oslovení.

1.6. ZNEČISTENIE VNÚTORNÉHO OVZDUŠIA V ŠKOLÁCH A JEHO VPLYV NA ZDRAVIE DETÍ V EURÓPE (SINPHONIE)

Cieľ

Hlavným cieľom projektu SINPHONIE je komplexný výskum zameraný na zlepšovanie kvality vnútorného ovzdušia školských zariadení s účasťou 38 partnerských inštitúcií z 25 európskych krajín.

Gestor v SR

ÚVZ SR

Anotácia

Projekt SINPHONIE je príkladom medzinárodnej spolupráce európskych krajín pri implementácii revidovaného Akčného plánu pre životné prostredie a zdravie detí v Európe (CEHAPE) v nadväznosti na regionálny prioritný cieľ č. 3 (RPG III) zameraný na prevenciu akútnych a chronických respiračných ochorení prostredníctvom zlepšovania kvality vnútorného a vonkajšieho ovzdušia znečisteného dopravou, priemyslom ako aj vnútornými zdrojmi. Zámerom uvedeného projektu je rozšíriť súčasné spektrum poznatkov realizáciou komplexného výskumu v oblasti expozície znečisťujúcim látkam vo vnútornom prostredí škôl s osobitným zameraním na detskú populáciu a prispieť tak k vývoju nových politík a postupov zameraných na redukciu tohto znečistenia. V rámci projektu bude spoločnou metodikou vykonané meranie a hodnotenie vybraných chemických, fyzikálnych a biologických faktorov prostredia škôl so súčasným zberom údajov o zdravotnom stave detí prostredníctvom dotazníkov aj klinických štúdií. Snahou tohto projektu je aj zhodnotenie vplyvu externých faktorov ovplyvňujúcich kvalitu ovzdušia v školách (doprava, klimatické zmeny).

Etapy riešenia

10/2010 – 3/2011

- príprava spoločného protokolu pre realizáciu štúdie, príprava dotazníkov v národnom jazyku, vytipovanie vhodných základných škôl

4/2011 – 6/2011

- komunikácia s vedením škôl, vytipovanie vhodných tried pre realizáciu meraní, zaškolenie pracovníkov v nadväznosti na spoločnú metodiku

9/2011 – 2/2012

- zber údajov o vnútornom prostredí škôl, vykonanie meraní a klinických štúdií, analýza externých faktorov

3/2012 – 9/2012

- analýza získaných údajov, formulácia záverov a odporúčaní, prezentácia výsledkov

Výstupy

- publikovanie výsledkov projektu odbornej a laickej verejnosti, zástupcom rezortu školstva, zúčastnených škôl a pod.

- tvorba nových politík a postupov zameraných na zlepšovanie kvality ovzdušia v školách

Vyhodnotenie plnenia úlohy:

Do projektu o znečisťovaní vnútorného prostredia ovzdušia v školách sme sa nezapojili, ani sme neboli oslovení na spoluprácu. V rámci svojej činnosti odd. HŽPZ vykonáva dohľad nad dodržiavaním § 20 Vnútorné prostredie budov, zákona č. 355/2007 Z. z. najmä pri posudzovaní žiadostí o uvedenie bytových domov, domovov dôchodcov a domovov sociálnych služieb do prevádzky, ďalej dohliada na dodržiavanie ustanovení vyhlášky MZ SR č. 259/2008 Z. z. pri výkone ŠZD v už prevádzkovaných ubytovacích, rekreačných zariadeniach a zariadeniach DD a DSS. V I. polroku sme riešili v rámci svojej kompetencie aj podnet nespokojného občana na mikroklimatické podmienky a výskyt plesní v bytoch bytového domu. Za prevádzkovanie uvedeného bytového domu bez súhlasného rozhodnutia orgánu verejného zdravotníctva bola obci uložená pokuta 165,- € za správny delikt na úseku verejného zdravotníctva, ktorá bola zaplatená.

1.7. ÚPRAVA PITNEJ VODY VO VEREJNÝCH VODOVODOCH

Cieľ

Urobiť prehľad spôsobov úpravy pitnej vody vo verejných vodovodoch v Slovenskej republike a používaných chemických látok na báze chlóru v súvislosti so vznikom vedľajších produktov chlórovania. Získať prehľad o počte verejných vodovodov bez dezinfekcie a zhodnotiť kvalitu dodávanej pitnej vody v nich na základe výsledkov prevádzkovateľa a monitorovania RÚVZ. Vytipovať verejné vodovody, v ktorých sa bude sledovať vplyv chlórovania na kvalitu vody a vznik vedľajších produktov a sledovať kvalitu vody v nedezinfikovaných verejných vodovodoch.

Gestor

ÚVZ SR

Riešiteľské pracoviská

ÚVZ SR, RÚVZ v SR, NRC pre pitnú vodu

Anotácia

Sledovanie pitnej vody patrí k prioritám odboru hygieny životného prostredia, pretože kvalita pitnej vody môže mať významný vplyv na zdravie obyvateľstva, a to z hľadiska krátkodobého ale aj dlhodobého pôsobenia. Požiadavky na kvalitu vody určenú na ľudskú spotrebu stanovuje zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a nariadenie vlády SR č. 354/2006 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu v znení NV SR č. 496/2010 Z. z. Uvedené predpisy umožňujú prevádzkovateľovi verejného vodu pitnú vodu nedezinfikovať, pokiaľ pitná voda vo vodárenskom zdroji dlhodobo splňa limity jej kvality a zároveň nehrozí jej kontaminácia v

zdroji a v rozvodnej sieti. Úprava pitnej vody chlóróm a jeho zlúčeninami patrí k najrozšírenejším spôsobom jej hygienického zabezpečenia. V zahraničí je trendom distribuovať vodu bez chlóru. Dôvodom sú obavy zo vzniku vedľajších produktov dezinfekcie a ich toxických prípadne karcinogénnych účinkov a snaha zachovať senzorické vlastnosti vody, prijateľné pre spotrebiteľa. Skúsenosti prevádzky vodovodných systémov bez chlórovania v zahraničí i z Českej republiky potvrdzujú, že za určitých podmienok je možná distribúcia pitnej vody aj bez použitia chemickej dezinfekcie príp. bez zachovania jeho rezídua v sieti.

Platná európska legislatíva (*Smernica č. 98/83/ES o kvalite vody určenej na ľudskú spotrebu*) upravuje v problematike dezinfikovania pitnej vody len požiadavku na zisťovanie prítomnosti celkovej sumy špecifikovaných trihalometánov. Výsledkom revízie smernice je však návrh na sledovanie ďalších vedľajších produktov, ktoré súvisia s používaním dezinfekčných prostriedkov na báze chlóru (napr. kyseliny halogénoctovej atď.).

S vykonávaním dezinfekcie a dodržiavaním požiadaviek na kvalitu výroby vody od výrobcu k spotrebiteľovi súvisí potenciálny výskyt infekčných ochorení prenosných pitnou vodou. Súčasťou úlohy bude zhodnotenie výskytu infekčných ochorení prenosných pitnou vodou v SR podľa administratívneho členenia a typu zásobovania pitnou vodou. Ide súčasne o plnenie jedného z národných cieľov SR Protokolu o vode a zdraví k Dohovoru o ochrane a využívaní hraničných tokov a medzinárodných jazier z roku 1992 (cieľ č. 5). Plnenie Protokolu o vode a zdraví je súčasťou Programového vyhlásenia vlády SR rezortu zdravotníctva v opatrení 3.3 1d) Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2010 – 2014 na úseku verejného zdravotníctva.

Etapy riešenia

Rok 2011

Výstupy

Výsledky z monitoringu úprav pitnej vody:

- Prehľad používaných spôsobov úprav vody vo verejných vodovodoch SR.
- Návrh na monitorovanie vybraných verejných vodovodov vzhľadom na používaný spôsob úpravy.
- Prehľad výskytu infekčných ochorení podľa administratívneho členenia SR a typu zásobovania pitnou vodou.

Vyhodnotenie plnenia úlohy:

Dňa 27.06.2011 zaslal ÚVZ SR pokyny k riešeniu uvedenej úlohy. Na uvedenej úlohe budeme priebežne pracovať počas r. 2011 podľa uvedených pokynov.

1.8. AKTUALIZÁCIA INFORMAČNÉHO SYSTÉMU O KÚPALISKÁCH A KVALITE VODY NA KÚPANIE

Cieľ

Úpravou a doplnením funkčnosti Informačného systému o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie prispôbiť systém novým legislatívnym požiadavkám, aktuálnej situácii a požiadavkám v oblasti informovania, zefektívniť a zlepšiť prácu orgánov verejného zdravotníctva v oblasti vôd na kúpanie na všetkých úrovniach. V súvislosti s reportingovými povinnosťami Slovenska voči EK zabezpečiť plnenie požiadaviek európskej smernice č. 2006/7/ES o riadení kvality vody určenej na kúpanie a automatickým spracovaním dát predísť chybovosti poskytovaných údajov.

Gestor
ÚVZ SR

Riešiteľské pracoviská

ÚVZ SR, RÚVZ v SR, Riešiteľská firma pre upgrade IS

Anotácia

V roku 2008 bol na všetkých úradoch verejného zdravotníctva uvedený do prevádzky *Informačný systém o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie*, ktorý zefektívnil prácu orgánov verejného zdravotníctva v oblasti vôd na kúpanie. Systém zaviedol jednotný postup nielen pri vkladaní a sumarizácii údajov o vode na kúpanie a kúpaliskách, ale aj pri spracovaní údajov, vyhodnotení dát, aktualizácii stavov kúpalísk počas kúpacej sezóny a vypracúvaní hodnotiacich správ. Systém prispel k výraznému urýchleniu poskytovaniu informácií verejnosti a médiám a bol prvým krokom k systematizácii zberu, spracovania, zdieľania a zverejňovania informácií o kvalite vody na kúpanie v SR. 3-ročná prevádzka *Informačného systému o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie* však preukázala aj určité nedostatky, vzniknuté nielen nedostatočným definovaním požiadaviek na IS v čase jeho vývoja, ale aj novovzniknutými požiadavkami, ktoré sa v tejto oblasti neustále objavujú a ktoré si vyžadujú úpravu a doplnenie niektorých funkčností systému napr. v dôsledku prijatia novej legislatívy v oblasti vody na kúpanie v roku 2008, vzniku nového typu kúpalísk (tzv. prírodných biotopov) a pod. Okrem toho nebola v čase vývoja systému v platnosti európska smernica č. 2006/7/ES o riadení kvality vody určenej na kúpanie, ktorá prináša nový pohľad na hodnotenie kvality vody na kúpanie, jej klasifikáciu a zverejnenie profilov vôd na kúpanie a preto nie je v systéme ani zahrnutá možnosť spracovania a poskytovania údajov o vode na kúpanie EK podľa jej požiadaviek. Spracovanie údajov pre *Správu o kvalite vody na kúpanie v SR*, ktorú SR od vstupu do Európskej únie každoročne vypracúva a poskytuje Európskej komisii, sa tak vykonáva stále manuálne. V posledných rokoch sú zaznamenávané tiež rastúce nároky verejnosti a médií na poskytovanie informácií o stave kúpalísk najmä v letnom období, ktoré sú späté s celkovým trendom v spoločnosti v oblasti informovania. Mimoriadny význam informovaniu verejnosti a jej účasti vo všetkých oblastiach verejného života prikladá aj Európska únia, čo plne dokazuje aj spomínaná nová európska legislatíva v oblasti vôd na kúpanie. Aktualizácia IS by mala preto viesť aj k úpravám podľa aktuálnych požiadaviek verejnosti a sprístupniť príp. zatriktívniť aj ďalšie dostupné informácie podľa jej požiadaviek.

Etapy riešenia

2011 – analýza požiadaviek, návrh modelu, vývoj upgradu IS

2012 – testovanie funkčnosti, školenie užívateľov a uvedenie do prevádzky

Výstupy a vyhodnotenie plnenia úlohy

V oblasti vôd na kúpanie sú pomocou Informačného systému Vody na kúpanie RÚVZ Žiar nad Hronom každoročne spracované a zverejnené nasledovné výstupy:

- Pred začiatkom kúpacej sezóny nahlásime ÚVZ SR zoznam vôd vhodných na kúpanie podľa požiadaviek smernice č. 2006/7/ES,
- Správa o pripravenosti prírodných a umelých kúpalísk na LTS v spádovej oblasti RÚVZ Žiar nad Hronom - pred začiatkom LTS v požadovanom termíne,
- Aktualizácia stavu kúpalísk počas LTS - v týždňových intervaloch vždy pred víkendom,
- Vyhodnotenie priebehu LTS v spádovej oblasti RÚVZ Žiar nad Hronom po ukončení LTS – hodnotiacia správa,

- Výročná správa RÚVZ Žiar nad Hronom z monitoringu, príp. výkonu ŠZD nad vodou na kúpanie – za uplynulý rok,
- Aktuálny stav kúpalísk, ich vody na kúpanie a prevádzky – priebežne počas celého roku
- Profily vôd vhodných na kúpanie – na webovej stránke RÚVZ Žiar nad Hronom boli profily zverejnené v apríli r. 2011, profily bude potrebné počas ďalších sezón priebežne aktualizovať. V I. polroku 2011 nebolo potrebné aktualizovať vypracované profily vôd vhodných na kúpanie.

1.10. POSILNENIE IMPLEMENTOVANIA HIA (HEALTH IMPACT ASSESSMENT) V POSUDKOVEJ ČINNOSTI ÚVZ SR A RÚVZ V SR.

Cieľ

Posilnenie odbornosti zamestnancov verejného zdravotníctva v oblasti hodnotenia dopadov na zdravie. Zlepšenie riadenia a odborného usmerňovania procesov hodnotenia dopadov na zdravie pri rozhodovaní na národnej a regionálnej úrovni vydaním vyhlášky MZ SR, ktorá upraví postup pri hodnotení dopadov na zdravie.

Gestor

ÚVZ SR, pracovná skupina ÚVZ SR – hodnotenie dopadov na zdravie

Riešiteľské pracoviská

ÚVZ SR, RÚVZ v SR

Anotácia

Hodnotenie dopadov na zdravie je v SR zákonnou požiadavkou na základe novely zákona č. 355/2007 Z. z. s účinnosťou od 1. januára 2011. Uplatnenie zákonných požiadaviek na úseku hodnotenia dopadov na zdravie si vyžaduje nové prístupy v práci zamestnancov verejného zdravotníctva, posilnenie ich vedomostí a zručností pri uplatňovaní kompetencií vyžadovania a posudzovania hodnotenia dopadov na zdravie. Problematika hodnotenia dopadov na zdravie bude náplňou odborných seminárov poriadaných pre zamestnancov verejného zdravotníctva. Pre posilnenie procesov hodnotenia dopadov na zdravie uplatňovaním princípu opatrnosti bude vypracovaná vyhláška MZ SR, ktorou sa upraví postup pri hodnotení dopadov na zdravie. Aktivity verejného zdravotníctva v problematike HIA a spracovanie vyhlášky MZ SR sú zaradené aj do programového vyhlásenia vlády SR rezortu zdravotníctva v opatrení 5.1 e), Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2010 – 2014 na úseku verejného zdravotníctva.

Etapy riešenia

- odborné semináre podľa plánu seminárov do konca roka 2011
- spracovanie a schválenie vyhlášky MZ SR podľa plánu legislatívnych úloh vlády SR do konca roka 2011

Výstupy

Vyhláška MZ SR publikovaná v Zbierke zákonov SR.

Vyhodnotenie plnenia úlohy:

Pracovníci odd. HŽPZ sa už v predchádzajúcich rokoch zúčastnili odborných seminárov o uplatňovaní HIA v praxi. Pri posudzovaní navrhovaných činností v rámci EIA (rekreačné a bytovacie zariadenia, vodné a veterné elektrárne, zberne odpadov, protipovodňové opatrenia, rôzne strategické dokumenty a pod.) sme uplatňovali princíp HIA – preskríningový

nástroj, kedy sme vyhodnotili, či je potrebné alebo nie je potrebné vykonať hodnotenie dopadov na zdravie. Zatiaľ nebolo potrebné pri predložených dokumentoch vykonať HIA. V prípade organizovania odborných seminárov o uplatňovaní HIA v praxi sa zúčastníme týchto seminárov, v I. polroku 2011 neboli organizované takéto odborné semináre pre pracovníkov RÚVZ.

Vyhodnotenie Rozhodnutia Komisie z 10.02.2006 za I. polrok 2011

Oddelenie HŽPZ malo v Pláne práce na rok 2011 zaradené tieto úlohy z Rozhodnutia Komisie v rozhodovacej činnosti a pri výkone štátneho zdravotného dozoru:

2.3.1 Podpora hlavných stratégií Spoločenstva týkajúcich sa návykových látok: Uplatňovanie zákonov č. 87/2009 Z. z., č. 465/2005 Z. z. ktorými sa mení a dopĺňa zákon č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov – pri výkone štátneho zdravotného dozoru v zdravotníckych zariadeniach, zariadeniach starostlivosti o ľudské telo, v zariadeniach DD a DSS, v kinách a divadlách, ubytovacích zariadeniach. Už pri prehliadkach priestorov prevádzok na základe žiadosti sú prevádzkovatelia upozorňovaní na zákaz fajčenia a formu oznamu o zákaze fajčenia. Pri výkone ŠZD nebolo zistené porušovanie uvedeného zákona. V I. polroku 2011 bolo spolu vykonaných 44 kontrol, ktoré boli zamerané na ochranu nefajčiarov, o kontrolách boli spísané zápisnice.

2.3.3 Akcie verejného zdravia na riešenie širšieho rozsahu zdravotných determinantov: akcie a činnosti verejného zdravia zamerané na hluk - išlo najmä o uplatňovanie zákona NR SR č. 355/2007 Z. z. a vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., v znení vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z. z., pri posudzovaní predložených návrhov na územné konanie tým, že požadujeme predložiť hlukové štúdie v tých prípadoch, keď budúca stavba alebo prevádzka bude zdrojom hluku. V I. polroku 2011 sme posudzovali také stavby a prevádzky, kde nebolo preukázané zvýšené riziko ohrozenia obyvateľov nadlimitnými hodnotami hluku vo vnútornom alebo vo vonkajšom prostredí.

Investor a prevádzkovateľ rýchlostnej cesty R1 Žarnovica – Šašovské Podhradie, Národná diaľničná spoločnosť, a. s. (ďalej NDS), zaslala RÚVZ vyhodnotenie meraní hluku z prevádzky R1. Meraniami sa nepreukázali zvýšené hodnoty hluku z prevádzky R1 v najexponovanejších obciach Bzenica, Hliník nad Hronom, Lehôtka pod Brehmi a Žiar nad Hronom. Postavené proti hlukové steny sú účinné na zabránenie prenikaniu hluku z R1 do obytného prostredia. NDS uznala, že vybudované proti hlukové steny sú odrazovými stenami pre šírenie hluku zo železničnej dráhy, ktorá týmto úsekom prebieha súběžne s R1.

2. ODDELENIE PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA

2.1. ZNIŽOVANIE MIERY ZDRAVOTNÝCH RIZÍK ZAMESTNANCOV Z PRACOVNÉHO PROSTREDIA, PRACOVNÝCH PODMIENOK A SPÔSOBU PRÁCE

2.1.1. ZNIŽOVANIE MIERY ZDRAVOTNÝCH RIZÍK (RIZIKOVÉ PRÁCE)

Prehodnocujeme evidenciu rizikových prác za príslušné okresy nášho regiónu podľa vyhlášky MZ SR č.448/2007 Z. z. a súčasne aktualizujeme vydané rozhodnutia o určení rizikových prác. Celkom bolo vydaných 14 rozhodnutí o určení rizikových prác a takmer všetky rozhodnutia vydané o určení rizikových prác 3.a 4. kategórie sú existujúce právne subjekty,

ktoré prehodnocovali platné rozhodnutie o rizikových prácach najmä z dôvodu vyhlásenej 4. kategórie, ale aj pre zrealizované technické opatrenia, organizačné opatrenia, na základe výsledkov meraní a posúdením rizík pracovnou zdravotnou službou. Len 2 rozhodnutia o určení rizikových prác 3. kategórie bolo vyhlásené novým právnym subjektom. V rámci ŠZD sme v prvom polroku 2011 vykonali 41 kontrol u tých zamestnávateľov kde sú vyhlásené rizikové práce. Úloha sa plní priebežne.

2.1.2. ZNIŽOVANIE ZDRAVOTNÝCH RIZÍK Z VEĽMI JEDOVIATÝCH LÁTOK A JEDOVIATÝCH LÁTOK A PRÍPRAVKOV

V rámci ŠZD sme sa zamerali na kontrolu zabezpečenia ochrany zdravia pri skladovaní, predaji a manipulácii s veľmi jedovatými látkami. Bolo vykonaných 14 kontrol na zabezpečenie ochrany zdravia pri skladovaní, predaji a manipulácii s toxickými látkami a prípravkami a veľmi toxickými látkami a prípravkami. V okrese Banská Štiavnica sme skontrolovali 3 školy, v Žarnovici 3 prevádzky a v Žiari nad Hronom 8 prevádzok. Prevažovali výrobné spoločnosti a 4 stredné školy. V stredných školách sme sa zamerali na aktualizáciu chemických látok používaných pri vyučovaní a skladovaných v sklade chemických látok. Zistilo sa, že 1 škola - Gymnázium A. Kmeťa v B. Štiavnickej nemá v sklade chemických látok T a T+ látky. V 3 kontrolovaných školách sa nezistili vážnejšie nedostatky, okrem toho, že zodpovedné osoby nevlastnia osvedčenie o odbornej spôsobilosti na manipuláciu s veľmi jedovatými látkami a prípravkami a jedovatými látkami a prípravkami. Zodpovední zamestnanci boli informovaní a upozornení na porušovanie zákona v prípade, že nemajú osvedčenie na manipuláciu s veľmi jedovatými a jedovatými látkami a prípravkami.

Pre spádovú oblasť Žiar nad Hronom bolo v 1. polroku 2011 vydaných RÚVZ v Banskej Bystrici 8 osvedčení o odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi jedovatými látkami a prípravkami a s jedovatými látkami a prípravkami s neobmedzenou platnosťou. Zoznam osôb, ktoré získali odbornú spôsobilosť v priebehu roka 2011 poskytol RÚVZ Banská Bystrica.

Súčasťou štátneho zdravotného dozoru vo výrobných spoločnostiach, ktoré majú vlastné chemické laboratóriá bola aj kontrola informovanosti zamestnancov prostredníctvom Dotazníkov informovanosti zamestnancov „C“, ktoré vyplnilo 14 respondentov, pričom sa zistilo, že zamestnanci majú dobrú znalosť v problematike ochrany zdravia pri práci s chemickými faktormi, vedia s akými látkami pracujú, pravidelne sa zúčastňujú školení, zamestnávatelia poskytujú zamestnancom osobné ochranné pracovné prostriedky a vykonávajú potrebné preventívne opatrenia na ochranu zdravia zamestnancov na pracoviskách.

2.1.3. ZNIŽOVANIE ZDRAVOTNÝCH RIZÍK Z KARCINOGENNÝCH A MUTAGENNÝCH FAKTOROV VRÁTANE AZBESTU

V rámci ŠZD v spoločnosti VUM a.s., ktorá výroba a predáva kalcinovaný antracit, kalcinovaný smolný koks a uhlíkaté materiály bola vykonaná objektivizácia pracovného prostredia. Odobratých bolo 9 vzoriek ovzdušia a 25 vzoriek biologického materiálu. Odbery a analýzu vzoriek realizovalo akreditované oddelenie chemických analýz RÚVZ v Banskej Bystrici. Stanovovali sme hodnoty inhalačnej expozície jednotlivých PAU vrátane benzo(a)pyrénu v pracovnom ovzduší a biologickým expozičným testom sme stanovili hodnoty 1-hydroxypyrénu (1-OHP) v moči. Vyhodnotenie nie je ešte ukončené. Úloha sa plní priebežne.

2.1.5. ZNIŽOVANIE VÝSKYTU CHORÔB Z DLHODOBÉHO, NADMERNÉHO A JEDNOSTRANNÉHO ZATAŽENIA

V prvom polroku 2011 bolo na RÚVZ Žiar nad Hronom doručených 5 žiadaniek na podozrenie na chorobu z povolania v položke 29 zoznamu chorôb z povolania a na základe toho sme vykonali šetrenie pre vypracovanie hygienických prieskumov pracovnej anamnézy v súvislosti s podozrením na chorobu z povolania z dlhodobého nadmerného a jednostranného zataženia (DNJZ). Šetrené ochorenie bolo priznané pre prevádzku v okrese Banská Štiavnica u zamestnávateľa Four Trade, s r.o. Ďalšie šetrenia u ktorých neboli priznané choroby boli v okrese Žarnovica v spoločnosti Fy M.A. s r.o. a v spoločnosti Anton Kráľ- Metal Craft a dve boli šetrené v okrese Žiar nad Hronom. Šetrenia boli u prevádzkovateľa píly v Hliníku nad Hronom a v spoločnosti Elba a.s. v Kremnici. Vo všetkých štyroch prípadoch sa šetrilo DNJZ horných končatín, v poslednom prípade v spoločnosti Elba a.s. to bolo DNJZ chrbtice.

2.2. Znižovanie rizika vzniku ochorení podmienených prácou u zamestnancov pri práci so zobrazovacími jednotkami

Pri kontrolách, ktoré pravidelne vykonávame v rámci ŠZD, môžeme konštatovať, že u zamestnávateľov došlo k výmenám PC techniky, zastaralé monitory sú nahradené modernejšími LCD monitormi, zlepšujú sa aj priestorové podmienky pracovísk (výmena kancelárskych stolov, stoličiek). V rámci 54 kontrol ŠZD sme nezistili žiadne závažné nedostatky, ktoré by sa boli týkali priestorových podmienok, denného a umelého osvetlenia, mikroklimatických podmienok. Respondenti vyplnili 90 kontrolných listov informovanosti pracujúcich so zobrazovacou jednotkou. Úloha sa plní priebežne.

2.2. ZDRAVÉ PRACOVISKÁ

V rámci projektu Zdravé pracoviská sa analyzujú rizikové faktory, sledujeme zdravotný stav zamestnancov rizikových profesií. V spolupráci so zamestnávateľom (PZS) hodnotíme výsledky objektívnych meraní faktorov práce a pracovného prostredia. V súčasnosti v spoločnosti Slovalco a.s. prebiehajú merania v pracovnom prostredí ako aj vyhodnotenie výjazdu Poradne zdravia, ktorú sme uskutočnili s oddelením podpory zdravia. Úloha sa plní priebežne.

2.5. ZVYŠOVANIE ÚROVNE OCHRANY ZDRAVIA PRE RIZIKAMI Z CHEMICKÝCH LÁTOK

V rámci plnenia tohto projektu sme sa 30.06.2010 zúčastnili celoslovenského seminára, ktorý usporiadal RÚVZ v Banskej Bystrici k uplatňovaniu chemickej legislatívy orgánmi verejného zdravotníctva v SRRÚVZ v SR- konkrétne plnenie úlohy v 2.epape roku 2011.

3. ODDELENIE HYGIENY VÝŽIVY

Č. Ú.	NÁZOV ÚLOHY	GESTOR ÚLOHY
3.1.	Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospelaj populácie	ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Poprade a v Banskej Bystrici
	RÚVZ v SR	15. január 2012 a ďalšie roky
3.2.	Monitoring jodidácie kuchynskej soli	ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Košiciach
	RÚVZ v SR	30. december 2011 a ďalšie roky
3.3.	Bezpečnosť kozmetických výrobkov určených pre deti	ÚVZ SR
	RÚVZ v SR	30. marec 2011
3.4.	Bezpečnosť výrobkov určených pre deti	ÚVZ SR
	RÚVZ v SR, RÚVZ so sídlom v Poprade	31. december 2011
3.5.	Bezpečnosť papierových a kartónových obalových materiálov	ÚVZ SR
	RÚVZ so sídlom v Poprade	31. december 2011
3.6.	Monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách	ÚVZ SR
	RÚVZ v SR	30. december 2011 a ďalšie roky

3.1. SLEDOVANIE VÝŽIVOVÉHO STAVU VYBRANÝCH VEKOVÝCH SKUPÍN DOSPELEJ POPULÁCIE

Cieľ

Prostredníctvom monitoringu a intervencie vplývať na zlepšenie stravovacích návykov u vybraných skupín dospelaj populácie (so zameraním sa na stredne ťažkú prácu). Zisťovanie vývoja výživového stavu v sledovaných populačných skupinách.

Gestor

ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Poprade a RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

Riešiteľské pracoviská

RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom

Anotácia

Výživa a správne stravovacie návyky môžu prispieť k zlepšeniu zdravotného stavu obyvateľov. V Slovenskej republike naďalej pretrvávajú vysoký výskyt kardiovaskulárnych a onkologických ochorení, a preto bol už v roku 1999 vládou SR prijatý „Program ozdravenia výživy obyvateľov SR“, ktorého aktualizácia bola prijatá vládou SR 17. decembra 2008. Ciele na ozdravenie výživy sú v súlade s celoeurópskymi princípmi vychádzajúcimi z dokumentu: „Zdravie 21. storočia“.

Etapy riešenia

I. a II. etapa – riešenie úlohy v súlade s prijatými postupmi (február – november 2011)

III. etapa – správa a výstupy úlohy (15. január 2012).

Vyhodnotenie:

Opis postupov riešenia (metodika): dotazníková forma získavania údajov o respondentoch, odbery krvi, merania na prístroji Reflotron pre vyhodnotenie biochemických ukazovateľov lipoproteínového metabolizmu, klinicko – somatický dotazník, 24 hodinový jedálny lístok, dotazník o životospráve.

Každý klient obdržal 24 hodinový jedálny lístok, dotazník o životospráve, bol stanovený BMI, odmeraný TK syst., TK diast., WHR, váha, výška a pod. Údaje z jedálnych lístkov sú spracovávané v programe ALIMENTA. Výsledkom spracovania jedálnych lístkov je výpočet energetickej a biologickej výživovej hodnoty vybraných skonzumovaných jedál a porovnanie so stanovenými odporúčanými dennými výživovými dávkami zvoleného stravníka. Namerané hodnoty z odobratej krvi na prístroji Reflotron sa vyhodnocujú podľa kritérií pre hodnotenie výsledkov skríningu CINDI.

Úloha bude realizovaná v 2. polroku 2011.

Realizačné výstupy

- pokračovanie v monitorovaní výživového stavu jednotlivých vybraných vekových skupín dospeljej populácie,
- pokračovanie v monitorovaní regionálnych odlišností v stravovacích zvyklostiach a štruktúre stravy,
- sledovanie a porovnanie vývoja výživového stavu v sledovaných populačných skupinách,
- sledovanie spotreby potravín podľa druhov v sledovaných populačných skupinách,
- sledovanie príjmu vybraných výživových ukazovateľov, vrátane príjmu jódu a kyseliny listovej prostredníctvom stravovacích zvyklostí v sledovaných populačných skupinách,
- vývoj výživového stavu v sledovaných populačných skupinách,
- vytvorenie relevantných podkladov pre regulovanie regionálnej a celoštátnej výživovej politiky u obyvateľov SR.

Pokračovanie v úlohe

Rok 2011 a ďalšie roky

3.2. MONITORING JODIDÁCIE KUCHYNSKEJ SOLI

Cieľ

Monitorovanie obsahu jódu v jedlej soli, vo vybraných potravinách a ľudskom organizme s cieľom zabezpečovania kontinuálneho prísunu jódu do ľudského organizmu a jeho predpokladaného obsahu v organizme.

Gestor

ÚVZ SR a RÚVZ so sídlom v Košiciach

Riešiteľské pracoviská

RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom

Anotácia

Monitoring obsahu jódu prebieha od roku 1992 prostredníctvom pracovísk hygieny výživy. Zavedenie povinnej fortifikácie kuchynskej soli jódom v SR bolo rozhodnuté koncom 50-tych rokov, z dôvodu nedostatočného prísunu jódu do organizmu a ťažkých poškodení zdravia obyvateľov SR. V rámci Potravinového kódexu SR po 1. máji 2004 je ponechaná národná legislatíva pre fortifikáciu kuchynskej soli jódom. Sledovanie príjmu jódu z vybraných

druhov potravín a monitorovanie jódu v organizme poukážu na stav saturácie jódom vybraných populačných skupín.

Etapy riešenia

- I. etapa – odber vzoriek kuchynskej soli (vrátane morskej soli) a jej laboratórne vyšetrenie na množstvo KJ, KJO₃
 - počet vzoriek: 2 vzorky
 - časové obdobie: január - december 2011
- II. etapa – kontrola príjmu jódu z iných druhov potravín a monitorovanie jódu v organizme
 - časové obdobie: január – december 2011
- III. etapa – porovnanie úlohy so spotrebou potravín ovplyvňujúcich využívanie jódu ľudským organizmom.

Vyhodnotenie:

V spádovom území Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom bolo odobratých 12 vzoriek kuchynskej soli, z toho bolo 11 vzoriek pochádzajúcich z krajín Európskej únie a 1 vzorka bola dovezená z Bieloruska.

Všetky vzorky boli odoslané na laboratórne vyšetrenie, za účelom stanovenia obsahu jodidu draselného, jodičnanu draselného a ferokyanidu draselného. Výsledky laboratórných rozborov štyroch vzoriek solí neboli z RÚVZ v Banskej Bystrici zatiaľ doručené.

Podľa požiadaviek Potravinového kódexu SR obsah jodidu draselného a jodičnanu draselného v kuchynskej soli je stanovený na 15 – 35 mg/kg, množstvo ferokyanidu draselného je stanovené na 20 mg/kg.

Limit pre obsah ferokyanidu draselného, jodidu draselného a jodičnanu draselného v kuchynskej soli v európskej legislatíve nie je stanovený.

Údaje o odobratých vzorkách boli spracované v tabuľkách.

Prehľad o obsahu KI (KI a KIO₃) vo vzorkách jedlej soli

Okres	Počet vyšetrených vzoriek	Hodnoty (mg/kg)					
		< 15		≥ 15 ~ <= 35		> 35	
		Počet	%	počet	%	počet	%
Žiar nad Hronom	2	0	0,00	2	100,00	0	0,00
Žarnovica	3	0	0,00	3	100,00	0	0,00
Banská Štiavnica	3	0	0,00	3	100,00	0	0,00
SPOLU	8	0	0,00	8	100,00	0	0,00

Hodnotenie obsahu FeCN₆ vo vyšetrených vzorkách jedlej soli

Okres	Počet vyšetrených vzoriek	Hodnoty (mg/kg)			
		< 20		> 20	
		počet	%	počet	%
Žiar nad Hronom	2	2	100,00	0	0,00
Žarnovica	3	3	100,00	0	0,00
Banská Štiavnica	3	3	100,00	0	0,00
SPOLU	8	8	100,00	0	0,00

Realizačné výstupy

- údaje z monitoringu porovnať s trendom vývoja ochorení z nedostatku jódu u obyvateľov v SR (správa ako súčasť výročnej správy).

Pokračovanie v úlohe
Rok 2011 a ďalšie roky

3.3. BEZPEČNOSŤ KOZMETICKÝCH VÝROBKOV URČENÝCH PRE DETI

Cieľ

1. kontrola dodržania bezpečnosti kozmetických výrobkov v oblasti regulovaných látok
2. dodržiavanie povinnosti označenia vybraných regulovaných látok v zložení na obale kozmetických výrobkov
3. kampaň zameraná na získanie správnych návykov na ochranu pokožky počas pobytu na slnku
4. kampaň na zníženie vzniku alergických reakcií v dôsledku používania „black hena“ dočasnej farby na pokožku.

Gestor

ÚVZ SR

Riešiteľské pracoviská

ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom

Anotácia

Kontrola vybraných regulovaných látok v kozmetických výrobkoch bude vychádzať z usmernenia EK a vyplýva z ich významného potenciálneho rizika pre zdravie detí z pohľadu možných toxických účinkov a karcinogenity. Kampane budú zamerané na upevnenie správnych návykov na dosiahnutie ochrany pokožky pred nežiaducimi účinkami UVA a UVB žiarenia a nepoužívanie, najmä v letnom období počas dovolení „black hena“ - dočasnej farby na pokožku z dôvodu stúpajúcej tendencie vzniku alergických reakcií.

Etapy riešenia

1. etapa – január 2009 - december 2010 - zber a analýzy vzoriek
2. etapa – leto 2009 – kampane
3. etapa – 30. marec 2011 - záverečná správa

Vyhodnotenie:

V roku 2010 bol odbornými zamestnancami RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom uskutočnený zber vzoriek kozmetických výrobkov podľa zaslaného harmonogramu. Vzorky boli laboratórne vyšetrené, nevyhovujúce vzorky kozmetických prostriedkov neboli zistené. Zároveň bola uskutočňovaná kontrola označovania kozmetických výrobkov.

Správa o výsledkoch vykonaných laboratórnych analýz a kontrol bola zaslaná v decembri 2010 na ÚVZ Slovenskej republiky, za účelom spracovania záverečnej správy.

Výstupy

Záverečná správa. Zistené výsledky sa uplatnia pri príprave informačných materiálov na ochranu zdravia spotrebiteľov.

Ukončenie úlohy

30. marec 2011

Záverečná správa

30. marec 2011

3.4. BEZPEČNOSŤ VÝROBKOV URČENÝCH PRE DETI

Cieľ

1. kontrola dodržania bezpečnosti keramických a plastových výrobkov určených pre deti so zameraním na kontrolu vybraných kritérií bezpečnosti výrobkov – migrácia Cd, Pb, formaldehydu, primárnych aromatických amínov, bisfenolu A resp. iných ukazovateľov v závislosti od materiálového zloženia,
2. kontrola označovania a dokumentácie v súlade s Potravinovým kódexom SR - Materiály a predmety určené na styk s potravinami.

Gestor

ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko

RÚVZ so sídlom v Poprade – laboratórne vyšetrenie, hodnotenie

RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom – odber vzoriek

Anotácia

Kontrola dodržania bezpečnosti keramických a plastových výrobkov (PC dojčenské fľaše, plastové výrobky - misky, príbor, taniere, desiatové boxy, športové fľaše atď., keramické výrobky – misky, taniere, hrnčeky atď.) určených pre najrizikovejšiu skupinu populácie – deti so zameraním na kontrolu vybraných kritérií bezpečnosti výrobkov – migrácia formaldehydu, primárnych aromatických amínov, bisfenolu A, ťažkých kovov Cd, Pb resp. iných ukazovateľov v závislosti od materiálového zloženia. Zároveň bude kontrola zameraná aj na označovanie a dokumentárnu časť - dostupnosť vyhlásení o zhode a podpornej dokumentácie v súlade s požiadavkami Potravinového kódexu SR - Materiály a predmety určené na styk s potravinami.

Etapy riešenia

I. etapa: január 2010 - december 2011 - zber a analýzy vzoriek

II. etapa: 30. marec 2012 - záverečná správa

Vyhodnotenie

V roku 2010 boli odobraté za účelom laboratórneho vyšetrenia dve vzorky plastových výrobkov, desiatových boxov určených pre deti. Laboratórne boli vyšetrené v RÚVZ so sídlom v Poprade. Výsledky laboratórnych rozborov preukázali zdravotnú bezpečnosť týchto vzoriek. Pri kontrole dokumentácie boli predložené požadované doklady: vyhlásenie o zhode k vyšetrovaným výrobkom.

O odobratých vzorkách materiálov určených na styk s potravinami bola spracovaná správa, ktorá bude podkladom k celkovému vyhodnoteniu.

Podľa vypracovaného harmonogramu sa RÚVZ Žiar nad Hronom v roku 2011 nezúčastňuje realizácie tohto projektu.

Výstupy

Záverečná správa. Zistené výsledky sa uplatnia pri príprave informačných materiálov na ochranu zdravia spotrebiteľov.

Ukončenie úlohy

31. december 2011

Záverečná správa

30. marec 2012

3.5. BEZPEČNOSŤ PAPIEROVÝCH A KARTÓNOVÝCH OBALOVÝCH MATERIÁLOV**Cieľ**

Kontrola bezpečnosti papierových a kartónových obalových materiálov vo vzťahu k migrácii určitých fotoiniciátorov, ktoré môžu migrovať z tlačiarskych farieb cez primárny obalový materiál používaných na vrchnú potlač papierových a kartónových obalových materiálov.

Gestor

ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko

RÚVZ so sídlom v Poprade – odber vzoriek, laboratórne vyšetrenie, hodnotenie

Anotácia

Kontrola dodržania bezpečnosti papierových a kartónových obalových materiálov vo vzťahu k migrácii určitých fotoiniciátorov (benzofenón, 4-metylbzenzofenón resp. 4-

hydroxybenzofenón), ktoré môžu migrovať z tlačiarenských farieb cez primárny obalový materiál používaných na vrchnú potlač papierových a kartónových obalových materiálov do potravinárskych výrobkov.

Etapy riešenia:

I. etapa: január 2010 - december 2011 - zber a analýzy vzoriek

II. etapa: 30. marec 2012 - záverečná správa

Vyhodnotenie:

Úloha je riešená RÚVZ so sídlom v Poprade.

Výstupy

Záverečná správa. Zistené výsledky sa uplatnia pri príprave informačných materiálov na ochranu zdravia spotrebiteľov.

Ukončenie úlohy

31. december 2011

Záverečná správa

30. marec 2012

3.6. MONITORING SPOTREBY VYBRANÝCH PRÍDAVNÝCH LÁTKOK V POTRAVINÁCH

Cieľ

Monitorovanie spotreby vybraných prídavných látok v potravinách u dospeljej populácie, s cieľom zistiť úroveň ich spotreby a porovnať príjem každej vybranej prídavnej látky s jej stanoveným prijateľným denným príjmom (ADI).

Gestor

ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko

RÚVZ so sídlom Žiari nad Hronom

Anotácia

Monitorovanie spotreby vybraných prídavných látok v potravinách je základom pre hodnotenie zdravotného rizika z potravín s cieľom zistenia miery závažnosti záťaže exponovanej populácie daným rizikovým faktorom v určitom časovom období. Monitorovanie spotreby, ako preventívne opatrenie, umožňuje vytvoriť bázu pre ochranu zdravia a prijatie legislatívnych opatrení. Monitorovanie spotreby prídavných látok prebieha súčasne na základe požiadavky platnej európskej legislatívy s cieľom získať informácie o úrovni spotreby vybraných prídavných látok v potravinách v danom členskom štáte.

Etapy riešenia:

I. etapa: január 2011 - október 2011: odborne – metodická príprava monitoringu; zber údajov a analýzy vzoriek

II. etapa: december 2011 - vyhodnotenie monitoringu - záverečná správa

Vyhodnotenie:

Opis postupov riešenia (metodika): dotazníková forma získavania údajov o respondentoch - 48 hodinový jedálny lístok (jeden víkendový deň, jeden deň počas pracovného týždňa), dotazník o životospráve.

Každý klient obdržal 48 hodinový jedálny lístok a dotazník o životospráve, ktoré vyplnil. Z jedálnych lístkov bude zisťovaná spotreba vybraných prídavných látok, syntetických farbív: allura červená, košenilová červená, tartrazín, chinolínový žltá.

V 1. polroku 2011 bolo odovzdaných 32 dotazníkov od žien a 12 dotazníkov od mužov. Zber ostatných dotazníkov a vyhodnotenie úlohy bude uskutočnené v druhom polroku 2011.

Výstupy

Záverečná správa obsahujúca údaje o úrovni spotreby vybraných prídavných látok do potravín.

Ukončenie úlohy

31. december 2011

Záverečná správa

Rok 2011 a ďalšie roky

4. ODDELENIE HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

4.1. PRIESKUM TELESNÉHO VÝVOJA DETÍ A MLÁDEŽE V SR A ZISTENIE TRENDOV V ICH TELESNOM RASTE A VÝVINE

Cieľ

Získať podklady pre zhodnotenie telesného vývoja detí a mládeže v roku 2011 a posúdiť trendy telesného vývoja v porovnaní s rokom 2001, resp. s predchádzajúcimi rokmi. Na základe výsledkov pravidelne vykonávaných antropometrických meraní detí a mládeže vo veku od 0 do 18 rokov získať poznatky o rastovej akcelerácii a sekulárnom trende slovenskej mladej populácie a získať štandardné referenčné hodnoty.

Gestor

ÚVZ SR, ÚH LF UK Bratislava

Riešiteľské pracoviská

ÚVZ SR, RÚVZ v SR, pediatri

Anotácia

V zmysle spracovanej jednotnej metodiky zrealizovať merania antropometrických ukazovateľov v populácii detí a mládeže Slovenska od 0 do 18 rokov veku.

Výsledky meraných parametrov výšky, hmotnosti, obvodových mier a vypočítaných indexov (Rohrerov index, Body mass index, Waist-hip-ratio) prezentovať formou tabuliek a grafov.

Štatisticky spracovať ukazovatele výživovej a sociálno – ekonomickej situácie v rodinách respondentov a vyhodnotiť súvislosti.

Na základe zachovaných údajov z antropometrického prieskumu vykonaného v roku 2001 a zostavených percentilových tabuliek a grafov, určujúcich hraničné hodnoty BMI pre nadhmotnosť a obezitu, t.j. 90. a 97. percentil pre každú vekovú skupinu, zistiť percentuálne zastúpenie detskej populácie s nadhmotnosťou, resp. obezitou.

Na základe výsledkov antropometrických meraní zhodnotiť trendy v telesnom raste a vývine detí a mládeže.

Etapy riešenia projektu budú zamerané na:

1. spracovanie jednotnej metodiky na realizáciu prieskumu telesného vývoja detí a mládeže na Slovensku v roku 2011
2. vlastné merania antropometrických ukazovateľov a zber údajov
3. kontrola údajov, štatistické spracovanie získaných údajov, výpočet indexov
4. vyhodnotenie výsledkov za SR a porovnanie s výsledkami z roku 2001
5. získanie štandardných referenčných hodnôt
6. vývinové trendy pre chlapcov a dievčatá, vrátane sekulárnych trendov za posledných 50 rokov,
7. súčasný stav výskytu nadhmotnosti a obezity u mladej slovenskej populácie,
8. sledovanie výskytu nadhmotnosti a obezity u detí a mládeže v súvislosti s vybranými sociálnymi ukazovateľmi (vzdelanie matky, spôsob stravovania dieťaťa),

9. porovnanie výsledkov hodnotenia nadhmotnosti a obezity vyhodnotených podľa kritérií IOTF a podľa slovenských štandard spracovaných na základe výsledkov celoslovenského antropometrického prieskumu z roku 2011,

10. publikáciu výsledkov v odbornej literatúre s cieľom oboznámiť európsku odbornú verejnosť so skutočnosťou, že Slovensko má dlhoročnú tradíciu vo vykonávaní prieskumov telesného rastu a vývinu detí a mládeže a ako jedna z mála európskych krajín má národné rastové štandardy.

Realizačné výstupy

- pripraviť po metodickej a odbornej stránke realizáciu VII. celoštátneho antropometrického prieskumu, termín vykonania meraní je od **26.09.2011 do 4.11.2011**. Merat' sa budú presne určené počty detí vo vybraných školách na spádovom území RÚVZ.
- získať podklady pre zhodnotenie telesného vývoja detí a mládeže v r. 2011 a posúdiť trendy telesného vývoja v porovnaní s rokom 2001
- na základe spracovania výsledkov antropometrického prieskumu vykonaného v roku 2011 zovšeobecniť získané poznatky o trendoch vývinu slovenských detí a mládeže
- využitie získaných výsledkov pri ochrane zdravia a podpore telesného vývinu detí a mládeže v SR
- preskúmať vplyv socio-ekonomických zmien v SR na antropometrické parametre detí a mládeže
- porovnať trendy k obezite v závislosti na veku a pohlaví v období rokov 2001 až 2011

Termín ukončenia

rok 2020

ÚVZ SR, Odbor hygieny detí a mládeže

Trvanie projektu: r. 2009 – 31.12. 2010

4.3. ZNEUŽÍVANIE NÁVYKOVÝCH LÁTKO TABAK, ALKOHOL, DROGY, U DETÍ A MLÁDEŽE NA SLOVENSKU.

Cieľ :

Na základe dlhodobých štúdií zneužívania alkoholu, tabaku a nelegálnych drog u detí a mládeže v SR zistiť trendy v danej oblasti a porovnať výsledky našich štúdií s výsledkami štúdií vybraných európskych krajín.

Anotácia :

Prieskum je zameraný o. i. na fajčenie, konzumáciu alkoholu, hranie na výherných automatoch, zneužívanie liekov a drog.

Gestor :

Generálny sekretariát Výboru ministrov pre drogové závislosti a kontrolu drog Úradu vlády SR, ÚVZ SR, Odbor hygieny detí a mládeže

Riešiteľské pracoviská :

ÚVZ SR, vybrané RÚVZ v SR

Etapy riešenia :

Podľa požiadaviek gestora zber dát v rámci realizácie celoslovenského prieskumu ESPAD.

Realizácia európskeho školského prieskumu o alkohole a drogách ESPAD:

V marci 2011 (v 11. kalendárnom týždni) sa uskutočnil celoplošný dotazníkový prieskum u žiakov vybraných základných a stredných škôl na Slovensku.

V spádovom území RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom boli určené – Základná škola s materskou školou Jastrabá a Súkromná stredná odborná škola technická v Žiari nad Hronom. Dotazníkového prieskumu sa zúčastnilo 7 žiakov 9. ročníka zo ZŠ s MŠ Jastrabá a 163 študentov zo Súkromnej strednej odbornej školy technickej v Žiari nad Hronom.

Vyplnené dotazníky boli na ÚVZ SR Bratislava doručené osobne .

Termín ukončenia: podľa požiadaviek gestora.

4.5. MONITORING STRAVOVACÍCH ZVYKLOSTÍ A VÝŽIVOVÝCH PREFERENCIÍ VYBRANEJ POPULÁCIE DETÍ SR A HODNOTENIE EXPOZÍCIE VYBRANÝCH RIZÍK SPOJENÝCH S KONZUMÁCIOU JEDÁL.

Cieľ :

Zhodnotiť stravovacie zvyklosti vybraných vekových skupín populácie detí vo vzťahu k OVD a pohybovému režimu. Na základe monitoringu individuálnej spotreby potravín vytvoriť databázu spotreby potravín so zohľadnením veku a regiónov SR. Získané informácie využiť v rámci poradenských aktivít zameraných na podporu a rozvoj zdravia detí v zriadených poradniach zdravia pre deti a mládež.

Dlhodobým cieľom projektu je aj hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál u citlivých populačných skupín SR.

Gestor:

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote, ÚVZ SR,

Riešiteľské pracoviská:

Všetky RÚVZ v SR

Poznámka:

Vzhľadom na skutočnosť, že v roku 2011 sa bude realizovať siedmy celoštátny antropometrický prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR, ktorý je technicky mimoriadne náročný na zber a spracovávanie údajov, IV. etapa monitoringu stravovacích zvyklostí, pôvodne plánovaná na rok 2011, sa pozastaví a zrealizuje v roku 2012, čím sa ukončenie projektu presunie na 31.12.2014.

III. etapa projektu bola ukončená 30.9.2010.

Projekt pokračuje IV. etapou v roku 2012.

5. ODDELENIE EPIDEMIOLOGIE

6. 1. NÁRODNÝ IMUNIZAČNÝ PROGRAM SR

Cieľ

1. rozvoj a zlepšenie prevencie ochorení preventabilných očkovaním, očkovania, monitorovania situácie v oblasti imunizácie
2. príprava stratégií a opatrení pre NIP SR, aplikácia očkovacích látok a odporúčaní na ich vykonávanie
3. zhromažďovanie údajov a monitorovanie ochorení preventabilných očkovaním
4. zlepšenie informovanosti a poznatkov populácie v problematike imunizácie
5. odstránenie rozdielov v zaočkovaní, ktoré existujú najmä v ťažko dostupných marginálnych skupinách obyvateľstva (rómske komunity, migranti).

Dosiahnutie cieľov si vyžaduje dostatočnú pripravenosť, koordinovaný postup odborne podložený a dobre zdokumentovaný, podporu zdravia a edukácie verejnosti v prevencii antivakcinačných postojov.

Gestor

ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko

RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom

Anotácia

Pravidelné povinné očkovanie sa vykonáva proti jedenástim prenosným ochoreniam a to proti tuberkulóze, detskej obrne, záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu, hemofilovým invazívnym infekciám, vírusovej hepatitíde typu B, osýpkam, ružienke, mumpsu a pneumokokovým invazívnym infekciám. Očkovacie schémy sú súčasťou očkovacieho kalendára na rok 2011, vypracovaného v súlade so zákonom 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a s kategorizáciou očkovacích látok, určených na povinné očkovanie detí platnou od 1. 1. 2010. Cieľom špecifickej prevencie je podstatná redukcia až eliminácia výskytu vybraných ochorení preventabilných očkovaním, a tým zlepšenie kvality života pri dosiahnutí minimálne 95 % zaočkovanosti na celoslovenskej, krajskej a okresnej úrovni. NIP SR sa v roku 2011 bude realizovať v súlade s cieľmi „Zdravie 21“, s celosvetovými eradikačnými a eliminačnými a Národným programom starostlivosti o deti a dorast na roky 2008 - 2015.

VYHODNOTENIE

V I. polroku 2011 nebolo zaznamenané ochorenie preventabilné očkovaním, v polroku 2010 bolo hlásených štrnásť ochorení na pertussis.

V apríli 2011 boli všeobecní lekári pre deti a dorast a gynekológovia ambulantnej a lôžkovej zložky spádových okresov Banská Štiavnica, Žarnovica a Žiar nad Hronom informovaní prostredníctvom mailovej pošty a osobnými návštevami o príprave a obsahu aktivít „Európskeho imunizačného týždňa“ (EIT) a boli vyzvaní k spolupráci pri vykonávaní aktivít kampane. Zároveň im boli odoslané pripravené materiály, ktoré sú určené pre cieľovú skupinu rodičov maloletých detí a budúce mamičky pre ich vzdelávanie v prevencii antivakcinačných aktivít. Prostredníctvom pripravených letákov boli informovaní, prečo je očkovanie prioritou vo WHO regióne so zameraním na prebiehajúci EIT v roku 2011.

V spolupráci s pracovníčkami oddelenia hygieny detí a mládeže boli distribuované materiály elektronickou poštou, ktoré boli pripravené na RÚVZ ZH. Tieto materiály boli odoslané 55 materským školám, 38 ZŠ, 5 špeciálnym ZŠ, 15 SŠ (spolu 113) v regióne Žiar nad Hronom.

Školským zariadeniam na území mesta Žiar nad Hronom boli všetky materiály osobne doručené. Článok pod názvom „Európsky imunizačný týždeň“ bol odoslaný 8 regionálnym printovým médiám a zverejnený bol vo všetkých v spádových okresoch Banská Štiavnica, Žarnovica a Žiar nad Hronom. Informačná vývesná tabuľa pod názvom „Európsky imunizačný týždeň 2011“ informovala o všetkých aktivitách tejto kampane.

Na webovej stránke RÚVZ v Žiari nad Hronom boli zverejnené informácie o EIT aj s pripravenými materiálmi.

V dňoch od 26.4. do 29.4.2011 bol v mestskom rozhlase v Žiari nad Hronom hlásený oznam k EIT s možnosťou osobnej informovanosti o povinnom očkovaní ako aj o očkovaní všeobecne. Siedmi dospelí sa v tomto týždni bližšie informovali o povinnom očkovaní detí priamo na oddelení epidemiológie.

Počas roka boli vykonané kontroly v 10 ambulanciách lekárov prvého kontaktu zamerané na zásoby očkovacej látky, ich skladovanie a evidenciu očkovania. Skladovanie očkovacích látok vo všetkých ambulanciách lekárov vykonávajúcich očkovanie je zabezpečené chladničkami vyhradenými len na tento účel. Kontrola teploty v chladničkách s písomnou evidenciou sa vykonáva denne. Dokumentácia očkovaných je vedená na dobrej úrovni. Zoznamy zaočkovaných detí sú v písomnej forme mesačne zasielané na RÚVZ v Žiari nad Hronom. Vo výkone očkovania ani v skladovaní vakcín kontrolovaných ambulancií neboli zistené nedostatky.

V I. polroku VLPDD nebolo hlásené ani jedno odmietnutie povinného očkovania.

Všeobecní lekári boli včas a priebežne informovaní o platnom očkovacom kalendári na I. polrok 2011.

V januári 2011 SEVS a SLS usporiadali II. Vakcinologický kongres na Štrbskom Plese, na ktorom vedúca oddelenia bola zostavovateľom bloku „Očkovanie v rámci pracovných zdravotných služieb“. V rámci tohto bloku mala aj aktívnu účasť s prezentáciou „Zabezpečenie očkovania zamestnancov v rámci starostlivosti pracovnej zdravotnej služby“.

V máji 2011 sa dve pracovníčky zúčastnili odborného seminára „Škola vakcinológie“ usporiadaného SEVS.

Etapy riešenia a realizačné výstupy

- informovanosť lekárov prvého kontaktu ako aj ostatných zdravotníckych pracovníkov o platnom očkovacom kalendári a o zmenách v očkovaní podľa usmernení ÚVZ SR a o dosiahnutej zaočkovanosti v spádových okresoch RÚVZ a v celej SR
- priebežná kontrola uskladnenie a zásob očkovacích látok vo vybraných ambulanciách praktických lekárov, všetkých ambulancií všeobecných lekárov pre deti a dorast a vybraných ambulancií všeobecných lekárov pre dospelých pri administratívnej kontrole očkovania v II. polroku 2011
- administratívna kontrola očkovania zo zdravotnej dokumentácie očkovaných podliehajúcich kontrole v ambulanciách praktických lekárov podľa usmernenia ÚVZ SR k 31.08.2011
- spracovanie výsledkov kontroly a vyhodnotenie zaočkovanosti v spádových okresoch a vypracovanie správy z kontroly očkovania
- informovanie laickej verejnosti o význame očkovania a dosiahnutej zaočkovanosti prostredníctvom regionálnej tlače a regionálnej televízie

6. 2. SURVEILLANCE INFEKČNÝCH CHORÔB

Cieľ

1. znižovanie chorobnosti, úmrtnosti a následkov po prekonaní infekčných ochorení a tým dosiahnutie zlepšenia kvality života

2. skvalitnenie surveillance prenosných ochorení
3. edukácia obyvateľstva v problematike prenosných ochorení

Dosiahnutie cieľa si vyžaduje dostatočnú pripravenosť, koordinovaný, odborne podložený a dobre zdokumentovaný postup a epidemiologický informačný systém.

Gestor

ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

Riešiteľské pracovisko

RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom

Anotácia

Infekčné ochorenia sú závažným problémom zdravotným, ekonomickým i sociálnym.

V súlade s Akčným programom Spoločenstva v oblasti zdravia (2007-2013) a na základe analýzy epidemiologickej situácie v SR za rok 2009 je potrebné zabezpečiť vysokú úroveň ochrany pred infekčnými chorobami s dodržaním etických hodnôt a neporušovaním existujúcich kódexov správania. Veľkú pozornosť si vyžaduje možné ohrozenie zdravia našich obyvateľov zvonku, teda importovanými nákazami prostredníctvom príst'ahovalcov a zvyšujúcim sa cestovným ruchom, ako aj hrozba ochorení vyvolaných novými alebo „staronovými“ patogénnymi mikroorganizmami. Skvalitnenie epidemiologického dohľadu, zhromažďovania údajov, monitorovania, kontroly a hlásenia prenosných ochorení, zlepšenie laboratórnej spolupráce a monitorovanie rezistencie na ATB sú dôležité pre ochranu našich občanov a zvyšujú schopnosť vysporiadať sa s prenosnými ochoreniami. Ochrana pred infekčnými chorobami musí byť zabezpečená na všetkých úrovniach za účasti národných, regionálnych a miestnych orgánov v súlade s vnútroštátnymi predpismi. Pre rozvoj verejného zdravotníctva v oblasti infekčných ochorení je potrebné zlepšiť informovanosť verejnosti a odstrániť všetky rozdiely, aby mali občania SR rovnaký prístup k zdravotníckej starostlivosti bez ohľadu na pohlavie, vek, etnický pôvod, vzdelanie alebo miesto bydliska.

VYHODNOTENIE

Analýza epidemiologickej situácie vo výskyte infekčných ochorení v I. polroku 2011 a porovnanie s výskytom v I. polroku 2010:

V polroku 2011 bolo vykázaných celkovo 631 prenosných ochorení vrátane nozokomiálnych nákaz (46 NN), v I. polroku 2010 to bolo 406 ochorení (52 NN).

V skupine alimentárnych nákaz sa vyskytlo v spádových okresoch RÚVZ 28 ochorení na salmonelovú enteritídu, 2 vylučovania salmonel bez klinických príznakov a 1x iná špecifikovaná salmonelóza. V polroku 2009 bola situácia vo výskyte ochorení na enteritídu (26) a vylučovaní salmonel (2) obdobná.

Epidémia na salmonelózu sa nevyskytla.

Na bacilárnu dyzentériu bolo zaznamenaných 20 ochorení, v I. polroku 2010 nebolo hlásené ani jedno ochorenie.

Výskyt infekcií enteropatogénnymi E. coli boli zaznamenané v 24 prípadoch (v polroku 2010 20 ochorení), kampylobaktériová infekcia v 68 prípadoch, čo je nárast o 1/3 oproti polroku 2010 (41 prípadov). Enteritída Y. enterocolitica sa vyskytla u 6 chorých, enterokolitída spôsobená Clostridium difficile v jednom prípade (obidve diagnózy v polroku 2010 neboli zaznamenané), 1 x sa vyskytli iné bakteriálne črevné infekcie. Gastroenteritída pravdepodobne bakteriálneho pôvodu sa vyskytla v 27 prípadoch, z nich 21 bolo chorých v rámci epidémie detí ZŠ I. stupňa zo Žiliny, ktoré boli v ŠvP v rekreačnom zariadení na Skalke.

Výskyt rotavírusovej enteritídy bol zaznamenaný u 59 chorých, z nich 2 x NN (v roku 2010 u 45 chorých, z nich 3 NN). V jednom prípade bolo zaznamenané ochorenie na gastroenteritídu spôsobené vírusom Norwalk.

Bakteriálne otravy potravinami sa nevyskytli.

V skupine **vírusových hepatítid** bol zaznamenaný výskyt 3 ochorení na hepatitídu typu A, minulý polrok 21 ochorení. Ochorenia mali sporadický charakter. 90 kontaktov chorých bolo zaočkovaných proti VHA. Lekársky dohľad formou rozhodnutia bol nariadený 81 osobám a zvýšený zdravotný dozor pre výkon epidemiologicky závažnej činnosti bol nariadený 18 priamym kontaktom chorých.

Akútna hepatitída typu B nebola zaznamenaná, chronická VHB v 4 prípadoch (minulý polrok 6x), nosičstvo HBsAg bolo hlásené v jednom prípade, akútna VHC 1x a chronická hepatitída typu C v 3 prípadoch (minulý polrok tiež v 3 prípadoch). Priamym kontaktom VHB a nosiča HBsAg bolo zahájené očkovanie proti VHB.

Vírusová hepatitída typu A, B a C sa u zdravotníkov nevyskytla.

V skupine **respiračných nákaz** sa nevyskytlo žiadne ochorenie na morbilli, rubeolu, pertussis, parapertussis alebo nešpecifický divý kašeľ.

Na pľúcnu tuberkulózu nebolo hlásené ani jedno ochorenie, v polroku 2010 to boli 2 ochorenia.

Na varicellu bolo hlásených 286 ochorení (polrok 2010 -114 ochorení), na herpes zoster 3 ochorenia.

Zo streptokokových nákaz bolo zaznamenané 1 ochorenie na erysipelas.

Ochorenia na chrípku a chrípke podobné ochorenia sú hlásené pravidelne v týždenných intervaloch. V chrípkovej sezóne, alebo pri podozrení na chrípkové ochorenie aj mimo sezóny, sentineloví lekári odoberajú biologický materiál na verifikáciu chrípky. V I. polroku 2011 bola verifikovaná v dvoch prípadoch sezónna chrípka a v jednom prípade pandemická. Sedem ochorení bolo vykazovaných ako SARI (5x identifikovaná chrípka typu A a 1x pandemická chrípka. .

V skupine **neuroinfekcií** bolo zaznamenané jedno ochorenie na nešpecifikovanú vírusovú meningitídu a jednu meningoencefalitídu.

V skupine **zoonóz a nákaz s prírodnou ohniskovosťou** boli zaznamenané 2 ochorenia na Lymesku borreliózu, minulý polrok 8, 3 x artritída pri LB, 3 x polyneuropatia pri LB, 1 x listerióza a stredoeurópska KE. 1 osoba bola v kontakte alebo v ohrození besným alebo neznámym zvierateľom. U všetkých epidemiologicky vyšetrených ochorení boli vykonané protiepidemické opatrenia.

V skupine **nákaz kože a slizníc** sa nevyskytlo žiadne ochorenie na tetanus a plynovú flegmónu. V 13 prípadoch bol zaznamenaný svrab, v polroku 2010 – 36 ochorení a jedna pedikulóza.

V skupine **pohlavných ochorení** bolo vykazované jedno ochorenie na chlamydiovú infekciu.

V skupine **iných infekcií** – nezaradených bolo vykazovaných 8 ochorení na infekčnú mononukleózu a 1 x enterobióza.

Pacienti s ochorením vyžadujúcim izoláciu boli zväčša hospitalizovaní na infekčnom oddelení, postexpozičná vakcinácia proti besnote bola vykonaná ambulantne v infektologickej ambulancii v Banskej Bystrici.

V roku 2011 boli pri výkone epidemiologicky závažnej činnosti vydané rozhodnutím regionálneho hygienika 8 karanténnych opatrení pri črevných nákazách a 18 pri výskyte VHA.

Kontakty HBsAg pozitívnych osôb boli imunizované a kontakty chorých na všetky diagnostikované vírusové hepatitídy boli počas inkubačného času pod zvýšeným lekársym dohľadom.

Poradenstvo pre HIV/AIDS využili 3 klienti prostredníctvom e mailu, 5 osobne a v jednom prípade bol vykonaný anonymný odber.

V máji 2011 sa lekárka oddelenia zúčastnil infektologického kongresu v Martine.

V júni 2011 sa lekárka oddelenia ako zástupca SEVS, zúčastnila 29. ročníka stretnutia Európskej pediatrickej spoločnosti pre infekčné choroby ESPID 2011 v Haagu v Holandsku.

Etapy riešenia:

- aktívna a úzka spolupráca s oddeleniami klinickej mikrobiológie a klinickej biochémie je priebežná, v spolupráci s týmito oddeleniami bolo vykonané aktívne vyhľadávanie infekčných ochorení
- úzka spolupráca s lekármi primárneho kontaktu, infektológmi, odborníkmi pre tuberkulózu poukazuje o 1/3 nárast vykazovaných prenosných ochorení v tomto polroku, v pohlavne prenosných ochoreniach a v spolupráci s lekármi hlásiacimi tieto ochorenia nebol zaznamenaný žiadny pokrok
- denné využívanie SRV na okamžité hlásenie mimoriadnej epidemiologickej situácie a informovanosti, za náš RÚVZ 11 hlásení
- informovanie zdravotníckej aj laickej verejnosti v oblasti infekčných ochorení, zvyšovanie edukácie obyvateľstva prostredníctvom regionálnych médií

Realizačné výstupy

- články v regionálnej tlači o aktuálnej situácii ako aj pri epidemickom výskyte prenosných ochorení
- vykonanie analýzy prenosných ochorení za polrok 2011
- porovnanie výskytu v roku 2011 s rokom 2010
- monitorovanie a kontrola prenosných ochorení
- monitorovanie rezistencie mikroorganizmov na ATB v spolupráci s OKM – priebežne sa vykonáva, OKM hlási vykultivované polyrezistentné kmene
- zabezpečenie včasnosti hlásenia prenosných ochorení
- cestou informovanosti populácie o prenosných ochoreniach zlepšiť ich prevenciu – priebežne sa vykonáva osobne a prostredníctvom médií

6. 3. INFORMAČNÝ SYSTÉM PRENOSNÝCH OCHORENÍ

Cieľ

1. posilnenie surveillance a kontroly infekčných ochorení
2. začlenenie našej surveillance infekčných ochorení do siete EÚ

Gestor

ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

Riešiteľské pracovisko

RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom

Anotácia

1. posilnenie surveillance a kontroly infekčných ochorení
2. začlenenie surveillance infekčných ochorení v SR do siete EÚ

Dosiahnutie cieľov si vyžaduje dostatočnú pripravenosť, koordinovaný odborne podložený a dobre zdokumentovaný postup a vytvorenie špecializovaných pracovných skupín. Tie sa budú starať o vybrané skupiny prenosných ochorení a sledovať kvalitu hlásených údajov.

Zodpovední za činnosť jednotlivých pracovných skupín budú určení epidemiológovia z vybraných RÚVZ.

Pre dosiahnutie cieľov je potrebné pripraviť a dodržiavať „Štandardné postupy pre manažment prípadov infekčných ochorení“ v záväznom právnom formáte pre verejné zdravotníctvo.

VYHODNOTENIE

Za polrok 2011 bolo spracovaných a do systému vložených:

- 631 prípadov, z nich 281 bolo potvrdených, 329 možných, pravdepodobných 17 a 4 nosiči
- 227 spracovaných ohnisk
- 1 epidémie
- 11 hlásení do SRV

Vykonané opatrenia :

➤ **v ohniskách:**

- dezinfekcia 221 x
- zdravotná výchova 237 x
- vyhľadanie podozrivých z nákazy 396 x
- vyhľadanie podozrivých z ochorenia 74 x
- informovanie zainteresovaných 172 x
- vyšetrenie zvierat 0 x
- sprísnenie HER 227 x

➤ **u pacientov:**

- vyšetrenie na mieste 255 x
- odber materiálu všeobecným alebo odborným lekárom 244 x
- odporúčenie na hlásenie u lekára 5 x
- lekársky dohľad 0 x
- zvýšený zdravotný dozor 1 x
- profylaxia očkovaním 4 x
- profylaxia ATB 0 x

➤ **u kontaktov:**

- vyšetrenie na mieste 376 x
- odber materiálu všeobecným alebo odborným lekárom 84 x
- odporúčenie na hlásenie u lekára 97 x
- lekársky dohľad 40 x
- zvýšený zdravotný dozor 24 x
- profylaxia očkovaním 63 x
- profylaxia ATB 0 x

Hlásenie prenosných ochorení on-line všeobecnými alebo odbornými lekármi nebolo zaznamenané aj napriek propagácii tejto formy hlásenia.

Bolo zaznamenané rozšírenie on-line hlásenia z oddelenia klinickej mikrobiológie ako aj rozširovanie spektra laboratórnych výsledkov.

6. 4. NOZOKOMIÁLNE NÁKAZY

Cieľ

1. zvyšovanie bezpečnosti pacientov v nemocničných zariadeniach
2. rozšírenie prevencie NN na princípe dobrovoľnosti a anonymite so spätnou väzbou k poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti
3. ovplyvnenie výskytu NN prostredníctvom opatrení navrhnutých na základe analýzy hlásených NN
4. predloženie návrhu na začlenenie výskytu medzi indikátory kvality poskytovania zdravotníckej starostlivosti

Gestor

RÚVZ so sídlom v Trenčíne

Riešiteľské pracovisko

RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom

Anotácia

Požiadavky na posilnenie surveillance a kontroly závažných nozokomiálnych nákaz na rizikových lôžkových oddeleniach zdravotníckych zariadení (chirurgické smery, OAIM, JIS) sú v súlade s pracovným plánom na vykonanie akčného programu Spoločenstva v oblasti verejného zdravia (2003-2008), Akčným programom Spoločenstva v oblasti zdravia (2007-2013) a programom EÚ „Improving Patient Safety in Europe“(IPSE). Skvalitnením surveillance a kontroly NN, kontroly hygienicko – epidemiologického režimu (HER) a bariérovej ošetrovateľskej techniky (BOT), manažmentu závažných NN a spätnej väzby k ošetrovateľom údajov o NN, je možné významne ovplyvniť výskyt NN a zvýšiť bezpečnosť pacientov. Sledovanie mikrobiálnej rezistencie na ATB a biocídy, kontrola endemického osídľovania nemocníc nemocničnými polyrezistentnými kmeňmi, aplikácia správnych režimových opatrení, zlepšenie laboratórnej spolupráce, využitie existujúcich programov EÚ a edukácia odborníkov na kontrolu nemocničných infekcií sú neoddeliteľnou súčasťou všetkých programov zaoberajúcich sa zlepšením bezpečnosti pacientov v zdravotníckych zariadeniach. Podobná situácia vzniká aj v zariadeniach pre starších obyvateľov (ÚSS, DD, apod.) a je ju potrebné riešiť.

VYHODNOTENIE

ŠZD s mikrobiálnym monitoringom bol v prvom polroku 2011 vykonaný v lôžkovej časti Všeobecnej nemocnice v Žiari nad Hronom na OAIM, internom, JIS interného oddelenia, na gynekologicko – pôrodníckom, chirurgickom vrátane JIS, neurologickom, detskom oddelení a NZZ dialýza. Z ambulantných zariadení bol vykonaný na gastroenterologickej ambulancii aj opakovane, 3 gynekologických a jednej stomatologickej. V lôžkových zariadeniach bola vykonaná aj kontrola uložených opatrení v roku 2010.

Pri previerkach zdravotníckych zariadení bolo odobratých 230 sterov z prostredia na kontrolu dezinfekcie a 43 sterov a odberov materiálov na kontrolu sterility. Pri kontrolách sa sledovali postupy BOT, hlavne pri invazívnych zákrokoch, zásobovanie dezinfekčných prostriedkov (DP), postup dekontaminácie, výkon dezinfekcie – škála použitých DP, riedenie a ich účinnosť, harmonogram striedania DP, výkon sterilizácie, vedenie evidencie vykonávanej sterilizácie a manipulácia so sterilným materiálom, zber, skladovanie

a likvidácia nebezpečného odpadu. Pri kontrolách bol kladený dôraz na dekontamináciu rúk zdravotníckych pracovníkov, ako aj na používanie jednorázových gumených rukavíc pri odbere biologického materiálu a manipulácii s pacientmi.

Na odstránenie zistených nedostatkov v hygienicko – epidemiologickom režime boli uložené opatrenia na mieste, ktorých termín splnenia bol prerokovaný s vedeniami nemocnice.

Účinnosť sterilizačnej techniky bola prekontrolovaná u 99 sterilizačných prístrojov lôžkových a ambulantných zdravotníckych zariadeniach. Kontrola bola uskutočnená v termínoch ustanovujúcich vyhláškou MZ SR 553/2007 pri ŠZD sterilizačnej techniky.

V spolupráci s pracovníčkou HŽP bol vykonaný ŠZD v zdravotníckych zariadeniach (lôžkové oddelenia aj neštátne zdravotnícke zariadenia ambulantného typu) na základe žiadostí o vydanie rozhodnutia na uvedenie priestorov zdravotníckych zariadení do prevádzky a to v 10 prípadoch. Zároveň boli schválené aj prevádzkové poriadky.

Aktualizované pracovné poriadky bolo schválené pre štyri oddelenia Psychiatrickej nemocnice v Kremnici.

Zdravotnícki pracovníci v lôžkových aj ambulantných zdravotníckych zariadeniach boli vedení v problematike nozokomiálnych nákaz, sterility a dezinfekcie predmetov a prostredia.

Komisia pre nozokomiálne nákazy vo Všeobecnej nemocnici v Žiari nad Hronom a na pracovisku v Banskej Štiavnici v I. polroku 2011 nezasadala.

Hlásna služba nemocničných nákaz bola na rovnakej úrovni ako v prvom polroku 2010. Všeobecná nemocnica v Žiari nad Hronom pokračovala v hlásení NN aj elektronickou formou prostredníctvom nimi vytvoreného programu. Aj napriek tomu nezodpovedala skutočnému stavu. Pri týchto nozokomiálnych nákazách sú sledované jednotlivé etiologické agensy, polyrezistentné kmene a ich rezistencia na antibiotiká.

V I. polroku 2011 bolo hlásených zo spádových nemocníc 46 nozokomiálnych nákaz a to, 2 črevné, 3 x septikémie, 7 x infekcií HDC, 16 x infekcia DDC, 13 x infekcia močového mechúra a 5 x infekcia chirurgickej rany.

V I. polroku 2011 pracovná skupina pre „Štandardné postupy v zdravotníckych zariadeniach z hľadiska ochrany zdravia“ pracovala prostredníctvom mailu a boli vypracovaná verzia „Výkonu štandardného postupu pre kontrolu sterility vysterilizovaného materiálu“ pred vydaním formou metodického usmernenia.

Aj v roku 2011 boli lôžkové oddelenia zapojené do Kampane „Umývaj si ruky, zachrániš život“. V rámci tejto kampane bol usporiadaný seminár vo Všeobecnej nemocnici v Banskej Štiavnici.

Štyri pracovníčky oddelenia sa zúčastnili odbornej konferencie v problematike NN v Trenčíne a dve pracovníčky sa zúčastnili pracovného stretnutia k programu HELICS v Martine.

Etapy riešenia

- spolupráca s lekármi zodpovednými za hlásenie NN
- spolupráca s oddelením klinickej mikrobiológie, hlásenie polyrezistentných kmeňov a nebezpečných nozokomiálnych kmeňov
- spolupráca s manažérom ošetrovateľskej kvality pri a zdravotníckymi pracovníkmi pri kontrolách štandardných postupov HER oddelení a BOT
- mikrobiálny monitoring bol vykonávaný podľa harmonogramu v spolupráci s RÚVZ v Banskej Bystrici
- zapojenie chirurgického oddelenia Všeobecnej nemocnice v Žiari nad Hronom do programu HELICS na surveillance NN, konkrétne infekcie chirurgických rán po cholecystektómii

- zdravotníckí pracovníci boli vedení v problematike NN pri kontrolách jednotlivých oddelení, ale aj na prevádzkových zasadnutiach
- ŠZD v lôžkových a ambulantných zariadeniach v spádových ZZ bol vykonávaný podľa harmonogramu
- priebežné monitorovanie a aktívne vyhľadávanie závažných nozokomiálnych nákaz

Realizačné výstupy

- analýza výskytu nozokomiálnych nákaz za I. polrok 2011
- analýza NN (infekcie chirurgických rán po cholecystektómii) v programe HELICS
- monitorovanie a kontrola NN
- zlepšenie hlásnej služby
- kontrola štandardných postupov pri ošetrovaní pacientov a HER

6.5 SURVEILLANCE CHRONICKÝCH OCHORENÍ

Cieľ

2. prevencia chronických chorôb
 3. znižovanie chorobnosti a úmrtnosti na chronické ochorenia a zlepšenie kvality života populácie
 4. ochrana občanov pred ohrozeniami zdravia
 5. presadzovanie štátnej zdravotnej politiky, ktorá vedie k zdravšiemu spôsobu života
- Dosiahnutie cieľov si vyžaduje dostatočnú pripravenosť, koordinovaný postup odborne podložený a dobre zdokumentovaný, podporu zdravia a edukáciu verejnosti v prevencii chronických ochorení.

Gestor

RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

Riešiteľské pracovisko

RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom

Anotácia

Chronické ochorenia sú závažným zdravotným, ekonomickým a sociálnym problémom najmä vo vyspelých krajinách. V súlade s pracovným plánom na rok 2006 na vykonanie akčného programu Spoločenstva v oblasti verejného zdravia (2003-2008), Akčným programom Spoločenstva v oblasti zdravia (2007-2013), na základe analýz výsledkov CINDI a doteraz realizovaných intervenčných programov (Slovensko bez tabaku, primárna prevencia hypertenzie, Zdravé deti v zdravých rodinách), ako aj individuálneho a skupinového poradenstva obyvateľov SR je potrebné zabezpečiť vysokú úroveň ochrany zdravia s dodržaním etických hodnôt a neporušovaním existujúcich kódexov správania. Osobitný dôraz EÚ kladie na zlepšenie zdravotného stavu a podporu zdravého životného štýlu detí a mladých ľudí. Pre pohodu občanov je dôležité zvýšenie počtu rokov zdravého života, predchádzanie chorobám a podpora starnutia. Rozvoj verejného zdravotníctva v oblasti chronických ochorení si vyžaduje zlepšiť informovanosť verejnosti a odstrániť všetky rozdiely, aby mali občania SR rovnaký prístup k zdravotníckej starostlivosti bez ohľadu na pohlavie, vek, etnický pôvod, vzdelanie alebo miesto bydliska.

Realizácia projektov v rámci programu CINDI:

V jednotlivých projektoch sa dôraz kladie na skupinové poradenstvo na pracoviskách a komunitách žijúcich na vidieku. Realizácia individuálneho a skupinového poradenstva formou výjazdov pracovníkov Poradní zdravia.

Časové obdobie: priebežne

Poradenské centrum podpory zdravia

Základná poradňa zdravia

V základnej Poradni zdravia bolo v 1. polroku 2011 vykonaných 284 vyšetrení z toho 87 mužov a 197 žien. Z uvedeného počtu išlo o základné prvé vyšetrenie v 134 prípadoch (48 mužov, 86 žien), počet kontrolných vyšetrení 150 (39 mužov, 111 žien) z počtu 149 opakovane vyšetrených klientov (39 mužov a 110 žien).

Z horeuvedeného počtu bolo 228 klientov (76 mužov, 152 žien) vyšetrených pri 11 výjazdových aktivitách PZ. V rámci výjazdových aktivít boli vyšetrení za dodržania podmienok a práce v PZ učitelia, zamestnanci škôl a študenti zo 4 škôl (SSOŠ technická v ZH 49 študentov počas 2 výjazdov (32 mužov, 17 žien), Gymnázium v Banskej Štiavnici 29 študentov (7 mužov, 22 žien) a Združená stredná škola hotelových služieb a obchodu v Žiari nad Hronom 18 zamestnancov (2 muži, 16 žien) a SOŠpN Kremnica 16 zamestnancov školy a študentov (3 muži, 13 žien)v), spolu 112 klientov.

Ďalej boli vyšetrení zamestnanci podnikov: Slovalco v ZH (1 výjazd, 12 mužov, 9 žien), Klub seniorov Horná Ves (4 muži, 17 žien), Obvodný úrad ZH 44 klientov (2 výjazdy, 12 mužov, 32 žien), Okresný súd v ZH 30 (2 výjazdy, 4 muži, 26 žien), spolu 116 klientov.

Test zdravého srdca je paušálne robený všetkým klientom, či pri stabilnej alebo mobilnej PZ, vrátane opakovaných návštev, riziko KVCH bolo vyhodnotené u 276 vyšetrení. KVCH sa v niektorých prípadoch nevyhodnocuje u opakovaných vyšetrení kde nebolo robené kompletne štandardizované vyšetrenie.

Biochemických vyšetrení bolo spolu: 283 celkový cholesterol, 282 cukor, 284 triglyceridy, 282 HDL-cholesterol (spolu bolo realizovaných 1131 biochemických vyšetrení), 247 x bol meraný celkový tuk prístrojom OMRON, 281 antropometrických meraní, 282 meraní TK.

V základnej poradni zdravia a v rámci výjazdových aktivít bola odporučená návšteva LPS v 34 prípadoch pre novozistené alebo vysoké nefyziologické hodnoty sledovaných rizikových faktorov.

Nadstavbové poradne

POPA – vykonáva sa 2 formami. Skupinová forma činnosti tejto poradne je vykonávaná v priestoroch telocvične II. ZŠ Štefánika 17 a pravidelne ju v 1. polroku 2011 navštívilo 60 cvičeníek, z toho 30 cvičeníek navštívilo poradňu počas roka pravidelne. Cvičenie prebieha 2x týždenne pod vedením kvalifikovanej cvičiteľky.

Individuálna forma poradenstva a pohybovej aktivity prebieha vo vyčlenených priestoroch pre POPA na RÚVZ v ZH, ktorú v 1. polroku 2011 navštívilo v pravidelných intervaloch 12 klientov. Spolu bolo evidovaných 137 návštev.

POFA – individuálne poradenstvo v 1. polroku nebolo poskytnuté žiadnemu záujemcovi.

Poradňu nefarmakologického ovplyvňovania krvného tlaku- navštívilo 20 klientov, počet návštev 33.

Poradňu zdravej výživy v 1. polroku nevyužil žiadny klient.

Realizácia kampane „Vyzvi srdce k pohybu“

Kampaň bola realizovaná v 1. polroku 2011. Pracovníci oddelenia podpory zdravia zabezpečili propagáciu a distribúciu účastníckych listov pre širokú verejnosť, zabezpečili ich zber (spolu 52 účastníckych listov), získali sponzorov na zabezpečenie cien pre víťazov regionálneho žrebovania 18 výhercom a zaslanie účastníckych listov gestorovi.

Spoluúčasť na projekte „Obezita“ (9.6. Národný program prevencie obezity):

Pracovníci poradenských centier budú vykonávať intervenčné aktivity určené cieľovej populácii, na rôznych úrovniach (všeobecná populácia, osoby v riziku, osoby s nadhmotnosťou a a obezitou).

Časové obdobie: priebežne

Jedným z hlavných cieľov preventívnych intervencií základnej poradne zdravia je aj odborné poradenstvo v oblasti znižovania nadváhy. Z celkového počtu klientov (266), ktorým bol

vyhodnotený BMI index boli jeho zvýšené hodnoty zaznamenané u 118 klientov čo je 44,36%. A to u 77 žien (39,48%) a u 42 mužov (48,28%). Všetkým bolo poskytnuté odborné poradenstvo zamerané na úpravu stravovacích návykov, zdravú výživu a zvýšenie pohybovej aktivity. Klientom bola odporučená možnosť návštevy nadstavbových poradní (Poradňa zdravej výživy a znižovania nadváhy a Poradňa pre optimalizáciu pohybovej aktivity).

6.6. MIMORIADNE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUÁCIE, VRÁTANE BIOTERRORIZMU

Cieľ

1. ochraňovať občanov pred mimoriadnymi epidemiologickými situáciami
2. zabezpečiť pripravenosť, rýchlu a koordinovanú reakciu na mimoriadne epidemiologické situácie (hrozby a naliehavé situácie) a ich udržateľný priebeh
3. podporovať medzirezortnú spoluprácu
4. skvalitniť pripravenosť na pandémiu chrípky a riešenie osobitných zdravotných hrozieb
5. rozvíjať stratégiu spoločnej krízovej komunikácie

Dosiahnutie cieľov si vyžaduje dostatočnú pripravenosť, koordinovaný postup odborne podložený a dobre zdokumentovaný, komunikáciu na národnej a medzinárodnej úrovni.

Gestor

ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko

RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom

Anotácia

Rýchla a koordinovaná reakcia na mimoriadne epidemiologické situácie, hrozby a naliehavé situácie (ktoré môžu vzniknúť v súvislosti s vypustením biologických látok týkajúcich sa prenosných ochorení) alebo v súvislosti s očakávanou pandémiou chrípky, si vyžaduje dostatočné kapacity v oblasti ľudských zdrojov, materiálneho zabezpečenia a vedomostného potenciálu. Na úrovni EÚ, ale aj na národnej, krajských a okresných úrovniach, svoju nezastupiteľnú úlohu zohrávajú stratégie spoločnej krízovej komunikácie, pripravenosť zdravotníctva, medzirezortná spolupráca, risk assesment a risk manažment. Prioritami sú plány na podporu všeobecnej pripravenosti a vhodnej reakcie na ohrozenie zdravia v prípade potreby. V oblasti verejného zdravotníctva dôležitú úlohu zohráva aj informovanosť obyvateľov. Všetky činnosti na ochranu pred zdravotnými ohrozeniami obyvateľov SR sú koordinované s ECDC a EK.

VYHODNOTENIE

Rýchla a koordinovaná reakcia na zdravotné hrozby:

V I. polroku 2011 v spádových regiónoch nebolo potrebné riešiť mimoriadnu situáciu hrozby úmyselného vypustenia biologických a chemických látok.

Denne sa využíva hlásenie v systéme rýchleho varovania.

Kapacity na zvládnutie pandémie chrípky a riešenie osobitných zdravotných hrozieb

Zdravotnícka aj laická verejnosť bola informovaná o obsahu očkovacej látky proti sezónnej chrípke, ktorá obsahovala aj kmeň proti pandemickej chrípke a to prostredníctvom regionálnej televízie a regionálnych printových médií a webovej stránky.

V I. polroku 2011 bolo vykazované 1 ochorenie na potvrdenú pandemickú chrípku, 2 na sezónnu chrípku a 7 ochorení na SARI (z nich 1 x potvrdená pandemická chrípka a 5 x sezónna chrípka).

Etapy riešenia

- v prípade mimoriadnej situácie zvolenie zasadnutia RPK
- priebežná spolupráca s krízovým štábom CO, v prípade potreby iniciovanie zvolania Pandemickej komisie
- aktualizácia Havarijných plánov, kontaktov a Pandemického plánu
- kontinuálne monitorovanie a hlásenie akútnych respiračných ochorení so zameraním na chrípku a chrípke podobné ochorenia
- v chrípkovej sezóne zabezpečiť informovanosť zdravotníckej aj laickej verejnosti o epidemiologických opatreniach a samotnej chorobnosti

Realizačné výstupy

- zasadnutie RPK v druhej polovici roka
- aktualizované Havarijnú plány a Pandemický plán
- aktívna spolupráca s krízovým štábom CO
- aktívna spolupráca so zdravotníkmi pracovníkmi lôžkových aj ambulatných zložiek
- informovanosť všeobecných lekárov k očkovaniam proti sezónnej chrípke a laickej verejnosti prostredníctvom médií a besied
- v prípade výskytu mimoriadnej epidemiologickej situácie okamžité hlásenie v systéme rýchleho varovania

6. 7. ENVIROMENTÁLNA SURVEILLANCE POLIOMYELITÍDY A SLEDOVANIE VDPV V SR

Cieľ

Monitorovanie cirkulácie divokých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov vyšetrením odpadových vôd s osobitným zreteľom na sledovanie tzv. VDPV (Vaccine derived Polio Viruses).

Gestor

ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko

RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom

Anotácia

Po úspešnej eradikácii poliomyelitídy v SR je potrebné naďalej pokračovať vo všetkých doteraz vykonávaných aktivitách surveillancie poliomyelitídy, ku ktorým patrí aj vykonávanie pravidelného virologického vyšetrenia odpadových vôd na zistenie prítomnosti poliovírusov vo vonkajšom prostredí. Sledovanie cirkulácie poliomyelitických vírusov vyšetrením odpadových vôd sa začalo v rámci surveillancie poliomyelitídy vykonávať vo vybraných lokalitách Slovenska v roku 1970.

Enviromentálna surveillancie spočíva vo virologickom vyšetrení odpadových vôd vykonávanom celoslovensky podľa pokynov riaditeľa ÚVZ SR. Vzorky sa odoberajú systematicky najmä vo väčších mestách a v utečeneckých táboroch a to v mieste vyústenia odpadových vôd do čističky odpadových vôd.

VYHODNOTENIE

V I. polroku 2011, tak ako po minulé roky, bol vykonaný odber odpadovej vody z odberovej lokality v Žiari nad Hronom v mieste vyústenia odpadovej vody do čističky odpadových vôd podľa časového harmonogramu vypracovaného RÚVZ v Banskej Bystrici, Odpadová voda bola doručená po odbere do laboratórií RÚVZ Banská Bystrica. Všetky výsledky vyšetrení boli negatívne.

V I. polroku 2011 nebolo zaznamenané ani 1 ochorenie na akútnu chabú obrnu (ACHO).

Etapy riešenia

- odbery odpadovej vody podľa časového harmonogramu
- monitorovanie výskytu ochorení ACHO, prípadne ich aktívne vyhľadávanie

Realizačné výstupy

Plnenie úlohy je zamerané na udržanie certifikácie eradikácie poliomyelitídy v SR

6.8. PREVENCIA HIV/AIDS

Gestor

RÚVZ so sídlom v Košiciach

Riešiteľské pracoviská

RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom

Cieľ

Najohrozenejšou skupinou u nás sú mladí ľudia, ktorí v súčasnosti skôr dospievajú, začínajú skôr pohlavne žiť ale nemajú ešte upevnené väzby zodpovednosti voči sebe samým i okoliu. Správajú sa riskantnejšie. Mladí ľudia sú 10x náchylnejší k pohlavne prenosným ochoreniam, vrátane AIDS, než dospelí.

Cieľom projektu je, aby mladí ľudia, hlavne žiaci 9.ročníkov základných škôl a stredných škôl diskutovali o týchto problémoch a netradičným spôsobom (hrou), účasťou na tomto projekte, získali a osvojili si čo najviac vedomostí o problematike HIV/AIDS, iných pohlavne prenosných ochorení, antikoncepcii, sexuálnom správaní, až po formovanie humánneho prístupu a podpore sociálneho cítenia k ľuďom HIV pozitívnym a chorým na AIDS. Dôslednou realizáciou projektu očakávame zmenu postojov a chovania sa mladých ľudí.

Anotácia

Projekt vychádza z prijatých programov a aktivít HIV/AIDS v SR a z interaktívneho projektu „Hrou proti AIDS“, predlohou ktorého bol projekt nemeckej Spolkovej centrály pre zdravotnú osvetu BZgA, nazvaný „Mitmach - Parcours zu AIDS, Liebe und Sexualität“.

I napriek dostupnosti informácií, ktoré sú v dnešnej dobe k dispozícii, sa počet HIV pozitívnych stále zvyšuje. Prevencia je prevažne založená na báze pasívneho prijímania informácií. Pokiaľ nie je vytvorený priestor pre diskusiu a hlbšie pochopenie, základné fakty bývajú väčšinou čiastočne známe, ale neakceptované. Preto v rámci projektu sa na školách budú organizovať stretnutia so študentmi, kde získajú potrebné vedomosti a informácie v danej problematike netradičnými metódami. Súčasťou projektu bude aj formou dotazníkov zistenie vedomostnej úrovne a zmeny postojov študentov pred účasťou a po účasti na stretnutí.

Potrebu realizovať tento projekt v čo najširšom meradle potvrdzujú aj najnovšie prieskumy Eurobarometru, v ktorom Slováci patria k národom s najslabšími informáciami v tejto problematike.

VYHODNOTENIE

V I. polroku 2011 sa uskutočnil len jeden cyklus pre 30 žiakov IX. ročníka ZŠ v Žiari nad Hronom.. V II. polroku sú plánované cykly aj na ZŠ a aj na stredných školách.

1. ODDELENIE PODPORY ZDRAVIA

9.1. NÁRODNÝ PROGRAM PODPORY ZDRAVIA

Cieľ

Vytváranie partnerstiev medzi jednotlivými zložkami spoločnosti s cieľom podporovať a rozvíjať verejné zdravie tak, aby sa dosiahlo trvalé zlepšenie zdravia obyvateľstva.

Gestor

ÚVZ SR, RÚVZ Košice

Riešiteľské pracoviská

ÚVZ SR, všetky RÚVZ v SR

Anotácia

Realizácia cieľov Národného programu podpory zdravia (NPPZ) zabezpečuje intervenciu v širokom zmysle slova – od hospodárskej, sociálnej, zdravotnej politiky štátu, až po intervenčné projekty na všetkých úrovniach spoločnosti. Súčasne platný NPPZ bol vypracovaný z iniciatívy Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky a vláda ho vzala na vedomie dňa 6. 7. 2005. Vláda SR sa vo svojom Programovom vyhlásení na roky 2010 – 2014 na úseku verejného zdravotníctva zaviazala posilniť prevenciu a motiváciu k nej aj prostredníctvom NPPZ, ktorého realizácia je vo významnej miere úlohou regionálnych úradov verejného zdravotníctva, a to predovšetkým odborov/oddelení podpory zdravia.

Realizácia úlohy a výstupy

1. Nadalej pokračovať v realizácii aktivít zameraných na splnenie čiastkových cieľov NPPZ.
2. V súlade s Programovým vyhlásením vlády SR na roky 2010 – 2014 na úseku verejného zdravotníctva aktualizovať Národný program podpory zdravia obyvateľov Slovenskej republiky. Predpokladaná koordinácia plnenia čiastkových cieľov aktualizovaného NPPZ sa bude od marca budúceho roku (2012) realizovať prostredníctvom poradného orgánu MZ SR – ústrednou koordinačnou radou ochrany a podpory zdravia.
3. Iniciovat' doplnenie plánov hospodárskeho a sociálneho rozvoja vyšších územných celkov v SR o indikátory zdravotného stavu a aktivity podporujúce verejné zdravie.

Etapy riešenia

- 1. polrok 2011
 - a) Iniciovat' diskusiu medzi odborníkmi v podpore zdravia v rámci úradov verejného zdravotníctva o súčasne platnej verzii NPPZ a navrhnuť zmeny smerujúce k jeho aktualizácii.
 - b) Na poradu poradného zboru HH SR pre oblasť podpory zdravia pripraviť informáciu o skúsenostiach (forme, obsahu) spolupráce so samosprávnymi krajinami.
- 2. polrok 2011
 - a) Spracovať návrh zmien v NPPZ, predložiť návrh hlavnému hygienikovi Slovenskej republiky na diskusiu a pripomienkovanie.

b) V spolupráci s Regionálnym úradom WHO pre Európu zorganizovať workshop za účasti reprezentantov samosprávnych krajov o možnostiach doplnenia plánov hospodárskeho a sociálneho rozvoja príslušných krajov.

PVV 2010-2014:

1a) Aktualizácia Národného programu podpory zdravia obyvateľov Slovenskej republiky.

Nástroj: materiál predkladaný na rokovanie vlády SR

Termín: 31.12.2011

Obsahová náplň:

- forma spolupráce Úradu verejného zdravotníctva SR a príslušných odborných spoločností, inštitúcií a organizácií,
- určenie nemedicínskych parametrov na sledovanie zdravotného stavu obyvateľstva pre aplikáciu vo verejnom zdravotníctve ale aj v iných sektoroch zdravotníctva,
- určenie postavenia regionálnych úradov verejného zdravotníctva (ďalej len „RÚVZ“) v zabezpečovaní zdravotnej politiky,
- prehodnotenie doterajšieho systému kontroly nad činnosťou pracovnej zdravotnej služby a zabezpečenie zvyšovania kvality poskytovaných odborných poradenských služieb pre zamestnávateľov v oblasti ochrany zdravia pri práci,
- definovanie postavenia komunitných pracovníkov v organizačnej štruktúre úradov verejného zdravotníctva s vymedzením konkrétnych právomoci a povinností,
- určiť a dodržiavať kvalifikačné predpoklady na výkon povolania v RÚVZ

V I. polroku 2011 pracovníčky oddelenia plnili úlohy NPPZ. Hlavnou náplňou práce boli prioritné témy a úlohy NPPZ, vyhodnotenie ktorých za I. polrok je podrobne rozpísané v úlohe č. 9.5. Plnili program CINDI - úloha č. 9.9, plnili úlohy vyplývajúce z Národného programu prevencie obezity, plnili sa úlohy vyplývajúce z NAPPA.

9.2 ŽIŤ ZDRAVŠÍ A KVALITNEJŠÍ ŽIVOT V STARŠOM VEKU, ALEBO MÁM 65+ A TEŠÍ MA, ŽE ŽIJEM ZDRAVO

Cieľ

Zmeniť súčasné vnímanie starnutia populácie a postavenia seniorov v spoločnosti len ako problém sociálnej a ekonomickej záťaže spoločnosti.

Gestor

ÚVZ SR, RÚVZ Trenčín

Riešiteľské pracoviská

ÚVZ SR, RÚVZ v Žiari nad Hronom, Jednota dôchodcov v regiónoch RÚVZ ZH, vybrané ZŠ a SŠ v Žiari nad Hronom.

Anotácia

Demografický vývoj vo svete i na Slovensku je charakterizovaný starnutím populácie. Počet starých ľudí sa v priebehu prvej polovice 21. storočia zdvojnásobí. Prírastok počtu starších ľudí bude najväčší v najvyšších vekových skupinách. Ide o tzv. fenomén „dvojitého(vnútorého) starnutie populácie“.

Súčasná mladá generácia by mala byť na túto situáciu pripravená, mala by vedieť, že staroba je súčasťou nášho života, ktorú treba akceptovať a pripravovať sa na ňu od mladosti.

Formou intenzívnej mediálnej kampane, sprievodných podujatí a aktivít upozorniť na problematiku starnutia, podporovať harmonické spolunažívanie všetkých generácií a propagovať aktívny prístup k životu v každom veku.

I. polrok 2011

V I. polroku sa pokračovalo v kurze so seniormi v DSS JESIENKA pre 11 účastníkov.

Na požiadanie DSS Jesienka v obci Prochot v roku 2010, bola zahájená séria zdravotno-výchovných prednášok pre spestrenie života a pobytu klientov v tomto zariadení. Pokračovalo sa podľa stanoveného harmonogramu projektu aj v I. polroku 2011.

Harmonogram bol zostavený v mesačných intervaloch. Po odznení prednášok sa pravidelne rozprúdila živá diskusia.

Boli zapožičané videokazety so zdravotno-výchovnou tematikou. Okrem toho im vždy bol pripravený zdravotno-výchovný materiál k danej téme, aby mali čo čítať do nasledujúceho stretnutia.

Účastníci kurzu z roku 2006 aktívne pokračujú vo svojich aktivitách, organizujú rôzne spoločensko-zábavné podujatia, odborné podujatia, na ktorých sa aktívne podieľajú a informujú ostatných členov o nových poznatkoch. Aktívny kontakt s pracovníkmi oddelenia podpory zdravia pretrváva naďalej.

Zdravie seniorov je, takisto ako u ostatných vekových skupín, prioritou v prevencii kardiovaskulárnych ochorení nielen pri činnosti poradenského centra podpory zdravia, ale aj činnosti oddelenia podpory zdravia. Pracovníci oddelenia podpory zdravia úzko spolupracujú s Jednotami dôchodcov v regióne napr. „Cítim sa skvelo“ – JD ZH so zameraním zlepšenia zdravotného stavu, vykonali sa merania na začiatku cyklu cvičení a na záver, zároveň s výjazdom zPZ (22 klientov) – počet účastníkov 37, ďalej so Zväzom diabetikov, Úniou nevidiacich.

V základnej poradni zdravia bolo poskytnuté odborné poradenstvo a vyšetrenie biochemických a antropometrických ukazovateľov, krvného tlaku 80 klientom nad 55 rokov (28,27% klientely PZ) a to 65 ženám a 15 mužom. Aj seniorom sa pravidelne poskytuje možnosť odborného poradenstva pre optimalizáciu pohybovej aktivity individuálnou a skupinovú formou. Skupinovú a individuálnu formu POPA využilo 45 klientov nad 55 rokov, z toho 12 klientov individuálnu formu POPA. Skupinovú formu v telocvični II. ZŠ pod vedením kvalifikovanej cvičiteľky 2x do týždňa (33 klientov čo je 55% z celkového počtu cvičencov). 5 klientom starším ako 55 rokov bolo poskytnuté poradenstvo v nefarmakologickom ovplyvňovaní krvného tlaku. V rámci aktivít Klubu seniorov v obci Horná Ves bolo vyšetrených 20 klientov pracovníkmi PCPZ (4 mužom a 16 žien). Vo Zväze diabetikov bolo pracovníkmi oddelenia vyšetrených 22 klientov (celkový telesný tuk, spirometria, krvný tlak)

9.3 Podpora zdravia v predškolských a mimoškolských zariadeniach stomatohygienu

9.3.1 Materské centrá

Cieľ

Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľov prostredníctvom výchovy a vzdelávania mladých matiek v oblasti zdravého životného štýlu.

Gestor

ÚVZ SR

Riešiteľské pracoviská

ÚVZ SR, vybrané RÚVZ v SR (na základe organizačných možností, napr. existencia materského centra v príslušnom územnom obvode regionálneho úradu a záujmu o naše aktivity).

Anotácia

Výchova a vzdelávanie matiek v oblasti zdravého životného štýlu. Edukáciou matiek je možné pozitívne ovplyvniť životný štýl celej rodiny. Vzdelaná matka ďalej vzdeláva celú svoju rodinu a zdravé návyky prenáša do výchovy dieťaťa. Vzdelaná a zdravá rodina je základom pre prosperujúcu spoločnosť.

Realizácia úlohy a výstupy

Úrad verejného zdravotníctva SR určí každoročne nosnú tému edukačných aktivít, ktorej sa bude treba prednostne venovať, ďalšie okruhy tém si určí regionálny úrad zapojený do úlohy podľa vlastného uváženia.

1. Prednášky o zdravom životnom štýle detí aj dospelých v už existujúcich materských centrách. S vedením každého centra bude podľa individuálnych možností dohodnutý rozsah a obsah interaktívnych prednášok doplnených informačnými materiálmi a následnou diskusiou.

2. Kurzy pre budúce mamičky v období niekoľkých týždňov predchádzajúcich pôrodu, ktoré by im umožnili získať vopred adekvátne informácie o starostlivosti o dieťa a jeho zdravie.

Od roku 2011 zaradiť do ponuky prednášok pre materské centrá aj tému:

Ochrana detí a mládeže pred násilím s osobitným dôrazom na problematiku komerčného sexuálneho zneužívania detí a mládeže.

I. polrok 2011

V I. polroku boli v MC – Mravenisko odprednášané dve prednášky s problematikou antikoncepcie pre 8 účastníkov.

9.3.2 Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku - stomatohygiena

Cieľ

Zlepšenie orálneho zdravia detskej populácie a vytvorenie predpokladov k zlepšeniu orálneho zdravia aj v dospelosti.

Gestori

ÚVZ SR, RÚVZ Košice,

Riešiteľské pracoviská

Pre pilotnú časť RÚVZ Košice v spolupráci s Klinikou stomatológie a maxilofaciálnej chirurgie UPJŠ LF a Univerzitnou nemocnicou v Košiciach, RÚVZ v SR – podľa kapacitných možností.

Anotácia

Hlavnou cieľovou skupinou projektu zameraného na zlepšenie orálneho zdravia sú 3 – 6 ročné deti, ktoré navštevujú materské školy. Materské školy umožňujú súbežne pôsobiť na skupinu detí, čím sa zdravotno-edukačné pôsobenie umocňuje. Jeho obsahom má byť nácvik správnej techniky čistenia zubov, návyk celodenného udržiavania orálnej hygieny, formovanie postojov detí k správnej výžive, zubným prehliadkam a zubnému ošetrovaniu.

Ďalšou cieľovou skupinou, ku ktorej smerujú opatrenia na prevenciu orálnych ochorení sú rodičia detí a učiteľky materských škôl. Ide o kontaktné a z hľadiska dieťaťa a kľúčové osoby, ktoré formujú jeho postoje k zdraviu vo všeobecnosti, vytvárajú pre dieťa výživové podmienky relevantné k stomatologickému zdraviu, podmienky pre tvorbu návykov starostlivosti o chrup atď.

Etapy riešenia

- **Intervenčné, zdravotno-edukačné pôsobenie u detí v materských školách, spojené s nácvikom správnej techniky umývania zubov, upevňovania návykov celodenného udržiavania orálnej hygieny, rozvíjania kladných postojov k prehliadke a ošetrovaniu zubov. Pri formovaní zručností, návykov, postojov detí sa budú využívať metódy: zážitkové učenie, interaktívne hry, rôzne zdravotno-výchovné materiály.**
- *Intervenčné, zdravotno-edukačné pôsobenie na rodičov a učiteľky MŠ, prostredníctvom besied, odporúčaní, usmernení, informačných letákov.*
- Pilotný projekt okrem edukačného pôsobenia pozostával z dotazníkového prieskumu a monitoringu súčasného stavu chrupu u detí v materských školách. Obe prieskumno-výskumné aktivity boli súbežne realizované v rokoch 2008 a 2010. V roku 2011 sa uskutoční ich štatistické vyhodnotenie. O výsledkoch a záveroch projektu bude prostredníctvom publikačných výstupov oboznámená odborná i laická verejnosť vrátane participujúcich subjektov.

Realizačné výstupy

- **Rôzne edukačné materiály v podobe článkov, letákov pre rodičov a učiteľky MŠ.**
- **Metodické pokyny, odporúčania, školenia pre profesionálov z predškolských zariadení.**
- **Využitie masovokomunikačných prostriedkov na informovanie verejnosti o význame orálneho zdravia a realizácii projektu na prevenciu orálnych ochorení u detí predškolského veku.**
- **V rámci pilotného projektu, spracovanie záverečnej správy obsahujúcej výsledky, ktoré sa týkajú zmapovania situácie v názoroch, postojoch, návykoch z oblasti stomatohygieny u rodičov, detí a učiteľov, ako aj zhodnotenia súčasného stavu chrupu detí predškolského veku.**

I. polrok 2011

V I. polroku sme nere realizovali aktivity v rámci tohto projektu.

9.4. EHES – EUROPEAN HEALTH EXAMINATION SURVEY (Zisťovanie zdravia Európanov)

Cieľ projektu

Projekt EHES vznikol z dôvodu nutnosti získania kvalitných a porovnateľných údajov o zdraví a zdravotných rizikách dospeléj populácie v Európe. Získané informácie budú použité na plánovanie zdravotnej politiky, preventívnych aktivít, potrieb zdravotnej starostlivosti v závislosti od sociálno-ekonomických podmienok a veku. Projekt pozostáva z 2 fáz – I. fáza – pilotná štúdia, II. fáza – štúdia na národnej úrovni.

Gestor

RÚVZ Banská Bystrica

Riešiteľské pracoviská RÚVZ v SR (len II. fáza projektu)

Stručný opis projektu

EHES sumarizuje údaje prostredníctvom dotazníka, fyzikálneho vyšetrenia a analýzy vzoriek krvi.

Dotazník obsahuje základné údaje ako je vek, pohlavie, sociálno-ekonomický stav respondentov, správanie v súvislosti so zdravím a otázky o zdravotnom stave. Čiastočne budú použité otázky z dotazníka EHIS (European Health Interview Survey) a pre zachovanie kontinuity a porovnateľnosti aj z dotazníka používaného v štúdiách v rámci CINDI programu (otázky o stravovaní a fyzickej aktivite).

Fyzikálne vyšetrenie zahŕňa vyšetrenie výšky, váhy, obvodu pásu a meranie krvného tlaku.

Vzorka krvi sa vyšetruje na celkový, HDL cholesterol, triacylglycerol a glukózu.

Každá krajina môže obohatiť tieto vyšetrenia podľa potreby o test fyzickej zdatnosti, vyšetrenie chrupu, denzitu kostí, mentálne zdravie, ďalšie vyšetrenia vzorky krvi a rozšíriť aj otázky v dotazníku.

Z dôvodu zabezpečenia kvality a porovnateľnosti údajov sa kladie veľký dôraz na štandardizáciu meraní, dobrú prípravu personálu a spoluprácu s referenčnými centrami (Helsinki, Rím, Oslo).

riebeh projektu

I. fáza: v našej krajine sa v rámci pilotnej štúdie vyšetří 250 respondentov. Cieľom pilotnej štúdie je otestovať metódy skríningu, zručnosť personálu a validitu použitých meracích a vyšetrovacích metód.

Termín pilotnej štúdie: Pilotnú štúdiu realizuje RÚVZ Banská Bystrica v novembri a decembri roku 2010, štatistické spracovanie a analýzy sú plánované na marec 2011.

Výsledky pilotnej štúdie budú zosumarizované zo všetkých zúčastnených krajín a výsledkom budú záväzné odporúčania pre vykonanie národnej štúdie.

II. fáza: Podľa výsledkov I. fázy štúdie bude v roku 2011 zorganizovaný pracovný seminár pre pracovníkov RÚVZ v SR, s cieľom oboznámenia s metodikou štúdie a prípravou na realizáciu II. fázy. V rámci nej je plánované vyšetříť 4000 respondentov z celého územia SR podľa náhodného výberu rovnakou metodikou aká bola použitá v pilotnej štúdii.

Pri národnej štúdii, ktorá by mala nasledovať po pilotnej štúdii, by sa v každej krajine malo vyšetříť minimálne 4000 ľudí. Skríning prebehne vo vekovej kategórii 18 – 64 ročných. Jedná sa o populáciu, ktorá je ekonomicky aktívna. Krajiny môžu zahrnúť do výberu aj starších, alebo mladších ľudí.

I. polrok 2011

RÚVZ ZH sa do plnenia zapojí podľa metodiky projektu v II. fáze.

9.5. POPULAČNÁ STRATÉGIA - AKTIVITY PRI PRÍLEŽITOSTI VÝZNAMNÝCH DNÍ S OSOBNÝM ZAMERANÍM NA TÉMY A TERMÍNY ODPORÚČANÉ SZO

Cieľ:

Zlepšiť informovanosť obyvateľstva o prioritných a aktuálnych problémoch ohrozujúcich zdravie. Prehĺbiť záujem obyvateľov o problematiku zdravia. Mobilizovať obyvateľstvo k aktívnej ochrane a podpore zdravia.

Gestor

RÚVZ Banská Bystrica

Riešiteľské pracoviská RÚVZ v Žiari nad Hronom

Anotácia úlohy

Úloha je zameraná na uplatňovanie všetkých dostupných metód a foriem skupinového a hromadného pôsobenia na obyvateľstvo s využitím odborného-metodického usmerňovania pracovísk zdravotnej výchovy, ktoré majú iniciovať a organizovať zdravotno-výchovné akcie pre obyvateľov s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané SZO.

Predpokladom plnenia úlohy je okrem aktivít pracovníkov RÚVZ (prednášky a besedy, semináre, nástenky a panely, zážitkové podujatia, vlastná edičná činnosť, informácie prostredníctvom internetu, články a prezentácia v elektronických médiách) aj úzka spolupráca s príslušnými klinickými odborníkmi a médiami, ktoré môžu adekvátnou medializáciou daných zdravotných tém prispieť k vyššej úrovni informovanosti verejnosti. Dôležitou súčasťou zdravotno-výchovných aktivít sú výjazdové poradenstvo, tematické putovné výstavy, videofilmy. Vhodné je pri organizovaní podujatí, prezentovaní aktuálnych tém a pri šírení informácií spolupracovať aj s mimorezortnými partnermi – so školami, orgánmi štátnej správy a miestnej samosprávy, sociálnymi ústavmi, komunitami, záujmovými a spoločenskými organizáciami a s významnými zamestnávateľmi v regióne.

Etapy riešenia

Táto úloha je pre svoju aktuálnosť plnená bez časového obmedzenia s priebežným vyhodnotením jej prínosu 1x do roka v súlade s odporúčanými termínmi.

Gestor zabezpečí každoročne včasnú distribúciu aktuálnych tém k významným dňom, pokiaľ budú vyhlásené svetovou zdravotníckou organizáciou, riešiteľské pracoviská zabezpečia príslušné aktivity k jednotlivým významným dňom a termínom a vypracujú hodnotiace správy o ich realizácii.

Realizačný výstup

Všetky uvedené aktivity majú motivovať obyvateľstvo k väčšiemu záujmu o problematiku zdravia - mobilizovať ľudí k zvýšenej zodpovednosti za vlastné zdravie.

I. polrok 2011

Informácie o zdraví, jeho podpore, rozvoji a udržaní sú priebežne poskytované na prednáškach, pri besedách, konzultáciách, prostredníctvom tlačeného zdravotno-výchovného materiálu rôznych foriem, článkami v regionálnej tlači v 3 okresoch spádového regiónu RÚVZ ZH, regionálnej ATV a prostredníctvom webovej stránky RÚVZ. V oblasti podpory zdravia sú informácie rozdelené do 26 okruhov, ktoré obsahujú články, aktuálne informácie, ponuky služieb súvisiacich so zlepšovaním verejného zdravia a dokumentov. Pri príležitosti svetových dní sú tieto aktivity zintenzívnené aj o realizáciu aktivít spojených s aktuálnou témou a prípadne s realizáciou práce v teréne. V 9 regionálnych novinách sú zverejňované články s aktuálnou problematikou a pri príprave a realizácii hromadných akcií sú informácie pre obyvateľov zverejňované prostredníctvom mestského rozhlasu a www.

Svetový deň zdravia 2011 v Žiari nad Hronom – vyhodnotenie

Pri príležitosti Svetového dňa zdravia pracovníci základnej poradne zdravia (z oddelenia epidemiológie a podpory zdravia) okrem prednášok, besied, distribúcie zdravotno-výchovného materiálu, zrealizovali 2 výjazdy základnej poradne zdravia do 1 Strednej odbornej školy (SSOŠ technická v Žiari nad Hronom). Odborné poradenstvo spojené s vyšetrením biochemických, antropometrických ukazovateľov a meranie krvného tlaku, celkového telesného tuku bolo poskytnuté 80 študentom a dospelým.

V rámci Dňa zdravia sa v máji konali Dni žiarskych škôl a Deň zdravia mládeže pod záštitou Mestského úradu Žiar nad Hronom (ďalej MsÚ). Počet vyšetrených klientov a vybrané druhy meraní uvádza nasledovná tabuľka

27.5.2011 - Deň žiarskych škôl a deň žiarskej mládeže- námestie Matice Slovenskej

		vek	TK	Tukomer	spolu
mládež	chlapci	15-19			88
	dievčatá		2	1	
produktívny vek	muži	20-65	4	9	
	ženy		28	42	
poproduktívny vek	muži	65+	1	1	
	ženy				
spolu			35	53	

28.5.2011 - Žiarsky deň detí

		vek	TK	Tukomer	spolu
mládež	chlapci	15-19	1	3	33
	dievčatá		1		
produktívny vek	muži	20-65	2	2	
	ženy		5	10	
poproduktívny vek	muži	65+	2	2	
	ženy		3	2	
spolu			14	19	

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom – pracovníčka poradne zdravia a pracovníčky oddelenia podpory zdravia v rámci spolupráce s MsÚ Žiar nad Hronom zabezpečili individuálne odborné poradenstvo v oblasti prevencie srdcovo-cievnych ochorení a správnej životosprávy pre obyvateľov mesta všetkých vekových kategórií.

27. mája 2011 bola na námestí 1 pracovníčka PZ a 3 pracovníčky OPZ. Venovali sa žiakom žiarskych škôl a formou hry sa im snažili ukázať, čo je pre nich v oblasti životného štýlu prínosom a čo im naopak môže uškodiť. Učiteľom a dospelým záujemcom boli urobené merania prístrojmi:

- OMRON (meranie celkového telesného tuku) ,
- tlakomer – meranie krvného tlaku,
- kalkulačka výpočtu BMI (index telesnej hmotnosti=Body Mass index, pomáha na základe jednoduchého pomeru medzi hmotnosťou a výškou určiť, aká by mala byť hmotnosť, používa sa na stanovenie podváhy, nadváhy a obezity u dospelých).

28.5.2011 boli prítomné 2 pracovníčky OPZ na námestí Matice Slovenskej.

Keďže bolo veterné počasie, nemohli sa použiť prístroje Lunglife a Smokerlyzer.

Pri poskytovaní individuálneho odborného poradenstva, okrem vyšetrení hore uvedenými prístrojmi, boli záujemcovia informovaní o činnosti poradní zdravia pri Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom. Klientom bolo umožnené objednať sa na vyšetrenie v základnej PZ, čo aj niektorí využili.

Na srdcovo-cievne ochorenia, okrem rizikových faktorov (krvné lipidy, cukor, nízky „ochranný“ HDL-cholesterol a „zlý“ LDL- cholesterol), vplývajú aj ďalšie rizikové faktory, ako sú napríklad vysoký krvný tlak, obezita, zlé stravovacie návyky, nízka pohybová aktivita, stres, aktívne a pasívne fajčenie, drogy, alkohol a pod. Na tieto rizikové faktory bolo

orientované poradenstvo a aj distribuovaný zdravotno-výchovný materiál. Záujemcom bola ponúknutá možnosť návštevy nadstavbovej poradne na odvykanie od fajčenia a iných závislostí, ktorá je v prevádzke pri Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom. Klienti, u ktorých bola konštatovaná nižšia fyzická aktivita boli informovaní o možnosti návštevy skupinovej alebo individuálnej formy poradne na optimalizáciu pohybovej aktivity pri Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom.

Vytlačený a distribuovaný zdravotno-výchovný materiál:

Druh materiálu	Názov z.v. materiálu	ks
letáky	Zdravý životný štýl	40
	Poznáte a sledujete si váš krvný tlak?	40
	Život ohrozujúce stavy	30
	Cvičenie s fit-loptou	10
	Stopové prvky a minerály	20
	Prečítaj si pred letom	20
	Pár rád, ako si vychutnať leto	40
	Čas leta – čas prázdnin	35
maľovanky	Deti, viete kde hľadať vitamíny?	40
	Ovocie, zelenina	40
	Číselná hádanka - ovocie	35
záložky	Pohyb	25
	„M“ ako mlieko	36
Admin. materiál	Každý deň ty a tvoje zdravie	25
	Kartičky klientom	125
spolu		1067

Súťažiacim z radov školákov boli rozdávané materiály, ktoré poskytol MsÚ Žiar nad Hronom. Zároveň poskytlo aj finančnú hotovosť, ktorá bola použitá na nákup materiálu na výrobu zdravotno-výchovného materiálu a náustkov do prístroja Smokerlyzer.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom – oddelenie podpory zdravia sa zúčastnilo dňa 23.06.2011 v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou v Žiari nad Hronom na podujatí organizovanom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Štiavnici .

V rámci tohto podujatia dve pracovníčky oddelenia podpory zdravia zabezpečili merania tlaku krvi 56 klientom a prístrojom Omron - telesný tuk 59 klientom, prístrojom Smokerlyzer 3 klientom..

Okrem toho v rámci pilotnej štúdie „Sledovanie chronickej obštrukčnej choroby pľúc a jej rizikových faktorov vo vybraných Poradniach zdravia Regionálnych úradov verejného zdravotníctva v SR“ sa 59 účastníkom rozдали dotazníky, ktoré vyplnili. Následne sa im vykonalo meranie vitálnej kapacity pľúc a porovnanie dosiahnutých výsledkov s očakávanými hodnotami v danom veku klienta prístrojom Lunglife. Namerané hodnoty sa zapisovali do anonymného dotazníka.

Zároveň v rámci týchto aktivít boli záujemcom poskytnuté aj podrobnejšie informácie individuálneho odborného poradenstva v oblasti prevencie srdcovo-cievnych ochorení, správnej životosprávy a pohybovej aktivity.

V I. polroku 2011 bolo realizovaných 165 prednášok a 160 besied pre 2248 mladých a dospelých poslucháčov.

1.polrok 2011		počet prednášok	počet hodín	počet účastníkov	počet aktivít
deti a mládež	BS	3	5	66	0
	ZC	22	22	245	0
	ZH	125	132	1800	0
	Spolu región	150	159	2111	0
dospelí	BS	0	0	0	0
	ZC	0	0	0	0
	ZH	15	15	137	7
	Spolu región	15	15	137	7

Využívanie zdravotno-výchovných edičných materiálov

I. polrok 2011	Počet	Deti a mládež	Iné cieľové skupiny
Distribúcia - počet adresátov	68	0	68
Vlastná edícia - počet titulov	18	9	9

V rámci skupinových a individuálnych poradenských aktivít pracovníčky oddelenia realizovali 82 meraní prístrojom Smokerlyzer , 369 prístrojom Spirometer, 560 meraní krvného tlaku a 581 meraní celkového tuku prístrojom OMRON a 199 antropometrických meraní.

Prevádzkovanie systému zdravotných informácií

Prostredníctvom webovej stránky boli zverejňované aktuálne informácie k vyhláseným svetovým dňom (Svetový deň zdravia, Vyzvi srdce k pohybu , Európsky imunizačný týždeň a i.).

Deň zdravia - prostredníctvom webovej stránky boli zverejnené informácie, články s predmetnou tematikou. Ďalej boli na webovej stránke uverejnené aktuality k svetovým dňom, články, zoznam videofilmov so zdravotno-výchovnou tematikou, základné témy prednášok oddelenia podpory zdravia, spolupráca s ÚS SČK v Žiari nad Hronom, prílohou sú aj fotografické snímky z priebehu akcií (napr. Minikvíz, spolupráca s SČK, s MsÚ Žiar nad

Hronom, s CVČ - Žiarsky deň detí, „II. ročník Žiarskeho mestského polmaratónu“, aktivity k Svetovému dňu zdravia, odovzdávanie cien víťazom regionálneho kola kampane „Vyzvi srdce k pohybu“ a i.).

Do 9 regionálnych novín sú distribuované články s aktuálnou problematikou a pri príprave a realizácii hromadných akcií sú informácie pre obyvateľov zverejňované prostredníctvom mestského rozhlasu a www.

Bolo pripravených 18 vlastných edícií s aktuálnymi tematickými okruhmi, zapožičaných bolo 75 videofilmov.

Podpora hlavných stratégií Spoločenstva týkajúcich sa návykových látok

Deti a mládež sú prioritnými skupinami, ktorým sú určené aktivity oddelenia podpory zdravia. Našou dominujúcou snahou je poskytnúť im informácie, na základe ktorých by zdravie a zdravý spôsob života mali mať prioritné postavenie v ich hodnotovom rebríčku.

Pri zdravotno-výchovnom pôsobení na mládež poskytujeme informácie o rizikových faktoroch a ich väzbe na zdravie, najmä o návykových látkach a nesprávnom stravovaní.

Aktívne sme pokračovali v spolupráci s Centrom voľného času v Žiari nad Hronom a MsÚ Žiar nad Hronom pri organizácii, príprave a realizácii ďalšieho kola „Minikvízu“ pre žiakov 5. ročníkov ZŠ, ktorého cieľom je súťažnou formou overiť znalosti žiakov získané z cyklu prednášok. V školskom roku 2010/2011 prebiehala edukačná príprava na súťaž v I. polroku formou 23 prednášok s tematikou – alkohol, prvá pomoc a prevencia infekčných ochorení na všetkých žiarskych ZŠ (425 účastníkov).

Cieľom tohto súťažno-vzdelávacieho programu je hravou formou zoznámiť žiakov piateho ročníka všetkých žiarskych základných škôl s rôznymi oblasťami prevencie a v záverečnom teste si overiť ich získané vedomosti kvízovou formou. Každá žiarska škola vysiela do záverečného kola minikvízu dve trojčlenné družstvá.

Deti víťazných družstiev boli odmenené drobnými darčekom a zaujímavými knihami, na kúpu ktorých prispel MsÚ Žiar nad Hronom. Druhé súťažné kolo bolo realizované na záver školského roku 2010/2011.

V oblasti predchádzania fajčenia, abúzu alkoholu a drog pracovníčky oddelenia vykonali 44 prednášok (656 účastníkov) zameraných na problematiku alkoholu – 24 prednášok (368 účastníkov), 12 prednášok na prevenciu drog (109 účastníkov) a 8 prednášok zameraných na problematiku fajčenia (148 účastníkov), 1 prednáška bola zameraná na alkohol a drogy (31 účastníkov). V rámci skupinových a individuálnych poradenských aktivít pracovníčky oddelenia realizovali 82 meraní prístrojom Smokerlyzer a 369 prístrojom Spirometer.

Integračné prístupy k životnému štýlu a sexuálnemu a reprodukčnému zdraviu

V oblasti výživy a telesnej aktivity

Uvedomujúc si úlohu zdravej výživy pri podpore zdravia venujeme tejto oblasti náležitú pozornosť. V roku 2011 sme v oblasti zdravej výživy vykonali 111 aktivít, z toho 14 prednášok a besied pre 167 účastníkov. Prevažná väčšina aktivít bola adresovaná deťom a mládeži so zameraním na poskytnutie vedecky overených poznatkov v oblasti zdravej výživy, súčasťou každej aktivity zameranej na správny spôsob života je propagovanie primeranej telesnej aktivity. Zdravému životnému štýlu bolo venovaných 156 aktivít (16 prednášok pre 292 účastníkov, pohybovej aktivite 57 aktivít, z toho 53 formou individuálneho poradenstva a 4 skupinovú formou).

V rámci Dňa zdravej výživy konaného na Gymnázium v Banskej Štiavnici pracovníčky zrealizovali vyšetrenie študentov formou výjazdovej aktivity zPZ. Vyšetrených podľa metodiky PZ bolo 29 študentov (7 chlapcov a 22 dievčat).

V priebehu I. polroku 2011 pracovníčky OPZ v rámci skupinových a individuálnych poradenských aktivít vykonali 199 antropometrických meraní, 171 meraní hmotnosti a 391 meraní celkového tuku prístrojom OMRON.

Plnili sme projekt „Ovocie a zelenina do škôl“ podľa metodiky gestora vo vybraných mestských a vidieckych predškolských a školských zariadeniach. V týchto vybraných zariadeniach sa priebežne vykonávali zdravotno-výchovné aktivity podporené vlastným zdravotno-výchovným materiálom, ako napríklad informácia o projekte, vytvorili sme pre deti tajničku, v ktorej mali hľadať ovocie, leták „Význam ovocia a zeleniny vo výžive“, „Vitamíny a minerály v rôznych druhoch potravín“ a i. Pre materské školy pracovníčky oddelenia vytvorili 8 druhov omaľovánok.

V oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia

		ZH	ZC	BS
Rodičovstvo a partnerstvo - sexuálna výchova	prednáška	12	12	0
	beseda	12	12	0
	konzultácie	0	0	0
	spolu	24	24	0

Činnosti súvisiace s HIV/AIDS

		ZH	ZC	BS
Rodičovstvo a partnerstvo - pohlavné choroby, HIV/AIDS	prednáška	10	0	0
	beseda	10	0	6
	konzultácie	0	0	0
	spolu	20	0	0

Prednášok a besied s problematikou rodičovstva a partnerstva - sexuálnej výchovy sa zúčastnilo 246 poslucháčov. Prednášok a besied - Rodičovstvo a partnerstvo - pohlavné choroby, HIV/AIDS sa zúčastnilo 162 poslucháčov.

V oblasti duševného zdravia

Na úrade nemáme vytvorené podmienky na poskytovanie poradenstva, vykonáva sa len vo všeobecnej rovine pre klientov základnej Poradnej zdravotia.

Prevenia chorôb a prevencia zranení

Prevenii chorôb súvisiacich so spôsobom života a prevencii zranení venujeme pozornosť pri besedách a prednáškach, pri príprave zdravotno-výchovného materiálu (bezpečnosť na cestách, pri hrách, pri práci) pre deti, mládež i dospelých.

Aktívne sa podieľame na preverovaní vedomostí a zručností v prevencii úrazov a v poskytovaní prvej pomoci pri kontrolách vodičov dopravných prostriedkov v spolupráci s dopravnou políciou a SČK.

Každoročne spolupracujeme s SČK a inými organizáciami :

- HMZ I a DPP ZH
- HMZ I a II DPP Žarnovica
- PP vo Vyhniach

S SČK sme spolupracovali pri príležitosti „ Valentínskej kvapky krvi“ – v I. polroku 2011 sa v spolupráci s SČK zrealizovala výjazdová aktivita zPZ na Strednú odbornú školu obchodu a služieb kde bolo vyšetrených 18 zamestnancov školy (2 muži a 16 žien)

Spolupracovali sme s CVČ a Políciou Žiar nad Hronom pri plnení nadnárodného preventívneho projektu „Tvoja správna voľba“, ktorého hlavným cieľom je snaha o elimináciu trestnej činnosti pod vplyvom návykových látok a informovanie o škodlivosti ich užívania so zameraním na tabak, alkohol a marihuanu. Tento projekt bol určený pre deti vo veku 9-10 rokov a využíva inovatívne prístupy práce s deťmi v prevencii kriminality formou interaktívnej tvorivej dielne. Na predmetnom projekte sme sa podieľali v termíne od 12.4. do

20.4.2011 kedy v meste Žiar nad Hronom v priestoroch CVČ sa konala interaktívna výstava. Naše oddelenie sa na tejto interaktívnej výstave zameralo na vysvetlenie zdravotných rizík požívania alkoholu, fajčenia a užívania marihuany. Spolupracovali sme s Políciou Žiar nad Hronom pri realizácii projektu „Policajt môj kamarát“ dňa 13.5.2011

Spolupracujeme s OZ SPOSA ZH – spoločnosťou na pomoc deťom s autizmom. V prevencii KVCH ďalej spolupracujeme

Všeobecná zdravotná poisťovňa:

Deň zdravia – konal sa na Námestí MS, kde bolo vykonaných 27 vyšetrení pracovníkmi oddelenia, vyšetrenie zamestnancov Obvodného úradu v ZH formou 2 výjazdov PZ – vyšetrenie 44 klientov /12 mužov, 32 žien).

v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou v Žiari nad Hronom na podujatí organizovanom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Štiavnici sme sa zúčastnili zdravotno-výchovných aktivít na Tajchu ako je uvedené vyššie..

S oddelením PPL pri RÚVZ ZH – výjazdová aktivita zPZ v rámci Dňa zdravia a bezpečnosti pri práci v podniku Slovalco ZH – vyšetrených 21 zamestnancov (12 mužov a 9 žien)

Zabezpečujeme :

Výjazdové aktivity Poradne zdravia:

Stredná odborná škola obchodu a služieb Žiar nad Hronom – 18 klientov
Súkromná stredná odborná škola technická Žiar nad Hronom 2x – 49 klientov
Obec Horná Ves – 21 klientov
Obvodný úrad v ZH 2x – 44 klientov
Okresný súd v ZH – 2x - 30 klientov
Slovalco Žiar nad Hronom 1x– 21 zamestnancov
Stredná odborná škola pre nepočujúcich v Kremnici – 16 klientov

Obvodný úrad v Žiari nad Hronom a Okresný súd v Žiari nad Hronom zakúpili aj nadštandardné diagnostické prúžky pre svojich zamestnancov (každá organizácia po 1 balení z UA, Creatininu, GPT a). 60 zamestnancom bola vyšetrená prístrojom Reflotron kyselina močová, 60 zamestnancom creatinin, 60 pečňový enzým.(GPT)

Spolu: 199 klientov (biochemické merania, meranie TK, OMRON, antropometria, Smokerlyzer a i.)

9.7. VYZVI SRDCE K POHYBU

- Celonárodná medzinárodne koordinovaná kampaň na zvýšenie pohybovej aktivity dospeljej populácie

Cieľ

Zlepšiť zdravotný stav obyvateľov Slovenska – znížiť chorobnosť a úmrtnosť na chronické neinfekčné ochorenia elimináciou jedného z najvýznamnejších rizikových faktorov – pohybovej inaktivity

Gestor

CINDI program SR a RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

Riešiteľské pracoviská

RÚVZ v SR

Anotácia úlohy

Formou intenzívnej mediálnej kampane, sprievodných podujatí a súťaže zvýšiť informovanosť obyvateľstva o význame pohybovej aktivity v prevencii chronických neinfekčných ochorení, propagovanie minimálneho objemu a intenzity pohybovej aktivity, ktoré už môžu byť efektívne pri priaznivom ovplyvnení zdravia jedinca s cieľom zvýšiť úroveň pohybovej aktivity dospeljej populácie SR aspoň na túto postačujúcu hranicu, vytvoriť u účastníkov súťaže návyk na pravidelnú pohybovú aktivitu

Analýza údajov z účastníckych listov a výsledkov vyšetrení u účastníkov so záujmom o konzultáciu v „poradni pre optimalizáciu pohybovej aktivity“ metódami bioštatistiky.

Etapy riešenia

Plnenie úlohy bez časového obmedzenia, kampaň bude realizovaná 1x za 2 roky v jarnom období v rozsahu 15 týždňov, spracované a vyhodnotené výsledky pomôžu skvalitniť a modifikovať prístup a metódy v nasledujúcej kampani. V ďalších ročníkoch budeme môcť hodnotiť aj efektívnosť u účastníkov opakovane zapojených do kampane.

Konkrétny výstup

Rozsiahla zdravotno-výchovná kampaň vo všetkých médiách, motivácia ľudí k pravidelnej pohybovej aktivite, dáta o úrovni pohybovej aktivity vo voľnom čase pred kampaňou a počas nej, získané spracovaním účastníckych listov.

Zhodnotenie efektivity - odraz vykonávanej pohybovej aktivity počas kampane na subjektívny pocit zdravia a telesnú hmotnosť účastníkov.

Etapy riešenia kampane 2010 - 2011

2. Oslovenie mediálnych partnerov so žiadosťou o poskytnutie priestoru pre propagáciu významu pohybovej aktivity pre zdravie

Termín: november 2010 – január 2011

Zodpovedný: RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, RÚVZ v SR a ÚVZ SR

Vyhodnotenie v I. polroku 2011

Pracovníčky oddelenia v prípravnej fáze oslovili všetky regionálne médiá (9 regionálnych novín, ATV) o poskytnutie priestoru pre propagáciu významu pohybovej aktivity pre zdravie a zverejnenie účastníckych listov a organizačných informácií ku kampani. Oslovili športové kluby, obecné a obvodné úrady, podniky, súkromné firmy.

Mesto Žiar nad Hronom uvoľnilo priestor na Informačnej tabuli v centre mesta, priestory na propagáciu poskytli regionálne lekárne, športové kluby, obecné úrady a i. Účastnícke listy boli k dispozícii vo všetkých pre verejnosť dostupných priestoroch RÚVZ ZH a na webovej stránke úradu. Distribuovaných bolo 102 plagátov vo všetkých troch okresoch regiónu RÚVZ ZH a 191 účastníckych listov.

3. Oslovovanie podporovateľov kampane a regionálnych partnerov pre uskutočnenie sprievodných podujatí a regionálnej propagácie pohybu pre zdravie a súťaže „Vyzvi srdce k pohybu“ a regionálnych sponzorov

Termín: december 2010 - marec 2011

Zodpovedný: RÚVZ v SR a ÚVZSR

Vyhodnotenie:

Pracovníčky oddelenia oslovili okrem hore uvedených médií, športových klubov, štátnych a neštátnych inštitúcií aj organizácie a firmy so žiadosťou o sponzorstvo pre realizáciu regionálneho kola žrebovania účastníkov súťaže. Na realizáciu regionálneho kola prispeli : Mesto Žiar nad Hronom, VŠZP, Lekáreň Nukleus Žiar nad Hronom, Ultragym Žiar nad Hronom, Kaderníctvo Glamour (Zuzana Žňavová), Kozmetické a vizážistické štúdio Žiar nad Hronom (Barbora Mižúrová) a podnik Svetro spol. s.r.o Banská Štiavnica. V regionálnom kole z počtu vyplnených účastníckych listov spĺňajúcich podmienky súťaže bolo vyžrebovaných 18 výhercov (8 mužov a 10 žien)

6. Koordinácia priebehu súťaže, priebežná ďalšia propagácia, ukázkové podujatia spojené s mediálnou prezentáciou súťaže „Vyzvi srdce k pohybu“ pri príležitosti 10.5. – Svetového dňa pohybu pre zdravie, vedenie evidencie zúčastnených, poskytovanie poradenstva v optimalizácii pohybovej aktivity záujemcom

Termín: marec, apríl, máj, jún 2011, priebežne

Zodpovední: RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, RÚVZ v SR

Vyhodnotenie

V priebehu súťaže sa viedla evidencia zúčastnených, poskytovalo sa poradenstvo v optimalizácii pohybovej aktivity záujemcom. Na Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Žiari nad Hronom bolo vrátených 53 vyplnených účastníckych listov, ktoré spĺňali podmienky súťaže, čo je 27,75%. Z tohto počtu bolo vyžrebovaných v regionálnom kole 18 výhercov, ktorým boli odovzdané ceny od sponzorov uvedených vyššie. Vyplnené účastnícke listy boli doručené gestorovi súťaže – RÚVZ Banská Bystrica.

9.8. NÁRODNÝ PROGRAM PREVENČIE OBEZITY

Cieľ

Cieľom Národného programu prevencie obezity je vytvoriť spoločensky prospešný systém, ktorý povedie k zníženiu incidencie a prevalencie nadhmotnosti a obezity v populácii a eliminuje epidemický výskyt nadhmotnosti a obezity. Sekundárnym efektom programu by malo byť, vo vzájomnej interakcii s preventívnymi programami, špecificky orientovanými na vybrané chronické ochorenia, zníženie počtu nových prípadov ochorení súvisiacich s nadhmotnosťou a obezitou, ako aj zníženie výskytu a vplyvu ostatných modifikovateľných rizikových faktorov týchto ochorení.

Gestor

UVZ SR

Riešiteľské pracoviská

UVZ SR, RÚVZ v Žiari nad Hronom

Anotácia

Národný program je celospoločenskou iniciatívou, preto i jeho aktivity budú mať prierezový charakter, ako horizontálny, tak vertikálny. Úspešné dosiahnutie cieľov programu si vyžaduje

celospoločenskú aktivitu, teda spoluprácu a zodpovednosť všetkých zainteresovaných sektorov, rezortov a zložiek spoločnosti, vrátane súkromného sektora, tretieho sektora, či samospráv. Na vytvorenie spoločenského prospešného systému, ktorý povedie k zníženiu incidencie a prevalencie nadhmotnosti a obezity v populácii a eliminácii epidemického výskytu nadhmotnosti a obezity je potrebné zabezpečiť funkčný systém spolupráce praktických lekárov s poradenskými centrami ochrany a podpory zdravia v sieti regionálnych úradov VZ.

Etapy riešenia

1. Oslovenie praktických lekárov pre dospelých, praktických lekárov pre deti a dorast na rozvoj spolupráce s Poradenskými centrami ochrany a podpory zdravia RÚVZ v Žiari nad Hronom v oblasti plnenia Národného programu prevencie obezity
2. Vytvorenie partnerstiev a zlepšenie komunikácie a spolupráce medzi poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti a orgánmi verejného zdravotníctva (najmä využitie systémových a legislatívnych nástrojov)
3. Oslovenie mediálnych partnerov so žiadosťou o poskytnutie priestoru pre propagáciu Poradni zdravia pri RÚVZ (ich pracovnou činnosťou a dôležitosťou prevencie ochorení súvisiacich aj s obezitou)

Realizačné výstupy

Efektívny výkon primárnej prevencie praktickými lekármi vrátane odporúčania ich pacientov do poradenských centier ochrany a podpory zdravia v RÚVZ.

Termín: 2009 a ďalšie roky

I. POLROK 2011

Podľa bodu 1f) Pokračovanie v realizácii úloh Národného programu prevencie obezity PVV na rr. 2010-2014 na úseku verejného zdravotníctva sa plnili úlohy v oblasti zefektívňovania spolupráce medzi poradenským centrom podpory zdravia a praktickými lekármi pre dospelých a praktickými lekármi pre deti a dorast. Nadviazaná je spolupráca s 9 regionálnymi novinami regiónu a ATV.

K prioritným cieľom preventívnych intervencií základnej poradne zdravia patrí aj odborné poradenstvo v oblasti znižovania nadváhy. Z celkového počtu vyšetrení v PZ (283), v rámci ktorých bol vyhodnotený BMI index v počte 282 boli jeho zvýšené hodnoty zaznamenané v 118 prípadoch čo je 41,84%. A to u 77 vyšetrení u žien (39,49%) a u 41 vyšetrení mužov (47,13%). Všetkým bolo poskytnuté odborné poradenstvo zamerané na úpravu stravovacích návykov, zdravú výživu a zvýšenie pohybovej aktivity. Klientom bola odporučená možnosť návštevy nadstavbových poradní (Poradňa zdravej výživy a znižovania nadváhy a Poradňa pre optimalizáciu pohybovej aktivity). Spolupráca s praktickými lekármi sa postupne rozvíja. V 1 prípade boli na návštevu poradne zdravia a nadstavbovú poradňu zdravej výživy a znižovania nadváhy odporučení klienti od praktických lekárov.

Oblasti výživy a telesnej aktivity pri podpore zdravia oddelenie podpory zdravia venuje náležitú pozornosť. V roku 2011 sme v oblasti zdravej výživy vykonali 111 aktivít - 14 prednášok, 10 besied pre deti a dospelých, 12 konzultácií. Aktivity boli adresované deťom a mládeži so zameraním na poskytnutie vedecky overených poznatkov v oblasti zdravej výživy, súčasťou každej aktivity zameranej na správny spôsob života je propagovanie primeranej telesnej aktivity- 57 z toho 1 beseda, 6 pohybových inštruktáží a 32 konzultácií. Zdravému životnému štýlu bolo venovaných 156 aktivít (16 prednášok a 16 besied a i).

Súčasťou poradenského centra podpory zdravia pri RÚVZ ZH je POPA – vykonáva sa 2 formami. Skupinová forma činnosti tejto poradne je vykonávaná v priestoroch telocvične II. ZŠ Štefánika 17 a pravidelne ju v I. polroku 2011 navštívilo 60 cvičeníek a 30 cvičeníek

navštívilo poradňu nepravidelne alebo krátkodobo. Cvičenie prebieha 2x týždenne pod vedením kvalifikovanej cvičiteľky.

Individuálna forma poradenstva a pohybovej aktivity prebieha vo vyčlenených priestoroch pre POPA na RÚVZ v ZH, ktorú v I. polroku 2011 navštívilo 12 klientov. Spolu bolo evidovaných 137 návštev.

V základnej poradni zdravia bolo evidovaných 283 klientov (87 mužov a 196 žien), z tohto počtu 149 vyšetrených opakovane (spolu 284 vyšetrení). V základnej poradni zdravia sa poradenstvo v oblasti zdravého životného štýlu poskytuje paušálne každému klientovi s vyšším akcentom u klientov, u ktorých boli objektívne zistené prítomné rizikové faktory. V tomto prípade z 282 meraní a vyhodnotení BMI bolo odborné poradenstvo zamerané predovšetkým na zmenu stravovacích návykov a zvýšenie pohybovej aktivity poskytnuté 118 klientom z dôvodu vyšších hodnôt BMI.

9.9. CINDI PROGRAM SR

Skríning zdravotného stavu metódou CINDI programu – prierezová štúdia zdravotného stavu spojená s vyšetrovaním základných parametrov pre určenie zdravotného rizika chronických ochorení.

Cieľ

Dlhodobý a konečný cieľ programu: Znižovať celkovú úmrtnosť populácie Slovenska, predovšetkým úmrtnosti na choroby srdcovo-cievne a nádorové, eliminovať predčasné úmrtia, t.j. do 65 rokov veku a predĺžiť strednú dĺžku života, najmä u mužov.

Strednodobý cieľ programu: Zlepšiť zdravotný stav obyvateľov Slovenska – znížiť chorobnosť a úmrtnosť na vybrané ochorenia obehovej sústavy a onkologické ochorenia vhodnými formami intervencie, zameranými na znižovanie výskytu prioritných rizikových faktorov (RF) chronických (tzv. civilizačných) ochorení.

Krátkodobý cieľ programu: Znížiť prevalenciu osôb s rizikovým životným štýlom a to najmä prevalenciu fajčiarov, osôb nezdravo sa stravujúcich, znížiť počet osôb s nedostatočnou pohybovou aktivitou, osôb s nadmerným užívaním alkoholu a neschopnosť zvládať stres. Zvýšiť informovanosť obyvateľstva o následkoch rizikového životného štýlu a o možnostiach eliminácie rizika úpravou životosprávy.

Gestor: RÚVZ Banská Bystrica

Riešiteľské pracoviská

RÚVZ v Žiari nad Hronom

Anotácia

Vytvorenie integrovanej stratégie na trvalé ovplyvnenie determinantov chronických ochorení v populácii SR na národnej a regionálnych úrovniach. Zahŕňa tri kľúčové funkcie verejného zdravotníctva / podpory zdravia na všetkých úrovniach riadenia.

1. Systematické a pravidelné monitorovanie zdravotného stavu a potrieb komúnit v oblasti zdravia.
2. Tvorba komplexnej politiky, ktorá je založená na aktuálnych, dostupných znalostiach a reaguje na potreby komúnit v oblasti zdravia.
3. Zabezpečenie zo strany riadiacich orgánov na všetkých úrovniach, že odsúhlasené, vysoko prioritné služby v oblastiach podpory zdravia sa poskytnú a budú dostupné každému členovi komunity kvalifikovanými organizáciami.

Súčasťou je vývoj, testovanie a vyhodnocovanie systémov determinantov a indikátorov zdravia, dotváranie a vylepšovanie programu Test zdravé srdce, vyhodnocovanie efektivity intervencií, tvorba metódik a vzdelávacích programov, budovanie partnerstiev a tvorba koordinačných nástrojov, tvarovanie sociálnych vzťahov, mestského plánovania, dlhodobé spoločenské plánovanie. Významnou stratégiou je spolupráca v rámci rezortu a snaha o zapojenie všetkých zdravotníkov do primárno-preventívnych aktivít, ako aj intersektorálna spolupráca (zdravé školy, zdravé pracoviská, zdravé mestá a i.).

Intervencia v rámci programu CINDI:

Populačná stratégia (zameraná na populačné riziko) zahŕňa skupinové intervenčné aktivity (kurzy, prednášky, besedy, podujatia, hry, tvorivé dielne), mediálne kampane (TV, rozhlas, tlač, veľkoplošné panely, plagáty, internet) a súťaže (Prestaň a vyhraj, Vyzvi srdce k pohybu). Individuálna stratégia (zameraná na individuálne riziko) zahŕňa vyhľadávanie zdravých osôb v riziku a chorých, nepodchytených v kuratíve, vyšetrenie a anamnéza, identifikácia individuálneho rizika, poradenstvo spojené s nefarmakologickou intervenciou v oblasti zmeny životného štýlu, manažment klienta v poradniach zdravia, v špecializovaných nadstavbových poradniach, zameraných na elimináciu jednotlivých rizikových faktorov, počas výjazdových akcií poradní zdravia do obcí, na pracoviská, školy, úrady a účasťou na výstavách, hromadných podujatiach.

Termín: 2009, a ďalšie roky

I. polrok 2011

Poradenské centrum podpory zdravia

Základná poradňa zdravia

V základnej Poradni zdravia bolo v 1. polroku 2011 vykonaných 284 vyšetrení z toho 87 mužov a 197 žien. Z uvedeného počtu išlo o základné prvé vyšetrenie v 134 prípadoch (48 mužov, 86 žien), počet kontrolných vyšetrení 150 (39 mužov, 111 žien) z počtu 149 opakovane vyšetrených klientov (39 mužov a 110 žien).

Z horeuvedeného počtu bolo 228 klientov (76 mužov, 152 žien) vyšetrených pri 11 výjazdových aktivitách PZ. V rámci výjazdových aktivít boli vyšetrení za dodržania podmienok a práce v PZ učители, zamestnanci škôl a študenti zo 4 škôl (SSOŠ technická v ZH 49 študentov počas 2 výjazdov (32 mužov, 17 žien), Gymnázium v Banskej Štiavnici 29 študentov (7 mužov, 22 žien) a Združená stredná škola hotelových služieb a obchodu v Žiari nad Hronom 18 zamestnancov (2 muži, 16 žien) a SOŠpN Kremnica 16 zamestnancov školy a študentov (3 muži, 13 žien)v), spolu 112 klientov.

Ďalej boli vyšetrení zamestnanci podnikov: Slovalco v ZH (1 výjazd, 12 mužov, 9 žien), Klub seniorov Horná Ves (4 muži, 17 žien), Obvodný úrad ZH 44 klientov (2 výjazdy, 12 mužov, 32 žien), Okresný súd v ZH 30 (2 výjazdy, 4 muži, 26 žien), spolu 116 klientov.

Test zdravého srdca je paušálne robený všetkým klientom, či pri stabilnej alebo mobilnej PZ, vrátane opakovaných návštev, riziko KVCH bolo vyhodnotené u 276 vyšetrení. KVCH sa v niektorých prípadoch nevyhodnocuje u opakovaných vyšetrení kde nebolo robené kompletne štandardizované vyšetrenie.

Biochemických vyšetrení bolo spolu: 283 celkový cholesterol, 282 cukor, 284 triglyceridy, 282 HDL-cholesterol (spolu bolo realizovaných 1131 biochemických vyšetrení), 247 x bol meraný celkový tuk prístrojom OMRON, 281 antropometrických meraní, 282 meraní TK.

V základnej poradni zdravia a v rámci výjazdových aktivít bola odporučená návšteva LPS v 34 prípadoch pre novozistené alebo vysoké nefyziologické hodnoty sledovaných rizikových faktorov.

Nadstavbové poradne

POPA – vykonáva sa 2 formami. Skupinová forma činnosti tejto poradne je vykonávaná v priestoroch telocvične II. ZŠ Štefánika 17 a pravidelne ju v 1. polroku 2011 navštívilo 60

cvičeníek, z toho 30 cvičeníek navštívilo poradňu počas roka pravidelne. Cvičenie prebieha 2x týždenne pod vedením kvalifikovanej cvičiteľky.

Individuálna forma poradenstva a pohybovej aktivity prebieha vo vyčlenených priestoroch pre POPA na RÚVZ v ZH, ktorú v 1. polroku 2011 navštívilo v pravidelných intervaloch 12 klientov. Spolu bolo evidovaných 137 návštev.

POFA – individuálne poradenstvo v 1. polroku nebolo poskytnuté žiadnemu záujemcovi.

Poradňu nefarmakologického ovplyvňovania krvného tlaku- navštívilo 20 klientov, počet návštev 33.

Poradňu zdravej výživy v 1. polroku nevyužil žiadny klient.

Realizácia kampane „Vyzvi srdce k pohybu“

Kampaň bola realizovaná v 1. polroku 2011. Pracovníci oddelenia podpory zdravia zabezpečili propagáciu a distribúciu účastníckych listov pre širokú verejnosť, zabezpečili ich zber (spolu 52 účastníckych listov), získali sponzorov na zabezpečenie cien pre víťazov regionálneho žrebovania 18 výhercom a zaslanie účastníckych listov gestorovi.

Spoluúčasť na projekte „Obezita“ (9.6. Národný program prevencie obezity):

Pracovníci poradenských centier budú vykonávať intervenčné aktivity určené cieľovej populácii, na rôznych úrovniach (všeobecná populácia, osoby v riziku, osoby s nadhmotnosťou a a obezitou).

Časové obdobie: priebežne

Jedným z hlavných cieľov preventívnych intervencií základnej poradne zdravia je aj odborné poradenstvo v oblasti znižovania nadváhy. Z celkového počtu klientov (266), ktorým bol vyhodnotený BMI index boli jeho zvýšené hodnoty zaznamenané u 118 klientov čo je 44,36%. A to u 77 žien (39,48%) a u 42 mužov (48,28%). Všetkým bolo poskytnuté odborné poradenstvo zamerané na úpravu stravovacích návykov, zdravú výživu a zvýšenie pohybovej aktivity. Klientom bola odporučená možnosť návštevy nadstavbových poradní (Poradňa zdravej výživy a znižovania nadváhy a Poradňa pre optimalizáciu pohybovej aktivity).

Aktivity OPZ pre verejnosť:

Pri príležitosti Svetového dňa zdravia pracovníci základnej poradne zdravia (z oddelenia epidemiológie a podpory zdravia) okrem prednášok, besied, distribúcie zdravotno-výchovného materiálu, zrealizovali 2 výjazdy základnej poradne zdravia do 1 Strednej odbornej školy (SSOŠ technická v Žiari nad Hronom). Odborné poradenstvo spojené s vyšetrením biochemických, antropometrických ukazovateľov a meranie krvného tlaku, celkového telesného tuku bolo poskytnuté 80 študentom a dospelým.

V rámci Dňa zdravia sa v máji konali Dni žiarskych škôl a Deň zdravia mládeže pod záštitou Mestského úradu Žiar nad Hronom (ďalej MsÚ).

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom – pracovníčka poradne zdravia a pracovníčky oddelenia podpory zdravia v rámci spolupráce s MsÚ Žiar nad Hronom zabezpečili individuálne odborné poradenstvo v oblasti prevencie srdcovo-cievnych ochorení a správnej životosprávy pre obyvateľov mesta všetkých vekových kategórií.

27. mája 2011 bola na námestí 1 pracovníčka PZ a 3 pracovníčky OPZ. Venovali sa žiakom žiarskych škôl a formou hry sa im snažili ukázať, čo je pre nich v oblasti životného štýlu prínosom a čo im naopak môže uškodiť. Učiteľom a dospelým záujemcom boli urobené merania prístrojmi:

- d) OMRON (meranie celkového telesného tuku) ,
- e) tlakomer – meranie krvného tlaku,
- f) kalkulačka výpočtu BMI (index telesnej hmotnosti=Body Mass index, pomáha na základe jednoduchého pomeru medzi hmotnosťou a výškou určiť, aká by mala byť hmotnosť, používa sa na stanovenie podváhy, nadváhy a obezity u dospelých).

Pracovníčky oddelenia vykonali bolo 88 meraní (35 meraní TK, 53 meraní celkového telesného tuku)

28.5.2011 boli prítomné 2 pracovníčky OPZ na námestí Matice Slovenskej.

Keďže bolo veterné počasie, nemohli sa použiť prístroje Lunlife a Smokerlyzer.

Pri poskytovaní individuálneho odborného poradenstva, okrem vyšetrení hore uvedenými prístrojmi, boli záujemcovia informovaní o činnosti poradní zdravia pri Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom. Klientom bolo umožnené objednať sa na vyšetrenie v základnej PZ, čo aj niektorí využili. Vykonaných bolo spolu 33 meraní (14 meraní TK, 19 meraní celkového telesného tuku)

Počas oboch dní bolo distribuovaných 1067 zdravotnovýchovných – materiálov s rôznou tematikou.

Na srdcovo-cievne ochorenia, okrem rizikových faktorov (krvné lipidy, cukor, nízky „ochranný“ HDL-cholesterol a „zlý“ LDL- cholesterol), vplývajú aj ďalšie rizikové faktory, ako sú napríklad vysoký krvný tlak, obezita, zlé stravovacie návyky, nízka pohybová aktivita, stres, aktívne a pasívne fajčenie, drogy, alkohol a pod. Na tieto rizikové faktory bolo orientované poradenstvo a aj distribuovaný zdravotno-výchovný materiál. Záujemcom bola ponúknutá možnosť návštevy nadstavbovej poradne na odvykanie od fajčenia a iných závislostí, ktorá je v prevádzke pri Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom. Klienti, u ktorých bola konštatovaná nižšia fyzická aktivita boli informovaní o možnosti návštevy skupinovej alebo individuálnej formy poradne na optimalizáciu pohybovej aktivity pri Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom.

RÚVZ Žiar nad Hronom realizoval kampaň „Vyzvi srdce k pohybu“. V prípravnej fáze a v priebehu súťaže sa viedla evidencia zúčastnených, poskytovalo sa poradenstvo v optimalizácii pohybovej aktivity záujemcom. Na Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Žiari nad Hronom bolo vrátených 53 vyplnených účastníckych listov, ktoré spĺňali podmienky súťaže, čo je 27,75%. Z tohto počtu bolo vyžrebovaných v regionálnom kole 18 výhercov, ktorým boli odovzdané ceny od sponzorov uvedených vyššie. Vyplnené účastnícke listy boli doručené gestorovi súťaže – RÚVZ Banská Bystrica.

Pracovníčky oddelenia sa zapojili do pilotnej štúdie „Sledovanie chronickej obštrukčnej choroby pľúc a jej rizikových faktorov vo vybraných Poradniach zdravia Regionálnych úradov verejného zdravotníctva v SR“. 59 účastníkom sa rozdali dotazníky, ktoré vyplnili. Následne sa im vykonalo meranie vitálnej kapacity pľúc a porovnanie dosiahnutých výsledkov s očakávanými hodnotami v danom veku klientom prístrojom Lunlife. Namerané hodnoty sa zapisovali do anonymného dotazníka. Vyplnené dotazníky boli zaslané na SZU Bratislava.

Prednášky a besedy:

V I. polroku 2011 bolo realizovaných 150 prednášok a 150 besied pre deti a mládež pre 2111 mladých účastníkov a 15 prednášok pre 137 dospelých poslucháčov. Z toho 8 venovaných problematike fajčenia (148 účastníkov), 38 problematike drogových závislostí a alkoholu (508 účastníkov). V oblasti výživy a telesnej aktivity vykonali 15 prednášok pre 179 účastníkov. Aktivity boli adresované deťom a mládeži a dospelým so zameraním na poskytnutie vedecky overených poznatkov v oblasti zdravej výživy, súčasťou každej aktivity zameranej na správny spôsob života je propagovanie primeranej telesnej aktivity. Zdravému životnému štýlu bolo venovaných 16 prednášok pre 292 účastníkov. Prednášky a praktické návčiny boli predmetom 29 prednášok pre 519 účastníkov.

Prednášok a besied s problematikou rodičovstva a partnerstva - sexuálnej výchovy sa zúčastnilo 246 poslucháčov. Prednášok a besied - Rodičovstvo a partnerstvo - pohlavné choroby, HIV/AIDS sa zúčastnilo 162 poslucháčov.

Deti a mládež sú prioritnými skupinami, ktorým sú určené aktivity oddelenia podpory zdravia. Našou dominujúcou snahou je poskytnúť im informácie, na základe ktorých by zdravie a zdravý spôsob života mali mať prioritné postavenie v ich hodnotovom rebríčku.

Pri zdravotno-výchovnom pôsobení na mládež poskytujeme informácie o rizikových faktoroch a ich väzbe na zdravie, najmä o návykových látkach a nesprávnom stravovaní.

Aktívne sme pokračovali v spolupráci s Centrom voľného času v Žiari nad Hronom a MsÚ Žiar nad Hronom pri organizácii, príprave a realizácii ďalšieho kola „Minikvízu“ pre žiakov 5. ročníkov ZŠ, ktorého cieľom je súťažnou formou overiť znalosti žiakov získané z cyklu prednášok. V školskom roku 2010/2011 prebiehala edukačná príprava na súťaž v I. polroku formou 23 prednášok s tematikou – alkohol, prvá pomoc a prevencia infekčných ochorení na všetkých žiarskych ZŠ (425 účastníkov).

Cieľom tohto súťažno-vzdelávacieho programu je hravou formou zoznámiť žiakov piateho ročníka všetkých žiarskych základných škôl s rôznymi oblasťami prevencie a v záverečnom teste si overiť ich získané vedomosti kvízovou formou. Každá žiarska škola vysielala do záverečného kola minikvízu dve trojčlenné družstvá.

Deti víťazných družstiev boli odmenené drobnými darčekom a zaujímavými knihami, na kúpu ktorých prispel MsÚ Žiar nad Hronom. Druhé súťažné kolo bolo realizované na záver školského roku 2010/2011.

Prostredníctvom webovej stránky boli zverejňované aktuálne informácie k vyhláseným svetovým dňom (Svetový deň zdravia, Vyzvi srdce k pohybu, Európsky imunizačný týždeň a i.).

Deň zdravia - prostredníctvom webovej stránky boli zverejnené informácie, články s predmetnou tematikou. Ďalej boli na webovej stránke uverejnené aktuality k svetovým dňom, články, zoznam videofilmov so zdravotno-výchovnou tematikou, základné témy prednášok oddelenia podpory zdravia, spolupráca s ÚS SČK v Žiari nad Hronom, prílohou sú aj fotografické snímky z priebehu akcií (napr. Minikvíz, spolupráca s SČK, s MsÚ Žiar nad Hronom, s CVČ - Žiarsky deň detí, „II. ročník Žiarskeho mestského polmaratónu“, aktivity k Svetovému dňu zdravia, odovzdávanie cien víťazom regionálneho kola kampane „Vyzvi srdce k pohybu“ a i.).

Do 9 regionálnych novín sú distribuované články s aktuálnou problematikou a pri príprave a realizácii hromadných akcií sú informácie pre obyvateľov zverejňované prostredníctvom mestského rozhlasu a www.

Bolo pripravených 18 vlastných edícií s aktuálnymi tematickými okruhmi, zapožičaných bolo 75 videofilmov.

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom vo Žiline**

1. Hygiena životného prostredia

1.1 Akčný plán pre prostredie a zdravie obyvateľov SR IV. /NEHAP IV./

Odpočet úlohy 1.1:

Oddelenie za I.polrok odobralo na minimálnu analýzu v rámci monitoringu 90 vzoriek pitnej vody. Ďalej pre fyzické a právnické osoby oprávnené na podnikanie 36 vzoriek pitnej vody na základe objednávky pri naplnení NV SR č.354/2006 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu a jeho novely č.496/2011Z.z.

V obci, ktorá nemá verejný vodovod sme v rámci ŠZD odobrali vzorku pitnej vody v obci Veľká Čierna.

Pre fyzické a právnické osoby na základe ich objednávok sme odobrali 5 vzoriek bazénových vôd vonkajších kúpalísk pred začatím LTS 2011 a jednu vzorku bazénovej vody pri ATC. Na základe celoročných objednávok sme odobrali 14 vzoriek z vnútorných bazénov. V rámci ŠZD sme odobrali 3 vzorky bazénovej vody.

V súvislosti so Staromestskými slávnosťami sme premerali v dňoch 02.06. a 03.06.2011 hladiny hluku počas hudobnej produkcie vo večerných a nočných hodinách. Dňa 02.06.2011 bola posudzovaná hladina A zvuku vo večernej dobe $L_{R, Amax, 4hod.}=84,4$ dB, v nočnej dobe bola posudzovaná hladina A zvuku $L_{R, Amax, 8hod.}=72,0$ dB. Dňa 03.06.2011 bola posudzovaná hladina A zvuku vo večernej dobe $L_{R, Amax, 4hod.}=84,5$ dB, v nočnej dobe bola posudzovaná hladina A zvuku $L_{R, Amax, 8hod.}=78,3$ dB. **Všetky posudzované hodnoty sú v rozpore s platnou legislatívou.** Na základe výsledkov merania bolo zvolané prejednanie hlukovej situácie so zástupcami Mesta Žiliny dňa 27.06.2011, čím sa začalo správne konanie vo veci porušenia pokynu, ktorý bol vydaný rozhodnutím č. A/2010/02470-1-HŽPZ zo dňa 30.06.2011 pre Mesto Žilina. Hladiny hluku boli omnoho vyššie ako predchádzajúce 2 roky.

1.6 Znečisťovanie vnútorného prostredia v školách a jeho vplyv na zdravie detí v Európe/SINPHONIE/

Odpočet úlohy 1.6:

Gestor ÚVZ SR nám doteraz nezaslal žiadne pokyny, aby sa mohla začať a postupne plniť úloha do konca septembra 2012.

1.7.Úprava pitnej vody vo verejných vodovodoch

Odpočet úlohy 1.7:

Na základe zaslania zápisnice z celoslovenskej porady vedúcich odborov a oddelení HŽPZ, ako aj pokynov v odbornom usmernení, sa úloha presúva na mesiac september 2011 z titulu doloženia podkladov VÚVH Bratislava pre VVZ a MVZ podľa predpísanej tabuľky.

1.8.Aktualizácia informačného systému o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie

Odpočet úlohy 1.8:

Zatiaľ nie sú informácie o tom, že by sa mal zmeniť systém vkladania údajov do IS voda na kúpanie, oddelenie zadáva vždy aktuálne informácie do 2 týždňov od odberu a zákazník si môže nájsť aktuálne informácie o kvalite vody na kúpanie, ako aj na internetovej stránke nášho úradu.

Oddelenie HŽPZ do odpočtu na koniec roka 2011 pripraví detailnejší rozpis konkrétnych úloh, podľa pokynov gestora -ÚVZ SR, pretože v jednotlivých úlohách je nemožné už dnes urobiť akékoľvek úlohy konkrétne na rok 2011-2012.

2. ODBOR PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA

2.1. Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce

2.1.1. Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

Evidencia rizikových prác sa v priebehu 1. polroka 2011 viedla ešte v programe ASTR. V rámci ŠZD sa prehodnocovali vydané rozhodnutia na rizikové práce, v prípade 4. kategórie RP sa vydali nové prehodnotenú rozhodnutia na vyhlasovanie RP. Predkladané boli nasledovné podklady: posudky o riziku, objektivizácia faktorov pracovného prostredia, technické a technologické opatrenia vykonané zo strany zamestnávateľa, akékoľvek zmeny súvisiace s výkonom RP a pracovným prostredím. Pri výkone ŠZD sa sledovali výsledky a intervaly LPP vo vzťahu k práci, či zamestnávateľ plní povinnosti, ktoré mu vyplývajú z platnej legislatívy v súvislosti s vyhlásenými RP, či zamestnávateľia majú zazmluvnené PZS a BTS. Zároveň sa prehodnocujú všetky dostupné dokumenty ohľadom legalizácie spoločnosti a platnosti nadobúdacích dokladov.

V kategórii 3. a 4. rizikových prác je zaradených za **okres Žilina: 129 subjektov**.
Počet exponovaných pracovníkov celkom: **4149**, z toho **1515** žien
3. kategória: **3802**, z toho **1339** žien (110 subjektov)
4. kategória: **468**, z toho **195** žien (19 subjektov)
(v roku 2010 – 132 subjektov, 4176 pracovníkov, 4. kat. RP 19 subjektov - 478 pracovníkov/z toho 198 žien)

V kategórii 3. a 4. rizikových prác je zaradených za **okres Bytča: 22 subjektov**.
Počet exponovaných pracovníkov celkom: **487**, z toho **129** žien
3. kategória: **447**, z toho **129** žien (15 subjektov)
4. kategória: **49**, z toho **0** žien (7 subjektov)
(v roku 2010 - 21 subjektov, 454 pracovníkov, 4. kat. 6 subjektov - 19 pracovníkov/z toho 0 žien)

2.1.2. Znižovanie zdravotných rizík z veľmi jedovatých a jedovatých látok a prípravkov:

V rámci ŠZD sú hodnotené zdravotné podmienky u zamestnancov pracujúcich pri výrobe, skladovaní, predaji a manipulácii s veľmi toxickými a toxickými látkami a zmesami. V roku 1. polroka 2011 bolo vykonaných **11 previerok**. Preškolených bolo 78 ľudí na pôde RÚVZ Žilina v 2 termínoch. Zamestnávateľia na pracoviskách, kde sa manipuluje s veľmi toxickými a toxickými látkami a zmesami, predkladali posudky o riziku s protokolmi o objektivizácii pracovného prostredia.

Vydaných bolo celkom **32 osvedčení** pre prácu s toxickými látkami a zmesami. Z praxe bolo vydaných **24 osvedčení** po absolvovaní aj skúšky **8 osvedčení**. Nebolo vydané **žiadne** rozhodnutie na nakladanie s veľmi toxickými a zmesami. Skúšobná komisia pri RÚVZ so sídlom v Žiline má krajskú pôsobnosť, preto skúša a vydáva osvedčenia pre prácu s nebezpečnými chemickými látkami pre žiadateľov z celého Žilinského kraja.

V rámci ŠZD sa kontrolovalo uskladnenie a spôsob likvidácie obalov s veľmi toxickými a toxickými látkami a zmesami. Zamestnávateľia boli pravidelne informovaní o nebezpečenstvách z manipulácie s veľmi toxickými a toxickými látkami a zmesami formou školení, skúšok, prípisí a záznamami. Nakladanie s nebezpečnými odpadmi bolo súčasťou rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky.

Poľnohospodárske podniky boli v 1. polroka 2011 v regióne Žilina naďalej v útlme,

niektoré požiadali žiadosťou o zrušenie rizikových prác s chemickým faktorom. Podkladom boli údaje, že poľno. podniky pri ochrane a výžive rastlín sú minimálne exponovaní chemickými faktormi. Nakupuje sa menej prípravkov, nekupuje sa do zásoby, aplikáciu chemikálií vykonáva iný zazmluvnený subjekt, ktorý má povolenie z iného regiónu. Firmy často používajú prípravky, ktoré sa rezorbujú aj s obalmi.

Osvedčenia o odbornej spôsobilosti na prácu s **dezinfekčnými prípravkami** na profesionálne použitie a na prácu s prípravkami na reguláciu živočíšnych škodcov na profesionálne použitie (**DDD činnosť**) neboli vydané. Legislatívne táto činnosť prislúcha RÚVZ Banská Bystrica. **V našom regióne nebola v roku 2010 zaznamenaná žiadna mimoriadna situácia ani havária.**

2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu:

V rámci výkonu ŠZD (uvádzaní priestorov do prevádzky, šetrení chorôb z povolania, prípadne iného charakteru ŠZD) sme sledovali manipuláciu s karcinogénnymi a mutagénnymi látkami. Zamestnávateľ musel predložiť posudok o riziku vrátane objektivizácie faktorov pracovného prostredia, prevádzkového poriadku, havarijného plánu a bezpečnostných opatrení na pracoviskách, LPP u zamestnancov, ktorí manipulujú s karcinogénmi a mutagénmi. Zamestnávateľ musel spĺňať požiadavky, ktoré pre neho vyplývajú z NV SR 356/2006 Z.z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci.

V 1. polroku 2011 **nebolo vydané** rozhodnutie na vyhlásenie RP s faktorom karcinogénnym a mutagénnym **ani rozhodnutie, ktoré by rušilo** RP s faktorom karcinogénnym a mutagénnym.

Pracoviská s rizikovými prácami s karcinogénnymi a mutagénnymi faktormi sú:
FNsP (odd. Onkológia a rádioterapia, Hematológia, Genetika, Urológia),
Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, (rozpracované prehodnotenie)
Drevárska prevádzka 5 mužov InterRezba, s.r.o., (práca s tvrdým drevom),
Domenica s.r.o. (práca s tvrdým drevom)
Doprastav (práce pri výrobe živičných zmesí-benzo-a-pyrén)
Cestné stavby spol. s r.o. (práce pri výrobe živičných zmesí-benzo-a-pyrény)
KAF Facility s.r.o., Žilina – prevádzka Bytča (sadze-pyrolýzne čistenie kovových závesov)
Zamestnávateľia sa snažia karcinogénne a mutagénne látky čo najviac nahrádzať menej škodlivými látkami a činnosť plne-automatizovať.

Azbest:

V 1. polroku 2011 požiadalo 6 subjektov RÚVZ so sídlom v Žiline o súhlas na odstraňovanie materiálov zo stavieb, ktoré obsahujú azbest. Z tohto počtu 4 žiadatelia (DALTA SERVIS, s.r.o., Dolný Kubín, ELPAS, s.r.o., Divina, HGM - Žilina, s.r.o., Žilina, RONAR s.r.o., Košice) požiadali o manipuláciu s azbestovým materiálom na dobu určitú.

Aj v tomto roku boli ústnou aj písomnou formou stavebné firmy, mestské a obecné úrady usmerňované, za akých podmienok je možné manipulovať s materiálmi obsahujúcimi azbest.

Subjekty, ktoré manipulovali s azbestovými materiálmi, počas 1. polroka vopred listom oznamovali svoju činnosť na oddelenie PPL pri RÚVZ so sídlom v Žiline.

2.1.4. Znižovanie psychickej pracovnej záťaže

V 1. polroku 2011 neboli vydané nové rozhodnutia s faktorom psychická pracovná záťaž. Prehodnocovali sa vyhlásené rozhodnutia (FNsP Žilina, Zariadenie pre seniorov a

domov sociálnych služieb pre dospelých) a podklady boli zaslané na ÚVZ SR Bratislava na zhodnotenie. Po obdržaní výsledkov hodnotenia bude RÚVZ Žilina následne konať.

Na základe prehodnotenia podkladov bola zrušená RP s faktorom psychická pracovná záťaž u zamestnancov SOŠ pre žiakov s telesným postihnutím.

Súčasťou vznikajúcich nových subjektov bola v rámci posudku o riziku prehodnocovaná aj psychická pracovná záťaž.

2.1.5. Znižovanie výskytu chorôb z povolania z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia:

Prešetrovanie chorôb z povolania sa vykonáva v rámci ŠZD, pričom sa okrem zisťovania pracovnej anamnézy a hygienického prieskumu, vykonávala aj komplexná previerka v subjekte. Táto činnosť sa vykonávala aj za prítomnosti príslušnej PZS. Súčasťou dokumentácie zo šetrení je aj foto-dokumentácia.

Celkom bolo v 1. polroku 2011 na RÚVZ zaslaných **9 chorôb z povolania**.

- CHzP s faktorom **DNJZ** bolo prešetrených **7 chorôb** (pracovníčka pekárenskej výroby, voskovač, 2 x robotníčka v automobilovom priemysle, zámočník, tunelár). **7 syn. canalis carpi**,

- **poškodenie sluchu** faktorom hluk **1** (zvárač),

- **alergické ochorenie HCD 1** (pracovníčka pekárenskej výroby)

V rámci šetrenia chorôb z povolania zisťujeme nedostatky vo vstupných a výstupných lekárskech prehliadkach, ktoré sú rozhodujúce pri šetrení chorôb. Pri prešetrovaní ChzP vykonávame aj ŠZD, pri ktorom sa vo väčšine zisťujú zo strany zamestnávateľa nedostatky. Naďalej bola prehodnotená riziková práca s faktorom fyzická záťaž pri práci u robotníkov v spoločnosti KIA Slovakia s.r.o., DREVODOMY Rajec s.r.o., Automobil Logistics Slovakia s.r.o., SEJONG Slovakia s.r.o., Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou Bratislava).

2.1.6. Prevencia ochorení chrbtice súvisiacich s prácou a prešetrovanie podozrení na iné poškodenia zdravia z práce so zameraním na ochorenia chrbtice:

V 1. polroku 2011 sme naďalej sledovali poškodzovanie chrbtice z titulu výkonu práce u zamestnancov v automobilovom priemysle, stavebníctve, montážnych halách a v subjektoch, kde sa vykonávajú prevažne práce v neprijateľnej a podmienenene prijateľnej polohe, v základnej polohe postojacky, pri vnútenom pracovnom tempe a zároveň náročné práce na presnosť. Pri výkone ŠZD vo vybraných subjektoch boli rozdane dotazníky Nordic Questionnaire, ktoré hodnotia záťaž organizmu (podporno-pohybového systému) vo vzťahu k ergonómii na pracovisku.

2.2. Znižovanie rizika vzniku ochorení podmienených prácou u zamestnancov pri práci so zobrazovacími jednotkami

Pri výkone ŠZD sme požadovali od zamestnávateľov predložiť posudky o riziku pri práci so zobrazovacími jednotkami (zhodnotenie pracovnej činnosti, pracovného miesta, postavenie stola, stoličky, monitoru k telu zamestnanca, osvetlenie pracovného priestoru, spôsob relaxácie očí a chrbtice počas práce). Boli sledované intervaly výkonu LPP so zameraním na zrak. Zamestnávatelia boli upozorňovaní na nedostatky v prevádzkach v súvislosti so zobrazovacími jednotkami a usmerňovaní, aby zamestnanci využívali krátkodobé relaxácie horných končatín, chrbtice aj cviky so zrakom. Pri výkone ŠZD sme zistili, že subjekty, ktoré majú zazmluvnenú PZS, sú pravidelne preškoľovaní o zdravotných vplyvoch senzorickej záťaže pri práci najmä zrakovej záťaže.

2.5. Zvyšovanie úrovne ochrany zdravia pred rizikami z chemických látok

V rámci ŠZD sme zmapovali situáciu v regióne a zisťovali, koľko máme výrobcov rizikových chemických látok. Jedná sa o 1 subjekt, ktorý má platné rozhodnutie na uvedenie priestorov do prevádzky od RÚVZ Žilina. Po konzultácii so zamestnávateľom, rizikové chemické látky sú predregistrované. So zamestnávateľom bol vyplnený dotazník v rámci prvého koordinovaného projektu na prezentovanie REACH-EN-FORCE-1, ktorý bol zameraný na predregistráciu a na informácie o povinnostiach výrobcov a dovozcov látok a zmesí. Tiež, zúčastnili sme sa seminára, ktorý organizoval RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, kde nám bol prezentovaný projekt REACH-EN-FORCE-2. Projekt sleduje nižšie úrovne dodávateľského reťazca a jeho cieľom je ďalšia skupina osôb, na ktoré sa vzťahujú nariadenia REACH- následní používatelia, ktorí formulujú zmesi. Projektu sa aktívne zúčastníme v 2. polroku 2011.

3. Oblasť hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov

3.1. Projekt „Sledovanie výživového stavu vybraných skupín dospeljej populácie SR“

Odpočet: V rámci usmernenia pre riešenie projektu bolo v okrese Žilina vyšetrených zatiaľ 53 klientov, 40 žien a 13 mužov, rozdelených do dvoch vekových kategórií.

Všetci respondenti sa podrobili vyšetreniu klinickému, somatologickému a biochemickému. Respondenti vyplnili **dotazníky o životospráve**, ktorý je delený na dve časti: **A. Spotreba potravín a pokrmov – stravovacie zvyklosti** a **B. Pohybová aktivita a životospráva**. Hodnotila sa konzumovaná strava z jedného dňa u všetkých respondentov, ktorá sa počítačovo spracovala v programe Alimenta č.4.3e-nadstavbová verzia a porovnávala sa s odporúčanými výživovými dávkami. Výsledky sú kompletne spracované v tabuľkovej časti. U klientov, ktorých vyšetrenia mali zvýšené hodnoty boli výsledky prekonzultované so zameraním na úpravu životosprávy, prípadne odporúčané vyšetrenie u odborného lekára.

3.2 Monitoring jodidácie kuchynskej soli

Odpočet: V prvom polroku 2011 bolo odobratých a vyšetrených **15 vzoriek** kuchynskej soli, všetky vzorky vyhovovali platnej legislatíve. Cieľom úlohy je monitorovanie obsahu jódu v jedlej soli na zabezpečovanie kontinuálneho prísunu jódu do ľudského organizmu a jeho.

V rámci platnej legislatívy je povinná fortifikácia kuchynskej soli jódom.

Gestorom úlohy je RÚVZ so sídlom v Košiciach.

3.3 Bezpečnosť kozmetických výrobkov určených pre deti

Odpočet: V súlade s plánom úloh výkonu štátneho zdravotného dozoru v zmysle zákona č. 355/2007 Zz. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v znení neskorších predpisov, Nariadenia vlády Slovenskej republiky č.658/2005 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na kozmetické výrobky, v zmysle usmernenia na výkon štátneho zdravotného dozoru pre kozmetické výrobky na rok 2011 č. OHVBP KV/16-1/2011/Ko boli v prvom polroku 2011 realizované tieto úlohy :

- **Dekoratívna kozmetika pre deti a bábiky (rôzne výrobky dekoratívnej kozmetiky pre deti - farby na tvár, make-up, vrátane make-up pre bábiky), sledovaná látka – ťažké kovy, označovanie**

Odobraných bolo **5** výrobkov – všetky výrobky boli z dovozu (Made in China). Kozmetické výrobky boli odobrané v mesiaci február, jedna vzorka opakovaně v mesiaci marec a vyšetrené na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Žiline. Vo výrobkoch sa vyšetrovali ťažké kovy (Hg, Pb, Cd, Ni) v každej farbe samostatne.

Výrobky vyhovovali požiadavkám legislatívnych predpisov pre kozmetické výrobky.

- **Kozmetické výrobky pre deti - Výrobky na ochranu pred slnečným žiarením (rôzne výrobky na ochranu pred slnečným žiarením označené pre deti, vrátane výrobkov označených ako family)**

5 vzoriek bolo odobraných v mesiaci apríl a vyšetrované boli v Regionálnom úrade verejného zdravotníctva Bratislava – hlavné mesto SR so sídlom v Bratislave, všetky vzorky boli z dovozu (vyrobené vo Švajčiarsku).

Vo výrobkoch sa vyšetrovali UV filtre a u 2 vzoriek s DMT + mikrobiológia.

Výrobky vyhovovali požiadavkám legislatívnych predpisov pre kozmetické výrobky.

Celkovo bolo za prvý polrok 2011 vyšetrených **10 vzoriek** kozmetických výrobkov. Zároveň bol v prevádzkach vykonaný štátny zdravotný dozor zameraný na označovanie výrobkov, osobnú a prevádzkovú hygienu, dokumentáciu.

3.4 Bezpečnosť výrobkov určených pre deti

Odpočet: V roku 2011 bola odobratá a vyšetrená **1 vzorka** materiálov a predmetov prichádzajúcich do styku s potravinami pre deti.

Dvojmiska s krytom a lyžičkou (Art. č. 311) – formaldehyd, melamín

Vzorka boli odobratá v distribučnej sieti a laboratórne vyšetrenie bolo vykonané na riešiteľskom pracovisku – RÚVZ so sídlom v Poprade. Vzorka je v štádiu vyšetrovania.

Cieľom je kontrola dodržania bezpečnosti plastových výrobkov určených pre deti so zameraním na kontrolu vybraných kritérií bezpečnosti výrobkov – formaldehyd, melamín, resp. v závislosti od materiálového zloženia.

3.5 Bezpečnosť papierových a kartónových obalových materiálov

RÚVZ so sídlom v Žiline nie je zapojený do tejto úlohy.

3.6. Monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách

Odpočet: Cieľom úlohy je monitorovanie spotreby vybraných prídavných látok v potravinách u dospelaj populácie, zistiť úroveň ich spotreby a porovnať príjem každej vybranej prídavnej látky s jej stanoveným prijateľným denným príjmom (ADI).

Úloha prebieha v 2 etapách:

I. etapa : január – október 2011; odborne – metodická príprava monitoringu, zber údajov a analýza vzoriek – v rámci zberu údajov bolo oslovených 23 respondentov.

II. etapa : december 2011; bude sa vyhodnocovať monitoring a pripraví sa záverečná správa

V súčasnosti prebieha prvá etapa.

4. Oddelenie hygieny detí a mládeže

Projekt č. 4.1. Prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR a zistenie trendov v ich telesnom raste a vývin

Ide o projekt, ktorého cieľom je získať podklady pre zhodnotenie telesného vývoja detí a mládeže v roku 2011 a posúdiť trendy telesného vývoja v porovnaní s rokom 2001. Projekt bol v prvom polroku 2011 v štádiu prípravy a v druhom polroku 2011 prebehnú vlastné merania antropometrických ukazovateľov a zber údajov.

Projekt č. 4.2. Zneužívanie návykových látok (alkohol, tabak, drogy) u detí a mládeže na Slovensku

V prvom polroku 2011 v mesiaci apríl sa odd. HDM zapojilo do riešenia projektu ESPAD

2011. Dotazníky boli rozdane v dvoch základných školách. Spolu bolo rozdanych a vyplnených 32 dotazníkov. Dotazníky boli v termíne zaslané na ÚVZ SR do Bratislavy.

Projekt č. 4.3. Monitoring stravovacích zvyklostí a výživových preferencií vybranej populácie detí SR a hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál.

Cieľom je zhodnotiť zvyklosti vybraných vekových skupín populácie detí vo vzťahu k OVD a pohybovému režimu. V roku 2011 je projekt pozasatvený vzhľadom na to, že sa bude realizovať siedmy celoštátny antropometrický prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR.

Projekt č. 4.4. Zdravé deti v zdravých rodinách

Ide o 2. etapu riešenia projektu. Do projektu sú zapojené RÚVZ v sídle Žilinského kraja a ide o spoluprácu s pediatriami a vyšetrenie detí a mládeže 11 a 17 ročných v rámci preventívnych prehliadok a získanie údajov o hodnote TCH a poznatkov o ich životnom štýle a zdraví. V okrese Žilina a Bytča bolo spracovaných v roku 2010 a 2011 186 dotazníkov, získané údaje boli vložené do databázy a odoslané na RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici.

Domáce programy a projekty RÚVZ so sídlom v Žiline

V roku 2010 rieši oddelenie HDM tieto úlohy:

Monitoring vnútorného ovzdušia sedimentačnou metódou v predškolských a školských zariadeniach v okrese Žilina a Bytča

Analýza stravovania detí predškolského a školského veku v okrese Žilina a Bytča

Monitoring stavu pieskovísk v okrese Žilina a Bytča

5. Odbor epidemiológie

6.1. Národný imunizačný program SR - riešiteľské pracoviská : RÚVZ v SR

Pre zabezpečenie vyššej úrovne zaočkovanosti sa aktuálne vykonáva monitoring a vyhodnocovanie. Uskutočnenie sa vykonáva formou telefonickkej konzultácie, osobným kontaktom s klientom resp. lekárom, seminárov pre lekárov. Výkon štátneho zdravotného dozoru v ambulantných zariadeniach sa vykonáva v zmysle platnej legislatívy v súlade s návrhom záznamu o výkone ŠZD z ÚVZ SR Bratislava.

Telefonické konzultácie (očkovanie, aktuálna epidemiologická situácia) boli vykonané 42x pre lekárov a 26x pre klientov a 30x médiá (ARO, aktuálna epid.situácia). Celkový počet pediatrických obvodov v územnom obvode RÚVZ so sídlom v Žiline je 42, z toho okres Bytča: 6 obvodov, okres Žilina : 36 obvodov. V okresoch sa nevyskytli obvody so zaočkovanosťou nižšou ako 90%. Výkon očkovania ako aj jeho dokumentácia je v súlade so Zákonom NR SR č. 355/2007 Z. z. Pre priaznivú epidemiologickú situáciu sme nemuseli prikrčiť k mimoriadnemu očkovaniu. Azylové zariadenie na území regiónu nemáme. Problematickou začína byť snaha rodičov o odmietanie očkovania dieťaťa. V priebehu sledovaného obdobia sme zaevidovali ďalšie dve hlásenia zo strany lekárov,pediatrov. Spolu hlásených 21 prípadov – agenda od roku 2008.

6.3. Informačný systém prenosných ochorení - riešiteľské pracoviská : RÚVZ v SR:

Vykonáva sa plnením projektu PHARE : Posilnenie surveillance a kontroly infekčných ochorení v SR, programom EPIS pri zabezpečení komunikácie so sieťami EÚ a SZO.

Týka sa všetkých diagnóz prenosných ochorení. Spolu vykonaných krajských správ (SRV) 26x t. j.26 za kalendárnych týždňov - pravidelné hlásenia : spracovanie ARO chorobnosti za

daný týždeň, aktuálne hlásenia pre SRV.

6.4. Surveillance vybraných nozokomiálnych nákaz - riešiteľské pracoviská : RÚVZ v SR:

Surveillance nozokomiálnych nákaz vykonávame v zmysle Vyhlášky MZ SR č.553/2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na prevádzku zdravotníckych zariadení z hľadiska ochrany zdravia a v súlade s návrhom záznamu o výkone ŠZD z ÚVZ SR. Spolu vykonaných 18 kontrol vo FNsP Žilina na oddeleniach. Oddelenie centrálnej sterilizácie NsP Žilina monitorované 1x štvrťročne komplexnou previerkou, pričom mesačne sa kontroluje funkčnosť sterilizačnej techniky vzorkovým systémom a biologickou kontrolou.

Problematika NN je riešená podľa aktuálnej situácie, ako aj podľa výsledkov ŠZD - kontroly sterovou metódou práce pre jednotlivé kontrolované pracoviská telefonicky, následne písomným zhodnotením dodržiavania hygienicko-epidemiologického režimu a výkonu bariérovej ošetrovateľskej techniky. Podľa výsledkov je situácia riešená príslušnými opatreniami.

6.5. Surveillance chronických ochorení - riešiteľské pracoviská : RÚVZ v SR

Plnenie má súvislosť s úlohou č. 6.3.

6.6. Mimoriadne epidemiologické situácie - riešiteľské pracoviská : RÚVZ v SR

K problematike sú vypracované havarijné - pandemické plány na úrovni regiónov i kraja aktualizované 1x/rok. Naposledy bolo vypracované zabezpečenie pre pracovný výkon pre mimoriadnu situáciu vo výskyte novej chrípky v zmysle pokynov WHO a ÚVZ SR.

6.7. Enviromentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV - prac. RÚVZ v SR

Sledovanie cirkulácie divých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov v odpadových vodách podľa harmonogramu Virologického pracoviska RÚVZ Banská Bystrica sme vykonali 3x odberom vody v ČOV D. Hričov - negatívny výsledok 2x, výsledok z mesiaca máj 2011 t. č. nemáme k dispozícii.

6.8. Prevencia HIV / AIDS - projekt :

Na projekte sa účastní v prvom polroku 2011 iba RÚVZ so sídlom v Žiline, ide o netradičný spôsob získavania vedomostí dotknutých študentov v oblasti prevencie HIV.

Počet výkonov na projekte : 1, t. j. výkon projektu pre : Obchodná akadémia Žilina dňa 22.2.2011 pre 45 dievčat a 13 chlapcov II. Ročníka odbornej školy.

Projekt prináša zmenu pasívneho prístupu žiakov k téme na interaktívny štýl, prvýkrát mali respondenti možnosť zúčastniť sa besedy, kde neplnili len pasívnu úlohu ale naopak plnením rôznych úloh na piatich stanovištiach hravou formou získavali informácie a zaujímali postoj k téme AIDS. Zo strany študentov a pedagógov projekt hodnotený výborne bez námietok.

2.4. Príčinné súvislosti nádorových ochorení v pracovnom a životnom prostredí a životný štýl pozastavenie k máju 2009:

Epidemiologická štúdia nádorov a iných ochorení slinivky brušnej (ESNAP) - pilotná štúdia.

Prípisom zo dňa 4.5.2009, RÚVZ so sídlom v B.Bystrici, bolo dočasne pozastavené pridelenie finančných prostriedkov na projekt ESNAP č. 2007/17-RUVZBB-02. Prípisom zo dňa 16.3.2010, RÚVZ so sídlom v B.Bystrici, bolo oznámené, že po pridelení finančných prostriedkov sa bude štúdia opäť realizovať.

6. Oddelenie podpory zdravia

9.1. NÁRODNÝ PROGRAM PODPORY ZDRAVIA

Odpočet:

V rámci plnenia úloh NPPZ sme nadviazali spoluprácu s regionálnymi médiami - TV Patriot, Žilinský večerník, My – žilinské noviny, s Fakultou nemocnicou s poliklinikou Žilina, Mestským úradom Žilina, Mestskou knižnicou Žilina, Pedagogicko- psychologickým centrom Žilina, [Krajským riaditeľstvom Policajného zboru](#) - odbor komunikácie a prevencie, poisťovňami - Union, Dôvera, Všeobecná zdravotná poisťovňa, s organizáciami - Slovenská nadácia srdca, Liga proti rakovine, firmami - GlaxoSmithKline Slovakia s.r.o. Consumer Healthcare, Interpharm a.s. Elmex, Nutricia, Walmark.

9.2. „ŽIŤ ZDRAVŠÍ A KVALITNEJŠÍ ŽIVOT V STARŠOM VEKU, ALEBO MÁM 65+ A TEŠÍ MA, ŽE ŽIJEM ZDRAVO“

Téma: „Seniori v rodine a v spoločnosti“.

Odpočet:

- 3x prednáška pre poslucháčov Univerzity tretieho veku- Poľnohospodárska univerzita Nitra (48 poslucháčov) na témy:
 - „*Tréning pamäti*“
 - „*Výživou k zdravému životnému štýlu*“
 - „*Nutričná podpora v udržaní mentálnych schopností seniorov*“
- interaktívna aktivita- beseda v Zariadení pre seniorov a domove sociálnych služieb Bytča-Hrabové- (31 seniorov) s cieľom motivovať obyvateľstvo k väčšiemu záujmu o problematiku zdravého starnutia.

9.3. PODPORA ZDRAVIA V PREDŠKOLSKÝCH A MIMOŠKOLSKÝCH ZARIADENIACH

9.3.1 Materské centrá

Odpočet:

- 3x besedy u rizikovej skupiny žien v okrese Žilina – v „Áno pre život n.o.“, Nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby - Rajecké Teplice na témy:
 - „*Hygiena vrátane stomatohygieny- jej význam*“ (10 matiek, 13 detí)
 - „*Dojčenie- ako prirodzený spôsob výživy detí*“ (11 matiek)
 - „*Prevenia ochorení dýchacích ciest u detí*“ (11 matiek)

9.3.2 Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku - stomatohygiena

Odpočet:

- 6x prednáška/beseda na tému orálne zdravie v základných a materských školách ZA okresu:
 - MŠ Puškinova Žilina (25 predškolákov)
 - MŠ Kotešová (13 predškolákov)
 - 2x ZŠ Lichardova Žilina (13 a 19 žiakov prvého ročníka)
 - 2x Špeciálna ZŠ Vojtašáka Žilina (40 detí- žiaci prvého stupňa)

V rámci prednášok poradenské centrum zdravia poskytlo v spolupráci s firmami GlaxoSmithKline Slovakia s.r.o. Consumer Healthcare a Interpharm a.s. Elmex všetkým deťom, u ktorých bola prednáška realizovaná pomôcky dentálnej hygieny (detskú zubnú

pastu, kefku, ústnu vodu) spolu s omalčovávkou a zdravotno-výchovnými materiálmi (plagáty, letáky, záložky). Edukačné materiály v podobe článkov, letákov boli adresované aj rodičom a učiteľom MŠ a ZŠ.

Na web stránke RÚVZ ZA je uverejnený článok s názvom „*Stomatohygiena detí*“.

9.5. POPULAČNÁ STRATÉGIA - AKTIVITY PRI PRÍLEŽITOSTI VÝZNAMNÝCH DNÍ S OSOBITNÝM ZAMERANÍM NA TÉMY A TERMÍNY ODPORÚČANÉ SVETOVOU ZDRAVOTNÍCKOU ORGANIZÁCIOU

Odpočet:

Zdravotno-výchovné aktivity sa týkali tém a termínov odporúčaných Svetovou zdravotníckou organizáciou (WHO) a tiež tém s ďalšou preventívnou a zdravotno – výchovnou problematikou podľa kalendára WHO. Prezentáciu aktuálnych tém a informácií sme zabezpečili prostredníctvom regionálnych novín či informačných panelov v spolupráci s poisťovňami, nemocnicou, firmami ZA okresu a panelu vo vstupných priestoroch RÚVZ ZA. Pre poskytnutie informácií sme taktiež využili web stránku RÚVZ ZA www.ruvzza.sk. Celkom bolo odpublikovaných 7 článkov, pripravených 7 informačných panelov v priestoroch uvedených zariadení a 14 článkov na web stránke RÚVZ ZA.

4. február – Svetový deň proti rakovine

- spolupráca s klubom Venuša Žilina pri príprave VI. ročníka celoslovenského stretnutia žien a realizácii „Deň vďaky a pokory“- monitoring cholesterolu, TK, hm., výšky, BMI- individuálne poradenstvo (27 účastníkov). Účastníkom (230) boli ponúknuté informačné letáky týkajúce sa onkologickej problematiky, ale aj problematiky KVS ochorení.
- informačný panel v priestoroch RÚVZ ZA - samovyšetrenie prsníkov
- web stránka RÚVZ ZA- článok týkajúce sa problematiky Samovyšetrenia prsníkov a melanómu kože.

15.- 20. marca – „Týždeň mozgu“

- odpublikovaný článok v regionálnych novinách -Žilinský večerník- „*Nechajte mozog rozkvitnúť*“
- informačný panel v priestoroch RÚVZ ZA o realizácii týždňa mozgu spolu s krátkymi typmi pre lepšiu pamäť
- web stránka RÚVZ ZA- článok s názvom- „*Ako sa hlási Alzheimer?*“
- 7x prednáška/beseda pre verejnosť:
- *Tréning pamäti*- cieľová skupina: produktívny vek (28 účastníkov)
- *Nutričná podpora v udržaní mentálnych schopností seniorov* – cieľová skupina: seniori (49 účastníkov)
- *Tréning pamäti*- cieľová skupina: seniori (49 účastníkov)
 - *Tréning pamäti*- cieľová skupina: študenti SZŠ Žilina (11 študentov)
- 2x Načo nám je mozog a ako ho môžeme trénovať? – cieľová skupina: žiaci 5. a 6. roč. ZŠ Hollého Žilina (27 žiakov)
- *Precvičme si mozog hádankami a hlavolamami* – cieľová skupina: deti MŠ Hliny IV. Žilina (25 detí)

24. marec- Svetový deň TBC

- web stránka RÚVZ ZA- článok týkajúce sa problematiky Tbc.

7. apríl – Svetový deň zdravia

- „Deň zdravia“ na univerzite tretieho veku- Poľnohospodárska univerzita Nitra- monitoring

cholesterolu, % telesného tuku, TK, hm., výšky, BMI- individuálne poradenstvo (23 účastníkov)

-2x prednáška/beseda ZŠ Hôrky - „Zoonózy“ (49 detí)

10. máj – „Európsky deň melanómu“

- odpublikovaný článok v regionálnych novinách -Žilinský večerník- „Európsky deň melanómu 2011“

- informačný panel v priestoroch RÚVZ ZA o problematike a prevencii melanómu kože

- web stránka RÚVZ ZA- článok k problematike melanómu kože

10. máj – „deň pohybu“

- organizovanie pravidelného cvičenia 1x týždenne pre ženy v produktívnom veku zamerané na zvýšenie pohybovej aktivity a prevencie sedavého spôsobu života na RÚVZ Žilina (priemerne sa zúčastňuje 10-12 žien).

-1x beseda a spolupráca pri realizácii „dňa zdravia a pohybu“ pre žiakov a pedagógov ŠZŠ Bytča (beseda „Prečo patrí pohyb do zdravého životného štýlu?“ - 15 detí)

-1x informačný panel „Pohybom ku zdraviu“

-web stránka RÚVZ ZA- článok k problematike pohybu

17. máj – Svetový deň hypertenzie

- 2 x informačný panel v priestoroch RÚVZ ZA

- web stránka RÚVZ ZA- informácia o Svetovom dni hypertenzie a článok „Ako si správne merať krvný tlak“

19. máj- Svetový deň hepatitídy

- web stránka RÚVZ ZA- informácia o Svetovom dni hepatitídy

- 2x prednáška/beseda pre žiakov ZŠ Rosina- „Hygiena rúk ako prevencia vírusových ochorení“ (46 žiakov)

- 1x prednáška/beseda Cirkevná ZŠ ZA- „Infekčné ochorenia- čo to je a ako im predchádzať?“ (30 žiakov)

22. máj – Svetový deň obezity

- web stránka RÚVZ ZA- „Deti a obezita“

- 1x prednáška ZŠ Lichardova- „Zdravým životným štýlom proti obezite“ (38 žiakov)

31. máj – Svetový deň bez tabaku

- odpublikovaný článok v regionálnych novinách -Žilinský večerník- „Pasívne fajčenie- problém nefajčiarov“

- 2x beseda pre deti MŠ Rajec pod názvom „Sme proti fajčeniu alebo prečo nefajčiť?“ (43 detí)

- 2x prednáška pre žiakov ZŠ Divina- „Fajčenie ako civilizačné ochorenie“ (82 žiakov)- meranie CO vo vydychovanom vzduchu, Fagerstromov dotazník závislosti

- web stránka RÚVZ ZA- 3x článok: „Riziká pasívneho fajčenia“, „Onkologické ochorenia spôsobené fajčením“, „Tabak zabíja“

14. jún – Svetový deň darcov krvi

V rámci Svetového dňa darcov krvi sme spolupracovali s Národnou transfúznou stanicou pri NsP Žilina, kde bola darcom krvi poskytnutá individuálna konzultácia spojená s meraním krvného tlaku a celkového cholesterolu. Akcie sa zúčastnilo 31 darcov krvi.

- 1x informačný panel RÚVZ ZA o požiadavkách na darcovstvo krvi

- web správa RÚVZ ZA o požiadavkách na darcovstvo krvi

26. jún - Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi

- web stránka RÚVZ ZA- článok k drogovej problematike
- 2x beseda ZŠ Bánova- „Čo sú legálne drogy“(27 žiakov)

9.7. VYZVI SRDCE K POHYBU

Odpočet:

Aktivity o informovanosti verejnosti o kampani prostredníctvom distribúcie plagátov a účastníckych listov:

web stránka RÚVZ ZA, panel v RÚVZ ZA

oslovené média- regionálne noviny

petit press- My Žilinské noviny,

Žilinský večerník- 2x odpublikovaný článok v regionálnych novinách

rozhovor pre regionálnu televíziu - TV Patriot

oslovenie a poskytnutie informácii o kampani v priestoroch- základných a stredných škôl okresu ZA a Bytča (cca 15), Žilinskej univerzity, vo firmách okresu ZA a Bytča (cca 8), Mestský úrad Žilina, Obecný úrad Bytča, Mestské knižnice (Žilina, Bytča), nemocnica, športové strediská (posilňovne, plaváreň, zimný štadión)prednášky na ZŠ (5) zamerané na význam pohybovej aktivity v detskom veku a v období dospievania, propagácia kampane u žiakov SZŠ v rámci prípravy na výkon práce v zdravotníctve

deň zdravia“ vo firme ISS propagácia kampane a individuálne poradenstvo

informácia poskytnutá pri prednáške určenej uchádzačom Univerzity tretieho veku

informácie poskytované klientom poradne zdravia počas celého možného obdobia zapojenia sa do súťaže

9.8. NÁRODNÝ PROGRAM PREVENČIE OBEZITY

Odpočet:

– 5 prednášok/besied pod názvom „Zdravým životným štýlom proti obezite“, „Riziká výživy a obezita“ pre žiakov:

– 2x ZŠ Hôrky (49 detí)

– ŠZŠ Hurbanova Žilina (15 detí)

– 2x ZŠ Rosina (48 detí)

9.9. CINDI PROGRAM SR

Odpočet:

– Spolupráca s poisťovňou Union pri realizácii „dňa zdravia“:

fi. ISS facility- monitoring cholesterolu, glukózy, % telesného tuku, TK, hm., výšky, BMI- individuálne poradenstvo (19 účastníkov)

Telecom- monitoring cholesterolu, % telesného tuku, TK, hm., výšky, BMI- individuálne poradenstvo (66 účastníkov)

NAY elektrodom- monitoring kyseliny močovej, % telesného tuku, TK, hm., výšky, BMI- individuálne poradenstvo (7 účastníkov)

„Deň zdravia a športu“- zamestnanci ŠZŠ Bytča- monitoring cholesterolu, % telesného tuku, TK, hm., výšky, BMI- individuálne poradenstvo (23 účastníkov)

– 3x prednáška na ZA Univerzite- Univerzita tretieho veku- 2x „Tréning pamäti“ (14 poslucháčov), 1x „Ako zvládať stres?“ (16 poslucháčov)

– návštevnosť poradne zdravia: celkovo 327 ľudí

- prvovýšetrení- 208 (50 mužov, 158 žien)
- opakovane vyšetrení- 119 (33 mužov, 86 žien)
- v spolupráci s fi. Walmark spol. s.r.o. vydanie brožúry- „*Varixy dolných končatín*“
- odpublikovaný článok v regionálnych novinách Žilinský večerník o činnosti a ponuke poradne zdravia RÚVZ Žilina pod názvom „*Aké máte riziko KVS ochorení?*“
- odpublikovaný článok v regionálnych novinách MY Žilinské noviny pod názvom- „*Peľová sezóna je v plnom prúde. Alergici trpia*“
- web stránka RÚVZ ZA- 5x článok: „*Cholesterol*“, „*Čo robiť ak je zvýšený krvný cholesterol?*“, „*Rýchli zásah môže zachrániť život*“, „*Aké mám riziko KVS ochorení?*“, „*Pyramída výživy*“, „*Peľové alergie*“

9.10. ZDRAVIE DETÍ A MLÁDEŽE V ŠKOLSKOM PROSTREDÍ

Odpočet:

- Na základe Národného programu starostlivosti o deti a dorast v SR na roky 2008- 2015 boli ponúkané edukačné materiály zamerané na bezpečnosť cestnej premávky- **BECEP**.

Edukačný materiál bol v prvom polroku 2011 zapožičaný v nasledovnom znení:

- doplnkové učebné DVD. Becepáčik a dopravná výchova pre deti materských škôl- 5x 18 tried (408 edukovaných)
- doplnkové učebné CD dopravnej výchovy pre deti 1. Stupňa ZŠ- Autoškola pre deti- 7x 42 tried (595 edukovaných)
- informácie o bezpečnosti cestnej premávky pre širokú verejnosť- 5x 36 tried (768 edukovaných)

1x informačný panel a 1x správa na web stránke RÚVZ ZA- „*Čo je BECEP?*“ a možnosť ako si zapožičať edukačný materiál, 12x prednáška/ beseda pre deti/žiacov:

- 2x ZŠ Rosina- „*Vírusové ochorenia u detí*“ (46 detí)
- 2x ZŠ Hôrky- „*Prevenca fajčenia*“ (50 žiakov)
- 2x ZŠ Bánova- „*Riziká anorexie a bulímie*“ (30 žiakov)
- 2x ZŠ Divina- „*Hygiena rúk ako prevencia vírusových ochorení*“ (29 žiakov)
- ŠZŠ Hurbanova ZA- „*Prevenca HIV*“ (15 žiakov)
- ŠZŠ Vojtašáka ZA- „*Zdravá výživa*“ (19 detí)
- MŠ A. Kmeť- „*Zdravá výživa*“ (16 detí)
- MŠ Lichardova ZA- „*Zdravá výživa*“ (21 detí)

- v spolupráci Odborom komunikácie a prevencie Policajného zboru ZA zrealizovaný „*preventívny deň*“ ZŠ Hájik pre žiakov 2 stupňa (360 žiakov) o problematike:

- trestno – právna zodpovednosť,
- problematika zbraní, otláčkov,
- problematika drog- legálnych, nelegálnych,
- ukážka psovodov

Projekt „*Hrou proti AIDS*“ 1x Obchodná akadémia (56 študentov, 2 pedagógovia)

Projekt „*Ovocie a zelenina do škôl*“. Opakovane zrealizovaná edukačná činnosť u zaradených MŠ, ZŠ a ŠZŠ v okrese ZA a Bytča (spolu- 2x- 11 škôl- 273 detí)

10.1. PRÍPRAVA A REALIZÁCIE MEDZINÁRODNEJ SÚŤAŽE PRE FAJČIAROV PRESTAŇ A VYHRAJ 2012

Súťaž sa realizuje každý párny rok.

MIMORIADNE PROJEKTY

Nadnárodný preventívny projekt „*Tvoja správna voľba*“ (eliminácia trestnej činnosti pod vplyvom návykových látok)

-Aktivity k projektu v roku 2011:

školenie k projektu v PB

-zahájenie za účasti zástupcov Policajného zboru, mesta ZA, NsP ZA, RÚVZ ZA, regionálnych televízií, novín,

-spolupráca a realizácia projektu so zástupcami odboru komunikácie a prevencie Prezídia Policajného zboru SR. V dňoch od 22.2.- 22.3. 2011 sa v rámci ZA kraja zapojilo do projektu 10 škôl (21 pedagógov, 498 žiakov vo veku 9- 10 rokov).

7. Odbor laboratórnych analýz

1.1. Vypracovanie aktualizovaného Akčného plánu pre prostredie a zdravie SR IV. (NEHAP IV)

Peľová informačná služba

Plnenie:

Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
126	785	785

Meranie expozície hluku v životnom prostredí

Plnenie:

Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
3	27	27

2.1. Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce

Meranie expozície hluku

Plnenie:

Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
14	56	56

Meranie tepelno-vlhklostnej mikroklimy

Plnenie:

Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
28	197	197

Meranie pracovného ovzdušia

Plnenie:

Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
14	24	70

3.1.Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospelaj populácie

Plnenie:

Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
32	224	224

3.2. Monitoring jodidácie kuchynskej soli

Plnenie:

Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
61	179	358

3.3Bezpečnosť kozmetických výrobkov určených pre deti

Plnenie:

Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
15	60	75

3.6.Monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách

Plnenie:

Ukazovateľ	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
Syntetické farbivá	96	736	766
Syntetické sladidlá	33	99	198
Konzervačné látky	56	112	224
SPOLU	185	947	1 188

7.2.Legionely a améby v zdravotníckych zariadeniach, nebytových budovách a v oddychových zónach

Plnenie:

Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
3	5	8

7.3.Minerálne a pramenité balené vody vo watercooleroch

Plnenie:

Skúšky	Počet vzoriek Minerálne a pramenité/ watercoolery	Počet ukazovateľov Minerálne a pramenité/ watercoolery	Počet analýz Minerálne a pramenité/ watercoolery
chemické	51/11	830/180	924/200
mikrobiologické	51/11	612/132	612/132

7.5.Materské mlieko

Plnenie:

Na analýzu neboli dodané žiadne vzorky.

7.9. Stanovenie PAU v ovzduší a hydroxypyrenu v moči u pracovníkov vybraných profesií

Plnenie:

Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
4	4	34

7.12. Stanovenie chemických kontaminantov v piesku detských pieskovísk

Plnenie:

Skúšky	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
chemické	8	136	272
mikrobiologické	36	144	216

7.14. Stanovenie metabolitov toluénu v moči exponovaných zamestnancov

Plnenie:

Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
12	24	48